

Don't Crowd the
Roads in Spring

Rar 287

Lim. 187

X 14508

LIBER · DOCTORIS · HARTMANNI ·
SCHEDEL · DE · NÜREMBERGA ·

2

3

4

5

154 p 137c

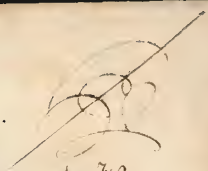
in der Stadt
H. Schedel's Chronik
von 1493-1507
1493-1507
1493-1507

1493-1507, 1494-1507

f.

·IHESV·

VM·~

fne 742.

N=709.

*) 2.

Rar 287

Jan. 187

$$= 21 \times 14508$$

LIBER · DOCTOR
· SCHEDEL · DE · N

2

5

A Hist. etc

Inca

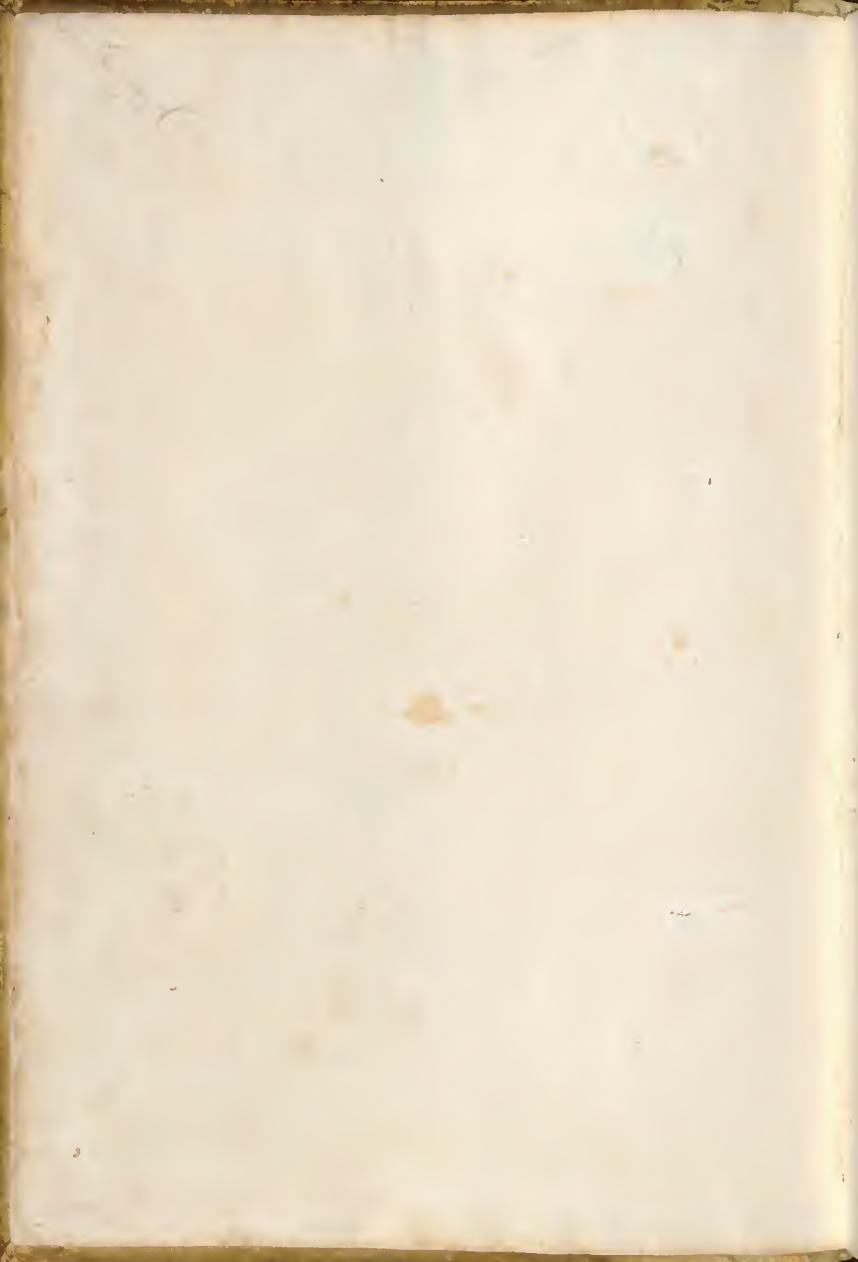
2978.

Sch. led

4- 10 1
f.
♦ A. CHRISTO. IHESV.
♦ PRINCIPIVM. ❧

fne. 743.
N° 759.
*) 2.

Cōmēdatio operis noui cōnecati cū ymaginibus temporis et Europa Encepā

Magna nobis hodie lector charissimē temporū felicitas illucit, siue pacem vniuersales
mūdi, siue ingenia nostrorum hominū acutius cōsiderare volueris. Et nihil haec
in luce prodij. q̄ doctōum hominū et causāq̄q̄ medio enter insititū voluptatē anagis
augere et accumulāre possit. q̄ liber nouus cōnecati cū ymaginib⁹ illustrū vitōis et vi
biū impensīs magnificēti cūsi Vltimberge imper impetū suo. Et cūus lectione tantā
voluptatē hbi lectore promittere ausim, vt te omniū hystoriarū sectari non legere. sed
oculo intueri te cūstimas. Cum nēdum imperatorū et pontificū, philozophorū
poetarū aliorūq̄ illustrū vitōis ymagines proprijs quēq̄ insitūbus antiquitatis
depictas videbis. De ceterā clariūq̄q̄ vrbū et regionū vniuersē Europē sibi, vt que
q̄ incēpit floruerit amolataq̄ fuerit. Quorū omniū cū gesta, facta, sapienterq̄ dicta
intueberis omnia viuere putabis. Vale et hunc librum ē manibus tuis dabi non sine:

Dade liber patulas et te cito profer in auras
Cui similis nullo tempore preiū erat
Te mō mīlle mar⁹ cupido amplectitur amore
Et te cū magna sedulitate legent
Dummas hominūq̄ simul res odire narras
Cum mūdīs splendens cultus ymaginibus
Pācipuum cetū mūdūq̄q̄ ab origine pandis
Quāq̄ quo fuerant tempore cuncta refra
Progeniem christi longo de semine patrum
Ducas, et ad nūmēcos scula bina notas
Et quo singebant demōstrāta tempora regna
Atq̄ vrbē toto quas modo mūdus habet
Gesta ducū regnūq̄q̄ simul das et sapites
Per que nata et philosophia patet
Cesaros fūcos monstros ad tempora nostra
Et que pontificū nomina cuncta simul
Germanos populos itē mō et vāga flumina padis
Dibe sub obscuro que latere penus
Quod q̄ semis turcys toto gasfate in oibe
In Constantina fecit vrbē nefas
Signaq̄q̄ de celo membras tristesq̄ cometas
Disq̄q̄ per varias monstra tremēda plagas
Et nō age, iam totum vagabundus ante per oibē
Doctōum placido suscipiende sum

Quo percutem hominem uetti dulcedine pomi.
Saluasti: uirgo mater amoris aut u-

ADIVAM VIRGINEM MARIAM.:-

Cuius æternum superis deus inclita prole
 Enitet, ethereas inter pulcherrima nymphas
 Summa dei gentrix populo veneranda Maria
 Quam Moyses tui per nouit in igne' eubeti
 Innocuo: philtres reamit quam armine' vates
 Urbem nascentis hominis Salomon mulieris
 Officio sortis signauit, et vna professa est
 Vox vultum: datus quoniam monstrata figuris.
 Ut maduit vellus: holocaustum femina stetit.
 Clausa datus portu: laps est ut monte' recusus
 Exsurgens et tundi: quam solis in orbe micantem
 Et mirdo radios fustrantem reme' Sibille
 Monstratum digitis: mirare animi procerumq;
 Nouimus et celeb'em magis hec in fœculo po' tgm
 Dimissum coelo peperit: coelogy remisit
 Vrgo manens sobolem: p'p' tabulis arg' manebat
 Vna comes hominum morturo: regula vire'
 Plena pudicie' caritatis munere fiema
 Sed super illuistris ut solut debet' mentis
 Et deitans opus m'dum: refil'et in astris
 Nunc deato deitatur: mulier' pede' cœsti diang'
 Ora teat: i'bare' et toto circumdata phœbi
 Disser' celsiorem stellis comp'ra monna
 Cingit: et irradians torreat prelato puellis
 Proxima significo: cuius hanc multo redmittam
 Fœditi: perpetuum dedit: x'orabile' numeru
 Sed a domans m'sens: f'uo ne' uidere perdat
 Hanc vnam d'ne are deam: qui testia p' f'is
 Quis in hoc pelago pati' equiemq; lilo um

+ **S**pes hominū cœliq; deus Virgo mrlm Saluē.
 Dic pius. Et finisum cape' vincto iter.

.H.A. . S. D. .:-

MARIA · MAGDALENA ·

De laudibus beate Marie Magdalene.
: Carmen Saphiaum incipit :~

Omnium letus chorus En per orbem
Festa concedi per gens honore
Magdale laudes recipit Marie
Ecclesiarum
Prebuit vixit quoniam bente
Posteas normam speculumq; vnam
Quo per vultu i senitus cundo
Solutior
Dum ihesi plantas humiles teneat
In domo sperans Sponsus ecatus
Grand s modicum laremus in defrens
Fluxit abunde.
Quis pdes lotus teneo in pello
Tert. Et lubris gaudi frequent
Culo premissi exolente fento
Vasi peritit.
Cor satis namquam silens quipit
Audiens dogma seculi magister

Nec mimistatur fletu expectant
 Martha ualebat.
 Quamtor fecerim humilo diebus
 Fecidam Christus laborum rogatus
 Reddidit uis puerbis matris
 Collacrimando
 Ipia passurum coram sponsum
 Ad ceumen manig studio dolores
 Mesto soland morituz dia
 Proximo manig
 Nec resurgens tumulum frequentans
 Prima fuit et primo fidei.
 Angelum crenens mambuzg hancime
 Corde sepilum
 Hinc palam petro rediens in orbem
 Nuntiat uisa malic Iherimq;
 Coetis uisum fidei magistra
 Discipulorum.
 Inde desca latebris meando
 Omibus uitae gemis diebus
 Obhilit orba meumns fidentem
 Dexta patris
 Huius exempla lacemate quisq;
 Sepe peranti furios reuensi
 Corde deuoto fidei coherens
 Christi uiam
 Cuius et uilas ibis ipse uotis
 Amuens nobis o mam sub sin
 Corporis restu te biat perherme
 Postea regnum.
 In pntis laudes pariterq; nati
 Spiritu uncto sub los ennam
 Parant ut unus in fustg t mus
 In deitate.

•• AMEN ••

•H.3•

Ad diuum Hieronymum. Oratio. :-

O No parens persuse sareo et celestibus auris
 Affare interpretes: et amice Hieronymus christi
 Quare trium nostrorum fons nitissime lingue.
 Unde fluunt riuule: quibus omnis in orbe
 Ecclesie nunc floret ager: morumq; p.orum
 Incrementa vigent: Sicut tibi christus ab alto
 Affuit: et tenebam complexus lumine tota
 Largifluis doncem radiavit lumine mentem.
 Si mihi dextera ades: districti iudicium
 Flecte precum impulsu: durosq; infenge scatis
 Comuncumq; mihi dominum placare facmento
 Nam potes eloquio et mecum dulcissime iuris
 Fac bone multiplici venia te supplicat laxet
 Milia tot seculum regis miscano nostri.

Sprio etenim fas alme' animos et in ore videntis
Omaia nuda vides latebrosi pectoris antea
Te dicitur mutatam in melius contingere vitam
Supremumq; p. n. n. mortis et ho. am
Cernere tranquillus: dumq; ipsum in lumine dixim
Alloquar: haud villo potius trepidare pauore
Sanguine purpureo q. u. nos a crimine lauit
Morte domans mortem: tecti spoliator autem
Amant h. s. christus pater sanctorum socius.
Spiritus trinusq; poli regnator et vnus.

A M E N;

LEGE FOELICITER:~

.PA. S.

DOUCE VIRIVTE. COMITE. FORTVNA.

FA

S.

OE VETVSTATE • GENERIS •

Vestros nimia darentem rebus eripit: et parit obligationem.
 Quot fuerant nobiles familie: quare memo in hodie nulla est.
 Quot florentissimas vidimus: quare paucis annis ad nihilum redigere.
 Inde presagium finis de his nunc florentibus: de quibus hunc nunc paucis
 annis erumpentibus eripit: tollentibus: Omnia tempus immutat: et con
 sumit: Senescentque non modo familie: sed vices: Mundus ipse
 ni fallimur ad extremum decipit: tu qui vetustate gloriaris: vide ne
 gloriam vetustatis ipsa extinxerit: neui iam sabis: ariet: aug floribus
 vis oia. Omne quod in tempore oritur: cum tempore occidit: sed quod
 tempore incipit: tempore desinit. Et qui longa dies peperit: longiorque
 vixit: longissima reuult: ~

Confusa sunt omnia Et perplexa successione scues: Origo antiquorum
 dona est: bonus parens humani generis: bonus fons amicusorum.
 Qui diuissim modo turbidus modo mundus ad omnia iuuenem perue
 nit: Ca lege: ut quod paulo ante clarum erat: nunc obscurum fiet: Et quod
 obscurum clarum: Ita non de fonte habundans est: sed quibus alucolis
 hoc clari sanguinis ut duntaxat videri profuerit: hinc est qui acerbat
 hinc modo militet: Et qui per vices medias ardentem tempore dem
 raris habens regere solitus erat: superbus missat: per suum
 lentem campum pinguis boues humili pugione: sollicitat: Ita vero
 diuissimodo hoc et condicio statuum humana: variabilis atque in con
 stans est: et variabilis quousque semel ac pluries: ne miraris siuel
 creator ad miliciam: vel miles cedent ad aratum. Ingenium regum
 mortalium totum est. Nec miraberis si platonem illud tenes Nummi
 regem non esse: si quis: neminem scire non ex regibus descendere Sic res
 hominum longa etis ac fortuna permiscuit.

DISCITE IUSTICIAM. MONITE
 NON. TEMNERE DIVOS •

VIXIT DVM BENE VIXIT •

PACIENCIA • VINCIT • OMNIA •

• H • S •

[illegible]

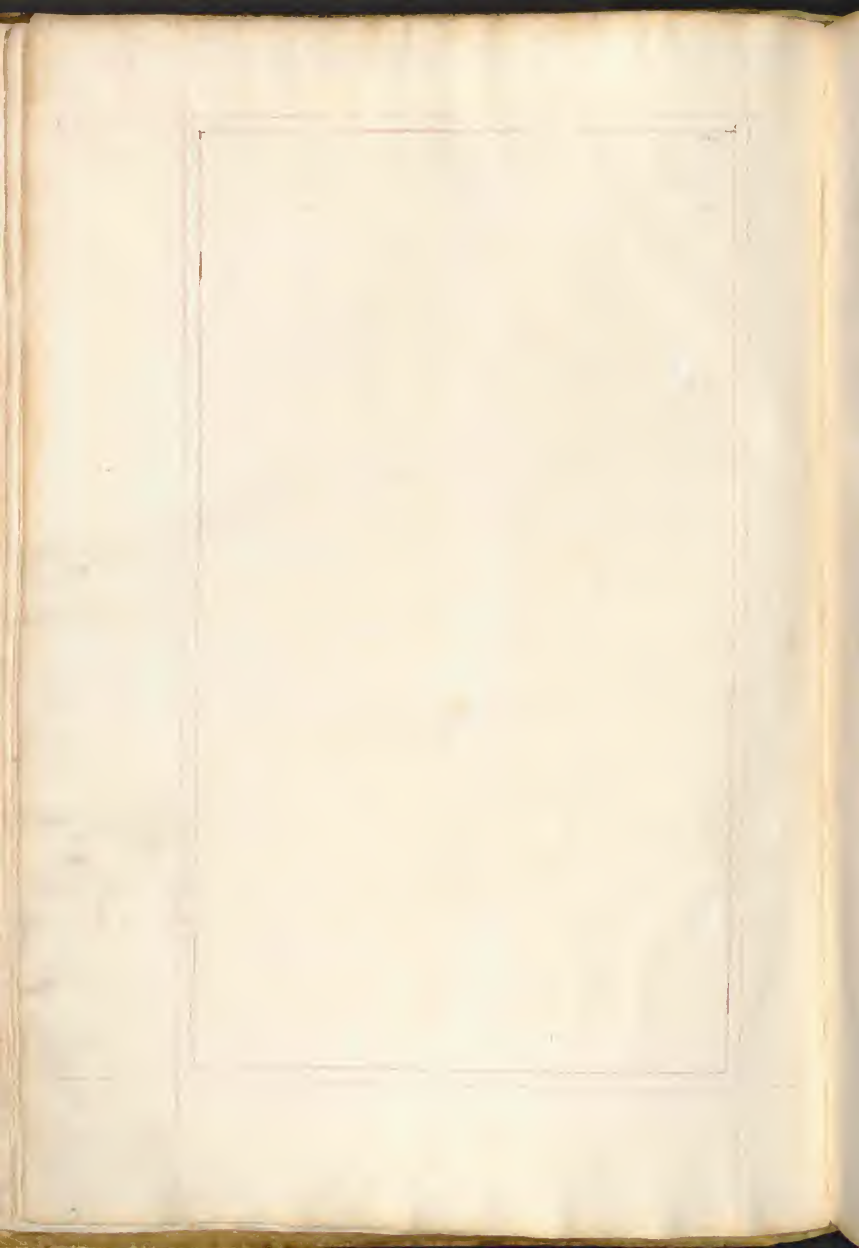
Quae non puto, quin: si loquas eui, qui mundus extitit, res gratas daretur.
Hinc et de sedimenti rotas, octum mundi, cetera cetera, minus.
Iam diluuium, postea cha, im, vltim, fouerit, im, nobel, im, ducum, ph
aen, S. cyptum, plagis, scitum, fugientibus, mai, domis, leges, im, ne
tabulos, e, dms, gentes, iudium, regimq, gis, im, comenot, Quid e, ange
um, n, d, Quam, sana, h, noia, d, n, potest, Hinc, puellam, pugnam, pouda
sancto, plenam, p, tpe, am, factam, sal, atorem, natum, tei, unum, baptis
um, p, eduntem, signa, facientem, post, capum, tris, im, flagellatum, mo
ch, traditum, spuitum, h, oclis, r, x, s, s, a, mo, t, h, s, opp, im, d, s, s, p, i, s, t, i
rend, s, t, in, elum, d, s, s, i, m, s, En, q, anta, lung, saga, nobis, h, s, o, p, r, e, t, s, h
dem, ab, ca, t, e, p, i, m, s, s, me, qua, deo, p, r, e, t, nulli, concess, m, V, e, u, m, u, t, s, i
ndia, quog, n, t, i, n, g, a, m, s, A, s, s, i, o, q, n, p, e, t, m, T, e, o, a, n, u, m, b, e, l, u, m, V, e, h, e, m, e, n
s, i, m, i, et, s, p, a, r, t, a, n, o, t, i, a, m, c, o, n, f, l, i, c, t, u, m, s, A, l, e, x, a, n, d, e, r, i, M, a, c, e, d, o, n, i, s, a, d, o, r, a, n, s, C, o, r
t, h, a, g, m, e, n, t, u, m, p, r, e, l, a, T, r, i, u, m, p, h, o, s, C, a, s, a, m, R, o, m, a, n, i, m, i, s, s, i, m, s, i, b, e, g, g, b, e, n
e, b, e, n, Q, u, i, s, n, o, b, i, s, n, u, l, l, a, b, o, h, i, s, t, o, r, i, a, s, m, o, d, o, t, e, t, H, i, n, c, b, a, l, l, a, n, t, s, H, i, n, c,
p, i, o, s, o, f, f, i, c, i, a, n, o, s, t, e, t, H, i, n, c, v, i, n, a, s, i, g, n, e, t, v, i, n, e, s, s, e, d, e, t, m, o, n, m, o, t, i, o, n, e,
Q, u, a, n, t, u, m, a, l, i, q, p, r, o, b, a, b, i, l, i, t, a, t, e, m, o, r, a, t, u, m, s, e, n, t, e, n, t, a, m, H, i, n, c, a, t, e, s, t, e, m, p, o, r, u, m,
l, i, t, e, r, a, t, u, s, m, a, g, i, s, t, r, a, o, t, a, c, t, u, a, u, t, a, u, t, s, t, a, n, s, L, a, u, d, a, n, t, i, e, r, g, o, v, e, t, e,
s, i, s, c, u, l, o, i, u, m, r, e, g, e, s, Q, u, i, b, u, s, i, o, p, r, i, u, s, f, u, i, t, r, e, s, s, u, e, u, t, a, n, t, i, o, n, i, c, o, n, s, u, e, b, e, r, e, t, u, r,
c, i, t, a, t, s, E, t, q, u, i, b, u, s, f, u, i, t, i, n, p, o, s, t, e, r, i, o, r, i, s, e, m, i, s, h, u, i, t, V, e, u, m, i, l, i, n, o, n, t, i, m, u, r,
m, i, n, o, r, i, b, u, s, u, t, p, o, d, s, i, n, t, m, e, m, o, r, a, m, i, u, t, q, u, a, n, t, u, m, e, o, r, g, a, m, e, f, f, i, c, i, e, n, t,
h, o, m, i, n, u, s, a, m, o, e, t, C, i, n, o, n, a, t, e, o, a, m, b, a, n, o, s, s, m, h, o, s, c, u, s, c, u, s, e, n, d, i, s, s, u, n, t, e, t, a, p, t,
e, t, e, p, t, e, r, o, s, e, t, a, p, u, t, n, o, s, t, r, o, s, o, c, h, i, s, t, o, r, i, a, o, r, i, a, a, p, l, i, c, a, p, l, i, c, o, m, e, m, o, r, i, t, u, r, A, s, s, i, o, n, o, n, m, i, n, i, s, p, i, p, i, c, a, l, i, n, i, v, i, d, e, t, u, r, v, e, n, t, o, s, i, m,
o, s, t, e, n, t, a, t, i, o, n, i, s, p, l, e, n, u, m, Q, u, a, m, s, i, m, m, e, d, i, u, m, s, s, e, v, e, l, h, i, n, c, Q, u, i, s, t, e, m, p, o, r, e, m,
a, p, r, i, m, a, s, m, a, y, o, u, e, d, o, r, i, t, E, t, n, o, n, p, a, m, s, b, u, s, s, i, s, a, a, t, o, b, o, u, s, u, n, c, e, a, t, A, n, O, f, i, s, i, s, A, n, b, i, z, e, t, A, n, t, r, i, p, o, l, e, m, u, s, E, t, a, n, C, e, s, m, o, l, e, r, i, e, t, p, r, i, u, i, l, i, a,
l, i, b, a, f, a, c, i, t, C, u, n, q, u, i, s, f, a, c, i, s, d, o, u, e, n, t, E, t, g, r, a, m, m, a, t, i, c, o, s, d, i, c, i, t, u, r, e, t, G, r, e, c, i,
n, s, A, n, t, i, s, t, a, c, t, u, m, A, p, p, o, l, l, o, d, o, r, u, m, h, e, r, o, d, o, t, u, m, A, p, p, o, l, o, n, i, u, m, E, t, e, r, n, o, s, t, e, s, M, a, t, r, e, n, t, u, m, V, a, r, o, n, e, m, C, a, p, i, u, m, e, d, i, m, u, m, p, a, l, e, m, o, n, e, m, H, i, g, d, a, m, u, m,
V, a, l, e, r, i, u, m, p, r, o, b, i, u, m, e, t, C, e, l, l, u, m, q, u, i, d, e, n, t, i, b, u, s, a, d, V, i, r, g, i, l, i, u, m, s, c, r, i, p, s, i, t, E, t, d, i, a, l, e, c, t, i, c, e, s, r, e, p, u, t, o, r, e, m, f, u, i, s, s, e, Z, e, n, o, n, e, m, c, u, i, a, m, s, t, o, r, i, a, m, p, r, i, m, a, p, i, m, a, A, n, t, i, a, t, o, n, e, m, p, r, i, m, u, m, A, n, A, i, s, t, o, t, e, l, e, m, a, d, f, o, r, m, a, m, d, i, s, c, i, p, l, i, n, a, m, q, u, i, r, e, d, u, s, s, i, t, i, m, c, a, p, t, u, l, i, s, s, i, s, L, e, o, n, t, i, n, i, u, m, g, o, i, g, i, u, m, q, u, i, d, i, a, l, e, c, t, i, c, a, m, f, e, r, i, a, s, a, d, o, m, n, i, a, q, u, e, n, t, u, m, q, u, i, p, r, o, p, o, n, e, r, e, t, u, r, s, e, s, t, e, x, t, e, m, p, o, r, i, u, m, r, e, s, p, o, n, s, u, m, i, n, p, o, s, t, e, r, i, o, r, i, b, u, s, E, t, t, h, y, s, i, p, u, m, C, i, u, i, s, i, n, d, i, s, c, i, p, l, i, n, a, d, a, m, n, o, n, i, u, m, e, t, c, o, g, n, a, m, d, i, a, l, e, c, t, i, c, e, s, a, d, m, i, n, i, s, t, r, a, n, t, A, t, h, e, n, e, n, t, e, s, a, p, u, t, s, i, p, e, o, s, d, i, c, i, t, n, u, l, l, u, m, e, t, c, h, v, i, s, p, e, c, i, e, m, d, i, a, l, e, c, t, i, c, a, m, m, u, e, n, i, t, i, A, n, t, i, o, g, a, m, a, e, t, o, q, a, n, t, u, t, e, i, l, l, i, s, i, n, g, e, r, i, t, i, n, i, a, d, u, m, i, n, t, E, t, p, r, i, m, o, s, p, o, e, t, a, s, s, i, m, i, l, a, q, u, i, t, h, e, o, o, g, o, s, f, u, i, s, s, e, O, p, h, e, i, m, L, u, c, i, u, m, h, e, l, o, d, i, u, m, e, t, E, n, a, g, r, a, u, m, Q, u, i, b, i, l, l, u, m, T, r, o, a, n, i, m, a, m, i, t, H, o, m, e, r, i, u, m, s, c, r, i, p, s, i, s, s, e, t, r, a, d, i, t, u, r, i, E, t, h, u, i, s, p, o, s, t, e, a, d, i, s, t, i, p, t, i, o, n, e, h, o, m, e, r, i, u, m, t, e, m, o, n, i, s, s, i, m, o, d, u, m, u, t, m, e, d, i, o, f, o, n, s, i, m, g, e, n, t, i, u, m, q, u, i, o, r, a, p, o, e, t, i, a, m, a, p, p, e, l, l, a, t, i, u, s, f, u, i, t, E, t, h, e, r, o, d, o, t, u, m, T, h, a, m, e, t, C, o, r, a, c, i, u, m, f, a, u, l, o, s, m, a, n, i, s, s, i, t, A, n, C, i, m, p, o, r, t, e, m, g, o, u, g, e, l, p, l, e, a, p, t, o, e, m, E, t, S, o, l, i, t, u, m, o, a, n, o, n, e, m, r, e, p, o, s, i, t, o, m, e, t, e, o, p, h, e, n, d, i, u, m, s, c, i, u, m, S, a, m, p, p, h, i, n, g, e, e, p, r, e, c, i, p, t, o, n, i, u, m, H, i, s, t, o, r, i, a, m, u, t, o, C, a, d, i, u, m, M, i, l, e, s, i, u, m, c, e, n, s, i, t, a, l, i, s, e, t, u, t, m, o, n, i, m, e, n, t, u, m, s, i, t, u, t, p, o, s, t, e, r, i, o, r, i, b, u, s, e, u, d, i, c, i, a, t, i, o, n, e, f, i, c, i, t, e, t, n, u, l, l, o, Q, u, i, d, e, n, t, i, s, t, e, t, v, i, n, a, n, o, s, t, r, a, m, i, s, t, e, r, o, l, e, r, i, e, t, u, r, h, i, s, t, o, r, i, a, s, R, e, s, a, m, e, m, o, r, i, a, p, u, n, i, t, s, r, e, m, o, t, i, a, q, u, a, s, i, r, e, a, n, t, e, s, t, e, n, e, m, u, s, E, t, a, d, l, o, m, m, a, r, g, i, n, a, p, e, n, e, t, r, a, m, s, I, n, n, i, b, u, l, i, s, n, o, s, t, r, i, s, m, o, n, i, m, e, n, t, u, m, s, c, r, i, p, t, u, m, e, u, o, l, u, e, n, t, e, s, e, t, s, p, a, n, n, e, t, m, i, n, e, r, a, l, i, a, v, i, d, e, m, u, s, e, t, q, u, a, s, i, c, e, r, m, i, n, u, s, d, u, a, d, o, c, t, r, i, n, a, E, t, m, a, t, h, e, m, a, t, i, c, o, s, l, a, b, o, r, i, b, u, s, n, i, q, u, i, m, e, n, t, i, s, Q, u, a, n, t, u, m, i, n, t, e, r, u, m, v, i, d, e, m, u, s, d, e, b, e, n, t, u, m, q, u, i, m, e, d, i, u, m, l, a, b, o, r, a, n, t, h, i, n, c, s, t, i, m, a, d, i, u, t, O, m, n, i, s, e, i, l, a, b, o, r, e, s, e, t, v, i, n, a, n, o, s, t, r, a, m, v, i, d, e, m, u, s, n, o, s, t, r, i, u, m, c, o, n, s, u, l, e, n, t, i, u, t, e, t, v, i, n, a, n, t, e, s, e, t, v, i, n, a, n, t, e, s, p, o, s, t, e, r, i, o, r, i, b, u, s, c, o, n, s, i, p, i, e, n, t, E, t, M, e, m, o, r, i, a, e, t, e, m, s, i, m, o, n, d, e, m, e, i, u, m, q, u, i, o, r, a, p, t, i,

Pythagoram illam thesam renouit illo remane msi monstrante' puenitib' epol
teuig' tradidisse. **A**uthmetiam Musamque lauuisse pythagoram. **A**lico
metram egyptos **A**ntologiam assyrios. **E**t signi feci obliqui totum primi
metrexisse. **A**axnax adu'm Musam. **E**t signi m' po' Cestratum: **P**hi
cam m' lio ante' ath' uateria et h' ppa d' m' stell' s' nomina imposuiss'.
Endimonia in latius monte' naturam lune'. **M**ilesam thetorem solis
defectum ~~metrexisse~~ n' uestigasse. **E**t it' usq' s' deus apud p'ro' sulp' am
galbum pauli emily macedonia m' p'm s' similitatem. **E**t pythagora
hesperum et lafe' a eund' m' comp'isse. **E**t thaletem d' reb' s' na
turalib' s' et pemapis et apud lon' s' tempo' e' lyri' eggs p'finaum phi
losophari repisse: phisaurumq' inde cognominatum. **F**uisseq' post ipsum
disap'ios per grad' s' **A**axymandum, **A**axim a'm **M**iletos **C**la
menem **A**noxagoram quem a d'ue' et p'udes **A**rbacis et **C**urp
ides. **P**raedes cathems opibus claret sonus graec' facile p'maps.
Euripid' s' p'rectam sedenti s' stemus ph'osophus cognominat' s' st'
Archylam h'at' res athemien' s' sophomisi filius addit: Qui p'm
s' de' p'p'atib' s' et uis' disputare cepit: et omnis celestibus philo
phum etiam autum in ter' as deuomut: **E**t p'o' omib' s' et contra om
ia distans ut ad bene' beateq' ex eadem moti s' philosopha p'cedisset
ipsum inter homines coleretur. **Q**u' q' **A**chademicez' p'cepit thetorem
fiteri om' **C**inco' m' p'fecte' manoz'nt: **E**t d'o' fons ph'osophu' **S**oc
rates appe' latus. **P**be' tati p' atomi' graduante' uerbo um' **E**t illa o' n'a
ioms sublimitate' inter p'ofam et carmen ut scribat **A**ristot' es uoluen
ter illustratus. **E**t **M**edianam m' misse **A**pollinem **A**n' **M**elapu m' Ep
d'um. **E**t **T**arui mutatos nidos h' uindm' in edificando' mouim'
ex recta. **I**nd' **F**uzualum et h'ypebum fecit domos latez' s' exusse.
Et lapidinas **C**adum **A**genis filium apud **T**hebas. **E**t **C**horbum ath
emien' m' p' s' effingere. **E**t totum qua' signi' uerbu' **A**nachor' s'ytham
philosophum non ignobilem extogitass'. **E**t **C**icunim sube'm ydop's
an d'alyt's. **E**t fecim m' **C**icunim uicos d'actyos. **A**gentum eubomum
athemien' m' sube'm fecim ydop's. **A**icun m' cuss' conflateg' do
misse **C**adum pheniem ad pange' un montem leant'. **E**t p'mbum ex
Cassid' do' a'isula maris athlanti' ultra gades p'mum m' c'et' s' s'. **M**te d'
atum **C**icunatem m' s' ac turibus ingere. **T**heasonem d'oe' s' s'. **O**bs' t'
uezo **T**heodon m' f'atun' **E**t p'arib' m' **C**pyothom' **A**n' **C**horonem. **A**n
p'rophonem. **A**n' **C**enocatem d'et' militari p'mum volumina composi
isse. **H**ae' m' q' am et similia ponus ad captandis demerendi s'q' aures
eorum qui sum' tibus tantum aspirant: **I**ma p'mit' s' negl' gentes: **Q**u'
ad ad totum uultatem comp'antur: **M**alo tanta' p' m' p'o' **Q**uouam
ponoz' negl' gent' r' **T**alia' q' ut om' itam: **N**el' auro soloni similis m'
lege damnanis demia. **E**t d' la' oem histo' arum d'no' d' g'essu
est: **P** s' s' scriptura r' f'et. **E**t **C**um m' h' h'oz' eni uolus extolant
relebrentq' statuas: tum maxime cam **A**lexander **A**ntonius **M**a
mea gentis christ' ana' m' p'etor omanus om' m' iud' optamus
donia ratione' cam amp' s'ime' uidet' e' la' e' s' s'. **Q**ui' h'istor' os et
suos appellauit: **E**t habere' ouit' consil'arios: **Q**u' o' p' prudentia et
exemplorum etiam p' ap' senato' es' consil'ares quoq' **V**iri: **E**t non il
li glo'iosissimi p'maps: **Q**ui' b' illas nobis **R**es gess' runt ater
na d'ignas memoria' d'ol' **A**nti sunt h'istoria: usq' ad o' ut aon' s'
h'istor' os libenter lege' m' t' sed eas q' o' s' scribendo tam p' d'ia
m' n' s' glo'iam: cum de' m' scripto' ibus r' m' n' m' habere' de
uerint. **N**on' **C**act' o' s' tatem sub' s' pat' i' s' gentis deus

[illegible]

Quod postremo pro laude Urbis vestre et principis Germanie huius
totam Ence p[er] pape de sua opa co[m]munit. Nec tamen omne
historiam reuerentia et manu arrogancia responderem indurare: sed
morem imitatus pictoris: qui amplissimum terrar[um] orbem breui
tabella sepe designat: Cum enim ante rem scriptus: parua quedam
momenta qu[od] ad res magnas plurimum contulisset: At ut apes se
lent singulis insidere floribus Indec[us] quod ad rem conducat colligere.
Ita undiq[ue] res nova verisimilioraq[ue] delictis m[er]ibilem amulum co
stitit. Ego em[en] vester filius Nurembergensis. Cum ab optimo quocunq[ue]
vestre in me benivolentiam recognosco: ut si rebus neq[ue]o: Cognosco
ne tamen et scripto diffinitum horum tempor[um] abis possibilia et publica
opem et operam teneat impartiri. Cetera itaq[ue] per omnes etates q[ue] bene
comentatus conuertabo. Et v[er]o nonn[on] dicere constitui: ut testimonium exi
beant me[um] observant[ur] atq[ue] amoris. Officinis beneduxo saltem ad me
lius dicendum pro noverem extitabo. Quod atq[ue] totis rosis solimodo
obtulim[us]. Ego et quod meo op[er]e a studio diligenter effare possim
in vestra potestate esse totum profitor[ur]. Quia a quoq[ue] fortuna
sui generis et p[er]ileos pro salute vestra: nostra si bene libens
fuerit et vestris humanitatibus se humiliter commendat. Sing[ul]is formulis co
fama et ip[s]os seu p[ro]hem[us] ad introductionem oblati operis. Ad quod
primo de operibus sex de eam premisso Registro sub lectis affari co
pendiose aggerat. Sed iam t[er]renso op[er]e et manum apponere incipi
amus. **Q**uod valeat feliciter Nuremberg. Anno domini Millesimo Qu
adringentesimo Nonagesimo tertio.

1566

Libellum
huic op-
ris libri co-
mearum
ca figuris et ymagi-
bus ab initio mundi.

Handwritten text in a decorative, possibly Gothic or similar script, arranged in a vertical column. The text is heavily stylized and appears to be a formal address or a significant declaration. The script is dark and contrasts with the light background of the parchment. The text is surrounded by elaborate flourishes and decorative elements, including large, ornate initial letters and intricate scrollwork. The overall appearance is that of a formal document or a page from a historical manuscript.

Impauit annis duobus CCXLIII
 Albinus impator vorator max^{us} CXVII
 Albinus epus Andegauensis CLXIII
 Alboic rex logabardor vndeum^{us} CXLVII
 Alchym^{us} male intrant pontificiu^m LXXVII
 Alchimus preceptor fuit Caroli CLXVI
 Aldegissus desiderij filius regis langobardo-
 rum CLXVII
 Alexander regna quo fuerunt post mortem et
 diuisa LXXV LXXVI
 Alexander magnus vicissimis q^urtus Rex ma-
 cedoni^{us} paucis populo quasi vniuersam vici-
 orbem LXXV
 Alexander q^ui fuit natus plura apparuerunt p^{er}
 digita LXXVI
 Alexandria ciuitas fuit condita ab alexandro
 magno LXXVII
 Alexander filius Anthiochi Syrie et Elie rex
 semper fuit iudeis gratiofus LXXXIII
 Alexander aristoboli frater. apud iudeos pon-
 tificatu et regnauit suscepit LXXXIII
 Alexandra vxor Alexandri regis iudeoru^m re-
 gnauit annis nouem LXXXVIII
 Alexander p^{ri}nceps fuit iudeor^{um} LXXXVIII
 Allectus cōseffor dignissimus nanone Roman^{us}
 nus vide folio CXXXV
 Alexander medicus p^{ri}cedarus CXXXVI
 Alexander papa p^{ri}mu^s patria Roman^{us} CXI
 Alexander impa^{ti}orator vir magne prudentie fu-
 it. vide folio CXVII
 Alexander miles ex legione thebeor^{um} CXXIII
 Alexander secundus papa patria mediolanen-
 sis. vide CXC
 Alexander tercius papa patria senens^{is} CCII
 Alexander papa q^urt^{us} nate campan^{us} CCXI
 Alexander de ales doctor inefragabilis. vide
 folio CCXIII
 Alexander de villa dei. professor sacre scriptu-
 re. folio CCXIII
 Alexander papa q^unt^{us} nate cretens^{is} CCXXXV
 Alexander papa sextus natione thessalonis.
 vide folio CCLVII
 Alfonsus rex fuit et Arrogante regis filius vi-
 de folio CCLXVIII
 Alpharabius magnus fuit p^{ri}us CLXXXI
 Alpiadis m^ult^um sancta claruit ip^{si}s. CV
 Alphonfus impator a quibusdam electus non
 fuit in confirmatus CCXIII
 Alfiaca genuanici iuris promissa est. vide fo-
 lio CCLXXXVII
 Altare bolocaisioru^m quomodo fuit figuratum
 quere folio XXXIII
Almas rex iuda bonu^m habuit m^ultu^m sed
 malu^m finem LIII
 Amartas fuit pontifex iudeor^{um} LIII
 Amalasuntha regina a gorbis fuit plurimu^m ve-
 rata folio CXLIII
 Amandus epus traicenf^{is}. CXLVIII
 Amatheus filius chanaan a quo fuere amathi
 te folio XLIII
 Ambrosius epus mediolanen^{sis}. CXXVIII
 Ambrosius grecus dyaconus CXVII
 Ambrosius florentinus abbas vir doctus. vi-
 de folio CCXLV

Amelius et Amicus duo gemis similes fue-
 runt folio CLXIII
 Amyntas rex assirior fuit XXXIII
 Amyntas fuit rex etiā assirior XXV
 Amichus fuit rex duodecim assiriorum. vi-
 de folio XXXVIII
 Aminadab post Moysen primus ingressus est
 mare ruby ceteris trepidantib^{us} XXX
 Amozus filius chanaan. a quo fuere amoz.
 vide folio XLIII
 Amonte veniunt ab amon XXI
 Amos fuit tercius de duodeci p^{ro}phet^{is}. LIII
 Amon hic malu^m fecit cordi et p^{er}caussus est a ser-
 uis suis folio LX
 Amri v^{el} Ambr^{us} rex fuit israhel XLIX
 Amytus rex italie fratre suo de regno eiecit et se
 lū illius occidit LII
Arianym filius messaraym a quo Ananij
 et Laobini Eubarij XLIII
 Anan^{us} p^{ro}pheta in crepuit asa iudeoru^m regem
 folio XLIX
 Anatharhis p^{ri}us facta genere claruit LX
 Anaximander p^{ri}us medic^{us} p^{ri}da^{ri} LXXIII
 Anaximenes philo. et medicus LXXIII
 Anaxagoras philosophus reliquit diuicias vi-
 de folio LXXI
 Anaximenes orator et alexandri magister vi-
 de folio LXXVIII
 Anna tres viros habuit successus ex q^uib^{us} genu-
 it filios et filias. folio XCIII. et XCV
 Anna habuit forore ex qua nata fuit Elisabeth
 uater iohannis baptiste XCIII
 Annas p^{ri}nceps fuit iudeor^{um} XCVI
 Anadectus papa natione grecus CVM
 Anastasius papa nate roman^{us} CXXIII
 Anastasius papa secundus patria romani^{us} vi-
 de folio CXL
 Anastasius impator scis e beretic^{us} CXLI
 Anastasia filia nobilissima CXXIII
 Anastasius ecclesie romane bibliothecarius vi-
 de folio CXXII
 Anastasius tercius papa patria romanus que-
 re folio CCLXV
 Anastasius q^urtus papa p^{ri}ta romanus CC
 Anchises ex dea venere genuit Eneam q^ui regna-
 uit in italia XXXVI et XLII
 Anchus Marcius quartus romanor^{um} rex fecit
 sup^{er} tyberim pontē LVI
 Andreas Hyoniensis petri frater et in cruce soci^{us}
 eius folio CVI
 Anglia regio que sit vide folio XLVI
 Angelus Gabriel salutauit virgines Mariam
 folio CXIII
 Anglie reges fuerunt Adeniphus et Edmund^{us}
 folio CLXX
 Anglie regio que sit. qui fuerant illius p^{ri}nci-
 pes vide folio CCLXXXIX
 Annius fuit p^{ri}curator iudee XCV
 Anicetus papa natione Syrus CXIII
 Anicetus elagore ecclesie est in manu^m LXIX
 Anselmus epus beluacens^{is} CXXII
 Anselmus epus vir sanctus CXVII
 Antheus p^{ri}us atheniens^{is} LXXIII
 Anthiochi dices^{us} v^{el} reges syrie LXXV

Anbioch^o theos rex syrie fuit LXXVII
 Anbioch^o galene^o asie^o et syrie rex LXXVII
 Anbiochus magnus rex syrie LXXIX
 Anbiochus epiphane rex syrie copulit iude-
 os ydolis sacrificare LXXXI
 Anbiochus filius epiphane rex fuit syrie. vi-
 de folio LXXXI
 Anbiochus sedetes adhue puer rex syrie vide
 folio LXXXIII
 Anbiochus pius rex syrie LXXXVII
 Anbioch^o p^odius rex syrie LXXXVII
 Anbigon^o potiter fuit iudeor^o LXXXVIII
 Annipater fil^o aristoboli^o et yro^o et crispi^o ba-
 buefr^o quoru^o filios et filia^o yenic^o LXXXIX
 Anthonius abbas egipti^o plur^o a scripsit ad E^o
 staninu^o et ad eccles^o egiptias CXXXI
 Anthonius pi^o .xvi. romanoz^o impator^o CXII
 Antheus papa naneone grecus CXVI
 Antheu^o de padua vir magne scitatis CCX
 Anthonius de burgo iurisdic^otoz^o CCXLII
 Anthonius cernisan^o mediane monarcha. vi-
 de folio CCXLV
 Anthonius Enayn^o etius celebratus medicus.
 vide CCXLVI
 Anthonius archiep^o florentinus CCLI
 Anthonius rosellus natione cernicus iurisdic-
 toz^o folio CCLVI
 Annedrist aduentus q^o erit. et que illius p^osecu-
 tio in sancta ecclesia CCLXIII
 Annul^o potari in quarto digito suasit p^omo-
 theus. et eius vsu ipse inuenit CXXVIII
Anianus dandus consil^o roman^o LXXXI
 Appollinaris rauennanis ep^os CV
 Appollinar^o laodicie syrie ep^os CXXXIII
 Appollinaris hieropolitani ep^os CXIII
 Appelles berencius fuit in grecia CXIII
 Appollonius senator roman^o vir doct^o CXV
 Appollonia virgo sancta et martyr CXV
 Appollon^o fuit in terra diuusi CII
 Appart^o d^o nichol^o archangeli CCLXXXIII
 Aprianus p^ob^os platonis discipul^o LXXXIII
Aquas p^occimas sanant beliscus I
 Aquileya vrb^os a quo sup^osit p^oncipiu^o L
 Aquar^o inundatio p^oncipia fuit CXLIX
 Aquila iude^o scis moysie legi iterps CXIII
Arandi artem cu^o animalibus floe dicunt
 inuenisse. vide XLIII
 Aradi^o filius chanan^o a quo fuit aradij XLIII
 Arabia fuit a faba filio d^ous XLIII
 Aram quartus filius Sem^o habuit quatuor fil-
 lios et ab eo fuit Syri XV
 Aran fuit sextus filius nachor XX
 Aram tertius filius chane habuit vnu filium et
 filias duas vide XXI
 Arare cu^o bobus Omagirus primo docuit. vi-
 de folio XXVIII
 Aratus astrolog^o et poeta fuit rep^ontat^o LXX
 Arator sacre romane eccie cardinal^o CXLIII
 Arch^o a^o hoc quo fuerit edificata XI
 Aras plurimas quo apparuit XI
 Archdeus filius ebanan^o condidit opidum Ar-
 chas vide XLIII
 Arch^o moysi q^o co^onuebat in se vide CXXI
 Archipbilas fuit p^ob^os opimus LXXXIX

Archelaus p^oncipator fuit galilee XCV
 Archastus imperator Theodosij magni filius.
 vide folio CXXXIII
 Arius qui et aralius dicitur quintus rex fuit as-
 sinorum XXV
 Arguioz^o regnu^o q^o incepit et quis fuerit in eo
 rex primus. vide XXVII et XXIX
 Arguioz^o regnu^o accepit nomen ab argo rege
 quarto. vide XXIX
 Argus fuit rex quartus arguioz^o siue grecoru^o.
 vide folio XXIX
 Arcemylus filius rex italie posuit p^oncipiu^o alba-
 noru^o vbi nuc^o roma est LIII
 Aristides p^ob^os vir valde prudens LXXI
 Archia tharentinus p^ob^os LXXXIII
 Aristoteles omniu^o p^ob^oz^o p^oncip^os LXXXIII
 Aristobolus filius iohannis bircani summus
 pontifex LXXXIII et LXXXVIII
 Argemna ciuitas vnde sinup^oscit nomen vide
 folio CXXXIX
 Aristides atheniensis ep^os CXII
 Armenia venit ab albi filio aram XV
 Arimamres septimus et octauus rex assiroru^o.
 vide folio XXVIII
 Arimena^o q^o venerit in imperiu^o. p^oncipiu^o vsq^o
 alsaciam. vide CCLV
 Amobius africanus philofop^os p^oncip^os
 vide folio CXXVIII
 Amolp^o septim^o galloz^o spator^o CXXIII
 Amolp^obus vir sanctus erexit episcopatu^o Zug^o
 duncensem. vide CXXII
 Arnaldus de villa noua p^ob^os CXXVIII
 Arphaxat tertius filius Sem^o a quo fuit ch^oal
 dei. vide XV
 Arriana facta est gorb^oz^o gens seductione im-
 peratoris valenti CXXXIII
 Arisan^o octu^o regis filius tredecimus rex persaz^o
 vide folio LXXII
 Arsenius monachus vir scissim^o CXXXIII
 Ars imprimendi libros his temporibus i^o ger-
 mania fuit enata CCLII
 Artes omnes vsu humano deservientes fuit in-
 uente a filijs Lamech X
 Artem ferre a tubalchaym inuenit X
 Artus fuit rex quinquis assiroru^o XXVI
 Artabauns fuit rex p^oncipiu^o septimus LXX
 Artus bereticus quid senserit erroris. et quo-
 modo sit mortuus CXXX
 Arturus rex britanno^oz^o ch^oristianissimus. vide
 folio CXLII
 Aribaris rex langobardo^oz^o CL
Aria p^oncipia que sit. et vnde habeat no-
 men. vide XLII
 Atanes filius gomer a quo sammacia XVI
 Atades rex fuit assiroru^o XXXIII
 Atamas filius enee secundus rex lan^ono^oz^o fuit
 et dicitur rex ab amoni XLIII
 Ababel rex syrie promptus fuit ut affigeret fili-
 os israhel L
 Atanasius pontifex pio zelo legis cōstanter resi-
 nit osie reg^o iude CXXI
 Asaradon rex assiroru^o fuit filius Semache-
 rib vide LV
 Assirioz^o rex quintus fuit arius XXV

Astrionoz regni quando incipieb at deficere. vii
 de folio **LXII** et **LV**
 Astrionomus maximus fuit Ionichus. quattuor
 filius noe. vide **XXIII**
 Astrologus magnus fuit Prometheus. quere
 folio **XXVII**
 Astrionomus Tales fuit cecusus a vetula. vide
 folio **LIX**
 Astrologus maximus fuit aracus **LXX**
 Astrologus recom mendatus fuit Ptolomeus vi
 de folio **CXIII**
 Astrionomus optimus fuit Lamparus. quere
 folio **CXXXIX**
 Astrologus doctus fuit Guido bonatus. vide
 folio **CCXIII**
 Astralanus odis mis minorus doctor picipius.
 vide folio **CCXXVIII**
 Astrur secundus filius. Sem a quo venit impe
 rii affiriori **XV**
 Astruerus vnde decimus rex persarum **LXXII**
 folio fuit quere **CII**
 Assumptio virginis Marie **CII**
Alas gigas astrologus septē genuit fili
 as nymphas **XXVIII**
 Athalia filia ach ab surripuit regnum et occidit
 omne semen regni **L**
 Athanasius episcopus Alexandrinus graues
 sustinuit psecutiones ab arianis **CXXXI**
 Athauphus rex fuit Gothoz **CXXXV**
 Athene vel miteria a quo fuerit condita. vide
 folio **XXVII** et **XLIII**
 Athenienses affecterūt mulieres implia suppli
 cio. vide **XXVII**
 Athila hunorum rex multas circumdat rebellā
 do regiones. et scē dei flagellū appellabat.
 vide **CXXXVII** et **XXXIX**
 Athila rex hunoz quō fuerit mortuus **CXL**
 Aderbes fuit pī^{us} Coimbioz rex **XL**
Auentinus filius rex italie fuit **LIII**
 Augusta ciuitas a quo sit primo condita.
 vide folio **XCI**
 Augusti dicebantur reges romani ab illo Au
 gusto. vide **XCIII**
 Augustinus beati Ambrosij discipulus. quere
 folio **CXXXVI**
 Augustinus de anthona vir plurimum doctus
 vide **CCXXVI**
 Aulus gellius romanus orator grammaticus
 insignis **CXIII**
 Aurchianus romanorū impator **CXXI**
 Aurchiana ciuitas a quo fuerit condita. quere
 folio **CXXII**
 Aurea virgo sancta et discipula eligh **CLIII**
 Auicenna medicus pclarus fuit **CCI**
 Auereis medicus comentator **CCI**
 Auensio ar medicus canuarianis **CCII**
 Austra prouincia describit **CCXXXVIII**
 Austru marchionati fridericus primus con
 uertit in ducatu **CCIII**
 Austric duces quid compromiserūt baioazis
 in adipiscendo impū vide **CCXXV**
Azarias filius obeth ppheta pduxit capnu
 tatem iudeoz **XLIX**
 Azarias filius heliebo pnt rex **LY**

Also doctor iuriscultus fuit

CCVI

Babilonia seu babilon vrbis
 a quo primo fuerit condita vi
 de **XXIII** et **LXV**
 Babilonia pinus rex fuit me
 redach. vide folio **LXII**
 Bactus primo inuenit vinum in greca. quere
 folio **XXVIII**
 Balas decim^{us} erat rex affirioz **XXVIII**
 Balazam ppheta filius Seoz occiditur. vide
 folio **XXX**
 Balsamum quales habeat arbores. et aliquan
 do creuit in hiericho **L**
 Balebazar rex erat babilonie **LXV**
 Balthus magnus multozū monachozū insti
 tor et pater **CXXXIII**
 Balachia regio que sit et que gens illius. vide
 folio **CCLXX**
 Baladit dicunt flacci vide **CCLXXXI**
 Baldus perusinus precellentissimus legisperi
 tus. vide **CCXXXVI**
 Bambergia ciuitas vnde duxit nomen. quere
 folio **CCLXXXIII**
 Baptizare omni die tempore natiuitatis Leo pal
 pa secundus a statuit **CLVI**
 Baptismus tempore dux richoldus pede re
 tra rit. vide **CLXII**
 Bassianus Severi filius cognouit ameli^{us}.
 anthonium caracalla impator **CXVII**
 Basilea ciuitas magna vnde duxit nomen. vi
 de folio **CCXLIII**
 Basilidas fuit quidā hereticus **CXI**
 Barnabas vnus ex septuaginta duobus disci
 pulis christi **CV**
 Bartholomeus apostolus vnus ex senatorib^{us}
 celi. vide **CV**
 Barnabe corpus cum eius euangelio inuentū
 est. vide **CXLI**
 Barbara virgo orta ex nicomedia **CXXIII**
 Bartholomeus brixianus vir doctissimus. vi
 de folio **CI**
 Bartholomeus pisanus ordinis predicatoris
 professor **CCXXVII**
 Bartholus legumi doctor plurimū recomēda
 tus **CCXXX**
 Bartholomeus de Saliceto iuriscultus. vi
 de folio **CCXXXVI**
 Bartholomeus de vrbino ordinis heremitarū
 doctor **CCXXXVII**
 Barbara cōiunx sigismundi post mortē impa
 toris cū cadauere capnū a ducit **CCXLI**
 Bartholomeus de montagnano medicus. vi
 de folio **CCXLV**
 Bainaldus archiepūs colonienis **CCVII**
 Baldunus cōs rex hierosolime **CCXVI**
 Bauari supēbatozū quifunt **CCVII**
 Bauarorū regis filia rex longobardozū duxit
 in vxorem **CL**
 Bauarorū principes et geperti dicebant^{ur} du
 ces. vide **CLII**

Batoſariorū ſue bauaroꝝ metropolis ē ſalt-
 burga. vide **CLII**
 Bauari ſue bato arqꝫ qñ receperūt ſident catho-
 licam. vide **CLIII**
 Bauaros quō coegit carolus magnus **C**
 Bauarie dux fuit caſſilo **C**
 Bauaroꝝ principes dicebantꝫ reges illis tem-
 ponibus **CLVIII et LXIX et LXXII**
 Bauaroꝝ dux Lapidus dixit ſe pipino regi frā-
 cie cōmendatū **CLXV**
 Bauaria venit in regnū francie per carolum ma-
 gnum. vide **CLXVII**
 Bauaroꝝ rex frater caroli ſecundi illis tempo-
 ribus mortuus eſt **CLXXII**
 Bauarie dux heinricus vngaros ſupauit. et ce-
 inde venit in italiā **CLXXVII**
 Bauaroꝝ dux fuit eo tempore imperatori re-
 bellis. vide **CLXXXI**
 Bauarius hic vnus fuit in papā electus. quere
CLXXXVIII et LXXXIX et XCI
 Bauaroꝝ auxilio fuit Juſtinianus in imperiū
 reſtitutus **CLVIII**
 Bauaroꝝ dices vnde traxerūt ab hoc tempo-
 re originem **CXXXV**
 Bauaria ſuperioris germanie. puicia deſcribit
 et vñ Bauaria a principio traxerūt originem. vide
 folio **CLXXXVI**
 Barthel tercius filius nabor. genuit rebecca
 filiū et laban filiū **XX**
Beda anglicus preſbiter et dictus venera-
 bilis vide **CLVIII**
 Bedus pñmꝫ affinitꝫ puū hūit regnū **XVII**
 Beda octauus fuit filius nabor **XX**
 Bedolotus erat rex affinitꝫ **XXXIII**
 Bellator cgregꝫ fuit pieſaturni filiꝫ **XXXV**
 Bellū grecorū contra trojanos et deſtructio de-
 ſcribitur troye **XXXVI**
 Bella trojanorū qñ fuerūt exorta **XXXVII**
 Belocus rex affinitꝫ. ſub illo pñmſit deus Ja-
 cob terrā pñmiſſionis **XXVII**
 Bellū puiciā cū hantabali ſeniorē illis ipſibꝫ eſt
 inchoatum **LXXXI**
 Bellū Bapionis in quo mira geſta ſunt ex ce-
 roꝝ conſilio romanoꝝ **LXXXV**
 Bellū civile ceſaris et pompey erat exacerandus
 vide folio **LXXXIX**
 Bellū apꝫ auguſtū et q in eo ſunt occiſi **XCII**
 Bellus grauiſſimū cōmiſit gr: cianus imperator
 apud argentinā **CXXXIII**
 Bellū maximū geſſerūt in romano ſradagus et
 alaricus gothorū reges **CXXXV**
 Bellū magnū eſt cōmiſſum tpe valentiniani im-
 peratoris **CXXXVII**
 Beluſarius patricius vir in armis ſtrenuus vi-
 de folio **CXLV**
 Bella maxima cōmiſit beluſarius **CXLV**
 Bellandi moſes q ſunt gentē ſeythice **XVIII**
 Bella geſſit in ſtrauciā orientale arnolpbus im-
 perator. vide **CLXXIII**
 Bellū ſuit atrociffimū inter regē francie et regē
 anglie cōmiſſum **CXXXVII**
 Bellū fuit exortū inter fratres beate marie theu-
 thonicorū et regē polonie **CCLI**
 Benadab rex Syrie bellanti cōtra regē acbab.

vide folio **L**
 Benedictus abbas italicus monachorū pater. **CLXXIII**
 vide folio **CLXXVI**
 Benedictus ppꝫ pñus pñia romanus **CLXXVI**
 Benedictere ſal et aqua alexander papa primus
 inſtituit **CXI**
 Benedictus papa ſecundus ſue iunioris patria
 romanus **CLVI**
 Benedicti abbas corpus eſt eo tpe tranſlatum.
 vide folio **CLVIII**
 Et iterū eſt tranſlatū **CLXXIII**
 Benedictꝫ tercius papa pñia romanꝫ **CLXX**
 Benedictꝫ ppꝫ qñ patria romanus **CLXXIII**
 Benedictus papa quintus patriā romanus vi-
 de folio **CLXXVIII**
 Benedictus ſextus papa patria romanus vide
 folio **CLXXVIII**
 Benedictus ſeptimꝫ papa patria romanus vi-
 de folio **CLXXX**
 Benedictus octauus papa patria Tuſculanus
 vide folio **CLXXXV**
 Benedictus nonus papa patria Tuſculanus.
 vide folio **CLXXXV**
 Benedictꝫ decimꝫ ppꝫ natꝫ campanꝫ **CXCI**
 Benedictꝫ papa. xi. natꝫ et aruſimꝫ **CXCI**
 Benedictus duodecimꝫ papa patria Tolofa-
 nus. vide **CXXXIII**
 Benedictꝫ. xij. papa adulterinꝫ **CXXXII**
 Berillus epꝫ vir doctiſſimus **CXVIII**
 Bernardus rex italicꝫ Caroli magni nepos. vi-
 de folio **CLXXIII**
 Berno abbas vir magne ſacilitatis **CLXXIII**
 Berengarius pñmꝫ ipator italicꝫ **CLXXVI**
 Berengarius ſcdꝫ ipator italicꝫ **CLXXVI**
 Berengariꝫ terciꝫ ipator italicꝫ **CLXXVI**
 Berengarius qñtꝫ ipator italicꝫ **CLXXVII**
 Berengarius errauit circa ſacramentū euchar-
 ſtie. vide **CXC**
 Bernardus abbas clarcuallenſis **CXCVIII**
 Bernardus copoſtellanus doctor iuris. quere
 folio **CXXIII**
 Bernardinus Benenſis ordinis ſancti franciſci
 profeſſus **CXLVIII**
 Berengarius caroli filius ipator poſtea fuit ce-
 poſitꝫ. et q fuerit cauſa vide **CXXXIII**
 Beſſarion cardinalis grecus vir celeberrimus
 vide folio **CCLII**
 Beſtialia puicia deſcribit **CCLXXXIII**
 Beſtiole cadebat de celo illi ipſibꝫ **CXXXIX**
Bas aſianus pñmſit philoſophus qñtꝫ
 de ſeptꝫ ſapientibus **LIX**
 Biberus lotaringie princeps **CLXXVI**
 Bigamus primus fuit Lamech folio **X**
 Bigamꝫ ordinari cōſultū apud ſanctū Petrum
 rome vetuit **CXLIX**
 Bilbaldus epꝫ natus eſt ex ſancto Ri-
 chardo. vide **CXII**
 Bilbelmus imperator non tamen fuit cōfirmatꝫ
 ſus. folio **CXII**
 Biſanciam ciuitatem quis condiderit. quere fo-
 lio **LXIII**
Blaſius epꝫ vir ſanctus claruit. vi-
 de folio **CXXVI**
 Blondus ſtauitꝫ vir doctiſſimus **CCLVI**

Bobemorum regnū qñ habuit initium. vide folio **XXIII**
 Bobeatus vir christianissimus **CXLI**
 Bobem illi diebus receperit fidē catholicā. 7 q fuerat ducēs illi⁹ gentis **CLXXVII**
 Bobanus henricus tercius fecit impetio romano tributarios **CLXXXIX**
 Bobemie ducem fridericus primus creauit in regem. vide **CCIII**
 Bobania cū sita suo dñebat **CCLXXXIII**
 Bebecca pñā vbi sit sita vide **CLXXXV**
 Bobemorum beresim Sigismund⁹ impator statuit exstirpari **CCXXXIX**
 Bononia ciuitas a quo pmo cōdita **LXII**
 Bonifaci⁹ pp̄ pñā natio erōan⁹ **CXXXIII**
 Bonifacius secundus papa natione romanus vide folio **CLXIII**
 Bonifacius tercius papa patria romanus. vir de folio **CXLVIII**
 Bonifaci⁹ qñ⁹ pp̄ natio manū **CXLVIII**
 Bonifacius papa quintus natione campanus vide **CL**
 Bonifacius archiep̄us maguntinē. **CLXI**
 Bonifacius sextus papa natione Tuscus. vide folio **CLXXII**
 Bonifacius septimus papa male intrauit. vide folio **CLXXX**
 Bolfgangus episcopus Ratissponensis suū vir fuit sanctus **CLXXXII**
 Bonanctura cardinalis natione tuscus. vide folio **CCXIII**
 Bonifacius octauus papa natione bernicus. vide folio **CCXIX**
 Bonifacius papa nonus patria neapolitanus vide **CCXXXII**
 Boos filius fuit Salomon **XL**
 Boos exiit in Egypto de flumine in festo seraphis 7 a p̄p̄lo p̄ deo colebatur **XXIX**
 Boos quidē loq̄bat⁹ 7 quid vide **XCII**
 Boosius marchio cēiensis vir fuit magni ingenij. vide **CCL**
Brandanus abbas vir scissim⁹ **CXLIII**
 Brandeburgensis marchia vbi sit sita vide folio **CCLXXXII**
 Brandstia ciuitas a quibus fuerit edificata vide folio **CCXXXIII**
 Brenus gallozū dux venit in italiā. mularū vrbū fundamenta iecit **LXXII**
 Britannia in aior q̄ sit. 7 que minor **XLVI**
 Britannoium rex plurimū est recomēdatus. vide folio **CLII**
 Bugida pygo casta 7 sanctissima **CXLIII**
 Britannoium siue anglozū rex fuit lucius vir sanctus. vide **CCV**
 Bugida. alias Buringia deuotissima mulier vir vide folio **CCXXXII**
 Britia ciuitas quingit et quare venit ad venetorum manus **CCXLV**
 Brutus cōsul fuit romanus **LXIX**
 Bruno primus carthusiensis fuit de Colonia orundus. vide **CXCIII**
 Bruno ep̄us colonien⁹. vir sanct⁹ **CLXXXI**
Buda vrb⁹ vngarie clarissima a quo cepit nomen. vide **CCXXVIII**

Bulgari ceperunt fidē illis temporibus. quere folio **CLXX** et **CLXXI**
 Burgundia venit a dodanyn **XVI**
 Burgundi in magna copia a them flumē insidelit. 7 postea facti sūt xp̄iani **CXXXIII**
 Burkhardus episcopus bērbipolensis vir filius. vide **CLXIII**
 Burgundion⁹ rex fuit rudolph⁹ **CLXXIII**
 Burgundie dux Thussiam obledit. quā fridericus tercius lib̄ erat **CCII**
 Bus secundus filius nachor habuit duos filios Beor 7 Balaam **XX**

Cayn primogenit⁹ Ade et Eue erat. vide **IX**
 Caynan fuit filius Enos **IX**
 Cayo furius cōsul erat romanus. vide **LXXXIII**
 Cayus cassius logunus phil roman⁹ **LXXXV**
 Cayus iulius cesar lucij filius **XCIII**
 Cayphas pontifex iudeozū erat **XCVI**
 Cayus caligula impator. quartus **CII**
 Caietanus theologus et philosophus. quere folio **CCXLIII**
 Cax debet esse argenteus vel aureus statuit papa sephertius **CXIII**
 Calixtus papa natione romanus **CXIII**
 Calixtus secundus papa natione burgundus. vide folio **CXCVII**
 Calixtus tercius papa natione bysbanus vide folio **CCXLVI**
 Cham scōs fuit filius noe **XIII**
 Camuel fuit quartus filius nachor **XX**
 Cambises erat rex persiarū **LXIX**
 Chanaan primus filius chani. a quo fuere chanaanet. vide **XIII**
 Candelabzī figura que fuerit in veteri testamēto. vide **XXXII**
 Cantum cum organo decantari ordinauit papa Vitellianus **LIII**
 Canon papa tracta oriundus **CLVII**
 Capadocia venit a mosoch filio iaphet **XVI**
 Capis filius rex fuit italie **LII**
 Caprius duci iun⁹ cū rege to achim in babyloniam daniel cū suis. ezechiel 7 inardochbus vide folio **LV**
 Capra est tora iudea cū ezechia rege **LX**
 Capritas iudicōsi quādo inceptit et quare deus permisit populo capri **LXIII**
 Capistranus claruit temporibus ille. vide folio **CCXLIX**
 Carmentis filia Euandri inuenit litteras lannas. scilicet. A. b. c. 77. **XXXIII**
 Carthago vrb⁹ a cartha opido sumpsit nomen vide folio **XL**
 Carthago ante romam fuit constructa 7 a quo. vide folio **LI**
 Carpentius siluus rex italie fuit **LII**
 Carmeydes erat magnus p̄bus **LXXVIII**
 Carus romanozū impator duos filios suos ad gubernacula impetij tradidit. quere infra folio **CCXII**
 Carolus magnus quō coegit bayaros **C**

Carolus marcell⁹ p^{ri}ncip⁹ senioris fili⁹ rex francie
 ⁊ dicit⁹ e⁹ magn⁹ ex gest⁹ magnus **CLXIII**
 Carolomannus caroli marcelli siue magni fili⁹
 erat. folio **CLXIII**
 Carolus cu⁹ papa Adriano p^{ri}ncip⁹ sacra⁹ment⁹
 sese p^{ri}ncip⁹ obstrinxerit amicitia **CLXV**
 Carolus magn⁹ rex fuit francor⁹ **CLXVII**
 Carolus magnus ubi fuit natus **CLXVII**
 Caroli magni m⁹ vngara fuit **CLXVII**
 Carolus magnus vinctus est in imperatore ro-
 manoru⁹ illis t⁹ribus **CLXVIII**
 Carolus magnus quas gentes vincebat filio ob
 christiano⁹ libertate vide fo. **CLXVIII**
 Carolus magnus quomodo fuerit in corpore dispo-
 situs. folio **CLXVIII**
 Caroli sedes fuit in aquisgrano **CLXVIII**
 Carolus magnus rebellant⁹ Saxoniam. vide
 folio **CLXXIX**
 Carolus sc⁹ cognomento calvus impator fu-
 it romanoru⁹ **CLXXII**
 Carolus tercius cognomento grossus impera-
 tor. folio **CLXXII**
 Caroli magni p^{ri}ncip⁹ possederunt imperiu⁹ ad
 annos centu⁹ ⁊ t⁹cc. Et illis t⁹ribus habuit si-
 nem. vide folio **CLXXIII**
 Carolus magnus fuit germanus natione. vide
 folio **CLXXVIII** **CLXXV**
 Carolus rex sc⁹ fuit ⁊ potens **CLXXV**
 Carolus sc⁹ rex sc⁹ fuit **CLXXVIII**
 Carolus secundus rex ⁊ scapolitanus habuit fili-
 os sex. ⁊ quinq⁹ filias **CLXX**
 Carolus quartus imperator regis bohemic⁹ fi-
 lius fuit. vide **CLXXIX**
 Carolinus leges condidit carolus quartus. vi⁹
 de folio **CLXXIX**
 Carina provincia in quibus terre locis sit vide
 folio **CLXXVII**
 Caroli q^{ui} sollicitudo. capita apostolor⁹ petri
 et pauli sunt inuenta **CLXXXI**
 Carolus quartus ex misericordia ei dedit pecu-
 nias qui sibi nec parauerat. vide illu⁹ reuo-
 cabat a malo. vide **CLXXXI**
 Carol⁹ poeta vir eruditiss⁹ erat **CLXXIII**
 Carolus burgundionu⁹ dux p^{ri}ncip⁹ f⁹ fecerit mor-
 te est trucidatus **CLV**
 Casch⁹ fuit q^{ui}ntus filius nachoz **XX**
 Cassianus monachus iohannis crosostomi dy-
 conus. vide **CLXXV**
 Cassus humanos decretaliu⁹ raymundus p^{ri}ncip⁹.
 vide folio **CCX**
 Caspar Seblich t^{ri}u⁹ cesarum cancellarius fuit.
 vide folio **CCXL**
 Castra quare sunt. et a quibus p^{ri}mo in monti-
 bus constructa **C**
 Carbalogus regu⁹ assirior⁹ q^{ui}s sit vide **XVII**
 Carbo p^{ri}ncip⁹ plura docuit moralia **LXXXV**
 Carbo p^{ri}ncip⁹ roman⁹ ⁊ iurista **LXXXV**
 Carbo postero⁹ vtiens p^{ri}ncip⁹ **LXXXIX**
 Carulina consil⁹ romanus vir fuit valde docto-
 rus. folio **LXXXIX**
 Cathena sancti petri fuit data e⁹ p^{ri}ncip⁹. vi-
 de folio **CLXXIX**
 Causa fuit bidimus vir magni ingenij. vi⁹
 de folio **CLXXXA**

Celestinus papa natus campan⁹ **CXXXVI**
 Celestinus sc⁹ papa natus tuse⁹ **CXCVIII**
 Cecilia virgo romana castitate splendida fuit.
 vide folio **CXVI**
 Celestinus papa sepe natus romanus **CXV**
 Celestin⁹ papa q^{ui}nt⁹ p^{ri}ncip⁹ mediolanchi **CXVIII**
 Celestinus papa quintus patria sc⁹ruensis.
 vide folio **CXVIII**
 Cereops reliquit regnu⁹ arguoniu⁹. ⁊ p^{ri}ncip⁹ reg-
 nu⁹ atheniensibus **XXVII**
 Cereuseam facere germanos docuit primo ba-
 bus. vide **XXVIII**
 Cerdo q^{ui}dā beretic⁹ a q^{ui}cerdoniani **CXIII**
 Ceream pascale benedicti statuit papa theodo-
 rus. vide **CLIII**
 Cereacea frugu⁹ adorabatur a gentib⁹ **XXV**
 Celsarius et alij plures martires his pass⁹ sunt
 temporibus. vide **CXXII**
 Celsaria regina p^{ri}ncip⁹ m⁹l⁹ sancta **CLV**
 Celsares dicebant⁹ romani p^{ri}ncip⁹ a tempore
 Julij. vide **CXII**
 Chaldei fuerit ab arphaxat filio sem **XV**
 Chilo t^{ri}ncip⁹ fuit ex t^{ri}ncip⁹ sapientib⁹ **LIX**
 Chus quartus fuit filius cham. a quo veniunt
 ethiopes. vide **XIII**
 Chusa v⁹it a tharsis filio ianani **XVI**
 Chusus fuit filius chanaan **XIII**
 Chusus erat doctor iurisc⁹ulie nominatissimus
 vide folio **CXXVII**
 Cipia venit a tharsis filio ianani **XVI**
 Ciprus est quedā insula **XXXVIII**
 Ciprianus doctor ecc⁹ie eruditiss⁹ **CXXI**
 Circa⁹ f⁹ fuit instituta **XXI** ⁊ **XXII**
 Circes potu⁹ quodā mutavit homines in bestias.
 vide folio **XLI**
 Cirus primus rex fuit persaru⁹ **LXVIII**
 Ciriacus vir sanctissimus **CXXIII**
 Cithilus vir suis m⁹l⁹ p^{ri}ncip⁹ **CXXII**
 Cithara appollo reperit. et artem medicine p^{ri}ncip⁹
 ino inuenit. vide **XXVIII**
 Cithernu⁹ bobes⁹ p^{ri}ncip⁹ excogitavit **CLXI**
 Cuitaco fuit sc⁹ q^{ui}dā velle f⁹uene **CXXVII**
 Cuitates loci orientales fuit per soldanu⁹ pluri-
 mum oppressa **CXXIX**
 Clau⁹ diuus Cay caligule patris impera-
 toris quintus **CIII**
 Claudius poeta natus athenispan⁹ **CXXXIII**
 Claudius secundus ⁊ Quintalus frater ei⁹ im-
 peratores erant **CXXI**
 Claudius p^{ri}ncip⁹ simphorian⁹ m⁹l⁹. **CXXIII**
 Clareu⁹ allen. abbas fuit bernard⁹ **CXVIII**
 Clara ego admirabilis ⁊ sancta **CCX**
 Clara ego sancta o^{mn}is beremitar⁹ **CXXI**
 Cleobolus philosophus lindus. sepe⁹ de se-
 prem sapientibus **LIX**
 Cleopatra egypti regina **LXXXIX**
 Cleus p^{ri}ncip⁹ pontific⁹ mun⁹ t^{ri}ncip⁹ accepit **CV**
 Clemens papa patris romanus de regione celsi
 montis. vide **CVIII**
 Clerici in publico bibere aut vinu⁹ vendere. so-
 lus papa v⁹it **CXXXIII**
 Clemens p^{ri}ncip⁹ biter alexandrinus **CLV**
 Clericos posse rapere fundos ⁊ p^{ri}ncip⁹ oblata pa-
 pa thebanus statuit. sed in comuni **CXVI**

Clericoru carcerē haberi apud episcopos statu
 it papa Eugenius **CLIII**
 Clemens secundus papa epūs Bambergensis
 quere folio **CLXXXVIII**
 Cleues tercius papa patria roman⁹ **CCV**
 Clemens papa quartus natione Harbonensis
 vide folio **CCXIII**
 Clemens papa qu⁹ natione vakon⁹ **CCXXI**
 Clemens papa liber copositus est tpe clemens
 quintus folio **CCXXI**
 Clemens papa liber hic posuit⁹ ē **CCXXVI**
 Clemens papa sextus patria Lemonicensis vide
 folio **CCXXVIII**
 Clemens papa septimus sedit annis quindecim
 quere folio **CCXXII**
 Clodoveus rex francoꝝ pater francoꝝ christi
 stianus folio **CLXIII**
Clodovus fuit vltimus rex Arthenensiu vide
 folio **XXVII** et **XLIII**
 Colchab apud nemphyni Syris **XX**
 Collosus solis fuit Rhodis lxx cubitorum al
 titudinis **XXVI**
 Collosus iugens solis simulacru corruit ex tē
 remouit folio **LXXXII**
 Colonia ciuitas vnde habuit incitū **XC**
 Coliban⁹ abbas vir sanctitate plenus **CLVI**
 Compomus pcurator iudee **XCIV**
 Comedit multa Albinus vna cena sicut ceteri
 multi folio **CLVII**
 Cometa apparuit illis temporibus clade mari
 nam significans **CLVII**
 Comete duo apparuit illis temporibus **CLXII**
 Cometa inter magnitudinis apparuit in italia
 quere folio **CLXXXIX**
 Comites de Lippa olim dicebantur de schwa
 lenboꝝ folio **CLXXX**
 Compositi plura cantica ecclesiastica Fulbert⁹
 filius Robertus rex **CLXXXVIII**
 Compositi Balu regina Hermannus contra
 ctus folio **CLXXXIX**
 Cometa signis magnitudinis apparuit **CLXIII**
 Comites quiddecim ex fucis coegit amparor
 Rudolphus **CCXVII**
 Cometa apparuit significans christianoru af
 fliccionem folio **CCXX**
 Cometes apparuit designans mortē regis fran
 cie folio **CCXXII**
 Cometa illi apparuit tēpibus **CCXXV**
 Cometa illuxit mortē pape designans **CCXXXIX**
 Comonones ciuitatis italie quedam fuerē vide
 fol **CCXC** **XCII** **XCIII** et **CLIII**
 Cometa vi⁹ est plura pides mala **CLIII**
 Comurari in publico inhiuit Ricurgius pro
 pter occultā luxuriā **LII**
 Consules romani qñ inceperunt r quare vide
 folio **LXIX**
 Consules romani q fuerūt vide **LXXIX**
 Conspiraciones fecit Ebaslina consilium roman⁹
 vide folio **LXXXIX**
 Constantinus magn⁹ filius Constantij augusti
 in britania ē car⁹ impator **CCXIX**
 Constantinus Constantij⁹ et Constantis filij fuere
 Constantini magni impatoris **CCXIX**
 Constantinopolis ciuitas imperialis vnde ce

pit nomen suum **CCXIX**
 Constantinus fecit equo suo frenū ex clauo dñi
 vide folio **CCXX**
 Constantinus magnus prohibuit amplius sic
 ri crucis suppliciu **CCXX**
 Constantinus pater edificauit ecclesias **CCXX**
 Concliu nienum quare et qñ fuit celebratum
 quidue in illo distinu **CCXX**
 Concliu vniuersale secundū fuit constantino
 politanu **CCXXV**
 Concliu vniuersale tertiū fuit Ephebinum vi
 de folio **CCXXVI**
 Concliu gñū Calcedonense **CCXXVIII**
 Concliu aurlauense iussu clodouei indicatur
 vide folio **CLXIII**
 Concliu gñū apud constantinopolim **CLXL**
 Concliu apud senū petrū rome **CLXII**
 Conradus impator male fuit vite **CLV**
 Concliu rome lxx epōꝝ **CLXVIII**
 Concordia inter sancta et ypolitu nutrit **CCXI**
 Conabum in vniuersa ciuitate Campanie vi
 de folio **CCXVI**
 Constantinus et Galerius imperatores fuerūt
 vide folio **CCXXVII**
 Constantinus tercius impator romanor **CLXIII**
 Constantinus politanu impator **CLXIII**
 Concliu rome tpe martini pape **CLXIII**
 Constantinus quartus impator Constantij
 augusti filius **CLVII**
 Concliu vniuersale sextū apud constantinopo
 lim vide folio **CLVII**
 Concliu Aquilegiense vniuersale **CLVIII**
 Constantinus papa a natione Syris **CLX**
 Concliu rome propter ymagines adorandum
 vide folio **CLXII**
 Constantinus qu⁹ impator filius leonis **CLXIII**
 Constantinus sext⁹ leonis filius impator **CLXIII**
 Constantinus papa scōs natione roman⁹ **CLXV**
 Conclium septimū vniuersale mater Constantini
 collegit vide folio **CLXVI**
 Conrad⁹ pater impator romanor **CLXXIII**
 Conradus episcopus constantiensis vir sanct⁹
 vide folio **CLXXX**
 Conrad⁹ scōs impator roman⁹ **CLXXXVI**
 Conclium vniuersale illis temporibus babi
 tum est folio **CCX**
 Conradus eius not⁹ tercius impator **CCI**
 Conclium lateranense agebatur illis tempo
 ribus folio **CCVI**
 Concordantias bible cōsecrat bugo cardinalis
 vide folio **CCXII**
 Conclium Lugdunense hic habuit incitū vi
 de folio **CCXV**
 Conradinus nepos impatoris friderici fue
 rit folio **CCXVI**
 Conradus impator friderici filius **CCXII**
 Conclium vniuersale habuim fuit illis tem
 poribus folio **CCXXI**
 Concliu pisanū super vniōne ecclesie fuit colle
 ctum folio **CCXXVI**
 Concliu constantiense durauit nouem et triginta
 annis **CCXL** et **CLII**
 Constantia vrbis germanie quomodo sit omni
 ta et vñ habeat nomen suū **CCXL**

Concilio Basiliense fuit congregati illis tem
 poribus et quo fuit dissipati CCXLII
 Concilium florentinum hic initium cepit vide
 folio CCXLIX
 Constantinopolis expugnatio qñ sit facta per
 turcos populi CCXLIX et LXXIII
 Constantinopolitana vrbis ex depestare inau-
 dita plurimū fuit conturbata CCLVII
 Coradū celus germanū poetā fridricū tera?
 imperator in nurnberg laureā decorauit vi
 de folio CCLVI
 Chore filius yfuar contendebat pro sacerdo-
 tio cum aaron XXV
 Chozimb? vrbis a qñ sit pñstructa XXXIII
 Cosica insula in quibus terre locus sit vide fo-
 lio XXXVIII
 Corpore altaris bonifacius papa instituit
 CCLIX Statuit et firmus CXI
 Concilium papa nancione roman? CXVIII
 Constatantes quidam per annum integrum pu-
 niebant rei pñmissione CLXXXVII
 Corporis xpi solennitate cū octaua vrbis
 quartus instituit CCXIII
 Corentantes plures perierunt in ponte vno vi-
 de folio CCXVII
 Corozichia pulcia vbi sit sita CCLXXVII
 Cosuthoz mores in electione principis qñ
 sint vide CCLXXVII
 Cosdras rex persarum occupauit romanas p-
 uincias et venit vsqñ ibñm CXLIX
 Cosmas et damianus xpianissimi viri et medi-
 ci fuerunt CCXIII
 Cosmas medicus florentinus potentissimus
 ciuis CCLV
 Crates Atheniensis academicus philoso-
 phus LXXXII
 Creatio mundi fuit diuersos diuersimode cre-
 ditur folio I
 Creta insula in quibus mundi partibus sit vi-
 de folio XXXVIII
 Crispus stocius philosophus natione eius vi?
 de folio LXXXI
 Crispis quatuor habuit filios et vnicam filiaz
 folio LXXXIX
 Crisina singulis annis innovari statuit fabia-
 nus papa CXVIII
 Crispus et crispinus matres CCXIII
 Crisostenus martir incompabilis magnitudi-
 nis fuit CCXIII
 Crisina virgo celeberrima CCXVII
 Crisostenus papa cuius patria ignoratur vide
 folio CLXXXIII
 Crisiani statuerunt expugnare iherosolimam
 vide folio CCXIII
 Crisoloras constantinopolitanus vir nobilis
 fuit CCXXXVI
 Crispius rex dacie vir xpianissimus romani
 petijt CCLIII
 Crocacia ciuitatis descriptio CLXXXII
 Crociferus ordo a quo habuit initium vide
 folio CXXXII
 Crux domini inuenta est sub eusebio papa vi?
 de folio CCXVI
 Cruces apparuerunt in vestibus hominum vi-

de folio
 Crucifixus fuit vnus puer a iudeis CCI

CLXXXIX
 Dacia regio que sit et vbi
 vide fo. CLXXXII
 Dadan fil? regina a quo
 venit ethiopes XLIII
 Dagobertus rex francor
 vide folio CLV
 Damascus est in syria regi-
 one XV
 Damasceni veniunt ab bus filio aram XV
 Damascus qñ et a quo fuit pñstructa XXII
 Damascus distat ab iherusalem itinere dierum
 sex XXIII
 Damascum tres reges christianis impugnaue-
 runt XXIII
 Damascus papa natione dispan? CXXXI
 Dalmacie regni qñ sit se extendebat CLXXI
 Damascus sedes papa a natione bauarum vide fo-
 lio CLXXXVIII
 Damata vrbis in egypto quō fuit a xpianis et
 pugnat CX et XI
 Dalmacia pulcia vbi sit sita CCLXXXVII
 Daniel ppheta ductus est in babiloniam vide
 folio LXI
 Dantes poeta et vates cōspicu? CXXXIII
 David scōs rex in israhel XLVI
 David ppheta fuit filius isai de tribu iuda vi-
 de folio XLVI
 David fuit vir robustus et rufus XLVI
 David cepit iherusalem et expulit chaneanos et
 isubcos XLVI
 David fecit numerari populi et displicuit deo
 folio XLVII
 David habuit filios quos in iherusalem gene-
 raui quoz nota vide XLVII
 Darius rex persarum remisit israhel in iudeā
 vide folio LXIX
 Darius bistapsis rex persarum fuit pro iudeis
 vide folio LXX
 Darius noth? x. pñaz rex LXXII
 Darius arsam regis filius vltimus persarum
 rex LXXII
 Decamarum non solutione thuringi annis
 obtinuerunt vide fo. CLVI
 Decius imperator hō pessim? fuit CXXXIX
 Decretū qñ primo cōposuit CCXIII et CCI
 Et redigebant illis temporibus CCXI
 Delphora prophetissa iudeica in israhel vide fo-
 lio IX et XXXVII
 Democritus philosophus sibi pñ empiur ocul-
 los et in paupertate vixit LXX
 Demas pñus atheniensis LXXVI
 Demosthenes princeps orator LXXVIII
 Demetri? pñalen? cognomen pñus LXXX
 Demetrius sorber rex syrie et alie multos iude-
 os occidit LXXXI
 Demetri? fil? demetri? rex syrie LXXXIII
 Demetri? masero rex syrie LXXXVII
 Demetria virgo sancta CXXXII
 Demonia expulsi fortunati ephs CXLVIII
 Depositus fuit imperator wentiscus et quā
 re et quis fuit in locum surrogatus vide fo-
 lio CCXXXIII et XXXIII

Deos gentiliū hermes dixit esse homines mo-
tuoꝝ LXXIII
Deo est filius vir aio pfecte bon⁹ LXXIII
Despondande consensu in oleum requirendus
et consensu rebecca XX
Desiden⁹ vltim⁹ rex lōgobardoz CLXVI
Deusdedit papa patna romanus CL
Diana fuit prima dea vice folio XXV
Diaconi septē qui fuerūt CII
Diacorides medicus grecus CVII
Diadumēus impator vir pulcher CXVII
Diabolo sese obtulit papa siluester secūdu tpe
monachatus sui CLXXXI
Dignitates eccliasice vendebantur tpe siluestri
tercij CLXXXVIII
Diluvium qñ fuit XI
Diluvii particulare gmaximum fuit in achana
tempore iacob XXVI
Diluvii denecalis dñs factū in thesalia LXXIX
Didim⁹ alexandrin⁹ coenit CXXXV
Diogenes magnus fuit phis⁹ LXXIII
Dion nobilis phis⁹ siracusān⁹ LXXVIII
Dionisius ariopageta philosophus danissim⁹
vide folio LXXVIII
Dionisius abbas consecrat compotum pascales
vide CXLIII
Dionisius corintheoz ep⁹s CXV
Dionisius alexandrin⁹ ecclie ep⁹s CXVIII
Dionisius papa ex monacho pontifex creatus
vide CXX
Diodetian⁹ ⁊ maximian⁹ ipatores CXXIII
Dionisius iuris vtriusq; peritissimus doctor vide
folio CXX
Din⁹ medic⁹ florentin⁹ CCXXIII
Dion philosophus ex perusie ciuitate or⁹ vñ
de folio CXI
Distinctio orbis tam celestium q̃ elementorū
vide folio VI
Dissidio celestiu iter archiaz VI ⁊ CCLXIII
Discordia maxia inter venetos ⁊ genuenses vt
de folio CCXIII ⁊ XVII
Dodonius filius tanan a quo venit burgundia
vide XVI
Docuit multa moralia Ippocrates suos discip⁹
pulos LXXIII
Docuit scno multa audire pauca loqui vide fo-
lio LXXIII
Docuit ⁊ socrates plura moralia LXXIII
Docuit sibi cōplura moralia Ippocrates vide
folio LXXIII
Ducuntq; multa ⁊ alii philosophi vt patet
folio LXXIII LXXVIII ⁊ LXXXI
Doleū habuit p domo diogenes LXXIII
Docuit ⁊ catho p pulchra documenta cū alijs
sequentibus libro presenti conscriptis vide
folio LXXXV
Domitilla virgo sanctissima CVIII
Domitian⁹ nū frater xij. ro. impator CIX
Domitius calderinus theoz luculennissimus
vide CCLII
Donat⁹ beretic⁹ a quo donatiste CXXXII
Donatus grāmatic⁹ ⁊ phis⁹ pceptor beati the-
ronimi CXXXII
Donū sacerdotis haberi apud eccliam statuit

papa eugenius CLIII
Domitius hispanus vir sanctitate ⁊ doctina
reccatus CCLXXX
Donus secund⁹ papa pñia roman⁹ CCLXXX
Donus papa prim⁹ pñia roman⁹ CLVI
Dominuit annis. lxx. ep̃i mēdes philosoph⁹
vide LX
Dorothea virgo scia ⁊ gloriosa CXXXV
Duces populi israel quando inceperunt vide
folio LXXIII
Ductus quando sit ihesus in desertum CXV
Ducatus venetoz in cepit illis dieb⁹ CLXI
Duces bobemici qui fuerunt a tempore fidei vi
de folio CXXXVII
Dulce nomen dñi nostri ihesu cristi tñ. an⁹ sit
virtutis deccoratio CXV
Dunstanus archiepiscopus cantuariensis vi
de folio CXXXII
Duo parti potestate pferuntur ciuitatibus tem-
pore iohannis papę quart. vnus armenius.
alter catholicus CL
Dux boarie benicrus superauit hungaros de-
inde venit in italiam CXXXVII
Dux burgundie missiam obedit. quā fridenc⁹
terci⁹ ai exeret liber nunt CCLIII
Dux burgundionū carolus per sweticenica mor-
te est in bello truncatus CCLV
Edmundus angloꝝ rex vir
sa nectus CCLXX
Edmū dñs archiep⁹s vir
scitis CXXII
Edwardus rex angloꝝ mar-
tyr CXXXI
Ebrictas fingere docuit anal-
baris LX
Ecclēsia constantinopolitana accepit ut eē
Acaput et sedes oim eccliaz CXLVIII
Ecclēsia gaudere libertate statuit (exclix)
bonifacius vt nemo ad illam confugiens ex-
trahatur CL
Ecclēsiā posse habere temporalia vrbān⁹ pa-
pa statuit CXVI
Eclipsis solis ⁊ lune fuit. inde sequebat pesti-
lencia permixta CLVII
Ecclēsie romane qui principes fecerunt assistē-
tiam tempore theopani papę quinti vide fol-
lio CXXXI
Ecclēsia romana caput est omnium ecclēsiarū
vide CXLVIII
Ecclēsia romana in maximo stetit periculo. q̃a
pontifices a petri vestigijs discesserant vide
folio CXXXII
Eclipsis solis valde terribilis fuit illis temporibus
folio CXXXIX. Item alia CXX
Eclitinus tirannus valde paduam oppressit
de folio CXXXII
Egypti vocabant olim mēsa XIIII
Ægyptus quando discessit a regno per
saram LXXII
Æschippus vir sanctus ⁊ doct⁹ CXI
Egildrudis regina anglie virgo CLIII
Egidius romānus ordinis beremitarum pri-
or CCXVII
Egid⁹ abbas natione grecus CXXI

Enla fili? Ebus a quo cinet **XIII**
 Elyta quondam dicebat aurea **CXXI**
Elyas pontifex fuit iudeor **LX**
 Eleazar filius erat pontifex **LXXVII**
 Eleutherus papa natione grecus **CXIII**
 Eleutherus qd dantissimus miles **CXXV**
 Eleodorus pape qua statuit **CLVI**
 Eleono impatoris romani p quos fieri debeas
 vide **CLXXXIII** et vbi **CLXXXV**
 Eleutherus nonus exarch? nate grece **CLII**
 Elizaphat sumus fuit pontifex **LXV**
 Elzachym fuit de linea chusit **LXV**
 Eligius nouitensis epus **CLII**
 Elyud filius fuit achym **LXXXVII**
 Elizabeth mif Job antis euangeliste uata est ex
 yfueria forore marie virginis **XCIII**
 Elizabeth monial farone mli sancta **CXIII**
 Elizabeth filia regis vngarie mli fca **CXXI**
Elpedocles docuit tria esse innotatam
 veritate vide **CLXXI**
 Ennius poeta cumis **LXXXIII**
 Enieria lucij regis anglie filia virgo sancta vi
 de folio **CXV**
 Emeritus hungaror rex **CLXXXVIII**
 Enias enchir erat filius **XLIII**
 Enias filius rex latinor **XLIX**
 Enimirod ach frater nabuchodonosor **LXV**
 Ephesus in quo terre loco sit vide **XIII**
 Epimenides philosphus cretensis dormiuit
 annis. lxxv vide folio **LX**
 Epianus atheniensis phis **LXXXVIII**
 Epitaphi theocriti d habuere **LXXXV**
 Epiphanius papensis epus **CXLI**
 Epitaphi lugdunensis eret arnulp **CXCI**
Era quid sit vide folio **IX**
 Erauafa fundenda conitibi habebat pzi
 cipatum **XIII**
 Era scriptor greci ppteruictoria troye **XLII**
 Eractus imperator partis orientalis **CLII**
 Erastinus campan? eps **CXXIII**
 Erfor da magna vrbs vide habuit nomen vi
 de folio **CLV**
 Erichonius atheniensium princeps primus i
 greca cogitant quadrigam **XXXIII**
Eras vir sanctus reparauit libros quos
 chaldaei combusserunt **LXIX**
 Eriopus fabulator clarissimus **LXX**
 Eret qui sint et quomodo viuunt **XCVI**
Erates mundi finit fere vide folio **VI**
 Etates hominis que sint folio **VI** Et qua
 re ante diluuium fuit prolixior etas hominis
 q modo **X**
 Etas mundi secunda habet initium vide fo
 lio **XI**
 Etas mundi tertia capit principium vide fo
 lio **XXII**
 Etas mundi quarta incipit **LXI**
 Etas mundi quinta hic capit initium vide fo
 lio **LXIII**
 Etas mundi sexta incipit **XCIV**
 Ethiopes veniunt a dous quarto filio **CLam.**
 vide **XIII**
 Ethicus filius Ebanaan a quo ethei vide fo
 lio **XIII**

Ethgarus anglor rex **CLXXXII**
 Etas mundi septima in fine erit mundi vice fo
 lio **CCXXII** et **LXIII**
 Etas mundi vltima quando sit **CLXV**
Ethioya insula in qua sit mundi parte vice
 folio **XXXVIII**
 Eucus filius chanaan a quo fuit euer id e gal
 baone **XIII**
 Enos filius Seth cepit nomen domini inuoca
 re **IX**
 Enoch chain fuit filius **X**
 Enoch filius Jarchi quando fuit natus vice fo
 lio **X**
 Euar arabum rex in signis philosphus vide
 folio **CVIII**
 Euaristus papa natione grecus **CVIII**
 Eufrosia virgo religiosa **CXXXIII**
 Eufrosina in habitu viri monacha vide fo
 lio **CXXXVI**
 Eugenia virgo sancta monacha **CXVI**
 Eugenius primus papa natione romanus vi
 de folio **CLIII**
 Eucherius lugdunensis episcopus vir sanctus
 vide **CLXV**
 Eugenius papa secundus patria romanus vi
 de folio **CLXVIII**
 Eugenius tercius papa pisie oriund? **CC**
 Eugenius quartus papa patria venetus vide
 folio **CCXII**
 Euristeus fuit primus rex lacedemoniorum vi
 de folio **XL**
 Eumomus hereticus a quo eunomiani hereti
 ci **CXXXII**
 Euangelium stando dicendum anastasis pa
 pa instituit **CXXXIII**
 Eustachius cognomento placidus **CX**
 Eusebius potentianus viri romani vide fo
 lio **CXVI**
 Eusebius papa natione grecus **CXXVI**
 Eusebius episcopus cesaree palestine vide fo
 lio **CXXVIII**
 Europa Ence cu suis capitul? **CCLVIII**
 Eutiches heresiarcha constantinopolitan? ab
 bas **CL**
 Euticianus papa natione thes? **CXXII**
 Euphemia virgo nobilissima **CXXV**
 Europa secunda est pars terre. r vide habet
 nomen vide **XIII**
 Exarch? italie prim? fuit loginus **CLXVII**
 Finis vero exarchatus **CLXV**
Ezechiel propheta ductus est in babilon
 am **LXI**
 Ezechiel interfectus est illis diebus vide fo
 lio **LXV**

Ibiarius papa natione roma
 nus **CXVIII**
 facies saturni quomodo oli
 cepingebatur **XXXV**
 facies Jany quod depiceba
 tur a romanis **XXXV**
 familiaris pape Leonis qui
 il suspensio domini sedem a
 postolicam occupauit **CLXXXIII**
 falcones pugnaverunt cum coruis vide fo

lio
James maxima fuit rome tempore **CCXCII**
 primi **CXLVI**
 James ingens per totam ytaliam **CCXXV**
 caustus apud gallos epus **CXLI**
 faunus secundus rex fuit laurenti **CCXXV**
Edus habuit imperator cum saracenis
 ve singulis annis daret aream milia aurcoi
 num **CXLVI**
 semit in thiro z sydone regnavit. vltimis liaz
 condidit **CCXXIII**
 semit aus est vnica in mundo **CIII**
 generator fuit menippus pbus z seipm suspe
 dit **LXXX**
 felix secundus papa natione romanus vide fo
 lio **CCXXXI**
 felix tercius papa natione romanns **CXX**
 felix papa quartus natione famus **CXLII**
 felicitas rona femina cu septē filijs **CXIII**
 felix papa natione romanus **CXX**
 felix pibiter Eusebius monachus z martires
 vide **CCXXII**
 felix z adauetus martires **CXXV**
 felix quintus papa sebit annis nouem vide fo
 lio **CCXLII**
 ferraria insignis vrbis a quo fuerit ornata vide
 folio **CLIX**
 ferdinandus alphonfi regis ex concubina fili
 us rex neapolitanus **CCL**
Felix libenter comedit seno philosophus
 vide **LXXIII**
 fidem xpianam acceperunt illis temporibus
 ameni z hiberi **CCXXXI** z **XLVI**
 fidem suscepit britannia seu anglia tpe Lucij
 regis **CXV**
 fides z captasus martires **CCXV**
 fidem xpi quando acceperunt bariorij sine
 bauari z quem vide **CLIII**
 fidem catholicam suscepit rex persarum. vide
 folio **CLV**
 fidem receperunt bulgari **CLXX** z **LXXI**
 fidem receperunt schlaui **CLXXI**
 fides recepit arioldus rex danor. cui impator
 dedit frtham **CLXXI**
 fidem recepit rex normanoz **CLXXII**
 fidem receperunt catholicam bohemi vide fo
 lio **CLXXVII**
 fidem receperunt vngari **CLXXXII**
 filij machabei martiris sunt coronati vide fo
 lio **LXXIX**
Flacci dicitur walachti **CCLXXII**
 flandria cepit exordiu tpe caroli calui fo
 lio **CLXXII**
 flagellatum secta hic habuit ortum vide fo
 lio **CCXV** z **CCXXV**
 florentia ciuitas a quo habuit origine. vide
 folio **LXXXVI**
 florians frater tacti germanus imperator vi
 de de illo **CXXIII**
Florentinus episcopus tudertinus vir fan
 ctus **CXLVIII**
 forsius hibernie regis filius vir sanctus vide
 folio **CLIII**
 forchem in oppido Lodouicus tercius rex cre

atur romanorum **CLXXXII**
Et eodem oppido eligebat rex rudolph vide
 folio **CXCI**
 formosus papa post thestanum pontifex creat
 folio **CLXXXII**
 formice quomodo pugnauerunt in vino agro
 bononiensi circa pirum **CCXCII**
Franeo quida ex beccore filius priami nel
 pos a quo francoz nomen est tractum.
 vide **CCXXVII**
 francia occidentalis z orientalis que sit vnaqz
 vide **CCXXIX**
 francoz rex xpianus primus fuit dodore
 vide **CLIII**
 franciscus seraphicus natione italys vide fo
 lio **CVIII**
 fraticellanus berchis que. z quando fuerit ex
 ntra **CCXXI**
 franciscus maronus ordinis minorum theolo
 gus **CCXXVII**
 franciscus petrarcha vir iugentiosus vide fo
 lio **CCXXVII**
 franciscus albergotbus pdrus medicus vire
 folio **CCII**
 francconia germanie superioris pziouita defri
 bittur. z vn de franci ceperunt originem vide
 fo. **CCCLXXXV**. Simul fo. **CCXXIX**
 francie regni principes qui fuerant z que co
 missa sunt prelia **CCCLXXXVIII**
 franciscus carientium dominus vir splendi
 dus **CCXXXIII**
 franciscus martini ordinis carmelitarum vir
 doctus **CCXXXVI**
 franciscus sabarella romane ecclesie cardina
 lis. **CLXII**
 franciscus barbatus vir laudatissim vide fo
 lio **CCXLIII**
 francie regionis mala succedebant tempora ab
 illis diebus **CCXLV**
 franciscus theozia quartus mediolanensium
 dux **CCXLVIII**
 franciscus ph ilsephus poeta laureat vide fo
 lio **CCCLIX**
 frater quida nomine nicolaus in heremo per
 annos multos vixit sine cibo corporalis. vide
 folio **CCLVI**
Friges emerferunt ab thegozma filio Ro
 mer vide folio **XVI** Inde fuga bec re
 gio dicta.
 fridericus primus cognouit barbarossa su
 perator romanorum **CCII**
 fridericus secundus romanorum imperator.
 vide **CCIX**
 fridericum sepe appellauit imperatorem qui
 da seductor qui olim fuisse absconsus vide
 folio **CCXX**
 fridericus dux austrie imperator a quibusdas
 electus prelium comisit pro imperio z succi
 buit **CCXXV**
 fridericus tercius ernesti ducis austrie filius
 imperator **CCXLVII** **LIII** z **LVI**
 fridericus tercius plures latrones de nigra le
 gione z diuersis generib mortis precipite
 rin **CCLVIII**

Fructus ceperunt habere greci illis temporibus
allatis aliunde seminibus XXXIX
Furtius canillus dictator romanus LXXVI
Fulgentius natione aphez CXXI

Oboanite fuerunt ab eueo
folio cbanaan XLIII
Oaius duellus consul romanus LXXXI
Oaius caligula imperator quartus CIII
Oaius papa natione dali
maeus CXXII

Oallacie regio et gallate a gomier fuere filio raphet XVI

Oalba septimus romano imperator CVI
Oallus abbas discipulus bti colubani CLII

Oalenus medicus doctissimus natione grecus folio CXXIII

Oallus hostilianus et volusianus eius imperatores CXXI

Oaleacius maria mediolanensis dux occiditur folio CCLV

Oangolphus vir sanctus et peler CXXIII

Oebenmarum ciuitas athena aurelianus condidit CXXII

Oedeon quartus hebreorum iudei iudicant an
nis quadraginta XXXVII

Oelafius papa natione aphez CXL

Oeyfila regina hungarie CLXXXVII

Oelafius secundus papa antea iohannes vocatus CXCVI

Oetes. lxxij. sunt preate ex tribus filiis noe vi
de folio XLIII et XV

Oetes multe pdiunt ex sctis XVIII

Oenua vultus a quo fit oditavide LVIII

Oenuadus eps vir doctissimus CXXI

Oentes septem sunt institate per septem filios
isaphet XVI

Oemini admodum similes fuerunt amelius et
amicus CLXIII

Oetes. xij. fecerunt. xij. filij beber XVI

Oenecologia impatoris beinici et coniugis sue
kunegudis CLXXXVI et LXXXVII

Oenuenses sunt a cerasse priuilegiati vt mone
tas tonderent CCI

Oentilis medicus plurimum recommedatus.
vide CXXXIII

Oenue ciuitatis italie inmutatoes CXXI

Oermania ab italia alpes dirimunt XLIII

Oermanus eps parisiensis CXLVIII

Oermania q fit et plura de illa vide fo. XLIII
et CCLXVII

Oerdrudus sancta abbatissa CLIII

Oerficus filius cbanaan a quo gersa XLIII

Oerbardus groet claruit vite sanctitate vide fo
lio CXXXVI

Oerbardus ordinis beremitar in theologia p
doctus CXXX

Oeorgius trapesuntius claruit illis temporibus
CXXLVI

Oeorgius pogiebracius rex bohemie et vinga
ne CCLI

Oermanie tabula et qdibus irrigetur fluminibus
est depicta. Et quare Romani appellat

bant illos germanos CXXCIX

Oesta ciuitatum italie genere scilicet et medio
lane et ceterarum nomenclatur digna vide fo
lio CXXC XCI XCII ZE

Oeruafius et protobasius germani natione me
diolanenses CXXIII

Oeorgius. capadoz tribunus et verus xpi mi
les CXXIII

Oebuli fuerunt ab erula filio dnis XLIII

Oebel tetertus filius aram a quo gebet vide fo
lio XV

Oibertus antipapa in germania CXXII

Oigas fuit uenit odus et primus tyrannus
vide XLIII

Oigates erant illis temporibus X

Oigantis corpus eo tempore inuentum e mit
re magnitudinis CXC

Oloria patri et filio in fine psalmorum dama
sus papa statuit dicendum CXXI

Oloria in excelsis deo simachus papa statuit cal
radu CXXI Et papa theolophus CXXII

Oloria laus et bono theodolphus epus copo
fuit CLIX

Olofator legum fuit accurus. Deceat vero bar
tholomeus CXXI

Olofator ceterorum fuit bernhardus vide fo
lio CXXIII

Obar vir sancte vite claruit in multis uirtutibus
LI

Oordianus et epimachus CXXXII

Oordianus hic imperator fuit CXX

Oogoni miles romanus CXXIII

Oomer primus filius isaphet a quo fuerit ge
mente qui postea galli dicebantur vide fo
lio XVI

Oorthozum rex persequebatur xpianos in sua
gente CXXXIII

Oorthi romis obfederunt p lōga ipa CXLV

Oorthi ab hunis cepit fugerunt ad danubius
tempore valeris imperatoris postea per tra
cias sese infundere CXXXIII

Oorthorum gens facta est arriana seductioe va
lentis imperatoris CXXXIII

Oorthorum gens a sebitis habuit ortum. vide
folio CXXXIII

Oorthorum gens sponte dedit se imperio roma
no tempore theodosij imperatoris vide fo
lio CXXXIII

Oorthorum rex radagaisus totam italiam ferro
et flamma vastabat et tandem capus vite fo
lio CXXXV

Olando maximus fuit in Constantinopolis
de folio CXXXIII

Obracianus imperator filius senioris valentiniani
ant CXXXIII

Orendo petri maxima fuit illis temporibus vi
de folio CXXX

Obracianus vir magne doctrine CCI

Oreoni fuit arguorum regnum quando
do habuit ortum et qui fuerant regni re
ges XXIX

Oreai illis temporibus ceperunt habere fructus
et alius aliunde seminibus XXXIX

Oregorius thurontensis epus CXLVIII

Gregorius magnus doctor nominatus fuit fo
 lio **CXLVIII**
 Gregorius papa primus natione romanus fo
 lio **CXLVIII**
 Gregorius scds papa patria romanus vide fo
 lio **CLX**
 Gregorius tercius papa natione syr **CLX**
 Gregorius quartus papa patria romanus fo
 lio **CLXVIII**
 Gregorius papa quintus natione saxo vide fo
 lio **CLXXXI**
 Gregorius papa sextus eius patria ignota fo
 lio **CLXXXVIII**
 Gregorius septimus papa natione cruscus fo
 lio **CXCIII**
 Gregorius nasansenus eps in diuina preceptor
 iheronimi **CXXXIII**
 Gregorius papa octauus patria beneuentus
 folio **CXCIII**
 Gregorius nonus natione bernicus. vide fo
 lio **CXVIII**
 Gregorius decimus papa natione ital **CXCV**
 Gregorius undecimus papa patria leimonice
 sis **CXXXI**
 Gregorius papa duodecimus natione vene
 folio **CXXXV**
 Gregorius conuicti sunt ut crederent cum romana ec
 cllesia spiritum sanctum a pane et uino procedere.
 et alia plura **CXLIII**
 Gregorius septimus rex dano **CXLVI**
 Gualparinus begonefius grammaticus
 clarius **CXLII**
 Gwanus yeronensis grammaticus et orator.
 folio **CXLVI**
 Gwelfi et gebellini qui sunt **CCI**. Et quan
 do et ubi habuerunt ortum **CCXII** et **XIII**
 Gwido musicius pater clausus **CLXXXIX**
 Gwihelmus placentinus medicus **CCXVI**
 Gwihelmus durandi speculator **CCXVI**
 Gwinthicus comes de schwaartzenburg scripsit
 se imperatorem contra Carolum. vide fo
 lio **CCXXXIX**
 Gwido benatus astronomus magnus vide fo
 lio **CCXIII**

Gwibaldus danieli carba
 ginesis ducis filius impa
 tor exercitus carbagmen
 sum **LXXXII**
 Hartmannus episcopus batri
 nensis uir sanctus **CCIII**
 Hecata virebantur greci p
 dyademate **LVI**

Hassia pulcra ubi sit sita **CLLXXXIII**
 Hatto archiepiscopus magnus est miserabiliter
 mortuus **CLXXIII**
 Hebrei dicunt iudei ab heber filio sale vi
 de folio **XVI**
 Hector iste fuit primogenitus priami et incom
 pabilis fortitudinis **XXXVII**
 Helam fuit pater filii seu a qd belanue **XV**
 Helia fuit quartus rex in israhel **XLVIII**
 Helissam filius ianan a quo fuit helisei **XVI**
 Helena ista fuit uxor meleni regis et a pande
 rapia **XXXVII**

Heli iste fuit sacerdos et iudex **XLI**
 Helias propheta obnuuit a deo quod tribus annis
 cum dimidio non plueret **XLIX**
 Helinandus episcopus uir sanctus **CXCIX**
 Helias propheta assumptus est in curru igneo **L**
 Helizicus propheta clamauit post bella pater mi
 pater mi **L**
 Helizicus propheta palio helie iordanem diui
 sit **LIII**
 Helius pertinax imperator octauus romano
 rum **CXV**
 Helena mater constantini crucem domini ques
 uit **CXXX**
 Helinandus monachus hister iograu **CCVI**
 Helis grecia in quibus mundi partibus sit sit
 ta **CCXXV**
 Heinrichus dux primus saxonie imperator vi
 de folio **CLXXXIII**
 Heinrichus secundus dux bauarie impator eli
 gif. consiliarius et kunegudis **CLXXXV**
 Heinrichus scdis imperatoris genealogus vide fo
 lio **CLXXXVI**
 Heinrichus tertius imperator romanorum fol
 lio **CLXXXIX**
 Heinrichus quartus romanorum imperator fol
 lio **CXCII**
 Heinrichus quintus romanorum imperator fol
 lio **CXCVII**
 Heinrichus sextus imperator romanorum fol
 lio **CCVI**
 Heinrichus septimus romanorum imperator fo
 lio **CCXII**
 Heinrichus octauus imperator romanorum fol
 lio **CCXII**
 Heinrichus de bassia claruit illis temporibus vi
 de folio **CLXXXVI**
 Hercules egipti platidis discipulis **LXXIII**
 Hercules cuius romanus **CX**
 Heraclius philosophus obscurus scripsit li
 bros **LXX**
 Herodotus grecus hister plurimos edidit
 libros **LXXII**
 Herodes filius antipatri suscepit a romanis
 regnum iudeorum et multa fecit malavide fo
 lio **XC**
 Herodes antipas occidit iohannem baptistam
 folio **XCVI**
 Herbarz tracta nouit daskonides **CVII**
 Heres carba pbrigarum hic incepit. vide fol
 lio **CXIII**
 Heremita primus fuit paulus **CXXXI**
 Heres predicatorum vixit ille tempo
 bus **CXXXVI**
 Heres accepbalouis pessima fuit illis tempo
 ribus **CXLI**
 Herculianus episcopus scitate plen **CXLVI**
 Hermigildus rex visigothorum **CLIX**
 Heracion imperator **CLIII**
 Heribopolis ciuitas in francia orientali vide fo
 lio **CLIX**
 Hermannus contractus plura composuit eccle
 siastica cantica **CLXXXIX**
 Heres waldensium vixit temporibus istis
 folio **CCII**

heremitarum fratres vires inhabitare ceperunt. CXXI

heresis fraticelli per quem et quando fuerit extincta. CXXII

heresis dulcini q et qm sit extincta. CXXIII

hercules dux ferrarie vir strenuus. CXXIV

heribis ducis polonie vidua feta. CXXV

hermia provincia q sit. CCLXXXIX

hermannus apulle ciuitas a churo hoc anno est expugnata. CCLVI

hilegardus virgo admirabilis spiritus habuit prophete. CCI

hierusalem condidit melchisedech. XV

hispania venit a thubal filio iaphet vide folio. XVI

hispaniarum regnum quando habuit ortum folio. XXIII

hispania multos habuit viros clarissimos folio. XXIII

hiericho quomodo sit villa. L

hieu filius ioseph regis iudea fuit decimus rex in israel. LII

hircanus filius alexandri tercus pontifex iudeorum. LXXXVIII

higinus papa natione grecus. CXI

hiren epus ludunensis. CXVI

hilar epus picardie optum xpian multas expugnauit hereses. CXXXI

hilonius abbas vir sanctus. CXXXIII

hilonius papa natione saracus. CXXXVI

hildbertus Cenomanoium gallic episcopus folio. CLXV

hulstria puincia vbi sit sita. CCLXXXVII

hispania describitur et qui fuerunt terre illius principes. CCLXXXIX

hispania diuidebatur morte beinrici. CCLV

huxor q modo. X

hoies diacriaz formaz vbi sunt. XLXII

holofernes interficit a iudith. LXIX

hoziacus flaccus poeta laudatissimus. XCII

homines notabiles qui flourerunt tpe traya in vide. CXI

honori epator frater archadij. CXXXIII

hormista papa natione campanus. CXLII

horas canonicas derisus pelagius papa instituit. CXLVI

honorius secundus papa hostiensis episcopus fuit. CXCVIII

honorius tercius papa patria romanus vide folio. CCVIII

hostiensis cardinalis vir peritissimus vide folio. CCXIII

honorius quartus papa patria romanus vide folio. CCXVII

holandia germanie puincia describitur vide folio. CCLXXXIII

homo quida nicolaus note vixit in beemo p anos multos sine cibo copali. CCLVI

hominis quaplime anticitates ab infantia vsq in mortem. CCLXIII

hsecundus filius aram a quo amenevi de folio. XV

hugo arelatensis comes imperator italie vide folio. CLXXVI

hugo fuit rex francie. CLXXXII

hugo epus granianopolitanus. CXCIII

hugo abbas cluniacensis. CXCIX

hugo de sancto victore doctor piederius vide folio. CC

hugo de folieto scripsit librum de claustris ante me. CC

hugo cardinalis sancte sabine vir doctus vide folio. CXXIII

hugo senensis vulgaris medicus. CXXII

hugo senensis vulgarissimus medicus. CXXIII

hugus primus filius aram a quo dannaem vide folio. XV

hugus regio draconidis ex q fuit iob. XV

hugor rex descendit a Setis. XVIII

hugus fuit primus filius nachor. XX

hugus expulerunt gothos a suis locis vide folio. CXXXIII

hugus sunt scithi sicut et gothi. CXXXIII

hugorum rex athila multa commisit in diuersis mundi partibus prelia. CXXXVII

hugus carolus magnus maxime opprimit folio. CLXVII

hugus qui dicantur et qua ferocitate in alias gentes fecerunt. CLXXIII

hugo abbas cluniacensis. CLXXXIX

hugitarum heresis incepit tempore wicessis folio. CXXXIII et XXXVIII

abel filius lamech medicans coniugiu carnale et pacis uicinas. X

jacob et esau et ysaac et rebecca matre nati sunt. folio. XXVI

jacob habuit quatuor viros et quibus plures genuit filios vide folio. XXV et XXVI

jacob ex lya natu maior sex suscepit filios folio. XXV

jacob filius ioseph fuit alius temporibus folio. LXXXVIII

jacob maior aplos ab herode occisus est. CIII

jacob minor aplos et frater dñi appellatus folio. CIII

jacob de arena iunior consultus. CXX

jacobus de viterbio ordinis heremitarum folio. CXXII

jacobi nus carrariensis interfecit marsum folio. CXXX

jacobus foit iudeus medicus doctor. CCLII

jadus pñser iudeis pacem impetrauit ab alexandro magno. LXXV

jaire de tribu manasse septimus iudeus fuit in israhel. XXXVII

januarius mensis di a rege italie iano. XXXV

japhet tercius filius noe septem filios habuit p quos septem sunt gentes institute. XVI

jareth filius malalech q sit natus. X

jalon male intravit pontificiu. LXXXVII

juan qñ filius iaphet a quo fuere greci. XVI

jolatra primus fuit natus. XVII

jolatra fecit moyses occidi. XXXI

jehuse filius ebanaan a quo iebusei. CIII

jehonias fuit filius ioseph constitutus est rex aparaone. LX

Jectan filius beber habuit. xij. filios qui oēs
 fecerunt generationes principales XVI
 Jelumū primo scūi perus instituit CII
 Jelumū quadragesimalē septē ebdomadarum
 telephorus papa statuit CXI
 Jelumare q̄nta feta ⁊ dominico die vetuit inel
 ciades papa CXXVI
 Jecte illegitimus princeps latrocinantū fo-
 ho XL
 Jereias p̄beta sanctissimus in vtero matris
 sanctificatus ad huc puer p̄betatuit LV
 Jereias lapidatus est LXV
 Jeronimus doctor celeberrimus vir sanctus
 folio CXXV
 Jheronimus hereticus igne consumptus est.
 folio CXXLI
 Jero boam rex israhel pessimus ydolatra vitu-
 los aureos fecit XLVIII
 Jero boam rex israhel bellicosus fuit LII
 Jerosolime primus rex fuit Bofredus. vide
 folio CCVI
 Jerosolime verbis vltis captiuitas
 XL
 Jersale condidit melchisedech XV
 Jersale sale p̄mo edificauit XVI ⁊ XVII
 Jersale q̄n ⁊ q̄ntes fuit destructa LXIII
 Jersalem venit in p̄ntem egyptiorum. vide
 folio CLXXXIX
 Jersabel vxor achab regis israhel multa mala
 fecit XLIX
 Jese habuit sepe filios ⁊ duas filias quorū
 nomina vide XLII
 Jerosolimā cepit xp̄ianū exhortatōe vrbani
 pape. ij. CXXIII CXV CXVI ⁊ CCI
 Jersale quinta vice fuit destructa CCIX
 Jgnacius ep̄us antiochie CX
 Jgnem de silice primus exurit promethe⁹
 folio XXVIII
 Jgne sacro accensī plures sc̄b⁹ b̄re marie viri
 CXCVIII
 Jgnis sunt liberati CXXVIII
 Jgnis magnus descendit de celo CII
 Jhesus fuit summi⁹ p̄difer⁹ isrl̄ LXIII
 Jhesus xp̄s q̄n natus vide XCV
 Jhesus q̄n p̄ntib⁹ suis ascendit in replū XCV
 Jhesus cū esset. xxx. annorū baptizatus est. ietu
 naut. ductus in desertum XCV
 Jhesus christus passus est XCVI
 Jhesus filius sirach nat⁹ de hebreis composuit
 librum qui dicit ecclesiasticus LXXII
 Jlen quid sit vide folio II
 Jllircus populus significat slavonicum
 populum CII
 Jllina que regio sit ⁊ vbi sita CCLXXVI
 Jmago germanie est in tabula depicta. vide
 folio CXCIX
 Jmperū quō ⁊ q̄n sit translatū ad germanos
 ⁊ quō hūc om̄i ro. imp̄ū CLXXVIII
 Jmbres maximi fuerit illis dieb⁹ CLVI
 Jmperator fuit hambal cartaginensium exer
 citus LXXXII
 Jmpū xp̄ianorū ⁊ sacerdotū incepit a nativita
 te domini XCV
 Jmperatores qui fuerit XCVI CIII ⁊ C
 Jmperatores quānorū fuerant tpe cōstantinū ma
 gni CXXIX
 Jmperij sedem ex vbe roma cōstantin⁹ statuit
 in constantinopolim trāsseri CXXIX

Jmperū occidentale fuit Jsi duntax ab orientis
 tpe marciati CXXVII
 Jmperatores constantinopolitani desierit in hi
 spania illis temporibus CL
 Jmperatores confirmabāt clericorū electiones
 tempore seuerini pape CL
 Jmpator prim⁹ ex greca p̄genie fuit leo. vide
 folio CXXVII
 Jmperū constantinopolitanū dicebat. q̄ in
 peratores ibidem residebant CLVIII
 Jmperū q̄n sit a grecis in francos translatum
 per que ⁊ quare CLXIII
 Jmperū constantinopolitanū defecit illis tem
 poribus CLVI
 Jmpatores pontificibus ro. fecerunt auxilij p
 xxvj. annos CLIX
 Jmpatoris auctoritas non debere requiri in
 electōe pape statuit adrian⁹ terci⁹ CLXXI
 Jmpatores italie qui fuerit CLXXVI
 Jmpatorē se dunt guntiberus comes de swartz
 enburg contra carolum CXXIX
 Jmpator wenzlaus fuit depositus vice fo
 lio CXXXIII ⁊ XXXIII
 Jmpator fuit electus a quibūdā electorib⁹ iol
 docus marchio morauie CXXXIII
 Jmperū iterū trāssatum est ad longobardos.
 folio CLXXXIII
 Jmperij de possessiōe magna fuit cōcertatio in
 ter italos germanos ⁊ francos LXXVI
 Jmperij institutio ad almanos ⁊ sup̄ q̄b⁹ sit im
 perij fudatū CLXXXIII LXXXIII
 et LXXXV
 Jmperū nō habuit ad aliquot tps⁹ im peratorē
 folio CCVII XII ⁊ XIII
 Jmpū paleologoz hic cepit istū CXXIII
 Jmperū vacauit anno vno post mortē beatri
 ci octauū CXXII
 Jnach⁹ fuit primus rex arghoz XXIX
 Jndia que est in asia et q̄ fruct⁹ ei⁹ XIII
 Jndoz p̄tās q̄ sit ⁊ q̄s silae CXCVII
 Judia venit a sale filio saphet XVI
 Jnfernū ore sc̄e fē ab oberi mare cura⁹ LXX
 Jntiū bonū frequenter habent potentes si ma
 lum sinē sicut amasus LIII
 Jnnocēt⁹ p̄m⁹ p̄p̄ nat⁹ de alban⁹ CXXXIII
 Jnnocēt⁹ sc̄do papa p̄ia roman⁹ CXCVIII
 Jnnocēt⁹ terci⁹ papa nat⁹ de cāpan⁹ CXXI
 Jnnocentius quartus papa patria genuesis.
 folio CXXI
 Jnnocentius quintus papa natione burgund⁹
 folio CCV
 Jnnocentius sextus papa patria lemoicensis
 folio CXXXVIII
 Jnnocentius septimus papa patria silmonen
 sis CXXXV
 Jnnocentius octauus papa natione genuesis.
 folio CCLIII
 Jnsule vñ dicant ⁊ nomina insularum XIX
 Jnsule plures in galliade XXXVIII
 Jnsule mediterrane marj q̄ sint XXXVIII
 Jnuocare nomen dñi enos incepit IX
 Jnuenture ius prelatōū ecclē deiuricus quin
 tus restituit CXCVII
 Jnoach rex israhel anni gente sua valde est
 laetatus LII
 Jnoach malū fecit corā dñō idco tradidit eus

dñs in manus pharaonis **LX**
 Joabim filius? seconie fecit malū corā dño **LX**
 ideo statim amotus est a regno **LX**
 Joachi sacerdos fili? ihesu pontific? **LXIII**
 Joachim habuit annū vxorē ex qua genuit vir-
 ginem **LXIII**
 Joas rex iſrl paſſit ſiros tribus viob? **LII**
 Joas cū eſſet ſeptē annorū a iocada pontifice rex
 iuda eſt conſtitutus **LIII**
 Joachim abbas vir predari ingeni? **CCIII**
 Job fixus filiſus hui? **XX**
 Job vir pānus ex zareth patre z matre boſia
 natus **XXIX**
 Jo doctus beremita vir ſcūſ **CLIII**
 Jobel ſcōs ppheta de duodec? de iuda **LII**
 Jobānes filius iude ſumm? pōnſer **LXV**
 Jobānes bircas? ſum? pōnſer **LXXXIII**
 Jobānes baptiſta qñ ſuit nat? z decollatus fo-
 lio **XCIII**
 Jobānes apłs z euāgelista **CIX**
 Jobānes z paulus frēs z romani predariſſi-
 mi **CXXXII**
 Jobānes criſoſtomus conſtantine ſolitanus
 epīſcopus **CXXXV**
 Jobānes damaſcenus monachus vir doctiſ-
 ſolio **CXXXVIII**
 Jobānes primus papa natione theuſcus fo-
 lio **CLII**
 Jobānes ſecūd? papa patriā romanus. vide
 folio **CLIII**
 Jobānes papa tertius natione romanus fo-
 lio **CLVI**
 Jobānes elimoſinarius epūſ et vir ſanct? fol-
 lio **CLVII**
 Jobānes quart? papa natione dalmata **CL**
 Jobānes monachus gerūdinenſis epō **CLII**
 Jobānes qñ? papa natione ſir? **CLVI**
 Jobānes papa ſext? natione grec? **CLVII**
 Jobānes papa ſeptim? natione grec? **CLVII**
 Jobānes papa aſſepimus anglicus mulier? ſu-
 it in habitu virili **CLXIX**
 Jobānes papa octav? pñā roman? **CLXXI**
 Jobānes papon? natione ro. **CLXXXII**
 Jobānes papa decim? pñā roman? **CLXXV**
 Jobānes papa vndeim? natione romanus fo-
 lio **CLXXVI**
 Jobānes papa duodecim? z eius tempore
 tranſlatum eſt imperium **CLXXVIII**
 Jobānes papa. xij. pñā ro. **CLXXVIII**
 Jobānes papa. xij. natione ro. **CLXXX**
 Jobānes papa. xv. pñā romanus **CLXXX**
 Jobānes papa. xvi. natione ro. **CLXXXI**
 Jobānes papa. xvij. epīſcopuſ placit? vice
 folio **CLXXXI**
 Jobānes papa. xvij. breui tempore ſtetiſſe fo-
 lio **CLXXXI**
 Jobānes papa. xix. pñā roman? **CLXXXV**
 Jobānes papa. xx. natione ro. **CLXXXV**
 Jobānes gualbert? monach? **CXC**
 Jobānes medic? pñōſto ſerapion **CXCI**
 Jobānes de temporibus armiger caroli ma-
 gni **CXCVII**
 Jobānes mſue medic? pñarus **CCII**
 Jobānes carnocenſis epīſcopus vir eloquēſ
 folio **CCII**
 Jobānes papa. xxi. natione hispan? **CCXVI**

Jobānes rex bobemie filiſus beatri. imperato-
 ris **CCXXIII**
 Jobānes. xxij. papa iacobus antea vocatus.
 folio **CCXXIII**
 Jobānes andree iunioris ſuſ? **CCXXVII**
 Jobānes caldrini iuris doctor **CCXXVII**
 Jobānes de morevilla doctor nominatus vide
 folio **CCXXVII**
 Jobānes rex francor? **CCXXXI**
 Jobānes bocharius philoſophus z aſtronomus
 mus **CCXX XII**
 Jobānes de ruſſeſſia de ordine minor? inſignis
 theolo? ipm hñt pñent? **CCXX XIII**
 Jobānes galeac? pñ? dur? mediolanenſium.
 folio **CCXXV**
 Jobānes rauenat? grāmar? **CCXXVI**
 Jobānes bielepſi buſſita **CCXXVII**
 Jobānes papa. xxiij. patriā neapolitan? z no-
 bilis folio **CCXXVIII**
 Jobānes gerſon cancellarius paſſenſis flo-
 runt his temporibus **CCXL**
 Jobānes bus berelarcha **CCXLI**
 Jobānel rochezana beret? dñat? **CCXLI**
 Jobānes dc imola egregi? iuris doctor vide fo-
 lio **CCXLII**
 Jobānes roth? ro. pō. ſubdiacon? **CCXLV**
 Jobānes capuſtran? claruiſ illis temporibus fo-
 lio **CCXLIX**
 Jobānes de monte regio alemanus magnus
 aſtronomus **CCLV**
 Jociada pontifex amonit arbaliā ne regnaret
 ſup iudā **L**
 Jonas ppheta nutrit? in niſinuen **XLIX**
 Jonas ppheta? pe. xij. mittit ad niſinen dñ-
 dicant eum **LIII**
 Jonadab fili? rethab a quo venit ſtirps religio-
 ſa **LII**
 Jonathas iudeor? dur? z pñſer **LXXXI**
 Jonich? qñ? fili? noe mar? aſtronom? **XXIII**
 Bonia grecor? regio venit a iayan filio iaphet.
 folio **XVI**
 Jorā rex iſrael malū fecit **XLIX**
 Jorā rex peſſim? iuda occidit frēs ſuos z am-
 bulavit in vīs regis iſrael **LII**
 Joſaphat extingxit effeminatoſ de terra iuda.
 ydola deſcunt **LII**
 Joſeph habuit vxorē noſe aſſuect? ſapientē et
 ſuperbā que antea idola colebat **XXVI**
 Joſeph a fratrib? in egiptū vēdit? **XXVII**
 Joſedech pontifex fili? aſarie ductus ē in capti-
 vitatē babilonē **LIV**
 Joſeph? iux? vir bon? z magnat? **LXXVII**
 Joſeph? iude? dice? ſtatu? **CX**
 Joſias rex iude accepit regnū cum octo eſſet an-
 nor? z optime regit **LX**
 Joſue poſt mortē moſis fuit a deo iudex coſti-
 tutus ſup pplm iſrael **XXX**
 Joſuian? inſignis corp? impator? **CXXXII**
 Jocrates medicus fuit pitagore diſcipulus
 folio **LXXII**
 Jopolitus epūſ vir doctor **CXVIII**
 Jopolitus roman? patricius z marit? **CXXI**
 Joram alexandri anaximenes mirigavit fo-
 lio **LXXVIII**
 Jorath filiſus enoch **X**
 Jria quare duos habet colores **XI**

Iria q̄maria appatuū ill'ipib' **CLII**
 Irregulari statuit papa jobannes octauus **CLXXI**
 homicidā **CLXXI**
Isaac fuit filius abrahe **XXVI** Et qñ **XXV**
 natus **XXV**
 Isaac medicus p̄clatus **CXCI**
 Isatias p̄beta nobilis vnus de quatuor p̄be- **LII**
 nis principaliōibus **LII**
 Isidor' ep̄us hispalensis vir bñs **CLII**
 Isis ynachī filia leges inuenit z litteras docu- **XXIX**
 it **XXIX**
 Ismabel qñ fuit genitua **XXV**
 Isocrates orator p̄clarus fuit **LXXIII**
 Isuard' monach' vir doctissim' **CLXVI**
Italīa est pars europē **XIII**
 Italia habet nomen a rege italo. vide fo- **XXXIII** z **XLV**
 lio **XXXIII** z **XLV**
 Ital' rex intra tiberim cōdidit ciuitatē vbi po- **XXXIII**
 lica condita fuit roma **XXXIII**
 Itali valde opp̄it frideric' p̄mus imperator **CCIII**
 folio **CCIII**
 Iulien' qñ z quare statuit pap' bonifaci' octa- **CCXIX** z **XX** z **XXVIII**
 uus **CCXIX** z **XX** z **XXVIII**
 Iulio anno multe p̄cietunt turbe ex p̄fusu- **CCXLVIII**
 ram ponte sancti angeli **CCXLVIII**
 Iulius ann' fuit tpe fuit quarn' **CCXLIII**
 Iudas z vxor eius sue tres habuit filios her- **XXVII**
 onam z sela **XXVII**
 Iudas q' z r̄bad' apostolus **CVII**
 Iudas c̄rthamar nati z cōcubina pepit p̄ba- **XXVI**
 rcs z saram **XXVI**
 Iudas vel iorad' fuit summ' sacerdos **LXV**
 Iudas machabeus vir fortissimus et bellico- **LXXXI**
 sus **LXXXI**
 Iudei qñ romanis p̄citus fuerunt subiecti fo- **LXXXVII** z **LXXXVIII**
 lio **LXXXVII** z **LXXXVIII**
 Iudices ppli israhel qui fuerūt **XXX**
 Iudiciū salomonis vide **XLVII**
 Iuda qñ incepit fieri tributaria **LXXXVIII**
 Iudeorum regnū z sacerdotum qñ sit destru- **XXC**
 ctum **XXC**
 Iudex p̄curatores qui fuere **XC**
 Iudeorum regnū erat in quatuor tetrarchas di- **XCVI**
 uisum **XCVI**
 Iudeoz secte tres erant **XCVI**
 Iudei fuerunt ex francia pulsi **CCVII**
 Iudi venerabile sacmī oppido becke dōrff ire- **CCXXX**
 uerēter admodū tractauerunt **CCXXX**
 Iudei per totā germaniam cōbusti sunt qz son- **CCXXX**
 tes xp̄ianoz interierunt **CCXXX**
 Iudei fuerūt p̄ pragēses occisi z spoliati. vide **CCXXXV**
 folio **CCXXXV**
 Iudei ere mati sunt in iussu alberti austriae ducis **CCXLIII**
 folio **CCXLIII**
 Iudeti in tridentina ciuitate pueri nomine sy- **CCXLIII**
 monem necarunt **CCXLIII**
 Iudei illis temporib' sacmī euchaistie p̄fora- **CCLVII**
 runt ad sanguinis effusionē **CCLVII**
 Iudei in nurnberg z alijs locis simitinis fue- **CCXX**
 runt igni traditi **CCXX**
 Iudeus transfudit ymaginē xp̄i vsqz ad sangui- **CLXVIII**
 nis effusionem **CLXVIII**
 Iudicus d' ap̄p̄atus ad iudicissmū reuerfus dā- **CCXLIII**
 natus est ad ignem **CCXLIII**
 Iudith mulier sancta z vidua **CLXIX**

Iudeus transfudit ymaginem crucifixi vsqz ad **CLXIX**
 sanguinis effusionem **CLXIX**
 Iudiciū extremū erit in fine mundi vide fo- **CCXLII** z **CLV**
 lio **CCXLII** z **CLV**
 Iulianus bid'us imperator **CCXV**
 Iulianus vir xp̄ianissimus **CCXVII**
 Iulianus galli cesaris germanus imperator z **CCXXII**
 appostata **CCXXII**
 Iulianus quid mali contra xp̄m fecerit vide fo- **CCXXIII**
 lio **CCXXIII**
 Iulianus fidei christiane magnus amator fol- **CCXLVIII**
 lio **CCXLVIII**
 Iuliana virgo p̄clarissima **CCXVI**
 Iuliana virgo romana **CCXXII**
 Iulius senator xp̄ianus fact' ē **CCVI**
 Iuli' frontinus vir scientissim' **CCVII**
 Iulius ap̄bicanus vir multatum doctrinarum **CCVIII**
 folio **CCVIII**
 Iulius papa nationē romanus **CCXXVIII**
 Iustinus p̄biloſophus de neapoli vrbē. vide **CCXII**
 folio **CCXII**
 Iuno saturni z op̄s filia aeternis sotoz vide fo- **XXXV**
 lio **XXXV**
 Iupiter dedit aibias primo legem. vide fo- **XXIII** z **XXVIII**
 lio **XXIII** z **XXVIII**
 Iustin' iunior vel minor impator **CLVII**
 Iustinianus secund' fuit iunior imperator cō- **CLVIII**
 stantini quarti filius **CLVIII**
 Iustin' senior ip̄ator z fidei amator **CLIII**
 Iustinianus romanorum principū maxim' im- **CCXLV**
 perator **CCXLV**
 Iuo canonū doctor fuit **CCXIII**
 Iuuenius hispanus poeta **CCXXI**
 Iuuenalis poeta satiricus **CC**
 Iuris ciuilis doctor fuit ayo **CCVI**
Rolui magni sedes fuit in aquisgra- **CCVI**
 no **CCVI** Et plura de ip̄o require su- **CCVI**
 pra littera **CCVI**
 karolus magnus coegit ratiſponam **CCVIII**
 folio **CCVIII**
 karberina virgo p̄clarissima **CCXVIII**
 kilianus ep̄us in francia orientali **CLIX**
 karberia d' senis ygo sc̄ssima **CCXXIII**
 Abū vel labiū enēū quō **CCXXIII**
 fuit fornicatū **CCXXIII**
 Lac de celo z sanguis d' ter- **CCXXIII**
 ra manauit **CCXXIII**
 Lacedemonia a quo fue- **CCXXIII**
 rat edificata **CCXXIII**
 Lacedemōes siue spartani **CCXXIII**
 vñ habuerūt **CCXXIII**
Lactantius amob' hispalibus **CCXXVIII**
 Lactansius bungaroz rex **CCXXVIII**
 Lactansius apulie z bungarie rex **CCXXV**
 Lactansius hungarie z bohēmie rex at austriae **CC**
 dux **CC**
 Lamech prim' bigam' d' z cayn interfecit **X**
 Lamech fil' mafale qñ fit nat' **X**
 Lamen aureū est inuentum illis t̄pibus in quo **CLXVI**
 in quo scriptū erat ihs nāscet **CLXVI**
 Lampades in ecclesia ardere statuit sabini anus **CLXVIII**
 papa **CLXVIII**
 Lampatus ep̄s traicentensis eccie **CLVIII**
 Lana cecidit ex nydib' his temporibus vide **CCXXIII**
 folio **CCXXIII**

Lancea sacra et clauus dñi qñ fuerit translata:
 et quomodo **CLXXIII**
Lancea domini est illis temporibus inuenta fo-
 lio **CXCV et CXXII**
Lanfrancus doctor eximius **CLXXXIX**
Lanfranci mimerus primo inuenit **XXVIII**
Laomedon rex troie occidit unde fuit grauis
 ma bella secuta **XXXVI**
Lapides veni ceciderunt te nubib⁹ **LXV**
Lapidem portauit in ore agabau abbas pa-
 nos tres **CXXXIII**
Lapis magnus cecidit de celo **CLXXIX**
Lapis grandis cecidit in monasterii fauci⁹
 buclis qui t signa fecit **CXXII**
Lapis ingens cecidit de super illis temporibus
 folio **CCLVII**
Largus dictator confus⁹ romanus **LXIX**
Latinus fuit rex ytalie **XLIII**
Lathorum nomina olim hostes formidabant
 ppter vires cozm **CCI**
Laudo papa natione romanus **CLXXV**
Laurentius bispanus marit⁹ et fixit pontificis
 discipulus **CXXI**
Laurentius valensis philosophus et theolo-
 gus **CCLXVI**
Lazarus marie et marie magdalene german⁹
 vide folio **CVII**
Lander tollitatus episcopus vii sanctus
 folio **CLXVIII**
Legem dedit Jupiter vir prudens ambias fo-
 lio **XXIII**
Leges dedit primo grecis pborone⁹ fili⁹ yna-
 chi **XXIX**
Leges dedit egyptijs primo ysis **XXIX**
Leges t iura dedit iurgus lacedemonijs vi-
 de folio **LII**
Legen dedit adhemensibus solon philosoph⁹
 folio **LIX**
Lege instituit zaleucus qñ ipse seruauit **LX**
Legum primus glorifator fuit acarsius vide fo-
 lio **CXXI**
Lemides pater origenis magni **CXVI**
Leo prim⁹ papa natione tusc⁹ **CXXXVI**
Leo impator primus ex greca progenie vide
 folio **CXXXVII**
Leo papa secundus natione siculus vir doctissi-
 mus **CLVI**
Leo papa tertius vir doctissim⁹ **CLXVII**
Leo papa quartus natione romanus vide fo-
 lio **CLXIX**
Leo papa quintus anims patrie est incognita
 folio **CLXXIII**
Leo papa sextus patrie roman⁹ **CLXXV**
Leo papa septimus natione romanus vide fo-
 lio **CLXXVI**
Leo papa octauus ciuis latronensis vide fo-
 lio **CLXXVIII**
Leo papa nonus natione alenianus vide fo-
 lio **CLXXXVIII**
Leo quartus quinti constantini filius vide fo-
 lio **CLXIII**
Leonbard⁹ vir scilicet natione gall⁹ **CLXVI**
Leonbard⁹ arctini⁹ pbs et orator maximus fo-
 lio **CCXLII**

Leonbardus vir magni ingenij **CCXLIII**
Leonbardus tertio ordinis predicatorij pro-
 fessor **CCXLIX**
Lodegarius epus sanctus **CLIII**
Lodium gallia ciuitas est illis temporibus
 eueria **CLIII**
Leoncus patricius impator **CLVII**
Leo tertius impator **CLXI**
Leonem peperit mulier quodam visu mirabi-
 lem **CXCVII**
Leonellus regnauit in fertaria annis nouis fo-
 lio **CCXLIII**
Letanus maiores matrem⁹ insitunt et quare
 folio **CXI**
Letanus maiores gregorius primus insitunt
 folio **CLXVIII**
Lent filius iacob fuit prim⁹ pnter **XXV**
Libertatem factotalem obtinuit elisa-
 pbat **LXV**
Liberi⁹ papa natione romanus **CXXXVII**
Libellum contra paupertate edidit alexander se-
 xus delecti mandauit **CXXI**
Libri multi illis⁹ sunt cremati **CXCI**
Licinius impator vir pessimus **CXXVII**
Licon pbs vir eloquens **LXXXII**
Licurgus gentilis dedit iura lacedemonijs et
 omni tempore exemplum dedit **LII**
Lydin fili⁹ messarai a quo fuit ludi **XLIII**
Lydus pbs venit a lydin **XLIII**
Liguaz cofusio fuit tpe pbale filij beber **XVI**
Liguaz numerus fuit pñi numerum generatio-
 num quia auctus fit numero gentiū **XVI**
Linea xpi **X XV XVI XXI XXII et**
Linea summorum pontificum israel vide fo-
 lio **XXV et XXIX et**
Linea regum assyriorum **XVII XXV**
XXVIII LIII LV et
Linea regū sychimoz **XXVI**
Linea regū egyptior **XXVII**
Linea regum grecorum **XXIX**
Linea iudici israel **XXX XXXVII**
Linea regū italie **XXXV XLIII LVI**
Linea regū israel **XLVIII finis LV**
Linea regū hirie **L et finis LXXXVII**
Linea regū romanor **LVI et LXV**
Linea consuli romonoz **LXIX**
Linea cesarum **XCVI CIII et**
Linea regū hungarie **CLXXXVIII**
Lin⁹ papa scis successor⁹ et petri **CV**
Liptis et vnuerſitas cepit inuam a pragenſi
 folio **CCXXXVIII**
Lira septuor de mercurijs reperit **XXVIII**
Liricos versus docuit sapbo poenſa vide fo-
 lio **LXI et LXXI**
Lixus rex fente i tyro tradidit **XXXIII**
Litteras latinas s a b c carmenis filia euandri
 inuenit **XXXIII**
Lituania regio t principes eius codino teler
 bitur a populi motes **CLXXX**
Lionia puncia vbi sita **CLXXX**
Loculle habetis sex alas t duos dtes ap-
 paruerit illis temporib⁹ **CLXX**
Loculle peperit mulier fructus terre t arbores deus
 stabant **CCXXX**

Zocuse hoc anno p italia pagate matuatis in/
 tulerunt magnus damni CCLV
 Zogica primus inuenit pannenides LXXII
 Zonginus grecus primus italie exarchus vice
 folio CXLVII
 Zongobardi vnde habuerunt origine z qñ ab
 stulerunt regnum italicum de constantinopo
 litano iugo CXLVII
 Zongobardoru rex vnde cñmus fuit alboinus.
 qui z ytaliam cum exerat in trauit vide fo
 lio CXLXII
 Zongobardi post morte alboini fuerit sub du
 cibus CXLIX
 Zongobardus expulit mauricia imperator ab
 italia CXLIX
 Zongobardi post duces suos regem sibi statu
 erunt flauus CXLIX
 Zogobardoz vñ rex fuit desident? CXLVI
 Zorb filius aram habuit duos filios scilicet mo
 ab z amon XXI
 Zorb mebrat? pgnouit filias suas XXI
 Zorbia regio que sit vide XLVI
 Zorbanus ludouici imperatoris filius impera
 tor CXXX
 Zorbanus secundus rex italie bugonis filius
 vide CXXXVII
 Zorbanus dux saxonie imperator romonozus
 folio CXCIX
 Zorbaringa habet nomē ab imperatore lorba
 rio CXXX
 Zorboriga diuinit lodonic? spator CXXI
 Zorborige pnceps fuit scūs bipe? CXXXVI
 Zubeck ciuitatis ac terre illius descriptio.
 folio CXXXII
 Lucas euagēdistā xpi discipulus CVIII
 Lucan? fenice nepos orator z poeta CV
 Lucius papir? bellator clarissim? LXXXIX
 Lucius scipio pñsul roman? LXXXI
 Lucius metellus consul roman? LXXXIII
 Lucius aurelius commodus imperator. vide
 folio CXII
 Lucius anthonius commodus imperator fo
 lio CXV
 Lucius rex anglorum vir xpianissimus vide fo
 lio CXV
 Lucius papa natione romanus CXX
 Lucia virgo deo deuota natione sicula vide fo
 lio CXXV
 Lucianus ibero solomitanus presbiter iude fo
 lio CXXXVI
 Luca? scōs papa pñia bononici? CC
 Lucius terci? papa natione iulicus CXXII
 Lucus magna fuit que transfuit multas prou
 cias post ecclēie psecutionem CXXII
 Lucrecia mortua est propter absentiam aman
 nis fuit CXXLV
 Lucus permixta fuit illis temporibus vide fo
 lio CXXI
 Lucrecia claruit his temporibus LXV
 Ludum socorum inuenit xerxes pñsophus
 folio LXII
 Lugdunum ciuitas vnde habeat ortum vide fo
 lio LXXXVIII
 Ludouicus primus imperator post carolū ma

gum
 Ludouicus secundus imperator CLXXI
 Ludouicus tercius imperator filius amolphi.
 vide CLXXIII
 Ludouicus rex francoz CLXXXI
 Ludouicus epūs tholosanus ordinaris minoris
 vir sanctus CXXIX
 Ludouicus rex francie vir sanctus. vide fo
 lio CXXII
 Ludouicus rex francoz vir carolicus. vide
 folio CXXXIII
 Ludouicus quartus bavarus imperator prest
 um gessit cum friderico pro imperio z supe
 ratur CXXXV
 Ludouicus rex francie caroli regis filius. vide
 folio CCL
 Ludolphus alemanus caribushensis vir sanct?
 folio CXXXVIII
 Luiprandus longobardoz rex CLXII
 Lune tres apparuerunt his temporibus. vide
 folio CIII
 Luconius hereticus epūs
 constantinopolitanus fo
 lio CXXXII
 Luacedonia vbi sit sita fol
 lio CCLVIII
 Luachari duo in syria bñ
 anthoni? discipuli z heremi
 te CXXXIII
 Luachomet? bō gniciosissimus deos gentilis
 adorauit CII
 Luagūta metropolitana vrbē germanie a mal
 gunno itaiano habitū initū XXXIX
 Luaburga ciuitas vñ hēat nomē CXXXIX
 Luagūnos debellauit amolphi? imperator fo
 lio CXXXII
 Luagūnnus epūs quare habeat rotam prolā
 ris CXXXVII
 Luagne? z de thessalie regiōib? CCLXXV
 Luagn? primus fuit sorosifcus XXII
 Lualestaz familia regia fuit CXXXII
 Lualefica quedā fuit per diabolum in morte ar
 cepta CXXXIX
 Lualachias epūs vir sanctus CC
 Lualest fuit filius yrath X
 Lualest fil? caynan qñ sit nat? X
 Lualachias pñia angel? dicit LXIII
 Lualest dñs spēnti z pñus pñus? VII
 Luā sepe nō remanet etiā in hoc seculo inuolū
 vide in rege amulio LIII
 Luamertus viennensis epūs CXL
 Luafredus rex sicilie CXXIII
 Luancs qñda beretic? gēte persa CXXII
 Luamulus rex assirioz fuit XXV
 Luabhen rex isrl abel mali fec corā dñō LIII
 Luamit? torquar? cōsul roman? LXIX
 Luapheus regius vir doctissimus. vide fo
 lio CXXLIII
 Luare diuersa habet nomina iuxta varietatem
 regionum VII
 Luarcus z Luencus manlius consules vide fo
 lio LXIX
 Luare? tuli? cicero cōsul roman? LXXXIX
 Luarcus pcurator Jude XLV

Marcus enāgelista genere leuiticus et sacerdos
 folio CIII
Marcus antiochus verus imperator vide fo-
 lio CXII
Marcus et marcellianus germani et ciues roma-
 ni CXXXIII
Marcus eurlchus antiochus imperator bono
 persequimus CXXVII
Marcus papa natione romanus CXXVII
Marcus corp⁹ quomodo sit advenetus traslat⁹
 et eccia pstruca XLIII et LXIX
Marcellinus papa romanus CXXVI
Marcialis in hispania patria habet CX
Marcion berencius eius discipulus sctus vi-
 de folio CXIII
Marcianus in orientali imperator. vide fo-
 lio CXXXVII
Marcellus papa natione romanus CXXVI
Marcellades. papa natione aphe CXXVI
Marchiam brandeburgensem imperator
 gismundus friderico burgrauio number-
 gensi dono dedit CXXXIX
Marchionesenses fuerunt in vrbe ferraria.
 vide CLIX CXXXIII et XXVI
Marchio albertus et roma fuit expulsi⁹ unde
 se burgans iunxit in vindictam. vide fo-
 lio CXXXVII
Marchia brandeburgensis vbi sit sita vide fo-
 lio CCLXXXII
Marchio essensis fuit bosius et dux ferrarien-
 sis CCLI
Marchio albertus brandeburgensis bella ges-
 sit cum numbergensibus. deinde cum duce
 bauarie CCLI
Marchionatus fuit quondam ducatus vide fo-
 lio CCHI
Mardocheus vir sanctus in regno persarum
 habitas LXIX
Margaretha virgo pulcherrima CXXVI
Marsilius de sancta Sophia medicus vice fo-
 lio CXXXVI
Martinus pbsclpb⁹ poeta laureatus vice fo-
 lio CCLI
Marsilius caratensium princeps. vide fo-
 lio CXXXIII
Mariannes regina bebreorum mulier pulcher-
 rima XCV
Martinus primus fuit abel IX
Maria soror moysi prophetissa fuit et leprosa.
 folio XXV
Maria ex patre iohachim et matre anna nasci-
 tur XCIII
Maria egyptiaca primo fuit meretrix. dein san-
 cta vocata CXXXIII
Maria magdalena insignissima christi appo-
 stola CVIII
Martinum sustinuerunt plures homines sub
 domitiano CXI
Martina virgo romana et scitissima CXXIII
Martinum plurimorum nota qui passi sunt illi
 persecutionibus CXXIX
Martinus ep⁹⁹ thuronensis CXXXIII
Martinus prim⁹ pap⁹ p⁹ia uiderin⁹ CLIII
Martinus secundus papa natione gallus vice

folio CLXXI
Martin⁹. iij. papa p⁹ia roman⁹ CLXXVII
Martinus quartus papa natione gallicus vi-
 de folio CXXVII
Martinus quintus papa natione romanus vi-
 de folio CXXXVIII
Martinus sicanus florentinus vir excellentissi-
 mi ingenii CCLVI
Martinologiu quis cōscripsit vide CXXVI
Martin⁹ scoticus cisterciensis frater CXXIII
Mastilia ciuitas a q̄ fuerit cōstruca LXI
Massageta gens que sit vide CCLXXX
Mathian filius cleasari LXXXI
Mathe⁹ siluan⁹ medic⁹ doct⁹ CXXXIII
Matheus ap⁹s a thelonio vocat⁹ CVII
Matheol⁹ petrus medicus recondendat⁹.
 folio CCLI
Matheus palmerius natione florentinus pbi
 losobus CCLVI
Mathias bungarie rex pugnat⁹ coura tur-
 cos accitimus CCLII et LIII
Mathias ap⁹s nator⁹ beblanites CVII
Matmonia p⁹ abere docuit iupiter. atticos. vi-
 de folio XXIII
Mathildis comitissa senia illustris CXXIX
Mathusale fuit fili⁹ enoch et qñ sit natus X
Mauria et thebea panicerius CXXXIII
Mauria⁹ impator⁹ liberij gener CXLIX
Mauria⁹ impator⁹ cogitauit expellere ab ita-
 lia longobardos CXLIX
Maur⁹ monach⁹ bñ bñdici discip⁹s CXLVI
Maucetus urchoz dux unde duxit origines.
 et quō sit mortuus CCLI
Maximilian⁹ ep⁹⁹ et martir CXXVI
Maximilian. austrie dux et friderici impator⁹
 filius cleasari et romanor⁹ rex CCLVIII
Maxim⁹ et claud⁹ viri clarissimi CXXXIII
Maximin⁹ impator⁹ vir magn⁹ CXIX
Maxec⁹ ipator⁹ p̄leator⁹ xpianoz CXXVII
 Et fuit magnus maximus
Medicina pmo inuenit appollo XXVIII
Medici fuerunt Anaximander et Anaxime-
 nes
Medicinā lōge p̄diti⁹ yppocrates reuocauit vi-
 de folio LXVIII
Medic⁹ optim⁹ fuit erastitaz⁹ LXXXII
Medic⁹ pinaxim⁹ fuit d gili⁹ maro XCII
Medic⁹ fuit adrianus impator CXLII
Medicus doctissimus fuit galienus et quō cō-
 medit vide CXIII
Medic⁹ maxi⁹ fuit alexand⁹ luthos CXXXVI
Medic⁹ rasis et ysaac CXII et XCIII
Medicus pmaximus fuit theodorus florentinus
 vide CXVIII
Mediolane ciuitas italie immutata tunc vide
 de folio CXXCI
Mediolanensium primus dux fuit iohannes ga-
 leactus CXXXV
Mediolanensium dux quartus fuit franciscus
 Borzia CCLVIII
Medoz regnū qñ deset LXIII et LXVIII
Mediolanu ciuitas a q̄ fuerit p̄dita LXXII
Medicus fuit diascorides CVII
Medcha filia arā fuit vxor uachoz .XXI

Melchisedech condidit post baluam isrlm. **XV**
 Melchisedech rex salem obtulit abrahe panes
 et vinum **XXI**
 Mellis vñs colligendi inuenit abderas rex cre
 te **XXXIII**
 Melissus pbūs parmenidis auditor **LXXII**
 Meluco fardentis epūs **CXIII**
 Melchius male intravit pñficiū **LXXVII**
 Menander poeta comicus **LXXX**
 Menma miles egipcius **CXXVII**
 Meniacus etruscus vir celeberrimus vide fo
 lio **CXX**
 Merariū fuit pñfiter **XXV**
 Mensa moysi quō fuit figurata **XXXI**
 Metecurus vir multarum arauū deo interpres
 claruit **XXVIII**
 Metellus anglicus pates insignis. vide fo
 lio **CXXXVIII**
 Metasaraym tercius fili⁹ chā a quo fuit egypt⁹
 tij. et habuit quinq; filios **XXIII et XV**
 Metam tercius filius cham philite ex le uano
 nes septem **XXIII**
 Metraym quartus filius aram a quo micones
 vide **XVI**
 Metis vrbis vnde duxit originē **CX**
 Methodius episcopus et martyr **CXXXIII**
Michaelis archangeli apparitio vide fo
 lio **CXXXIII**
 Michael constantinopolitanus imperator vite
 folio **CXXVI**
 Michael de cesena ordinis minorum munitur
 vide **CXXXVII**
 Micheas propheta arguit adab. **XLIX**
 Micheas sextus ppheta de diuocem prophe
 tis **LIII**
 Micharia quot sunt a terra vsq; ad lunam et a lu
 na usq; ad mercurium et. vide folio **VI**
 Milites templarios statuit extinguere philip⁹
 pus rex **CXXVIII**
 Minerva mulier famosissima creditur a grecis
 ex iouis cerebro genita **XXVIII**
 Minucius felix rome causidicus **CXVII**
 Miracula plura facta sunt illis temporibus vi
 de folio **CLXX**
 Miracula clamerunt illis diebus **CLXXXII**
 Mirabilia facta sunt annis ill⁹ **CCVIII et IX**
 Miracula plura illuxerunt pluribus tempori
 bus **CCLVII**
 Missamoniā dicere in die statuit papa alexan
 der primus **CXI**
 Missas tres in natali dñi dicendum statuit pa
 pa theodisphorus **CXI**
 Missam primo instituit iacobus frater domini
 vide **CII**
 Mitridates rex viginē duabus imperauit lin
 guis **LXXXVII**
 Moabite veniunt a moab **XXI**
Moyses fuit natus illis temporibus vide
 folio **XXVIII**
 Moyses summus ppheta cui dñs in igne ap
 paruit claruit illis temporib⁹ **XXIX**
 Moyses frater aaron duxit filios israhel e ma
 re rubrum et dedit illis legem **XXX**

Monstruosi homines quando sunt facti vide fo
 lio **XI et XII**
 Monasses filius ezechie rex fuit iuda et malus
 fuit penituit **LIII**
 Montana ciuitas a quo fuerit condita vid. fo
 lio **LXXXIII**
 Montan⁹ fuit maximus berenaus **CXIII**
 Monachus fuit eugenius in habitu viri vide de
 ipsa pulchra **CXVI**
 Monachos compulsi militare Alensis impera
 tor **CXXXII**
 Monica fuit mater beati Augustini. vide fo
 lio **CXXXVI**
 Monacha fuit eufrosina in habitu viri vide fo
 lio **CXXXVI**
 Monach⁹ fuit adeodatus an pñficiū **CLIII**
 Monachi facti sunt quidam reges bulgarie et
 dalmatie **CLXXI**
 Monasterium gignacum et cluniacum vide fo
 lio **CLXXXII**
 Monstrū apparuit in valconia **CLXXXII**
 Monasterium fontis salutis quis primo insti
 tuerit vide **CXCVIII**
 Monstrum fuit enitum in fœceta tripus istis
 vide **CXVII**
 Monstrum fuit exortum ex confobina marini
 pape **CCVII**
 Montes ceciderunt illis temporibus in multis
 locis et plures oppreserunt homines. vide
 folio **CCXII**
 Monachus vbi bavarici qñ cepit sitū **CXXV**
 Monasteria plura sunt reformata temporibus
 istis **CCXXXIX**
 Monstrum satis horrendus nascebatur hac tē
 pestate **CCV**
 Moris se tradidit codrus rex vbi populi sui li
 beraret **XLIII**
 Moruus est p gaudio sophostes **LXXII**
 Moravia prouincia descripta **CCXXXIX**
 Moris ē certissima ex multis causis **CCXXXII**
 Mosochus sextus filius iaphet a quo capado
 ces **XVI**
 Moth iudex populi israhel vnaq; manu vte
 batur p dextra **XXX**
Mulieres regnabant in regno amasotum.
 vide **XVIII**
 Mulieres attice habebant cōmunes et non co
 lebant matrimonia **XXIII**
 Mulieres spartane magis laborant paleftris
 q; fertilitate filiorū **XXVIII**
 Mulieres satice ferocissime sunt et dira gessere
 bella **XXVIII**
 Mulierum capillis aquileyenses fures fecerūt
 ad sagittandum contra maximinos **LI**
 Mulier a thalia filia achab occidit omne semen
 regum **LII**
 Mulieres ducere sine dote docuit licurgus et
 quare vide **LII**
 Mulieribus quare viri faciunt honores. vide
 folio **LXX**
 Mulieres romane multos veneno peremerunt
 vide **LXXVI**
 Mulieres sese et res suas igni tradiderunt vide
 folio **LXXXV**

Mulieres pugnaverunt contra romanos. vide folio **LXXXV**

Mulier ut ingrederet velata tempus statuit pa-
pa linus **CV**

Muliebr habitus fuit indutus fardanapallus et
torus lubricus **LV**

Mulier fuit papa iohannes anglicus vide fo-
lio **CLXIX**

Mulier quedam peperit leonem visum mirabilem
folio **CCXVII**

Mundus creatio considerat secundum blucifos diuer-
simode folio **I**

Mundus est quadruplex **I**

Mundus non effugietur sed transibit vice fo-
lio **CCLXII**

Mures deuorauerunt episcopum in aguntinus
folio **CCLXXXII**

Muscam inuenit Tubal filius lamech vide fo-
lio **X**

Musica optimus fuit Pitagoras. vide fo-
lio **LXI**

Musica fuit et gwidio laude dignus vide fo-
lio **CLXXXIX**

Nalon in qua mundi creatio
ipse claruit **XXX**

Nasium rex fuit iustitiae iustitiae
iudam **L**

Nasium princeps muline
regis syrie leprosus nutri-
tur ad regem et **LIII**

Natobis israelites ppter
vineam quam habuit achab. percurant illi mor-
tem **L**

Nabuchodonosor rex fuit babilonie vide fo-
lio **LXII**

Nabuchodonosor filius fuit nabuchodonosor
magni **LXIII**

Nanones gentium ex filiis noe sunt exorte fo-
lio **XIII**

Nachor de mellea octo genuit filios. vide fo-
lio **XX**

Nachor fuit filius saruth **XXI**

Nadab rex israel fecit malum sicut et pater eius
iezobabam **XLVIII**

Narcissus iherosolimitanorum patriarcha vide fo-
lio **CXVI**

Narces enuchus iustitiam **CXLV**

Nascentur dies noster iherosolimita quo anno
et. folio **XCIV**

Namus quomodo sit betricus tercus impera-
tor **CLXXXIX**

Nam septimus est propheta de duo decim. p-
phetis **LIII**

Napoliis urbs a quo fuerit condita. vide
folio **XLII**

Necias fuit princeps regis persarum vide fo-
lio **LXIX**

Nemroth filius chus gigas et primus tyrannus
folio **XIII**

Nemroth primo regnauit in babilonia vide fo-
lio **XVII** et **XVIII**

Nempsis inuenit chaitim dicta a quo fuerit con-
dita **XXII**

Nere presignus sextus ro. impator **CII**

Nere? Achilleus maritimus **CVII**

Nerva. xij. romanorum impator **CIX**

Nestor hereticus archiepiscopus constantinopolitanus fo-
lio **CCXXVI**

Nestus poeta comicus fuit **LXXXIII**

Nicolaitarum heresis unde ueniebat vide
folio **CII**

Nicomedis et romanus presbiter passus fuit fo-
lio **CVIII**

Nicolaus episcopus cuius patere uerbis licet vide fo-
lio **CCXXII**

Nicephorus patricius imperator **CLXVI**

Nicolaus papa primus patrie romane. vide
folio **CLXX**

Nicolaus papa secundus natione allobrogus
folio **CXCI**

Nicena urbs quomodo sit ordinata. vide fo-
lio **CXIII**

Nicolaus tertius papa patrie romane. vide fo-
lio **CCXVI**

Nicolaus quartus papa natione picenus. vide
folio **CCXVIII**

Nicolaus de neapoli iuriconsultus. vide fo-
lio **CXX**

Nicolaus de lira ordinis minorum theologus
reputatus **CCXXI**

Nicolaus florentinus medicus recommenda-
tus **CCXXVI**

Nicolaus euboicus sagundinus episcopus uir pu-
dens **CCXLV**

Nicolaus de tolleio ordinis heremitarum factus
gustum pater **CCXLVI**

Nicolaus papa quintus humilis loco et familia-
natus folio **CCXLVI**

Nicolaus de cusa romane ecclesie cardinalis fo-
lio **CCLII**

Nicolaus petrus rhetor proclamatus vide fo-
lio **CCLII**

Niclasbhausen in oppido francie orientalis qui
dam se ductor fuit igne concrematus vide fo-
lio **CCLV**

Nigra legio iussu imperatoris friderici tercii
diuersis moribus generibus fuit tradita vide
folio **CCLVIII**

Ninue ciuitatem edificauit assur **XV**

Ninus fuit secundus rex assirorum. vide fo-
lio **XVII**

Ninus amplauit ciuitatem ninue. vide fo-
lio **XVII** et **XX**

Ninua fuit quartus rex assirorum **XXV**

Nisse ciuitatis terre ac populi filius de proprio
folio **CLXXXII**

Nobilitas quibus temporibus fuerit inhi-
ta et quare **XX**

Nobles imperatores. reges et principes qua-
re sunt inueniunt **CLXXXVII**

Noema filia lamech artem texture inuenit. vi-
de folio **X**

Noe filius lamech inuenit gratiam coram do-
mino **XI**

Noe dixit inuenit agriculturam cum animas
libus **XIII**

Noem fuit uxor elimelech **XL**

Noemina domum monstruosorum que sunt

folio
 Nomina prouinciarum partis Asie. vide fo-
 lio
 Nomina prouincie partis europe
 Nomina pape inapiebatur immutari tempore
 fergij pape secundi
 Nomina qui dicuntur vel quis dicatur populus
 nouus vide folio
 Nomina superior nunc austria est
 Normanni acceperunt fidem illis temporibus
 vide
 Normannia unde accepit nomen
 Noruegia regio describitur
 Nobes densissime apparuerunt inter flore-
 ram et senam que homines et iumenta ra-
 puerunt
 Numitor rex italic fuit a fratre suo de regno cie-
 mis
 Naptias christianorum publice fieri hominista
 papa iussit
 Nummberga vrbis unde duxit originem vide fo-
 lio
 Nummbergam vrbem expugnauit henricus du-
 ms

Obed fuit de tribu iuda fo-
 lio
 Obosias rex israel in-
 fit ad Beelzebub deum ac-
 caron ad consulendum fo-
 lio
 Obosias filius regis io-
 ram octauus regum iuda-
 malum fecit coram domino
 Ocasi sunt yua die de iuda centis viginti milia
 et ducenta milia puerorum
 Ocasi est a filijs suis rex semmaberb vide fo-
 lio
 Oculorum priuationem ppter adulterium za-
 leucius statuit
 Oculis sibi prius eripuit democritus vt liberius
 vacaret philosophie
 Occidit seipsum empedocles quia animam cre-
 didit immortalē
 Oebus duodecimus rex persarum erat vide fo-
 lio
 Octauianus augustus patre octauiano senato-
 re gentius
 Occidit seipsum sopbonia propter seruandam
 castitatem
 Odoacer theodoricus reges magna habu-
 erunt pectia in italia
 Odo fuit primus pater cluniacensium vide fo-
 lio
 Odo abbas cluniacensis
 Odo episcopus canthuariensis
 Odesius doctor celeberrimus vide in fo-
 lio
 Odericus vir sanctus de ordine minorum fo-
 lio
 Oei vsum dixerunt primo inuenire vide fo-
 lio
 Olimpas prima quando fuerit instituta et a
 quibus et quid significet

Olda prophetissa prophetauit emergence ibe-
 rusalem et captiuitatem populi vide fo-
 lio
 Olimpas fuit mater alexandri et occisive fo-
 lio
 Oliradus doctor legum optimus vide fo-
 lio
 Omagrus primo boues ad aratrus iunxit fo-
 lio
 Onias filius Jadi pontifex fuit vide fo-
 lio
 Onias filius symonis summus pontifex vide
 folio
 Onias fuit summus pontifex
 Onias pius summus pontifex fuit vide fo-
 lio
 Opera dierum creationis
 Opilius macrinus imperator
 Opida quedam in fucua superioris facta sunt
 ciuitates
 Orbis ver circuitus terre quis sit vide fo-
 lio
 Oratio esechie et ysaie quid effecerit vide fo-
 lio
 Origenes magni pater fuit Leonides vide fo-
 lio
 Origenes presbiter ecclesie alexandrine omni-
 um theologorum sui temporis princeps fo-
 lio
 Ordinatio per intervalla conferendos et quibus
 conferri possint vide
 Ordo cruciferorum a quo incepit vide fo-
 lio
 Ordo cruciferorum hic fuit restitutus vide fo-
 lio
 Ordinari non debent in clerum aliqui carētes
 membro statuit papa Anastasius vide fo-
 lio
 Orosius fuit discipulus Augustini vide fo-
 lio
 Ordo beati Benedicti hic habuit ortum vide
 folio
 Ordo vallis ymbrose quando et per quem fu-
 erit institutus
 Ordo grandimontensis hic habuit initium fo-
 lio
 Ordo canonicorum regularium hic floruit
 de folio
 Ordo carthusiensium a beaune sumptus initium
 um
 Ordo cisterciensis hic habuit principium vide
 folio
 Ordo templariorum multum habuit incrementum
 um
 Ordo heremitarum sancti augustini hic ince-
 pit
 Ordo humiliorum hic sumptus initium vide
 folio
 Ordo predicatorum et minorum illis tempori-
 bus instituitur
 Ordo cluniacensium quando incepit vide fo-
 lio
 Ordo fratrum theuronicorum illis temporibus

habuit ortum CCX
Oratio sub his verbis. Dulce nomen domini nostri ihesu christi etc. cuius sit virtus vide CCXV
Ordo carnalitarum hic initium habuit vide folio CCVII
Orientalia loca sunt per soldanum oppressa folio CCXIX
Ordo celestinozum hic sumpsit initium vide folio CCXIX
Ordo seruozum sumpsit hic principium vide folio CCXIX
Ordo templariozum est illis temporibus exinctus CCXXI et XXII
Ordinis rhodiorum militum principium vide folio CCXXIII
Ordo militum ihesu christi hic incepit vide folio CCXXVI
Ordo Inscuatorum hic habuit initium folio CCXXXI
Ordo novus canonicorum regularium floruit illis temporibus CCXXXI
Ordo sancte brigide hic sumpsit initium vide folio CCXXXII
Ordo monachorum alborum montis oliveti hic cepit initium CCXXXVII
Ordo novus mendicantium sub titulo beati augustini hinccepit est CCXXXVII
Ordo novus canonicorum regularium et congregatio sancte iuliane cepit initium vide folio CCXXXIX
O Sy sacerdos fuit de semine Aaron vide folio XXXVII
Ossa ioseph ex egypto in iudeam per hebreos sunt translata XXVII
Ossa propheta primus de duodecim mittitur contra decem tribus LI
Ossas filius anasie regis fuit duodecimus regum iuda LV
Os inferni absorbit mactant thuratum vide folio LXX
Ossa hirci sunt translata in alexandriam vide folio CXLI
Oswaldus rex normannozum erat vide folio CLIII
Othonel iudez populi israel redarguit populum super mala sua XXX
Otho octavus romanozum imperator vide folio CVI
Otho pater quis fuerit CCXXXIX
Othobitus abbas vir sanctus CLXII
Otho dux saxoni recusat imperium vide folio CLXXIII
Otho primus romanozum LXXVIII et LXXIX
Otho secundus primi othonis filius imperator folio CLXXXI
Otho tercius secundus othonis filius imperator folio CLXXXI
Otho episcopus bambergensis fuit et suus folio CCXVIII
Otho quartus imperator dux saxonie erat folio CCVII
Othomannus princeps fuit turcozum vide

folio
Osee fuit vicinus rex israel. et transiit in israel in assirios CCXXXVIII
Osee dari populo leo fecit cum dux papa statuit vide folio CLVI
Osee fuit locum cuius impator et andali fuit dux beneventanus CLXXI
Osee fuit cellin? valde oppressit vide folio CLXXIII
Osee fuit rex CLXXIII
Osee ab ecclesia archiepiscopum non redire mere statuit papa leo secundus CLVI
Osee principes unde traxerunt ab illo tempore originem vide folio CCXXV
Osee libellum consecrat Johannes papa quintus vide folio CLVI
Osee presbiter fuit grecus vide in folio CCXXVI
Osee facere et fruges molere docuit ceteros folio XXV
Osee facere et semina terre committere docuit et ysis egyptios XXIX
Osee philosophus? daruit illis temporibus folio LXXVII
Osee vir fuit illustris CCXXV
Osee que pars terre olim dicebatur vide folio CCXXXVIII
Osee venit a riphath filio homer folio XVI
Osee civitas unde traxit originem vide folio LXXIII
Osee iheropolitanus episcopus vide folio CLXII
Osee abbas fuit CCXXXIII
Osee electionem quomodo statuerit constantinus CLVI
Osee pontifices romani illis temporibus a vestigijs sancti petri maxime discesserant folio CLXXXIII
Osee uxoritus venerabatur ab ymaginibus templi CLXXXIII
Osee electio multa mala intulit roine his temporibus propterea fuit translata ad imperatores CLXXVIII
Osee Johannes quindacimus cepit largiri amicis suis bona ecclesie sic et modo faciunt pape CLXXX
Osee fuit creatus denatus episcopus bambergensis vide folio CLXXXVIII
Osee eligebatur episcopus ephesensis vide folio CXCI
Osee excommunicavit beinricum quartum imperatorem CCXII
Osee gibermis creatur per imperatorem beinricum quartum in germania CCXII et CXIII
Osee curavit emere felix quintus alias almedeus vocatus CCXLIII
Osee quatuor habet flumina VII
Osee in quo loco sit et quis illius decet.

vide folio VIII ⁊ XIII
 Paris vel beatus alexander frater fuit beatoris
 folio XXXVII
 Parisus regia ⁊ indita vrbis post Troyanum
 excidium habuit initium XXXIX
 Passalis papa primus patrie romanus. vide
 folio CLXVII
 Passalis secundus papa natione ytalus. vide
 folio CXCVI
 Patavinus vrbis a quo fuerit condita vide in fo-
 lio XLIII
 Patriminium solum habere in baptismo sta-
 tuit papa bignus CXI
 Patricus episcopus insulam berme ad fide
 convertit CXLV
 Patavinus vrbis quomodo fuerit decorata vide
 folio CXCIX Et quis edificaverit eas
 folio CCLXXXV
 Patavium ciuitas magne potencie venit inia-
 nus venetorum CCLXXXVII
 Pauper fuit aristides philofophus vt sumptu
 suo ad sepulchrum nequit effici. vide fo-
 lio LXXI
 Paupertatem commendauit anaxagoras vide
 folio LXXI
 Pauli apostoli vita ⁊ conuersio que fuerit vide
 folio CIII
 Pauli decapitatio quando fuerit facta vide fo-
 lio CIII
 Paulus patavinus vir permultum doctus fo-
 lio CXXII
 Paulus famosatus episcopus. vide in fo-
 lio CXXII
 Paulus primus heremita apud inferiores rhe-
 badam CXXXI
 Paula matrona romana ⁊ sberonini discipu-
 la CXXXV
 Paulus primus papa natione romanus. vide
 folio CLXIII
 Paulus longobardus diaconus CLXVI
 Paulus venetus theologorum ⁊ philofopho-
 rum princeps CCLXXXVII
 Paulus secundus papa patrie venetus. vide
 folio CCL
Pecunias erogauit alijs imperato: Sigis-
 mundus CXL
 Pediculi vermes corroserunt corp⁹ Arnolphi
 imperatoris CCLXXXIII
 Pelagius monachus ⁊ pssimus heresiarcha
 vide folio CXXXV
 Pelagius primus papa natione romanus fo-
 lio CXLVI
 Pelagius secundus papa patrie romanus fo-
 lio CXLVI
 Perusia vrbis a quibus fuerit condita vide fo-
 lio XLVIII
 Perander comitibus philofophus septimus
 de septem sapientibus
 Perfarum regnum quando cepit initium vide
 folio LXVIII
 Perfarum regio vbi sit ⁊ vnde habeat nomen
 vide folio LXVIII
 Persis secundus fuit octauus rex perfarum fo-
 lio LXXXII

Permenides fugi bonitatem consortia vide fo-
 lio LXXXII
 Persecutio prima christianoꝝ quando ince-
 pit CIII
 Perseus flaccus iulius CV
 Persecutio secunda christianoꝝ fuit. vide fo-
 lio CIII
 Persecutio tertia christifidelium habuit initium
 CX
 Persecutio quarta ecclesie fuit tempore marci.
 folio CXII
 Persecutio christianoꝝ quita iussu seueri im-
 peratoris CXVI
 Perpetua ⁊ felicitas virginis sancte CXVI
 Persecutio ecclesie sexta post nerone mouit ini-
 perator maximinus CXX
 Persecutio ecclesie septima post nerone fuit.
 folio CXX
 Persecutio xpianoꝝ octaua fuit iussu valerij
 vide CXI
 Persecutio christianoꝝ nona iussu auriolant
 vide CXII
 Persecutio in christianos becoma CXXIII
 Persecutio valde mirabilis orta est illis tem-
 poribus CXXIII
 Persecutio ⁊ dominum concursus fuit illis
 temporibus in iudeis iustis CCLV
 Pestis grauissima fuit illis temporibus vide fo-
 lio CXXI
 Pestilencia magna agebat ⁊ illis temporibus
 vide CL
 Pestis permaxima illis diebus fuit per totam
 ytaliam CCLXXVIII
 Pestis fuit ⁊ alia temporibus CCLXX
 Pestis tunc orta fuit temporibus illis vide
 folio CCLXVIII
 Pestis alia fuit ex folis edipsi iudicata vide fo-
 lio CCLV
 Petrus primus papa apostolorum princeps.
 vide CII
 Petrus apostolus quando fuerit crucifus fo-
 lio CIII
 Petronella virgo filia petri apostoli CIII
 Petrus danielus doctor CXCII
 Petrus alphonus vir sanctus antea fuit iude⁹
 vide folio CXCVIII
 Petrus lombardus parisiensis episcopus fo-
 lio CCI
 Petrus comestor floruit hoc tempore vide fo-
 lio CCI
 Petrus nouus martir ordinis predicatoris fo-
 lio CXXIII
 Petrus de bellapartita doctor iuris vide in fo-
 lio CXX
 Petrus de albano consiliarius. medicus. vide
 folio CXXIII
 Petrus vergenus orator eruditissimus vide in
 folio CXLIII
Phale filius heber eius tempore orta fu-
 it confusio linguarum vide XVI
 Pharaon amenophis rex egipti iussit pueros
 mergi vide folio XXVII
 Pharaon bodotus rex egipti contradixit moy-
 si postea fuit in mari libenterius. vide in fo-

lio
Phaceya regē israhel percussit phacee & regna-
 nit post eum LIII
Phace regem israhel percussit & cetera regnavit
 pro eo LIII
Phaleris agri geninus tyrannus & orator: flo-
 ruit illis temporibus LVI
Phariseorum secta quando habuit initium vi-
 de folio LXXXVIII Et folio
 XCVI Et qui dicebantur pharisei
 ibidem
Pharao mephres rex egypti exaltavit Ioseph
 propter semiozum interpretationem. vide
 folio XXVII
Phelaas fuit septimus filius nachor: vide fo-
 lio XX
Phencuna fuit vxor belchane patris samuelis
 vide XLI
Pheredes philosophus scripsit de natura et
 dijs LXI
Philistis vnde fuit exora: vide XLIII
Philistim fuisse a tulin filio messarum. vide
 folio XLIII
Phinces sacerdos filius cleary percussit vnu
 ex filijs israhel fornicantem ad mortem vide
 folio XXXVII
Phiscas maximus fuit mercurius vide in fo-
 lio XXVIII
Phinces sacerdos populi israhel. vide in fo-
 lio XLI
Philo iudeus in greca lingua doctissimus fo-
 lio LXXXV
Philo iudeus vir quidem discretissimus & a pe-
 tro ad fidem conuersus XCVII
Philippus apostolus domini cruci est affixus
 folio CV
Philippus imperator cum filio suo philippo
 imperavit CLIX
Philippus baradanus imperator erat vide fo-
 lio CLXI
Philippus rex francorum ibeniales in pugna
 nit CCLII
Philippus imperator frater henrici imperato-
 ris CCVII
Philippus rex londonie regis filius vide in fo-
 lio CCXV
Philippus rex francorum iste fuit. vide in fo-
 lio CCXVIII
Philippus rex francie commisit bellum atrocis-
 simum cum rege anglie CCXXVII
Phoca imperator constantinopolitani vice
 folio CXLIX
Phoroneus primus in greca leges instituit.
 folio XXIX
Phusta regio describitur CCLXXXIII
Phuth secundus filius dham a quo fuisse phy-
 tenses XLIII
Phuit filius rex assiriorum maxime conturbavit
 terram LV
Phicus saturni filius primus rex laurentius
 fuit & bellator egregius XXXV
Pictor fuit senes heracleotes LXXI
Picturam primo studuit plato. vide in fo-
 lio LXXII

Pipinus austrie vel austrie dux. vide in fo-
 lio CLVIII
Pipinus amice caroli marcelli filius rex fran-
 cie & burgundie CLXV
Pipinus diuos habuit filios carolum & carolo
 mannam CLXVII
Pipinus caroli magni filius & italie rex. vide
 folio CLXVIII
Pisa vrbs vnde cepit originem. vide in fo-
 lio XLV
Pistoni semine plato LXXXIII
Piscis quidem capus fuit effigiem leonis ha-
 bens CCXVII
Pisanus bartholomeus iuris doctor. vide fo-
 lio CCXXVIII
Pise ciuitas venit in manus florentinorum vi-
 de folio CCXXXVII
Pracus fuit quartus de septem sapientibus vi-
 de folio LIX
Put agoras philosophus fuit & musicus. vide
 folio LXI
Pius papa natione ytalus CXI
Pius papa secundus natione italus vide in fo-
 lio CCL
Plato philosophus clarissimus floruit istis
 temporibus LXXIII
Planna historicus abbreviator apostolicus.
 vide CCLII
Planius poeta comicus LXXXIII
Plinius secundus nouoromensis philosophus
 orator & historicus CXI
Plorius philosophus platonis discipulus.
 vide LXXXIII
Pluth archus phus et histericus eloquentissi-
 mus CXI
Plusia raro habetur in egypto. vide in fo-
 lio XVIII
Platus florentinus orator facundissimus
 claruit CCXLII
Policarpus iohannis apostoli discipulus fo-
 lio CXIII
Polonia Samanica describitur. vide in fo-
 lio CCLXXX
Pompeyus maximus romanorum imperator
 vide LXXXVI
Pontifex primus fuit leui filius iacob vide fo-
 lio XXV
Pontifex fuit merari. Deinde Gerson. Inde
 Laab &c. XXV
Pontifex fuit Baro & eius filius cleary vide
 folio XXIX
Pontifices in israhel fuerunt tanq̃ reges vide
 folio LXIII
Ponticus pilatus procurator iudee vir callidus
 vide XCV
Pontifices iudeorum qui fuerunt. vide in fo-
 lio XCVI
Ponticianus papa natione romanus. vide in fo-
 lio CXVI
Pontion marit in veteri narris deo fuit electus
 vide CXIX
Popilia virgo vestalis LXIX
Porella quedam emica est caput hominis ha-
 bens CCXVIII

Portenta plura apparuerunt annis illis. vide
 folio CCVIII
 Portugalia regio que sit et qui principes illius
 vide CCXC
 Porphyrius atbenensis philosophus vide in
 folio CXVIII
 Postumus consul fuit romanus. vide in fo-
 lio LXXIX
 Possidonius philosophus stoicus vide in fo-
 lio LXXXII
Pharadis virgo sanctissima. vide in fo-
 lio CXIII
 Praga ciuitas in bobemia quando habuit in-
 ciuim CCXXIX
 Praga olim erat subiecta episcopo maguntino
 vide CCXXIX
 Precepta sunt triplicia moralia scilicet. iudicia-
 lia et criminalia XXX
 Presides syrie qui fuerunt LXXXVII
 Predia et fundos recepit ecclesia ex concessione
 vrbani pape primi CXVI
 Preclarus apud indos communiter dicitur pre-
 biter iohannes CXCVII
 Prelia plura fuerunt temporibus istis vide in
 folio CXCVIII
 Priamus et helianus romani viri religiosi vide
 folio CXXVI
 Priscianus grammaticus eruditissimus vide in
 folio CXLIII
 Principes quando possint facilius saluari vi-
 de folio CCXLIII
 Prouincie in africa que sunt XLIII
 Prouincie europae que sunt XLIII
 Prouincie asie que sunt XLIII
 Prouincie gentium habent suauocula ex fi-
 liis noe XLIII et XV
 Prometheus vir acutissimus ingenuus formauit
 simulachra hominum de terra quasi vna vi-
 de folio XXVIII
 Prophetauerunt Barabharab et asaph rem-
 poris dauid XLVII
 Prophetas semet ipsos prophetauerunt illis tempo-
 ribus XLVIII
 Prophetas abdo prophetant contrayimilos au-
 reos XLVIII
 Prophetauerunt isti tres dieu Elizer et Osi-
 el cum Asaria regibus Iuda. vide in fo-
 lio XLIX
 Propheta anani inreperant asaregem iudcorum
 vide XLIX
 Probus filius filius auentini rex fuit ytalie
 folio LIII
 Prodigia multa facta sunt antequam fierent roma-
 norum graua bella LXXXV
 Prodigia in christi natiuitate multa sunt visa.
 vide XCII
 Procuratores Iudee qui fuerant XCV
 Proculus et marianus romani milites vide
 folio CVII
 Probus romaneorum imperator vir conspicuus
 vide CXXIII
 Proba mulier adelphi consilis romani vxor.
 vide CXXVI
 Prodigia multa apparuerunt illis temporibus

futura mala significantia vide in fo-
 et CLIX
 Preim et alia prodigia temporibus istis vide in
 folio CLXXXVI
 Prodigia similiter dixerunt istis diebus vix
 folio CCI
 Propheantes sepe sunt decepti. vide in fo-
 lio CCXXXIII
 Prodigia illustrunt istis temporibus mala fu-
 tura indicabant CCL
 Prudentius poeta vir christians. vide in fo-
 lio CXXXIII
 Prussia per que media venit ad fratres theuto-
 nicos CCI
 Prussia prouincia describitur CCXXXI
 Priscus alterius vicibus decantandospa-
 pa damasus statuit CXXXI
Ptolomeus lagus filius et post alexandru
 magnum primus rex in egypto vide in fo-
 lio LXXVI
 Ptolomeus dicebantur omnes reges egypti. vi-
 de folio LXXVI
 Ptolomeus philadelphicus rex egypti fuit. vi-
 de folio LXXVI
 Ptolomeus philopator quartus rex egypti vi-
 de folio LXXVIII
 Ptolomeus epiphanes rex egypti. vide in fo-
 lio LXXX
 Ptolomeus philometor rex egypti vide in fo-
 lio LXXX
 Ptolomeus euergetes philon fuit Sorber.
 Alexander rex egypti LXXXII
 Ptolomeus dionisius filius anstoboli vide in
 folio LXXXIX
 Ptolomeus philosophus et insignis astrolo-
 gus vide in folio CXIII
Pigna est commissa in ecclesia maguntina
 vide in folio CLXXXIX
 Puluaria primo inuenit sardanapallus rex
 assiriorum LV
 Pulus gallic quadrupes natus est vide in fo-
 lio CXCVIII
 Pucri mittebantur cum suis patribus per ro-
 manos ad consilium senatus LXXVI
Padrigam inuenit primus
 in greca cricobonus albe-
 nensium princeps vide in
 folio XXXIII
 Quadratus atbeniensis
 episcopus CXII
 Quatuor coronati vide in
 folio CXXV
 Questiones a nauis sacrum hominis non po-
 runt exponere XLIII
Quintus rureus datus illis temporibus.
 folio LXXVI
 Quintus cinacius dictator romanus. vide
 folio LXXVI
 Quintus fabius consul romanus. vide in fo-
 lio LXXXI
 Quinilianus rhetor et philosophus celeberr-
 mus vide CVI
 Quirinus episcopus vir sanctus CXII
 Quiricus romanus patricius et martyr vide in

XXXV

egnum & lactationem) iudeorum quando sit

destructum **XC**
 Regnum iudeorum erat in quatuor tetraedab
 duntum **XCVI**
 Regnum italicum a constantinopolitano iugo
 per longobardos est ablatum **CXLVII**
 Et in eodem constituti sunt magistratus di-
 cit exarchatus ibidem
 Regis bavariorum filiam rex longobardorum
 duxit uxorem **CL**
 Reges longobardorum qui fuerat **CLV**
 Reges thuringie qui fuerant **CLV**
 Regis bavarie filiam Iustinianus imperator
 duxit uxorem **CLVIII**
 Regnum theutonico:um dicebatur francia ori-
 entalis **CLXXIII**
 Reges ytalie qui fuerant **CLXXVI**
 Reges qui are sint inuenti **CLXXVIII**
 Regnum tartarorum hic cepit initium vide i
 folio **CCVII**
 Regni Caranensium principium. vide in fo-
 lio **CCXXIII**
 Regni Gonzagorum principium. vide in fo-
 lio **CCXXVII**
 Regni ottomannorum turcorum principium
 vide **CCXXVIII**
 Religiosa stirps cepit initium istis temporib?
 aredab **XXXIII**
 Religio reabatorum hic incepit quorum ma-
 ximus fuit numerus in italia **CCXXV**
 Remus & Romulus signum filij rbee. vide in
 folio **LIII**
 Remus & Romulus quomodo fuerunt nati et
 emirunt **LVI**
 Remigius episcopus ramentis **CXL**
 Remigius episcopus antiochiensis. vide in
 folio **CLXXIII**
 Rhemenfes germanie superioris populi sunt.
 vide **CCCLXXVII**
 Reuocatio actuum prioris pontificum per suc-
 cessores incepit tempore Steffani sexti. vide
 folio **CLXXII**
 Rex vel Ragau filius Pbaleg. cuius tem-
 pore multa fuerunt destructa templa. vide in
 folio **XVI**
 Rex Assirorum primus fuit Belus. vide in fo-
 lio **XVII**
 Rex Assirorum secundus fuit Ninus. vide in
 folio **XVII**
 Rex primus scitarum fuit ebanus vide in fo-
 lio **XVIII**
 Rex assirorum quartus fuit Ninia. & quintus
 fuit arhis **XXV**
 Rex primus ytalie fuit ianus **XXXV**
 Rex decimusseptimus & ultimus Athenien-
 sum fuit Codrus **XXVII** & **XLIII**
 Rex primus lacedemoniorum fuit Euniscus.
 vide **XL**
 Rex primus iudeorum in fuit Saul **XLII**
 Rex albanorum fuit Alstanus **XLIII**
 Rex in rrsabel secundus fuit dauid. vide in fo-
 lio **XLVI**
 Rex primus hebreorum fuit Dauid. vide in
 folio **XLVI** & **XLVII**
 Rex secundus hebreorum fuit salomon. vide

folio **XLVI**
 Rex ytalie aremulus posuit presidium alba-
 rum ubi nunc roma est **LIII**
 Rex romanorum secundus fuit Numapompi-
 lius. vide & reges ceteros **LVI**
 Rex primus babilonie fuit merodach. vide in
 folio **LXII**
 Rex persarum ultimus fuit darius filius Xer-
 xi **LXXII** et **LXXV**
 Rex Macedonum. xxiij. Philippus multa so-
 lut prelia **CLXXIII**
 Rex anglorum siue britannorum fuit Lucus
 vir sanctus **CXV**
 Rex Gothorum radagafus italicum ferro & fla-
 mia vastabat & tandem captus fuit vide in fo-
 lio **CXXXV**
 Rex Vandalorum fuit Gensericus. vide in fo-
 lio **CXXXVII**
 Rex huorum attila multas deuastauit regio-
 nes. dicebatur se dei flagellum. vide in fo-
 lio **CXXXVII**
 Rex ultimus ostrogothorum fuit Totila & ta-
 dem in regem Gothorum constitutus. vide
 in folio **CLV**
 Rex visigothorum bernigildis fuit occisus p-
 pter fidem catholicam. vide folio **CLXIX**
 et **L**
 Rex longobardorum multas italie obtinuit ci-
 uitates. regem francorum expulit. vide in fo-
 lio **CL**
 Rex cretensis fuit saturnus pater Jouis. vide
 folio **XXXV**
 Rex ultimus longobardorum Desiderius fuit
 folio **CLXVI**
 Rex Burgundionum fuit Rudolphus. vide i
 folio **CLXXIII**
 Rex francorum fuit Ludouic? ex genere Cal-
 roli magni **CLXXXI**
 Rex francie novus fuit Hugo. vide in fo-
 lio **CLXXXII**
 Rex hungarie Steffanus fuit vir sanctus. vi-
 de in folio **CLXXXVIII**
 Rex primus iherosolime fuit Sotfredus. Et
 qui post eum vide in folio **CCVI**
CCVIII **CCIX** **CCIII** &c.
 Rex fuit egypti saladinus vir magne prudentie
 vide in folio **CCV**
 Rex sicilie fuit Maufrenus **CCXIII**
 Item & Carolus **CCXV** & **XXVIII**
 Rex francie fuit Ludouicus vir sanctus. vide
 in folio **CCXII**
 Rex bohemic quando primo nomen regis ac-
 ceperit **CCXIX**
 Richoldus dux ffronum erat **CLXII**
 Richardus de sancto victore vir sanctus vide i
 folio **CC**
 Richardus imperator a quibusdam electus no-
 tamen confirmatus **CCXIII**
 Richardus puer a maderis martirizatus. vide in
 folio **CCVII**
 Richardus de media villa doctor. vide in fo-
 lio **CCXXII**
 Rpphar alias rpphaa filius Somer a quo fue-
 re papaliones **XVI**

Ruffozozastes philozophus hic fuit nativitas
 nis XXXII
 Roboam habuit uxores. xviii. concubinas. xxi
 filios. xviii. et filias. xl. fo. XLIX
 Robertus rex francie CLXXXVIII
 Robertus abbas vir sanctus CXCIV
 Robertus rex falfie erat CCCCIII
 Robertus rex apulie audreani nepotem suum
 in regnum infulit CCCCXV
 Robertus de lico ordinis minorum professor
 vale CCLII
 Robus natione narbonensis chrifti confessor
 vide CCCCXVII
 Rodum vrbem turibus cum exercitu suo pe-
 tij fed visionis miraculo est repulfus vice in
 folio CCLVI
 Rodis venit a dodamyn filio tanam vide in fo/
 lio XVI
 Rolandus palatinus comes nepos Caroli. vi
 de CLXVII
 Roma est condita certo in loco vbi quondam
 ytalus rex ciuitate condidit XXXIII
 Roma a quibus fit condita LVI et LVII
 Romani regni principium quando fuerit. vice
 in folio LVI
 Romani confules quando inceperunt et quare
 fuere et que illorum nomina LXX
 et LXXVI
 Romani nouam inftituerunt dignitatem dicta
 tor appellatam LXIX Et nomina
 ipforum dictatorum LXXVI
 Romani post confules elegerunt decem viros
 qui totius regerent ciuitatem LXX
 Romani fecerunt fibi leges. xii. tabularum vi/
 de LXX fecerunt et fibi tribunos et edi-
 les ibidem
 Romani principes dicebantur cesares a Iulio
 deinde augusti ab angufto XCIII
 Romanus miles et uariety CXXI
 Romana res regeda tribus imperatoribus
 tempore magni constantini CXXIX
 Reinde regedatur sub vno augufto et tribus
 cesaribus ibidem
 Romanum imperium quando fuit diuifum vi
 de sub marciano CCCCXVII
 Romanum imperium multis pauabatur pro/
 uincis istis temporibus CXL
 Romanus papa patria romanus. vide in fo/
 lio CLXXII
 Romani valde oppreffit otto priuus vt modis
 um furturis triginta aureis vendidabatur.
 vide CLXXXVIII
 Romani habuerunt quatuor gradus maioroz
 fuozum. rex. dictator. imperator et c. vide fo/
 lio LXXXV
 Romani ductus est in afino cum magno scan-
 dalo Burdunus antipapa CXCVII
 Romanum imperium non habuit imperatore
 ad aliquot tempus ex deozum discordia vi
 de folio CLXXII et XLIII
 Roisani rex longobardorum CLV
 Rudolphus rex ytalie dux burgundie et franco/
 rum rex CLXXXVII
 Rudolphus dux saxonie dignus rex in foche

vide CXCII
 Rudolphus romanorum imperator electus vi
 de folio CXXVI
 Rudolphus imperator plures dedit liberos.
 vide CXXVII
 Ruffus miles clarissimus CXXVI
 Ruffinus a quilegiensis prebiter. vide in fo/
 lio CCCCXI
 Rupertus epifcopus ex regia ftirpe franco/
 ozus CII
 Rupertus baurie dux imperator electus vice
 in folio CCCCXVI
 Ruffia pro uincia et eius conditio defcribitur.
 vide CCLXXX
 Rurh fuit gener et mo ab indies XL

Abatha filius chus a quo
 fabatheni XLIII
 Saba a fili? regina a quo
 arabes XLIII
 Saba filius chus a quo
 fabei XLIII
 Saba regina venit audire
 fapientiam Salomonis
 vide XLVI

de in folio
 Sabaudia regio vbi fit et quis gentis illius p
 mus dux CCLXXXVII
 San audie principes dicebantur comites. fed
 cesar Sigismundus fecit illos duces vide in
 folio CXLII
 Sabadar datus rex erat Babilonie. vide in fo/
 lio LXV
 Sabina illuftriffima mulier CXX
 Sabellus hereticus a quo fabelliani. vide in
 folio CXXI
 Sabbato ieiunare ftatuit papa innocencius vi
 de in folio CCCCXIII
 Sabini anus papa cuius patria ignoratur vide
 in folio CXLVIII
 Sacerdos aaron quomodo fuerit vefitus. vi/
 de in folio XXXIII
 Sacerdot. alius tribus descendit a leui. vide in fo/
 lio XXXV
 Sacerdotium quando fuerit transfatum a filiis
 cleazar Del primus de filiis Ithamar atri/
 puit XL et XLI
 Sacerdotium sibi vi vfurpauit Olias et adole
 re voluit incensum LV
 Sacum habuit ad panes Dyo geos. vide in
 folio LXXIII
 Sacramento eukariftie quas non fecerunt re
 uerentiam i deo perierunt in ponte. vide fo-
 lio CXXVII
 Sadoch de linea xpi erat LXV
 Saducei qui dicebant XCVI
 Saffeus decemumfionus rex affirorum vide in
 folio XXXVII
 Sanguis chufti effluxit ex quadam chrifti yma
 gine CXLVIII
 Sanguis pluit per tres dies illis temporibus
 folio CLXXI et LXXXII
 Sanguinis fons effluxit Betue futuraz signi
 ficans calamitatem CCCCXVI
 Saguus pluit e celo illis tpiibus CXCVIII
 Sali d e caynan filius arphaxat XVI

Salomon filius naalon dux in tribu iuda. vi
 de folio XXXIII
 Salomon fuit filius dauid regis ex bethsabee
 vide XLVI
 Salomon quando edificauit templum. vide in
 folio XLVI
 Saluinas rex affiriorum transfudit israhel in
 affirios LV
 Salon philozophus secundus de septem sapi-
 entibus tradit legem attheniensibus LIX
 Salathiel filius iecanie LXIII
 Salustius romanus historicus et philosophus
 vide XCII
 Saluator cum suis discipulis floruit vide in fo-
 lio CI
 Salzburga ciuitas quando sit condita vide in
 folio CLII
 Salzburga quondam dicebatur Jumaia id e-
 belfeburg XCVII
 Salic regina bernannus contractus compo-
 suit vide CLXXXIX
 Saladinus fuit rex egipci CCV
 Samaritanus filius ebanan a quo fuit hinc. vi
 de folio XIII
 Sampson fuit ultimus rex in israhel XLI
 Et quid mali philistei fecerunt vide ibidem.
 Sacerdos sacerdos et propheta domuit. iudei
 super israhel filius belchane XLI
 Samaritanam vide dicatur LXXV
 Sampson episcopus dolatus claruit sanctitate
 vide CXLVIII
 Sanctus. sanctus quis dicere statuit in missa.
 vide CXL
 Sagar iudei populi israhel plures occidit phi-
 listeos vomere XXX
 Sappho poetissa inuenit plectrum LXXI
 et LXXI
 Sarmatia venit ab ashanes filio gomier vide fo-
 lio XVI
 Saruth fuit filius ragan XXI
 Saray filia aran fuit uxor abrahe vide in fo-
 lio XXI
 Sarraceni ueniunt ab agar inde. vide in fo-
 lio XXI
 Sardinia insula que sit XXXVIII
 Sardanapallus rex affiriorum totus fuit labri-
 cis habuit semine indur? LV
 Sarracenus Constantinus quartus fecit impe-
 rio iudeos vide in folio CLVII
 et LVIII
 Sarraceni temporibus istis uisitantur italian.
 vide CXXXI
 Sarraceni genuam obfisione pressam ceperunt
 vide CXXXVI
 Saturnus pater Iouis rex cretensis tempore
 ysaac regnauit XXXV
 Saturninus presbiter et martyr. vide in fo-
 lio CXXVII
 Saul fuit primus rex iudeorum. et quare fuit
 iustus dauid XLI
 Saxonia magna provincia germanie describitur
 CCLXXXII
 Saxones contraxerunt amicitiam cum pipino
 rege francie CLXV

Saxonicus bellus illis temporibus est commu-
 sum. et carolus magnus uicit et illos ad fides
 duxit CLXVII
 Saxorum principes dicebantur eo tempore re-
 ges CLXXVII
 Saxones plurimum exaltant libenricus pri-
 mus CLXXXIII
 Scouratus imperator fuit CLXVI
 Scalligerorum dominus principis CXXXIII
 Scisma a primu romane ecclesie fuit CXXVIII
 Scisma secundum habuit ortum ab arnauis et
 fuit grauius CXXXI
 Scisma aliud fuit tempore bonifacii pape pri-
 mi CXXXIII
 Scisma quintu fuit tempore simachi CXLII
 Scisma decimum et undecimum subsistit Otto
 primus CLXXIX
 Scisma vigesimum primu fuit super paupertate
 ecclesie CXXXVI
 Scisma vigesimum secundum et omnium pesti-
 mum fuit CXXXVII
 Scisma illud durauit ad. trixi. annos. an felix
 papa esset supra concilium CXXLI
 Scipio africanus alterius scipionis filius vi
 de folio LXXXIII
 Scipio iunior africanus uir pclarus apud roma-
 nos LXXXV
 Scilauici quondam dicebantur lancia vide in
 folio CXII
 Scilau sumptuorum origine ex bohemis et ger-
 manis CLXXXI
 Schlesia promota defenditur CCLXXXIX
 Schlam receperunt fidem sili temporibus fo-
 lio CLXXXI
 Secepta regum greci dixerunt bastas. vide fo-
 lio LVI
 Scolastica germana sancti Benedicti. vide in
 folio CXLIII
 Scotus uir magni ingenij claruit CLXXXII
 Scotus doctor subtilis ordinis minorum fo-
 lio CXXXI
 Scolas arum liberalium in praga erant Cai-
 rollus quartus CXXXIX
 Scota prouincia que sit vide CCLXXXIX
 Scota insula que sit XLVI
 Sebaldu confessor dignissimus. vide in fo-
 lio CLXII
 Secundus attheniensis philozophus. vide in
 folio CXIII
 Seductor quidam dixit se imperatorem fride-
 ricum qui quondam fuit perditus. vide fo-
 lio CXXX
 Seductor est rex Jomas blandicij magnato-
 rum LIII
 Sedechias fuit tertius filius Iosie et ultimus
 regum iuda et iherusalem LX
 Bella sunt secunda uxor Lamech. vide in fo-
 lio X
 Sellum rex fuit israhel et statim occisus vide in
 folio LIII
 Sellum pontifex quidam fuit LIII
 Seleucus iners rex syrie erat. vide in fo-
 lio LXXXIX
 Selandia provincia inferioris germanie. vide

vide
 Delcius cerannes rex sirie CCLXXXIII
 LXXXIX
 Ben primus filius noe quinq; proutit filios
 e quibus quinq; prodire gentes. vide in fo
 lio XV
 Beniramis regina assiriorum fuit. vide in fo
 lio XXV
 Bennacherb rex assiriorum a filiis suis est oc
 cusus vide LV
 Benatores romulus instituit LVI
 Bena vrbis a quo fuerit condita LXXX
 Beneca floicus s philofophus neronis impera
 toris preceptor vide CV
 Septem sapientes qui sint z quid docuerant.
 vide LIX z LX
 Septuaginta interpretes quomodo legem in
 terpretabantur LXXXVII
 Sepeliebatur vna minucia virgo propter mee
 sum. Similita z Capronia LXXX
 Septem dormientes floruerunt illis tempori
 bus CXXIX et apparuerunt ite
 rum vide CXXXVIII
 Sepulchrum domini fedatum fuit a roffom.
 vide CCXII
 Sequentiā sancti spiritus affit nobis grātia
 zē. Robert⁹ rex popoli CLXXXVIII
 Serapis fuit tercaus rex arguonim sine greco
 rum vide XXIX
 Seruins nullus romanorum rex. vide LXV
 Serpens mire magnitudinis fuit oculus vide
 folio LXXXI
 Serapio n patria alexandrinus vir sanctus. vi
 de in folio CXX
 Seraphia antibiocena virgo sancta. vide in fo
 lio CXXII
 Sergius z Bachus viri nobilissimi vide in fo
 lio CXXV
 Sergius papa natione syrus CLVII
 Sergius secundus papa patria romanus vi
 de in folio CLXIX
 Sergius tercius papa natione romanus. vide
 folio CLXXIII
 Sergius quartus papa patria romanus. vide
 folio CLXXXV
 Seth tercius filius Ade z Eve. vide in fo
 lio IX
 Seuerus romanorum imperator. vide in fo
 lio CXV
 Seuerus z maximianus imperatores vide in
 folio CXXV
 Seuerus episcopus Treuerensis. vide in fo
 lio CXLIII
 Seuerus primus papa patri romanus vide
 in folio CL
 Seueria virgo de incestu conuicta z est vna se
 pulpta LXXVIII
 Petrus dominicus caluinus consul romanus
 vide LXXXV
 Petrum librum decretalium bonifacius octau⁹
 sien statuit CXXIX
 Sibille omnes femine vates a veteribus ap
 pellabantur. vide z nomina sibillarum in fo
 lio XXXV
 Sibilla entres floruit temporibus istis religio

sis vestibus induta LVI
 Sibilla belepomma claruit istis temporibus
 vide LXXIII
 Sibilla cumana illu pte istis diebus. vide in fo
 lio LXXIX
 Sibilla nimica veste celestina induta vide in fo
 lio LXXVIII
 Sibilla thiburtina floruit hoc tempore. que et
 christi natiuitatem preduxit CXXII
 Sicilia insula quo mundi spacio sit. vide in fo
 lio CXXXVIII
 Sichimorum reges qui fuerant. vide in fo
 lio XXVI
 Sicilie rex fuit Manificus CCIII
 Sydonij fuit a sydou filio danaan vide in fo
 lio LXXIII
 Signa magna his temporibus visa sunt. vide
 in folio CXLVI z XLI
 Signa apparuerunt in celo temporibus istis
 folio CLVII
 Sigismundus caroli quarti filius imperator.
 vide CXXXIX
 Sigismundus omnem pecuniam sibi oblatam
 suam in nocte contribuit militibus vt tuas
 dormiret CCXL
 Signa ante iudicium extremum que eueniant.
 vide CCLXII z LXV
 Siluius posthumus ence filius rex italie in fil
 ia fuit nutritus XLIX
 Silphion megarensis philozophus vide in fo
 lio LXXXII
 Silla patricius consul romanus vir facundus
 et plurimum astutus LXXXVI
 Siluerus papa natione campanus. vide in fo
 lio CXLIII
 Siluester papa natione romanus. vide in fo
 lio CXXXVIII
 Siluester secundus papa natione gallicus. vi
 de folio CLXXXI
 Siluester tercius papa patri roman⁹. vide in
 folio CLXXXVIII
 Simulachra quasi vna formam de terra pro
 metheus vir acuti ingenij XXVIII
 Simonides poeta claruit istis temporibus vi
 de in folio LX
 Symon filius onye summus fuit pontifer fol
 io LXXVII
 Symon summus erat pontifer LXXX
 Symon mathathie filius tercaus iudeoru dux
 et pontifer LXXXVI
 Symon de cassia quos consecit libros vide in
 folio CXXXVIII
 Symbolum fidei apostoli christi confecerunt.
 folio CII
 Symon apostolus cleophe filius. vide in fo
 lio CVII
 Sym bolum in missa decitari statuit papa mar
 cus CXXXVIII
 Simplicius papa patria thurtus. vide in fo
 lio CXL
 Simachus patricius et senator. vide in fo
 lio CXLI
 Simachus papa natione Sardus. vide in fo
 lio CXLII

Symeon in columpna. re quo mira referuntur
 folio vide CXLVI
 Syrie regnum qñ habuit in nñ LXXV
 Sincus papa natione romanus. vide in fo-
 lio CXXXI
 Siri veniunt ab Aram filio Sem. vide in fo-
 lio XV
 Sisebutus rex visigothorum CL
 Sylvinus vel solinus papa natione syrus vide
 folio CLVII
 Syrus papa natione Romanus. vide in fo-
 lio CXI
 Syrus papa secundus natione grecus vide fo-
 lio CXX
 Syrus tertius papa natione romanus vide fo-
 lio CXXXVI
 Syrus papa natione Ligurns fuit vide in fo-
 lio CCLIII
 Smerdis rex Persarum tertius. vide in fo-
 lio LXXIX
 Socrates philosophus obsecras phanarete
 filius LXXIII
 Sodomia et Gomorra sunt succense vide in fo-
 lio XXI
 Sol deus gentilis adorabatur a gentibus vi-
 de folio XXV
 Solem et ignem coluerunt Persæ. vide in fo-
 lio LXXVIII
 Soles tres apparuerunt. quibz significabant.
 vide XCII
 Solinus historicus et orator. grauiissimus vide
 folio XCIII
 Soles tres iterum apparuerunt. vide in fo-
 lio CCH
 Soldanus valde oppressit partes orientales.
 vide CCXIX
 Solis facta est defectio. Bells et dissidia sunt se-
 cuta CCXLII
 Sol deficiebat mala futura significans vide fo-
 lio CCXLVIII
 Sophocles atheniensis poeta tragicus. vide
 folio LXXII
 Sophonias nonus propheta duodecim pro-
 phetarum. Ille destructionem iherosalem p-
 dixit LV
 Sophia matrona nobilis et sancta. vide in fo-
 lio CXII
 Sophonia occidit scipiam propter seruandam
 castitatem CXXVIII
 Sordabel recedificauit templum. vide in fo-
 lio LXXIII
 Sotber papa natione campanus. vide in fo-
 lio CXIII
 Sparcius fuit rex assirozum XXV
 Sparta alio nomine dicitur Lacedæmonia vi-
 de folio XXVIII
 Spartanorum gens vnde habuit ortum. vide
 folio LIII
 Speusippus atheniensis philosophus. vide i
 folio LXXIII
 Spiritus sancti missio i discipulo s. christi. vide
 folio CI
 Stramiseret nabuchodonosor adoradā LV
 Stranus neapolitanus CX

Stanislaus episcopus vir sanctus. vide in fo-
 lio CCXII
 Straco philosophus vir doquentissimus vi-
 de folio LXXXI
 Strabo historicus et philosophus marinus.
 vide XCIII
 Strabus monachus auditor Rabam vide fo-
 lio CLXIX
 Stellæ numerasse se iacobus Stracus. vide fo-
 lio LXX
 Steffani prothomartyris et primi dyaconi la-
 pidano CII
 Steffanus papa primus natione romanus vi-
 de folio CXX
 Steffanus secundus papa natione romanus.
 vide CLXIII
 Steffanus tertius papa natione sicilius vide fo-
 lio CLXV
 Steffanus quartus papa patriæ romanus. vi-
 de folio CLXVII
 Steffanus papa quintus patria romanus vi-
 de folio CLXXI
 Steffanus papa sextus patria romanus. vide
 folio CLXXII
 Steffanus septimus papa patriæ romanus vi-
 de folio CLXXV
 Steffanus octauus papa natione germanus.
 vide CLXXVI
 Steffanus rex hungarie vir sanctus. vide i fo-
 lio CLXXVIII
 Steffanus nonus papa natione lotharingus.
 vide CXI
 Steffanus vir valde religiosus. vide in fo-
 lio CCXII
 Steffanus abbas cisterciensis CCV
 Stina provincia quibus locis cingatur vide fo-
 lio CCLXXVII
 Stadio insistere valde recommendabat plim?
 secundus CXI
 Suetonius tranquillus historicus et causidic?
 vide CXI
 Susanna virgo natione dalmatica. vide in fo-
 lio CXXVII
 Successores non debet sibi eligere statim eccle-
 siasticus ita statuit hilarius papa. vide in fo-
 lio CXXXVI
 Summam de casibus confecti alberus vir san-
 ctus CXXXVIII
 Suecia cum populi sui conditione describitur
 vide CCLXXXII
 Switenses populi sunt feroces germanie vide
 folio CCLXXXVII
 Summaffianus felicissimus persarum et armen-
 nie rex CCLIX
 Superbia spirituali multos traxit a fide christi
 stana temporibus pauli episcopi CXXII
 Abertaculus domini quo
 modo fuerit formatum vi-
 de folio XXXIII
 Tacuit semper Secundus
 philosophus. et quare id fe-
 cerit vide in fo. CXII
 Tacitus romanorum im-
 perator erat CXXIII
 Thadeus florentinus medicus CXXVIII

Tamerlancus magnus barbarorum rex vir seu-
 rus CCXXXVII
 Tbaris filius iavan qui condidit tbaros vi/
 de folio XVI
 Tbaris filius iavan a quo cipia venit, vide fo-
 lio XVI
 Tbare fuit filius nachor ⁊ habuit tres filios.
 Abraham scilicet nachor ⁊ aram vide in fo/
 lio XXI
 Tbaritances rex erat Assiriorum. vide in fo-
 lio XLII
 Tbarusium urbs a quibus condita fuerit vide
 folio LI
 Tbarquinius prius quintus romanorum rex
 auxit regnum LVI
 Tbarium ex ere fecit phaleris tirannus ad tor-
 mentandum homines LVI
 Tales philosophus ⁊ vnus de septem sapien-
 tibus magnus astrolog⁹ datus temporib⁹
 istis LIX
 Tarquinius romanorum rex LXXV
 Tarquinius consul romanus LXXXIX
 Tangere sacra vasa laici non debent. ita statuit
 Sixtus papa CXI
 Taurini dicebantur olim incole non in alpib⁹
 bus CLII
 Tartari poloniam, vngariam ⁊ alias regio-
 nes perstrabant istis temporibus vide fo-
 lio CCIX
 Tartari qui sunt ⁊ quando eorum regnum ha-
 buit initium CCVII
 Tars rex hungarorum fuit CLXXVII
 Tecta virgo discipula pauli apostoli vide fo-
 lio CVII
 Tedaldus comes canisij regentius opidi vi/
 de folio CLXXXI
 Teogonia filius gonier a quo frigis euertere
 vide XVI
 Tegladphalasas rex assiriorum neptalym ⁊ gal-
 lileam transtulit in Assirios LV
 Telephobus papa natione grecus, vide in fo-
 lio CXI
 Tempia multa fuerunt constructa tpe rei vel ra-
 gau XVI
 Templum quando salomon edificauit, vide
 folio XLVI ⁊ XLVII
 Et in quo loco XLVII
 Et que fuerit illius structura XLVIII
 Tempia reparantur de pecunia collecta tempo-
 re Joras regis iuda LI
 Templum salomonis quando periciebatur vi-
 de folio LXXV
 Templum fuit figuratum vide
 et LXXVII
 Temistocles philosophus naturalis belli cla-
 rissimus LXXXI
 Templum purgatur a iuda prius propheta in
 folio LXXXI
 Tempestas bozida ⁊ inaudita in urbe consti-
 tuta in nopolitana edificia ⁊ bonos abscidit.
 folio CCLVII
 Teophrastus ebrosus philosophus, vide fo-
 lio LXXX

Teophilus antiochenis ecclesie episcopus fo-
 lio CXIII
 Teodocion genere asianus vir doctissimus fo-
 lio CXV
 Teodora virgo hermetis martiris soror vide
 folio CXX
 Theodosius senior imperator genere hispan⁹
 folio CXXXIII
 Theodosius iunior archidia filius imperator
 folio CXXXVII
 Theodosius papa natione grecus, vide in fo-
 lio CLIII
 Theodorus angolorum archiepiscopus vide in
 folio CLVIII
 Theodosius tertius imperator romanus.
 folio CLXI
 Theodorus nicenensis episcopus bono sancti-
 simus CLXV
 Theodolpbus aurelianensis episcopus, vide
 folio CLXIX
 Theodosius secundus papa patria romanus.
 folio CLXXII
 Theodrie⁹ Metensis episcopus, vide in fo-
 lio CLXXXII
 Theobaldus nobilis francus vir deuotus fo-
 lio CLXXXIX
 Theodorus thessalonicensis vir duabus lin-
 guis doctus CCL
 Terre circulus vel rota que sit vide fo-
 lio XLII
 et XLII
 Therentius publicus vir formosus ⁊ magni in
 gemi LXXXV
 Tertulianus african⁹ vir predicator, vide in fo-
 lio CXV
 Terremotus maximus per quatuor menses a/
 put constantinopolim fuit CXLI
 Terremotus magnus factus est istis temporib⁹
 CLXX
 Item et alius maximus fuit vide fo-
 lio CCIX
 et L
 Item alius terremotus qui ⁊ regna diruit vide
 folio CCXCVIII
 Theffalon quintus rex sicilicet inuade in fo-
 lio XXVI
 Theffaloniceus vir duabus linguis doctus
 folio CCL
 Theubunici devastarunt ciuitatem nburinas
 folio CXIII
 Theuthuniorum regnum dicebatur francia
 orientalis CLXXXII
 Theueri et turchi differunt CLXXXI
 Thiberias vel thiberiadis a qd fuerit instaura-
 ta vide folio XXXIII
 Thiberius siluius rex ytalie in thiberim ē sub-
 mersus LII
 Thiberis quondam dicebatur albulia vide fo-
 lio LII
 Liberius romanorum imperator vnde dicit
 suam parentelam XCVI ⁊ O
 Tiburtius ⁊ Valerianus fratres viri sancti vi-
 de folio CXVI
 Liberius secundus imperator vir bonus vide
 folio CXLVII

Liberius tertius imperator **CLVIII**
 Liberis valde creuit his diebus et vrbem mo-
 lestant **CLXXI**
 Liburniam ciuitatem quis rededidit fo-
 lio **CXIII**
 Libicus fuit vicesimus octauus rex assirorum
 folio **XLII**
 Liburniensis pauli apostoli discipulus vide fo-
 lio **CIX**
 Libanus primus fuit Themroth. vide in fo-
 lio **XIII**
 Libras filius septimus iaphet appellatur suos
 librenses **XVI**
 Libramachus sextus rex sicimorum vide fo-
 lio **XXVI**
 Librenses germanie sunt populi. vide fo-
 lio **CCLXXXVII**
 Litus litius tragediarum scriptor. vide in fo-
 lio **LXXX**
 Litus litius magister historicus princeps fo-
 lio **XCH**
 Litus primus vespasianus filius. xi. romanorum
 imperator **CIX**
 Litus pauli apostoli discipulus **CIX**
 Lobotas propheta prophetauit destructiones
 iherusalem et templi quasi iam esset factum.
 folio **LIII**
 Lobotas iudeus propheta fauissimus ex tri-
 bunepalim oriundus **LX**
 Lolla qui iudicauit israel. xxiij. annis vide
 folio **XXXVII**
 Lomas apostolus qui et didimus dicitur fo-
 lio **CVI**
 Lomas archiepiscopus cantuariensis vide
 folio **CCII**
 Lomas de aquino ordinis predicatorum do-
 ctor **CCXV**
 Lomas de argentina vir religiosus vide fo-
 lio **CCXXXVII**
 Lomas florentinus medicus **CCXXX**
 Loma rex fuit gorborum **CLV**

Quod Racia venit a tiras filio iaphet vide fo-
 lio **XVI**
 Qrayanus imperator genere hispanus vide fo-
 lio **CIX**
 Qraxes ignea apparuit illis temporibus vide
 folio **CLXXXIX**
 Qraxes que sit prouincia et que gens illius fo-
 lio **CCLXXI**
 Qres sunt in linea iustorum ecclesiis decorati
 folio **IX** Similiter tres in linea peccat-
 orum decorati terrestribus fructibus
 Qrenis tempore abrahe fuit constructa. vide
 folio **XXV**
 Qribunt et ediles sunt rome creati **LXX**
 Qripbon rex syrie fuit **LXXIII**
 Qributaria quando fuit iudea facta vide in fo-
 lio **LXXXVIII**
 Qripbo auditor origenis **CXVII**
 Qroya venit a bardama **XVI**
 Qroya in bardania regnauit et troas condidit
 ciuitatem **XXXVI**

Trogus pompilius hispanus historicus. vide
 folio **CXIII**
 Trisianus medicus plusquam commetator vide fo-
 lio **CCXXII**
 Tubal filius lamech musicam inuenit vide fo-
 lio **X**
 Tubalcain artes humanas in duabus calum-
 nis sculpsit **X**
 Tubalcain filius lamech primus artem ferre-
 inuenit **X**
 Tullius hostilius tertius romanorum rex actu
 fulminis conflagrans est **LVI**
 Tucidides historicus clarus **LXXIII**
 Tunicia christi in consiliis fuit inuenta. vide
 folio **CCLIX**
 Turrim edificauerunt isti tres post diluuii pan-
 apes Ictan Themroth Suphena **XVII**
 Et quo nemroth persuasit edificari **XVIII**
 Turbus filius troii filij regis priami a quo
 quidam dicunt turchos denominari vide fo-
 lio **XXXVII**
 Turo ciuitas a quo fuit condita. vide in fo-
 lio **LXXI**
 Turringia elegit sibi hoc tempore regem vide
 folio **CLV**
 Turchorum origo que fuit **CLXXXV**
 Turchi ex otomanis creuerunt et multas sibi
 subiecerunt nationes **CCXXVIII**
 Turchorum regio. que sit et que gens illius
 pprietas **CCXXXII**
 Turchorum dux nauarum vnde duxit origi-
 nem. quomodo sit mortuus. quid in christi-
 anismo effecerit **CCVI**
 Turchorum dux duos habuit filios. qui post
 patris mortem super regno fuere discordes.
 folio **CCLVI**
 Tulusim quartus filius messarim a quo fuere
 philistini **XXIII**
 Valerius publicola vide fo-
 lio **LXIX**
 Valerius consul romanus
 vir prudens. vide in fo-
 lio **LXIX**
 Valerius cornutus roma-
 nus adolescens. vide in fo-
 lio **LXXXIX**
 Valerius anaximedes romanus philosophus
 et orator luculentissimus **XCII**
 Valerius procurator iudee primus apud iude-
 os pontificatum vendere cepit. vide in fo-
 lio **XCIV** et **XXVI**
 Valentinianus hereticus platonius. vide fo-
 lio **CXIII**
 Valerianus et galienus eius filius imperato-
 res **CXXI**
 Valentinus romanus presbiter et martyr. vide
 folio **CXXII**
 Valentinianus imperator vir animo grauis.
 folio **CXXIII**
 Valens imperator rebaptizatus. postea fuit christi-
 anorum sanctissimus **CXXVII**
 Valentinianus occidentalis imperij imperator
 vide folio **CXXXVII**

Valentinus papa patria romanus. vide fo-
 lio **CLXVII**
 Valachia que sit regio et que gens illius vide
 folio **CCLXX**
 Valand alorum rex fuit genericus qui commisit
 Hispanos Gallos et Romanos. vide fo-
 lio **CXXXVII**
 Varro vir plurimum eruditus **XCH**
 Vertinus habuit dominium padue. vide fo-
 lio **CXXXVII**
 Valerianus episcopus augustus comes de dila-
 tingen folio **CLXXX**
 Valdo archiepiscopus madeburgenfis vide fo-
 lio **CLXXXVIII**
 Venetia urbs a quo habuit nomen. vide fo-
 lio **XLIII et CCLXXXV**
 Veneti sunt Troiani ut Latho dicit. vide fo-
 lio **XLIII**
 Veneta urbs quando accepit augmentum fol-
 lio **CXXXVII**
 Venetorum ducatus incepit illis temporibus
 folio **CLXI**
 Veneti sunt a cesare friderico primo in planib?
 privilegian **CCIII**
 Veneta ciuitas illis temporibus sensit pericul-
 lunt **CCXXXIII**
 Veneti illis temporibus perasserunt sed? eius
 inabuntio turcorum imperatore. vide fo-
 lio **CCLV**
 Venetia romana mulier et prudens. vide fo-
 lio **LXX**
 Venetissus bohemozum dux erat. vide fo-
 lio **CLXXVII**
 Venetissus tercius bohemic rex **CCXX**
 Venetissus bohemic rex sextus **CCXVIII**
 Veneno interfectus est beatus octauus im-
 perator per nionadum quendam. vide fo-
 lio **CCXXII**
 Veronea mulier iherosolimitana sanctitate in-
 signita **XCVI**
 Verona ciuitas a quo sit condita **LXVIII**
 Verona ciuitas venit in potestatem venetorum
 illis temporibus **CCXXXVII**
 Vestis sacerdotalis in veteri testamento quod fu-
 erit formata **XXXIII**
 Vestem vnam omnibus liturgis instituit fo-
 lio **LII**
 Vestem duplicatam primo habuit dyogenes.
 folio **LXXIII**
 Vigolmus episcopus et doctor egregius vide
 folio **CCXVIII**
 Vago bolionus ordinis predicatorum doctor.
 folio **CCXVIII**
 Viteruinus emittente urbis episcopus vide fo-
 lio **CIX**
 Victor papa natione apber **CXIII**
 Victoria vir go iudita **CXX**
 Victor cuius mediolanensis **CXXVII**
 Victorinus natione aquitanus **CXLI**
 Victor secundus papa natione alemannus epi-
 scopus cystentis et in papam electus vide
 folio **CXCI**
 Victor tercius papa antea desiderius vocatus

vide folio **CXCII**
 Vienna urbs austrie unde cepit initium. vide
 folio **CXVIII**
 Vigilius papa natione roman? **CXLIH**
 Vigilius episcopus Antiodorensis. vide fo-
 lio **CLIII**
 Villas magnas galli vocabant ciuitates vide
 folio **CXC**
 Vinum quomodo primo et nunc fuit plantatum
 folio **XI**
 Vinum in greca primo inuenit badus. vide
 folio **XXVIII**
 Vinum bonum est et malum dicit piracus vide
 folio **LIX**
 Vinidauit archaerces mortem patris et fratris
 sui **LXX**
 Vincentius ordinis predicatorum declamator
 folio **CCXXXVI**
 Vincentius leuita natione hispanus. vide fo-
 lio **CXIII**
 Vincentius gallus ordinis predicatorum fra-
 ter **CCXIII**
 Virgo Rhea vestalis quomodo peperit duos
 filios Remum et Romulum **LVI**
 Virgilius maro magnus fuit medicus vide fo-
 lio **XCII**
 Virgo fuit post tres etiam virgo eglandis fo-
 lio **CLIII**
 Virgationis mare festum instituit vrbanius se-
 ptus per octauus celebrandum. vide in fo-
 lio **CCXXXIII**
 Vituli adorabat populus in egypto more egi-
 ptioum **XXXI**
 Vitellus nonius romanozum imperator. vide
 folio **CVI**
 Vitus puerulus natione Siculus. vide fo-
 lio **CXXV**
 Vitigis rex gothorum italiam petiit. vide fo-
 lio **CXLV**
 Vitellianus papa patria Eguinus. vide fo-
 lio **CLIII**
 Vita hominis in hoc semulsi sit dedita peri-
 culis folio **CLXIII**
 Vitres errant in mari venit ad circes que soci-
 os suos misit in bestias **XLI**
 Vltima suauis insignis urbs describitur. vide fo-
 lio **CXC**
 Vngari italiam ingressi papam obsederunt fo-
 lio **LXXIII**
 Vngari obsederunt augustani et afflixerunt fo-
 lio **XCII**
 Vngari sunt a fuenis et baio arsis profuerunt vi-
 de folio **CLXXXIII LXXV**
 et **LXXVII**
 Vngari papam obsidebant **CLXVI**
 Vngari depopulabant italiam. deinde veni-
 runt in germaniam tempore primi oronis.
 folio **CLXXVII et LXXIX**
 Vngari fidem receperunt predicatione adalberti
 u folio **CLXXXII**
 Vngaria que sit regio. de gestis in ea vide fo-
 lio **CCLXVIII** et in sequentibus
 folijs

Angaroy rex mathias valde oppressit turcos
folio CCLII ⁊ LIII

Golupstatem duxit pro maiori malo archidia fo
lio LXXXIII

Urbanus papa primus natione romanus fo
lio CXVI

Ursula virgo gloriosa natione anglica vide fo
lio CXXXVIII

Urbanus secundus papa antea fuit monach⁹
folio CXCI

Urbanus papa tertius patria mediolanensis.
folio CCIII

Urbanus quartus papa natione gallus. vide
folio CCXII

Urbanus papa quintus patria lemonicensis.
folio CCXXXI

Urbanus papa sextus natione neapolitanus.
vide folio CCXXXII

Urias propheta occisus est a rege ieconia fo
lio LV

Vulpius iunior consul vir prestantissim⁹
folio CXVII

Vitorib⁹ suis spartani suae lacedaemonij detest
licentiam ut alios ducerent viros. vide fo
lio LIII

Vixores tui principū male fuerūt ex quibus
bus causis vide CCXXII

Vixor figurandi imperatoris lingubz duxit
vitam CCXLII

Enophon pbi⁹ dur exer
cit⁹ atbeniensiu LXXIII

Enocrates calcedonensis
pbi⁹ LXXVIII

Enophisus pithagorici
pbi⁹ LXXVIII

Enarchus pbi⁹ claruit
istis rpi⁹ LXXIX

Ertes rex affyriorum antiquus qui ⁊ balane⁹
vocatur XXVI

Ertes philosophus inuenit ludum futorum
folio LXII

Ertes rex persarum maxime fuit p iudeis vi
de folio LXX

Vir de trebu manasse fuit
septimus iudei in israhel.
folio XXXVII

Yeste illegitimus princeps
latrocinantiū facis et dux
exercitus a gallandis fo
lio XL

Yeste vel abyssus habuit se
ptem filios. ⁊ filias duas. quorum nomina

babes folio XLII

Ydolatra fecit moyses occidi
Ydolatra primus fuit minus
XVII

Ylen vel yle quid sit vide folio II

Yotada pontifex amouit archiam ne regnaret
sup iudam vide folio I

Ypoerates medicus fuit pitagore discipulus vi
de folio LXXIII

Ypolitus romanus patricius ⁊ marit. vide fo
lio CXXI

Ypolitus ep⁹ vir doctus
Yrath erat filius enoch X

Ysis ynachi filia in egipto inuenit leges ⁊ litte
teras docuit XXV

Ysaas ppheta nobilis vnus fuit de quatuor no
bilioribus pphetis LXI

Ysoerates orator preclaus fuit LXXIII

Ysidorus episcopus hispalensis vir beatus fo
lio CLI

Ysaac medicus preclaus floruit
Ytalia est pars europe. iiii. Et vnde habet no
men vide XLV

Ytaliā valde oppressit fridericus primus. im
perator CCIII

Yuo canonum doctor CXCI Et vir ma
gne sanctitatis CCXXVII

Zambri rex israhel deiecit domū
baasa XLIX

Zacharias filius ioiade lapida
tus est iussu regis Joab vide fo
lio L

Zacharias rex israhel fecit si
cut fuit ameciores malum LII

Zacharias quando obiit folio LXV

Zacharias hebreus ppheta domini elisabeth
habuit vxorem ex qua genuit iohannem ba
ptistam XCIII

Zacharias papa natione grecus CLXII

Zazariam pontificem interfecit Nabuchodo
nosor folio LV

Zeno philosophus naphel filius LXXIII

Zeno erat romanorum imperator CXLI

Zephenius papa nat ionie romanus vide fo
lio CXIII

Zeus heracleotes bonus fuit pctor vide fo
lio LXXI

Zosimus papa natione grecus CXXXII

finit registrum

Mūm apud doctissimos et prestantissimos vi-
ros q̄ verā naturas et hystorias tradiderūt de mūdi fabrica: ac prima bo-
mūdi generatione: duplex opinio fuit: a passis enim illis p̄sumptio
iunior: scilicet? breuissimē q̄m in tā remōtis: p̄pter audacitē: reb? lice-
bit. Quidā mūdi ingēnitus: et incorruptibilis: et genus hūmānū aut
extēmo cēssit: neq; hābuisse ortus principis sensere. Quidā genitū
corruptibilisq; arbitrant: t̄ homines dixerūt generatōis mūmū tem-
pore esse sortitū. Et grēci viri clarissimi qui hystorias collegērūt: affir-
marūt. Quā ante inuēni omniū celi t̄ terre dēus simul: p̄stis formā fu-
isse: postea disp̄sa: atq; diuisisq; molibus cepisse: mundi hūc ordines
quēu vidēmp̄. Ac tēn hūc motū p̄tinuū et igneam p̄tem cuius supe-
riora loca p̄pter leuitatē aut appetuisse: Quā et causā solē ac stellārū
mūltitudine volūtōne totius circūferat: Partem autē turbidā atq; ter-
restrem vna cum hūmidis ad infima loca ob grauitates descendisse que

tum mista essent. ex hūmidis quidē mare effecit. Et durioribus vero terrā lutosā euasisset: t̄ omnino
mollem. hoc primū cū solis ardore tēnsior euasisset: in quibus p̄mēditas tenū cōtēte pelliculā sine
excitate. Erupisse tandem ab illa collumie varias animā annū formas quozum ea quo maiorem calozes for-
ma sunt in superiōre regionē volantis abierūt: siciora t̄ grauiora: serpentia ac terrestria euaserūt an-
tē mania. Namq; aqua mūltā naera in suis generis elementū celata sunt. Terra tēnēp̄s nūm solis ardore
cui ventis arefacta: mūltā p̄mēditōe sēu p̄fectiora generat. Hoc Euripides Tragicus Bana xagore
physici discipulus ita se hābuisse testatur. Eodem modo homines a principio genitos dicunt. In agris
passim quercus. siluestri t̄ incondita vīta vixisse quibus herbe t̄ arborū fructus vīto vīctum p̄beuē-
runt. In hūis veteres enarratōne cum per multos elaborasse latinos grecosq; vidēmp̄: p̄terea dēalde
oset bebricos rebus nouisq;. Reliqui igitur antiqui erroribus Archana Deosq; volumina de mū-
di fabrica: t̄ celebrans illis operibus sex dierū plurābimū. Quibus totius nature secreta cōnēnt.
Nam moyses p̄phetā ac hystoricorū patē: p̄tē plenus: ac celestis dictante vīritū totius magnificētia
tis: exceptit hoc oīa. Quē cūm nostrorumq; uozum: nūū genitū tēnēp̄s testimonio p̄stis hūmā-
ne sapientie: doctrinarūq; omniū et literarū cōsultissimū p̄cederūt. Apud bebricos Salomo-
nis liberatū sapia natus: in quo vīr nature rerūq; interpretes se illiusmodi disciplinā de moysae legē p̄-
netralibus accepisse fateat. Sunt apud nostros Lucas t̄ philon autores grauitimū: illi in vniuersa egypti
p̄tēuū doctrinā fuisse eruditissimū. Bed t̄ hermippus attestat. Pythagorā t̄ de moysae legē plurimā
in suis philosophiā fuisse eruditissimū. Notū illud Numenij philosophi: nō aliud esse platōē q̄ antea moyses.
In p̄mēditōe tēnēp̄s sui operte de naturā: de totius opificio mūdi: vbi agi et vīp̄tiam thēatū: omniū
vire philosophi decessi sunt. Factūq; in p̄mis hoc in hac parte: vbi de rerū omniū creatōe a deo de
gradū de numero: de ordine partium mūdanarū alissimē philosophat. Prop̄terea sunt tēnēp̄s vire
ram bebricos. Cuius enā incēnuit Hieronymus: ne hanc mūdi creatōē quisq; nisi manū tam etate atq;
tingeret. Que aut sup hoc libro vīr sanctissimū Ambrosius t̄ Augustinus. P̄tē ab itē t̄ Bed t̄ Remi-
gius. Et ex iunioribus Egidius t̄ Albertus. Que itē apud grecos philon. Qui genes. Basilus. theod-
odorū. Apollinaris. Dydimus. Genadius. Crisostomus t̄. scripserunt in acta penitus a nobis rē-
linquē. De his itē que vel Iohannes vel Andelios vel Symeon antiqui dēalde tradiderūt: vel
ex bebricis aut veteres cleasarus. Abū iohannes. Neonius. Isaac. Ioseph: aut iuniores Personides.
Sadias. Abūam t̄. scripserunt: nullā nos in p̄sentia mētiōem habebimū. Differētijsq; p̄ modū
epitomas. Et moysē sex em̄ sex dierū: de diuinā mūdi fabrica: de qua in archanis sancte religionis li-
teris traditur.

Erebus igitur beas fabricam mūdi illū p̄mū t̄ maritū sūm p̄fecit op̄tū mēmo. Eoq; simul
et cōstitū p̄tē est t̄ artificē in erogitandis: ordandis: faciendisq; rebus: qm tā prudentia et tōneret
potestate perfectus est. Nec querendū ex quibus illa tam magna: tam mirifica opa deus fecit. Quā enī
fecit ex nihilo. Quāto igitur rectus est omnis insensibilibus t̄ variis: oculos co tēderet vbi sedes: vbi
habitatio est t̄ vbi vīr: qui terrā stabili firmitate suspendit: qui celum distinxit aīris fulgentibus: q̄ solē
rebus hūmanis clarissimū ac singulare lumen in argumentum sū. ac vīce: maiestatis accēdit. Tēns aut
tem maria cōmmissit: flumina sempiterno lapsu fluere p̄cepit: iussit et extendi campos: subsistere val-
les: fro nōde regi silbas: lapidosos surgere montes: que vix omnia nō rupter fecit: sed ille op̄tē rex inū-
di melioris origo: qui vocat deus: cuius principii qm nō potest comprehēdē: nec qm debet. P̄tēns est bo-
mini ad perfectam prudentiam: si deum esse intelligat: et suscipiat t̄ bonosq; cōmūnē parentes ge-
neris hūmanū: t̄ rerū mirabilium fabricatōrem. Tres inuēdos signat antiquitas: superiūm orniū
vīra vniū annū: t̄ rerū theologū angelicūq; philosophi autem intellectualē vocat. P̄tēzinū hūc
celestem: postremū omniū subliarē: hūc quē incolimus: hūc tēnēp̄tiam mūdi: ille aut lucē: ce-
lum et lucē t̄ tēnēp̄tē temperat. Est et p̄tēz nēs quartus alius mūdi: in quo t̄ ea omnia inuētiū
que sunt in reliquis: hic ipse est homo. Trini in scolis verbum est esse hominem minorem mundum: in
quo mirum et elementis corpus: t̄ celestis spūs: t̄ plantarū anima vegetalēs: t̄ beatorū sensus: et ratio et
angelica mens: t̄ dei similitudo conspicit. De his quatuor mūdis moyses sufficienter differuit: et deus
op̄tēz disposuit: et vīr scriptura beas Deosq; in ago mūdi expressa sit: quē admodū in legimū etas
et p̄ceptum in mōnē: vbi hoc didicit: et oīa faceret p̄m exemplar quod in inōte viderat. Quid tandem
moysaica littera de celebrans operibus sex dierū edocet: cursim absoluemus.

In principio creauit deus celum et terrā. Terra autem erat inanis et uacua: et tenebre erant super faciem abyssi: et spiritus domini ferebatur super aquas. Moyses diuinus propheta atque historicus, qui totum bellum septingentis fere annis antecessit cedere: quod de machinatorum consilio torquetur, cum hoc opus adoriretur: fecit primum omni celum: et in sublime suspenderit: quod esset sedes ipsius dei patris: unde tota iam fundauit: ac celo subdidit. Tenebras autem constituit in terra. Nihil enim plene prius: nisi accipiat quod celo. In quo posuit lucem: et superos et uitam perpetuam. Et in terra tenebras: et inferos: et mortem. Moyses quoque cum deum uocasse promoueat tres errores Platonis. scilicet Archonibus et episcopi elidit. Plato enim ab eterno deum uideat ylen. Et in principio de ylen mundum fuisse factum testatur. ylen grece primum materiam: non formatam appellat. Quia uisibilia hec elementa formata sunt. quod quidam per corda ducunt. Aliique ceteri de materia et formata: aut de arboribus facta fuisse: deinde mundum sine principiis et preparata materia creauit: cum prouidentissimus esset ad errorem: et ad faciendum solutissimus: antequam oediret hoc opus mundi. qui plenus et consummatus boni fons: in quo erat ut ab eo bono diceretur: non diceretur. Angelos in principio omnium creaturarum primordiales fecit. et ex eo quod non est: quod per eternitatem foret: et per fortitudinem preteritis: in fine: qui sine deo modo caret: sic uita facturus. Quid ergo mirum si facturus mundum: prius materiam de qua faceret preparauit: ex eo quod non erat. Quod intellexerunt forte et sarraceni dicentes. Etenim angelos a deo de tenebris ad lucem adimpletosque eterna lenqua. In quibusdam tamen indolis diuine stirpis non generaliter. Auctorem huius rei ex bono per se mali effectum grece diabolum appellant: nos enim auctorem uocamus. Terra erat facta inanis: ut in istis diuinitatibus. Dico. uelut septuaginta multisibilis et incooperata. Quia per sui profundum abyssum uocatur: quia et grece chaos dicitur. Abyssum uocat terram. materiam minime diuinitatis in altissimas profunditates extensam: de hoc etiam Quidam meminit. Ante mare et terras et quod tegit omnia celum. Unde erat toto nature uultus in orbe. Que dixit chaos rudis indigestaque moles. Nec quicquam nisi pondus iners: congestaque eodem. Non bene uictarum discolorum diuina semina rerum. Illius ad hunc mundum prebebat lumina titan. Et spiritus domini: organum diuine artis ferebat super aquas: ut uoluntas architecti cum cuncta ad faciendum disponit. Cum perfecta sunt opera dei. Et cetera: per senario numero explicantur. Cuius partes. unum: duo: tria sunt. que in trigonum sinunt. In primo creatione. In secundum et tertium dispositione. In reliquis ornatum Moyses per opera sex dierum ostendit.

De opere prime diei.

Dixitq; deus fiat lux. Et facta est lux. Et vidit deus lucem qd esset bona. Et diuisit lucē a tenebris. Ap-
pellauitq; lucē diem. Et tenebras noctē. Factiq; est vespere et mane dies vnus. Moyses mirā ar-
tū diuina nō būā in industria tot⁹ nature secretis apte cōueniēs in suo libro ostendit. qd om̄i dei
etnā et eloq̄niā et ingeniū superat. Philosophus enī dē. qd ē vera lux. lucēq; diligēs. oīa in luce facēs. Quid fa-
ciat a luce rectissime inchoant. Quid tēb⁹ dieb⁹ vlt⁹ ad q̄ntā in q̄ lunaria formata sunt. circuitu suo diem
naturale pēgit. Et itaq; nobilissimū corp⁹ spūali creaturē finitimi atq; opū mū. suā pulcritudines maxie
cōicans. Cū pūa minim⁹ tot⁹ mūdi spaciū repleat. Ideo lux sola ē. qd mūd⁹ tot⁹ bon⁹ et pulcē et q̄ immen-
daq; sine corrupōne nāscēs. Et merito lucē vidit qm̄ bona. Cū nihil aliud sit q̄ p̄mi boni imago tenuis et
vmbrianlis silitudo. Et ita tractatē spū aq̄o illas et puadente sibiectū iussu dei artificis exorta ē lux decus
et splendor: vt nubes lucida supiores mūdi ptes sua claritate illuminās. vt in diluculo fieri solet: p̄ modū
solis agitata: sup⁹ emissuri: et viciissim infer⁹ illuminās. Et postea diuisit: vt tenebre et lux diuersa emi-
spētia vendicaret. Et appellant lucē diē a claritate qd purgat tenebras: tenebras a nocēdo noctē. ne oculi vi-
teant. Secundū hanc p̄mū dimēsiōē diē fecit et noctē. qd spacia et orbēs tēpor⁹ p̄petuos ac volubiles quos
vocat⁹ annos alterna p̄ vices succēssione officiat. Et factū ē dies vn⁹: qd fuit p̄m⁹ dies seculi: nō p̄m⁹ diei
oim̄ ideo nō p̄m⁹ s̄ vn⁹ notat⁹ ē. Et sic eo die fecit de⁹ materiā informē. Angelos. Celū. lucē. terrā. aquā et
aerē et. Ipsi q̄s terre binas ptes dnas inter se diuersasq; p̄stunt. s. orientes occidenteq;. Et abus oriens
deo accēdit. qd ipse lūmis fons et illustrator ē rer. Et qd oriū nos faciat ad vitā sempiternā. Occidēs autē
perturbat illi p̄uocq; mētē ascribit. qd lūmē abscondat. qd tenebras sp̄ inducat. Et qd boies faciat occidere
interire patis. Nā sic lux oriens ē. In luce autē vitē ratio v̄sal. sic occidēs tenebre sunt. In tenebris autē
mors et interit⁹ p̄uenit. Deinde alteras ptes eadē rōe dimēsi⁹ ē: meridiē ac septentrione: qd ptes illis duab⁹
foecitate vinctis. Et ei qd ē sol calore flagratior. p̄tia ē: et coheret oriēti. Et illa qd frigidioribus et p̄petuo gelu
torpet. eiusdē ē an⁹ extremit⁹ occasus. Nā sic p̄ne sunt lūmini tenebre: ita frigus calori. Et igit calor lūmini
primus: sic meridiēs oriēti: vt frigus tenebris. ita plaga septentrionis occasui. Nec omnia opus quarte diei
vberius manifestabit.

Secundo bñ dicit deus. fiat firmamentum in medio aquarū: et diuidat aquas ab aquis: vocantq; firmamentum celum. Propbetam de celestibus mysticis loquentem audiamus. Fecit enī deus firmamentum rotundum mobile cetera sensibilia continens. Et ex aquis congelatis in modū cristalli solidauit: et in eo fixa sidera. Spera autē celi cōsidentibus in ea fixis duob; axis voluit. Quorū alter septē trionalis vocat; Alter australis notus dicitur voluit ab oriente in occidentē tāta celeritate: vt nisi planetę contra cūsum eam tardarent mundi ruinas faceret. Et artifex uindictę celi naturam aquis temperauit: ne conflagratione ignis superioris: elementa inferiora succenderet. Supra nouem celos orbis id est septem planetas: et speram octauam quam vocant inertentem nonnūq; orbem qui ratione non sensu de densis est: primumq; est inter corpora que mouentur: creditum est decimum celum fixum manens et quetum: quod motu nullo participet. Neq; hoc tantum creditum a nostris: maxime iunioribus Strabo et Peda: s; a pluribus etiam hebreorum: pietateq; apud philosophos et mathematicis quibuscūq; Equibus satis duos sit attulisse. Abzāam disparum astrologum maximū et ysaac pbilosophū: quorū vterq; hoc attestatur: quin et bue ysaac decimū orbem ab Eschiele designatum intelligit per saphirū in similitudinē throni: vt color saphiri lucis nitorem: throni similitudo immobilitatem significet. Sed redeamus ad Moysem diuidentem aquas ab aquis medio firmamento. Triplex enī partitio corporū sublimariū. Alia sup̄ mediam regionem aeris sunt: sup̄tēna. s. pars eiusdem elementī et purissimus ignis quod totum orbis nomine designatur ibi pura immuta et legitima elementa. Alia infra ipsam aeris medietatē: que apud nos sunt vbi elementis purum nullum (neq; enī purum elementum sensibile) sed mixta omnia ex seculente crassiorę parte mundani corporis consistit. Intercedens regio aeris que etiam dicitur firmamentum. vnde et aues sub firmamento ce li ab eo volantes introducuntur: ea est regio in qua sublimes ille impetioes apparent: pluuie: nubes: ful gura: fulmina: tonitrua: comete et cetera id genus. Recte igitur nō solum situr: sed et nāre p̄uerat hoc firmamentum: superiora elementa ab inferioribus: quasi aquas ab aquis discriminat et distinguat. Sup̄ cum pura sunt elementa: infra eam perfecta mixtione ab elementis simplicitate descendit. Vocantq; firmamentum celum: cum regat omnia sensibilia et inuisibilia quod a koylon quod est concavū deducit.

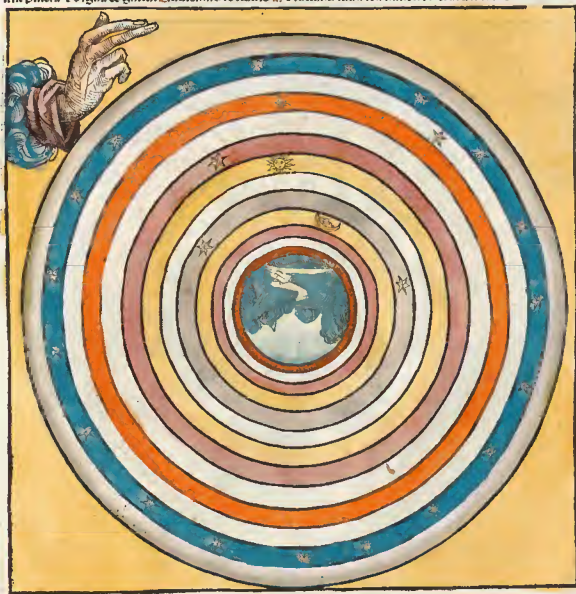

De opere tercie diei.

Tercio die deus aquas sub firmamento in locum vnum congregauit et appareat arida: vocauitq; arida terram. Congregationes vero aquarum maria appellauit. Videns qd bonum esset: ait germi-
 ner terra herbam viuentem: et seminem facientem: et lignum pomiferum facientem fructum iuxta gen-
 sium. Post firmamentum de elementorum integritate: et positum a: et ordinis nos breuiter admonet per col-
 lectionem aquarum ad locum vnum: et prescribit mari leges ne terram obruat. Si igitur que inuisibiles
 olim fuerat terra: futurum est vt sub conspectum veniat: necesse est aquas que sub celo sunt id est sub media
 aeri regione congregari ad locum vnum id est ad comunem mixtionis colluuiem confluentes: et tunc legi-
 bus tamen: quasi lino abius prescriptam in vnum locum: tanq; in matrem coalescere. Nec enim illud ita
 est verum: vt nusquam distinctis discissisq; in locis aque inueniantur. Cum indicium mare ab heredo: vir-
 canum ab adriatico: adriaticum ab Euxino. Innumera preterea fluuiorum: fontium lacuumq; flueta lon-
 gissima locorum inuicem intercedere dispellantur. Sed iteo ad locum vnum congregate aque dicuntur.
 Quia particulares he atq; diuise aquarum collectiones vel marine vel fluuiatiles: omnes vt inquit Salo-
 mon ad primarium mare tendentes: in vnum oceanum locum vniuntur et coeunt. Terra autem cum maris vn-
 dis obruitur: nec visibilis nobis: nec visibilis item est: sed tunc et animalium et nostris visibus idonea: et ab
 eo secedens mari magis magisq; sub aspectum venit: tunc fertilis: tunc secunda. Ad hic a Moyses aperissi-
 me demonstratur. Cum eam simul atq; apparet: et herbarum et fruticum et arborum parentem facit. Recte
 post illam aquarum congregationem terram inducit statim viridem et florentem. In medio autem mun-
 di tanq; centrum posuit: vniuersi metallorum videlicet auro: argento: ere: cupro: stannio: plumbo: ferro (quod
 omnia domat) contulit: cunctis quoq; herbarum generibus summa obsecratione in viridi maturitate illico
 veliuit. Herbecq; semina: arbores fructus suauissimos produxerunt. ferunt quoq; eodem die paradisiq; ab
 eo factum id est ortum secundissimum et amenissimum: omni genere ligni arborumq;. Quem omni amenita-
 te fontium: et terre virentium: lignorumq; fructum vberitimum producentium conferunt.

Quarto hic dixit deus. fiat luminaria in firmamento celi: et binuant diem et nocte. Et sunt in signa et tempora: dies et anni: et lucet in firmamento celi: et illuminet terrā. Et factū ē ita. Secūdo deus duo luminaria magna: lunam et maius: ut pesseret dies: et luminare min⁹: ut pesseret nocti et stellās: ut diuide-
rent lucē et tenebras. Moyses pmo celstū mēnuit q̄ posuit de⁹ in firmamento ut luceret in celo: et terrā illu-
minaret solē videlicet lunā et stellās: quib⁹ ipsa supior mundi ps ornat: ut terra ornat his qm ea sunt me-
tallis: plāns: arborib⁹. Cū enī de natura firmamēti dixerat: restabat ut de opib⁹ siderū: deq̄ cor officio dis-
sereret: de aris in quē vsum fundata: et cui munera delegata a deo fuerint. Celstū enī corpus due s vniuer⁹
sunt manifeste op̄ationes mot⁹ et illūciōis: mot⁹ duplex statuit. Alter mūdi tot⁹ q̄ celi et ether. 2. 4. horis: p
totū spaciū vniuersi pfecto ambitu circūvolūtur. Alter siderū: p̄mis multū plex et varius. Inter q̄s p̄cipa-
lis motus solis: q̄ spaciō. xij. mensū sodiaci signa omnia circūit. Ille die facit: vnde et diurnus dicitur: hic autē
annū. Reliqui siderū motus varijs temporū intervallis paguntur. Recte igitur et dicitur nos cūm admo-
nim⁹ Moyses cū dixit posita sidera in firmamento in dies annos et tempora. Iudicant piera ex p̄fesse reliquā
op̄atione siderū. Que ē illūminatio: cū dīctat natura illa ut luceret in celo: et terrā illūminaret. In hoc igitur
nūmisteria et lūne et solis et stellā sunt corpora distributa. Sol enī q̄ dicitur in die: licet sit vni⁹: vñ solē cū ap-
pellatū Cicero vult videri: q̄ obfcurans siderib⁹ solus appareat. Tamē verū et pfecte p̄cūitudo in lūne ē:
et calore potissimo: et fulgore clarissimo illūscit oīa. Cūis enī stelle innumērabiles micare ac radiare vñ
deant: tamē q̄ non sunt plena ac solida lumina: nec caloris pferūt q̄q̄: nec tenebras multitudine sua vincit
Dno igit p̄cipalia inueniuntur. que diuersam et dīā sibi bñt potētiates calor et humor: que mirabiliter de-
ad sustentāda et gignēda oīa creoguntur. Alīssimē hic p̄ciādē essent q̄stio nes: et q̄ sibi singule iussu vo-
lūmē exposcerent: quo pacto hec sidera sint in firmamento: an vi p̄cis eius nobiliores: an et aīa in suis
spacijs: in aq̄ p̄fices. iūmēta in terris: congressum hic itē locus cū Genethliacio sibi exposceret diuīdā p̄ci-
astrā: p̄nolēdi futuro s cūctus: sū am hinc p̄firmāb⁹ q̄ Moyses sidera i signa posita a deo dixerat: Que
rendū hic etiā de natura siderū: de motu: de p̄cipatu: de lūne maculis: deq̄ omī siderali sciētia. Cū quāq̄
sint pulchra et digna cogitū. Audiēms fortassis h̄oracianū illud sed nūnē non erat hic locus.

De opere quinte diei.

Quinto die dixit deus: producant aque reptile anime videntis: et volatule super terram sub firmamentu
to celi. Creauitq; de⁹ cete grandia: et omnem animam videntem atq; mortalem quas produxerat
aque in species suas: et omne volatule scdm genus suum. Quidē quod esset bonum benedixit eis bu
cens. Crescere et multiplicari in et replete aquas maris: anseque multiplicentur super terram. Ornamt scilicet
eo die deus aerem et aquam: volatilia dans aeri: natatilia aquis: q; reptilia dicuntur: cum impetu quodam
se rapiunt. Cete enim grandia et belluas: maiorasq; terrestribus animalibus ex habundantia humoris et mō
strifica in mari reperiuntur. Et quicquid in illa parte nature nascitur: et in mari esse vulgo opinio fert. Ma
nifesta tam que sequuntur de animalium productione: post plantas enim ea sunt mixta que sentiunt et mo
uentur: quāq; et in plantis stupidiū sensum adscribant pythagorici. Hec aut animantia que circa omnem
controversiam motu sensus participant: et hic a Moysē: et in Limco in volatilia: et in aquis regēta: et ter
restria distinguuntur. Veniamus igitur ad Moysē qui postq; de celestibus dixit terrestrium animalū me
moria ordinē cōgruenti: que vel aquas vel terram vel aerem inhabitant. Si tamen sub habitare aerem volu
eres dicā possunt. Relinquamus hic disputationem: quo pacto corpora animalium ex elementis aut quid
sint in dūc a deo naturis reū seminare: rationes: sit ne item vita brutiorū de sinu educta materies an diuino
potius p̄ncipio offisa vita p̄ueniat: vt cōstantissime asserit Plotinus: cui sententia fortasse videbitur hoc
loco p̄bata suffragari. Eū postq; dixit: producant aque reptile anime videntis: adiecit postea creauit deus
omne animā videntē: vbi nō id dūtaxat quispiā obseruaret q; et aq; p̄ducit deo iubente: et creauit enī deus
p̄ducit: vix et illud qd vbi de dei ope agūt scriptū est: creauit deus animā videntē. vbi aut de aq; dūcō aliam.
Reptile aīc videntis q; aquis vehiculū. Inter asalia terre ma memorat Moysēs q; in sc̄ptū die insinuat.
Plurima aut et in maxima in indico mari asalia. Et quibus balene quaternū inger. Et in mari bellue circa soli
ticia maxime visunt. Tūc illi nūc turhines: tūc imbres: tūc diecte mōnū nigis. p̄elle ab imo vertat ma
ria. pulsatq; ex p̄fundo belluas cum fluctibus voluit. aut quocq; gradissime et p̄nele bestiarum generis
struio camelū affra: vel ethiopia alitudinem equinis insidentis equo excedunt: celeritatem vincunt. Nil
to mirabilis de naturis animū et p̄scium ratio experiendi quondie in varijs locis datur.

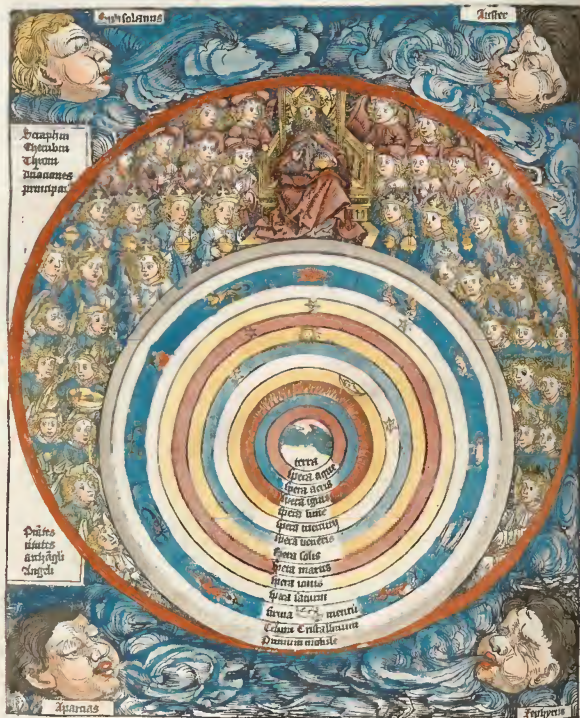

Sexta die dixit^r. pducat terra aiam viuēte. iumēta. ⁊ reptilia. ⁊ bestias terre iuxta spēs suas. Et vidit de^o qđ ceteri boni. ait. faciam^r hoīem ad imaginē ⁊ similitudinē nrām. Et pñt piscib⁹ maris. ⁊ vo-
luntib⁹ celī. ⁊ bestijs vniuersę terre. Et creauit de^o hoīem ad imaginē ⁊ similitudinē suā. Omnis sup
piorib⁹ mūdi pñb⁹ tādē sexta die terrā generib⁹ aialiu⁹ orinauit. Inter aialia terre ita memorat moyses. iu-
mēta. reptilia. ⁊ bestias. In qđ tres dñas bñto ⁊ irōnabīlū in cōe nob⁹ insinuat. Sūt enī bestie qđ pfecta
sunt pbatia: mediū iter in oñalia locū forit: erudiri in ab hoīe aut mānēscere nesciūt. Sūt reptilia qđ i-
pfecta sūt pbatia: qđ mediū iter bruta ⁊ plātas. Sūt iumēta qđ si carēt rōe: discipline in hōīe qđmō
capaces cū sint: rōis aliqd pncipare vidēt: mediū qđ forit pducōem iter bruta ⁊ boīes. Aialia autē varij
generi⁹ dissilūb⁹ formis. ⁊ mag⁹ ⁊ miora vt fierēt ipant. Et facta sunt bñia. i. dñi cōi⁹ scē singla. Et qđ se-
bus: ⁊ aer: ⁊ terra: ⁊ maria cōpleta sunt. Deditq⁹ his oib⁹ generatim de^o alimēta de terra: vt vñi cē hoīb⁹
posset. Alia namq⁹ ad cibos. alia vo ad vestimēta. Que āt mag⁹ sunt vñi: vt i excolēda terra iuuarent.
vñ dicta sunt iumēta. Aiacen⁹ de trib⁹ iudic: sup celestū: celestū: ⁊ sēliān. Tūc agēdū de hoīe vt de quarto
mūdo. Ita reb⁹ oib⁹ mirabili desēptione cōposuit: regnū sibi eternū pare cōstituit. Et inuērabiles aīas p
creare. qđ immortalitātē daret. Cū fecit ipē simulac⁹ scēibile ars itelligēs. i. ad imaginē sue formā. qđ nūl
pōt cē pñca⁹: hoīem figurauit ex limo terre: vñ hō nūcipat⁹ ē. qđ sit fact⁹ ex humo. De^o rerū oīm machinā
tor: fecit hoīem: qđ Cicero qñs expers celestū lraz: vidit in qđ libro de legib⁹ pmo b⁹ idē tradidit qđ pñbe
Cū⁹ verba sibi cōm⁹. Hoc aīal. puidū: sagax: mltiplex: acutū: memor: pleni rōis ⁊ pñliū quē vocam⁹ ho-
minē: pclara qđā pñtōe generatū cē a summo deo solū. Est enī ex tot aīanū generib⁹ ars natur⁹: pñcipis
rōis ⁊ cogitatōis: cū cetera sint oīa crepna. Est āt pñtūq⁹ pñtūdo a regib⁹ vñsupata ⁊ pñcipib⁹ terre: vt si
forte magnificū ⁊ nobilē citatē pñdiderit. iā vrbe absolutā imaginē suā i medio illi⁹ vñdū oib⁹ spectādā:
qđ pñtūat. Aut aliter pñpē oīm deū scēficē vidē. qđ iō iudi machia pñtūta: pñtūm oīm hoīem in nie-
dio illi⁹ statuit ad imaginē suā ⁊ similitudinē formātū. vt libeat exclamare illō iudicij. Magnū o ascedē mi
raculū ē hō. Hoc papno noīe glīan būan a pñtō pñ: qđ ē fecit: vt būre illi: nulla creata sba de digne: būc
terra ⁊ cēlesta: būc bruta sunt pñto: ⁊ famulāf. būc militat celū. būc salutē parat āgelice mētes. Nec mi-
rū alicui videri debet. anitū illi ab oñib⁹. In quo oñia suū aliqd: Immo se tota ⁊ sua oñia agnoscūt.

De sanctificatione septime diei

Consummato igitur mundo: per fabricam diuine soleræ sex dierum. Creati enim dispositi et ornati
tandem perfecti sunt celi et terra. Compleuit deus gloriosus opus suum: et requieuit die septimo ab operibus
in animum suum: postquam dictum mundum: et omnia que in eo sunt creauit: non quasi operando lassus
sed nouam creaturam facere cessauit: cuius materia vel similitudo non precefferit. Quia enim propagan-
tionis operari non desinit. Et conuincit eadem diei benedixit: et sanctificauit illam: vocauitque ipsum Sabatum
quod nomen hebraice lingua requiem significat. Et quod in ipso cessauerat ab omni opere quod parauerat. Et
iudicet eo die a laboribus propriis vacare digno scatur. Quem et ante leges certe gentes celebratione obser-
uarunt. Namque ad calcem ventum est operum diuinorum. Illum ergo finieamus: amemus: et veneremur.
In quo sunt omnia siue visibilia siue inuisibilia. Et a domino celi: domino bonorum omnium. Cui data omnis
potestas in celo et in terra. Et presidia bona: quatenus bona sint. Et veram eterne vite felicitatem quera-
mus.

Distinctio orbū tam celestium q̄ elementarū.

Quod alius mundi machina tota consistit in duobus, scilicet in natura celestium et in natura elementari. Celestis autem distinguitur in tres celos principales, scilicet empyreum, crystallinum et firmamentum. Infra firmamentum vero quod est celum stellarum continentem septem planetarum qui sunt Saturnus, Iupiter, Mars, Sol, Venus, Mercurius, Luna. Nominem autem celi crystallini siue aquei intelligit prima pars materie prime que secundum philosophum formata est in duos orbis: quorum superior est primū mobile. Istos orbium natura est quod omnes mouent: excepto empyreo celo: quod quicquid est. Natura vero elementaris in quatuor speras principales distinguitur, scilicet ignis, aeris, terre et aque. Sperā ignis tria habet interstia videlicet: superiorem quod vocat ignem; ac medium et inferiorem quod vocat olympum. Aer si misceatur habet tria interstia: scilicet: superiorem quod vocat ethereum; medium ac inferiorem quod vocat aerem. Et in superio est calor et lux propter solis propinquitates. Similiter est et in inferio: sed propter radios repulsionem a terra. In medio autem interstium ad quod non peruenire potest repulsio radiorum et frigidas et obscuras: in quo dicuntur habitare demones qui detrusi sunt in hunc aerem caliginosum. Ibi etiam sunt tempestates: scilicet tonitrua, grandis, nubes, et siccitas. Ex his celis duodecim orbis mundi terrarum et equam amicientes: quod omnes celi possunt vocari. Istos autem excelsit celum trinitatis spiritus sanctus qui est in omnibus et super omnia. Distincta predictorum orbium et planetarum hec est. A terra usque ad lunam sunt miliaria .xv. dc. .xxv. miliaria. hec sunt ista. .xxv. A luna usque ad Mercurium sunt miliaria .viii. dcc. .xii. et semissis. A Mercurio usque ad venentem tantum. A veniente usque ad solem. .xxii. .ccc. .xxvi. A sole usque ad maris sunt miliaria .xv. dc. .xxv. A maris usque ad iouem. .viii. dcc. .xii. A ioue usque ad saturnum tantum. A saturno usque ad firmamentum. .xxii. .ccc. .xxvi. Et istis sequitur quod a terra usque ad celum stellarum sunt centum et nouem miliaria: et ccc. lxxv. miliaria.

Distinctio celestium hierarchiarum.

Que celestium vero natura triplicem quidam possunt distinguere. scilicet: superiorem, scilicet: supernalem; id est: supercelestem; celestem et subcelestem. Supercelestis est in tribus personis et quidam dicuntur et male. quia secundum Dionysium hierarchia dicit ordinem: et ille ab solute non est in tribus personis: sed in ordo nature. Celestis in ordinibus angelicis. Subcelestis in hominibus sanctis. Porro hierarchia celestis dividitur in septem ordines et in sexaginta. Superiores contra tres ordines sex seraphim et cherubin et thronos. Quorum primi considerant dei bonitatem. Secundum virtutem. Tercii equitatem. Item in primis deus amat et caritas. In secundis noscet et veritas. In tertiis sedet et equitas. Media continet

dominationes principum potestates. Quorum primi officia regunt angelorum. Sequentes capitibus sunt populo. ultimi potestatem coercent demonum. Item in primis deus dominat ut machinas in sequentibus regit ut principat: in ultimis tenet et salus. Inferior hierarchia sistit et prius tres ordines. sex virtutes. archangelos. angelos. ad quorum priores pignus miraculorum operatio. ad secundos magnorum negotiorum denuntiatio. ad tertios humane custodie sollicitudo. Item in primis deus operatur ut virtus. In secundis reuelat ut lux. In tertiis numquam inspirat. Hec dicta sunt secundum Dionysium. Sed secundum Dionysium virtutes sunt medius ordo hierarchie secundum principatus primus ordo tertie hierarchie. Hec attende quod in qualibet nūi hierarchie pignus stellarum notantur trinitas personarum diuinarum: ut patet in celesti hierarchia tam superiorem quod media quod inferiori.

De tempore siue etatibus.

Mundi etates accipiuntur similitudinarie iuxta etates hominum: sunt autem sex etates mundi. Quare prima incipit a mundi creatione et durat usque ad diluuium: et habuit secundum hierarchiam veritatem annos .156. Secundum septuaginta interpretis sicut Hieronymus exponit et alios quod plurimos quos hic sequimur vult annos. 2242 et sic distendit in annis. 386. quos habet minimus huius in hac etate: et iuxta hanc computationem manifeste mortuus est ante diluuium: eodem tempore quo diluuium fuit. Tercia etas incipit a diluuium: et durat usque ad natiuitatem abrahe: et habuit secundum hebreos annos. 292. secundum septuaginta. 942. et sic distendit in annis. 630. quos iterum hebrei minus habent. Que autem sit ratio tante diuersitatis inuenire non potui. Quarta etas incipit a natiuitate abrahe: et durat usque ad ingressum regni dauid huius secundum hebreos annos. 944. secundum septuaginta. 940. Quinta etas incipit a principio regni dauid et durat usque ad transfugationem babilonis: et habet annos. 484. secundum hebreos. secundum septuaginta. 485. Sexta etas incipit a transfugatione babilonis: et durat usque ad benedictionem natiuitatem christi habens annos secundum hunc modum preteritum quem hic sequimur 390. Et sicut predictum est grandis est altercatio de supputatione annorum huius etatis diuersi duntaxat modum computat. Tercia etas incipit a christi natiuitate et durat usque ad finem mundi cuius terminum solus deus nouit et hec dicta sententia: siue hora nouissima. Dis autem etatibus potest addi septuaginta etas quod est quidcentius. et currit cum sexta: et octaua etas quod est resurgendum in. Porro secundum hebreos in prima etate mundi sunt generationes .x. In secunda. .x. In tertia. .xii. In quarta .xvii. quas tamen Dauidus gratia misit. xviii. ponit. In quinta. .xii. Etates autem hominum sunt iste. Prima a infantia bonis a natiuitate hominis usque ad annos. 7. Secunda etas est pueritia usque ad annos. .xiii. Tercia etas est adolescentia a .15. annis usque in .38. Quarta est iuuentus usque ad .49. Quinta et senectus a .50. annis usque ad .79. Sexta et decrepita etas ab anno .80. usque dum vita finire.

Prima etas mundi

Prima etas mundi ab Adā
 vsq; ad diluuiū habet fm̄ Hebr̄cos ānos
 1636. fm̄ septuaginta interpret̄s Iudoꝝ
 ⁊ plurcs alios quozꝝ numerus in etatibꝝ con
 sequēter ponitur habuit annos. 2242.

Simma bonitas volens cōmūicare suꝝ
 boniꝝ ⁊ alijs fecit creaturā rationalem q̄
 suūmū bonū intelligeret: intelligēdo ama
 ret: amādo possideret: possidēdo beata ēēt. fecit
 dē aut̄ primū hoīes formādo corpꝰ eꝰ p̄ ministrē
 unū angeloz de limo terre ⁊ agro damasceno ⁊ in
 spirauit i facie eꝰ spiraculū vite: hoc ē etiam cre
 auit: quas corpori facit viuūt. facit aut̄ ē homo
 ad ymagines dei in naturalibꝰ ⁊ ad similitudines in
 grātiis. Ecce dñs mirabili pfudit grā. Cū ergo
 marē ad similitudinē suā primus fuit: scit: tū etiā se
 minas cōfigurauit ad ipsū hoīs efficiēti vt duo
 inter se p̄mixti scꝰ. ppagare sobolem possent: ⁊
 omne terrā multitudinē cōplere.

Edematis aiantibꝰ terre ⁊ volatibꝰ addidit
 ad Adā vt videret ea: cū adā nō inueniret ali
 tūtoꝝ sūls sibi. immisit dñs sporeē in Adā ⁊ celi
 vnā de costis eꝰ: replēs carnē. p̄ eꝰ ⁊ edificauit ei
 mulierē. Quā adā vidēs dixit: h̄ nūcos de ossibꝰ
 meis h̄ vocabif. Ista qđ latine nūl̄ interpret̄: qđ de
 vitro supra ē. factū igit̄ adā de h̄ padisim tñatū
 litra: vbi ex costa dñmūē. Eua p̄dñtē: sūq; socia
 formauit: h̄ scēsi fecit de capite ne vitro dñaret: nō
 de pede viti ne p̄tēneret: h̄ de latere vt amor: vñ
 calū p̄bare: etiā vt nō loci generi nobilitate: h̄ vir
 tuē vñsq; sibi cōparet grām. Iō extra padisū
 vir facit ē: mulier vero intra par aditū. Et ex dñm
 qđ extra padisū h̄ est i inferiōri loco vir facit meliorē
 inuenit p̄ Eua qđ in padiso facta fuit Adā igit̄ p̄
 thoplatū primū hoīem sumit oīemq; fabricatore
 deus scēno die scēto qñta ⁊ vicefima marci beatus
 terre creatis cūctisq; reptilibꝰ ⁊ volucribꝰ de limo
 terre rubeo i agro damasceno tāq; caturaz om̄i
 nū sine ⁊ possessore fuit.

Quoniam suggerente diabolo in forma ser-
pentis. pthoparites mandatus dei trans-
gressi fuissent: maledixit eis deus: et ait
serpenti. **Maledicta** eris inter omnia animantia
et bestias terre: super pedes tuum gradieris: et
terram comedes cinis: dicens vite tue. **Muli-**
eri quoque dicit. **Multiplicabo** erinas tuas: et co-
ceptus tuos: in dolore paries filios: et sis viri po-
testate eris: et ipse domabitur tibi. **Ad** deo dicit
Maledicta terra in opere tuo laboribus come-
des ex ea: spinas et tribulos germinabit tibi: in
sudore vultus tui vesceris pane tuo: donec reuer-
taris in terram de qua sumptus es. Et cum fecisset
eis deus tunicas pelliceas: eiecit eos de paradiso
collocans ante illum cherubim cum flammeo
gladio: ut viam ligni vite custodiat.

Nam primus homo formatus de limo
terre triginta annorum apparetur impositus
nomine Eva uxori sue. **Eus** de fructu
ligni venit oblato ad vitore sua comedit: et
en sunt de paradiso voluptati: in terram maledi-
ctionis et iuxta imprecationem domini dei. **Ad**
in sudore vultus sui operaretur terram: et pane
suo vesceretur. **Eus** quoque in erinis viuet et fili-
os quoque pareret in dolore. quam incomparabili
splendore decorauit. ea felicitatis sue inuid? bo-
stis deceptis: cum leuitate feminea fructus arboris
temerario ausu degustauit: et virum suum in senten-
tiam suam traxit. Deinde personatibus foliorum
susceptis ex tertia orto in agro ebzon vna cum
viro pulsa exil venit. Tandem cum partus colo-
res sepius expta fuisset eius laboribus in seniu et
tande in montes sibi a domino predicta reuerit.

De paradiso et quatuor fluminibus eius.

Paradisum terrenum seu deliciarum sub linea equinoctiali versus orientis situs: tam a principio dominus deus plantauerat. Qui latine hortus sine pomarum dicitur. Hebraice hedera quod deliciae sonat: quasi deliciarum hortum omnium arborum genere confluxum. Vbi et lignum vite positum erat. Hic locus muros igneo a terra usque ad celum perfecit vallatus atant. Hic etiam cherubin asseruit flammis gladio antestare prohibentem volentes adire. In quo Adam et Eva fuerunt producti: tunc peccato gulae expulsi. In eoque positi Enoch voluptuarius et helyas mortuum inanimis antestari: hic autem locus in oriente longo maris tractu a nostro habitabili segregatus omni amentate conspicuus scribitur. Qui habet salubritatem amenitatem atque locunditatem de cuius medio fons egreditur qui totum irrigat. Quis in quatuor nascentia dividitur flumina ut expositores de necessitate possintur.

Ganges qui et phison

Romus flum⁹ phison q⁹ et ganges appellatur fluvius inde per gradus atque famosus: qui vultu etiam circuit indiam. Is in orientem tendens a. rix. maximis atque navigabilibus fluminibus augetur. Et ultimo pluribus ostijs oceanum ingreditur. Quotiensque antea erudit alicui in mare: adeo gradus est ut vbi minus occupet latitudinis. viij. ab. passus sumi pateat: vbi plurimum centum altitudinis nupit minus. rix. passibus reperitur. Adversus quem Cyrus per arsum rex quasi cepti oblitus bellum mandatum sumptis fecit. Nam cum vultu ex regis equis candore atque forma precipuum quem fiducia tractus transmare perfraterat: a voragibus vindarus circumagi atque absorbi vna cum insidente cerneret amittit iratus iussisse illum adeo extenuaturum: ut qui equum atque equitem optum absorberet: mulieribus vix gaudia ingenibus vadofum faceret. Nec verbis opus defuit. Nam totis in hoc expofus copijs. In ecce. lx. alucos flumen detraxit. Anno integro operi dato non obfistente q⁹ nili more argenti ducatur certo anni tpe et adiacetes fecundare agros.

Gion qui et Nilus

Gion qui et nilus secundus appellatur fluvius totius orbis maximus fluvius arbitrarur. Hunc fmi quosdam latine nomine mela. Alij dicunt hunc esse quem theologi Beon. nuncupant: et ex paradiso delictu flui cretae mole Nilum vocant: ppter lunam quem trahit: eo egypti arna fecundat. Is e nigro flumine quem accolit nili pariter dicitur rapido veniens cursu affricam omnem ab Ethiopia sepe rare: plurimas insulas faciens venit ad ca. d. d.

flumina. Merocem a detris eius nominat⁹ affricas qd idē sonat quod latens. Et p⁹ m⁹ asper partium nauis glā detres in amplissima effunditur lacum: deinde varijs inatatus irruentibus montium coarctatur rupibus: ad cum locum deveniens erbiopum qui Canaduppa vocatur tam violenter iter obitus scopulos suo impellitur impetu: ut vasto aquarum se frangementum rumore incolarum aures in surditatem usque ledat: deinde lenis violentia posita placida navigab⁹ illis efficitur. Et primo circa cerason opidum incipit esse triplex. Cuius pars vna ad deltam et meliam declinat iterum sepeatur. et sic diffusis atq⁹ vagus talis etiam alicuius sepe separat in septem postremo totus diffusis partibus omne egyptum irrigat annuo incremento. Et tunc egypti mari p⁹ septem ingens m⁹ secetur botha. Scripsimus veteres hunc esse fluvium altorem permaximum et deludum inmaniam productorem et crocodilorum et bipotum mox rē. Preterea calami atq⁹ papiri et agorum secundatorem inclitum suis agris incrementis. Que fieri contingit ut plurimum solente leonis sinem: et ad medium usque virgatus augeri demum declinare: et in ripas revocare aquas incipere: donec sol virgatus in sinem redlibet principium veniat: tunc totum infra veterem alicuius continet asserunt flumina huius aquas talis esse virtutis ut fecundas faciat mulieres.

Tigris.

Tigris Tereus qui scdm Iosephum dicitur quod sonat acunim: eo q⁹ velocissimus sit. Armente maioris fluvius toto orbe cognitus. Nam a nostris viuis ex quoque padisi delictas: exanub⁹ affirmatur. Is quomodo eorum fines attingit repetens factus: nomen assumptis: sic eni sagittam volucem me di vocant: nec diu et compeno amissa lacur: sing seruat violentus et integer atq⁹ discolor illum effertur. Deinde rario monte obvio anno montis iunierat. Et p⁹ laceras mactum in ad uerfam partem vluas et purganeta plurima cum trahens apud lacum qui Losada appellatur omnia demerit ferens: factusque iterum fluvius in cuniculos mergit iterato. Et postq⁹ rxi. mil. passus oculus excurrit: tercio redditur rix in regione sopben aren tympheum adeo p⁹ pinguis Arsenie fluvio in regione Arben: ex quoque quacumq⁹ ex causa intrinseca: semans libi quicq⁹ vndis suis constant vnaeius rarietatem omnium lenior Arsenie cursus est. Qui mox divisus in Euphratem iter dirigit relicto tigris. Qui suscepit ex armenia datus fluvius: p⁹ themos et alios dissugit. Et p⁹ asserunt aliq⁹ m⁹ m⁹ in partes dividit et desopordam am faciens iustratis radicibus montium Cordicorum circa Apamaram Seleus atq⁹ babilonia. xxi. mil. passus in alucos diffusus duos funditur. Quorum unus quem incendentem vocant Seleuciam et Adesienem aluit. Alter autem in septem montes versis campos calcali irrigat: vbi in vitum redire alicuius agris datus est. Quam

cum bos. l. mil. passibus ampliavit vasso effusus alio: de terra carnicis oppidi periculum: ma-
re desertum: nec vno tamen hostio sed pluribus m-
secutur eadem. Illi quoque dicunt hunc ibi infun-
di mari.

Euphrates.

Euphrates quartus fluvius qui frugi-
fer sonat inter ceteros fluvios memoria
in plurimo celebris est. tam veteris litte-
ris quam antiquioribus suis. Hic quidam voluit
ex paradisi fonte mortalius quidem inco-
gnito derivari. alij dicunt in amiqua maiori in monte
cui paracotta nomen haud longe a fonte tigris
orari. Is aliquibus susceptus fluminibus vali-
dior factus in rauri montem vires perit suas.
Qui cum non resistat rauris progreditur victor:
sed saxosis atque violentis ad dexteram Con-
genam: ad levam autem relinquit arabiam. Quis
sunt qui velint cum in alio: duos dividit: qui
alium in tigrim effundit dicit: reliquum vero p-
mea-
tis mediorum gordanorumq; terras in Mesopota-
miam ferri. Et babiloniam quondam Caldeorum rei-
nam in ptes duas cursu medio separare. In-
de bicedim possit aliquam effluit qui nanga-
bilis et iugens ante fuerat in paludibus disper-
tus amplissimus: tenuis efficit riuus et incogni-
tus (ut autem) nungis aperto exitu effluit. Et sic
dicunt et in mare rubrum fundi. Voluit in suo
hunc mli more et fere eodem tempore Mesopotamiam
irrigare: atque fecundam facere et sese in alium sta-
tuto tempore renouare. Quis obrem eius nomen
Euphratis sortiri voluit. Cui debet et Euphra-
tas fertilitas appellari: dicunt et alij aquas eius
esse vitales. Et ob id a pusiis auxencum fuisse
vocatum.

Quia omnia in quibus historia versatur
complexu rerum scriptores decessat: pauca
de diversitate maris ac eius omnibus
iuxta varietatem regionum adungere libuit.

In Oceano terram omnem quam incolimus ab-
solui oceano pedit. Neque alienum est insu-
lam eam esse. Nam quocumque accedere ad
extrema terre montibus pmissum est mare iue-
nitur. Quod oceanum appellamus: et hunc nostre
habitationis terminum quaque versum existimant
Oceanus autem quoniam graeca sic nominatur de ce-
lentate: ab occasu solis irumpens laeo latere eu-
ropam radit. affricamq; de retro sistit: calpe et
ab in montibus. quos dicit colinas herculis
inter nauos funditur et hispanias. at freto isto
quod as ofio aperit lunc inter equoris mix-
mediterraneis finibus quousque ad orientes p-
pellit. Hic qui hispaniam perfruit. bibericus
fertur. et balaenus qui in arabonem puenit
am: gallicus mox iugusticus ab eo ad Siciliam
effluit. quem graeci Jonis vel tyrrheni Itali in
serunt vocant. a sicilia vltima cretam sicilius in-
de creticus qui in pampalliam et egyptum pro-
cedit. Que aquarum moles toto in septentrio-
ne prius latere amfractibus magnis iuxta greci
as yllicum et belleponti in angustias strin-
gitur pponitis. Que pponis asiam Europam

que discriminat. Causam non minus non uniformis
debet ratio asiamque et phoenicem a pro vincis
dicunt: ab insulis carpathum egeum Icareus
cyprum. a gentibus ausonum dalmaticum li-
gusticum. ab oppidis badriaticum argolicum.
et egyptum pelagus asie datur. gallicum Euro-
pe. affricam libye. Hoc in gremio terrarum.
Quas autem extremas ut dicunt oceanus am-
plectitur. Qui a litorebus suis arabicus persi-
cus Indicus: coelesticus: byzantius: calpus
sarbicus germanicus: gallicus atlanticus libe-
ricus. egyptus dicitur. Cuius accessus incrementa
ita circa littora in die vehementissime prostrant
maximosque ibi exitus faciunt. siue quod suspen-
sus altius tollatur vi caloris. siue quod in ea par-
te orbis et fontium et fluminum copia sit effusio.
Circumnavigari an hoc insula queat: dubitatum est
Strabo Sthenius australis pelagus ppter intol-
erabilem estum. boreale quoniam frigore concre-
tum esset: minime navigari posse putant. Iulius
Solinus sub testimoniis adducit ut in vni-
verse partis terre meridiane quas plurimam ppter
solis ardorem peritiam negauerint facta vlt genit
vel insularum comemoratione ad confirmande
fidei argumentum: omne mare quod ab india vlt
in hispaniam terro affricam angust: navigabile af-
firmant. Plinius veronensis scribit in arabico
sunt res gerere Cesare augusti filio: signa navi-
um et bup antecessus nautragis fuisse recogniti-
ta: et annone florent Carthaginis potentia cir-
cumentum a Gadibus ad finem arabie. eam na-
vigationem scripto prodidisse. Cornelius quoque
nepotem auctorem facit qui Eudoxum quenda-
m sua etate cum lathiri reges fugerit Euboe-
co sinu egressum Gadibus vltis profectum come-
morat. Et cluq; anteparetem a se visus: qui et his-
pania comerej grana vltis in ethiopiani na-
vigant. De septentrionali oceano maior con-
tentio est quoniam tamen magnae parte diu Au-
gusti auspicijs: circa germaniam navigatum co-
stit vltis ad Limbrozum promontorium. Caspia
vero littora Dacodorum armis Seleuco et An-
thiocho regnantibus ita explorata et pernaviga-
ta sunt: ut pno breuitas quod totus hinc atque illinc
septentrio sit remigatus. Plinius nepos testi-
monio vitur qui metallo celeri Gallic procon-
sul tonans a rege sicionis indos affrinxit: qui
ex india conueresi causa nauigantes tempestati-
bus essent in germaniam arcepi. Apud Quo-
nem historica legitur sub imperatoribus rheu-
ronicis indicam navium et negotatores indos in
germanico litore fuisse depensos: quos ve-
tis agitatores ingratos: ab orientis plaga venisse
constabat quod acade minime potuissent (si plet-
risque visum est) septentrio de plaga sua in nauiga-
bile coeetumque esset. A colinis herculis in au-
ritanie atque hispanie et galliarum arenis: ro-
tusque forme occidens hodie navigatur. Orientem
nobis incognitum: eius religionum atque im-
periorum diversitas. in barbaries inimica red-
didit: veteres tamen navigatum producit.

Nota de paradiso hec sequentia s'm doctores diuine scripture

Iste aut ille locus s'm Damasce. exalta-
tionis iuxtaque purpurarum q'te exel-
sor possimus est. a p'to ac purissimo ac
reterit: plantis super floribus comatus est:
bono odore plenus nullum irrobiliu inhabitat.
Est ena s'm ysid. omni genere ligni et pomiferi
arbor confusus: non effus sed copiosus aera per-
penua. Et auius nectio fons p'cans totum ne-
ratus irrigat. Est s'm m'gru i b'isioris sup' h'eri.
Paradisiu e' in p'ncipio mundi partis orienta-
lis locus. tam altus q' aque diluuij vinceret
sp'm no' attingit: q' s'm h'eri ab i' d' eda p'ertu
q'd paradisiu vsq' ad globu lunarem q'd tamen
q'dam impugnat vt d'ennais de h'ruo: dia. Et
aliq' quida. et est locus antichristus logo tractu
terre et maris: et si homo non peccasset deus qui
totum mundu fecit: et paradisiu amplifasset. sic
q' omnes homines cecidisset. Arbores paradi-
si comas nunq' perdunt. Ibiq' Enoch et Melias
vsq' hodie incorrupti p'seruant: vt dicit m'gr
in b'isioris. Et paradisiu tante est altitudinis.
q' est inaccessibilis s'm Bedam. et tam altus q'
eibeream regionem contringat. et q' aque cadent
des de co' s'm facit strepitum hominibus in vi-
cino comorantibus vt perant sensu audire.
vt dicit Basilis in exameron et sancte Ambro-
sius. Iste aque sunt que procedunt de vno foun-
te paradisi. et generant quatuor riuos. s. phisou
et ganges dia. Egeu qui et Nilus. Tigris
et Eufraze. quo ipsi vero quatuor riu fluant ha-
bentur Gen. p. ij. Et est paradisiu s'm Albertum
magnu: locus temperatissim' libere et ariet pe-
ne suppositus. quia in oriente iuxta torridu zo-
nam. Ideo bis in anno sol pertransit centu pa-
radisi. et est ibi aer subtilissimus et incorruptus:
et semper equinoctium: et vtrq' polus ibi vide-
tur: ab h'elya et Enoch inhabitatur: et arbores
bis ibi in quibet anno fructificant. quia duplex
est ibi estas. et duplex hyems in anno: et vtrq'
nostrum solstitium e' eis profundissima hyems:
et vtrq' equinoctiu profundissima estas. Ideo
dicit Marcanus q' in India singulis annis due
sunt estas: et fruges bis metuntur. H'et igitur
q' est locus altissimus terre. E'ccentissimus. Et
peratissimus. Altissimus. quia est ibi loci ve-
riditas: florum venustas: fragrantia aromatum
Triguu fortitum. Ambrosius arborus. Alber-
tas fructu: Cantus annu. Quinto locus ordi-
natissimus. Sexto feratissimus. Ideo bene o'p
omniū b'elicia arum dicitur.

Est quoq' deus ad ornatum et decore
paradisi triplex genus ligno: s'm ysid.
et Augusti. de ciuitate dei. Quid ad suste-
tationem vite per nutrimentum: et quo redit p-
ceptum affirmatiuū dicens. Gen. ij. ex omni li-
gno paradisi comedet. Aliud fuit ad pbatōnes
obediencie. s. lignum scite boni et mali: et quo
redit pceptum negatiuū dicens. de ligno autē
facite boni et mali ne comedas. quod tamē nō
seruauerunt nostri parentes p'imi. Ideo gustato
pomo aperti sunt oculi eorum. s. ad concupiscē-
dum seruicem. ad quod autē non patebant s'm
Augusti. videti in glosa. non q' ante eca erant
sicut quida' false imaginati sunt. Et cognito pu-

ritu carnis et libidinis in se. et esse grata po-
laros consensit personata id est s'cantoria si-
ne bracas de folijs ficus vt sic se cooperiret et re-
fenderent. Itey tamen est intelligendum q' pec-
catorum Ad e' h'et fuit et parte fructus illius li-
gni vel eius cūctus vt dicit Augusti. de ciuitate
dei. sed ratione affectus inordinati p'ponen-
tis se diuine iussu: quia aliud ē prohibitiuū:
quia p'eti et mali sicut hominū futu et mēti
dicit. Aliud y' est p'eti. et eo: quia ē p'bituū
sic fuit hic. Comestor dicit q' lignu facie boni
et mali dicit est ex eo. q' ex eius comestione
eum est: q' s'c'ntur statim post comestione ma-
lum egritudinis et imbecillitatis ac rebellioris
carnis contra rationem. et sic cepit cognoscere
bonū s'ntatis s'ntatis obediencie ac malum
infirmatatis egritudinis imbecillitatis ac mōbe-
diencie. sicut medicus melius nouit morbosū
non solum infirmos visitat sed cum ipse infirma-
tur. Nam quod prius nouit per facinorā postea
disce per exp'iantiam. Itaz dulcia non memini
qui nūq' gustant amara et reconuersio. Tercium
fuit lignum in paradiso nobilitas alijs. s. ligus
vite et hoc triplex. p'imo ppter effectum. q'
dabat se comedere causam immortalitatis: q'
hibebat causā infirmitatis et imbecillitatis
tamē vt rite naturalis p'uit: s. magis grante p-
pter virtutē anime obediencie: eo: que erat im-
mortalitatis causa p'ncipalis ipsius compos
s'm Tho. in scripto secūdi sentent. quia quōtis
homo fuisse infirmitas de isto ligno simplici-
et sanctu datus fuisset: et hoc sic consummasse vsq'
dum numerus electorum completus fuisset.
tunc omnes simul in celum rapti fuissent. Secūdo
ppter s'm: quia s'm erat i medio paradisi q'
si peccatoris et dignus omni. sicut cor animalis
in medio corporis ponitur: et quod totum cor-
pus vificat figurans crucem christi vificanti-
is totū mundū et r'abentes ad se omnia. Ioh.
xij. Tercio ppter sacramenti s'm Augu. vbi sup
vbi dicit q' per lignū facie boni et mali lignū
faciat libere volutatis arbitriu. per lignū vō vt
te ipse significat. Ecce. xxx. Omne lignū p'adi
si ē assiduū illi. q' Cā. iij. Emissio me pa-
disus maloz p'mico: et p'moz fructibus.

Iste aut loca post p'mi bois adit' iter
adulsi est: s'p'm ad vndiq' r'upbea s'i
C'mea id est m'ro igneo acanar' na vt a'
cū celo pene i'ngat incendiu. Et b'm b'm q's. ar-
geloz p'idiu arendis s'p'm b' m'is sup' tam
p'bec flagranā ordinati ē vt bois flame: ange-
gelos vō malos angelos boni s'm moucant ne ad
carni v'p'ū trāsgressiois aditus p'adi p'atet.
Ite ille.

Duplex fuit cū immortalitas bois i' statu i'no-
cente. s. i'ntinsecā q' erat vs p'ctua ipsi' a'me et
hec a deo. Alia extrinsecā. s. cū ligni. Ista enā
lignū vitā longēuā reddidit boni post p'mi s'm
Aug. i. li. de q'soib' no. et v. act. s. bois q' aut'
p'hibet' fuit post p'mi. iō de gen. ij. Ipsū āgel
gelis videte ne forte Adam sumat de ligno vite
et uiuat eternū. i. valde du. L'conco. s. Tho. i.
parte. q. xxiij. art. iij. Et Al'et. q. p'ie summe.
q. xij. ar. xx.

Nam vir senus cūq; dieb' vite sue p'prie
 spū claruit; p'ntas magnā ac dūmāse/
 at filijs suis p'cepta iusticie dedit: p'p' es
 vt a p'sonio cayn ac filio: ū c' oīno abstinerent.
 nec cū eis mīmonia iūgeret. Die qm' n'f parēs
 vno p'cto a p'adulo nos expulit: s' f'cā p'ncipalē
 sua ac p'nta sua cū nobis redit ad regnū celstī
 gaudia rencādū: q' h' n' scāp' te ipso iuste cōd'ni
 nō poterit. **C**oncedit d'c. Adā gēnisse. 30. fi
 lios ⁊ tōnde filias p'ter cayn ⁊ abel. adā fuit p'r
 ⁊ f'ocer cayn q' cayn h'it mīmonū cū calmana
 fozore sua. Auguſt. Adā vō mortu' ē hīs ānos
 nō gētos ⁊. xxx. vt d'c i ymagie mūdi. postq' ge
 nuit. xxx. filios ⁊c. ⁊ sepul' ē i loco caluane cr/
 ca b'ic' f'm: vbi postq' aliq'dm' requit. trāstātū ē

Nam itaq; ⁊ Eva p'mū oīm parētes. xxx. sup' hōgentos vixit ānos. ⁊ p'ter Cayn Abēl ⁊ Sāb cū
 fozoribus suis q's scriptura comemorat. xxx. alios genuerat filios. Admū q's iurmitate corruptus
 Sēb filio atq; alijs interduat ne c' filij cū filiis cayn p'miscerēt. Illū p' oleo iust' p'cedo ad parā/
 dūm vt amur: transiuit tandē defūct's in Ebron sepelitur. Sūt nī q' dicit cū i caluane loco sepulū fuisse

corp' ei' i ebron f' terra tē q' sumpt' ē: cū f'ile concor
 dat. **E**th anasi' ⁊ voco. beozai. q' p'uenit vt ibi cor/
 pus suū ⁊ p'us exponeret mortū: vbi caput generis
 humani fuit corruptū: ⁊ vbi seminata ē cū corruptio
 ibiq; mcorruptio oritur: quaten' siemodīcā mor
 bo corrūderet. **I**obes nī i hūi sonat vt pax.

Augustinus. xij. de ciuitate dei. humanū ge
 nus iteo ex vno homine deus instituit vt cō
 mēdaret q's a g'ra sit in pluribus vntas.
 que considerano multas electas prodit: sanctis an
 gelis in eterna pace sociādis: verū tāta immanitate
 peccādi defecit hōies vt nū' atq; pacat' iter se be
 ſtie vinceret. **M**eq; n. vnq; inter se leones aut iter se
 dracōes q'ia boies bella gesserūt. vinculū cōcordie
 diligit deus.

Abel secundus filius Ade natus est anno. 50. Ade ei fore de lborza. Iste abel primus martyr ecclesiam inchoavit qd i gra r iusticia pmasit. Et ei ab Adā iherozā fuisse nō fore continua. **H**ic it nūti r sciti pūozā ē euāgelia. **A**bel ab inerte erat iusticia colere r deū timere didicit. **A**m puerfano paforalis erat: r de oibz pūmāas deo offerbat. **E**t pterea de ad eius sacrificia respiciēs. r ei oblatōes grām bfer germinā pñte. qd vi so vult cayn p pūfioē pcedit et iudie fū mulo fano cayn i ei pñuēnt ac itetec. **Q**ui celestie citatē pñ pdidit. **E**t ipi a nem se pñū pñuēnt. **E**t enario r eo am plus abel mortuo. Adā postetecimū annū Seth genuit filium.

Amo. cxxx. pñi hēl. **S**ecūm lxx. iter pñes. cxxx. Adāas genuit seth qd fuit tera filius adez nar? ē āno pñs sui. cxxx. inchoatē fñm hē. ve. h ē āno nūdi. i. 50. cō pto vñti fñm. 012. **I**ste seth nar? est 230. āno ad. qñ. c. m. vñs pñmīst qd luxit filii sui abel i valle ploratōnis ppe ebz. tpe cēp oleo mīe i pñāz padisūz adit. **I**n his duobz pñmīs filijs Adē. f. **C**ayn r abel oñz buerē due cūitates fñm Aug. 14. li. d. ci. fecit itaqz duo amo res duas ciuitates. ceyrenam. f. amor sui vsqz ad pñpñ dā. **E**lectes vō amor dei vsqz ad pñpñ sui deniqz illa i scipz: h i dñō gliaf. **I**lla qñt ab hominibz glām. buerēte? oñie tēst iuxta ē glia. ad illā pñet cayn qd pñū nar? ē ē citatē pdidit. Ad istā pñm abel. qd scō nar? ē ē tāqz pe

grin? b puerf. q. qz p dēctino? cluz furus erat. tēqz vō citas dei fūe aduēti ne coopatōe daretur. aliqz facz repēdo rum cōmēnzare necesse fuit.

Cayn pñogem? ade r eue cū fozore fūia calmanā nar? ē āno ade. 174. al gro damafino. **H**ic pñm? agrozū cultore fūisse pñbēf cupidiffim? qd ē aliene le licitans ipatēctiffim? ac feleret? volens mīera fua repēbata a deo et mīera fñs fūi accepta mōr? iudicia fñm fūi dūmz i agrozū daretur. pñet qd a deo pñā fūit vō oibz diebz vñe fūe eet vag? r pñus fūp terrā. **E** lūqz pñet pñet cēt fēno r iuxta tēta aliqñ fēderet a pñepote fūo lamedch qd fēnetur? vñe cēt? fac? dñ venatō iūf fñet pñet dūoz? fualu ctedēs cayn fēus fūgita occifus fuit.

Eras pñmas dñoz regnū gēnūz aut loqm magnifcoz? aut pñonaz fūbū mū hīdie ānotam? qd? vñf astronoz

i fñis calculatōbz ab adāvsqz ad alphō sum. **E**t nō qd era ē tps famofus alicuius gēis vel fēte mapiēs ab aliqz effecta qd ē nobilis bopitaz vel malicie r vulgarit pñ dñi datur: iuxta qd publice pñpñōes fñt. **U**ñ r fctus leo hū? nois pñ? fñqz ter h tērmīno era vñf iñ Epistolis fñs.

Enos filius Seth nar? ē āno Seth. cxxx. anno vō mūdi. 455. fñm. lxx. fñm heb. 25. ām vñe eius. 905. **I**ste enos iñ cepit inuocare nomē dñi forte per aliqua repretatoria verba quemēnt.

Caynā filius Enos natus ē āno pal

I linea filioz tres notif celebz decorant. **P**riō enos qd primo nomen ter iñuocauit. **S**ecundo Enoch qd dñi ambulant: r tñllatus ē iñ padisū. **T**er cio Noe qd pñctus fñt iñ generatōibz fñs humani gēis fūlauit ab āqz diluuij. **I**n linea vō petoz tres decorantur terreftribz. **P**rimo Abel qui fuit pater habitantū iñ tētoziaz agz pafozum. **S**ecundo Iubal qui fuit pater canentū iñ Cēbz r oꝝano. **T**er cio Tubalchayn qui fuit malleator iñ cūcta opēra mē.

Enoch filius Lamech quoniam sit in numero
yn caritate pedit appellas ea nolle et? Eno
ebia qua t sua pie repleta vidit. dicit enim Jo
seph. Ad chary rapinis et violentis opes
coegregas filios suos ad lanoniam scitabat.
Lamechq; eos q; ledabat filios suos in citate
recollegit. Abiudii tñ nō ē fm angul. re. de
cim. dca. q; cayu edificavit citate cas viz qm
oz viros scriptura dicit tñc fuisse. q; nō oēs
nuerant q; nūc ē poterant: filios tñ noīare
necē putant q; susceperat opia rō postulant.
Ada per cayu federatum yndenatio numero finit q; petuū signū
ficat t ipse numer? semia dandis a q; sexu factus ē inuicem peti.

Manufalem
Enoch fili?

Manufalem

Maleded fili? yrab

cētesimo a t octu
agesimoleptio an
no nā? Lamech fi
liū bnt q; nāo du
os t octoginta su
pra t pūgetos su
permit aūos. Et
sic Manufale dū
t? yrab fctū os
b? q; scriptura cō
memorat.

Maleded cen
tesimo sexagesimo

q; nō bñs etatis aūos genuit filiū
reb quo nato postea septingētos et
singula annis supiuit.

Este Lamech pūnus bigamus
I. intro dūit habens duas vxores
I. illud qd dicit fuit ab Ada spū pbe
nco: erant duo i carne yua. q; virū. i. ca
yn ita fructa iacētē sagitta iherfct
adolēscētē eū dūcēt arcu pūsum
occidit. pū? ē i g pter occasionem
cui septuagies septies q; septuagita
z. vij. sic d eo egressē i dūmūo pēit.

Este Iabel fili? Lamech ex vxo
re Ada icepti pde tēvota pasto
rali a portanā ad mutādū pascua p
gregib? inuicēis ul nisi pūgū car
nale meditas t pascuaycti. b fm cō
mestozē greges ordiunt t caratē
b? dūstunt spauūq; sui genera gre
ges ouū a gregib? edoz t fm qūta
tē vnicolores a grege spū vellat: t
fm erat auctoz a manuab? t cō
mūstas cer? tyb? facētās colligit

Iabel Tubal

Nota q; omnes artes vel scientie seculares
liberales siue mechanice vel pūfice huma
ne curiositati dehuētes a fi
liis Lamech legūt inuēre t
sic filij adulterum pūū sū
lores alij fuerūt: t q; sic
bāt fūmū pūm dūmūz
ignis Iō tubalcain casē
artes i duab? colūnis scūly
pūit. Una latericia t alia
mimoza colūna lapidea
ad huc manet i terra syria:
vt. f. si pstruata laterib? ab imbrē
b? extremāref lapidea pū anēs
pberet boib? scptā cognoscere.
Yrab filius Enoch

Concupia aurum

Este Tubal fili? Lamech
ex vxore Ada hic dī pa
ter canenq; i cythara t orga
no q; iusticia inuenit dē nō
tū iustia musicalia adinuenit
fm pūstozē q; postea loqe i
uēta referūt p sōnātias iue
nit vt labor pastoral quē fra
ter su? Iabel pūamit i delati
as viteret t in delicijs exerce
ret: postea tū mlti adinuenit
pūonātias melodiar? t diuer
sa iustia musicalia sic iustices
ex sonitu agz dē armonias p
pēdissē. Sūt tñ q; dūat q; ar
chades popl p calamos bre
ues t logos fūm exogitauē
runt canenū: lateris vero id
reptū dūat tempore pūba
gore philosophi.

Concupia oculorū

Este tubalcain filius la
mech ex sēlle secunde vxo
ris sic arte fatore pūm
uēitres bellissis exerceit scūl
pturas i metallis in libidines
oculor? fabricauit simons ex
creptulum a natura ex opere
fructum sicut frater suus Tu
bal ad voluptatem amū con
sonantias excoitauit.

Concupia carnis

Nota filia Lamech ex
Sella vxore Tubalcain
artem vane diuēscē: acture
inuenit: lanam et lūm in sila
traxit t pūmū tēuit pter le
uitatem. Thy antea pūbūis
bellissimū vtebantur.

Tubalcain Roema

Etas prima mundi

Malalel filius caynan q̄ plantatio tēi interpretatur in linea xpi natus est anno patris sui. 75. anno v̄o mundi fm̄ Hebr. 4. 70. fm̄. lxx. 760. obiit habens annos octingentos. 95. Dicit Aug. 15. de ciui. dei. q̄ plures ite diluuii non gentos annos attigerunt nemo tamen ad mille peruenit: q̄ pleritas etas fuit per nūc oculū diuini ad multiplicandū genus humanū t̄ ad scētariū p̄ncipia inueniendū. **T**um etiā scōm naturam: q̄ homines erant meliores cōp̄tationis t̄ maioris vigorositatis. **N**ā habebat tunc multa maiora ossa quā dān homines q̄ nunc. **U**nde allegans Plinius dicit. q̄nto magis p̄terit seculi curfius: t̄nto minor corpora fert natura: ne etas magnitudo gigantum videat alit̄ cui incredibilis testatur sacra historia dicens se vidisse molarem dentem: de q̄ cētum dentes scōm modulum nostre fieri potuissent. **D**ixitq̄ August. 12. q̄ nullo modo audiendi sunt illi qui dicunt tante fuisse breuitas illos annos: q̄ decos de illis faciunt quum de nostris: atq̄ nongentos tantū. 90. **N**am dicit Plinius ad huc sunt gentes q̄. cc. annis viuūt.

Jareth filius Malalel qui interpretatur rescedens suero borans vs̄a porans natus ē anno patris sui. lxx. supra centesimus Gen. v. mudi v̄o dec. lx. scōm de. ve. 6 scōm. lxx. interpretes. 976. vixit autem nongentos t̄ sexaginta duos. **D**icit August. q̄ multi sunt genti ante diluuiū de sech t̄ etiā cayn quos tamen scriptura festine trāscūrit: vt veniat ad noe vbi ambarum genalogiā t̄ ciuitatū tēi t̄ diaboli discreto concretionis numeraret t̄ ad Abrahā huius cui facta est reprimissio de christo nascituro qui ē alpha t̄ ω: Apocalyp. 1. p̄ter quod scriptura sacra a quodam p̄mencioz. nec omnes isti p̄mencioz q̄ scriptura nominat vt cayn q̄ conuict v̄rorem suam t̄ genuit Enoch. non est consē quē q̄ Enoch fuit eius p̄mogenitus. t̄ sic de alijs. **P**rius v̄o tempe filij sech v̄m op̄mū in p̄ceptis patris cuius simplicitate cordis perseverantes a filijs **C**aym pessimis quidem in omne luxum prolapsis multa mala passi sunt.

Enoch filius Jareth natus est anno patris sui. c. lxx. Gen. v. mudi v̄o 1022. scōm de. ve. 63 fm̄. lxx. 1122. **A**nni vite ei⁹ fuisse. 365. **I**ste enoch septimus ab Adam deo placuit t̄ translatus est in paradisiū: t̄ septima requies p̄dicatur ad quā trāsfertur omnis qui tanq̄ sexta die etate seculi christi aduenit formatur. vixit aut̄ in paradiso in corporis t̄ spūs tranquillitate cū de lya vsq̄ ad tempus antixpi exituri ad fidei defensionem. **P**ostremo martyrio coronandi. hūc iudas apostolus in epistola sua nonnulla scripsisse refert: q̄ ab ant̄iquitate suscepit fidei a patribus resutata sunt.

Matusalem filius Enoch natus est anno patris sui. lxxij. mudi v̄o fm̄ lxx. 1287. **A**nni quibus vixit fuisse. 969. **I**ste Matusalem antiquissim⁹ fuit omniū quos scriptura p̄mencioz. **D**e annis autē eius diuerse sunt opiniones. fm̄ lxx. interpretis computacionem vixisset. 14. annis post diluuiū. **S**ed non legitur fuisse in archa noe. **V**ero. v̄o asserit: q̄ eodē āno diluuij mortuus sit. **S**extingentis diebus ante diluuiū sepultus. **Q**uidam v̄o eum cum patre suo Enoch trāslatum fuisse volunt: t̄ diluuiū p̄terisse putab. ant̄ causante hoc diuersitate codicū nostrorū t̄ hebreorū: fm̄ August. t̄ Rab. t̄ yf. qui omnes di⁹ cūnt eum absq̄ omni ambiguo non vixisse. 14. annis post diluuiū cum ibi t̄tū. vij. annis salue fiebant.

Lamech filius Matusalem natus est āno p̄is sui fm̄ tertium nostrū Gen. v. clixvij. anno vero mundi fm̄ lxx. 1454. vixit autē annis. 777. **I**ste lamech cum esset annorum. 172. genuit Noe quem cum genuisset dixit. **I**ste. f. Noe consolabitur nos a laboribus manū nostrarum in terra cui male dixit dominus. **E**t genuit p̄ter Noe filios t̄ filias. **E**t cū vixisset septingentos t̄ septuaginta septem annos tradidit principatum Noe filio suo t̄ mortuus est. **E**o quidem tempore gigantes erant super terram: v̄m v̄m famosi t̄ incredibiles potentē scētes bellum.

Linea Christi

Malalel

Jareth

Enoch

Matusalem

Lamech

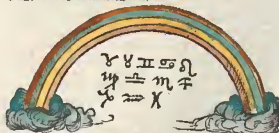

Secunda etas mudi principiu a Noe habuit post diluuiū: qđ fuit vniuersale p totū Anno sexce-
tesimo vite Noe a pncipio ante mundi fm be. Millesimo sexcentesimo quinquagesimo sexto.
Sed fm. lxx. interpretes quos Beda et yfido. approbāt Eius mille ducenti. r. xlii. r durat vsqz
ad abrahā fm be. 292. annis. Sed fm. lxx. 842. annis. Ante diluuiū sđ p. 100. annos
Dominus apparuit Noe id ē quingentesimo anno vite Noe.

Noe diuini honoris et iusticie amator si-
gulus Lamech. ingenio mitis r integer in-
uenit grām coram dño. Cū cogitatio ho-
minū pna erat ad malū. Omī tpe omēs in viciū
rectā deducere satagebat. Cūqz instaret finis vni-
uersē carnis p recepit ei dñs vt faceret arcam de li-
gnis leuigatis bituminatā intus et extra. que sit
trecentoz cubitoz geometroz longitudinis. Oro-
sus r post cū Angusti. r Hugo. Cubitū geome-
trici sex cubitos vsuales facere dicit: quā pteas
noiant. Bit itaqz trecentoz pteas lōgitudis: qn-
quaginta latitudinis r triginta altitudinis. s. a fun-
do vsqz ad tabulatū sđ nginis. Et i cubito cōsum-
mab illā. Sū q mānūculas denata fenestraz osti-
um i latere dextisum facies. Noe igit post cetū r
xx. ānos ad arā fabricatā. q p solatio vite erant
necrā cōporant. Cūqz omēs animalia ad suādū ge-
nūs eoz in aedēs sū r feminas piter intoduxit.
Ipe deniqz r filij ei? vxoz r vxores filioz primo
die mē apul ingressus ē. Facto diluuiū cus dñs
oem carne delcūt. Noe cū suis saluāt ē. Stetit
qz arca sup altissimos mōtes armenie. Qui loc-
egressus vocat. Egressi deo grās egerūt. Et alta-
re facto: deo sacrificabant.

De signū federtis qđ to inter me et vos r ad
omne animā. Gen. ix.

Arcus pluuiatus siue Iris licet dicatur hīc ser-
vel quatuor colores. tñ duos colores pncip-
liter habet. q duo iudicia repñant. aquis diluuius
pteritū figurat ne amplē tuncat. igneus futurū su-
dicū signat per ignem vt certū dñaliter expectet

Illo diluuiū Anno pima seculi etas terminata ē
ab Adā vsqz ad diluuiū inclusīue. Etas scda ince-
pit q r ad abrahāe natiuitatē vsqz pcedurat.

Noe vna cū filiis r vxore ac filioz vxozb? ex
archa egresso: pfectum altare edificatoz cū ei
pecorib? volatilib? mūdīs bolocauit dño ob-
tulit. Et ei? odorē suauitat? odorat? est dñs. Pro-
pter qđ eidem dñs benedixit ac filijs suis dicens.

Secunda etas mundi

Arctore et multiplicauerunt. Undeque terra ad pro-
pina naturā reuerſa. Hoc cepit vir agnoscere. et
et cetera terrarū et cetera animalia ad paſſus
emiſſit. Quibus ut ait. Iheri capax in corā aliu
ce mouerem emiſſiſſet. Iheri lauibulſas come-
deris. inebrians ē. et reliqua animalia cornib⁹
petere cepit. Hoc noe coperto. lambiſſe uirtu-
tem agnouit. coſeſſim⁹ ipſam ſanguine leonia
porta agnos et hinc addito inſeruit. ar lam-
bulſa in bonā uirtū inſerta. fructu ſcat pſectus
et uindictam ait. Et ad vltim⁹ uino reducio
ſacſificas ſcat coſumit magnū. Inebrians aut
et illo ſtatu tanq⁹ agnus in ſopore reſolutus ē
nudatus in bonoſte iacob⁹. vidensq⁹. Et hanc et
ſilius. videt. p⁹ chanaan p⁹s uerenda nudata
et veſtigio uidendū fribus nūciat et offendit.
Et hanc et Japhet audientes filiali pietate in
piem cōmon pallus impoſuerūt. huius ſuis
reuerſum incedetes. patris uerenda operuerē.
Eorū quippe ſacies uerſe erāt. ne. ſ. p⁹s uirtu
uiderent. Quid ſi noe ſenſiſſet alijs quides ſilis
ſcleritate optauit. Chani uo p⁹ter cognonem
ſui nō quidem malēdixit. ſ. eius. ph. Hoc eo cū
uiſſet poſt diluuiū recēſit et quinquaginta an-
nis. qd quidē tēpus ſclerit egit. cum cōpleſſet
annos uongētos quinquaginta mortuus ē. Hic
ter ait Fern chani et Japhet attentionem filios.
aliſq⁹ poſt diluuiū genuit filios et ſilas. uidit
q⁹ et ſilis filios. et ex ſilis filijs ad multas vlti-
m⁹ generationes.

Monſtruſorū quoq⁹ multa hoim gene-
ra poſt linguarū uarietate et eo ſacta va-
rijs in loq⁹ pducta fuiſſe cōmemoran-
tur. Huius enim iſe tū ſerit quaz p⁹m ſimilitudī-
ne uel diuerſitate p⁹ter et pulcritudinē ueniret
ſic etas monſtruſos hoies in mundū pducere
uoluit. Et huius qdam dicant⁹ reperi q⁹ in media
fronte unū tantum bñt oculū. qm mono oculi ap-
pellantur. Alios ſtatura cē cubitales. q⁹ pigne-
os greci vocāt. qui p annū octauū uiuendo non
excedūt. Iſij ppli plinio. vij. naturalis hiſtorie
teſtate tenetes mōſtana indic. uicina tñ oceano
ſalubri celo ſemp⁹ uernatē bñt ſingularē bellū
p⁹tra grice. teſte Homer⁹. horū mulieres Soli-
nus anno qnto parere dicat. et octauo ſenſcere.
ſama ē inſidietes arietū caprarū corſis armatis
ſagittis uenis tpe uenictio agmine ad mare de-
ſcendere et oua pullosq⁹ carū alitum cōſumere.
Caſas eoz luto pen nūſq⁹ et oim⁹ putanōibus
coſtruit. Arctoreſes et cauernis uicere pigneos
tradit. Fern gētes alie ſunt in qbus ſinguli ſin-
gula cura in pedibus maximis bñt nō ſteten-
tes populi. et tñ mirabilis celeſtatis q⁹ ſero
pedas vocant. Iſij etas plinio ubi ſupra teſtate
p chini tempus in terra ſupini iacet⁹ pedes
ſe uymba. p⁹gunt. vij. et in dñam nomē habēt.
Hos idem p linnio in ſerſis indic pñbus ha-
bitare dicat. Quosdam alios ſine cruce habē-
tes oculos in buccis. Quosdam alios cyno-
cephalos quorū canina capita. Et alia diuerſa
genera monſtruſorū que in ſequētib⁹ patebūt.
Cum multi reperit⁹ hominū ſetus abſtento
cūſi nature erobitantes. qui tamen non ob-
mutendi in hiſtorijs duānt maxime longius

a mari regentes in qbus p⁹giſſa aliqua et in-
credibilia multa viſum in band dubitamus.
Huius enim ethiopes aſij. cerneret credere. Hui-
cui nō mirado et cū p⁹m in nouā uenit. Quā
multa fieri nō poſſe. q⁹s ſa ſa ſa ſa ſa ſa ſa ſa ſa
nature vō rez vīs atq⁹ maieſtas iſibus nomē
ſis fide caret. ſi qd mō p⁹s et. ac nō tota cōple-
ctat. alio. Ideo ad auctores ſides relegamus.
Hoc ne ſit falſitudo grecos auſcultant qui ma-
iore diligētia et ueritate cura de hijs ſenſerunt.
ſerūt etā ſarbarū genera ad ſep tēmonē band
pcul ab ipſo adlonis et ortu ſpcau⁹ eius dicto
quē loci geſſethron appellat. p⁹ſi animap⁹
q⁹s ut in folio ſeſim patebityno oculo in fronte
media inſignes. Quibus aſſidue bellū ē circa
metalla cū grypibus ſeraz uolucris genere. mltis
marie illuſtes berodot⁹ et arſteas peronſius
ſarbit. ſip alios aut antiopeobagos ſarbit
qdas oualle mag⁹ nūmū uictis regio ē vocat
ab armon. In q ſilicet uisū uides auctis
poſt cura plūis cūſi uel octatus paſſim cum
ſeris uagantes hoies in alio nō ſpirat celo. Hui-
q⁹ ad ſinituos reges nō parabi. Hic ad alios
drū magnū p⁹raos bcton. times et mōſor. p-
didit. p⁹cipue tñ india ethiops p⁹tra mir-
culis ſcat. Hic india gignitur alia uel
cio ſunt canes grādiorez ceteri. Arbores qdam
tante p⁹eritat. in adit⁹ ut ſagittis ſupari neſ-
unt. Hoc ſarbit uertas ſol tēpēces ceteri aqua
habūdaria. aridus vō tūte. p⁹eritat. ut ſingula
internodia alioo n angabili temos interdu
bites ſerāt. In mōte cui nomē ē dñlo hoies et
auctis plant⁹ octonos digitos i ſingul⁹ pedib⁹
bñtes auct⁹ et megaleſches. In mlt⁹ aut mō-
tibus gen⁹ hoim capiti⁹ caminis ſeraz pedib⁹
uelari. p uoce latriū edere vnguib⁹ armati uel
nati et uicupio uſa. Et ſeris ſerbit in qda gra-
te indic ſemias ſclit uita parere gentioſq⁹ uel
ſum canſcere. Megaleſches gēte inter nomas
das indos narin loco ſortania ſerit bñt. et ceteri
temos indic ſines ab oſiete circa ſerit gango
ſitonoz gēte ſine oze. corpe toto britan. uel
n frondū lanugine. balitu tantū uicnet⁹ et odo-
re que nari⁹ trahit. ſinllūq⁹ illis abū nullūq⁹
poſit. Tantū radiū ſlorūq⁹ uari⁹ odorē ſu-
uſtrū maloz q ſecum poſtant longiore ſtante
ne dñt olfact⁹. Hic auct⁹ paulo odore bñt
ſclit exanimari. Onelicitus quibus ſi loc⁹
indie uymbre nō ſint corpa hoim cubitoz quā
binoz palmoz exſtate et uicere ānos. ceteri. nec
ſenſcere. ſer medio cno mozi. Et ſeris gētes et
ijs q appellat pauceore in pñalibus ſtem. an-
nos ductos uicere et iuncta cādo capillo q
ſenſcere nigreſcat. Arctemidous i captoz ma-
inſula longiſſimas uita ſine vello corpe ſanguine
te tradit. Hic etas ab india arab ſim⁹ dñt
minat. ſi nullū aliu abū nonere et pſiti quos
vnguib⁹ diſſectos ſole roreant. atq⁹ na pane
et iſ ſacit. ut reſet dñt archib⁹. in aſſer ſclit
tudinibus hominū ſpates obue ſubite ſunt
momētoz cuu dñt. Hic atq⁹ talia et hoim et
nec ludib⁹ ſibi nobis mlti acula. ingenioſi
et natura ad ceterēda eius poterūt ſequētes
genes inter p⁹digia ponere libuit.

O E hominib⁹ diuersar⁹ formar⁹ dicit^r Pli. li. viij. ca. ij. Et Aug. li. xvi. de ci. dei. ca. viij. Et J⁹ uolus E⁹thi. li. xi. ca. ij. oia q⁹ sequitur in india. Cenocephali homines sunt canina capita habentes cu⁹ latratu loquuntur aucupio viuunt. vt dicit Pli. qui omnes vescuntur pellibus animalium.

Croceles in India vnu oculum hnt in fronte supra sum h⁹ solas serari carnes comedunt. Adco agrostagite vocatur supra nasomomas consuefciq⁹ illoz homines esse: vnuq⁹ nature inter se vicibus cocites. Calliphanes tradit Erechionles adit^r cetera in mania sua vinem leuam muliebrem esse. quo hermafroditas appellamus.

Serunt cern ab oietis premitima esse homines sine naribus: facie plana equi totius corporis planicie. Alios supiore labio orbas. alios sine linguis et alijs cetera ora esse modico foramine calamus auenay potu haurientes.

Item homines habentes labiu inferius. ita magnu vt totam faciem contegant labio dormientes.

Item aliq⁹ sine linguis nutu loquens sine motu vt inuach.

Pannorbi in scythia aures tam magnas hnt. vt contegant totum corpus.

Arabie in ethiopia p⁹ni ambulat vt pecora. et alii qui viuunt p⁹nuos. et que vultus supgreditur.

Satiri homines sunt aduncis naribus cornua in frontibus hnt et capraz pedibus similes quales in solitudine sanctus Antonius abbas vidit.

In ethiopia occidentali sunt vnipecdes viopede latissimo tam veloces vt bestias insequantur.

In Scythia Hypopedes sunt humana formar⁹ eqnos pedes habentes.

In africa familias quasda effascinat^r Higonus et Amphodorus tradit quaz laudatone intereat p⁹bata. arefcit arbores: emoriantur infantes. esse eiusdem generis in tribalis et illuris adq⁹ Higon⁹ q⁹ visu quoq⁹ effascinant irans papue oculis: quod coru m ali⁹ faulius sentire puberes notabil^r esse q⁹ puillas binas in oculis singulis habeant.

Item boies. v. cubitoz nuq⁹ infirmi vlt⁹ ad mores hnt oia scribit Pli. Aug. J⁹. Preterea legif^r i gess. Alex. adn q⁹ i india sunt aliq⁹ boies sex man⁹ bntes.

Item boies nudi et pilosi in flumine morantes.

Item boies manib⁹ et pedib⁹ sex digitos habentes.

Item apothanti i aqs morantes medij boies et medij caballi.

Item mulieres cu⁹ barbis vlt⁹ ad pect⁹ s capite plano sine crinibus.

In ethiopia occidentali sut ethiopes. it⁹ oculos hntes.

In Eriopia sunt boies formosi et collo gruno cu⁹ rostris alatum homin⁹ effigies nostriferas circa ceteras mutates gigni mltine mru. Artificia ad formanda corpora effigies celandis mobilitate ignea.

Antipodes aut ee. i. boies a tria pretervbi sol ois q⁹ occidit nob⁹ aduersa pedib⁹ nris calcare vestigia nulla r⁹ crededi^r vt ait Aug. 16. de ci. dei. c. 9. Inges in b⁹ pug⁹ liaz p⁹racz vulgi opioes circufundi ter re boies vndiq⁹ conuersifq⁹ iter se pedib⁹ stare et ciet silem ee celi p⁹ue. Et sili m⁹ ex q⁹cuq⁹ pre media cal cart. Cur at n⁹ decidat: mure^r et sili nos in decidere: n⁹ em repugnate: et quo cadat negate vt possint cadere.

Ita sic ignis sedes no e nisi i ignib⁹: aqua nisi i aqs. sps nisi in sp⁹. Ita terre arcentibus ap⁹is nisi in se locus non est.

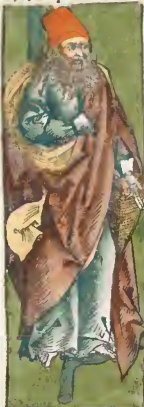

continet vnam partem nostre habitabilis. s. medietatem: alie vo pres. s. affrica et europa aliam medietates sunt sortite. Inter has autem partes ab oceano mare magnum progreditur. easq; intersecat: quapropter si in duas partes orientis et occidentis orbem diuidas in vna erit asia in alia vo affrica et europa. Sic autem diuiserunt post diluuii filij. Hoc: inter quos Seth cum posteritate sua asiani. Japhet europam: cbam affricam possederunt. vt dicit glo. super Gen. x. et super libro Tharalippo. primo. Idem dicit Chrysostomus Jst totus et Plinius.

Linea Christi

Hoepziarcha

Secunda etas mundi

E fili filius lamech decim^{us} ab adam: cum anno sexcentesimo primo hoc anno mudi. lxx. sexcentesimo. lxxi. incipit scinda etas: an^{no} 61. et anno p^{ri}mo iij. cecelino octo cecimo scinda. gii. v. mudi. vi. Et lxxi. iuxta be. v. s. fm. Profeti Beda t. lxx. incipit anno nudi. ab ad. xliij. Et incipit redco fm. xij. t. Rabani. rbi. xvi. eo qd is iud oia retro quesi. p. bilumii. ¶ Be. b. et tamen dicit qd idcirco requeis interpretat^{ur} qm. primus muent ar. ara di. terram qd animalibus. Idco b. s. c. v. 3. pfe consolabat^{ur} nos ab openibus. hanc prius foderit: idco homines agru. s. polia animalia arare cepere: fuerit hoies allicuit: idco etia b. q. Thoe ar. vir agricola.

Menſes comedandū ē. q̄ de illis tribus **noe**. ſ. ſem. cham. 7. japhet
menſes. gētes parate ſunt. vt p̄ **Gen. x. 1.** **h**abz ante gēniū vocabula p̄mi
militū. itū vt bodicq̄ apparat. **E**nde fuerunt deriuata: ſicut q̄ affur aſſyri: q̄
q̄ beber bebeti: parum tēp̄s veniſſet mutata funt ita vt vtz boies vocatiſſimū
annūſſimus p̄ſentatūz hiſtorias. **C**hā. 2. ſilp̄ noe **C**athafuſa vxor eꝝ
noe oim ſ. alioq̄ q̄ illis ozigine gēti
tū rep̄re ponitur. Et ſi oiaſide
renſ pla mutata q̄ manentia noia
apparet.

Tus hoc natus est tercio anno
post diluuiū de quo Moyses tacet.
Sapiens primo astronomiā inue-
nit. et quādam futura preuidit et maxime
de orni quorū regnorū et eorum
occasu. Cūq; p̄cedisset ei minera-
re iū terrā eadē et habitauit ibi

gentē psumēs. Nec enī Eliopolis. i. solus terra
ē ad quā nōnulli filioz Iaphet viri clarissimi ac
cerentes ciuitatem ipsi Ioucho extruxere. Nec
ferē cōsiliū reddidit. Memoribz quō regnare poss
nens finius z astronou⁹ peruicaximus. qui omi
titudines cōtēptum fuit. Quā qdē discipuli
z occafum qñoz regnoz pñcipalū fuidit z do
ctoz ei⁹ filius fuceffit.

Obus fili⁹ chā a q̄: vt Josepho in primo antiquitatū libro placet: Ethio-
pes fuer. Un̄ p̄mū a semetip̄is ⁊ ab asianis chusei vocabant̄. In
de Ethiope. ⁊ a gbus ethiopia regis hec. puincia in mauritanie finib⁹
ē. In ā vaste sunt solitudines orientem versus.

Cadman primus filius cham a q chamanez d būit. it. filios q possederunt terrā chamaneoz q nūc terra d̄ p̄misionis q nūc iū d̄ca nūcipat d̄ ab eo chamanea. **C**sydon a q sydonij. **C**ethe a q ethei. Et **C**ebuseus a q cebusei q̄ duoz filij buerlin. **C**amorea a q amorea. **C**erise a q cersei. **C**eniens a q enei. **C**abaronite. **C**arab q̄ arabes oppidū p̄dicit d̄ apud iū radicibz libani filij. **C**ine q̄. **C**iradus a q aradij q̄ iradium isrlā posse d̄cunt in gualto h̄eto a p̄benis litorē sep̄atum. **C**amarites a q̄ sine nobilis ciuitates vocant̄ aelios. **C**amaritens a q̄ amante. **C**eburibz. d. filius cham a q̄ libia affrice regio r̄ libici ppli q̄ t̄cipit ab arabane mauntanic moie. zab eo q̄m p̄bueri appellata ē **C**adefarayim. s. filij a q̄ egyptij excoi filij. d̄ bz. v. filios. egi p̄ij eni ab hebreis mereti vocabatur a meria isrlā q̄m princeps fuit egyptij. **C**adim a q̄ lydi ppli. d̄ a quibus lydia p̄uocata nō nūc accepit p̄uincia in minoribz asia. In q̄ ep̄belis iobas apol stolē dicit. **C**anani a q̄ ananij. d̄ laobim a q̄ anabij r̄ alios q̄ nōcēdēs ignotē habēz. q̄ bello criptico subuersioz ab obtinensim p̄ntoz nōmīnū p̄uerit. **C**asra filij d̄bā. s. e. se se p̄e p̄ulrimē se palestinorē. q̄ mō palestinū dicit̄ ppli. Et palestia puica ē iū syria et arabe p̄bilisite. **C**asim a q̄ p̄bilistim. **C**adū Sabatha a q̄ sabanē et **C**ecina habz duos filios r̄ sabath a nūq̄ postmodū vocabula p̄dicit op̄ia in occidētalī plaga defendēdis purā. **C**abab a q̄ arabes. **C**ad filioz ebuz filij d̄bā fiat. a q̄ Enmer. q̄ nūc genti appellat̄ ppli. f. q̄ in p̄sente. **C**aba a q̄ sabē a sabē d̄ b̄ij arabes erant̄ ioseph appellat̄ r̄ i. et i. arabia regio dicta quā solū facā itēptat̄. **C**eboribz filij. corpe vir. cūc iter filios filioz **C**oe audaafim. q̄m d̄babiliosim om̄a

ionich². 4. si. noe

Itus quartus filius **A**ham
habuit quatuor filios cum uxore

Secūda etas mundi

Sem paim⁹ fili⁹ noe nat⁹ ē anno pās sui. i. mūdi 70 fm. lxx. interp. 2.244. fm heb. 1. 658. B ē an xpi nativitate. 2937. anm vixit ei⁹ fiere. 600. Iste sem bēno post diluvii genuit arphaxat⁹ 7 fert⁹ fuisse melchisedech q⁹ fm⁹ post diluvium p⁹didit sale vrbē ipa ē bērlin⁹ 7 ab eo descendit⁹ generatōes. 27. Proximi aut⁹ sem. v. filios ē qbus dngs singulares p⁹diere gētes.

Sem. i. fi. noe p⁹la vixit. ei⁹

hēlam
p⁹ fili⁹
sem

allur
p⁹ fili⁹
sem

luch
p⁹ fili⁹
sem

am
p⁹ fili⁹
sem

he x hē
p⁹ fili⁹
sem

Cui⁹ p⁹mogenit⁹ Elam a q⁹ Elamit⁹ p⁹sidis principes. Sem aut⁹ anno cēcl⁹ mo vixit genuit Arphaxat⁹ 7 alios fili⁹ os 7 filias 7 mortuus est.

Iste affir. 2. fili⁹ sem a q⁹ affirion⁹ pullulavit impiū. qz nolebat rebel⁹ lare 7 cū in edificatōe tur⁹ babel. cū nebroth: tō fugit de terra semnar. ad altā regiōē longinq⁹ p⁹us nō bitatam q⁹ ex ei⁹ noie vocat⁹ affiria. 7 edificavit civitatē q⁹ postea vocata est nimue. que fuit metropolis totius regni affirion⁹.

Iste p⁹pl⁹ sp⁹ crudelit⁹ infamā hūit. Arphaxat. 3. fili⁹ sem nar⁹ ē anno mūdi fm hebr. 1. 695. fm interp. lxx. 2.279. Vixit aut⁹ ānis. 358. 7 mortu⁹ ē. Ab illo Arphaxat emiserit chal⁹ dei a qbus 7c. aldez regio appellata ē

Deci⁹ asie p⁹bus ē. Erabie cōtēntia longe plana 7 fontū indigua in q⁹ babilon fuit magna. Ram q⁹ntus fili⁹ sem. b. a. but. iij. filios 7 ab eo p⁹ genit⁹ fuit firi q⁹zū metropol⁹ d⁹ m⁹ale⁹ in hebreo syna d⁹ aram. P⁹m⁹ fi. arā fuit bus tracon⁹ idis regiōis: q⁹ ē iter palestina 7 celestine. i. ea ē busterre iudee p⁹ m⁹ia et q⁹ iob p⁹ba ortū būs

Noe cū plantasset vineā bibēs de vno inebriat⁹ nudat⁹ iacuit in tabernaculo. vidēsq⁹ cham verēda p⁹as amūcavit duobus fribus suis: q⁹ imposito pallio humens operuci p⁹us verēda: auersisq⁹ oculis vini a ei⁹ n⁹ vidēit. Noe igit⁹ volēs maledicere chā quē de⁹ bñdixit maledixit chā anan filio chā p⁹ant⁹ one chā p⁹as eius: de his in superiōribus fit mentio.

Alphet tercius filius noe habet septem filios q̄ er europam sortitus est. Ille alphet a p̄e bñ dictus ē p̄pter ingenia nobilitatem dilata non q̄ ei imp̄cabat. ⁊ ab eo descendit generatio n̄. xv. Septē autē gētes per alphet filios institutę fuerūt. **Gomer** p̄mogenit⁹ alphet in europam veniens gomeritas instituit q̄ postea a grecis galatie nūcipati sunt: ⁊ a q̄bus galatia regio. Ite quippe bispānie ⁊ lusi tanie cōtermina quā a mēdie bz. Ab eo dicitur p̄o ⁊ septentrōe oceanū. Et ab orientē flumē isquane ⁊ ger manie puicinas. **Gomer** q̄ primus fīa alphet a q̄ galatiz ⁊ bz. s. filios. **Arphaxad** affanes a q̄ sannacia. bz. sc̄bz. hoies sunt i paludis mētibz p̄fundo bitātes q̄ exilis regio ē infelici⁹ arborib⁹ referta. **Sodōs** Arphaxad al raphaa a q̄ papblagone. ⁊ papblagone a nomē accepit. s. ē minoris asie regio. **Lecet** The gormia a q̄ friges emerit. ⁊ a q̄b⁹ frigia minoris asie puicina cōgmīata sunt: q̄ postea dardania. dante noia cōgmīata ē. **Sodōs** fīa alphet magog a q̄ sc̄bz ⁊ a q̄bus sc̄bia ⁊ gothia nomen dūctē. **Lecet** Aedā siue mādē a q̄ medi a q̄b⁹ media regio nomē sortita ē q̄ ē assyrie ⁊ p̄e vicina. **Quart⁹** fīa alphet iavan a q̄ gre sui milib⁹ ab ysalia distare dī. **Sodōs** thar⁹ q̄ i miori alia carlos p̄dicit q̄ and⁹ alices dicebat inde puicina alicia pauli apli p̄na. **Lecet** thal ysa al celibim a q̄ cypa isala celibim dca sunt de q̄ circa isulas de soco ci⁹ p̄s. **Quit⁹** de damin a q̄ burgūdi. b. i. insula rhodis veniens rhodios appellari voluit. **Quit⁹** fīa thubal a q̄ bispānia europę igit p̄maria. **Quit⁹** fīa moioch a q̄ Capadoces ⁊ regio Capadocia minoris asie vicia. **Septim⁹** fīa thubas siue thubel⁹ ap̄ pel laur. a q̄ tracia puicina. q̄ sc̄bz p̄b⁹ ē noiaf.

Secunda etas mundi

Sale qui t cayman dicitur. n. sane intel-
ligendo vt infra vbi thare fili? Abphata
nat? est anno pñs sui. xxxv. cōpleto. An-
ni. alidū vō. 2379. hic ciuitatem salem pmo edu-
ficauit imponens ei nomen suū. que postea hie-
salem est appellata. vixit autē annis. 433. ab isto
Sarmate qui t indi prodiere qui primus indiam
incoluit.

Augustinus. xvi. de ciuit. dei dicit. Post be-
nedictionē filiorū thoe vsq; ad Abrahā
nulla sit mēto aliquorū iustorū. nec eos ta-
mē desuisse credendum. s. si omnes commemoraren-
tur: nimis longū fieret et esset hec magis hystori-
ca diligētia q. pphētica puidētia.

Heber filius sale nat? est anno pñs sui. 30.
Gen. xi. mundi vō. 2309. dicit? qbus vo-
cabatur. xii. 467. anni fuere. Ab isto heber hebrei
iudei nominati sunt. nam in domo et familia illi
in diuisione linguarum sola hebrei lingua remā-
sisse dicitur que etiam ante diuisionem linguarū
non dicebatur hebrei: s. humana simpliciter
quia omnes homines a mundi principio voca-
bantur. addit tamen Augustinus q. fm opi-
nionem quorūdam hebrei dicitur ab Abrahā
ham cuius optimus est burgensis. Math.
xii. vbi vult q. hebrei dicuntur ab heber de
nominatiōe pñij nominis. s. ab Abrahā et
eo quia abrahā pñiens de Mesopotamia
venit per flumē ideo dicebatur hebreus id ē

transflumius ideo omnes eius posteri. ac sequen-
tes fidem eius dicebantur hebrei: sicut illi qui ve-
niunt de vltimontanis vltimontani dicunt. Po-
tet igitur vtriusq. asserōnem bene valere.

Ete Jectan filius heber habuit. xii. fili-
os qui omnes fecerunt generationes fm
capales. Sed populi fm diuisionem non
sunt nois noti vel ppter longā quietatem terrarū.
vel ppter mutationes populorū et nominū. vel
contriti gueris alijsue causis. Et istorū habitatio
massa per gentibus vsq; Sephar montem orien-
talem.

Ete pbaleg nat? est anno mundi. 2643.
vixit annis. 239. Hic fuit filius heber si-
dictus. quia in diebus eius facta fuit cō-
fusio linguarū. quasi ipse diuisus sit ab alijs. q.
in domo sua mansit lingua pristina. quia in ea cō-
spiratione nō fuit. Unde fm Augustinum in hoc
nō paruū iusticie vestigiū apparuit q. ista domus
libera fuit ab hac pena. quasi nō fuerit participes
in culpa. Et nota fm eūdem: q. numerus lingua-
rum fuit fm numerum generationis. s. 72. Quia
autem est numerus gētiū: multo amplius q. lin-
guarum: nam in vna lingua plurimas gentes no-
uimus.

Beu vel Ragau filius pbaleg natus ē an-
no mudi. 2775. anni vite eius fuere. 302.
Cuius tempore templa multa pñm costru-
ta fuisse referunt. Et quidam gētiū pñapes ad-
rari ceperūt. Scitabz quoq; regnū dī exortum.

Linea Christi

Bale

He ber

Pba leg

reuvel ragau

Secunda etas mundi

Enti tre principes Iectan. f. Nemi
broth & Supbena cum suis populi
his formidantes diluvium iterum posse
mundum conuenire in campis fennari: di-
centes adiuntem. Edificemus turrimus cuius
atrimdo ptingat vsq; ad celum &c. **Dei.** tri-
bus autē videns qd non cessarent a stulto
suo consilio confudit eorū linguas: & ita fa-
ciunt ut per totum mūdum dispergerent
t. ii.

Tutūm regni Nembroth fuit babilon
lon qui post confusio nem linguarū
p̄stas adijt. regno relicto filio suo be-
lo. **Augustinus** vō dicit eum inde fugatus: &
q̄ filij Babilū regnum illud obtinuerunt vsq; ad
annos. 1205.

Sic Belus dicitur regnasse in obsuro qz
parui dominiū habuit. Et prim⁹ fuit que
etiorū populi deus putant. An diuerse ge-
tes diuersimode eum appellant. f. bell baal, baa-
lunt &c. p̄hegor beelzebub.

Hec ostiunt plura regna. primo satanū qd
licet sit vetustissimū. tamen interpretācapa-
lia regna non cōputantur. Unde p̄ter illi-
us rudatatem regio illa barbarica ē appellata ma-
gna valde. quia mcondis paludibus incipies in-
ter danubium & oceanum septemnon alen vsq; ad
germaniam pōn igitur. Et est prima pars euro-
pē gothi vngari & dani sunt de hīs. **Secūdū** re-
gni massitageraz. **Tercū** sicbiomoz: de quo var-
ro velut annqno tempe ciorūsus peruenit ad arbe-
mensē: deinde ad latinos. **Quartū** egiptiorū
de quibus in sequenti folio.

Sedū Angli. Inter cetera regna duo sunt
clanora assiriorū & romanzorum tempib⁹
& locis ordinata & distincta. Illud prius
in oriente aliud in occidentē surrexit. atq; i-
ne illius mūdū huius fuit. **Secūdū** igit
ex assiriorū et prius monarcbia fuit **Tu-
mis** qui libidine dominādū vicinis suis bel-
la inuoluit. quos p̄ter bellandi impetum an-
cto subegit. Totamq; asiam facile obnu-
it. Et sic factus est primus orientaliū mo-
narcha. hic ciuitate magnā Timmen. quā
assir edificauerat amplauit. Et ex nomine
suo appellauit **Timuen**. hic prim⁹ fuit in-
uentor ydolatrie ex eo qd p̄a suo bello mor-
tuo ymaginem in leuamentis coloris sui fe-
cit. concedens omnib⁹ reis qui ad eas cō-
fugerant securitatē. & sic adorari cepit. **Cū**
ius exemplo & alij huiusmodi ymagines fe-
cerunt mortuis. quas demones intrantes
dantes responsa. diuinos obauerunt ho-
nores. huius tandem ydolum **Daniel** pro-
pheta cum in babiloniam captiuus addu-
ctus fuisset cum eius templo subuerit.

Iectan fia Nebroth Supbe
ter phaleg princeps nate Ja
de seu de Cham pber

Cathalogus regum assiriorū.

De Turri Babil vel Babilonie:

Nembiorb gigas manu fortissimus. Hoc pavo suo vita funco libidine bñandī succēsus apud babilonio s impetum vsurpauit. Cuius regni principis in campo Pennaar incipit. in quo cōuenio Quem habuit vir audacissimus & eloquentissim⁹ vt homines a rei timore reuocaret eis p̄suasit vt la teres facerent & igni coquerent & turrim edificarent ex celsam. Cui⁹ eacumen vsq; ad cūm ptingeret tan⁹ q̄ ascēdunt per eam in celum. Quam cum edificaret magna cor⁹ superbia se cōtra deum erigentes. Edificā tum reuerentiam dñs hac sola animaduersione pēssit. vt gentes due & septuaginta q̄ ibi cōuenerant. & de scēdant ex tribus filiis. Hoc quibus vna erat lingua tōdem linguas confusionē supinducta. vt alter alicuius vocem non intelligeret. Illa conspiratio sic dissoluta est: vt super omnem terrē faciem spargerent. In quo loco aut̄ hec turris Babil stetit paucis notum est. sicut in oriente esse ciuitatem Emponū nobi le chaldcorū ppe Eusebi⁹ Beldach vocatam. Ibi incolē aut̄ non longe ab vrbe videti magnā cōgeriem lapidum & deustationem. Et ppter rupes & animalia venenosa nō patere accessum. eam ibi fuisse opinan tur. Et ab hac singula ad eorum ciuitatem & babilonia traducta. Turris autem altitudo 360. dextris. passū a Bēda fertur habuisse. paulatim aliorū in angustis coartata descenditur et vocatū ē nomen Babil. i. confusio. Cum ibi sint labij vniuersē terrē. Et dñs super faciem cūctarū regionū eos dispersit.

Regnum Scytharū in regione septentrionali Inituū sumpsit. Ibi primū regnauit Thanaus. a quo & thanais flumē s; ingenit cognitus fama nomen accepit. Qui in paludem desinit. Et eodem. que- q; Thualen appellatū. Singulus in quarto Georg. Hec itaq; regio ab ipso thanais diuiditur flu- uio. & vna pars remanet in europa. Altera in asia protēditur. Que aut̄ est in europa ad Traciam termina- tur: & pauca giganti amali: & a flumine remanet illela. Que vō in asia ad orientem ver gens: diuersas cō- tinet gentes: de quarū moribus dixat iulianus in primo Epubo. Cōmumter aut̄ omnes Scythice gētes ed; rames deserunt arcus. Qui nō ex aratro: s; ex feris quas venant vicant. Regnū hoc quāq; viciuissimū sit: quia barba est. Inter quatuor regna principalia noui cōputatur. Nulli tamē hoim Scythica gens vni- q; cēssit: imo & dāriū persarum regem fugauit. & yrum occidit. Siphrio nam alexandri magni ducem dele- uit. Alciom egi ppor regem eam omni exercitu & belli apparatu repulit atq; fugauit. Asiam ter bello sube- git: & per annos multos sibi vengalem fecit. Ex scythis autem multi crierūt: qui res magnas gesserunt. E quibus amafones primo clarissime mulieres: que i bellis dara gessere faano: a. Bactriam & parthi ab eis descendunt. Simila etiā magnus & aliq; sui qui pannoniam subegit: & auleyam euerit: ac in germā a multas edidit vastitates ab illis descendit. Zethorbes humorū rex qui contra Iustinianum imperatorē in- surrexit ex scythia originem duxit. Ungari Catholani Gothi vniuersi ex scythis emersere. Dant quoq; ac Tura: ex scythia p̄dicunt. Ea quippe natio ex mago. Hoc nepote oriū habuit. Barbara enī gens est. Que nec iustum aliquid tenet nec rectum: serpentes & ydola colit: multis inuolutis libidinibus.

Regnum Assiriorū in orientis plaga Anno vite Daruch. xpo. (Eusebio referente) Inituū sumpsit. Qd quidem regnum p̄e ceteris omnibus insignis fuit. Cum per annos. 1302. a primo rege belo. Nē dzo i bideyio ad Bardas apallū vltimū: sub regibus triginta septem potitum fuerit. Assyria aut̄ asie regio fuit: que ad orientē flumē Euphrate ab occidente nethro mari & egipio terminat. A septentrione vō habet Armeniam & Capadociam a meridie autem Sinū Arabicū habet. Et hec est Syria.

Secunda etas mūdi

Regnum Amalsonum seminarum tempore Ragau inter Scithas et Albanos sumptisse ortū ferat. Hec certe semine Scithice fuerunt iuxta flumini Thanaum primum inhabitantes. Deinde ad loca iuxta thermodonti fluvium reuenerunt. Qui ideo ab aliquibus Amozontus vocatus est. Inde ulterius procedentes magnam Asiæ partem subegerunt. Fuerunt autem his prime regine belligere Maribesia et lampedona, que se a marie genitas perhibebant. Que ex europa procedentes magnam Asiæ partem subegerunt. ubi Ephesum et Smirnam atq; alias plerasq; ciuitates condiderunt. Nec eis cum viuis res erat; nisi veris tempore cum quibus vulgo telectari consueuerant quousq; grauidas se sentiret. A quibus si mares nasci pingerent: enocabantur. Sin feminas aspiciant inuilibs dexterioribus manibus bellica erant officia. Unde et amalones dicitur. Ab a quod est sine: et māma: quasi sine māma. has expugnauit berceles et bellozepon filius Blana rex Corinthi. de his vide Iustinū in primo Epitro. libro. et dardorum Siculum.

Regnum Egiptiorum tempore Ragau initū sumptisse constat. In quo teste Eusebio primū regnauit Sosos. quod quidem crebris et diuersis alterationis seu tumultibus mutatum fuisse legitur. de quo etiam persepe in sacris codicibus habetur mentio. Durauitq; vsq; ad augustum. ea quippe Egiptus a Mithray filio Abam habitari primū cepta est. Regio siquidem africana. queq; ut nōnullis placet ab egipto Denay fratre id nomen postea adepta est. Et ut Plinius in quinto naturalis historie scribit Ab oriente rubro mari Asiæq; adiungitur. Ab occasu Cyrenen et Apbneresidū habet. Et a mendicisq; in Egiptiā protenditur. A septentrione vero Egiptū mare habet. Et cum in ea raro aut nūq; pluat. Nil inundatione secundatur ut in descriptione nili superius posuimus est.

Regnum Syriacorum in Achata septuagesimo quarto vite Machor initū sumptisse Eusebius refert. ubi primū regnauit Eglacus: a quo Eglaca vocata est. Que postea conaate dicitur Achata fuit. Quis maxime clarum oppidum comitibus fuit. Porro regio becor testatur Plinius in quarto natur. alis historie referentissima est oluentis. Que etiam licheadonia vocata fuit. De huiusmodi regio velut antiquo tempore exotus: multa locutus est. Peruenit autem aliquando ad Arbenenses. deinde ad latinos. postmodū ad Romanos venitq; ad Turcos. hoc quippe regnū durauit vsq; ad Meli sacerdotis tempora sub regibus quinq; et viginti. Ac duobus et sexaginta supra octingentos annos. post quos sacres vires carni constituti sunt.

De insulis in generali. Capi.

Insule dicte sunt eo qd in salo .i. mari sitae sunt. Ex his nonnullae et maxime ponetiae sunt. **B**ritania occidentalis insula interflua mari toto orbe diffusa. vocabulo sue gentis cognominata est. Hec aduersa galliarum parte ad piscem huius panis sita est. **C**ircius est qd agri-gei oecetes septuaginta quing. annis passum. multa et magnissima in ea fontem calidi et metallorum copia larga et varia. gargaris lapidis et margarante plurime ibi sunt. Hec etiam diebus communis anglicae. **T**ibania insula occidentalis sita gallico a britania est vno termino separata. **T**iboe vltima insula occidentalis. **T**ibos inde insula est finis solina. Hec fert palmas oleum et vineas. hec omnes terras hoc solo iuraculo vinearum quocumque arbor in ea est nunquam ex solo ibi mons caucasicus qui maximus orbis pariter perpetuus iugis penetrat: arborescens ibi ad similitudinem tu ripent. **C**ebades insule occidentales inter britaniam posite numero. xxiij. quarum. x. deserte sunt et. xij. coluntur. **E**cce et eadem et bi bernia prima britanica insula spacio terrarum angustior sed situ secundior. Hec ab africa in boreas porrigitur: licet nulla angustia. nulla apertis. autis rara. **G**adis insula in fine bethice provincie sita. qd dicitur Europam ab africa in qua berucilis coluntur. **F**ormata insule hoc vocabulo significant omnia fere bona: quasi felices et beate fructum vberitate unde et gentibus error et secus lanium carmina poetarum propter solos fecunditatem cum paradisi sum putauerunt. **H**arum prima dicitur membroni: secunda jannonia: tertia caparia: quarta theodora: alia viaria. hec sitae sunt in oceanum contra leuani manitane. **B**ogondos insule sunt occidentales. **S**ic Eprius insule erise et argire. **L**aprobiana hec oens insule occidentales. **S**unt et alie insule que ab helle ponto vsq. ad gades in mari in agro sunt constitute. **E**t primo cyprius insula a cyprio que est in ea nomen accepit: ipsa est. et paphos veneti colerata famosa quondam diuitijs maxime eris. **I**bi enim prima fimentum biumis metalli fuit et vsus. **C**iceta insula grecis pars et ingenio contra peloponnesum: ibi ab leoditis est impet et enutritus. **S**unt autem quondam centum vrbis nobilibus: unde et centopolis dicta est. **P**rima remis et sagin dicitur. **P**rima litteris iura sunt equifres rurnas prima vocant. studium iustitiam spondens et dactylis in ea cepti est. **L**apris copiosa: ceruus eget. lupos vulpes et alia ferarum noxia nullo gentis serpentis nullis: nulla nocua et si inueniatur statim noxiatur: larga est vinibus et arboribus: diptamus herba ibi nascit. phalangos venenatos gignit. **A**bidos insula est europa super hellepontem posita. **L**ibos insula est adiacens provincie abrice in qua ypoera res medicus natus est. et vi vno ictus epima arte ianificij tornamenti semitae dantur. **C**icades insule greci quidam autumnant dicunt: eo qd si spacijs longioribus a deo pociore in orbem tamen circa telon sitae sunt. Nam orbem adion greci dicunt. **Q**uidam vero non qd in orbem digesserit: sed propter scopulosos qui circa eas sunt

dictas cicades putant. **H**ec in helleponto inter egeum et maeum mare constituta. **T**racidantur eas pelago murebo. **S**unt autem omnes inter quinqueaginta tres: metropolis earum rhodius. **D**elos est insula in medio cicadas sita: et dicta delos fertur: quia post diluuium ogigi tempus notatur cum orbem multis mensibus nox continua inumbrasset ante omnes terras radices solis illuminata: sortitus: ex ea nomen qd prima visus manifestata fuisse. **N**am telon greci manifestum dicunt. **I**psa est et origia ubi primus visus sunt conuices aues quas greci origines vocant. **I**n hac insula latona cuius est apolline et dyana. **D**elos autem et quitas dicitur et insula. **R**hodus prima cicadum est. **C**arpaibos est vna alia ex cicadibus. **L**iberea alia est ex cicadibus ubi est ortus venus. **T**ibaria est alia. **E**byon insula Siria lingua appellatur: eo qd ibi multi gignuntur. **B**ano insula est in mari egei: ubi nata est iuno et quia fuit subtilis fama et pitagoras fami. **Q**uo philosophus nomen inuenit. **I**n hac insula primo vasa sicilia repta dicunt. **S**icilia a siciliano rege sicilia dicta est: ceinde a siculo yali rege sicilia dicta. **P**er artri nacta dicta propter tria acta. **P**romontorio peloriarum parui et lythabur: **B**ab yalia cuius fero disera et affricum mare prospectans artem fruentera: vctus et sulphure plena. **A**ti et ibi et ibi montis extant incediam in cuius fero sella et caribdis quibus namgia aut absorbentur aut coliduntur. **S**unt autem parua quondam cleopium et postea mixta tyrimor: principem vrbium sita: rarisam habet: in ea insula primum inuenta est comedia: mare eius corallum gignit et abatem in piedem flumen achate dant: omnis ambitus eius clauditur stadiorum trium milium. **S**ic insule sicilie appellatur: ubi ab colo ypoeris filio: quies poete sinxerunt regem fuisse venturum. **S**ed et clario dicit. rector fuit istarum insularum et qui et earum nebulis et fumo futurorum predicat ablat ventos ab imperitis visus est ventos sua potestate retinuisse. **E**t eadem insule et vult hanc vocantur qd ipse sicut cibus ardet. **S**unt autem notum habentes propter nomina. quarum prima liparis: altera itania. **S**ardus berenice filii et magna multitudine a lybia profectas sardinas occupauit et ex suo vocabulo insule nomen dedit. **H**ec in affrico mari in longitudine milia centis in latitudine. xl. passuum. **I**n ea neq. serpentes gignuntur neq. lupi: fontes habet sardina calidos infimis medelam prebentes. finibus cecitates si sacramento dato aquas eius ingerunt. **C**or sic insule exordium incolae ligures cecitates appellantes eam ex nomine duces. **D**iduntur autem a sardina. xx. milium fero circa ad prospectum ytalie. **E**bosus insula est byspanie. **B**aleares insule byspanie duce sunt. **A**stolades et benafides: in his primum inuenus est vltis fundarum quibus lapides autruerunt. mille et alie sunt insule quia inhabitatae hic non numerantur.

Secunda etas mundi

Amasonia ē regio. p̄m̄ in asia. p̄m̄ in europa q̄ albanie ē vicina. Et ab amasonibus ē vocata. fuerit aut amasones gothorū qui ceterū de inferiori scythia in uolo interfectis viroz suoz arma arripueris hostes optulū animo aggressisse. de maritoꝝ suoz necē sumptūrit rebus vlnone. Mā oēm masculū a sine vscq̄ ad puulū ore gladij p̄m̄erūt. ⁊ feminas refuātes ⁊ hostiū spolia temp̄erēs. deuiceps p̄ter sine masculoz p̄orno viuere taceuerūt q̄ duas reginas. s. **Antibesia ⁊ Lampedonā** maritoꝝ creplo (aus sp̄ dno solebāt esse reges) sup̄ se stamerūt: q̄ruin vna p̄cedēs cū ceteris q̄ hostes dimicabat. alitēra m̄erim republicas gubernabat effecte sunt aut tam fortes breui tempore bellantes q̄ magnam partes ab se scire. C. annis domimo suo sibi tecerunt. m̄er ipsas ⁊ om̄illum penitus masculinū viuere vel moxartatōne aliqua p̄m̄iscrūt. ex finitimis gētib⁹ maritos sobolis gratia elegerunt: ad quos statim temp̄ib⁹ accedentes prolem conceperunt. Sed tpe completo ad p̄eptionis officium instituto: maritos a se recedere et alias mansiones querere coegerūt. masculos autē filios vel enatcabant vel rebus temp̄e p̄ib⁹ transmittēbant: filias vō sibi reservantes eas ad sagittandū ⁊ venandū in formā ab se: et ne in sagittarum ictibus manillarum grossitie impediretur eas in. vii. vt dī anno mānillas terras euehebāt. ⁊ iteo amasones sunt dicte. l. sine māna vt dicit **Isidorus** libro. ix. has vni mānias antiquitus multi vocauerūt. Quarum fertatem comit vt dicitur p̄mo percaules: tem⁹ de aduiles. Sed hoc ponis fuit per amiam q̄ per vires: sicut in gētib⁹ grecorū ⁊ Amasonū conuincitur. Dicit autem **Isidor⁹** q̄ per alexandru in magnū amasones vscq̄ ad interitū pandū penitus sunt deleti. Sed hystoria alexan-

dri hec non dicit. immo dicitur amasonum regina alexandro postulantī tributa per m̄micos relscipisse. de tua prudētia est mirandū q̄ eis feminis configere statuit. quare si fauente nobis fortuna succedere te cōtingat: merito es cū fulsis cum a mulieribus sis deuictas. q̄ si iras nobis dijs nos deuictis parum tibi poterit cedere ad honorem. quia te mulieralis m̄p̄hasti. super cuius responso ad ammiratōem duarū rex generosus. dicit: decens fore nō per gladius ⁊ furorem mulieres vincere: sed potius p̄ amorem. propter q̄ lib̄ertatem eis concessit ⁊ ipsas non violentia sed pōn⁹ amicitia suo imp̄no s̄ ingaut. De eozum regno scriptum est in folio p̄cedenti.

Amasones

Nobilitas circa hec tempora fert introducta. Et nota qd pluribus de causis nobilitas instituta fuit. Prima fuit necessitas. Crescente enim humano genere: cuius homines ad mala prompti essent. oportuit qd bibere infusile pra uoz aduersus bonos. ideo eligebat aliq vir bonus iustusq ceteris atq prudentior. qd ita pfereret: vniuersos p moueret. meliores defenderet & malos coerceret. Hinc dictus e nobilis quasi p alijs inuirtutibus nobilis. **¶** Secundo. Nihil aliud video in nobilitate appetendu. nisi qd nobiles qd aut necessitate costringantur ne ab antiqua probitate degenerent. Secunda causa fuit discoloria plebium: qd rectu iudicijs ignorabat. licet in inter se pacate vixerent. Nam adeo ebetes fuerunt: qd nihil magnipendere valuerunt. nisi qd vulgari opinione celebrabat. **¶** Tercia expediebat pro ipaz pace conservanda: vt ex natalibus nobilium principes biberent. Tercia causa coeessit ex fortitudine aliq singulari. Nonq enim comitatus graue ob inanis hostiles tale edictu sanxerit vt qdqz patri a talibus liberaret. Ius nobilitatis p se & hereditibus suis ppetuo obrineret. Hinc plures nobilitas leguntur. Quarta causa ex abundantia diuitiarum sumitur. Aliq enim popu-

Nimium siue nobilissimu dicitur inter ciuitate grade coadit. Nunc rex affinisqz pie eius bello morte sublatu (vt anteparuit) & regni caput constituit. in qua dyadenate suscepto duxit tota vita inquit curam. veterem qd quasi autu geniu more noua imperij cupiditate mutauit inferens bella finitimus & rudis adhibe ad resistendum populo supauit: & ad libie sine vsc puenit. Nunc igitur magnitudine queste dñatōnis cōmuna possessione firmavit. Comitatus igitur p ximus accessione vtrūqz fortior ad alios transierit: & p rima quoqz victoria instrumentu sequas efficit: totius orientis populos subiegit. Postremo isti bellu cū 3000 affe rege Bactrianorū sunt. qd primus artes magicas auenisse & sūde mortis diligensissime spectasse (vt plentius te qd patribz h' oculo & ipe decessit relicto impubere Nino & vxore semiramide. Ad hanc magnā qd intant missus fuit Jonas ppha. que debet vnu sanctu nominā. Is cū videret petōres ciuitatis Thimue tre misencordia sua ppheta cofortatores. ne videret saluo pācare ad demiciandū eiusde ciuitatis interitum tre omnino recusabat ideo a pfectu rei se fugere posse putauit. ppter qd in mare demersus a ceto reglutu e.

lares nimia penuria victualiu attenuati tradide rūt se & sua alicui duxit: vt hoc pacto malū ino pie temperaret: et cū remeipsos velut nobilim et dñm recognosceret. Inueniuntur etiā qdam nobilitates p diuini oaculi institute licet pauce. qrum aliq pmanferūt: vt in dauid: aliq cito de se cerūt vt saul. & iero boam: & quorūda alioz. plurimi & quozqz leguntur nobilitates pviolētia et tyrannide introducte: qm similitur aliq statim destruxit & penitus delece fuerūt. aliq stabiles per manserūt. Et nota qd fm veteres diuicias raro aut mūq in paganismu nobiliū stirpes ppetuae fuerunt. ppter supbiam & tyrannidem. Multe etiā apud ipianos: ppter eandem causam delece sunt. Im illud Eccl. i. Pedes duci superboz de struxit diis. & sedere fecit mites. p eis. Item nota qd nemo vnqz nobilitate odio habuit: qd ebo nū per se appetibile. sicut virtus aut religio. sed multi sancti eā fugerūt ob grāe piculū qd in ea lateat: ppter difficultate maximā ipsi amē. i. hoc satis i sancto ppha dauid apparuit. que ipemet deus tam peculiariter elegit. Relinquit qd ppter paucissimū ad tātam silitutē ydonei fuerunt.

Foliarie scelus execrandū qd fuit ois mali principiu his tempb initu fumpfit. Tribus maxime de causis. qd vt veter monumentis colligere possumus homines ad ydoloz cultum aliena affectuē. f. amore adulatione & amficiū diligentia circa sculpturas.

Becunda etas mundi

Nachor octo de melcha genuit filios et quibus baniel tercius fuit et genuit rebecca filias et laban filius. **¶** Iste nachor socius filius thare. et uxor eius melcha. **¶** Quis primus filius nachor. **¶** Job filius nachor socius filius nachor habuit duos filios videlicet beor primus. balaz socius. **¶** Baniel tercius. **¶** Iste baniel filius nachor filius habuit unum laban et rena filius rebecca. **¶** Laban filius baniel duos habuit filios quos post beor lipps oculis genuit sex filios et rena filia. **¶** Secunda filia laban Rachel uxor iacob. **¶** Tercia filia laban prima uxor iacob et duos filios et mortua in partu. **¶** Lepidus. **¶** Bebecca uxor iacob. **¶** Duo filius tandem genuit filios abrahā in uxorem quam benedixit filios abrahā abduxit de aram melopotamie in terrā chanaan. **¶** Filii autem in uxorem et disponenda prius requiruntur de consensu. **¶** Amiel quartus filius nachor. **¶** Esau quintus filius. **¶** Aran sextus filius. **¶** Eschidas septimus filius. **¶** Caela octavus filius.

Tercia etas mūdi

[illegible]

Saray prima vxor abrahe diu sterilis tandem gra diuina fecunda pante ysaac nonagenaria mulier scilicet. **C**ecuba scda vxor abrahe et hnt. vi. filios sapia ozmaros et indistria. hac duxit abrahā post mortem sarce. nota filios. samra. i. lecta. medan. i. mada. i. selboth et Sine. **A**gar cecubina abrahe. **S**ymbel mulier et eg. pna genuit duos filios. **I**ste symbel filii abrahe quē pepit agar egipcia analla sare. a q̄ symbel tūc genuit. q̄ postea agareni postremo saracei dicti sunt; eice? ē de domo pna amī sare. quia iudebar

Linca Christi

Abraham

Abram suscitato in hur caldeor arā fratre suo in igne, quia ignē colere noluit. Cū 7 ipse pectus sinit in ignē a deo liberatus ē. Adoptavit autē loth filium fratris sui aī in filiū, filiā quoq; eiusdē fratris sui nōle saray accepit vxorē, deinde cū th arc pte suo nachor q; fratre suo 7 familia aras pegrina- tus ē de chaldeā in arā mēopotanie, demū mortuo pte suo thare, cū esset. 73. an- noz, cū loth 7 saray 7 omni familia 7 subistia sua pcepto dñi pegrinatus ē in terrā chanaā. Et habitavit in sicheu vbi ei dñs apparuit dicens. Demū tuo dabo terrā hanc. Et deinde venit porthapolum vbi nūc ē mare mortuū. Inde veniens habitavit in damasco. Facta autē fame recedēs venit in egiptū a quo rediens ba- bitavit in cōuallemambae iuxta debzion, cui demū in somno dñs apparēs dixit, q; semē suū pegrinū esset in terra egipti annis. 430. Et q; quarta generatōe redi- re deberet in terrā chanaan, cū autē esset. 99. annoz facta fuit ei de terra chanaan repositio. Et q; reges egressuri essent de eo suscepio circūcisionis etiam pce- pto circūcidit se 7 ymabelē filiū suū, omneq; domū suā 7 familias. Anno mundi 3184. *Memphis vel Chayrum*

Memphis nūc Chayrū dicta regis Egiptoz quā tēte diodoro siculo lib. 2. histoz scdo Ogdous rex egipti cōdidit. Et a silia cī memphis dēnoia- ta. Ambit' fladior centū et dñquaginta vides oīm egipti pcedatissimā opportuno totius eius orē loco vbi nilus scissus in plures ptes efficit formaz detrit. Quo fit vt tanq; in nili clauisō posita aditum prebeat prohibeatq; ad sus- periora loca nauigantibz. Et ad cohibendā aquarum inundationem versus na- uis aggeres ingentes opposuit. Et a partibus ceteris vndiq; effusio est lacus ingens ac profundus qui urbem efficit inuinitissimā. Unde 7 postea reges sacre omnes reliquis thebis 7 regum habitacionem in ea edificarunt. Et babiloniam egipti atq; chayrum vocauerūt. Apud Memphim olim colebat. Qñs qui aus- phrones aīo in arguioz regno succederet Ipse maioris glorie cupidine captus ad egiptum transiit. Quos cum suo submisisset imperio Jfidei matris nō sibi copulauit Is cum rudes eius loca homines multas res 7 homini quam maxime conuenientes edoceret, diuinos ab illis est adeptus bonotes. 7 cum vt deum adorare ceperūt, 7 cōmutato nomine apm illam vocauerūt hoc est boues. Sic em̄ boes eoz lingua apis vocatur. Nam iesse Solito in collocantis 7 plu-

an ysaac. i. ientabat cū ad ydolatriā 7 ad vēm yma- gini q; faciebat de luto, qd vidēs sara dicebat ei q; scillā 7 filiū ei? Cū na- tuesset ymabel quē pī in rē, āno circūcidi voluit il- lū sara tāq; apm filium ei- ligebat: s; ysaac sibi nato ab ei? amoz declinauit. Quasiq; abradere i alia regione nāsmater. q; aus ad etatē puelliss, nūc ei vix- ore egiptū cōiūxit. Et q; filios pcreant, q; oēs ter- rā ab eufrate ad mare ru- briū posita vix tenuerūt.

Tercia etas mundi

nio. Et hos insignis ex improuiso illis apparet eum certo tempore tenet et adorant. Et (vt nonnulli ferunt) per annu illum tenere et consueuerunt. Alij per decemium dicere. deinde referentibus prefatus antiquus huius die sacerdos illum in sacro fonte submergerunt. mox alter nec sine publico lacru queritur. Nam donec illum inuenierint instat yfudis merent. Sed non diu quertur. quem copertu centu annulites membris eum pnerorum gregibus populog. et omni multicoz genere prosequuntur. qui ad motum et stationem apud egipti delubra quibus succedit aut incubat. dam omnia in analescencia de futuris. Prope decemipm decem ite Nilus flumens egipti ex maioribus totius orbis. Et immensa aquarum mole singulis annis sole efficitur in tanto rotant egiptum erundat. Et Virgil. ait. Eruersa riuens scpte discurrit in ora. vsqz coloris ante deuersus ab indis id est nigris ethiopiis. Memphis nunc vrbe sacrenozum prestantissima est populossimamqz bonis plumb⁹ refertissima. Et in castro spaciofo potentissimus Soldanus residet. Diuisa aut in duas partes. Quarum vna babilonia noua. Alia egyptum dicitur. In qua olim Pharaon rex egipti habitabat. Et ad eaz gloriosa virgo maria cu puero Iehi et Ioseph peruenit. precipue ad ortum balsami qm his simbus celebris habetur. Ad eam etas docti viri accesserunt Pythagoras et Plato te. vt memphicos audiret vates. Pyramides quoqz ingentes h ec regio habet et varia memorabilia que diffuse apud pteriosqz scribuntur.

Et Nonagesimonono etatis abrahe anno apparuit ei deus et pmisit qd filius de fara vxore nasceret que ysaac vocari iussit. Cumqz ysaac qm et. xx. esset annoz volens deus abrahe obedientia probare ipm filiu sibi imolari precepit. Qui repente dei iussa adimplere studuit. Et cu ad cedem filij pariter et ad altare accessisset. deus cognita boia obedientia clamauit. abraha ne credas manu in pueru. nunc cognoui qd times votum. Et colchum anicet ex iprouiso pepit⁹ inherere ad sacrificiu pulit. Cu abraha obedisset dno in ymolatione filij sui ysaac. facta est ad eu dulcis illa repositio de christo dicente sibi vero. In semine tuo benedicentur omnes gentes. quia obedisti voci mee.

Zoroastes pbs vt scribit Jfi. Ebr. li. viij. ca. viij. Rex Bactianoz fuit que Timus affinoz rex bello interfecit. et libros eam madauit. de isto scribit solinus in li. de memorabilib⁹ mundi. nascenu vox prima vagitus est. lenite em sen sus et fectur in. lxxi. diem. Itaqz vnu nouimus eoz diuinitate qua erat natus. I. zoroastem. Ne primus magozum erit de quo Aristotiles ait. qd vices centum nulla versu ab ipso condita indicis voluminu eius reclarantur. Hanc autem magicam artes post multa secula democritus amplauit. Elaruit aut zoroastes tempore char pbs abrahe.

Reuertia Gallie b'dgete caput. Cuius
antiquissima ante xpi aduentum. 1947.
Tempibus abrahe a trebra. Tunc affini-
orume regie germani a Semiramide regina ex
affinis pilulo in germani confinium conflu-
pta fuit. Tunc quippe magno morbo impube-
re filio terelico Semiramis uxor patrum tre-
beie fufpicionem duci eidem infidatis parare ce-
pit. quā ob caufam trebra (cū non lacuiffe)
cregno cū magno affinis agmine cecidit. Qui
post multos errores in uolofz uiaū in fractus
in belgiam galliarū promoua tandem peruenit.
Et baud longe a Rhenio flumine loco feracifi-
mo confidens ibide ante loco natura munus vi-
bis suis fundamēta leat. Et a tre fecerunt vi-
nauit. ceteris uisus cōfz ad emuerant. pun-
ciā tracto rhenio flumine flicat. Et uiccofo/
lem t qhorē cedit. Qui uix ad tempū indurū
lent ibi des pferit. Et quippe merueris ciuitas
femp opulēfima fuit. Et inter qnqz b'dgete
promittit ciuitas pparatū dignitatis t an-
tīqz nobilitatū. Nus archiepifcō fepie dēo
rhenū impatoriū b'gionū habitus ē. Nec flo-
riffima ciuitas q opibus ceteris cōftrūfima fu-
it. eius ruine dare cōfcedit. Poftea t ibi pal-
latium uirū opz qd ad infiar b'adiome mury
excoat latera factum. tūmūftratis bodienarū
p'z. vñ non folū poflem uirū metiar. uñ nulla
opez ante frangi ceat. Nus quoqz p'bis a
nus nūc inuobis t ornatu lea b'pū ad nēra

Terciaetas mūdi

Damascus Assirie vrbo primaria. Et videtur metropolis omni ferme vrbū asie vetustissima eē videt. Quā abrahe seruos fundasse facere tradit lre. Aliq; campētrius agrū hñs natura soli sterile ac andū; nisi quatenus ad irrgent supne fistulis cuniculq; subdū cre. Quaz humioz terra reddit oīm fertile: z cōstōnibus pstantissimā puulq; amnis in regiōe vnicus primis menibus delabens parua ab illis dirimitur terre lingua cōstōnibus oīm in orbe p̄ciosissimus connecta. Hec insignis ciuitas damascenoz innere sex diez ab hierlm distat in q̄ sanctus paulus baptisimū suscepit. Et ppe cū locus erat vbi cū circūfult lux de celo cū voce de celo audiuit. *Haule qd me p̄le q̄s.* Qui post baptisimū in sinagoga p̄dicabar xpm. ob iudicis iudcor; e damasco noctu in porta p mūri de missus fuit: vbi z to mus ananie a q̄ baptisimus accepit hodie vīstut. Hec vrbs plures calamitates p̄pessa. postremo cū Conradus romanor; rex duende in asiam expēditionis mun^o assum p̄sit. Itaq; ducturi in damascum tres xp̄iani reles cardinales quoq; legatū. z simul p̄iarcham hierosolimitanū: multos quoq; ep̄os expeditōni interesse curauerāt. In qua cum nostri p̄ncipes pzudenti p̄silio castra firmassent. Et si vrbs inenibz altissimis densissimq; munita vrb^o capi nequeuisset: in potestate b̄icu v̄tura erat. q̄ aquanone fluminis prohibiti damasceni. iu

mentia intus equitantūq; q̄ p̄sidio iherit alere nō potuissent fontibus q̄ in vrbe erant; ingēti populo difficilime suffecturus. Cū tamen sibi timendū cives sciret. ne superstis cuniculoz micatibus: qd̄ haud quaquā operosum nūms foret icelligebāt. Et p̄i fontes in vrbe arefecerāt. Subripuit v̄o de tanta vrbe victoriā assiri domitis dolus: cū Baldauino regi ad eā diem fidū a quo ductus fuerat damasceni pecunia corruperant. Itq; regibus inasit: vt castris ad aliam vrbis ptem mutatis; inenia vires suas frustrinā; oppugnans. damasceni irruptione facta fluuio ponti munitōnibus additis in suam potestate firmato. nostros aquanone. p̄hibuerūt. qd̄q; par fuit ex eo facto incommōdū: ab aemona in castris breui laboratū ē. q̄ nisi ab amnis ripa poterat spoztari. Solata oblidione cū tantus exercitus resecta ad iopem redisset Conradus luduicq; reges cōmunitos male habitosq; exercit^o suos in europam reducentes ad p̄via sunt reuerti. cū erat annus salutis sc̄ci dñs z quinquagesimus supra decies centenū.

Damascus

Begnum hispaniarum post tempa a Tubal Japhet filio ortu habuit. Is namq; ex armenia egressus primus hispaniarum regnu[m] (Ilico, teste lib. x. Ethy.) obtinuit. ubi et sedem sibi constituit. prius hibernia dicta. regio quippe europe a montibus piribeneis incipiens. et p[er] colinas herculis atque evl[er]q; in boreale oceanu[m] tenditur. ita ut omnia in eo circum ad hispania[m] spectare dicantur. Cuius magnitudo (ut Hispanus historicus ait) multa et incredibilis in una regione est. Decet namq; uilibus stadis eius latitudo c[on]mensuratur longitudo q[uo]d profus eadem esse videt[ur]. Illamq; postea diuersi gentes et varij nomina u[er]bo cognominare inhabitantur. Quin et flumines plures nauigabiles continet. Trina uini olei omniumq; metallor[um] ac animantiu[m] q[uo]d hominibus sunt vsui feracissima. Abundat p[ro]prie velocissimor[um] acerrimor[um]q; equu[m] ferus. Trecentos totos apud hispanos decerratu[m] est annos Scipione Gracco Albino Carbone Ascello ponticio cesare alijsq; diuibus recepta fuit tandem per eandem duces. Et cantabru postremo ab augusto cel[ar]i bellati. Postq[ue] aut[em] romanis fastibus libere paruit: tanto uisui tantoq; ornamento illis fuit: ut nullum unq[ue] memoriale bellu[m] sine hispano milite gesserunt. Pompei trophea in birthenoz iugo sita sunt. Scipionum monumenta no[n] longe a Taracone spectant. In bosketani tauri sunt ex lapide durissimo maximi tergaq[ue] his literis adhuc notati. Bellum cesaris et patris. Turres Iulij. Iulij carceres iulio biga sacre uisita[n]t. Cesaris opera: cesar Augusta. Euerita Augusta. Morba angusta t[er]re. Augusta inuicere condite. Emporie valenne. Cremona placene. multeq[ue] alie in hispania a Romanis colonie reducere fueru[n]t. A quo regio no[n] solum accepimus Quintilianu[m]. Senecam. Lucan[um]. Luciu[m] florentiu[m]. Pampouu[m] nullu[m]. Sulu[m] ytalicu[m]. Marcellum Orosiu[m]. ueretani uili simos rectores reipublice. clarissimor[um]q; imperatores ut Fleru[m] Traianu[m] Hadrianu[m] ac Theodosios. Sed hoc et gentiu[m] tribus. Videamus quid p[er] hispania[m] xp[ist]iane religioni accesserit. Omniu[m] clarissimos genuit Laurentiu[m] et Vincenu[m] Valeriu[m] dyacones. Eodem fere tempore Engratiu[m] et innumerabiles martyres: hor[um] uicigia imitatu[m] ferdinandus rex et Elisabetha regina anno salu[m] mille simo. cccc. nonagesimo primo in fine anni Granata urbem maximam q[uo]d olim Hispania magna dicta est ad xp[ist]ianu[m] et obsequiu[m] reducere[n]t.

Begnum Bohemorum nuntiu[m] sumpsit a Sclauis qui relictu[m] campo Sennar ex Asia in Europa[m] profecti sunt. In qua Eszechius croatinus baud obsecris parentibus omnia gentem bohemicam condidit. fuit eni[m] olim inculta nemoribus atq[ue] senibus aspera feris q[ue] hominibus aptior: eius aut[em] frater Leches ep[iscop]us comes: cu[m] uidisset germani agris ditatu[m] bobisq[ue] potentie ad oriente[m] p[er]fice[re]. in mag[is] ea p[ar]te plantae sedes collocant. Poloni[us]q[ue] nome[n] ex loco dedit. In pluri[us] scdmica lingua pole noiaf. q[ue] heredes cu[m] inuicem multitudine breui coalesceru[n]t. magna terra adiu[n]cti post q[ue] morte Locku i p[ri]ncipe telegit. Qui arce apud stenna[m] condidit: moriens aut[em] filias reliquit. Ab his factu[m] nati minor post obitu[m] patris p[ri]ncipatu[m] gubernauit et arce vissegradensem co[m]muniuit. Alter a filia bzela dicta herbar[um] et medicine perita fuit. Tertia Zherba dicta senleaga. Idem u[er]o indignu[m] bohemi diu[er]s[is] tantu[m] imperiu[m] vni[us] famulasse arbitrio. Ideo ibid[em] in co[n]dione ubi adesse multitudinem vidit. Ego inquit platee noliteq[ue] imperari. Estote liberi viri qui prosi dabo. Sic equu[m] meu[m] in campos adducite. scdmices quoq[ue] greges. Deniq[ue] ante virum subisset in mensa terrea comedentem ille imbu[er]e uobis princeps erit. Is aut[em] primu[m] co[n]sum arator rem: que[m] in ducent posuim[us] spm[us] laus igitur in verso vomere cascos appollo cibum sumpsit. Deinde equo imponent. Interrogans aut[em] na[m] calceos quemo robore facio seci atteret[ur] seruados in arce vissegradensi. respondit ut sciret posteri qui p[ri]ncipatu[m] inter bohemos accepissent. Id regnum deinde per longa tempora a duobus gubernatum fuit: deinde a temporibus friderici p[ri]mi a regibus in maxima gloria usq[ue] inu[n]t h[ab]etis sub varijs regibus ac imperatoribus floruit.

Tercia etas mundi

Babilonia sen Babilon vrbs predara in chaldeia fuit. et sic Helius in embrotides i babilonia regnauit annis pluribus. cui inis regnū paruo ambitu claudebatur: banc tamen vrbes omnes greci et latini hystoria pariter et poetæ ab ipsa Semiramice regina cōditam referunt aut ampliatam. De qua Quidius. altā cū calibus muris cinctisse Semiramis urbem murū vrbs cōco latere circūdedit: arcem pice brumine interstrato que materia in illis locis passim et terra creuitur. Iosephus diligentissimus hystoriarū scriptor lib 2o ad appionem alexandrinū grāuiter hanc redarguit: inducens Herosifichal dei auctoritatem aniquissimū et verissimū scriptorē. qui manifestissime ostendit vrbe ampliatam et exornatam ac muro cinctā fuisse a nabuchodonosor rege longe ante Semiramidem: hoc tamen ut valentius referret: diuī die quadam circa cultū sui corporis occupata esset: nuncia venit illi Babilonem desecisse. solita adhuc altera parte criminū propterea eam expugnandam euenit. nec penitus decore capitorum redegit in ordinem: quā tantam urbem in suam potestatem restituit. Idcirco vrbs adeo nobilis fuit: ut chaldeam totam et Mesopotamiam se Babiloniam dixerat. et quia Lucanus. Quis supbia fover Babilon spolianda propheas. Qui? miri teste pbr lostrato ius vira appolloniū ibi anit. recentiorū et octuaginta stadiis circūscripti tenebant. Plin⁹ lib 2o diserte naturalis sermo. Mirorū dixit amplitudinem fuisse sexaginta quos multa passuum. Crassitudinem quinquaginta cubitorum. Altitudinem 60 quatuor tantū. Itaqz fuit mētibz ac ortis pensibus tēploz et arce maxime admirabilis. Nec hys prætā Semiramis. et hui⁹ optam quoqz suo adiecit imperio. Indis quoqz bellū intulit. quo pter illam: et alexandri magni nemo inerat. Euerio tandem huius babilonis facta a Cero rege perfarus suo loco ma-

festinabitur.

Iupiter p̄m etbe
Tria (et autē) dicit
filius cui p̄mū nomē
lisanā fuit b̄dē tēpo
ribus apud archady
mago in p̄cio habite
est. Cui⁹ ob vrbes id
fclarissimū iouis no
men ad ep̄m ē. Is i
sania ex debet filiis vi
delicet iterari origines
duxit. Ibi dēqz cū ellis
ingenij maximi vir. videretqz amicos rudes. be
thaliqz sermē ritu videntes: ante omnia eis dē cō
positis legibz illos publico instituto vniere co
cūit. Cūqz eos ad huiusmodi mores redegit
mouit eos deos colere. et aras: templā: sacra
tesqz instituit. Et qui feminas ante habebat co
munes primusqz matrimonia celebrare coa
it. et multa alia ostendit eis vtilia. Que ei amica
siluestres miraretur atqz cōmenderent: cū cristi
mantes deum. Iouem vocarent. regemqz suum
confestim fecerit. Ad autem iouis nomē eadē
posuisse dicunt ad similitudinem cōformū ope
rationum iouis planere. quem astrologi dicunt
esse nā calidū et b̄ndū t̄p̄tūqz: modellū et p̄sē
obfutorē: as in p̄sialis post p̄siam andēxer
alia plura de eo scribit. Sic hui⁹ bōis pōderat
moibz et v̄nibz cū ioue p̄uenire dixerit. quē nō
terrenū s̄ celestū virū arbitrabant. Qd qdē
nō postqz ab archa planee et lysane est p̄cessus
ē etiā mlti alijs coeclis fuit. s̄ ioui sedo celi filio
necmō r̄iom tercio cretū regi fatum filio. mult
tos enī ioui filios et filias veteres ascribē p̄ue
uerūt. Quoz p̄ma m̄nē crua. Scos apis. Tera
sol. Quarta diama. Quis? mercun⁹ et. y. alios

Jupiter

Semiramis hinc magni assirior regis vxor anno a natiuitate abrahe duode-
cimo. Cuius in annis morte solatus fuisse. regnū suscipiens regnauit annis
42. Cuius decessu fisco pubere adhuc filio Tima et vxore samiramide. et eius
miracula esset. et eius vnus filius Tima puer. nō chumans nūc eē imperiū tā grā
de filio tenello cōminere. Ipa vt erat anulo ingēnū quo dā asu muliebrī excocta
ta saluata. hec em̄ in maturo puero. nec aulā tradere iupūi: nec ipsa in ipū palam
tractare: nec ac tannis gentibus vir parentibus vno: ne dum se iure parituri
simulat se p vxore Timā filiū. p semia puer. Nā et statuta vniūq; mediocritas et vox
pariter gracilis et forma linamentorū equalitas. matri ac filio filis. Igitur brachia
et cura velamentis. nara caput tegit et viroz more uocedere cepit. Eodem ornatu et
pplam vestiri inbet. ne nouo habitu aliqd oculare videret. que mox vestis can-
te gens vniuersa tenet. Sic primis iunijū ferū mēta puer credita ē. Et semia puer
erū simulās mactare regiā adeptā fuit. Magnas tunc res gessit. quaz amplius
dine vbi munda suparam putat qd sit facit: quē simulasser. hec babiloniam cōdidit vel
aperire qd esset semina. nec hoc illi degnitate regni ademit: s; admiratōnem auxit.
q; mulier nō seminas inō vtute. s; etiā vires antearet. hec babiloniam cōdidit vel
ampliat. mirūq; vrbis coco later. arcu dedit harena pice bitumine interstrato
vt prehabita oñdunt. Multa alia pēlara hui⁹ regine fuit. Ad postremū cū coucu-
biti filij penitus ab eodē interfecti et cū duos .x. annos post filijū regno posita.

Tima q a qubāda yameis et Timas scribit: Magni Timi et semiramide fili
quartus assirior rex. Anno qndq; inuolūto natiuitas abrahe. post semia
ramide mrem. quā ipse obtruncauerat assyrius regnare cepit. et regnauit annis .xv.
Is cōtentus elaborato a parēbus impio belli studij deponit. et velin sceti cum
nec muasit. raro a viuis in semia: nra cōseruit. Eo tempe apud Cretam
regnauit Cret prim⁹ indigena et ab eo creta dicta ē: quē aut vniūq; uretarum
fuisse. a qb; iupiter abscōdit⁹ ē et inueni⁹. bi Onoson ciuitate in cretas cōdidit et
tybeli mari templū.

Arus q et Arali⁹ dī qn⁹ assirior rex post Timam anno a natiuitate ysa acy
gesimoprimo regnare cepit. et regnauit annis .xv. Circa ista ipa abrahā et
analla agar generat bismael. a q bismabel et gen⁹. bismabel aut filius abrahā
anno etatis sue octauagesimoexto et agar egypia fare analla genuit. bismabel et
postea agarent: postremo saraceni ducti sunt: fara em̄ abrahe vxor: vt scriptura
Sol gentiliū de

Diana prima dea

Ceres dea frugū

fara ait: cū nō hiet liberos dixit ad abrahā mātū suū. In-
gredere ad anallā meā agar. si forte ex ea suscipias filios. q
facto statim concepit: post hec nāt⁹ ē bismabel: quē pūm⁹ fa-
ra tanq; pūmū filijū diligebat et pncipat⁹ herede. Hic ysa acy
bi nato ab et⁹ amore redimant. Ideo suauis et⁹ mīre et⁹ in
aliā regione missus. q cū ad etates puenisset agar mī eius ei
egipti i cōiunxit. ex q. iij. filios reges pcreauit. q oēm terrā
ab euphrate ad mare rubrū tenuerūt.

Dissent reges assirior. crepla pcedētū secute: rīsa gen-
tib⁹ p inuicēcios dabāt. impūi aut assyri q postea vi-
rij dicit sunt ānos .lxx. tenuere. Postremus apud eos re-
gnauit sardana palus vir muliere corruptior vt in sequenti-
bus patebit.

Solem pūmū tonis filij et mīerue germanum florentisse
Lull⁹ dī: virū vniūq; insignē ac splēdidū boiēm et in-
genis regūq; animi pēlar. quē ob ingēres vtutes cū cloro
noie redaratur. putabāt em̄ veteres a nēbroth gāgite sedu-
ci primā rex em̄ ignē cē. Et pterea illi nobilitas nomē so-
le dare nō poterāt. seu q; em̄ celestē putaret boiēm. seu dñū
et eolouisse rōne profunditatis ingenij.

Diana pīa bni⁹ sol⁹ foroz: et iouis pūmū filia. et ipa bni⁹
depehate i pao fuit: et tull⁹ vbi d nā deoz scribit ma-
ta comēorat et iouis aspiciat⁹ fuisse ait. Idēcti ē nē dicit
quā poetē isignē ygnūte ppena voluere. cui legat hāc ex-
meratio liben et pserpine filio pūmū pcepisse cupidine.

Ceres h; apud Siculos i pao fuit. cū sicano siciloy re-
gū iungio copulata. tūto ingenio valuit. vt agroz cul-
tū excoq; asserpia apd siculos boues domuit: et aratro ter-
rā sūcia pscidit: et semia tradidit. q cū in legēte excreuissent
collectis spiciis flabellis seperare. et molis trerere. ac pane cō-
ficere coeuit. cū itea boues glādiū et poms siluestribus vi-
stetaret. Ad qd inermi cū mortāl scia ceteris dei frugū arbu-
tran sunt. Et eam diuinis bonoib⁹bus cēlure.

Linca regū Assirior
Semiramis.

Tima

Anus

Danylas

Spartus

Suytas

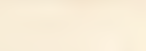
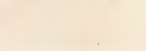
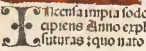
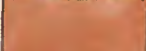
Tercia etas mundi

Linea pontificū

Leui filius iacob

Merary

Neptalum enā tribum facit
na iacob genuit duos filios
de qua Sampson natus est.

Neptalum

Bala analla hyc edēbi
thora dan tribum facit

Bala

Dan

Leu pater omnium leuitarum. a quo ⁊ tribus sa
cerdotalis descendit.

Oboe fili⁹ Ysaac ostendit de sacerdotio cū Aaron
leo q̄ ipse fuerat de p̄mogenito Ysaac. et ideo eius
⁊ 50 vms igne diuino perijt ⁊ c. fuit aut cognat⁹ moy
si et leuitarum tribu natus: Vir quides faciliatibus
pleius et ad dicendum facundissimus.

Maria soror: moysi. p̄bētiffa fuit: Carmen quod
incipit Cantemus domino glōse ceauit. vii. die
bus leprosa fuit. p̄pter murmur cona a moysen abo
ritur aut in cades deserti sui et ibi sepelitur

Iacob et lyā nam maiore sex suscepit filios Iudā
a quo regia tribus descendat ⁊ dnceps dñs inf
delius xps. Ruben q̄ p̄didit p̄mogenita: Simeon et
leui a q̄ leuitarū genus ⁊ schar Zabulon et dynam
a dieben sup̄ratam.

Ruben tribum facit
p̄didit p̄mogenita

Ruben

Simeon

Leui

Schar

Zabulon

Dina

Maran

Chote

Simeon

Gioses

Maran

Chote

Simeon

Gioses

Maran

Chote

Simeon

Gioses

Maran

Chote

Simeon

Gioses

Istentia impia sodomiorū ciuitate Abraham ceteruarius diuino missu Sarani cognouit vxorē que cō
apiens Anno expleto filiu peperit que ⁊ missu dñi vocauit Isaac significans gentes magnas ex eo
futuras: quo nato die octauo circumcidit carnem p̄pncij eius

Linea christi

Isaac
 Isaac filius Abraham. Anno mudi. 3284. vir reo-
 rus post patrem valde longeuus. Et ipse setas esimo
 vite sue anno geminos viret Jacob et Esau ex
 Rebecca uxore filia aamelis genuit filios. Defunctus est
 Isaac vir omni fute plenus et vixisset centis octoginta quibz
 et annis. quibz filij in Ebron sepelire.

Esau
 Esau hirsutius venator vedens primogenitus fii suo
 Jacob p cibo letitule. et a letitula filius dicit. Esau
 dicitur vixit. Chananeis sine consensu parentu supplantat
 a fratre suo in benedictioe pma. apm iacob conabaf occi-
 dere. Ili abierunt aut in edom q dicta est ydumea et postea
 in monte Seyr. et cum iacob rediret de megypto bama de
 currit ei pacificus cum. 400. viris.

Jacob nat^{us} est An. mudi. 344. vixit an. 147. et habuit. vii. uxores. Lyam Ra-
 chel Zelpham et Balam vtz in figura.
 Beniamin sedis fili^{us} iacob Joseph Alesnes Manasses Effraim

Isaac Zelpha ancilla Rachel ge. ij. filios. Aler

Rachel fuit
 vxor iacob
 diu steris. tandem
 genuit duos fili-
 os. crimozua in
 peu. sepeliturus
 ipe Beblee Ge-
 nuit aut iacob ex
 Rachel ioseph et
 Beniamyn. Ex
 bala Dan. Ma-
 nasse Aler et gad

Linea regum
chymorum

Jacob patriarcha vir scissim^{us} ex Isaac natus. Et ipse p^{er} annu vite sue nona-
 ginta sex. et tandem in egypto mortuus est.

Jn regno Sichymorum regnavit Egalcus p^{ri}mo rex vtz parit. a q Megalea
 nūcupata est. et nunc peloponellus vocat. Deinde Em opes sedis rex. et ter-
 tius eius Selchyn apud Sichymos regnavit annis viginti.

Apis quant^{us} rex Sichymor Selchyn pie defuncto
 regnare cepit anno. xlv. abrahæ q est Semiramis
 regit^{us} annis. lxx. ab illo terra illa apis sic dicta
 est q p^{ri}mo Egalca nūc vo peloponellus appellatur.

Arus ille fuit quintus rex assyriorum sub quo nar-
 est Isaac scdm Aug.

Ete Thelathon Sichymor quintus rex fuit quo re-
 gnante adeo mta et lera tpa fuit et cū defunctum
 videt dei coluerit sacrificiis et ludos celebrando quos
 ei p^{ri}mo fecerūt. hinc successit Tiraniach circa an-
 scipulchri eni sacrificare solebant.

Eris rex assyriorum antiqu^{us} qui et balane voca-
 tur sub quo nat^{us} est Jacob regnare tūc apud Si-
 chymos thumaco quē quidē thaurimaci senbunt.

Anno mundi. 3450. Deluvius particulare perma-
 nitus in Achana tpe Jacob et Egalcus regis.

Linea regū assy-
riorum

Tercia etas mundi

Sela fili⁹ Jude cū adbuē esset parvul⁹. nō dedit eū su-
das thamar q̄ fuerat uxor her⁹ z onam: sed remisit eā
viduā in domū patris sui. Cū autē Sela creuisset nimis euz
dare ne occideret: sic fratres ei⁹. Tū thamar meretricē ic-
caute simillat sedeg in bimo cōcepit de iuda z pēgit pba-
res et zaram. reg⁹ Seli. 38.

Uincē in speculo hystoriali. li. 2. ca. 118. Pōit hic
et bonissimā sed elata et supba cōtēmes omē virū: z
quē pū noluit postea sume telidē aut: scz badere ioseph
in viri vīsa pulchritudine z sapia z modestia sua: sed ipse
noluit assentire: nisi pū dimitteret ydola q̄ colebat et con-
mīstata sup hoc angelo instructe effecta est fidelis.

Rodos vrbis a qua insula huc Rhod⁹ nomē accepit
a carianib⁹ a pharoneo Arginorū regē: dū tēctis eodē
ta est. et prima cycladū veniēb⁹ ab orientē in qua vt pōit
pōitū refert rose capillū dū vrbis fundamēta foderēt in-
uentū. a q̄ ciuitas z insula cognominata putat. Nā rhodios
grece lante rosa dīct. hoc insula nongētoz stadiorū ambi-
tu cōtinet. Preter cetera in admirandū fuit. Solis collos⁹
rhodi quē fecerāt lynd⁹ hispi discipul⁹. Qui lxx. cubito-
rum altitudis sunt. Qui p⁹ quinquagesimū sēcū annū terre
motu pīrat⁹. facēs quoz miraco. Atz de septē mirabili-
bus vni fuit: hec insula in orientis p̄mōtōio sita. Que et
potul⁹ z vīs et memb⁹ olim sic z nūc ceteras asieribes
supant. Multa h̄ ciuitas bella z a turas p̄pessa fuit dām-
nā. Nec villo paco turas restū flet. nisi milites brō iobā
m̄ dicat curā fūle recepisset Qui nō solū insulā tutatū fuit
sed et p̄p̄is alijs finimū xpianis auxilio esse cepit An
no iūf. Mccc. viij. In p̄tētem xpianoz gñent Turci vero
vici⁹ quoz dictā oppugnant vrbē. Nonissime anno. Mcccclxx. Machometus ottomāms Turcorū
imp̄ator dūcas in rhodios. c. milib⁹ armatorū. z sexdecī ingētib⁹ machinis. hāc vdicare z rhodiorū militū
religionez relere p̄posuit. Tandē post cruenta p̄lia. auxilio m̄gri petri danubion natione galli Turci
cum ignominia sunt repulsi.

Linea christi

Indas anno mundi. 3434.

Egypti Reges omnes tunc pharaones dicebatur non hoc primum habentes nomen. sed per dignitatem reges tunc vocabantur: sic et apud nos imperatores Augusti appellati. Habebat quoque unusquisque pharaonem primum nomen.

Este pharaon exaltauit Ioseph propter somniorum interpretationem: datus ei annus in manu et stola bis finem et torques circa collum. factus cum circumire per egyptum: precor ne ante eum clamarem. et omnes genui flexerunt ante eum. Quod eamque nomen eius saluatore mundi. Deditque illi uxorem asenech filiam punfaris sacerdotis eliopoleos ex qua habuerunt duos filios scilicet manassen et effrayn.

Phares anno mundi. 3445.

Este pharaon ignorabat Ioseph. et iussit subire egyptum: puerosque sub quo filii israel fuerunt in uagina tribulatione et dura seruitute.

Este effrayn pharaonem dicens qui contradixit per moysen. Pharaonem man rubro obrutus est.

Este pharaon nonus rex. Pharaonem noluit audire vocem domini. et dimiseret filios israel. quare decem plagas attulit: Postea conuersus fuit ad filios in mari rubro.

Ioseph desideriorum vir et patriarcha castissimus in egypto ex asenech punfaris sacerdotis uxore. duos genuit filios manassen scilicet et effrayn. Ab adolescentia cum forma pulcherrima haberetur a rege amantissime et sapientia sua preceperet. per eum per ceteros amplius diligebat. Ideo aliorum constituit inuidias. quia obtulit quiddecimo etatis sue Anno a fratribus in egypto venditus est. Indeque vite sue triginta annis exactis. coram pharaone stetit. Ultor autem regis in sui libidine ducta ut dormi in eum respondit omnia tradidit mibi dices pro te. Illa autem similitudo egritudine ut exoraret. Ioseph apprehenso pallio eius. Ille relicto pallio in manu eius egressus foras quem marito dixit inmeritis et ad me senem debere. et illucit mibi. et pallium ostendit. Credidit Ioseph in carcere tradidit. Is deinde somnia regis interpretans primum annis septem ubertatis futuros. et septem steriles. Rex eius et carceribus liberauit. Egipto preterea. Ioseph igitur postquam in egipto octoginta annis regnasset completis centus et decem annis in egipto mortuus est. Quia vero eius nouissime quando debet egressi sunt ex egipto in chanaanem hoc est. Iudeam reportauerunt. sic enim eos adiuuauerat Ioseph quando mori debuerat.

pharaon mephres

Ioseph somniorum interpretis filius iacob

Reges egypti

pharaon mephres

pharaon amenophis quies quidem menophis putant

pharaon bochoris

Tercia etas mundi

Exom Anno mundi. s. 4. 95.

Stram vero anno mudi. s. 3. 4. 4.

De oris regni arguorū vbi Inach^o ocean^o et terre^o ut autē filius serage^o hmo a natiuitate Isaac anno apud argos in Theffalia p^o regnare co-
pit. Id vero regni durauit annis. 3. 4. 4. Cecrops autē egipt^o q^otor nonagesi-
mo iudice fuitū anno regno arguorū relicto p^o atheniensib^o regnū ānis. 30.

Ynachus

Athenienses fuit p^olarissima in antea regide.
Lin^o paucis vestigiis quedā manet. Hāc primo
ab alabado cōditas dicit Cicero libro t^ocio te nani
rator. Plato vero in Timoe dicit. Anaxim^o regem
egiptū c^o vrbis cōditore fuisse. Eiq^o vocabulo egi-
ptio cognouisse. qd ligna greca athena sonat. Alij
Cecropem illā cōditore dicit. Et eā subita apparitio
ne arboris olivę minerva cognouisse. quā ea arbor d^o
signat. et ligna greca athena d^o. Alij alij ab eo uō cō-
ditā h^ostauratā putāt. q^o tpe Athena apd illos p^o tea
celebat. De c^o nomie P^o augustin^o te cūitate tes

libro decimo octavo varia scribit aucte varronis. Cecrope athenas vrbē instau-
rante subito aq^ono in loco erupit. Et alio repta olea arbor. super q^ob^ous p^o digis
scissata. apollo respiciens qd intelligedus. q^oue faciēdis forer respondisse seruis
qd olea muerit. Quia p^o neptunū significare ambo cōsoliunt. Ambo d^oij ei
cōtemporari. Elicites in cor autū arbitrio. vt ex alter^o duor^o teor^o nomie cū-
tas vocaret. Cecrogans oib^ous vniusc^oq^o v^ori adfuerūt neptuno. mulieres
vero minerie. Que et obinuerūt vt ex minerie nomie cūtas appellaret. Et
sic athena grece vrbē cognouisse qd latine Minerva dicit^o. Et q^o mulieris
voces vna viroz vniue^o superant. Quib^odem irat^o neptun^o ad annis estūā
bus vndis atheniensib^o etnas populat^o est. Que quies placare volētes mptia supplicio mulieres affecer.

Primo vt deoctor nullis publicis interesset cōsultauit. Sed v^o null^o uascentium cognome maternus
acceperet. Cecro ne qd filias suas athenas vocaret. Cecre vero dicit neptunū et mineria athenas cōdidit
se. Sed cū te nomis imposuōe inter eos fieret dissensio. Vbijs reliq^o p^ouibus sit inter eos cōcūctio. vt q^o
cūssa terra laudabilior. p^oderet effectū vrbis nomie imponeret. neptun^o aut mēte suo p^ouissa terra. Equū
p^ouissit belli omci. Et minerva h^osta p^ouissa pacis arbore. Que q^ominuor cor iudicō v^osa su
it. ex suo nomie athenas dicit. Nā minerva athene grece dicit. de q^o h^ocan^o libro sexto ait. P^oim^o ab egeia p^o
cūssus cūspice saxo. Theffal^o s^ouipes bellis seralib^o omien Exlit. Et virgū^o georgicor^o p^oim^o. Inq^o o cū
prima frenicute sūdit equi tell^o p^ouissa mēte neptune. Apud athenienses p^oio regit Cecrops egipt^o. An-
no quarto et nonagesimo iudice fuitū. De cūmisseptim^o et v^oim^o cor rex fuit. Eod^o tpe samuelis. Postea
p^o magilibr^o respub^oica atheniensū fuit adinistrata. Hec vrbis atheniensis quondam nobilissima fuit. null^o in
dignā p^oonij. tāta c^o sup^oerit claritas p^obor ac omnis doctrine liberalis fuerat. Eade m^o tpe parit
oppidi spem sent. In eo tū saxo q^o venūit minerie templū fuit. At ex p^o omne greca uolara. tū op^ois ma-
gitudine. tū difficultate oppugnatiois. Hāc flo^oretū^o quidā d^o ab omieo tradidit. cū implorans launorū
auxilio null^o opem iuenerit. Rura ei ob eā rem tradidit. in quo etiam ignobile ducit.

Athene vel Minerva

Linea Christi Exom

Stram

Minerva

Prometheus

Atlas Dignas

Appollo

Jupiter

Minerva cantatissima mulier anno etas Isaac. 58. **E**t apud montem de lacu appuit. Et cum nomine postea **E**ntonia appellata est. dicebat et pallas et pallade tracia insula ubi nuntia fuit. siue a pallante gigante que interfecit. **H**ec appe iouis primus priogentia fuit. qd apud rutes affros cu mltis an no cogita repisset no solu affri sed et greci eas absq mare ex iouis ceteroq gentis a dicere. cu ei ongo nuntio inuenerit. **I**sa cu primus sanctificauit omnes ante a seogentia aduenit. **H**as osteso q ordine purgata lana: et tenuis? ferreis pecunata ars colorata. etia tenuis exogitavit officia. **E**ti a sanctificos fulones. nuntiores. textiticesq puelle (teste ouidio tercio fastoz lib: o a) festura religiose celebrare ceperunt. **H**is insup ola co vitz mortaliu? incoquntia becipa inuenit ars docuit. **I**sa eade? vt accito ait? sapie de? et artiu inuenit de. **L**audes cu ei fama et nimis reuerentia late diffusis fuit. in ei? bono? tepla costruxit. **P**apue rome in tra teplus **I**ouis. **E**te amantiores septim? fm Aug? est octau? rex al **I**smozu? sub q de? appuit ysaac pmittes ei q pmisserat pfi ei? regnate apd sicimoz leocippo ei. viij. reges. **R**ometh? bus tpius in archadia claruit. **A**ureti q acutissimi ingenij et spectate peritice. q boies in copositos ac rutes ad politiores mores coposuit. **E**st a tra quoq boim prim? de terra formauit. et are quadaz velum spm habetia moneri fecit. **I**nce cu i altissimu cau casti mo? refecit astrologia didicisset ei prim? astrologos docuit. **I**nsup etia igne et silice prim? eduxit: vt plim? te stutus est. **A**liu preterea anuli (sed ferre) prim? inuenit. **Q**ue quarto digito in honore cordial vene portare sua uit. vt liberi cinetqz aureo vterent? liberi in argenteo: et ferri ferreo tannum. **S**ub isto Deloco nono rege assyrior? **L**ocur? est do min? ad iacob: reprimites ei q pamib? suis pnu serat: q sunt hec duo. **P**ossessione terre pnuissimis id est chanaan. et bndictione oim gentiu in semet ei? quod est christus dominus et regnavit annis. 36. **A**las et ipe archadie bac qz tepestate. **A**ur mste co templandis clar? fuit. **Q**ui astroz cursum pugnali studio ppbendit. et prim? de astrologia iter grecos dissecuit: ppter qd fuerit cu celi portate. **Q**uius idem oge ei? noie nucept. **E**m? altitudine celi portatione inopi monē vulga venisse videt. **I**de septe gentiu filias hym **A**leus iste fuit decim? rex assy phas nuceptas. **B**rior sub q mortu? est isaac. **E**t regnauit fm Eusebiu? annis. 32. **R**egnate tūc apd sicimoz **A**destapo. et reges. **A**ppollo atbara regit. **M**edicine arte inuenit quam frater su? Esculapi? ampliant q et fulmine interqz **I**ste appollo teipbie? dar? habet. et p? mortu? de? hab itus est. **I**s em a poetis pbitomis et sapie de? appellatus est. **Q**ui medicine arti rector et vniu herbar? prim? coq nitor vt Quid? primo Methamoph. scribit. **M**edicina mcam est opteretqz o de **T**heoz et barbarum subiecta potentie nobis. **E**te fuit. xij. rex assyrior? s? q mortu? ē **I**oseph regnate sicimoz plameo. xi. **E**te Jupiter te? pducit ei qz boue offerit. prim? etbens: et vt aut? dicit filius **E**cu? ppiu nome? **L**ysana fuit. bis tpius apud archadia magno in scio habitus est. **E**m? ob virtutes id petatissimu iouis nome? adcep? est. **Q**ui cu esset nobilis genere ex archadia a thebas fuisse dicit. **I**bidemq: cu esset ingenij maximi vir. videt qz amicos nites. bestialiqz ferre nita viuē tes. ante oia ei dē copositis legib? illos publico instituto viuere docuit. **Q**uq: eos ad bitanos mores rede gisset. monuit eos deos colere. et aras. templa. sacerdotiqz istituit et multa alia eis ostēdit vniu. **Q**ue cu amci siluestres mirarent? atqz comendaret ei castimares deū: **I**one vocaueret regēqz suū ostēsum fecere **E**te fuit decimissimoz rex assyriorum sub quo natus est **M**oryses in egipto regnante sicimoz. xij. **E**orthopole. Et arguozum. 5. **E**nafo.

Linea regu assuri
ozum

Ananites

Delocis

Balcus

Amichus

Batus

Tercia etas mundi

Lacedemonia fuit licaonice urbs que est posita in achaya sine peloponneso a lacedemone iouis filio ex Taygeta condita. A qua ipsa greca regio nomen accepit. Hec eade alio nomine etiam sparta dicta fuit. Theodorus tamen spartas urbe fuisse et lacedemoniam regionem. In qua illa consistit et memorat. In diffinitur tamen per alterutra. tam ab illo quam ab alijs auctoribus legitur. Sed quas ob causas sparta dicta fuerit Iulianus tertio epithomatum suorum libro exponit. Spartanoz genus hac tempestate saluaret quisquevis sumo regni. Sic anno dclmuncie lacedemonioz rege mortuo. Eorundem regno consumpto principibus habuit labor et milita in studio est quod fecerit filioz. Unde et varium habitum ab alijs ferre consueuerat dicente virgilio. virginis os habuitque gerens et virginis arma spartane. Primus autem lacedemonioz rex fuit Eurystheus quidam nomine patria grecus. Anno a natiuitate Abrahe octauo supra nonagesimu. Is lacedemonis primu regnare cepit. Agellanus autem tertius lacedemonioz rex vir immortalitate merito dignus fuit ab heracle orogium dices. In inuenti etate regni adeptus fuit. semper fidei obleruator. Lyargus quoque lacedemonioz princeps et legum lator in plane clarissimus. et inter philosophos a diuina. Indit in pteco habitis est. Hic lacedemonis lege tulit. de quo plutare valent et iustini et aristoteles in politicas multa scribere.

Lacedemonia

Mercurius

Bach?

Quirinus?

Iste mercurius multarum artium peritus fuit. quas hominibus et adeo deus credebatur. Primus autem deorum nuntius seu interprete fuisse omnes poete testantur. Dictusque et facundie. mercatorum palestra. fuit natus. et interpretis deorum. Iste etiam lyras persequendum comperit. Hic in omni doctrine genere et quod maxime philosophice edocuit fuit. ut dicat eum sua virga et herbis tantum moribus suscitasse. Unde et post mortem inter deos relatus et stellarum est. Et ab eo stella mercurij nomen accepit. Ea preesse facundie et eloquentie ut plurimum consueuisse dicitur.

Iste Bach? primus i greca vinum iuenit et per deo cultus est. quod dicitur est liber per et arcos condidit. Iste est dyonysius bach? filius Semele inde in modo paganos amodo domesticas regionibus vinum producit. penitusque ex ordine germanos conficere docuit. Deutsches est enim Silesius illius nutritor.

Amazones

Iste Quirinus primus ad arma et armis homines iunxit.

Hec sunt milites Cythrice turra flumini Chanaym habitantes ferro assidue. qui assumptis armis per centum annos consensim bella preceperunt in Asia quam in Europa. multas urbes celesco et magnas alie preceperunt. Hanc etate Amazones casia regibatur. In primis maritima et lampedo quod cypellus deus smyrna et alias ciuitates possiderunt. Exinde anthiopia. et ypolite per hanc orethia post illas pantheasilea. Hanc occidit pirrus filius achillis apud troyas.

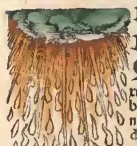

N De tempe regnū argiuor siue grecor exortū est: sub ynacho primo rege. et durauit p. xliij. reges vsq; ad tpa iudici isrl' barach z delboze. Tūc pte' cū isleo nō spōte interfecto nines reliq; argos: z trāsfuit regnū in mēnas post q; illuc regnauerūt annis 7 acro. Illis tempibus scōm cōmēstare (q; dicit mgt bysio ne scōlathice) pboroneus fili' ynachi et nyobis prim' grece leges dedit: ac sub iudice causas agi infirmut. Et p' terea iuns amilis perit dicit cū locū quē forū dicimus in q; ses iura reddunt (ad cō forū denomiari). Dicoz q; ysis in egiptu nauigauit. Et quāsdā apices israēl' eis dedit de agricultura etiā multa eos docuit. Un' eis yo diceret ysis ab eo dicta est q; in lingua cōsonat terra. Et ob h' p' morte in numero dicoz in egipto recepta ē. fili' etiā pboronei q; apis dicit ē eodē tpe i egiptū nauigauit que filiū pboroneuiz ysidis fuisse tradit. z filiter ab egiptis reuicatur ē. Ynachus a natiuitate facie āno sexagesimo apud argos i thessalia prim' regnare cepit et regnauit annis. 50. Is post se reliquit ysidem egipti reginam z pboroneum eius successorem.

ysis

populo inter deos cōmmerat' est: et boues ymolabāt dicitur: q; p' h' egiptu.

Rex iste quart' rex argiuor fuit. ex cui' nōmē illud regnū nōmē accepit. Hic post obitum deus haberi cepit. tempus et sacrificijs bonoratus. Hoc etiā tpe

JOB

Thebit scāssimus patenne in signe focemē. In Idumeet arabie finib' exaret p'c ma ires bofra nascat. Hic erat iust' rex. morte stus. pndes. grauis. tpbis pndēter vres: Jtes q; continēs. ac mirūmmodus panēs. Et vixit q; filios z feminas tres suscepit. Quies q; pte inter omnes fuit tps oriētales: Cū' p'fessio septē milia ouium fuit. ita milia cameloz. Quisq; agita inga bonis quingēteq; aline ac familia multa nimis. Cū' autm fortitudine y dñs certo argumēto cōprobaret: pmissit vt a diabolo tentaret. Qui accepta potestate oēm eius subitānā. filios p'pmones z filias p'didit: cūq; graui vulnē vlcerauit. quib' in omib' Job la bñs suis nō peccauit dices. dñs dedit dñs abstulit z id cum tēng' cōuersus dominus: Omnia q; amq; ei a p'cipio fuerāt duplicata addidit. Supurixit tēn Job p' flagella quadragita z cētus annos. Et vidit filios suos: ac filioz suoz filios vsq; ad quartū generationem. ac sic senex z plenus diez mortuus est.

Linca regū Ger
corum

Ynachus

pboroneus

Serapis

Argus

Tercia etas mundi

Moyses verus: et omnium prophetarum summus: historiographorum princeps: vir sane magnificentissimus: super omnes gentes populum dei de egyptiaca servitute liberavit. quadraginta annis ipsum in heremo regnavit. Ipse enim dilectus deo et hominibus cuius memoria in benedictione existit. Cum deus in monte synagloriam suam ostendere voluit. Cum vidit ignem ardentem et non comburentem. Cum enim moyses pasceret oves iherosolymorum in deserto apparuit ei deus in rubo ardens qui non comburebat: percipies et ut in egyptum descenderet. ad liberandum populum israel. Ipse est Moyses de cuius laude resonant celum et terra. deumipiditate ad faciem dare quod de nullo alio poterat de paulo apostolo scriptura testatur in hac fragili carne. Ipse in circumscriptione: Ipse in spacio testimonium de divina essentia docentes omnium verum deum colendum esse.

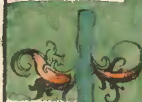

Iste Aaron moysi frater vir sanctus. et insigni eloquentia ornatus: digne summum sacerdotem sibi assumptum et testamentum eternum sibi et filijs suis statuit. filiusque eius Eleazarus in pontificatu succedit. cui prius stolas sacerdotum tradidit. Obijt autem anno vite sue. 125. pontificatus vero sui sexto et trigesimo in arabis monte orob.

Eti tres scilicet ythamar Nadab et abyus cum Eleazaro: fuerunt filij aaron quorum duo Nadab et abyus percussi sunt a deo pro eo quod ignem alienum obtulerunt in tabernaculo et subito concremati sunt.

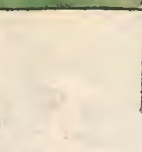
Linea christi

Ammadab

Maalon

Tercie Ammadab primus post moysen fide plena ingressus est mare rubrum.

Alijs trepidantibz ppter qd regale stirpe meruit perire. An. mundi. 5644.

Balaam propheta filij beor: qui habitabat in fine terre filioi anonyr
predat. ad hunc Balach rex madianum legatos fide dignissimos in-
strogates ut veniret et malediceret israelitas. Ille aut consilens dnm prohibe-
tus est. denio mittens. qui coru volitant obtemperare volens stemens asinam cum
legatis ad regem ibat. Et dum pergeret angelus domini eade occurrat. et euagat
naro gladio stantem qd nec ad terram nec ad sinistram deuiari poterat in angustis
simo loco. conadit asina sub pedibus sedentis. et cum vehemens latera eius
ecederent. Dominus aperuit os asine. Et confectum balaam vidit angelum do-
mini qui corripuit prophetam. qui iussu angeli pgenos prophetauit dicens. Er-
uit stella ex iacob. Et conuerget virga de israel. et puerit duces moab.

Tempore illo balaam et moab pphetauit et occidit. Balaam

Maalon anno mdi. 3688. Josue p morte moysi
a deo iudex constitut fuit sup isrl vt ppllo terra di-
uideret. Abissus ad exploradu iericho: et exploratores
ante recepit raab meretricem et occultauit in domo sua. q
et domui et familie sue pmissit munusculum si signu
poneret cocineu in fenestra. Et ecce dimisit eos ab
ire ipsiqz via pacifica p iordane miradose transierunt
ante cedentibz leuitis cu archa. Ille ioseph filius Naue
populi domi viginti septem annis rexit. hic solus cum
Caleph ex sexcentis milibz viuis. qui ex egipto egres-
si sunt in terram. pmissiois cosecutus est. Apoc. 17. tamde
cerchimo et decio vite sue Anno i morte effiaim sepel-
fuit.

Oppressio regi melopotamie. que etia percussit.
Michabef q angel dñi apparuit arguens filios isrl
de trasgressionis legis improprie bnficia eis a dño
collata ad fletu eos induit. qd pluribz vicibz recessit
a deo. ppter qd traditi sunt in manu pluriu tyrannoz
et penitentes liberati sunt p diuersos iudices. et post lu-
berationem sepe recidauerunt in mala.

Iste Elioth percussit egion regem moabitaru et habuit
pro dextera.

Sangar filij Anath occidit sexcentos ex philistin
vomere volentes intrare territorium eoz. Post
hoc malum facientes traditi sunt in manus iabin regis
ethan. cuius princeps exercitus erat Byzare. Est
autem egressus in bello cum barach ad hoc suadente
et associante beliboz pphetissa. Cui honor delatus
ut iudicaret isrl.

Tercia etas mundi

Moyses frater aaron et filij israel cum fuissent in egipto. cccc. xl. annis. Que computatio accipit a pma pro
missioe facta abrahe in egiptopotami. Et aut a deo accepit legē dedit filijs israel. Qui post. x. plagas q
bus de egiptu annuit pcesserūt p celum vsus mare rubrū. et pbaraone peninssit pplm dimissit
angelo eos pcedere i die i colūm i nubis et nocte i colūm ignis. vii. et pbarao pgreual cretandus suis et cur
ribus inleat et eos vt reduceret i egiptū. Moyses pmi iuxta pceptū dñi aguo pascal comisso cū pplō israel.
videtelq filij israel appropinqre egiptū: cepit murmurare p moysen q eduxisset eos de egipto. Et ante q
moyses et ex dñi iussioe excedere dñi sup mare rubrū. diuise sunt ad q factis vijs i medio maris: p qs inceden
tes libere filij israel. pbarao p dictas vias cū suis cretandus inseqbat. Egreffis oib⁹ de ppo bebezor moyses
extendere dñi sup mare. reuerse sunt aq vt pns sberis pbaraone cū suis i medio fluctibus. Et ceciderūt q
moyses cū pplō. et maria foze et cū mulierib⁹ nmpantibus canticū istud dño. Cantem⁹ dño gloriose et.

De Raphidin postea venerūt ad mōte synai et ad radices ei⁹. Ibiq madant dñs eis p moysen vt si
deret nec etiā tangeret ipm mōte nec numeti. alioqn moreret. Quo facto die tercia mons cepit fumi gae: et
tonitru audiri: et sonit⁹ bucanē et fulgura videri: et nubes densissima operuit mōte in q intravit moyses
ad recipiendū legē. His pacis dedit dñs legē pplō suo i mōte synai tercio mese egreffioia de egipto. Que
lex diuidit i triplex gen⁹ pceptorū. sc. moralū. iudicialū. et ceremonialiū. Et moralia qdē sunt. x. pcepta que
bitur Exo. xx. ca. moralia qdā alia sparsim i dñs loc pchataena pcpue i deuteronio. Et reducūt ad de
calogū. et p p obligauerūt et obligabūt ad obmānā eoz. eē oēs nates. Et pta tma sculpta i vna tabla lap
dea nos hnt ordinare ad deū. alia. vij. ad pxiū. Iudicialia aut ordinata erāt ad obmānū pacificū obuium
pōli adinice et boni ciuitatē. sicut sanita ciuitatū. obligabāt solus illū pplm vsq ad passionem xpī et.

Nitulum constabile filij israel. huiusmodi etiā temporib⁹: egiptiorū more: (Qui busidē adorabāt) si-
bi fecerūt: Cū em Moyses cū dñō in mōte moram faceret. Popul⁹ ad aaron dixit. vt faceret eis te-
los q̄s toleret. ⁊ precederēt eos: Quib⁹ bur resint: spurs ab eis (vt tradit) suffocet. Aaron timens
ait. Tollite in aures aureas vxorū ⁊ liberorū. Quas cū accepisset formauit ex eis vituli cōstabile opere fuso-
rio: Et dixit p̄p̄lis: Hui sunt dii tui israel: qui te eduxerūt de terra egipti: sed itaq; aaron altare. ⁊ in crastinū in-
dixit solennitatē. Dñe surgētes obtulerūt hostias: sed itaq; p̄p̄lis mādūcare ⁊ bibere: sunt exierūt ludere id
est adorare. Tūc ait dñs ad moysen. Tēde de peccant p̄p̄lis tui: ydolatrando: dimitte mē vt deleā eos. Cui
moyses. Quēso dñe quiescat ira tua: ne dicāt egipti callide eduxit eos. Imporēs eis dare terrā quā p̄miser-
rat. Placato dñō tēcedit moyses sc̄tes sc̄u tabulas lapideas scriptas digito dei: Cui occurrit ioh̄s dicens:
Glulatus pugne est in castris: Cui moyses: Imo vox est cantantū. Et appropinquā vidit vituli ⁊ choros
etirae: p̄ieūt tabulas: et cōfracte sunt. Et post rēphensioē aaron de fabricatiōe vituli. ⁊ de excusationem:
vituli cōbussit. ⁊ massas in puluere redegit. quē sparsit in aqua dñs filijs israel. qui in barbis ydolatrariū
apparēbat: precipiens leuitis vt secum acciperent gladios. ⁊ omnes reos signatos puluere occiderent. Cē
ciderunt eo die multa milia virorum.

Tercia etas mudi

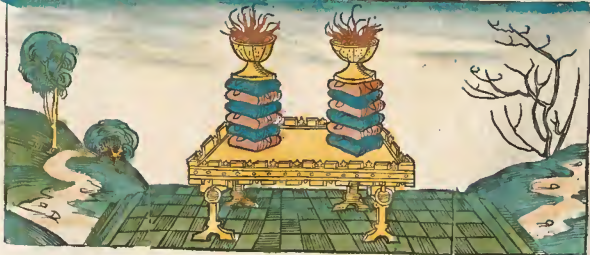
Moyses post tres mēses egressionis, ascendēs in montē synai: vbi quadraginta diebus et noctibus ieiunans legē dñi meruit accipere. Dādānt dñs ei q̄ faceret archas de lignis setim. Que sunt impuritas: Cur? lōgitudō esset duob; cubitor; cū dimidio. Lantudo vero vni; cū dimidio. et similiter altitudo. Et tota intus et foris cooperta auro mōdissimo. ac supra corōna aurea: Et p̄cipitōriū aureū siue tabulam aureā quisdē lantitudinis et lōgitudinis cur? est archa. vt archa regere sufficeret. Erat autē sursum creatim emines archē sicut cooperculū. qd dicebat oraculū: Per vtrūq; latus lōgitudis erat bim circuli aurei totū lignū penetrātes. et p̄ eos vectes de lignis setim de aurati mittebat. Quib; archa ferrebat. nec vnq; extra habant: Et vtraq; vero p̄te oraculi. sc; in duob; angulis anteriorib; positi funi duo cberubim aurei. vñ alterum respiciebat. versis tamē vultib; in p̄cipitōriū: duabus q̄z alis expassis. et mutuo se tangēdibus velabant oraculū. alas ex opposito erēdebant. Et hec habebant in scā scripturam: In archa autē posita fuerunt vñna aurea mōna hñs: Eliza Aaron: et due tabule decalogi. Cū ea in plano nō adeo pfecte figurari poterit Imaginatio inspiciēs cetera supplet.

Figura Archē et p̄cipitōriū scdm Rabi salomonē.

Figura Archē scdm doctores catholicos.

Simili modo ait dñs Moysi. facies mēsam de lignis setim aureas lamib; coopras. hñs quattuor pedes: In singlis vero pedib; erat anu; aure; In anulis vero vectes aurati. quib; ferebat mēsa. Erat autē labiū in ea p̄ circuitū sicut in archa: et labio affixa erat aurea corōna alta digiti quattuor: Ita q̄ medietas sup mēsam eminebat. ne supposita caderēt. Altera medietas inferi; ad decore p̄debat. Et ponebant sup eas duodecim panes azimi: Sem; altitiscus: Et singulis supponebat patina aurea cū thure. Iosephus vero scribit p̄bias aureas suppositas plenas thure: In dilecto fabab; recētes et calidi imponebant: Qui immoti manebāt in fabab; sequēs. Sublatos vero soli sacerdotes conicebāt: Ideo sacerdotes dicebant. vt sacerdotes formarēt coquerēt ponerēt in mēsa et tollerēt. licet nō obseruari: Dicebantur quoq; panes p̄positiōis. Quia positi erāt coram dño in mēmonā sempiternā. xij. tribu filiorū israel.

Reccepti quoque dñs fieri Candelabrum ex auro purissimo buclle: Cuius basile basi infixu erat ferreū
 sup. vestitu calamus aures geniculatis ad modū canie. Vbi autē calamos capita inter se iungebant
 tanq. duo cyphi et aut in modis nūcis. Et ex fundo cyphi. pcedebāt flores recurui. quasi lilii. Et in
 ipso fundo inter cyphū et lilii erat specula volubilis. Et ita cū in basili essent quique calami in hūc modū copu
 lati. Quattuor ibi iūcture erāt. Quarū quocq. habebat qñ cyphos duos iūctos et speculas sūl et lilii: Vnipes
 vero candelabrum q. procedebat directe in aliu inferius hīs tres pedes. Et farsus debet ex calamos egredietes
 de basili. tres ex vno latere. et tres ex alto. iēdetes sursum obliq. Quousq. ptingeret ad altitudinē basili. In
 basili pō quattuor cyphi imitar nūcis. Quos aliq. pomellos dicit. Ita q. duo cyphi positi vn⁹ cōtra aliu fa
 ciēbāt pomellū vnū: Rabi salomō scribit istos cyphos fuisse obliq. s. sic dispositos vt calam⁹ p. medius
 cyphi trāsiret: Speculeq. sūl et lilii. et vt debet dicit pomell⁹ et flos in candelabro ad decorē posita fuerunt.
 Erat autē vt dicit Iosephus ex. lxx. pñbus cōpositū. in vna base erectū. Quociq. vero modo factū fuerit in
 sumo. vij. debet capita cōstiti sup. que ponebātur septies lucerne auree: Ita q. vltim⁹ cyph⁹ q. erat in summitate
 cuiuslibet calami. erat sedes lucerne. Infusoria etiā septē ex auro erāt. Quib⁹ oleū infundebat lucernis. Et at
 q. septē lecti dicit emātoria. Qui ex auro erāt ad emungēda vel extingūda lucerna: et cū quib⁹ amouebatur.
 Illud qd. erat cōbstruē de līanio. et residuū līanij. ad incendendū aptabaf. Vasa qz. plena aqua. erāt: emūcta
 ne faceret fumū: Qñe aut pond⁹ ei⁹ cū vasis suis habuit talentū auri. Debz. pō dicit centenariū auri: Ne
 scilicet pferet pond⁹ quāq. magnū auri pond⁹ requirebat ad tantū opus pñciendū. Positi autē erat ad austrus
 cōtra mēsan. nō recte quidē sed obliq. pōt tamen in plano figurari possunt. tuncceps videri potest.

Altare quoq; holocaustoru siue sacrificioru iussu dñs fieri de lignis setim. Erat aut altare quadratū In longitudine et latitudine .v. cubitoꝝ. Et in altitudine triū. Eratq; concavū instar arche siue operi mento: Parietes ligni sed operi ei si cre intus et extra: siue lamis encis: ut vti nō possent: Area ei siue arula crea erat tanq; fundus arche sup que fiebat ignis: Qui p fenestrā que erat in latere oriēti impo nebatur. In quatuor angulis superioribus erat extra quatuor recurua cornua. In qbus quatuor cathene anilis inerebant. de quib⁹ dependēs aracula crea in modū verbis facta. vsq; ad mediū altaris descēdebat sup quā cremāda in odorem dñi ponebant. Area vero angulos inferiores. quatuor erant anili crei: in q bus vases imponebant de lignis setim opni ore ad portandū altare. positum autem erat altare ante tabi aculum sub diuo.

Altare holocausti scdm latinos

Altare holocausti scdm hebreos

Hec autē qd dñs Moysi dicit qd sacerdoti scdm Aaron in suo dare debet. Ordinatione qd de ventu-
nis sacerdotibus sicutis pmitit: Quatuor erant vestes cōmunes oibz sacerdotibz etiā minoribz: se-
cundū mēiale lineū: tunica de bisso dupla p totū. Balteus lat⁹ qst dign⁹ quatuor: cū pulchra varietate. Et
thyara de bisso. quā gestant in capite. tendēs supius in acutus. Sup hoc quatuor pxijs vestibz induēbas
sūm⁹ sacerdos: pōia erat tunica iacina. Que sūcta erat vt tunica. In cui⁹ circūfate inferiori erāt tui-
tina bula ⁊ molo granaria intexa. Scdm ornāmētū suphumerale sine mancis. descēdēs vsq ad renes. atq
vt supangis possēt. cū varietate pulchra: Tercū ratiōale qd ratiōale duplex. In qd erāt duodeci lapides pxijs
Quartū ornāmētū erat Balte⁹ seu cingul⁹ de quibz coloribz: Quintū erat mitra iacina in capite sup bis-
sinas: Erat autē sextū lamina aurea ad modū dimidiē lune facta: In qua thetogramatō infer pū: facta de
de ad modū corone. Que pēndēbas ab aure ad aurē per frontem.

Locus est uerū dñs ad moysen. facies ⁊ labii eius
cū basi sua. vas sct⁹ lauatoriū. qd alibi labiū luteri (vt
Rabi salomō ponit) vocat⁹. Qd erat inter tabernacul⁹ ⁊
altare holocausti: In qm missa aq. laubāt sacerdotes ma-
nus suas ⁊ pedes. vestes sanctas accepturi. vt sacrificaret:
Similiter ingressi tabernaculū. ⁊ egressi: vt aar⁹ ⁊ filij
ei⁹ fecerūt. portātes de sanguine hostie imolate. p petis po-
puli. Et qn accēdēbāt ad altare vt in eo offerēt thumana:
Qd dñs facit de speculis mulier ex tribz annū ad ingressū tab-
naculi: Et pōn⁹ in circuitu labij supremi circūposita specu-
la fuerūt: In quibz sacerdotes viderē possent: si facie vel ve-
ste maculam abluendam haberent.

Decipit quoqz dñs Moysi vt faceret tabernaculū in dūc modū. Adernaculū erat dom⁹: vco dicit a
Quadrata ⁊ oblonga: tribus clausa partibz: Aquilonari. meridiano. occidentali: Liber patebit itro-
itus ab oriente: vt sole orient⁹ radijs ei⁹ illuaret: imo ut orient⁹ ccc⁹ sit vt plurimū in occidentē. L. 5
gltudo erat. xxx. cubitoz: L. annū. x. Altitud. x. In latere meridiano. erāt tabule de lignis scabz. xx. stātes
Quar vnaquēqz lō gitudinē habebat cubitoz. x. In spissitudine digitos quatuor: In latitudine cubitū se mi-
sem: Iungēbant autē sibi mutuo: Et erāt muratē ex vtraqz parte. Suppositē vero singlē duabz basibz aq-
gentibz pxijs: Et dñs fecerat ērat factus paries aquilonarij: Ad occidentē vero erāt. vi. tabule p omia li-

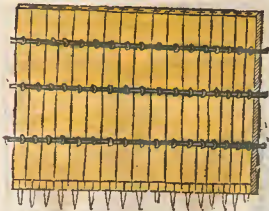
Tercia etas mundi

miles. In medio autē tabernaculi mādant dñs fieri p latitudinē velū pulchrū appēsus sup quattuor colum-
nas. Ad dñdēbat sancta a sancta cōd. Habebat aut quadruplex operimentū: lē de cornibz intertis va-
rijs colonibz: de sagis alutinis. z de pellibus rubricatis. z de pellibus iacinctinis. Cetera de vātibz angulis.
Cornus z Sagis liber moysi exod^o manifestat.

Figura pro tabulis et basibus pētre insigendis.

Figura vñ^a lateris tabernaculi quātū ad tabu-
las et bases quibz insiguntur.

Moyses primo anno tabernaculi dño cōstru-
it. Et septē mētibz op^oificēs. mēse pmo
anni secūdi prima die erexit. Iuxta quoq; p alioy
sen legē sū cū lris hīc cepit. Iterū dñs ad moy-
sen ait. Cū filios israel numerabz dabit q̄sq; p̄cijs
p oia sua: ne sit i eis plaga dñm dū sict. Intra mē-
surā sanctuarij. Scti^o viginti obolos h̄t: Et hec p̄ci-
cūma ad vñus tabernaculi reponēbat. Cōpletūq;
fimonibz credidit moysi duas tabulas lapideas digi-
to dei scriptas. Op̄e diuino nō diuano inscriptas de
calo go ex vñq; p̄te. Et rot hebrei tradūt in vno la-
tere figurā. simile figurā i alio opposito dabāt.
qd miraculo asserēbāt. Ceterū sculpta sterat lris
dicebāt. Præterea catholici doctores z p̄cipit di-
uus Augul. tria p̄cepta in pma tabula testimoniū
que hoīem ad deū ordināt. In seda sep̄ q̄ ad pro-
prium ordinant scripta ponit. Rabi m Salomon
et hebrei quibz in vna z quibz i alia p̄cepta distin-
guunt. P̄fecta vñ vñ i figurā vñuli videt. resen-
dens moyses z vidēs vñulū z choros irat^o p̄p̄o
icūt tabulas. Et contraxit sunt.

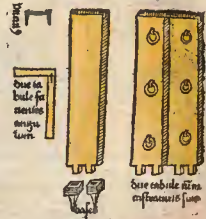

Figura tabularū lōm doctores aliq̄

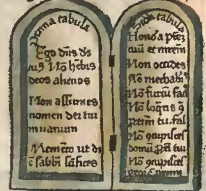
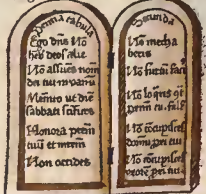

Figura tabularū lōm doctores h̄os

At ea obertus daretur posita est hec
figura octarum tabularū.

Linea regu allur
orum

Alceda

Amynthas

Bellorhus

Apheros Eructoni? Fenix Cadmus

Apheros Rex arabie primo mellis colligendi usus inuenit, but? nita et
incestu concepit de qua mirabilia narrat. Et post ibide fili? regnauit bi
tus fuit audis leges fecit et prim? boues aratro iungit. Eructoni
atheniensi princeps prim? in greca quadriga excoigant. Fuit ille in cyro
et sydone regnauit usus litteraru tradidit. et colores senecos quo capitalia fi-
rent inuenit. **A B O O A B Y A**

Corinib? urbs fuit Abae olim iugis qui prim? a Sypho latrone
Acoli sup? Ichmo in medio maris ioniz? egi? costructa fuit. Quingesi
mo etal moysi ano. primo Corinthia deus aucta Epbyra vocata. Un? z
apud virgiliu Epbyra? era. Na Corinthi in ere fundeo priapau obtinuit
Eo q? ibi pulcherr? z artificiosa ciuimodi eris fiebat vasa. Es p? b enersa z ab
Corinbo Orestis filio illustrata Corinth? cognoscata fuit. Ultio a romanis ac-
censa nuq? coaluit vt ostendit floz? z iustiz?. Fuitq? teste Apulegio libro de magici
regionis caput. Apud corinthios pnu imperiu assumptu z reguit Aetides gre-
cus luctator victoriosissim?. Regnatiq? e in Corintho lb regib? duodeci. annis
32 5. postea respublica p annuos magistrat? gubernari cepta est. Polopondus
pulca qua? hodie latini Aetores vocat? ton? grece quonda? ar? dicta regio e? pene
insula. haud vlli terre nobilitate p? ferenda. Inter duo maria Egei z Bonni. pla-
tani folio similis. Augustus vii. pcedit Ichmos appellat. in ea structura q? Cher-
necion efficit ciuitas e? chorinbi. medio intervallo coll? applicata. Es has ipas
angustias (vt plini? retulit) p?tere? nauigabili aluco tentauer? Demetri? rex Ce-
sar dictator cas? princeps. domica? nero insausto (vt ot entra parit) incepto Gre-
ci principes postq? Turcoz potetia europ? penetrant? ex mari ad mare pducio p
angustias muro peloponnesus a reliq? greca dissiuerit? Muru? exanulit vocauer? e
Corinthios ab idolo? cultura ad vera dei religionem? Paul? aplos rariob? z do-
ctrina atq? miraculis p?xit. Nunc ea regio tota impio Turcoz adiecta est.

Corinthus

Tercia etas mundi

Carmenis

italus Rex

Esta Carmenis fuit filia euandrii. q. et litteras latinas in-
 uent. A b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x.
Ere Balmon filius Naakon. nar. est anno mdi scdm. lxx.
 Interpretes. 3725. hoc est ante natiuitate xpi. i. 474. Die
 fuit dux in tribu Iuda vt in numeris legit. et cu Iosue terras
 promissionis intrauit scdm glosam duxit in matrimoniu Ra-
 ab meretricis vel vt Iyra vult hospitalaria. Iosue. 2. capitulo.
Ealms rex iuxta Albulam fluuiū id est tyberim ciuitatem
 condidit in qua regnauit. vbi postea condita Roma fuit.
 i quo tota ytalica nuncupata.
Oestis Rebab delectat stups valde religiosa q. isto tpe
 fuisse creditur. Hic ex yero cognato Moysi descendit. et
 conuersus fuit ad Iudaismum.
Recbab
 Ecce uitas antiqua? Ze-
 nerth alias Cynarorb
 vocata ad litorea maris
 sita Tyberiadis dicti inter orien-
 tem et austrum ad duas leucas
 a bethulia monte distas vbi Ju-
 dith holofernem occidit. Deum
 de ab herode Tetrarcha galilee
 insaurata: in honores Tyberii
 Celsus Tyberiadis appellatur. nūc Tyberias est vocata
 in ea rps iherosolimi in apostolatū assumptis. Olim habuit episcopum cui mare galilee subiectū erat. Prope
 hanc ciuitate balnea naturaliter calida esse pbiēt. Et in ea terminat regio decapoleos a decem ciuitatibus
 principalibz dicta. In ea regione nō longe a Tyberade est lacus asphalides q. ppter magnitudinē et aque
 immobilitatē mortuū mare dicit. Itaqz neqz ventis mouet resiste turbidū bitumē: quo aqua stagnatur
 Itaqz nauigandibz periculis est. Quoniam oīa vira carent in profundū mergunt. Nec materā vlla sustinet adū
 que alumine illustrat. Asphalides nihil ppter bitumē gignit. Qm et nomē. Nullū corpus alium recipit
 Ebum camelūqz fluitaur. Inde fama nihil in eo mergi: Longitudine excedit centū milia passuum. Latitudine
 marina viginquiqz implet. munita sex.

Tyberias als Tyberiadis

Linea christi
Balmon

Quia illud tps incepit ut hic regnar creces. multotiesq; nomia varia sunt. quoz oim primus dicit fuisse Janus. qui p allacis extitit qd Janiculum dicit. Postea p magno reo habuit est. figurat aut cu diuab? facibus. atq; in primapio anni q; festu celebrat. Ob hoc q; esset finis piam pun epusq; finit. Et inde mensis Ianuari? est dicit? Ideo distans dicit.

Saturnus pater iouis rex cretici tpe ysaac regnare cepit. filij? Anq; filij? hic filij nati filij belz nembiondis. postea expulsi a regno Etecefe p filium suu Jone. Videtis nq; Jan? Saturnu velle ciuilitate viuere et ymcas colere ac docere filiosq; en benigne. et ai eo regnu partu? est? et genuit ibi Saturnu piam. q; post cu regnauit Alij vocat est steret al. Mercutiu. q; ab eo rang? a piummo agricol? a iuuens est vtm fimo alatu agri fecundarent. Ideo cum dco agri fecerit et totius pferens post morte ei? (Saturni ymago talis a romanis repinge batur. et ai en vultu iulis fener? caput can? falcem in sinistra tenes. dextra vero flammomiu draconis. mltis q; regno crete pulsi. vel q; omis stelle saturni signi ficit mista ventura. fener q; sidus istud frigidissimu in effectum. ideo capricornus et aquari? (qbus pest saturni?) sunt signa frigida. can? q; piumma? et iuuens. poret in p dicitis signis. falc? gessit q; agricultur? iuuent. vel q; scdm Etecefe mltitudo est humane nature. q; frigidissimu. ideo scdm eus in sinistro brachio ppius filios tenuit quos falc? pemit? ad os pexit. que etiā natos filios vti arc dicit. et ai oia tpe cōsumunt. vel etiā draco in terra portat q; finis est anni. p iouis dicitur. q; q; supior? scdm mltos habet. Glauco cooptus fuit amicu. q; stella ei? frigide et aqle est nature. Saturnus libet? accepit ymnolatonē hois iuuens sine pculis. Delectat cū diabolus in effusione sanguinis humani. tum propter cre dulatatem ymnolantis. tum propter odiu humani generis.

Juno

Iuno Saturni et opis filia ac iouis soror atq; pium? et a? fuit. Hec errore genitrix deoz regina dicta fuit et p iuxta regnoz et a diuinitas fecerit? etam sic et cōiugit Et ideo paritendū ipam pest? voluerit. Illi insup iugē curru? et arma attulerit. Illi q; rang? regine excedit? sine. xij. nympbas pedissequas asseripserit vt in cui? pfo? na virgū? dixit. Put mibi bis septe pstant corpe nymphe. In cui? etiā micta p auone anē dixere. Cur? caute dicit Quid? cā argi pastoris sui? mercurio cecidi oculos ap?posuisse. Et ioue vulcanū cōcepit et post mortem iux? de as relata. Samq; nobilissimu templū eadē cōstruxerit.

Deus saturni filius primus rex latinus fuit. qui bellator egregius et augur fuit. et inter deos cōnumeratus est.

Eunus scdm rex latinum fuit. qui etiam deus fuit. eorum qui sic voluerit. vel putauerunt.

Sibylle omnes semine vates a veterib? nūcupate. vel ab ym? delictis nominē. vel a consilijs deoz denūciandis. Ceterū Sibyllas. r. numero fuisse. p. prima fuisse p. persis. Cui? mentionē fecit Iulianor q; rex gchias Alexā dñi scripsit. Secunda libica. Cui? mentionē scripsit p. Tercia delphica. de q; nūp p. loquē in libro de diuinitatib? Quarta emissa in yalia q; neu? in libris belli p. mict. p. iō in annalib? notat. Quinta erythra? q; Apollodor? affirmat suū hū fuisse emisse. Cāq; grās illius p. cēnd? vaticinatā p. mictā esse noyā. Sexta famula. de qua scripsit d. ratiocines in annis annalib? famioz repisse se scriptū. Septia. In manam nofē Alimabci. que ab alijs Demophyle notat. Samq; nouē liboz actulisse ad regē Tarquiniū p. mict. Et p. eis necētoz philippicos postulasse. regēq; aspēctū p. mict magnitudinē? mltis infamā. Illi in cōspēctū regis tres com? b. n. fuisse. at p. ratiq; idē p. mict postulasse. Tarquiniū mltio magis muliere infamē putasse. Que tēno mib? alijs exulsi. cū in codē p. mict p. mict. motū esse regē. ac residuos tēno mictis emisse. Quoz postea nūm? sic ac? capitolio re feco. q; ex oibis emittant? et ytalicas et grecas. et p. mict erythreus coza allati q; sunt romani. emittant? Sibylle nofē fuerit. Quauā hellepontica in agro no? uatā nātā vico marmesio p. mictis. Nonā phrygiam que vaticinatā sit auyre. Decimā nūm? nomie Alibūci que nūm? colit vt dea. Idā oim Sibyllarū carmina ferunt. Omnes autē hec Sibylle vniū dñi p. mict. in ym? m. Erythre. q; celebrat? inter ceteras ac nobilioz habetur.

Linca regu ytal
lic

Saturnus

Picus

Janus

Tercia etas mundi

De aliis sibyllis.

Sibylla Agrippa

Sibylla agrippa vestita rosea veste cum clamide ioseca; nō multū iuuenis. manū tenēs in gremio q̄st adnūtas. et sinistra manū tenēs ostēdeno te orsum bene scriptum. dicit sic. Inuisibile verbum palpi pabris. Vermisabit vt radix. Quicabit vt solū. Nō apparet vt venustas ei. Circūabit alu^m matern^m. et florebit de leticia sempiterna. et ab hominibus cōculcabit. Nascet^r ex matre vt de^r. et cōuersabit vt pater. Idmo quidā ge^rtilis vidit hanc gloriam.

Sibylla Libica

Sibylla libica ornata serena viridi. et florū in capite. Vestita pallio bouesio et nō multū iuuenis dicit sic. Ecce veniet dies illūmabit dñs tēsa tenebrarū et soluetur ner^s synagoge. et desinet labia dolm. et videbit regē viuētiū et teuebit illū in gremio virgo dñs gentiū. et regnabit in miscia. et vter^s matris ei^s erit satera cunctoz.

Sibylla delphica

Hec sibylla delphica q̄ ante troyana bella nata. p^rphetauit. vestita veste nigra et capillis arcūligans capiti in manu tenēs cornu iuuenis dicit sic. Nascet^r pro pheta ab lq^s matris coitu et virgine eius.

Sibylla frigida

Sibylla frigida induta veste rubea. nudis brachijs antiqua facie saturnina. crinib^s sparsis. p^rdosum digito indicās dicit sic. Et olimpo ex celsus veniet et firmabit consiliū in celo et annūciabitur virgo in vallibus desertorum.

Sibylla samia

Sibylla samia a famo insula iuuenis. hñs formo sumi pcer^s subtili velo capite coopto. manū ad pectus tenēs dicit sic. Ecce veniet diues et nascet^r de paup^rcula. Et bestie terrarū adorabūt eum. Clamabunt et dicēt. Laudate eum in atrijs celozum.

Sibylla europa

Sibylla europa decora iuuenis. facie rutilās. velo subtilissimo capite ligata. induta veste aurea breue in manu tenēs dicit sic. Veniet iller transibit colles et laticez olimpi. regnabit in paup^ritate. et dñabit in silentio et egredietur de vtero virginis.

Sibylla perica

Sibylla perica vestita aurea veste cū velo albo in capite dicit sic. Ecce bestia cōculcabens. et gignet dñs in orbē terrarū. et gremiū virginis erit salus gentiū et pces ei^s i valitudine hoim. Inuisibile vbi palpabit.

Sibylla q̄m̄i nate

Ini de xpo testificātis videlicet. Exurget mulier de stirpe bebricoz nomine maria. hñs sponsus nomine ioseph et percrebit ex ea sine cōmūto cōvini de spūscō filius dei nomine iesus. Et ipsa erit virgo ante partū et virgo post partū. Qui vero ex ea nascet^r erit ver^s de^s et ver^s homo et adimplebit legē iudeoz. et usū adiūget xpū. et pmanebit regnū ei^s i secula seclorū. Venietq^s sup^r eū vox dicēs. Hic est fili^s me^s dilec^t ipm̄ audite. Admōz resurrectio erit. et claudoz cursus velocissim^s. Et surdi audiet. et ceca videbit. loquens nō loquētes. Et de quib^s panibus et duobus piscibus multa hominib^s multa saturabunt^r.

Tentos compescet verbo. mareq^s suris sedabit. pedibus mare calcans. Ambulans super vndas. Infirmi tatem hominibus soluens. repellens multos dolores.

Item alia sibylla que dicitur fuisse berthebra ait. In vltima etate humanabit de^s humanabit. ples dei. Iungebatur humanitati deitas. Iacabit in seno agnus. et puellari officio educabitur deus et homo. Eugerq^s sibi ex piscatoribus et cecis numerum duodenarium.

Ille Troys in hardantia re
ignauit et troya condidit.

Anchises
ex dea
venē fm erro
rez gentiū ge
nuit Encas. q
ui Italia reg
nū vt paruit.

Anchises

Laomedon

Laomedon
rex troye
occidit z Ilio
na filia eius ca
pit z ouat i gre
cia ppe q bella
guerra secu
ta sunt et mala
horrendissima

Troya regio minoris asie in q̄ Ilion fuit ciuitas canatissima. In nouis vero p ipa urbe troya po
nauit. Et fm bouerū oim que sub sole ac stellifero celo sunt urbū quide insignissima est troya. Nūc
aut ingens Troya non asie columē ita cincta est. vt vir vestigiū aliqd appareat. qd Quid? inq.
Iam seges est vbi troya fuit. Sicut virgatus. Camp? vbi troya fuit. Cū ea cuncta lapides z quecuq; alia
inde oblata sunt. Talis finis humanarū rez. Tros aut Enchironij regis filius Anno quadragesimo iudicis
siotijam veteran? dardaniā venies Troya cōdidit. vir armoz pitissim? ampliato regno ex suo noie regio
nem q̄ prius dardania dicebat Troya appellauit. Dardan? enī fuit ex Ioue z electra filia Atalanta genita.
Is ad phrygiā teneuit quā dardaniā nōm fuit. Ex quo nar? Enchiron? ex eo tros qui iusticia pietate lau
dabilis fuit. Igitur memoria sui nois faceret Troya appellari iussit. q̄ duos habuit filios. Ilion et Iasa. ean
q̄ prim? maior nati regnās troya re suo noie Ilion noiauit. Ilion laomedon fuit filius ex quo pitauis natus
est. Is troya p? suā primā diuptione reformauit z exornauit. ac urbē magnāz aplioza mena ac pugnac
la ex lapidib? marmoreis cū muro altissimo extruxit z munatissima reddidit. multitudineq; militū cōfec. ne
p ignozitiā oppmeret. vt pri? tpe laomedon oppsa fuit. Regiā q̄ edificauit z iouis statūz z arā psecra
uit. Ilion sex portas fecit. quib? sit noia. Anthenoidas. Iliā. Ecce. Dymbrā. Dardaniā. Trojana. Per
mediū ciuitatis fluu? Xan? occurrebat. Simois q̄ fluu? ex Ida troiano mōte scaturis iuxta troya decur
rens. q̄ cū mari appropinq? xano cōmiser. Et in palude coacta iuxta siagum. pmonozū in mare descendit
puam? ite ex beccab yxore hos bñt libos. Deo re priu nati. Alexander. Perseus. Helenus. Troilus. En
dromachā. Cassandā. Polixenā. Pugnati ē den cū troyanis p grecos ānos. z mēib? sex. priu Egeon
iudic. āno. Causas dicit. Cū alexāder q̄ prius dicit ē in Ida filia cū venatu ab hīs i somnis dēcurū ad

Troya

Tercia etas mundi

duxisse. Junone venerēz mīneras vt inter eas despecie indicaret. Et tūc sibi venerēz polliatiz esse: si sūp spēm mīhorēz hatuspecie indicasset. daturū se ei vxore quē i greca speciosior forma videret. Vbi cū ita audisset optima facie venerēz dīcā indicasse. Postea belens regis Menelai vxorez apitū: cū tēnū erat dūz notans sūit. hoc bellū decēnale dīcrissimē pserbūt Dares frīg? z dīpates atēssis. qui in clade Troyanoz pserentes. locoz nota et gēssūz lucidissimē oīa nozūt. Et ad retū Troyanozū cognonē nūbī breuī? nīl dant? tēssus repm poterit. sūit em capta Tercio aūno labdon iudias israel anteoz bēni conditām. Anno. 4. 30.

De bello grecoz contra Troianos.
et destructione troie.

Orosius dicit Anno ante urbē conditaz .cccc. xxx. p. rapui heluē fuisse factū cō-
iurationē grecoz: z cōcursū nulle nauū
um extitisse: tēnde obfidione decēnem. pzo-
ro frīg? dāres. q. scripūt hanc bythozū dīcāt. q.
duces grecoz pira troiā fuerūt. xlvij. q. addūte
runt naues nulle dūctas dīas. ¶ Priamo vō
regi troie venerūt in auxilium duces. xxxij.

¶ Summa autē belli troiani et bythonia dāroz. quā
transfuit corneli? ista est. ¶ Astoz et pollux au-
dientes belens pulcherrimā vxorez menelai fra-
tris agamenonis rapta fuisse ab alexandro seu
pandē: nauē ascendēs. fecerūt sūit cā. z cum in
lesbio litore nauē soluerūt. maxima tempēstate
ozta. nūg cōpauerūt. Quos les bij vsq. ad tro-
yam quēssūt z nō inueniēs tērediderunt. im-
mortales deos facios. Cōueniūt igit apd arbe-
nas grecoz duces. xlvij. q. nauts? mille dūctē
duab?. Adissig sūit pmo legatī Byromedes et
olites ad Priamū. vt satisficeret in iunē: insecto/
q. negotio pugnatus est inter eos. ¶ Et in pmo
bello grecoz priamū sūt? pzoctissimū interfecit.

¶ In scdo bello patroclus z mīthionē z atacē ibe-
lamomū occidisset: nīl cū de sanguīe suo reco-
gnouisset erat cū natus de Eliona sorore pāmī.
¶ Prime inducie date sūit exays pētēssus p
biennium. ¶ In tercio bello grecoz boechē Al-
chiloci z pzothenosē duces occidit. ¶ In quar-
to pīlo Alexander menday scmur sagitta trans-
fixit. ¶ In quinto bello becoz. vij. fortissimos
duces occidit. Eneas duos. Achilles quattmoz
Byromedes duos. ¶ In sexto bello continuis
diebus. lxxx. pugnatū est. Gray secundas
petunt inducias in mēmum. quo completo ite-
rum pugnat. ¶ Becoz in prima acie interfecit.
istj. duces fortissimos. Achilles quē erat ex par-
te grecozū occidit duos. de parte troyanozū
pugnatū diebus. xxx. ¶ Priamus tēcias petiit
inducias. vi. mēssibus. ¶ Iterum agamenon q.
ex parte erat grecozū petiit quātas inducias
diurnū. xxx. ¶ In nono bello voluit andronica
vxor becozūz ipsū becozēz retinere. q. i formis
videret: et non expēdē vt prodiret in bellū qd
cum facere non possit: antanacē filium suūz ad
pedes eius posuit: sed nec sic cum retinuit.

¶ Becoz igit in bellum prodies tres duces for-
tissimos occidit. duos vulnerauit: z tēssū achil-
lenā quo tandem occiditur. Gray quintas pe-

trunt inducias duozū mēssum. ¶ Post bellum
decimū gray sextas petunt inducias p annum.

¶ In bello. xi. palamides qui rex pcomotēss
factus fuerat occidit. ¶ In bello. xij. troij? nūbī
ros occidit. ¶ In. xij. pīlo pugnatū continuis
diebus. vij. agamenon septimas petiit indu-
cias. xxx. diurnū. ¶ In bello. xvij. troij? achil-
lenā faciat z pugnat cōtinuis diebus vij. ¶ In
bello. xix. troilus et equo cadēs ab achille occi-
ditur. ¶ In. xxi. bello cadit Penon durperaz.

¶ Priamus decimas petiit inducias diēz. xxx.

¶ In bello. xxi. Alexander occidit achillē i pba-
no appollinis: vbi cum ad colloquū vocauerat
concordiā simulans. Grece igit petiit vīdecas
inducias. ¶ In. xxij. bello alexander alaces sau-
ciat: z ayas sauciatis alexandri interfecit z de
vulnere statū mortū. ¶ In bello. xxij. et. xxiij.
pantasilē regine amazonū vīlūter incōpfo-
lennū Achilles filiū faciat: quo tandem ipsa
occidit. ¶ Andenor. polidamias et Eneas dīcūt
priamū vt faciat pacē: q. nolēre parā. pām.

¶ Opta igitur troia: agamenon pcedō om-
nem equaliter diuisit. Ita q. pugnatū est
ad troiam annis. x. mēssib? vij. dieb?. xij. Et
vt refert dāres frīgus: cōtēnerūt et arguis oca-
genta z septuaginta milia. Et troians autē sex
centa septuaginta sex milia hominū vsq. ad opē
pīdū proditū. Co autē pīdo ocafa sūit et troya-
nis dūctā septuaginta sex milia. Eneas nau-
bus pzoctus est cū quib? alexander greci in-
erat numero. xxxij. quē secutus est numer? trium
milium quadringentoz hominū ex troianis:

Andenorē secuti sūit duo milia quingē. Et be-
leaus cū cassandra z andonice: becoza vxorez
priamī cum mille septingētis: crimsūm petiit:
Andenclau: et belena vxorez eius (dīat domus)
ad theuren regem egip̄i quē polipiam vocat
post capā troiam diuicisse.

¶ Om vīdēt innumeros scriptozes de Tro-
yanoz clade inmensē. z eo locozū nomini
et gēssūz aus lectozes tēuenient ppter. vīssiozē
ignozatōz cēsspare. sepe etiā cātere. Quāobzē
ad hīstozias Troiane cladis quas dāres pbr-
gins. z dīas atēssis vīn dīcti pserplamū
cūncos remitto. Cum priamus p id tps vīssit
militauit. Alter idomeneum cā tēssūm dūcem
secutus interfecit z quātū ad troyanazū retū
cognitiōē attinet nīl breuius. nīl vīssus.
nīl etiā clauis z tēssus licet repire. Quē res
gēssas tanta dīssigētia. tantaq. cura. argta di-
uīssas temporibus. nomīssibus. loqz z sic demus
accurate omīia dīsserūt. vt res nō namam. sēge-
n. non tēssibi. sed rursus tractant i tps bello us-
teresse legētibz vīdantur.

Troyanum bellū decēnale p̄mo Etebon siue Ebeffon iudicis anno (teste eusebio) furrexit. quo r̄ge sequētes clauerūt. Troya em̄ quā Iliōn n̄os regis troyanoꝝ filius amplissimā instaurauit. mille ⁊ quingēntis passibus a mari remotus erat: vbi oim̄ rerum vbertas erat: ipsa quippe que decēnalcus grecorum obsidionem passa fuit: et ab eis tandē deleta.

Hercules

Hector

Agamenon

Iurcus

Hercules ille cū Iasonē troyā vastauit que statim a p̄mo fuit re edificata. Ides hercules agone olympiacus constituit et bella multa cōfecit quēdiā duodecim infirmitates et inhumanos p̄secisse labores.

Hector beator fuit p̄mo gentis p̄ani ex becauba vxore incōpabilis fortitudinis et strenuatus. Iō ob maximū et militie fulgorem apud troyanos maris i p̄cao habuit est. Nā ob incredibile et prudētia atq; fortitudine nō solum parēre sed et patrii nobilitate atq; gloriā sp̄ciosa fecit. hic et Andromacha p̄uice p̄licis genuit filios. Et q̄b̄ fr̄at̄m fuit et q̄ vt arguēt̄ bysiorū dicitur q̄d̄ i fr̄at̄i origine habuerat.

auris abfultet et Troyam p̄duxit. Ex qua rapina bellum decēnale grecos aduersus troyanos suscepit est. Idē cū troyanis urbem obsidentib; nullis s̄cime gessisset: A purbo adullis filio occisus fuit.

Agamēnon fuit frater regis Menelai dux totius exercitus grecorū. cōtra troyā bellauit. q̄ tandē traditoe et turpissime capis. fuitq; Atre regis filius. ab oim̄ exercitu imperator designatus. ad bellū p̄gens Lucestran coniuges ex quā multos suscepit filios reliquit. Et apud troyam multos passus labores. ⁊ simultates principum pro quibus ab imperio depositus et illi palauedes fuisse est. Quē cum vixes occidisset ipse maiori gloria imperium reassumpsit. Tandē Troya capta et dērua cum ingenti prēda et cassandra priami filia in patriam rediurus naues conscendit. Vbi et ipse tempestate actus. p̄ annū ferme eratuit.

Isti duo de Troya fugientes duo regna constituit: longe tamē post.

Frāco quidē ex bectore filius p̄ani nepos a quo francoꝝ nomē traxit est. a troya fugat; postea tota Asia p̄uagata in danubij ripis tandē puenit. Vbi cū aliq̄dū cōcedisset. deinde locum querēs a cōmuni hominū societate seuenit: ad thānā fluuiā ⁊ paludes meonidas secessit. vbi Sicambriā condidit urbem.

Atrous filius Troli filij regis priami. A q̄ pplm̄ ab eo descendente. quidē tunc troyanos cōuoluit dicit. Alij eorū originē ex Scythia referunt.

Menelaus Helena

Paris

Helena fuit vxor me nelai regis ⁊ a pari defilio priami rapitur. ⁊ ad troyā p̄ducitur. p̄pter q̄d̄ troyanū bellū exortus ipsam t̄n post troye exortū diuini Grecti menelao red dixerūt. q̄ gaudētiaum cū illa cōscendit patriam petuit: sed r̄p̄tēbant; acti us egyptū ad polibuz reges deuenerūt. Indē descendentes octo diuini citates (vt testis est eusebius) tandem in patriam redierunt.

Paris qui et Alexander dicit; est cūsdē bectoris frater: ex p̄amo ⁊ becauba natus. Nō sp̄cē legationis cū. xx. nauib; in greciā iuitur. Et a uenelao b̄sp̄ico suscipit. Cui cū aspectisset vxorē illas. absente uiaro tandē cū oib; regis the-

Franco

Linea pontificu
Pynees

Ablyne

Boos vel buuz

Dry

O Pynees filius Eleazar, cum fornicati fuissent filii israel cum madianitis, adorantes ydola, carz ppter que dñs madianit suspēdit, rñ, principes tribui, ipse sacerdos dei pētes vñi ex filiis israel fornicante cum madianita ad mortes placavit iras dñi. Et caderuntque ppter hoc malū, xxiij. milia ex israel.

O cūsus est Babin rex chanaan et princeps exercitus madian malitiosus se abscondit. Qui sūi sanguis, lazi pōtūm ab ipa recepit. et cū nimū bibisset obdormiuit. Et a vero dormienti clauū ferreū p tps inhiuit. et malleo cū terra cōfregit postea barach Babin regē interfecit. fecerunt autē cancei in gratiam actioe p victoria ppli sui.

Gedeon quartus debetor iudex iudicauit israel annis. xl. passit quatuor reges madianit: scz. Oreb. seb. Zebec. et salmanā. et humilitatē madian in quoz in au? tradit fuerit filij israel. vij. annis ppter mltates pessimas q̄s fecerūt. Angel? enī appares gedecō in purgati tritici pnuauit liberationē sciendū p cū. qui angel? virga pētes: carnes ius desup fusiūm et asinū posita a gedecōne sup petrā ignē accōdit cōsumens illa post hoc penit in signū future victorie gedecō vell? in arca posuit roze complere: ara siccā remanente. postea iterū cōuerso. q̄s totū factū est vsz. Iudi. vi. mozt? est: eandē gedecō sener et sepultus est in efram regiōe in sepulchro patris sui.

Abmeelech quintus iudex iudex filius nāhs ille agitur in gedecōne. suasit viris sichei vt occiderent. lxx. frēs suos legitimos filios gedecōis vt ipse solus dñs aref. Qd? et fecerūt sup lapidē vñi decapitātes: illos excepto mīmo dicto Joathan q̄ abscondit? fuit. Iteō cū dñs mala morte ptre fecit. Qui syebionit? dicit pabolā de lignis. q̄ merat ad vitē et ficū et oliuā et denus ad ramus id est sentē vt faceret sibi illos regē. Abmeelech autē dissensione summes postea cū syebionit? ignē supposuit tūti syebē et q̄ nulle mortui sūt. Et tēdm ipse oblidens thebes cū de muro pensus fuisset dū. prime remisset ad mūrū. Mulier quēdā fragmentū mole sumē caput ip̄s? repere passit. Et cadēs in terrā sua? amiserūt et? rogant vt enī occideret ne a muliere interfectus esse videret. Et ille quidē pceptū adimpleuit.

Abmeelech de tribu iachar q̄ iudicauit israel. xxiij. ā. cū tantū q̄b? de dit viros. post q̄s israhelites peccantes dñs afflicti sunt in multiplicat ab āmōntis et madianitis. Potens tandē in Hamit sepelūt.

O Sy sacerdos fuit d semie Aaron p lineā Eleazar. q̄ mortuo mūi dei transijt pontificat? ad lineā de ythamar āms. i. to. an quā bel? prim? sumus? sacerdos fuit ab ythamar vltimus.

Et sic yair ex mūi manasse septim? iudex israel bā. fuit. xxx. fil. o. bonos q̄s pñapes. xxx. cū tantū cōstituit. et quā ipa bona in silēto et pace transierūt. Pa. ter q̄ in dieb? illoz duo? iudicā. Dry et Yair foris israel dñs adhelit. et ideo dicta. pspere adueniūt. Et cū duo bus et vigin āms id dignitatē mūi? tenuisset sener de finietus est. post eū morte debetor res ad inphōstā vitam et mūrū dei aq̄ legum delata est. Quādo brem palchm eoz. pūitā cū magno exercitū deustancūt.

Linea iudicū
Delbora

Gedeon

Abmeelech

Thola

Jair

De lamosis insulis mediterranei maris.

Sardini insula a Sardo berul filio appellata: qui cum numerabili multitudine libia discessit. Et in tyrreno mari insula Sardini occupans que ius a grecis vocabatur de suo nomine Sardinia nuncupatur. Habet autem latitudinis nonaginta octo miliaria. Longitudinis vero, cxxx. Alij etiam ambigunt quatuor milia stadia esse referunt. Habet enim hec insula multa partem aspera mimice tranquillam. Reliqua vero rebus cibis felice precepit trinito et pecoribz atq; paucis. Ibi nullus lupus gignit: nullus serpens regit. Est tamen hec insula citiusque morbofa in locis maxime secidis. Connetq; multas ciuitates inter quas precipua Calaris est: ubi Coralloz magna reperit piscatio. Que et longo pre beatissimum patris Augustini reliquijs illustrata fuit. Ea insula antiquitus nascebant anietes q; pro lana pulvis capinus procreabant. quos adusimones vocabant: quoz pellibz Sardi thoracis modo se se muniebant. Antea enim Sardi tolemes dicebantur. Indeq; iolen berculus Amasiani ferunt sardum ipsum. et plerofq; berculus filios eo adduxisse: et cum accolis habuisse. Et quibz postea sardinenses dicti sunt. Illi postmodum imperij dignitate pelni ex affrica telan fons sunt. Qui et aduersus germanos bellu gereret ab cisq; penitus delicti sunt. Cuius insule hominu romani p multa tempore ponti sunt. multas quoq; postmodu clades et direptiones a barbaris pilanis ac genuensibus preffa. tandem in Agriogenensiu man e deducta. **C**orfica insula. Cuius et Sardo placet ex libia venies insulas que bodie Corsica dicuntur ab optimi inhabitata cyrini a suo nomine nuncupant. Antea quidam mulier noie Corsica in liguria tauri depalceret ipm anial transmatado mare in insula peruenit. Abulter autem p tanto sollicita nauigio statim inscipsu parentu illo telata est. Comperitq; in pacuis vberibus thauro. relectata insule pulchritudine ibide habitare possunt. Et a se eam Corsica notant. Cuius insule longitudo cly. miliaria est. Latitudo vero. lxx. Ambit autem ipius tria milia et dueta stadia. Hec quippe insula in lygustico mari est. sed a septentrione thausco paopior. Inter hanc et Sardinia insulas interfacient. xx. miliaria. Solum autem plunm in tercio libro tantissimo noue. Ea quippe insula tempore Strabonis vtrique ferbit maligne colebat. Et multas in locis inaccessibilibz adeo erat: vt qd ei montes inhabitabat vta latrocinijs degentes beluas immanitate supersubant. In manibz postmodum in romanoz deducta qd feracissimas multas in locis repositit: multas in ea creperet ciuitates. In ea nunc se non ignobiles extant ciuitates diu post vnanos casus Corsici acti. et a mauris q; maxime oppressi. Ademar quidam genuensis dux eam liberauit. Et tpe Caroli magni in manus genuensiu deuicit. Sed postmodum florentie pilanoz repub. p aliquod tpa eidem paruit. Interduq; ecclesie romanet: tandem superanis pilanis in manus genuensiu iteru peruenit et nuc vsq; durat. Hec ipsa vt autem insula: preter optimum vinu alios fructus suauissimos gignit. Habundatq; bobus: capris et ouibz ac alijs anial

bus. Et inter cetera canes fetocissimos pducit.

Creta insula in qua Cretes sunt. Quo tempore gorgonius vt quibulda placet filius. Parmus et Cret insule rex regnauit vt Eusebius scribit. et a se creta nominauit. Primum a teli tempore Creta dicebat: postmodum a Thracoononem id est beata insula. Alij autem a creta descendisse filia dei nominatione accepisse eam dicunt. Sicut qd a terna et terra qd creta appellat. quida ibi melior reperit dicit. Ea insula nunc venetis subdita est. Et ad principatu grece preclara sita. adeo namq; imminet in art. Hec vt ysidorus ponit quondam centum insignibus vrbibz insignata fuit. Et anietes Onosium curat et Cybelis deoz maris templum in ea couidit crunt. Ipsaq; prima tenuis et sagittis valuit. Studiu quoq; musium in ea ceptum fuit. Capris copiosa est ceruofq; agitat lupos et vulpes. Aliq; feraz noxia nulfq; gignit. Serpens ibi nullus: nulla uocia ibi inuenitur. Esti inuentat statim emouit. Abest autem modicum a peloponso que est archadia. in medio cius mundi esse dicitur. Nam illi septentrione egeum mare est. ab occidu Ioniu fuit. In vrbibus q; europae sunt maria. Ab oriente autem et illi icarea mare atq; egyptini que Africa maria sunt. Et a meridie deniq; et occidu affro abluit ponto.

Sicula a siculo. Hec primi filio: qui in ea insulam venies possicam frater ibide regnare cepit. Et a se insulam siciliam denotari voluit. Primum ipsa Trinacria dicebat. deinde a sicano Sicania hec italice olim pars fuit: sed tere remotu supueniente vt plunus ait ab italia diuisa est quibulda vnde interuenientibus et sine requie fluctuantibz. Quae et triangulus est et angulus tria. promota habere dicit. Ex quibz vnus ad meridiem vergit. qui et padynus dicitur. Alter ad septentrione spectat et pelorus vocat. Nec plus distat ab italia qm mille quigenis passibus. Alius autem in libram et occasum tendit atq; in ipsam cartbaginem maxime spectare videt. Nec ab affrico litore plusq; centu viginti milia passu distare constat. Vocaturq; lylibeus. Et hi tres mores tria insule latera constituentes. vnu quide ad affricas erponunt. Reliqua vero duo latera versus italiam coartant. In insulas in pelorum deducit. hanc antiqui rome bozzet vocauerunt. Que oibus in rebus superis alijs italie pibus habita est. vtpote summo. Cocco. Pellic. alijsq; p multis. Et non fructibus modo sed et pecoribus. pellibus. lana et caseo.

Cyprius insula a Cebim qui fuit tertius filius Iauanz nepos Iaphet Cebina dicta cum primo eam habuit. Hec inter ceteras insulas celeberrima. et cum omni habundans: et veterum diuitijs ornata. Et preter luxu plurimum tedita: ob quod uenit sacra fuit. Cypri autem cadentibz rebz romanis omni sub imperio grecorum fuit. Qui post Constantinu apud Basantium regnauit. Ricardus anglie rex grecos ex insula deiecti ad hierosolimam lassie pectis: co re pestate telatus potu probideret. Indignatus enim arma que in saracenos nauerat in grecos versus. atq; insula abstulit. Spoliataq; firmo suorum presidio comunita reliquit. Nec diu postea Quindoni Iustigiano genere gallico: Qui de

Tercia etas mudi

hierosolimitano regno contendeat eas pmissa. Quia ille ab anglico accepta sibi et posteris suis vsq; in vaha tempora obtinuit. Post varias sue cessionis regnū ab duos fratres puenit. Quorū alter nomie petrus Classe instructa cum Catalanis et gallicis alexandria egypto inuasisit. In gressibus urbē medas diripuit: et quāuis occurrentibus maximis egyptiorū copijs: fuge se commiserunt. Ingentem tamen prēdā et diuissimā spoliā repperunt: nec diu postea a fratre interfecit. Nulla enim laeta regitur regni societas. Cruentis fraterno sanguine rex constituit: sed neq; et longo quies fuit. Post hoc perpeffa cū beei in sua magnas calamitates. nunc aures sub domitio venetorum habetur.

Siboya insula nominatissima quā nostro saeculo Hieropontem dicimus in qua ciuitas Chalcis quā quides Ceorope. Alij vt Cicero deorum natura libro 3. ab Alabando conditam dicit. Plato vero in thimco Amasini regē egyptum euersum urbis conditorem dixit. Deo cum eiusdem insule metropolitana et celebris atq; pugnatissima esset a Nabuincto Otomiano Turcorū primape ueneris ablata fuit. In ea dūpe Ecrops rex primus Hippollinem deum appellauit. Simulacra repperit. Et aras ibidem instituit atq; victimas immolauit. Ibi etiam preter tres silvas et quārtā genuit nomine Phingiam que inde traiciens phingiam a se habitā de nominauit. Eam autem calicē cepit Habunietas turcorū imperator quarto decimo. kal. Junij Anno salutis. s. 4. 71. prodicione ciuissā rhomē liburni cum magno xpianorum et maxime uenerum damno. Ibi prodolor omnes puberes italicos ibi inuenit et cum palis transiit fecit. et grecanā gentē sub hasta vendere cepit.

In gallia quas refert conuincat sole in silvas vsq; disperse. Baleares in hispania cōtra tarraconensis littora site nō longe inter se distāt vsq; ad euerfionem frugum cuniculis anisib⁹ quouidā copiose. Et ex spacio sui cognominib⁹ acceptis maiores minoresq; perhibent. Castellā sunt in minoribus Gamo et Mago. In maioribus arina et polentia colome. In atlantico quoq; mari vsq; occasum hor gadum sunt insule. Has incoluerunt gorgones mōstra. Et sane ad huc monstruosa gens habitat. distant a continētib⁹ bidui nauigāde. Prodidit deniq; Konopbō lampfacenus Darnenponem regem in eas pnie auisse. reptasq; ibi semitus aliti permatate: atq; ex omnib⁹ que appauerunt duas capias. tam hito atq; aspero corpore: ut ad argumentū spe etande rei durarum cūtes miraculi grācia inf do naria tunon⁹ suspenditur: que durauerit vsq; in tempora exadi carthaginensis. Ultra gorgadas bēpēdum insule (sicut Bebofus affirmat) diuinit. et nauigatione in intimos maris sinus recesserunt. Fortunatas contra leuam mauritanie tradunt lacere. Quas iuba sub meridie quidem sitas: sed pzoninas occasus dicit. De barum nominibus expectari magnū mirum reor: sed infra samani vocabuli res est. In prima earum cui nomen est embriozia: edificia nec sunt nec fuerunt. Iuga montis stagnis ma

d escunt: senile ibi surgunt ad arboris magnitudinem: earum que nigre sunt: expressē liquores reddunt amarissimos: Que candidi: aquas euomunt etiam potui acomodatas: Alteram insulam Junonias appellari ferunt. In qua panyale edes ignobiliter ad culmen saluatiata. Tercia huc proxima eodē nomie nuda omnia: Quarto loco caparia appellatur enomibus lacunis pluisq; referta. Sequitur miraria aere nebulo et coacto: ac propterea semp nivalis: Deinde canaria repleta est canis forma eminentissimis. In ea edificiorum durant vestigia. Autum magna copia: nemora pomiferā: palmeti canoras ferentia: multa nux pinca: larga mellacea: Amnes syluris pisab⁹ abundantes. Perhibet etiā expui et ēa yndossi mari belluas: deniq; sua mōstra illa cum putredine tabefacta sunt: omnia illic in sic tetro colore. Itaque non penit ad nūcpant onem sui congruere insularum qualitatem. Castiterides insule specant aduersus cetib⁹ latius: sic dicte a grecis (vt plinius habet) a feritate plumbi in capite uero bēdicib⁹ extrem⁹ est non oib⁹ terminus insula a continēte septi gentis passibus sepeatur. Quā tū cetib⁹ gentis per linguā sua gadir nominauerunt: De alsiis suis in generali descriptione habitum est in superioribus.

Post insulaz famosaz marz nūc dicitur anez ac aliaz descriptio. Panca de latitudine terre subtingim⁹.

Latitudinem terre quatenus habitatas existimauerunt maiores nostri in septem dimata diuiserūt. Quorū primū ab insula Medoe vsq; ad Ebiemem et multa passū quādringenta et quādringenta tendit. Cui⁹ sine Ebiemendū incipies in alexandria egypti finis. quādringēti passū milib⁹ amplius. Tercium in rhodo desinit. Cui⁹ latitudo trecentis et quinquaginta milib⁹ passū extenta est. Quartū rhodienſe appellanti: eiq; trecenta milia passū lattu dimis attribuit. Quintū romanū ducentorū et quinquaginta milū. Sextus ad Bortenses vsq; anuicem pducit. ducentis et duodecim milibus patens. Septimū ad Rhipheos mōtes p millia passū centū et octuagintaquis. Atq; ita oim dimatū latitudo sup vices centena et tum quadraginta duo milia passū compleuit. Quēadmodum his vsūm qui de terre dimatibus scripturāt. Longitudo dimarum ab ortu in occasum pronabit. Tantūq; alteras ab altero supetant. Quāntū ab equinoctiali areolo procul abest. Baud tamē his dimatibus omnis habitabilis continetur. Siquid longe ultra Perceon degere homines et ptolomeus et multi alij prodiderūt. Et vltra septimum dima quod Rhipheis montib⁹ terminatur: magna p germanie sita est. Et tota Thuegiaz ipsaq; britannie insula atq; bibernie. In quibus maximū dies baud min⁹ quā duas de viginē horas assumit. Quas in septimo dimate terminat quādecim tradiderūt: An vero sub equinoctio badeo sit: Indiscissum nunc relinquimus. Disloctiam temporū prosequentes.

Parisius regia et indita Galliarum vrbs in Senonensi prouincia post Troyanū excidiū habuit maium. Nam parides cum Eua et troia secedens: vnag cum francoe hecioris filio in Gallias ptescens iuxta sequa ne fluium confedit et ibi populū constituit a se parisios nominauit. franci quide ab origi ne Troyani fueri. Qui delecto Jlio duce priamo magni pami et sorore nepote p ponū cuxinū et deotibidas paludes i scribiā puenere. Jbiq et uitatem quā Sicambriam vocauere edificarunt Quo in gentem magnā coaluerūt. Adanserunt q romanis vectigales vt alij scythe vsq ad iem pora valentinianū Cesaris. Quo imperante Alia in vetare imperiū ceperunt. Eo tpe libertatē in decētiūū imperator pmissit vt alianoū ferocitatem cōpesceret. Allecto co premio sicambri arma sumperunt. et alanos victos bello deleuere Jdeo libertati donati mutato nomie franci appellati: quod atrica lingua. siue feroces. siue nobiles sonat. Itali frācos liberos vocat. Exacto decennio: cum romani soluta tributa repeterēt: franci ob eam libertatem effrenes facti parere recusarunt. Hoc ergo francoū genus cum ex scythis in germaniam venisset: Jbiq diu con-

sedisset germanicū effectam est. Vterum cū crederet imperiū ita et franca aucta est adeo vto- ta gallica ferme et magna germanie pars a montibus pirtenis vsq ad pānonie terminos franca vocatur. Has quicquid francie suberat frācia vocabatur. Et in duas partes diuisa fuit. Nā quod est gallic. occidentalis franca dicebatur: quod germanie orientalis. hec genis sub Carolo magno romanū imperiū meruit. Qui as sictam lambartico bello secen apollitam cōsolatus est. Sunt multi qui francos eos solummodo esse volunt. Qui circa parisius habitant. Et istis d arum imperiū esse volunt quos rectus francigenas quos appellauerit. Que vrbs p tempora a regibus habitata in maximā et potentissimā euasit ciuitatem. Cui postmodum Carolus cognomēto magnus ob loci cōmoditatem imperiali diuturnitate suscepit romanoz vniuersale Dynastiū condidit. Et a dyonisio Atriopagita episcopo ab aplis eo yua cum Rufico et Eleuterio dyacono predicationis grāa directo sacrum xpi euangelium suscepit. Et ibi coronā martij sustinuit. Quia hec ciuitas darissima reliquis barbaridis regnie: et Auce virgins aliozq plurimozum martyrum.

Parisius

Tercia etas mundi

Maguncia Metropolitana vrbs Germa-
nie: Eam a maguntio quodā Troiano
imicum et nomen tempore troiane cla-
dis habuisse Carinus in cronica tradit. Nec in-
ter belgas Germanie ciuitas est. et rheni rippas
attingit. *Sam. ci.* dare ait: Drusus nero ger-
manicus. cum bellum aduersus germanos trās
rhenum ciuitates gessit: Et ex fractura equo su-
per crus eius collapsus. xxx. die qua id acciderat
morsuus est: Corpus ei⁹ a Hierone fratre q̄ nun-
cio valitudinis euocat⁹ rapam accurrerat. Ro-
mani deuicatum: et in *L. Julij* tumultu receditis
de mole drusi circa rhenum tactus et alij menti-
onem faciunt. Hoc manifestam Magonie drusi
laniū et alie antiquitates. Quidam a paulino
pompeyo Romanorum legione in germania
duce sub Hierone imperatore perfectam dicunt
vniuers ciuitatis archiepiscopus ad Imperato-
ram romanum eligenda preest i suffragia: Pa-
bet hec vrbs virum sanctissimū Albanum mar-
tyrem. ¶ Prope hanc ciuitatem Frankfordia
nobile emporium est: in quo superi cum inferis

germani cōueniunt his singulis annis. Idem
imperator elegitur ex veteri consuetudine. Eas
autem plabitur. hanc ignobilis annis quem
mogannū vocant. Petrolonicus buncflumum
obrigina appellat. Qui superiores germanos
ab inferioribus eundem diuidere affirmat. Ne
q̄ alius flumens est qui eam diuisionem apertu-
s q̄ mogannū efficere possit. Et hodie quide
inferiores germani vsq̄ ad Maguntiam proce-
dunt. Abinde superiores vocantur. ¶ *Moga-*
nus vero ex montibus bobemie vicinis ortus
de regione Moguntie in rhenus exonerat. Ob
quā rati non desierunt qui Moguntiam a mo-
gano fluuiū dicit credent. Eas autem amplius
simile more romanorū Moguntie: et basilice or-
natissime cum arce episcopali. et plurā memorie
digna in ea videntur. Et aliqua propter bella de-
uastata.

Maguncia

Linea Christi
Boos

Boos

3823

Boos

3823

Boos

3823

Boos

Beginni Lacedemoniorum oritur ubi primum regnavit Euniceus et regna-
vit annis. 42.

Christus

Hellethbes

Beginni Locithi
orum orit ubi
Hellethbes pri-
mum regnavit
grece. luctator
victoriosissim-
us. cum se plus-
imum posse
comitibove-
ret. et populum quo vellet aut vi aut per
suasione pducere impetui sibi assumpsit

Nota qd hic fit salus per evangeli-
stas: quo ad boos et oberb. quia ad-
minus inter eos fluxerunt. 272. Anni
quod tempus ad ymum hominem refer-
ri non potest. Et ideo hic quinquagesi-
mus Boos magis ad denotandum tem-
pus qd rem gestam. Nicolaus tamen de ly-
ra dicit qd iuxta veritatem hystorie fuerunt
tres boos sibi vicissim succedentes: sed b-
pro solido astrui non potest quia non ha-
bet ex canonica hystoria. Sed hoc est cer-
tum qd inter principia iudicantis Josue.

quando Salmon accepit Raab. que peperit boos: usq; ad natiuitatem dauid fini-
terunt anni circiter. cclxxij. Ubi si nisi tres ab euangelistis generatores ponunt.
Ubi Boabiribides genere sunt. Que viri nomine Daalon genere iudicum
Heter Bebleeni ciuitate nati accepit mariti. Qui viri pater Elimelech sunt.
Heter noemi. qui fame terre sue ferre non valentes in terra Moabitaru cu duo-
bus filiis suis migraverunt. Ibiq; diu cuncti esse bene peccerent filiis suis Moa-
bitas dederunt viros. viros scilicet Chelion et Phobam et Daalon Ruth. Transactis
decem. i. annis Elimelech et duo filij ei mortui sunt. Noemi aut amare fratres
infortunij sui in terra sua videri regredi possunt. Sed ei viri defuncti se ab ea non
collerabatur: nec ipsa sine eis proficisci non poterat. Tandem una remanente. Ruth ipsa
ei remanere uoluit. Noemi loq; loca sibi dunt in Iudaea. Cuius in bebble
em ingressi fuissent Boos Elimelech cognat? suscepit eas in domum sua. Proce-
dente deinceps tpe Boos cu vidisset Ruth viros fuisse cognat sui defuncti: et ipse
sine viro esset: secundum legem Moysi dunt. Quo facto post annus peperit ei filium
Que Noemi loq; filius suo cosiliorum dunt eius Oberb. eo qd in eius senectute
mutaretur. Unde et ipse oberb genuit Jesse ex quo natus est dauid.

Elimelech

Heter

Tyrion

Salmon

Ruth

Boos et viri

Tercia etas mundi

Linea pontificū

Zaraya

Abeyr nou

Eumanas

Abiub

Eti quattuor in linea pontificum: nō fuerūt summi sacerdotes, sed Eadach ab yathar de sacerdotio qui fuit vltimus de linea ythanar.

Eptē illegitim' princeps latrocināti, fac' est dux exercit' a galaytidis: ut pugnaret contra amonitas, et missis pri' nuchis Ipte ad regē Amonitariorū ostēdit eis inuiste eos vltipare velle terras eis a dño cōcessas, cū nollet eis audire facto voto de offerendo qd ei primo occurreret de vino reuerenti cū viciā accessit contra amonitas et debellauit eos. Cui reuerenti occurrēs filia yrgo eius rumpāno: vt votū seruaret ymolauit eas, fuit' in vouēdo, imp' in impiedō. Iudicauit aut' Ipte israel, vi. ānis iuder septem', post quē indicauit, xiv. diebas de bethleem annis, vij. habēs, xxx. filios et tōndē filias, post quē indicauit, ix. ab yalonz abulomites annis decē. Iudicauit post illum Abdon, viij. annis dñs xl. filios iuder decimus.

Carthago vrbs fuit celeberrima i affrica a Cartha oppido (teste Scetulo) nomen assumpsit. Et apud grecos. **Καρθαγων** senbis. Cōstruata pūmū a dydone belī regis tyriorū filia: annis septuaginta trib' anteq' roma ipsa cōstrueret' vt dicit Iustin' libro, xviij. Que pri' a bouis corio Hyria dicta fuit, qz p illa edificāda tantū locū dido emicrat a rege bharba. quū corio thauri tegi posset, dicēte virgilio libro Eneid. primo. Addeatq' soli facti de noie byrsane. Thaurino. spūm posset circū dare tergo. Eoū ēn illud in tenuissimos filios seclari fecit, quo loco mūlti circūdedit vocātes illū locū lingua phoenicia byrsani. coenā: que postea mutato vocabulo Carthago dicta est. Cicero quoq' de natura decorum libro secūdo. Postq' tres hercules dedarauit. Quare indi fuit' Iouis et Asteris sororis latone qui Carthagine silā genuit a qua Hyria quā dido cōdidit Carthago vocata est. Hec eadē teste Plinio libro, xv. naturā hīs byrsone centus viginti annis romanis ciuitas fuit. Plurēs enī destructa: Plurēs instaurata, fuit aut' hec inclita ciuitas vetustate originis magnitudine et claritate ante omnes affrice et byspanie pūnciarum vrbes memorāda. Primo autē ex cādō Scapio iunior magni Scipionis nepos in tercio bello pūnico cōsul sac' sex cōtinuis dieb' ac noctib' illa oppugnauit et vltia desperationē tandem ciues in deditionē traxit, peēdes vt q's belli dades reliquos fecerat fuisse salū liceret. Eo i bello mulierū viginti dñqz milia: viroz vero triginta trucidata fuisse referūt: Iphā drubal aut' cor rex vltio n' an fugiēs ei' exorē, se suosqz filios in mediū ieci incedunt, quod sexdecim cōtinuis dieb' arsit. Et miserū (vt Iul' ait) etiā viciorū: q' sub inspectu cēlū, et tūc Carthago sexagesimo octauo ab cōdiditōe anno omni murali lapide deleta fuit. Ceterū postq' euersa fuit vigesimo scō anno icho cecilio motello, et L. M. flamineo cōsulib' repān iussa est, qua repāta Romani cū eo inlū ded uen fuit. Sed vt idē Iul' inq' intra breuē tps et bna vltia solūtū flāmeos ignēs euomēs calidis cinēb' crusta est, tota destruit. Cui' subleuande calamitat' causa f'ecit? Ro. decē annis ei vengalia remisit. Multas etiā ppa Berthorū calamitates prulit. Tandē in d'auroz mau' decemies regū sedes: et regia nūc vsqz habita est. Que et vernacā lingua Luniciū appellata est.

Carthago

Bine iudice
Linea Judicum
Itepe

Abdolan

Abyalon

Abdon

Saul primus iudeoru rex. Et de tribu beniamin
fuit. Duodecimo sacerdoti Samuelis anno a do-
mino in regē elce. Regnavit eis ipso Samuelis
annis. 26. Die a principio vir boni. Deinde mādāta dei
cōremis ex rege tyrā et oppressor suoz subditor eua-
sit. Tandē post multas dauid regi psecūdoes illatas cū
cōtra palatinos in mōte Helboe Syrie puidē pugna-
ret ab eis dē filiis z supā suis oibus pene pstratis. po-
tremo z ipse grauter vulnerat. m euaginatū gladiū trū-
ens mori. Hoc vidēs ei armiger seipm interfecit.

Dauid se presentēte saul. Jonathan filius ibi p hū-
manitā amicitia cū dauid cōtraie ita vti p hū-
manitā suis faceret cū indu. asceitib autē saule
et dauid cū ppo in hūm cū victoria z choris puellarū
cū musicis cantātib in obuiā cor. Saul percussit m le-
dauid decē milia. contritū est et in iudiciū nimen ne re-
gnum veniret ad cū. z quadā die pfallente cor. 35 co in
cythara. Saul lancea pñit cū trāfigere. Postea autē sed-
cum tribunū sup gentes armor. pcomissit saul dauid
dare sibi vtrūq filiū suū. Nicholisi ei afferret centū p p-
ta philistinorū. q occidēdo. intēns ex hoc morte
dauid inferendā a philisteis. q assentēs attulit duetā p
pucā. occidēs illos in bello iusto. qz inimici erāt populū
israel. Jonathan autē valde diligēs dauid vbi suis re-
pallavit cū pñ suo saul. quē qrebat occidere. Et cū i be-
lo habito p philisteos. Dauid scisset plagas magnas in
philisteos. Saul iter pñit basta suā cōligere dauid sy-
tharizantē corā eo. Es dō reclinauit icm. fugientē qz ad
domū cū saul missis satellites ad capiendū eū occidēdū.
Nicholiorū sua nūciavit ei. z misit eū p fenestrā. Aliq-
nūciatū fuisse saul. q esset i aroth cū samuele misit ap-
paritores vt caperēt Dauid pñes z varios trib. viald.
q cū veniēt intēntes pñantes cū samuele z dauid.
et ipi cū eis pñabant laudātes dēū. dēū ipse saul acce-
pit. qui etiam simul cum illis prophebant nudus ex copolans.

En iudiciū illoz trū s. Abdeson Abyalon. et abdon. tpa qeta fuerit z deo
notabile actū est tūc in israel. Et nota qz istū Abyalon. lxx. nō hñt nec etū
am tps sine iudice suprapositi. Et ista tpa assignat Josue q nō bps spāliter dī-
stinctū. scdm bebricam veritatem. z ita concordā suppositiones amozum fm
quēlibet alioquin errabis.

Narrat Aug. et Boet. in de philosophico cōsolatu li. iij. Retro. iij. Q
Alites redies de bello troyano deceno erravit in mari. Nā cū tu extremo Italie

Alit in leone. alit in cervū.
Alit vō dēterat mercuri.
q su z archadie tē dicit.
vñ flores cū vñ fuit cō-
tra tales incatōes resistē-
re. Ante mbi passus. m
gam insequit et eam ad re-
parationē socoz euaginatū
to gladio coegit. Hñc vltz
bonam in hūpania So-
lūm cōdidisse scribit. Et
ab ipso vltz. vltz bonas nō
men accepisse. De eius er-
roribus penolopeqz vxo-
ris casib. homerus. xxvij.
libros diuinos carmī scri-
psit. Quos odyssee volū-
men appellavit.

Tercia etas mundi

Linea pontificum

Bel

Phinees

Ischitob

Ischimilech

Ischitbar

Pater belii sacerdos iudei habuit hos duos filios scilicet. Opim et Phinees. et quia in arguendis filiis repidus fuit. ideo reprobatus fuit a domino. Audita- que strage filiorum et Ezechiam capiti a philistinis de sella ca- dens. fractis cruribus. expiravit pro dolore dum octo et nonaginta vixisset annos.

Samson duodecimus et ultimus iudicum israel. Ius- dicauit annis. 20. Hic hebreorum fortissimus fuit. pater suo Samie nasciturus p angelu fuit annunciatu- Nasare. uoce ducta in thannata pabola de leone con- uulsus. uoluita. et per dolum mulieris soluta. cu segetes desuui incendisset. et mille viros mandibula asini aquil- dante trucidasset. Tandem dolo dalide rasis crinibus a philistinis captus. Renatis crinib. concussa domo plu- res stravit mortuos q viuis. Coccillis em columinis tota domus sup principes viucrosos cecidit et tria mi- lia hominu extinxit. inter quos et ipse vna cu eis defun- ctus est. Venientesq fratres ei. sustulerunt corpus et sepe- lerunt in sepulcro patris sui.

Achitob filius Phinees filij belii fuit pater Achimilech que passit Saul cum omni domo sua. p- pter damd vt patet sup.

Dicit samsonem iudicem belii. qui et sacerdos et a digniori sacerdos est nominat. no iudei. Trasi- lato ergo sacerdotio a filiis Elcazar. hic primus de fili- is ysbamar arripuit. Forisiam ipemet factus iudei sa- cerdotiu ad se transtulit. Cepit aut iudicare anno ad ex- itu de egipto. ccc lvi. etatis aut tercie id est ab Abrahā ccc lxi. mundi vero his millesimo. d ccc ix. Et iudi- cavit annis. xl. hui. spe pigit hystoria rurs de q sup.

Samuel sanctissimus propheta domi hebreorum sacerdos et iudei post hely sacerdotem dei popu- lum regit annis. 40. Hic Helchane et Anne uxoris ei filius fuit. Cuius helcana habuit duas uxores: scilicet Annā et Phenennā. Anna aut sterilis erat. sed tamē magis a viro diligebatur. Phenēna vero secūda propter quod exprobravit anne de sua sterilitate: sup quo contristata valde accessit ad templum orans et votum faciens pro filio obtinendo. Et cum reprehenderet ab hely sacerdo- re: q vt ebrai oraret: illa humiliter excusauit se indicā- suam afflictionem. Exaudivit aut dominus orationem anne et dedit ei filium masculum scilicet Samuelem. ppe- eam que ablaetatum obtulit eum domino ad taberna- culum dei. et ibi misit eum ad seruendum in eo. Cui a pueritia vsq ad senium digne domino deo ministravit. Qui tandem cum indicasset israel annis quadraginta. secūdo ante obitum Saulis anno diem suum obiit. que singuli ex pplo israel tanq ppatru sicut parentem eius aut corpus in Ramatha sepultu fuit.

Linea Iudicum

Samson

Hely

Samuel

Neapolis

Neapolis vrbs vetusta atq; pelara Campanicopolim parthenope dicta. Cuius origines *Li.* lunt i octa-
 uo refert in cunctis bis verbis. Paleopolis fuit hand paul. ubi nunc Neapolis ē dnab⁹ vrh⁹ item
 Appius habitabat amnis erat oriūdi. paleopolimq; quā teneret greca dicit infra lunt a publico plan-
 tio cōfule captā fuisse. et infra *Li.* public⁹ inter paleopolim neapolimq; loco opportune capto diremit at ho-
 stibus societate auferri nuntio. Quidā tñ scribit cā regnā cūnt arcē a dyomede rege in litron⁹ maris cōditas
 fuisse. Que postq; romanis se sūcitate eidē aliq; principib⁹ et dnīs sūde semp̄ seruauit. *Li.* qz dicit *Nea*
 polim autilio nolanoz romanis ceditā fuisse. Qñ vero sūt semp̄ postea Neapolitani erga romanoz alicoz
 dnos cōstāssima fide. Prīmū romana republika cunctis clare cōfirmata cū ad bitionē iam byēcie impen-
 dente cōsisteret bellū neapolitani legati romā uenerūt ab his qdraginta parthez ante magnū pōdens in ca-
 rram delate. qz quidē senat⁹ cōtra morē suū accepit. et neapolitanus gñs egit. Cūq; bāmbal Neapoli suū-
 mo pe potin gñent⁹ Neapolitani in romanoz pñb⁹ pñfuerūt. florent autē semp̄ postmodū neapolitana vrbs
 romanā re sub cōsulib⁹. et pariter sub pñcipib⁹ in cōtra adco vt apud cā gr̄ates viri animoz a cūis laqueis
 tum quacere. Et discolori laqueis dimerforū. Senetoni⁹ de re uione reuerfius ē greca neapolim. qm ea primū
 arte mūficā. pñclerat. albus equis innotē dūficta pte munt. Sed et viros videm⁹ hīs celebratos. Virgilius
 diu. *Li.* lunt aliqñ. et boraciū Neapoli moratos fuisse. Et Seru⁹ aſserit virgilis scripſiſſe Georgia nea-
 poli quā parthenopē appellauit. Franc⁹ qz penarcha pñstanti vir ingenio. a Roberto rege neapolitano
 gallicana oriūdo pgenie rogat⁹ Neapolim bis se cōtulit. Sed a trecentis annis extra regia dignitate inſignit⁹
 ta. Habet nūc neapolitana basilicas. mēna et arcēs et publicas et priuatas edes ſupbas. et ceteras italie mē-
 na toib⁹ cōparadas. In qz pñclarūq; virginis clare mōſterii. qd a ſancta Anagone regina Robert regis
 mēliti vr̄ore edificatū. ſacde oſa italie in oſſerta antecellit. Et qz primū eſſe videt ſancti Martini extra vr̄bis
 mēna Caruſieſe cenobii edifiij magnificētia pulcherrimū. et oſtat tñ arcē vñā. Caſtellū nouū appellans
 mari minimecēs Alphonſi regis laude et memoria dignū op⁹. Ceteris q i italia nūc extāt veterib⁹ ſue nouis
 opib⁹ in omniētia et ſtructuris pſerendū ē. Et tūmū cū mīuozūq; altitudinē et craſſitudinē et pulchritudī
 rem. ſine aulari cūbilib⁹ et ſingularū a⁹ parciū amplitudinē et ornāmēta parit⁹ cuſmodi rerū exſtiterūt.
 Velutū qz mōns cāpanie. ab omī alio mōte ſolūt⁹ Neapoli ad qmoe milia paſſūū. prīmū. Cūcens olue-
 nis et quibūſdā fructiferis arborib⁹ reſert⁹. Et pñceteris vñi vberitate aditūrib⁹ qz tam greci vocāt. Et ru-
 tūmū qñq; emicorēt in oſcūa in ſonnā pūmicarū arenarū. Ita vt et illis campi vñq; ad arborē cāpania inu-
 nuerint. Et tñbino *Li.* nunt impatoris plūmū ſedus ex Neſſanēſi claſſe cui ſerāt ad viſendū hoc ſpecta-
 culum propius accēderet ab incendio abſorptus eſt.

Tercia etas mundi

Linea regū assiri or. Thātanēs

Sub isto factū ē excidū moye forte pāme ⁊ nō sede.
Rat principalis grecor ap̄ hāc victoria troye greca
Abyssorias. ⁊ alia facta scripserūt āno p̄io vel scōrē
Post captā troyā ip̄c est tēra? āno? Abdon iudicē israel.

Anno mundi. 4025.

Sub isto bella troyana facta describunt regnāte ap̄
Atheniēses dñestec apud sychemo s polifide.
Ete Thineus. 28. Rex assyriorū sub quo etiam cessa
Fuit regnū sychemorū tpe belī sacerdotis cū nongētis
 inguntanouem annis regnassent. post quos sacerdotes
 carni constituti sunt.

Anno mōi. 4075.

Effe vel ysay habuit septem filios et duas filias quo
 rum nomina parent hic.

Abysgal habet vnum filium

Amasa

Linea Christi

Homerus

Homerus poeta asiaticus omnium grecorum diffusim-
mus de cuius ipse acvita incerte sunt sententiae. in
greca daruit tpe Paul regi israel. hic ut ait hely
nandus li. iij. ab Atheniensib⁹ pro infano habiti⁹ est. eo
q⁹ deos inter se belligerasse diceret. Ite etas ut dicit in
politicis li. i. lucē quēsiuē a nautis sibi ppositā nō po-
tuit explicare. a quib⁹ diuinū impetum⁹ p roca⁹ dē-
deret: ut verēdici ingenij quasi toticato cōfisiōnis ia-
culo pfolius ad mortē spiritū exaluit. Quēstio aut nautarū
hec fuit. Ibat em homer⁹ spatium in litore nautarū
aspiciēs celū vtpote cōsideratiōe elcuar⁹: q⁹ videntes
piscatores sedētes in litore adinuicē colloquētes dense-
runt. qui cū eos nēdēs aspiceret interrogauit qd habe-
rent. q⁹ dixerūt. quotq⁹ cepim⁹ nō habem⁹. ⁊ qd nō cepi-
mus retinem⁹. Armes em in vestib⁹ scrutabānt. Homerus vero dirigēs cogi-
tatum ad pīscēs agitabat qualiter hoc esse potuisset ut videlicet nō dum captos cogi-
taret ad pīscēs: et captos pīscēs nō haberet. Ait vero quidā eus ex hoc anari-
canum adeo ut in infanti versus seipm suspēderūt. Tūc aut apm. c. viij. De ho-
mero hystoriographi referūt q⁹ ipse virtute piter ⁊ etate nō solū poetaz sed ⁊ phi-
losofhoz pīncēps vocari piter haberi apd grecos iure meruit. Nam ante om-
nes fuit quoz memoria nota est. ⁊ oibus vent⁹ ⁊ lucid⁹ quicqd diceret voluit ex-
plicauit. Ite de troye captiuitate iuxta numer⁹ grecorū literarū. xxiij. libros be-
roiciis versib⁹ edidit. qd opus Iliades nōmīauit. Alterū quoq⁹ iūde versib⁹ cō-
didit ad carundē numerū literarū quod vocant Odyssēam in qua vltis errorē
scripsit. Tūc aut annos centum ⁊ octo semper ut plurimum exus.

Lodius

dilect⁹ est. Et ei⁹ amicitia ars cōcubitu vīus ex dea ve-
nere generauit Eneam q⁹ regnauit in ytalīa. Hec ficti-
cia deceptores rudū ppoloz cōfingētur quib⁹ sua stu-
pia ⁊ adultēria palliantur.

Anchises Ven⁹ dea

Anchises Lapis troia
ni fili⁹ ⁊ Sibilla pbrū
gia pmonit⁹ ciuitatē troya-
nam fore periturā. in nōm-
ra secessit ⁊ solitudines co-
luit. ⁊ armētoz atq⁹ gregū
curā suscepit. Eius qst plu-
rimus diuine autiq⁹z fue-
re. Quib⁹ cū apud Syme-
antē vacaret flumīnū a venere

Linea Regum
yralie

Latinus

Eneas

Ascan⁹

Eneas anchises fili⁹ Anno sexto pīncipatus Lab-
Adou in lanti venit hic certe omni forma ⁊ elegantiā inclat⁹ fuit. q⁹ cū patre ⁊
Ascanio filio ac Cayeta nutrice in suis troyanis cōlocat⁹ post dēclā troyā ⁊ gre-
cis elegans venit in ytalīā cū viginti nautib⁹. ⁊ plurima bella cōstinuit. Ite efer-
tur in cōiūge habuisse filiā priam. ⁊ de⁹ habiti⁹ fuit errore vulgi.

Quā ille delanti regis fili⁹ vltim⁹ rex Atheniensis fuit. septimo ⁊ vigeſi-
mo pīncipat⁹ Samuelis sacerdotis anno p⁹ patre atheniensib⁹ regnare
cepit. ⁊ regnauit annis. 21. Post cui⁹ mortē atheniensū reges defecere. biēno re-
gali sed despecto habitu quo ignot⁹ esset seipm volūtane mori tradēs. ut mor-
te sua pplm suū ab hostib⁹ liberaret. dignū exemplū paucis aut nullis immū-
dum pīncipib⁹ reliq⁹t. Tū ob hāc mirā fidelitatē a scis doctozib⁹ allegari solet
quasi quēdā figura xpi in eo pcessisset. Nam cū sciebat q⁹ peloponēses respō-
sū habuissent a dñs q⁹ ille exeret⁹ haberet victoriā. cū⁹ rex occideret in bello. ut
victoriā haberet exercit⁹ su⁹ accēdēs ad extremū hostiū cōtendens cū vno occi-
sus est. Quo agnito peloponēses bellū ⁊ vestigio soluit ⁊ atheniēses liberatū
salutē hic certe sic mortis sui vincerēt q⁹ suis supans gloriosus vinceret. Odio
itaq⁹ defuncto atheniensū respública tandem p magistrat⁹ postea est aduimstra-
ta quousq⁹ solon insignis legilator in dūce fuit elect⁹. Reges aut atheniensū a centesimo debetoz serui-
tutis Anno vīq⁹ ad istū. 487. annis regnare.

Este Ascan⁹ fili⁹ Enece ex Ascania priam regis filia scis rex latinorū regnare cepit. Albam ciuitatē cō-
didit ibiq⁹ regnauit. Unde dicit⁹ est rex albanorū. Postq⁹q⁹ sui diem finit Albani: ⁊ fuit prim⁹ rex al-
banorū. Illam autem ex oraculo suis albe quā in albano monte cum trigina pulis inuenietat. Et ab illi
tu porrexit in dorso vrbis longam albam appellauit.

Tercia etas mundi

Venetica ciuitas nostro euo tantissimam temporum nobile italice terra marique potentissima. Quam
dam ab Eneo seu veneto Troiano inueni habuisse dicit. Troia enim euerfa authenice cum in infinitum
sinum adriatici maris classe vecta aduenit. Erat cum eo multumto Eneide qui sedem de (vr) Litus liti-
us memorat) ex passagioni pulsus in qua habitaret querebat sedem qui venen appellati. Prouisa binc ve-
netia appellata. Longitudo huius bystrum. Ac deince quicquid est agri in padum flumē. Lantudo vero hic
padum flumē. inde alpes qui italia a germania dirimunt amplexa est. Regionis nomen dū vi venetia appel-
latur annos supra mille quingentos mansit. Bello ipsam et qui erat vicini Litalpini galli. et qui venerunt in
italia germani septennero infestant ac populi sunt. Qui vero seu sunt? Attila rex hunorum fuit. Is cum
magno exercitu venetis oppida expugnauit multa vi capta succendit. quedam funditus diruit. Tum illo rege
padua capta et succensa. Aquilegia et alimū curie. Primates nomis venen vi pestem hanc fegeret scilicet
quos abere liberis. coniuges. forinias in propinuas insulas contulerūt. Venetiam autem p regione
appellatur. Aquilegenses igit gradū Concordientes cōdiderat pulas. Alimates sicut vrbe sua in sex por-
tas diuisam habebat. Ex his in stagno: insulas opida cōdiderūt. Torcellū. maior bini buriam. amora. et
Constacū et amantū patavinorum pars Ruui alni. et postea dorsus dūm. Monte succenses aduentū mecha
manici. Elbiolam palestrinā. Et fossas Glodiam. Venetos quoque moxana stirpe oro esse auctor est Lato.
Primi et vrbis magistratū tribum fuerūt. verū ciuitas libeto iure et ad imperandū nata. cōnuo rei maritū
me studio pollicere cepit. bincque opes intantū vt maris terraque finitinis terror essent. Procecente tpe cor-
porum ad ortū pagani cepit. multaque in dalmatico sinu. Epitro et vniuersa greca quas prouincias pene
omnes breui tempore sue diuisionis fecere. Et in ora pōnigi maris non paucas gessere. mox ad Zanaym vi-
ce venetia arma prouota sunt. missus et in Syria per se nō paucas. multa quoque sociali bello ab his gessa refe-
runtur. Notā sunt friderici imperatoris tempora que nauali prelio ad apostolicę sedis obsequiū renare.
Cuius autem ab ipso conditiōis initio venetia ciuitas cum a potentioribus diuoribusque olim regionis ve-
netice. fuit a principio habitata. Porro diuicis sedes primū Tradae. deinde in methamauo. Postremo in ri-
uo altum consensu omnium translata est. quoniam hic locus hostili a manu. et condendam ad ciuitatem mari
mam omnium comodissimus videretur. Que autem mediterranea prouincia fuerat. Ea ciuitas binc euerfis

mutauit nomen. Nec deinde uenecia: Sed pars nomen lombardie accepit. Pars marchia sarusana. Pars fortisq; patria pars bystria appellata est. Insulis uero quod regionis fuerat antiqua nomen mansit. et eis plures efficit uenecie appellare sunt. Et nuc ciuitatis unius nomen sortite sunt. Ea igitur in insulo adriaticis maris situ sita. Ad annum salutis qui quagesimū sextum supra quadringentesimum condita fuit. quo anno Attila rex hunorum aquilegiā dimit. Karles iustiniāni imperatoris dux aduersus Gothos ecclesias sancta theodorici et seminiāni in uenecijs edificauit. deinde parauit sedā transmigratione in sagnum ueneciarum confugientes. Riuum altum impleuit. Et oliuolense castrum ubi nunc castellum est episcopus condidit. et sancti martini et sancti iohannis in bracula ecclesias construxerunt. Anastasius basilicas celeberrimas. Quas postea edificauit ad octingentesimum et vigesimū septimum saluū annum. Iustiniānus dicit ueneciorum anno sedo beati marci corpus ex asia est delatum. Anno sequenti cum frater eius iohānes in ducatu suffectus esset. Ecclesia sancti marci edificata in celebriori urbis loco. ubi preciosissima et pene inestimabilia recondita sunt dona. Augebantur enim indies ueneciorum opes mirabili incremento. Nam ad annum quartum de duodeces centeno ueneti francis bello sociati urbis constantinopolitane dominio fuit potiti. Postea pons ruoala subleuatus est constructus. Et autem pauca et multis narremus. Fatus uerbis potius mirari q; digne laudare possumus. Urbem e medijs undis surgentem adeo humanarum rerum exundantem mari contiguum ut omnes omniū generum merces excipit. Cum interea illuc opozuna flumina accedant. quibus fruges et alia uite necessaria e mediterraneis locis asportant. Hinc illud fieri dicu mirabile ut in qua urbe ferme nihil gignitur in ea omniū copia exuberet. Taceo domorum amplitudinem. Turres p; cellas. sacratissimarum edium ornamenta. Et e medijs undis tecta surgentia uix ipsis qui non uiderit credenda. Que portarum quipsam non ab surge dicunt. manibus fabricata cōdopum. Quid n aualia aducas et in nauibus numeris innumeris famis classem: quid conscripiorum patrum numerum ordinu morus sanctimoniaum: cum eorum optimates tam ferme anno millesimo impement. ac benignos omnibus et liberos finis apertant. Taceo cōdudere libet de tali felici ciuitate opamis auspicijs nata. Hinc igitur saluos fluctus formica marinos exibet: et totū testudo circueit orbem: Et uenecum ruct imperiū sanctusq; senat⁹.

Tercia etas mundi

Padua

Padua in urbe italica vniuersum a celeberrimis, quā anteheros Troia pflugit cōdidisse virgali testat: hic tamen ille vrbeum patrum sedesq; locauit. Et tūc lymus totius patrum nouis idcirco seriose narrat. Anteheros em̃ p̃ medios abduos illucos penetrant sin⁹. et regna liburnior: ad intumū adriatici pelag⁹ accessit. Ex pulsis euganeis q̃ ea loca tenuerit vrbe cōdidit p̃atamū. Cetero aut̃ in philippic⁹ patamū nos romani fuisse amicitiosos dicit. qui rem / publicā distulimus ipibus armis et pecunia in uerit. Fuit aut̃ postea Padua p̃fectissima scire R. p. ipa romanorū colonia nō eo modo deducta quōd cetera deducebāt̃ deducti nouis pplis in colonia: sed dātū est paduanis ius laci in tēgūis dis romē in agnū and⁹ fereū suffragi ino habere. Nullā aut̃ edificiorū pulchritudine p̃fctam publicorū in ytalica sibi sūtan cē tenent. Cū em̃ noua q̃cūq; in ea nūc erat vel publica v⁹ puata quā Attila rex hunorū ferro igniq; immutata reliq̃t. Insaurata a Marce cunuchō et rauenand⁹ logobardū cū inuēto p̃karoli magni filiorū nepotumq; in ipa. quousq; friderici primi epibus cēclius nūcūq; oīm crudelissim⁹ eā sibi subegit: innumeras cetes ac p̃scriptōes ciuū pēgit. Charranēses tēū sub capitaneorū tirulo rerum in patamū ponni sunt quō cārbē paulop⁹ min⁹ centū p̃ varias successiones possessas opulētiore ornatoeq; reddiderūt. Illa gentis nobilis Charrane opa maiori ex pte excitata om̃a

taq; fuerūt menia. q̃bus triplici circuitu et muro patamū cōmunif. Et licet p̃ canū Limu⁹ fuerit elapsus. nullo tamen vāriq; fossis magnorū in genti ope manufactis aque graū vrbe et p̃ dūter la agn loca ornauitō vrbi cōmodos ab eisdē Charranēsis⁹ sūt p̃ducit. Et art̃ in vrbe nūmūf sima et pallaciū facile ytalica p̃maris. Et vana eorū opa. Innocē⁹ qm̃ impator germanic⁹ Cathedralē patamū eccliam q̃ cetat edificauit. P̃et totūq; q̃ nullū in orbe pulch⁹. qd̃ postea casta crematū: speciosi⁹ vepet p̃struxerūt. Et ossa Attili in iūq; in conspicuo loco collocatū. Est in ea instigūis cui in ytalica rarissime sūt siles brī Antonij basilica. Est et in ea Iustine ṽginis templus qd̃ fuit. Et licet cūageliter p̃sdocumū et corpū cū diue Iustine reliquias qd̃ ioua tēplū fuisse asserit. nūc nō sōtēn aplissimū ordm̃ dñi benedicti dicitū. In ipa q̃ gymnasium bī oīm itale cele berrimū. vbi sūt ceca aplissimē studētū qd̃ sūt opes tenuiores reputate. Quos q̃ p̃ter Attilū li uisū genitū becorbō doctrina dāmsinos. Paulus iūns p̃silitū. Petrus d̃ Hippo cōdiatore sūmū et matheuanicū et p̃ficiū. Lū⁹ p̃dāssima scripta ad cōmūne hōim vilitate mario i bonore sūt bira. Alberti oadis heremitarū theologos et declamatores celeberrimū. Stella. flactūz volūsiū et cōplrimos i oī dāre excellētes. In art̃ fursus h̃z nauigantōs fluuiū bōna q̃ fec̃ eā sūt. Aliticia sūfina serto miliano fossa manu facta paduam compendio nauigatur.

De regno latinorum et ytalie

Ditionū regum provincia illam fuisse dicim⁹ quā nūc Campaniā appellamus. Et hec vna ex decem et octo regionib⁹ habita est. que certe plura habebat loca a ceteris regionib⁹ frequētata. ut lum⁹ et Alirgilius cōtestati sunt. sed cum plus iacuerit in ea q̄ ceterarū sit factū. euenit ut nūc aliqua regionū ea sit incultior. aut infrequētor habeat. Hec ideo latina appellata est. quia Saturn⁹ cretensium rex Jouis filij arma fugiens in eisdē locis latuit. quod virgili⁹ in. 8. his versibus posuit dices. *Prīm⁹ ab Ethereo venit Saturn⁹ olympo. Arma iouis fugiens et regnis erul adempt⁹. Is gen⁹ indocile ac dispersum mōtibus altis. Compōsuit legēq; dedit lactisq; vocari.* Hui⁹ qm̄ latuisse tatus in ozj. Cui⁹ tamē magnitudo a principio angustissima fuit. Serui⁹ autē dicit Latinos prius appellatos fuisse eos q̄ intererāt vicinib⁹ Albanis montis. fines vero hui⁹ regionis latine nūc campanie nūcupate a maritima parte ab hostijs Liberis nis incipiūt. et in Cayeta urbe terminant. vbi sunt ciuitates extantes et ditite vici. Ostia Sinuessa. Ardea Terracina et Carera. Et insule poncia et padana atq; mōs Circē. In mediterraneis autē velite Arina olim ciuitas anagnina. prenestina. tyburina. Tusculū et alba olim ciuitas a qua albanī reges. In hac scilicet regione fuerit ppli qui ab origine rurali. Volsci. Hernici. Equoli et Marsi dicebant. Magnus enī hec regio habet arcuitū. Janus autē pater et deorū de⁹ cognominat⁹ vir vnaq; gubnians⁹ bonisq; ars sumus⁹ hospitalitas vna cultor ex orientali⁹ veniens regionibus primus olim in ytalīa regnare cepit. In inter cetera virtutis sue op̄era Saturnū nō modo benigne suscepit verū etiā cum eo regnū parit⁹ est.

Italīa quippe Europe regio est om̄ totius orbis celeberrima. que a bobus nomen habuisse existimatur: vnde etiā Plato in thymeo Lauros vocauit italos. A quorū multitudine pulchritudineq; ac fetu italiam dixit. Est autē hec regio in forma cruris inter adriaticū et tyrrēnū mare. siue superū et inferū: et a iugis alpiūq; doctoz apennini mōtis porrecta: sep paulatim attollēs vsq; ad regnū venetū et litora brutiorū extendit. in vltimo sui in duo sandis cornua. Quorū alterū Jōniū spectat mare. Alterū siciliū. in extremitate Rhegium opidū habēs. Et longitudo ab angusta pretoria que in alpino sine sita est. et per romas capitiq; porrigit vsq; ad opidū Rhegiū (Solino teste) decem centena et viginti milia passūū colligit. Latitudo vero quadraginta decem. Vbi maior latitudo. Vbi vero minor centū triginta sex. Habetq; vmbilicus in agro Rhegino que dudum ex latere maris superi Rubiconem fluitis pro simbus habuit. Hec est autē prius hesperia ab hesperie atlantis fratre. Deinde Denomia ab optimo vino quod ibi nascatur. Postremo italīa ab italo Erculozū rege dicta est: qui venit ad hec loca. In quibus et habitauit et regnauit. Hec regio nullis terris cedat siue agroꝝ vbertate siue armoz gloria. habens vrbes celeberrimas.

Nomina et ordo regum latinorum et ytalie.

Janus	1	Siluius	8	Liberinus	15	an. 8.
Saturnus	2	Eneas siluius	9	Agrippa	16.	an. 40.
Lucius	3	Latinus	10	Armulus	17.	an. 19.
Numus	4	Alba siluius	11	Quinctus	18.	an. 38.
Latinus	5	Egypt⁹ silui⁹	12	Procas	19.	an. 23.
Eneas	6	Lapis	13.	Numulus	20.	an. 44.
Ascanius	7	Carmentis	14.	Numulus	21.	an. 1.

Tercia etas mundi.

Quarum Etrurie insignis ciuitas his temporibus (ut Strabo refert) a grecis ex pisa Archadie ciuitate ueniens in-
tium sumpsit. Nam seruius sic inquit. Quidas
et ea et Eude ciuitatibus uenerunt. et pisas in
ythalia condiderunt. quas sic ex pissima ciuitate
uocauerunt. Eam enim urbem uenissam et gestarum
gloria clarant ab Alpbeis originem habuisse
Clugli? dicit quom. ait. Pos parere iu-
bent Alphee ab origine pise. urbs etrusca so-
lo. Et plinius. pisas inter auxetum et arnum am-
nes a pelope et tertianis greca gente ortas asse-
rit. Iustinus uero dicit. pisas in liguriis gre-
cos auctores habere. Et lucanus in primo. hic
tyrrhena uado frangentes equora pise. Hec igitur
ciuitas quous insidit nunc sit habita vipo-
te que florentino populo grauissimis subiaceat
pressuris. olim tamen potentissima fuit. florenti-
nibus autem romanorum rebus nullum habuiss
se potentatum inuenimus. postea uero marit-
me urbes etrusce. hinc luna inde populania de-
lete fuerunt. quiescentibus per Karoli magni re-
fitorum temporibus ytalie rebus eam qua postea
habuit potentiam assumere cepit. Quibus tem-

poribus et deinceps multos prestissimos ha-
buit maritimo bello viros: quorum uirtute et
prestantia mirummodum aucta fuit. Quo sacu-
lum est ut inter etruscas urbes. et belli gloria diuis-
tis atque potentia principatum obtinere prope
ruerit. Et multas insulas atque ipsam quasi ier-
usalem suo domino subegit. Sed ab annis
septuaginta postquam ciuitas florentinis subie-
ta penitus est reddita. Hic tercio eugenio ponti-
fice romano ornate fuerunt. Ea enim nunc su-
perbissimis edificijs et pontibus super Anum
fluvium positis exornata plurimum est. Habet
inter cetera hec ciuitas Templum due virginum
dicatum. et claustrum toto orbe celeberrimum quod
campus sanctus nuncupatur. Atque Laurenti-
anum in mirum ordine consecrat. Que omnia
videri et mirari incredibile uidetur. Genit hec
ciuitas inter ceteros Raynerium et Bartholo-
meum Theologos et Jurisprudentes doctissi-
mos ordinis predicatores. Atque Disputationes
grammaticum. et alios multos.

Pisa

Anglia in insula quā veteres Albion a quibusdā albis mōtib⁹ q̄ ad eā nāuigātib⁹ p̄r⁹ apparēt vocāre
 tūm Britāniā a bruto Biliū postūmū latinorū reg⁹ filio albionā insulā quā gigātes incolēbāt sup̄atā
 ab ipso britāniā appellāuit. Et b̄ britāniā mātōr ad mīorib⁹ britāniē differētis galliās p̄uigens
 dicebat. Tūc a q̄dā anglo potētissimō rege angliā in hodiernū diē appellatā est. Hec ei triangulārē ē inter
 septentrionē ⁊ occidentē sita. q̄ ab oī p̄tinēre habet diuisa. Itaq̄ a garmāniā q̄ s̄ septentrionē est inapit. Et iuxta
 galliā ⁊ bysantiā versū occidentē p̄tendit. Et iō foliū dicit. fims erat orbis ora gallia litoris. nisi britā
 niā insula nouē pene orbis alter⁹ mereret. Q̄m virgali⁹. Et p̄uit toto diuisos orbe britānos. P̄uit autē
 cū in britāniā s̄cū angliā mōtione sibi delegisset ⁊ uenigio s̄cū Ramessis flūmū ipas Trimoatē p̄sedit⁹
 bēni m̄ uinitissimā. Et q̄es oib⁹ copus feracissimā ad vter⁹ Troie memoratā rececidit. Venit hūc tēs ge
 nūitē filios scrūt. f. Locūm Albionē ⁊ Cambri. Qui p̄tō in insulā inter se diuidēs. Locūm natū mīorib⁹
 mediā insulā ps obuenit. Que ab ipso lochra postea fuit cognōiata. Et i ea adhuc lūnūm quātās erāt ⁊ dē
 Cirib⁹ mercatorib⁹ ⁊ negōtiatorib⁹ m̄arie celebrata. In q̄ adhuc angliē regēs p̄tāp̄q̄ ac sciat⁹ p̄p̄l cūm
 mercatorib⁹ cōuenire ⁊ p̄tāp̄m tradit. Albionē vō ē filio q̄rta insula ps obuenit. q̄ ab eo albāniā fuit di
 cta. Et b̄ scōia nūc nōdāp̄at. Est ei c⁹ insula in q̄ est angliā scōia sūp̄mā ps in adlonē versā flūmib⁹ b̄uid
 magnis ⁊ mōre q̄dās ab angliā disicera. Cambri vō t̄cio filio cambriā q̄ nūc Dybe d̄r insulā inter septē
 trionālē plagā ⁊ occidentē alē. q̄ vltima fuerat ei cognū ⁊ rōnānis. in q̄ cūlū solistū sole ⁊ cānē frētē facit
 ente trāsinū nōr nulla. brunū solistū p̄inde diēs null⁹. Itūm⁹ insule maris ps fructifera ē. Abūdar p̄ceore
 turo ⁊ argēro ferroq̄. Effrūtūq̄ ex ea pelles ⁊ mācipia. Et canes ad vñdā apāssimū. Abūle insulis nec
 ignobilis⁹ crūdā. q̄z biberia ei p̄māt magnitudinē paritō a britānis diuisita f̄cto. Et insule p̄ue Dr
 chates appellatē. Gregor⁹ b̄ssim⁹ p̄nter b⁹ nois scōs eo missis Augustino milico ⁊ iohāne mōdib⁹ ⁊ s
 alijs p̄stāssimē vite viris. P̄mū angliā ad fidē p̄uenit. Et in ea cētū milia regēs dāruere mirādis. Circa
 m̄ britāniā patere triginta octo milia p̄assus septuagita quicq̄ milias pythias ⁊ yfidos tradit. in q̄ ip̄sō
 magna ⁊ multa flūmīna. p̄terea metāloz lar̄ga variāq̄ copia. Corūm bystorias Peda optime describit.

Quarta etas mundi

Quarta etas mundi incipit a principio dauid: et durat vsq; ad trasnigra-
tionem babilonis. Et habet scdm hebreos annos. 484. Sed scdm sep-
tuaginta interpretes habet. 485. annos. Qui dauid primus regnavit de
tribu Iuda apud hebreos annis. xlvij. in Ebron super tribum iuda: et xxxij. su-
per totum israel. Incipit autem quarta etas in dauid. non q; primus regum:
sed q; primus regum de tribu iuda. qui et fuit facta expressa. promissio de xpo nati-
turo de tribu iuda. Hec est aut eius patet per totum scdm librum regum 2. Qm da-
uid audita morte saulis luxit cui suus et certum aut. insurrexit; carne lugubre. q; rex
israel primus ante eum et dominus eius.

Quid prophetarum omnium princeps. Iai de tribu iuda filius. primus
hebreorum rex anno a natiuitate abrahe nonagesimo quadragesimo pri-
mo hebreis regnare cepit. Et regnavit (omnibus copiantis in iherusalem 2
in Ebron) annis. 40. Quid quidem ab infancia pulcherrimis iustisq; ac decora fa-
cie. ingenti fortitudine sed animo maiori. Qui preter philistini gigantem viri for-
tissimum quem ante regni susceptione fundam interemerat: etiam in certaminibus
(suscepto impetio) que p subiectis regni suscipiebatur. primus ad pericula semper
properabat. Ipse regno adeptus primu iherosolimam obsidens tandem cepit: expul-
sis inde chananeis et iebuseis. Inde omnes palestinos et hostes omni ex parte co-
eruit. Tandem cum predictum tempus regnasset plenus dierum bonorumq; ope-
rum obdormiuit in domo cum vixisset. 70. annis. Sepelivitq; eum Salomon
filius eius in iherusalem decenter.

Filij dauid in Ebron quatuor

Abiata 5° Saphanias 4° Atomas 3° Absolon 2° Chaiab Primus amon

Salomō (anno mdi. 4165) Dauid rex et Bersabea filij. scdm hebreorum
rex. adhuc viuente patre hebreis regnare cepit. et regnavit annis. 40. huc
namque pater consecravit Nathan pphete viro doctissimo atq; sanctissimu
educandum nutriendumq; dedit. factus adolescens suus ob virtutes domino in-
bente reliquis suis fratrib⁹ abiectis dauid in regnum pfect. Is hostes debellans
pacem vniq; obtinuit. deinde templum illud toto orbe celeberrimu extruxit. Tā
deum cum quatuor et nonaginta annis vixisset valde longevus mortuus est. Cum
eius regibus felicitate excedens. Et sepultus est in iherusalem.

Regina Saba audita fama salomonis: venit a finibus terre audire sapien-
tiam eius. et de omnibus que interrogavit ei satisfecit: Videns ordinem
domus et famulie et audiens sa-
pientias eius multu laudauit eum. De-
deruntq; alter alteri magna munera. Se-
citq; Salomon thronum eburneum ad
quem sex gradibus ascendebatur qua-
re et omnes iudices terrarum desidera-
bant videre eius facies. Et quia prophe-
tissa fuit Sibylla dicebatur. quia pphete-
tauit de ligno sancte crucis. et de exilio
iudeorum. fuit cui culicis vini veri dei.

Linea Ixristi
Dauid secundus rex Iste
Anno mdi. 4085.

Salomon Rex

Omnis ex consilio domini ascendit cum suis in Ebron: dicit in adolefcentia sua in regē electus vixitque per Samuelem ioliū sup mūi iuda. Et hyldoseb filius saulis opante abner autē cūlo et facit: est rex sup alias. xi. tribus israel: q regnauit duobus annis. Et dōge gatis aut exercitū dauid sub Joab pīncipe exercitū et abner pīncipe exercitū hyldoseb ex cōmuni assensu. rñ. ex vna pte. et rñ. ex alia luctauerūt adinūc: et alter alter occidit vno iatu fugientē usqz his q erat cū abner. asael germanus Joab persequēs abner nolēsqz ad pces et omittēre psecutiōē: Demū fuit pūssus asael ab abner in inguine a ierfa b. aita. et mortus est. Longa igitur cōcertatiōe facta inter domū Saul et domū dauid. Dauid. pūciens et semp sēpē robustior. Domus autē Saulis decrefēs quōtidie. Nam fuit autē dauid in Ebron pīmogenitū ānon: sedus cheliab Tercius absalon. Quare adomas. et alij de pluribus exorib. Abner autē q regēbat domū hyldoseb redarguit ab eo. qz cognouerat cōcubitiū saul. indignat cōtra eū accessit ad dauid et pmissit ei populi totū sibi reducere ad subiectionē ei. Quod cū tractare disponeret reducere vxore dauid. s. michol ad eū Joab p ditione occidit ipm abner in vltionē fratris sui asabel quod dauid displicuit: fecit eū honorabiliter sepeliunt affocias eaduer cū suis. lucēs et ieiunās p morte illi.

Hec dauid quasi stupor quidā in hūano genere reliquit in q nūqz decimū eduxerūt. tanta sublimitas et hūilitas tanta. tāta sūe uid. et adoptiūis ysay. nūtas actanta nūtas: tam grandis seculariū cura. Am per ar de: uota spiritalis cōtemplatio. tot homines pūtere. totqz lacrimas effundere. In tanta cadere pēā. et talē agere penitētiā. Nūtis sunt et filij in hierusalem. Salma Sabab Nathā Salomon et Berabeayore vñe. et alij nouem absqz filijs cōcū binarum. Die deniqz regno in pace adepto contra legē Moy si qua pcepit nō diuinerandū esse populū pcepit Joab pīncipi nulline sue vi diuineraret vniuersū populū. Et censū habito. inuenit inuēntis et centus nūlla virozū edūcentūm gladiū. et de tribu iuda solum quadringenta et septuaginta milia bellatorū. Displēuit autē deo quod populi decēssisset. et percussu israel pestilentie plaga. ex qua ad septuaginta milia de omni israel cecidisse referuntur.

Isti tres propheta bant tpe dauid. I. Nathan vero fuit filius fratri dauid. et adoptiūis ysay.

Sad Nathan Asaph

Salomō

Helisai

Filiū dauid in hierusalem nati

Salma

Inbaac

Nathan

Helisai

Saba

Nathan

Nathan

Saba

Helisai

Quarta etas mundi

Salomon ascendit in Babilon et immolaret in excelsu ubi erat tabernaculum et altare enceli. Postea
obtulit mille hostias in holocaustum. Et apparuit ei dominus in nocte per somnium dicens ut pe-
teret quod uellet ab eo. Is postulauit sapientiam ad regendum populum suum. Placuit sermo co-
ram domino et ait. Ego non petieras diuitias gloriam et mortem inimicorum seu longam uitam exaudien-
tes. Dedi tibi cor sapiens quod nullus ante similis tui fuerit. **P**rimūq; iudicium in quo ostensa est sapientia eo
fuit de duabus uxoribus habentibus filios. Quorum uno a matre nocte oppresso contendebat de sup-
pate cuius esset. Et data sententia per Salomonem quod diuideretur in duas partes: rogauit mater uera quod
tuis uiuus daretur potius alieni mulieri. Et ex hoc iudicauit Salomō esse illā uerā matrem filiorū dari iussit.

Judicium Salomonis

Emplum domini toto orbe celeberrimum Salomon rex anno quarto regni sui edificare cepit. A fu-
it. cccc. lxxx. egressionis israel de egipto. A natuitate abrahe non gentesimus octuagesimus quartus
Et in octauo anno compleuit. Fuit autem edificium in hierusalem in monte moria ubi abrahā. y. uo-
luit filium immolare. et Jacob uidit in somnis scalam de celo ad terram. Ad autem templum ex lapide albo
totum constructum fuit. Quis fabrica multa arte confecta est uidelicet de lapidibus politis mira arte com-
positis. Eius longitudo cubitorum sexaginta fuit. Latitudo uiginti. Et altitudo centum uiginti. Et eius bac
dispositione quod a paunero iuxta terram usque ad primum tabulatum erat altitudo. xxx. cubitorum. Et a primo
tabulato seu solario usque ad secundum erat altitudo. xxx. cubitorum. Et ab isto secundo solario usque ad tertium quod
erat tectum templi erat altitudo sexaginta cubitorum. Habebat ergo duo solaria inter paunementum et tectū
Et in quolibet solario et in tecto erat ab extra in arcibus decambulatorium. Istud dicitur in euangelio pma-
culum: super quod xps a dyabolo tentatus fuit. Et erat ibi cancelli ante ne inde caderent ambulantes. Et in
cubitorum. Et sancta sanctorum. xx. Eratq; in medio inter sancta et sancta sanctorum paries factus tabulis cel-
drinis. Et postea lamis aureis coopertis alnis. xx. cubitis. Ante quem velum appensum tene pulcherrime
interitum. quod cassianus est a summo usque deorsum tempore passionis. Intra sancta sanctorum erat archa do-
mini facta a moysē. In archa erant tabule decalogi. Solim semel intrabat summus sacerdos in anno in san-
ctis sanctorum in festo propitiacionis cum magna solennitate. In sancta autem circa uelum intrauit sepe so-
li sacerdos in certis sacrificijs ad accendendas lucernas. Et ibi ex parte meridionali erat cancellabaz aurea quod
fecerat moyses cum septem lucernis. Et ex parte aquilonari mēsa ppositio. In medio autem erat altare aure
um factum a moysē. sed addidit Salomō. x. alta cancellabaz eiusdem seculi sed maioris sed maioris quantitas. quibus ad
dextrā. et quibus ad sinistram. Et similiter. x. mēsas aureas maiores. Et in medio altare ibi manans.

Linea pontificū
Sadoch filius achub

Sadoch sumus sacer-
dos in principio re-
gni Salomonis sedere co-
pit. Hic fuit in nūcro pon-
tificum octauus.

Achimaa filius sadoch

Achimaa non sum-
mus beatorū sacr-
dos clarus fuit. et magna
in venerandō apud iude-
os habitus est.

Achias propheta

Achias pēnitim' cūcūq; peccare sciat isrl' pplm ad ydo-
latriā iducēto. Cū itē pph' isrl' destruēdo scuta ē.
S'cūctas ppha compescuit Roboā ne pugnaret
scōra l' hieroboā. z scripsit eoz regū gēta. Hic
etias pph' aut qm' scilicet rex egipti diuersa mala sciat
terra iuda anno scz quinto roboam.

Emeas

it. dñi reuerteret i hierosol'

Adeo propheta

cū omni domo pris sui vsq; mungentem ad parietem
scdm' pphete dictum.

Achias filiontes ap-
pāuit hieroboā q' es-
set regim' sup. x. trib' isrl'.
Iste hieroboā decē scilicet
luras palli ab Achia
ppha accipies z in egiptū
fugies. uoxius Salomōe
a decē tribub' elect' i reges
vtilios aures cōflantes
in dant' negali posuit ydo-
latriā pēnitim' cūcūq; peccare sciat isrl' pplm ad ydo-
latriā iducēto. Cū itē pph' isrl' destruēdo scuta ē.
S'cūctas ppha compescuit Roboā ne pugnaret
scōra l' hieroboā. z scripsit eoz regū gēta. Hic
etias pph' aut qm' scilicet rex egipti diuersa mala sciat
terra iuda anno scz quinto roboam.

Nadab hieroboā regis
isrl' scdm' israhelitarū
rex incepit regnare scdm' an-
no Asa regis iude et fecit
malū sic pater a'. Et pēni-
lit eis baasā z regim' p eo
scdm' pphetiā Achie pphete.

Adeo ppha hic ppha
aut cōtra vitulos au-
reos z man' hieroboā ar-
ma i via a leone strēctā ē.
Iste Baasā de tribu iuda
dux erat israhelitarū
rex fecit malū corā dño am-
bulādo in oibz pēis hic
roboā nec audiuit. Dñe p-
phetas ad eū missus s' occi-
dit eū z ipse a choreo pepi-
t.

Elia baasē regē filius
isrl' regū isrl' illū in-
terfecit et' seruus Zambri
cū omni domo pris sui vsq; mungentem ad parietem
scdm' pphete dictum.

Linea regū israel
Hieroboam

Nadab

Baasa

Elia

Quarta etas mundi

Perusia

Perusia vetustissima ac nobilis Etruriae civitas olim prinaria, sed nunc tertia in infethruscas civitates nominata: quā Vulsinus ab adbeis condita fuisse dicit, et ante romā conditas inieciis sumpfit: quā alij Trojannū quendā principē noie perusū et cōditore affirmanr: et ex suo noie perusū siue perusā nominatū. Et autē hec sola inter omnes italie urbes selectatam nacta pēit: inaudita. Quē eandē pene staturus et rex condicione quā ante conditas urbeū Romā: et postmodum roma sub regib' cōsulib' et impatorib' et tyrānis habuit nūc retinet. Passa est tñ varias sed tolerādas agitatōes. Quas romani post mortē alexandri magni. L. postbumij consulis virtute in deditionē acceperūt. At liunus scribit libro decimo. Nec in Etruria par erat. Hās et perusinus auctorib' post deditionē a consule etiam in rebellatū fuerat: fabius de nior milia quingentos perusinos occidit. Et si vero per insubissimū trānstrans tempora. L. Antonij ad. Antonij fratē Octavian' cesari perusia obsecit. famemq' raro alios simulē audiat Antonij exercitus in ea clausus. et perusinus populus sustinere. Et capta urbs diutiusq' est. Eam tamen breui austeratam facit. Monarcha menib' potēsq' nunc etiamib' cōiunxit. Idem octavianus angustus. Quā a suo co-

gnomine perusiam angustas (sicut littere cubitales portis inase ostendūt) voluit appellari. Et disruptionis causam ponit Liunus libro. cxxv. Est itaq' perusia omni ex parte montuosa. Cuius loci conditio ea est: ut nec quicq' munitus: nec certe amen' inueniri possit. Nā pteruq' vndiq' ruptus aucta: ita inexpugnabilis est: ut nullis quasi egeat defensionibus. Et licet plurime apud perusinos olim existerent intestine seditiones: et tyranni aliqui eos opprēsserint. nūc tamen libera est. Et optimis crudissimiq' viris et legibus infusa. In ea sunt templa pignifica ornatissima. religiosoz mōstia: ecclesia cuius pallacia. Amplissimā pauperū hospitāliā gymnasiū celebratū. forū cui insigni fonte amplum. Et portus et viridaria optime arboribus cōstita. Eius ager olei vini: croci et suauissimoz omifariam fructū feracissim'. Bald' in ea dicitur. qui cum Bartolo sasso ferracensi Juno aulis et pontifici obuium pnapatum. Similiter angelus et perus gemani. Sed et Consulissimus ante eos perus' exatit. Et nōlstra tempestate thebeolus perusinus medicus famosissimus et perusio originem dūit. Qui padue in gymnasio in primis docendo et dicendo floret.

Linea Ibruti

Reges iude
Roboam .4205.

Abia .4222.

Asa .4225.

Quia hec tria sanctorum doctorum scripta gentilius byzontias non conueniunt. Et ex illa forsita causa: quod ad intellectus sacre scripture mibi confertur. Unde vsque ad sardanapallum vltimu monarchas assynorum. de alijs intermedijs aliqui nullam faciunt mentionem.

Este Roboas filius Salomonis tercia hebreorum rex pater suo in regno: sed non in sapientia successit. spreto namque seniorum consilio pro adulescenti temeritate contrarius populum duas tribus reuertit. Et dictum est regnum istud iuda. quod patris suis exignibus impetu Salsach regis egypti cum inuestigatis sustinuit. Ille roboas habuit viros res. 12. et concubinas. 30. filios. 28. et filias. 40. cuius anno primo sedem comestio rem diuisa est monarchia dauid regni iudeorum et nunc readunata.

Hyen Elieser Quel

Deu ille filius anani prophete mittit contra baasam et martirum constan. anio vsque ad mortem tulit.

Esti tres scilicet hyen elieser et osiel cus asaria. prophete. Taurum regibus iuda scilicet asar. Josaphat. Joza.

Ab isto Siluio enee filio ex laumia tercio latino. rum rege reges sequentes dicti sunt filij. quod et filij in silua nutriti et venatione. Dicuntur est post mortem patris: vni posthumus dicitur Enee. quod post humanationem natus iuxta illud virgilio. Tu posthumus plebis.

Et regnavit annis. 29.

Este Enceas filius predicti filij posthumus regnavit annis. xxi. Is latino post se bene relicto exspiravit.

Este abia quartus iudeorum rex filius roboam ex matre. Eia vxore filia Absalonis tribus annis regnavit. rector malis coram domino ambulando in peccatis patris sui. et ita paucis annis regnavit. Mox autem contra eum bellum iheroboam rex israel habens in exercitu suo. lxxx. milia belatarum et abysas. xl. milia. Quod ad se veniente cum talis ingenti exercitu facile compevit ac superavit. Et cum quidam exercitu ad quingenta hominum milia vno pio interfecto.

Este Anani propheta interceptum asa ideo incarceratur.

Latinus filius ille regnavit annis. lxxv. dauid.

Este alba filius Enceas edificavitque Al-

bas ciuitatem a qua reges albanorum dicti sunt. Foris prius fundata. et hic instaurata.

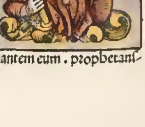
Absas ille regnavit tempore roboam annis. xxiij. cum filio derelicto.

Asa ille in principio regni sui ac deinceps vsque ad annu milium sexcentum fecit bonum coram domino ambulando in vijs patris sui dauid abstulit ydola. et percussit erbiores contra se venientes. Denique inquit sedem eius rege syrie benedixit quod deo displicuit. vni militum ad eum prophetam Anani quem incarceravit propter quod volens pedem percussus obiit. Regis autem Asa et regnum scilicet lege domini compevit egressus est contra eum Zarahiobio rex cum exercitu suo multitudine innumerabili. Asa cum exercitu suo omnibus dominum inuocauit: qui ex-

Linea regum italicie

Siluius posthumus

terruit erbiores. et veriti sunt in fugam Occurrente sibi asaria propheta confortantem eum. propheant. quod inter cetera predixit hierusalem a caldeis fore captendam.

Quarta etas mundi

Asarias propheta

Helya propheta

Abdias

Amos

Jonas

Azarias filius otheb ppha datus habetur qui re captivitate predicti. hic egressus in occursum asa regis mda. et confortans est in verbis pphie. et eius promptior de dei cultu reddidit animatum. et abstulit ydola de omni terra iuda et beniamin.

Samir rex israel deiecit domum baasa et statim percutit eum Samir et regnavit pro eo.

Etha ppha oratione obtinuit quod tribus annis et dimidio non plueret super terram. hic passus est a coruo in torrente carib. ubi corvus deferret ei panem et carnes mane et sero. Et inde vidua saret pma de pugilla farine non deficiente rursus filium mortui matris viui restituit eum pater. Ipe cum corva populo israhel congregato in monte carmeli igne descendere fecit de celo super sacrificia quod quadragesimam sacerdotum ydolorum facere nequebat occidi fecit. Et propter hoc cum Jezabel in visionem ipsorum ubique persecutus est. prexit in desertum sub iunipero dormienti angelus apparuit exortans eam ad eius panis subvertendum sibi allan et exortans ut comederet in curia fortitudine cibi. xl. diebus ambulavit usque ad montem orbi. inde in damascum veniens. deinde a domino per turbem in celum vectus est.

Abdias vii. de. xij. pphis ponit in figura. dicit fuisse dispersos domus achab regis israhel. Qui cum Jezabel regina yzor achab interfecit pphas domini. abscondit et eis quinquagenos et quinquagenos in speluncis pantiq. eos. et ideo meruit a domino ipse pphie.

Achab fecit rex israhel super omnes que erant ante eum iniqui. Egit maxime suam pessime Jezabel uxoris sue. Qui postremo in bello percussus sagitta obiit. Fuit autem Jezabel filia regis sydoniorum totius malicie prodigium. que occidit Naboth et pphas domini. Iamvero in perfecta est per bieu et a cambus comesta.

Michas ppha de tribu ephrem oris in moysi. quoniam peccante achab sepius arguebat. et ipsum predictum mortuum sub Joraz filio eius. precipino valde porrecto iactans occubuit.

Ochosis rex israhel septimus misit ad beelzebub deum accaron consulendum si posset sanari propter quod obijt iuxta verbum belie. Cepit autem regnare anno. xvij. regis iude Josaphat. Et tunc est aut fuit filio. cui successit in regno frater eius Joram.

Jonas propheta filius Amathi clarus habet et imitator predicti que non sunt scripta hic. post beatum interit ad munus. ut patet in eius libro dicit augere quod ipse helyas suscitaverit a morte adducit. Joram a ceto reglur. passionem christi in naufragio figurant.

Joram Joram octavum regem israel obsedit bene. adab in samaria. et mentis helisi liberatus est. Ipe autem regnare cepit anno. xvij. regis josaphat loco fratris sui Ochosis. Sed quod secutus fuit peccatus Joram aas interfecit est a bieu cum omni domo patris sui. Quis per aliquot annos observatione preceptorum dei et moderatione in suos usus fuisset. Et belisi propter in veneracione et pretio habuisset. Ochosis regem fudit et eius quatuor subiecit. Et omnia in inimicorum spolia consecutus est.

Linea Regum

israhel
Zamir

Samir al amon

Achab Jezabel

Achazias

Joram

Iericho olim regalis ciuitas et famosa. nūc in parua villas redacta. In loco pulcherrimo atq; in val-
le iordanis sita. Cui octo habēs domos. et ota monumenta sacrorū locorū in ea femine penitus sunt
deleta. leguntur dominū multa fecisse in hiericho. Cum eius murus miraculose destruit. Josue recit
ficantū maledictionē dedit. De hac hiericho fuit Raab meretrice. Et in ea in domo Zacha ipse hōspitio fuit
receptus. Et hac ciuitate beliseū pphā reludētes ab vris denotant. Et ppe cam dñs oculi illuminauit et.
fuit aut prope hac ciuitate olim opobalsam omnis de tū? auenitate scribit Iustin⁹ abbreviator: in oga pom
pey. Est nāq; vallis que continet mōib⁹ velut muro quodā ad instar boreorū claudis. sp̄atū locū ducta mi
lia nigrā nomine hiericho dicit. In ea silua est et vberitate et auenitate insignis. Et quide palmento et opo
balsamo distinguit. Et arbores opobalsam formam similem picis arboribus habent nisi qd sunt humiles
magis. et tū vincarum more excollunt. Quippe cū toto orbe regionis eius ardentissimū sol sit ibi tepida
aeris naturalis quedam ac perpetua opacitas inest.

Hiericho

Quam belias iter faceret cum discipulo suo belisco: Venientes ad Jordanis flumē pertransiit aquas
pallio belie facta via per mediū transierunt. Quo transito dixit belias belisco. vt ptereret qd vells
anteq; tolleretur ab eo. qui posuolant duplicem spiritum eius. id est in faciendo miracula ei. pphē-
tando. Responditq; ei se hoc recepturū si eus

beliscus ppha

belias resbures

videret cū tolleret ab eo. Hec mox occidit
aut sil⁹ apparuit eum? igne? cū equis ignis i
que belias ascēdens assumpsit? est in celis id ē
in paradisiis terrestrib⁹. Vbi vus? pmanet enim
Enoch vsq; ad rpa antixpi. ptra que tēdesat
ad prediciū. Belisco aut vidētē t dāuante
pater nri pater mri cum? ist⁹ t aunga ei? ē. ac
cepitq; palliū belie. qd ei ceceat. et reuer-
tens ad Jordanē tangēdo ipso pallio scdā vi?
et aquas diuise sunt. Euenies aut ad habitū
dum in hiericho. Ibiq; ad pces habitatorū
loci samant aquas pessimas illi? loca missa in
eis vase nouo ficti cum sale in eos: et exinde
cū ascēderet bebeli: ardentib⁹ cū pueris et bē
centib⁹. Ascēde calne maledixit eos post qd
duo vris de salto egressi lacerauerūt. Ibi. ex il
lis pneris. Ibi autem belias spēdit ea max
nims pphetaz sui temporis p hoc tps ab ho
minib⁹ et ablat⁹. Cui⁹ sine nemo cognouit.
hic mltis miraculis quo aduert claruit. Atq; si
cur ignis ardes tot⁹ erat. Ita et verba ei⁹ qst
scāta arcebat. Tandē a dno (vt dicit⁹ est be-
lisco vidēte) per tribinē in aduē vcer⁹ est
Relicto in eius loco belisco propheta.

Quaria etas mundi

Linea pontificu

Isarias

Yorada

Isarias

Iste benedab filius Tabemmo filij Ozyon regis Syrie uixit sedus eius baria rege israel: cunctis autem reges Syrie regum isrl' vs. **B**enadab rex syrie collecto exercitu suo. et. xxxij. regib' eum adiuuauit. venit contra Achab regem israel in belu. et dñs p' ppham predictit victoriam: quod et factu est illis fugatis. Iterum infra annu restaurato exercitu venit rex Syrie contra isrl' bellu mouens in ualib'. dicentibus q' dñi mōtium erat dñi isrl'ideo ueni p'uis fuerat. Sed de bellam'us est exercat' Syrie oculis centu milib' de eis. et decem et septem milia qui remaserat. fugientes in ciuitatem murus ciuitatis rues opprefcit eos. **B**enadab autem rex syrie occisus fuit misit nūcio s indutos alio et a ne re aspersis capib' p'ces misericordiam: quod Achab fecit dimittes lib'eri. Quod ppheta quidam redarguit in habitu simulato et sub parabola dari altius in custodiā sub pena mortis sic cocluit. q' q' dñu uenerat benadab diguum morte. et populus suus israel esset pro eo scilicet penitus.

Achab rex Syrie exigentib' dementis occulto de iudicio promor' fuit in reges Syrie ut affligeret filio isrl'. Iste est sup quo fleuit belizcus. pphans eius futurū regem syrie. et multa mala facturū israel. Qui etiam ppter peccata bichi missus est a dño in omne terrā galad. gab. ruben. et manasse. et sciat plagas magnas cunctis dieb' Joabab. sed Joas fili' ei' dño tuo libi fauente tulit urbes de manu Benadab filij Achab post mortem achi.

zacharias

Iste benadab filius suus isrl'is. porro ioas filius Joachas rex israel tulit urbes de manu benadab quas asafet pater su' rulerat de manu Joachas iure p'li. nam tribus uicib' passit eum ioas. et debet scribi p' dñi sine ut uoluit bebei.

Iste Yorada induc' fuit et amouit Athalia ne regnaret sup iudam. constituit Joas filiu Joazam

pro ea. Iste solus post Moysen legit uixisse. c. xxx. annis. Iste etas diuino zelo ductus disposuit ut athalia occideretur in domo regis.

Basim ille rex Syrie uastauit iudam tpe Achab propter quod obsecut eum Zeglatph alazar in damasco. et cepit ciuitate ipmz interfecit et trāstulit pplm. Achab'is filius Joate lapidatus est iussu regis Joab inter altare templum. eo q' Joas incepit et uenit q' tereliquisset uiam domini.

Iste Isarias p' zelo legi cōstāter resistit ozie regi iude uolēti sacrificare vs.

Naboth israhelites: cū haberet uineam prope domum regis Achab. Noluit cum noluisse acquirere ei. contristatum super hoc vxor ipsius Achab Isabel hoc audiens consolatur eum. et procurauit per falsos testes ipsam Naboth accusari de blasphemia dei. quo facto. ille innocenter lapidatus est. Et cum Achab uisisset ad capiendum uineam naboth. dominus misit ad eum beliam qui p'tentaret ei exterminium eius. et dominus ius propter tale scelus.

Linea regu syrie

Benadab

Achab

Benadab

Rasim

Naboth Israhelita

Aquileia urbs quondā ytalice traspadane primā a potentissimāq; atq; enā pūlcherrimā a mari aliquā sp̄sēmtota: nō sūp etiā scālo pene derelicta: p̄ hec tpa Carino historico teste) a quodā troiano nomie Equilo e Troia cū alijs pūlo cōditōis sue p̄ncipiū simplicit. et a se Aquileia nōi aut. Vel vt m̄g in historijs ait. Equileia quasi aq; ligata cognōmentū accepit. Nūc aut̄ p̄ter sacerdores canonicos nūmero haud quāq; multos: ornatissima speciosissima: in basilica dñie facie de rer additōs p̄ter pastores piscatoresq; r̄ssimos. nullū nūc incolūt ppli. vt vix castellulū tāta olim vrb̄ nūc possit appellari. Vrb̄q; t̄ ecclia sup̄ dicta t̄ p̄iarchale annū t̄ muri oppiduli circūdūcti Et mōstēnū vngimib; deputatū p̄po n̄s p̄i archie operū reliq;. Florere aut̄ cepit q̄ tpe primū ro manis subigēdis barbaris ab dāmbū incolētib; manū apponere cepit. Cū octauianus Cesar augulū. Et si maiorē bellor p̄em plegatos admittant vrb̄ illis p̄nquior esset. In his ytalice pūb; frequēter obuiat̄ est. Nā Gaius ut ait reliq; bella p̄ legatos admittant. vt tam q̄būsdā p̄anomias atq; gerimāis aut̄ interuent̄ ret: Aut nō longe abscit. Rauēnas vel mediolanū vel aq̄lia vīs ab vrb̄e p̄gressus est. Et iulia cū comitata abscit̄ facto puerū amittit. Gloriosissime de aq̄lia scribit Julī capitolin⁹. P̄ter ceterandū nē illud quidē est. q̄ tanta sit aq̄lie-

ses otia maximos p̄ senatu fūcit. vt fūco de capillis mulier faceret quonū deficeret nerui ad sagittas emittēdas atq; ob idipm̄ in bonoz mātronz senatū venenī calice templū reditasse. Quirū aut̄ mirabili mōre nūc t̄ nūmēse ditauit aq̄lciām o nētalū occidētalūq; mōre mōz mūrtua op̄ortatio ibidē istituta. q̄ nūllū n̄ ite aq̄lia loc⁹ alter circa adriaticū mare fuit. in cui⁹ portu et diuersorio occidētales occidētalesq; p̄ cōmūtiōis mōre cōmēdisq; vēdēdis mūte reb; cōtēneret. Hec cū m̄lo tpe flouent. p̄ostremo ad Anila regē om̄p̄o diuita fuit. Cū⁹ icole v̄ neciaz puolāres rē venaū mūdimodū auxēt hāc aut̄ celebrē ciuitatē euāgēlistā dīcāt⁹ dū a brō petro ap̄loz xp̄i p̄ncipe i Alci adriā mūte tur nauigant⁹ naues illuc et mōre op̄iret. Aquilā cēs ad xp̄i fidē cōuertit. Vnecūq; euāgēliū suū. Cū⁹ eodē manu exarāt⁹ sua vocat⁹ iūe veneratissime seruāt. Hermacorasq; t̄ ip̄e scitis ad marā p̄dicatōz puerfius a brō petro aq̄liar ois venecie p̄bop̄esul infūm⁹ omem cū regi onē teo n̄o lucrat̄ est. Quē Nero imp̄ator sil fortunatū s̄bdyacoē secum p̄cussit. fuit t̄ aq̄lciā lēctis Ebromat⁹ ad quē glōfius hieronimus multa scripsit. Et ruffin⁹ p̄biter latinis grecisq; lris ateo erudit⁹ vt ei⁹ q̄ extant tū op̄a. tū trāslaciones nullis ciuipū cōce de troas op̄b; scādas eloquentia ornatūq; ducamus.

Aquileya

Quarta etas mundi

Tarusium

Tarusium ipsius Marchie Tarusaue ciui-
tas: et ipsa per hec tempora (vt Sicut
dam trojanis fundata fuit. Abiuitur autem suo
ponus diuiditur Eulo fluuiio qui ex ipsius pro-
pinquioribus montibus exiit. alijq; vberimis
aquis in ea quasi scaturientibus irrigatur. ac si-
lus in mediterraneis Tarusium urbem diuidit
Cuius nomen pater inter ventos habet pluri-
mo. Per tempora vero Ostrogothorum digne-
tate inchoasse videt quā nūc habet. Eo q; To-
nle p; rex ibide sedē regni sibi cōstituit. Cui to-
nla q; postea qntas fuit Ostrogothor rex: qdē
pstantissim⁹ tarusij nas⁹ educatusq; est. Postea
longobardor regni initio quom alibon⁹ rex a⁹
gētis prun⁹ italiā esset ingressus. Adleamq; q;
lis tunc erat et ceteras regionis vrbes p; reditio-
nem cepisset. Tarusij q; ei⁹ incole reditios tan-
diu facile obuissēt. Spoliare ac diuine cōstine-
rar msi sed; ipsi⁹ urbis epus (vt Gregori⁹ scri-
bit) Vir timor⁹ rauēna orund⁹ regis barba-
rie sua prudētia et precia instaurāa relinisset. Or-
natq; fuisse ciuitas altero p;fate epio hermo-
lao barbaro. Qui sicut decet epim p;lo magi p;

desse adnites atq; p;fesse. Qd aut ab hac vrbe
vniuersa regio Tarusana in archidia tenemietur
factū credo a iurisi nomis absurditate vt beo ap-
pellano marchie Tarusaue in ipsa māsere: cum
ea in regione sint amplissimē ciuitates Throna
atq; Patauii. Que semp; r dignitate atq; potē-
tatu necnō r opulētia Tarusio antecient: Lon-
gobardi em in ea ytalie parte maxime quā obti-
nebant regiones habuerunt qui atq; a duob⁹
administratas. in quibus nullum successoris
ius filijs r neponibus competebar. beneuētia
spoletanam: taurinensem r forouicensem: dual
q; opulētiaz amplitudine superonibus parces
Lusitaniam atq; tarusanam esse voluerunt.
Ea affectas legis conditione. vt qui regum aut
gentis longobardorum cōsiliū pmissione r del-
ereto impetrasset. eas filijs atq; agnatis successi-
one possidendas relinquendi ius facillatimq;
haberet. Nomenq; hunc significans perpetuus
magistratum in longobarda. barbarie marchio
natus est appellatum. Decetiam vrbs cecidit r
Alberti⁹ germani de romano (sicut potius)
tyrannide non caruit. A quibus innumeras gen-
lit calamitates.

Linea Christi
Josaphat

Josaphat

Ochofias

Athalia filia achab

Jonadab

Anno mudi. 4240.
Ioseph Josaphat fecit bonu coram dño. nec legit
de eo magna reprehensione dignu. nisi qd an
pijs regibus istis quicq pñtut avaritiam. omnes effici
natos et terra iuda eximuit. Tola quoq delevit patrū
q decreta obliarunt. his cu virtutib⁹ benivolentiam
oim cōfessu principū sibi cōparuit. Et palestini ei tri
buna redere ceperunt. cui vixisset annis sexaginta cu
corp⁹ ingenti pompa in hierosolimis sepultu fuit.
Este Capis filius? edificavit Capnā in campania.
Et regnavit annis. xxviii. relinquens Carperō si
lio regnum.

Ioram pessim⁹ Anno mudi. 4241. occidit filios
suos. et ambulavit in vijs regis ist⁹. Itē infectu
fuit in orbis et miserabiliter mortu⁹. Istic de religioso
pñe genit⁹ redinavit ad pñdā. et fornicari fecit filios
sua imitac⁹ fornicarios Achab cu⁹ filia nōmē achā
liam habuit matrimonio. Et p achāliā vxorē nihil p
tenuit q̄m⁹ aliqd quondā none impietatis effica
ret. et qd ad vastatione paterne traditiois attēderet.
Carpentius post regem capis regnavit annis in
centa tempore Josaphat.

Ochofias Josam regis filius? Anno mudi 4242
Ochofian⁹ regū iuda fecit malu corā dño sicut pñ ei
et stat occisus est ab iudeis. Hūc regē et duos sequentes
scilicet Joas et Amasia pñtutit matheus. qz voluit tan
tus ponere tres q̄terenas. vel qz scdm Hieronimus et
Augustinus. Joas accepit vxorē filia impiissime Isabellae
iude filij ei⁹ vixit ad quartā generatōis dñice genealo
gia excludit. ambulavit cu ochofias in vijs Achab
aut sui matrem vixit quanto regū. ix. ca. Hūc iudei pñ
cepta militie iorā regis Samarie vna cū oi domo achā
b obtruncare fecit. Cui⁹ corp⁹ ex civitate Madagdon
portatū fuit in civitate hierosolymoz ibiq sepultum.

Este Tyber⁹ regnavit annis. 9. et ei in tyberim fl⁹
meritis est: que antea dicta fuit albulia iude ab eo
nomē accepit. et fecit cū Romul⁹ dñi. qz credidit cū in
ter deos translatus. et esse numen illi⁹ flumij. cui⁹ vñs
Arome fuit valde necessarius.

Athalia ista mulier effrata audis mortuū filij
sui ochofias surrexit regnū. Interfecta: omne senec
regū. Preter Joas quē vxor Joas pñfissimē filia to
ran septē annis absconsum vixit postea a Joasda
ignominiose intercepta est cū septē annos regnasset.
Este Agrippa filius? rex albanor⁹ suū ytalorum re
gnavit post tiberium patrem suum subiectum in
albulā. regnavitq annis quadraginta.

Eonadab filius? Reebab clar⁹ habeb⁹. a quo stirpes
valde religiosa Reebabitar⁹ descēdit. Iste est d. p
pheta iudei qñ voluit occidere pphetas baal. qz fuit
relator divini cult⁹ et maxie abstinentie et religiosiōis cū
filij suis. Nota etiā qz filij Reebab ex pñcepto pñs ē
si pegrini et hospites sup terrā scōz suz habitabant ab
hominib⁹ in tabernaculis domū nō edificabāt sementis
non ferebant nec vinum bibebant.

Ampore Joas regis iuda templ⁹ ruine et tem
pli vñfissia et sartarecta que vetustate vel negli
gentia atbalie pierant. de pecunia collecta reparant⁹ ius
su regis. quia buccis sacerdotēs neglexerunt buis
modi reperare. pecuniam tñ a populo recipiebāt quo
nūq ponebatur gazophilatium.

Linea Regum
italie

Carpentius filius?

Tiberius filius?

Agrippa filius?

Quarta etas mudi

Lycurgus

Ysaia

Osee

Jobel

Lycurgus scdm Eusebii insignis est habitus. qd et iura lacedemonijs com-
posuit. et licet gentili fuerit leges tamen iustissimas nali duxit qd tum coso-
nas dedit. Nec quicqd eni fuit. et no ipe exempli pa? daret. qum argui?
q? vltis et oim fedeli materiam no sustulit. Fundos oim equaliter inter oes diuisit
et equata patrimoniu nemine potetiorē altero redderet. qd unari publice iussit.
ne alicui? domine vel luxurie in occulto essent. Iuuenib? no ampl? quā vna veste
vni toto anno: nec alicui? qd alij p gredi voluit. nec opulēt? cpmari. Eni sin-
gula no pecunia sed copando meriti iussit. pueros piberes no in formi sed in
agrii reduci iussit. vt primos ānos no in luxuria: si in oi ope ac labore ageret. Nt
bil cos somnijs causa substernere. et vitā sine pulmēto regere. nec pui? in vrbē redi-
re qd vni facti essent. E dñstut virgines sine dote nubere: vt vtorēs nō pecunie
causa dicerent. seueriusq; in armonia sua vni coaceret cū in illis dōtis frenis se-
uerent. Maritiū honore nō diuiti? et potētis? fēuū esse cēfuit. Hec et alia silia q
solius antea morib? diua vrbē ant? auidiorē cor? appollinē delphici finit? et in-
de se ea tenuisse. Deince vt ciuitatē suis legib? daret et iurcurādo eos astrinxit.
ne quid de tam diuils legib? mutaret? donec reuertēret in patriā. et simulās se nec
rū cōsultare appollinē. vt qd addendū qdā diuinitudinē his legib? videretur.
profect? ē aut? et etybi volūtariū cū illi ppetuo egit. sed et mores ossa sua in lo-

Linca Regum i

Dince a pūero belici pūfuit Jorā cū oim dōme
achab. et destruxit domū baal et c? pphas occidit. Be-
heu vltimos aureos in betbel et dan nō dēre hq. Jero-
boam rex syrie missus a dño milites occidit in ist? vbi
moxit postq; regnauit. 28. annis.
Joachas ppha nobilis: magi cū gelista a bto bte
toramio dicit qd ppha. vi? de qmior pncipalior
bus circa h? ppha habet. ppter euidēā ppha sue.
Joachas valde auit? est cū tota gēte ab as-
syrie rege syrie. et ideo reprecabaf dominum et
panallum releuatis est.
Osee ppha primus de. n. missus contra decem m-
bus. hic fuit fili? Beeri quus ppha beeri nō
habebat apud nos. pphauit aut? Osee tempore ieroboam
regis israel filij Joas qui ioas simul regnauit cū ossa
rege iuda. 14. annis. et in iuda fuerunt quatuor reges
sub quibus Osee prophetauit vt dicit osee. i. scs ossas.
Joachas. Achaz et ezechias.
Joas ppha pūfuit syros tribus vicibus iuxta ver-
bum belici. et tulit vrbes de manu Achaz et be-
nadab filij Achaz. restituitq; regno suo. Ipse enā as-
sistit amasiam non volēs sed compūssus. supbia et
humiliant incipies regnare. 37. anno ioas regis iude.
Jeroboam scdus propheta de. n. de iuda. et futurā et
tribulationem propheciat.
Jeroboam satis bellicosus et victoriosus fuit. con-
muitq; regem syrie et restituit regnum israel sicut
prius insuper et damasiam iuxta verbum Jone ppha-
te. Attende qd sit instabilis status regnorum israel. cō-
muitas vltis ab inuissimū humiliatus est valde. Sy-
ri eleuati iam ad infirmis mirabiliter depmunt. sic
qui fuit supra fiet infra. et e contra. qui fuit infra ascen-
dit supra vt post descendat infra. Hec est rota volub-
lis diuina temporis. et ideo non est mirum qd pan-
ci electi ad hoc assumuntur a domino et qd vni senten-
tiam huiusmodi instabilitatis negotiū totis viribus fugere
concedunt. Unde augustinus de ciuitate dei in militib?
locis et domi regnā mltis psumt. eodra. si mali rē.

Linea Iheruſalē

Joas

Amasias

Iste Joas (Anno mōi. 4346.) cū septē esset an-
norum a Joia de pontifice rex constitut^{us} est. fecitq^{ue}
bonū cunctis dieb^{us} Joia de. post ei^{us} vero mortē delin-
tus blandicijs magistro r^{ex}. Cor ei^{us} deparauit est in in-
teritū suū. Iste Joas lapidari iussit zachariā filiū ioia-
de summi pontificis inter templū et altare qd erat in ante
Anno regni sui penultimo.

Amasias ille regnauit annis. xix. temp^{or}e Joas
regis iude. qui posuit presidium albamorum inter
montes ubi nunc est roma. Et eo iulius et auctin^{us} fi-
lij superstites sunt.

Amasias ille (Anno mōi. 4346.) p^{ro} bona mētia
malū habuit fines: qd omne sans vlt^{us} hodie in
potestant^{is} appet. Multos nāq^{ue} officia destruxit etiā
notabiliter pbatos. cuius exempla hic sunt plurima.
Iste etiam deos seyr adorauit.

Iste auctin^{us} filius. xxxvij. annis regnauit et
Ab hoc mons auctin^{us} qui nunc est pars vrbis
ubi sepultus est accepit nomen.

Rochas fil^{ius} auctin^{us} regnauit annis. xxiij. cuius
laudes virgil^{is} hoc versu extollit. "proxim^{us} alle
prochas troiane gēia genti. hinc duos p^{ro} se reliq^{ui} fili-
os videlicet. Amuliu^m et Numitorem patrem Rbece
mul^{is} et rbeni matris.

Egnū nux post mortē Amasie fuit. xiij. annis si-
ne rege: qd subtiliter oportet accipe ex collatioe
annor^{um} regū isrl et iuda. quia Amasias cepit anno scdo
Joas regis isrl. et ofias fil^{ius} amasie cepit Anno. 27.
Ieroboam regis isrl qd ipa excedit se ad. 41. annos. a
quo subtrahit annos amasie: et sic remanet. is. quib^{us}
Ofias paruul^{us} erat: nec adhuc ad regnū apr^{us}. hoc aut^{em}
xx. et milie alie bystorie nō habet. sed alibi b^{is} supplē
et scdm hoc oportet concordare eas. alioquin errabis
quo ad supputationem annorum.

Aman princeps milicie regis syrie facit^{us} lepro-
sus: accessit ei iris recomendarioris ad rege isrl
et euntes a lepra. Cū aut^{em} aduenisset ad domū belise
no ad efferret: demū ad susationē seruo^{rum} p^{ro}gens ad iordane^m et laudā se: mōdānus
est a lepra. q^{ui} reuert^{us} es ad beliseti: cū multa ei obmisisset: nihil voluit accipe. Sed
dixit discipul^{us} beliseti occulte accessit ad naamā postq^{ue} recesserat. et p^{er}cepit ex p^{re}
beliseti quēdā ab eo: portās ea ad domū suā. Quod sed^{us} detest^{us} belise^m: et p^{ro}p^{ter}
hoc lepra passus est Giesi et senē eius vlt^{us} in sempiternum.

Iste Amul^{us} frater suū Numitorem de regno eiecit. et Lausus filiū ei^{us} interfecit
et rbeam eiusdē filiā ad subtrahendā spem plus sub specie bonoris veste p^{er}
petuā virginitatē dicitur. sed cū septē regnasset annis Rbea geminos p^{er}cepit fi-
lios. s. Remū et romulū. et postea amul^{us} a Romulo et remo cū adoleuissent occi-
sus est. et Numitōr restituit^{us} fuit in regnum quia filius aui^{us} eozum.

Hic est belise^m ppheta q^{ui} pallio be-
lic iordanē dauit. cū file aquam
bulcorauit. xij. pueris sibi illudēbus
male dixit qd vñ treuorauerūt. trib^{us} ro-
gib^{us} aqua redit sufficiēte exeratū ton-
Oleg^{us} viduc multiplicauit. filiū suū am-
tuo resuscitauit. colloq^{ui}ndas emē dauit
p^{ro} meos ortecaco p^{ro}p^{ter} augmētaue.
naamā mūdauit. Giesi cū p^{ro}gentē suā
leprosus fecit. exeratū syrie cecauit. la-
marā a fame et oblidioe liberat. p^{ro}p^{ter}
tauit. Absal regem syrie et dieu regem super isrl constituit: regi
Joas tres vicinas de syrie. p^{ro}misit. mortuūq^{ue} suscitauit.

Numitōr iste restituit^{us} in regnū. Nam p^{ro}calus fuit a romulo.

Hic est belise^m ppheta q^{ui} pallio be-
lic iordanē dauit. cū file aquam
bulcorauit. xij. pueris sibi illudēbus
male dixit qd vñ treuorauerūt. trib^{us} ro-
gib^{us} aqua redit sufficiēte exeratū ton-
Oleg^{us} viduc multiplicauit. filiū suū am-
tuo resuscitauit. colloq^{ui}ndas emē dauit
p^{ro} meos ortecaco p^{ro}p^{ter} augmētaue.
naamā mūdauit. Giesi cū p^{ro}gentē suā
leprosus fecit. exeratū syrie cecauit. la-
marā a fame et oblidioe liberat. p^{ro}p^{ter}
tauit. Absal regem syrie et dieu regem super isrl constituit: regi
Joas tres vicinas de syrie. p^{ro}misit. mortuūq^{ue} suscitauit.

Numitōr iste restituit^{us} in regnū. Nam p^{ro}calus fuit a romulo.

Hic est belise^m ppheta q^{ui} pallio be-
lic iordanē dauit. cū file aquam
bulcorauit. xij. pueris sibi illudēbus
male dixit qd vñ treuorauerūt. trib^{us} ro-
gib^{us} aqua redit sufficiēte exeratū ton-
Oleg^{us} viduc multiplicauit. filiū suū am-
tuo resuscitauit. colloq^{ui}ndas emē dauit
p^{ro} meos ortecaco p^{ro}p^{ter} augmētaue.
naamā mūdauit. Giesi cū p^{ro}gentē suā
leprosus fecit. exeratū syrie cecauit. la-
marā a fame et oblidioe liberat. p^{ro}p^{ter}
tauit. Absal regem syrie et dieu regem super isrl constituit: regi
Joas tres vicinas de syrie. p^{ro}misit. mortuūq^{ue} suscitauit.

Numitōr iste restituit^{us} in regnū. Nam p^{ro}calus fuit a romulo.

Hic est belise^m ppheta q^{ui} pallio be-
lic iordanē dauit. cū file aquam
bulcorauit. xij. pueris sibi illudēbus
male dixit qd vñ treuorauerūt. trib^{us} ro-
gib^{us} aqua redit sufficiēte exeratū ton-
Oleg^{us} viduc multiplicauit. filiū suū am-
tuo resuscitauit. colloq^{ui}ndas emē dauit
p^{ro} meos ortecaco p^{ro}p^{ter} augmētaue.
naamā mūdauit. Giesi cū p^{ro}gentē suā
leprosus fecit. exeratū syrie cecauit. la-
marā a fame et oblidioe liberat. p^{ro}p^{ter}
tauit. Absal regem syrie et dieu regem super isrl constituit: regi
Joas tres vicinas de syrie. p^{ro}misit. mortuūq^{ue} suscitauit.

Linea regum ita-
lie

Brenulus filius

Auctin^{us} filius

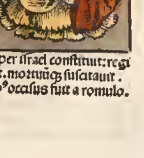
Rochas filius

Egnū filius

Amul^{us} filius

Numitōr filius

Lausus filius

Quarta etas mundi

Linea pontificu Simarias

schitob

badoch

bellum

Mortitur autē thobias annor. 120
et prophē spiritū clarus. pphetauit nā
q̄ de destructione iherusalē et templi q̄
si iam factum esset cum tamen adhuc fu-
turum esset propter certitudinem pphē-
tie. Et tū post eius mortem vxo ei⁹
moritā est. Et regēso robā minore us
filij suis iūiue destructa fuit.

Ier regnū israel fuit sine rege annis. 33. v. habebat
cur ex collatione regum iuda.

Amos

Amos fu-
it tera-
us de buode
cum pphē
ptra gentes
ntas pphē
tar 7 speciali-
ter 3. t. mib⁹

Abdias
fuit q̄
tus de. xij. p
phētis pro-
phetat cōtra
Ecom. is an-
nūsim⁹ uno
nes in sepul-
chro belizei
sepultus.

Eo tpe spari-
tūi seu lace-
demonij per
annos. l. bel-
lando vagā-
tes scripsit
vxoib⁹ suis
vt alios ma-
ritos duce-
rent ne gen-
periret

Ephra 3
tū. pphētis
nuntiat ad ni-
nuitas q̄ au-
dierunt eus.

Miste est
sextus de. xij
prophetis.

Este Maū
est septi-
mus de. xij.
prophet.

Este tēf
pystoria tho-
bie exempla-
ris tota.

Abdias

Jours

Abdias

Tiam

Thobias

Iste Zaba-
rias rex is-
rael cepit regnū
anno. xxxvij.
Dicit regis in-
de seclit⁹ mali-
sicut p̄decesso-
res sui. et hic e-
quare p̄ bicu-
et p̄cussit eum
Bellū 7 regna-
uit. p. co. q̄ sta-
tim p̄cussus 21
manabē: regē
et veta caruit.

Este man-
abē cepit re-
gnare āno. 39.
osie regis iuda
seclit⁹ mali co-
raz dno. Et e-
tradidit de⁹ in
man⁹ regis as-
syrioz qui indu-
xit ei talē ar-
genti mille.

Dhacaya
etiaz fecit
malū corā dñō
eunig p̄cussus
phace ei regē
uit pro eo.

Estū phace
Interfecit
osie regē gaudi-
pro eo: fecit
pactū cum raa-
lū regē syrie
et vastavit iu-
dam: Iero tho-
glathypbalasar
rex assyriorum
opprellit eū
trāstulit qualis
tres mibus in
assyrios.

Osee fuit
tū rex
israel. 7 capax
est a salama-
sar regē assy-
rioz et israh
trāstulit et in
assyrios.

Sinerece. reges israel

bellum

Manabē

phacaya

phace

Osee

Israel transferretur in assyrios.

Alino. xi. Osee qm̄ est annus mōi. xi. Et tū vxo q̄ic. ce lxi. cepit regnū abacedonij in q̄ p̄m̄ regna-
uit caran⁹ vel caranus āntis. 28. 7 euacuit istud regnū vsq̄ ad alexādrū magnū indulsit p. 24. reges.
q̄ q̄des cepit āno mōi. 33. 30. et reguit p. ānos. 12. 7 6. mēses q̄ mortuo ap̄d babiloue unq̄m ad mltos trāstert.

Quarta etas mūdi

Lydorum regni principium fecit Ardisius siue ardis quidam grecus vir genere et animi magnitudi-
ne insignis. Octauor quadragesimo regni Osie anno lydius primus regnare cepit. Et regnauit re-
ste Eusebio annis. 26. Lydia vero minoris asie regio quam in parte nunc mozeam appellare dicimus.
Et vt plinio placet libro quinto naturalis hystorie prius Meonia dicebatur: sed postea a lydo Libis
regis filio francoqz Tyreno lydia dicta fuit. Qui duo fratres propter regni breuitatem se simul ferre non
posserunt: Tyrenus forte discedens in ytaliam venit. Eamqz partem que ad mare inferum versa est: qua et
iam Tyreniam a se nominauit. Lydius vero illic remansit meoniam a se lydian vocauit. In qua fuerūt viri
bes et phibes. Coleophon. Elazomene et phocæ. Id tñ regnum baud multum insignis fuit: quod postea a
persis sub Erefio rege (qui daldæis contra persas auxilium nūqz subuersum fuit. Hoc regnum ducentis et
triginta annis sub nouem regibus steterat. Quorum nomia et tempora hic apponimus.

Ardisius	1	an. 36	Candaules	4	an. 17.	Eadyarcs	7	an. 15.
Aliaaces	2	an. 14.	Sigius	5	an. 36.	Aliaaces	8	an. 49.
Albelcs	3	an. 12.	Ardis	6	an. 37.	Erefius	9	an. 15.

Olympias prima apud grecos quinquagesimo regni Osie anno et agone Gymico instituta est a
captiuitate troye vsqz ad olimpiadem primam anni. 406. Aeschylus athemenisum iudicis secūdo
anno. prima olympias æta quod erat agoni gymnicius in qua Choribus helyensis erant victor.
Hely agunt quinquennial certamen quattuor annis in medio expletis. In quibus principes annui consti-
tuntur quattuor: quā Olympiade ipbitus filius Peraxondis siue heuonis primus constituit. Quāqz alijs
scribant qd hercules octauo Iair iudicis israel anno Olympia cum agone apud grecos ad honorem iouis
in Olympo mote primū pstituit qd de dñquēnio i dñquēnio quattuor: in medio dñs expletis fieri voluit.
Et quo vsqz in presens tempus supputatur anni. 405. Greca aut quinquennial certame celebrare assueti eni
am quattuor annos principes in ludo et certamine illo constituentes tempus illud quattuor annor olim-
piadem appellauerunt. Quadriēnio ses in vna olimpiade supputato: hec nāqz festiuitates et ludī in quin-
quēnio semel sibi ant. Sic si vltierus protraherentur obliuioni darentur. Aut si citra fierent expensarum nu-
micias grauarer. Olympias igitur quattuor: plenos continēbant annos. Et quidem sub centesima nona-
gesima tertia olimpiade dominus noster iesus xps nati voluit ab hoc tempore greca de temporibz bysio-
ria vera credunt. Nam ante hoc vt cuius visum est diuersas sententias protulerunt.

Spartanorum origo

Spartanorum genus. crispum tempestate hac. Alcumenē lacedæmoniorum rege mortuo. eorumqz regio
consumpta. hoc modo principium habuisse Iustinus in tercio Epitomatum suorum refert. Lacedæmo-
nios cōtra Messenos decennale bellum sumpserē. Qui post aliquot annos querelis yrozum et post tā lon-
gam viduitates reuocarentur. venit ne hac pliceraua belli spem probris auiterent. Decreto statuerunt
virgines eorum cum iuuenibus domi relictis promissæ concubarent. maturiorem futiram conceptionem
rari. si eam singule per plures veros experirentur. Et his nam ob notam materni pudoris partem euocati
sunt. Qui cum ad annum trigessimū peruenissent metu inopie nulli em pater existeret cuius in paterno-
nium successio speraretur. Eucem phalanum assuunt filium Araci. Itaqz nec salutaris marmos quarū
adulterio usum iam collegisse videbatur. ad sedes requirendas proficiantur. diuqz per varios casus sa-
erati. tandem in italiam deferuntur. Et oppugnata arcē tharentinorum. expugnatis veteribus incolis. se-
deni sibi constituunt: Quorū postmodum amicitiam egiptij reges ac iudei summoque quesierunt: vt libi
Macabæorum testantur. Sed post annos plurimos dux eorum phalanus per seditionem in exilium p-
turbatus breuidissimē se conuulit. quo expulsi veteres tharentini concesserant.

Quarta etas mudi

Folium LV

Linea christi

daline rege

Ozias

Joathan

Achab

Ezechias

Manasses

Ozias (Anno mudi. 4388.) Amasie regis filius: duodecim regum iuda multum infamandi natus et dignitatis. Christus iste secus bonum erat cor: pater dñs: expropterea quod sibi sacerdotum vi usurpavit sub asaria pontifice. In quo quod voluit adolere incensum super altare ibi in iudis. propter quod lepra percussus est: ter re mori factus. Et quod media pars in omni saeva est: ortos regales oppulit. hostes in per arum. postea autem hierusalem exornavit et muros quos iudas destruxerat restituit: leprosus factus: sathanas huius legem moysi extra civitatem cum expulit: et Joatham filius eius pro eo rexit. Quod cum obisset transfugeret cum iherusalem: sepeliret in sepulchris regum.

Sic Sardanapallus omni muliere corruptior: fuit. Primum pulcherrima fuit: huius semine induit infamem: cum greges purpurea colore trabes. Denique per hanc pfectum medorum dicto sibi bello devictus. cernens se non posse evadere seipsum cum divitiis peremnavit: cessavit illa magis moribus assyriorum: quod stetit vltra. i. 50 annos. Et surgit tunc horrida pene ad ipsi natiuitate in qua sanguis huius in toto mundo quasi aqua effusus est.

Dull rex assyriorum et sequentes volentes recuperare monarchiam non modicum turbaverunt terram.

Joathan anno mundi. 4440.

Sic Theglathphalasar cepit terram neptalium et galilee. Et eos qui in assyriam erant transfugerat in assyrios. postea ob penitionem achas obediit damasci et rasam regem damasci interfecit.

Salmanassar obediit samarii: transfugerat israel in assyrios. et cessavit regnum israel quod stetit annos. 282.

Sic Achab (Anno mudi. 4466.) regnavit in iudaea post mortem patris sui Joatham: hic pessimus fuit ydolatrie dedit: contra quem veniens in pectus phace rex occidit in una die de iuda centum viginti milia bellatores: et duxit a milia pueros: et puellas. et mulierum duxit captivas: quos tamen relictos reversionem eo solente pba. Cum tunc condita est roma.

Ezechias Anno mudi. 4472. filius Achab qui antececessit regum in iuda. optimus fuit: reducere populum ad cultum dei: huius tunc regnum israel. f. 600 annos defecit: transfugerat a rege salmanassar assyriorum: huius Ezechie tunc sennacherib rex assyriorum veniente contra ezechiam et regnum eius: et obediens hierusalem orationibus eius et ysaie et humilationibus in una nocte angelus dei interfecit centum octoginta quatuor milia exercitus sennacherib: sicque liberatus est: Ipse autem Ezechias sine propter elationem suam propter ingratitudinem ad mortem evasit infirmatus est. Sed penitus sanatus signo sibi dato de reversione solis per decem horas quod orationibus babilone ostendit omnes thesauros. Cum ysaas perierit omnia a babilonis asportata: phace autem solenissime a populo celebrari fecit. Dormivit denique Ezechias cum patribus suis.

Sic Sennacherib ascendit in iuda contra Ezechias: virum sanctum. et percussit dominus exercitus eius: ut super. Ipse autem turpiter fugas peruenit in ninive: et afflixit iudeos et thobias. tandem a suis filijs occisus est.

Manasses (Anno mudi. 4501.) filius Ezechie post eum regnavit in iuda: qui quicquid ageretur: annis: hic pessimus fuit: ydolatrie dedit: et auguribus. prophetas occidit: papae ysaia scelerat lignea secant facies. Cum tunc captivus duceret in babilonem penitus et valde humilatus in illa captivitate venit obitum. Et ad regnum suum redactus est: cum successit filius eius amon patre imitatus in.

Sic Amasias fuit filius Sennacherib.

Linea regum assyriorum

Sardanapallus

Sennacherib

Salmanassar

Sennacherib

Sennacherib

Sennacherib

Quarta etas mudi

Linea pontificu

Elchias

Asarias filius elchie

Barayas filius asarie

Josedech

Josedech pontifex fuit. Asarie egressus est quando transiit dominus iherusalem et babilonem peruenit. Et ductus est cum alijs captiuis in babilonem: dicunt aliqui usum fuisse. Et dicitur scribam et sacerdotem aut forsitan ipsius fratrem.

Sophontas

Baruch

Baruch hieremie prophete notarius propheticum librum edidit: in quo consolationem de reditu a captiuitate pronuntiat.

Dicremias

In loco sepulchri. et quod serpentes sugauerat post mortem eum venerant sunt. Summi Barayam interfecit. Nabuchodonosor in rebus cum alijs consilia. Baruchus sedechie.

Olida ppbissa fuit vxor Sellu summi sacerdoti datus ac ppbavit Josiere: et et presertim hierosolymorum euerione ac populi ipsius captiuitatem.

Omnis isti sex cum Joachimi rege adhuc pueri in babilone ducti sunt captiui. Nabuchodonosor statua aurea. Ige. arbitror altitudine in campo statua et conuocauit oes principes regionum ad dedicationem statue. et peccata mabar. Adorare statua qd no adorauerat eadem hora mittit in fornace ignis ardentis. Et adorauerunt oes preter socios danielis: et accusati sunt ad regem et succensa est fornax septupli: et missi sunt vinciri cum vestibus in medium fornacis. Viros autem illos qd miserat eos interfecit flamma ignis. Angelus autem induxit quasi ventu roris flante refrigerante eos. Tunc illi tres vno ore benedicebant deum.

Mizael-anania-sazai

Daniel

Ezechiel

Martinius

Sophontas ppba novus duodecim ppbe tarum. Ebuli nobilissimi inter bebricos vini filii: ppbe raut destructione hierusalem et reedificatione.

Este Urias ppba occidit. Ure est a rege iecoma. Prophete minores.

Urias

Abacuck

Abacuck ppba in numero duodecim ppbe tarum decim? ppbe spiritu plenus: apud iudea in prelio fuit: ppba aut contra Na? buchodonosor et babilonem hic etiam danieli prandium attulit dum in lacu leonum esset apud babilonem.

Olida ppbissa

Rheus virgo be-
lralis

Regnum romao-
ru Romulus

Reinus

Rheus que et Hia dicebat Numitoris vltim latinorum regis filia haec pestate ad hinc virgicula: patre eius vi regno priuato: ab amulo paruo vestalibus virginibus addita ad pperuam virginatē cōpulsā est. Que cum in pleniorē deuenisset etatē stimulis acta veneris in amplexus incogniti viri. Et vi alij referunt in martis coniunctionē deuenit. Et pregnans effecit. Romulus et Remus codē partu eniti est. Quos dum peperisset insu regis Amulij vna defossa est. Qua moxina etiam geminos in nberum dega iussit. Quē ne quēcnūbus ministris ad ripam fluminis propter aquarum multitudine decēnt retulles in ripa posuere. Et sic Amulij imperio abiectus in profluentē Romulus cum Remo fratre non potuit extingui. Et nberum aumen represit: et relictis carulis hipa vagitum secuta: vbera ad mouit infantibus. marēq se se gessit. Et reptos apud arborem faustulus regis pastor tuler in casam atq educant fuisse: radosq ferē inter greges pecorum agrella vita vutunt. Adarcos puctos fuisse: siue q in luo martis eniti sunt. siue q a lupo que in tutela martis est nutrita. Adulti inter pastores de virtute quotidia certamina et vires et permatatē duxer. Cum autem adoleuissent non parua pastorum et latronū manu collecta Amulium patrūm regē interfecerunt. et numitorē aum in regnū rethnerunt. Is tamen sequenti anno exiit. Sic latinorum seu Albanorum regum defecit et nomina: vbi sub vno et viginti regibus seceit et viginti tribus annis regnati est.

Remus Rheus vestalis virginis et incognito patre filius: Romulus frater hoc anno vna cum fratre suo et auo suo Numitore in regio latinorum rethnito. deince intersecto urbē vbi nunc Roma est cōstituerunt ac condiderunt. Et cus gemini erant: vter auspicaretur et regeret: adhibere placuit. Rem⁹ mouit. Quentinum: Romulus palatium occupauit. Prior ille sex vultures: hic postea sed duodecim vidit se victor. augurio urbem exat plenius spa bella trectem fore. ita illi afflicte sanguis et pcedē aues pollicebantur ad turclam noue vris sufficere pallū videbat. Cū vider angustus Rem⁹ idq secepat. saltu dū būs an iussu frs occisus est. Prima certe vicinia fuit. munitionē vrbis noue sanguine suo consecrauit. ferunt eum a fabio Romuli duce cultro pastorali occisum. Et in eodem loco vbi futuri murt vestigiū transgressus est sepultus fuit.

Romanorum regni principium

Romulus primus Romanorum rex vicesimo quarto supra trecesimus regni dāuid anno: etatisq sue primo et vicesimo numitore peremptore: regnoq latinor in consilio posito pastorum non parua manu collecta vna cum fratre Remo iam dicto statim urbem parauit in solo nequaq munito conditam et a se Romam nominatam primum regnare incepit tēse Eusebio regnauit annis. 38. Romulus autem licet sub dubio partu natus: eius tamen indolis (vt plutarcus ait) nequaq seruilis erat: sed quā d ar regiam magnitudinē ac pbitates pces secebat. Eminēbat in eo natura facilis et ad cōsiliū autem probitatem aptissimū in gentium: quapropter euent ad magnum dignitatē cūmen. Post romam autem conditam primum eos quibus etatis vigor inerat itū militares legiones dūstridit. Ceteram vero multitudinem populū appellauit. Centum deinde Senatores creans eos quibus dixit: ac ex eis gentios patricios. Patres enim incole decerant: et cum in proximo erat lucus: hunc A silu fecit et statim mira vis hominum latinū tūsciq pastores quidam et transiuram pbriges q sub Enea archates qui sub Euandro duce influxerant: ita populū romanū ipse fecit. Matrimonia vero a finitimis penta quia non impetrabantur parui ea pra sint simularis quippe ludis equestribus: virgines que ad spectaculū venerant pcedē fuere. Et hoc statim causa bellorum. Quātis tanē bēu vrbis hūc rex sapientissimū statum reipublice imposuit: vti inuenta quisa per tribus in equis et in armis ad subdita bella exat arce cōsiliū reipublice penes se cōstituit: et in ordinatis cum contionem haberet ante urbem apud Capite palidum e conspectu ablatas est.

Quarta etas mundi

Puma pompili

Tullus hostilius

Neb' Marc'

Larquin' pale'

Phaleris

Numa pompili' scds Romanor' rer. septimo 7. xx. regni Ecedit anno p' Romulum regnare cepit. Et regnavit annis. 41. Quem curibus fabris agentem vitro petiere ob incuriam viri religionem. Ille sacra & cere monias omnemq; cultum deorum immortalium docuit. Ille pontifices. Augures ceterosq; p' sacerdotia. Annis quoq; in duodecim mense. fatis dies neptibusq; respicit. Nec omnia quasi moniti dec egerit: quo magis barbari acceperent. Eo teniq; ferocem populum redegit ut qd vi & iniuria occuparent impius religione atq; iusticia gubernaret. Obijt teniq; octogenarius leni morbo.

Tullus hostilius tertius Romanorum rex: trigesimo nono regni mansi. Se anno post numam pompilium regē a Romanis rex successit. Regnavit annis. 31. Cui in honorem virtutis regnum vitro datum. Huius canabula vt Eurypilus scribit: iugurum agreste cepit. & postea adoleſcentia in pascendis pecoribus occupata fuit. Galidior deinde factus Romanū regi populi Et primis quidam Romanorum regum fastibus & purpura uti cepit. Ac vrbes adiecto celio monte ampliavit. Post longam teniq; pacem in albanos bella tulit devictos in vrbem admisit: eorum vrbem preter templa evertit. Tandem cum magna gloria belli regnasset cum tota domo ieti fulminis conflagratus est.

Nebus marcus Nume regis ex filia Nepos. quar' Romanor' rer. ar. 2o Josie regni anno post Tullum hostiliū regnum accepit. Regnavit annis. 25. Hic nulli superiorum regum belli pacisq; artibus ac gloria viq; inferior fuit. Et menta muro amplexus est. Arcemq; ianiculumq; montes vrbi addidit: & pontem primum Liberi adiecit: hostiamq; in ipso maris fluminisq; confinio & oloniam posuit. p'ciſiſſiens animo futurum: vt totius mundi opes et cōmearis illo veluti maritimo vrbs hospino reciperentur. Tandem morbo correptus vitam cum morte mutavit.

Larquinus pulcher quintus Romanorum rex anno vigesimo septimo regni Josie post archium Marcum rex electus. regnavit annis. 37. Is ita marine origanis regnum vitro petens accepit ob industriam & elegantiam quippe qui orandus Corintho grecum ingenium italicis artibus infudit. Hic et senatus maiestatem numero ampliavit: & centuriis tribus auxit neq; pace. Larquinus q; bello promptior. xj. namq; mſice populo s frequentibus armis subegit. Inde aureo curru quatuor equis triumphavit. Qui post multa struove gesta ab archi filijs interfectus est.

Et ea adhuc tempora reges bastas pro dyademate habebant quas greci scepra dixerunt. Nam et ab origine rentis. p' dijs immortalibus veteres bastas coluere. ob eius religionis memoriam adhuc deor' simlantis bastie adduntur.

Phaleris Agrigentinus tyrannus & otator hac tempeſtate floruit cui quidam perillus eus ingeniosus artifex & et amicissimus ex albenis agrigentum ad eus venit: cognita hominis seuericia vi eide placere et et taurum artificiosum fabricavit. Et in eis latere ianuā posuit vt reris in eo indultus subiectis igitibus torqueret. vt sonus vocis hominis bouis mugit' videret: quo accepto illum includi iussit. Et prim' artificij sui p'ebuit experimentum vi Quid' dicit. Nec enim lex equior vlla est: q; necq; artifices arte petire sua becephe phaleris Albenisibus de le pro illo conqueſtus respicit. Et tunc em bnius phaleris adhuc celebres & graues epistole.

Sibilla tritica

Sibilla tritica omnium aliarum clarior in babt lonia orta tempore illo vixit: monachi vestitū dūta: velo nigro in capite: manu gſtans gladium nudum non multum antiqua. medio cruce facie nurbata. habens sub pedibus circulum aureum ornatum stellis ad similitudinem celi dicit sic. In vltima etate humilitat' deus: humanabitur proles diuina vniuersitat' nati: diuinitas. iacebit in seno agnus: et puellam officio educabitur.

Roma vrbs toto orbe celebrata: reru co-
muni in latio ad ante tyberiffita. A ro-
mulo ei? Aditoris notata, vndeamo. Eze-
chie regi iuda anno: Sedoc octauae olympiadis
año ab ipso condita vrbs affirmat. Ambrosius eius
vrbs plinius ex traditione? Augusti scribit
milia passus viginti. flauus? populi? scribit Aure-
lius in p. a torē ambrosius ab triginta milia pas-
suum ampliasse. Postea aut ratio mentēdi a pri-
scorum rante multū variat: si ad nre etatis con-
suetudine in cūn volum? vir passuū milia qua-
tuordecim ois rome? tamcule siue trāstiberne
regionis? et vancani ambit? in plectit. Tyberis
fluit? a septentrione vrbe intrat: et ex latere meridi-
ano versus hostia ent. ita vir ex latere quidā ter-
no vancanū cōperat? Janiculū: q̄ duo regiōs
trāstiberina cōplet. A sinistro vero sit romane
vrbs ambit? septē opulentes colles. Portas vr-
bis triginta aptas. et nre clausas fuisse scribit
plinius. Mota que apud p̄sicos visitata fuit elu-
cidare libet. Tāci diuersis t̄pib? aucta fuerit: et
q̄ intra vltimū muros ambitu remanebat porte
formā auterit. finit? deinde roma diruta iteo
inuestigari ois relinquit. flumētana p̄ma por-
ta appellata: q̄ tyberim ex insulasse affirmat.
nouissimē porta p̄m dicta: q̄ dō p̄siana a colla-
na oppido. p̄p̄e romā collaria. Tertia q̄ nūc sala-
na fuisse quinnale postea collina q̄ ea in collectum
quinnale itur. Quarta viminalis nūc scē agne-
tis aut nūmētana. q̄ ad viminalē collē ducebāt
Quinta exqui lina q̄ in exqui līs itur. nūc sancti
Laurēcij. Sexta noua q̄ maior dicit. Septima
Almaria nūc ferit iohannis. a p̄sicas celimōtana
a celio mōte. Octaua q̄ in abdo angulo clausa
cernit? et metrodori porta dicit: Babusiam fuisse
a maiorib? appellatā. Lanina deinde porta si-
mulari? reuenerit vocabulū q̄ ea in laninam duce-
bat. P̄orta appia olim Capena. Aluma nige-
luna itur a tyberini alieq̄ hostiensis? sc̄i pauli
appellatā restat. cū ad cā basilicā ducit et hosti-
am versus. Est et alia iura tyberini romane vr-
bis cānnēalis. Postremo porta mūp̄al? oim
celeberrima q̄ crate nostra extat p̄ quā triumphat
agebant. Cui? fundamētōrū moles in extrema
tiberis rīpa cōspici possunt. et ponis similiter ad
illā cōduces vīas ad hospitale sc̄ip̄us et via q̄
ab eo potē vīas ad thiermā circum in quo Cay-
callicule obelisc? aspiciat. q̄ nūc corripse iuli a nū-
cipat. et ad sinistru lat? ab assice b̄ri p̄etri adia-
cet triumphale temētōrū muncipatur. verum
triumphale temētōrū et adberētia loca vancan-
ni nouit a vancano colle asimplere. et cōstitat
vancanū collē cū esse qui ecclē b̄ri p̄etri adiacet
p̄ cūctis cū reb? celebrior et religiosior cōspiciat
vancan? reliquias b̄ri p̄etri. et cē excessa basilica
erromani p̄ntificas pallatio q̄ Nicola? papa se-
cund? fundatur et grāde vīdarū muris cinnt.
Janicul? regiōs sp̄am totā trāstiberinā excepto
vancano indicat. vancanū vero p̄mūt? leo pa-
pa quartus muro in munit? rēdē suo noīe ciuitatē
leoninā vocauit. Et sc̄i portas nūc sc̄ates babs
p̄ntia in Janiculū dimittit ab ecclā cui subia-
cet sanclip̄is noīe accipit. Alia cū edita in sol-
le p̄ntia. hēc et p̄notata vocat. Tercia postremo
noīe accipit. Quarta vīdarū p̄ntificis sub-

iacet vīdarū vocat. Quarta iuxta molē badria
ni quod nūc casti sancti angeli vocat. porta fan-
cti angeli dicit. Sexta sc̄i adriani mera ab vrbe
p̄ pontē cōducat ab ecclā sc̄i fori? Enece vocatū
Colles septē rome ab auctorib? deservunt di-
cere virgilio libro Georgicor. 2. sc̄i. sc̄i. et rēz
facta ē pulcherrima roma. Septēq̄ vna subimu-
ro erecti dedit arces. Quorū noīa sunt Capito-
lius. Quēroni? palatin? . Cū. Q̄. vimi-
nalis? et quinnalis. Et ab sc̄i ianclor vancano
septuicollis t̄pa vrbs dicebat. Capitolin? mons
dictus cū in eo fundamēta edis iouis fodere t̄ur
caput humanū inuentus est et ante Larcus? a tot?
peyavirgine fuit alē dicebat. et mōs saturni a q̄
saturnia tell? . sc̄i in hac arce capitolij celebratū
munus iouis optimi maximi templus? et iunonis
monete. et in eo clange auferit? et alati streptu
lū. manli? gallos in p̄cipitiū dedit. b̄ri? iouis
arces ornatae cūctis miraculis egip̄iorū erat
anteponēda. quare aurea capitolia cognominatū
cur et domulū deoz. Tercia cū locū duo forā tū-
gebant boarū et p̄stantiū. Nūc autē p̄ter lacer-
tiam domū a bonifacio nono ruinis sup̄ editi?
catam p̄ter are celū frātū b̄ri p̄ntificas in fe-
rem iouis templi fundamēta extracta. nūbi b̄s
tis mōs capitolij. tantū olim edificijs exorna-
tus cū dē dubia edes sacella et tēpla vītra sc̄rati-
ta habuerit. Quēnti? collis ab abutū boim vī-
a rege auctino albano ibi sepulto dicit? fuit. in h̄
mōte ara herculi ab euandio posita. Et iunonis
templū et tēpla diane et muerue et lucine fuit su-
per eodē mōte laureti silua ioui sacrata: et edes
libertatis. babs vero nūc mōs nō mōstertū san-
cte Sabine et aliud sc̄i bonifacii. reliquā mona-
ant ruinis aut vīneis p̄ter sancti Alērij cenobiū
quod mibi vetustissimū cōspiciat cōtēctus est.
Palatin? mōs cū palatin? abozgines et agro
reanno cum euādro venerit hoc noīe accepit.
Sup̄ hoc mōte vir ex cornelio facto accepit? p̄-
mo vrbs roma edificata fuit. Et in eo reges de-
inde cōsules postea impatores maiori ex p̄te fel-
dem habuerūt. Habuit edes vāni deus. Luc-
us quocūq̄ inquit matrē magnā deus a grecia ad-
uectam in eodem victorie q̄ est in palatio p̄stare
fuit in palatio resse plūno p̄banū sebi dicant
Et templū dicit Augusti deinde mōstio cōsumi?
ptimi L. Calicula sup̄ templus hoc p̄ntem trans-
misso palaciū capitolij cōiunxit. Cui? et reliq̄
as quā dā adhuc cōspicere libet. Idē casar Au-
gust? templū appollinis in ea p̄te cretauit. Ad-
didit portū? cū bibliotheca lanina grecicā. quo
in loco iam seniores sepe senariū habuit. Idē edifi-
cium admittēdis opib? exornatū erat. cō pluraz
a multis extracta sunt. Nūc p̄ter sancti Nicolai
ecclā a calisto papa edificatā q̄ cū male inte-
gra cernitur. nullū is celebratū? mons b̄s edi-
ficiū. qualis autē et quā? olim fuerit ea edificio-
rum moles indicat ruine inter ceteras vrbs cō-
spiciende. Cū itaq̄ tres illos mōtes q̄ p̄mūt? et
soli in p̄ma vrbe a Romulo cōp̄ntēsi fuerūt se-
clusis ruinis videri poterit ea nuditas quā Ro-
ma nōdum cōdita habuerit. fuit autē ea par-
te palladij quā septentrione versus in mūp̄ales
Constantini imperatoris arcum vergentem vir-
denus. loc? palladij cū? insignes extant ruine

Quarta etas mūdi

binas habētes ex maiore portas eo in murorum ambitu ecclia sancti Andree de pallara concluditur. *Et* teras partes alto circumdatus muro vinea implet. *Clūm* mons a celio iubēno duce (qui Romulo auriū vocat contra latunum) nouē assumpsit. 7 fuit vrbī additus quo tpe Tullus hostilius abas euerit. 7 postea ibi habitauit. 7 curi fecit que hostilia appellata est. In eo mōte Vespasianū templū dūi dauid edificauit fuerū in eo phauū veniens 7 cupidinis aliorūq; reorū edes hie 7 templa. Et macedonū magnū. Antius cicopis hipanaria. cohortes quinq; vigiliū: castra pegrina 7 armentariū. Ad eū in c'co s'lo b'ne aqueductus sup'biū op'is cōspiciunt. Tūc eccl'is p'p'is mōs est omat' in ea parte ad palatini mōte vices monasteriū est b'ū Gregoriū in paternis edib' ab eo edificatū. Inde sanctos Iohānē 7 paulū ecclia. *Clūg* in eo hospitale saluatoris: 7 ecclia sancte Marie in vīcia. Alteraq; ecclia s'ci Petri in rotunda de ipso mōte celio cognomē b'ū: 7 in faui ede p' fundata fuit. Simplic' papa eam exornauit. *Cerni* nūc integra ab ei' mōtis sinistra c'co: quatuor coronatōz ecclia. Petri erasmi mēstrenū. Proximū noui op'is in mōte celio est reuolucōnū lateranēse. In extremo eiusdē mōtis iū est basilica lateranēsis sic cognouit: qz in lateranēsi nobilissime gēis edib' extructa fuit. Hec venerabilis ecclia capita Episcopolor' seruat ceteraq; sc'timo nia: edūq; sup'biū structura toto orbe celebratissima a Constantino data b'ro Siluestro cōstātiniana basilica appellata. Ea sic Romanor' pōntificū primaria est secca. sic ab eis plurimū olim habitata fuit. Tūc vero pallacia quib' circūdata fuit basilica maiori ex pte corruerāt. Vltis quoq; in celio mōte porta maior nūmā dicta 7 ampbiteatū semidinū: qd statū h' b'ani maiorez n'ri appellatur. Et alia basilica s'cē crucis ibe: rursū ab vltima cōstātinū mare cōstructa. Eo loco vbi templa erāt vneris cupidinis cōmūtiū: est mōstrenū qd Larissēsiū nūc incolit. Exquilini mōtis olim maris: vario longū possunt expositionē ab exulibz regis Tullij dice'. Exquilie cū mōtes dno habiti. Celebrior pars a seio Trayanū 7 turribz quas comiti 7 milite appellatū incipies p mōte cui caballo nūc uomē est: 7 ad terminas vsq; ducentarias tendit. Et in portū exquilinū q iam s'ci Laurēij notat' desinit. Altera ps collis via intersecat que patrici v' dice' tur. Et sup hac pte ecclia est celebratissima s'cē Marie maiorez v'rimis a celio mōte p vā que porta flauia v' qz ad ampbiteatū qd collosiū vocat' reduat'. fuerūt in exquilij edificia p'p'urima 7 admirāda. Et p't

§ ROMA §

Quarta etas mundi

Quarta ligurum domina et regina, quas etiam Januam dicimus ytalie vrbes ce-
lebras clarissimas in ligustica maris lit-
tore a quodam Genio sicuti regis filio condi-
tam et cognominatam dicunt. Alij vt paulus pe-
rusinus hystoricus a gemino pbetomis socio
ob nauicam maris in litore relicto cu parte na-
uium custore qui iunctus accolis loca siluestrib⁹
dominibus oppidum condidit: et genus ex suo
nomine nuncupauit. Alij quoq; a Jano ytaloz
rege et post troyanam cladem ampliatu vbi Ja-
ni disfrontis ydolum primo coli ceptum est an-
tigilli inscriptio sic habet dicit. Onfusus vrbas
angit: sic hos Janua frangat. Quidam tame
ante belli pumici tempora nullam eius vrbs men-
tiones haberi dicunt. Lucretius autē eius incremē-
tum habuisse dicit Lucretio prorogatum impe-
rium vt geminam oppidum a magone peno de-
structum credidit. Postq; tempora ligurib⁹
gemensibusq; amicisq; bellu vsu futura mit-
terentur maxime oportuna fuisse dicitur genua
loca natura nunc etiam portuosa. Eam Karolus
magnus imperator pipinuscq; filius rex ytalie et
successores franca reges per annos erater cetus
summa cum iusticia et humanitate sicut et cete-
ras ytalie vrbes gubernarūt ductus illi admi-
nistrande qui comites appellarentur pfectis.
Hec plane ciuitas ton⁹ ligustica sit⁹ emporiu est

Que a qdringentis annis citra (cum ante haud
magnum oppidum fuerit) maximum habuit in
cremencis. Unde et ingentes nacta vires et por-
tu edibulq; superbissimis ac reliquis in omi ge-
nere ornamenti nunc vsq; preter venetas cete-
ras ytalie maritimas vrbes superat. Quoz et
maualis belli peritia adeo excoluit: vt ānos mil-
tos maris imperio pontetur et peratarum abstu-
lerit lano cinia. Post karolum vero magnum et
filios plurimam ciuitum sustinuit tyrannidem.
Propter quod a peregrinis dominos sibi sup
inducere aliquando necesse habuit que ciuitas
agitata discordijs memoria nostra imperii ma-
ris amisit eius enim crederimus mutationes et
oriens simul et occidens admiratur que sic an-
lio et consilio destituta imperium eius longe la-
teq; diffusum pene exhaustum est. Peras enim
vrbem Constantinopoli oppositam. militem
insulam. Samagustam vrbem totius Ciprie in-
sule columen. Ebnim insulam: aliosq; grecan-
casq; vrbes plurimas a thurais: alijq; genub⁹
ablatas deperdidit et tributarias fecit. Capta
eniam eius colonia in tributum Berondo non
procul a bosphoro cymetico amisit. Quia au-
tem hec ciuitas Genua maxime cimeribus per-
foris domini. Et caribino quodam Emargadi-
no impreciabili quem tradunt illum fuisse in q
dominus iesus xpus agnum pascalem in cena
domini cum apostolis suis comedit.

Tales

quis et titulum amplissime prudentie et eniam primum ipsam ses istam auream ab apolline transiit: tales paup erat: vacans philosophie studiis: acquisitioni pecunie intendere non valebat. Item fructus olei vberitate per Astronomiam futurum anni noit. Item de ipso qd diu nocte quadam ducerent extra domum a vcula vt astra consideraret. accidit in fontem: eoq; ingente: dixit vetula: tu quid o tales que ante pedes sunt videre nequis: quod que in celis sunt posses cognoscere: obijt aut anno etatis sue. lxxvij.

Solon

Solon philosophus Atheniensis scius de septem sapientibus primus hie te poribus atbenis claruit. hic sapiens appellatus est: scdm quem et septem sapientes vocati sunt. fuit autem conscriptus cunis mulier: ideo talis n: lchius appellatus est. Scripsit ante de conuersione et equinoctio: et primus inter philosophos dicitur de Astrologia tractasse. nec non et solares eclipses versu: nes predictit ad egyptios geometria didicit. In politione vero optime est consiliatus. Auit enim coniuge cui caruisse: et interrogatus non diceret dicit: ob filiorum amorem: hic principium omnium aqua posuit. mendax animatum dixit demonibus plenum. Tempore quoq; anni fertur inuenisse. et in. lxx. dies diuisisse. Scripsit autem de Astronomia multa que in ducentis carminibus copben dit. Tabulam auream sine istam a piscatorib; casu inuentam altercatio suborta cuius esset apollinem delphicum adiecit vt indicaret cui danda esset. Apollon respondit illi esse dandam: qui sapientia ceteros semineret: bus auditis talci pto data est. Ille eam dedit biuay. Hias pitacho. Et vltimum ab solonem pner. Quic soloni mortuum filium lugent: non esse scdum ait quidam eo qd flere nihil prodesset. Cui solon eo magis ploro: quod damnu meum irremediabile videas. Interrogatus an vellet qd sui de morte eius lugeret ait. ad hoc multis conatib; laboraui: vt in morte mea dolore et lamento non caream amicorum. Et ait eni: am nemo dicere debere: se ceteris quibusq; intollerabiliores amantudines sustinere. Inter ceteras autem leges etas ait. Si quis parentes indigentes non alit ingloriosus est. filij eorum qui pro republica obire publice nutrantur et doceantur. Sic statuit tutorem cum orphanorum matre non habitare: nec tutores of ficiu exercere: in que orphanorum defunctorum substantia puenit: nec scriptori anuli licere tenere signi anuli venditi: et si vnu oculum habente quis illo permancerit. Cetera spe geminis carere: et qd principes si ebriosus fuerit damnetur nec. Respo sa solonis ad qued qd sunt hec. Quid est verbum: imago ope rum. quo firmat verbu silentij tpe. Quid est res foris potestas. Quid est flet: ara nec tela qd si in eam ceciderit quid debile retinet: graue aut perantit tela resissa. Adortu in cipso octogena rius tpe Sedechie regis.

Chilon

Chilon pbus Accentensis atbenis claruit tero et septem sapientibus grece qui ob ems pfundissimam sapientiam breueloqu: dictus est. hic ingede causa societatis missus fuit coitrib: vbi duces et seniores popu ludices inuenit in alea ppter quod infecto negotio reuorsus est: dices se nolle glo nam spartanoru quoru virtus constructo bilantio clarescit: hac maculari iustitia vt diceret cu aleatorib; coitrib: societate. Interrogat qd est fortuna. Res pondit: signarius medicus: multo es cisi excecet. Docebat aut Chilon domum arli: gnet: preferim in conijis. no esse maledicdu proximo. alioquin audire oport ea quibus quis tristabit. Tres non esse miandu cuiq; quomd hoc est multo bee. Citius ad calamitatem amicorum qd ad prosperitatem ire. Dumiles nupte ac facere. non esse maledicendum mortuo. Semd bono arc. Et aure sibi qd. Mini male qd prauum licet. Aliud enim semel contristabit hoc vltimoq; qd. No irridere infelicem dominatorem et fortem manifestum esse debet. vt cu subditi na gis reuerentur qd timeant. Tre domigan. non cupre impossibilia. Et datur te

potre Sedechie regis. vixit autem quinquaginta sex annis.

Quarta etas mundi

Pitacus

Bias

Cleobolus

Periander

Pitacus Asiaticus minicens illustis pñus quart^{us} de vij. sapiēbus gre^{cis} ac. nō doctrina solū sed etiā in re militari strenuus cū bellū inter archē^{tes} ses & Myrinos instaret. qz ipse minicēsiu exarmis ductor erat. pugnare statim cum hymone & ebemēsiu duce in singulari certamine & ipse habes sub leu^oto furtim circūvoluit firmone: & occidit eum saluauit terram. Minicēses autē ei principatum obtrulerunt quē ipse decēmo tenuit: & ad optimū ordinem ciuitate reducta: depoluit principatū ac decē annis alijs supēxit. & cum pñus esset pa^uuississet: spēcū dūctas. hic pitacus vidēs multum vinū in auisa mulierē deces^{se} re: volēs ebriari hominis pñare lege publica statuit: vt pñecis ebrius dupli^ccet puniret. dicebat autē vinū malum et bonum esse: malum quidē et opulā: bonū et natura. Interrogat^{us} quid optimū. ait ad pñens bñ faceret: qd si deleter^{et} rā: quid inficere. inare. Vixit autē annis. lxx. Et claruit tpe Boadriū regis iude.

Bias Asian^{us} pñensis pñus quī^{us} de vij. sapiēbus grece. hic cū inter pñemēses et messanēses instaret bellū & pñemēsiu milites virgines mul^{tas} messanēsiu captiuas duxissent cōsētiū bias bis visis indoluit: pu^{ell}as captiuas liberās: tñqz pñias filias custodiunt induēs cas vestib^{us} nouis et singulis voces tribuēs: sū fida custodia tenuit ad pñicos: inimici exhibēs pie^{ta}tē. Alio qz tpe diuū Alia^{us} pñiceps pñemēsiū ciuitate obsideret spēs pñemē^{si}ses fame deficere: bias tali arte defecit intrancū victu alium palliuit: duas effi^{ci} mulas fero impiguaras de ciuitate dimisit vt quasi fortiani ad bosib^{us} caperē^t. quas cum alia^{us} cerneret. putauit illos victualibus copiosis abindare. Missis enī ne ab bosibus captis: flere faceret pñemēses. Cūqz legatū aliaū ingre^{ss}erentur urbem: bias acerrimū arene spargens & diffundens telus trucidū ostē^{dit} ait legatō. quod audiens aliaū: reconciliatōne facta recessit: & sic fuit ciuitas p^{er} bias pñuidentiam liberata. Alio vero tempore (vt valerius narrat) cum terras etiā fortuna mutata bosces inuaderet: & qui euadere hostes potuerunt pñeco^{sa}rum rerum suarum pondere onusti figerent nihil ipse de his decesse fugit. In^{ter}rogatus autē cur nihil de bonis suis secum ferret ait: omnia bona mea mecū porto. pñecore enī illa gestabat non visenda oculis: sed animo extimenda: que do^{mi}nicilio mentis inclusa erant. Interrogatus quid sit in hac vita optimū: ait. Mens sibi bene recitata inis consilia. Interrogatusqz quid sit dulce bonū ait. propñium. Claruit tempore Sedechie regis et scripsit vñlia multa. Et mortuo pñemēses et templum dicantur.

Cleobolus pñus Lindius sextus de vij. sapiēbus grece claruit tempo^{re} Sedechie regis iude. Cuius filia Cleobula inuentū enigmatum fuit. Huius enigma fuit: vnus pater: filij duodecim: horum cuiuslibet nati sunt triginta diffomes: nam quidam horum albi visi: quidam vero nigri: immor^{ta}les autē cum sunt corrumpuntur omnes & deficiunt. Est autē annus duodecim mensium pater rē. Celebres sentēcie eius sunt hee. Amico benefac vt amicoz fiat. Inimicum vero amicū facere stude. Magis enim amicoz annidam qz inimicorum insidias cauere debemus. Illud enim apertum est. hoc autē celans malitia: nocendūqz fraus que non speratur potentior est. Quanto plus sciet tan^{to} minus libeat: vtorem ex paribus dicere. nam si ex maioribus ducens domi^{no}s habebis cognatos: non irideas exprobratos nam fies odiosus bis. Pro^{sp}eratus ne superbiās: & depauperatus ne deiciaris. Mutans des fortune vñli^{ter} ter fato ferre. Scripsit autē de enigmatibus questionibus trium milium carminis. Obijt vero complens annis vite fice. lxx.

Periander Corinthius pñus e septem sapiēbus pñis septimus hac tē^{te} pñestate floruit: scripsit dogmata vñlia in duobus milibus versum. Se^{nt}entie eius hee sunt celeberrimes. volentes scire tyrannos fieri. opozet^{ur} deni volentia fulci non armis. amica felicitas & infelicitas idē fies. Quodā^{qz} promittis obferuā. Claruit autem periander tempore Sedechie regis iude. Mortuus est ferme octogenarius.

Anatharhis

Anatharhis pbus sata genere. Sic licet magnus et audax in rebus bellicis strenuus esset: vt in doctrina grecor moribusq; pfectus aut abctas. et ad solonis sapientissimū domini profectus: nūc aut soloni fecit q; venisset ad eum Anatharhis sata cupiens enim videre et eius amicus fieri si efficī possit. Solonis aut responsum fuit: q; in ppris patrie conualuitur amia. Qui mandauit Anatharhis dicens: nunc ipse in patria suū: ideoq; licet mihi amicos conualare. Solon vero in eius promptitudine stupens introduxit eum: et amicu maximū sibi fecit et et grandis philosophus est effectus per Solonem. **A** Solonis sententia hec sunt. Interrogatus quo quis fieri possit nō amator vini: ait: si per oculis habeat inebriantium se turpitudines: nūq; erit amator vini. Dicebat etiam nauigātes distare a morte ad spissitudinem quattuor digitorum tantus: quia faciebāt spissitudinem tantam esse nauis. Interrogatus que narium sint tuiiores: ait que sit terra quiete iacent. Interrogatus quid est in hominibus bonum et malum: ait lingua. Interrogatus quid est curia: ait determinatus locus ad decipiendū et superādum feminam. Ait etas turpe quid aulurus se sine teste time. Ait etiam meli est vinum amicū habere multis dignum: q; multos nullius dignos. Post hec abiens in Sythiam iura morisq; abctenensum in scias introducere conabatur et o lens patrie profectū afferre: ob quā causas inuidus frater eius inuentione sagittam in cū si pte: letalcyclus pbo infligens: qui mories ait. Per sapientiam in greca cūsiat sunt: sed propter inuidiā in patria perco.

Empimenides

Empimenides pbus erctensis: hic dñs iuiculus esset missus a patre ad custodiā ouium: declinans in quoddam antrum obdormiuit annis. lxx. Surgens autem postea querebat oues pueas se parum obdormisse: dñs autem non inueniret: iuit ad agrum et transmutata omnia videns: et peries alius possessor em. iuit ad castrum hesitans: ille autem propriam domum iuris occurrit: factatannbus indicans quānam esset: donec minorum scirent inueniens tam senem sacrum: coramq; ab eo didicit rei gste veritatem: notus autem a grecis deo amantissimū esse susceptus est honorifice. Abctenensius aut pelle centenis ymolando pscem fugauit: dixit etiam. pecunia anaro suppliciu est liberali deo: parnadum proditor. Vixit autem annis. lxx. et scripsit de genis et oru diuino libris in quinq; milibus versuum: necnon de diuersis naturis reru libris. ix. milium ac quingentorum carminum: fundauit autem apud abctenas templum yene randorum deorum. Et solonis sapientissimū tpe claruit.

Simonides

Simonides poeta per mare nauigans ad litus applicuit: ibi mortuum corpus humanum inbmatum reperiens sepelivit: cum ipm sepeliret ab eo admonitus est ne die proxima nauigaret. qui requefens monitis interm remansit ipsa autem die procelis et fluctibus alij qui nauigauerunt obruti sunt. Huius befeferuntur fuisse sententia. Tutus est tacere q; loquit: nemines em tacendo: multos autem loquendo circumuentos agnouimus. Remedium in malo rum futura spes est: in nocentem non debilitat consuetudo in aduersis. Solatiū em est homini non meruisse quod patit. fortuna deserit in nocentes sepe: bona spes nūq;. Hic octogesium annum habens conipso fuit et docuit carmina et gloria datur se in eorum certamina descendisse etate pdicta. Claruit autem Simonides tempore manafices regis iuce.

Tobias

Tobias iudeus propheta sanctissimus ex tribu et ciuitate nephtalim eximius: missus in genti et omnis gratie spiritualis pfectans. Qui a salma/ ui asar Assyriorum rege in captiuitatem ductus hoc tempore pietate et religione insignis habitus est. Hic cum apud nimuen constitutus preceptum: patrium suorum non imminore: egros visitaret et indigentibus elemosinas preberet: desperatos consolaretur. Lectans plaga tentatus est: pro qua etiam omnium eius dependit substantiam ac omnium pauperrimus euasit. Quis patientiam cum domino cognouisset statim Raphaelē angelum ad eum misit. Qui ceteris visum restituit substantiamq; omnem in templum multiplicauit. Et cum duos et centum vixisset annos: predicans interitum nimue instauracionem hierusalem ac templi domini spiritum domino reddidit. Et p filium tobiam et nepotes in nimuen sepelitur.

Quarta etas mundi

Nec Amon (Anno mudi. 4. 551.) fecit malum coram domino et percutus est a seruis suis obnox in domo sua propterea peremptus cuiusq; eius pa-
tre suo sepelirent.

Iosias rex iude (Anno mudi. 4. 558.) accepit regnum cum octo esset anno-
rum optime regens. Idolaras persecutus. Faciendos ad instaurand-
um templum inducens. populum ad observationem legis et dei timo-
rem reducens. Ad asinorum festivitatem que pascha dicitur eos adduxit et
phase solenniter celebrari faciens. Hic dominum quia preat ad pugnandum co-
tra regem egypti contra voluntatem domini vincentis grauitur in hierusalem
ducentis migravit ad dominum super cuius morte flere. Lamentationes fecit.
Cum in omnibus rebus ita gloriosus extitit: ut cum eo iudeorum gloria fere
orta simul et cuncta fuerit. Hic iosias adhuc in pietatis questum dominum.
perferret autem: vix in finem adeo religiose conuersatus est in lege domini q-
dicitur non habuisse similem in regibus iuda.

Iarbas (Anno mudi. 4. 589.) malum fecit coram domino: ideo tradidit
eum dominus in manus Pharaonis nechaos regis qui eum captum
adduxit in egyptum. Et eius seniori statim et eodem patre progenito nolle
Eliachim tradidit regnum mittens ei nomen Joachim.

Zaleucus

Zaleucus vir iustissimus leges condidit. et in
ter cetera decreuit. ut qui adulterij crimine co-
nueret: utroq; oculo priuaretur. quod eius
filius eius commisit: missi ipm exoculavit. Verum
tota ciuitas aliq; dū ei reluctabatur tandem victus
instantia populi. ne lex a se condita violaretur: suo
patri: deinde filij oculo cuncto vtriusq; vsum viden-
ti reliquit. Ecce mirabili equitatis temperatio: se
inter misericordem patrem et iustum legislatorem
paratus est. Vixit o xpiane quāta diligētia rebus
sancta dī tui precepta custodire: si sic maluit paganus punitur p iusta lege sua
q; eam inultum relinquere.

Iecoonas cognomento Eliachi etia fuit filius Iosie et constitutus rex a pha-
raone ut daret militas centū talēta argenti. Et q; fecit malū corā dño ascē-
dit contra eum Nabuchodonosor et factus est ei seruis annis tribus.
Postea cum rebellaret iterum contra eum ascendit interfecitq; eum in hierusa-
lem.

Ioachim cognomē. Clem et proijci fecit corpus eius extra murum.
Iecoonas fuit filius Iecomic: fecitq; malū corā dño: ideo statim est amor: ne
regnaret 2 vinctus annis fuit ei a vicul post mortē p̄is Nabuchodonosor soluit.

Sedechias anno mudi. 4. 600. fuit tertius filius Iosie et vltimus regis
iuda et hierusalem criminalis. non audiuit hieremiam prophetā ideo
perijt et omnis iuda cum eo dicens in babilonē. Eruntq; sunt oculi ei
et occisi filij eius dec quippe hieremias et eschiel prophetauerant q; vinctus du-
ceretur ad babilonem cum regem. Capto igit regem vtriusq; populum caldei tru-
cidauerūt. Et qui gladium euaserant ad seruendum caldei abducti sunt.

Nomina septem sapientum grecia cantat.
Partibus ac notis diuersis orbis honorat.

Sapientia dicitur datus
habetur: q post theologos
et poetas sophi dicti sunt
id est sapientes: iste tales p-
mus ponit predicere de
etū solis et lune ut dicit Au-
gustinus. de his folia prece-
dentia gesta ad dicta conus
nūmifstant.

Tales
Solon
Chilon
Periander
Eleobolus
Bias
Pitacus

Septem
sapientes

Bassilia

Bassilia transalpine gallic ciuitas primo anno regni Sedechie a phoenicijs aduenit. phugis condita fuit. Temporibus enim Tarquini regis ex asia phoenisii inuenit. hostio tybris inuicta amicitiam cum romanis iunxit. Inde in ultimos gallic sinus nauibus profecta: Bassiliam inter ligures & feras gentes gallozum cōdiderūt: magnasq; res siue diuū armis se aduersus gallicā feracitatem inuent: siue dum vltro accessunt a quib⁹ fuerant ante lacesitū gesserunt. Nāq; phoenices et ignauitate ac macie terre coacti studiosius mare q; terras exercebant: piscando. mercādo. plerūq; etiam latrocinio maris (que illis temporib⁹ gloria abebat) vitam tollerabāt. Itaq; in vltima oceanū ora pcedere ausi: in sinū gallici hostio Rhodani amnis deuenerē. Cui⁹ loci amenitate capti reuersi domū referentes q̄ viderāt. plures sollicitare duces dāssis furius et pcranus fuere. Condita igitur Bassilia est. p hostia rhodani amnis in remoto sinu veluti in angulo maris: hec olim clarissima ciuitas in loco petroso sita: magnitudinis crinio cincta. Idu te por⁹ subiacet pulcherrim⁹ qui arcē pugnatissimā loco edito habet: in qua quidē olim appollinis delphici pulcherrimū templū structū erat. Sed ligures incrementis vrbis iunūdetes eos assidue bellis fatigabant. Qui pericula pulsan̄do intemū entuerūt: vt vicinis hostib⁹ multas colonias cōstituerūt. Ab his igit gallic et vltimū vite culmoris: deposita & ināstus facta barbaria: et agroz cult⁹ & vrbes nemib⁹ angore dicebat. Tūc et legib⁹ nō armis viuere. tūc & vitē putare: tūc oliuā ferere cōstiterūt. Adcoq; rob⁹ & horūb⁹ imposit⁹ est nūc: vt nō greca in galliā emigrasse: sed gallia in greaā videret. Ad quā plauē vrbe complurimū ex nobilib⁹ iouibus romanis. p. acquirēdis doctrinis transiūtebant: nam eoz vicinis frugalis & modestus sc̄m̄ fuerat. Cūq; variis sortita fuisset vel dñis vel tyrānis: pio vt se rpa offerrebāt. nūq; tamē aut legē aut ab alienigenis suspēdia pertulit. ptereq; a cathelanis. Hūc Lazarus quē diis a mortuis suscitauit priū⁹ ab apostolis testinat⁹ vtrū episcopus. Cui⁹ quidē reliquie nūcūq; magno in honore apud eam habite sunt. Ferrur quoz et beate s̄marie magdalene ipsius lazari sororis corpus ibidem quiescere. Apud hanc clarissimū florere viti. Saluianus & dñse presbiteri in diuinis nō mediocriter instructi atq; acennadus similiter presbiter greca latināq; lingua eruditissimus. qui de vris illustribus more diuī hieronimi librū edidit: & cornutus orator: victorinus rhetor et alij complurimū.

Quarta etas mundi

Heracles pbus

Pythagoras pbus

Sappho poetissa

Ezechiel ppheta

Daniel ppheta

Heracles Syrus natione; philosophus egregi⁹ pittaci philosophi au-
ditor temperate ista ingenio singulari predictis agnoscebat. Qui prim⁹
apud grecos de natura et de dijs scripsit. primusq; teste Cicero libro. i. tu
scilicetorum questionum animos sempiternos esse affirmavit. Qui et teste Lacer-
cio multa predicta que mirabilia videbantur. Sic etia⁹ Plinio teste libro. 2. p. 209
sam orationem primus condidit: fuitq; preterea Pythagore philosophi prece-
ptor. Et Taleri philosopho lras plurimas scripsit. Et ab eodem mitas suscepit.

Pythagoras preclarissimus philosophus natione sam⁹. Et ipse temperate hac
toto orbe terrarum clarissimus fuit. Hic a primico eximie pulchritudinis
ac venustissime forme insignis fuit. Qui cum musice plurimū docuus fuisset cu⁹
principia apud grecos primus ad artem pduxit. Et geo metram omne psciat: at
q; pondera et mensuras inueniens etia⁹ grecis primū contulit. In primis namq;
circa Arithmetica vocauit: et medicinam non neglexit. Animas vero hominu⁹
de corpore in corpus transire opinatus est. Licet autem etas illa nullum sibi pepe-
risset equale se tamis sapientes appellari crebuit: sed se pbin id est amatore sapi-
entie dixit. Italie legem dedit: cu⁹ apud Corbthomam ethuric urbem ex grecia ve-
nit. Cuius institutu⁹ fuit ne scholas eius intrans de philosophia ante qui quenis
um disputaret. Cuius libri ab Arithmeticebus seruntur conemari. Vnde eius fe-
runtur sententie per Lacerum: vnas hic apponim⁹. Fugienda inquit modus om-
nibus et abscondenda sunt hec omnia scilicet languor a corpore. Imperitia ab ania
luxuria a ventre. a ciuitate seditio. a domo disio: idia. et a cunctis reb⁹ imperetana.

Sappho Cretea diuina ingenij poetrix per hec tempa claruit et plectrum poi-
tica inuenit. Hecviro diuissimo iupit. Ex quo dydan filium suscepit habu-
itq; discipulas Anagoram Dilisciam Longillam Colophoniam et. quas etia⁹
lyricos quosdam docuit versus. Scripsit autē hec modulos lyricos Epygrāma
ta: elegiam, iambos et monades: fuit quoq; vates nobilissima.

Ezechiel propheta et sacerdos domini vir sanctus. Qui cum rege Joachim
captiuus adductus fuerat in babilonem. pphetavit futuris populi iudeo-
rum calamitates. Et hec ex babilonia in iherusalem ad Sedechiam regem misit
Qui tamen rex idem non credidit. Tricesimo deinde etatis anno: et captiuitatis
sue quinto librum pphetie componere cepit: bunc reliquit iudeoru⁹ Dan et Gad
quisq; pduxerit eos in iherusalem non regressuros apud babiloniam. interse-
cuius est. Et in sepulchro Sem filij nec sepultus.

Daniel desideriorum vir et ppheta celeberrimus ex regum iudeorum sancti-
ssa natus. Nabuchodonosor chaldeorum rege in babilone cum Joachim
rege captiuus ductus: et ab eodem ciuitatis anno nono Sedechie rege babilo-
niam postq; paruulus isonem Susannam a morte liberasset: diuino spiritu il-
lustratus: primam regi caldeorum visione soluit. Ideo curatorem regni consti-
tuit: quo mortuo filio eius balthasar cu⁹ litteras in pariete exposuisset terminu⁹
pronunciauit. Destitit autem babilonioru⁹ rege a dario Astyagis filio in Me-
diam pductus. Inuidia autem preuallente in lacum leonum missus: tunc salua-
tus in preclariore honore habitus. Scripsit autem librum pphetie in decem ve-
sionibus diuisis quas se vidisse refert. Tres sub Nabuchodonosor. Tres sub bal-
thasar eius filio. Septimam et octauam sub dario: et duas vltimas sub Cyro ta-
dem in Euboeis Medie ciuitate sepultus.

Bononia vrbs vetusta Romanoru Lo
 Romia primum ab etruscis tellina deinde
 a boijs gallozum populis gentis sermo
 ne bononia nuncupata. Etruscoꝝ enim paucis
 vltis appenninum primaria et postea boioꝝ ea
 put fuit. deinde Bononia dicta. Eam luuius di
 cit Colothiam a romanis deductam: agruꝝqꝫ eius
 fuisse captum de boijs gallis: qui ager prius fuit
 erat etruscorum. Expulsi etruscis romani triu
 milium viroꝝum in eam deduxere. quozum au
 gilio aucta et amplificata fuit ita vt per tempo
 ra Augusti et alioru imperatoꝝum etium opu
 lentissimarum ciuitatum ytalie supero mari ad
 facientium vna fuit. Euctonius autē dicit octa
 uitium bononiensibus qꝫ in anthomozum clie
 tela antiquitus fuerant gratiam fecisse coniuꝝ
 di cum tota ytalica pro paribus suis. Idēqꝫ ne
 romani imperatoꝝem orasse latine pro bononiē
 sibus scribit ad consulem et ad senatū. Ad anuū
 saluū quadragesimū supra octingentesimū
 Eregij pontificis romani os porta prius appel
 lat temporibus quum iohdarius tunc impera
 tor luduūm filium romani euz copijs mitteret
 bononienses illum multis incoꝝmodis damnis
 qꝫ affecerunt. Quam ob rem ille eouerso qui ias
 pretererat exercitu vltionis modus excoꝝssit. Et

post agri vastationem facta mꝫqꝫ in insonibus p
 vicos villaꝝqꝫ reꝫperts eodem. obsecram vrbem
 captamꝫ reddidit inimicis. Deinde anno
 domini. m. cc. lxxi. tam potens fuit vt liberam
 mari ad natico aduersus venetos nauigationeꝫ
 pꝫobideret tribusꝫ annis bello contendit. q
 sedato inter bononienses oꝝra dissenso. que ci
 uitatem plurimum attulit. vt ad manus roma
 ne ecclesie decurrere opus fuit. Et per magistra
 tum ecclesie romane circumdatas muro que nūc
 habet ac diu postea opibus amplificatas constat
 Postea bononia crassa et pinguis cum frumen
 tum vna et alia queꝫqꝫ ad victum necessaria hab
 bundanter pꝫoducit dicta est. Excellentissimū
 omnium disciplinarum gymnasium a tempoꝝi
 bus theodosij vsqꝫ ad nostra tempora summa cū
 gloria in ea et pꝫmāsit ac floruit. Est enim mater
 musarum appellata. qꝫ ibi canonum cūsum li
 beratum artium sacrarumꝫ literarꝫ discipline
 tradant. Et ea viri sanctitate doctriinaꝫ coplis
 rimi emerere. Sed qꝫ marie pꝫestant diuini pe
 tronijs vrbis episcopus qui vltas patrum co
 posuit. Venit hęc vrbs Gundone archidiacono
 iohanne andree. et iohannem calderini
 celeberrimos tunc consules qꝫ monumenta lau
 de digna post se reliquerunt.

Bononia

Reges Babilonie
Berodach

Nabuchodonosor

Est Berodach fuit primus rex babilonie qui a monarchia assyriorum recedens non obediit Assaradon similiter nec rex medorum. Et ob hoc regnum assyriorum defect regesq; babilonie ceperunt esse potentes. Iste etiam in ista munera Escebie.

Eldus sacerdotii reperitur ab Herse philosopho pro correctione Eulmerodach tyranni. qui sapientes et magistros suos occidere consueverat: quo solano retractus fuit a tyrannide ad emendandos.

Nabuchodonosor iste rex babilonie victorissimus fuit. eo quod esset virga furoris domini: ut puniret peccata populi. obviavit regnum assyriorum quod destructum erat a Medis. Et factus est monarcha quod posses cum feris habitas septem mensibus. pater Danielis i. pastinam nabuchodonosor fortis ma septem annis penitus est restitutus. Lix res gessit magni cognominis tectore. multa cum finitimas bella coëfecit: et cum maxie cum egyptiis. ad extremum iudea tenuit. Et syriam durissimo sibi subiugavit iugo. Joachum interfecit. et successore cum ysaie domini i. babilonie transfudit. et Bedechis patrum suum loco suo suscepit. Porro divinitus annis quadraginta defunctus est in babilone. relicto eius filio Nabuchodonosore regi successore.

Bstantium urbis tracie maritima a grecis sic notata. Lacedemoniis edificare eam primo. quod appolline consulens ubi na feces quereat in adasse oraculum memorie: predictum est ut contra cecos habitatione locaret. Cecos autem megareles appellavit Lacedemonis conditores. Qui cum per in tracia nauigassent: sitigebat postea bitantium edificatum est disperissent. Omnia ita locupleta ripa tenuiore regione i. asia elegissent: ut Strabo refert. Et autem Justinus. Eusebius ponunt hec ciuitas Anno ante aduentum christi. 665. In grece et opposito calectoneis agri loco quidem optimo et munussumo a paulama spartanorum rege per predictis sue muniti habuit. Et cum qua admodum est: postea a Constantino magno impatore quod ad auxilium et exornavit Constantinopolis dicta. de qua latissime circa sua ipsa describens laude digna.

Constantinopolis

Herse philosophus

Constituit Nabuchodonosor regem hierusalem patrum Joachim mabianiam: et servit ei sub tributo interposito religione iurjurandi: et inuito nomine vocavit eum Sedechiam. Quicquid primum et atis annum agebat Sedechias cum regnare cepisset. Et .xii. annis regnavit in hierusalem: fecitq; malum coram domino. Erat enim superbus cogitans ut ad haberet et regi egypthorum: nec iurjurandi regi babilonie servavit. Recipiebant eum plerique prophete dicentes: in proximo babilonios vincendos ad egypthos. Hieremias vero ei fuisset ut ipse in deo et non in homine poneret. Cum autem non sui regni anno sub ordinantibus egypthi tributum caldeis promissum denegaret: et in libertatem se vendere tentavit. Et iussu arandum transgressus. Quam obrem Nabuchodonosor ira percussus cum ingenti exercitu ad eum venit et diu obsedit et tandem fame coactum eum ad deditionem compulsiit. Et aperta est ciuitas circa mediam noctem: fugit Sedechias cum omni domo sua nocte ad viam deserti: persecuti sunt eum principes diluculo: et comprehenderunt. Et vinum traxerunt eum ad regem Babilonie in reblata. Is dicens eum ingrati fuisse percepti ab eo imperij: et decessisse in deum. Oculos eius effudit et carceris vinxit eum ut adduceret in babilonem. Et cum eo Josedeby: et eius vniuersam familiam trucidari mandauit. innumeros quoq; ciuitatis hierosolime traxit in seruos ad babiloniam: ac totam urbem vna cum templo everti et incendi precepit. Sed et assyriorum regni a medis destructum obtinuit. Ideo babiloniorum regni factus est olim monarcha. Hic fuit exitus regni hebreorum et caldeorum regni principum. Caldea autem Alie regio ara die eodemum longe plana sed fouit q; maxime indigna. In qua Babilon maxima regni anno caput erat. Medorum quoque regnum defecit. Auri vltimo assyages octauus et vltimus rex medorum. 38. anni regnasset temporibus Sedechie.

Hierosolimorum excidium

Ierosolima nobilissima et venustissima ciuitas p varia ipa pluries vastata fuit. Primo a babilonio rege. Qui nabuchodonosor caldeorum rex tpe Sedechie cu ingenti exercitu in iudeam venit ibiq; magnis dadibus et ciuitates affecit. Accitiam ipsam hierosolimam obsedit. Deinde pfecta contra pharaonem regem egypthi quo fugato: nabuzardan sui exercitus principem ad obsidendas hierosolimam rursus mittit. Ibiq; decem et octo mensib; statione firmata iudei se et urbes caldeis ignominiose tradiderunt. Qui rege interfecto muros et turres euererunt. templa incendierunt. auzq; vasa sustulerunt. Et p .lxx. annos templi solitudo pmanisse. A cyro rege persarum lacata est captiuitas. Extructum est templum sub Babilonio rege persarum et medorum. Secundo ab Astobeco egypthiorum rege. Que cum passa est iudea a medis egypthiis macedonibusq; non ciuimero. Tercio ab Antiocho epiphane erudissimo olim tyranno facta est euersio. Locum hierosolimam ciuitate sancta menelao prodente vi cepit. et sancti locum spoliari missiq; homines in pios qui compellerent iudeos carnes porciuas comedere. et a patris legibus se transire: et non templis donum: sed iouis olimpi cognominare et ydolum venerari. Quarto a pompeyo is iudeam vixit omne eius hierosolima: et tributarios fecit. Et ut strabo habet. Pompeius eam cepit: obseruato ieiunij die: dux ab omni opere iudei abstinentem impleta fossa et admotis scalis. iussitq; menia omnia conuelli. Post hos quinto Babinus Scour. Tantis viribus iudee et precipue hierosolime insulcauit: et berodes magnus solius capiam oppidum seruauit. Sexto ad extremum funditus evertitur ano sedo imperij vespasiani die octaua mensis septembris: a Tito eius filio urbs capta et templum subuersum. Quia cu cepisset coplanatis menibus: fossas citi impleuissit. Urbe aut illa qua vicissive victores gentium romani tam clarum opus esse dicebant: ut Titus: nunc exercitus: post imperij gubernator: in ipso ingressu menia urbis admirans: tantam

Quarta etas mūdi

vic oram non humane virtutis sed diuine gratie fateretur. In ea vastatione fuit ea hominū strages: ea fa-
mes miseroꝝ funesta necessitas: Que si ex ordine noscere cupis Josephum lege. Non audita sed vīsa et cō-
mūta sibi cū ceteris referentē. Veniēs de vicijs Lx^o romā cū patre suo Vespasiano triumphū celebrantibz
egit. Simone qui vrbis exadij causa fuit in triumpho pducū pestis laqueo p totā ciuitatē traxerunt multos
confosius vultuibz interfecerūt. Vespasian^o templū pacis edificauit vbi mīcorū preciosiora instrumēta vi-
delicet tabulas legis penetrālū vela. et alia multa reposuit. Et aut vrbis vsqz ad adriam principis tꝑa la-
tronū sicarioꝝqz facta est receptaculū. Et p quinquaginta annos: deinde ciuitas misere reliquit. Quā po-
stea Adrianus impator membz et edificijs instaurāz de suo noie belizani appellauit: et diu^o Hieronim^o ad
hominū sentit ab adriani tōmbus vsqz ad iudium d' onfrūm d' annos oriter. clxxx. In loco resurrectionis

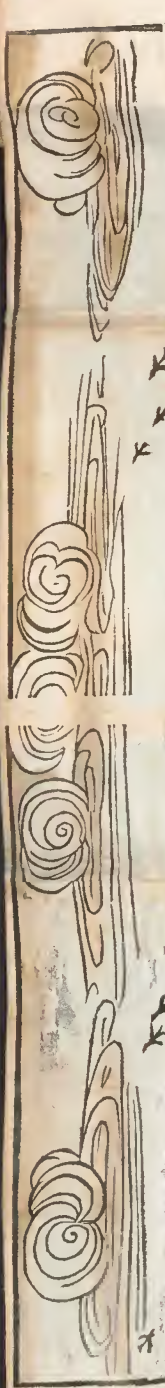
2° 2° Inc. c. a. 2978-fol. 64

Handwritten notes in German script, including:
H. Schickel's...
H. Schickel's...
H. Schickel's...
H. Schickel's...
H. Schickel's...

1884. W. M.

to
um
anc
fin
ven
ret
ico
bet
tan
m
en
an

DESTRUCTION OF JERUSALEM

zu 20 Dec. a. 2978 fol. 64

Lege' auf in dem Tüme
und H. Schelb' in 20th. 1841
wird für möglich, 1841
H. Schelb' 2. Vorlesung in
H. Schelb' 2. fol. 13/19

1884 W. M.

das (1841) 1841

1884 0. 1841-1842

342

C a 3536m 3392.1k

~~3536m~~ 3395. 1841

Aus H. Schelb'

Schelb' Chronik

BD 64

Wann 1841 1841 1841

H. Schelb' 1841 1841

H. Schelb' 1841 1841

Quarta etas mūdi

viciōnam non humane virtutis sed diuine grane fateretur. In ea vastatione fuit ea hominū strages. casa-
mes miseroque funesta necessitas. Que si ex ordine noscere cupis. Iosephum lege. Non audita sed visa et co-
mūta sibi cū ceteris referentē. Quis s. deus? At romā cū patre suo Iosephano triumphū celebraturus
egit. Eum nō qui vrbis exady causa fuit in triumphū pducū postea laqueo p totā ciuitate traxerunt multis
confossis vulnerib⁹ interfecerunt. Iosephian⁹ templū pacis edificauit vbi iudeorū preciosiora instrumenta vi-
delicet tabulas legis penetratū vela. et alia multa reposit. Et ante vrbis vsqz ad adriam principis tpa la-
demoni ficanorūqz facta est receptaculū. Et p quiquaginta annos: deinde ciuitatis inādere reliquit. Quā po-
stica adrianus impator mētib⁹ et edificijs instauratis de suo noie helyam appellauit: et diu⁹ Victorin⁹ ad
paulinū scribit ad adriani tpybis vsqz ad impium Constantin⁹ p annos erat. c. lxx. In loco resurrectōis
simulacrū iouis in cruas ripe statua ex marmore veneris a gentilib⁹ posita colebat. Et nūc psecutōis
auctorib⁹ qz tollerēt nobis fidē resurrectōis et crucis: si loca sancta p ydola polluerent. Quia iudeos dēci no-
strū gloriosissimā ciuitate diu possedat. tū dē amiserūt. Karolus em magn⁹ multo sudore primo vrbē illā
vendicauit deinde pūam recoupauit. Horthefridus. Ad quā remendā enas Conradus celsar. Indouic⁹
rex francoz nō dubitauit coactis exercitib⁹ in asiam pficisci. At cū nri principes postea de hie sedē
negs hierosolima nec Amochia in potestate nra remāsere. Heu pudor: heu dolor fons et origo nre salutis
defecti. Templū illud Beale montis fama clarū: in quo domini⁹ toties pducunt: Beblee in qua nra est. Cal-
uariat in qua crucif⁹. Iphus crucis possidet inimici. Sepulchru dñi gloriosum in quo ppter nos obor-
uit in dño: saraceni in pte habēt. Et nisi velint xpiani misere nō possunt. En ipam dei viuentis ciuita-
tem officinas nre redemptōis: quā et nri miracijs illustrant et ppro sanguine redicant: In q pme refutet
ctōnis flores apparet: Adhuc omni satellites puleat. Et ea vrbis nūc federate genti impio paret.

DESTRVCTIO: IHEROSOLIME

Quinta seculi etas dicitur incipit et ortum habuit a captiuitate iudeorum in Babiloniam duratq; usq; ad christi iesu domini nostri natiuitatem per annos. 590. Quis in hac supputacione aliqui alter no vt Eusebius ponit. tunc septuaginta captiuitatis annos in secundū Darij annis terminabunt. Ioseph^{us} et diuus Hieronimus a. 15. Josie regis vsq; ad tercium Cyri regis annus. Nonnulli ab ultimo regis Joas domi anno computant vsq; ad vltimum Cyri annum. Et sane sentiendo septuaginta illi anni qui in tercio vel vltimo Cyri anno terminantur. proprie captiuitatis iudaeice anni dicuntur. Illi vero qui in secundo Darij terminantur proprie complete transmigrationis sunt. Et hec principālior et precipua sacre scripture era habet. q. l. facta est anno ab exordio mūdi. 4610. A diluuio aut. 2369. A natiuitate abrahe. 1427. A vicesimo octauo regni Tarquini romanoꝝ regis. Regnantibus etiam apud Medos alyace. apud Macedones Europe. A prius lydos alyace: et apud egiptios vaphre: et apud Caldeos nabuchodonosor primus.

Captiuitas igitur bebezorum que fuit exterminium populi babilensē hic incipit. Et per annos. 70. perdurat. Cum enim populus israel iam multis temporibus ydolis seruendo: etiam effusione sanguinis innocentium se grauiter impiasset: volens deus generationem huius populi deperire: septuaginta annorum captiuitatem eundem populum in regno caldeorum statui sustinere. Hæc ratione et compendio annorum numero nouus populus a memoratis peccatis immūnis ad renouationem babilensē perueniret.

Linea pōtificus
Ihesus

Joachim

Aggeus propheta

Malachias propheta

Sibilla helispōnā

Dest reditum populi israel de babilone ista duo presuerunt scilicet ihesus summus pontifex tanq̃ reges. et Zorobabel tanq̃ dux q̃ modus vsq̃ ad herodem seruatus est. Est videlicet summus sacerdotes tenerent penatum. duces vero essent substituti. Semper tamen duces erant de tribu iuda iuxta p̃biam iacob. Non auferretur sceptrum de iuda et dux de femore eius. Et cum innumera multitudo iudeorum venerunt in hierusalem ad reponendum templum congregantes vniuersam prouinciam construxerunt altare in loco quo prius edificatum fuerat: et dies tabernaculorum celebrarent: cepit autem renouare templum sed paulo post defunctus est.

Este Salauel (anno mōi. 4 634.) fuit filius iechonie regis iude quem genuit post transmigrationem babilonis. vt euangelista matheus dicit.

Este Joachim sacerdos fuit filius Iesu pontificis magni. qui scdm̃ Josephum nominatus est Josedech. Sub quo zorobabel prophetantibus et adiuuantibus Aggeus et Zacharia templus et ciuitatem reposuit. Edificato autem templo pascha cum innumerabilibus holocaustis celebrato ad exornandam urbem eam adiecit.

Este Zorobabel (anno mōi. 4 639.) iuxta imperium domini fundauit templum. sed longe post apud iudeos maximo in pretio habitus est. a Cyro rege princeps populi designatus. primum ex calceis iudeos ad propriam patriam reducere cepit. et templum reedificare concedente Cyro incepit.

De illo Abiud (anno mōi. 4 709.) et sequentibus vsq̃ ad Josephum nihil habetur in scriptis. nisi quod a Mattheo numeratur: et ideo nec tepus eorum debite sciri potest. Nisi quod Abiud genuit Eliachim: qui asor: qui sadoch etc. vt Matheus in principio euangelij testatur est.

Aggeus propheta in numero duodecim p̃phetarum vnde cimus his temporibus librum sue p̃phetie scripsit. In quo reuersionem populi et templi edificationem conscribit. ac renouationem ciuitatis: necnon et sacerdotalem obseruationem comprehendit. Completo deniq̃ templo statim obiit. Et iuxta sacerdotum sepulchra sepultus est.

Malachias propheta hoc tempore clarus habetur sic dictus id est angelus propter optimam vitam. Auit q̃ ore eodem quo p̃phetauerat angelus domini apparens eadem utabatur.

Sibilla helispontina in agro troiano nata vetula et antiqua vixit rurali induta ligata velo antiquo capite sub gula circumuoluta vsq̃ ad scapulas quasi de sp̃eio habitu ita dicit. De excelsis celorum habitaculo prospexit humiles suos. et nascetur in diebus nouissimis de virgine hebreæ cum cunabulis terre.

Linea Christi
Salauel

Zorobabel

Abiud

Linea reguz Babilonie

Nabuchodonosor

Eusuerodach

Rogular

Babardaceus

Balthasar

Fste Nabuchodonosor filius Nabuchodonosor magni fuit tercius caldeorum rex. 18. captivitate anno patri in regnum succedens regnavit annis. 40. Vir quidem perfississimus animi et ingentis potentie qui paternis regalibus in ultra super addidit multaq; magnalia peregit.

Este Eusuerodach frater Nabuchodonosor p. cedentis quartus caldeorum rex magni Nabuchodonosor regis filius. anno. 28. captivitate iudice fratre predicto sine liberis defuncto regnum suscepit regnavit annis. 18. Solut Joachim de carcere et magnificavit eum. genuit autem tres filios.

Servius tullius sextus romaiorum rex nono iudice captivitate anno regnum suscipiens regnavit annis. 34. quous matre serva creatum. nec obsecritas inhibuit quin gubernacula verbus inuasit. Nam eximiam indolem viro Tarquinio Tanquil liberaliter educarat et eius industria regnum adeptus. prius censum in urbe instituit. Et tres colles. scilicet. quirinalem: yminalē et exquilis verbi adiecit eamq; augere fossisq; ac muro circumdedit: tandem a Tarquinio superbo genero suo filie sue impulsu occisus est.

Tarquinus prius Tarquinii regis filius et Tullii servii gener. Cui superbo facto cognomen indiderunt. Anno quarto et quadragesimo iudice captivitate mortuo loco suo rege romanorum rex factus regnavit annis. 35. Hic regnum autū qd a Servio tenebatur rapere maluit qd expectare: qui suscepto regno mox pmores civitas quos rebus loceri seruij fuisse putabat vna cum Tarquinio sororis sue filio interfecit iussit. et pleriq; per tyrannidem gessit: tandem superbiā regis populus romanus persequus est donec aberat libido: hanc ex liberis eius importunitatem tolerare non potuit. Quorum cum alter ornatissime femine lucretie stuprum intulisset: inatona de deus ferro expiavit. Imperium tamē regibus abrogavit. et tandem eum regno expulsiis a postuma interfecit.

Balthasar en eusuerodach regis filius caldeorum rex post patre regnare cepit. Et regnavit annis. 17. Cui regni anno pmo Daniel ppheta quarta visionē vidit. Is demū capere est: civitas a Cyro persarū rege aduersissime diuinitate tradita est et fundit: euerla: adeo vt nullū tante urbis remaneret vestigium Sed eam que modo stat Cambyses cyri filius alio in loco condidit.

Babilon illa magna capis et auffer et pēis. Nec pmar maria auit: s toti orbis dē: et qd eā biliano ope extrui vel hūanis virib; destrui potuisse penē incredibile videtur. Que destructio facta ē p Darium et Cyn pmo reges mo:chie persarū.

Babilon

Linea reguz Romanorum

Servius Tullius

Tarquinus

Quinta etas mundi

Linea pontificu

Eliapbar

Jotade vel Judas

Jobanes filius Jude

Hiereemias

Ezechiel

Lucea

Obra hec ipa vt dicit Drosi? Nox ad magnas
ipatem diei tendi visa est: et sacra grande salu
et veri lapides descenderunt de nubibus.

Incipiunt ebdemodē Danielis scdm Be
das de qd? inter cociores est grādis altercatō.
Templo domini in modū castri sexto regno da
Ani anno perfecto Joachim pontifex cum sacer
dotibus cum tubis et ornatu solent laudauit dei.

Templuz Salomonis perficitur
anno .vii. darii regis persarum.

Este Eliapbar hebreorū summus pōfex suc
cessit Joachim patri in pontificatu. vt dicit Eū
sebm. sedit annis. 32. Tur tanto honore dignus q
sua prudentia ab Antaxerxe persarum rege absoluto
nem a vecigalibus et tributis pro ministris templi
obtinuit. potestatem quoq; amouendi iudices.

Eliahim anno mundi. 4759.

Elidas quartus summus sacerdos tpe dardo
labe. Cui ex Susia persarum vrbe multū opes
las de obseruatione dictū phaurym. Constat em̄ hūc
nulle doctrine et sanctitatis fuisse vnti; multis tamē
seditionibus agitatū.

Ephānes iude pontificis filius quīnus hebreo
rum pontifex. habuit fratrem qui dicebat scitus
q; aspirabat ad pontificatū confidēs de familiarita
te vagosi prefeci trans flumē. Cū autē sup hoc alii
caretur cū iesu in templo adeo incitauit fratrē vt cum
occureret. Itēo vagosus omnia ornāmēta templi su
struxit.

Asor Anno mōi. 4809.

Olito Sadoch Anno mōi. 4859. Jeta nihil
habeb nisi q; pōm dābarbei pmo cū ceteris
in generatione dñisti.

Este Hiereemias vltimo pphetat i egipto. Cū
q; peccata populi increpauit lapidat? est ab eis
apud raphnas. Et eo loco lapidibus fuit obrut? se/
pultus vbi olim pharaō rex habitauerat.

Ezechiel propheta hic post mīta gloriofa gesta cus
Aquosam red argueret exarbari ipm equis dūtra
xerunt per arpidines faxorum atq; excrebrauerūt. Et
in sepulchro Ben filij Noe t arphaxat es? filio sepul?.

Zacharias et Aggeus anno
sedo dārii iurepauerunt
populum propter negligentiam
eorum et edificandū domū do
mini. et sollicitabant Sozobabel
et loquaruntur super hoc regi. et
annunt reuer accensūs est eor po
puli vt edificarent templū. Lan
des post multa bona opera cōpleto templo. Et ipse dōyt
est iuxta aggeum pphetam sepultus fuit.

Zacharias

Sa doch

Linea Christi

Templum Sa

Eliachim

Asor

Sa doch

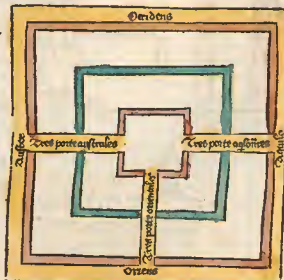

De edificatione templi

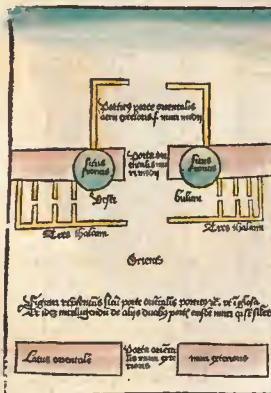
Gloriosa ac magnifica illustres viri de templo eiusq[ue] fundamēto ac edificatione scriptant: p[er]pue
domini p[ro]pheta Ezechiel in vicesimo quinto anno t[ra]nsmigrationis. Quis est ann[us] t[ra]nsmigrationis
regni Nabuchodonosor in exilium anni vicesima die. Cū in an[no] dñi factu est sup[er] eum: adductus est a
spiritu in terrā isrl[em] sup[er] montē excelsum. Vbi ostēdit ei edificationē ciuitatis & templi. Et cū bee visio obse-
rissima sit nec aperta legentib[us] de ciuitate mirabili in monte cū templo edificata sibi in spiritu ostēda. Quā-
obrem p[er] paucā de forma templi p[er] figuras subungere placuit. Quāq[ue] certi doctores solum de spirituali edi-
ficio scilicet xpo ac ecclesia intell[ig]ant: Quicor[um] tamē de materiali edificatione manifestant: quod veteres he-
brei ezechiel in visione imaginaria ostensum fuisse autē. Et in iam p[re]scripta reedificatione post reditum de
babilonia p[er] Zorobabel et Hecmias fuisse impletum. His ceteri aduersa ponūt: moderniores tamē hebrei
p[er] thessiam regnaturum cum magna potentia id futurū expectant. figuras igitur templi per picturam ta-
lis edificij cum paucā scriptura videamus.

Prima figura edificij templi ostēda sup[er] mōtem

Secūda figura ad facilius capiendū

Sequentes due figure ornatū porte representāt

Quinta etas mundi

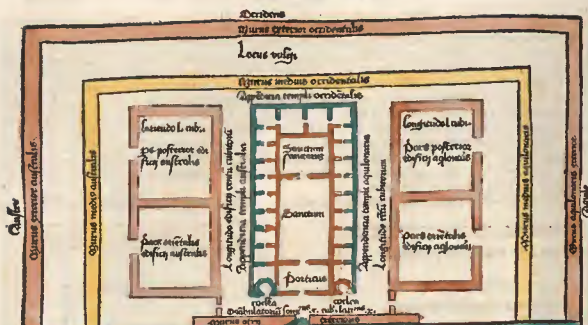

Figura portuorum pro edificatione templi sui
hinc fundametalis et recte xij

Aspectus alaudine templi porte orientalis et appendage
extra ipsius edificationis xij

Aspectus edificationis templi hinc alaudine et longitudo
dextra sua hinc xij. de hinc edificationis dextra hinc
extra ipsius edificationis templi

Az ediel diuinus pibeta. Cum transmigratione habilonia a Joachim rege iude vt premiffus est ince-
pit & tunc in arado dno transmigravit. Postea scetebias annis. xx. regnauit quo anno destruxit ē
vniuersa et templū. Inde decimoquarto anno post reuastationē Eschiel hāc visionē pbenā vidit
Templi aut vt in figuris cerni potest: mltas mansiones habebat: sicut ciuitas: muri qd erat pugnaciō ab
modi ciuitatis. Mōns in quo erat templū aliquamulū tenuissus erat: In parte australi magis qd aqnilona
n. Angel⁹ aut stans in porta muri exterioris locū: est ac mēsurabat certis mēsuris que m iocres etā quam
in ceteris s reb⁹ p m mib⁹. Totū igit templū edificū in spacio quadrato sitū erat. An vni lat⁹ directe ad ori-
entem possit: oppositū ad occidentē: Alia dno ad aqnilonē et meridū. In quo spacio triplex mur⁹: Extē-
or. medi⁹. interior: Spaciū ptemū inter mediū et interiorē dicebat ar m extēor. Reliquū spaciū inter mu-
rum mediū et extēorē: loc⁹ vulgi appellabat. Semiles est ad orandū ob deueniēte templū accessit. To-
nū vero quadratū ptem in summitate mōns in plano erat: ptem in mōns pendulo. que gibbositat spaciū
cū in plano figurari nō ponit imaginandē suppleri debet. Ad hoc intelligētā posita est prima figura.

In orientali recte parte muri exterioris in medio eius quedam erat apertura. x cubitos latitudinis in
lona erat porta. Simili modo in secūdo muro et tercio directe se respiciētes. In latere tēnis muroz ad-
lonari et australi due porte consimiles erant: vt secūda figura ostendit.

Abebat aut hec porta orientalis gradus ob rediuitatē mōns: vt a loco vulgi ascēsis p. vii. gradus
ad portā foret. Vestibulū qd habuit spaciū ante aperturā mediū muri quinq; cubitoz in latū ad orientē
nūti occidebat. Et. xv. in longū ab aqnilone in austrū. Extabat et portē edificū sūi sup aperturā mu-
ri mediū: et ex pte interioris sūi in mri trāiens vltra mediū p. vii. cubitos inter arriū extēor. Et a terra vsq;
ad summāz dūz portē cubitū quinquaginta sunt. Et intra postes hostiū sūi due turres: quaz altitudo
lx. cubitoz: sicut in quib⁹ castroz: Frontes dicte ad decorē porte. Ac in summitatib⁹ turriū pomellē: et ra-
mū palmaz celan: etā iuxta turres sex tb alami p portariz appenditā dicta. Ad horū intelligētā positi
est sunt due celan (post primā et scdm sequētes: Quaz prima sūi porte portē et vestibulū frontū et tbalā
mōni scdm lineas fundamētales representat. Altera figura altitudinē porte portē et frontū a pte orientali
ostendit. Et portē aut edificū sup portā in arto duas habet mansiones supiorē et inferiōrē et fenestras ob-
liquas. Vltra aut portā sedī muri inter mediū et terciū paumētū strati sub dno saliet platea paumēta
ta erat. Et tēgita quoz gasophila in circuitu paumētū. ad lat⁹ australe decēz que occupāt. e. cubitos. et
quatuor ex vna pte arriū exterioris et quatuor ex alia parte ciuitē porte que cum ipsa occupant. e. cubitos.
Adno vero residua gasophila ponit iuxta tbalamos porte orientalis vni in pte vna: reli-
quū in altera. que cū ipsa et cū tbalamis occupāt. e. cubitos p modū mēsuris figurantur. Et ad maiorēz
distinctionē a tbalamis gasophila rubi coloris sunt. Porte aut aqnilonari et australi similes sūt por-
te orientales: Similis scēme descriptio portaz et vestibuloz mediū et interioris muri erat. Cū vbi vero in
frontib⁹ portaz diuersaz erat: ibi holocaustū lauabāt. s. carnes etem ādas in altari holocaustoz ac mēse
que immolationis deservibāt p peccato et delicto. Due item ptes exēdēs et vtraz pte ostiū et ante illas
in porticu erat due colūne: altera bimetalia inde vt in templo Salomonis sunt. Longitudo vero panetū tem-
pli. e. cubitoz extat. Altitudo. e. xx. et latitudo intra muros. xx. cubitos cōtinet. Duo ptes. xij. cubitoz
pmīnēta pilarioz vltra parietes binc et inde. x. cubitoz: latitudo appēditioz. viij. cubitoz. paries dandēs
appenditā binc et inde. x. cubitoz et latitudo loci orandiōis similiter. x. cubitoz. Cui numeri simul iūti sa-
ciunt. lxx. iuxta eschielē. In mēse et mēse sanctū scōz ponebat qd inter templū (vt in tabernaculo mōi
si inter tabernaculū) dicebat: paries vero nō multū alius nec sustinēs aliud pond⁹ dūz ab ar sanem et
scēris dē. Cui⁹ longitudo erat. xx. cubitoz. Adūmtra fuerūt latera siue appenditā laterib⁹ templi extēor
us ab cētia in latere occidentali. vt. in latere aqnilonari qd est multo long⁹. xxx. Et similiter in australi qd
est egnālis longitudo: in orientali nō sunt ponēda cū ibi templū in gressu parcat. Et pilarij tandem annexi
fuerūt pmīnētes extra ptes: vt fit in arduis edificijs ad ipsa fortificāda. In occidentali pte tres pilarij: duo
in cēritate vnus in medio. et pmīnēbat. v. cubitis: et hec pmīnētia pilarioz in tribus locis pfozatur
vno sup aliū atq; in dīs foraminib⁹ trabes figurat ad portandū mē tabulata: ita disposita vt pms distat a
terra p sex cubitos: et ita reliqua ab illo. Sicq; ascendit iuxta mūni templi. xxiij. cubitos. Inferior aut mē
lo templi vsq; ad pmiū tabulati seu cenaculū ponēda est. xxx. cubitoz vt in templo salomonis. et ptes cent
plo ad recipiēdū limē et fenestras sine obstaculo p. x. cubitos maneat. Et circa duo vero latera templi sex
aqnilonari et australe duo edifica pōmūt a muris templi p. xx. cubitos distantia: et qdlibet. e. cubitoz lo-
gitudo sunt. Et. l. latitudinis. Ad ea intelligēda posite sunt tres figure folij pcedēt. prima respētat scdm lō-
neas fundamētales tot⁹ edificij posteriorē ptem. Secda altitudinē templi ostendit appēditioz arca ipm.
Tercia altitudinē edificij aqnilonari: et similiter australis que similia sunt. Alere aut holocaustoz ex
pndus compō sitū sunt. prima ps iuxta terrā dicebat sinus siue fundamētū: eleuā sup terrā cubiti vni
Secda crepidio minor et restringit edificij qd cubiti vni et ascendit p dnos cubitos. Tercia crepidio maior
et restringit et eleuā fursus p quatuor. Quarta aneb vocat simili mō. iij. ascēdit vt altitudo altaris
a terra sit. x. cubitoz. Et que egrediebant de templo p modū fonticulū scaturiens declinē scōz foz et issi
p templū trāsbāt declinād p arq; ad lat⁹ extēor et inde ad porticū tēplī et postea ad arriū inter: ab occide-
te in orientē. Aliqui has aquas ante egressus et arrio interior dūmicit in quatuor riuulos: vt p egressū
de porta orientali exterioris in vni vna cōueniāt ceteri tō relātant. Et sic cōpleta sunt ad edificaciones et
dispositionē templi pmentia. Figura laudabilis nūc sequitur simul totū edificijū representans qd p ptes su-
perius est figuratum et scdm lineas fundamētales cuncta ostendat.

Ueronam pulchram et pcedram venere urbem alipibus finitima. Quā arbesis fluminis duratit
 ducto: est ex trogo pompeyo iulan^o. Ballos qui urbem romā cepērūt et panter Mediolanū: bñxi
 am et bergomū edificasse. Nec aliq sicard^o Cremonensis cpi sententia inherentes: post Troye exci
 dium constructā asserunt. Nec tam en min^o angū q̄ diuidit veronā Athesis vt custodie simul oznamētōz et
 subuectōis reuectōisq̄ merab^o et frugab^o magno sit vsui veronēsisibus: quandoquidē supra infraq̄: ar
 cum ager cēt p̄capie bonitatis in ultra gignēs in urbē conuectenda: olei vim maximā: frumēta incolis ita
 merentur ā sup̄abundantiā: vinozū varietatē atq̄ pstantiam: pomoz omnis gēgis copiam. Et lanam cete
 ras ytalie subtilitate sup̄antē de qua subtilissimū efficiunt panni. Lane pstantiam greges et annēta a pa
 stionis p̄prietate accipiunt. Quā prata campi p̄q̄ p̄pectu quoq̄ amēnissimū uantur aliter pstant. Quū tamen
 mons altissim^o orbi sup̄eminēs Balbus nomie: et eandē herbis suis ingentiam et uulso maiorē vigintem
 p̄fect. q̄ herbologi vidēq̄ confluētes multa barbarū radicibz genera animantius saluti op̄ulantiā inde
 legant: diuerse enā p agnū verouensem scaturit aque non minus ozuamento ā natura q̄ vsui attributē.
 Hec ciuitas ita romans principibz grata extitit: vt in ea amphiteatrū romano more nō nullaq̄ alia cōstru
 cta sint edificia. Ibiq̄ deinde a Gots longobardisq̄ regibz: nec nō et ab alijs principibz domus ecclesē et
 alta palatia pulcherrima templa. inerpugnabiles arces et castella fuerūt constructa. Vltimoz p̄stantia vno
 exolitur argumēto. Theodatus ostrogothoz rex terra: qui sacre in veronēsi agro esse vinū sicut Cassio
 dorus appellat actanū odorū sapozisq̄ suauissimū. illud romā nauibz Athet in sup̄et mare delapsis com
 portari curauit. Urbis hui^o gesta sub vano fuerūt euentu. Attila cū Gotoz rex eam euerit et inēdit. Al
 boinus pius longobardozum rex ibidem Rosmunde vxoris insidijs occisus fuit. Ibi Rudolphus im
 perator borengianū impatoreū sup̄auit et occidit. Nobilissimā a scaligeorū familia et ipsa veronēsis tyranni
 dem occupauit. et p. 70. annos cū maximo splendore verone dominata est. Tandē ea vrbs in venetozum
 manus deuēnit: sed tam solidiora verone sicut et ceteris vrbs^o oznamēta viros omis etatis pstantes artū
 gantius. Venozq̄ sicut religionē xpianam et suam ipsius decē sanctitatē p̄m^o erit qui verone p̄filiū mīta ser
 p̄it extantia sacras vniūsq̄ testamētū litteras declarantia. Emilij marcū veronensem poētā. Euseb^o in asia
 obijisse asserit: paulo post. Catullus poēta. subinde viterq̄ Plinius. genuit et Quartinū oratoreū oznamiss
 mum et alios.

Verona

Quinta etas mundi

Regni Persarum principium

Cyrus primus rex Persarum potentissimus hoc anno: qui est trigessimus captiuitatis iudeae annus. Et quinquagesima quinta olympias: peris regnum et imperium instituit. regnauit annis. 30. hic Astyages medorum regis ex Mandana filia nepos fuit. Qui ut herodotus et istinus tradunt Astyagem deuicit. Et regnum eius in persas transiit. donatusq; multis ciuitatibus rebellantibus aduersus Balthasar caldeorum et babilomonni regem bellum intulit atq; eum deuicit: quo deuicto eius regem babiloniam superbissimam urbem statim subiecit. Postmodum aduersus cresum lydorum regem: qui babilonijs auxilium tulerat profectus est. Quem siue illo negotio fudit et cepit: ablatuq; ei omnib; sui regni rebus vitam miseram ducere coegit. Cuius Cyrus asiam totum pene oricute in suam redegit potestatem: Hyrcias etiam bello adortus est: quibus cum Tamaris regina preerat: ac primo quidam picho cum Cyrus regine filium omneq; eius obtincaisset exercitum: haud multo post et ipse ab regina compoitis in montib; insidijs cum omni exercitu delentus est. Nam Tamaris cum audisset suorum cedem et filij ueniam mortem: non semineo more se dedit in lacrimas: sed cum residuo exercitu in montibus simulata dissidia propter acceptum vulnus cum insidijs refugit. At Cyrus ad montium cacumina angustias produxit: ibidemq; cum am ducentis milibus obtinuari fecit: Ita ut ne vnus quides tante cladi superuenerit. Quibus gestis Tamaris statim inter caedat a corpore Cyri exquiri madauit. Cui comperto aufertur caput et in vire sanguine suorum plenum immitti precepit: ut quasi superbo regi dignum exhibuisset tumultus dixit. Summe cyre sanguinem quem semper stitisti: eius tamen truncum in pasargadas urbem celatum in botris sepeliscit. In quo tumultu tale epigramma fertur fuisse inscriptum. O homo ego Cyrus sam alie rex. qui persis impio pstatit.

Persia aut asie maioris regio est: que a persio Acrisij argiuoruz regis nepote nomen accepit. In qua persopolim ipsius regionis caput condidit. Qua postea greci regijs concematis astauerit hec ita q; regio Caramanis bactrians ac medis contermina est: Et in multos diuiditur sinus. Quia. D. Lucius libro quarto de gestis Alexandri magni optime describit. Ipsa quippe montuosa pmaxime est. Et ppter eum ac venos fructuum inops esse pbidebit: in ipsa tamen celeberrime urbes esse referuntur. Persim ipsa Persipolis et Pasargadas ac plurime alie que sunt in Babijis superiouribus partibus eiusdem regionis. Inter persiam autem et Susam que ab Arphaxat medorum rege magnis structuris edificata fuerat. Quedam montana praecepta interiacebant: qua postea Cambises regis filius suo adiecit imperio: et autem imperium et si aliquando pmaximū fuerit: postea tamen a Macedonibus partib; diminutum et dilaceratum fuit. Persae autem a Thembroth gygante primum edocti pio deo Polen et ignes coluerunt: et Lene mineruq; sacrificauerunt. sed nunc relictis ydolis illi Abumitcam lege sequunt. Persica aut poema ut Plinius libro. xv. ab hac aucta ferunt. Illustre adhuc persipolis regio seu ciuitas beaissimū theogij martyris triumpho.

Anaximander

Anaximenes

Anaximander philosophus et medicus celeberrimus primo mulesit: Laetius auditor ac in eius scola successor: his temporibus (ut Eusebio placet) floruit. Qui cum primus celestia docuisset: etas primus horoscopia fabricauit ac maris et terre circuitum primus descripsit. nemon et naturales peram construxit. Et ppter ea Plinius libro secundo eum peritissimum astrologus dixit. Obijt deniq; sexagesimo quarto vite sue anno. Fuit et alius Anaximander mulesit bithonius non ignobilis de quo Laetius scribit.

Anaximenes philosophum pariter et physicum Anaximander bithabuit discipulum: et quidem clarissimum. Qui principium aerem dunt et in infinitum moueri scytera non supra terram sed circa ipsam. Obijt vero (ut Laetius ait) ea die qua et Sardis capta fuit.

Edras

Reemias

Mardocheus

Edras vir sanctus atq; doctissimus velut aliter Apocrypho in populo venerat? habet? est. hic primum de babilone cum ceteris venit: sed iterum paterna solitudine mor? rediit ut plures lucrificaret: et secum adduceret. tpe aut ista legem ceterosq; liberos sanctos regauit. quos combusserant calder: scilicet ista mentis orbi relinquens. nouos et faciliores apices inuenit: que in spiritus sancto feliciter peracta. venit iterum hierusalem cum multitudine magna regalib? puilegipio: ut doceret populum. Obijt in senectute veneranda sepultus ibidem.

Ere Barius fuit cōsolar? Astyagis q; dedit ei regnum. Ambo autem ueniunt sunt a Lyro qui fuit rex persum perfarum: et trāstulit monarchiam ad perfas. Babilone uicit. Barbasar interfecit. Danieli in agnificauit. Israel remisit in iudeas ut templū reedificaret. victus tamen benigne Lyr? puidit. Astyagi regnum bircaniorum et dario medorum concessit.

Reemias fuit pincerna Artaxerxis regis perfarum missus ab eo ut instauraret murū hierusalem edificauit eā in angustia tpsis. hic fuit vir benignissimus ac deuotione pepu? qui cum opus dñi expletis miraculose igne scām re pcurunt et murū dedicauerunt. Rediēs ad regē iterū reuersus est hierusalem et moru? est. ibi tps sepul? iuxta murū que edificauit.

Cambises filius? Cym scous perfarū rex sexagesimo captiuitatis anno regnum accipiens regnauit annis. 8. qui ab Esdra artaxerxes: vel alius? nominatur in libro iudith: Nabuchodonosor a patre vocatur. hic interdixit ne hierlm et templū reedificaret. Is cū imperius suscipiens militari gloria atq; iusticia cū quadā crudelitate mixta in suos descensens pacem superauit. Ethiopes subegit: et multas puincias suo abiecit imperio: peragis in bella p holoferne gessit postea in egiptum accedēs cū? cūctos vastauit fines. et ibidem Babilonē condidit asiā. De Cambise ualens? in sexto refert: q; iudias male iudicantis pellem detrahi fecisset felle iudiciarie vbi filium suum iudicem cōstituerat apponi precepit.

Ere Mardocheus vir sanct? clarus habet in toto regno perfarum: tempore sue exaltationis fuit 295. annorum in scdm computationem sanctorum.

Salderdis tercius perfarum rex octauo et sexagesimo iudice captiuitatis anno: 2. annis in syria moru? no sine liberio: regnum regnauit mensibus septem: patresque quē Cambises rebus suis pccerat fratrem suum nomine et facie similitum regem declarauit. et ptiorem occiderat. ppter quā fraudes dani? hūstas pti filius confestim coniuratione facta: a lierum Smerdim et eius fratrem patresque trucidauit. Et tpe perfarum rex constitutus est.

Judith holoferna

Holofernes princeps nutrit Nabuch. Cambises multas terras domino suo subingauit. et tandem venit ad babiloniam: et ibi a Judith muliere interficitur in cubiculo papilionis sui et omnis eius exercitus fugatur. **E** fuit autem Judith uidua mulier pstantissimi animi et incredibilis aspectus et postq; holoferne pncipem obtinuerat. tanto in precio habita est apud iudeos ut auctis diebus vite sue omnibus iudeis prefereret: et triumphali laude ppe nūq; preconis celebraretur. Et cum centum et quinq; annos complecti moriens apud vitum in betulo cum ingenu luctu et pompa sepelitur.

Babilonia noua cōdit a Cambise i egipto.

Monarchia Regum perfarum

Barius

Lyrus

Cambises

Smerdis

Quinta etas mundi

Linea Consulium Romanorum

Scutus Tarquinius collatinus

Valerius publicola Postum

Tarquinius dictator

Decem tribuni

Darius Scutus manlius

Valerius

Anno, cc. xxiij. ab vrbe condita ex actis regibus romani loco eorum consules instituerunt qui annua exercebant impensa. In tractu tempore is generentur in superbia. Quorum preceptum hic annotant ex quibus primi duo habuerunt bellum cum postrema rege etruscorum. Brutus vero duos filios habuit qui reuocare volebant regem quos virgatus flos secum perauit. Collatino sublata est dignitas. quia ne nomen Tarquini in vrbe esset.

Sibylla Cumana que fuit tempore Tarquini Spuria vestita aurea veste. librum aperit et alium in manu gestans et librum in sinistra habens super genu capite discoopto dicit sic. Magnus ab integro seculorum nascitur ordo tam reddidit et virgo redeunt fatimur regna. Jam noua pignora mes celo dimittuntur alto. Tu modo nascenti pueri quo serua puerum. Delinquit ac toto surgit geco aurea mundo. Casta sane lucina tu? ia regi appollo.

Eni duo vicerunt sabinos et de eis triumpum est. Valerius fataliter mortuus pauper. Anno vrbs condita. x. romani bello latini. Annoni cōsternati erant dictatores. cuius auctoritas et potestas consules preceperat. et est non minus officij dignioris.

Eni. T. Manlius. Lelij manlij filius. bellum latini gallicis inchoauit. penitusque gallo qui cum ad singulare certamen provocauit. torquent ante an de collo eius tulit suorum inpositum. Eni dicitur est torquatus et torquani cognomine suis posteris obdiuit.

Eni. Scruous gens naturae feror inoribus in condita. ob hoc ipsa corporum mole ac armis ingenibus adeo omni genere terribilis fuit ut plane nata ad hominum interitum urbium stragem videretur. deinde totam urbem igne ferro manibus crecauit. ex metibus barbarum et Manli nocte subeunt et angore anseris exarant a summa rupe vestalis.

Eni. Virgo vestalis ob crimen stupri vitia defossa est.

Eni. Tempore illorum duorum fuit bellum vel gentium in quo torceaderunt de victoribus romani quot de vicinis.

Dictature dignitatis institutio

Anno post exactos reges anno (ut Eusebius habet) Rome noua dignitas scilicet dictatura creata est. et equitum magister. qui dictatori in omni obsequere et laqueis alioque dictatore primus et sp. cassii magistri equum scribit. Instituitur est ut ager dictator ut auctoritate et potestate contra hostes consules preceperat. Et maxime quod postrema dicitur fuit rex ea ciuitas tunc erat armis Tarquiniis supbia reducere conat est. quod ne fieret dictator obstitit. Huius pace coacta in amicitiam populi Romani postrema sumis recepit bonorum. Quina? antea? prestantissimum postea dictator cum agriculture opera daret. a senatu rogatus? puluere ac fidos abstergo? dictature dignitate inuoluitur. Is ne dum romanos obsequios sed hostium quoque exercitum superat cum innumerabili preda romam perduxit. Sic expeditio de finibus rediit ad bonos. victoriamque quod securam tenens.

Ab isto valeno consule ciues cruces seruicij fugam inuaserunt capitolium et incendit. Et tunc atrox fuit bellum. quod consul fuit occisus. publicola quoque romanus patricius cui publicus valentis? prout nomen ante fuerat. Erise per hoc tempus capitolium Tarquiniis vna cum bruto in locum collatino consul est successit de quo super. Is comissa pugna in quo bruto occidit quod de Tarquin exercitum quindecim milia et trecentos viros interfecit. quia victo nam primum ex consilio? in curia inuicti triumphauit. quereis pulcherrimum peritaculum plebi sine vlla iniuria prout. fuit tunc magne iniurie et equitatis vir.

Sibylla cumana

Manlius torquatus

Popilia virgo vestalis

Marcus Tullius

A Marcus Astrologus et poeta clarissimus cum eudoxo vi aut Augustinus vniuersum se numerum stellarum compe-
dēdū et scripsisse lactat. quos (inquit aug⁹) illa continent auctoritas que dicit ab-
abrahā. Aspicite stellas et numerate eas si
potes. genē. xv. Quomodo enī diuine
rari possunt cum non omnes possunt videri.
Cū astrologia nō igitur esset. De astro-
logia librū scriptū elegantissimū dicitur Li-
cerone li. primo de oratore. Cōstat inter doctos homines legarum
astrologie omanissimis atq; optimis versibus. Aratum de celo stel-
lisq; dixisse et conscripsisse.

Aratus

O in inferni in medio vrbis vasto hyatu horribiliter apparuit vi-
ui hominis sepultura interpretantib⁹ auspiciab⁹ expectabat. Ro-
me enī (vt Lur⁹ ait) suū interemptū seu alia aliqua vi foris semine spe-
cu vulto collapsum in immensam se aperuit altitudinē. quā voragine nullo videbat⁹ posse impleri materia.
Cum ab Marcus curius eques roman⁹ bello egregius eo audito. templa deorū que foro illi inuinebat⁹ intu-
ens. Equo maxime omanis infidēs zelo patrie armatus se in hyatū misit. q̄ mortuo statim hyat⁹ obtinuit⁹ est.

Elopus

Elopus adelpbus poeta fabulator clarissimus. claruit tpe Ciri regis pla-
urum. Fuit autē grecus de ciuitate Artax: vir ingenio firs pndens. qui cō-
fingit fabulas elegantes quas romul⁹ postmodū tē greco trāstulit in latinū. et si-
lio suo Libertino direxit. In quibus docet quid obseruare debet homines. Et vt
vitam hominū ostendat et mores: induit aues. arbores. bestiasq; loquentes p-
pbanda vita cuiuslibet fabula. quas qui diligētē inspicerit inueniet loca. loca
apposita que et risu miscens et ingenium aciant. Hic pmo anno Ciri regis pla-
urum fertur fuisse pceptus. Nouissimē eas fabulas omnes vna cū ipius Elopi
vita Rhenn⁹ quidam crudit⁹ vir ad Antonū tūm sancti Criclogm cardinalis
larnas accuratissime fecit.

Decem virorum rome electio

Duodecimo Artaxerxis regni āno. ccc. et altero ab vrbe cōdita. L. mencio et. p. scripto capitolino cō-
siliibus. Romanis placuit qd consulare impium cessaret: et eius loco decem viri deligerent⁹: p quos
sine puocatione omnis regeret ciuitas. leta eius ingratū tpa (vt Lur⁹ ait) numerum luxuriare incapēs. a-
tius eius res lapsa est. Quia post annū exati sunt ob facinorā Epipij claudij.

Leges duodecim tabularū

Romani cum hucusq; legem non haberent magnaq; inter tribunos et consules de legislatore orta est
disceptatio. tercio decimo regni Artaxerxis anno legatos athenas miserunt. Qui non solū ab atheni-
ensibus Solonis leges obtinerent. verū etiam ex alijs grecis ciuitatibus mores instituerent romani. perfer-
rent. Relicab eisdem legibus traditis scilicet decem tabularum. Romani postea duas ad diderunt. vnde et
postmodū illa decem tabularum famossissima emanant lex vt habet. ff. de ori. i. l. ij. et dif. vj. c. ij. Or-
dinataq; erat in. xij. tabulis tota iusticia.

Tribuni et ediles Rome creati

Quartam seditionem bonorum cupido exarant. vt plebei quoq; in asstratus crearent. fabius am-
bustus duarum pater. Alteram supposito patricij sanguinis dederat. alteram plebeio. Tribuni igitur
plebis sexto decimo regni Artaxerxis anno rome creati sunt. Quod quidem tribunnatus officium et si ma-
gistratus dignitatem non haberet. maxime tamen momenti in republica fuit.

Veturia romana

Veturia Consolani patricij romani mater p hoc tempus tam fere laudabilē
opere annos suos in vīditatem traxit ppetuam: quia filium suū qui infen-
sissime urbem obsidebat: quem legatorum mactas et pontificum ruerentia neq;
quiserant ipsa ab ira retraxerat durissima: et eius ppositum venit in bonū. Nam
relinquens obsidionem ciuitatē liberam dimisit. Ab cui⁹ mulieris beneficiū: ne
ciuitas ingratitude argueret ex Senatus consulto ad ppetuam rei memoriā eo
in loco quo hec veturia filij iram moluit templū et ara fortim constructa sunt in
sup eum null⁹ vīg in id ipso vel modic⁹ a viris mulierib⁹ pstatet bonos sanctū
est vt mulieribus homines semp assurgerent et in via eis cederet qd nunciusq; apd
nobiles seruauit. Et q̄ eis liceret vii auro et purpurea veste aureisq; fibulis et ar-
millis necnimento cum suis precibus steterit romana libertas.

Monarchia Re
cum persarū
Dari⁹ hystaphis

Perles

Artaban

Artaxerxes

Democritus philosoph⁹

Heracitus

Darius hystaphis filius quartus persarum rex anno septuagesimo cap⁹ mutans: persis regnare cepit. Is cum alij se nobilibus semendur⁹ patetiam magum ei⁹ fratrem trucidauit. Conueniunt de regio per⁹ sarum. Cuius equ⁹ sequenti die in ortu solis hyantū ante regiam prius emi⁹ teret ille persarum rex habet. Darius Debaris stabularij sui solertia efficit: vt ante omnes hyantū equ⁹ ei⁹ primo daret: quo facto: euersio rex et car⁹ est. Re⁹ guo suscepto Atosam cambysis filiam duxit uxorem. Ex qua pter perem enā alios genuit filios. Dedit potestatem zoroabel vt iudeos in bterusalem reducere posset et vasa reddi iussit: z p⁹ edificatione templi viginti argenti talenta p⁹ singulos annos iudeis darent. Ideo templum edificauit. Cleru⁹ anteq⁹ vita discederet egiptus ab eo defecit.

Xerxes darij ex Atosa filius quintus persarū rex: Centesimoquamo iudeice captiuitatis anno: psis regnare cepit. Et regnauit annis. 20. Is voluntatis p⁹nc colendi deum israel: beres apparuit. Iudeis liberaliter viens. Eldre sacerdoti amantissim⁹ crudelitat⁹ z seuitie paterne successor. Recepta egipto que a patre defecerat ei⁹ vniuerse alie posuit: innumerabili exercitu grece bellū intulit. Athenas incendit: et infinitas strages dedit. Tandē lo⁹ mide Spartanor⁹ ductis solertia duob⁹ acceptis vulncrib⁹ fugas: qui per⁹ mare naub⁹ strauerat: in piscatoria scapha vix trepid⁹ ausugit. Et nō multo post ab Artabano ei⁹ pfectio spe regni potundi interfectus est.

Artabanus sextus persarum rex psis regnare incipiens: regnauit mensibus septem. Qui p⁹ anno computantur: hic xerxe rege trucidato: cum essent ei duo filij nomic⁹ Darius z Artaxerxes: Juniorē in maioris necem sollicitauit: Affirmans illū p⁹ium obtruncasse patre. Magabylus autē b⁹ nus sceleris conscia⁹. Artaxerxe filio rem posita: p⁹didit omne. Is cōuocans omnes aruatos: numerū nullū recensurus: vbi Artaban⁹ iuer eos astitisset: Artaxerxes se breuione simulat habere longam q⁹ recorer: iubeas secus cōmutare. Quo nudato euersio cū septis filijs ei⁹ transfodi iussit: atq⁹ ita Artaxerxes egre⁹ iuuens cede patris: necemq⁹ fratris z seipm ab insidijs vindicauit.

Artaxerxes septimus psarum rex regnauit annis. 40. Hoc omniū domum pulcherrim⁹ fuit: sed tanta ei erat brachiorū longitudo vt genua contingeret: et p⁹terea longimanus dice⁹ est. Qui tributa persis p⁹ius instituit: eo q⁹ maxima impensis auri atq⁹ argenti in edificijs constitisset: vbi tributa et que exigebat recontere posset ad bene rei administrare monumentum. Et cum pacis auctor: z conseruator: haberet. Idcirco ab omnib⁹ amari p⁹me ruit. Eldras quoq⁹ sacerdos et dei p⁹beta clarissimus elegantis memorie: cuius imperium insigne reddidit. Necemas quoq⁹ etius z Darij principina fuit.

Democritus abertices philosophus p⁹ hoc tps floruit: is primo quosdam magos calceos audies: ad bucpuer theologiam et Astrologiam optime didicit: deinde vt Geometriam p⁹peret in persidemz ad mare prexit: postq⁹ etiam ad cognoscendas res diuinas in Alexam arbenacq⁹ se trā stulit: vbi a nullo cognitus ipse Socrate cognouit. Tandē doctissimus in patri am reuerfus: patrios agros z innumerabiles opes republice sue cōcessit. Satus dicens cum paupertate studiorum libertate letari: q⁹ opum seruli cura vexari. Nam in hortulo suo iuxta vrbis muros ad contemplandas rerum naturas se contraxit: vbi z nature secreta subal⁹ rumari posset: sicut Cicero in quintoto tulsul. questionū refert. Oculos sibi ipsi effudit vt vegetiores cogitationes haberet. Qui ne videret bene esse cuiusbus malis: vixit annos. c. et. 9. Et eius sententias hanc optimā habemus. Conuenientius est vt parcatem in tuo feri ues q⁹ lupum in alieno: parcatas em necessitatis remedium est.

Heracitus philosophus asiaticus cognomento Scotinus hoc tempe in p⁹cio fuit. Cui⁹ lib⁹ n adco obscuri fuere vt a philosophis vix intelligeretur. vnde et p⁹pter eorum obscuritatem heracitus dictus fuit tenebrosus. Qui cū in vltimo vite a discipulis quere⁹ vt notabile quid in mediū p⁹ferret. Nihil respondit: sed digitum volens significabat omnia inferiora in cōtinuo motu esse. Hic vt Diacrobis refert: dixit animam esse sanctam stellaris essentie.

Themistodes

Anifides

Anaxagoras

Empedocles

Sappho poetissa

Zeusis heracleotes et Parrasius pictores

Themistodes atheniensis pbus: et naualis belli clarissimus ac sapientissimus dur his tribus: tam sciencia quā rei militaris gloria inclit et clarus habetur. Cui consilio parva estuicio: in martimo prelio: supato xer se ab atheniensibus. Cui ad huc puerus effect: natura prudens: et inna semper cogitabat. Cui a discipulis populiendū animum laxare licet: ad ludis aut inercie sed componendis orationibus se se dedit. Gloriosus cupiditate incensū cupiens sibi verbis principatum vendicare. Cui cum quidam consulere de filia: an cam daret parum sed ornato: aut locupletem probato uxorem. Malo inquit virum pecunia: quā pecuniam viro indigentem.

Anaxagoras pbum atheniensem virum vtiq; discretissimum per becca floruit. Iste Licio in tercio de officiis tradit. Erat autem tam omnis virtutis tum iusticie in his que ad eōm referuntur vtilitatem: et quibus iusta nomē assensurus est: hinc plato tantū imbut ut p ceteris clarissimus qui athenis claruerunt eū solum laude dignum censuerit. ferunt hunc ita suoprem mortuum fuisse: ut suo sup tu effert ad tumulum nequiverit.

Anaxagoras pbus etiam hac etate in Clazomenio asie oppido inclitus fuit. Qui cum diues admodum esset: huiusmodi desiderio ductus: patrimonium omne suis concessit: et in longinquas partes secessit. Post multa vero tempa reuersus cum suas possessiones desertas vidisset ait. Non essem ego sili: nisi iste perisset. Cuius dicitur. Nōne tibi patre curavilla est: respondit. mihi patre cura est: et summa quidē atq; ita dicens: digitū celum versus extendit. Interrogat: ad quā factus fuisse. Ad conspiciendum inquit solem et lunam et celū. Hic audita morte filij illi qui nūciaverat: aiebat nūciū nūciā. Ego enim me natus scidā esse mortalem. Quos annis. 72. vixisset ab atheniensibus in carcere positus: porro venenū intexit: quia solem lapidū ignitū dicebat: que illi pro reo colebant.

Empedocles pbus atheniensis his tribus laudat: qui adeo canendi pericia edoctus erat. Quod cum hospite eius iuuenis quidā fundū inuaderet: eo quod patrem eius accusacione damnaasset: ita dulciter canendi modum insinasset: ut iuuenis iracundia temperaret. Cui autē hoc fuit sententia. Erat fuit: qui in tota rerū varietate se assuevit mobilis contemnit: future felicitatē appetuit: et mentis illustratio. Quos primo nihil bonitatis: sed nihil efficacitatis. Tercio nihil de amborum adeptione compendiosa efficacitatis. Descriptus deus. Deus est spera cinis centum et vbiq; et circūferentia nūq; et libitatus deniq; animas immortales se incedis dedit.

Sappho lesbia ex Lesbena vrbe oriunda altera poetrix. hac etā tempore inclita fuit: bonestis et claris parentibus orta: Adco generose fuit mētis ut etate florens et formata non contenta solum litteras iungere plurimas sed amplior in sermone animi ingenijq; sinasa viuacitate consensu studio vigili p abrupta par nali vertice cello se felici ausu musis non remuuentibus immiscuit: quid multa co studio deuenit ut vsq; in bodiēnum clarissimum suum carmen testimonio veterum licens sit. modulos lyricos exprocare non dubitauit. Et aptetia illi creata fuit statuta cneat suo dicata nomini. Et ipsa inter poetas celebres numerata. Et tamen opera miorum in negligentia amissa sunt.

Zeusis heracleotes maximus pictor et ipse etate hac (ut Eusebius habet) inclitus fuit. Qui plinio teste lib. 35. naturalis historie: penicillū ad magnam gloriam perduxit. Opesq; tantas acquisiuit ut institueret donare opera sua: eo quod nullo precio satis digno pmitti posse diceret. Pnxit autem ut idem plinius ait. puerum vias ferente ad quas aduolaret aues: processit iratus operte: dixit. vias melius pnti q; pueri. Tanti et si hunc consummasset aues ipse tenuissent. Idem etiam scdm Quintilianum vmbiarum muentor perhibetur. Parrasius quoq; hac etate summus pictor: cum predicto Zeuside in certamen descendit. Et cum zeusis detulisset vias tanto decore pictas ut aues aduolarent. ipse hinc cum aubus puerum detulisset tradidit. Ita veritatem representantis ut zeusis altum iudiciū efflagitaret. Sed tandem re motio hinc et offensa pictura atq; errore intellecto palmam ingenio pudore concessit: quoniam ipse aues feculisset.

Quinta etas mundi

Tolosa prouincie Gallie transalpine vrbs. a quodam Toloso troyano facta sunt eius fundamenta. Quam cum romani cepissent illuc colomas deduxere. Et amphitheatro capitolio alijsq; edificijs et quibus aliqua obhuc extant ornatam reddiderunt. Hec Narbonensi ciuitati ab Enee socijs condita finitima est: et in aquitania baud longe a Bonariibus populis in qua paulus discipulus Sancti Pauli miraculis quiescit in pace. Metropolis ciuitas est. et iohannes. xxiij. pontifex Archiepiscopus anni primo coeessit. Hic et eius castells in ciuitate sita erant. Et eide Archiepiscopo anni subiecit: vt haberet Tolosan Archiepiscopus: quibus cum dignitate precesset francorum regi subdita: qui in ea bonarii literatus gymnasium etiam conseruit. In ea corpus sancti Saturnini et aliorum apostolorum relique summo veneratur honore. Is eiusdem vrbs primus episcopus a paganis tentus atq; summa capitolij arce positis gradus precipitatis capite collisq; exaltosq; crebro et omni corpore dilaniato digna ibi xpo exaltant animâ.

Tro quoq; gallic prouincie metropolis ciuitas a bruto brittanorum rege condita est. Quâ autem eius nepote ibidem a Gualfredo aquitanorum duce in prelio interfecto Turonē nominant ea usi quidem celeberrima nunc ciuitas est: licet enim sinuio abluatur. Qui Bituriges ab heduis diuidit: et ab oceano sursum nauigantem habet. A qua non paruum comoditate ciuitas ipsa percipit: hic quippe cum Archiepiscopalis sedes existat: undecim suffraganeos continet. Quir pro maiori parte in Ecclesia finiet et maiori parte in Britannie ceterioris ducatu nomen retinens. In francorum regno sita est. Ipsa cum multarum rerum opulentissima sit habitata: etiam non ignobiles continet edes. Habuit decipia ciuitas plurimos celebres viros omni virtute et sanctitate insignitos. Inter quos diuus Martinus eiusdem episcopus sanctissimus fuit. qui tante sanctitatis erant pontifex vt trinum mortuorum meruerit esse susceptor. Hic alium nomen perpetuum habuit episcopum admirande sanctitatis virum.

Tolosa

Mediolanum

Mediolanū ciuitas potētissima apud insubres totū Cisalpinae gallicae metropol' et vrbū ceterarū. **M**et' Originē habuit quā Lini' patruū et Trog' pōmpey' narrāt a gallis qui dūce Breno in yta-
liam ascēderāt populique loca incolētes in quib' est edificata Insubres appellabāt impante asine-
ro peritū rege a gallis senonētib' nō cōdita vt multa asruere: sed antea et instaurata fuit. Cū tū Josue be-
bicoz iudicis tpe aliq pmo conditū fuisse dicat. Et tēpōis troyarorū claustrina fuisse. Cū Sicambri germa-
nie ppli a sicambria pami forore dicit tpe Hampsonis occupat germanie pūcijs Mediolanū versū bo-
thilano acies dirigētes Inlū insubzū regē obuiū habuerūt. Cū quo pace cōfecta fēdera pēssire vt vn' po-
pul' et vniū esset regnū: fuit tamen vsq' ad Brenū dūce haud ciuitas uiag'. Et' aduentū mirāmodū
antea et instaurata. Cū antea Subria et Melopia tē. dicta fuerit. Mediolanū qd' insorū amūū circūdata ap-
pellata ē. Scribit Lini' exercitū romanū tūc pmi vltā padus fuisse ductū: et gallos insubres aliquot plijs
supatos in deditōis tūc pmiū venisse qd' quidē ad angos rome vrbis cōdite. ecce. fuisse videt. Cū tū dius
marcell' tūte deoos et insubres gallos subegit triumphauit. Post quē triumphū vrbis Mediolanē p an-
nos ferme quicquēos pacatissima altera roma cognominata: adeo flores fuit. vtilit' pncipes romanū quo ad
pocūp andēs hauri inhabitauerūt. Tertia trayan' Adrian' maximian' philipp' tē. Emponū certe totū
longobardie fuit: et agri vniuersi in oi bonitate seracissimū habet. Eam hercule' maximian' meritis' or-
nauit: mirū scōm adiecit vrbē ampliāuit. Et ex suo noīe herculei appellauit: in honore herculis pbatūm
struxit: qd' nūc dno lauretio ciuitas dedicatū. Post tū dūiturnā scietate primas habuit molestas beato Am-
brofio adbuēsuphite Amantis instauratū. Paulo post amila yralis ingressus Mediolanū diruit. Instra-
rataq' parū quēuit: a longobardis ea vrbis iuxis molestis agitata est. Illis a Karolo magno donū. p an-
nos seragitat tēctōes floruit: quousq' fridric' barbarisso impator cā solo equit. Deince Mediolanēscēs
a parmētib' et placētis adiūti: tanto patriā recedificauerūt anfor ardore: vt inira trēmū. dūor. potētiōz
frequentioz solito facta videret. Inde mirabile habuit meremētū Mediolanū cū pbfico nali sūi suo ab
incedijs caumato et frigoz rigorib' equit abesse. Alexander qnē' noīe sinūū pontifex scribit et ppterca lo-
cum totū orbis tempā iussuū acremq' serenissimū et aquarū in puris et sonib' salubritate obnere. Quā
tamē lac' pulcherrimū tēp' et sepiē: et seragita quoz flumina terre supfiac' irrigatū in illi' agro repant. Ptoz
ro ciuitas hec quātm decēz tempoz magnitudē: regalū domoz amplitudine: clarissimoz edū nobilitate: et vtoz
pbitate: necnō et oim artū bonitate florentissag' erat floreāt: tū potētissimoz dūoz ducal' maiestā ob-
sequētū: tū vniūsq' ser' cōtubēntū religioz subhabitantū. Ac eterna bnt' vrbis capiens oimā vi-
rorū ac doctorū necnō et armoz et pannoz et oimāriā vestimētoz: sabzica et ueracitā declarant. Dicit pferi
ptus pontifex Barnabā pauli cōdiscipulū pmiū fuisse mediolanē ecclē epm. Cū paulo post successerit Bea-
tus Ambrosi' doctor ecclē celebrerim'. Et q' scis Eusebi' augustin' doctor et tpe excellētiū in ipso Me-
diolano ad fidem xpi conuersus est: duces postremo castrū supbissimū in ea et hospitalitate celebrētum cum
templo beate Marie yrginiū dicatū edificauerūt. Ac alijs q' plurimis exornatū.

Akeses ei⁹ nomis scōus: Octau⁹ p⁹arum rex reg⁹
ut duob⁹ tū mensib⁹: p⁹ quē Bogdian⁹ nonul
regnauit mēib⁹: .7. de quib⁹ ob ip⁹s breuitatē nil ine
T⁹ morte dignum habem⁹.

Lle iesu fil⁹ syrach natiōe hebre⁹: lib⁹ū q⁹ eccl⁹a
sic⁹ edidit. quē hebrei panaretos vocat⁹ a pan
q⁹ est tort⁹. et rethon q⁹ est vit⁹: quasi tot⁹ virtuosus
In quo de oi virtute tam theologica q⁹ politica pul
cherrime tractat. Quē iteo eccl⁹ia sic nōiauit: Eo
q⁹ de morib⁹ tot⁹ eccl⁹ia sic discipline religio⁹se⁹ co
uersatiōis magnā curā habere visus fuerit.

Erodos⁹ grec⁹ bystoria⁹ omib⁹ grecis p⁹ferend⁹
ea tēpēstare bystoria⁹ lib⁹ros edidit. q⁹s cū athe
nis in cōsilio legisset p⁹rimū honorat⁹ est qui vt Qui
nilian⁹ ait. Dulcis t⁹ cādū⁹. Plin⁹ b. 12. nālis bysto
rie dicit q⁹ scripsisse bystoria⁹.

Darius cognomēto not⁹ decim⁹ p⁹arū rex: regna
uit ānis. 29. Idie mūo impio p⁹ra Subeniētes graui⁹
suma mouit bella. Itēo p⁹ueri in fugā nec remeops p⁹
sis occurrere sunt ausi: Et⁹ regni anno decimo egipt⁹
sa fragie. Quē octo ob ingēnū magnitudinē
diuinū poēta appellauit. It⁹ vltimis vit⁹ sue diebus
tragediā in certamine ad iudiciū peritor miserat: t⁹ in
tellexerat q⁹ victor esset. p⁹ gaudio exiraui.

Astuerus ei⁹ nois scōus cognomēto. D⁹emno
quē hebrei Astuerū noiant vnde⁹ p⁹arū rex
regnauit ānis. 40. Bari⁹ fili⁹ potētissim⁹ sup⁹ omib⁹ q⁹
an cum fuerit. L⁹ut⁹ regnū ad india vīc⁹ Ethiopiā su
per. c. xxvij. p⁹uincās fuit. Tercio regni sui āno grāe
cōmū p⁹parauit t⁹ subiectos magnifice paut in tab
naculo mirabili. Regiā vāstū cū venire reuāssit eas
abiecit. Et honorē hester p⁹buic⁹ t⁹ in locis ei⁹. p⁹ regi⁹.

Astuerus tēra⁹ qui t⁹ ocb⁹ Astue⁹ na bāuit.
It⁹ ex hester fili⁹ duodecim⁹ p⁹arū rex regnauit
ānis. 26. vir certe scius ars imāis vt⁹ suis facion⁹
bus etēnā sibi ap⁹ p⁹las cōp⁹aret memorā. Idie Ties
tanabo egipt⁹ regē i ethiopiā pulso ad sūū reuocauit
regni. Idie suoz cōiuratiōe egerit⁹: cognator⁹ cet⁹: p⁹
cipūq⁹ strage totā impleuit regias: nullo sanguis aut
scius etānue habito respectu. verūtanē diuinā non
cauist⁹ vltione. Quia a suis obtineat⁹ fuit.

Arius⁹ ocbi regis fili⁹. is. p⁹arū rex regnauit an
tis. 4. Genit⁹ aut⁹ filios multos de quib⁹ herod⁹
manit⁹ de eo aut⁹ nil memorie dignū habet⁹. Ja
dus vero se t⁹ iudeoz pontifex hoc ip⁹o āno in de mor
tū iohānis pontif⁹ p⁹ris pontificatū succedēs. sedit an
tis. 30. vir certe bonus. t⁹ pacis amator.

Arius⁹ ocbi regis fili⁹. is. p⁹arū rex regnauit an
tis. 4. Genit⁹ aut⁹ filios multos de quib⁹ herod⁹
manit⁹ de eo aut⁹ nil memorie dignū habet⁹. Ja
dus vero se t⁹ iudeoz pontifex hoc ip⁹o āno in de mor
tū iohānis pontif⁹ p⁹ris pontificatū succedēs. sedit an
tis. 30. vir certe bonus. t⁹ pacis amator.

Arius⁹ ocbi regis fili⁹. is. p⁹arū rex regnauit an
tis. 4. Genit⁹ aut⁹ filios multos de quib⁹ herod⁹
manit⁹ de eo aut⁹ nil memorie dignū habet⁹. Ja
dus vero se t⁹ iudeoz pontifex hoc ip⁹o āno in de mor
tū iohānis pontif⁹ p⁹ris pontificatū succedēs. sedit an
tis. 30. vir certe bonus. t⁹ pacis amator.

Arius⁹ ocbi regis fili⁹. is. p⁹arū rex regnauit an
tis. 4. Genit⁹ aut⁹ filios multos de quib⁹ herod⁹
manit⁹ de eo aut⁹ nil memorie dignū habet⁹. Ja
dus vero se t⁹ iudeoz pontifex hoc ip⁹o āno in de mor
tū iohānis pontif⁹ p⁹ris pontificatū succedēs. sedit an
tis. 30. vir certe bonus. t⁹ pacis amator.

Arius⁹ ocbi regis fili⁹. is. p⁹arū rex regnauit an
tis. 4. Genit⁹ aut⁹ filios multos de quib⁹ herod⁹
manit⁹ de eo aut⁹ nil memorie dignū habet⁹. Ja
dus vero se t⁹ iudeoz pontifex hoc ip⁹o āno in de mor
tū iohānis pontif⁹ p⁹ris pontificatū succedēs. sedit an
tis. 30. vir certe bonus. t⁹ pacis amator.

Arius⁹ ocbi regis fili⁹. is. p⁹arū rex regnauit an
tis. 4. Genit⁹ aut⁹ filios multos de quib⁹ herod⁹
manit⁹ de eo aut⁹ nil memorie dignū habet⁹. Ja
dus vero se t⁹ iudeoz pontifex hoc ip⁹o āno in de mor
tū iohānis pontif⁹ p⁹ris pontificatū succedēs. sedit an
tis. 30. vir certe bonus. t⁹ pacis amator.

Arius⁹ ocbi regis fili⁹. is. p⁹arū rex regnauit an
tis. 4. Genit⁹ aut⁹ filios multos de quib⁹ herod⁹
manit⁹ de eo aut⁹ nil memorie dignū habet⁹. Ja
dus vero se t⁹ iudeoz pontifex hoc ip⁹o āno in de mor
tū iohānis pontif⁹ p⁹ris pontificatū succedēs. sedit an
tis. 30. vir certe bonus. t⁹ pacis amator.

Iesus filius syrach

Iesus filius syrach

Herodotus

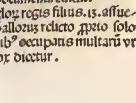
Sophocles

Parmenides

Demetrius

Demetrius

Hippocrates medicus

Zeno philosophus

Socrates philosophus

Isocrates orator grecus

Thucydides historicus

Hippocrates filius Eraclidis vt Galienus primo regis aetatorum licet quidam scribat asclepij filij: et pitagore discipul⁹: oim medicoru pnceps: in insula Cbo genitus p hoc tps clarissimus habitus est. Hic medicus longo tempore pdram reuocauit in lucem. que quingens annis post ciscilapj uozie latuerat. Is voluptates omnes admodum detestabatur: discipulos suos vt diu⁹ Micronimis scribit iuramento astringit vt silentijs seruaret: vt manifestudine in habitu moribusq; ostenderet: fuit vt ferunt corpore paruo pulchre forma: grandis capitis. tardiq; moris multe cogitationis. tarte locutionis: modici cibi. Vixit autem annis nonagintaquinque. Cui⁹ hec fuit pulcherrima sententia. Qui vult liber esse non cupiat quod habere non potest. Qui vult habere qd cupit: cupiat qd habere potest. Qui vult in hac vita pacifice viuere: similes sicut illi qui ad conuinijs inuitantur. Qui de omni appposito gratias agit: et de defectu rerum no murmurat.

Zeno philosophus aetienis ex cypro greca ciuitate senectutis frequenter accolis. fuitq; napses (sive vt alij dicunt demetri) filius. Apollonius autem Tyrinus dixit eum graui corpore fuisse: statim pro cetero et atra cute. Ante illu Chrysippus palinure egipsum vocabat. Cuius habitus turgida et imbecilla argis in firma: ob quod teste pseo multas cenas declinauit. Utescebatur libere sicut⁹ recubitus et ad sole passus: auditor fuit crans. Enipione etiam et xenocrate decennio audiuit: fuitq; vna cum Lyticeo philosopho stoyce fecit auctor: quoru sententia fuit. Id summum bonum qd honestum est. nihil deest ad recte viuendi et in quo vni⁹ eius est. Tanto in honore apud athenienses habitus est: vt apud eum daues vrbis deponeretur. Pnenatq; ipm aurea corona et imagine creas: hocipm: sin eius se cere. Habuit auditores eximios: inter quos antigonus cum ibat athenas q⁹ erat auditor: cui⁹ aliquando epistolam scripsit. Hic adolefcentulo quidam incepta multa loqueri ait. Ideo duas habemus aures: os autem vnum: vt scilicet multa audiamus: pauca loquamur. Nonagesimo etatis sue anno deceffit in columis integer ac sine morbo.

Socrates atheniensis philosoph⁹ clarissim⁹ et pago alopecce fil⁹ sophro nusi in marmozarij: et phanerete obstetricis filius. fuitq; vt quidam ferunt Anaxagore priuim auditor: postea Archelai cui in scola successit magis terq; platonis et pmius ethice inuentor his temporibus floruit: philosophiam eni vt Citero scribit euocant et eclo et in vrbib⁹ collocauit: demostq; introduxit. et coe git vt vita et moribus rebuq; bonis et in alijs q̄rere. Quia obire vt scribit Solin⁹ non solum consensu hominum verum etiam apollinis oraculo fuit sapiensissimus indicatus. fuitq; orator pmpius et aceret pmius teste lauroimo cum Eschimo di scipulo oratorie artis campos apuit. Qui ad acquirendam sapientiam vsq; ad senectute vltimas terre regiones plustrauit: licet sapiensissimus esset: se tamen nihil scire reputauit. Unde sepe illud dicebat vt hieronim⁹ ad paulinu ait. Hoc vnu scio qd nescio. fuit insup socrates mirabilis castitate. iustitia: alijsq; virtutibus: in cuius quidem sigillo (vt dicitur) sic scriptum erat. Amic⁹ hominis est sapientia eius Inimicus vero hominis est stulticia eius: huius quippe nulle fuisse sententia. quam hec paoissima cecit. Age sic alium vt tuum non obliuiscaris negotius et qualis vis videri talis esto: Penum acculatus q; derideret quercum: canes et hyrcos esse deos: quos athenienses colebant. Tandem veneni poculo refusus⁹ est Post morte eius athenienses penitentia ducti: imaginem auream pro eius memoria in templo collocarunt.

Socrates natione grecus orator clarissim⁹: Sotgie auditor multosq; phoz pceptor exim⁹: vt Macrobi⁹ attestat. Hic teste quintiliano in duerso diceit genere mind⁹ fuit et compe⁹: et palestre magis q; pigne accomodat⁹. oes diceit vne res lecat⁹: inuentione facili et honesti studiosus. Et in copositione atco diliges vt cura e⁹ reprobet⁹. Cui⁹ orationes et opa erant ac aliqua traducta sunt: que maxima voluptate legunt⁹. Edidit quoq; libellu exhortatoriu in quo hec ponit sententia. Talis fias patrib⁹: quales erga te natos fieri oportas. Verua magis verborum q; rerum deposita. Vixit annis. 94.

Thucydides grecus historicus et quide grauissim⁹ hoc etiam tpe teste Eusebio Agnostat. Et teste quintiliano: est densus et breuis ac semp sibi infans: quem Thucydidem laurenus uallensis postea et herodotum latine loqui docuit. quozus opera nuc in preio habentur.

Quinta etas mundi

Xenophon pbus

Archita tarentinus

Plato pbus

Aristoteles

Speusippus

Xenophon pbus et dux exercitus Atheniensium insignis Gryllus abent
cuis filius: homo verecundus et speciosus ultraque dici possit. moratusque
probus et omnibus gratus. fuit socratis discipulus et platonis emulus.
Quia xenophon inclito illi operi platonis quod de opimo statu reipublice cui
tantisque administrande scripserat. lectus et ex duobus libris: qui paim ad lucem vel
nerant se opposuit. et contra multa scripsit. Quo audito valde permotus fuisse pla
tonem ferunt. Hic primus ex his que a socrate dicebantur non exceptit et in publi
cum edidit commentaria scribens. Et primus omnium pbor scripsit philosophiam.
Fuit etas dux strenuus. et qui ex ultimis babilonis finibus exercitum reducit aspe
ris et diffiditissimis itineribus per infestissimas gentes ac barbaras incolame tu pa
miam conduxit. Vixit autem annis. 89.

Archita tarentinus fuit Onela goze (sive ut Aristoteles ait) Astel filius pbe
genere maxime admirationi habitus. Hic platonem pbi cum a dyomisonem
dus esset per epistolam eripuit. Multaque composuit ex quibus hanc precipua sen
tentiam habemus. Nulla pestis capitalior est quam voluptas corporis. Cuius au
de libidines temere et effrenate ad ponendum incitantur. Hinc patre proditio
nes. hinc rerum publicarum eversiones. Nulla denique scelus nullum facinus est
ad quod suscipiendi non libido voluptatis impellat.

Plato philosophus nominatissimus per hoc tempus Eusebio refertur omni
um pbor clarissimus fuit. Aristotele patre: et matre percontata fuit. ut alij di
cunt. petona. Athenis simili die natus quo apud delon appollo: ut reulit appol
ledorus. Mater a Solone certissimus duxit genit. Similiter aristotele pater ad
Lodru melanthe filium refertur. Habuit fratres plato Adimantem et Glauconem
Et sororem petonam de qua Speusippus pbus ortu duxit. Literas didicit apud
dyonisiu grammatice: sed in palestra apud aristotele exercitatus. Primum namque pu
cure studuit: poemata edidit tragedias. Et plato pro egregio corporis habitu
cognominatur: cum per Aristoteles et alij patrum nomine diceretur. Hicenus au
diuit Socratem illo mortuo audiuit Cratylu et hermogenem. Annoz. 29. mega
ram ad euclidem se contulit. Hinc Cyrene profecta theodoru audiuit: postea in
egyptu pfecta prophetas sacerdotisque audiuit ubi comue habuit curpidem tragi
cum. Regressus arbenas in academiā morabatur. Terz in scitiam nauigauit
ubi cum mortis periculo euasisset venditus est. Interrogas aliquando in quo sa
pientiam quis adipisci posset. Respondit in non expectatio que euenire nō pos
sunt: nec de pteritis recordari. Obijt denique plato in conuiuio discipulorum anno
etatis sue. 81.

Aristoteles atheniensis pbus. Hic in initio Gorgiam audiuit oratorem:
deinde Socrati sese addiit. Et cum habitaret in pyreo: quotidie quadra
ginta stadiis emensis audiebat socratem. A quo tolerantiam addiscere tranqui
litatisque illius imitator effecit. Cynicam prior sectam inchoauit: princepsque in ea
fuit. Platonem insimulabat fastu turgidum. Et cum audisset aliquando platonem
sibi maledicere. Regium est inquit male audire cum benefeceris. Libros multos
diuerarum reru scripsit. De eo Hicet omnis contra louimanu scribit. quod theo
ricam gloriose doceret audies socratem discipulus dixit. Abite et magistrum vobis
querite: quia ego nubi repieri. Cuius sententia pulchra fuit: in scientia est multa
discere: et quod satis est nescire.

Speusippus atheniensis pbus Eurimedontis filius. platonis et sorore re
spose: octo annos scole platonice magister fuit. Irascibilis facies: et volup
ti de erat manus. Epicuree enim sece manus cedit. Unde diogenes pbus cum
dure redarguit: deinde cum paralyti solueret: orauit xenocratem ut sibi in doce
o succederet. Plutarchus scrip sit illum pediculis effere fecisse: inuenisse fuit co
pore graui teste Timotheo. Reliquit plura commentaria et dyalogos. Cuius li
bros aristoteles tribus talentis emit teste fauonino. Ad hunc simonides scripsit
byssionas. Primum inuenit quo pacto ex gracioribus lignis fieret vasa capacia.

Dapla Cisalpine gallie vrbo Ticini nomine vetustior. Quā plim? velle videtur fuisse condita a populo lenis et maris qui fuerit transalpin. Teste vero paulo longobardo bysionico. Assueti per forum regis tempibus a gallis Boionensibus et fundamēta iacta sunt. Verus longe ante insubres galli vicatim locū inhabitauer. Dece in naragumb? Ticini flumis ex verbano lacu quē nunc maiorē dicunt effluentis: qui lapideo ponte pulcherrimo trabitur. Et a Ticino flumie Ticinū appellat vbi insignis seipius onis te banimbale victoria exiit. Eam vrbe situ et acris salubritate amenissima reges Ostrogobor et postea longobardoz libenter incoluerūt. Unde apud ipsam multa fuerūt preclare gesta. Et p̄terea cū mediolano magnitudine facie. annūitate. ac dignitate diu contēdit. Verū nūc mediolanū plurimū exellit: Ambe tamē et nūc et olim clare illustresq; fuer. Eam ciuitatē arbula rex bunoz dirēptam vastauit: et cū paulo post instaurata esset Odoacer Eruloz rex Orestē patriciū Augustulū inq; gentozē in eo obfessum vix captū in terrefcit. Ticinūq; vrbs ciuitatē ab eo dirēpta atq; vastata est: vbi nūc cetes marina fuit antiū romanorū quātū iniquā alibi post romanū imperij inclinationē cōmissa fuerat. Rudolfo aut burgundo italice regnū occupante: p̄ septimū Stephani pontificis tempa vngari salado dūce italīa ingressi papia obfessam captā: q̄ ferro igniq; vastarūt. Interea Agapit? pontifex roman? ytaliceq; p̄ces et populi beneficarij et alberti filij tyrranni decessi. Quoniam primū ex germania in ytalīa vocauerūt: tumq; ytalīa a malis que diu fuerat p̄pessa respirare cepit. Peribant longobardoz rex monasteriū sancte Agathe et theodolinda regina ecclesiā sancte Marie ad p̄teas in ea ciuitate cōstruxerūt. Et Leobprand? longobardoz rex ossa beati Augustini ex Gardinia papia vbi venerantissime seruās deserti curauit. et sepulchrū ex cādidissimo marmore mira celeritate structū est: aspectu pulcherrimū. Idemq; rex monasteriū beati Petri cellula aurea appellatū: et apud bononiam vbi etiam sepe reges tenuerūt monasteriū sancti Anastasi martiris edificauit: Gondiberta regina ecclesiā sancti Iohānis baptiste. Et petrus ep̄us lonthprandi regis cōsanguine? cedas sancti Eramni papie cōstruxerūt. Et postea et ornante vrbe p̄ ceteris Iohānes galeatus in ena vicecomes prim? Mediolanensium dux militum adhibuit diligentīā. Nā post multa ibide accuratissime sabrefacta castelli magnificētissimi regio apparatū cū amplissima bibliotheca struxit. Et vtra castelli ingentem lucū minus amittit: in quo ferarum vitularū et pulcherrimas veniātes cōstituit. In cui? medio sup̄bissimū monasteriū ordinis carthusiensis cū eius sepulchro ingenti impelsa sabrefecit. Lucī ipsius ambū? est centū et vīginti cubitorum habet nūc Papiā in gymnasio multos iunum ciuiles et pontificū ac pbie et medicane sacuta claros. Semit aut multos predatores viros sed qui sanctitate et disciplinis papie excelluerūt. Hic? et vrbs ep̄s doctrina et sapientia laudatissim? Enodi? poeta eloquentissim? Habuit et Antonij Quaymeri medicū sua etate celeberrimū q̄ in curis medicinalib? multa cōposuit. Et carionē sacā. Silanū nigri et alios.

Papia

Quinta etas mundi

Hermes

Epuleius

Plonius pbius

Dio genes

Philippus rex macedonum

Hermes egypcius qui a nostris dicitur Mercurius pbius: platonis olim de
discipulis hoc tempore datus habetur. Qui et si homo fuit antiquissimus
tamen et instructissimus in omni genere doctrine: Ad eo ut ei multarum
rerum et artium scientia trimegesto: hoc est ter maximo cognomen imponeretur.
Scriptisq; libros multos ad cognitionem diuinarum rerum pertinentes: qui ad
huc apud grecos extant. Qui inter cetera de verbo perfecto librum edidit et dixit
ut patet. 8. de ciuitate dei. Deos gentilium fuisse homines mortuos.

Puleius apud madaurensis platonis etiam discipulus huiusmodi tempo-
ribus datus. Et ibidem libros multos edidit: in eo etiam summe erudi-
tioni precepta lingue copia et gratta conuersa sunt. Scriptis enim libros
de Asino aureo Metamorphosin quam grecanicam fabulam appellant. Libel-
los quatuor floridorum de deo foras. Librum de mundo et. Cuius deus fuit
na. Nihil est deo similis q; vir animo perfecte bonus.

Lotinus pbius platonis quoq; discipulus et porphiri sceptror p hoc idē
tempus floruit. Qui ad omnia virtutis ornamenta composuit: omnium
etiam diuinarum dispositionum studio firmatus fuit: iustus: fortis: tem-
peratus et prudens extitit. Qui prudentem rationem se superare posse credere solet
ne impetus. Itaq; locum quietis sedis elegit ut ad omni conuersationis humane
streptu seperatus se fortune inuidia liberaret. Nulla quoq; illius desideria cepe-
runt. Et propterea librum de virtutibus pulcherrimum edidit: dixitq; animam ra-
tionalem: quā in celestibus habitare sedibus non dubitabat: non habere super na-
turam nisi deum: qui sicut Sol lunas illuminat ita et deus animas illustrat.

Diogenes magnus pbius fuit (teste diocle) Sinopeus. Isteq; mensarij fili-
us. Is patriam relinquens Athenas venit ibi Anaximenes comperit: q
apprime omnes voluptates a se abdicauerat. P allium pinus duplex hab-
uit ppter frigus et peram in qua cibos ferebat. Cum scripsisset cuiusdā se sibi cel-
lam pararet: faciente id illo tardius: dolium p domo habuit. Tempore frigoris
os dolij ad meridiem uertebat: Estate ad septentrionem: estate in feruida arena
se voluabat: Hinc cooptas nixue statuas amplectabatur. Idem cum vigiliae sue
rum concua manu bidentem: abiecti uile vas quod habebat dicens: puer me-
litate superauit. Dicebat omnia esse deorum: et sapientes deorum amicos: hinc
ad solem seceit cum diceret Alexander. Pate quid vis: ait noli mihi vincta fa-
ceret: Et fama fuit alexandrum dixisse se velle esse Diogenem nisi esset Alexander
ferunt quidem dialogos illam fecisse et tragedias septem et alia pauca: cui sen-
tentia extitit. Si quis bonum cum amore dederit tibi consiliū: prelia illi cū amo-
re obediētiā. Obijt deinde temporibus ptoleme philadelphi.

Philippus pbius regis filius vigesimustercius Macedonum rex. regnauit
annis. 27. Quir vniq; bellator qui sua virtute Armenie bethinie Tracacie
ac Thessalie regna simul obtinuit. Fuit autem blandus alioquin: malens amari q
timeri sed moribus gravis: vini nimis cupidus: sed ciuitate digesta in suis acti-
bus inoderatus. Cumq; p imperij sui finibus iugendis procul crisset. Necana-
bo olim egypci rex in macedonica peritissimus qui ad eum timore regis per-
faram confugerat: videns olimpiadem philippi coniuges pulcherrimas: ea arte ma-
gis deludens compessit quā nocte cum mater olimpias concepit vasa p quēre
est cū ingenti serpente volutari que ex eo concipies. post reditum philippi alex-
andrum pepit filium. Quē philippus rex licet mater eius olimpias colesca vi-
ro suo philippo fuerat alexandrum non ex eo sed ex serpente ingentis magnitudi-
nis concepsisse veluti tamen filium educauit charissimum. Nato autem alexā-
dro arethousi scripsit. S. filij mibi gentium facto quo dūis grās ago non tam p
inde q; natus sit q; p eo q; nati contigit temporibus vite tue: Sporo ut abs te eru-
ditus dignus fiat: Quē postea arethousiles disciplinādi assumpti et p quique
mum sub eo pbo eruit: qui postea Euphebalū equum indomitum mansuetū fe-
cit et iurepidus equitauit. Quē cum philippus conspexisset dixit se ex deor re-
sponsis cognoscere q; post eum regnaturus esset. Unde et eum regium r. eōs
cum summa auri ei dedit: qui contra reges peloponensū castra mouit: de quo vi-
ctorie coronam cum gaudio patris reposuit. Accepto deinde impio regem se
retrahit omniū a mundi appellari iussit.

Alexander magnus quartus et vigesim⁹
macedonum rex vltimus Asiaticū persarū
regis anno macedonibus regnare cepit
Et regnavit annis .12. et mensib⁹ .6. vixit q̄
peccat amonitū cuius regnare cepisset. Philop-
pogon rex vna p̄fecto Alexandri mori illū
om̄i quam nūc Belanonia dicitur ardenti ani-
mo subegit. Et romaniorens insulas obtinuit: ita
tunc cum in Adriaticam transisset eam totū
superavit. Deinde Hyrtas rebellante ingressus
ea depopulata Basmascum expugnauit: Hydo-
nem subegit. Inde iherusalem versus p̄cessit
ibi iudeorum pontificem veneratus vrbem eū
ingressus iudeos immunitates concessit: inter
micia quoq; nullas gentes rebellantes compe-
scuit: orientis nōnullas gentes extirpauit. Cuius
bis robis erectis tacto gradu in greciam con-
tendit. Inchoauit deinde a parte persicum bellū
aggredui in cuius apparatu occupato: mincia
tur arbeniensis Thebas nō et Lacedemonios ab
eo ad persas dedecisse. Quibus moribus oc-
cursurus tanta celeritate instructo paratoq; exer-
citu greciam oppressit: ut quem venire non sen-
serant videre se vix crederent. Et arbeniensis si-
cut p̄nu defecerunt: ita primi penitere ceperunt
ibiq; ab ananyme p̄bo placatus immunitates
pariter et pacem eis dē iherosolimis dedit. The-
bas rebellantes mori iocundū. Lacedemonios
subiugauit. Egyptum quoq; intravit in quo mi-
rificam condidit ciuitatem quā ex suo nomine
infra p̄cebit Alexandriam appellauit. Deinde
cum in persicū p̄cessisset et darius suam puer-
tam vixisset. Audita legatione matris Olis-
piadis quē grauitur infirmam abatur macedonias
reperit in quo reditu dum ex asia in minore asiā
p̄ lēllepontum transieret p̄brietas sup̄auit
macedoniā pueniens matrem conualescentē
inuenit. Alexander igitur rantegeto exercitū.
Cum omnes regiones circa cuphratē suo adie-
cisset imperio ponte facto cuphratē transiuit. et
per spoliū appropinquauit. In qua darius p̄-
sarus rex morabatur. In exercitu eius fuerit pe-
ditum triginta duo milia: equitum quatuor milia
quinq; naues centum. lxxij. hac tam par-
ua manu vniuersū terrarū orbē vtrū sit ad-
mirabilis vident. An egredi ausus fuerit incer-
tum est. Cum ad tam p̄uolusū bellū exercitus
legerit non iuuenes robustos: nec p̄mo flore a-
tis sed veteranos p̄erosq; etiam emente militie
qui cum parte patrisq; militauerant elegit: ut
non tam nulites q̄ m̄ros milite electos putar-
ica. Ordines quoq; nemo nisi sexagenarū dux-
it: ut p̄ncipia castrorum quasi senarū recipibū-
ce videretur. Itaq; nemo in p̄lo fugas sed vici-
riam cogitauit. Contra rex psarum darius sidu-
cia vtrū nil asfringere affirmas suis occulta cō-
siliatorie furtiue cōuenire. In acie psari se-
ceta milia militū fieri. Que non min⁹ arte alex-
andri q̄ virtute macedonū superata terga verte-
runt. Post victoriam maior pars asie ad ci re-
fecit. Deinde nūciatur Dario cū ingenti exerci-
tu aduenire itaq; nūmes angustias magna cele-
ritate thaurū transcedit: et ad Tarsum vrbē per-
uenit vbi infirmitate grauat⁹ quieuit. Interce-

Darius cum trecentis milibus peditū et centis
milibus equitibus in aciem p̄cedit. Alexander cō-
ualescēs exercitus in hostem ducit: post hec plu-
rimū ingentibus animis committit. In eo vici-
q; rex vulnerat tandem certamen anceps fuit q̄
ad fugerēt Dario. Et p̄ne cedēs psarum secuta
est. Et cū sunt peditū fragant vnum milia: et
quintum decem milia: capta quadiaginta mila.
Et macedonibus cecideret p̄fectis. et xxx: equi-
tes. cl. is castris psarum multum cum ceterarū-
q; opum inueniunt. Inter capenos castrorū ma-
xer et vixor eademq; soror et filie due Dario fuer-
ūt. Post hec opes darij diuiciarūq; apparatū cō-
templatus: admiratione tantarū rerū capis
et tunc dēstas capitiū diligere acuti forme
pulchritudinem cepit. A qua postea susceptum
puerum herculeū vocauit. Darius cum habito
niam p̄fugisset pro redimendis capenis aler-
bro magnam pecuniam pollicet: qui non pecu-
niam sed regnū petiit. Tum spe p̄as amissa bel-
lum Darius reparat quadringentis milibus pe-
ditum et centum milibus equitum obuiam p̄-
da et alexandro. post hec p̄elium committit. Ma-
cedones in ferrum cum concupitōnes ase vi-
ci hostis inebant: contra persicū mori q̄ vici p̄-
optabant. Raro enim vello p̄lo tantum sangui-
nis solum est. Darius cum vici suos videret vix
luit mori et ip̄sed a primis fugere cōpulsus
est. Hoc p̄lo asie impū rapuit: cuius tanta fuit
felicitas ut post hec nemo rebellare etiam ausus
fuit. Expugnat et psolum caput persicū regnū.
Darius a cognatis suis capuis in gratias vi-
ctoris auris compedibus vincitur: tunc mil-
tis vulneribus confossus interijt. Et sic psarum
regnum finem accepit cum regnatum suū sū. i. 4.
regibus annis. 254. Post bureaniam marcosq;
subegit: ibi concurrit et amazonum regina cum
ecce milibus mulieribus. Post hec indias petiit
vbi potius rex capitur et regno indorum potius
est. Tandem cū in babiloniam adijisset mē-
tis diebus octo deditus: accepto poculo mēdia
potione repente velut telo confusus ingenuit:
p̄ Cassandrum antipatris filium datum viciū
Ludis tantū a vici fuit ut non et non ferro: nō re-
sta contineret nec aliter ferri nisi inuulgula equi
potuerit. Quarto die in dubitām sentis mor-
tem agnosce se fatum maiorū suorū ait. Ad
postremum corpus suū in hāmōnis templo
condi iubet. Cui querēt quem imperij face-
ret heredem respondit dignissimum. Scito die
p̄clusa voce exemptum digito anulum perdo-
ce tradidit. Recessit alexander: mēcio. annos
tres et. xxx. natus. vix sup̄ humanam potentias
animi magnitudine p̄dictus.

Linea pontificus

Jaddus

Onyas filius Jaddi

Iste Jaddus scri^{pt}u^r in eoz pontifex post mortem Johannis pontificis pontifex factus succedens sedit annis. 30. vir certe bon^{us} et pacis amantor. occurrat alexandro irato iudeis que volebat visitare hierusalem induit pontificalibus que videt placat subito descendit de equo. rei nomeⁿ adorabat pontificem venerat. est. Item cum intrasset ciuitate oblata sunt sibi propheta danielis q^{ui} de ipso erat. et eus coram co^llecta fuisse valde gauisus est. Sumptibus maiore inde fiducia pugnadi contra danu^m. Et concessit iudeis libertate suis legibus videri. et q^{ui} septimus ann^{us} esset absq^{ue} tributo p^{ro}ter sabata terre. O^{mn}ias iadi pontificis filii septem^{us} heb^{er}eor^{um} pontifex secundo anno regni ptolomei patris in pontificatu succedens sedit annis. 17. Cuius dignitate leges apud iudeos custodiebant optime. Et ciuitas hierusalem in omni pace habitabat quia p^{ro}ter etas gentiu^m reges ipsam ciuitate et templi summo cum honore habuerunt. et maxis munerib^{us} ornauerunt.

Syriaz regni principium

Siria alie regio ad oriente^m iustate flumio. ab occidentem mari mediteraneo et egipto terminatur a septentrione Armeniam et Capadoniam habet. Et a meridie Arabicum sinum.

Seleucus vn^{us} ex alexandri principib^{us} in syria post eum regnum obtinuit. Sed antigon^{us} ipm^{um} expulit. Que ptolomeus post obitu^m Antigoni deuoto demetrio et filio restituit. Is postea regnauit annis. 32. Omnis aut laborib^{us} usq^{ue} ad octogenarios annos semp^{er} bellu^m gessit. In q^{uo} repugnans tandem exinct^{us} est.

Antigon^{us} philippi regis filius et alexandri frater post eus in asia regnare cepit. et regnauit annis. 18. hic inter alexandri principes vn^{us} habebat. Vir certe sup^{er}bissim^{us}. ideo multa bella gessit. In quib^{us} tandem occubuit. Demetri^{us} et filius fuga sibi salutem petijt.

Sarabellia p^{re}fect^{us} sup^{er}suciosum templi edificauit in monte gari sym^{on} vbi posuit d^{omi}nassien fratre iadi pontifice. q^{ui} erat gener su^{us}. Et hic incipit Galima iudeoz. q^{ui} milu^m adhibet et q^{ui} p^{ro}pheta vel exodum

Reges Syrie

Seleucus

Antiochus

Antiochus Sother

Antiochus

Antiochus Sother seleuci regis filius secundus Syrie rex regnauit annis 10. ab isto reliqui Syrie reges antiochi cognomine nati sunt.

Alexandro magno in ipso etate^m victoriaru^m flore extincto. misit apud omnes totius babyloniani silencium fuit. et vltimam sua voluntate in duodecim quos ad adolefcentia comites habuerat amplissimi regni sui successores constituit. Et isti duodecim quib^{us} regnum diuiserit co^ocordare non possent. In finitima fere bella exorta sunt. postremo cum huiusmodi testamentaria partitio effectum homini nequirit conatus alijs. Itq^{ue} quatuor vnde linea annotati iuxta p^{ro}phetiam danielis obtinuerunt regna. Ita vt Seleucus rex esset in syria. ptolome^{us} lagus rex egipti. philipp^{us} rex macedonum. Antigon^{us} po^l in assyria reges.

Linea Ibruti

Achym filius satoch vips

Abdai primo Anno mdi. 4909.

Monarchia

Alexander magnus

Demas pbus

Demas philosophus atheniensis alexandri tempore datus. Hic dum alexander obtinere vellet et obsideret Athenas resistit: persuadens athenicis. ut non traderent ei civitatem. Tandem alexandro civitate obtenta demas ei adhaesit alexandro exhibens se familiare. Alterum atheniensibus alexandro sacrificare volentibus: dixit. videte ne dum celsi custoditis terram amittatis: huius demasius dixitum fuit. Amico minus me rogante pecuniam: ipsum et pecuniam perdat.

Quintus curcius

Quintus Curcius pbus increpavit alexandrum eo quod sibi optabat addibere divinos honores. d. Si deus es largire nobis beneficia immortalitatis et non auferas. Et homo semper id cogita alijs postpositum.

Fili diebus quibus Alexander et natus est: viris prodigijs romani terris fuerunt. Nam sol vidus est pugnasse cum luna. Sata sanguine sudaverunt: in die plures lune apparuerunt in celo. Nox usque ad plurimam diem partem tendi visa est tunc et sata de nubibus occidere. et per septem dies grandis lapideis immixtis et restitum frangentis terram lassitie verberavit.

Olympias mater alexandri occiditur: que mortem sine omni pavore muliebri impeterrita suscepit.

philippus rex macedonum

Olympias Hecabarus magus mtr alexandri pater alexandri

Non sit pleuitio de isto philippo et regno suo in sacra scriptura. de regibus vero Egypti et Syrie sit. pleuitio: quia iudeis quandoque in festi quandoque favores diles fuerit reges ipsi quod ideo evenit. quia reges isti pene semper pugnabant cum egyptijs israel autem in medio eorum iugiter affligebatur quocumque se venteret. Et pto-

Reges Egypti

Ptolemy Philadelphus

meus graviter eos afflicto ideo dispersi sunt in nationibus.

Ere Ptolemy lagis filius primus post alexandrum magnum egyptiorum rex regnavit annis. 40. Hic cuiusdam Gregarii multis nomine lagi filius fuit. egyptum. africanam ac magnam arabie partem: magis amplius successores suis reliquit splendore et ab eo subsequentes egypti reges ptolemy dicti sunt.

Ptolemy lagis minimus filius esset pater ante mortem regno cessit. quorum pietatis exemplo populi unum conciliavit. Hic quippe cum omnium scientiarum doctissimus esset: et stratonem philosophum preceptorem habuisset bibliothecam toto orbe terrarum nominatissimam construxit. Que ad primum alexandrum cum romanis bellum perduravit. Hic famulantes in egypto iudeos a servitutis vinculo resoluivit usque ad centum viginti milia. Et eos in hierosolimam remisit: et vasa vasa Eleazaro pontifici. per dominum scripturas habedias quas in eadem bibliotheca collocauit. Hic beronica mater et alina uxore ex qua suscepit euergetes et beronicam filiam: quam annocho Seleuco filio uxorem dedit.

Quinta etas mudi

Furius camillus
Quintus cunctator

Lucius
gentilius

Quintus
ferentius

Gaius lupus
dictator

Lucius
valerius

Publius
corquatus

Cecilius

Fabius
maximus

Papirius

romani tenderet a leno cornelio

Est autem vir digne memorie nulla industria suavi pueri regis a romana urbe traditi poruit. oblati
enim sibi a rege imperij partem repudiavit. Ideo puerus ait. Idcirco difficilis a virtute quod sol a cursu suo
auertit potest. Quis ergo minuit bis moribus virtute militum victorem populi romani fuisse.

Est et papirius cum adbu puer altius matri responderet vel celaret secretum consulans: virgine cum ma-
trere vel reuelaret archamini sciat quod audierat cum patre admissus. ut quod questum erat. An ex
pediret magis per vias vir duas haberet viros. vel una duos viros. Confluentibus die tercia matrona
ecum impudenter puer senam rem narrat: et laudatus est puer. Et edictum est ut decetero nullus puer admitti
retur in senatus consilium nisi ille. Cum autem vir esset factus in virum bellicosissimum euasit

Este Camillus furius expugnator
venenos qui p decem annos valde
romanos attruerat. Tempe vero sabij
senones galli ad urbem venerunt: et victor
romanos vinctum militem a roma: cu
biennio rege suo romam generant: fere ro
manum nome delatant. urbe occupa
uerunt: neq defendi queq nisi capiti oli
potuit. Quod cu diu etia romani fame
laboraret a Camillo qui inuenta ciuita
te exulabat. Gallis supuenti est: grauis
sineq victi sunt. Postea m accepto au
ro mille libram ne capitolio obliherent
recesserit: sed secut' eos camill': ita ceci
dit ur et aurum qd bis damis fuerat. et oia
militaria signa reuocaret. honor et pest
Romul' scous declar' est.

Quint' cunctat' inuenit' in rure et
ab arano assumpt' dictator creat'
est: qui urbe oppressam ab hostib' libe
rauit et pacem accepit.

Empie illor' cosuli grauisima pe
sistentia uictas roma p biennium
afflixit. p qua expellat a pontifices luto
scenicos instruerit: et sic p depellat pe
ste corpor' accessit morib' animarum.

Empie illor' duor' cosuli romane
matrone milites veneno gemitu
et p ancilla quanda p dote coacte sunt li
bere venena q coerant: quib' hauss' co
sumpti sunt: fueruntq. ceteri. damna
pse facinoris.

Anno ab urbe condita. ccccxxviii.
iste gais gallos iterum in bella
nientes vicit.

Este mar' cu. 60. milib' romanis
pugnauit contra gallos quos in fu
gam coeuit et grauit' mictauit.

Sub istis cosulib' Publio Corne
lio et Marco cuncto cuncto etiam
nitiu bellus qd p. xlii. annos durauit
cu mltis clade romanor' uicell' fuit bo
stis intra ytaliam qui romanam uirtute ma
gis fatigauerit.

Est cosules duo contra latinos pu
gnantes. decius inuenta cosul occi
sus fuit et Manili' corquatus triumphauit.
Cui' fili' cu contra singulum cosulum
contra hostes pugnasset et quatuor victor: tamen ppter inobedientiam vir
gis cecis et capite punitus fuit.

Sub Polobella et Domicio cosulibus lucani buchii famites cu etu
suer Scionib' gallis bellu cum romanis intulerunt in quo septe m
buni unilium sunt occisi et decem et octo milia romanor' pstrati. Sed eis

Linea consulum Romanorum

Claudius
marcus

Valerius
flaccus

Sabius
maximus

Quintus
decius

Publius
cornelius

Lucius
valerius

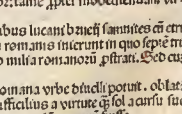
Polobella

Domitius

Polobella

Domitius

Linea Christi

Eliud filius Achim

Este antiochus et nois scdus cognomino Theos Eliud filius Achim? reter? syrie rex regnavit annis. 15. pmo vixit laodicea habuit: ac grausissimum bellu habuit cu philadelpho rege egypti: laude accepit filia regis egypti noie heronice sicq pacati.

Eliud filius achim anno mudi. 4. 959.

Antioch? galeric? et? nois tere? quart? asye et syrie rex regnavit annis. 20. erat fili? antiochi theos de pma vxore laodicea: que viru suu veneno etumxit et heronice cu filijs occidit. Istius galericum filiu suu p parte fecit regnare: ppter qd euergetes syria vastavit. Etu? proloime? postmodu illu occidit duob? filijs Heluco et Annacho mag? terelictes syria vastavit. Etu? proloime? postmodu illu occidit duob? filijs Heluco et Annacho mag? terelictes syria vastavit. Etu? proloime? postmodu illu occidit duob? filijs Heluco et Annacho mag? terelictes syria vastavit.

Theoph? inde? vir bon? atq? magnanim? : Qui p ppiu iudcoz ad clarissimas reru causas pduxit: rat? postq? vixit? et duob? annis syrie et phenicis et Samarie tributa dispensavit. relicto hircano filio re-

functus est. Is hircanus in tributis dispensavit de proloime successit vir ab ipsa puericia mirabil? virtutis atq? ingenij. Qui cu tera? decem? ageret annu? demostrotur ani? prudens: pater et? volens cognoscere adolescen? virtute: cu in solitudine duoz dicitu? misit ad semina andu? cu tuncus in iugis bouis celans lora quib? ligaretur: Quod vides hircan? quod ad? vime mar? sua etate excogitant: decem iuga occidere fecit. Et carnes bubulas suis distribuit: pelles vero eoz diuidens lora bouum fecit. p que boues ligarent? terraq? seminant? qua sibi pater commiserat. Ideo ad patri? reuerfus plurimu? dilectus est.

Linea pontificali

Symon filius Onye

Eleazarus

Elyas filius symonis

Este Symon cognomino iusti? nic? pontificalis filius: Octau? hebreozu? sumu? pontifex mortuo pte ponn? et? accipies scdit? annis. 16. hic ppter pui? cultu? et iustu? re-

Eleazar? ponn? ser? symonis iusti? frater mortuo pte et? Onia et? frans? filio adhuc parvulo ipse sacerdos cu? pnapatu? suscipiens scdit? annis. 17. misit proloime? philadelpho. lxxii. viros doctissimos ad interpretandu? legem: q? aut? dicimus. lxx. tñi? usus scripture obtinuit q?

Elyas parvuli numeru? exercitum obtinuit.

Eleazar? accepta epla a proloime? philadelpho vt mitteret seniores et doctos q? interpretandos legis dei vime nis faceret? inter ad regē mittere qd postulabat? ita scripsit ex vna qñ tribu? doctissimos viros elegit legē ferentes qñ post legis n? an? scriptione? ad nos? canteremittat. Cu? ergo venisset? seniores. lxxij. ex hierosolimis ad regē in alexadriam: ab eo benignissime suscepti. Ostensoq? regi legis romulo i? qñ ius iuratis psona pte leges pñebat? et singulos in singulis cellulis reclusit. Qui in. 72. dieb? legē de hebreo i? greci? n? astulit. Sic eoz cordes in trāslatōe? vt augustin? testat? siue aliq? verbor? aut sensus dissonātia illa tradiderat? : quā a iudicib? approbatā? Demetri? ad regē obtulit. Et vocis ad se interpretes: gras egit? re misit eos: donās vnicuiq? optimas tres stolas et duri talea duos: et calice vni?

O filius et? nois scdus symonis iusti? talen? totu? cōsultatorum. filius. xi. hebreoz? pontifex scdit? annis. 9. puit? mēre: pecunijs anar? re legi vel pon? anaricie negavit tributa euerget. ppter qd tota pene iudea pūctata fuit? inter nrbat. Joseph? vo inter suos nobilis pace? reformavit

LXX. Interpretes

Josephus

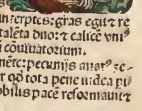
Alon

Alchelans

Alchimius

Alchimius

proloimeus cum duce? Indee constituit.

Ipsi tres scs Alon. Alchelans. alchim? quis fuerunt? de genere sacerdotali? non u? ponendi sunt in linea pontificali? propter ydolatriā et eoz pessima oga et quia male intraverūt.

Quarta etas mundi

Alexandria egipti magna ciuitas ante xpi aduentu. 20. sup. ecc. ab Alexandro magno Iustino libro 1. antichitate condita fuit. Alexander em magn' ad Ioue ammonē pēgens cōsultur' 2. de eventu futuro r'at' 2. de origine sua. Reuerfus ab ammonē Alexandriā cōdidit. Et coloniā macedonū caput esse ei' gūpi iubet. Nōmē fuit triti vrbū p'strictaz ab alexandro magno: quaz vna fuit in egipto p' dnoct' mē archi' tectū vt scripsit Vltim' in p'benio libri p'mi de architectura loci forinza: haud longe ab hostio nili vt dicit Solin': qd plurimi Laopici dicit. Alia struit idē alexāder in asya. Alia in scythia sup' thanaim. Alex' andria igit' Alexandri op' Alexandri nomē Alexandri buisti. Ad qd Iul' cesar post thessalici diei morte' qz pompey cū venisset alexandriā ambiguo turbati vulgi murmure p'mot' p' specē religionis descendēte legi' tur. Et augus' Cesar post victoriā actiacā Antonisqz deuictū 2. co actū mori eodē venies alexandri corpus reuerētē aspexit. Cūqz ex eo quereret An 2. ptolemē veller' aspiceret: elegantissime reges ait se videre velle: nō mortuos. Et sic' (vt strabo scribit) claudis formā habuit: cuiusqz latera que in longū tendēba' circumu' labat' stadiis ferme 30. hanc vniuersaz v'is distīnerā serūt: quib' eq' 2. curr' cōducit p'sunt: sed duab' lat' sumis que plus integro ex'pānunt. Et sese medias ad rectos angulos secāt. Munif' aut' (vt Iosepb' iudeos tradidit) vndiqz aut' scōmēabili solitudine: aut' iportuoso mari: aut' flumib': aut' siluosis paludib' pulcherrā quippe olim fuit. Nūc qz ciuitas optē munita est: tectois memib' firmisqz palis muris 2. turrib'. Int' dō nō ciuitas sed pene aceru' lapidū: plena rumis 2. desolationib' videt'. Celeberrima ydolorū pbana habuit: vicinō 2. xpianoz templa adhuc extantia. Multas quoqz habuit regias edes que 2. multā vrbis partē occupabāt. Nā quilibet regi illā p' libito voluntatis aliquo ornāmēto tēcebat. Et vbi aula Alexandri olim fuit: hodie colūna ex vno lapide p'cisa mirē altitudinis capitellū habēs acutū: quasi turris apparēs posita ē. Habet qz eccliam ad sc'm Marcū dicatā: quā Iacobite inhabitāt. Mare' em euāgelista huic vrbī p'mo xpi p'dicauit. Et cū ibidem ab apl's epūs fuisse ordinat' ecclias ordinauit multas q' mortuo Aman' ei successit hunc in diuinis eruditissimū multū emerere viri. Pbilo natione iudeus: qui multaz vniuers' scripsit. Clemens p'dictor. Origenes p'dictor olim excellētissim'. Athanas' vrbis epūs. Didim'. Theophil': 2. alij innumera'biles. Extra vrbē sunt due marmoree colūne locū decollandis diue Karbarine martyris offerentes. Habēt veneti in ea vrbē duos fonticos 2. Ianuēs vni: vbi negotiatores 2. mercatores cōsueuunt. Cathedra qz in curia regis sicilie. Et h'j facella pulchra habēt in qb' diuina paginē. Tard' qz Zartari 2. alie scētes suas ornatas habēt domos: q' in nocte p' sarcenoz claudūt. Est aut' hec vrbis in vna pte mare magno cincta: in alia amenssimis 2. feracissimis ortis circūseptā cū gleba frugifera: q' nili aq' irrigat'. Por' cūstodiā sarrace' ni nūc diligentissime obseruat'. Aditescqz duo ad hoc in ciuitate sacri: Naues adueniens' p'piciēti' ostēdūt feritqz colūbas edocēs deferētes lras vt tutiores ab incursu insidiantū esse possint. Colūbe em panthūs vt pluri' refert intermāe in reb' magnis fure. Et ep'as amexas eaz pedib' obsidiōe mutinens' in castra consilium b'mto mittente.

Alexandria

Demosthenes

Aristoteles

Epictetus

Calisthenes

Democritus

Demosthenes fuit oim grece oratorum princeps: et auctoritate herimippi ostendit patres in officina gladii fuisse. Unde teste Iuuenali: pater te mosthenem ardentis malle fulgite lippus: a carbone et forpate gladii osq; parante incidere: et luthco vulcano ad rbeora misit. Huc platone sagundias hauriens summ' orator effect' est. Cui' eloquentiam Alcibiades (qui a iuuentute sua studiosus et Bocanis amator) commendauit. de eo refert Valen'. Cum philipp' macedon' rex athenas obsideret: ab eis postulauit: decem sibi dari oratores. Ab eo mosthenes in concilio ueniens hanc fabulam recitauit. Lupi fuisse pistoribus ut feci amicitia contraheret: quod cu pistorib' placuisset: petierunt ut eis canes (qui iurgij cause essent) traderet: quib' dant' p libidine gregem lacerarent. Ita sublati oratorib' philipp' Atheniensib' factus' esset. Quo audito athenienses ei' concilio acquiescerunt: sic ciuitas a periculo libera est. Inquirenti cuidam. Quomodo posset benedicere: ait si non dixerat nisi qd bene scierat.

Aristoteles pborum omnium princeps: et oppido stragya. obscuro quide p se nisi quod hui' yri clantate refulsit: patrem habuit Nicomachum medicum artis pfectorem. Qui apud Amyntaz macedonie regem philippi patrem in agno loco posuit' est. Patrem habuit' phelada non obcuri generis. hic prin a etate in abacconia enutritus est. Sed cu adoleuit anno (ut perhibet) etatis sue. xviij. Athenas se contulit. Platone viginti annus auduit. Nullam scientiam reliquit. qua non perfecte attingeret. Abortuo platone ab hermia pbori nei tyranni profectus triennio sere apud illum desedit. Inde in macedonia a philippo cuocatus: decem ferme annos circa disciplinas alexandri fuisse tradit. Sed alexandro in aliam cu exercitu pfecto ipe athenas rediit. Et tredecim annis in licio florentissime docuit. In cui' quidem sigillo (ut dicitur) hoc inscripti fecit. Sapientior est: qui quod nouit abscondit: q; qui ppalat quod nescit. fuit autem aristoteles facund' eloquio: et vt liberiorum' inquit: sine dubitatione prodigijs: gra deq; miraculi in tota natura fuit. Tandem conium illa pborum inuidia accusatus q; non recte de dijs sem' ret. Meniens ne vt quondam soera: sic etiam sibi in ius dicio peiudici foret: deferta sui defensor chalcide abiit: ubi de cetero vixit in optimo mentis vigore. Vixit aut' annis. 62. et ibidem diem obiit.

Aphidius fuit teste Metrodoro patria athemesis pbus: Heracles dicit eum famij nutritum: cum eam athemenses foris essent. Hic decem et octo annos agentem athenas rediisse. Quo tempore Democritus in academia aristoteles calchide sculam habebant. Defuncto autem alexandro macedonie athemensium sub perdicia afflictis rebus: colophonem ad patrem fuisse: ubi cum gregatis discipulis athenas redijt sub anaxicrate: ibiq; cum aliquatenus cu ceteris philosophis' est. postea a se diu' sectam instituit. Epit'er' huc lacerat lasciuie tanq; nimij loquentem et alia q; plura. Vtrum alij magna bu' yri in omes pbos gratitudinem fuisse scrunt. Patria cu statim eris honorauit. Diodes ait illu viliissimis cibis vti duxisse. Hic' est annus septē post platonis obitu. Obijt Athenis an noxum. lxxij. calculo vitine exitum impediēte.

Alistenem insignem pbi aristotelis discipulu p hoc idem tempus floruisse constat. Eo q; contra alexandrum multis rationibus seriose dissertu' erit cum increpando dicens. Si deus es: beneficia largire mortalib' nō sua eripere debes: si homo id quod es: semp te esse cogita: ppter quod ita? alexander cu cruciari madauit. Et sic deforme in fouca cu cane includi iussus est.

Democritus Colcedonensis pbus Agathenoris filius: et a primis sere anis platoni auditor. Erat teste laercio tardus ingenio: vt cum illum plato aristoteli compararet. Alterum scio: alterum calcibus indigere dicebat. Alioquin seculo semp ac seculo habitu oze pduarab. In academia vixit vt plurimum. Si quando ad urbem phicebas: turba omnis impudicorum a' trāsum obseruabat iniquitandi eius gran: pbilene nobile scortum edita opera a quibudam intra eius cellam missa est: que ab eo orans lectuli patres accepit demum cum multa ne quicq; orasset: impleto opere discedens dixit se non a viro sed a statua venisse. Porro licet multum frugi fuerat glorijs et fastibus contemptu' extitit. Et cum sepe meditari onē inseruiret: vnam in silentio horam distribuē: ut necessitas in academia speulippo scolāq; tenuit annis viginquing. Ad nūq; noctu cum in sagittigeni forte impegisset Anno etatis sue. 82.

Quinta etas mundi

Linea Regum Egypti

Ptolemaeus euergetes

Ptolemaeus philopator

Sibylla chimica

Anaximenes

Serilia

Ptolemaeus euergetes philadelphi filius tertius egiptiorum rex regnavit annis. 26. hic in vitionem sororis beronice antiochum galatium quem idem eius mater laodicea regno perauerat Syriam Ciliciam et Asie partem deuastauit: innumera spolia inde exportans.

Ptolemaeus philopator quartus egiptiorum rex regnavit annis. 17. hic pater cum patre occideret et fratre trucidauerit philopator dicitur esse. Et sicut sceleris in occupando regno: ita in administrando segnis: luxui enim se dedit. Ideo antiochus magnus syrie rex multas eius vrbes oppressit. Deinde in pedita recipiunt: spolia asserit anno chii regno si vire fortunae successisset. Demetrius luxuriam inuoluit: decessit eundem viro: meretricibus in vitionem emade patibulo suffigunt. Alexandri ad romanos miserunt ut pupilli tutelam susceperent.

Dion phibus dyonisi tyridade coplicatus dui fuit: apud syracusanis vrbe interimis. Nam supio: ille dyonisi aristomache dyonis sorore in matrimonio duxit: ex qua duos filios hipparum et niscum peremit: itidemque filias quarum primam eius filio dyoniso cui regnum reliquerat ad nubendum dedit: altera ipse dyoni patrius: qui puer nobilem pinguitate et generosam maiorem famam: multa etiam alia bona a natura recepit: ut puer ingenium bonum et docile: et ad omnes artes yohum magnamque corporis dignitatem: magnas item diuitias a patre relictas: quos ipse tyrani muneribus auxit et ideo tantum platonem amavit: ut eidem se traderet nec minus eo plano delectabatur.

Dion phibus

Sibylla chimica in italia nata vestita celestina veste deaurata capillis per scapulas sparsis. et utitur: ait. In prima facie virginis ascendit: puella facie pulchra: capillis plixis: sedens super sedem stratum: puerum nutricis dantis et ad comedendum ius propinquant: lac de celo missum.

Anaximenes orator magnus hic fuit magister alexandri in oratoria arte. Qui byssoriam alexandri scripsisse fertur: de hoc refert Valerius: quod cum alexander iturus ad diruendam lausuriam ciuitatem pergeret: fertur cum impetu progressum extra mentis. habuit obuium anaximenum preceptorum suum: sciens quod alexander quod anaximenes ire sue sceleret opponeret: iuravit se non facturum quicquid ille petierit: peto inquit vltimum diruas: et isto modo salutem vrbis obtulit. quod ad hunc similiter accidisse fertur.

Arimceides philosophus floruisse dicitur: eo quod ab atheniensibus cum dyogene ad senatum romanum missus fuerit. Hic adeo studiosus erat: ut cum ad mensam sederet: cogitationibus inherens manum oris apponere obliuisceretur. Sed mellissa qua vxoris loco habebat: dexteram suam necessariis visibus coaptabat. Animo enim vita fruebatur: corpore vero quasi alieno circumdatus videbatur: centesimo tunc quod vite sue anno philosophando finem fecit. ut Valerius maximus libro quarto ponit.

Arimceides phibus

Enophibius

Serilia virgo vestalis de incestu commissa ad pontificem collatam viua defossa est. Enophibius pythagoricus phibus patria calcedones omnia humani incommodi (ut ait) expers fuit cum etiam vixisset annis. 105. Deinde summo splendore doctrine ac perfectione mortuus est.

Archipbilas

Archipbilas pſus a quo incepit ſecta A
chademorum hic habuit amicus pauper
et egrorum ſed verumq; p̄ verecundia diſſimula
tem: quod cum Archipbilas compiſſet: iudica
uit ſine conſuſione ſecutus fore ſuccurrendus:
et accepit pecunia ſacculum: clam illius pul
uim ſubiecit illo penitus ignorante: et homo
inutiliter verecundus quod deſiderabat vel q̄
indiguit inueniret: p̄ dono accepit.

Eti duo conſules cum alexandro rege Epy
ri pugnauerunt.

Etie Emilius cum romanis contra tarenti
tente tarentinis piro rege grecorum bellati eſt vltra quatuor annos. tan
dem victo piro in patria miſerabiliter mortuo tarentini cum cartagi
nenſibus ſedus inierunt: et hoc punica bella inchoata fuerunt.

Valerius Corvinus

Morans Valerius cognomento Coruin?
Roman? adoleſcens pſtantis quide animi
et ſingularis virtutis Camillo nō indignior fu
it: qui licet adoleſcens et ipe cōtra galli vni in a
gitudine et omnis miſigne ſingularem aſſum
pſit pugnā qui dum armatus in mediū pceſſi
ſet et nondum manu cōſeruiſſet: cur? galce re
pente coruius ales inſecit: qui certamine imito
et Valerij galca nunq; diſceſſit imo et roſtro et
vnguib? oculos galli vulnerare nō deſtitit: q̄ad

Coruius cum piro rege pugnavit et idem Cur? tarenti bellum geſſit
contra epyrotas: p̄tū fugavit ceſſis. xxiij. milibus. Et cū nec acie vinc
tū pecunia corrupti poſſit. Malo duntib? imperare q̄ locuples fieri.

Et duo conſules ſibi in ſenū ſuccedentes preſuerunt. Semitiū vi
t et affros et tharentinos ſemperonius autē viat pientes. in qua pu
gna ſenā tremuit: quaſi horreſceret tantū ſanguine hōiū ſuſcipe q; pauci
romani qui vicerunt euasere.

Lucius Papirius

Lucius Papir? patriā? Roman? bella
tor clariffim? a ſenari? Ro. dictator ele
ctus Quinti fabii magiſtri equitū ſibi cōſti
tuit. Qui ſtatim contra Hannes ex ſenari? de
creto expeditione ſuſcipies in eos acies dirigit
Sed paſilopoſt cum dictatore rome opus eſſit
Quinti fabii equitū magiſtro pcepit: ne ſe ab
ſente cū hoſte pugnare pſummet. Fabi? autē
adoleſcens? ut erat anio ſtrenu? poſt dictatores

proſecutionem aliquando p̄ exploratores didicit: omnia apud hoſtes ſolita eſſe qui animo accenſus: euehi
gio cū ſaminitibus incredibili ſervore cōſſitit atq; ut ac? pugnaret equis omniū? ſrenos deſcendit atq; ita
calcarib? concitato in hoſtū agmen pmiſit: ut nulla eos vis ſuſtinere poſſet. Quā obre ad viginti hoſtū
miſta in ea die ceſa fuiſſe Liv? ſcribit. Parta itaq; victoria de re bene geſta literas (non ad dictatores) ſed
ad ſenatum mittere curavit. Quā obre irat? dictator fabiū adiudicavit capitali pena eſſe cum. q; ſe abſen
te pugnaſſet. Qui cum ad morte duceretur ingenti miſtum et populū ſanore liberatus eſt. Tantūq; eā ob
rem ſeditionē in p̄pitiū multes cōmoverunt ut ipe vir mortis imperiū potuerit euadere poſtea ſaminites
romanos apud caudinas ſirculas anguſtijs locorū conduſos ingenti deditione vicerūt. Ceterū ſequenti an
no iubete ſenatu romani duce papirio ſaminites devicerūt. Quā victoria triumphum duxit.

Linea Conſulum ro
manorum

Loquutus Decius

Emilius conſil

Emilius

Marens
Curius

Sempronius

Sempronius

Sempronius

Sempronius

Quinta etas mundi

Linea regum Syrie Seleucis Ceraunus

Antiochus Magnus

Seleucus uerus

en virib⁹ ⁊ diuitijs plurimu habu daret ita exercitu istu
ritur gregarij milites auro caligas faceret huic annibal
per cartagine trades metu romaoz ad cu secessit. Ro
mani antiochi ⁊ angib⁹ in solietas sustinere no valetes
L. Cornelij pule ⁊ Scipios. In nassae africanu lega
tos constituens annibale superast. Eni antiochu deuice
ret. coegit cu pace a romais postulare. Cedeuaret ex eu
ropa assiac recederet se ita itanz contineret ⁊. 20. obli
dub⁹ dant deo nulla talitoz et anis polueret. Lu tades
sbeauri cupiditate a sacerdotib⁹ fallacter pmissi pside
intraff in sano fortune ab isis sacerdotib⁹ pempt ⁊ me
bratim coactus e templo pietus est.

Seleuc⁹ ille q ⁊ philopator septim⁹ asie ⁊ syrie rex
reguit anis. 12. Etr q des igemo ebest iniqu⁹ mi
sit heliodoz ad spoliandū cratu in templo q inq iudicis
p angelu flagellat vir ad vna redijt Quia p eo orante
hic cum nullum filium successorem reliquisset. Antio
chum illustrem fratrem successorem habuit.

Machabei

ria iudeorum de Antiocho magno de quo. 2. machabe
orum. itij. dicitur de magnis periculis adeo liberati ma
gnifice gratias agimus ipsi vtpote qui aduersus talem
regem dimicauimus.

Seleuc⁹ Ceraunus a⁹ nois scos. Quis⁹ syrie
rex reguit anis. 2. Is cōtra ciuitates q a pie
desecrat ingente classis copauit. Et oza repellat
classis oem amittit pter nudū corp⁹ ⁊ paucos comi
tes. Deū post naufragiū a ptolemeo euertere vi
cras in antiochia fugit ybi a frē Antiocho auxilia
postulauit antiochus autē q⁹ esset anoz. 14. sup cta
te regni cupid⁹ sub occasioe regni defendendu fra
trē huic Seleuco regnū abstulit.

Eti duo frēs Antioch⁹ magn⁹ ⁊ Seleucus ce
raunos ambo regnauē volētes verouidare san
guine pīs suz onye d⁹ euergetes rex egipit inter
fecit Grandē ducit exercitū cōtra philopatorē fili
um euergetis. Sed an cōgressus Seleuc⁹ morit⁹. et
antioch⁹ psequit bellū in q vir ausuigē totū ex
eritū pdidit. Rursū meq cōgregas exercitū ⁊ ptra
Epiphanē filij philopatoris adhuc puez qtuor
ānoz habēs cū mltis alijs scā philippū regē ma
cedoni. obtinuitq ptra duces ptolema pueri su
gauiqz Scopā ducē a⁹. in
deā q⁹ cū mlti alijs ciuitatib⁹
bus acqsiuit ⁊ oia gāuit.
Et qz amiss egipit capere
no poterat volole depōdit
epibani filiā suā sic quasi
amic⁹ regnū intraret. S nō p
ualuit cum res inuoluit.

Antioch⁹ cognomēto
magn⁹ a⁹ nois qrtus
Sext⁹ syrie rex: syris regē
cepit reguit anis. 36. Is pto
lomeū philometre deuicit. ⁊

Linea pontificu Simon fil⁹ Onye

Onias

Simon

Onias pius

Linea Christi Elezar

Elezar an. m. 3009.

Elezar an. m. 3009.
Le symo onye pō
nificis fil⁹ duodeci
mus heb 1209 sum⁹ pō
nifer sedit anis. 12. Vir
bon⁹: magna dñs pco
nia laudat. Ecce dñs
li. q templū reformauit
in meli⁹ ⁊ ciuitatē pua
luc amplificare. Hic cu
rauit gentē suā ⁊ libera
uit eā a pōdōe. Mox
cens aude omiā filiū rei
liquit successorem.

Onias magn⁹ simo
nis fil⁹ pōnificar
tis obtinē sedit anis.
20. q pter tyrāidē an
tiochi cū iuda subegit
fugit cū mult⁹ iudeis in
egipit. Ibiq extruxit
templū adintra tēplū
hierusalē in q graunter
peccauit agēdo supstici
ose. moien s reliquit fi
lium adhuc infānē.

Est Symo fuit fil⁹
Onye q tenuit pō
nificatū post sugā pati
fuit. principē aut sacer
dotum tandē moriens
tres post se reliquit filios
Onyā Iesū ⁊ Joban
nem. Qui ad tres pñci
pat⁹ Sacerdotij puene
runt.

Onias pius fuit vir
sanct⁹ grat⁹ deor
boibus: q tandē ab an
dronico occis⁹. Et rex
de iussim⁹ viri nece
nubat⁹. Andronici bo
mācā cap⁹ fecit ⁊ pū
pura exiit eo in loco q
onā pēmerat tādū vgl
cedi fec⁹ donec expiraret

Bena

Sena vrbūz citrarie, vrbū⁹ opidūq; nunc scōa amenissimo loco sita. Et vt Polierates libro sexto tradit a gallis senonensibus tēpibus breuij ante xpi aduentū, ecc lxxij, cū in ytalīā venit condita, p senibus suis z armētarijs cam cōstruxerūt: nō modo fides hystorie sed celebris traditio ex eo quī dcm validior. Ad senēscs z luxurians membrorū z venustate faciei z coloris gratia: morib⁹ quoq; ipis ad gallos z batones a quib⁹ originē traxerūt vident^r accedere: licet eos venustas ipis: orbis plaga: latus regi omis, cōvict^r finitiorū quib⁹ sanguine z morib⁹ diu piniitū sunt ex magna pte mutauerūt. Sed reuera inter nouas numerari potēt^r: cū nullis in veterū monimētis repia^r: nullaq; antiquitatis vestigia in ea appare^r ant. Sunt q; affirmāt Karolū cui malco fuit cognomētū eas cōdidisse. In celebri tamē monasterio venerijs scī Bcoz gij de a la: qd glōsiosus pontifex Eugē⁹ relicto pīmū seculo ppxia edificauit patre hereditarij pecunia inuenit in libro litteris scripto puetulsi. Iohannē romanū pontificē nomis ordine duo de vice-simū accepit de perusina ciuitate. Aterina, selulana, florentina, z volaterrana dioecisib⁹, sex plebanb⁹, ciuita tem bāc cōdicasse: q; ab ipso sex plebanū numero Bena fuerit appellata. Hec quippe ciuitas nunc supcolte cuiusdā peninsule facit vndiq; qñ ripas tugosas habēs: in supiore tamē vrbis pte solū aliquāmlū habz or tīs viridarijsq; ornati. In qua quidē celeberrima erant edificia. Quid dicit gymnasiū p pulcrū z for z porticus et regia palatia. Hospitaliq; sumptuosissimū pietissime gubernatum. Ampla q; et libera est cū turnib⁹ z pugna aculis acopis instructa morib⁹: ppo neq; rudis neq; imbrano. Et ager maxim⁹ z herbi dūz semp bonū bub aloz ouib⁹ multoz natiūoz, frumētū q; vini et olei ferax, ac fructui ois generis abūdans. Hec a roma stadij ocinētis distat. Cui⁹ vni inter crulos religionē morib⁹ ac lingua pfitare noscuntur. Habuit autē Bena plurimū sū scī Bernardinū cui⁹ reliquie apud aquilā vrbē miracis p singulos dies multiplicans cōficat: Is p m⁹ oim ordine beati fr̄masci ad eā q nūc tantopē viger obseruatiā regule pāsi xent. Ornataq; fuit Iugone medico z pbo qui ceteris sui seculi postfunctū vita Jacobi forlūuicem doctoz or clauozq; habet. Et fr̄ deneco iuris cōsultissimo: qui ea in doctrinā cōsilia plima reliq;. Bena q; Diluio enea pīs pīmū laurea: post episcopali z papali mitra redimito. Vniq; plūmū xpōticiab⁹ doctrina et cultus ornatur. Ambroziē senēsis agri flumū inter z paludē dānam siue flumū palā que ea palus efficit multa sunt mōtana z campestria opida. Quēq; dūsin vetustissima vrbis de qua Plin⁹ plura scribit: que olim Carmon fuit nōmīata: nūc vrbī senēsi subiecta z ab eo aucta.

Reges Egypti
Ptolomeus epiphaneus

Ptolomeus ptolemaeus

Bruticia

Antiochus

Demetrius

Molomeus Epiphaneus quise egiptior rex regnauit annis. 24. Hic tpe
adpeti regni nodu quatuor exerserat annos: et cu ei infanta consiliu et
robore compos esse non potuit: Antiochus magnus syrie rex ad suum re
gnum aspiras: illud bellica exortioe vectare cepit. Sed regni principes p in
fante fideliter diuicites regno omne defenfarut. Ad ipm quoq fouendu
nos inuicor pontifer descendit: cum aut ad pubertatis tpa puenisset Antiochus
nobilis magni antiochi filius: sorore sua cu infidiosis dedit vxore. Ex qua duos
suscepit filios: quo audito Antiochus sub specie visendi ipam sorore Aleopa
trani ars filios egiptu ingressus ipm ptolemau regē inter cpulas occidi iussit
A hic vnuerfas egiptu sibi subigare nitens ab egiptijs extra consines eiecus
est: post bienniu natus alexandria obfidēs: a romanis legatis de egipto rece
dere compulsiis est.

Ptolomeus iste ptolemaeus fere egiptior rex reg
nat annis. 33. Hic antiochi sororis filius regnis ad
modu vir: hinc adolefcent antiochus amicus bellum in
iussit: ppter qd legatos ad senatu ro. misit ab eo an
silia postulas monere senatu adolefcentis pces: ponti
ficiq legatu ad antiochu misere vt ab egipto absti
neret: quo viso ei oculi dedit: platoq senatū credero
ri. Ibi pompilius vir ga qua manu tenebat ample ex
culo inclisus amicos consule et iubet: nec pri creat qd si
natus respōsus det aut pace aut bellu habuit. Hec at
stentis animis regis fregit vt se parituru senatu respō
derit. Hic demu filia Aleopatri alexandro syrie regi
vxore dedit: ab eo deinde ablata demetrio dedit. quem
cu contra se veniente fugauit ac die tercia in oblatioe ca
rit: alexidri sibi p atrabū regē facta p gaudio exspirantē
aspromā montalis virgo vestalis incesti rea si
spendio affecta est.

Sus liuus Tragediarum scriptor clarus habet
tur. Qui ob ingenij merum a liuo Saluatore
cuius libris erudiebat libertate donatus.

Minucia virgo vestalis et de incestu conuicta vi
dua obruta est.

Theophrastus chresius pbis et tesse Antiochus
pro in libro de ambulationu sillonis filius. In pro
pria patria auidit primo leucappi cnes suu: nec cum
platonē audisisset se ad aristotele trāstulit. Eoq in cal
cidē pfecto illi in scule regimine succēssit: fuit vir summe
pendere studijq singularis ars eloquij admirādi. Gravē
cū antea illi tyranno nouu esset ob diuinā eloquētiā
aristoteles illū Theophrastū vocatū: itaq circa tre
centa librorū volumina edidit: pgebant ad eū audiendū
(teste p amphilo) duo milia discipulor. Inter qd nicho
machij aristotelis filij habuit discipulū: et denādrū
comiciū: habebatq hoc temp in ore. Simplicius piosissū
mus tempus est. Obijt annos oenagintaquinq.

Menāder poeta comic Theophrasti discipul⁹ qui
no cūta que precipim⁹ efficienda sufficiat. Ita omne vi
c ymaginē expisit: tanta in eo inuēdi copia eloquē
di faciliat. Ita est in omnib⁹ reb⁹ psonis affectib⁹ ac
omodarū: ob que pntauerat illū. Quid⁹ ppetuo du
taturus. Hūc et paul⁹ aplūs se legisse indicat: cū ad Co
rinthios ait. Corumpunt bonos mores colloquia ma
la. i. Corinthios os. 20.

Laproma

Titus liuus

Theophrastus

Simplicius

Paulus

Molomeus Epiphaneus quise egiptior rex regnauit annis. 24. Hic tpe
adpeti regni nodu quatuor exerserat annos: et cu ei infanta consiliu et
robore compos esse non potuit: Antiochus magnus syrie rex ad suum re
gnum aspiras: illud bellica exortioe vectare cepit. Sed regni principes p in
fante fideliter diuicites regno omne defenfarut. Ad ipm quoq fouendu
nos inuicor pontifer descendit: cum aut ad pubertatis tpa puenisset Antiochus
nobilis magni antiochi filius: sorore sua cu infidiosis dedit vxore. Ex qua duos
suscepit filios: quo audito Antiochus sub specie visendi ipam sorore Aleopa
trani ars filios egiptu ingressus ipm ptolemau regē inter cpulas occidi iussit
A hic vnuerfas egiptu sibi subigare nitens ab egiptijs extra consines eiecus
est: post bienniu natus alexandria obfidēs: a romanis legatis de egipto rece
dere compulsiis est.

Ptolomeus iste ptolemaeus fere egiptior rex reg
nat annis. 33. Hic antiochi sororis filius regnis ad
modu vir: hinc adolefcent antiochus amicus bellum in
iussit: ppter qd legatos ad senatu ro. misit ab eo an
silia postulas monere senatu adolefcentis pces: ponti
ficiq legatu ad antiochu misere vt ab egipto absti
neret: quo viso ei oculi dedit: platoq senatū credero
ri. Ibi pompilius vir ga qua manu tenebat ample ex
culo inclisus amicos consule et iubet: nec pri creat qd si
natus respōsus det aut pace aut bellu habuit. Hec at
stentis animis regis fregit vt se parituru senatu respō
derit. Hic demu filia Aleopatri alexandro syrie regi
vxore dedit: ab eo deinde ablata demetrio dedit. quem
cu contra se veniente fugauit ac die tercia in oblatioe ca
rit: alexidri sibi p atrabū regē facta p gaudio exspirantē
aspromā montalis virgo vestalis incesti rea si
spendio affecta est.

Sus liuus Tragediarum scriptor clarus habet
tur. Qui ob ingenij merum a liuo Saluatore
cuius libris erudiebat libertate donatus.

Minucia virgo vestalis et de incestu conuicta vi
dua obruta est.

Theophrastus chresius pbis et tesse Antiochus
pro in libro de ambulationu sillonis filius. In pro
pria patria auidit primo leucappi cnes suu: nec cum
platonē audisisset se ad aristotele trāstulit. Eoq in cal
cidē pfecto illi in scule regimine succēssit: fuit vir summe
pendere studijq singularis ars eloquij admirādi. Gravē
cū antea illi tyranno nouu esset ob diuinā eloquētiā
aristoteles illū Theophrastū vocatū: itaq circa tre
centa librorū volumina edidit: pgebant ad eū audiendū
(teste p amphilo) duo milia discipulor. Inter qd nicho
machij aristotelis filij habuit discipulū: et denādrū
comiciū: habebatq hoc temp in ore. Simplicius piosissū
mus tempus est. Obijt annos oenagintaquinq.

Menāder poeta comic Theophrasti discipul⁹ qui
no cūta que precipim⁹ efficienda sufficiat. Ita omne vi
c ymaginē expisit: tanta in eo inuēdi copia eloquē
di faciliat. Ita est in omnib⁹ reb⁹ psonis affectib⁹ ac
omodarū: ob que pntauerat illū. Quid⁹ ppetuo du
taturus. Hūc et paul⁹ aplūs se legisse indicat: cū ad Co
rinthios ait. Corumpunt bonos mores colloquia ma
la. i. Corinthios os. 20.

Molomeus Epiphaneus quise egiptior rex regnauit annis. 24. Hic tpe
adpeti regni nodu quatuor exerserat annos: et cu ei infanta consiliu et
robore compos esse non potuit: Antiochus magnus syrie rex ad suum re
gnum aspiras: illud bellica exortioe vectare cepit. Sed regni principes p in
fante fideliter diuicites regno omne defenfarut. Ad ipm quoq fouendu
nos inuicor pontifer descendit: cum aut ad pubertatis tpa puenisset Antiochus
nobilis magni antiochi filius: sorore sua cu infidiosis dedit vxore. Ex qua duos
suscepit filios: quo audito Antiochus sub specie visendi ipam sorore Aleopa
trani ars filios egiptu ingressus ipm ptolemau regē inter cpulas occidi iussit
A hic vnuerfas egiptu sibi subigare nitens ab egiptijs extra consines eiecus
est: post bienniu natus alexandria obfidēs: a romanis legatis de egipto rece
dere compulsiis est.

Nino urbis condite. cccc. lxxvij. cum iam darum urbis romę nominem esset. Anna tamen extra italiam nota non fuerant et igitur cognoscere que copie romanorum essent census est habitus: inuenta sunt capita. et lxxxij. milia. ccc. xxvij. Quāq; a cōdita urbe nūq; bella cessassent: et contra affros bellus suscepius est: papius Appio dandio: Quisto fabio consilibus in italia contra eos pugnati est. Et appo dandius de Affris rege sialie hicerone triumphavit.

Sub his consilibus inchoatum est bellum punicum cum bannibale seniore.

Gneo et Cajo consilibus romani in mari dimicauerunt paratis nauibus rostrans: quas liburnas vocant. Cornelius fraude decepit est. Duclius commisso pectore cartaginensium ducem vicit. rrr. et vnaz naues cepit. xij. m. i. vij. milia hostium cepit. triag. milia occidit: neq; vlla victoria romis gratior fuit: qd inuicti et a iā enā mari plinū posset.

Crispus philosophus

Crispus stoicus plus natione Elius p hoc tempus floruit. Qui anno vite sue octogesimo librum adeo subtiliter composuit: vt ad ea que ibi conscripta penitus cognoscenda longa vita opus esset: sicut testatur alexis libro. 8. Et cuius notabilioribus sententijs hecena celeberrima fuit. Scipio nulla re eget: et tamen multis rebus illi opus. Contra stulto nulla re opus est: nulla enim re se vitare omnibus eget. Non enā suo tempore plus ait. Sepultus apud te sit sermo quem tu solus audieris: hij duo stoice fere auctores fuerunt.

Sed duo consules cum bannone cartaginensium impatore pugnant. Consules i. sardiniam vastarunt: et scipio multa milia inde captiuorum adduxit triumphum egit.

Polemon plus

Polemon Atheniensis plus his temporibus agnoscitur. Qui laetatio teste eius iuuenis esset ad modum lubricus et impudicus fuit vt peccantia circūferebat quo esset ad omnes implectas voluptates paratior: eas tamen in augustinis et vris occultabat. Sed cum semel ebrius et coronatus in scolam reuocatus irrumperet: ille permissa oratione: qui inceperat de pudicia dicere cepit. Quo secutum dicit vt de cetero studio et industria adeo seipm vinceret vt reuerentia in regenda scola succederet.

Sub his consilibus diuersę signum aquarumq; clades pene vrbem consumpserunt: et bellum in affricam translatum est contra Annibalem cartaginensium ducem in mari pugnati vicusq; est. Consules vq; ad cartaginem. pellerunt multosq; vastatis oppidis. Malilius victor romā rediit atali? regulus in affrica remansit. Is ptra affros atheni instruxit contra tres cartaginensium duces Asdrubales duos et Annibalem dimicans victor fuit. xviij. milia hostium occidit et serpentem inire imaginis occidit. Cuius coru centum viginti pedum longitudo nem habuit romamq; delatū cunctis miraculo fuit. Tunc vicē Cartaginenses pacem a romanis petierunt. Regulus tamen postea victus in vltima pernice.

Marco Emilio: paulo serui consilibus ambo hij romani consules ad affricam profecti sunt cum trecentarum nauium classe clipeam perunt et cōstitutū cartaginē vicerunt: primum affros nauali certamine superant. Emilius consul centum et quatuor naves hostium demersit: triginta omni pugnatoibus cepit. xv. milia hostium aut occidit aut cepit. Et subacta affrica tunc in sicca nisi q; tanta famis erat vt diuitius operatus expectare non posset. Consules autem circa siciliam naufragium passi. Hoc tempore argenteus nimis petrius in urbe figuratus est.

Linea consilium Romanorum
Apus claudius Quintus fabius

Gneus cornelius Cajo duclius

Lucius scipio C. florius aquilio

M. atillius regulus Lucius malleus villo

Marco Emilio Paulus seruius

Quinta etas mundi

Linea regum Syrie
Antiochus epiphaneus il-
lustris

Antioch' fili' epiphanis

Demetrius soter

Seleucus epiphanes

ysrah occidit. Alebunū pontifex pstruit cū q' bachides
missus hierusalem mltos iudeor' occidit. p'phanos a
iuda machabeo occisus amittit: bachides iuda occidit:
eandē ab alexandro vici'. illē vita piter t' reg' puauit.

Ishe iudas q' machabe' vir fortissim' t' bellicosus
fuit machabe' fili' fuit strenuissim' bellator: t' trium-
phator in isrl'. q' nec an se uice p' silēm hūit e' gloriosa
opa patēt i libris machabeor'. hic postremo in bello
occidit: p' dei legib' morte sustinet cū mb' ānis pon-
t' templū purgat a iuda. officiatu admittit.

Uet' framb' postea p' mb' ānis fuerat p'phanatū.
P' onarbas iudeor' dux p'iter t' p'olux p'p'm iudeor'
P' iuda t'it' ānis. 19. nō impar fuit suo machabeo

Antistarchus

Bacubus

fuit: ab adolescentia sua optie puerfuit: et eandē occasus
negit a genere suo. Isse simō t' onarbas frēs inter p' ei' occasi s' corp' ab hostib' redimētes i mo diu patrū
suor' sepulchro sepelire. p'rolome' q's cū eū ad cōmuni' inuissit: eundē cū duob' filiis interfecit. Et ipi' sy-
monis uxore cum reliquis duob' in vincula eduxit. Et in his finit p'p'm' liber machabeorum.

Dec antioch' nobilis siue illustis regit antio-
chus. p'p'm' fuit figura antiochi. hic audita mor-
te patris frat'q' sui hereda cū romē esset obles: cū
fugit t' venēs in syriā recepit: est a quib' d' cū t'it' a-
bus: mortuog' f're p' cō regnauit: t' vendito sacerdo-
cio p'mū a iohanne postea a iherosolamo: quor' suasi
dei sibi nola gentū imponebat: sacrificia fieri. p'bi-
uit in templo in hierusalem. Veni venies t' egipto
menclay dictione spoliavit templū coegitq' iudeos
ydolis sacrificare: t' trāsire ad rit' gentis: ponēs in
templo ydoli. Jouis olimpi: p'hibuit arcaione: i
terfices circū dētes: septē frēs euz m're nolētes co-
medere carnes potinas varijs tormēt' occidit. qui
oēs aio cōstān p' obsequiū legi martiriū p'tulere.
Postremo volens ire p'tra hierusalem occidit de curru
p'fractus t' cū iu uenit' cōsumpt'. miserabilis
mortuus est in terra aliena.

Antioch' iste Eupator regit iūis. 2. hic patre
solato p'mū t'her' est adhuc adolescēs habuit
iurorē israh: t' cū cōtra iudeos exercitus dux fuit nō lōge p' aūdo a suis oc-
cisi sunt p'pter timorē dēmetrii fi-
lij seleuci eupatoris.

Machabias habuit quinq' filios
contiges

Judas machabius

Eleazarus

Jonathas

Symon

Johannes

Symon

Symon

Symon

Symon

Symon

Symon

Symon

Symon

Symon

Symon

Symon

Symon

Ptolomeus Euergetes philometoris filius Cleopatree germanus se-
ptimus egyptiorum rex regnavit annis. 29. Ut quid pessim? atque
infamis? ob cuius sceleratam fratrem eius et Cleopatram sororem sibi nuntantes
regni et legatos obtulerunt. cum fratrem regnum sine ullo certamine recep-
isset elatus factus fratre filium et complexu matris enecavit: et omnes eius fau-
tores trucidavit. Et sic cum? suis crucem? extitit. Ita quoque romani qui ille
venerat ridiculo sunt. Quia ut Justinus scribit. Ului deformis erat statura bre-
vis et sagina ventris belue psumilis. Quia quid seditate nimia vestis subtili-
tas augebat. Sic quippe filios ex sorore et ex uxoris sorore suscepit. Ac etiam
sororis filiam per vim stupravit. Cuius filius membratim dissolutus et in cista
positus in die natalis eius inter epulas iussit offerri.

Ptolomeus phison qui et Sotheus euergetis filius octavius egyptiorum
rex regnavit annis. 17. his temporibus Antiochus tyncenus demetrii filius
et antiochus grius regis frater ad invicem dimicantes successivum modo unus
modo alter regnabant. Inter has autem regum Syne patrias discordias
moximus et ptolemus iste relicto regno vixit.

Ptolomeus alexander non? egyptiorum rex regnavit expulso fratre au-
tis. 10. hic ptolemy sotheus predicti frater fuit. Cleopatra mater. postquam
cum maiore filio decem et septem annis regnasset et autem terens filij societate
populum in eum conatant et in egyptu exulare coegit. Accersito isto alexandro
minore filio in locum fratris secum regnare fecit. Sed tandem ab eodem occu-
pata interficitur. Et a populo in exilium actus. Ptolemy Sotheus reuocat? in re-
gnum. Iste alexander regni cyreneorum quod et pater testamento reliquerat po-
pulo romano herede instituto decessit.

Ptolomeus Sotheus paulo ante a matre pulsus. hic anno alexandro ab
egyptiis successore regnum paternum iteris recuperans regnavit annis
octo. Cum enim alexander matrem occidisset ipsum in vindictam matris repu-
lerant. ut iam scriptum fuit.

Hannibal banulcanis Carthaginensium ducis filius. quinquaginta et viginti
etatis annos habens Imperator carthaginensium exercitus creatus est
hic ceteris duobus prudentia. audacia. consilioque ad pericula capessenda
anteibat. Imperator factus triennio omnes bysantie gentes bello subegit. Ita
regis suo Asdrubale ad bysantem custodiam relicto. ipse pyrrheni saluti transi-
ijt. Et postquam ad alpes pervenit que salientiam a gallia seungunt. quas nemo
vix cum exercitu preteriret hercules transierat ita tueretur et loca lapidosa stru-
es comburendo et acervum infundendo patefecit ut Elephas oneratus ire pos-
set. cum antea vix unus homo quiret repetere. In eo tamen loco multi nauibus
obvanti cum elephantis perire. Tradit ad italiam. Iste nulla peditum et vi-
ginti milia equitum septem et triginta elephantes adduxit. Descendit itaque
Hannibal in Thaurinenses agros. Et peragata tota regione Cisalpina roma-
nos tribus preliis profugavit: ac multas urbes obtinuit. Idcirco ligures fecit
Postea appenninum transiens apud etruriam ubi nunc florentia grani oculorum
morbo affectus est. ut dextrum amiserit oculum. deinde C. Flamini interfecit. qui
facio fabi? magnum? a senatu contra ipsum missus per summa montium et abdita ne-
morum castra potius eius servorem delusit. crepta occasione arcuorum auxilio
vici. Et sic per sedecim annos totam italiam variis cladibus fatigavit. Ince in
apulia pugnans in prima clade romanos apud cannas affecit. In quo quidem
lio tot romanorum milia ceciderunt: ut tres annorum aureorum modios quos et romo-
norum militum nian? extraxerit Carthagine mitteret. Consulares quoque viri ac
senatores capti aut occisi fuerunt. Et de romanis actum fuisse si Hannibal statim
post victoriam ad urbem accessisset. Is tamen coactus italiam relinquere et opere
patrie sue ferre que a publico scipione premebat. Cum carthaginenses cum romanis
pacem componere ad antiochum regem confugit. deinde ab bithynie rege Z.
quintus? legatus contra eum precepit. Ne a romanis capteret consilium gustato veneno
quo in anulo morbo regio gerebat aiam expulsi. Et sic eo genere mortis a roma-
norum vinculo se liberauit. Decessit autem septuagesimo vite sue anno.

Linea Regum Egypti

Ptolomeus euergetes

Ptolomeus phison hic
sotheus

Ptolomeus alexander

Ptolomeus sotheus

Hannibal

Quinta etas mundi

Anno ab vrbe condita. eccē lxxx. Sanguis e terra et lac e celo nianare vsūm est in specie pluuie. pēstētia grauis in vrbe biennio fuit: quā sibi illius libri dixerunt celestis ira imposuā: nō inquerēbat. numer⁹ eorū qui perissent: sed ipsoeum qui fuerunt superfluos.

Clofius ingens solis simulacrum a clare lydo statuario fabricatum apud rhodum insulam terreatoni corruit. Erat quippe (vr plinius refert) statua admiranda altitudinis cubitorum. 70. turribus equiperada. Ete septem miraculis mōi marum fuisse restantur.

Strato lampasenus pb̄us Archelilai filius vir eloquēssimus. Et in speculatione physica p̄e ceteris diligentissime speculatus. Unde et pb̄ificus ē ap̄pellatus: fuit prolo mei philadelphī p̄ce p̄tor a quo talentis octuaginta donatus ē. Scripsit de regno: de iusticia 2 de dijs. Atque cum fuisse tam tenues vr sine sensu moreretur. Philpbon quoq; pb̄us suo tempore omnibus bonis amissis solus nudus euadens ait. Omnia mea bona necum porto: pectore enim gestabar.

Strato pb̄us

Crates pb̄us

Colasius.

Crates athēnensis academi⁹ pb̄i monis auditor illiusq; successor scōle: q̄ adeo se viuetes a natiuitate eadez semp stunda sint cōsecuti: et mortui eodem se pulchro sepulta: q̄s antagoras in hanc sententiam verbis extornauit. Hoc tu mulo Cratem et polemonē cōditos facere qui transis o b̄spes viros consensu animorū p̄ceptos: quoz diuino ex ore doctrina manant sacra vitēq; mundiādes sapientie adiūctia.

Panctius

Pompidomus

Panctius pb̄us claruit tpe Scipidis romē et p̄ceptor fuit. Qui stoice scate pb̄us extitit. Quē cetero in libro officiorū imitatus est. cuius hec est sententia. Utamini hominū qui eratem in medio rerū agūt ac sibi suisq; vsibus esse volūt ad cauendā picula ex impio assiduā 2 p̄e quondianā: oportet anso esse. p̄m pio semper et intento.

Silphon megarensis pb̄us his temporibus floruit hinc et imitatione atq; sapientia tantū alios p̄ecessisse dicunt vr partū abfuerit: quin omnis gratia in illum intenta in addegarum transiisse dicitur. Cicero vero libro de fato dicit illum fuisse hominem acutū maximeq; suis temporibus approbatū. Qui cum capite aliquando esset eius patria: et omnib⁹ er⁹ bonis amissis solus nudus euadens in terrogaret. An omnia perdidisset? Respondit omnia mea bona meci porto: peior: enim illa: non in scapulis se gestare dicebat.

Silphon pb̄us

Pompidomus pb̄us stoicus panecij discipul⁹ et a teste augustino.

Erasistrat⁹ q̄s athēnensis medic⁹ scdm̄ Eusebius his t̄pib⁹ floruit hic cū ex aristotelis familia nat⁹ esset etiam exim⁹ medic⁹ enasit. Qui cū antiochū regē ex grauissimo morbo sanasset a prolonico regē et filio centū talentis donat⁹ est vr testis est plim⁹ libro vige simonono naturalis historie.

Licon pb̄us

Licon troadensis pb̄us clar⁹ habet vir quidē eloquēs et in educādis instrūdūq; pueris maxie idone⁹. Dicebat enī necessario adūgi pueris pudorē laudis studiū velut equū calcar. Fuit hic dū vixit habitiū mūdissim⁹ 2 vestitiū incredibīlī mūdicie atq; nitore: Et cū eet corpe fortissim⁹ pile ludo se exercuit. Tenuit autē scōle p̄nāpatū ānis. 44. Tandē seffus po dagre morbo anno vite sue. 74. interijt. Timon appollontates pb̄us etiā suis t̄pib⁹ floruit hic duz iuuenis esset missus obsecrantib⁹ se numeris: postea fact⁹ vir licet egen⁹ repudiatis vicis in calcedoniā tuit: ibiq; philozophiā 2 oratorij artem didicit atq; exercuit. Scripsit autē diuersa poemata Tragedias Comedias 2 Satiras.

Linea Consulum romano-
manorum

L. Metellus L. Furius

L. Metellus L. Furius

L. Metellus L. Furius

L. Metellus L. Furius

Lucio cecilio metelle. Caio furio pla-
cido consulibus. Metellus in E-
lia afforum ducem Asdrubale cu. cxxx.
elephantis et magnis copiis venientem
superavit. Apud panormiu. xx. milia ho-
stium occidit: sex et viginti elephantis ce-
pit reliquos errantes p. numidas quos i-
uxtilium habebant collegit. Et roma de-
dixit ingenti pompa.

Cicilio Torquato Caio Attulo co-
n-
sulibus de Sardis triumphans est
Et pace omnib. locis facta. Romani nul-
lum bellum habuerunt. Quod his post
romam conditam saepe tantus nimis po-
pulo regnante contigerat. Et porta iam
clausa est vno anno.

Cicilio consule ingentes galloru co-
pie alpes transierunt: sed pro roma-
nis tota italia consensit. xl. milia hosti-
um sapia et interfecta septies milia. Et tri-
umphis civilio decretus. Galloru siqui-
des animi feroces: corpora plura humana
erant. sed experimento deprehensus est q-
vultus eorum sicut primo impetu maior
q- viroru est. Ita sequens minor q- feri-
narum. Alpina corpora humenti celo edu-
cata habent quoddam simile nubibus suis
Cum mor calore pugne statim sudorem
emittunt: levi motu qst calefacite sole la-
xantur aliquot deinde annis evolutis p-
contra gallos intra italiam pugnatu est
finitu est bellum ad. Claudio marcello
Sen. L. cornelio Scipione consulib.
Postea idem Marcelus cu collega suo L. ori-
nelio ingentes copias Galloru peremit
Mediolanum expugnauit: grandem pec-
dani romani prulit ac triumphas mared-
lus spolia gallorum stupiti inposita bu-
meris suis vexit.

Linea Consulum ro-
manorum

L. C. marcellus Cornelius Scipio

Lucius Marcellus Cornelius Scipio

Lucius Marcellus Cornelius Scipio

Lucius Marcellus Cornelius Scipio

Eodem anno bellum punicum secundum romanis illatum est per Annibalem carthaginiensium ducem fili-
um amilcaris qui tam dudum amilcaris patri ad aras iurauerat cu adhuc novum esset annu se vt pri-
mum posset aduersus romanos pugnaturum.

Quinticentesimo et quadragesimo anno a condita vrbe Lucius emilius paulus publius Terrentius
varre contra hannibalem mittuntur ambo tamen vincuntur.

Transactio punico bello secutum est Macedonicum contra philippum regem. l. et quingentesimo pri-
mo anno ab vrbe condita L. Quintus flamminius aduersus eum mittitur: et prospere gessit ac pac. et
ablata est his legibus ne grecis civitatibus quos romani contra eum defendenderant bellum inferret: vt cap-
tivos et transfugas redderet. Quinquaginta solas naues haberet reliquas romanis daret. Et per annos
decies quaterna milia pondo argenti praestaret: et obidem daret filium Perseum.

Linea Regum

Syrie
Alexander filius Antiochi

Demetrius filius Demetrii

Antiochus adolescens Sedetes

Tryphon

Alexander

regem inde constituit: qui fratrem suum sedo a se gentium occidit. tunc vero regno priuatum secum vi-
uere coegit: qui adeo nequissimus fuit qd mille seniores intra sex annos peremit. Scingentos quoq; viro-
ratos viros vna cum vxoribus ac liberis in placis panibus affixit: qui eius crimina testabant. Tandē
27. anno regni sui ex quartana febre mortuus est: et reliquit duos filios Bircanum et Aristobolum. verus
vxo-rem suam alexandram fecit regnare: quia habuit gratiam populi: cum adhuc viuentis marito buman-
tate sibi allexerat.

Alexander iste filius Antiochi regnauit post tryphonem quem occidit dyodatus dicit.

Alexander ille filius antiochi epiphanes vn-
decimus Syriæ asyretes regnauit sedm En-
sebiti annis. 9. semp iudeis graciosus fuit. Jona-
than machabeu duce sibi coacerant: eius adito-
rio occidit demetrius sorber: et regnauit. p. eo. Cleo-
patriam ptolemæ filiam regis egipti in vxore du-
xit. quæ ptolemæ auferens alexandro demetrio
filio demetrii sorber vxores dedit. tandē rex arabū
ad quem alexander fugit timens ptolemæ alexan-
dri occidit caput auferens ptolemæq; transiulit.

Este Demetrius regnauit annis tribus post
alexandrum. Et omni regno paterno recipi-
rato vicis adoleſcentie in ſenectam lapſus poſtre-
mo captus in byſciam nonem annis ſine regno
perianis vixit. Tandem regno reſtituto philome-
tor filiam cleopatriam ab alexandro ſublata vxor-
em dedit.

Antiochus Sedetes adhuc puer ſuadente tri-
phone aliquid molitus eſt pro reparatione re-
gni ſed parum profecit: quia ſtatim ab eo occiſus
eſt. Hi enim duo aduicem diſcantes ſucceſſive
modo vnus modo alter regnabat.

Eſte Johannes Bircanus occiſo patre ſuo ſy-
mone et duobus filiis ſuis Jnda et Matha-
thia a ptolemæ duce in continuo in Jericho iure
obtinuit ſacerdotium. et adminiſtrans optime
rebus vngenti tribus annis mortuus eſt: reliquitq;
Ariſtobolum filium ſuum primogenitum et anti-
gonum cum alijs duobus parulis. Cunctis nullus
eorum ad regendum populum eſſet idoneus vxor-
em ſuam diſcretiſſimam preſecit et filiis. Sedit au-
tem annis. 26. vir ſacerdotio dignus atq; dicatur
ſtrictuſ. A romaniſ ſuis amicicie poſtulanſ ob-
tinere promeruit. Hic militas ſeditioſes a phariſæiſ
et eſſenſis perulit: a quibus tandē liberatus: ſelictet vixit in ſenium vixit

Ariſtobolus filius iohannis bircani in vincula matrem cum duobus fra-
tribus minoribus ſuis comiecit: primuſq; dyadema regni ſibi impoſuit.
Et vno anno tantūmodo regnauit. ſuiq; rex et ſacerdos: ſtatemq; ſuam ſug-
geſtione vxoris ſue interfecit. Et decurſis. 475. annis a ſedechia vltimo rege
iuda quādo regnum iuda interruptum et ſinitum fuit. mortuus eſt morbo a-
cerbiſſimo: vt ſanguinem laceratis viſceribus exoneret.

Tripho capto Jonathan proditorie contra Symones fratrem Jonathan-
bellum mouit. Et acceptis a ſymone centum argenti talentis et duobus
ſilijs Jonathan contra promiſſa Jonathan cum duobus filiis occidit. Et poſtea
dominium ſuum Antiochum adoleſcentem interfecit et pro eo regnauit.

Eſte Alexander ariſtoboli frater apud iudeos pontificatum et regnum ſuiſ
ſcipiens regnauit annis. 27. relicta enim vxore Ariſtoboli que ex eo ptole-
non ſuſceperat a vinculis cum duobus fratribus cum abſoluit et tunc maiorē
non ſuſceperat a vinculis cum duobus fratribus cum abſoluit et tunc maiorē
non ſuſceperat a vinculis cum duobus fratribus cum abſoluit et tunc maiorē

Linea Summo-

rūni pontificum
Johannes bircanus

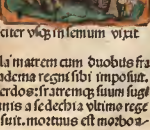
Aristobolus

Alexander

Aristobolus

Alexander

Mantua gallic Cenomanor memorabilis vrbo vt quibundā placet a Mantua Thibetie vno hita? Leobauoz intermū ab Alexandro iū illa cōdita fuit. Sūt enī qui dicūt Thibetia dicitur tibus fuis se. Et mē? seruitutē tenuisse: que post pīs interitū in ytalā cū multis venit: cū sociis grec inuātas cōdidit. Sed cū interim ex thiberio thulso rege oen? nat? esset: et a ipm oppidū thulsi et venit cōfusa. Den? nūris oppidū cōcidedit: et in altā formā redegit. et a mīse Mantua appellatū dicitur Virgili. x. li. Eneidos. Ille iam pīs agmen sciet Oenūs ab oīs. Fandite manū? et thulq? fili? amittis. Qui muros inuāsisq? deat tibi Mantua nouū. Cōstat tamē eam vrbe vetustissimā ab Etruscas conditā: et vnā fuis se duorecū coloniaz quas T. lūc? parauit? docet rāspeminiū ab ea gente inuas. pōterim cū poera uisi gms virgali? ouis su? id orbi faciat non fāmū. diffusulq? cū? vrbis narrat origiē. Mantua vnes cūto sed nō genus orbis vni. Nec mōb? qui gallicā et germāniā ab ytalā diuidit vicina est. Quod pōl a benaco lacu ex quo nūna? effluit qui erundis Mantua vīs labit ibiq? lacu facto vrbe erant. Indecē pgedies beem cursū padū influit. Passa est supiorib? tibus Mantua calamitates marinas: pter illas que Virgiliانو versu sunt non fime. Mantua ve misere nūmū viciua Cremona. Nam ab Attila: Gothis. Logobar dēs et bonoarioz rege aliqū dūta: gūq? spoliata. gūq? memib? aperta et immutata relicta. Ungari aliqū ad solū vīs euenire: vntē et loc? vbi nū fuerat ad rei memorā nūc vngaria iūcipat. Marbuldis nobil domi? tilla eam diu tenuit. mīficeq? am p hant. Sub q? Nicola? sedes pōiser roman? cōcilū celebravit: bane per inuita tpa post Marbuldim iūst possiderūt. In qua p dānissime familie de rpa et passerinoz aliqū pferire. Bonū post varios casus indite Gonzagorū familie magni entis auxilio pālis passerinoz: ea vīs in pscū cū marina laude pōiti sunt. quoz et pterinoz dñoz cura diligētiāq? pulcherrimis pōtib? sup lacū sacris amī supbiis templis: regis pallacijs: et nobilib? amū edib? plurimū illustrata est. Unde et nūc amplā ciuitas habita est: et rerū abundā que ad vīs hūanū necessarie sunt. Māue p? Karoli magni tēpa sanguis xpi miraculosus apparuit. Ad quē vīdendū sedes Leo papa se cōstitit. Et mē in germāniā ad karolū accersit. Karolusq? caluus magni fili? Mantua veniē o perit. qd habeat? medicus pecunia corruptus dedit. In ea Ambroim? lucensis epus vir sanct? et eruditione moribusq? insignis requiritur. Et beatusim? Iohānes domus Mantue eius miraculis clarissim?. Scuit et Albertinū qui tractatū de corpē xpi edidit. et Martheus medicū dānissimū qui ad Etelie regē de medicinis opus egregiū pēpēpē.

Mantua

Quinta eras mundi

Plautus poeta comicus

Plautus comicus

Plautus poeta

Sapio africanus

Plautus poeta comicus anno. 2. regni Ptolomei epiphane dicti (vt Eusebius scribit) Et tunc moritur: pulsus roma facione nobilium t pcepit interelli. Is inter comicos tertium locum habet de quorum diminutione et comicorum prefantia Velleius in libro de poetis: de eademmina ponit. Adulter et incerto aetate hanc rem vidimus. Plautum poete comico cui dicitur. Eclio plautum in tribus de comico. Plautus secundus facile erupit ceteros. Deinde de neuus qui seruit pteio in tercio. Et qd quarto dicitur: dabitur hanc. Postu sequi sciam facio antiliu. In sexto consequitur hos terciaus. Turpilius septimuni: Trabe octauum obinet. In nono loco esse facile facio lucretium. Decimu addo antiquitatis omnium.

Plautus comicus poeta lingue latine pater (vt idem Eusebius testat) et vni bre arpinas als farsinas ciuitate rome morit. Et Efmone (vt varro epillo loms sententia dixit) muse locute forent: si latine loqui voluissent. Florent insena quineodecimo ferme anno postq bellum aduersus penos scdm sumptum est. Et quiaq a pluribus grecis comias fabulas sumptas in latinum couertit: Orac tamen sententi a plantis ad exemplum fiali pperare epicharmi dicit. Hic vterqz t pleriqz alij maiore p dederunt: cum pecunia omni qua in operis artificia fecit mcoruz pepererat in mercaionibz p dicit: inops romani rediit. Et ob quere dum victum ad circagendas molas que trusiles appellantur opam pssori locasset. Ibi quonens ab opere vacaret scribere fabulas accendere solt erat. Mor tuus est ariter centesima et quadragesimaqum olimpiade. Iustiqz tale suo sepulchro epigramma inadi vt varro de poetis dicit. Postq est morte capitis plan tus comedia luger: scena est deserta. Deinde nls iocus ludisqz numeru: inuane n simul omnes simul collagimarunt.

Plautus quoqz poeta comicus Tarenti nascitur quintus annus dictus. bis et temporibus (Eusebio referente) florent. Qui a catone questore romaz trans latus habitauit in monte auentino parco admodum sumpti concet et vnius onalle ministerio: semp pfluens auias esse immortales. Et iteo in vite sue termino dixit. Aspire o ciues sens enim umaginis formam: hic vestitus pntur maxima facta patrum: Nemo me lacrimis teoer: nec funera diebat: flagitij inuili esse inter ciues corpa nudare. Hic aus comedias optimas elegantissimasqz edidisset septuagenario maior articulan morbo olimpiade. i 53. interijt. Sepultusqz fuit sapionis monumento via appia.

Sapio Africanus alterius scipionis filius: vt oim romanor ferme pma rius vigesimuquartum agens annu duobus scipionibus ab hasdrubale interfectis a senatu romano ad byspanias ruit: fuit quippe panecij ad ditor: et inter ceteros mortales animi pstantior. Cu intellexit senatum ppter merum hannibalis ytaliam velle relinquere: extraxit gladio id pbiur assensens se velle patrie defensionem esse. Cesare pmissa vebatur habuit corporis virilitas vt Eutropius antseptuaginta ciuitates byspanie recepit: quibus feliciter gelsa consul contra cartaginenses designatur. Eoqz pgens apbriorum ducenti cum Saphace numdie rege sibi subegit. Nec multo post cu hannibale congressus ita equitatum fudit vt sup viginti penorum milia ceta: non demqz sere capta vna die referatur. et ipe hannibal cum paucis pfugerit: terra marisqz pace obienta in siciliam traiecit. Romam tandem puenit triumpho clarissimo inuictus: Apbrieanus vocari meruit. Sicqz scdm bellum punicum tenuit natum est: quod p annos. 18. gelsus fuit. Catoni vero contradiens nolebat cartagines romane impio annu lam euerte: ne romam sine belli metu lasciuirent. Quinus pelare fuere sententia dicebat em: nunqz se manus odiosum: q cum odiosus esset: nec minus solum: q cum solus esset: hic taneus pater ab omibz acclaus: ab ingrata patria pulsus apud latinum rusticulus exilans: tandem. 32. etas sue anno morbo interijt.

Philosofus

Carbo philosophus

Carbo philosophus

Scipio iunior africanus

Publius Terentius poeta comicus

Quidam iudeum ex sacerdotum genere natum: et Alexandriae educatum per hec tempora floruisse constat. Et sapientie librum greca lingua (in q̄ permixtissimus fuit) eleganti stilo conscripsit. Quē ideo sapientie librum nominavit: quia in eo christi iesu domini nostri laudes specialiter narravit: vel quia multipliciter in eo sapientia commendatur. Scripsit autem multas: et diuina huiusmodi in libro de vitis illustribus commemorat.

Carbo philosophus stoicus natione egiptius panecij quondam discipulus. in sc̄a scripta reliquit. Cuius habetur plurima egregie dicta. Et quibus hec pauca notabilia excerpta ferunt. Desines timere si spicere desideras. Quis quid p̄fecerim? Respōdeo amicus mihi esse cepi. Si vis amari: ama. Ab eo aliquando questus fuit. An beneficium serui dño dare possit? Respōdit: quidam sunt beneficia: quidam vero officia: et quidam munera. Beneficiū inquit est: quod alicui datur. Alienū autē est qui potuit sine reprobatione cessare. Officiū est filij vrorisq; ac ceterarum personarum quas necessitudo suscitāt. et opem ferre iubet. Munusculum est serui quem condigno suo eo loco posuit: et nihil eorum que prestat imputet superiori.

Carbo primus philosophus romanus atq; iunior: primo quidem questor. deinde bis consul: litterarū tam grecarū q̄ latinarū apud romanos decus. Hic p̄mū cum Q. Fabio maximo militauit. Deinde anno post quito questor. Tarentum missus fuit: ubi Ennii poetam inueniens romam fecit adducit. Postmodum cū Scipione illo viro optimo africanū trāstuerat: tempore nō mediocriter itū. Deinde ex edilis officio censor factus: ac postea p̄tor optime in omnibus se habuit. Etiam bis consul: et post consulatū quē strenue in hispania gessit: tribunus militum dictus est. Denum cū serorē penē senex latinās litteras didicisset etiam grecas litteras edoceri appetuit unde docuus facius. discipulas et rem militari tractauit: atq; scripsit. Et dum sibi et clementia quandam comparasset gloriam. Id egit ut iuris cuius penatissimū haberet. Senatū nanq; extra Senatū cōtinuante omnes grauitatis et auctoritatis excellētia superaret. Censoris autē appellatus fuit: q̄ censurę officij sibi specialiter fuerit commendatū. Et quos ozuamenta fuerint senatū. maiestas. et propagata familia. Et qua quippe maximū decus romanorum. posterior carbo ortus est qui sacratissimum illud Carbonum nomen postea immortale fecit.

Scipio magni Scipionis nepos omni virtute apud romanos preclarus. Consul extra fortis facus ap̄rica sibi decreta est. Venerisq; cartbagines cum sex continuis diebus noctibusq; oppugnasset: tandem re desperata Cartaginenses ad deditionē traxit. petētesq; ut quos belli cladis reliquos fecerat saltem seruire liceret. Atq; ita p̄mū mulierū agmen satis miserabile: post virorum turbā descendit. Nam (vt huius aut) fuisse mulierum. 2. milia: virorum. 30. milia captiuorū memorie proditū est. Hasdrubal vero impator viro fecit assilge redit. Et eius viros se suosq; quodam femineo furore in mediū se iactantem adducit. Ip̄a autē ciuitas supposito igne sedecim continuis diebus ardens: miserūq; victorū p̄ebuit spectaculū. Scipio autem et ip̄e cognomen illud celebre meruit: qđ annis eius acciperat et propter hanc fortissimam virtutem africanus iunior appellaretur.

Publius Terentius asser Cartagine natus poeta comicus. Qui a Scipione iuniorē p̄dicto vt quidem existimāt in seruiturē et ap̄rica ductus: p̄pter ingenij magnitudinē et forme p̄stantiā libertate donatus est. Alij scribunt: qđ rome Terentiū lucano senatori seruauit. a qđ ob ingenij et formā nō instituit modo libet ralius sed mature manu misit. Hic cū multis nobilibus familiariter vixit. In iuniorē cū Scipione ap̄ricanorū cōleto. Scripsit comedias elegit studio ser. In q̄bus multos mores ad p̄uocanda picula innotuit. De morte ei⁹ volcan⁹ sic tradit Sed vt asser ser p̄p̄lo edidit comedias: iter hinc in asyā fecerunt cū senel p̄ferat: vilius ē nūquā. Ceteri mortuū esse in Archadia sp̄sali sinuleuacē tradūt. Sen. Cor. dolobella. Marco fuluio nobiliore p̄suli fuisse dicit medicenī statura gracili corpore. colore fusco. Reliquit filiam que equit Ro. nupsit. Hic affranus vñ omibus comicis p̄ferit. Sepulchro ei⁹ tale epitaphiū inscriptū fuit. Tlatus in excelis reus cartaginis alre Romanus duabus bellica p̄da fuit Descripsit mores hominū nūctiq; sentiq; Qualiter et serui decipiat dominos Quid mererit: qđ leno: viliis p̄singat auar⁹. Hec qđcūq; legat sic puto caus⁹ erit.

Anno sexcentesimo vigesimo septimo ab urbe condita hij cōsules Gallis transalpinis bellū intulerūt atq; eorū regi virtutē infinitas multitudine iuxta rhodanū flumē interfecerūt. Deniq; cū vixit paucitate romanorū vir ad elcā camb⁹ quos in agmine habebat sufficere possē iacaret et ipse. clxxx. milia amatoz biter cohera pugna a romanis supans est. Et cū exerati partim in bello partim submersi eiz ponte: que sibi iūctis manib⁹ supra rhodanū extruxerāt. d. m. perierunt. Preceda extorquib⁹ galloz in gens sublara est: magna q; gloria cōsules ambo triumpharūt. Ad porcio Catone et Quinto marco cōsulib⁹ Narbone in gallia colonia deducta est: amoz eodē Licio metelloz quito lucio Scenola cōsulib⁹ de dalinacia triumphatum est.

Empore horū cōsulū iugurthe Numidaz regi bellū illatum est. Ad Adurbale et Hierapalem adiacēse filios fratres suos reges: et popl romani amicos interciussit. Adurbus aduersus cū cōsul Calpurnius bestia: qui corūp⁹ regis pecunia pace cū eo flagiciofam fecit. Et a senatu impudata est. Postea contra eundē in sequenti anno Spurius albin⁹ posthum⁹ pfectus est. Is quoq; p fratē ignominiose cōtra numidas pugnavit. Tercio missus Catus cecilius Metell⁹ cōsul. Is ex erati ingen⁹ leuenter et moderatione correxit: cū nihil in quēquā corūptum faceret ad disciplinā romanā reduxit. Iugurthā varijs prelijs vicit: Elephas eius occidit vel cepit et multas ciuitates: et cū iam sine bello impositur⁹ esset: successus est a Caio mario. Is iugurthā et bochū mauritōne regem qui auxilij iugurthe ferte ceperat pter supauit. xx. milia armatorū ad intentionē cecidit. Tandē ante curiū Marij iugurthā cū duobus filijs duos est carbonas. Et mox iussu cōsulū in carcere strangulatus est.

Anno post victoriam iugurthā secūdo cōsul fact⁹ est. Bellumq; a contra Cymbros et Teutonones decretū est. Tercio quoq; a quarto delatus est cōsulat⁹: quia bellū Cymbricū praebeatur. Sed in quito cōsulatu collegam habuit Quintum lucanū catulū Cū priora cōsules a Cymbris et Teutonib⁹ et Ambrib⁹ que erant Germania norum et galloz gentes victi sunt intra flumē rhodanum. Timor Romanū grandis fuit: quātum vir b. annibalē tempe punici bellis: cū Cymbris itaq; cōsistit. Et ex duobus prelijs quoq; copia aduicifinita erat ad ytalā transferit. Iterū a Caio maior Quinto catulo contra eos dimicantē est: sed a Catulū p arte felici⁹. Nam eo plio qd simul ambo gesserunt. et xl. milia aut in pugna aut fuga cesa sunt. xl. milia capta. Romani milites ex vtroq; exercitu. ccc. perierūt. Tria et triginta Cymbris signa sublata sunt: ex his exerati. Marij duo reportauit. Catulū exerati. xxx. Sed ab eoz mulierib⁹ grauiore pene q; ab ipis pugnas romani expti sunt: Nec etenim plaustis in modū castroz depōna ipse desup ppuantes diu obstitere romanis. Sed cū ab eis ipse nouo cedis genere tenerentur: abscisis esu cū erine ceruicib⁹ in hoc ostio sans vulnere turpes relinquebātur. Ferrus qd in hostes sumpterat in se suosq; verterit. Nā missa ad mariū legatione cū libertate ac sacerdotū non imptasset nec fas erat: suffocatis elisq; passim infansib⁹ suis aut mutuis coactere vulnereb⁹ aut vniculis emib⁹ suis facio ad arborib⁹ iugib⁹ plaustroz pependit.

Anno urbis conditae sexcentesimo sexagesimo secūdo: primū romē bellū ciuile cōmōtū est. Eodē anno etiam Antibradancus: causam bello ciuili Caius marcus serges cōsul redit. Nam cū Sulla cōsul contra Antibradancū gessurus bellū qui asiā et achāā occupauerat: mittit. Isq; exerati in Campania p uisib⁹ tenet: ut belli socialis qd intra ytalā gessū fuerat reliquē tolleret. Adhuc affectauit urbe ad bellum Antibradancū mitteret. Quare Sulla cōmōtus cū exerati ad urbē venit. Illic contra mariū et Fulpiū dimicauit: pzm⁹ urbe armat⁹ ingressus est Fulpiū interfecit. Marij fugauit. Atq; ita cōsulib⁹ ordinatis in futurū an nū Sineo octauioz Cornelio Lūna ad asiā pfect⁹ est. In tpe ipso dira pdigia visita sunt. Nam sub ortu solis glob⁹ igne regione septentrionis cū maximo celi fragore emicuit. Apud aretinos in cōiunio tuoz et panib⁹ fluxit. Tum enā oim generū animalia que inter hoies vixere solita erant: relictis stabulis pascuisq; cū balatu bimittu mugituz miseri abili ad siluas mōtēsq; fugerunt. Nec mox post hec: grania prodigia bella ciuilia fecita sunt.

Linea Consulū romānoz

Caius Cassi Longinus Petrus domitius Calpurnius

Scipio Nasica Calpurnius bestia

Caius Marius Quintus Catulus

Sineo Octauius Cornelius Lūna

Nilla patricius romanus? cū plurima iugurthino bello edidisset facinora. In patris gloria a senatu repositus: qui statim contra munda dāte in fluxu in achata et alia vicit. Die et antiqua atq; pelara sapientū famula: ortus: oēm vitā ab adoleſcentia quibusq; flagiens inq; nata vsq; ad questurā dunt: quā sub mano contra iugurthā adeptus est. In quā quidē officio vitā penitus conuuluit. Nā carthēnas iugurthe in anib; igit: munda dāte cōpescuit: focalis belli lue; repressit: cymne ditionē fregit: et manu p̄scriptū et exule esse coegit. Erat autē līs grecas laqueiq; optice eruditus: facilius acer: affatus: glorie cupidus: multar; rerū et maxime pecunie largitor: mo grandis: ita dubitari potuit: fortior an felicior foret dictator: factus autē tempore. repressit vt nemo illo inuito: nec bona: nec p̄ma: nec vitā ipsam remire posset. Sub pinata tandē vitā p̄ntolos se contulit morbo intestinali mortē obiit. Quo mortuo duo sunt clissima bella ita aliquid qd sociale dicebat; et ciuile syllanū sine habuerūt: que ambo p̄tracta sunt p̄ decē annos. Et o sumptus autē ultra centū quingenta milia hominū: viros consularis. xxiij. Senatores fere. ccc. xlvij. bis qui in tota italia passim deleui sunt.

Quam illa republica cōposuisset sub his cōsulis? bella noua exarscūt: vni in hispania: aliud in pauphis et sicilia: tertū i macedonia: quartū in dalmania. Nā senorū qui partū manarū fuerat ad bellum cōmouit hispanias. Adisti sunt contra eū duces Quirius et Caelius: ad tellus līt' eius. Et in populi ro. ditionē redacti sunt. Ad macedoniā missus est Appianus Claudius: deinde Cn. Serbonius Curio. Is dardanos viator vsq; ad danubij penetravit: ita vno tpe multi simul trūpbi fuerūt.

Bellū ferule p̄mū inter uicia vrbis herodonio duce fabiano in ipsa vrbē tentari est: sed hic cumulus magis sunt qd bellū. Ador impio p̄ diuersa terrarū occupato. quis crederet sicilia multo querni? feruli qd p̄mū bello esse vastatū: terrā frugū ferat: et quodāmodo suburbana p̄mūa lare fuidis ciuū latinū tenebat. Tandē p̄p̄na impatoris de eis supplicium sumptum est: fuitq; de feruis ouatione contentus ne dignitate trūpbi feruli in inscriptione violaret.

Anno sexcentesimo vrbis condite. lxxvij. L. Sergius catilina t̄pbi? Ador cōsulis nobilissimi generis vir sed ingenij prauissimi ad telendā patriā cōiurauit: cū quibusdā dāris quidē: sed audacib; vrbis a cicero ne vrbē expulsi sunt. Eoq; eius cep̄b̄ in carcere stragulan sunt. Ab antonio altero cōsule catilina ipse vici? filio est et interfectus. Deinde anno sequenti Junio sillano et L. murena cōsules? metellus de terra trūpauit.

Pompeius maximus? romanorū impator: maxio in p̄ccio apud romam nos habitus est: qui deuictis magna celeritate pyratus iterato contra viginti duos reges oriens impator designatus est: qui munda dāte i armeniam minorē uocauit filio viat. A graui terribi regi bellū inuulit: deinde albanis et regē cōp̄ herodē prudēter et biberen regem viat. Adortu: reos et arabes. Inde ad iudāā trāsgressus est hierosolimā caput gētis obsecut: non solū namq; loca vrbē ita ingentū muro fossaq; in arce munitam vix tercio mense expugnauit. Deinde o casis ceteris in fidē accepit: in uros ciuitatis euerit imperauit: hircanū sacerdoti o restituit: antiochū capiti uū romā dunt: bis gētis in asiam se recepit: reuerſus deniq; romas cum ingenti gloria triumphauit. Junio sillano et L. murena cōsilibus.

Caius iulius cesar qui postea impauit anno vrbis condite. 698. cuius bibulo cōsul factus decreta est ei Gallia trāsalpina et asalpina et comata. Adidit et senatus illi cū legionib; cenis. Cū quib; p̄ decē annos bellans grauissima p̄lia cōscat. Primo viat belucios et vsq; ad oceanū britanniā p̄cessit. Deinde Ariouistū regē cui auxiliabāz Arudes Marcomones Tribeti Angiones Eborac et. fugare cōp̄ulit. Post hec gentē belgarū et alios qui vno noie germani vocant. Deinde facto pontē rēbūm trāsgressus. Bonuit autē annis. ix. fere oēm galliā: que inter alpes et flumen rhodanū: ibentis et oceanum est: et arcantus p̄tor: hinc bellū successit ciuile exequandū. Cesar est et gallia rediens victor alit cōsulatū penitus: contra dictū est a marcello: a bibulo: a pompeio: a cōtione: missusq; vt dimissis ceteranb; ad vrbē rediret: et pompeius cū impio missus est: p̄pter quā in iurā potius commune et plusq; bellū exoriti est.

Linea Consulimur ma norum

Sulla

Marcus Fulvius

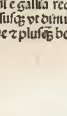
Quirinus

Caelius

Appianus

Cn. Serbonius

Appianus

Cn. Serbonius

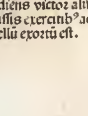
Appianus

Cn. Serbonius

Appianus

Cn. Serbonius

Quinta etas mundi

Florentia nobilissima et indita ac primaria verbus eburie. Eius origo refert in silanz militum (quibus is ager a filia assignatus fuit) aduentu. Et quia primas illi sedes ad armentaria cepit fluentiam inde primo dictam voluit. Et quidem primus apud quem primus eius loci mentio facta est fluentinos dicit; pluerit anno appositos. Venerunt vero hi milites ad annus condite verbis rome sexcentisimū et septimū supra sexagesimū. vnde in eis habuisse videt florentia ante christi dei nostri aduentum annos circiter octoginta tres. Condita igitur fuit florentia ex feculanis ad ripas arni fluij; et pasci bonum fluenta vocauere. Que cum auspicijs fundata felici⁹ vicinas per circuitu ciuitates excellere: multis modis imperiū. propagare cepisset florentia longe melius q̄ fluenta dicta est. Multas ea ciuitas per Gothorum tempora in comodis agitata est. Totia enim cum inuicem unita et desolata fecerit. Quā karolus magnus instaurare fecit: maioreq̄ ambitu membris arcidedit. Et dignissimis priuilegijs et magnificis decorauit. Itaq̄ florentia acceptis vi et in se populariter traductis feculanis ad anni salutis quartū et viginti supra nullis plurimū opibus et gloria est aucta. Quo item anno Henricus primus impator ecclesiam sancti Miniatensis ad muros florentie edificauit. Et eo fere tpe per priores artū et vixilleros iusticie sicut nūc fit gubernari cepit. Percreta in vbe p̄ter reliqua ornamenta incredibilia basilica insignis et stupendo opis fornice est ornata: glorioseq̄ vix in dicata. Et quarto abinde anno pallaciū item superbissimū quod inhabitant priores edificari cepit. Quinto postmodū anno scz. 1071. ductū est pomeriū: et membris vrbis est ampliata: et ripis fluminis vlti sacros diui Laurentij edes perpetuo ambitu deducta. Turris vero minore inter ceteras vrbis campanarias speciosa ad annū inde primū et tricesimū exarata. Ibi curiosis inder maxima in veneratione habet: ob cuius honore edes p̄clarissima in celebriori vrbis loco

dicata habet: quia baptisum bant. Cuius value ex solido ere censunt: ubi noui et veteris testamenti hi
 flore inenarrabili ope sculpte habent. Florentia cum omni italie ciuitatu flos nuncupetur: cui fieri pulchri-
 tudine et cuius uerbanitate: viros quoque in omni genere virtutis plantiores habuit. Quodulque poesis or-
 nata sunt. Dante Aldegerio et francisco petrarcha. Quorum hic patre florentino sed exule apud aretiu natus
 et arquade inter colles cuganeos mortuus ac sepultus est. Ille florentinus parentis flore uatius. obiit
 Rainerius parma et ui. Paulopost totum habuit pictor et celeberrimus apelli equipanda. Habuit quoque ac
 cursu iurisconsultorum principem: qui ius civile egregie interpretatus est. Reddidit et medicum Ladam omnium
 clarissimum. Ornatus sunt consilio medico que opum affluentia humanitate et liberalitate supantem cives
 europe celebrem reddidit. Cumulantque eius felicitate filij sui et nepotes qui florentie ubi plurima addidit
 altas super oes: eius uiri summi magnificencia ostendunt. Et priuata eius edes in uia lata citrate roma
 noz opibus compande. Florentissime autem urbis organum getasque res abiunde completus est Leonardus
 arctus. Secus florentina sesula urbes uetusta et multior scriptis pletum Salustij et Liuij celebrata interie
 vel ut sup in florentia populi opesq mirant. Et cuius monub qui ad orientem vergunt Buno torres oris
 florentia abluens memia: florentina urbem diuidit annos amnis pontibus in ea quatuor magni opis uiri
 eius. Vallenti amni supiore qua nulla habet nunc ager florentinus: uiri optimi feracioris quidam pfluert ar
 no appositae planities ambie fuisse palustre aiunt. Comendanda est multis in rebus florentinor: prudenti
 et iurum nariet qd eligedis cancellariis que oratoria spectat: et q vocat humanitas: studia pitos acceptat: ut
 Leonardus et caroli arctinos Poggii: et an eos collatu q scribendi dicatidq arte discretissime tradiderit.

**Linea Regum
Byrie**

Antiochus pius

Antiochus inondus

Demetrius macero

Philipus

cessit. et tunc Byrie regni sine accepit qd p ducentos viginti annos sub regibus
regi. durant.

Dicit vltimu regem syrie et a Pompeio romanis tributaria effecta est Byria: Pompeius hierosolima veniens vrbem cepit: templu referauit et ad sancta
sanctor: vltz accessit: bircano principu sacerdotu donauit. Antiocholu ei fratrez
abduxit. Et tunc iuda libertate penit: deposuerunt et subiecti romanis esse ceperunt
Et pompeio senatu principu regioru curia comisit relicto secū duabz cohortibz.

Gabinus in syria in filius est: vt scauro succederet. Is comedata cura repli hū
cano: gēte iudeoz in qnqz conuē: diuulsi qsi petharchias iudee frāges lupia

Cassius romanus consul pompeii collega: mortuo gabino syrie p̄feci de in
lū sinū a senatu surrogat: vt maxime parthos syrie vicinos rebellantes reper
meret. At quidē cupidissim: et insaniabilis cupiditatis: qui audita hierosolimita
ni tem pli opulenta quā pompeius inuicē reliquerat: vrbem ingressus: templum
quadrū: opes duoz miliu talentoz abstulit: inde euertens p mesopotamiā parthibz puenit: moxqz eunt al
ten transiuit: et q̄ p̄ carā penit esset parthi subito ingruentes sagittis oppellere romanos: et rapido equat
tu cassianu p̄secuti sunt: et cū circūueni turpiter interfecerūt: quidā scribūt aurū flos ei infusus ei interisse.

Sic Cassius p̄fex syrie Crauo successit. Is tandē mouit exercitū contra Petraianū nonaginta argē
ta talenta a iudeis extorquens: denū a philippis occisus est.

Tunc antiochus confortatus Triphonē persecutus est et in fugas veni
Cum Triphon erat partium alexandri primus. Is videns qd omnis
exercitus murmurabat contra Demetrium iunt in arabiam vt reduceret
inde Antiochus: dande cogitauit Triphon occidere antiochiū et imponere sibi
diademata: sed dande cogitauit Triphon occidere antiochiū et imponere sibi
antiochus in terram patri suoz: et cōuenerit ad eum omnes exercitus ita vt
pauci essent cum triphone. Deince obsedit dorā et conculsit triphonē: tandem
in parthia occidit.

Antiochus Spondius fuit filius antiochi pii. Qui de regno fugit in par
thos.

Mitridates pharnacis regis parthoz fili: et pon
di rex fuit. Apud sinopem natus educatusqz qui
cum puer parēbz orbatu: est: mox vt adoleuit sumit
mos populos et Scythas in suam potestate redegit
Et cū romanis p quadraginta annos varijs euentibz
cruciatissimū gessit bellū. Hyrbicam ac capadociam
similiter adeptus. Asiau. phrigiam paplagoniā et
Macedoniam inuast: multa et paelara agens prela
nec vna yta romanos aggressus est. ferūt hinc duos
et viginti linguas (tot em nationibus ui perauit) no
tas habuisse: vt qua quicqz lingua ei postulasset: ea
dem sibi ius redderet. Et cū lris grecis inuidus esset
inussit etiā opera daret. Gobietans crimine laboris
parēssimū. Cū tandē En. pompeii nocturno sluo vi
cit castra diripuit quadraginta mille ei occidit. Phar
naces filius ei cū alios filios trucidasset exercitū ad
uersus patre duxit. Mitridates diu ex alissimo uiu
ro filii frustra p̄secutus. Etiam descendens ad vixores
pelicos et filias suas vti em oibus dedit. Quis ipse
uouissimus oim hāuissset: nec ni ppter remedia quibz
se p̄uenerat veneno inuicē posset hāllū quendā viti
gio milite mutauit: eiqz inuulū p̄ebuit. Perijt autēz
apud Bosporoz qui regnauit annis q̄draginta. Quo
mortuo apud Synopen consensu pompeii regali sei
pulchro conditus est.

Demetrius ille frater Antiochi p̄cedētis fuit
quem Alexander rex iudeozum occidit.

Philippus vltim⁹ Byrie et Asie rex. iij. regni ale
xandri regnare cepit et regnauit annis. ij.

Regnatē Antiochus ei⁹ patruus in parthos fugiens
pompeio se tradidit: post quē statim philipp⁹ hic a ga
bino consule captus: regnū ei⁹ in romanorū ditioem

Mitridates rex

Linea p̄fildum Byrie

Scaurus

Gabinus

Cassius

Cassius

Cassius

Lugdunum transalpine gallie vrbs. Viennē finitima. Octavianū augustū templū: Eusebio ref e
a mirantio planco ciceronis discipulo oratoris clarissimo: in colle quodam vbi Arar vna rodani
colonia est: paulūq; vetustior agrippa: dno hic notū amnes in mare mediterraneū curretes Arar rod. multisq;
conueniūt. Nonnā incole appellāt. Que sup̄ reliquas gallie ciuitates Narbone excepta vroz clarissimoz
ordine diu claruit vt Strabo habet. Nā et vltius magno fuit illis Euporū ac in presentiarū est. Aduentū ar
gentē atq; aurē eo in loco iussu augusti romani signabāt duces. Templū cūq; ab vniuersis gallis cōmuni
designatū impēta. Et augustū cesari dicatū: ante hāc vrbe edificatū est vbi fluminū est conflu. Adest et ara
dignitatis epimie gentū. It. numero inscriptū habēs titulum. Carūq; singularū statua vna: hanc vrbe gen
n olim Begogianozū presidere cōstabat. Que in rhodani et dabudis fluminū medio iacet. Reliquē debinc
gentes vt getes ad rhenū partim a dabude partim ab arare discernūt. In nāq; amnes ab alpius relati
deinde in vni aluē cōfluētes delabunt in rhodani. Rursus aut sup̄ arē rhodan? vicinā desert allobro
gum metropolim. Tnb? bis fluijū euenit vt intro in aquilonē: dehinc in occidentē deferant. Itaq; in vni
randē amne cōfluens in austrū iterū curuat? excurrit. Quoad erupit: alijs acceptis fluminibz. Et hinc reli
quum in mare cursus p̄ficit. Templū vero vna cū tota regione sicut Seneca ad Lucellū refert factū quiesuo
tempe quo ad Agrippinā: videlicet tempe Senecae epistū est. Nā vrbe inter celtas ascendere quibūdā pla
cet. hinc plinius. Qui prim? romē latinā rhetoricā docuit? dixit originē. a quo Cicero se romē puerū au
q. fratre latine primū docuē tenuit. hinc sanct? Augendus vita et miraculis clar. binc sanct? Celsidenus
episcopus. Et S. Baldomer? cui? miracula crebra ciuitate reddūt illustre. binc roman? abbas: qui prim?
ibide vitā dērenūciat? dixit. et mltorū exuit pater monachoz. Quia? etiā hec ciuitas sancto Thienō epi
scopo: et Hyrenō epi polycarpi discipulo: qui ibi martyrio coronat?. In ea domician? abbas: Lupus epi
et anachorita. Antiochusq; epus qm in dño quiescūt. Iuss? p̄ cetera angelis prim? ibi vitā finiuit. Nec ui
dita vrbs si antoz regib? diu paruit. Aut ibi solōnes nundinas iustitruunt. Ebi et pilatus et Herodes (vt
fertur) a romanis principib? relegati vitā infamē finire. Lugdunū aut? (vt aliquib? placet) a lingua Celsas
legione sic appellata illis locis frequen? biennātē dictū est. Lugda em gallica lingua idē quod sulcorū
signat. Sic etiā vt refert Lact? legio quedā romana apud hispanos locata est: an uenē fuit Rapax ad ter
rendos bis appellatōnibus populoz: Nam nomia sunt ista pene inuicēda seno

Lion :

Linea Christi
Jacob

Jacob pater Ioseph natu-
ralis sed heli pater eius le-
galis fuit. Huc Matheus
illi Lucas commemorat.

Alexandra vxor Alexandri regis iudeorum re-
gnauit annis nouem. Nam matris suus mori-
tus Dircanū z Aristobolum liberos reliquit.
sed regnum hinc Alexandro vxori tr adidit. Et q̄ Dircan-
us rexu gubernatorem ignouit vitam oculum ali-
gerat. Aristobol⁹ p̄ officia zaudat⁹ erat. Ip̄a cū p̄p̄o
plurimum diligebat. Quē suscepio magistrali dircan-
um p̄ter erat principē sacerdotē statim ordinauit.
Et p̄ tota in iudea breues p̄bancoz. Quoz cōsilio
vrebatur in omnibus. nomē aut regniū ip̄a tantū fere-
bat. Et om̄is cōsilio optinates iudeoz occidit aut cri-
tulo damnauit cōtribus ofa. hec tamē mīta gessit ad re-
gni p̄seruandū callida careregre detractione. At tamē cum rex bonu aut iusti
aduerteret anq̄ vitā finiret ad summa cū amaret negotia domus sue p̄daret
Et post moxtes multum miseris regni cōpleuit.
Vente tunc suam in pace custodit. Deniq̄ cum
imialitudine iussimam iudicisset. Aristobolus
collecta plurimoz manu post matre feregratu
vita declinat. Illa paulo p̄ anno etatis sue. 73.
vita recessit.

[illegible]

1. **A**nthobolus p. pompeiium post decalationē urbis captiuis ad romā p.
 2. **B**ucus est. cum duobus filijs alexandro t. angironi totidem filijs. Et
 3. **E**xtunc inde libertate penitus desepitunt. t. filibeni romano esse cepit. Et
 4. **N**ec inde admittuntur. Quia inde p. missa iuxta gabiniū. p. offi be casu elapsi
 5. **E**t roma anthobolus. qui magno exercitu iudeos coisat. ad ci debellandi mis
 6. **S**us est a gabiniū antoni anthobol. p. gabiniū capsi. iterum romā p. n. In
 7. **D**issidio pompei t. cesari in synā ci duob. cohortib. missis. verū spes cōmū
 8. **F**rustrata. a studiosis pompei veneno petijt. cum iudeam in potestatem cesari
 9. **S**ubijcere attemptant.

Alexander pater filii? aristoboli. Is dux romae cum pater duceret et itinere fugit. qui magna manu collecta in eam populabatur. Et hircano patris in fidas ponebat. Obtinebat autem munitionum loca alexander hircanum et Machab. ruit. et scis deinde antiochie a sapione securi percussus iuxta tenore litterarum pompeii. prius habita accusacione in iudicio super his qui in romandae admiserat

Antigonum filium Antiochi iudeorum regis filius. Alexander z antiochus bo-
tadani antiocho filio fuisse cum duabus sororibus fugisse castris. Ceterum
iudeos potius antiochi iudum viri strenui iudeos procuratorem con-
stituit. Et iterato burcano antiochi patri regni concessit. Ita tamen vno re-
vocatur. Antigonus ab patre parthos regis configit ibi. Vnde ab obtinuit
cefariis perfamit iudeos vbi cum expugnatis coprehensis burcano aures de
tribus traxit. Quod quia causas ab antiochio astate oratione herodes regi in
dece declaravit; qui violenti verbum ingressus antiochi compendebat z ab
antiochi in antiochiam vincum remisit. Qui suspecto scitum paritum miteret
Et hic finis generis antiochorum. Nam de familia sacerdotum fuerat. Et re-
gnum iudei deiecit.

mi re/ Alexandra
mor-
unt.
dur/
a ele
pfo
arca/
unt.
flis
fere-
et et
and re
me cum nec bonu aut iusti
negocia domus sue pduca
Linea pōtificu
Durante

Anticobolus

Alexander

Antigone

Belli civile cesars et pompeii exercitū andū anno primo regni deopatre surrexit. quo fier calamitates que in plijs accideret pueniunt etia populi ro. fortuna mutata est. causa tunc calamitatis eade q omni nima felicitas. Eam enim cesar gallias invadit Crassus asiam: Pompeius hispania. res nra rimos exercitus: etia sic orbis imperia societate tū principij occupat. decem annos nra ista duravit. Et tunc qui mutuo metu tenebant. Crassi morte apud parthos: et morte Julii cesaris filie que iuxta populo genem fecerat: eo neordia in armionij federe tenebat. statim emulatio erupit iam pompeio suspente cesaris opes: et cesari pompeiana dignitas graus. Lūc cesar a rope quieto potuit impetio: traiecit in greciam ubi pompeii ob sedit et eo diuicams magna dade cū omni exercitu fulus est et supuentis noctis beneficiis illis euit. Cesari agnecitatio p epiū in thessalia prexit: que pompeius cu maximo corpis infectus vniūqz acies struxerit. pigitati est itaqz ingenti contentione dubia forte. Tunc pompeii fulus est exercitus. pompeii statim alexandriā perijt vt a pbelonico auxilio acciperet verū is ingratissimū fortunā: magis q amicitia sequens cū occidit: et caput eius cū anulo cesari transmissit. Quibz visis statim lachrimas effudit. mortuo pompeio cesar a pbelonico paricida insidias prelit et alexandrie vbiqz potū deo patrā ab exilio reuocauit et regnū cōtulit. Inde biennio syriā piagatus phariacem mtridans filij ponio supant. Postea cū romā venit itatū dicitator et consul creatus in apbrica trāsiit. reuēde de coctens belis triumphauit. Regressus est romam ubi se imperatorem vocari fecit. Et sic republice finis hic fuit: que per annos. 464. durauit.

Marcus Tullius

Catilina

Cato posterior
vicensis

bis copia est glis. Dic quoqz quanto humanam gloriam fugiebāt: tantum agis illi gloria sequetur. Quisqz inter alia sue virtutis opera: ad humane vite instructionem cibicam mores cū finis rationibus in libris composuit. Et quo vt auit: paruis ille liber memcas: qui paruis legi crept. Et de eius sen tentia hanc memorā dignā ponimus: humana vita propie veluti ferrum est. quod si creceat confectur. Si vero non creceat rubigine consumit. hic recte Augustino seipsum occidit: viciatiam cesaris impantē terens: atqz subijci nolens.

Marcus cognomento Marcus et Cicero pbs maximus et orator princeps ac oratorū cōsul. Hic testillor familia que ex nūmicio arputat originem traxit et principij generis in nullis volcoz regem rescebat: patres nulli et obliuī trantē habuit. qui vt pmi dīcedi cap ar fuit: ingenij magnitudine eqles excellit. Prima eius cōmendatio circa poetica cluit: in quo libellos quosdā edidit. Cresce tibus annis soluta oratione nante sue magis confitentē ad adiuuauit: puerilibus studiis pacis pbe et tū ciuili operā tedit: post hec sub sylla militauit iurisco bellore: edilis inde factus: reuēde suffragijs po. ro. pitor creatus est: postea cōsul vna cū C. antonio. M. antonij oratoris filio tam gloriose dī cōsuler imperij: ex erant vt pater patre appellatus fuerit: hic piam antea nhs inuēgnit explicauit: et ex ingenij sui felicitate cōplurima scripsit. Et terrena vxore tulliola et marci filij habuit. Demū inclitus orator anno etas sue. 64. ab antonio per suos satellites sub spē eozdie ecedēte octauiano occidit: et in inimici rande ignominiose perit.

Catilina nobili genere natus magna animi et corporis vis sed ingenio ppa tissime fuit. Hicqz iuuentutē suam exerceere studuit et esset aio audax: subdoliū varius: et cuilibet et simulator. Qui cum esset flagitiosissimus vir et omnium fauoroloz dux: hoz catruas circa se tang habere voluit: quibus fictus foce tibus: ipse flagitiosus catilina ad opprimendū tempu. consiliū cepit: et ciuīl rima spes esset consequendi consulari: pestifera cōiuratione contra repu. Mar co Tullio Cicero: consule attentauit. sed cōiuratione pualata detentisqz cōiuratoribus. Antulius ex clarissima corneliōz gente ortus magistratu pmo a senatu abdicatus. Inde cetbegus statilius gabinus et cepan? senatorij ordinis vni. deoero senatus in carcere missi: statim vna cū ipso lentulo laqueo strangulati. Quod vbi catilina cognouit in transalpinā fugere cogitauit. quo conperit: ut antom? et quibusdā legionibz ipm pseques inret cōstruissimas legiones cōfodit. atqz ita ciceronis virtute respn. a magnis turbationibz seruata est.

Cato posterior catonis supioris pncipos: cui ppiū nomen. Ad. pncipos ca fecit vir doctissim? qui ita doctrine cupiditate flagrant: vt ne in curia quidē dux senatus ageres a lectione temperaret: quo minus grecos lecitaret libros hac scs indultia: vt offederet alijs tempora deesse: alio sūspesse temporibz. hic tacebat rempublicā magis virtutibz q armis esse tuendā in dicens. Nolite enīstare in a iores nostros armis tempu. ex parua fecisse magnā. Si ita esset: maiorem nos haberemus. Quippe quibus socior ciuili ptereaqz armoz atqz equoz maior no

Quinta etas mūdi

Linea Regum Egipri Ptholomeus dionysius

Cleopatra

Ptholomeus filius Aristoboli et Crispis vxor eius quattuor filios et vnica
filiam habuerunt: quę autigonus apud cesare accusabat. Is velle pro-
recta vulnera demonstrans: verbis non opus esse cicatrices fidelitatem
ostēderet inde perator iudee declaratus est. Post hec facilius hierosolymus natu
maiores sub se procuratore stant et herode galilee pfect.

Ptholomeus dionysius. 12. egyptior rex. regnavit annis. 30. Ad eum pompeus accessit et auxilia ab eo
accipiet. Cui ppter tenacitatem eius a senatu datū fuerat: verū vir ingratus. Pompeius occi-
dit. Porcius igitur pompeio cesar alexandriā pfectus a ptholomeo paritica insidias pulit. qui in-
sidiantū hostiū inopinata multitudinē circumiens scapha cesarē confugit: qua nior subsequenti ponde-
re mersa p ducentos passus ad uanē vna manu qua cartbas tenebat elicata nando puenit. Sed paulo
post nauali pso regiā classem cepit. Et vbi ptholomeus liber euasit cesari tenno bellū inulit: qui ei oī cer-
citū delectus est. Rex scapha cceptus fugiendi causa multis insistentibus cemeris est. Cui corp' ad linc
denolūm loricę aureate indito cognitum fuit. Ac si cesar alexandria pontus cleopatrā ipsius ptholomei
sorore ab eilio euocant: cui regni contulit: quę post regio comitatu vrbem ingressa est.

Cleopatra egypti regina dionysij aulcis filia quę ppter flagina alexandriā cicerunt. Tam post
morte fratris cesar reginā constituit post morte vō cesaris et res in philippis gestas Antonius in
asiam pfectus est. et cleopatrā sumis cōpletus est bononib' adeo ut eā sibi vxore acciperet. Et filios
erea pcrenet. Ambo etiā in antio bello fuerunt: ambo fugerūt. denū ab augustū superati sunt. Mā antio-
nū angustus in nicopoli vrbe capū coegit sibi ipsi manū inferre. Cleopatrā vō et vnu in prātem redire
rēt. quę paulo post et ipso in vineulis: alios in sepulchro antioij viri sui dam admoto aspidis moritū conei-
bit hec quippe nulla fere nisi oris formositate et vere claritatis nota refulsit. Sed cōstrano auaricia crude-
litate atq; oī luxuria mīdo conspicua fuit. Ac siclagidariū seu egyptior regum impeni ceterum est: quod
p anno. 306. sub regibus tredecim gñauit: et augustus furente egyptū compulsi.

Herodes amparans iduice hinc a romanis iudeos regniū suscipies: regnat annis .37. Antipater enim ipse Sabini synectici adeo virtutib⁹ claruit vt regniū coniūgi meruerit. Et regis arabū usq⁹ viros accepit. Et quā quō filios suscepit sc⁹ phaseliū: herodē hūc cognomīno ascalo nūc: iohanni p⁹ sctozum vnicū filiū noīe salomā. postea veneno extinguit. Et phaseliū pmo gent⁹ interfecit: herodes ad antonium cōsueg⁹. inde iudeos coronat⁹. Contradiditq⁹ august⁹ traco nūc: et tūc i totiq⁹ manūm. Edificauit aut in ascalone domū regā. Et deinde agnomianus est ascalonita. Marione em idum⁹ fuit ex parte arab⁹ vero ex marie. Et etnē xpī dñi nūc nūc viciu. Regniū t sacerdotū iudeoq⁹ pri⁹ p successiones maior tenebat destructū est. Resc moysi ppheta cōpleta. Nō reliquit princeps de iuda: nec dñe t sermoz bus ei⁹ donec veni t cur repositū est: et ipse erit expectatio gentiū. Ipse suscepit regnū samariā a sua amie ns cingēs. Augustū in honore augusti idē sebastien appellauit. Postuq⁹ aquilā aureā sup speciosam portā templi iudeis egregerēb⁹. fecit quoq⁹ herodion in q⁹ sepult⁹ est. Templū magnificēssimē de orauit. De mī anno. 26. bircantiū pncipē sacerdotū t ei⁹ filiū qui patri in sacerdotio succedē t debuerat interfecit. Eo rozq⁹ ei⁹ vxorē suā cū duob⁹ filijs ppijs t adolecentib⁹ atq⁹ vxoris maritōes interemit. Prædixit quoq⁹ crudelitātib⁹ hoc addidit: q⁹ sorozū sui noīe salome virū occidit. t cū ex alteri vxorē dedisset ei⁹ ipsū e vita sustulit. Scribas pterea oēs ac diuine legis interpretēs simili scelere genuit. Postroano funestissim⁹ vir cū dñi xpī nūc iude magoz iudicio cōgisset. oēs puulos bethlees gladijs peremit. Quo facto repetē morbo interitus pūlis: t scitēb⁹ toto corpore verūb⁹ miserā exalauit aīam. quib⁹ suspēdit⁹ filijs relictis sc⁹ archelao: herode antipa: antipatro: lysania: t philippo. Et quib⁹ quoz fūere tetrarche vt ex euāgelio bī.

Quinta etas mundi

Agrippa colonia q̄ ad sinistru rheni lat^{us} sita est. loc^{us} z situ z flumē clar^{us} z pplo. quā alij scribunt Agrippinā dūctā q̄ uicē Colonia dī cū. Ea inferioris germanie ybūoz vrbis ad cite rioris rheni ripas sita. Tempozib^{us} enec troiaⁿⁱ in a qdā troiano colono noie^{re} v^{er}ficard^{us} cremonēsis h^{ic} iuniciū sup^{er}sit: s^{ed} postmodū Claudii im peratoris iussu qui agrippine marie^{is} fuit. z ybio rā pples a suen^{is} fugat^{is} instaurata extitit. z ab agrippina vxore ei^{us} cor^{por} pgentia ducta appellat^a ta. quā vrbē sic cōditas vbiū ppli habitare cepe runt. Meriores tñ historia oēs assunt q^{ui}. Agrippa colonie ill^{ius} auctor fuit. Qui licet multa domū multa foris preclarā cōstruxit. illam tñ ex eis^{us} dignā cēssit. cui suū nomē imponeret. Edi ficator ac bellator. egreg^{us} dignusq^{ue} habit^{us}. quē august^{us} v^{er}bi generū ex toto orbe religeret: nō q^{ui} liscūq^{ue} filie: sed dilectē: sed vnice: sed angustē. Is vrbē in emilianonē Treueris opulentiā sumā ordinauit: vt seditiones gallic^{as} cōprimere posset. Muldericus aut rex frācor^{um} lōge postea ex agrip^{pe} pma fautores Egidiū romanū eleget: francis im positis ex francoz incolati. Coloniā appellauit quāq^{ue} nōnnulli coloniā romanor^{um} esse dixerūt.

Que ciuitas cū romanorū socia esset: fatali igne psumpta est: in q̄ capitolū z edificia z n^{on} roma noz instar fūere z adhuc nōnulla extant: habet em capitolū ad effigie^m romani nūi q^{ui} p senatus illic pacis z belli consilia agitante: die famosi in uenies ac puellē nocturnas laudes deo cōcūnt: eterna cōcordia. Hic rotarū z armoz situp^{er} ac gemit^{us} captiuozū. Hic quies z gaudiū ac iocan tiū voces. deniq^{ue} illic bellū illuc pacifians trūi pbat^{ur} ingredit^{ur}. Et idē ibi templū vrbē me dia pulcherrimū quāuis inexplētū qd̄ baud im merto sumū vocat. Adagor^{um} ibi regū corpa ab ozu vsq^{ue} ad occasum tribus salubus transuena Quos ad eth^{er} cū quondā regē ad pcepta vai gientē cū numerib^{us} v^{er}neratos legimus. hec li bera ac insignis vrbis metropolis est. Cuius ar chiepiscop^{us} romanū eligit impatorē. In ea mul ti scia z scitatie clauere v^{er}it: quoz de numero se uerit^{us} ipsius vrbis ep^{iscop}us. Est albertus magnus cur^{us} corpus apud predicatoros obseruaf. Hic jo. ex thebeoz legione cur^{us} sui agonis cōple uerūt. Trisula q^{ui} cū vndec^{us} virgūū milib^{us} z ali j nōnulli in ea martiriū pmeruerūt. Admū autē quāta ibi ciuitas que vrbis spēs: que viroz

gratias que mūdi de matronarū. Deruentus
gens colonie nri esse vulgo pñatus presertim
mūco franciscus petracha scribit. Qui hoc in
figne spectaculū vidit. In vigilia Johānis ba
ptiste cū sol ad occidēte vergit. Qis nra pñada
ro t ingenti mulierū agmine tegit: t incredibi
lis sine offensione cōcurfus erit: vñssimq; ala
ces pars herbis odoaser: inuenis reducisq;
post cubitū manibus candidas in gurgite in an
t brachia lauant. Et nādit oēm totius anni ca
lamitate eminentē fluminali illius diei ablutione
purgari: t donec p lenora succedere. Itaq; lu
strationē esse annuam in crēausto semp studio
cultrū colendūq;. Q nimis felices rheni accolēz
quoz ille mēnas purgat germanie superioris
nec hister nec albis italicoz nec padus vñq; va
luit purgare necyberis pigritia sūt becfium/
na. p ppe colonā aquesis vñb. Aquigrant
dicta karoli in agm sedes. t in tēplo marmoreo
vcrendū barbaris gentib; illi pñcipis sepul
chrū. is flauit ut succēsores sui primā inde col
ronā. Et pñā inde in pñpī auspiciā capēscēt: t
q; hodieq; seruaf: sēnabit qdū romani frenā
impērij ibentonica manus agit.

2. pomponius

Leoncus

4. agrippa

L. pōpoti^o hūstōne^o
t orator arellēnāz
scptoz p b tēp^o (eulēbio
teste) dar^o fuit. q; geo gra
phie libellū edidit. in q;
vñdū distāntias t loca
quēq; mēsurat.

L. Leon^o grāmātic^o
vñssim^o. Qñ. pō
per libet^o. Is iussu dñi
sui pōpī pñetaria in me
dicina q; pōp^o deuictio
mēndate i suis sēmis
cōperat: i nrm trāibit
sermonē. mēndatos em
mediane curiolis ab oi
bus sibi cū suis singula
medicinalia exq;res cōmē
tationū boz t creplaria
i archanis suis reliq;rat.

Agrippa gener oca
iani edificator e
gregi^o rouic q; multa cō
struxit i edilitate sua ad
iecta vñq; aq; ceterisq;
corruuaf atq; emēdat: lac^o septīgētos fecit: idēq; fuit qd octa^o iuuu augustinū pplo romāo vñū petē sūratū
rñdisse scribit suetom^o tot aq; inodunt agnppa gener me^o t vñū qñt^o colonieq; nomē t dignitate dedit.

Quinta etas mundi

Augusta vindelicor inclita et superioris germanie vrbis vetusta. Cuius origine aliqui quā vetustissimā ostendere cupientes sicut ceteri mortalium gentem suorum a Iaphet descendente eam primo inhabitasse prima scribunt. Ibiq; eam condidisse vbi habundantia aquarū: salubris aer et alia opportuna de facti haberi possent. Venientes enim sicut ad remam locū aptum considerantes et ad tuendum naturā muniri ob concursum duorum rapidissimorum fluminum vnde et licet. hanc urbem primo edificauerunt. Eamq; vindelicā a vinda et lico appellabant. Ea enim regio postea vsq; ad alpes vindelica dicebat. Tunc uersaq; montana pars in orientē et austrū vergens a rebus vindelicisq; teneb. Vt Strabo ponit. Eam autē mox vetusto vallo ac fossa cinerunt amazones postq; europam inuasitū fucuos sub marsepia infuisset armis et securibus paucis ex hac vbe cedere vsq; ad alpes cogerunt et desolatā reliquerunt. Cū bec ante cladē troie pacta sint. Eam ciuitatē ante troiam fuisse opū anē. Et temporib⁹ eius filiorū israhel de egypto ante roinā quingentos et quinquaginta annos conditā asserunt. Quā quidē a troianis octam dicunt. Egentes autē sibi deam Zisani quā cerere fuisse opina nē. A qua hec vbes zisaria dicta. Cuius templum vsq; ad tpa romanorū inuolutū pmanuit. Id vetustate collapsus nomē collis seruauit. Qui ab incolis Eysenbergs hodie vocat. Per vindelicos deinde ac rethos florentissima cū muris ac oppugnaculis facta. A romanis plurima bella pfecta est. Cū libertatem semper optaret: se a romanis vindelici alienarūt. Ideo diu uis Quamuis Augustus Tūc Ennū ptozē cum legione marcia: ac alijs ducibus in eos misit. In qua Auar bogudis regis filius adolescens in armis apud grecos et latinos peritus. Et Varro tribunū multum claruerūt. Hi ciuitatem in fine statim multitudine romanorū obfessam vrbis affecerunt incommotis. In ea oppugnatione Auar grecus occidit. Et in vico crechisaueron vbi sepultus fuit tale epigramma reperitur. Hic nomen terris bogudis dat regia proles. Grecus auar pecudis de fucis nūce litrans. Per rix et petroz: cuius legio marcia vt pauci superessent in ea clade qui rem gestam recitarent. Locog cedis nomen dedit perdita legio in media nunc ciuitate perleib dicta. Ideo scribitur. Indicat hic collis romanam nominē cladē. Marcia quo legio tota simul perit. Varro quem veterum notuunt anie

transmisso in paludibus se occultans laurum vernum sibi nomen dedit. Is postea consul statim infeliciter obiit. Et ut Suetonius refert qd Octavianus Augustus omnes graues ignominias cladisqz duas omniūqz uice alibi qz in germania accepit. lolianam atqz varrianam. varrianā penē exatibile tribus legionibus cū diu celegantibz et auxilijs communibus cesis. Deinde augustus p. Libernū Theronē C. nini Brutus frater ei⁹ reuolues regiones aggressus est post varrianā cladē effluro tricinio vindelicos deuicit atqz vrbem corz inuolutam reddidit. Et ut verba strabonis libro quarto affinnit. Tribus romanorū milib⁹ cesar augustus missis postea instaurant. Aduris ac turribus ampliavit. Cūqz auspicijs Augusti victa et aucta erat in donore augusti Octavianū Augustam appellauit. De his bellis Octavius in odis mentionē facit. Videt rectū bel la sub alpibus deulsum gerente vindelic. Quibus mos vnde ductus p omne tempus amazona securi detras ob amment et. Tam autē Eucui qui potentia et hominū frequentia reliquos antecellit. hanc vrbē p. tutissimo elegit. Deinde in romanū imperio stabitis ac fidelis pmanit magis incrementum habuit ac multa pscie vscutans monumenta in ea relecta sunt. Anno autē salutis quarto et quinquagesimo sup. nō. gentesimū et vltia yngari germaniā et succiam vastantes Augustam obfiderūt varijsqz dadibus nectos rētos ac fucuos affluerunt. Otto primus impator aduersus eos pluribus diebus decertauit. Eosqz tandem ad internūonē prope Augustā relect. Tres quoqz in eo pcelio corz regulos captos a milib⁹ suis ad eū pducitos cum ob elemētia se uare coarct. Eucui co nolente suspēdio necarunt. Eccegit in eo bello Regnoldus comes frater sancti Valtrici et Regnoldus fili⁹ fororis sue. Deinde diuus Valtricus episcopus vrbem illustriore fecit. et eccliam sancte Affre instaurauit. Que olim ab Andia et uic ab dnmis lesio nem sentit. Et eccliam sancti Jobannis et sancti Euphansē construxit. Ornat qz hec in pialis auitas publicis et priuatis edificijs pulcherrimis. Et pferam basilica epali ampla beate Marie virginis dicata. Et cenobij sancti Valtrici ordius diui Benedicti in quo corpus eiusdē sancti cpi et Sūmperi ac beate Affre mar tyis ac plurimorū sanctorū pēpulo honore obferuant. qui anguste varijs ob tormētis martiriū pmeruerūt

Res soles post morte Julij Cesaris sequens die exortu sunt & apparuerunt in oriente: qui paulatim in unū corp⁹ solare redacti sunt & in eundē orbem cōuenerūt: significātes dominū Lucij antonij &. **A**n. tonij atq. Augusti in vñ monarchiā reducendū: vel po- nus qz noticiā trini & vni⁹ dei toni orbi futura immedat. Hos quoq. aranti in suburbano rome locut⁹ est: dictus frustra se videri quā in breui magis homines deficiuros esse q. frumenta.

Bibliotheca toto vbe terrarū notatissima. 40. m. lūi librorū in egypto cōbunf. **B**ib. accurata diligen- tia in colligēdis libris p. veteres landaf. **N**ā aristoteles & bibliotheca & scola Theophrasto reliquit. **E**t primus fuit (vt Strabo arbitrat⁹) qui librorū cōgregauit: & egypti reges bibliothecae ordine docuit. **D**ande Theophras- tus nelo tradidit. **N**eleus secpm tetulit ad boies im- peritos: qui librorū indulos ac negligētes cōpositos te- nebant. **P**tholome⁹ quoq. pthiladelph⁹ maximū nume- riū librorū collegit. **E**t vt Seneca tradidit. xl. milia libro- rū alexandrie aserunt pulch. orniū regie opulente mo- nimentū: sicut & Lūi⁹ qui elegantie curaq. regum egre- giū id opus ait fuisse. **N**on fuit elegantia illud aut curae sed studiosa luxuria: imo nec studiosa quidē qñ in stu- diū sed in spectaculū cōparauerat: sicut pleriq. ignis etiam seruiliū literarū libri non studiozū instrumenta sed cenationū instrumenta sunt.

Salustius

M. Varro

Virgilius Maro

Horatius Flaccus

Salustius romanus historicus ac philosoph⁹ Licetronius emilius rome da- runt. **I**s fuit nobilitate veritatis insignis historicus quippe qui de bello catilinario: uenō & de bello iugurthino librorū edidit celebres: ac nonnullas scrip- sit epistolās.

Marro vico atice & narbonensi provinciae natus rome in pceio plurimus fuit eruditissimus quidē & acutissimū ingenij vir: atq. in omni secular. eru- ditione peritus: qui annū agens. 35. grecas lras cum summo studio didice- rit: vir doctissim⁹ vndeūq. qui tam multa sēpserit: quā nulla vix quicq. legere cre- dam⁹: hic quoq. ieste **A**lido innumerabiles edidit librorū inter quos. 415. an- tiquitatum precipui: quos in res diuinas humanasq. diuisit. **E**didit insup. & li- bros de lingua latina: & librorū moralē: de quo sūam ponimus hanc. **A**mici diuini palee sunt circa grana. **U**is (inquit) experiri amia: calamitosus fias. **S**cripsit & librorū de coozum cultu. vixit annis. 90.

Virgilius maro poctarū princeps natione mantuanus parentib⁹ modicis crasso primū cōsul. idm̄ octobrū die in pago qui andes dicit⁹: qui est a manna non procul. **M**ater eius mata secentam laurū ramū sonuit mit: laurū dubiam spem prospicis gerunt. **I**ntuū etatis eremone egit: sumpta virili toga medio: lanū inde p. aulopost neapolim transijt: vbi cum lris & grecis & latinis vebemē- tissimā op. am redidit: tandē omni cura omniq. studio indulsit medicine & ma- thematias. **Q**uibus rebus cum ante alios eruditior: peritiorq. esset: se in vebes contulit: vbi ab augusto acceptus fuit: & illis pollicioni cōmēdauit. **C**orpoze & sta- tura fuit grandis: aquilino colore: facie rusticana: valitudine varia. **N**āq. pleriq. ab fimocho & faneibus ac colore capitis laborabat. **Q**uēctiq. ab augusto peti- repulsam habuit nūq. **P**arentibus quot annis animum ad abundantiā alimēti mitebat: quos iam grandis amisit. **A**mbula scripsit praepiciū: calcem necerum deinde hucolēs postea georgias in bonore mecenatis nomisime enacē. **O**biit etnēq. beindisij anno etatis sue. 52. **C**urus ossa in via pitecolana neapolim trās- lata intra lapidem sepulta sunt: vbi inscriptū est. **M**antua me genuit: calaby rau- pte: tenet nunc parthenope: cecini pascua rura duces.

Horatius poeta laudatissimus: patria venustissim⁹: patre libertino nat⁹: fuit statura brevis: rome liberalibus litteris eruditus: deinde albens doctissi- mus euasit: familiaritatem. **M**. breui qui cesarem occidit adprens⁹: facis ab illo tributus militum contra. **M**. antoniū & angustum cum viciis fuisset breuius ex- clade fugiat. **E**ū postea augustus mecenatis gratia pepit. **L**iberatis ad poeti- ca se conuertit. **S**cripsitq. odas poctriā & eplās. **E**t cū opitius studiū innume- rabiles diuitias cumulasset. tandem rome moriens augulum infuitum herēdem. **O**biit sed etas sue anno apud mecenatem sepultus.

Laus Julius
Cesar

Octavianus Augustus

Marcus Antonius

C Julius tulus cesar lucij filius, Annus agens sexdecim patrem amisit: questor iulij amicitia vixit: cornelia refectus laudavit e more p. posth. edilis pter comitiu ac forum basilicaseq: etia c. patolui ornavit. Et p. itura deinde senit? hispania cu bibulo cosul creatus: inito honore primum omnium iusti fuit. et caspense q. populi diurna acta conficerent et publicarent. Sub id tempus calpurnia. L. pulonis filia succedens sibi i. p. sulum duxit vxore suaq: iuliam c. nico pompeio collocavit. Gessit deinde novem annis bella p. omne fere gallia que a salta pyrene alpi usq: et monte gebena flumibus rheno et rhodano continet. Eode tempore spacio mare p. primo deinde filia: nec multo post nepos amisit. c. c. c. bellis quindies triumphavit. primum et excellentissimum egit gallici: sequentem alexandri deinde pontici: primum africanum: novum simul hispanicem. edidit spectacula varij generis. fuisse t. adif. excessa statura colore candido retereb. mebris ore paulo plenior: nigris vegetibusq: oculis valitudine p. p. n. nisi q. p. p. extremo repente aio linqui atq: et i. p. somnii exterreri solebat: habitavit primo in subitro modici edib: post pontificatus maximi in sacra via domo pub. In obeundis expeditionib: dubia caucior ne an audacior. Compositus vixit: cuiuslibet bellis vixit et orbis monarchia tenuit. Et olimpiade. 85. romani impare cepit. et unipavit annus. 4. mensib. 7. et a quo deinde romano p. p. n. c. p. cesares appellati sunt. Cuius autem c. m. ore libertatis honore et sua libertate p. f. c. c. p. r. i. c. t. i. n. e. u. m. a. f. e. r. a. g. i. n. t. a. a. m. p. l. i. C. c. s. i. o. d. q. t. e. a. m. o. b. u. r. o. Et in suavia cedens eundem p. p. d. i. g. n. i. s. d. e. m. i. c. i. a. t. a. e. s. t. C. u. g. i. n. i. n. c. a. p. i. t. u. l. u. m. a. p. p. l. i. c. i. t. e. p. l. i. c. i. t. a. t. e. p. e. c. i. e. o. f. f. i. c. i. i. c. i. r. c. u. m. f. e. r. u. r. a. q. u. i. b. t. r. i. b. z. v. i. g. i. n. i. s. v. u. l. n. e. b. c. o. s. o. f. i. u. s. e. s. t. H. u. n. c. v. i. t. e. e. r. u. m. c. e. s. a. r. h. a. b. u. i. t. a. n. n. o. e. t. a. t. i. s. s. u. e. 56. L. u. i. c. i. c. o. r. p. i. n. c. a. m. p. o. m. a. r. c. i. o. p. r. o. s. t. r. i. s. c. o. m. b. u. s. t. u. s. e. s. t. p. r. u. f. o. r. u. m. a. u. t. s. e. r. e. n. e. q. u. e. t. r. i. c. i. n. o. q. u. i. s. q. a. m. p. l. i. u. s. s. u. p. e. r. u. i. t. n. e. q. s. s. u. a. m. o. r. t. e. d. e. f. u. n. c. t. u. s. e. s. t.

Octavianus Augustus pater Octavio senatore genit? nat? est. M. L. c. c. c. rone et Antonio p. s. u. b. i. b. u. r. u. s. i. t. k. a. l. o. c. t. o. b. e. r. p. a. u. l. o. a. n. t. e. s. o. l. i. s. o. r. i. u. In quarto anno patre amisit. dnocamii agens annu aul iulij defuncta p. concione laudavit. quadecimo post virili toga sumpta: militari? donis triumpho cesaris africanus donat? est. Belli cuius quinq: gessit. in q. n. g. n. e. s. t. p. b. l. i. p. p. e. t. e. p. a. r. u. l. i. m. u. m. s. i. c. i. l. i. u. s. a. m. a. c. i. t. e. r. q. u. i. b. z. p. r. i. m. u. z. n. o. v. i. s. s. i. m. u. s. a. d. u. c. t. u. s. m. a. r. c. u. a. n. t. o. n. i. u. s. S. e. c. u. n. d. u. a. d. u. c. t. u. s. b. a. r. u. t. u. c. a. s. s. i. u. m. T. e. r. c. i. u. a. d. u. c. t. u. s. a. n. t. o. n. i. u. m. f. r. a. t. r. e. Q. u. a. r. t. u. a. d. u. c. t. u. s. s. e. c. u. n. d. u. m. p. o. m. p. e. i. f. i. l. i. u. m. I. n. t. u. i. b. o. y. z. c. a. u. s. a. f. u. i. t. o. b. n. e. c. a. u. i. c. u. l. i. i. u. l. i. j. D. o. m. u. t. q. s. c. o. r. a. b. r. i. a. a. q. u. i. a. n. t. i. a. p. a. n. o. n. i. a. d. a. l. m. a. c. i. a. c. i. i. l. i. r. i. c. o. s. o. f. t. i. e. n. r. e. b. a. z. y. u. n. d. e. l. e. i. c. o. s. z. s. a. l. e. s. i. o. s. g. e. n. t. e. s. a. l. p. i. n. a. s. c. o. e. r. c. u. i. t. z. d. a. c. o. z. i. n. c. u. r. s. i. o. n. e. s. t. r. i. b. z. e. o. z. d. i. c. i. t. b. u. s. c. i. m. a. g. n. a. c. o. p. i. a. c. e. s. i. t. G. e. r. m. a. n. o. s. q. v. i. t. r. a. a. l. b. u. m. f. l. u. v. i. u. m. s. u. m. m. o. u. i. t. A. l. i. a. s. q. n. a. n. o. n. e. s. m. a. l. e. q. u. i. e. t. a. s. a. d. o. b. s. e. q. u. i. u. m. r. e. d. e. g. i. t. P. u. b. l. i. c. a. o. p. a. p. l. u. r. i. m. a. e. x. t. r. u. i. t. S. p. e. c. t. a. c. u. l. o. z. z. a. s. s. i. d. u. n. t. a. t. e. z. v. a. r. i. e. t. a. t. e. z. m. a. g. n. i. f. i. c. e. n. t. i. a. o. e. s. a. n. t. e. c. e. s. s. i. t. S. p. o. n. s. a. s. h. a. b. u. i. t. a. d. o. l. e. s. c. e. n. s. p. s. e. r. v. i. l. i. f. i. l. i. a. S. e. d. r. e. c. o. d. i. c. i. t. a. n. t. o. n. i. o. f. u. i. g. n. a. e. r. d. a. u. d. i. a. u. d. u. r. i. t. v. x. o. r. e. v. i. r. b. u. s. n. u. b. i. l. e. a. c. s. i. m. u. l. a. t. e. c. u. s. u. l. u. n. i. a. s. o. c. r. o. z. e. x. o. r. a. i. n. t. a. c. t. a. a. d. h. u. c. s. e. r. i. d. o. m. i. a. i. n. f. a. n. o. n. i. u. s. a. c. c. e. p. i. t. c. u. q. u. a. d. i. v. o. r. u. m. f. e. a. t. A. c. s. t. a. t. i. m. l. u. n. a. d. a. u. s. i. l. l. a. m. i. n. f. i. r. m. o. i. n. o. t. b. e. r. i. j. n. e. r. o. n. i. s. z. q. u. i. d. e. p. e. g. n. a. n. t. e. a. b. d. u. r. i. t. d. i. l. e. r. i. t. q. u. i. c. i. v. i. c. e. a. c. p. s. e. n. e. a. r. u. m. e. x. s. e. r. b. o. n. i. a. n. u. l. l. a. e. x. l. i. t. a. n. i. b. i. l. i. b. e. r. o. y. t. u. l. i. t. I. u. l. i. a. p. r. i. m. u. m. m. a. r. c. e. l. l. o. d. e. i. n. d. e. v. i. t. i. s. o. b. i. t. M. d. a. g. r. i. p. p. e. n. u. p. t. u. s. e. d. i. t. N. e. p. o. t. e. s. e. x. a. g. n. i. p. p. a. z. i. u. l. i. a. t. r. e. s. h. a. b. u. i. t. z. n. e. p. t. e. s. d. i. v. a. s. f. o. r. m. a. f. u. i. t. e. r. i. m. a. z. p. o. e. s. e. r. a. t. i. s. g. r. a. d. i. u. s. v. e. l. n. i. s. t. i. s. s. i. m. a. o. c. i. o. s. h. a. b. u. i. t. c. l. a. r. o. s. z. i. n. i. d. o. s. c. a. p. i. l. l. u. l. u. i. t. i. n. f. e. r. u. i. t. z. s. u. s. s. i. l. i. a. u. i. t. s. u. p. e. l. i. a. c. o. m. u. n. a. z. m. e. d. i. o. c. r. e. s. a. u. r. e. s. n. a. s. u. m. z. a. s. u. m. o. e. m. i. n. e. n. t. i. o. n. e. z. a. b. i. m. o. d. e. d. u. c. t. i. o. n. e. z. C. o. l. o. r. e. i. n. t. e. r. a. q. u. i. l. i. c. a. n. d. i. d. i. b. u. s. s. t. a. t. u. r. a. b. i. c. u. e. s. E. l. o. q. u. e. n. t. i. a. s. t. u. d. i. a. s. q. u. i. b. e. t. a. t. e. p. r. i. m. a. c. u. p. i. d. e. z. l. a. b. o. r. i. o. s. i. s. s. i. m. e. e. x. e. r. c. u. i. t. M. u. l. t. a. v. a. r. i. j. g. e. n. e. r. i. s. p. r. o. f. a. o. r. a. t. i. o. n. e. c. o. p. o. s. t. u. i. t. S. e. n. i. a. s. q. u. i. d. e. o. r. i. e. n. t. e. v. i. c. i. o. r. r. a. t. u. s. e. s. t. t. u. c. p. r. i. m. u. s. A. u. g. u. s. t. u. s. e. o. q. t. e. m. p. u. b. a. u. r. a. t. e. r. c. o. s. a. l. u. t. a. t. e. s. t. E. t. e. r. u. n. c. s. u. m. m. a. t. r. e. t. u. p. r. a. t. e. m. q. u. a. g. r. e. c. i. m. o. n. a. r. c. h. i. a. p. o. c. a. t. a. d. e. c. e. p. t. u. s. e. s. t. A. q. u. o. p. o. s. t. e. a. A. u. g. u. s. t. u. s. r. o. m. a. n. o. z. r. e. g. e. s. a. p. p. e. l. l. a. t. i. s. s. u. m. i. t. A. u. g. u. s. t. o. m. a. u. i. t. q. s. r. o. m. a. e. d. i. f. i. c. i. s. m. u. l. t. i. s. i. n. o. g. l. o. r. i. a. s. d. i. c. i. t. A. l. i. b. e. n. l. a. t. r. i. c. i. a. r. e. p. t. i. m. a. r. m. o. r. e. a. r. e. l. i. n. q. u. o. I. m. p. a. u. i. t. a. n. n. i. s. 56. J. a. n. u. q. u. i. r. i. n. u. s. s. e. n. e. l. a. t. a. t. q. u. e. i. t. e. r. u. i. a. c. o. d. i. t. a. v. i. d. e. a. n. t. e. m. e. m. o. r. i. a. s. s. u. a. c. l. a. u. s. u. m. t. e. r. r. a. m. a. r. i. q. s. p. a. c. e. p. a. r. t. a. i. n. t. e. r. c. l. u. s. u. s. p. q. u. e. p. a. c. i. s. t. p. a. S. a. l. u. a. t. o. r. n. i. i. b. s. x. p. s. n. a. s. i. v. o. l. u. i. t. J. s. r. a. n. d. e. m. v. o. l. e. s. u. c. c. e. d. i. t. o. i. b. d. i. m. i. s. s. i. s. i. n. o. f. a. c. i. l. i. s. l. i. n. e. z. i. n. h. a. c. v. o. c. e. d. e. f. e. a. t. L. u. c. i. a. s. i. r. i. c. o. m. u. s. m. e. m. o. r. v. i. t. e. a. p. v. a. l. e. f. o. r. t. i. t. u. s. e. r. i. t. u. f. a. c. i. l. e. z. q. u. a. l. e. s. e. m. p. o. p. t. a. u. e. r. a. t. A. n. n. o. e. t. a. t. i. s. s. u. e. 78.

Marcus Antonius cosul a senatu hostis aduicatus missi ad eum psequendi pansi z biva? z octavianus adolefces. Deinde cesar cu Antonio pace fecit. ac sic inter eos diuisa est rep. ut August? hispanias gallias z italia teneret. Antonius aliam partem z orientem. J. s. postea rep. diuisa fuit. cesar z August? octavianus Cleopatram reginam egypti duxit vxorem. comouitq: bellis civile domi supeditate muliebri optaret vix regnare. victus est ab augusti nouali pugna apud accu qui locus in epro est. et qua fugit in egyptum z telerpas rebus cum oes ab Augustum traheret ipse se interemit. sicq: egyptus per Octavianum imperio adiecta est.

na regione ex terra p tota emittit die: denuncians christi grati omnib⁹ gentib⁹ datam: quo ena die ante
 Quidam naso poeta

Diocetyni⁹ diu⁹ ex verbis plini de eo scribit. Ad m⁹ lun⁹ lacteo fonte manante de
 vltimis hispanie galliarumq⁹ simb⁹ quosda venisse nobiles legim⁹ vt quos ad cotem
 planone⁹ sui roma no traxer⁹ ym⁹ hois fama pduxit. habint illa etas inauditi oib⁹
 seculis celeberrimisq⁹ miraculis: vt vrbē tantā ingressi alia extra vrbē āgerent: hic
 ab augusto bonorib⁹ z diuiciis honorat⁹ fuit diligētissim⁹ historiariū indagatur: cen
 tum z decē historiariū liberos pscriptit. Cui⁹ operū maximā partē (propter malignitatem
 amissim⁹). Vixit annis .80. z q⁹to imperii nberi cesaris anno parati obit: z ibides
 sepult⁹. Cui⁹ sepulchri aduocj diue vgmis iustine vestibulo extat his titulis ador
 natū. L. l. l. h. L. h. h. q⁹re legiois: Aliis coördialis parati sibi z suis oib⁹. Et ossa
 cū postea inuenta fuissent veneti qui petronij ipsi⁹ verbis cotemariū instaurauerunt in
 co spicio ipsi⁹ fastigio collocauerunt.

Valer⁹ maxim⁹

Quinū q⁹ historiariū z oratozē grauissimū tempore
 lectatorū librum optimū edidit. z ad augustū cesarē romē obulit. In quo similit⁹
 terrā pingit ac vbi in distantias z loca multa mensurat. Eūq⁹ librum collectancū id
 est de mirabilibus mundi appellauit.

Sibilla thiburna vates papauit: cui⁹ ipse nōmē il
 lūmē a suntam italia floruit: multa p⁹nt: z q⁹ u
 purre quātū iuxta amois ripas vt dea colebat: io thib
 ana dicra fuit: i gurgite ipsi⁹ flumini cui⁹ simulacrum tēnes
 i manu libm⁹ muerū fuit: hāc august⁹ octavian⁹ (cū rōmā
 i diuicos honores exhiberet) p⁹ntit. Cui⁹ tū diuici
 zignū rūdēt ea q⁹ diu⁹ augustin⁹ refert: iudicia signū tell⁹
 udore madesce. E celo res adueniet p secula firm⁹. Et
 fut. 2. 7. versus q⁹u vltim⁹ est. Decidet z celo ignis: z sil
 thuris annis: quoz capitaliū lre teste eodē: būcica sum
 reddūt: ibs xps dei fili⁹ saluator. Cui⁹ dicit illuc vider
 te augusto/ celū apertū est: z nūm⁹ sp⁹lō dō: iruit super cū
 Tiditq⁹ in celo pulcherrimā virginē stantē in altari pue
 ruli baulāte: q⁹ vīs repēte z voce audiuit dicē: hēc ara
 filij dei est: atq⁹ ita august⁹ in thalamo suo cūstē: h au
 diēs z vidēs in terrā p adit z deū adorauit. Quāobrem
 august⁹ deū se appellari oīno reqlūit: q⁹ i loco postea ad
 rei mēorā templū sub ntulo scē miane vgmis in ara celū
 edificatū fuit: quē locū ordo bī frāsa excolendū nunc
 possidet. Alii describūt cū nō scien⁹ cū veste ruber⁹ pel
 le hūcā in hūmens cū capillis dispēsīs in manu hēri
 ptū tenentē. Nāscēt xps in bethleē: annūciabūt in vna
 rethē cognate th auro pacifico fundatore quietis. O felix
 illa mater cui⁹ vbera illū lactabunt.

Rodigia in nitate xpi vīsa. oler fons (vt europ⁹ z
 alu testat⁹). Rome c taberna mēoria in trāfūctio
 nē

Quinū naso poeta

Diocetyni⁹ diu⁹ ex verbis plini de eo scribit. Ad m⁹ lun⁹ lacteo fonte manante de
 vltimis hispanie galliarumq⁹ simb⁹ quosda venisse nobiles legim⁹ vt quos ad cotem
 planone⁹ sui roma no traxer⁹ ym⁹ hois fama pduxit. habint illa etas inauditi oib⁹
 seculis celeberrimisq⁹ miraculis: vt vrbē tantā ingressi alia extra vrbē āgerent: hic
 ab augusto bonorib⁹ z diuiciis honorat⁹ fuit diligētissim⁹ historiariū indagatur: cen
 tum z decē historiariū liberos pscriptit. Cui⁹ operū maximā partē (propter malignitatem
 amissim⁹). Vixit annis .80. z q⁹to imperii nberi cesaris anno parati obit: z ibides
 sepult⁹. Cui⁹ sepulchri aduocj diue vgmis iustine vestibulo extat his titulis ador
 natū. L. l. l. h. L. h. h. q⁹re legiois: Aliis coördialis parati sibi z suis oib⁹. Et ossa
 cū postea inuenta fuissent veneti qui petronij ipsi⁹ verbis cotemariū instaurauerunt in
 co spicio ipsi⁹ fastigio collocauerunt.

Valer⁹ maxim⁹

Quinū q⁹ historiariū z oratozē grauissimū tempore
 lectatorū librum optimū edidit. z ad augustū cesarē romē obulit. In quo similit⁹
 terrā pingit ac vbi in distantias z loca multa mensurat. Eūq⁹ librum collectancū id
 est de mirabilibus mundi appellauit.

Quinū q⁹ historiariū z oratozē grauissimū tempore

lectatorū librum optimū edidit. z ad augustū cesarē romē obulit. In quo similit⁹
 terrā pingit ac vbi in distantias z loca multa mensurat. Eūq⁹ librum collectancū id
 est de mirabilibus mundi appellauit.

Quinū q⁹ historiariū z oratozē grauissimū tempore

lectatorū librum optimū edidit. z ad augustū cesarē romē obulit. In quo similit⁹
 terrā pingit ac vbi in distantias z loca multa mensurat. Eūq⁹ librum collectancū id
 est de mirabilibus mundi appellauit.

Quinū q⁹ historiariū z oratozē grauissimū tempore

lectatorū librum optimū edidit. z ad augustū cesarē romē obulit. In quo similit⁹
 terrā pingit ac vbi in distantias z loca multa mensurat. Eūq⁹ librum collectancū id
 est de mirabilibus mundi appellauit.

Quinū q⁹ historiariū z oratozē grauissimū tempore

lectatorū librum optimū edidit. z ad augustū cesarē romē obulit. In quo similit⁹
 terrā pingit ac vbi in distantias z loca multa mensurat. Eūq⁹ librum collectancū id
 est de mirabilibus mundi appellauit.

Quinū q⁹ historiariū z oratozē grauissimū tempore

lectatorū librum optimū edidit. z ad augustū cesarē romē obulit. In quo similit⁹
 terrā pingit ac vbi in distantias z loca multa mensurat. Eūq⁹ librum collectancū id
 est de mirabilibus mundi appellauit.

Quinū q⁹ historiariū z oratozē grauissimū tempore

lectatorū librum optimū edidit. z ad augustū cesarē romē obulit. In quo similit⁹
 terrā pingit ac vbi in distantias z loca multa mensurat. Eūq⁹ librum collectancū id
 est de mirabilibus mundi appellauit.

Quinū q⁹ historiariū z oratozē grauissimū tempore

lectatorū librum optimū edidit. z ad augustū cesarē romē obulit. In quo similit⁹
 terrā pingit ac vbi in distantias z loca multa mensurat. Eūq⁹ librum collectancū id
 est de mirabilibus mundi appellauit.

Quinū q⁹ historiariū z oratozē grauissimū tempore

Strabone etiam historico et geographo ac philosopho necnon homerice maiestatis
expositore (ut dicitur placet) nanonem cretensem vidisse testatur illustre fuisse
opibus suis invenimus. qui eius doctissimum virum et magnam reipublice cognitionem per
se habere. Inter cetera sue virtutis munimenta de geographia mundi decem
scriptis libris pulchros edidit. In quibus vel ommissa vel neglecta aut veritate
solitas orbis partes ad verum restituit. Et diligentissime designavit populos nationes
res gestas: mores: inania: et eorum terminos ante oculos nostris clarissime posuit.
hic et miratissima regum sanguine maternali linea origine dunt. Cui clarissime opus
dum laudibus incognita Nicola papa quondam Gregorius Typentate transierit ipse vo
lunt. Reliquum pro opus manum videlicet europam guarum veronensis absolutum reddidit

Iosachim

Anna

Anna mulier beatae iacob archidiaconi filia in coniugio iacobum viri
sanctissimi de tribu sua tradita. Cui diu sterilis et sine prole scilicet
post multas orationes et lacrimas angelica monitione premissa
Maria filia dei genitricis genuit filium. Anna peracta mor iacobum
viro defuncto: nupsit alteri viro nomine Cleopha. de quo etiam altera ma
riam Cleopha suscepit filiam. Cleophas autem mariam filiam suam ioseph
copulavit uxori. Sed et maria filiam suam Alueo tradidit uxori
ex qua non sunt Jacobus et Symeon et Judas et Sade. Por
tio quoque Cleopha anna tertio secundum legem moysi alteri viro nomine Sal
lome nupsit. ex quo etiam filia nomine mariam solome genuit. que tandem
rebede desponsata. Iacobum maiorem et Iohannem evangelistam peperit
filios. Hec quippe anna sorore nomine iherusalem habuit de qua nata est Elisa
beth iohannis baptiste mater. Anna cum in preceptis et in visis domini
toto tempore vite sue ambulasset plena diebus quiescit in domino.

Zacharias. Elizabeth

Zacharias beatus de viro abia sacerdos et prophetam domini dicitur Iohannis
baptiste genitor vir totius sanctitatis exemplar. Eliza
beth virginis marie consobina dunt uxorem. Quibus quidem in
nocentia pietate et gratia sanctissimi. Qui cum diu sterilis fuisset: et iam
Elizabeth precessit filios suos: et multum ei fieri desisteret. dominus eo
rum orationibus promptus: filium tandem nomine Iohannem baptista dedit.
Nas est zacharias adoleceret. et in templum adoleceret. So
lus templum domini ingressus vidit in dextera parte altaris incensum ange
lum. quo terrore ait angelus. Ne times: quia ex hoc tempore anno pariet
tibi filium et multum in eo habitare gaudebit. et erit magnus coram domino.
Et nunc et sanctum non biberet. Zacharias ait: ego iam senex sum et uxor
mea precessit in diebus suis. Angelus increpuit signum dicens: quia mu
teris quicquid hoc implebitur. Zacharias templi fores egressus cum
nec loqui posset intellexerunt cum visione vidisse. abiit in domum suam et statim Elizabeth concepit. et pre
verecundia quingulis mensibus se occultavit. In sexto demum mense Maria virgo et domini mater a spiritus sancto in
pregnata ad salutandam eam pergit. Cuius salutatione sensit Elizabeth. exultavit infans pre gaudio in utero
ei. Percepit demum filium Elizabeth et vicini et cognati et consanguinei. Cui die octava circumdeditur puer:
innominis pater que velle vocari eum. Accipiensque calicem scripsit. Iohannes est nomen eius. et consocium aptus
estos ei et prophetavit dices. Benedictus dominus deus israel. Tandem in omni sanctitate vir prophetam defunctus est.

Maria virgo

Maria beatissima ac gloriosissima dei genitrix: virgoque perpetua ex radice
Iesse exorta. Anno. 28. imperij Augusti in nazareth civitate iuda patre
Iosachim: matremque Anna nascit. Puella siquidem elegantissima oculis
lis admirabilis. qua cum mater ablactasset: tertio etatis sue anno iuxta votum templi
servitio cum reliquis virginibus mancipavit. quo in loco pater etiam sicut ceteras nobis
litate et pulchritudine precebat. ita et doctrina et sancte vivendi ratione ab ipsis tene
ris annis et exemplo et lectione didicit. adeo ut brevis et religiose et sanctitate: nec
non et humilitate sua in rebus divinis suis in humanis rebus facis virginibus fieret
incomparabilis: quibus de delegat eam in matrem incarnationis filij sui. Et cum tre
decimum etatis sue complexerit annum diuino disponente consilio Ioseph de tribu sua co
muniis coniuncta fuit. Qua desponsata consocium angelus Gabriel in nazareth ad eam
venit et magno lumine consueans virginis thalamum venerabiliter intravit. et eam
his verbis salutavit. Ave gratia plena dominus tecum. Adhucque Invenimus gratias apud dominum. Ecce concipies et paries
filium et vocabis nomen eius Iosum. Ad hec maria. Ecce ancilla domini fiat mihi verbum tuum. Et subito verbis caro
facti est. Quibus gestis repente ad Elizabeth visitanda precepit: ubi per tres menses permansit. Iohannis natus est
carme. Significat aia mea domini. Edito itaque Iohanne baptista. Maria cum gravida domum rediit. quod ubi
Ioseph vir ei didicisset eam esse pregnantem: de eadem ipsam occulte dimisit. Sed hoc cognovit (ut dicitur)
angelus domini per somnium ipsi monuit quod nati in eo erat hoc esse spiritus esse prestatum est. Reliquo beati
sime virginis marie gesta et obsequia et actus vite eius usque ad passionem filij eius. ex evangelio colligi possunt.

Quita etas mundi

Fobanes baptista xpi ibi precursor et sanctissimus patribus Zacharia et Elizabeth natus. vir ab ipso matris sue viro sanctificatus. et inter mulierum natos (dñio testate) non fuit maior illo: quippe propheta et plus quam propheta fuit cum xpm redemptorem digito monstrant dices. Ecce agnus dei et ecce qui tollis mundum. Infans annis sex menses et septem diebus vixit. Post hoc cum triginta annis fuit. Anni autem quatuordecimo imperii Tiberij cesaris anno. perijt pōno pilato iudea factum est verbum dñi super eum in deserto. Et venit in omnem iordanis regionem: predicans baptismum pñte. et ob id cum multis ad eum concurrentibus singulis quibuscumque interrogantibus concinnata dabat responsa. Venit ab herode antipa paulo ante predicationem xpi captus carceri incipit. Arguebat enim ipsum dicens. Non licet tibi habere uxorem fratris tui. Et illa insurgens per annos pedore carceris et maris media cum macerari fecit: post annum adveniente die natalis herodis convocavit cunctos galilee pñtapes et nobiliores ad convivium: quibus epulando herodias filia vocata gessit ac saltavit: et suum me placuit regi: quod iuratio pollicitus est dare quicquid postulasset a matre pñmonita: petijt caput Iohannis in disco. Rex commotus propter susurram dñi missis spiculatoribus decollari eum fecit.

Decollatio sancti Iohannis baptiste precursoris dñi.

Era seculi etas nato dño nro ihesu xpo inchoata est. In principio qdragesimi seculi anni im-
perij Augusti cesaris: pmo et trigesimo regni herodis alienigene. ac tertio anno centesime no-
nagesime tercie olympiadis. Ab vrbē cōdita. 759. Et captivitate iudcor. 543. Et david regno
1029. Et nitate abrahe. 2015. Et diluvio noe: 2957. Ab ad. m. 5199. Et cōceptione iohannis
baptiste mēse scito. Durabitq; p temp⁹ totū qd grē appellat. Et pñata est a xpi ihesu bñdi-
cta nitate vltq; in temp⁹ pñs p annos mille qdringetos nonaginta duos. Habebitq; decursus vltq; ad tpa
antixpi: aut ad cōsumationē seculi: que nulla generationū aut tporū scire certa: sed velut decrepita rōn⁹ mū-
di morte erit finēda: bñc etate vt scriptū est quidā ab incarnatiōe xpi incipit: quidā a baptismo xpi ppter
vñm regeneratiōis aquis datam iam cōditiōne terminata. Alij aut a passiōe: quia iam aperta est paradisi
porta: et inchoata est septima quiescentiū. Et ex hac sexta etate originē ac fundamētū: cōstitutiū imperij
et summū pontificatū cum laude habuerunt.

Mariannes regina hebreorū filia anitoboli ab hero
de vno suo ob iudiciā occidit. Nā vt ioseph⁹ ait tū-
te tamq; inuise pulchritudinis dara fuit: vt nō solū eo tpe
formositate seruās anterie crederet s; celestī arbitrarē
imago. Tādē a matre et forore herodi accusat qd effigē
suā ad occidendiū trāsmisisset: vt i sui cōsiderū puocaret
q; cū crederet herodes: capitali sūā cōcidit iussu.

Non tēfuit pñcipis ex iudeis vltq; ad hūc
diem: quo primum acceperunt binnehel
rodem alienigenā. Tempus quippe erat vt ve-
niret ille cui repromissum erat: quod nouo p-
missus est tēfator: vt ipse esset expectatio gē-
tū. Resauit q; amento eorū vincio: hoc est in
peritū: qd ex damnis sūa sanet⁹ scōz venerat.

Bexta etas mudi

Ihesus xpus dei fili saluator & redemptor noster. Imperij Augusti cesaris qui tunc orbem impitabat anno qdragesimo octavo. Cuius natus presidebat universo orbe pacato i bethleem iude nascit que dicitur vir go angelo annunciate ex primorj mobediens contracia. Qui nascit do vnuedo moriendo resuscitando & in celu ascēdēdo vt deū se ostēderet multa & inaudita miracula fecit. Quorj prima est qd tam mirabilis natus sit. Et angeli in celo cantauerunt Gloria in excelsis deo. ac pastores bus gaudiū magnū angeli euangelizauerūt dicētes nati esse mudi saluatōre. Deinde octaua die delat fuit in templū circūcisionis gfa: & ibi filius appellat⁹. Postea tridecima die magi ad eū adorandū trīb⁹ munerib⁹ in syria p̄xerūt: stella duce. Hic deinde puerulū die qdragesimo mactat in tēplū detulit. quē symon vir iustus in vlnis suscipies saluatōre p̄fiteō aut. Tūc dimittis seruu tuū dñe tu pace rē. Inde post quicte ioseph ad angelo admonit⁹ vt eū cū matre in egyptū trāfferet cū futurū esset vt herodes pueros occideret. Ibi vsq; ad obitū herodis cōmoratus. Inde in ciuitate nazareth habitare cepit: p̄pter quod nazarenus appellat⁹ fuit. Cetera ex famula aristima euāgelij hystoria patēt.

Percuratoris Iudice
Archelaus

Componius

Marcus

Annius

Valerius

Pontius Pilatus

31^a x^a nata a mudi 1200

a mudi 1211. a. 12.

a mudi 1220. a. 20.

a mudi 1222. a. 24.

Archela⁹ magni herodis fili⁹ p̄re sub lato regnū annis. 9. Ip̄ius august⁹ ob priis amorē eus ceteri⁹ fratrib⁹ maxio sp̄ honore p̄secut⁹ fuit. Tandē accusat⁹ ab augusto apud viennā allobozorg ciuitatē relic⁹ fuit. & fines a⁹ in puiciā redacti sunt.

Constans ihs agēs duodecimū annū cū parētib⁹ ad diē festū celebrādū in hierosolimā de more p̄cū. Ibiq; i tēplo duz inter sacre legis vocatores nertus ambiguo solueret nō rē? s̄ admirāde indolis puer ab eis credit⁹ est: parētes vō inde abeuntes cū puer subleq nō viderēt soliatudine pleni ad tēplū redeunt: eūq; inter sacre legis vocatores falsitate iuenerunt. a q; bus bene monit⁹ in patrias eis cisidē reuertus est. & subditus fuit illis.

Componi⁹ q; arini collega fuit ab augusto: p̄ archelaus iustit p̄curator. Marcus cōponio romani reuerſo successit. sub quo salome soror herodis defuncta fuit.

Anni⁹ ruffus successit marco. p̄ q; morit⁹ august⁹ dñio. i. 5. annum agente. **O**min⁹ ihs cū 30. annor etat⁹ esset ad apēdas vite eterne ianuās. i. iordamis alueo se a iohē baptizari voluit: sta timq; vore celo intonuit. Hic est fili⁹ me⁹ rē. ip̄m audite. & spirit⁹ sanct⁹ in modū columbe sup eū mansit. deinde i desertus duce⁹. 40. dieb⁹ & noctib⁹ iacuant⁹: & postea esturijt. Inde q̄ supat diaboli tētatōib⁹. Cum postea in templum venisset de eo videntes & ementes cieat rē.

Valeri⁹ roman⁹ ex illustri gracco famis ab eo p̄curator p̄ annū ruffū i iudeā mittit: q; magistru suscepit p̄m apud iudeos p̄ficatū redere cepit. & p̄fuit annis. 9.

Plat⁹ natione gall⁹ ex lugduno vrbe nat⁹ vir callid⁹ & facinorosus. Anno i. 5. impij Tiberij ce. valeno gracco p̄dicto adeogato. iudeo p̄curator a cesare designatus: p̄fuit ānis. 10. s̄ suo ingenio iudeorj vesatā sup̄p̄lit: & postmodū eorj suggestionē ubi cruci affixit. deinde sibi i timens de ei⁹ doctrina moztēq; admonere iudeus curauit: q; eū in deos referēdū cēfuit: fenat⁹ venit q; nō ad se p̄t⁹ s̄ ad tiberius sp̄fissit: inde p̄pter iudeorj accusatōes ab officio amot⁹: apud lugdunū or⁹ sit ciuitatē p̄p̄cio enlio i oporob nū cēf: sue relegatus fuit: & malo fine perit.

Quod claudi? uero terra? romanorū imperator impauit annis. 25. et aliquot dieb? hic lūe auguſti vxoris fili? et ipſi octauiani preuign? et gener? nec nō et beres fuit de gente patricia claudia; inter cognomina et nō uisus aſſumpſit. Infantia puericiaq; habuit luxurioſas et exortatā. nouē nat? annos deſunctum patrē p roſtris laudauit; uſu toga ſupra; agrippinā in mareo agrippa deſunctum vxorē ſublatō et eo ſilio dūto; quāq; bene conueniēter uſuſq; grauiā diuinitate ac uultū auguſti filiā cōſeſſu coact? eſt ducere; nō ſine magno languore aſ. Deuſum frēm in germaniā amiſit. Data ſunt ſibi pias tribūnicia in quicquidū delegatis pacandis germanie ſtat. Cū anſidueret uariā clādē temeritate et neſciētiā ductis acadiſſe; nihil nō de cōſiliū ſilia egit. Et germaniā in urbē poſt biennii regreſſus triūbhū quē diſtulit ategit. Principatū diu reſuſcitauit. tandē qſt coact? et querēſis miſerā et oncroſam iunga ſibi ſeruitutē recepit imperiū. Poſtea corripuit cōſulares exerant? ppoſitos q nō de reb? geſtis ſenatu ſenberēt. Preſidib? ene rādas tributo puancias ſuadēb? reſcripſit. Boni paſſoris eſſe todere pee? nō de glutiſſe. In puiſ medepacis a latrocinis ſeditio nūq; licetia curā habuit. Biennio pſtinuo poſt adēpnū imperiū; pedē porta nō erulit ſequēti tpe paterq; in pro pinq op pida nuſq; abſuit; uenit orbat? utroq; ſilio quorū germanie in ſynā; diuſus romē obierat; locetiſ capauit petir. Ceteri ſecen licentiā nat? et qſt ciuitatis oculis remor?; cūta ſimul uicia male diu diſſimū lata tandē pſudite; idco in caſtris ppter nimā uini audiatē p Librio uberi? p Claudio caldi? p nero neero uo cabaf? pecunie parē? ac tenz; neq; opā uilla magnifica fecit; neq; ſpectacula oīno edidit; ſiliorū neq; naturale doſum neq; adoptiui germanici patriā charitate dilexit. Corpore fuit amplo atq; robuſto ſtaturā q ſiſta excederet; lat? ab humeris et pectorē ceteriſq; mebris uſq; imos pedes equis et cōgruēſ; coſtoze erat candido; capillo penes occipitiū ſummiſſiore; ut ceruicē etiā obtegeret; qd gēne iu illo uidebaf? ſa de bonetiā cū pēgrādū b? oculis; uidebat at ceruice rigida; plerūq; tatiū; ualitudine pſperrima uſq; eſt. artes liberales ſtudioſiſſime coluit. Cōpoſuit et carmē lyricū; ſat? et greca poemata. Et cū annis uiginti tribus uarie imperaſſet; neq; inter malos oīno; neq; inter bonos numerari poſſet; tandem iu uilla lucullana obiit; octauo et ſeptuageſimo etatis anno. Sunt qui putant uenēnū ei a Cato datū; uicentū atq; tabificū et morte etiā letamēſt et populus.

Linea Impe
rator
Liborius

Linea pontificum
Annas

Layphas

Quam valerius romanus a tibero imperatore procurator in iudeam miſſus eſt. Is ſuſcepit magiſtratu primus apud iudeos pontificari uendere ce pit. Et quoad preſuit multos pontifices ſuccēſſe uidebatur et amouit. Et primo qui dem annam a ſacerdotio amouens; hiſmaclis ſabi cuiſdā filiū pontificem deſi gnauit; ſed tunc nō multo poſt abiicēſ. Eleazarū amep pontificis filiū ſacerdo tio ſurrogauit. poſt aut nū uero huic ab officio remouēs. Simonē andas cemitib? ſilio miſiſſerū pontificatus tribuit. Sed nō amplius et ipſe quā uinus anni ſpa cio eſt perſeuerans pontificatu. Quo animoto tandem Caypham pontificem iu uatū conſtituit. Iurum arroganē et aliene ſollicitudinis inuadū. Nos aut duos po nifices euangelista cōuēmorat Cayphas em iudeus in ortu. Cōtinuo per ſatellitē ad annam primum ductus eſt; quia ſocer cayphe Et annas miſit eum ad cayphā Et qd ſe parem deo adiuratus reſponderat; blaſphemauit inquit cayphas. et quo iuocus chriſti dictum uidet: ſtatim conſalidit veſtimenta ſua; et ut eos ad tēp cōndēnationē impelleret ſubclauit. Reus eſt mortis. Cui? ſuaſione; ut ſaia euangelu habet hitoria; Chriſtus dñs noſter morti traditus eſt.

Priſtus eſt chriſtus ihs anno mudi. 5230. Tiberi anno. 18. duob? geminis cōſulib? menſe primo; et niſan ab hebreis. a nobis apulius nūcapaf. In iudea em ſacerdoti paratē a diſcipulo q? iuda uendit? ſus; tēde capus et accuſaf? fuit; preſidis uſuſ; deſuſ; uirgis ceſſus ac flagellat. et ſpūies in facie? cola pib? cū ceciderūt; ac coroua ſpinea coronaf? ſpūis deturpaf. Et deusq; cruci aſſigaf? et manſeſſes annas cū impetunt uerbis; ybi cū ſpōte ſua uoce magna clamāſ ſpū emiſſeſſet; tremuit ois terra; ſol obſcurat? fuit et uelut templū ſaſſum. Cuius morte pectus; cū lōginus miles qui parū uidebat licetā pſor aſſer; ſanguis cū aqua mixtus c? ruit. Tūde ecclie vniuerſalis ſalutis ſacramenta ſumplere principia. Poſtmodū de cruce de poſſino; ſequeſtrare tradit? poſt die tercia uelut alter iohas de ventre cent; ſic ipſe de ventre terre ſuperiora morte ſuſcit. et ſua pceduans ſepe apparuit. Et medio eoz cernēnib? ipſi in celū aſcēdit. Nec ab re hieroſolymis morte ſubitū; iſ loc? ſacriſiciū dicant? erat et i medio terre habuſ; talis ſitus. Extra portas uo ybis; nō ſub tecto; ut p pſo illa; et gēnbus cōmune ſacriſiciū ſui corpis haberet.

Berta etas mundi

Herodes antipas

relegatus in mirabiliter vita finivit. Proxi aut sue qz soror erat agrippe que Bar^{tholomeus} maxime diligebat deit libertate redendi vt haberet terrā suā. Ipsa vō comitata virū in exiliū ait non dignifuit. eū in aduersis cui coicauerat in p^{ro}p^{ri}is. Et postea Bar^{tholomeus} gallicā herodi agrippe dedit, qui deinde tres tetrarchias habuit.

ERant in iudea tres secte iudeorū a cō^{tra} reliquorū vita et opīnīe distantes. **D**ianisorū secta sua religio que ip^sius p^{ro}tolomci philadelphi surrexerat et bac tempestate ob sanctianis offerationē in i^{er}lm maximo in p^{ro}io (vt ex eūa gelij hystoria elucere possum?) apud iudeos habita est. Qui ideo pharisei dicebā^{nt} tur quia a ceteris habiti cōuersationeqz diuisi erāt. Cultu enī austeriore et victu parafimo ytebant. Statuqz suis mosaicas traditōnes determinātes; picta et chartarū in fronte. et in sinistro brachio de catholico iuxta. que philectria dicebant in legis memoriā gerebant. fimbrias quippe amplas spīs alligatas quibz mcedēdo pungerent deferēbat. vt memores mandatorū dei fierent. hī vniuersa deo deputabant et marmene idē^{ti} fane; p^{ro}positis suis et maioribz natū nūqz cōtrariū rīdebat; iudiciū dei futuri dicentes; aiām oēm incozuptā esse et normoz resurrectionē sperabāt et p^{ro}dicabāt. hī nāqz xpo dño nostro plurimū aduersabā^{nt} et mortis eius consēj fuerunt.

Saducei

deus putabāt. dñm dōdū i velle candida semp essent. designatos aut cōiūm rerū pcuratores habebāt. Nulla eis certa ciuitas sed in singulis tōmaliā habebant. Nec vestitū siue calceos mutant; nisi aut oīno cōfassis priozibz aut lōgi t^{em}p^{or}e visu cōspis. p^{ro}capue circa dei religio sūt. Antē solis orū nihil p^{ro}fani loquentes solē vt orāt orantes. post vsqz ad quātā horā opantes. Rursus in vni cōgregat iudeis p^{ro}nat; corp^{us} abluūt aqz frigidis; et cenaculis veniūt. neqz gustare quēqz fas est nisi p^{ro} deo celebrēz orō; post finē quozqz p^{ro}adū vota repetūt. hī p^{ro}ppe hospitalitate sumo studiō exhibebāt. Et apud eos edendū et potādū mod^{us} sanitate desuit. Lunul^{us} aut clamor in eozum hospiciis nūqz audiebāt. Sed sumū silētiū seruabāt; iuramentū habebāt. p^{ro} p^{ro}uino. Secte sue nemine adhibētes; nisi sub anni p^{ro}anione receptū. cōpellebant qz iurare qd deo fide hoibz iusticia; et p^{ro}ncipibz obedierāt seruāre. Et si cōtingeret ipsoz aliquē p^{ro}esse; nūqz abuterent viribz p^{ro}anis ad iniuriā subditoz. Ad eoz aut iudiciū nō min^{us} qz centū p^{ro}one p^{ro}ueniebat. quoz decreta postea inob^{is}ta erāt. Sabbatū adeo illibātū seruabāt; vt nec cibū illo die pararet. nec igne accēderet; nec aliqz vas transportaret; aut quāsi alii purgarent. Ceteri aut dicubz cum doloz in terrā dñi tentes demissa circūquaqz veste se contegebant; quādo alii purgabāt ne radio solari iniuriā facere viderent; purgatoz alio terrā egēssim sup foueam reducebāt; bos efficos seu efficos herodes antipas dñi v^{ir}ū honorauit. nec in bonē est? p^{ro}mo te eis i septimis habet. hoc te p^{ro}is iureoz

Pharisei

Essai

Sexta etas mundi

Ratisbona insignis et memorie digna
 urbs ac libera ad ripas danubij sita; a
 Liberio Hierone condita; anno quo xps
 ihesus pro salute generis humani passus est.
 Baiorane olim metropolis hanc regionem aut
 quibus noxia tenuere. Cuius adhuc porno trans
 danubij sita noxia appellatur. Moris autem
 baiarios succedisse. Et cum reperta vetustissi
 mos codices hanc baiorianam appellant; quas
 moderni banania dicunt. et a bois baiorianum
 nomen descendisse persuasum est. Cui Strabo vi
 res adhibet romani baios gallos gentes et in
 bus uicerunt. Inde migrantes grauiacres hi
 sho loco cui theuensis habitauerunt. Constat igitur
 eos in pannonia confedisse; et inde facile in no
 rici continui regione migrasse. Quaeque olim te
 sarta ut Strabo tradit nunc cultissima est. ma
 gnas et ambituosas ciuitates habes et oppida
 nobilissima. Ratisbona uero ornata ceteras ex
 cellit. Pontificales urbes in ea quinq; sunt; qua
 ris nunc metropolis est. Salzburga uocata ex
 summe cui adiacet. veteres funauia uocauere.
 Ratisbonensis autem episcopus olim clarissimus fuit; cui
 tota bohemia vicea erat. hec urbs septem nobis
 insignita fuit. quibus in suis numis et libertatibus
 claruit. Primo a sui conditore Liberina uel Li

burina dicebatur. Liberus enim laue angustis uro
 nis filius; et ipse angustis preuignus; que cum an
 gustus in filio adoptasset; uxor magno exetatu
 cooperato contra nozicos et uindicticos multique
 eos in prelio superauit et hanc urbem apud nozicos
 edificauit. Secundo urbs quadrata logo tpe in
 tra. cum ad quadratam figuram et quadratam lapidibus
 magnis muro circumdata fuit ut in reliquis uel
 ter muroz retro sancti pauli cerni potest. Tercio
 hyatopolis uel diaspolos ob ruditate populi agre
 stis; qui ore biantie ut rurales finitimi facit uer
 ba a byantia pferbatur. uel ab byantini aqua ppe
 ciuitate confluit. cum danubij naba et ymber et
 fluij in latere aquilonari conflant. Quarto geri
 nicinpbem a populo germanie qui ea frequen
 te solebant uel a germanico qui ciuitatem puit.
 Quinto reginopolis ob frequentes conuentiones
 principum et regum ut hodie aree turres ac excelsa
 edificia magnatoz ostendit. Sexto imbrizopolis a
 flumio; cum ymber fluit septemone uel in bay
 nubiu fluit. et uernacula lingua hoc nomen regni
 spurg adhuc seruat. cum in tali confluit olim ciui
 tas incepta fuit. Septimo ratisbona diaf. ays
 ras ob mercatona et tpe karoli magni ad bella
 ibi confluebant et tam firmiter sita et edificijs ro
 borata; hodie ratisbona appellatur Danubij aut

flauus germanie pmaximus. qui ⁊ bister dicit
 vt folius habet gema autas iugis ois: mon
 te effusus qui rauraco galie aspectat. Deragt
 ta amnes in se recipit ferme oes nautigabiles:
 hanc urbem insignē preterfluit. Et firmissimo
 ponte lapideo plurimoz artu ciuitatē cū subur
 bio iungit. De quo scribit. Pons sicut cepit dñi
 dum annus incepit. Abile centenis rece semis
 denis. Karolus magn⁹ christianissim⁹ impator
 cū armis baioanā sibi subiecit: ⁊ tanto baioa
 rie dux desiderij regis longobardoz gener: quē
 prius tenuit flumilis vroz conat⁹: bunis si
 bi pñibus sollicitans bellū in karoli mouet.
 Is suā celeritate pacē cōsecit obsidib⁹ ante rece
 pñs. vnde ransbonā nūc qdratā dictā aggressus
 cōuersus in eos q eā occupabāt a fide iſta alic
 nos. Et eos vicepit ceciguz vt xpi fide integre
 reciprēt. In eo bello magna cedēs hoim ante
 ransbonā edita. Et magna multitudo infidelitū
 ac bunoꝝ abſupta de suis qz alijs amisti: qui in
 basilica ſcī petri extra muros vrbis sepulti sūt.
 Ab eo tpe bec indita vrbis magnū incrementuz
 accepit. Basilica qz decorat epīscopo palī sumo: in
 honore tandē ſcī petri dicat⁹: pñ ob fraternita
 tē canonicoz ransbonensū ⁊ remēsiū ecclia ſcī
 remigij appellata. Opus preclarissimū in vrbē

non dū cōpletū. Et cenobio ſcī Emmerāmi or
 dinis ſcī bñdicti amplissimoz monasteriaqz dñā
 rū plura hz: precipue super⁹ monasteriū virgi
 nis gloriose. Inferius in q diuus Erhardus ep⁹
 quiciat. p lures i ciuitate domus cōsecrat⁹ ce
 cleſias hñt: p pñas sacerdotes. Amolfus aut
 impator q hñc locū p cetera imperij locis ſu
 me dilexit. mūſ ampliauit ⁊ monasteriū ſancti
 emmerāmi incluisse ⁊ plurimū adornauit. Ad cede
 em normānoꝝ redies baioanā offa ſancti dio
 nyſij anopagite in fine ſue etatis cenobio tradi
 dit cū libro euāgelioꝝ ornatissimo ac iris auris
 pſcripto: ⁊ demū apud eos ſepult⁹. Otnaf ⁊ h
 ciuitas glorioſo martyre ſcō Emmerāmo epō
 ⁊ ſcō wolſgango eius loci vñdecimo epō: q mī
 ra apd eos geſſit: monasteriūqz ſcī pauli pſtru
 xit. Albertus qz magn⁹ oim doctrinā peritissi
 mus apud eos epātū rexit. Ad eo tē hie patro
 nis pct ransbonēſes ſcribit.
 Gaude ransbona ſuper excellētia dona
 Concludis duo bis in te gratissima nobis
 Corpora ſanctoꝝ ſacer eſt dionyſius doꝝ
 In numero primus emmerānus laude nec imus
 wolſgang⁹ erhardus neuter medicante tard⁹
 Quatuor iſtoꝝ pceab us necnō aliqz
 Dñe cōtentoz ducantur ad aſtra poloz

Berta etas mundi

Uberma pannonie nunc austrie vrbis preclara
 issima ad danubiu sita. Is fluvius ba
 uaria: austria: vngaria: scacia: praeclaram
 atq; bulgaria: cu: scraginta nauigalib⁹ iuxta
 descendit. Multasq; z memozabiles alluit vrbes
 Inter quas nulla diuor: nulla populosior: nul
 la venustior est q; Vienna australium ciuitatu re
 gionisq; caput. Hec olim flauianu: vt in vetustis
 duici priuilegijs habet appellata. A flauio pre
 secto qui hinc regio: pfectur: ac vrbe inchoauit
 aut ab imperatore flauio ad danubiu pfecto vt
 aras ob romani impij metas collocaret. Et ibi
 coedita vrbs ex aris vocabulu sortita sit. Quis
 flauianu theonici flabien pnuiciet: no est ab
 re longo epis tractu: prima vocabuli sillaba re
 mota: vt plerunq; fieri coepim⁹ bien remansisse
 Indeq; dicta Vienna. Quasq; aliq; a paruo flu
 mine qd inter suburbia sunt nefe vienna dictus
 putat. Vienna aut vrbs magnifica ambitu mu
 roz cincta duoz milib⁹ passum: s habet suburbia
 maxima z ambiciosa: fossa z vallo cincta. vrbs
 aut fossatu magnu habet: indeq; aggerē preal

tum: mema deinde spissa z sublimata frequētes
 turres: z pygmaeula ad bellu prompta. Edes
 ciuium ample z ornate: structura solida z firma
 alte domoz facies magnificas vifunt. Quid id
 redecori est q; tecta plerunq; ligna contegit pau
 ca lateres. Letera edificia muro lapideo consi
 stunt. pice domus: interi⁹ z extenue splendet
 Ingressus ciuiumq; domu in edes te pscapis ve
 nisse putabis. Nobiliu prelatozq; dom⁹ libere
 sunt. Sanctis celu tenentib⁹ ipsi maximo deo
 templa dicata z ampla z splendida sacro lapide
 costructa plucida: z colonaru ordimb⁹ admira
 da. Sanctoz plurime z preciose reliquie. Argē
 to auro z genis vestite: temploz ingens ornatus.
 Ciuitas in episcopatu patauen est: maior
 filia matre Quatuor ordines medicatos Eccl^{ie}
 z canonici regulares sancti augustini admodu
 diuites babin. Monialesq; sacre z sancte virgi
 nes. Ibi q; monasteriu est ad saucum hierony
 mu inuicupantun quo meretricēs conuēte repe
 riant: que die ac nocte hymnos lingua theoto
 nica decantant: quantu si qua redire ad peccatum

et opibz fuit in banubiu precipitaf. Sed
agunt ibi pudica fantaqz vitas. Rarus te bis
fmo uia? and if. **S**cola qz bice liberaliu artiu
archeologie z turis pontificij. Noua m z ab vr/
bano ferto papa pccat magni? studenū nunc/
rus eo cōfiliit ex vngarie z alemanie parib? fu/
perforibz ciuitatis pplo quinqzinta miliu cō/
municatiū credif. **C**ofulans octo z decē viroz
eligif tum iuder qui iuri reddēdo pceft deinde
magifter ciuiū qui curā ciuitatij gerit; magiftra/
rus aliq nulli sunt nifi qui vini erigunt vectigal
od illos oia referunt quoz potestas annua est
Incredibile videri pōt quoz p dies fingulos in
ciuitatē victu alia ingerunt ouoz z caurozū
milie quadridge aduenit. Pifcus panis carnes
pifces volantis sine numero afferunt: vbi ad/
uefperafuit nibt venale ex bis inuenies. vinde
mia bis ad quadraginta dies premdif. Nullo
nō die trecenti carnos ouiftri vmo bis terqz in/
ferunt. Ducentos z mille equos indices ad op?
vnu duciant exerceat. Incredibile dictu est quā
ta vis inducat vnu quod vel Vienne bibif vel

ad extrancoz per banubiu contra cursum aque
magno labore mitat. **C**elle vniarie adeo. pūm
de ac fpaciose sunt; vt sub terra nō minus quas
fupza terrā edificat; apud Viegnam effe teraf
Placaru foli: ftranū lapide duro vt neqz pluui/
froz rotis facile conterat. In vmbibus multa
z munda fuppeller. Equozū nuncioz z ois
generis capacia ftabula vbiqz fornices aule la/
te verum bis efuaria fuit loco tridmiorū que
ab his ftube vocant: nam hyemis afpntatem
hoc dominant niodo. feneftre vndiqz vitree p/
lucet: z hofia plerūqz ferrea. In his plurime
oues cantant: rare apud eos familie vetit: ad
uene aut inquilini fere omnes nouiffimis die/
bus hec vrbis Viena patiana Imperatoz
Fridericz tercij dum inimicitias uiamas cum
Marbia yngarozū rege gereret: multa eius
bella in fe conatuit: qui damna multa Vienne
fibus z in cōmoda Imperatoz inuitit: z tandē
ciuitatem ei abftulit: quam poft inuictē Ma/
rbie Fridericus tercus iam veteranus per filiu
Marimilianū regem in fuzani potestatem iterat/
to redegit.

§ NUREMBERGA §

seruantes: auxilio suorum fretus: Nurembergā obsessam recepit: quod Otto Frisingensis & Gottfridus
 Interbrensis haud ignobilis historia scribunt. Idem Henricus rex herbipolim petēs. Et longo circito
 Robertum praefecit. Deinde dimissis saxonibus ad bairienses: castrum notici obsidione angit. Ipsos ex-
 pugnat: Ratibonā notici ducatus metropolim adijt: quē pater euestigio subseq̃ues robreno fugato: ex-
 longi restituit. Inde p̃gressus ratibonensi auxilio filio urbe fugato: ibi Alricum pontifice constituit ac
 Theobaldi marchionē p̃ bohemos reuastant. Conradus suicus qui defuncto Lotbano in romanor. reges
 eadem urbeni instaurauit: insigne monasteriū et abbatem ordinis dunt benedicti ad sanctū egidū nunciū
 parū: In celebriori urbis loco fundauit. Nurembergenses a conrado rege Ceterisq̃ romanis impatorib⁹
 incrementū plurimū habuerunt: nec arbitrandū est eam urbeni utrius pulchritudinē et amplitudinē a pu-
 cipio instauratiōis fuisse. Alterum temporibus karoli quarti imperatoris romanor. ac regis bohemoꝝ
 maiore ambitu: menibus nouis aucta fuit. Munia nūc extat: post alta mentia et autemuralia: ingenti dan-
 dif per circuitū profunda ac lata fossa. Habet quoq̃ pugnacula. iurum crassissimum: et tutes quinq̃ et
 sexaginta supra trecentas. Etq̃s edibus cuius amplissimis et firmissimis exornata. et in medio ferne ger-
 manie sita. Lues eiuscum industriōsi sint: legibus imperialibus instructi. Senati et magistratus ordi-
 nem habent a plebe distinctū. uenustiores ciues republicam administrāt: plebs tamen suis rebus stude-
 et de publicis mutue antiofa est. plures in ciuitate basilice ample et ornatiſſime extat. Et praeter parrochia-
 les ecclesias celeberrimas sancto Sebaldō et sancto Laurentio dicatas Quatuor nūc dicantū loca magni
 fici operis habet: quae cūc diuersis temporibus edificauere. Monialesq̃ sacre uirgines ad diuam Karthe-
 rinam et sanctam Claream duo monasteria habent. Cruciferi ordinis ibi autonicoꝝ spaciōsa urbis loca possi-
 dent. Extat quoq̃ in ea Carthusiense cenobiū edificij magnificentiā amplissimū et pulcherrimū. atq̃ san-
 ctiſſime uirginis marie sacellum regale in foro ornatiſſimū cum fonte pulcherrimo. Gaudet hoc insignis
 urbs de suo regio patrono diuo Sebaldō. is fuit uita et miraculis clarus: Et signis imperialibus. p̃ aliū
 enim: cines: sepeurū: ponia: coronāq̃ karoli magni Nurembergenses in coratibus obseruāt. quae in
 coronatione noui regis ob sanctitatē et antiquitatē antioſitatē praestant. Adur em̃ hoc uenſant: ut plus
 maiestatis habere uideant: pondere noua carent. Deniq̃ gemmatine unpreciables ac diuinissima lanca
 que iherosolēti iherosolēti in cruce aperuit. Et particula crucis sanctiſſima. et alijs reliquijs toto orbe celebran-
 dis. Quae die tredecima post pasce gaudia: populi frequentia ex uarijs prouincijs summa deuotione quot
 annis uisunt. Ideo in eius laudem adiungit.
 Decus extimū notici Nurembergae serena
 Urbs celebranda nimis regia si deca
 In populosa uirga: tu formosissimā rerum
 Virtutumq̃ parentu religionis amatrix
 Iustitiam sacraeq̃ fidem: pacemq̃ propinquis
 Antiquaq̃ patrum leges ante omnia seruas

Sacroſancte militantis ecclesie fundamenta quibus tota huius edificij fabrica confidenter innitit
 sunt sancti apostoli. quos deus elegit primitias in salutem gentiū omniū. Ipsi sunt bases ecclesie
 super fundamentor: praeter quod nemo aliud ponere potest quod est christus iherosolēti summo angu-
 lari lapide solidat: ut ueritas quae ante legis et prophetarum p̃conio uehebatur per apostolicam tubam
 in salutem uniuersitatis extet: sicut scriptū est. In omnem terram extitit sonus eorum. Ab ip̃is nāq̃ est p̃
 pagata ecclesia: et usq̃ ad mundi terminos uerbo predicationis extensa. hanc doctrinam: miraculis: exem-
 plis: sanguisq̃ effusione plantauerunt. Quapropter digne patre s: fundatores: edificatores: ordinatores
 pastores et pontifices uniuersales ecclesie uocant. Quis aut muneris sacramenti ita diis ad omniū apo-
 stolorū officium pertinere uoluit: ut in beatissimo petro omniū apostolorū summo collocaret: ut ab ip̃o q̃s
 quodam capite dono suo uelut in corpore omne diffunderet ut errorum se mistiq̃ intelligeret esse diuini
 qui auius fuisse a petri soliditate recedere: bunc enim in consortiu indiuidue unitatis assumptum. Id q̃
 diis erat uoluit nominari dicendo. Tu es petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meam: et ueteris
 templi edificatio mirabili munere gr̃a dei in petri soliditate consisteret: hanc ecclesiam sua firmitate corobo-
 rans: ut illa nec humanā temeritas possit appetere: nec porte inferi contra illā p̃ualerent.

Bextā etas mundi

Sumus deus ac pater oim: vt nouis cultu
nris noua lege dare docere iusticie misit
e celo. Is vt premiiffi est aui affatus vltro
spem posuit. Sed qm pcederat se terra die ab infe
ris resurrexerat: mientes ne a discipulis sumptis
exposce vniuersi resurrexerat crediderat erant
en cruci: et cõdusum in monumeto firmiter militari
custodi a cruce dederit. Tercio die ante luce: ter
remotu facto: repente parfacti est sepulchru. Et cu
stodes attoniti obstupescerant paucior: integer et sepul
chro ac vniuersis egressus in galilee pfectus est disci
pulis pgregatis: scripture sancte lras id est ppbari
archana patefecit: que anteq: patref: percipere nullo
modo poterat: qz ipsius passionis eius annuciabat.
Ordinato vo discipulis suis euangelizatoris sui pre
dicatione arastitit se repente nubes: cuq: in celum
sustulit qdragesimo post passionis die. Post beata
em et gloriosam resurrectione quo veru dei templum
iudicia impietate resoluta: vniua in triduo potenta
suscitant. Quadragesimus sanctor: diez: numerus
expletus: mora corporalis pñe excedit: ut fides re
surrectionis documentis necessarjjs numeret. Apoli
itaq: z discipuli oes post ascensione dñi (sicut Lucas
i actibus aplos: meminit) a morte oliveti regressi sta
cui venerit hierosolyma: z ascenderit in cenaculus
vbi manebat in orone z diuinitate pñerates em
miserantibus z maria marie ibu z fribus eius medita
tes in lege dñi: ac mador: aus die ac nocte: donec
inducerentur vñte ex alto. In his aut diebus q inter
resurrectione dñi z ascensione fluxerit: mor: die mor
tis aucte. Et no solu aie: sed ena carnis immortalitas
cederat. In his per iussu fatione dñi infundit aplis oibus spūs sanctus: z bñd aplo petro supra ceteros
post regni clauis oibus dñici cura mandaf: per omne deniq: hoc tēpus p uidentia rei curant: atq: ficut
oculis infirmis: z coedibus vt dñs ihs vere agnosceret resuscitatus: qui uenerat natus z passus z mor
uus. Ab illo aut die quo dñs ihs super oem celoz altitudine ascendit: decimus dies occurtebat qui ab euasē
resurrectione qnquagesimus: vt facta testat hystoria. Cui discipuli pariter essent: acceptum munera spūs
sancti pmissa que possedebant. Et factus est repente de celo sonus: z repleuit totam domum vbi sedebant z
apparuerunt illis discipuli lingue rāq: ignis: z repleti sunt oes spiritus sancto: z ceperunt loqui varijs lin
guis. Sicut em habeo quondā populo ab egyptijs liberato: qui quagesimo die post imolatione agni iee
dara est in monte syna. Ita post passionē qua uenit dei agnus oculis est: qnquagesimo die post imolatione agni iee
cuis die in aplos plebeq: credentiu spūs sanctus clapsus est: vt facile diligens xpianus agnoscat inueta ve
teris testamenti euangelias ministrasse principis: z ab eodem spū conditu sedus a quo pñit fuerat iusti
tutū. His aut inueniunt ubi ubi apli oia que de xpo p pphetas scripta fuerat pñius intellexerit: Cuius
uicq: decreto symboli edentes: nre fidei fundamētā iecere. Et petrus quidē aplos: princeps iura hieremie
pphetā z isare atq: psalmiste dixit. Credo in vñm deum patre oipotentē creatore celi z terre. Andreas ut
abacnick verbo subdidit. Et in ihu xpi filiu eius vñci dñi nrm. Cui z Johanes adiecit. Qui conce
pitue est de spūs sancto natus z maria vigne. vt istas pcederat. Ecce vgo pcepit z pñit filiu. Iacobus
vero z Isaac pphetā affirmas dixit. Passus sub ponno pilato crucifixus mortuus z sepultus. Thomas
reinde z phil. pphetā contēctas it. Descendit ad inferos: tertia die resurrexit a mortuis. Post Jacob
maior pñit. Ascendit ad celos sedet ad dexterā dei patris oipotentis. Philippus qz mor adiciens inquit
Inde uenimus ut iudicare viuos z mortuos. Bartholome postmodū cecinit dicens. Credo in spūs an
ctū. Cui Martheus subiecit. Conci cellas catholici. Symon vo z Judas atq: mthas tenos reliquus
pfectus dicitur. Sanctor: colone. Carnis resurrectione. Et vñt eternam gloriā. Symboloq: pfecto apli
multa pstatueret: q: cellas: inde diuino cultu mēti. Iacobū frēm dñi hierosolymoz pñice cõstituerit
vt p nitate sanctissimū: q: missas simpliciter nti celebrare cepit dicēdo pater nst. Hic apprende xpiana
respublica viroz ses z mulierū a clerico mulnū cepit. Propter qd petrus aplo bonis iustissimis ecclesijs pñit
marinus sepe diacono s delegit videli Sephanū: philippū: pcori: maceo: symonē: parmenā z nicola
lū: ambrociū aduocā. Illi qd ad veros xpi ministros pñebāt pagere ceperit. Tota postmodū orbe p. p
vniuersa inter se partem sunt. Et thomas quides parthos: macedos: persas: bithanos: bithanos: z merna
gentis indoz forit: est. Marthe macedoniā z ethiopiā. Bartholomeu liconiā z atenozē indiā. Andreas
adasiā z tartariā. Johānes post morte virginis marie asiā. Petro aut ponius gallacia bithiniā cap ad oia
italia z tandē roma obgit. Jacob maior hispaniā: Indas mcesporamiā. Symon scotus egypti: phil
lippus gallias rē. accepit: de qbus aplis mor narrabim. Discipuli itaq: p pñicas ois pñi fundamenta
ecclie vbiq: posuerit: facientes z ipsi in oie magistri dei magna z pene inaccessibilia miracula: qd descendens
instruxerat eos virtute accipere qua possent noue annunciationis ratio fundari z cõfirmari.

Spiritus sanctus missio

Betta eras mundi

Quoziosissima semper virgo maria dei genitrix intemerata: post ascensione dñi ihesu: conuerfatione ad humane vite exemplū (lūca in actibus apłoy testāte) generatit cum apłis habuit: quōq; repleti fuerunt grā pñssanti. Post iussioe vō pñssanti: et apłoy dispōsitione vñ diuini hieronym⁹ refert. Gabriel archāgelus tāq; celestis paranympbus eā virginē sanāā et corpē et mēte intactā custodit: atq; iō hānc euāgelista cui eā de cruce fili⁹ comiserat: virgo vginē seruauit offīciosissime vsq; in fines vite suē: tāq; adoptiu⁹ fili⁹ administrauit. Ita bitato autē cū vsq; ad mortē pñximo amore i loco illo fuit vbi oīa in q; bis passus fuerat loca muliere posset: vñ sñs pñsaret aspectibus. et in mōte syon cella vbi morabā: et iohānes missas eckbezaunt oñ dñi: quia (vñ diuini hieronym⁹ scribit) impatēs amor hoc inter cetera precipimus vs vt quē desiderat: semp in mēte se credat. Nec nūti si christ⁹ est ab ofībus amādus: multo ardent⁹ ab eā cur⁹ et dñs et fili⁹ erat. Multis eadē afflicto ab colonib⁹ et amoris ardorib⁹ estuauerat post filij ad celos ascensum: dñs fecit tacite cuncta reuoluerat: q; audierat viderat et cognouerat. Tādes cū oī plena esset grā: oīq; vñte illustrata. Anno a nātate filij cū ihesu xpi qdragesimo nono etatis vō fuit. 65. abdoimuit in pace: vber rimeq; claritas eterne grām possidere meruit: quā ab eius filio chriso ihesu plenissime accepit. Ad eius autē exeqs deo sic volēte (vñ vtozores sancti scribūt) oēs afflicte apli. Et dñs ipse nñ ihesus chrisus cū tota celez curia: quāz fas est credere: eidē tor⁹ sehmus occurrit: et eius gaudio cū in aīa et corpē in celum assumptis. Secūq; i throno collocant. Virg autē post mortē filij. i 6. annis: eius antea. 47. etatis haberet annos. Nul lic aut dubium in eius gloriofā assumptione et coronatione oēm illā celestem nīl tunc emittat ineffabili leticia: tunc iocundat esse inestimabili charitate cū oī granulatione inuolasse: nec minus q; bono matrem⁹ q; est: qui est natus ex ea quē oīs celoz ordo venerat et adorat: sup se eleuati cū pñe in sede in aetherā dñi. Ad throno igit celestiadine intemerata mater et vgo peccit: atq; in regni solio sublimata: xpi gloriofā refecit.

Petrus papa primus: apłoy princeps: natione gallicus ex beith laude vico: iohānis filius andree apli frater: primus sedet annis septē post ascensione dñi i episcopoali sede apud antiochia vrbes fuit aut petrus ille quē bis verbis xps allocutus est. Beatus es symon barionaz: q; caro et sanguis nō reuoluit tibi: sed pater meus qui est i celis. Et tu es petrus et sup hanc petrā edificabo eccliam meā. Actū dabo clauēs regni celestis: pñtemq; ligādū et soluatū. Is vō oīm diligētissimus vbi aīas ecclās fatis confirmasset: cōsultans cor opinioni bus qui circūfessiones approbābat post predicationē dispersiōis et circūfessionē in portos galacia: cappadocia: asia: bithunia. ab herodia carere liberatus: in Italia venit et rome pñmā cathedrā tenere cepit secundo claudij anno. Cum ea vrbē totius mundi caput esset: cū pñssanti sedē cōuenientē esse cernebat. Sedet autē in ea annis. xxy. et mensibus se pñem. Petrus itaq; romā tunc venit et qd hanc sedē pñssanti dignitatē cōuenientē cernebat. et huc pñctus intellexerat symonē magū samaritanū quēdā: qñt pñssanti suis eo erroris taz deduxerat populū roma nūm: vñ crederet. Rome cū iam tantū adeptus erat inter duos pontes totius ac latius lūis sic scriptū symoni deo sancto. Ite dum i samaria esset tam diu se credere i chriso simulauit: quoad baptisimū a phelippo vno ex septē diaconib⁹ acceperat: quōdēs postea in malā partes vñs: multaz heresimū fundamenta iert cū helene impudica muliere: quā sceleris focū habuit: puocare petrus iusticiis morte pūci homo nequariū ausus est: quē eius carmina pñmo mouere vñs sunt: verū eius postea mīdolinus puer iaceret: in nōmie ihesu petro iube nte surrexit. hāc obres i dignatus symon videntē populo se volaturū ex capitolino monte in auentūm pollice. Cum tam volaret rogantū petri ad celū manū tendentis ac rogantis tunc: ne deludi magis aribus tantūm populi suerit symon decit et cursu infregit. Cuius dolore nō multo post angie mortuus est: hūc symon taci heretici originē habent: qui conuini spūssanti emere et vñdere pñssanti tē. Primis postea petrus quadragēsimale ieiunū instituit. Duas q; epłas q; canonicē vñssanti scriptis. Vñ quia pluribus intentus esse non poterat: cum orationi et predicationi vacaret duos episcopos ordinant. Linum scilicet et Cleum: qui sacerdotale ministeriū populo romā et alijs exhiberent.

Assumptio marie dei genitricis

Coronatio Blaq̃ uirginis marie In celis

ā iudi. 1233. ā. 34.

Causus cognomēto caligula: fili⁹ dñi augusti cesaris ptiugni⁹ tiberii nepos qñtus romānoꝝ impator. mortuo est tiberio a castrensi loco du-
cto impius occupat. caligule cognomē traxit: qz manipulario habitu
inter milites educabatur: fuit vt alij ferūt cum eius inuentum esset referendi
caligulae pñat garis insignitas. mātū hunc augusti pauie sue cōtributio quā
refuncta pñetate⁹ p. rostris laudauit. inde vicesimo etas anno acce⁹ capreas
a nō brio vno et cogē die togā suūpsit. Naturā tñ scūa atqz pñofas imbe-
re poterat. cōsulat⁹ quoz gessit. opa sub tiberio scūpfecta repli⁹ augusti thea-
trūz pōpēi aboluit. inchoauit aqueducum tñbū. multas tñ vrbes in suo
noie edificauit t pñectum apud itacā calpōlim vrbē insignē. Statua fuit
cmmēnti pallido colore: corpe exornū: grauitate marā ceruic⁹ t erūmū t ocu-
lis t epib⁹ cōcū mē: fīote lata t torua. capillo raro ac circa vntē nullo. Tū-
tū vāo natura boꝝū dū ac terrā enā ex industria efferebat. valitudo ei neqz coꝝ
poris neqz animi pñuit. vestitū calcatūqz t cetero habitu neqz patrio neqz ci-
uilitate ne virili quidē vsus est. sepe depictas gēnatasqz induit⁹ penulas: sin-
a nīfina facta augebat arrogate verbo z. ideo hō oīm sedecūsum⁹ iudicat⁹. nil
enī vel romi vel foris frēne gessit. Auaricia oīa expulauit: tāte libidinis fuit
vt enā forozib⁹ stupꝝū intulerit: tante crudelitatis ut sepas exēlante dīcat
vniū pñū roman⁹ vñā ceruicē haberet. ita aīe virgilij t lūgij cū inuidit: vt
pānū abfuerit: qñ cor septa t imāgines ex oibz bibliotecis auoueret
senecā arcuā sine calce dicebat. pñeterea agrippā regē iudee facit berodē lig-
dūm relegat. Postremo a suis rādē necat impij suo tercio mēse tecto cū vñs
let amīs. xxx. Cadauer dā ortos laucanos asportat: p⁹ crematū t spūlitū

Linea Impera toꝝum

Laius Calligula

Claudius

Nero

Claudij causi caligule patris: quē nepos i lūdiu reuāuat: impius
auaricijs dñi⁹ romanorū impator ope t industria agrippe regis iudeorū
impēnit⁹ vt ioseph⁹ refert: accipe meruit. Is nar⁹ est lugdunū eo die q
pñū arabi augusti dedicata est: apuclanūqz nber⁹ claudi⁹ dñus dīscipli-
nis liberalib⁹ ab etate pñā nō mediocre opam dedit qñqz sūmo anno dñpe-
nū cepit. In cognoscendo t decernendo mira varietate animi fuit. Britannia quā
neqz an iulij cesare neqz post eum quibz attingere ausio est: in tēditiones ac-
cepit: oꝝpades insulas romano adiecit impio: exto qz pñet⁹ erat mēse romā
redijt: triuphauitqz mario apparatū. Opa magna pñt⁹ qz necessaria pñet⁹ p
ma passim multa patrum effuso mōte: partim ex cōto canale aboluit ecqz: t p
vñdecim annos triginta milib⁹ hoīm ibi sine intermissione elaborātib⁹ postū
officē extraxit: ducto tetro leuāqz brachio ad cohercendos maris fluct⁹: vñ-
rē duxit elā petriā cū qua diuorū fecit ex leuib⁹ offensio. Post messalinam
messale cōsōbzū filij filiā i nīfimonij accepit quā cū cōpñet⁹ sup cetera flagi-
cia C. filio nūpsit: supplēto afficit: tandē illecebris agrippine blādijs pñe
allectus cū ea nūptias pñet. autoritas dignitatqz forie nō ei desuit. Nā t p
liuo nec erili corpe erat: spēte canicqz pulchre: opūmū ceruicibus. abi vñ
mīs tpe t loco appetitūm⁹: histōriā in adolēctūa scribere aggressus est: nec
minore cura grēca studā scāurus est. Postremo ab agrippina volens venēnā
allīs necat. Excessit aut. iij. idus octobris. lxxij. etas impij. xij. anno. fu-
neratūqz est solē in principu ponipa. pñetragiū mortis eius fuit exornis crui-
te stelle quā comētā vocant.

Nero claudij pñgn⁹ t agrippine ex cōno domitio ei⁹ viro fili⁹ scrtus
romānoꝝ impator. nar⁹ est an nonē mēses qz tiberi⁹ excessit cui pñius
domit⁹ domitius sicut t pñ. Cū claudi⁹ cesar ei filiā octauā vñozem de-
disset cū nerone appellatū. Inter ceteras dīsciplīnas puericie imbutus tpe t
mūfica. equoz studio vel pñpue ab ineunte etate flagrauit: pñul. In libidīe
auaricia: crudelitare sensim quidē pñio t occulte vñt iuuenili errore exerceat
Paulan⁹ vñ mūalecentib⁹ vñijs ad mōra palā erupit. Epñlas e medio die
ad medīā noctē pñabebat: fuitqz autūlo caligule oib⁹ in reb⁹ nequior t sce-
leracior. Nā et magnā pñtē senat⁹ interfecit. Tante pñerā luxuriā fuit vt frigi-
dis lauare⁹ vñguicis. retibzqz aureis pñet⁹ qz attrabere sumib⁹ purpureis
pñueat. Nec oīa vñtā principio impij sui ita occultauit: vt bonā spem oib⁹
pñe ferret. ita vñtā fuit pñe iuxta corpe maculoso t fetido. suslauo capillo. vul-
tu pulchro magis qz venusto: oculis celis t hebetiorib⁹: ceruice obelā: vñre
obio: gracillimis erupib⁹: valitudine. pñpera. Incendū aut rōme suo tpe a
dño scām ad exglās vñqz sex dieb⁹ vagatū. mīlas fortunas cūm cū pñpñit
ferat oīs culpa pñcipi ascriberet. Ipse vt ait comēdi⁹ tacer⁹: abolendo rñmōi intencus: falsos testes sub
ornatū qz id factū a xpīanis causare. vñdē t toz capiti t interfecit: vñqz cor cadaverib⁹ p aliquot ho-
res lumine cōtinuata dīcunt. Quāt tñ qz dīcunt illud incendū ab eo extenū fuisse vt rñe ardetis sūmū
tēneret. Sūa senia qz in senecā lucanū: in matre agrippinā t octauā vñozē t oēs qz pñio apd dños
erāt vsus est. Tandē pñl romā rñt t odiū in se pñcauit vt ad penas quēst⁹ sit. Is fugies ad qñtū nulla
rñū in subvrbano libetū fuit: semetipsum interfecit. Obijt. xxx. t scādo etas anno iungij vñ quarto decimo.

Stephanus p̄bomartir natus ē hierosolimitanus ē
 c̄sep̄e diacon⁹ p̄ritus ob sc̄it̄atē ⁊ mox d̄ic̄t̄
 plu⁹ diacon⁹ ab apl̄is electus : signa ⁊ p̄d̄igia multa
 et lucas scribit in iudeorū pp̄lo ad corroboratōne f̄i-
 dei xp̄iane facere cepit. Contra quē nōnulli iudeorū in-
 fr̄istere nequiverūt: eo q̄ inimicos vultu eius: vultus
 angeli apparuit inter illos: quorū errorē cū cōf̄it̄as
 indigna in iudei ipsius extra auitatē c̄gac̄es lapidib⁹
 peremerūt: vt exedū lapidib⁹ impetere possent ve-
 stimenta sua deposuerūt iuxta pedes adolesecens sauli.
 Quin⁹ lapidat⁹ c̄uua posuit ⁊ suspiciens in celū ⁊
 vidēs ibi stantē p̄ lapidāb⁹ obire orauit: ne morte
 suā illis sterneret in suppliciu. Is cū vna unago vir-
 tus cū fatorū turbare quateret ⁊ sagas ille mib⁹ ar-
 cū tp̄a crepitaret a cōstanna mēis nūq̄ dimotus in fu-
 turā sp̄m̄ tota intentione pf̄uluit: magnū panēne do-
 cumentū postens allat⁹. Oratōne itādē cōpleta iuxta
 obdormiuit in pace. Lapidat⁹q̄ fuit eodē anno q̄ xp̄s
 crucif̄ixus in mēse augusti. Corpus eius venerabile in-
 uentū fuit a brō Luciano p̄elbitero t̄p̄b⁹ Bonon⁹
 anno dñi. cccc. vij. In cuius repone an gūstibus refert
 ser mortuos suscitatos ⁊. lxx. boies a varijs egritudi-
 nib⁹ lib̄eratos. Postea trāslat⁹ cōstāntinopolim: t̄p̄
 inde romā ⁊ digniori loco conditū.

Dionippus aut sc̄idus diaconus celsari⁹ veniens
 bus inditus fuit. Tres filias p̄bene sp̄u plenas habuit. Obijt t̄p̄e Hieronis ⁊ ab oib⁹ sanctus habitus
 Tres q̄ filie in c̄sepulchro simulat fuit. Procorus tertius diacon⁹ ap̄d̄ anthiochiā c̄ci eccl̄iam nūq̄
 ab apl̄is exatā fide ⁊ inouitā auit: vbi martirio coronatus fuit. Nicano⁹ q̄s gr̄us diaconus cū b̄iel
 rofolym⁹ gr̄a fide ⁊ virtute vsq̄ ad t̄p̄a C̄sep̄asiani admirāds fuisse ibi martirū p̄ d̄ijo suscepit. Zy-
 mon q̄ritus diacon⁹ prim⁹ ad herodiam recedit. t̄inde verbū dñi disseminās corinthe p̄uenit: vbi a iudeis
 ⁊ grec̄ p̄no flāms inuenis: s̄nū lesus: reuū cruci affixus martyriū coronā accepit. Parmenas serus
 diaconus p̄dicat̄ oīs officiū plena fide cōsumit ⁊ t̄andē Traiani t̄p̄b⁹ martiriū gūas adeptus est.

Nicolaus vō aduenā septimū diaconus in fide nō permāsit: ⁊ nicolaitarū heresis ab eo mian⁹ sup̄sit.

Conuersio ⁊ vita p̄auli apl̄i

Paulus ibi xp̄i dignissim⁹ apl̄s electionis vas ex-
 celsum beniamin fuit: ex oppido iude q̄ galealis
 notat q̄ cū a romanis captus a p̄ncro fuisse cū parci-
 bus suis tharsus alieie vrbem (vbi ei⁹ pater ciuitate
 romana donat⁹ est) cōmigravit. Mos siquidē t̄nc roma-
 noz fuit cū monarchia totius mūdi cōquereret: vt gen-
 tes q̄ aī pacē ⁊ cōcordiā romāis occurrēbāt: omnia ei⁹
 militans potirent eorūq̄ fr̄es dicerent. Cū autē romani
 alieia cū exercitu p̄enitent: pauli pater cū nobilib⁹
 tharsensib⁹ romanis cū pace occurrēbat. Et ob rē p̄su-
 lare vestē p̄meruit: inter cūes romanos annūciat⁹
 tus fuit. p̄ter qd̄ ⁊ paulus dic̄ apl̄s eius romani⁹ habi-
 tus est. Cū autē xp̄i religio p̄ vniuersas c̄t̄etere cep̄it
 fr̄e iudei: adhibe adoleseculus a pōnfiab⁹ t̄p̄li c̄p̄las
 accipies: eos q̄ xp̄m̄ verū esse tēn p̄fiterent p̄fēd̄ t̄etē
 iur: vñ cū Stephan⁹ p̄bomartir neca interfuerit: ⁊
 oīm lapidatū cū vestimēta fuaret: itq̄ manib⁹ oīm
 lapidaret Stephan⁹ inclinat⁹ p̄ cōorauit ⁊ paulū e
 terra creuit: q̄ paulopost dū damascū p̄geret (vt licet
 testat⁹) sp̄u d̄iuno tactus a d̄e fide xp̄i venire cōpulsus:
 vas electionis vocat⁹ p̄uenit. Et idē euenit anno q̄
 ⁊ t̄p̄s passus est. Statimq̄ vocat⁹ xp̄i enāgelū eadē reue-
 lātū est. Qd̄ diuin⁹ ap̄d̄ studia hierosolymā missus gau-
 lecti viro doc̄tissim⁹ eruditissim⁹ cū cōmendarijs. Post
 autē eius p̄uersionē vna cū barnaba ap̄l̄o ihs vbi
 bus pagani⁹ hierosolymā redijt cū petro iohāne ⁊ ta-
 cobo t̄p̄i enāgelū cōtulit: q̄ audito gentiū apl̄s ab eis
 dēc̄m recedat⁹ est. In hispaniā p̄dicat⁹ itā gr̄a nauigauit: in
 narbona multos cōuertit. Reuertens sc̄do b̄ie
 rofolymā sc̄do imp̄ḡ neronis anno: a festo iudee p̄curatore vincetus romā (vt eius romani⁹) mitit⁹ vbi b̄ie
 nio l̄ libera custodia in an̄es: cū iudeis q̄t̄idie d̄isputabat: t̄andē a nerone dimissus iuxta p̄dicauit ⁊ t̄p̄p̄it.

Sanctus marcus euangelista

stantus. Eius imago in verisilis reuerentur. Ipsum hys euangelij codicem ex aequilegia delatus cum alijs preciosis in ista donarijs in eodem templo recondiderunt.

Felicem nobilem ante omnes aures vniuit in toto orbe nec visum magnope consilijs. Gallusque esse in urbem claudij principis censura. anno vrbis. dcc. z in conuicio. ppositum: quod actis testatus est h. cc. aus in arabia prius visa narra tur aequile magnitudine: ann fulgore arca colla: cetera purpureis: oculis roseis equidant pernis distinguendis: cristis faciem: caputque plumico apice bonificare Antiochiam iulianus senator est nemine extitisse qui viderit vescentem. viuere annis septentis sexaginta. Senescente cassia turris surculis construere nidum replere odoribus: super emori. Ex ossibus deinde ac medullis nasci primo ceu verni culum: deinde fieri pullum. Diuis alius vita magni conuersationem anni fieri prodit idem manifestus.

Senex autis vnica

Jacobus maior apostolus

Jacobus maior aplos dñi: sededici ex maria salome filij: ac diui iohannis euangeliste frater dicus maior cu prius altero vocat: ad aplatum: z p martynum ad regnum celoz fuit. que dñs vna cu code iohanne vocauerat dei cens. Venit post me facis vos fieri piscatores homin. quique relicis rebus secuti fuerit ei. post aduentum spi ritus sancti hispaniam accessit ad predicandum. postq vni uersam pdicatio pagraasset hispaniam: in qua none tanus eo quiliat discipulos: cu videret gentē illā agrestem i iudea reuersus. Ab deo de agrippa regis fratre qui in iherosolimis vices gerebat: obtruncatione capitis martyrij palmā adeptus est. Et diei die qua z xps incarnatus vel passus est anno vno integro reuoluit. Cu vo duce ret ad loci passionis p iohannē scribit: z iherosolima paratissimā: iohannes credidit: prius baptizatus capite pnuat: cu iacobo fuit. Et aut sacratissimi corp' discipuli ei: nocte rapientes de iherosolimis ad hispanias transfulerunt. z copostellā ciuitate gallicie intrantes i vltimis sinitibus hispaniarū cō didit. Viget celeberrima gentiū illi: z pegrinari natio nū veneratione excolit. Stupēda efficit hys tonitruo sit delū iustitia mentis in visitatio lumina et: z ecclia firmitate in eo voto nullus preter apostolicā sedē dispellere liceat. z qd minus ceteris aplos illi i vita collati sunt: hoc nois z glorie: ppter breuitatē vite ei: hoc quasi diuina munificētia post mortē suppleuit.

Prima plectio xpianoz ter ad octauo imperij neronis anno cepit fuit. Is i xpianos p'm exercere cepit. in q pter petru z paulu aplos vt illico patebit etia infra scripti singulares vni rome z alibi glorio martyrio coronati sunt. quoz de numero qdraginta septē fuisse a bto petro aplo baptizati: q cu codes aplo iustitia continet: tandē sub deuotissima fidei pessione ibide neroniano gladio. z. yd' marci p'supri. fuit.

Berta etas mudi

Jacobus iustus minor apostolus

Petrus vir sanctissim⁹ cū tñ sibi notis apud oēs compauerat vt plurimū coleret: hāc ob res indign⁹
 Nēro mortē ei⁹ q̄rere cepit: vñ petr⁹ monētib⁹ amicus ad tēdinādā inā p̄ncipis via ap̄p̄ia ab vrbe dñi
 cedēs ad primū lapidē xp̄o p̄t obuiā. quē adorāis rogat dñe quo venis: tu⁹ xp̄s. Romā iterū crucifigi. ex-
 tat faciliū eo loco vt yba hīc sunt habitā ideo ad vrbe redijt demētē ep̄m p̄lecat. nō multo post vna cum
 paulo iustus ieronis necat vltimo ei⁹ anno: diuersis tñ cruciantib⁹. Petr⁹ em̄ crud affligit capite in terrā vt
 so: eleuantis in sublimē pedib⁹: ei⁹ voluit. Sepulc⁹ est i vaticano nō lōge a via triumphali: via aurelia scē
 oros ueronis. Bedit aut annis viginquib⁹. Paulus vō eodē die capite multat⁹: funerat⁹ via boffen
 si anno post mortē xp̄i trigelmo septimo. Cū aut separent ab invicē inq̄e paul⁹ pax tecū fundamētū ecclē
 nū t pastor oīm agnor⁹ xp̄i. Petrus rñ dñt. Elade in pace p̄dicatoz bonoz: mediator⁹ t dux salutis iustoz
 in arcibus t Apuleius frēs discipuli cōdieret aromatib⁹ sepelherūt. Hodie capita ap̄loz petri t pauli au-
 ro argento ac gemis exornata in ecclā lateranensī sancti iohānis reposita p̄p̄lo ostendunt.

Crucifixo petri apostoli

Occupatio Pauli

Seneca

ut sub ipsi mores deligeret: q cognitū impatoris volūtatē: penit ut in tepenti aqua poneret: et ibides om-
nes vene eadem aperirent donec spm exalaret: suave genus mortis arbitratus mox inasione venarum: et
ita vitā finitur. Dicnāq docemus vir multa diuinaz et humanaz scripturaz edidit ut cūmra.

Lucanus annuus predicti senecē nepos: orator et poeta bistozicus celebrat
senecē et mela eius iuniorē fratre nepos fuit: q pmo romē sb cornuto studuit: vbi
optime edoctus cōdiscipulos sibi grāssimos: p̄suz et bassum (q̄s mūmmoduz
dilexit) habuit: hic ob eius ingentiū a Nerone in curia vocatus diu grāssimū ei
fuit. Inde q̄stor dicitur etiā auguratus sacerdotiū assecutus est. Tandē et cōu-
ranone p̄somanie accusatus accepto iocri arbitrio ve-
nas precēdē fecit: qbus explez statū e vita discessit p̄dic-
kal. maff. cuius corpus sepulū fuit in hōis suis.

philippus apostolus

Philippus dñi nři tpo xpi ex duodenario collegio
ap̄lus vocatus: ut cū sequef. Is adduxit frēm suū
nato anachē vocatē legēs: in q̄ volū nō erat: ad euz q̄ ad
ap̄latū nō fuit vocat: ne p̄uersio bolū ad fidē huma-
ne pertine amibueret. hic ap̄ls cū p. xx. annos p̄ vniuer-
sam scythiā p̄dicasset. Illāq̄ pene totā ad xpi fidē puer-
nisset. hieropolī asie vrbē veniens hebreonaz heretici
q̄ xpm fantastica carnes sumpsisse p̄dicabāt et nūq̄ de
mū a paganis tentus ad molūdus fidei adducit
sub bale statue draco egrediens sūū pōtēdē q̄ legēs i sa-
crificā mīstrabat et duos tribunos q̄ mīliti aplm detri-
nebat occidit: et pluros lāgundos reddidit: precibus mī
ap̄li disparuit et illos sanatos restituit. Quis obres iside-
les euz tenentes anno etati sue septuagesimo octauo crui-
ci quā p̄dicabat ad instar mgn sui affuerunt: et martires
dixisti fecerūt. Iste duas filias v̄gines post se derelict
q̄ aube euz p̄te sepulte sunt vna a tēris alia a iustis.
Barnabas et septuaginta duobz discipulis fuit natō e
cypru: hic datus fuit i locū paulo ab ap̄ls ad p̄-
dicandū gentibz. Is i italiā veniens ex p̄cepto petri cōz
lōgobardiā p̄dicandū et docendo circūmuit: et p se suosq̄
discipulos cōsalpinā galliā ad xpi fidē puertit. et apd me-
diolanū p̄m cathedrales locū tenuit relicto ibi ep̄o cipru
regressus euz euāgelio paribz p̄fēs sanis apd salaminā
paulo an petri martirū et ipse ibidē martirio coronat: ē

Berta etas mundi

Anno mundi. 3273.

Anno christi. lxxij.

Linus ab ultimo anno neronis beo petro succedens usq; ad vespasiani ipsa puenit. a colofari saturnini z scipionis usq; ad capitonē z ruffum cosules. Buit q; hūc locū clemēte ascribāt z linū z clerū pēterminant: quos nō solū bifortia: verū etiā bieronimi auctoritas reprehēdit. Quare inq; post petrū romē epus clemēs fuit. signū ē linus secūdus. Cletus terc⁹ fuit ba buit. Lameſi latinoz plicis post petrū statim clemēte munerent. quem cerre cōſtat: ante em modeste fuit: eo gisse hūc ac detum ante fe munus potestac⁹ obire: ne postea hec principar⁹ ambicio pnciosi exempli habereſ. licet cū cēs petrus q̄i ex testamēto ſucceſſionis locū tradiderit. fuit aut linus ex natione ihuſeus patre heraulano vir certe morib⁹ z ſancitate pcedarns. Is ex nianda to petri pſtituit: neq; mulier niſi velato capite templū ingrederet. z ex ſacris or dibus bis in veſte habitus preſbyteros recē z octo. Episcopos vndeſ creat. Scripſit z res geſtas petri: marie vo ei⁹ cōtēnōne cū ſymione mago. qui cū te monēs effugaret: mortuoſq; ad vitā reduceret. a ſaturnino cōſule cur⁹ ſilā a te monib⁹ liberauerat capitali ſupplicio affici. ac vñdecimo kal. octobris in va ticano iuxta petri corp⁹ ſepelit. cū ſediſſet in pōntificatu annos vñdecim meſes tres dies duodecim. Cletus corpus aium gregozū episcopū oſienſem in oſtā trāſſuſiſſe: z in diui laurencij templo bonoſice collocaſſe.

Anno mundi. 3284.

Anno christi. lxxij.

Cletus papa natione roman⁹ de regione vice patricij parte emiliano adboe rante clemēte pōntificatus mu n⁹ inuitus ſuſcepit. licet doctrina moribus z dignitate plurimū apud ſuos valeret. vir q̄s optim⁹ atq; ſancitiſſim⁹ qui niſi p termiſſit. qd ad augendā eccliam dei pmeret. Quā cū optime p tpe cōſtituiſſet. redactis in ordine ex inādanis petri vñtinq; ſib⁹z ſub donuſiano ceſare martirio coronat⁹: ac ſepeliſ apud bñ petri corp⁹ in vaticano quinto kal' iūñ. Et primus: vt aium: ſuis aplice ſalutē z aplice benedictione ſcripſit. fuit aut tpi⁹ vespasiani z tūc p cōſulatu vespasiani ſepmimo z donuſiani quinto usq; ad donuſiani z ruffum conſules vt Damiaſus ſcribit. Sedit annis. xj. meſe vno diebus. xj. Sedes aut hūc morte diebus. xx. vacat.

Bartholomeus apostolus

petro ordinar⁹ r uenias miſus: ſcūs verber flagellis ſepe aterit z ſenile corp⁹ ab impioz horred⁹ cruciatib⁹ lauiat. ne aut fideles reſus vñtanōib⁹ repredar⁹ ſigna aplice pſcat. puellā mortuā ſuſcitauit. eaq; viſus reddidit. multo loq; ſa. te plos mīdat. atq; portēſſimū ſulachū vna cū tēplo ſatū deſcat. Tūc apō eīdē vrbē inter ſuccedētia tormēta glioſus pſumauit martiriū decimo ſez kal. auguſti.

Linea ſumozū pontificum Linus

Cletus

Bartholome⁹ apſs vñ ex ſenatorib⁹ celi. is poſt ad aduentū ſpiſſancti poſtq; in lycania z iudia xpē euāgelizū predicaſſet. in albanā mīazonis armenie vrbē veniēs coſectum tēplū vbi deus alcaroth colebat⁹ ingre diſ. effect ut demon nullā cultorib⁹ ſuis reſpoſus pcede ret: pgentes ad vicinā ciuitate: ab ydolo rñſum. babue runt ob ingreſſum bartholomei cor eoz⁹ carib⁹z luga tū vt loq; nō valeret. z vt cū oñderet aut. capilli ei⁹ nigri z criſpi. caro cāidā. oculi grādel. nares eqles z dūre barba plixa. hūc paucos canos capillos. ſtatura cūſ collobo albo clauato purpura veſtē. Indurſ palko al bo qd p ſingloſ anguloſ gēmas bz purpureas cientes ſteris gētib⁹ p diē orat zē. Ibi euāgelizū predicaſ pole muī ipſi vrbis regē ac reginā cū duodeci ciuitatib⁹ ad xpī cōuertit. z demōne reſormē oñdit: ppter qd poſſe ces tēplū indignari. apſus ab aſtiago fratre poleuū ſibi ſenſiſſimo pmo cedi. deinde excoſari. z capite obrūci⁹ ſecre q; ad celeſte gaudiū mīſpū pegit. cur⁹ corp⁹ a ſi dclib⁹ iūidē cū oi veneratōe amulanti: poſtea ad lippi rimi delati. inde beneuenti z vt aliq; ſenitū demū romā trāſſati: fuit aut nobiliſſimis ornus parentib⁹: qm bicoloſo lyma veniens audira xpī: dui mitate ac crebris eius niſtactuſ eidem adbeſit.

Appollinaris

Quarta vtr antiq nobilitatis: cū pgenies cesarū in nerone defecit: qd aut
adētissimo signo apparuit. Angusti cū septrū e mamb⁹ excussus citine
roni succellit nullo gradu ptingēs cesarū domū. In hiberna impator a
militib⁹ creatus vbi na omis in morte cōperit: romā pfectum venit septim⁹ roma
noz impator. Qui a principio liberalib⁹ discipulis t iuri opas dedit: t vita pū
nata insignis fuit: militib⁹ ac domesticis in reb⁹. Sepe tñ pūl. sepe pconful
frequentē dux fuit grauiūssimis bellis. Statim iusta fuit. capite caluo. oculis ce
culis. aduico nalo. mamb⁹ pedib⁹qz articulatū morbo distorūssimis vt neq
calci ppeti. neq libello cuolūz aut tenere oīno valeret. creuerat in dextero
re lare et⁹ gibb⁹. Et ibi plurimi tpe etiā hiberno an luce capere pūeuerat: libi
dimis pūus. verū cū oēs auaricia ac segnicia offendit. Insidijs ottonis rome
ad lacū curcij cū pūone nobilissimo adolefcente quē in filiu per adoptionē suscep
erat iugular⁹ est. Perijt aut tercio t septuagesimo etatis anno impij iūcie septi
mo. qui marci fabij quintilianū insignē oratore ex hispania romā duxit.

Quota octim⁹ romānoz impator patre equite matre humili: materno tū
quā paterno nobilitate: a prima adolefcentia pdig⁹ ac pax: per etas line
augustij in cur⁹ domo eruciat: senator fac⁹. qppe qz neronis familiaris
fuerat: t oīne ostilijs particeps: inter tumult⁹ ceddesqz inuasiū impetū. Cū aut cit
uile bellū cōtra vitellū in germania impatore creatū molit⁹: trib⁹ leuol⁹ p
pūis suprior fuisse. vno ad alpes. alio apud placinā. tatio ad castorē. quarto
apud bebiacū superat. vnde rex desperatione sibi metū inuitat. Cū vno fe
icu infra leuā papillā traiecit. Irūpētib⁹qz ad primū gemitū. modo celus
modo dexte gens plagam examinat⁹ est. t apud volacraua etbārie vebanū fūne
ratos vti pcepit. xxi. t octauo etas anno. t nonagesimo t dno impetij die
fuisse aut tradit⁹ flamine modice t male pedat⁹: caluūqz: mūdici arū vō pene nū
lubent⁹: quē alij pēdicat⁹ viti fortissimū ac ra⁹ bellice viciū impatorē.

Vitellius nonus romānoz impator familia magis honorata quā nobili
romā venies. pūciā primāqz adolefcentia capris egat inter hiberna scot
ia. sequē etate oīs⁹ pūis cōtaminatus. cito per angurandū: claudio per alec
studū: sed aliquāto neroni acceptior. mū itaqz pūcipiū indulgentia honorib⁹
amplissimis auctus. pōsilitari affricē. t curā openi publicoz adūmstrauit. a
galba deinde in inferiore germaniā missus est. Castra vō ingressus nūqz cuiqz
poscē negauit: ideo in velle domestica impator est pūlitatus. ac imperio po
tūis in oēm nequitia seu ciā t inglutū pūpsus est. Nam tante voracitas fuit
vt sept⁹ in die comederet: t vna cena suo missi duo milia piscū: t septem milia
auiū apposta fuit. ferunt cū cū fuisse rubicundissime faciei t obeti ventris vērū
vbi cōperit vespasianū apud iudeā palestine ab exercitu impatorē creatū cūz
legionib⁹ aduētare. pūmū deponere impetū cōstituit: postea a quibūsdā alar⁹
sumptis armis fabiū vespasianū frēm cū flauianis in capitolū cōpulit: quo d
dem successo oēs cōderant fuit. Supuēcie vespasiano cella pallanij per viā
sacra feni nudus ad scalas deduct⁹ vbi exarūficatus in tyberinū pūit⁹. Perijt
cūm fratre t filio anno vite. vij. quinquagesimo.

Vespasianus flauus decimus vō impator. cū rebellionē ac ecce tñū pūne
pum incertū ac vagum impetū fuit. tandē gens flauia firmāuit. Vespasia
nus aut natus est in samnis vltia reatū vico modico: quinquēnio antequā angu
stus excederet. vroz duxit flauā domitillā ex hac liberos tulit. titus t domitia
nū t domitillā. hic ante remandū sibi impetū a claudio missus in germaniā
t britanniā tritica cum hoste conflixit. Deinde biennio ante neronis morte ad
capiciendā iudeā ab ipso nerone missus. multa ibi frēme gessit certamina: p qui
bus audita pūcipis morte ab exercitu impator appellatus est. qui bellū cito
filio cōmendās romā per alexandriā pfectus est: vbi vrbem reformē moribus
t legibus ac structuris ornauit: fuit enim vir deuotissim⁹ ac munificētissim⁹
qui pūcipatu suscepto rempublicā feruē collapsam optime restauit. Templū
pacis perfectit. amphitheatrū cuius pars adhuc in vrbē extat inchoauit. Sta
tura fuit quādrata cū pūis firmisqz membris. vultu vclori mētens. offēnsas
minime memor. colligendā tū pūantū nūmū studiosus: licet ex alio non
raperet. eis tēdis ad munificētiā vti: expleuit enim censum senatorū: consu
lares inopes sustentauit. Qui tandem postqz multas tēdūisset colonias p flū
uio ventris vsqz ad defectionem soluto impatorē ait stantem mori oportere.
Dūm qz confingit inter manus subleuantium extrinctus est animus generis eta
tis. 69. cum imperasset annis. x.

Linea Impe
rator
Galba

Orbo

Vitellius

Vespasianus

Berta etas mūdi

Andreas apostolus

Quoniam rhetor ac pbs celeberrimū natione hispanus hisdem tempore
Quis enim in seio magno esset: a galba p̄dicto cesare romani p̄ducus: ibidem
scholam tenens clarissimus habitus est. Cui certe crudelissimus atq; grauis: qui
inter cetera de institutione oratoria octo libros composuit: atq; caularū librum p
utiles edidit. Ex quibus hanc celeberrimū memoria digna habemus sententiam
vnam librorū istorū: mores nō ipsi p̄deremus. Insuetū enī statim delicias sol
umus. Molles quippe educatio quā indulgentia vocant. nervos omnes metis
et corporis frangit. Iuuenis autē celeberrimi viri de institutione oratoria liber cum
simis ferme: sercenis depictus steterit. postea a poggio florentino viro eruditiss
mo circa annum domini. i. 414. in Constantiensi concilio in quodam monast
rio integre repertus. Atq; ita eius op̄e transcriptus et emendatus in italicū de
latus est.

Thomas apostolus.

Andreas symonis petri frater: et in passione cru
cis socius. Is primo fuit discipulus iohannis ba
ptiste: postea secutus est ihm quē iohannes ostendit dicēs.
Ecce agnus dei. Post aduentū ipsius facti in achias gre
cie p̄uincia p̄fectus est. ad huc vespasiano imperatō:
cū scribis euāgelii p̄dicasset et in achia plures ad fi
dem cōuerteret. et p̄cipue maximillā egeę p̄cōsis p
uincie vxore apud patris achia ciuitate ab egeę com
p̄heus: post longa disputationē de xpo in carcere trā
dit. tēde a viginti satellitib⁹ grauissime cedidit. et ad
ultimū in cruce sumib⁹ appendit vt longiorē crucians
sufferet. et cū popul⁹ seditionē mouit corā p̄sīde obui
xe rogauit ne impediret martiriū ei⁹. nā inagister co
rum in sua passione patiētia exhibuit. Quidē crucian
cū saluauit. Salue crux sancta: q̄ in corpore xpi redicata
est: et meritis ei⁹ tāq; margaritis ornatā. In cruce
autē biduo viuens apparens demū circa cū splendore
vltimo nouēbris die martyriū cōsumauit. In armilla
p̄o ipsi⁹ egeę vxor cōfessum apli corp⁹ rapies optimo
loco cū aromantib⁹ sepeliunt. Cuius sane corpus vige
simo constantij cesaris anno cū offib⁹ beati luce euāge
liste et eadē ciuitate in constantinopolim trālatū est: et
quidā scunt qd nūc requiescit in ciuitate malfiana ve
rius caput postea papa pius ei⁹ nōminis secūdis
et peloponesso romā auectū in beati petri templo ma
xima cum veneratione collocatū.

Quintilianus

Thomas apls qui didim⁹ dicit⁹ vcl gemin⁹: vi
ctore duodecim aplis fuit. Is dubitans de resurre
ctione xpi magis nobis p̄sunt (vt Gregorius ait) q̄ ma
gdalene credulitas: testis factus. non solum paucum
et visum: sed etias p̄ tactū. Hic cū xpi euāgelii parib⁹
michis et perlis: hircanus ac bragmanis p̄dicasset. etias
in india supiorē et inferiorē phiceis multos cōuer
tit. Et magdonia carit⁹ cognati regis vxorē baptizans
xpo cōsecrauit. Ibidem quoq; multis ad huc crātes
celestas fundauit. Indeq; vt aristotomus ait ad regio
nem in agor⁹ qui ad xpi venerat adorandū deuenerat
eos baptizauit: et in adiutorij fidei xpiane socios susce
pit. Tandem ab infidelibus in fornacem ardētē p̄p̄e
ctus: illeis tñ in eo mansit. Deinde ductus ad idolum
solus vt adoraret: aplis genub⁹ flexis ait. Adoro diūm
in cui⁹ ihm xpi: p̄cipioq; tibi qui ibi lantus vt simulacri
cōmūnas: Quo facto indignati pontifices templi ab
eis lanceis p̄foratus martyriū coronā p̄meruit. Cuius
corpus bānā multo post ad cāssam ciuitatē trāslatum
est. Quod autē thomas in transitu virginis marie nō as
fuerit et postea veniens de eius corporis et asē assumptio
ne dubitauerit. Et ideo virgo p̄p̄e gloriofa ei⁹ apparetis an
gulum suum debent in testimonij huius: apocryphum
est. Licet credibile sit cingulū eius haberi in terris quod
p̄p̄e populo ostendit.

Marbus apostolus

Procellus et martinianus

Judas et Ladeus aplos

Marbus aplos vocat a xpo in theolomio ex pnbli-
catus acibus aplis et euagelista factus clarissi-
mus. et ipse post dñi ascensione euagelio christi i iudca
predicatio: cū ad gētes extrans transire statueret: et i
opā pñius euageliū hebraice scripsit: p iudcis conuer-
sis ad fidē: qd quidē scribis et marie barnabe codiscu-
pulo a quo recedebat in sui memoria reliquit. In cui⁹
principio christi incarnationē in medio predicationes
et sine ei⁹ passionē ostēdit. Quidē quidē barnabas aplos
ad predicationis officiū p diuersas pagras ciuitates
secum deferret: et super egros ponebat: qui oēs cōse-
stū sanitatis beneficiū cōsequēbant. In ethiopia ma-
thē in aethiē totā ferme regione illā pergit preditando
atq; inuincit⁹ ethiopus ppos christi iugo subdēs: et
ethiopiū gentē ablinā fonte baptismati de fusca forma
sua reddidit: christi fundauit ecclesias. Cū autē epigeniā
nobilē virginē cū ducentis virginib⁹ christi pserasset a
rege spulatore missio ad perdēdū dei aplm. Qui cele-
brata missa eleuans scēli manib⁹ iuxta altare immiso a
tergo gladio eū occidit: et martyriū passus est vñdicio
kal. octobris. Rex morbo elephāne corrip⁹ vite radio
scipius interfect. aplos p vñi populū admonuit vt epi-
genē frēm regē cōsumeret. q postea. 70. annis regens
ecclesias crexit et ethiopia xpianissima efficit. Eunudo
quē philipp⁹ baptizauit deinde gubnadā ethiopiē
suscepit.

Lea virgo

Tidas qz thadeus symonis chananei et iacobi mīo
nis frater marie cleopae ex alpheo fili⁹ et xpi aplos
30 pmo post aduentū spūscat in melopotamia et i iude-
noni regione pōti christi euageliū predicauit: et effectus
et inuincit⁹ gētes qst beluarū naturas scō dogmate
nitigauit. Deinde simul cū symone aplo in persidē p-
secuti sunt et vt ecclesiastica historia habet ad abagarū re-
gē venit in edissa ciuitate qui epl⁹ ad xpm añ passio-
ne ei⁹ pscriptit cui xps scripto mīdit: qd ei irremediabili
corpis morbo tenebat quē cū ab infirmitate liberaffet
deinde cū symone aplo martyriū cōplēuit. Sepultus i
nēri armenie vrbē: cui⁹ se hūitas quinto kal. nonem/
bris celebrat. Scripsit autē iudas hic eplām breuem:
que ex septem canonicis vltima habet.

Dialcorides

Dialcorides medicus gre-
cus et militaris discipline
vir in herbaria ante his tempo-
ribus admirabilis fuit. Et her-
barū virtutes arbor lapidū aro-
matū accuratissima doctrina cō-
scripsit: imo vt de seipso testat:
quēcūq; inqst posui nō ex opini-
one aut fama cōgūit: et exlectio-
ne et experimento didici: de quo
etiā p lūm mentionē facit.

Symon apostolus

Et vbi in timore dei pfecta esse cepit: sanitatū remedia a patre recepit. Eas ap-
pē cū flaccus comes inuitā cōiugio sibi sociari velleret: idū inducias postulat: et
in tpe ieiunij et orationis vacas tercio die statim vtrūq; dñi nři factū a seō nico-
mede p̄sbytero accepit cū iussu sp̄itū. Quod breuē flaccus vidēs se fore delusum cū
stigio sc̄olcolis eius locatū et nicomede p̄sbyter varijs tormentis vitā suāre coegit. Corpus eius rome sepultū
fuit. Cuius dicti celebritas vltima dñi obseruat.

Lazarus marie et marie magdalene soror germanus et massilēsis cōs. quē dñs noster ih̄s x̄ps a mor-
tuis suscitauerat: et ipse tercio decimo imperij claudij anno: secūda morte miserauit ad dñm. Cuius
cūq; soror martha nō lōge post p̄ annū em in quo toto febricitauit: sibi reuoluto a dño in pace quieuit: quā

Matthias apostolus

Symon cleopbe fili⁹ et dñi nři ih̄s x̄ps ap̄s ex cōso-
brim⁹: appellat⁹: chananensis german⁹: ibadē fuit q̄
dictus est iudas. Zelō dñi ferens par in cognomēto pe-
tri cū in forte p̄dicationis egypti: incipiens aduen-
rat postq; circūquaq; x̄pi euageliū p̄dicasset et ex p̄sentu
ap̄loz post martirij iacobī ap̄li hierosolimitanā re-
uertē. Cū autē cēnētim⁹ et vigiliis ageret annū et ad
simulacrū solis cū iuda ap̄lo p̄ducus fuisset vtrūq; ostēde-
rēt ea plena esse dēmonib⁹: p̄cepit vtrūq; cōfringere.
Ethiopes inq; egressi idola cōfrēgerūt. Quōd postq;
vidēs in ap̄los irruerūt eos trucidātes. Et vtrūq; dñi
ap̄o attici cōsularē ab hereticis accusatus qd x̄pī amas
et ex post multa et grauissima supplicia: iussus est simulē
quā dñs p̄ulerat p̄fessione vitā finire: oibus admiran-
bus qd tam tener id crucis supplicij pati p̄ouisset. alij
symonē cleopbe filiū c̄pū hiero solymē fuisse attestāte
Herū p̄fusus est quinto kalēdariū nouēbris. quo etiam
die festū beati Jude ap̄li eius simili honore celebrat⁹.

Petronella virgo sacrat⁹
fima dñi petri ap̄li filia
et quide p̄leberima de volu-
tate petri scribis laborabat
a discipulis autē interrogatus
cur illā egrā nō curaret: et plu-
res alias sanasset. ait: sic et ex-
pedire. p̄cepit tū vtrūq; muni-
ficat⁹ deinde redire ad lectū
petronella

beat⁹ frōn⁹ sepulture tradi-
dit. in q̄rū venerabilē mēoria
nō lōge a beata maria postea ex-
structa fuit ecclesia. vbi (vtrūq;
ait hieronim⁹) e vicino domi-
corū cōseruabat. Marcella vo-
cē p̄dissēqua p̄scripsisse vitā
et dñi: q̄ postea i feliciā per-
gens: et p̄les ad fidē p̄ueres:
p̄decē annos a dormitōe mar-
the i dño gēuit hūc ap̄pe sc̄itū
simi viri lazari et sororū reliq;
ap̄o vrbē massiliā p̄pūo ve-
nerant obsequio. et festiuitas. i. 6. kal. ianuarij celebrat⁹.

Matthias ap̄lis nandē berblamites ex tribu iuda p̄-
genitus. q̄ post ascēsiōe dñi ab ap̄lis forte i cor-
miero fuit elect⁹. sicut lucas in actib⁹ ap̄loz p̄dicat⁹ est.
et post a dñetū sp̄s sancti iudeā i forte accepit p̄dicationē
et miraculis insitebat. Marci certū ex bethonia et q̄ tre-
ueris et debet. qd matthias i lege dñi erat doctissim⁹:
corpe mūdus: aio prudēs: i ph̄lio pudus: i sermone et
pedis iudex et aduersari⁹: cū de blisp̄omia accusabāt
iō duos q̄ amēti q̄ cū lapidib⁹ opprēderet: a q̄dā autē inf-
decē tozincta securi p̄cutit: ex his manib⁹ sp̄m dco red-
didit. i. in corp⁹ inde romā: extēti paduā: reliq; treueris
trāsualū ferūt. Cuius autē natale. vij. kal. marci celebrat⁹.
Licet de tpe et martirij variē referant finē. Certū tamē
est cū in locū inde searobis submissus ab ap̄lis fuisse
cum diuina fors sup eum cecidit.

Berta etas mundi

Lucas euāgelista

Folium

CVIII

Lucas euāgelista xp̄i; bis apulus nante s'pus ex antiochia arte medicus et greca s'monis nō ignar; sectator pauli apli; hic ois eius pegrinationis comes inuādu; sine ylo crimine fuit; hic cū duo intellexisset esse euāgelia p mabai quādē in iudea; et marci in italia; et ipse insigēte spū sancto in achae p'bus; et paulo dī dicerat suū p'scriptit euāgelia; tē q' paulus. **N**isim' inq' d' illo frēni cur' laus ē i euāgelio p oēs ecclias. Et ad collocū. Salutar vos lucas medicus charissim' meus. **Q**uū tū euāgelii nō mō ab aplo paulo didicerat; s' etiā a ceteris aplis yn narrat. sicut tradiderit nobis q' ab imo ipsi viderūt; et ministri fuerūt s'monias; et cū etiā a brā dei gentiue mana (cuius familiaritate vobis fuerat) edocuz fuisse. **I**dic etiā cū picture artis edocuz cēt; ppter puerationē quā fugiter cū brā virgine dabuerat (vt scribit d'mascon?) cū imaginē plurices repint. **E** q'bus nūc rome due p'bi hēnt; quarū vna apud sanctam mariā de p'plo mariā venerationē custodit. **E** scripsit et acus aploz; p'ut ipse viderat. **E** q'z quoz et. lxx. annis sine vxore p'missit in b' rthima. i. 8. die octob. die obiit. **E** m' ossa v'gesimo p'ssū anno ossa inopoliū trāstata fuerūt. nūc padue i basilica scē iuliane quiescūt.

Et r'heroz tēp'itate h'c floruit. **Q**uū ius ce tera sue doctrine opaz volumē de medicinis optimū a se cōpositū neroni trāsmisit. in quo nō sōlū herbarū medicinaliū; sed et lapidū spēs notā et colores; ac q'bus in regio nibus valeat recipi scripsit. **E** de quo etiā plur' meminit. **E** lectus q's valēs aler nēl dūis grecus; inell' alie ad vltorio nobilitatus; multā nactus potētā rome i medicinis nouā scēā instituit; et se tam veteribus q's nouissimis effrenata temeritate p'cepit. **I**pocorat sup'plāuit. ipsum tū **S**alientus ignorāssimū fuisse ostendit.

Maria magdalena

Maria magdalena insignissima xp̄i apla ab adolescētia sua ut sacra e' b'z historia; cū cēt cūis p'culis pulchri tudine flata; ex marie sororis lazari; genitrix suā i magdalū castellū manto tradita fuit. **E**s p'sentū voluptatū fallacia vanagloria seducta; b'icofolumā in petijt; ut agnoscere opes p'monij inter se diuidētes; marie herbanā castellū p' b'icofolumā cū castri magdalū a q' uonē fornia pigrit. **L**azaro aut militie vacat' ps nō modica b'icofolumoz. **H**ec d'ppe gener' sui inuano; peccatrix euasit. verū dno r'bu p'dicite culpas suas punire ce' pit et ad cū i domo s'monis leprosi p'mā tē v'nt; ad pedes ei' retro accessit; vbi videnti lacrimas effūdēs pedes lauare cepit; et capillis caput sui terges crosauit; vngctozq' p'cosissio vngctat (vt sacra b'z historia) dñs ad illā inquit. **M**ulier reuertunt tibi pctā tua vade i pa ce. tū de xpo q'ad vixit ardētissime ad' b'isit. **E**ius q's dilectio lazari frēm qua d'nduanum a mortuis suscitauit. **O**per' māq' p're co restitit; degit post dñi ascē sione diuino iuri m'issū v'nt; tēntq' diuine cōtēplatiō audazā s'p'mā bere; mū petijt in loco diuini; sp'ato; trīgita annoz; sp'aoz boib' incognita m'issū vbi uce aqz fluctat; nec arbor; solata; et q'bus die septē horis canoniz' ab angel' i'edēta electib' et celestij agnūm p'cosissos p'cent' corp'alib' cūl' aurb' r'ficebat. **V**it dieb' singulis bis s'monissimis sancta ta p'mijs p' cosē angelos ad p'p'ū locū ide reuocata alimēt' corp'alib' nullatē idigebat. **I**ndē reuclata p' d'ēntā m'xi-muno epō q' cā dñica die i'g' auroz; cū de corp'e migratura eēt expectant' q' appēs duob' orbib' a terra deuata i mēdo āge

loz m'lo l'ymne circūdata sup'ra cūkarisha cū lacrimis sp'ri deo reddidit v'ndicio kat. angust.

Bertactas mundi

Anno mundi. 3294.

Anno christi. 94.

Clemens patria romanus de regione celij iudeus. patre faustino domiciani episcopus post petrum. sancti plenius latine secundum putauerit. ut ex epla ad beati iacobum hierosolimitani epim missa constat. Ceteri hic olim inodestissimi. Linu et Cleti sponte sibi in tanto labore preclit. Qui cu doctrina et religione ac pietate insignis haberet epla ecclesie uoce edidit. Deinde ecclesiam romanam instituit et moribus confirmauit. constituit ne quis uinc epus absente diacono celebrare presumeret. Ceterum ite laicos ne que clericorum accusare presumeret. et religiones septe notarias diuinit qui diligenter res gestas martyru scriberet. Clemens aut pietate et religione doctrina multos ad fide xpi quotidie traducebat. Quodobrem. p. tarquim heroy princeps cu damertino uerbis prefecto traia nu in christianos conecitatur cu imperio in insula clemens reposita: ubi ad duo milia christianos ad secunda marmora damianorum inuenit. Dum ibi aque penuria laboraret qua scro militario reperebat clemens populi necessitate comotus colle banda loge posuit pcedes agni uidit: sub cui dextro pede fons dimittit ab indante aqua scaturit atq qde et recreati oes sunt: et mlti ad fide conueri. vii mox tratiat facillites quosda misit q alligata collo et anchora eu decimo kal. decembris hinc pcecuti. cu sacratissim corp no multo post ad hie celam est atq eo loci sepulcu vii fons emanauit: et in morte dies. xii. sedes vacat.

Anno mundi. 3303.

Anno christi. 104.

Anacletus natiue grecus patria atheniensis antiocho patre nat. Clemens in pontifico succedit. Hinc tratiat episcopus. hinc Eusebius patermutes dicit ipse esse detu. Damascus in cronica sua electu ab anacletu patria et genere mortis diserte ostendit. Na cler natione romanus sub domiciano. Anacletus uo atheniensis sub traiano morit. Hic aut et uicoria petri coposuit. et seorsus a plebe loca ubi martyres sepelirent assignauit. et sacris ordibus semel mense decembris habitus presbyteros quinq: diaconos tres: epus diuersis in locis sex numero creauit. Et instituit et moribus romae ecclesie pfirmatur. Constituit ne epus a paucioribus et tribus ordinaret epus: simplex uo sacerdos ab uno epso. et ne epus alienos subditos ordinare psumit. Tade sub traiano pnapie vltio supplicio pempto vacat epas: dies. 13. sedit aut annis. 9. mensib: duob: dies. 10.

Clarissus papa natione grecus: patre iudeo noie iuda ex ethielicem ciuita misit septe diaconos in ordine redegit: qui euodirent epum predicantem ppter stili uentans ide constituit ne plebis in epum accusatio reciperet. Ceterum clade stina inuimona: et ut sponsus et sponsa a sacerdote benedicerent. Ordinationes ter habuit mense decembris: ac presbyteros sex: diaconos duos: epus p diuersa loca numero quinq: creauit. Deniq: ut quida tradit martyrio coronat vltimo tratiat principis anno. Sed melius censent qui sub hadriano nodum in christianos placato id ei coniugisse scribunt. Annus enim nonem sedit mensib: decem diebus duobus. Sepultus est aut in uaticano apud beati petri corpus vii. kal. nouembribus. Vacat tum sedes dies. xix.

Johannes missus in oleum

Linea summorum pontificum Clemens

Anacletus

Euaristus

Persecutione secunda christiano: Domicianus. in sui imperij anno post nerone in christianos exercere cepit. in qua et iobanes apstus et euangelista a domiano impatore roma adductus post inuisione in olei seruientis dolus ex quo illeus extitit in patibulis insulam relegatus est. Post obitum domiciani ab exilio reuocatus epibum reuerfus est. Domiella uirgo sanctissima flauij denicatus ex forore neptis: qua idem sanctus demiens sacro uolamine coeca uerat: sub hac persecutione in pontia insula deportata longu euu passa. In cubiculo a quoda tyrano cu eubrosina et theodora aux alijs uirginibus exusta est. Nicomedes item romanus presbyter sub hac domiciani persecutione rome in uia numerata passus est. Hermocoras quoq: a quicquidensis archiepiscopus diu marci diti episcopus cu multa generu penaru expertus fuisse: ad vltimum cum fortunato archidiacono suo capitali sententia perpetua gloria sibi comparauit: licet alij dicant eum sub nerone seum percussum martyru compluisse. hic syrum papientem episcopus habuit discipulum. passus sunt inter ceteros Clemens et Anacleto apostolici et alij quocq: multi.

¶ Itus prim' velp' a fili' filii' vnde cum' romanoz impatoz p'atre defuncto im-
perare cepit: vir carit' natura beneuolentissim' virtutez alt' r'it' filii velp' a fili'
iusu' tantu' semp fecit: vir multum amans' quib' d'as ex caputitate imperadi dicitur
aut nemine aut filii' impio potuit: merito quid' ex eo virtute' & integritate
animi tantu' amor & zelus humani' gentis habere. Nam & eloquissim' ius in
pace & fortissim' in bello: & clementissim' in relictis quib' ex habitus. Ita com-
it' liberalis: vir nulli' quicq; in carent: hoc ei' rependit' anxia: r'isus se ferit' nem-
e a vulgi' principis tantum die d'is oportet. Ad dedit & illud: recordat' q' mibi
cuius inueni' desiderat' amia d'is p'didi. Qui & latine grecos lingue peritissim'us
fuit. Ideo amij' pedani viri tot' eum filii' famili' ante delectat' est. Item capta ius
d'as ciu'is hierosolim' step'los solo equato: ad fer' centia multa hosti' interfecta
referunt'. licet Jo'seph' in eo bello captus videret' centena milia ferro ac fame
eo bello perire' sembar. Captus: ad centia multa ac publice venundata. Quicquid
d'as in m'p'ib' pater & filii' eode' curru' vecti subsecuto domo: equo albo
insidit'. Cir' m'p'is moneta r'one adhibe' exant. Insu'pta q's candlebra &
tabule p'prie legis & templo alie appar'et. Excitant' tandem in eade' q'ua pater
vulgi' p' b'icenni' & m'fene duos diebus. q'ua successit. Altero & die ag'elo mo-
erit' anno: telusq; ad sepulch' ei' publice licent' acq'it' nare' o'z an' eo q' d'as

Dominicus non in fratre pvespali in domo eorum romanorum impatorum: in
inicia principatus quotidie fides secreti boarum sumi solebat. nec deq; an
plus q; missae capere et facito flos cogere unde quide pcedens interrogat
se ne quippiā ci cesare. Ridit et locum ne missa quide. Acromi q; aut galli
se similio: qui panti pvespali ante fratri moderator: in panis a animis ci babi
tus: mox in ingenta vicia ppupe: libidinis: deficiet: accidit: crudelitas: null
tus et nobili interfectio: peroris in culis milt. p. hinc in amplissima oga in
cendio absumpsa refectio: de oia sub titulo tanti sui ac sine vilo pssimū anio
nis mcoria. Ius q; aduget et in digne deici et subhibet: in incendio absum
ptas impessime repare aruit: in filis ad alexandria qui referentur. denū
cūm nūb tantū odij se cōstantur: pene pams et frams nonne adoleunt: et
ad cōtinentia venit et se dūm ac tūc vno scribi coliq; misert. Eade dūna fū
pugnetē syrone a suis interficiat in cubiculo: vno cadane p vespitione ce
lari ignominio sepeliū sūo ceteri sūe. 3. ampyi quoddecimo. Etatura fū po
ra. vulni modico. i. ubonq; claus. gradū qdē. pterea p. lēber marie i. iuncta

Merito ite dicitur: *non enim impator poli donatiani impator elec. et i. senio*
de cens. c. si moderate vitem publicis sine patrate princeps, quoniam si
eius vile rei publice poffit. bre. fufcepit impio cu ota ppi. impn fecit. et p de
cellonis amittit offendit fecit. qe quoniam aqz vtile oti pffare cono cu vide
er op a et fenatus decreto donatiani acta abrogata fuit. in multu ab exilo re
cepit. pteris po bona fia quibz ante fpoliati fuerant bti. bñficiu recepit. ve
ri po pmi pmi p pncipat. anni cu iam fenio pñcer. et uoz infultat. reipubli
ce caufis tratu pncipat in filii p adoptione accipies fecit et feptuagefimo
craus anno mozt. Impitoy vero liti anno pñci et iñenit quarto. cu corpus i
bois falustianis fepelietes inter deos et fenat. decreto reuoluit.

¶ **A**lbanus genere bispā cognominē vlpī criminosē reatuē quātū romano
 An̄is inquit imperiū accepiſſe poſtuerat militariſ gloriā viderat et mo
 deratione oēs principes ſupauit. itā fines impij longe ⁊ late diſſudit. Ōcru
 tes ita anfractuaria in pūitū ſtudio reduxit. Dauid et vniuerſa tranſiuit vniūſ
 gres impio romi ad ſubgeit. arboſ recepti. aliam regiſ dedit. Cupbat et i
 gnam. punctas feſtaciſq; ad vnde fines ⁊ rube rubri acceſſit. Deinde vbiq; ter
 rari ita fe equalē oibus pūitit vſq; ad iſtūtiā tpi in ætione pūcipi ſit ac
 clamatū ſclioſ: ſit angulo ac traiano melioſ. ꝑꝑetia vō tante comitas ⁊ b
 manitatis ſuit in viſendiſ cegroniſ ſalutadiſ amioſ: vñ et tanta benignitas v
 cio daret: vnde dictū ſuit in patore bñcti pūit. Zalem pūitūſ impatore eſſe
 oportet: quales ſibi pūitatos optat habere: bonos aut diuicijs ſacilitateſ
 ꝑꝑia bene merentiſ ⁊ eque diſtribuit. Nihil in vñ agere: qđ ad cōmūē vñ
 tatē nō pneret. hac tanta gloriā bello vō mig panti. apud ſcleuā ſtante cui
 tatē. ꝑꝑuio vñm pēgit. anū impetūſ cuiſ reſciuoctatoſ mēſe feſtūſ: cuiſ
 oſſa roma ꝑoſtea de lata ſunt: ⁊ in vñ ſepulta vñ aurea in ſoto qđ ipſe ſiue
 ſit colūna codiciſ que aducit ꝑꝑiſ: cuiſ alitudo. qđ. pedum.

Linca Impera
ratorum
Tinis

Domitianus

Derua

Tranius

Persecutio xp̄iānoꝝ tertia. Cū augebat mirū s̄mo dū xp̄iana respu. Traianus is singularis iusticie & diuinitatis princeps effect decimo milij sui annoz quorū dā malignoz delatione puocat. verū ne qd temerenti romanū imp̄ciū inde caperet. tertia p̄secutione in xp̄ianos p̄cessit qua quidem multa inter emponi sunt. Et vō plinius sc̄idus qui cum p̄uincia gubernabat. misericordia ob multitudine intercep̄ti m̄i ad Traianū scribit. Innumera boīm milia quotidie obtriciant. in qbus n̄b̄l oīno sc̄idens ceptē bendere. vr̄ aliquid qd romanus leges offendere: nisi hoc solū qd ante lucanos hyunos t̄p̄o cūdas canerent de o. adulteria vō aut b̄uissimodū crīmīna apud eos illicita habent. Unde p̄monis traianus ref̄ribit christianos qdem nō esse requirendos: oblatos t̄p̄i p̄uini oportere.

Ignacius episcopus

Ignatius ep̄s antiochie eccl̄ie terti post Pet̄rū ep̄s. b̄i Joh̄is euāgeliste discipul̄ sub hac p̄secutione cū multis annis recessit eccl̄ias a traiano i anno/ chia cap̄t. & dāatus ad bestias. diuī romā a satellitib⁹ traheret quos decē leo pardos vocat. Q̄es xp̄ianos in itinere orōne vel lris in fide xp̄m abbat. Sic in quib⁹ vr̄ ibm xp̄m inueniā. ignis: crux: bestie: cōfractio ossiū: & roci: corp̄is p̄cno & toznetā diaboli sine veniāt dūmodo ch̄yso fruar. Cū iū aut̄m audiret leo nū rugiūt. frumētū xp̄i suū ind̄. dentib⁹ bestiarū molar. vrp̄ anis nūmū uacuar. Sic cū sup̄ monte quendā staret audiuit angelos antiphonas canētes q̄ p̄uocē & ip̄em eccl̄ia cātari m̄sunt. Adnā q̄s in plurib⁹ quas ad eū scripsit ep̄las ch̄y/ siferam salutat. Adorē aut̄ martyro vindicauo anno Traiani cūq̄s relique an/ thiochie iacuerunt ante portam daphnicam.

Eustachius cognomēto placidus: ip̄s Traiani m̄i/ Alti magister hac sc̄ssimā tēp̄estate vna cū vxore Theop̄ita nec nō & filijs corp̄ agapito & theop̄ito. i. 2. kal. octobris. x. p̄p̄o martyro coronatū sunt. quoz nūm legunt̄ act̄ de cōuersione eoz. Cū princeps militie esset & venationi opam daret vidit ceruū p̄c ceteri pulb̄ ch̄yore cū insecut⁹ & loco sublimi ceruū se fremasset inter cornua imago crucifixi apparuit. Cui ch̄yustus allocutus. inde baptismū accepit.

Eustachius

Ermes q̄s romanū ciuis & illustrissim⁹ vr̄bus p̄fect⁹ ab Alexandro papa cū vxore & filijs a vxore theodora atq̄ mille ducentis quāguāta c̄p̄suis & corvionib⁹ baptiz⁹. sub hac p̄secutione cōp̄teb̄us p̄mo carceri nācipat. deinde cē dēte gladio. j. kal. sep̄edris marurij gl̄ias cū oib⁹ p̄dicat & alijs plurim⁹ est adepe

Josephus

Joseph⁹ iude dicitur flau⁹ sacerdos & mathanē eius/ genis sacerdotis fili⁹ histor̄. q̄des celebratū nūm/ tarq̄ rez p̄ssim⁹. dux belli iudeoz imp̄antib⁹ p̄dictis nerone & reigis a vespasiano & n̄to c̄p̄silo iudea acq̄sita cap̄t. & in fuitute honesti tēduat. vir sane bo nius & egregi⁹ q̄ de xpo optime sensit. Is igit̄ bello captus ac vita donatus qd & morte neronis. & vespasiani imp̄atoris b̄ciū futur⁹ p̄dixerat. qd & factū est: p̄ p̄ter qd idē vespasian⁹ cū ab oī sequitute liberauit. romā tēdē p̄duet⁹ t̄p̄z ciuitate t̄p̄z flauia familia donatus est. Abi cū c̄s̄dē imp̄atorib⁹ p̄ annos quindēcem se licet v̄sit. in qbus cū singularis eruditionis esset. de iudaica captiuitate septe libros scripsit. p̄ qbus & statia (vr̄ diuus refert hieronym⁹) romē p̄uerit. Scripsit deinde alios v̄ginti de antiq̄ta iudeoz: ab ex ordio mūdi vsq̄ ad bellū iudaeicū. Et alios duos aduersus apionē grāmanicū: atq̄ alia post se reliq̄t septa Que oīa a iussino adq̄s̄t̄i in latīna l̄guā trāslata postea fuere. Et cū nat⁹ iosephus biecta q̄s xp̄i enu c̄ affixus fuerit. v̄xit vsq̄ ad traianū imp̄atoris t̄p̄a. & romē gloriosissime reuert.

Stacius

Petr̄i neapolitani sc̄ssim⁹ in c̄p̄etico oppido/ ozūduis romē floruit. ibidē de thebanico bello in/ bzoz. r̄i. c̄didit. & lib̄z de aduillis n̄fama. J̄cē siluā/ ri lib̄z p̄ qbus vr̄re albano donat⁹. Is admodū iuue nis claudia apolinaris filiū duxit vxorē. aduillis vero citatē scribere oīsus morte intercep̄tis est.

Marcellis

Marcus valer⁹ marcellis in hispania bithlini pa/ triā habet romē ob m̄genj sui in agnitudinē cū ep̄i ḡmāta cōfecta magno in precio habuit. Is sub traiano senio cōfectus in patriā rediens obiit.

Stella

Stella quoz parauim⁹ poetā nō ignobilem cum/ sbis dantūle ferunt. hic vxoran violentiā caus litterarū habuit quā v̄nice dilexit.

Iuuenalis

Iuuenalis poeta satyr̄icus natione aquināstrome/ d̄ annit libertini locuplens incertū alius in fili⁹/ beres t̄i. hic cū t̄p̄a figurate notasset. statim p̄bonozē militie quāq̄ octogennis vr̄be s̄m̄otus est. missis in egyptum cani cohorte. id supplicij genus placuit vr̄ leui atq̄ iocūli delictio par̄ effect. Cū iūtra b̄c/ nissimū tempus angore & tēdo p̄c̄t̄ & vsq̄ ad nerue t̄p̄a tēcut.

in egyptum cani cohorte. id supplicij genus placuit vr̄ leui atq̄ iocūli delictio par̄ effect. Cū iūtra b̄c/ nissimū tempus angore & tēdo p̄c̄t̄ & vsq̄ ad nerue t̄p̄a tēcut.

Berta etas mūdi

Metus vetustissima et clarissimaq; gallicæ belgicæ ciuitas medio matrici appellata: a situ vrbū creādo
 sita: qñt medijs in iter trās ciuitatū. ab aq̃lone cñt teneant: a meridie tullini: a occidēte vridūm
 habet: et ad orientē ipsa ornatiſſime poſita eſt. **M**edio matricis q̃s ppli inter belgas finitiū teneant
 mēſibus et mēſibz hodie argenteſibus hos metenſes eſſe conſtat. **M**etus vō nomē a meto ſortita eſt.
 Iſti tam non condidit ſed vt iſtaurati ei nomen dedit vt ſcribit. **S**ufficitur tēdet at nomen cui metus
 vrbū. **E**us ea miſſignis vrbis tēneta ſuit dum **I**ulius ceſar gallias conuerſat. Poſtea clariffimus et nobilis
 romanus metus eſt ampli aut maiorisq; ambitu mēſibus arcidedit. **M**ā eo venie pñm nobilitatē oēm
 p vicina oppidā: p̃p̃s vicinas vrbes in ciuitatē ipſas ſūmo gaudio reduxit. **E**us non in **M**etus impoſuit.
Hec ſcripta in lapide ſub terra reſerto oſſe dñt. **T**pe quo ceſar ſua gallis intulit arma. **T**ū medio matrici
 tēneta meti vrbē: ferunt et aliq̃ diuidūm hoc eſt nomē deorū dictā. **A** ſeptimione enī et occidente emine
 cernit. **P**oſita eſt hec vrbis i ripis moſelle et ſalie p̃p̃lo frequēs: et in potētiſſimā ciuitatē ep̃iſcopales
 et a demēte ep̃iſcopo patrio dñi **C**lemēis pape iā preſcripti quē petrus ordinauerat: predicationis gra
 directo: ſacri xpi euāgeliz ſuſcepit. **I**s demēs nobilis patrius roman⁹: frater fauſtiniani: patri demē
 tis pape: a beato petro baptizatus: eius gallia diuerſis errorib⁹ vixeret: eus ep̃m ordinauit: ad hunc locum
 chriſto redimēdus delegit. **C**ū celeſte preſbytero: et felice diacono. **I**bi tēnēd in loco tribus milib⁹ ab vrbē
 ſemoto oratorij in honore dñi petri conſtruites. **C**ui gozzia nomē impoſuit. **E**t princeps metēſis epiſcū ve
 natione repens in vrbem adduxit. **H**ec aut vrbis in dita robore virū ſo: tiſſima: bellis et armis ſemp affue
 rat: rex opulenta diſſima. agnis: viciis: nemozib⁹: aquisq; florentiſſima: peſtiferi tñ corāq; ſone ceteri
 ta ſuit: eus in loco ſtans arena: vbi in ſigne edificij in formā theatri ab octauiano conſtruitus ingēs diao
 latrabat: qui ſuo ſtans loco inſidebat ut p portā meridionalē et orientālē in greſſus cunctorū p̃bideret. **H**ec
 eus clemēis ſua vtrū ac tota p̃p̃m ad cultus diuinum pducēs: p ſcolā ſuā hoc aial et oē vrbis peſtife
 rum amouit ut tēnecp̃ locus iſte ab imundis aialibus tutior reſiat: tēn de ecclīam ſancti petri inſua mu
 ros totius p̃nſificat dñam conſtituit. inde p reuotionē ppli optime ornata ſcep̃ano dicata cathedrālis or
 dinata ſuit. **I**dem in amphiteatro baſilicā p̃ſcat. extra muros oratorij vocare poſſet: in q̃ et erpta fontēq; ſa
 luteris fecit. **E**t an oſtū arā in honore ſui preceptoris dñi petri apli: et eus hunc locū a ſordibus man
 mis dño acquiſiſſet et ecclīe metenſi dono regimine preſuſſet annis qñq; ſup̃ viginē et mēſibus quatuor
 nono kalendas decembris ſp̃m tēo reddens vrbem metenſem ſua ſanctitate inſigne fecit.

Metus

Victorius

Victorius tranquillus hystoricus et caufidicus ac eplaz magifter: natione romanus ex patricia gente natus his tpbis apud romanos in pſco fuit. Deinde ſub adriano principe carus et acceptus magne auctoritatis euafit: eo qd plinio nouocomenſi multa beneuolentia coniunctus fuerit. Hic cu eloquentiſſim⁹ eſſet vir: pſdaru opus d. c. 2. ceſarib⁹ predicans edidit. In quo et multas hystorias et annales veteru replicauit. Sed et de vitiis illuſtrib⁹ elegau ſilo libru ſcripſit. que diuini victorijm⁹ no dignatus eſt imitari. Ite ludia a hystoria: necno et de genere veſtiu copoſuit: qd opus adhuc extare dicit. Ipſum m badrianus imperator tandem a magiſtratu amouit. qd cu ſabina eius vxore et imperatrice nuntia coſuetudine contraxiſſet: murmur quippe erat qd ipſa abuteret: pueri aut vſq ad antonini veriſupatoris tempora.

Plinius

Plinius ſecundus nonacomēſis pbs et orator atqz hſtoricus celeberrim⁹ p hoc tpa in pſco habet. qui licet perorationes publicas et cotinuas quotidie ſuma integritate adminiſtraret tñ liberalib⁹ ſtudij ita opam dabat: vt no temere qd plura eo in oco coſcribē po uiſſet. Etat em cu acce ingenui: incredibile ſtudiū: ſuma vigilātia. Etat ſane ſomni paraſſim⁹. citate ſi quid onij: aceb at in ſole: liber legebat. annotabat: excerpte batqz. Nichi eni vni⁹ legat qd no excerptet. dicere etiā ſolebat nullū eſſe libru tā malū vt nō aliq pte pdeſſet. Perire qd omne temp⁹ arbitrabat qd ſtudijs nō impartiret. hac intentione tot volumina pegit. De aculacione equeſtri vni. hunc cu prefectus ale militaret pari ingenio amag copoſuit. De vſta pomponij ſecundū duo. a quo ſingulariter amari. De loz germanie. xx. quib⁹ oia que cu germanis romani bella geſſere collegit. cu in germania militaret. Dubij ſermonis oco Nature hystoriaru. xxxvij. opus diſuſum eruditū: nec min⁹ variū qd ipſa natura. Perit tandem cu miſſionib⁹ claſſi pſſet. et flagrantie veſtiu ad exploradas. ppius cauſas lyburnicas pendiſſet: neqz (aduerſantibus ventis) remeare poſſet: vt puluſis ac familie oppreſſus eſt quinquageſimo et ſexto vite ſue anno.

Plutarcius chorone⁹ pbs atqz hystoricus eloquentiſſim⁹ nauagus pceptor. Dacinſtutor: p hoc temp⁹ et ingenio et auctoritate natio in pſco habet. eſt de quo polocrates in ſuis hystorijs ſic hz: plutarcius pbs: dō in ſemctijs ſide lis: in verbis luculentis: et in ſacro mox: tāms arbitet ſuit: vt ſuale principis poſſet dignoſci pceptor. hic itaqz principi et diſcipulo ſuo regnauit: quauoz in? gerere conſabat dei reuerentiā: ſui cultū: officiā alij diſcipulū: ac ſubditoy aſſectū et pſectionē. Qui cu eruditiffim⁹ eēt vir multos eadit lib: os: videt de educadis libris. de politica coſtitutione: de pacētia: de homero poeta: et de magiſtratu moderatione: de ſimpontacis: apothegmata que pleriqz uſi dicta vel dictata notantur. Et apud tratanū cotinuaſſime viuere in unius pgratū illi ſua in diſſita collegit. Aliaqz preterea multoz tam grecoz qz latinoz viroz illuſtrius diſſe eleganterqz collegit. ſcripſit et alia multa.

Hi oēs ſub ticiſiano martyrio coronati ſunt.

Egeſippus

Dion pbs

Bafilidas hereticus

Egeſippū vtrū quides ſciſſimus atqz doctiſſim⁹ hoc tpe floruiſſe euſebij reſert qd inter alia paſſiōe dñi nñ iſu xpi: vſqz ad hāc citatē oēs eccliaſticorūz aequi ſeruit hystorias: vt qd rñ ſecutab⁹ vitāe dicendi qz expromeret caracacem.

Dion philoſophus ex pſſice ciuitate ornis p hoc temp⁹ datus et de reſigno multa coſcripſit.

Baſilidas quidā hereticus vir acutiſſim⁹ tpe ſtate hac ſine ſcar vite viginti tria volumina i euāgelij a ſe coſecta poſt ſe reliquit. Agrippa antez cognomēto paſtor xpianoz ſui tps doctiſſim⁹ baſilidas pdicti heretici volumina i euāgelij coſcripta ſua doctrina miſſice pſtuit atqz benedix ad terrorem alioz.

Erodus martyr

Elcas martyrū paſſus apud macedoniā

Inſtanti⁹ eps cenoſmanenſis

Paulus epiſcopus

Batiminius eps Colofanus

Ariſtarcus martyr Aaron martyr

Marcialis eps zandenſi.

Eutropius eps Aquitaneſi.

Gregorius bellanus eps Eutices zē.

Hi ſequētes ſub Traiano floruerunt

Iheronemus eps Lugdunenſi.

Jouu⁹ pbs et martyr. S. Dionyſij diſ.

Carannus carnotenſi. martyr

Lucianus beſuaceſi. diſcipul⁹ beati petri

Eutropius eps canu. et Euſtoliſia

Eugenus thol. Sulpicius

Santinus eps mcladenſis diſ. dionyſij

Thaurinus eps choracenſi.

Theodora. S. Gerulianus

Sagericus eps cameracenſi. diſca. dionyſij

Berta etas mundi

Anno mundi. 5543.

Anno christi. 114.

Alexander papa patrie romanus: pater alexandro: ex regione capite thauri natus. Vir quidem iuuenis etate: moribus senior. cuanilo succedens usque ad badnam ipse pacem. Et quia scia archisacerdotum magnam senatores pietati conuenit ad dñm. Qui rei diuine curam diligentissime gerens nonnulla constituit decreta. In primo quidem decreto excoicant presumptuos legatum apostolici impedire. Ad adauit tunc ne derisus aut seculari iudice accusaret. Statuit quoque ut vna cum missa ab vno die vno celebraretur et oblatione non ex fermentato sed ex azimo facerent. Idem primum ob memoriam passionis christi in sacrificio addidit. Qui pridie quod patretur etc. Instituit item ut aqua qua sancta appellatur sale admixta interpositis sacris orationibus et in capitis et in cubiculis ad fugandos demones remitteret. Denique inter innumera miracula inter quod balneum quoniam imbui filia sanauit. et ipsius tribuni cui domo baptisaffert: post ordinationes tres: quod habuit nichil decessit martyrio coronatus cum euentio et Theodoro diaconis. 5. nonas maii. Sepelitus quoque in via nomine rana ubi interfectus est: septimo ab vrbis miliario. Sedis annis decem: mensibus septem: diebus duobus. Vacauit autem sedes dies. 25.

Anno mundi. 5523.

Anno christi. 124.

Syrus papa natione romanus: patre pastore: vel ut alij volunt) belindio. is diuine rei (ut patet) curam gerens constituit: ne a quocumque iussu a ministris sacrorum in ysternis: et vasa sancta tangere. marie vero a feminis. neque quod sacerdotibus corporale vocat et alio quod ex lineo panno: et quidem purissimo fieret. In celebratione vero mandauit ut sancti sacra deus sabaoth cantaret. Officiis enim acta primum nuda et simpliciter tractabatur. Et vero sunt tribus: propter frequenter eedes pauci reperirentur qui nomen christi profiteri auderent. Et galli christianis presules si bi deposcerent eo pegrinus romanus quem misit qui confirmatus in fide galli romanum rediens vltimo supplicio afficit. Et vero situs ubi ordinationes ter menses decem bi habuisset: martyrio coronatus: et in vaticano apud petrum sepelitus. Sedis autem annis decem: mensibus tribus: diebus. xxi. Vacauit nunc sedes biduo tantum.

Anno mundi. 5533.

Anno christi. 134.

Chelephorus papa natione grecus: ex patre auachorita: antonij pater tpi bus fuit. vir singularis doctrine et virtutis. Is constituit ut septem hebdomadibus ante pascha ieiunium obseruaret. vixit in natali domini ubi christi nocta tres misse celebrarent. Constituit idem ut in sacrificij hyminis ille cantaret. Et haec excoicant deo. Et vero cum ordinationes quatuor menses decem bi habuisset. excoicantibus suis quendam diaconum octo. episcopos tredecim. martyrium subegit apud beati petri corpus in vaticano sepelitus. sedis annis undecim: mensibus tribus: diebus. xxi. Vacauit nunc sedes dies septem.

Anno mundi. 5543.

Anno christi. 144.

Higinus papa natione grecus patrie atheniensis: patre philosopho. antonino pio impante thelephoro successit. Is vrbis romae episcopus: cum maxime clerum prouideret ut ordine redegit: gradus distribuit. Instituitque ne templum sine celebratione dedicarent: neque augere: diminuerent: sine arbitrio metropolitani vel episcopi. Voluit ut vnu saltem patrum et vna matrum in baptismo vel confirmatione interesset. Vir certe doctissimus: quod epistolae eruditionis plenae et vnitatis ac tranquillitatis dei omnium christi fidelibus legenda scriptae. Denique bene de ecclesia reuerentis cum ordinationes ter decem bi mense habuisset. mortuus est apud beati petri corpus in vaticano sepelitus tertio idus Januarii. Sedis annis quatuor: mensibus tres: dies quatuor. Sedes autem quatuordecim vacauit.

Anno mundi. 5553.

Anno christi. 154.

Dius papa natione italica patrie aquileiensis: patre rustino. antonij pater tpi a magis. habuit autem consuetudinem magnam cum heremite qui librum scripti titulo pastoris insigniti. In quo angelus pastorem personam induens: cuius erat ut omnibus persuaderet pascha die dñico celebrari: quod fecit. Constituit item primum ne benedicere quis ex iudeorum heresi baptizaret. Rogatus praedixit sanctissime semine terminas novati in vico patricij in honore sororis suae diue pudenciae de decant: multaque dona huic templo obtulit: et septus eodem in loco sacrificium deo prestitit: ubi et fonte baptisum constituit. Illis autem sacerdotibus pena statuit qui negligentes in attrahendo christi sanguine et corpore aliquid perire permitterent. et vbi quidam decedent lambi precepit. Clerum post augentes virtutes ubi ordinationibus suis quod quique facere mense decem bi: presbyteros decem et nouem: diaconos novem et viginti: episcopos decem creasset christi martyri obijt. et apud beati petri corpus in vaticano sepelitus quinto idus Julij. Sedis vero annis undecim: mensibus quatuor: diebus tribus. Vacauit nunc sedes dies tredecim.

Alexander pontifex
Alexander primus

Alexander

Symon

Celestine

Sixtus

Adrianus cognomēto bel^o cōsobrine trāiani fil^o quidēcūq^{ue} romanorū
imparor. cuius orōgo uenustior a pientibus; posterior ab hispanen-
sibus mauat. cui^{us} mater domitia paulina gadib^{us} orta. natus aut fuit ro-
me ac decimo etatis anno patre orbatus trāiani^{us} t^{er} celi edres tutorēs habuit.
Imbūisq^{ue} imp^{er}is^{us} grecis studiis ingenio cōfic ad ea sic declināte ut a nōnūl-
lis grecis diceret. q^{uod} decimo anno ad patriā rediit ac militiā iunxit. d^{um} cūde
a trāiano abducitur a patriā p filio habi^{re}. t^{er} cūde imp^{er}itū accipies inter op^{er}-
mos p^{ri}ncipes merito annuētiā d^us. Is p^{ri}mo quidē xpianis aduersatus est:
postea cōgnita eoz religione t^{er} p^{er}erat i eos admodū beneficū fuit. De p^{ri}mo
romano b^{er}ni meritis: pater patrie statim appellat. nā liberalis: splēdidus: ma-
gnificus: demēs: ac vtrāq^{ue} lingua erudit^{us}. nūscie medicinq^{ue} artis sciēssim^{us}
fuit. t^{er} leges multas cōposuit. arbeniētib^{us} legē petentib^{us} ex draconis t^{er} solonis
sūta iura cōposuit: t^{er} eis bibliothe^{ca} insignem reuulit. Plutarcheronē sex^{to}
agorhodis p^{ri}orū doctrinā ac familiaritate delectat^{us}. fecit t^{er} rome sui notis pon-
tē q^{uod} adhuc extat. t^{er} sepulchrū iū vaticano apud tyberim quo nūc arafices p^{er} ar-
ce vtiunt^{ur} que scilicet angeli castelli nūcipat. An^{ti}sthe^{us}q^{ue} plura alia edificauit: t^{er} po-
tissimū i iudca bierosolimā a suo euerant^{ur}: mētib^{us} t^{er} edificijs instaurauit: t^{er}
adco am^{er}plauit ut passionis ihu xpi locū intra mēna p^{er}duferit. t^{er} ex suo nomē
beliā appellauit. p^{er}cepit t^{er}ne cū iudco sed nū xpianis introeundi facultas daret^{ur}.
D^{um} cūde ingruētē tristissima ualutudie antonini (qui postea p^{ri} bier^{us}) adoptauit
post hec b^{er}as p^{er}cepit ubi die sexto dū iuliarū p^{er}enit morbo interitū: uice
simolēdo imp^{er}ij sui anno. uixit annis. lxxi. ac sepel^{it} p^{er}toleis i uilla acetonis.
Statui a b^{er}ui p^{er}cep^{it}. formā cōpos: flexo ad p^{er}uē capillo p^{er}uissa barba.

Antonius p^{ri}us sedem romanorū imparorū: vna cū filiis aurelio lino q^{ue} im-
p^{er}ij p^{ri}ncipatū suscepit. hic adrian^{us} gener t^{er} p^{er} adoptionē fil^{ius}: paternū
gen^{er} t^{er} gallia origēsi habuit. In p^{ri}ncipatū tanta modestia t^{er} benignitate ut me-
rito p^{ri} cognomētiū adp^{er}cep^{it}. ac pater patrie appellat^{us}. Nulli enī v^{er}is n^{on} p^{ri}us
nam n^{on} publicē acerb^{us} fuit. t^{er} hoc uerbū p^{ri}sepe dixisse ferūt: malle se vniū ciue
seruare q^{uam} mille hostes occidere. Tāc aut iusticie p^{ri}us fuit: ut nulli reges mul-
teq^{ue} nationes possint cōt^{ra} iussu armis ad hostes cōt^{ra}oner^{is} suas lit^{er}as: deferret^{ur}
cūl^{er}q^{ue} sine statim p^{er}erit. fuit aut statuta deuota decoris. sed cū eēt longius
t^{er} senec^{us} incuraret q^{uod} illi ant^{er}q^{ue} tabulis i p^{er}ector^{is} p^{ri}us fāciebat^{ur} vtrāq^{ue} inco-
derat^{ur} fuit uoce rauca t^{er} sonora. q^{uod} iocūditate t^{er} senatu diu^{er}sus est appellatus cu^{er}
oēs eius p^{er}erat demēt^{er} in gen^{er}is: sanctimon^{er}ia laudarent: ut cū nimia pomp^{er}
lio bonorū oīm sua comp^{er}ari p^{er}ot. Is p^{ri}erea cū tyberis inundatione pluma ro-
me uerasset edificia t^{er} p^{er}uata tūm publica sua imp^{er}ia ciues i restitūda uerbe
liberalissime munit. Larraconces t^{er} ciuetan^{er} p^{er}ortū restituit. Ob hec merita po-
pulus romanus mortuo circenses t^{er} templū cōstituit. p^{er}cepit anno sep^{er}uag^{er}
mū cūm imp^{er}asset annis duobus t^{er} viginti: mētib^{us} mētib^{us} apud lozū uillā
duodecimo ab urbe miliario distantē quasi dormire spiritū reddidit.

Marcus anton^{er} qui t^{er} uerus cognomēto p^{ri}us nat^{us} rome i m^{er}ate celi cōd^{er}
i carnis in eo loco in domo aut sui uertuxta edes literauit: v^{er}us grām autē
greco alexandro. or^{er} morib^{us} aut p^{ri}ncipue frōtoso. cui t^{er} statū i senatu p^{er}cepit.
d^{um} statū in imp^{er}atorū dignitatē ad domū nū appolonij discēdi cū uenit. Audi-
uit t^{er} sextū plutara nepotem. t^{er} ducatus q^{ue} in hadriani gramio illū uerissimū
nom^{er}inabat^{ur}. t^{er} cūde vna cū l. aurelio cōmodo fratre auis decē t^{er} nouem imp^{er}-
nū equo iure administrauit. Bellū aut cōtra p^{ri}ncip^{er}os simul suscepit admirabi-
li uirtute t^{er} felicitate gesserit: de hostib^{us}q^{ue} mūp^{er}barū. Ceterū nō multo post
apoplecie morbo emortuo sublatō cōmodo fratre. anton^{er} solus imp^{er}itū obre-
ner. fuit aut a tenens annis cūsdē annis: cūsdēq^{ue} uult^{us} in quatuor formā. t^{er}
qua benignitas nature cū doctrinā in cōcertabat: merito ab omnibus philo-
sophus appellatus est. philosophia t^{er} cū a rebus bellicis nequaq^{ue} retardant^{ur}.
t^{er}ā germānos: in cōmānos: squados: formatas ingēn^{er} uirtute t^{er} felicitate vna
cū filio cōmodo antonino sup^{er}ant: ac mūp^{er}ū egit. Iuuis aut ad hoc bellū cū
nō haberet v^{er}ū spēdia milib^{us} p^{er}beret: ex banilo etiano oēm imp^{er}atorū sup^{er}
leatē: eōm^{er}q^{ue} ornatū v^{er}oris i foro n^{on} aliam hāste subiecit. Uerū cū postea sup^{er}-
to hostē i patriā rediisset: emporib^{us} p^{er}ca restituit. nem^{er} t^{er} in mōl^{er} fuit: q^{uod} reddē
empta nolūisset. patriā uictoria i oēs de re publica meritos liberalis fuit. Tribu-
ta q^{ue} dūsdā p^{ri}ncip^{er}is remisit. leges seniores nouis p^{ri}ncip^{er}is mōm^{er} t^{er} ipauit: his re-
bus gēf^{er} factū ē: ut ab oib^{us} ita amaret^{ur}: ut sacilegi nomē incurreret q^{uod} a^{nt} magi-
nē domi nō habuisset. p^{ri}mo i p^{ri}ncipia p^{ri}ncip^{er}is rep^{er}itino morte iterū. An-
nūssio enī filio nē cū morib^{us} t^{er} t^{er} t^{er} nocte a^{nt}as p^{ri}ncip^{er}is. xviij. imp^{er}ij āno uite. lxxi.

Linea Impe-
rator
Adrianus

Antonius p^{ri}us

Marcus Anto-
ninus uerus

Lucius Aure-
lius Commodus

Sexta etas mundi

Quarta persecutio ecclesie tpe marci antonini et lucij aurelij facta est: multisq; martyrio coronati sunt: ipsiq; tamē psecutionē secuta est lues magna: que multas late pūctas deuastauit: maxieq; italia adco atē trinit: et passim velle et agri sine cultore et habitatore remanerent. ab armis deniq; nulla vniū quies erat: sed per omne orientem: illuc: italia: galia bella feruebant. Terrenioris quoq; nō sine intentu ciuitas et inundationes fluminū crebrecebant: et locuste agros infestabant.

Sophia

Sophia

Sophia

Sophia

q̄ certe doctissim⁹ est babuio: quēq; etiā multi secuti ob doctrinā sunt: vt berceus: appollinaris: tertullian⁹ mus: victorinus: p̄taucensis: lactantius: firmianus: quadratus: quocq; p̄dicatus.

A Rufides aut artemisius p̄bs sub p̄stino habitū xp̄i discipul⁹ volumē n̄i dogmatū rōnē cōtinēs codē tpe q̄ et quadratus adriano p̄cipi obtulit. bis aut apolegencia libris facti est vt adrian⁹ iustitū fōi re existimās xp̄ianos in dicta causa vbiq; occidī. Minus fundano asse p̄cessit scripter: nemine occiden dum: nisi de accusatore et crimine constaret.

Sophia matrona nobil⁹ cū trib⁹ filiab⁹ fide. spe et caritate ad vrbē venit: et exēplo religiōis sue et sobrietatis multas nobiles femias puerit ad xp̄m qd cū adriano impatori nūciari fuisse: eas adduci iussit: q̄ cū pulcherrime eēnt et diuinit⁹ sc̄pturis erudite post longā cōcertationē martyrio vitā finire p̄ varia tormēta. Mater dante corp⁹ filiarū in decimo octauo militario ab vrbē sepeluit et lacrimis diceret. filiē mee accipite me ad vos: veluti sopore decessi et pace deuit.

Seraphia antiochena v̄go p̄ hoc temp⁹ rome pro xp̄o passa: que missa i obicursissimū locū duob⁹ lasciuis viris illudēda tradita: cū illela pmanst: lapidibus inflāmati: et iussu p̄fidiis fustib⁹ durissime cecidit: deinde gladio necata est. quā sabina p̄ eā cōuersa i suo sepulchro ponit fecit. quarto kal. augusti.

Sabina illustrissima mulier: viro: quondam p̄clatissimū valentin⁹ et herodis metallarij filia. quā se raphia p̄dicata i fide xp̄i ibi edocta: opib⁹ misericordie infusis bis nimulib⁹ apud romā i auctinno mōte a p̄fecto vrbis rabidissimo noīe helpidio cū nollet sacrificare dīs gladio percussa: et martyrij palmam adepta est: quarto kal. septēbris. Ambarū aut corp⁹ nōne rōmē in ecclesia sancte sabine quiescunt.

Quadratus arhemensis ep̄s et ap̄lox discipulus v̄ro vniq; doctissim⁹: hac tepestate ecclias grādī terrore disp̄sam fide et industria gregas: etiā libris p̄ xp̄ianē religiōis defensione cōposuit: plenum fidei et rōnis atq; aplicae doctrina dignū: quo edito ad vltimū pro ip̄i defensione passus est. septimo kal. Junij.

Quadratus p̄mo tribun⁹ postea ep̄s fact⁹: p̄ id tēpus ap̄d illucū id est selanoniā i fasciā vrbē. .ij. nōis Junij martyr xp̄i obiit. Mā (vt p̄udēt⁹ ait) ligato ad mani et molari saxo i flumē papitar⁹ est. et cū astatib⁹ bis diu locut⁹ fuisset: ne cōterrent sup̄plicio: vix p̄ab⁹ vt mereret obitū. Tēdō q̄s patria roman⁹ cū decē milib⁹ et ducētis sribus rōmē ad gūm iugiter manantē sub hoc tumultu p̄ xp̄o interfectus est.

Abbas primiceri⁹ cū decē milib⁹ i mōte ararath mur qui quēsi p̄ angelū victoriā i hostes obtinētes cū adrian⁹ et antoninus quē adoptauerat eos xp̄ianos cōsensissent lacrimātes eos p̄mo flagellari deinde mulrudinē clauorū acurissimorū: tigenorū spargi i terrā per v̄x. fladia iusserūt vt sancti nudis pedib⁹ sup̄ eos incederent. angelus aut antecēdēs clauos colligebat ne lederent: itandem ad instar xp̄i martyriū passi sunt: et aie eorū translate ad sup̄eros.

Depias hierosolimitan⁹ ep̄s ioh̄is apli auditor: q̄ nō tū hystorie veter⁹ discipulorū dñi: quāto voce aristonis et semonis ioh̄anis ad huc viuētis delectat⁹ est. vñ apparet ex ipsa noīm dīnumeracione cū oīm se re ap̄lox mētiōne sc̄asset. aliū esse ioh̄anē q̄ inf̄ ap̄los locaf. aliū senatē ioh̄anē quē post aristone numerat.

q̄ certe doctissim⁹ est babuio: quēq; etiā multi secuti ob doctrinā sunt: vt berceus: appollinaris: tertullian⁹ mus: victorinus: p̄taucensis: lactantius: firmianus: quadratus: quocq; p̄dicatus.

A Rufides aut artemisius p̄bs sub p̄stino habitū xp̄i discipul⁹ volumē n̄i dogmatū rōnē cōtinēs codē tpe q̄ et quadratus adriano p̄cipi obtulit. bis aut apolegencia libris facti est vt adrian⁹ iustitū fōi re existimās xp̄ianos in dicta causa vbiq; occidī. Minus fundano asse p̄cessit scripter: nemine occiden dum: nisi de accusatore et crimine constaret.

Seraphia

Seraphia

Seraphia

Seraphia

Seraphia

Secundus pbs

Secundus atheniensis pbs hoc tpe in pto fuit qui semp silentii seruus pythagorici vta dicitur: cuius taciturnitas ea hoc fuit. Ad cu matre ptea de illicito concubitu repta fuit: illa (in eo ginito filio) assensit: vt cu cognouit esse filiu pte pudore spm exbalant: qd aia aduertens secundus id mari propter sua lor quela accidisse: hanc se in postea eregit pena: vt de cetero vniq nemini loquere ruri: quod cu hadriano qui apud athenas esset nuntiatu fuisse: ipsi illico accersit fecit. que cu nec salutatione nec exhortatione aut minis a taciturnitate ppositio retrahere potuisset: admiratus ipsius taciturnitate atq: constantia dixit. Et ista silentij lex a te nullo modo solui potui: maiu cu tua ppleumationis meis respondere digneris. Et interrogans dixit. Quid est deus. Ille pfectum respexit. Deus est immortalis mens incognitabilis celsitudo forma multi formis multa plexq: spiritus: incognitabilis inquisitio: omnia continens lux indeficiens et opum bonus fuere et alia multa hadriani propleumata philosofo pposita.

Alburnina lanne regionis ciuitate que hodie vetus tbur appellat p hoc teps hadriani impetator (vt beatus spartianus historicus testat) miro sumptu edificauit. et ex villa oppidum fecit. libere quippe ciuitas. et o. passiu milibus a roma distare videt. et iuxta anienem flumini in diuino loco constituta est. quam tti ciuitate longe ante romanā vrbem a grecis originari et coductione habuisse Strabo et Virgilius volunt. ciuit enim q ipsius primus conditor fuit quida tburus coracis et catilli frater. Ibi nāc fratres thebani fuerunt: qui post thebanorū interitū a patre in italia pgeniti: singuli postea oppidū ex suo nomine pstruxerunt q testis est quida mons ppinquus qui catillus adhuc dicit. Et corax aliud oppidum famosum inter volcos erant. fuit itaq: alburna a hec quondā nobilis ciuitas cui etiā testamonia pibet. p ppinque adhuc exstantes ipsius antiquae ciuitatis ingentes et magnifice edificiorū ruine: que dignitate: vrbis pre se ferunt. eo siquidē loco alburnus lapis fortissimus fodit: qui ad cōstruendam cōseruandāq: romanā vrbē multū adiumento fuit. Hanc cū vrbē fridencius cognomēto barbarossa in paror: ab alijs theodorici supioribz annis diuina reedificauit. et deinde multi sumi pōtiffices multiq: cardinales antere et mlti edificijs illustrauit. ex hac simpliciter roman pōtifer et alij viri scia et dignitate clarissimi orbi habuere

Alburnina ciuitas

Berta etas mūdi

Galienus medicus

Iustinus pbs

Cerdo hereticus

Valentinianus hereticus

Helio episcopus

Galienus medicus doctissimus vir fuit natione grecus: patria sibi pgrami ciuitas asie: flatura magnus: spatulas et humeros latus et grossos brachia: colore brunus: delectatus i cantu et alimonia. natus ex patre diuite et largos sciens: cum astrologia arismetica et alijs huiusmodi. ad agendum habuit talia: ad medicinam diuinitus inductus. circueus mundum perquirenda scia: predebat patri: sed cum fuerit p pane preterea cetera erat ei copiosa. a parvulo dedimus studio medicine. deo monono emi etatis anno cum discipulis athenci de medicina disputant. ab eis re putatur litigiosus: quia logicus erat. hi cum sibi obiectes dicebant. hic quid nutrit in dialectica multa inde repletus contagione. Claruit autem tibi? diui antonini ppi. huius in cunis erubuit: nunc in pnosico errauit. Assent autem constantinus eu. Et 2. libros edidisse. annos tandem vixit. lxxvii. Et ut quida ferunt in mari mortuus est cum ad videnda miracula oli xpi accederet et mundum dicit. Merito quid medici coram princeps dici debet: qui e in arte oes preter hippocrate supasse credidit. et hippocratis scripta miro explanauit ingenio.

Iustinus pbs ex neapoli vrbe palestine his tibi? p hanc xpi multum elaborauit: et antonino pio ppi ac filijs eius libri dedit 3 gentes scripti: et dialo gu 3 impone prelate inde op habuit. Inuectus est et i marcone quod cerdonis dogma secutus: alter boni al teru iusti dnm asserunt: tunc duo 3ia pncipia creatio nis et bonitas. Impingit et crescentem cynici ut gu losum: cuius insidias ad extremum circueuntis p digni tate christiani nois sanguinem fudit.

Aquila est iudeus natione potius cum psallia vro recedito claudij discipulus vsq ad hec tra (verno nulli aut) supuicit. secundus mosaice legis interpret post illos septuaginta quod philadelphus tibi fuit. et li bros veteri testamenti et hebreos i greci optie transiit et p pbe verba de y gine maria plura ad inuicem qua dam asenpit.

Cerdo quid hereticus? a quo cerdoniani heretici no mine acceperunt: p hoc repus insinendo vananare simulat. Asserebat namque duo fuisse pncipia 3ia.

Marcion item hereticus est discipulus scioie pbs Mai nigro suo delirare cepit: dices xpi patre no fuisse dei creator: quod p filium mundi fecerat. et cum aliqui pol lempo rome obuia factus fuisset. interrogaretur an se asseret. coegit (tridit poliearp) pmo gentium diaboli.

Valentinianus autem hereticus platonius pbs a quod valentiniana heresis uotata est: eode tempore inuoluit. hi autem valentiniani cuiusdam platonici sectatores dicebatur xpm de corpore uirgis nil sumpsisse: sed per caritatem per fide: la quenda purum transiisse.

Helio pbs antiochensis ecclesie eps et ipse his diebus floruit: et 3 marcone p dicitur hereticum librum edidit impante. Antonio. Scripsit et librum 3 hermo genis heresis quod manu non nam introduces: deo autem nature eade copant: manum elemetorum et deum appellas. 3ia quod volumina contra etholiam coposuit et plura alia.

Montano seu miletus asianus natione sordidus eps his tibi fuit: et libri de doctrina christiana. Antonio tradidit. bultus ingenium tertulianus (ut scribit hieronymus) mirum modum laudat: dicens: quod nostrorum prophetas habuit esse. eo quod multa pphetia scripserint testimonia: et alia multa.

Apollinians asie hieropolitanus eps huius tpe in precio est habuit qui insigne volumen de fide xpi. Antonio secundo tradidit. Scripsit et in catholice phrigas qui tunc etiam cum pscia et martinilla insaniebant uaniantes. Incipiente tamen montano. sed et alios aduersus gentes quing libros scripsit. Extant et alij duo de ueritate.

Aquila

Marcion hereticus

Polipolus eps

Apollinians eps

Policarpus

Policarpus iohannis apoli discipulus. simitimus eps ab eo creatus. ac totius
asie religione et doctrina tus facile princeps: hoc anno pio presidante roma
veniens: plurimos fidelium marcanis et valentiniani falsa p'statione deceptos ad
fide rediit. Cui aut marcion obuia habuisset eum primogenitum diaboli dixit. Ne
gabatur pariter xpi dei esse creator: qui p filium nuntium fecerat. Postica vo impe
rauit. M. antonino et L. aurelio como do quarta post nerone p'cutione summe
sedente a p'conule igni crematus est. Cui quo ena. xij. et philadelphia venientes
martyrii consumauer. hic cu esset doctissimus ac sanctissim' vna ad philippenses
p'vile scripsit eplam. passus est aut septimo kal. february.

Prædix

Praedix virgo sanctissima: beatissimi pudentis
romani filia: et gloriosissime pudetiane virginis so
ror. virgo siquid i divina lege eruditissima p hoc temp
vixit ad anticum fuit posses patrimonio suu vna cu foro
re p'dicta in sustentatione pauperu erogasset: et totu vite sue temp' ipsi vngulis et
oto nibus atq; ieiunijs assidujs commiseret: et vniuersam familia numero. 90. ma
nuntius fier. At postq multoz martyru corpa sepelisset. et ipsa beatissima. xij. kal.
augusti migravit ad dnm coronâ iusticie p'ceptura. Et via salaria iuxta sororem
suâ pudetianâ i cimiterio p'nsalle sepelit. q etia die ei' natale a cunctis fidelibus
celebrat.

felicitas cu septē filijs

Felicitas romana femina matrona siquid scilicet
p hoc temp' vna cu septē filijs suis scs sanarum: se
lice: philippoz scylarum: alexandro: vitale atq; marciali:
rome martyrii suscepit. Nec eni pissima mulier mēte et corpe felicitas. hos septē
filios dei colere docuit: ut coronâ martyrii acaperet. Et primo quid ianuaris
p'niogenit' post virgatu verbera: plubans oculus est. ceteri vo et philipp' sustu
bus mactati. Syllan' p'cipio trucidat' interemptus. Alexander deniq; et vita
lis atq; marcialis capitali fuit sine punit. Nouissime aut et mater ipsa felicitas
propter maru consuetudinē et ipsa gladio necata est. A quib' magni spectaculi fil
dei nostre ante oculos positu est. Eoz dies celebrat. vi. ydus Julij.

Ptolome' natione alexandrin' p'bis ac insignis astro
logus: qui post tpa adriani imp'atoris clarus hoc te
pore agnoscer. qui vir p'stantissimus plus a stromone ad
didit q; id totum quod ante scriptum inuenit. Nam et almagestium opus diuinum
et perspectivâ edidit. De iudicis eni quadripartitu opus. et centiloquiū ac alios
multos cōscripsit lib'ros. Vixitq; annis. 88. Et eius aut puerijs hęc duo notanda
infirmas. Inter botes qui nō curat in curio manu sit mūdus: hic iūdo: altior est
Et illud. Qui p alios nō corrigit: nec alij per eum corrigen'. Quanto magis sunt
appropinquantes tanto bonu cum augm ento operare.

Ptolomeus astronomus

Aulus gellius

Aulus gellius romanus orator et insignis quides
grammaticus hoc tpe clarus cōfess agnoscer. Qui
inter cetera sue virtutis op'a: cum e roma p b'icmē
in antiam proficisceret terrâ. cōmētarios celebres edidit
quos in libros. xix. diuidens de nocturnis antias titulo p
notauit. ideo de eo scribit. Si quē cecropia clarus latiaq;
cauena esse iuiat: gelli scripta p'banda legat. Antica nox
luci nūq; cessura diurne. Ad varias artes q; bene mōstrat
iter.

Pontanus hereticus

Apelles hereticus

Carabazgarum heresis exordiu
Otempore etiam auctore montano. Is eni mōtarius
heresiarcha pessimus natione phrygius nominauit se pa
ractum in phrygia et multos seduxit et eandē regionē
vicinis regionibus ac multis erroribus infect. Ibiq;
et piscam et maxilla clarissimas mulieres adeo seduxit:
ut relictis viris suis secum publice incederent: et se cō
spiracione propensissas dicerent. hi capad' b'igie donum ipsi sancti non in apo
stolis: sed in se tantum traditum fuisse affirmabant.

Apelles alius hereticus in greca fuit. Is dicebat xpm non deum in verita
beretissimu appellat: et sine scriptis p'cedo modo errare et conat. Tacianus quoq; bereticus primo xpi
mus notatus: deinde freyeni beretia ab eo procefferit: bi oim cotu spurcu putabant

Sexta etas mudi

¶ Anno mundi. 5383.

¶ Anno christi. i. 64.

Anicius papa natione syrus patre iohane de vico marco vel (vt Damaso placet) de bumsia vir moribus insignis ecclesie romane presulens ne moribus periculum quorundam labeficeret. Instituit ne deinceps villo modo comam mitteret nisi apud sepeper. Hinc episcopus consecrari posset a paucioribus q̄ a tribus eiusdem ordinis viris. et plura alia ordinavit. Et vbi ex ordinamentis quinq̄ sedebat habuit presbiteros. xix. diaconos quatuor. ep̄os nouē creasset. martirio coronatus ac sepultus est i calisti cimiterio via appia. xv. kal. maij. Sed et annos vnde cumque: necesse quoniam dies tres. Sedes vō dies. xvij. post eius mortē vacat.

¶ Anno mundi. 5373.

¶ Anno christi. i. 74.

Solter papa natione capamis ex fundano oppido pie concordio tp̄ibus l. comodi fuit. Is in multis piculis constitutus: animū tñ in tātis malis ad rez diuinā cōterēs. Instituit ut monacha villa pallā attrectaret. neque ibus i accitā poneret dñs sacra faceret. Cuius errat ep̄la hac de re scripta ad ep̄os italic. Instituit ne ne legitima haberet vxor: nisi cui sacerdos ex instituto benedixisset. et quā parentes solēni pōpa more xp̄iano marito collocassent: rēuacā multa picula ex prestigijs et uagias artibus improborū: q̄ i nouas nuptias cā dere solēt. Et vbi p̄ ordinationes quinq̄ mēse decēbris habitas presbiteros octo. ep̄i scopus vnde creasset: mortis ac sepelī via appia i cimiterio calisti. sed et annos nouē: mēse tres: dies vñ et viginti. vacat tñ sedes dies totidē.

¶ Anno mundi. 5383.

¶ Anno christi. i. 84.

Eleutherius papa natione grecus patriā nicopolitans p̄e abundio. l. antonino comodo impante fuit. Is statuit ne quis ob suspitione cbi geris vñ respiceret: quo bumana cōsuetudo veleret. Noluit p̄terea quēpiā de gradu suo recedat: nisi accusatus reus criminis cōiūneret. huius q̄ pontificatu rē ecclesie pax data est et quicorū nomine xp̄ianū p̄ oēm terrā munitimodū auctū romē possimū vbi multi ex nobilitate romana cō cōiugibus et liberos in fides recepti baptisimū charactere notati sunt. Alio rege britāno ep̄lam accepit: vt se ac suos in xp̄ianorū numerū suscipiet. Tandē vbi ex tribus ordinationibus mēse decēbris habitas presbiteros ac ep̄os ordinasset. morit et apud bē petri corpus sepelī. vij. kal. Junij. Sed et annos. xv. mēse tres: dies duos. Vacat tñ sedes dies quinq̄.

¶ Anno mundi. 5393.

¶ Anno christi. i. 94.

Victor papa natione ap̄bet patre felice qui rei publice xp̄iane vt par erat eu arā gerens: constituit vt pasca dñica die. xij. luna p̄ami mēsis vsq̄ i. xij. celebraret: cū paus cū iudeis. i. 4. luna celebrabat. Eius decem postea i cō cilio meo cōfirmatū fuit: ne iudeos imitari viderentur. hic cū docilissimus eēt potēter quēdā de regionib⁹ cōposuit volumina: deinde martirio mortis et apud beati petri i vaticano sepelī. cuius die festū dñio kal. augusti celebramus. sed et annis. x. mēlibus tribus: diebus. x. et sedes dies. xij. tum vacat.

¶ Anno mundi. 5403.

¶ Anno christi. 204.

Sepherinus papa natione romans ex patre abundo: seuēti tp̄ib⁹ fuit vir sanctissimus rei diuine magis q̄ humane mētens. Unde et p̄stituit vt astā tibus clericis et laicis fidelibus et leuita et sacerdos ordinaret qd postea i calceat doneq̄ ecclia cōfirmatū est. Statuit vt cōsecratio diuini sanguinis in vitreo vase nō aut in ligno vt antea fieret. hoc aut instituit postea imitata fuit. Mentis enī est ne in ligno fieret p̄pter raritā qua imbibit: nec in vitro p̄pter fragilitatē. sed ex auro argenteo aut ex stagno vt in tiburensi et remensi ecclia scriptū apparat. Idē p̄terea instituit vt oēs xp̄iani annos pubertans attingētes singulis annis i solēni die pasce publice cōiuraret. qd Junocētus tera postea etiā ad cōfessionē delictorū tradidit. Tandē cum ex ordinationib⁹ quatuor presbiteros et ep̄os creasset: mortis seuēti tp̄ibus. ac i via appia nō longe a cimiterio calisti sepelī kal. septēbris. Sed et annos octo mēse. vij. dies. x.

¶ Anno mundi. 5413.

¶ Anno christi. 214.

Calixtus papa natione romans patre domico ex regione vrbis i augmina tūm vir diuinus ac prudētissim⁹ q̄ in magna rerū p̄turbatio ne cō secleratis impioribus nequaq̄ ab instituto suo discedēs: Constituit ienimū fieri in anno quibus tp̄ib⁹ deinceps ratio sacrorū ordinū habita est: cū antea decēbris mēse fieri p̄stī cūisset. Cūterū q̄s de suo noie cōdidit via appia: vbi multorū martirū corpora reposita fuerāt. Cū tñ cū palmachin vñ p̄ulare et simpliciū senatorē angē felice nobilit vñ cū cor domib⁹ baptisat. et mltos presbiteros et ep̄os ordinasset scēdō i octobris ab alexandro impatore martirio coronat: deinde sepulcrum in cūterio calopodij via aurelia tercio b vbe militario. Sed et annis sex mēlibus decem: dies decem. Vacat tñ sedes dies sex.

Linea summorū pontificum

Commodus lucia antonini dicitur tecum octauo romanorum impator: postea antonini veru patre suu impauit. q natus est apud lanubiu: iustitia ei mater pregnas visa t in somnis serpentes parere sed et bis vnu ferro corpe pepit aut comodu t antoninu eo mortuo. marcus pcepti optimos comodu erudire conat^r est. habuit litterarore grecu onficere: lanus capella. orato: et antius. hi tui nigri nubi ei pferut. Veru a prima statim puericia turpis improp^r crudelis libidinofus: auspiciu crudelitatis bedit anno etatis duodecimo pect^r deinde cu patre ad germanicu bellu neq pudori: neq sumptu pperat. Tandeq nil comune cu patre habuit: sed oib^r incommo^r: nisi qd t ipse contra germanos adiuuab^r piamis militib^r feliciter pugnavit. In eo bello cu exercit^r comodi penuria aque laboraret: ferunt seib^r xpianoz militus aqua diuinus e celo missas: plurag fulmina i germanos t farmatos occidisse. Etaz ad vrb redies in oia luxurie t obscenitatis tedeoza plabif. Gladiatoz qz armis i ludo ne rone imitat^r depingauit. plurimos qz senatores interfecit: t eos marie qz nobilitate in diuitiaz exellere aiaduertit: quosda pcepit: vendidit ena. puincias t administraciones. fuit forma quide corpis iusta: vultu inhiuido vt ebriosi soler t sermone incoadito capillo sp^r fucato: admes comat^r barba timore to foris. Te porib^r ei^r flagitiofe vite vrbis pena nult. Capitoliu fulmine ictu cu egregia bihiotheca in auz aura parata coctima: in mesc decore ad imitatione augusti comodi appellari voluit. Idq post morte abrogatu fuit. Tandem mortuus humani generis hostis adiuuatus est. Stragulat^r in domo velsculi duodecim impet^r sui anno t mense septimo e medio sublat^r est. Corpus eius vt vincto traheret atq in tiberiu mitteret senat^r t populus postulat. Sed postea iustitias puiacis in monumetu adriani translatum est.

Didius ptnar tecum octauo ro. impator nar^r in appennino i villa mar^r que postea marcus pterore fecerat prun e legionis regede: statiqz rbertas t no rici ab hostib^r vindicant. deinde pfecto vrbis cu mississ^r fuit. comodo pluri nui placuit. facta genario maior impator rogat^r vt vxore augusti faceret t si lūi qzate appellaret: id facere recusauit: testatus sufficere qz ipse imparet iun^r. Et cu i impatore auaricia nihil turpi^r est: cu illiberalis t fordid^r baberet qb^r diuidiatas lactuoz t cardos couius apponeret: fastidiu nuq puato comūo comedit aut alius nullu. fuit aut fener venerabilis iusta barba: reflexo capillo: habitu diu corpis pinguiore: iustura imperatoz: eloquencia mediocri t in agas bidus qz benign^r. Tandem nent^r pducere a iuliano iunipetuo in pallacio occidit. Impet^r sui mesc sexto. Cu taurus quida v^r t turgis in ira t timore nulli res loquedo ad dūpisset: bastu in pect^r ptiacis obiecit. Tūc ille pcar iouetoz: roga caput operuit atqz a ceteris pfectus est. Abdites em cu t auici odio babuerit. pplas morte eius indignissim^r tult: tō p senatu in deos relans est.

Tecum didius successore ptiacis cu caput ei^r conio fixu milites q eu occiderat p vrbē in castra pulerut. Ipse corp^r ei^r quato potuit honore funeratus est. Cu id i pallatio repisset: hūc aliqui iunipetui t interemptore impetui occu pisse autēd pperui edictu coposuit. Ceteri iuliani nepote magni iuliani iunipetui fuisse senbūt. cu^r p gemtores de mediolano fuerut. fuit aut bō pessimus inferrime viues: vni odiofus pplo desertus ab oib^r: quiqz septimo mesc postea qm patre ceperat apud ponte mului vitius: a seure ciuili bello t interfect^r est.

Seuerus ro. impator iuliano didio interfecto affrica oriūdu impetui obit^r nimit eui ciuitas septi pater geta maiores equites romani mater iuliana i pma puericia cu lris greas t lacrimis imbue^r qb^r crudissim^r inter pneros ludis vt iudei sed et crucifate puoz: ordine ac iudicaret: deinde studioz cā romā ve iut: deinde fisa pcuratoz: mor tribun^r militaris p gradus alios vlgz ad in diuū puenit: parē admodū natura seius: multis bellis laceris^r: fortissim^r e quide re publicis laboriosissim^r gubernauit: plicie m admodū studiosus fuit: fors parthos t ad abenos supat. Arabes aut interioroz ita deuia: vt regione eoz pui cū romani faceret. Itā obz nūphās vt in a^r arcu sub capitolio posito adhibe pper parthe arabicus adiabene cognolaf. Edificijs pccra publicis vben croauit. nā t themas seuerianas t septemvniu ttruxit. Cibi fuit paratissim^r: exiguus vestib^r vltis: legumimis parry audius: vni aliqui cupidus: carnis frequer ignat^r: ipse decorus: ipse inges. pmissa barba: cano capite t crispo: vultu rueredus: canorus voce. s affru quiddā vlgz ad senectutē sonans. Comūo tandē vario t piculis iustitab^r. hinc a pccenno nigro q magnos in syria mo tus coarauerat: hinc a clodio albino que tū in gallia nō inuēto plio supaut.

Inde in britanniā p fca^r deficiētib^r vere focis oib^r varijs casib^r afflictatus: apud eburac gallic moit^r an nō imp^r fin. xvij. dies^r filijs relict^r bassiano t geta. oici tū reliq^r vt p dūquēnu nolosū vrb^r sed t totius italie q oloco egerat sufficeret. vltima verba eius dicūt bec fuisse vrbatā rēpublicā vbiqz accepti: pacatā enā britānis relinq^r senex t pedib^r eger: firmū impetū antoninis mris reliques^r i boni crut: imbecillū si mali.

Linea Imperatorum

Lucius antoninus Commodus

Delius pertinax

Didius Iulianus

Seuerus

Berta etas mūdi

S. Lucius rex

Emerita foror eius

hos populos dño subiugauit virtute ac miraculis clarus ibi in pace quiescit. Emerita aut foror eius in ca stello finitimo trinus appellato igne martyrio coronā eternā meruit. Eius seſſinitas tercio nonas decembris celebris habet. Totāq; bauariā t rhenā inter alpes xpo acquiſiuit.

Trogus pompeius

Theodocion

Appollonius

te tricar est. dñoruo appollonio mltē heresit inualuere. Martionis gippe ſecra
varie diuſa eit. Alij ein vñi principij ſacramē: alij duo. alij tria: fidē pphētiā abrogabāt.
Certullianū africanū patria cartaginēſem centurionis cuiuſdā pſolularis filiu: virū ingenio t do-
ctū clariffimū. his tptib⁹ floruiſſe dñr⁹ hieronym⁹ tradidit. Is ad mediā etatē demor⁹ noiaſſim⁹ ro
mane vrbis iudiā adco pumelijs t iurijs dñoz attrit⁹ fuit. vt ad mōrā hereticā doctrinā labi cōpuliſus
ſit. Quādozēm t multa volumina h orthodora t catholicā fidē cōponere cepit. Cūq; vñq; ad decēptā etā-
tē. vidi ego inquit hieronym⁹ paulū quendā cōcordiē qd oppidū italicū eit: qui ſe beati apriani norariū: cū
ipſe admodū adoleſcēſ eſſet ro me vidiffē diceret: reſcripſitq; apriani nūq; abſq; certulliani lectione vnam
diem penergiſſe.

Lucius angloz rex: collū regis fuiſſi fili⁹ ap⁹ anglos
ſeu brittānos regnū accipiens a dño vocat⁹: eplām
clauterio pñſicet mario miſit. quā rogabat vſe ac ſu-
os in xpianoz numerū recipere. quare fugaciū t dāma-
nū viros optimos eo miſit. qui regē ipſius accipere bapti-
zarēt. Erant tūm in brittāniā pontifices qñq; t viciui:
quos flāmines vocabāt. Inter hos aut tres archiepī:
nes habebant⁹: quoz ſ loco tres archiepī pſtituti ſunt. p
tboſlamiū vō loco pñtūa ceſſit patri archiepi inſtituit.
Vterūq; baptiſmo ſuſcepit: mor im obſidia cūcta pñdes
gentiliū templis collocata xpi eccleſijs ampliata cōſtitit.
Relicta patria regnoq; galliā ingreſſus: deinde rhenū pe-
tijt p auguſtā ciuitatē ad curienſem vrbem proficiſcēſ ab.

**Dionysius corin-
thioz epiſcopus**

Clemens prebiter

Certullianus

Persecutio xpianoy q̄nta his annis ita ac iussu Severi impatoris insau sup̄it: q̄ntus a nerone p̄secutionē i xpianos mouit. p̄tinuo tñ varijs p̄culis t bellis distrabit: diuina gl̄ia i romanos non desunt. q̄ mox ciuilia bella nūtrūmodū eos attruere. In qua q̄dē p̄secutione b̄ p̄cipue passi inueniunt.

Dyreneus eps

Dyreneus Lugdunensis episcopus: vir doctissim⁹ tam grandis apud eandē vrbē p̄chisti noie martyr efficit. flozuerat enī q̄ maxime sub cōmodo p̄lapez: polycarpi martyris (vt diuus scribit b̄cronym⁹) discipulus fuit. a quo cum eruditissim⁹ euasisset. q̄q̄ liberos aduersus hereticos scripsit. t cōtra gētes aliud breue volumē: t de disciplina aliud: t alia plura. Deniq̄ vo sciēte hac p̄secutione a seuerō positus in duos colles: cū i vno crucē: alio ydoli posuisset vt morē p̄ crucē vel vitā p̄ ydoli diceret: cū populo tñ ad crucem venies: oēs martyrio coronati sunt. 4. kal. Iulij.

Leonides pater origenis

Leonides etiā alexandrin⁹ magni origenis patrem virū quides optimū sub hac p̄secutione passus fuisse Eusebius cesariensis scribit. Cui⁹ quidē martyriū origenes testis seueri p̄naces anno paruulus subsc̄q̄ decesserat: nisi diuina dispensatione ad multoz vilitatem referentis p̄ maternā solitudine impeditus fuisset. tiam mater ei⁹ cū in crastinū in publicū p̄dret: t chrisū cōfiteri decessisset: nocte latenter vestimenta ipsius surripuit. t sic pueri a tyrannoz cede reseruant. Ipse aut adolefcentis patre ad martyriū adhortatus est: q̄ sex fratribus t matre vidua paup̄ relinquit: redactis in filios paternis bonis: q̄b̄ chrisū verū deū p̄fiterent: vnde gr̄inānta sibi ac suis vitiū quesiuit. Leonides autē apud alexandriā vrbē martyriū palinā constantissime in kalendis Marci adeptus est.

Eugenia virgo

Eugenia filia prefecti philippi illusterrimi romani: qui missus fuit a cōmodo impatore in egyptū: virgo pulchra liberalib⁹ artib⁹ erudita. cū p̄bo t tacito cūchis relictis patrib⁹ p̄ b̄cniū episcopiū baptizata deinde vrbē a b̄itu i monasterio degebat: p̄ melancoliam feminā de oppressione accusata: t p̄fectū adducta paratū exilium t flūm: cū qua induta erat scidit fēma ap̄ parit ostēdes se filiā ei⁹. factū est gaudiū populi cū timore. Melancia enī cū tota domo diuino igne cōsumpta est. Remotores baptizati cū nota familia. Postea cū in vrbē t fratrib⁹ p̄robo t tacito romā reuersi sunt plures ex templo virtutū ad fidē puocati: p̄cipue basilā ad castitatem p̄petuā animant: quib⁹ cū dia ne sacrificare nollet cū sago alligata in tyberim p̄iact. sago rupto illa p̄manet. Tandē post varia tormēta die natalis dñi missus est sp̄cularis qui eā in carcere p̄essit. cū corpus nō longe ab vrbē in ap̄no p̄cilio sepulcū est.

Perpetua t Felicitas

Perpetua q̄s t felicitas matrone q̄dē sanctissime. t ipse i mairitania tiburitanoy ciuitate cū r̄uocato fatumino t secūdolo nouis marci passę sunt. tñ cū secūdolo i carē gēnter ipse scitissime mulieris cū reliq̄s bellis tradite t dilacerate martyriū p̄sumauē.

Marcus ille timoz p̄archa fuit circa tpa victoris pape t seueri impatoris: cū luminarib⁹ in die solē nō oleu decessit: aquā infusi luminarib⁹ p̄cepit t nō aque in pinguedinē versa splēdore luminū reddidit d̄anoz a testib⁹ falsis accusat⁹ q̄ diuina pena molestati desertū locū petiit. Tandē cū i senio p̄cescē nō posset. alexander capadocie eps cū desiderio locoz sacroz n̄līmā p̄recessit: audita est vox. Suscipite ep̄m qui vobis adeo destinat⁹ est: admittite narasio b̄crosolimitane ecclēie gubernaculū suscepit: deinde martyrio coronat⁹ est sub tēciorardente p̄secutione.

Marcus patriarcha

Julian⁹ t Eusebius martyres

Eusebi⁹ potentian⁹ vincen⁹ ac pegn⁹ viri nobi illustissimi romani an̄ bec tpa sō cōmodo augusto p̄ fide xp̄i v̄cant. b̄ p̄mo in caileo positi t neruis acerrime diffusi: deinde fustib⁹ crudelissime celi. Sed cū in dei laude adhuc p̄manētē fidelissimi vq̄z ad emulsiōnē sp̄us macan fuerūt. 8. kal. octobris.

Illius senator ad bonū doctrinā cōpūner⁹ creditū suscepit audies cesar iussu tōmū fustib⁹ cedi q̄q̄z sp̄m exalaret. Eusebi⁹ deinde corp⁹ rapis sepeluit. io vrbē i vider p̄cepit ei lingua abscidi q̄ abscisa laudes ceatuit iō anton⁹ creditū q̄ i via aurelia decollatus est. cū sebius deinde tōmū p̄uolatus celus quicuit in dño.

Eusebius potēcan⁹

Berta etas mundi

Anno mundi. 5423.

Anno christi. 224.

Urbani primus papa natione romanus: pater ponticianus. ab aurelio antonio missus fuit. anno christi. centum. ab urbe deo condita nonagesimo et .lxx. Vir siquidem doctrina et sanctitate vite eminentissimus multos sua doctrina singulariter ad fide traxit. Inter hos autem valerianum virum christianissimum beate ecclesie spiritum et tunc in urbe deo condita postea martyrum presbiterum aio tulere. hic multa constituit mandantes ut de decetario in episcopum eligeret nisi prius aut sacerdos aut diaconus coelestis fuisset. Cuiusdem quoque institutum fuit ut ecclesia dea ad fundos et a fidelibus oblatos recipere pariterque pueri clericis omnibus virginitatemque cuiusque suavitatem esset in corde bonum quod hominem aboleuit: tanta est hominis rapacitas et libido. at ubi est ordinatio? In quibus mens decetarius habuit presbiteros novae diaconos quique episcopos nonne creasset. ipse nono kalendas iunij martyrio coronatus est. et sepultus in cimiterio pretati via tiburina. sedis annos quatuor: menses decem: dies. xij. Sedes autem dies. xxx. tum vacat.

Pontianus papa natione romanus: pater calpurnius: tempus alexandri imperatoris fuit. anno ab urbe condita. decem. annis. anno vero christi. cc. et .xlvij. Vir quidem optimus atque sanctissimus. instigantibus sacerdotibus idolorum mandato principis ab urbe roma in sardiniam insulam cum philippo presbitero repositus tandem moritur. Cuius corpus postea a sabiano pontifice romae cum magna veneratione aeternae dei supplicationibus repositum est: ac sepulchrum in via appia in calixti cimiterio. vixit autem pontificatus annis novem: menses quatuor: diesque duobus. vacat tunc sedes martyrum eius dies. decem.

Et quia in quibusdam historiis habetur quod cyriacus successit pontiano immediate in papatu dimisit ut cum virginibus martyrum coronaret: sed ipse hoc non permittit: ut per in legem videlicet nullum virginum: hunc in anno vero et menses multos sedisse scribitur. In catholico in pontificatu positus non est cum voluntate patrum papa tum cessit.

Anno mundi. 5433.

Anno christi. 234.

Anthverus papa natione grecus: pater romulo pontifex creatus. vir optimus. statuit ut res geste martyrum diligenter exquirentur a notariis scriberentur. Coscriptas recedens in erario ecclesie mandavit: ne vna cum vita bene agentium meoria aboleretur. Censuravit episcopum omnino episcopatu ad alium necessitatis et voluntatis: non suspensus creditur omni potestate transferri. Interposita suum pontificis auctoritate: quod hominem a plebsque sit in utilitate propria respicientes imo voluntate ut habeant unde explet ad veneros semper respiciant. non quod omnes et quoniam pascentem sunt quentes: quod est officium boni pastoris: sed sanctitates quantum suavis animis interceperit possit. de cura animarum qua sit merito. de augendis pueris magna quo multum iurata et plures senios et eos quidem ignavos et stolidos domi alant. Anthverus vero cum vno mense episcopatus creatus: martyrum subiectis in cimiterio calixti via appia sepelitus. iij. nonis ianuarii. sedis annis. xj. menses vno: diesque xij. vacat tunc sedes dies. xij.

Tiburicus et valerianus

Tiburtus quos eo tempore antiochiae ecclesie verbanus papa ad fide tradidit: tantis inter sepulchra martyrum post hoc almachus presbiterus verbis audies eos christianos et elemosinas distribuit: eosque post longa coactione per christum martyrum constituto passus sum: quos primo sustulit: cedi durissime fecit: et tandem gladio interfecit perit. Idcirco vir illustris quod eos in carcere tenuit christianus effecit: tam diu plibant celus est donec ipsi exalaret. Cuius corpus ecclesia cum valeriano et tiburicio iussit sepeliri. 8. kalendas iulias.

Cecilia virgo romana: corpore decore moribus ac sanctitate et laudabili castitate splendida: quam parentes et vincti habuerunt cum regis diuicis. valeriano iam dicto nobilissimo patricio iuveni matrimonio copularunt. quem cum vna cum fratre tiburicio ad credendum in christum perducit: eos in toleranda passione sua suavissima doctrina et admonitione induxit ad christianitatem. Qui condicione cum virgo ipsa subijt in domo paterna. iam aetate suo rogatus ab verbanus deo dedicata. Cum post mortem ambo: almachus autem boz facilitate inire re cepit. Cecilia vero coniugem affare iussit: mandans ut ydolis sacrificaret. Sed cum ad boc parentibus rogaret: dato pelaro riso quod nollet: esse periret esse christianam. Iussit eam almachus in domo sua bullentem aquam nocturne coquerentem ubi illela misit: quod audiit sustulit eam in balneo decolant: quam speculator murescens neque caput amputare poruit. Et quod crederetur erat ne quarta percussione decollatus recipere: eam semivivente reliquit. Deinde per tria dies oia sua pauperibus distribuit: et quod ad fide perierat verbanus pape comedant. dies triduanas a bono pro stulan inducias ut hanc vitam in ecclesia consecraret. his diebus spiritum emisit. Cuius corpus verbanus inter duos episcopos sepelitur. Passa est autem beatissima virgo circa annos dñi. cc. xx. tempore alexandri imperatoris. x. kalendas decembris.

Inea sumorum pontificum Urbanus

Pontianus

Anthverus

Cecilia virgo

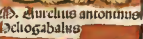
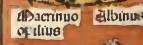
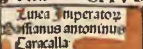

Basilianus predicti fecit filium archiepiscopi antoniū carcalla cognomen fuit: romanus imperator. fecerunt enim cū eborac admodū fensit de fessicis hos suos successores: et reliquit basilianū et gerardū basiliano nomen antoniū senari voluit imponi. Itaque datus est. ad. aurel' antoniū p'p'us successit. namque hostis publicis iudicari' est et interfect'. cū ad viti cū oib'us p'bris cōtinuati: tunc vel marie q' p'p'mānus iunius aulis alteri asiliū sua manu necare rat. Ad basilianū sumpto a senari antoniū nomen imperij potius est ac carcalla cognomen accepit a genere vestis: quā p'p'o dno dedit. Is autē pater afroz: et ob libidine in tempore: nulli gen' facinorosi vixit p'etremittit et p'uerera sua i' vixit duxit. Nihil egregiū de se reliquit p'eter thermas antonianas q's ipse i'cho aut a alexan der p'fecit cos p'etere capitali pena affect' et remedia quarum t' t'etia autis collo gestarēt. S'ciant p'etere ab eo fuit q' ad stamas min fissent hoc p'ostremo dux bellū in parthos mouet apud eūdem et coras circūvenit occidit. v. imp'ij suo oculo fuisse secūdo: vir egregius fuit q'dragagimillag' annū alij est a victo p'fecit asiliū fuisse senariū. cos. p'p' antoniū: sepulchro illarū ē

Olli marinus interfecto carcalla impius obiit
nuit. q̄ p̄cep̄t d̄e erat. cū filio r albio facm
p̄atores nihil mēzabile ex ipis breuitate gesserūt. nā
impius corz duoz mensū r vni anni fuit. seditio nē
litari deinde occisi sunt. **Ma**ctin' em ab belio gabelo
ap̄d antiochia interfectus est. **Ma**drimen' aut a p̄e
antionius ductus: ad eū puez exercitū r conatione in
clinauit. p̄ impio. fuit aut p̄ner om̄i speciositas natura
logisculas: eripe flauo: nigri oculis: oro deducto ad
oēs decore: in cito coposito: ore ad ofusa p̄ato hic vbi
pmū in unūta cocca r p̄ purpurea r castreſta imperij
ſigna accepit quasi fydere' em̄cuit vt amareſt ab oibz
Clodius qz alioz fū galia impator: ductus de nobili
familia. bi aut p̄ari impatūz vltimarie qz nihil mēzia digni gessere: qm̄
dā nota corz p̄teruinit. **Solus** m̄ albus ob cadente nōie aliq̄ apud pa
flores p̄secutus est: vt ait cornelius. qz cēnū p̄flica cap̄a. nē. comed melones ho
ſtices qz getas flos p̄ſariorū: qd galia oſtrez vna cēna decēbat.

Marcus aurelius antoninus q̄ variis cū dictus est imperij suscepit: bic
p̄putabat caracale filius ex femina cōcubina somniosissimam erat q̄
dicerent cū vulgo cōcepti. romā veniens magna om̄i expectatione impetus ade
ptus. Hellogabali nomē sumpta ita sole cuius facerdos erat: edito tempore: ph
nices cū hellogabali solem vocat. 36 marci filius in summo regni iussit so
lūq̄ oīū impator: fuit sub d̄ mulier loco vtr̄i senatū ingressa cū: fecit et colle
senatū d̄ cū mulierū senatū. Sed symmianus p̄fultus sum facia nudi
de legibus matronalibus q̄ quo vestitu incederet: q̄ cui cedē aut assurgere
debent r̄. Ux̄ r̄ p̄ter expectationē hellogabali vixit v̄ nullā de iussu nūllū fla
gitiū totūq̄ oblitiscit: nōciā relinquit. Nā r̄ virgines vestitus incedit cū
nūst̄: p̄folas mulieres semper domi habuit: r̄ acridia intractas sabini cō
lōre vitiā ad q̄e vulpiarū fersit̄: medio tolli iussit. Dignitates aut̄ r̄ ho
nores natiōis ac flagitio cōmittat. primus romanoḡ meas r̄ capias argu
tas habuit. admonēbus amice: cauere ne ad inopiā redigeret. R̄ndit d̄
melius q̄ vtr̄p̄e mihi heres sim r̄ vroz̄ mee. Oppressit iudicijs veniens b̄
paraflos suos violos r̄ flonbus v̄ aiām alii effluant. Iracundis genera q̄
d̄ inuenit: bac vero infamia adeo cōtemnit cepit est v̄ timulū militat̄ exor
to: ip̄e cū marce uicere. Quit̄ cū ita sacerdonb̄ sine diuī effit v̄ mortuus
cū parafle filius sc̄rico r̄ coco intēdū quo vitiā laquei finiret: parauerat r̄ gla
dios aureos q̄ bus se occideret. Sed ubi valuerit oculus est p̄ furtas: r̄ per
plateas tractus fordidissime p̄ cloacas diuicis r̄ in tiberim submissus est q̄ro
imperij sin anno. b̄ cū sine antoninoq̄ nomini in republica fuit.

Alexander interfecto vno ob elegabili accepti imperit. in aureis alexi
der feruens vire arcana gemens: q̃ antea cetera lenatu effe appellatur
inde augusti nomē recepit: uti mānca uenerit fuit xpiana. fuit adū vicia virtutē
exemplar ad q̃d onēd ātempu. vicio fupior p̃cipu labefacta animi adē
habuit illū frontū vici docuimū. vulpū et paulū viros i fure cūm p̃fici
t ambitione vici: erat tūc pudētē vt a nemine dēci. poffet: pecunias tē adul
ter: fatuas fūnoy viros vndq̃s coquitat in foro trāitorio locat. thēma
pfect t oīnāt. replū q̃d edificare voluit cūq̃ inter deos recipē bābit p̃tera
vno. alexider igit tot virtutū i fūficū iūmēt admodū impator erat bellū
perferē cor rege p̃stāt fūmē vici: discipline vō militaris adeo fēuē emēdator
legiones et anteaauerit: q̃ fūuēuē facit effē vō nullat nūmū apud māgna
deamo impetū nūm infūgationē mārūt. Et p̃ncipēs alexider indānabāt fū
nū audiret t tenebat: q̃d p̃ncipē fūgnificat et aliqui emendat. q̃d n
tens. q̃d fūmā adeo dīfēt vt in placet et in publico opibz p̃ferat: iūper

Berta etas mundi

Origenes

Origenes alexandrinus vere martyr filius? et ecclesie alexandrine presbyter pphor ac theologor oim sui tps princeps his tpbus alex andrie floruit. hic cu ab ipsis cunabulis xpianissim? esset: et cunctissim? igen? adolelesc? eva sisset. qui decimo seueri ptnactis anno (psecutione i xpianos moia) leonida pte interempto que adolelesc? ad martyriu adhortatus est: post patris obitu xpi si deles a tyrannus prometa oppressos p posse fuit et ad morte perducos in trepid? animauit. Totus deinde ad religionem couersus predicandi officium bobuit. Tanti aut ingen? fuit vt nulla cu lingua: nulla litteratura latuerit. My ra vtebat continetia in cibo et potu abstinentia in reb? alenis. Na z paupert? xpi imitatus est: et multis animis nudis ambulauit pedibus. Qui virtutem plei noz imitati martyriu p fide xpi equo aio passi sunt. Indeque hebant aru berei sum impugnantes: qui et xpm ex ioseph et maria natu porum botem dicebat: et lege iudaico ritu seruandam predicabat: hoc ide z symachus sentiebat. Super lectu preterea pluris stratu nuq dormiunt z a carnib? se oim abstinuit. Et in tm castitatis amator fuit vt zelo fidei: licet no fm scias se castrauerit. Sec? illd qd in euangelio dicit z si puerile habet: qd sunt cunuchi qui seiplos castrauerit ppter regnu dei. Qu etis do crina z eloquentia z artium vita a maime alexandri imperatoris inater de antiochia accersitus apud eam in pco habitus: muliere xpiana fide edocta relin quetia in que alexander fil? vnice pius fuit. Tanti aut ingen? fuit origenes et doctrine vt scpe notarij sibi inuice succedentes homini virz sufficeret. Librarios habuit totidem z puellas appime eruditas quos ocs ingenij copia z vbertate effundendo defatigabat: huc quide z si hoste sibi postp huius resumpserit xpiani nois acerrim? persecutor. Ita tn interdu laudat vt nunc doctissim? pbm princeps vocat. Et dicit cu oia platonis seccata conseruat. Scriptisse origene ad ser mili a volumina libror? hieronym? ipse refert. Errant tn (vt augustin? z hieronymo placeat) in plerisq: marie vo i libro de principatu que patriarchon appellant inde origeniana heresis pcessit: qui dicit xpm qns ex ma xima misericordia no solu boies sz apostatas angelos fore redeptura. Iuxta plamissim? no in pccatu ita sect de neqz interm? cominabit. Tenu ipse origenes vt quida aiunt in scripto ad fabianu papa priam de male platis agere videt. Causam sui erroris refundit certi in ambrosiu sui emuli quenda qui no emen datur in publicu prulit. Ideo a nonnullis vt ab eusebio z ruffino z alig? qsmatze laudat. Ecclesia sz nonnulla ex? scripta recipit. Deniq anno salutus nre. z 3 6. Et etas sue sexagesimo primo de officis apud tyru sepelit.

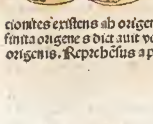
Aulpianus

Julius frontinus

Dionisius felix

Aulpius iurissconsultus vir pstantissim? alexandrus p predict? assessor: bulde reponib? teste eusebio ppter crima? sciam atqz doctrina apud eund? impa torem maxio i pccato habitus est. Et p ceteris doctorib? vocabula z leges antiquas explanant. Atqz alia multa monimenta scripto post se reliquit.

D Julius patrum? filius in phia z iure ciuili celebra tissim? p hecra floruit z ad coponenda rempu blica romani superioru impator? vicio z fortidib? abe factata alexandro predicto imperatori plurimu auxilio fuit: z nonnulla ea in facilitate coposuit q adhuc extare vident: que nonnulli alio tempore fuisse scribit tanta est diuersitas tempor.

E illu quoc? hominu pbm z in omni doctrina scien tissim? cu superioribus floruisse z alexandro auxilio fuisse costat. Na z tpe multa coposuit z alexandro ipsi ad res coponendas adumero fuit.

C Riphone origenis auditor? his tpb? fuisse con stat ad que nonnull? extit? eple: q libru pcpue coposuit de vacca russa i deuteronomio: z coeqib? etate analib? q offercbant i lege z de vitulosib? q cu colub a z turture ab abraham ponit i genesi vir em? eruditiss mus fuit.

M iurius item felix in signis tuz rome causidicus dialogu scriptis: quo christiani z ethnici dispu tantes in duet: qui octauus i scribit. Scripsit z de sazo z contra mathematicos quicq? filius superior? no coueniat cuius eti? Lactantius meminit.

A mbrosius grec? diaconus p hoc teps cofessio nis gloria plurimu insignis fuit: hic pmo mar ciontes existens ab origene correptus dnice glorie insignis fuit: bui? in distria z sumptu eti? ad buuc in finita origine s dicit aut volumina. Sed z ipse vir nobilis z no in elegantis ingenij obit paru an motus origenis. Repercbelus a plerisq? vir locuples amia sui sentis z pauperis moris no recordatus sit

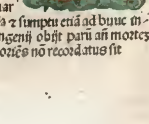
Aulus patavinus.

Tripbo

Ambrosius

Agapitus

Martina virgo.

Berillus eps

Nipolitus eps

Agapitus illustris adolescens lus p hoc temp^o apud presentinā sabinozys
verbe quidem in su alexandri impatoris martyrio coronat. Ipse ei cū qn
decim eet annoz t amore xpi martyrio flagrat: ab impatore cōprehēn-
dit. t pmo nerius crudis cedid: t inde vrbis pcedi vt facificare cōpelleretur
tradit q cū durissimo t squalido carcere statz reclusit vbi p qtuor dies eidē cibū
oem negavit: inde eidē pcedi cybū t pūnas ardētes eidē sup caput ei⁹ appon
iussit. t cū gias deo ageret flagellis iterū cedid t nudus capite ceclis vnto su-
spēdit: t bulenti aq corp⁹ ei⁹ plūmā. t adhuc martyns xpi manillas fregisse
pfectos ex mibnali cozzes mīte emisit aīam. Quid audito impator: cū leombus
obiici precepit. Sed fere mīsuare facie pedib⁹ martyris se inclinauit. vidētes
sceleris mīstri tulerūt sanctū martyrē t inter duas colūnas gladio paufferunt sub
dic. xv. kal. septēbris. Corp⁹ vō eius a xpianis nocte sublatū: ibide mīlario ab
verbe pmo positum est in sarchophago nouo mūtu diuino itinēto.

Martina romana virgo t qdē scīssima p hoc tēp^o
cū erime chnstiane veritatis virtutisqz esset mi-
litar ab alexandro pīnape cōprehēnsa cū xpm nega-
re oīno recusatet diuersis tormētoz genēto⁹ cruciat⁹
cū em pulcherrima erat ei⁹ amore exaruit. cyborat⁹ qz
ad culturā ydoloz vt cū sociā impij haberet. Apollo
autē in ei⁹ aduentu cōminut⁹ est: tūo em se vout mēte
t corpe castā. Iussa deinde cedi t i carcere posita in
i mēso lūic pūsa i manu bñs tabulā scriptā. quā ma-
gnificata sunt opa tua dñe oīa i sapia scēli. iussit po-
stēca ei⁹ extendi t mēbra ei⁹ spāns incidit in oib⁹ tēum
glorificās. inuissus leo ad eā in cunctis vilesa cū i fide
imo bilis pmaneret gladio tandē cesa martynj palmā
pīmo dic Januarij pmeruit.

Quīnta pīeterea roman⁹ patrio⁹ t ipse vna cum
Quīta matre hac tēpēstate apō romanā ciuitates
alqs inuētabilib⁹ scēti iuctis martynj ydō⁹ Julij cō-
plenerūt: is hīstoria eoz inter apocripbos repētiat

Berillus arabs bohtren⁹ eps vir doctissim⁹ cū ali-
quāto tpe gloriose renisset eccliam ad extremus
lāplūs i berelūm q xpm ante incarnationē fuisse negat
oigenis tū ope ad veritatē redāt⁹ varia postmodū
scriptis opuscula: maxie vō eplās aliqz qd⁹ oīgeni p
sana doctrina gfas agit. Et itat t dialogus oīgenis
t berilli in quo berillius berēseos arguit.

Dorpbm⁹ arbenelūis pbs t quidē excellētissim⁹
p hoc tpa maxio i pīcio fuit. q t si oīgenis pīe
scētyerū pīcipi⁹ amatoz t laudatoz fuisse: chnstianj
tū noīs acertim⁹ pīscūtoz fuit: t pīeterea multas ob-
trectationes t blacrationes p orthodoxā fidē i gessit
qz diu⁹ augustin⁹ refellit: is trinitatē pīscā ponat: hic
qz inter cetera yfagogas. i. iroducēdoz ad arestotel⁹
cathegonas. i. pīdicamēta adiecit t pīscēpit alia mltā.

Eapōt⁹ cuiusdā ecclie eps: q rōnē pīscē t tpoz
canones scriptis vsqz ad pīmū annū alexandri
impatoris. xv. j. amoz circūlū reperit t eusebio q sup
codē pīscā. xj. amoz circūlū cōposuit occasione bel-
di dar⁹ habet. Scriptis enā nōmillos mīscritpānas
cōmēntarios pīcipue exameron t in. p. pībet.

Eulimū hīs tēpibus fuisse t floruisse diu⁹ hierony-
mus refert. Julius quīqz de tēpōibus extant volumina: t de trinitate pīgrādē volumē pīscēpī. t
ad magnū oīgenē eplām in qua ostendit fūlanne fabulā apud bebrēos nō haberi contra quē doctā eplās
scriptis oīgenes. hic cū sīarus cultoz t amatoz existeret t multis diuicijs floretet apud cesareā palestine vī
bem bibliothecā in signem suo nōi cōdidit. t cū bonoz ab us plurimū habere⁹ sub. dñ. aurelio anconino
cesare legationes. p restituratione castelli em aus suscepit qd postea redificās iudopolim appellauit.

Quintus martyr

Pozpīnus pbs

Julius apbrican⁹

Adrianus papa natione romanus ex patre fabio post antonium pontifice dus
in via te futuro pontifice deligido colloqueretur: cōsultum diuinitus: quēda
colūba super caput eius affuit: et sic diuinitus: cecidit: statim p̄ septe diebus non re
gionis eius diuinitus: qui a notariis martyris res gestas colligere: ad ceteros exem
plum: qui xpi fide p̄tebantur. **3** de his cū interitu p̄ dignitate martyri edificauit
statuit preterea et singulis quibuscumque in cena dñi crisma renouare: ac ve
nus ecclesia cōbuerit. huiuspe crisma et nouacula hereticis: tandē martyrio co
romat: ubi ex quo ordinatio: mense ecclesiā habuit: presbiteros duos: et .xx.
diaconos septe. et octo v̄dicatos creauit. Episcopus est autē cū interitu calixta vi
appa. xijij. kal. february. quo die natalium eius: vna cū dño sebastiano cele
brat. Quat autē dies ser. Quod bñc magis ille omnes (m̄ltis sublat hereticis)
et ordine fieri sedulo multa p̄cepit. sedat omnes. xijij. m̄cn. xj. dies. xj.

denegada sit yenia. z sic primu[m] fiane ecclesie sacra finitu[m] fut. *Alie* eni b[e]re
ses bni[us] ap[osto]l[us] pullulare cepere. *Origenes* eni beresim quozda[m] fuisse affir
mantu[m] dicit boim vna cu[m] corp[or]ib[us] intrene. *Rursum* i anastasi[us] qua[n]tu[m] refir
rectione vocat[ur] vna cu[m] corp[or]ib[us] suscitari. *Susultit* z beresim belchelatari qu[od]
paulu[m] apl[ost]o m[ort]uo resupit quod affertur negatim in tomenis dicitu[m] nihil cri
minis habuimus modo integri z recti sit cordis.

Quamvis habuerimus in integrum et rectum filium cordis. **O**mnem papam natione romanum patre castissimum per certe eruditissimum et multum scriptis epistolis. alia et fabia antiocheni episcopi de synodo romano et ita alia atque apbriciana. alia et nonnante heretico. tercia de synodi gesis. **A**d sub episcopatu eius qui apostatas recipiens censebat penitentes presertim non deficiat ordinantur et a ecclesiis microsanis. quolibet officioris qui a concilio secesserunt ac mox se fientes ad ecclesias reuerſi veni confessionis nomen adepti sunt. veris potius comelius transcullens in etiam mittit. ad que cyprinus carthaginensis episcopus in can. quibus intellectus et amica calamitate et exiliis sui confirmatione. **E**xtra et alie cyprini religionis et fidei. **P**er uisum in exilium mittit instatue luciana matrona a theobis viis minus turba esse videat ante nocum leuat. **P**auli luciana i predicto suo peractus fuit. conijci petru ubi augus martyrii subijt. in templo apollis ad radices auri montis. **viij. kal. Julij.** **A**u augus uenſe decembris claud i mactado patres bis fecit. **D**eus unicus sanctissimus viri pluribus cedis augus tempus ad templum martis dno iubet. uo simulacris eius adoraret. **V**ir sanctus diui ad supplicia ductus tota bona sequeba archidiacono comi fit. post beccaria nos may obtulit. **h**ic corpus beata lucana ci quibuscum sedes nocturno in arenario predicti fuit. **S**edit ante duobus diebus tribus. **S**edes. **xxvj. vacat.**

Dionysius alexandrinus ecclesie episcopus vir doctissimus origenis magni au-
toris huius temporibus episcopus designatus, sedet annis .i. hic in epistola-
rum affricani synodi contra confensum de heretico reprobatis plurimas in-
scripsit epistolas: sed et ad fabianum papam de penitentia epistolam scriptam: et ad vanos
alios de episcopo de mortalitate: de sabao: de persequente decem: et ad duos libros
aduerfus nepotes episcopi ad origenis magistrum fusi de martyrio et alia multa.

Linea tumoru
pontificum
Fabianus

Cornelius

Maximianus imperator anno ab urbe condita. dcccclxxvij. post alexandri
ex corpore militanti: posteaq; bellū in germania. p̄p̄ere gesserat sine vl
la senatū auctoritate imperator edecā est. hic de vico tracie vicino bar
baris: barbaro etiā p̄re et matre gentis: quorū alter et gothiarū aliter ex alantū
gentis esse p̄b̄bet. Et in prima quidē puertia fuit pastor nō nūq; procer q
laronib; insidiatē et suos ab incausib; vindicaret. militare agit sub senio ce
pit. Et at cū in agnitudine corporis p̄spiciat; virtute inter oēs milites clarū
fuit a vīstis tecoris scus morib;. fuit aut ingenuus stature vir ad eo vt pedes
octo excederet. Pedē habuit tūc imaginudinis vt postea in puerbij locū ces
serat: cū de longis et incus boib; dicere. maximianū caligā requirit. Tūc v c
ro bibacitanis erat vt vinū amphorā vna cēna biberet. Alterū cū sextus a nero
ne xp̄ianos p̄sequeret anno tertio posteaq; regnare cepit: a p̄p̄ieno adlegie
quā obli debar vna cū filio maximino interfectus est. tanta aut fide adlegies
p̄ maximinū. p̄ senam fuerit vt fūes de capillis mulierū saceret cū decessit ner
us ad sagittas curritēdas. Ideo rome in bonore maxoniarū templū veneti cal
ne senatus dicitur. Et cū scriptores maxinū et balbinū imperatores p̄ maximinū
nū factos. maximū aut cū exercitu missus et apud raucennā bellū parasse. adlegie
aut nūq; victor nō vidisse: lamī scriptores nō maximū sed p̄p̄ienū. P̄ma
ximinū p̄gnatissimū adlegie et viciisse. forte idē p̄p̄ienus q̄ est maximinus.

Gordianus post maximinū tyrānus imperiū adeptus Gordianū filius
cū partib; a cūpētis ingen elade sup̄asser: et nobi
lissimis vir. p̄cosil cū filio philan legato i imperator dicitur
erat aut i octogenan; et plurimus p̄uicis p̄fuit que affri
canū appellauerunt. Gordianū igit duo pater et fili; ambo
ex p̄sib; in signo affroz p̄silo imperatores sunt appellati
Gordianus vō adolescēs augustus declarat; sex annis im
perni tenuit. cū maximinus p̄ter senatis auctoritatem imp̄m
vtr̄passet ad cenobidus cū tres cedauerit imperatores et d
bus p̄p̄ienū et albinū i palatio interfecti. soli gordiano im
perni reuerenti fuit. Romus p̄cipis hec sunt p̄cipua laue
q̄ ad fexagidno milia librorū i bibliotheca habuisse dī. deniq; dūz ad muphū
rome redierit: nō lōge a romanis finibus philippi fraude ocafus est. Gordia
nū sepulchre milites apud circū casti fecerunt n̄tulus b̄nos ardētes et grecia et
lania et p̄tū et iudadiā līs: dūo gordiano victori sp̄az: victori gothorū: vi
ctori farmathaz depulsoi rōano; leditiohū: victori germanorū sed nō victori
philippozum.

Philippus anno ab urbe condita nō gētesimo nonagesimo septimo reductus
in iuliu copis et syria i italiā vna cū filio philippo ānos dñq; imp̄at. hūc
aut p̄mū imperatorē xp̄iani habueret: q̄ dē misera adire nūq; est ausus nisi
p̄cessus. post terq; vō imperij sui annū millesimus ab urbe condita annus im
pletus est. vñ et secularis ludī celebrati sunt. q̄ centesimo q̄s anno reperebant.
in istinū a valeno publicola post exatōs reges a seculo nomē ducentes: q̄ est
humane vite sp̄aciū. Ambo deinde fraude decij ab exercitu interfecti sunt. Is di
uersis i locis. Itā philippus p̄ verone: filius rome occidit. annis dñq; imp̄a
runt. Inter duos n̄j relati sunt. ex q̄bus nūmoz philippus adco fuerit aut fuit:
vt nullo cuiusq; cōmēto ad nēdūm solui potuerit: patre q̄ secularibus ludis
penulāpis adinātē: vñto auersato notauerit. hic philippus q̄to imperij sui
anno urbe ex suo noie i tbraza p̄struit. et cū decū infensū haberet thesauros
suos fabiano p̄onici p̄mērit: ob id odius maximū decius in xp̄ianos p̄cepit.

Decius romanorū imperator q̄ e p̄anonia inferiori bndalie nanus. interfe
ctus philippis imperius sumpsit. odio in xp̄ianos et ardēs: p̄ter philip
pos et iude fecit imperatores. Bellū civile q̄ in gallia motus fuerat opp̄essit:
filius suus cesarē fecit: romelanā edificauit. annū biēno postea cū filio cesarē
re imperasset. in barbarico bello opp̄rimis et q̄bus senio: gurgite paludis im
mersus est. Itā vt nec cadaver eius nūq; reperit sit. Eūgo certe dānatus in
dicio: q̄ p̄p̄ienū i post nerone persecutione in xp̄ianos mouens. multos scilicet
suos viros interemit. Hic inter h̄storicos vnietas orit; cū entropius scribit
q̄ inter ceteros becanissimū laurentū lenitā et martyre igne excoxit q̄ sub fūro
floxit. Ideo imperiū decij nō nullū p̄logat. Quidā hūc decū seniore sub quo passus fabianus et corneli
ponunt. decū decū iuniorē cesarē. et inter istos duos gallū volusianū et alios imperatores fuisse aiunt. Et
postea valenianū cū galieno sub quib; passus iuanus stephan; et iustus sumi p̄onices ac lauretina archidia
conus et hypolit; . Ideo galien; binominis affert dictus decius galienus. Quidā decū cesarē a philip
po cōstitutum cum in vita lanrēij legi decius cesar et nō imperator sub eo passum fuisse laurentū. Cū an
tiquis aliqui cesares et aliqui augusti postremo imperatores fuerunt.

Linea Impera torum

Maximianus pater

Gordianus pater

Philippus filius

Decius

Berta etas mudi

Persecutione sexta post necrone maritimi? impator mouit in xpianos qua preapue exercebat in deri
cos et sacerdotes. verum cum cunctos cedibus persequeret: tercio anno a pupicno aqlesie vna cu
filio interfectus: persequono finiul et vite finem imposuit.

Ponni beatusimū martires philippus impatores ad fidē xpī puertis tra
dunt hystoria. Iste pontius fuit fili? cuiusdam senaroris vrbis. cuius pater
marcus: mater iulia. que pregnas templū iouis intrās in quo sacerdos sacri
cans velamē et insula sciudens voce terribili ait. Heu: mulier in vtero gestat: qui
hoc templū funditus eueriet. Ideo iusta domū rediēs: vētrē inolestant ut scus
periret: peperit: nū puerū sine omni macula. quē cū niteb at? interficere: parer ait.
Sinas cū viuere: si ioui placebit de inimico vindictā sumet. deinde cū in varijs
doctrinis eruditissim? euasisset. Cū audisset xpianos: cui? sanet? pontianus perat
cantātes: deus noster in celo oia quecūq? voluit fecit. Simulacbra gentiū argen
tū et aurū tē. Relictis ydolis cū patre a pontiano baptisma suscepit: patre deinde
defuncto et pontiano: fabiano summo aplico oēs facultates dedit: qui pauperi
bus distribuit. duob? aut? philippis impatorib? cum esset amicus et cum instaret
milesim? ab urbe annus: eis verū ac magni deū in celo colendū ostendēs. effect
ut a fabiano baptisma susceperit: et templū destruerent. a sequētib? deinde impatorib? post varia tormen
ta cum a sciuentibus visus et ab igne in arena illusus mansisset. demum capite celo martirij cōsumauit.

Martires que per varias persecuciones passi sunt
decinceps nomina saniozorum annotantur.

Leontius martyr
Florellus puer
Felicissimus martyr
Romanus martyr
Habundus martyr
Cecilia virgo filia decij et martyr
Abacuch martyr
Quidicius discipulus polycarpi
Siminius martyr
Rionanis cum. xx.
Uictor miles et terrena vxor ei?
Concordius subdiaconus
Calorinus martyr
Gaius martyr
Aitalus martyr
Philippus prefectus alexandrie
Tribonia
Cecilianus
Euphorianus
Cassius
Columba
Seminianus
Publion
Januarius
Cestus
Cesicius
Gabinus
Basilijs cum alijs septan
Adrianus
Simplicianus

Parrochus
Euphorianus
Elvii. martyres
Leonilla
Piscus
542. martyres
Quirinus
Theodor? basilides
Maurus
Victorius
Victor martyr
Nicoforus
Clandianus
Alexander
Carpoforus
Erandus
Sedcon
Dania
Marcellianus
Marcus
Nicostr? et Zoe vxor eius
Tranquilla
Cromacius
Erescentia
Theodora
Albinus
Felicianus
Praxinus
Faustinus
Beatrix

Amporib? decij cū post varias psecutiones ephesus dec? venisset. In
uincio ciuitatis templū cōstrues: oēs sub pena mortis ydolis sacris
care cōpult. Aunusq? penarū terror cunctos inuiscerat ut fili? patre et ami
cus sodalem abnegaret: In ea urbe septē nobiles primi in palatio. mari
minus: marcus: marinian? dionysius: seraphton: iobānes et constantinus
ydola spernentes ieiunjs et oronib? in domo celātes vacab at. apud decium
accusati patrimoniū p supib? distribuetes. Inno cōsilio in monte celion se
cesserunt: et vsq? ad temp? psecutionis finide latere decreuerūt: quib? vnus
admirab at qui furore decij ceteris detexit: et panes allatos obtulit. quo di
bi pforant colloqueces in luctu vt de? voluit obdormuerūt. Dec? os spelunca obstrui precepit vt fame et sit
n dies clauderent. Scriptura signato martirij cū tempore: quomodo temporibus theodosij postea ma
nyfesta sunt. infra describitur.

Septem dormientes

Sextima persecutio post nerone facta est a decio impatore. qua quidam multi diuersis in locis p fidei
 constancia passi sunt. qd cu philippo impatori reuerenti de bello verone occurrat cu victoria: ad ipsum
 honoratus: tolose cu occidit. et vmpas sibi imperii ad vrbē venies: vt videret zelo cultus deoz
 illoz occidisse dñm suu qd xpianus erat: mouit persecutionē diuam. qd xpianos plurimos interficiens. et inter
 illos filiu prefati philippi impatoris. Martyres aut varij sub deo passi sunt: quoz martyrū iā parabit:

Abdon et Sennen

Abdon et Sennen subreguli romani viri clarissimi ex
 corduba pfarū vrbē oriūdi: his tumultib⁹ p mul-
 tos carceris squalores romā carceris obligati pducit
 vbi cū diu diuersis penas generib⁹ diu fuissent auera-
 ti. Cū enī deo impator babilonia et alias pūnas su-
 perasset xpianos in diuersis locis cordubā adduxit: et
 diuersis supplicijs eos interfecit. Eoz aut corpa abdon
 et Sennen xpianissimi sepeliebāt. Tandem tercio kalēdas
 Augusti gladio pcuti martyrum compluerunt.

Agartha sicula virgo genere nobilis pclarissima: p
 hoc temp⁹ in carthania ciuitate statit p xpo marty-
 ri coronat. Illa quintanū pfecta audita et fama nobili-
 tatis formositas et diuiciaz: qd xpi ancilla esset: illā
 coeprehendens affrodise nupissime mulieri tradidit: que se pre filias habebat tur-
 pitudinē deditas: que p dies triginta varijs pūnas omib⁹ ac nimis cā adortabā
 car: vt pcedi assentiret: qui postā cū idolis sacrificare nollet: post alapas et car-
 ceres postq̄ ceclit: post etiā manillarū abfessionē: et in testis fractis et carbonib⁹
 bus ignitis volutatione eo iudicite i carcerē martyrio psumata est montis sebrua-
 rij. corpus fideles aromantib⁹ sepeluerunt. angelus apposit tabulā vbi sculptum
 erat. menē sanctā spontaneā honorē deo et patrie liberationem. Corona quoz
 eius ignem montis prope ciuitate repressit.

Agartha

Apolonia virgo sanctissima memoratu dignissima alexandrina longē
 etatis. et ipsa p hoc temp⁹ martyrū p xpi noie pcutit acerbissimū. Illa pfecta
 secutores cū idolis sacrificare nolebat: pūnas omes ex eius ore excussit
 et multis plagis affecit. Tandem cū minaret eam viua se incensuros nisi cū eis
 verba impia pferret et deū blasphemaret. arilla vidēs
 rogum paululi quid intra semetipsum deliberās: repē-
 te de manib⁹ impiorū se p rupit et in ignē paratū pñsi-
 uit: vt pteritū crudelitatis actores: qd pūptior est
 inuenta femina ad mortem: qd psecutor ad penas. ac sic
 martyrū palmā quiete ydus februarij puenit. Et san-
 cū corpus postea in italiā delatū: apud verdonas lom-
 bardie ciuitatem in cathedrali ecclesia fenuit.

Appolonia

Abeniacus martyr

Secundo anno apud alexandriā a psecutorib⁹ cap-
 tū crudelib⁹ supplicijs affecit in tñ vt oēs eius corporis
 iuncturæ pī soluerent: sed adhuc viues a nimis dia-
 boli et supiorib⁹ sine dom⁹ parib⁹ papiratis xpi mar-
 tyrū efficit. et a⁹ natale. i 8. kal. decobris celebrat. In-
 finitus quoz pēlbyter cū victoria martyrū pro obitio
 constantissime sustinuit.

Erapiion

Victoria virgo

Meniacus ethruscus vir celeberrim⁹: et ipse apud
 florentiā ethrusie vrbē octauo kal. nouebris mar-
 tyrū pcutit. cuius reliquie adhuc et templo et populoz
 frequentatione a cōcūb⁹ suis plurimū venerant. Pa-
 lentin⁹ quoz et laurentin⁹ patria ethrusci: et ipsi apud
 aretium eoz vrbem vna cum nicoftrato diacono et alijs
 multi in hoc tumultu pro obitio passi sunt.

Victoria virgo multa cū esset respōsata cuiusda pa-
 gano rome sub deciana psecutione: cū nec nubere
 nec sacrificare vellet: post multā miraculā et opa sancta
 cū plures virginēs deo adiūfisset: gladio pcuta est tot

gatu sui sponsi. Plurimiq̄ alij martyrū coronati sunt quoz vñ euoluere nō possum⁹. qui hac persecutione
 sunt in diuersis mundi regionibus.

Sexta etas mudi

Anno mundi. 5458.

Anno christi. 254.

Lucius papa natione romanus patre pcepit post corneliū impante gal-
lo bothisiano pōnifer eligi. hunc volūnt impator pmo cūq; pena
dānauerat: sed eo extincto ab exilio liberatus romā veniēs. Cōstituit vt duo
presbyteri: diaconi tres vtriusq; locor epīm conitarent: cui viret actōis testes
qui enā antq; ad martyriū rubere valens duceret: oēm pīatēm ecclie stepha-
no archidiacono suo pmissit. Et aut dan dia ordinib⁹ sacris vacauit. Et postq;
martyrio vītā finitū sepul⁹ est in cimiterio calixti via appia octauo kal. septe-
bris. sedit annis trib⁹ men. iij. dieb⁹. iij. Dies qnq; t triginta sedes. tū vacat.

Anno mundi. 5458.

Anno christi. 257.

Stepbanus pūnis papa natione romanus patre iulio pōnifer eligi
eo possimū tpe quo postum⁹ in gallia ryanimē occupatū magno
reipublice emolumento: vir sane optimus ad ordinādā ecclias cōuersus. Insi-
uit ne sacerdotes t leuite vestib⁹ sacris alibi q̄ in ecclia t peragendis sacris
vterent: ne si fecus facerent penam balthasar regis babilonis subiret: qui va-
sa sacra pphānis manib⁹ attigerat. De rebāpnandis aut bis qui ad fidem re-
dissent eadē sentit que corneli⁹ pōnifer: neq; vilo modo bis recommitendū ēē
qui rebāpnarent. Tandē dī ope t verbis multis gentiles ad fidē xpī cōuer-
tūnt: cōquisitus a galieno vt quidā volunt vel ab bis qui ex decano edicto
christianos psequēb⁹ ant: vna cū pterisq; suor: ad martiriū rapit. capite multa-
tus f calixti cimiterio via appia sepelī. 4. nōs augusti. sedit annis septe⁹: mē-
sib⁹ quinq; dieb⁹ duob⁹. Sedes aut ait dies duos t viginti tū vacat.

Syrus secūlus papa natione grecus: patria athēnēsis et philosofo
xpī discipulus sacris est: durāte adhuc decima t valeriana psecutione
vir sane doctissim⁹: q̄ summe berces exortas videlz labellanoz t ne-
pocianoz cōsultare t extinguere mediab⁹. verū acut⁹ qd xpī fidē cōtra im-
peratoz decreta predicaret. captus ad martis templū duct⁹ vt aut marti sacri-
ficet aut si id facerent penā capitis subeat. Euitē ad supplicii laurē
archidiaconus alloquit⁹. Quis pgrederis sine filio patris: t sine ministro ppe-
ras. Cui sitius. Ego te nō desero fili. maiora tibi p fidē xpī superflint cōtra-
mū. post vidmū me sequens sacerdote leuita. Interim aut si quid in rebz au-
nis habes id pauperib⁹ distribue. Eodē vero die vna cū fixo diaconi sex inter-
ficiunt. felicitissim⁹: agapitus ianuarius: magn⁹ innocentius: stephanus: se-
xtus ydus augusti. In suo aut pōnificatu sacroz ordinū pīatēm bis fecit mēse
decēbri. Sexti corp⁹ i cimiterio calixti via appia sepelī. Reliq; vō martyres
tacēt in cimiterio pīetati f agro verano via tiburtina. Sedit aut ānos duos
mēses decē dies tres t viginti. Vacat tū sedes dies quinq; t triginta.

Dionysius papa cū⁹ ouaginē damasus se inueniri potuisse negat ex mo-
nachō pōnifer creatus: pīdyrens ecclias t cimiteria i verbe roma statim
diuisit: parochias t dioceces soris distribuit que quisq; finibus suis linim-
busque pīentus ēēt. Mād aut itē iudicib⁹ tam secularib⁹ q̄ ecclasticis: vt nemi-
nē dānaret anteq; p testes ydoneos pūneret. hic licet decēptū esset etas: cō-
clū in archiepiscopia cūstare p paulū eiusdē verbis epīm celebrari mādauit: cum
ppter sentū interesse dionysius nō potuit. Et tū de re ad emm per martiriū ale-
xandrinū epīm late perscriptū est. Mortuus aut dionysius sepelī in cimiterio
calixti vbi ex institutionibus duabus mēse decēbri babilis: presbyteros duo
decem: diaconos sex: epōs septe creasset. Sedit annis sex: mensibus duobus:
diebus quatuor. Vacat tū sedes dies sex.

Anno mundi. 5463.

Anno christi. 264.

Elir papa a natione romanus patre coisāno: archiani tpe fuit: vir vtriusq;
lūstus t omni laude dignus: qui t martyriū deuotioni cōsules mandauit
vt singulis annis sacrificia martyriū a xpī sacerdotib⁹ decetero celebrarent
vtq; nullibi q̄ in loco sacro t a viris ecclasticis nulla celebraret. Bedicatio-
nes quoq; templor: enā solēnter celebrari mādauit. Qd si de cōsecratione ali-
cuius ecclie ignorāti fuerit vtpote vetustate t abolitione uiuoz cōsecrari de-
nuo mādauit. Qui tēmp⁹ repetitis sacris ordibus mēse decēbri presby-
teros nouem: diaconos quinq; episcopos quinq; creasset. ut arya via archia-
sepelī tertio kal. Junij in basilica quā ante in honorem dei cōdiderat secu-
do ab urbe militario. Sedit annis quatuor men. ij. dies. xv. Vacat tū sedes
in urbe dies quinq;.

Gallus hostilianus et galli filius volusianus mox in imperatoribus creati sunt: quorum quilibet in ultione christiana in notis tanta potius exorta est: ut paucis domini necdum utentes et pueri crederentur: que non tanta calamitates sentiant. Tibi quoque oino clari gesserunt. Sola hoc postea lentia moribus atque egritudine: non eorum principatus fuit. Cetera gallus et volusianus domus emilianus res novitas agitante bellum civile moluisse interam ne necant. Emilianus autem obscurissime natus: obscurus impavit cum manu fuerat. et tercio mense extitit: est. becaut pestis ac calamitas marie apud egyptum et alexandria se uidebat: et cypriani martyris erat liber. hi duo non dum coepit impig sui becaut ut premissus est interierunt.

Volusianus filius

Volusianus

Ualerianus imperii suscepit cum galieno eius filio. Ualerianus amicus fuit. Ualerianus enim in rebus et non sic se agens ab exercitu. Galienus romae a senatu imperatoribus eligunt. hoc imperium periculosius romano non tamen periculis fuit: praecipue ignorantia et christianos sequebantur. Ita germani raucena usque pueri ferro et flamma omnia vastantes. Ualerianus autem in mesopotamia bellum gerens a sapore persarum rege captus in burnite turpiter viuit: apud parthos ignobili seruitute posuit: eo enim ut scabbello persae regem equum censerunt: vixit: pedes autem impositos. et id merito cum statim ubi unguis arripuit occidit presentione et christianos mouit. Tunc autem clero dei iudicio galienus pace ecclesie tribuit. Cum autem adulescentia factus esset angustus imperium primo feliciter mox commode ad ultimum periculosius gessit. erat enim i galieno subite virtutis audacia. Barbari tamen oes in fines romanos eruperunt. Et tyrannum quidam periculosi erant: qui quod domus relictus erat ab externo hoste periculis indaret. Galienus vero cum republica deferensit ac mediolani libidinis operam daret missis pennis: interitus est impig anno nono. Et ut quidam ferunt auxilio egypti palmarum ducas ubi et frater eius valetianus quidam militi angustis milia cesare dicit occidit. Alamanni enim ex austris galienus suo tempore in italiam penetraverunt. Quia quidam mariano vltra damianum fuerat adiecta amissa est. Germani autem ad hispanias penetraverunt. Cum iam desperatis rebus et delecto impio romani possibimus in gallia obscurissime natus purpuram sumpsit: et per tyrannidem annis. et impavit: usus ingenti moderatio ne pennis hostibus: puerum in pastum fornam redegit: tunc militum tumultu apud magica cum interfectus. Ualerianus postea galliarum accepit imperium vir strenuissimus sed diuinitate libidinis esset et aliena misimonia corripuerat. agrippine occidit sui impig anno secundo. Huic successit tetricus senator: qui aquitania honore praefidis ad militibus absens a multibus imperator electus est. dum beci gallia agerent per odentum per se victi defensa syna mesopotamia usque ad thessaloniam recepta est.

Ualerianus

Quanti appellat angustus imperium suscepit: hic goibos illincit macedoniaque vastates bello adori: incredibili clade superavit. hic obrem in curia aurea clipeus: in capitolio aurea stamna ad eum a senatu decreta est. parcius vir atque modestus et iusti tenax atque reipublice gerende idoneus. aduersus ducenta milia alamanorum hand paula laci benaco i silina que lingana dicitur dimicatis: tanta multitudinem fudit ut egypte pars dimidia superfuere. qui tamen morbo correptus apud syennino est. nodus expleto biennio in imperio. Quo mortuo stamni quintilius frater ab exercitu imperator electus. vir quidem vince moderationis et qui solus frater praefecti posset. Is quoque decimo septimo imperii die interfectus.

Linea Imperator

Gallus hostilianus

Ualerianus

Ualerianus

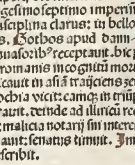
Ualerianus

Ualerianus

Alexandrius anno ab vrbis condita millesimo ac vigesimo septimo imperium adeptus. Quia ripem omnibus vir militum disciplina clarus: tu bello potens: animi tamen modicus et ad crudelitatem propensior. Gothos apud damianum filio superat. Romanam orbem nemmo ab invasione receperunt. hic parcius apud romanos diadema capiti innecit: gemis quoque aurata veste: quod vere romani in cogitanti mouit: usus est. hic iuniora vultu diobis et lacionibus vixit. Lepidum appollini edificavit in asia traicens senobis que occasio odenacho marito oriens tenebat imperium hand longe ab antiochia vici: campis in triumphum vna cum tetrico ducit. ad gallias pfectus vincticos obfidione barbarica liberauit. tunc ad illud rediit. Is autem iter faceret apud senobis in asione que est inter heradiam et bisantiu malicia notari sui interemptus est: qui nona persequente innotuit in christiano: populus autem romanus amant: senatus timuit. Imperator annos quinquaginta sex fecit. Triumphus eius gloriolum flammis vopiscus describit.

Alexandrius anno ab vrbis condita millesimo ac vigesimo septimo imperium adeptus. Quia ripem omnibus vir militum disciplina clarus: tu bello potens: animi tamen modicus et ad crudelitatem propensior. Gothos apud damianum filio superat. Romanam orbem nemmo ab invasione receperunt. hic parcius apud romanos diadema capiti innecit: gemis quoque aurata veste: quod vere romani in cogitanti mouit: usus est. hic iuniora vultu diobis et lacionibus vixit. Lepidum appollini edificavit in asia traicens senobis que occasio odenacho marito oriens tenebat imperium hand longe ab antiochia vici: campis in triumphum vna cum tetrico ducit. ad gallias pfectus vincticos obfidione barbarica liberauit. tunc ad illud rediit. Is autem iter faceret apud senobis in asione que est inter heradiam et bisantiu malicia notari sui interemptus est: qui nona persequente innotuit in christiano: populus autem romanus amant: senatus timuit. Imperator annos quinquaginta sex fecit. Triumphus eius gloriolum flammis vopiscus describit.

Alexandrius

Bexta etas mundi

Octava persecutio ecclesie facta fuit iussu valeriani impatoris: q̄ vbi imperiū arripuit octauus a herone adigi tot mentes xpianos idola colere: abnegare fides interfici. vbiq; iussit: hic tñ a p̄cipio sanctorum dei ita veneratis est vt domus eius ecclesia dei putaret. Sed postea per quedā magū seu hereticum corruptus et deperauit: catholica fidei adeo detestari cepit: vt hanc perseuentionem faceret cuius quide litas atq; seueria dei iudicio vbi nō modicū perniciofa fuit. nam paulo post germani et pūnia erupētes cū magno impetu hostili aīo laennā vsq; peruenire: et oīa igni et ferro vastare

Cyprianus

Cyprianus doctor ecclesie eruditissimus et cartaginensis ep̄s subite valeriano p̄cipale post longū exiliū octauo kal. octobris a galerio maximo p̄consule durissimo viro detractione capitis martyriū cōsumauit. Rerū tñ cū eo apud eandē vrbem passi crescenti vicio: rosula ac generalis. fuit aut in primis cyprianus geminus et excellentissimū ingenij vir ac bonaz artū studiū cōsumissimū: q̄i primo rhetorica docuit: deinde suadēte p̄bzo cecilio (vt biconym⁹ ait) a quo cognome sortit⁹ est: ad xpianos trāsire oēs facultates suas paupib⁹ erogauit. p̄sbyter primo deinde cartaginensis ep̄s creat⁹. vbi tum docendo monedo ac scribendo xpi ecclesie p̄doesse curauit. eius aut clarissimā vitā et martyriū p̄notius euasde ap̄iani p̄sbyter et ep̄li conies: egregio volumie cōposuit. huius cypriani caput Nuremberge in basilica scti Laurentij cū oī gloria obseruat. Bep̄s aut plura opa p̄cipue de vinitate ecclesie: Anteq; cū moreret⁹ cyprian⁹ venerat in suam ecclesie romane. nō esse rebaptizandos hereticos: sed sola man⁹ in positione grām recipiēdos hac de re inter cyprianū et corneliū magna fuerat olim cōtentio

Lauren⁹ bispan⁹: scti p̄ncipis archidiaconus et fili⁹ adopti⁹us rome via syburtina p̄sente decio seu galieno post multū virtutū insignia et plurima tormetoz genera videls carceris: in quo cecū illuminauit et hypolitū baptizauit: ac verbent⁹ (vt thesaurus ecclesie offēderet) plūban⁹ ac f̄pionib⁹ cecus. ad vltimū nocte a valen. ano et decio vt dīss sacrificaret: cōpulsus ait. Dea nō obsecrū nō habet sed oīa i luce clarescūt. post diuā oīs paussit: quarto ydus augusti in crancula ferrea (sub quā carbones ignit⁹) crudelissime igni laurenū exustū serāt. gr̄asq; deo agens: sp̄m deo reddidit et martyriū p̄tansissime cōpleuit. Hypolitus aut cū iustino corpus exustū sepelietur. Hunc nōnulli cūm dā bispaniū ductis filiū fuisse dicunt. Quē demōn infantulū et cūna in nemus alportauerat: sed beat⁹ sctus p̄dictus cū in eadē pūncia p̄dicaret: sub quadā arbore lauro diuinis inueniens laurenū appellauit: et diligenti cura ipsum enutrit et edocuit fecit. Quo adultū illū secū vna cū vincenno romā perduxit. Abi postea sctus pontifex cōstitut⁹ cū scti archidiaconi post sctū aut triduo post: vna cū claudio sub diacono et sctero p̄sbytero et crescentino lectore et romano hostario varijs cruciatibus necat⁹ vt p̄missum est.

Sabellius hereticus

Concordia

Sabelli⁹ hereticus: a quo sabelliani heretici tāq; ab auctore p̄uere secte iuctore vocantur: ea aut tēp̄tate et tota est ea doctrina apud ptolemaidē que olim hanc vocabat pentapoleos ciuitatē plena blasphemij in deū patre et in xpm: quē sctus dei filiū esse negabat: primogenitūq; oīs creaturē: simul etiā sp̄s scti intellectū inferebat. Dicebat enī et p̄dicabat vnus nō p̄s et filij et sp̄s scti esse p̄sonā. Quas ob res magne dissensionēs et scādala in ecclesie tā occidentālīb⁹ q̄ orientālīb⁹ exore sunt. Nec ipse tandem diuinū iudiciū euasit: cum insuper occubuit.

Hypolit⁹ roman⁹ p̄tricus eo anno et mēse postq; decatū laurenū sepeliuit cōprehēsus eo q̄ xpianus esset diu acriter cedis: cū nollet idolis sacrificare sustul⁹ cecus donec cedētes desicaret. Dea ita plenus valeriano p̄fecto p̄cepit: vt eū crudeli exāminatione interficeret. q̄ iusta cōples oēm familiā in p̄pectu ciuitē collari fecit. deinde ipsū ligans pedib⁹ ad colla indolmitoz equoz p̄ cardos et mibulos crudeliter tr: bi taz diu secut⁹ donec emitteret sp̄m. quo defuncto iustū cor p̄s sepeliuit i agro vetano ydibus augusti.

Concordia p̄dicti hypoliti uxor. cui p̄sces dixit cōsiderate vitā vram: ne cū dño vō peans sit aut nos cū dño desideram⁹ magis mori q̄ spudice viuere.

In scti et tā diu plūban⁹ cedi donec emitteret sp̄m.

Sanus est. Is i p̄sclit⁹ bñ laurenū dicit⁹ ex vīdē angelū cōpunctū se baptizari fecit. quo audito mox iudex iussit eū sustigari exhiberi: et vīsa est p̄sima te collat⁹ est. ydus augusti. Cui⁹ corp⁹ postea lucā ebzurie vrbem delatū honorifice sepultū est.

Aurelius

Hypolitus

Romanus

Quirinus

Quirinus romanus tribunus sub hac persecutione per
Quingue ablatione: et manu ac pedu. p xpo detru
cano nec in via rome quehuncupat appia agone mar
tyri. iij. kal. apulis gladio consummavit.

Theodora q̄p̄go benecit martiris soror b̄s tpi
b̄ ab aureliano capta martyriū inrepe de fultu
Valentinus romanus p̄l̄b̄ b̄s f̄e tpi b̄ multa sanitati
ue doctrine insignia a claudio imperatore capis.
Interrogat: et dñs cor ait ionē mercuriū et alios mi
larios hōes fuisse: tūde alterq̄ filiā illumitavit quas
ci oi domo sua videro. xij: xp̄ianos effecit. Tandē in
vōte imperatore diu sine fultu cecidit. ad vltimū
vō capite trūcat. et i 6. kal. marcij sepelit. **A** Cirillā q̄s
teq̄ imperatoris filiā xp̄ianissimā rome gladio iugulata h̄storie tradit dño kal. novemb̄ris.

Valentinus

Dona persecutione ecclesie Aurelianus imperator movit i xp̄ianos nonus a nerone. **I**s em̄ nialis p̄l̄is
subordinat: cū de eare ad puinciarū p̄l̄des f̄ras mississet: diuino iudicio de celo ita: turpis occubuit
Ebenmarū clarissimā allobrogū sen fabaudicēnsi civitatē aurelianā: augustus i gallijs hoc anno
ecodete fecit. Et ex suo uoce ipsam aurelianā appellari voluit. Cū em̄ gallia puincia per annos. xx.
et coampli: ob se uicā et ignauā valeriani et galienū imperator: a fide populi tonanti se subtraxit
set. virtute aureliani cesariis recuperat. Hec quippe ciuitas beluiciorū finibus p̄tina est: lacu lenisio sū
ne lustrano abluat. Et quo quidē lacu rhodanus flumius p̄fluit. super quē pons ligneus celeberrimus sū
tus est. hec itaq̄ ciuitas nūc p̄te magnitudinis pulchritudineq̄ ac ciuiū frequentia totius allobrogū siue
fabaudicēnsi puincie emporium esse videt. Ad quā p̄ter frequentes nudinas innumerabiles deferunt
diuicijs: hec quippe fabaudie duci diu paruit: et nūc subest. In qua plurimū claruere viri: et quoz numero
marimū quidā p̄fessor fuit. Antianus vrbis ep̄s vni scitate et doctrina p̄cipue: et ceteri p̄dyter in diu
ys scripturis nobilitate erudit: et alij multi. Hec aut vrbis ab imo surgit ad collum p̄tensis: habetq̄ vincta
vberina. Est q̄s i ea sedes ep̄alis apud eandē vrbem amodeus p̄mū fabaudie ducis eius gentis ducatu
p̄mo gentio suo tradidit ecclesiasticas ceremonias et orandi modū didicit ad basilicā p̄terit. vbi generale fuit
coeciliū inter duos filios: alterū fabaudie ducem. alterū gebemianū cōmūte adolefētes egregia facie. solē
ribus. p̄ more seruatis: romane ecclesie p̄sul coronatus est: et quo inferius parebit.

Edema

Bexta etas mundi

Anno mndi. 5475.

Anno chisti. 274.

Constantinus papa natorum thibuscus patre maximo ex ciuitate lunensi post
 etate pontifice sedit rome vir sanctissimus et eruditus. Instituit vt i alta-
 ri noue fruges bñ dicerent: marie vo fabe et vñ. Constituit ite ne q martyres
 sepelire vellent sine dalmatica collobio ve purpureo id facere auderet se nescie-
 re presertim. Trecentos eni bñ martyres se ppria manu sepelisse fert. Vbi
 ex sacris ordinibus mense decembris habitis presbros. xij. diaconos quinq;
 epōs noue creasset martyrio coronat. Et i cimiterio calixti via appia sepelit
 octauo kal. augusti. Seduit annū vñ: mensem vñ: diem vñum. Vacat tum
 sedes dies octo: Sunt qui scribunt cū annis octo mensibus decem in pon-
 tificatu vixisse. Damianus tamen primæ sententiæ auctor est.

Caus papa natorum dalmatens patre caio ex genere diocletiani impato-
 ris q ordinis i ecclesia distinguitur quib? tñq gradibus qbusdā ad epātū ascendit
 ref. bi erant hostianus: lector: exorcista: scolarius: subdiaconus: diaconus p
 syder: epōs. Idē q (vt quondā fabianus) regiones diaconis diuisit: q res ge-
 stas martyri cōfideret. Constituit etiā ne pphanus quispiā sacris mciatū i
 tudiciū vocaret: neue paganus aut hereticus accusandi xpianū boiem pteat
 haberet. Tandē orta in xpianos tpe diocletiani tanta psecutione quāta nūq
 antea. In subterraneis locis quas cryptas vocant diu latuit. Captus deinde
 a psecutorib? vna cū gabiniō frē eiusq; filia susanna martyrio coronat. Et via
 appia i cimiterio calixti sepelit decio kal. maij. Seduit aut caus annis. xj. mē-
 ses quor: diebus duodecim: quo quidē tpe presbros qñq; et viginti diaconos
 octo epōs quinq; creauit. Quater ordinibus sacris mense decembris habitis.
 Vacat tum sedes dies vñdecim. hunc tñ qñdē annis sedisse eusebius scribit
 paulus famosaten? epūs

Doxa fide deficiente arthemonis heretici exatasse dicit. que qdē heretici
 marie vrgintati dñicbat: asserbatq; q post xpm natū se vno suo ioseph cō-
 mūcasse et alios filios pcreasse. hic itaq; paulus in demozni epī locū authori-
 nus epōs creatus supbe mūni se habebat. Interdū eni pre supbia et lras rele-
 gebat et dictabat eplās: multis cōspūto agmine precedebus ac subséquen-
 tibus. vñ ppter hoīs arrogantiā chrsianā religionē pteritq; detestab antē. Sed qd
 faceret nra tēpestate qua nil vel supbie vel pompe ne dicā luxurie addi pot. Et
 tot adolefcentes sericatos in eqs psecutoribus videret. si subsequēti presbros
 turbā cōnerent d amidibus optūti cuiusq; coloris bñctine ab equis deaurat
 pendebantibus. Exceperent eos ac diceret nil eis cū xpo preter silitudinē quāda
 religionis cōe esse. Is autē predicatē heresis asserit inflatus opinioe suūpūis ac
 tribunali alit? qñs: negabat dei filiū et celo o cēdissē: s; a maria cepisse origi-
 nem et intui c terra habuisse. hāc obz et paulo anthioceno oīm epōz q aderat pscnti publice dñat? est. marie
 vo gregoriū cesariēse epī vñ scissimū snā q tāto paulo intēfuit: postea p fide xpi martyri penā subijt.

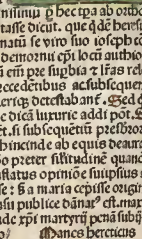
Manes hereticus
 Anus qdā hereticus gente pla vir vñq; callidus et diabolicus vita et mo-
 ribus barbarus: bis tēpibus fuit et multa dāna xpī ecclesijs intulit. Is ei
 pnten se xpm iulus est: ascens in societate duodeciz discipulis quo fide redus
 in oibz faceret: et ad interficiēdas receptoz aias infandi dogmatis sui ferale
 cōmēntū de sacrilegis et fabulosis mēdacijs texuit. Et p has insanariū opinio-
 nū ruinās se suosq; se qces decept: vt falsi corporis fingeret xpm dicens (vt leo
 papa testat) cū nihil in se solidū: nihil verū hoīm oculis acibusq; pūisse sed si
 inuolate carnis vacuā imaginē remōstrasse: hic etiā et seqq; suis duo pñcipia
 tēge affirmabat vñ. i. boni alterū mali: vñ lucis et alterū tenebrarū. Testamē-
 ntis va? respuēs et nouū solū recipiēs. ab eo manichēz heresis exordiu sum-
 pfit. vt ait cū impugnāt manes ob impietate et supbia: ita maxime laudat ana-
 tollius laodicens episcopus ppter religionē et doctrinā.

Celan? et alij martyres

Elix pldyer et eusebi? monach? bis psecutioni-
 bus apud terracā campanie vrbē p fide xpi interempti sunt. nā eusebi?
 cū sanctos martyres iulianū et cesariū pibros sepelisset: et bui? rei grā mētos nō
 fidē cōuertisset qdē predict? felix baptizauit: cū eodē felice papa detent? ad foras
 iudicis ignominiose pducit cū oīno sacrificare noller recollat? est nomen nouē.
 Et cesariū autē diaconū et iulianū presbyterū per vñā diem ante predictos in eadē
 vrbē interfectos fuisse constat. Ipse eni cesarius diaconus cū multis dñicis
 custodia solus maceratus fuisset. postea cum ipso iuliano in sa carnis rursus et in
 mare precipitatus kal. nouembribz martyrum completi. Ad idēbus quoq;
 presbyter et tyrsius diaconus ac felix subdiaconus olim bean polycarpi episcopi
 p discipuli apud augustidunū galliarū vrbē glorioso martyrio cōiungunt quos
 polycarpus ex oriente in gallias docendi grāta direxerat. Tandē vrbibus q
 forat obierunt.

Linea Sumor pontificum

Cælius romanorum imperator post aureliam a senatu populo romano impetratum suscepit. in cuius electione velintis tumultibus gordianus consul dicitur. et non exaceratus sine principis rege diuinitate stare non potest: summi necessitas cogit. ita limites transibentem germani rupis dicunt occupasse vires validas nobiles diuites et potentes: quæ agere et principis dicitur. post hoc ois senatus acclamant tacite augustinus dicitur seueritate principis facimur. vir certe idoneus reipublice gubernandæ ob eius virtutem et integritatem pecunia quâ domi collegera in stipendium militum venit. togis et tunica idem usus est quod pueri. Abertus ois alii lucernam claudere iussit ne quid nocte seditionis oriretur. comelium tamensum tempore augustinus iussit bibuli ois collocari iussit. Ipse fuit vix parvissime amariore abos appetuit: balneis raro usus est quod validior fuit i senectute. vitæque diuersitate atque opositae delectatur. et ane mihi flecti nunc comedire fabricari peritissimum fuit: marimoz cupidus: venationum studiosus. vxore gemis viri non est passus. legit sane fener: minutulas suas ad stuporem. Et quoniam a meotide nullum barbari eruperat in terempe est in iudicio militum: mense sexto post adeptum impium (vel vi alii dicitur) morbo interijt. Desit autem propter breuitatem temporis nihil magni: hic mensem septem tatem appellari iussit: cum eo mense natus et factus est imperator.

Florianus qui frater tatem germani fuit: post fratrem arripuit imperium non senatus auctor sed suo more: quod hereditarium esset imperium. cum seuer aduratum esse i senatu tacuit: vi cum domi cepisset: non liberos suos: sed optatum aliquem principem faceret. Idemque vix duobus mensibus imperium tenuit et occisus est charisio a milibus quod probum audierat impare: quæ ois exercitus legerat. fuit autem floriantis more his imitatore: nec in vltimoque. ita effusione in eo frater fruga reprobabatur. hoc ipsa auctoritas cupiditatis aliis cum moribus ostendit fuisse quæ fratre.

Robinus romanorum imperator: vir domi forisque aspiciens: quod post tatem ois iudicio bonorum imperator est factus: ob quæ pacatissimi gubernauit. breuiterque dicitur et pannonia ciuitate symmionis nobilioris matre quæ patre patrimonio modo rator: affinitate non inagna: tam prius quæ imperator nobilissimus virtutibus claruit. Ror autem militaris insignis suscepta rei publice administratione. Gallias a barbaris occupatas in gentem felicitate restituit. et opo sitis igitur reb? i gallia suas ad senatum rediit. sublata est ois quod tendit late germania: ois iā barbari vobis. arat ita quæ dicitur in iudicio celsa fuit i septuaginta vires nobilissimæ captiuitate hostium vindicant. et ois penitus gallie liberare pater ois recepta est. ago igitur diis immortalibus gratias. Habuit quæ non leues tyrannorum mores: ita i saturnum quod ois tatem impus arripuerat varis plior: gaudenti supant. tandem cum pcellis i bono sus apud agrippinam i gallia imperium arripuerat. magna celeritate oppellit. et te ois ois imperium. Tandem cum symmionis venisset ac folium patrum effecit arri cupere et dilatat. pmon in iudicio confugiente cum iuravit serrata quæ ipse speculæ crederet canerit interemerit anno impus sui sexto. postea in iudicio ei speculæ claus aggentibus ois pariter milites fecerat cum titulo hmoi in iudicio marmoz. hic pb? imperator et vere pb? fuit est. victor ois gentium barbarum victor: cum tyrannorum.

Carinus. imperator post probum impus suscepit: cum patria ambigue a plebisque patre quod i iudicio quidam narbone i gallia natus scribitur. Is ois tatem duos filios numerianum et carinum ad gubernacula impus tradidit ac cessares fecit cum quibus regit duobus annis. sed dum bellum aduersus sarmatas gerit. muiato pferat numerianum ad orientem: pfectus ipsos plio fudit. Locutus i thespionte nobilissimus vrbibus capnis. in castris sup nigride ictu fulminis cecidit. Numerianus vobis quod cum patre erat adolescens egre iudicio iudis rediens in lecticula ob dolorem oculorum impulsore apoz p muias occisus est. Is ois poetas sui tpsis vicerat. Carinus aut probus ois cōtinuatus adulter frequens. a diocetiano (difficili in bello in dalmatia vicius scelus suoz pmas tamē luit.

Diocetianus de dalmacia oriundus vir obcurissimè natus anno ab urbe condita. m. lxi. ab exercitu imperator electus. apud vici audacissimus: qui numerianum interfecit ipsemet gladio occidit. verum moro i gallia tumultu ponit quod bello eo qui exercitum maximianum cognomine becailei misit. quod aggresses facile copulavit. At vobis aratitrepentibus vndique bellis cum solus diocetianus resistere tot pculis non posset i maximianum angustis: cōstituit vobis i maximianum galentis cesares creat. Maximianus autem becaule carusio fraude intercepto. beitania post annos decem recepit. at cōstituit cum pmo i gallia male pugnasset renouata scōo pignora msta milia alemāno: quod eo venerat mercede conducti expugnauit et occidit eos ac gallias pacatas reddidit. Diocetianus inter i egyptum vadens capiti ale randia quæ achilico resistere mēib? octo obfederal: impied i milibus cecidit. fuit autem diocetianus mox i gerat calidi de sagar pteza i admodum stultis ingenio diligensissim? quæ i solernum pnceps. adoratorque iussit cum an eo cūc salutare nuz: nametia genaz vobis? caliamētisque addidit. becaule autem ppali fer? i muias in genis: aspirate sua etia vult? bonoz significas. Pacat? igitur vndique reb? diocetianus ois iudicio. i maximianum vobis becaule i occidit vassari ceciliis man dicit imperium iudicio. tandem apud salonas se recipiens: reliquum vite sue tempus pclaro ocio tenuit. et p. xx. annis veneno extinctus exiit annos. 75. quæ apud mediolanum maximianus fecit? fuit post tatem iudicio: quem tatem perfect.

Folium CXXIII

Ainea Imperator

Florianus

Probus

Numerianus

Diocetianus

Maximianus

Betractas mundi

O Ecce psecutio in xpianos post necronē a quodā veturio milite mgo excitata bis tñb^o diodena ni^o z maximianus iussu poēs orbis ptes pmitit. Diocletianus qñ in oriente maximianus vō herculeus in occidentē vastat ecclias xpianos affligi interficiq; mandat: que certe oībus diuinior z inamor est habita. Mā z scripture sacre igni exisse sunt: z si qñ xpianus ingratu fuisse co sublatore manebat infamis. Præterea vō feruī qñ in xpianismo pcurabant libetate psequi nō poterāt. Multos itē xpiani cogebant aut imolare idolos: aut militā pariter vitāq; deponere. edito principis in foro posito. hoc vō quidā lacerare ausus pelle nudatus: supposito acero z sale tamdiu crucat^o quoad vita supsit. bunc in fide cōfirmatū doctores z gorgonius viri clarissimi: bñdē diebus forte fortina in vrbe nicomedia regia totius incēdio cōflagrare cepit. vnde impator a xpianis id factū falsa suspitione infamās multos interfici. plerosq; viuos i igni coniici iubet. Eadē qñ seuticia vñ sunt qñ in miletene punitia in syria: i affricā: in thebaidei egypto cū impio erāt. In planicie vō palestine z tyrimuln seussimis bestijs expōiti sūt. Nullū aut genus tormētū xpianus tū nō adhibuit est. Quid plura cū Damascus referat. xvij. milia hoīm vñsq; sexus dieb^o. xxx. p diuersas pñcias martyrio coronati fuisse. Omittit eos qñ in insulas relegati sunt: vel ad metallū vel ad opus metalli vel ad fodiedas barenas. excidēdosq; lapides dampnati: que mīl rudo ppe infamia est habita. Tandē vō aperuit oculos deus (vt eulcib^o ait) z eo diocletianū cōpitū: vt deposito impcrio priuatus viueret. Idem facit z maximianus eius collega: acerrimus psecutionis chri stiane auctor: qui post aliquot annos multis varijsq; morbis vexatus. ac post lōgos etnatus infamia mē sis pccatus: furibz scelerum agitatus. seipsum tandem peremit.

Adaucus

Barbara

Symphorianus
Claudius zē

eleam per iudicem in mari precipitati sunt. 4. kalendas Octobris.

Crispinus z crispianus viri celeberrimi sub hac psecutione apud fuesionē verbē capti z iudici pñs. Qñ p^o infamia tormēta sibi a carnificib^o illata gladio trūcāt. 8. kal. nouēb. martyrij coronā pceperūt.

Alexander miles strenuus ex sacra thebeorū legiōe vn^o p hoc tēp^o apud bergonij ciuitatē cū xpi dñi nñi nomē cōstissimē pducere: post innumerabiles virtutes ibidē operatas septimo kal. septēbris abbasioe capitis martiriū gloriōssimē cōpleuit. cuius corpus grata vidua scissima colligēs i priuo pccido sepeluit quo i loco celeberrimū i eius honore tēplū extructum fuit qñ nuncvq; vetustissimū extare videt.

Barbara vgo nobilissima de nicomedia orta quas ob nimā pulchritudinē pater eius i turri excelsa collocauit: nñes ne xpiana efficeret. Ipsa xpiana deū celi adorabat a spūscō edocta: cū pte innotuit eā occidē voluit: qñ se abscidit: quā iuētā ad pñdē iuēt^o pmo virgine ceta deinde versis pedib^o suspēsa cū lāpadanis erithone z māmllarū abscondē: postq; innumē abstrū tormētōz cruciationē ad extremū pī eius pñgis manib^o bus caput eius pñcidit scō nōs decēbris. Ignis autē de celo descendēs patre cōsumpsit z i puluē redēgit.

Anaſtasia illustrissima filia nobilissimi romāi pū blii potentissimi vxor xpiana effoca: quā apud xpianos opa nūscē pfcit. bis turbimb^o ab ipso pū blio cōpēchēsa post diuinā custodiā i carc. p tpo ma cerat a gñogono scriptis pñortata q postea capiti de mīcatione palinā martiriū meruit. Tandē cū duceb^o vi rus z cū milē mulierib^o ad insulas palmaras telat: post vana supplicia xpianoz anastasia a pfecto ad palos ligata: eā ignibus peremauit. 8. kal. ianuarij. circa annos dñi. cclxxx. fuit aut bonaz fīarū crudelissima z de ei^o psecutio ad gñogonū extāt eplē eloqntia pte

Claudius z nicoftratus symphorianusq; ac sim plicius viri clarissimi z arte qdrataria pñssimi ome p hoc tēpū passi sunt pmo in carcerē iussi. deinde scorpionibus grauisimis celi. deinde iussu dio

Alexander

Anastasia

Crispinus z
Crispianus

Berra etas mudi

Folii CXXIII

Marius et Emperius Cadius acriter cum inno ceno sacre Thebeoz legi
dons primicerij illustrissimū cū predicte psecutionis ignis exordij inter solios
militares parua scintilla conflauerat. p hoc temp^o iubente Maximo in gallia
ciuitate seduno cū fer milib⁹ sexcentis seragintasept⁹ xpo gloriosissime martirio
coronant. Hī nūq⁹ ex orientali⁹ regionib⁹ et vt ex gēsis co⁹ daret ex thebe cū
pū fuerit. que est ciuitas nobilis p^oppe Nilū a hierosolymoz epō baptizati. in au
xiliū a Maximo accersiti in gallia venerūt. Vbi in bellis reo⁹ strēmū. vū
tūq⁹ nobiles sed fide nobiliores. Hos cū Maximan⁹ angust⁹ contra xpiānos
belūi asser atq⁹ inuissit⁹ ydolis inuolaret. Cū obsequere noluerūt plurib⁹ in lo
cis diuersis cruciand⁹ interfici iussit. Et decimū decollari pcepit. Maxima⁹
cor dux in fide confortā relictos. qui arma deponētes vlt⁹ se obtrahere cū
quaq⁹ cruciant⁹. Prunior corpa p⁹ milios passios annos scō epō Theodo
ro reuelata. i cor bonoz basilica fabricauit. Cor natale. x. kal. octobr⁹ celebrat.

Vincentius leuita vir sanctissim⁹ atq⁹ sanctissim⁹ natione hispan⁹ brissim⁹
Upape dñi discipul⁹. diuoz laurēz martiris scientia et virtute germanissi
mus. qui genere nobilissim⁹ a puertia lris nadi⁹. genina sciētia efficacissime cla
ruit sub beato Valerio cesaruguste amfite. Et cū eo accubissimū martiriū a 23
ano pfecte permut. Ita vti summa pena carceris. famis mopia carbenaz lri
dote et mibus collo cruciatus fert pondra sustinēs p oēs corpis an⁹ mortalia
supplicia pateretur. Deinde Maxian⁹ sanctissimū hominē in oculis penū leuita
sui toto corpore distēdi fecit. distēdū diuersis vulnib⁹ cruciat. ac nūm⁹ a fruent
insana dñi martir⁹ dei lacerant se ample⁹ lacerare conat⁹. vt pluerēt a toto corpore
sanguine cerneret. Vnde ex ceulo assumpsit Vincent⁹ iussit letū tyrann⁹ eis
feratis coltis pferret addita submis carbonū cōgerit et emittit dñi martir⁹. q
trepidis vltro cōscendit in craticula positū vnam ferreis aperit ardētes lami
nas infigit ac sale ignio aspergit ac laceratū tēterno carcere fecit includi. Atq⁹ vi
tētas acinissimas congerit in lignoz pedes ei⁹ affigit et sine hūano solatio derelinquit. Angeli tūc solus
necab⁹. et abtēta dei magno lūmiferet⁹. que cū Maxiano micata fuissent. ait vici sum⁹. pcepit moli
bus fouet⁹ vt cū ample⁹ cruciaret. mor aut p⁹as resoluē in morte celo spū reddidit. p⁹ psecutō corpa⁹
etiam muros valēne sū alari amfida ecclie xpiāni cōsiderūt. Eius passioe nobilēz triumphū prudēt⁹ vt
sibus exprexit. Angustin⁹ ad huius sanctissimi martiris psecutiōē vberime demonstrat.

Barbara Agnes

Agnes dñi filia virgo memorata dignissima. hac psecutiōē testante An
brobio apud romā ceta a cimb⁹ romānis inuēcula corp⁹ necedat annoz pul
era facie. dū a scolis reuerit a pfecto silio adamat. Agnes aut penitentiam amozet
ei⁹. au⁹ mater virgo ē. Capta igit a pfecto vrbis electioe cedit vt sanctificā dñs
di virginibus decē velle aut cū meretricibus luxu opā daret. que singula remitt
Ideo nudā ad lupan⁹ pfectus dñi iussit. sed tantā desitēte capill⁹ dñs protul⁹ vt
q⁹ vestibus regeret. Quia ingressa angelū dñi inuenit pparatū. q⁹ stola cādidissim⁹
mā pparuit. Oēs ingressi miraculo terrū cōpūta redibāt. etiā filius pfecti. q⁹ ab
anglo pfectus ē. Et illa postmodū orāt iuuenis ille reuixit. Vnde post min⁹
et terrores ac verbera plurima i igne pūcta sed minime lesa Tandē aspāssim⁹ gūel
v⁹ eius gladiū inuēgi iussit septio kal. feb⁹ martirij palnū adpeta est. quā
parētes sepeherit. que eis in nocte cū magno exercitū virginū velle pūgent. ap
paruit dices. Videte amāssim⁹ parētes ne nē q⁹ mortuū lūgentis veli cōgau
deret mēcum quia cum his omnibus lūdas sedes accipi. Et illi sum⁹ responfati in celis quem in terris vj
ta cum intentione dilexit.

Ciriaci quoz draconū cū lūgo et smaragdo p hoc tps cū alijs viginti passum
Abissorie tradit. qui artemā filiū Diodeciam a demonio liberauit. Similiter
iobā saporis p⁹az regis filiū post dies q⁹dragintaquē reuersi a Diodeciam ho
norifice suscepit. p⁹ eius morte filius ei⁹ macuman⁹ iussit illos tres cū alijs xpiānis
in carcerē mitti. inde p⁹ridicē Carpassū edux⁹ caput eius pice liq⁹ta p⁹undit fecit. et re
nū se carcerē remittit. Et ex post quoz dies nolētes sacrificare in catast⁹ sustibus ce
dit et nenuis exēdit fecit. Inde filius diodeciam iussit Ciracū cū Smaragdo et alijs
viginti capite trūcan. Et duci sunt cū eo. p⁹nuis feruit. Ro
me aut viā saluta decapitati sūt. Marcell⁹ papa cū Rūcia
corpa martiri in p⁹edio viā boscheni miliano abvbe. 7.

Circasi et Protobasi

Sepelientur. sexto ydus Augusti.

Ciracius et Protobasius gerināt nandē Mediolanēse p⁹ie vitale viro scō
mte valeri vno p⁹u genit⁹ hac tumultuāte. p⁹ella sca vrbē ab altisio comite sūt
passi. Hī nūq⁹ p⁹mbus orbā p⁹stū vniuersū p⁹nomiū vchēdet et paup⁹ ei⁹
garit o⁹ribus et lecto⁹ibus p⁹ p⁹tes ānos vacabāt. Alisio p⁹secutū ad bellum
sacer dotes ydolo⁹ direct. mīi faceret geruasūz. p⁹basūz dñs suis inuol⁹ arcueto⁹
am reportare nō posset. P⁹itā corā comite cū nō acq⁹esceret idol⁹ sacrificare Ger
uasius plūbas celus ē donec spū exalaret. Protobas⁹ vō sustibus celus emmū
capite trūcanis ē. Quoz corpa cū ānis nullis cognita fuisset. diuis Ambrosius
domo reuelat in corrupta adco repent. vt eo die iuxta epā sūsse videbāt.
ritan fuerunt hī beatissimi martres die. xij. kal. Januarij.

Vincentius

Ciriacus

Georgius capadocis tribun⁹ ⁊ verus xpi miles hoc tpe. Cū venisset de capadocia i persida ciuitate eyopolim vclit alter cura⁹ roman⁹ ⁊ codi⁹ a be nientiu rer. p patre sue liberacione sese iternitū ad draconis occasione martiri tollerantia dedit. Quippe interfecto draconep⁹ oculi extentione ionisq; corpora lacerat⁹ ⁊ viscerū effusione. nec uō ⁊ aliorū tormetoz pfectiōs. ad vltimū martirū capis ablatiōe cōpleuit. Cui⁹ gesta licet inter apocripbas scripturas ponat ip⁹ in illustrissimū martiriū inter coronas martirū rei ecclia venerabiliter honorat. qd enā Ambrosi⁹ attestat qui scribit Georgius fidelissim⁹ xpi miles. dū xpi niteris. pfectio regeret. solus inter christicolas dei filii cōfessus est. Cui errantia fides cōstantia diuina grā cōcessit. vt tyrānice potestatis pcepta cōtemneret. Et in numer ab illū nō formidaret tormēta penarū bñ⁹ inclit martiris caput cū postmo diuine necēs delatū fuisset. in eius honore monasteriū ⁊ ecclia creata fuit qd nūc vltiq; maria cū venerant de pferat. Cēniliū qd er⁹ apd germania nūq; baniber ge maria cū solentur ostendit. Et⁹ natale dic. ix. kal. maij ab oib⁹ xpicol celebrat

Georgius

Erasmus

Cosmas ⁊ Damian⁹

Methodius

Marcellian⁹ ⁊ Marcellian⁹

Erasmi⁹ campau⁹ ep⁹ vir illustrissim⁹ ⁊z scilissim⁹. cū decretū in annocha a Diocleciano pcessisset. vt quicūq; nō sacrificaret ydolus diuersis supplicia interiret. bec audies Erasmi⁹ in hercino p septe ānos habitauit. ofoz ⁊ cōtempta nomi vacas. cū dñs clea p coruū militab at venēs voce angelica punita ad ciuitatē mltos a demōib⁹ liberauit. ⁊ plures docēdo ad xpm puerit. Dioclecian⁹ his audis sibi cū pntati iussit. pmo plibatis ⁊ fustib⁹ grauit macerat ⁊ dilatat. Deū resina sulphure pce oleoq; pfundit. nec minie ledit. quo miraco multū cō pūct ydol abreuciātes xpiam effectū fuit. postea missus in carcerem aruissim⁹ cū iuncto ferri pedere. a quo angel⁹ dñi cū paulopost edixit. Sed cū bec vulgareut miracla a dñi anno impatore retineat ⁊ ⁊ fartaginē plūbo pce resina ignitā mergi pcepit. allehis tñ māsit custodie mācapar. Angel⁹ cū nocte ad lit⁹ mans pduxit. vbi diuina pūctiōe i formā ciuitatē campauē nauacula puenit. Tandē vidēs nūlū coronā sup eiū illabī ait dñe suscipe spū meū. ⁊ tercio non as in nū sancto sine gaur. dicit corp⁹ ⁊ Laete desere vbi caput ei⁹ ostenditur.

Enliferus

Georgius

Georgius ⁊ Ladus

Rustoser⁹ martir. peccare itature icoperabil⁹ magni audis ⁊ dñis vir p hoc tps in famo: ciuitate li cie pūctia alie pro xpo morte pūit. pmo vgis ser uatē arm⁹. sūmūq; crux⁹ fuit: sed cū diuina virtute salua tis est. Ad vltimū sagittaz ictū cōfessio martiriū tan dem. 2. kal. augst capitis obtruncatione cōpleuit serū dū cū boies p flumen deferret iheram pueni in hymen

Cosmas ⁊ Damian⁹ xpiamissim⁹ viri ac medic⁹ celeberrim⁹ apd Egiā ciuitate cōprehens. hoc tpe⁹ vū ula ⁊ carceres. p⁹ maris diuersos ⁊z ignes lapidat⁹ ⁊ ac sagittas. diuini⁹ superatas capite pleri fuit. dñi rariati fuit aut beati Cosmas ⁊ Damianus Antio⁹ Leō mis ⁊ Euprepius. 5. kal. octobris.

Methodius pamiū Olympiade ⁊ postea Tyri ciuitatū pellat. vt dñi scribit bico martirio coronat. Qui cū crudiū sim⁹ esset vir nūta edidit documēta. Et pferri de nidi creatoe eidis i carcere reuelata. passus aut fuit. 14. kal. octobris. fuit aut nūdi cōposit⁹ semid⁹ adnatus porphirū pfect librof

Georgom⁹ roman⁹ miles. cū his ipibus apd Nicomedā ciuitate. et Diocleam psecut⁹ quā maxie xpiam sūfere bat plurimū detestaret. ab ipso impatore cap⁹. iussus ē fustipe di ⁊ lamia ⁊ id cratula crudelissime affari. sed aduc sū pūuente. 5. id⁹ septēbris laqueo fecit ei necari. incoz pus eius rome via lamia sepultū est.

Marcellian⁹ ⁊ Marcellian⁹ germani ⁊ cruces romā sū hac psecut⁹ rōis rabie a quodā fabiano duce cōprehēsi statū ad spū ligati. in coz pedib⁹ acutos fustes iher pcepit. Et cū nō cessaret laudare nouē dñi ubi ibi xpi lāceant fici in id. iur. quo vulnere. 14. kal. iulij ad celes migrat

Marcellian⁹ qdaz ⁊ Cladius viri clarissim⁹ p hoc tps ip⁹ cū pēdigna virote pūm ⁊ duob⁹ filijs i vbe hostia ⁊ satellitib⁹ Diocleam tenu in calūni depozant. Et. xij. kal. marcij incendio cōcremant. ac sic eo secūdo martirū sacrificiū deo oblatum.

Sebastianus

Berta etas mudi

Folium

CXXV

Sebastianus illuissimus vir prime cohortis diocletiani palatii gessit que multas ut patre venerabatur verusq; dei cultor. hoc qd epe cu multis xpi martyres exhortationib; z doctrinis pcpue marci z marcelliani gentios z cor pgentiores in fide xpi continuerit. z trepidas illos mentes confirmasset qd eet in trepido sefe xpiani cu cofessus est. Thicostrati cu virore muta cu loquela restituit ad diu puerit. Quo audito diocletianus illu copehebat. iussit ei in medio camp ligari z quasi signu ad sagitta a militib; sagittas figi: qui cu videns impleuerit vt ferme qd enei eet furusius sagittis. z cu mortui relinqueret. q infra paucis temp sanitate recupavit impatorib; in pallario cor pfectione multu fore delecta rona qui cu tadu fustigari pcepertit donec spm redderet. Quo mortuo sacrlates diocletiani corp er in doaca pceperit. qui beate Lucine apparuit doctis loci cor poris fuit z qd in vineo pendebat qd nil sordis cum tengerat. Id inde lenis cara chumbis sepeliuit. Martiri aut passus est rome diuinus schastianus in vrbis romana sub. 13. kalend. february.

Lucia martyr

Lucia virgo deo deuota natione sicula z speciosissima inter ceteras insule it h; vir gines it hac pfectione apud syraculanacuritate passa fuit: hac uacer et audia pclaro iuueni responduerat: sed receptis vultu; beate agathe miraculis rogauit matre ne cetero sponfam eide potare dignaret qua gram tandem ob tineret. pmerat. At illa pfectum amplu partuoniu paupib; z viduis distribuit. Quo audito sponfus in iudicio pascali pularis lre pponit: dicet sponfas suas christiana effere: contra leges viuere angustior. qui ide pascaliu corripies ad fa eritica demonu pfluat. z nisi dictis obtemperaueris ad lupanar tanq scortum adduci facia. z statim lenonib; pcepit vt eis illuc duccerent: illa aut. ninq inquitur corp viciose nisi de cofensu mens. Na si iuita violari ne fecer: castitas nubi dup licabit ad coronam. Eam aut spissauer: tanto podere fuit vt penit: moueri non posset. etia adhibitis fumb; z bobus. bis terris pascali igne copiosum circa ea fecit. nuic angustiant pascali amica eius no feretes gladiu in er gatur uer: gi facinrat facidibus decembris spiritui emisit. cui passione z feritate syraculana ciuitas sp decorata fuit.

Titus

Titus puerulus natione siculus: his tpb; cu modelo z crescentia nutrice sua apud syculu in silu martyru pulit gloriosissimu. hic cu eet duodecim annoz in xpm credes quatu poterat indigentib; mstrauit: cu eet virtutib; natur: a sacrolego patre byla pagano tentato vt a cultura rei recederet: sed cu noller bla dis patris sermonib; acquiescere a valeriano pfecto grauissimis penis afflicte est. deinde angelico monitu nau pcedit. z comitantib; soci modelo pedago go z crescentia ad tonagritaru territoriu nau gaur. Id i p aliq temp in domib; in cognu pssit: ad diocletianu pdente remoue adduct: est. cui filiu a temonib; obiectum cur ait. Cui diocletianus pfluere cepit: vt cultura dijs impendat sed ai no acquiescerit vinculis ferreis astrigat i carcere retenturo. Sed cu in fide p mobilita pmaneret. Insi sunt in olla resina z pice succentam lactari sed cum illis egressi fuissent. Idem i catasta exteli sunt z dissipata sunt ossa eoz vt viscera ap pareret. z fact: est terrenor: magis angel: dñi eripuit eos z pdiuit iuxta flumiu syler ibiq orates migrauerunt ad dominu. Eozum corpora florentia collegit z cum aroniatibus sepeliuit. Passi sunt predicti martyres. 17. kalendas Inliu.

Affra filia regis egypti cu pater i bello vict in floida etate cu matre bilarya insula egressa roma puenit: bilarya vt deos patrios ppcios habere si lla veneri dicauit. Cu veni fenigia egyptiana fuit qua ob pulchritudine dea dicebati: z egypto phanue pstruati fuit. Inde ad augusta videlicet venerunt vt regia fieri posset: obsecro in seruicio veneris tradita fuit: tpb; seue pfectionis diocletiani Martellus cu felice diacono domi ei ignozas ingressus cu oionib; vota p solueret: admirata affra de insolito hospite. cognito cu fore xpianoz antistite se turpe peccante pntes: qui cos oes a pectina cultura z actu illicito dimouit: p tentum indicu eas baptizae: frem bilarij dionysium xpm augulle fecit: postica a gaio iudice copehebat iussa est vt dijs offerret: aut diuersa supplicia sustineret. Affra ait. Sustinuit nubi peccata mea q ignoras dei feci. qd iubet nunc facia: Dicta igit ad insula flumina lica haud longe ab augusta vbi ea st piti colligant

Pantaleon

igne accessit ait gras dñe q me dignat es hostia accipe p noie tuo z amitt spui. Bilarya teinde cu digna eunomia z eutropia ibidem accensio igne pro constanta fidei crasse sunt. Passa est autem beata affra septimo ydus augusti.

Pantaleon vir illuissimus z medicus arti erudit: it spe boetie apd rcomedi ciuitate p fide xpi cruciat: est. Is fuit fil: senatoris medicus adhib puer addices. a pceptore duct: ad palatu ppter decore laudat. Et ut hermola pby ro pollicebat f in xpm crederet oes egrotos siue medicina i ea noie sanaret. a q postea baptizat. inde pntre patre seci illuminauit z ambros ad fide puenit. que cu maximiari: intellexisset cu adducta ubet z paralytica sanauit. Eulci igit pena p fide xpi z lapidatu crastione mirum in modu crucians a dño tamen confortat: missus i sartagine plumbo buliete repleta: dño apparere plumbum resingent: bestias ad cum missas cussissimas vt catulos demulcebat. Ideo multi ad fidem conuersi quos imperator decollari pcepit. Tandem spe cum pceptore suo ber molao z alisa. 5. kalendas augusti icu gladij martyrum consum manit.

Sexta etas mūdi

Dorothea

Bergus et bachus

Fides et caprasius

Felix et aduentus

Dorothea virgo gloriofa apud cesareā capadoce vtr
dem: p hoc tempore cōpnebēfa p xpo martyriū p
tulit. primo i castra lēat. tandē sumā in fide palmis
durissime cesa ad vltimū capite punita fuit. In ea cō
fessione ihecopbilus scolasticus imitēdo ait. Eya spō
sa xpi rosas dep aradiso sponsi tui mittas. orante do
rothea puer ferme quatuor annos apparuit ferens in
spozula tria mala et tres rosas: q̄ dēferēda theophilus
nubet qui accepit illco cōuersus est ad fidē et ar tēp
humale frigidū mēsis february cū bee rose p̄tate fu
erit et ip̄e cecide gūstūme totz nonis gladio cesus ē.

Eleutherus quidā clarissim⁹ miles sub hac p̄se
clauone apud mcomedā asie vrbē cū alijs inuicē
rabulib⁹ martyrisat. et q̄b⁹ alij gladijs obtruncati alij
ignib⁹ cōcremati. alijsq; in mari papites dati. Postre
mo et ip̄e eleutherus: hic cū diu p singula corpis mē
bra cruciaret. et semper validior efficeret. denum ve
luti aurum ignib⁹ examinātū sexto nonas octobris
cum palma martyrij paradisum introiuit.

Ergo et bach⁹ viri nobilissimi p bos tumult⁹ cū
reserēt primicerij palatij apud in ximianū imp̄
tore accusati q̄ xpiani eēt. iō ducti ad tēplū iōis cū
sacrificare nollet velle militari reposita. bach⁹ extēsus
necius crudis vīs ad fluxū sanguis et disruptionē ve
tris et iecoris laniat: expirās extra castrū p̄tāt volū
tates a bestijs corp⁹ illesum finiat: quos fideles sepul
ture tradiderūt. Bergiū aut cū illicet nō posset clauq̄
supralib⁹ calatū aut cū curiū mlti militariū curē iussit
cū fide fixus stetit nōis octob. cū decollari p̄cepit.

Quamoz coronat scz feuerinus: feuerianus: ear
opo ferus et victorinus. Diocletianus romā ven
ens cū oēm miliciā ad sacrificiū ad selepico cōpelleret.
Ibi quatuor reluctātes iudibus plumbatiz occisi sunt
et corpora eoz in platea cambus iactata. beatus seba
stianus cū melchriade papa nocte sepelivit. et cū eozus
nominā repente nōi posset iāco septimo ydus nouē
bris sic colent: quoz nōis postea reuelata sunt.

Fides virgo scilicet i i vrbē ageno a dacione ado
lescēcula xpiana. cū nec blandicijs nec minis ad
imolādū dijs gentiliū induci posset: sup cratē encā cer
tensa sub stratis carbonib⁹. dum sic torzēret misto s ad
xpm cōuerit. Hanc caprasius q̄ terroze p̄sibus sub ru
pis latebat ea cernēs orauit vt de ea vitrice faceret vt
dit colūbā nuicā de celo descendēte. que coronā auro
gēmisq; lucēte sup caput virginis collocauit: ac in cē
diū erunt. iāco offerēs se xpianū cū primo et felicia
no et fide virginē capite truncati sunt omnes.

Elepbemia virgo nobilissima tēpescat hac apud
Aethedonēsem asie vrbē a p̄sule quodā noie
p̄sulo cū alijs septuaginta cōpnebēfa cū deo marti li
molare nollet oia tormentoz genera in ea expēdit: q̄
oia p xpo cōstātē ptulit videlicet carceres verbera. rota
tarū argumēta ignēs lapidū angulariū pondera: be

stias virgarum plagas: igneas sarragines rursūq; a bestia moxla immaculatū spiritū deo reddidit. cuius
corpus mat̄ eius theodora et pater eius sepelierunt sexto kalendas Octobris.

Felix apulie epi cū aduato et ianuario p̄sbyteris et fortunato et septimo lectozibus his tempori
bus in venusta vrbē cum diu in carcere macerati sunt per totam affricā et siciā cum multis afflicto
rib⁹ perducit. Tandem nono kalendas Nouemb̄is occasione gladij cōsummati sunt.

Felix item alter et fortunatus germani hac persecutione apud aquileiam vrbem eculeo suspensū circa
latera eozum ministri lapides ardentes apposuerunt: qui diuina virtute extincti. Quo vulo feruenti
oleo illos perfuderunt: sed cū minime lesi: data sententiā tertio ydus Junij capite truncati sunt.

Eleutherus

Quatuor coronati

Euphemia

Felix et fortunatus

Margaretha

Blasius

Primus et felicianus

Quintinus

extra ciuitate uia numeriana milario. i. s. ferro victos post exquinta tormeta: tade simul. s. ydus Junij uice

D Amphibulus grecus p[ro]p[ter] euleb[us] cesariensis necessari[us] insignis quide[us] theologus sub hac p[er]secutione

Quintinus gallus miles a maximiano imperatore scdo kalendas nouemb[ri]s martyriū pertulit glori

Bertha efficit. Et cum innumerabiles eximii sint famosiore[us] conueniunt libuit.

Margaretha vgo pulcherrima, natione antiochena de partib[us] gentilib[us] orta, nutricia tradita, p[ro]p[ter] se baptizari fecit. p[ro] morte matris ap[ud] nutrice[m] custodiens ac paues oues ei[us]. cu[m] quida[m] annu[m] attingeret t[em]p[or]e c[on]sistina esset. Quibus uis a v[er]gine in paup[er]em ei[us] exaruit. Cu[m] in ea xpiana esse didicit in carcere co[n]citat. t[em]p[or]e cu[m] dijs imolare recusaret susp[en]sa uirgis acerrime cedidit. inter pecunib[us] ferreis iussit carnes ei[us] scilicet. ite[r]ato in carcere tenuit ubi dyabol[us] i[n] forma draconis apparuit q[ui] ea deuoraturu[m] facio signo crucis euasit. postea iudei p[re]cep[er]unt ea decollari. facta orog. p[ro] oib[us] etia[m] p[er]secutio[n]ib[us]. et parturientib[us] se ei in partu comedantib[us]. mar

Blasius in Ceyla ciuitate de nobilib[us] ac teno missus or[atione] genitorib[us]. quos in adolescencia amisit. in uiru[m] cruditu[m] virtuosus euasit. Cu[m] aut[em] scitu[m] Quintinus p[ro]p[ter] annos plures gubernasset laureace[us] ecclesie i[n] prima t[em]p[or]e a[n]g[e]l[us] ecc[lesi]e assumpt[us] inde martirio coronat[us] ab oib[us] in laureace[us] archiep[iscopu]m maxumilian[us] elegit. qui p[ro]p[ter] salubri doctrina p[ro]fuit. **Lib[er]** vero cari t[em]p[or]e nunciari imp[er]atorib[us]. **Enluf** p[ro]fector ad ceyla missus boies ad sacrificadu[m] mari co[n]pulsit. qua occasio[n]e mor[is] maxumilian[us] vltro post longa co[n]citat[i]o[n]e acq[ui]esce[n]s nolens. a satellitib[us] suis ad p[ro]p[ri]u[m] martis duct[us]. ibi martiri[us] p[ro]p[ter] mas meruit apud Ceyla extra muros. Anno r[omani] p[er] 289. quarto x[risti] octob[ris]. que dur bato ar[ist]o in patania sup[er]it p[er] p[er]m[en]t[em] transiit ubi eius memoria habetur.

Blasius e[ps]c[opus]. Cu[m] in o[mn]i scitaret multitudine polle[re]t. et i[n] sebasie ciuitate cappadocie. xpiani i[n] ep[iscopu]m eu[m] cl[er]ic[us]. Is ad vitadu[m] rabie[us] p[er]secutio[n]is intrauit p[er] lucia ciuitate[m] mo[n]i co[n]ueni[er]it ad eu[m] bestie q[ue] sangui[n]e. cor i[n] q[ui]s alimonie ei[us] referebat. q[uo]d cu[m] p[ro]fidi n[on]citu[m] fuisset cu[m] adduci iuber. in via miracula facie[n]s filiu[m] ciuitate[m] mulieris i[n] extremis laborat[us] p[ro]p[ter] os p[er]ficus t[ra]nsuersus in gutture ei[us] eo t[em]p[or]e liberauit. post carceres cu[m] sacrificare renuit. imp[er]ant eu[m] ligno susp[en]du[m] t[em]p[or]e carnes ei[us] ferre[us] pecunib[us] auari. Septe aut[em] mulieres xpiane sangui[n]es exap[re]b[er]at: q[ui] postea decollate fu[n]t. Blasius q[ui]s cu[m] duob[us] puulis filijs bar[bar] mulier[is] capite truncatus est.

Juliana vgo p[er]clarissima natione comensis: hoc ipso t[em]p[or]e apud comu[m] cisalpine gallicie vrb[is] capta marty[ri] r[om]u[m] scissim[us] p[er]tulit: q[uo]d ipso suo elusio p[re]secutio[n]is cu[m] p[ro]p[ter] n[on]e x[risti] ad oia supplicia se offerret. p[ri]mo cesa uirgis a se p[er]te militib[us] nolente sacrificare dianc p[ro] capillos septe boies susp[en]sa q[uo]ppe cu[m] varia tormeta p[er]stissim[us] p[er]tulisset: postea palam cu[m] diabolo p[er]stigit. t[em]p[or]e ipso clarissime m[un]d[us] haurit. In deq[ue] flamas igniu[m] t[em]p[or]e olla feruente supans t[em]p[or]e rota ferrea cum acutis gladijs palma[m] martyrii capitis obtruncatione. i. 4.

Calendas Marcij adcepta est.

Rim t[em]p[or]e felician[us] romani uir religiosi hac p[er]secutione a p[ro]ficia t[em]p[or]e apud diocletianu[m] accusati ferro

vincti in carcere rediunt quos angelus d[omi]ni p[ro]solat[us] est: t[em]p[or]e ad bernis p[ro]p[ri]u[m] p[er]ducit cum nollet sacrificare: grauius p[er]p[et]ta sunt affecit. inde duxerit eos

Amphibulus grecus p[ro]p[ter] euleb[us] cesariensis necessari[us] insignis quide[us] theologus sub hac p[er]secutione

Quintinus gallus miles a maximiano imperatore scdo kalendas nouemb[ri]s martyriū pertulit glori

Maximianus e[ps]c[opus] et marty[ri]

Juliana

Amphibulus

Rufus et

Bexta etas mundi

Anno mundi. 5483.

Anno xpi. 284.

Marcellinus papa natione romanus patre piecto dioctiani ⁊ matrina? in tpsibus fuit post gaudium pōtices: hic fero pōtice annis iā diocti-
nanti psecutione seueritate a carnisuab capr? ad sacrificia gentiū ductus: cū mi-
nis iulianis carnifices vt tburā dījs exhiberet: metu pteritus deos alienos
adorauit. quo facto baud multo post in se reuerfus habito pōlio centū ⁊. lxxx
epoz in sinuessa vrbe campanie: eo ⁊ marcellus squalidus ⁊ puluerulentus ac
cilio indutus pphicis ppetis vt sibi p incōstina rebira pena tnybat: qui
cum dīnaret in tīro ecclio nemo vn? inuenit est. Cum dicerent oēs: ea sermō
rōne petri pccasse. ac flendo peccati penā luisse. Rediit romā marcellus. tra-
tus dioctianum adiut
hōiesq; increpat q se im-
pulerit dīs gentiliū imo-
lare. Quat ad martiriū
dioctiani iussu marcel-
lin? cum claudior: cyrino
antonino xpfidelibus.
Intercedū vō marcellū
pībus admonet ne dio-
clenāi pēpī obtemperet
i reb? marie ad fidē pri-
nentib? neq; corp? suis
sepulture traderet qd di-
cerat ob negati saluati-
re se id neq; mereri do-
rū aut simul interepoz
corpa dioctianū iussu
ad dies. vi. ⁊. xxx. in se-
pulta iaceretur: a publi-
ca. vñ petri apli iussu q
marcello i somnis appa-
ruit via salaria amiterio

pusille sepeliunt ferto kal. nūas. sedet aut annis. ix. mēses. ij. diebus. ⁊. xvi.
Uacat tum sedes dies quinq; ⁊ viginū.

Anno mundi. 5493.

Anno xpi. 294.

Marcellus papa natione roman? patre bndicto ex regione vie late a cōstā-
no ⁊ galieno vsq; ad maxentiu puenit. Is licet multoz turbidib? pccat?
diuino tñ cultui intent? cōstituit ne quis generale cōciliū celebrare possit sine
speciali sedis apostolice auctoritate. pusillā q; matronā romanā cū suauis im-
pulsit amiteriu suis sumptib? via salaria cōstruere. ntulos quiq; ⁊ viginū i vr-
be roma cōstituit. quasi dioceces ad cōmoditate baptisui: et opportunitate co-
rum q; ad fidē ex gentib? quom die veniebāt. Cōsiliū itz: eo modo sepultrū
marci viderat. Annis aut quiq; sedes nūces sex dieb? vno ⁊ viginū. Ma ren-
cius vō vbi lucanā matronā instansse eccliaz dei rerū suaz berecde intellexisset.
irac? ⁊ muliere relegauit ad tps. et Marcellū capni impellere minis conat? est.
vt ⁊ episcopatu se abdicaret. ⁊ xpiāni nōme deponeret. quē vbi cōtemere sua
pcepta vidit. ad custodiēda atalia cū misit vbi nec ofces nec venia ptermisit.
parrochiasq; aplis gubernabat. a cēnsu liberat? iterato in stabulum seu ca-
balum. Ma renti? iratus eum redigit. vbi cū sede ⁊ icōmōde habitaret. pe-
dore et sūm mortuus est. Uacat et? morte romana sedes dies. xx.

Melchior papa natione grec? pīe medico: pōticeq; adiut Cōstiano ⁊ Ma-
xentio impaub? Cōstituit ne pbanū in iudiciū sui epm vocare psumat
Is dū p papatu viueret cur dñi mueta est qnto nonas maij. hereticos q; idē
pōtice reco aliauē inposita tantūmodo niani: Habita aut semel romē sacro-
rū ordinū mēse de cēbr. cū pībros. xij. diaconos tres. epōs. xij. creasset: ro-
mē morit. ⁊ in amiterio Calixti via appia sepelī ferto nonas octobris. Se-
dit autem annis sex. mēse vno: diebus tribus. Licet alij bystoz: ei de annis va-
rie sentiant. Uacat tñ sedes diem vñm.

Melchior papa natione apber. Maxentiū licq; maximi tps? fuit. Vir sane
sentat ⁊ sacra nūllū insignis. Qui vt erat grauitate pclar?. Cōstituit ne q; vnq; aliquā suspitide: aut añ
verā pbanōs cōdennaret. Eius q; institutū fuit. ne die dñico: neq; quita seria ieiunaret. q; hos dies pa-
gani q; sacros celebrant. Multa q; in oblatiōibus sacēdis pstituit. qd ab anichoz heretis i vrbe roma
ni maxime inualecebat. Hui aut p actis maximi iussu martyrio coronatur. idē scum subire: et pet?
Alexandrinus epūs et Lucianus antiochenus pīelbyter romanus. Aliq; complures episcopi et sacerdo-
tes. Sepul? est autem Melchior via appia calixti crypta. quarto ydus decembris. Sedit annis quatuor
mēses septem. diebus. ix. Uacat tum sedes dies xvj.

Linea Sumoz pontificum Marcellinus

Marcellus

Eusebius

Melchior

Melchior

Constantinus et Galerius abdicantibus se ab imperio diocleciano et maxima
usq[ue] imperij gubernacula suscipientes, pulcra inter se partiri sinit. Constanti-
us scilicet Galerius augusti et can sunt. Maximusq[ue] inter eos ita roinam orbis
nam galerius illiusq[ue] Asia et orientis foris est. Constantius et singulari mo-
derando vilius. Galia et iun[ct]a et bys[antia] co[n]tinuus sunt. Licet et et itali foris obri-
gent. Constantius et co[n]tinuus diuinitate augusti italie atq[ue] affrice admistrat. de sol-
litudine reculant. Ut cgregi et p[ro]fissime ciuitatisq[ue] diuinitas pulcra alii ac pua-
torz studis. sicut comoda no admodu affectis: diuersis indolis publicas opes a
priuatis haberi. q[ui]ntra vnus claustris referuari. Adeo aut cultus modis vt di-
feratis diobus se et amicos numerofloribus effert epulanou. priuatoz et argito
bosari pento melina sternere. Hic no modo amabilis. sed etia venerabilis gal-
lis sunt. p[ro]prie quod diocleciani suspensa p[ro]videntia. et Maximiani sanguinari-
temeritate imperio eius enalerat. sinit aut constanti. hic Claudij sed et filia ne-
pos. que vt dioclecian[us] iunior vna cu Galerio sibi affinitatez benivolentia co-
uingeret. Theodoraz maximi an p[ro]p[ri]a et vxore dedit. Et qua postq[ue] sex filios
suscepisset ea repudiata q[ue]pudiata Helena angloz regis filia captiua vxorez
dixit. Constanti cu buiani sime gubernasset. Constantio et Helena suscepit Do-
ra cu britania p[re]cipatus sui anno tredecimo mori. Atq[ue] diuos summo om-
nium consensu referat ob eius mansuetudine et clementiam.

Galerius vt et p[ro]bat et moratus. et cgregi in re militari. Cu italia quoq[ue] si-
nente constantio administrati sui accessisse sentiret. Et ates diuos circanti vt
delictet Maximiani que o[mn]i p[re]cat. Et Severi cui italiaz dedit. Ipe illrico
comoraz est. Remittit em illirici. quod ea barbaros hostes populi to. ter fa-
catorz sentiebat. Maximian[us] aut herculius spe recuperandi imperij ad spem ere
ctus et timidi fastigij qd inuit amiserat tomas aduoluit et solitudine linacit.
qua sedem priuaz elegerat. I agni amensissimis consensit. dioclecianusq[ue] eius
p[ro]p[ri]a aduoluit. et vt depositam redimeret potestare quas ille imras habu-
it. Contra hos mox missis a galieno Severi roina cu cetera venit. du vrbis ro-
man obide et frande militu. qui cu Maxentio sennebat citacine: fugiens. de
mimi rufine occidit. Paulu em abfuit. qn Maximian[us] pater militu deuulm
nam pollicat[ur] et largitioe querens a filio Maxentio occideret. Ie aut i gal-
lias ad constantiu genu p[re]cat. dolo coposito tanq[ue] a filio esset expulsiu moli-
ens et co[n]fissu reperta occasioe sterficere. qui i gallijs et mltituz pulcralis i
fauore regnabat. Et se h[uius] atq[ue] aliam capitiq[ue] cor regib[us]. de recto p[ro]fissu
et filia dolo que et o[mn]i inuito apuit: fugiens. ac m[er]itu herculi p[ro]fissu. ibi-
opissu filioz secelez penastande luit: vel seipm vt qd as volunt desperat[ur] reb[us]
interfecit: a Galerio aut liam[us] impoz fac[er] mox galerius co[n]fissu secuta est.

Lianus impoz fac[er] est. ex Dacia oriund[us] a Galerio in parte imperij re-
cipit p[ro]p[ri]e et in re militari p[re]stantia: nouitq[ue] galieno antiqua co[n]fissu
ne. Et in bello qd aduersus Tharsu gesserat laborib[us] strenuus et officijs accepti
Constantin[us] tri vit ingens p[re]cipatus tot[us] orbis affectis. Licetio belus imilit.
q[ui]us necessitudo illi et affinitas eius co esset. Nas foroz eius constantia iuxta Le-
onio erat. De pmo eius in p[ro]p[ri]a. sedo ingenti apparatu belus apd Libalias in
finem et repennu op[er]is. omisq[ue] bardania mela in macedonia potit in mictosaf
p[ro]uicias occupant. Iana demceps inter eos bella et par recoaliata ruptaq[ue]
est. postremo licim[us] nauali et terreftri p[ro]p[ri]o vict[us] apud nicomedia se dedit. et con-
tra religioz sacrameti Theosalomce p[re]cat[ur] ocalus est. Hic licim[us] annus domiati-
onis secep[er]it quinq[ue]decimz vite p[ri]me l[et]e agimuz occidit. anaricie cupidae om-
nuz pessim[us]. neq[ue] alien[us] a luxu venereo. Asper admodus aut medioenter impa-
ciens. m[er]it[us] l[us] quas p[ro]p[ri]e inficicia imodica vniuz acpestes publica nonfiabat
p[ro]p[ri]e forensis indistia. Agarb[us] plane et rusticis. qd ab eo genere or[is] al-
t[er]ius erat satis vniuz ac miltice cistios. aduerec infimata leuissim[us]. Spadonius
et antioz olim vebem[us] ditiatoz. micoz sonceq[ue] pallaci eos appellans.

Maxentius (cui constanti mox Constantini filius et in britania erat) est im-
peratoz. et in locis p[ro]p[ri]is exoptatissim[us] moderatoz accessit. Rome augustus
invecupat[ur] est: Rome em p[ro]p[ri]a et exatato timulu Maxencius herculij filius.
qui baud p[ro]p[ri]a ab vrbis villa publica morabat[ur] augustus inuecupat[ur] auct[us]. At sa-
ne fauissim[us] et p[ro]p[ri]o accerim p[re]cat[ur]. Iraz ni amatoz. inter cetera sue crudeli-
tatis opa magica arte p[ro]p[ri]a delectabat. Quis to constantin[us] imperij sui anno
belus audierit? Maxencius ciuile co[m]mont. Copias et multis filijs fudit ipm po-
stremo rome aduersus nobiles orbis et iunz sententia apud pontem mltituz vicit.
Italiaq[ue] est pont[us]. vt d[omi]n[us] p[ro]p[ri]o doloz hiaz fraudu oblit[us] pontem ad decipendum
hostes structus decapulis transiit. cui magna parte filioz satellituz supmergitur.

Linea Impera- torum

Constantinus

Galerius

Severus et Maximianus

Maximus

Maxentius

Bertaetas mundi

Hij precripti impatores Cum constantini ydolatrapud omnes magno esse in peto. xpianis aliq scpe parcerant. Maxentius tñ milites clanculi miterat qui obuii queq cederet. Alie quoq magica delectatus: gaudiis maxie vero xpianos finchis sacris addibitas scidebat infanti cunat quoz amicus in magna vrebaf. ut ostenderet tyrannide seruari cuā p nephas posse. Simili yefantia t emuldrate. Maxima nus quoq in orietie vrebaf. Qui magoz mgnis t malaz arāu doctorib? pima enā decernebat. augurij. diuinatōibus fide pcedās. Scēoz ceteris in xpianos bec oia cōtēnētes et habitus. Altera aut delubra t renouari ac more ycerū facta dñs exhiberi iubet. Is vero Maximinus diuina vitione infante subito viferat. suppetatqz inchnis ita distendit. vt inter se t putridū cadaver nil interficeret: fecerūbus vndi qz vti vñb? t iabo serpere. tanto pedore vt sustineri fetoz nō posset. grauisimū tandem morbus maxie cruciat. vñdī finē tandē fecit. homo seuus ac varius. nūc em in xpianos. nūc p xpianis agebat. hoc volebat eius merita. Eū loco maxumani a Galerio quoqz maximi? in orietie cōstitutus cel aruū cruciatū? consimili crudelitate ea in regione cōtra xpianos vrebaf. ppter quā multi enecabant. Vñdē t multi ex supererzibus in artibus coronati martirio fuerūt. Aliquos quoqz q in pcedenti psecutiōe t nunc sentente passī sunt subingemus.

Erstina

Cerstina virgo celeberrima sub pāicta psecutiōe maximi in tiro passa ē. Alie nobilissimas oza parētibz. ai pulcherrima esset a plūbus in cōgū peteref. parētes in turri posuerūt. vt dñs culturā virgo pfolueret. A spū aut scō docta ydola abhorrebat. que ai intellet. ai mnis cā auertere nō posset. Iustū ēi expoliari t a duodeci viris cedi. deū in carcere murt. t postea vngulus radi t mebia cō? tenera distrūpt. Erstina aut de carnib? suis accipies in vultū patris p ictat dices. Accipe tyrāne t carne a te genitā comede. Frat? pī ēi in rotā impolu it t ignē t oleū supposuit. sed flāma exiles mille quicquē s occidit q pī magica artibus assebebat. pcepit vt grādī lapide ad collū ēi? ligato in mare nocte pēat pitarer. Quā angeli assumit t xps ēi baptizauit t reducta fuit in terra. Tandē post varia tormēta t manillar. ablationē. Julian? sagittas i cor ēi? duas t vñā in lat? duxit. Sicqz ai palma martyrij ad celū glōsa ascendit. Adina miles

Maxima miles egypcius nobilissimus ozi? natalib? passus est. Na potius hic celestī regi in heremo secreta cōuersatiōe studuit nulla re. ad publicū pcedens: ēe xpianū esse libera voce declarauit. Qd audiēs pyrñb? dñt. misit ei appēchēdi t suis aspectib? psecuti. Qui dixit sacra dñs t omia que pignōtāā gessisti ignoscēnt tibi. q? ai obtemperare nollit. eo iubere tam diu nerius t diuis cūctandus cessit est. donec platee locus sanguine ipsius fedaretur. Vñdē in caulo leuāt? spādibus adurit. Vñdē de posu? ligatū manib? t pedibus p fines ferreas trabi pcepit. Qui oibus in rebus t cruciatib? vñdē in fine in lande t pfectione oipōtēns da imobilis pmasit. Vñdēqz data sentētia gladio amāduertūssus fuit. Eū? corpus cū igni traditū fuisse t medio a xpianis surij ereptū mūdis luthēamib? debita veneratione in cimiterio. s. ydus nouēbris cōdatus est. Postea in cōstātinopoli translatū digno domore veneratū fuit.

Iohannis

Maximinus

Iohannis quidā genere antiochēsis. vir xpianissimus passus est. ai? Basiliā virgine hoz duoz mure legunt? pafiones. cū quib? fuit venerabilis multitudo sacerdotis. et ministroz ecclē xpī. qz ppter inuitatē psecutiōis ad eos cōfugerat: cōcremata est. Post quos etiā Antoni? pfbite? et Anastasius t celsus puer vñā cū matre t aliq cōplurimi qui oēs. s. ydus ianuarij mortē ptilere.

Victor mediolanēsis cuius a pmea etate xpianus fuit vncupōn? ai in castnis dñarum augulū milice d seruiat. ad ipm tangz xpianus pducit. Et ai compelleret ydolis imolare. cōstanti alo recusauit. ppter qd graniter e diuissus est. Et cū deo. ptegentē doloris experte efficeret. plūho buliē pñdīd. et cū nūcā ēi hoc penit? lederef tubente Maximo octauo yd? may capite celsus est.

Ammunusqz presbyter t Vsinus diacon? rome cōbrechēsi in carcere diu marcerant. Indēqz capiti cōcrut confessionē a psecō vrbis in eculco leuāt. t vides ierius attraxant ac sustibz scozpiōibz usqz grauisime ce dunt. nouissime ai adbie signuēret gladio trūcati fuit. Quoz corpa vñā salaria sepulta fuerunt.

Salanna virgo sanctissima natione dalmateā nobilissimas oza natalibus Layz papenēptis sub hac psecutiōe Rome. s. ydus augulū capitis ob trunacōne martirium compleuit.

Victor

Susanna

Catherina

Catherina fidelissima & ego egyptiaca bis tibi floruisse & martyriū p̄tulisse et tradidit hystoria: post impetrium diocletiani sub maxentio filio maximo in berulij, hoc scitissima virgo generoso sanguine orta. cui pater nōle coitus in vrbe alexandria rex fuit: a quo tūc iuuenis erat p̄re rege a quo magnū p̄mōnū accepit obdara fuit: nō in inter diuiciarū deliciis ocio t̄ mollicie femine dedita sed tanta rez peritaz scia p̄dita legi v̄ mirabile v̄sunt sit in tam tenera etate q̄o certamen disputationis suscepit. hec diuissima virgo ab heremita de xpo edocta ac sp̄sa c̄ affecta in paterna domo apud alexandriā ep̄stus feruēte ad hoc diocletiani p̄secutione t̄ maxentio cesare ibidē existente cū quosdā xp̄ianos s̄mēs metu mori p̄sp̄erisset: ad p̄batā sacrificia impelli. etia q̄. xvij. ānoz ad p̄spectū maxentij audieret accessit. arguēs cū de vana cultu a deoz t̄ cū de cruclitate dunt̄ m̄cepant. Iussit eā ad palliū duci t̄ oī diligētia custodiri. Expleto sacrificio post longā cōcertationē cū te c̄ eloquētia ac sapia miraret. quinquaginta p̄bos vocant qui ab eo vici t̄ in fide cōfirmant eos oratores cōburi p̄cepit. Iussitq̄ cū in obstarū carcerē reduci p̄ dies duodecim sūme cruciari. Cū angelus dñi apparēs ait. Q̄o statim age grata deo puella: q̄ tecū est dñs: p̄ te multa cōferri ad xp̄m cū palma martyrii introibis. porp̄ nū deinde maxentij necessarii cū dūctis militib⁹ ac p̄p̄s: cesaris vxore atq̄ alios virtuosq̄ scias doctrinis ingo xp̄i subdidit: ad eclesiā regna p̄ martyriū p̄misit. Inde rotaz gladijs artibus subito p̄fic gis: ac hinc lesit. Tandē obtruncatione capitis martyrii coronā adeptā est. in loco passionis orant v̄ oēs angeli sentit q̄ mēozā passionis ei fecerunt. Decollata lac & corpe eius emanant. Cuius quidē sanctissimū corpus angeli rapientes ad montē synai distantē p̄. xx. diebus tulerunt: diuini obsequijs honorifice sepelierunt. Passa circa annos dñi. ccc. cuius natale celebrat. 8. kal. decembris.

Sophronia quoq̄ a maxentio sepius de stupro appellata: cum diuinus vitare periculum non possit: seipsam interfecit. Lucem aut imitata.

Anobis africanū clarissimū p̄bs t̄ orator disertissimū. Lactantiū firmianū p̄ceptor bis tibi v̄s valde fener: cū in p̄cio magno habitus fuit qui cū apud africā rhetoricā florēssime docuisset etiā aduersus gentes cōp̄lurina edidit volumina. Lactantius quoq̄ eloquēssim⁹ vir t̄ incomedienis ecclē p̄e f̄oyer p̄ hoc temp⁹ cū nōnullos breues de fide edidisset libellos: t̄ ad diuersos ep̄stas multas. ac etiā in sacraz f̄aruz studio multū laborasset in belinopoli bybline vrbe p̄ xpo martyriū cōstanti p̄tulit aio. Iacobus item cognomēto sapiēs nistibne perlatū vidis ep̄s: multa p̄ hec t̄p̄a composuit. que viginſie v̄oluminibus cōprehendim⁹ videls de fide cōtra hereticos: de gentiū quēstione de regno p̄sariū de p̄secutione xp̄ianoz. Obijt deniq̄ (bionymio teste) cōstantij principis multo temporibus.

Lactantius

Lactantiū insup firmianū p̄bm t̄ oratore eminditissimū amobij p̄diciā p̄bi discipulū hīdē t̄p̄bus floruisse t̄ magni p̄cij t̄ uois fuisse cōstāt: eo q̄ cū nichomede rhetoricā docereta diocletiano anguste p̄ p̄er virtutes ac scie magnitudinē vocat⁹ eius flauio grām amico romā deuenit: vbi cū p̄ aliq̄ tēpus docuisset tandē ob discipuloz p̄nuriā in extremā paupertatē deuenit. Amobius ad scribēdū t̄ cōponēdū libros se cōsult. in qua q̄de re etiā multū valuit. Ipse cū scidūis post accerionis t̄p̄a cū in disciplina habebat. Venit in extrema senectute p̄stant⁹ cesaris cr̄pi filiū q̄ p̄stantini p̄ceptor gallia datus est. Perleat aut opa de diuinis institutionib⁹ ad uctius gentes. De ira dei t̄ formatione hoīa. ad temeritū audiorē suū. ad p̄būm ep̄lis. ad aliepiad. de perfectione. Sim possū dū ēst adolefēs. etiā oē perici de africa vsq̄ incomediam exanimis versib⁹ t̄ aliā laude digna.

Alexis amatiā p̄p̄mbli nomē accepit. eo q̄ cū co-
Estebis ep̄s
 dē pamphilo diuine bibliothecę inuestigator diligēssim⁹ erraret: vir quidē in cinozatu dignissim⁹ p̄ hec t̄p̄a multaz rerum pericia tuz ingenio mirabili t̄ apud gentes t̄ apud xp̄ianos inter p̄bos p̄cipuus t̄ nobilissim⁹ habitus est. hic cū aliqñ amiana heresi laborasset ad tuenā synodi accedēs sp̄s sancto inspirat⁹ patris insani leat⁹ est. ac deinceps vsq̄ ad mortē sanctissime eius orthodora fide vixit. fuit autē diuinus scripturis studiōssim⁹. ac bibliothecę diuine cui p̄p̄mbli martyre diligēssim⁹ inuestigator. multa eisdē t̄p̄bus scripsit: maxie vero libz euagēlicis p̄parat⁹ dis: ecclēsticis hystoriē p̄p̄būm xp̄ianoz hostē acerrimū. Apologias item ser. p̄ origē cōposuit. De vita pamphili martyrii a quo ob amorē cognominatus accepit libz tres. Itē cōmentarios crudelitissimos in centuz t̄ quingenta p̄folios. Preterea v̄legit oīn p̄ nūdarū eius multos scōz martyris passionē t̄ cōfessōz vitā ac virginū cognouisset. viginſ libz de eisdē sanctis scriptauit. hoc idco: p̄cipue euagēlicā p̄parationem. cum apud gentes p̄cipuus haberetur patenti deozum religionem ob veritatis amorem: cōtēmpsit. Scripsit quoq̄ eroticoz hystoriā a primo anno abtaze vsq̄ ad annum dñi. ecc. quam diuinus bionymus p̄secutus est. fuit deniq̄ eusebius hic post conuersionē cōstānti magni eidem quoad vixit multa beniuolentia cōmunicus.

Amobius t̄ alij

Berta etas mūdi

¶ Anno mundi. 5513.

¶ Anno christi. 314.

Silvester papa natione roman^{us} patre ruffino post melchisede pontifice cō-
stituit ip^s fuit. anno ab vrbe cōdita millesimo nonagesimo primo vir
vni^{us} diuin^{us} aspectu scz angelicus. sermone miridus. corpe decorus. ope sana^{us}
filio magnus. z maturus fide catholicus. spe paterⁿissim^{us} ac o^mnⁱ caritate dis-
fusus. Cui tante dñs cōsult^{us} grām vt nō modo a xpianis. verū z a gen^{ti}libus
mirro coleret affectu. Hic nō q^u baptizato p^{er} anⁿo z plur^u donatus ac ecce
sq^u pace reddita. multa ad cultū diuinū spectāria constituit. primo vt christiā
ab epō tñ cōsecraret. vt epī baptizati signaret p^{er} hereticā suā sione. vt ba-
ptizati christiāte limat p^{er} byter occasione mortis. ad dⁱ p^{er} terea. laicus dⁱctū
in iudiciū ne vocet. Clericus causas i^uria ue agat. nec anⁱ iudice scⁱ tularē emⁱ
sancⁱdicat. p^{er} esbyter celebrandus neq^u seruo neq^u panno tñcto vtat^{ur}. sⁱ lincō
equidē albo. Sic salbis celebrandū esse dicebat quē admodū i linea syndone
z alba xpī corp^u sepultū fuit. Et ad q^u in ordinib^{us} ecclⁱasticis p^{er}stituit vt vnū
quisq^u vno tñ ordine p^{er}tenus sit. z vnus solū vxoris vir. Hic aut^{em} sanctissim^{us}
pōntifex cū floruerit miraculis inter cetera sua memoriā dⁱ f^{er} romanā vrbem
a draconis pestilentia liberasse. Idem vbi ex sacris ordinibus septies mense
decembris habitus p^{er}byteros duos z. xl. diaconos sex z. xxx. epōs quinq^{ue} z
lx. creasset. mori^{us} ac sepelir^{us} in cimiterio p^{er}scille via sallaria tercio ab vrbe mi-
lario p^{er}idie kal. Januarij. Sed et aut^{em} annos tres z. xx. mēses decem. dies vñ
decim. Vacat cum sedes dies. xv.

¶ Anno mundi. 5533.

¶ Anno christi. 334.

Marcus papa natione roman^{us} patre pulco post siluestri cōstituit ip^s fuit. vir bon^{us} z xpiane religionis amator qui pōntificatu suscepto ad cu-
rā xpiane religionis cōuersus instituit vt epōs hostiensis a quo roman^{us} cōse-
crat^{ur} pallo vtret. voluit p^{er} terea dieb^{us} solēmb^{us} itarū post euāgelium symbolū a
deo z populo magna voce decantari. z eo modo quo fuerat in niceno cōcilio
declarat^{ur}. Quas ite ecclⁱasticas romē cōdidit vñ via ardetina in qua z sepul^{us}
est. Altera i vrbe roma ad palatinas q^u qdē p^{er}stitit. nūcⁱ b^{us} exornauit z auit
z. postea ex sacris ordinib^{us} bis mēse decembris habitus diaconos p^{er}byros z
epōs creasset. mori^{us} ac sepelir^{us} in cimiterio balbina via ardetina. tercio nōs
ocob. sed et aut^{em} annis duob^{us}. mētib^{us} octo. dieb^{us}. xx. Vacat nūc sedes dies. xx.

¶ Anno mundi. 5553.

¶ Anno christi. 356.

Julius papa natione roman^{us} patre rufice ip^s fuit. mirande sci-
tans vir doct^{us}. z xpiane religionis amator. In tanta aut^{em} rerū p^{er}urbatione
tandē post mēses decē romā ab exilio rediit nec destitit orietales epōs rep^{er}
bendere maxime vō arrianos q^u in iussu romanⁱ pontificis anthiochie cōciliū
indixerat. cū id sine eius auctoritate fieri nō posset. Omnis his cōtentionib^{us}
duas basilicas edificauit vñ iuxta for^{um} romanū. aliā in transiberina regione
tria item cimiteria cōstruxit. vñ via flāminia. aliud via aurelia. t^{er}ciaui via
portuēsi. Et p^{er}stitit p^{er} terea ne sacerdos albi q^u apud iudice ecclⁱasticū diceret.
Voluit itē vt qui iudice haberet suspectū romanā sedē posset appellare. z vt
oia ad ecclⁱam p^{er}tinētia p^{er} notariū aut p^{er} primiceriū notarior^{um} p^{er}ferberent. hos
bodie (vt arbitror) p^{er}thonarios vocant. Iul^{us} vō cū ex sacris ordinib^{us} ter
mēse decembris i vrbe habitus p^{er}byros. xxiij. diaconos tres. epōs nouē creasset.
mori^{us} ac sepelir^{us} via aurelia in cimiterio calopodij ab vrbe roma milario ter-
cio. p^{er}idie ydus augusti. Sed et annos. xv. mēses duos. dies sex. Vacat nūc
sedes dies quinq^{ue} z vigin^{ti}.

¶ Anno mundi. 5573.

¶ Anno christi. 374.

Liberius papa natione roman^{us} patre augusto cōstituit ip^s fuit. cōstituit ip^s fuit. hūc
fuit. hūc tpe cōcilio apud mediolanū habito oēs qui athanasio fauebat
in exiliū pellunt. p^{er} terea vō cū in synodo ariminēsi orietales sacerdotes cal-
lidi boies z acut^{us} occidentales simplices z imperitos argumentis ac fallaciis
conuincere nūc quā disp^{er}ationē p^{er}mittunt. ip^s cū cū p^{er} boni uolūtionē esse u^{er}
gabāt. hoc aut^{em} q^u p^{er}imū lib^{er} pōntifex aperte impugnat ab q^uq^{ue} etiā athana-
siū iubente imperatore damnare volebat. in exiliū ab arrianis pellit. atq^{ue} ita
mēcio ab vrbe absiuit. Et vō sacerdotes congregata synodo in lib^{er} locum
felice p^{er}byteri vñ optimū pontifice creati. qui statim octo z. xl. epōz cōue-
niēdos p^{er}byteros vñ cū z valente ab ecclⁱa sepeparant. Inde rogatu z p^{er}
cibus cōuēniētem lib^{er} cū ab exilio reuocat z pullo felice lib^{er} introduct. pōntifex aut^{em} tamen^{us}
cū arrianis sentiebat ecclⁱas dei p^{er}giliger exornauit maxime sepulch^{us} sancti agnēti. z basilica quas
de noie suo fecit apud macellū lidie. Deniq^{ue} cū sacros ordines bis celebrasset romē mori^{us} ac sepelir^{us} via sa-
laria i cimiterio p^{er}scille. ix. kal. maij. Sed et ānos sex. m^{en} alios. xvj. mēn. q^uq^{ue}. dies. 4. vacat sedes dies sex

Linea summor
pontificum

Silvester

Marcus

Julius

Liberius

Constantinus magnus. ex obsecratori in finionio filius? Constantij augusti in Britannia erat. et impator. Cui res publica a quattuor impatoribus te-
nebat: constantino. Maximo filius augustus. Licinio et Maximiano novis
hoib: Constantin' in vir ingenor: et oia efficere nitens: que alio sparsisset. fil' prin-
cipati totis obis affectus. ceteros vi pmissus est viat. Eius prio imperij tepore
optimis principibus: vltimo medijs coparandus: numerare in eo ani corpibz vir
nites daruerunt. militans glie appetensim? forma i bellis pspira fuit. ita etia
Sorbos post civile bellu varie pssigauit. Eiuslib' ambus a liberalib' studijs
dedit: affectori iusticie et amoris. Anno igit ab yrbis condita millesimo nonage
simio prio. dñi vero ano. ccc. xxxix. sub hoc pspice xpiani a tyrannis ante oppssu
no nihil respirare iaspuit. Pace em petens libeter dedit. liberalitate et gra oim
sibi bensiolenia compabat: multas leges rogauit. quasda ex quo a bono sup-
stinas absadit. seueras iugnu emedauit. Urbe in Bizantijs ruinis de noie suo co-
dens: ea rome magnitudine edificior: pare facere conat: secundā romā vocauit
De qua in sequen solio paret. vt etia litere sub equesfri ei' statua mīdabant.
Is igit tant' pspices oia circūspiciēs vbi bonitate xpiane religiois intellexit.
Ea ita cōplex' est vt itur ad bellu: no alio q' crucis signo vteret: qd sereno celo
dus in maxenū tyrānū copias mouet: et videtur a adorauerat. Astūctz angelo
s andierat dicentes. Constantine:

qd enā fecit et ty-
ramos oēs a crucib' populi ro. xpianoz oim depulit. Tanti itaqz principes
actant humani natus siluicler: relicto Soracte monte: quo a tyrannus seu ten-
bus relegatus fuerat (vel vt quidā volūt) scelerat romā veniens: Constantinus
erga xpianos bene animatu: prompiorē ad optime de ecclia dei pmerendū red-
didit. Nāz et pōnific' dīadema aurei distinctū gemis cōcedebat. Qd quidam
siluicler aspernat: tanqz religiose capiti mīme couēiens: phrygia mitra et can-
dida tantimodo ptege' fuit. A siluicstro autē vna cū Lrispo filio baptizaf. qz
aliqui false dicūt cū vltz ad iordanē dūlūisse. Bellum tandē aduersus parthos
molles quos ita pspopotanā sargabant. vno et trigelimo imperij sui anno: eta-
tis vero sexto et sexagesimo apud Thicomediā in villa publica obiit. Bentiā
ta mors a' enā p crinita stela que iustitate magnitudinis aliquidū fuit. Ea
greci cometam vocant. Atqz inter diuos meruit referri.

Constantin' post morte Constantini magni pñs cū constantino et constante fra-
tribus imperij adepti: itaqz iperes romāna sub vno Augusto et trib' cesar-
ribus. qd nūqz alafuit. Is ergo successores filios tres reliquit. atqz vni frīs su-
lum: Alex dalmat' cesar pspira indole neqz patrio ab similib: q' baud multo
post facinore militan opprimis. Sine pōt' Constantio patreli suo quā subēte
Constantini potro bellu fratri inferente: et apud aulegiā in consulu' plūm
aggressus. Constantij dñces interemerūt. ita res publica ad duos redacta est.

Constantinus impius aggressus qd aliquādiu strēnuū et iustus fuit. ad hoc usqz et
Eū intollerabilis pñsialibus: militibus inuocāus ēet. facie de Maxenti occi-
sus est. Obiit baud longe ab bysania in castro cui helene nomē fuit. Anno im-
perij septimo decimo etia trigelimo. Diuersa consiliā fortuna fuit. A persis enī
multa et grāma pspessis cepit capris opidis. obfessis viribus: cessis exercitibus
nullū ei cōtra Sapore regē pētar. pspere bellum fuit. nisi qd apud Singartum
baud dubiā victoriā serocia militus amisit. Post constantis norē Maxentio
italiā affricaz gallias obtinente: enā illius res nouas habuit. Tetracione ad
imperiū cōsensu militum electo: quē grandēvū tam et cunctis amabilem diuini-
sitate et felicitate mīdicē ad nūdum Illuricum principē creauerit. virum plūm et
moy vteret et iocunde diuitans. Sed a constantino qui ad vltionē fratene ne-
cis bellus aulse cōmouerat abrogatū est Tetracioni imperij. Rome quozqz nu-
meris fuit in pñsionū constanti sororis filius? et gladiatozū manus imperij
vindictae: qui seuis exordijs dignum certum nactus est. Trigelimo enim atqz
octauo die a Maxentianis duobus oppressus penas dedit. no multo post apd
mursanā maxentinus pssigatus est. Obiit mox cesar est datus gallias: in axen-
tisqz diuersis plijs victus vni vite sue apud lugdunū attulit imperij anno tercio
mēse septimo. Deinde in ambibus gestis gallias cesar ocellus est vir nā seroz et
ad tyrānidē pñoz si suo iure impare licuisset. Voluans qz i gallia res nouas
molitus an die trigelimi et ipse extinctus est. Solus i impio romano constantis angustius fuit. Mox iusta
nā cesar ad gallias misit pñs acule suum galli fratre qui ex constantio patris constanti fratre natus erat
tradita in finionū serore. cū multa oppida barbani expugnassent qui bēnt et galloz et germanoz mox
virtute sua compescuit. Constantinus inde partibus bellis occupat' in itinere obiit inter alia capadociāqz
anno imperij octauo et trigelimo etatis quinto et quadagesimo vir egregie. trāquilans placidus nimis
et amicis et familiaribus credens.

Linea Impe- rator Constantinus magnus

Constantinus

Constantinus

Constantinus

Constantinus

Betta etas mūdi

Constantinopolis imperialis ac famosissima ciuitas: olim byzantiū (vt supra scriptū est) appellata. et
 cū admodū parua esset: eā postmodū constantinopolim nomināuit. Constantīnū cū impator cognomē
 ne magn^o: dum staret imperij sedē et vrbe roma in orientē trāssere: quo factū partibz exar
 sanones cōpuleret. Tradūt aliqui auctores in troadē pfectū: ibi regie vrbis fundamēta iecisse vbi quon
 dam agamenon: ceteriqz grecorū principes aduersus priamū fixere tentoria. Sed admonitū in somnis a
 xpo saluatore locū dēsignatē cepit opus (cū dū mansere vestigia) insectū reliquisse. atqz in troadē a
 uigante byzantiū penitus. Cūqz sibi locū diuinitus ostensum dixisse: mox vrbem ampliāsse: noua menia
 creuissē: sublimēs excita sē turres magnificētissimās: tū priuatis: tū publicis opibz exornasse. Tūqz
 illi decore adiecisse: vt altera roma nō inmerito dici posset. Scriptores venisti qui florentē videre: docuunt
 pot^o in terris habitaculū qz impatoris putauit. Nōmē vrbis nouā romā impator indidit: sed vix obli
 uio natio vocat^o: vt a cōdiore pon^o Constantinopolis vocaret^o. Quā a^o successores impatores passim tū pu
 blicis edibz: tū priuatis cūqz pallacijs et quidē supbia sūius exornare curarūt. Et adeo vt exteri eo venie
 res vrbis splēdore admirati: nō tam mortalū qz celestū eā domiciliū dixerint. Erant mūn vrbis et alius
 dine et crassitudine toto orbe celebres. antemuralia vero opportune cōmunita. Triangulārē pene vrbis
 formā fuisse tradūt. Duas partes alluit mare. nec muri desunt: ad ppulsandos nautales impetus idonei
 qd reliquū est ad terras vergens: post alia menia et antemuralia. ingenti claudif. fossa. Habetqz hec ciuitas
 vndeūqz portas: dignitatē ipsi pte se ferēt. quarū noīa hec sunt: aurea: pagea: sancti romani: caribae. a
 regia: caligaria: rīna: bacamagona: pbata: theodosia: et sylaca. Extāt in ea pter cetera magnificētissima
 edificia templū sophie iustianū cesaris opus: toto orbe memorabile nougetis quondā sacerdotibz ce
 lebratū: mirabili opē: pēiosa marcia cōstruū. Ea deniqz vrbis tanto splēdore insignita fuit vt totū orien
 tis columen: et vniūcūqz ex ceteris domiciliū habita fuerit. vbi tria magna cōilia celebrata fuerūt: videlicet
 sub theodosio seniore: sub agathone papa: et sub iustiano principe. Eam cū thurei ppter ei^o dignitatem
 diu exotam habuissent. Anno salutis nre. 1093. ab elyete quodā corū principe: cū ingenti thurcoz manu
 obsecsam: deinde capta fuit. Inde galli cū veniens p quinqz et quinquaginta annos possidere. postea palca
 logoz clarissima familia gēuētū opē a gallis ademit vsqz in annū. 1453. glorioissime possedit. quo an
 constantinopolis

no machometes Otomanius thurcorum impator cā cepit diripiunt. Sic nobilissima urbs in manū infidelium venit. Alii eī cōditione. MCCC. vñ. arca. Tūc q̄ tpe paulo pluri senior roma steterat. qm̄ pmo a gothis capta est. At balane cū anno ab urbe p̄dita. Delatū. romā irrupit. at hic ne basilice scōz effingeret edixit. Rabies aut thurcorū nil sanctū nil mūdū ī urbe regia reliq̄. sacrasilla eī rēpla machometec spūcie dedicarūt. Legim⁹ deb anoz res gestas lacedemonioz et arbeniēsiū illustra facta sunt cozmioz nō cōtē nēda respublica. clare offi nūcne: lanisa potēs pluresq̄ meozabiles vrbes quoz si nūc redras muros: nec runas inuenias. Nemo soli in q̄ iacuerint queat ostēdere: sola ex tāta ruina venustatis cōstantinopolis supra batā tū mirabilis opes: m̄ armoz: m̄ fariū: m̄ glorie habuit: vt oīm ciuitatū damna: hec vrbs sola recōp̄lare videt. Et licet post diuisus impem̄ siue trālati ad frācos sepe cōstantinopolis ī manū hostiū veniret: nūq̄ tū basilice sanctorū destruce: neq̄ bibliothecē cōbūisse: neq̄ tēp̄oliata penū monasteria. Itaq̄ nāstī vñq̄ tūc anni venite sapie apud cōstantinopolis monumētū. Nemo latinoz sanis videri docet potē: aut m̄si p̄ temp⁹ cōstantinopolis studiuisset. Unde nobis plato reddūt. inde aristoteli: et no stenti: xenophōnē: thucydidis: basilij: dionysij: origenis: et alioz multa latinis opa (dieb⁹ nris) manifestata sunt. Tūc sub thurcorū impio sec⁹ cūcne: semisimoz boim: bonoz mox atq̄ litteraz hostiū. Tūc q̄ tūc domero t pindaro mēnādro t oib⁹ illustrioz poētis secūda mors erit. Tūc grecoz pboz vltim⁹ p̄ arebit inueniē. Immemorabile est et hac celeberrima vrbe in oī scia atq̄ virtutē p̄clarissimā exire viri: inter quos cognomēto io bānes crisostom⁹ ipsi⁹ vrbs ep̄s. Amicus ep̄s cū de virginitate liber extat. genadi⁹: cassian⁹ et. Et nominissime emanuel crisoloras q̄ grecas lras tpe cōstantiēsis palij in italiā cū ingenti vtilitate reulit. Precisus est aut nūc flum⁹ oīm doctrinarū. mīlarū delicatus fons. fātor multis locis apud latinos studia lras esse illūsiua. vt romē: parisiū: bononiē: paduē: senis: perusi: colonie: ycienne: salamānce: yxonie: papie: lipzic: erforde. Sed nulli sunt oēs isti ex grecoz sonib⁹ deriuati. A fonte p̄cedit riuū: casus arefuit. Tibi il aut sub luna p̄p̄m. Quomodo aut impator thurcorū machomet⁹ aio voluerat vrbe in medio thurcorū esse sitam: que suo imp̄no nō pareret: siuoq̄ nomini deus mar⁹ accedere possit: si cā vrbeim expugnā recte machinas bellicas admoit. et insulsi magna vi in cā fecit atq̄ tandē expugnavit: vt de ciuitas impo testatē venerat infidelū spūcissimoz thurcorū hoc infelici anno t viriūq̄ scēp̄s p̄ rōne cum imperatoze paleologo nec rediti fuerat. sub fridērico tercio impatore oīa clarifacit.

Berta etas mundi

Sancta Helena

Helena mater cōstāntini augusti femina uicompabili fide religione animae magnificētia singulari p̄cipua quā quidē angloꝝ regis filiā licet capitiā filij vt ambrosij stabulariā z humilē a p̄cipio fuisse dicit. hec quippe baptizata illa cū uidisset paup̄ia a brō siluestro in filiū z i iudeos declarata magnitudie animi mora z uisus nocturnis hierosolymā petijt: vt lignū crucis p̄querer. Difficile id quidā erat: qz ab antiq̄s p̄secutorib⁹ eo loci simulacbrū ueneris colū locatū fuerat: vt xpiani uenerē saluatoris loco adorārēt. At mulier religione petita vbi locū ipm̄ ridentib⁹ purgasset: tres cōsilio ordine crucez repit in vna inscriptio illa legabat mib⁹ linguis ibs nazaren⁹ rex iudeoz. Stabat autē mactan⁹ illi⁹ vt bis tum ep̄s qui vna ex bis manib⁹ cū religione renēsēs: verū esse dicebat. At tertia mulier mortue admota eidē vitā restituit. Et rur̄ igit⁹ dñi inuenta est quinto nōs maq̄. z ab helena exornata: z i magna ueneratione habita. Hap̄asaf z iudas crucis inuētōz quē postea mutato notē Cyriaci vocatū. Helena tēde edificato eo in loco tēplo vbi crucez repererat. Abies clauos quib⁹ xpi corp⁹ cruci affigato eo in loco tēplo vbi crucez repererat. Abies clauos quib⁹ xpi corp⁹ cruci affigato eo in loco tēplo vbi crucez repererat. Abies clauos quib⁹ xpi corp⁹ cruci affigato eo in loco tēplo vbi crucez repererat.

Artus hereticus

Que tandem bābelici virū de nō pmisit imp̄netqz haud multo post ep̄oz z ppli frequentia stipatus: dum lenandi ventris causa ad publicū locū declinaret: egerere conatus intestina. omnia in cuniculum latrine demittendi mortem certe passus vita turpissima condignā.

Nicēna synodus prima oīm synodoꝝ hoc anno qui est sextus decim⁹ imp̄erij cōstāntini annus contra hui⁹ p̄fidij arrij dogma sumo p̄ntifice z cōstāntino magno augusto iubētib⁹. Cū alexandrie urbis ep̄s frustra renouare arrij ab errore tentasset. cōstāntini mādato adhibita etiā imp̄sa munificē quidē apud nicēnā urbem bythinie cōcilij generale indicit. Cui. ecc. z. xviij. ep̄i interfuer. Disputati est eo in loco aliq̄diu: z quidem acriter. Nā viri aliq̄ in q̄stionib⁹ callidi: arrio tuz q̄dem fauebāt: simplicitati fidei nostre aduersantes. Is ex his quidā uetustim⁹ p̄bs diuino sp̄u mor⁹ vno mō mēro fidē n̄ram quā antea impugnatat: vt sanctas z integrā statim amplexus sit. Adēz vero reip̄sa cōcilio diligētē discussa cōdudif scribi debere. id est eiusdē cū patre subē filiū cōfiteri. Qui vero cū arrio sentiriē fūere ad decē z septēs affirmātes extrinsecus creatū esse dei filiū z non ex ipsa patris diuinitate p̄genitū. Cognita autē tante cōtrouersie veritate. Cōstānti⁹ decretū cōcilij affirmat: p̄positū cōtra dicētib⁹ cōcilio. vnde lex tū cum arrio exulare. Reliqui em̄ in n̄ram bene iudicantiū uenerē.

In eodē sō cōcilio dānatos seruiri z photinianos a p̄boto ep̄o gallogrecie nomē ducentes q̄ ebionitarū heresim imitari affirmabāt xp̄m a maria pio coitu fuisse conceptū. Dānan⁹ z sabellian⁹ q̄ vna tē p̄sonā patri filio z sp̄ui sancto ascribunt. In eo q̄s cōcilio gr̄imontari libello: vt sit ep̄i ipsi cōstāntino dabant: sanuicē accusantes: exp̄tentescqz a p̄ncipē iudiciū: quibus impator optim⁹ iudicē: cōbulsis eoz libellis. eo dei t̄rimodo z nō hominū iudiciū expectare debere. Preterea in eodē concilio decretū est ne quis se imp̄p̄ntia libidinis castrarent in clerū amplius recipere. Abulita tēnqz alia ad dōnēstatiā z pacem ecclē vt in decretis habet in eo concilio cōsumpta sunt.

Concilium Nicenum

Paulus heremita

Paulus primus heremita apud inferiorem thebaidam quarto ydus ianuarii cetero simo decimo tertio vite sue anno i heremo die obiit. cuius alius (ut dicitur) scribit hironymus) beatus antonius phelitus inter choros apostolorum propter euolante vidit. Sue hac hic post mortem amborum parentum i hereditate locupletis reliquit annos crater sedecim. Ihs ita grecas quod egyptiacas aptissime erudit. manifestum autem valde amans est deus persecutionis pella deus et valeriani detonaret in villa remotiore secessit. Tandem cepit satorius nigrum ad cuius radices erat gradus spelunca lapide claudenda tur: et inter gradus vestibuli quod apertum resupulo paulus infusa ramus vetus palma contexerat: fontem lucidissimum ostendens. Hic adamato quasi quod a deo sibi offerretur. habita exacerat omnem ibidem omnibus et solitudine duxit erate. Libus et vestimentis et palmarum phoebar. ad quem dicitur antonius accessit. et inter sermone nationes conspiciat aliter coram in ranno arboris. q inde leniter subuolant et integrum panem astra mirantur de posuit. Inquit paulus deus pradiu misit se taginta iam anni sunt quo dimidij panis accipio fragmentum: nunc duplicavit auronam. deinde post antonij abscissum. molli sapore dissolutus. erecta cervicem extensisq manibus in altum corpus exanimis. Cones autem humi pedibus scalperet cepit in capite locati fuerunt. In quo antonius sancti corpus deposuit: et tumulu ex more composuit. Et nunciat sibi venisse canit qua in sportari modio de palme folijs contegerat et ad monasterium suum reuersus: discipulis cuncta ex ordine et replicante diebus palee vel penthecosten pauli nuncie vestitus est.

Antonius abbas egypti vir plane diuinus et qmariet sermone et ope potes his epib' claruit hic tanta sapientia diuinorum ac prudentia morum. no p studijs humanis: scilicet ignarus: sed diuino munere fuit repletus. Constantinus imperator istas (rogatus) misit: ab comulta celebritate recepit. Expre qd epistolae de viri testat bre ronyus: qd epistolae scriptis ac ad ecclesias egypti destinantur: que epib' illis legedbas vt epistole pauli in ecclesijs: quas postmodum ob istas grauissimas quidam in grecam linguam transulerunt. Et hunc autem nullum suis epib' ad monachos hiles et sanctissimam auctoritas. Cuius viri et iustis belena se ac filios sepe commendauit. Eius abbas solus panis erat: aqua potus: nec vnus nisi i occasu solis comedebat. bo egypti olino corplanit edidit. hinc qua de vita athanasij alexandrinus vrbis eps insigni volumine scriptum sit. Obiit autem hic vir o pmo dignus: in thebaida anno dñi. ccc lxx. etatis sue anno cetero modico. cuius corpus dñi oculis uisus ostia imperit: instantino magno impatore diuina reuelatione reperi fuit. Et ex thebaida alexandria primo translatus. postea i gallia traslatu apud viennam ad digno honore nunc vsq regebat. et aut natalis. i. 6. kal. february celebrat.

Antonius abbas

Planus illustrissimus pictauensis eps et oim lraz eruditissimus ac semper xpianus in epim elegerit. Is ne dum ea puma sed et frama oes berencos expugnabat: apud constantium in his tumultibus accusat. q arrianus ena fauebat. ad exilis missus ad insulam gallinam plenam serpentes: cuius aduentu oes dispererit. Inde reuocatus ab impatore rediit pictauim obuii defunctu filium sine baptismo suscitauit. Satimmi arelatensis eps factione ob catholica fide apud pbrigia relegat: libros de sua refectione composuit. Sed deinceps post multas arrianorum vexationes ad vrbem suam reuersus anno salutis nre. 371. migravit ad dñm. Et hos descriptos libros edidit. De nuntiate libros. i. et de synodo. ad constantium. aduersus arrianum exempli blasphemie alexandrij. hymnos et carmina primum inter catholicos edidit.

Athanasius eps

Athanasius hysde epib' plurimas et graues quide psecutiones ab arrianis perit. Ias supiorib' annis in laodicensi concilio p arrianos confirmatus: cuiusmodi eundem sumis atq argumentis fortissimus filii patri ouiolouion affirmaret. qd arrius et ei seque recelleret. no potest: vt inuictus pene orbe in sui psecutione coactant. Arrianus qd brachium a caduere peccates in patroni ostenderet asserentes in concilio athanasium artemio abscidisse ad faciedu malicia. Is m daleu custodi: tandem brachia ostendit et eoz fallacia detegit. Athanasius itaq violenter indente confanano athanasij: qui quide fugies. ser conuictus annis i lacu asserere caritis aqua ita delictur: vt sole nunc viderit. Iudicate deinde ancilla quod dñi in eo cet vt caperet. dei monitu ad constantis partes fugit q frem constantis iunius certe coegit athanasium recipere. Tandem post multos agones multisq panetie coronas tpe valentian et valens impator. Anno dñi 379. Sacerdotij vo sui sexto et quadagesimo. sexto hos maij migravit ad superos. Composuit libros aduersus gentes et plures alios cui sim bolo. Quicq vult saluus esse etc.

Athanasius eps

Ephraemus hys anu poeta pbyter cardinalis genere nobilis: sed virtute et doctrina nobilit. p hoc tpe eius admodum claris existis. q terra euagelia becameris versib' fere ad verbum transferres quatuor libris composuit. Scripsit et quicquid eo genere memi ad sacramentorum ordinem pertinentia.

Diberoz quoz gens que sub axe ponit tacet fidem xpi intelligunt a captiua muliere. et credunt bacbani regem oisq ad corroborante constructo templo magni operis. Ameni quoz in occidentali plaga habens viciniores fidem suscepit. Inde ad finitimas gentes xpianu dogma puenit.

Cisma secundū ortū habuit ab arriano inter liberū et felice. Nā concilio apud mediolanū habito oēs qui athanasio suebāt in exiliū pel-
lunt atq; liberius triennio ab ybe abfuit. in eius locū felice elegerūt.
Tandem constanti pulso felice liberū introduxit. vnde pfectio ita veb emēs
exorta est vt in ecclesijs ipsis pbyteri et clerici passim necarent.

Anno mundi. 3333.

Anno xpi. 333.

Felix secundus papa natione roman⁹ pte anastasio liberū pācto ab be-
rengis pulso: ab ipsis pōnser creat⁹ vel pon⁹ in liberij locū a catholicis
subrogatū esse. licet id factū ab hereticis hieronym⁹ affirmet. cū ita statim vbi
pontificatū inijt. Constantiū magni cōstantini filiū hereticū et secūdo rebapti-
zatū pūlgat ab eusebio nicomediensi epō in aquilone villa nō longe a nico-
media. Dum aut altercatio esset et quidē magna vt dixim⁹ inter liberū et feli-
cem) arriana heresis bisaria diuidit. Felix aut postremo cū nulla in re ortor-
dore fidei recedet ab aduersarijs captus: vna cū multis secū bene sentientibus
interfici. Sepelit⁹ q; in basilica quā ipse edificauit via aurelia secūdo ab ybe
roma miliario duodecimo kal. decembrijs. Seduit aut trīmodo annū viii; mē-
ses quatuor; dies duos propter seditiōē a liberio motam.

Anno mundi. 3363.

Anno xpi. 364.

Damasus papa natione hispanus patre antonio post liberū pontificem
miliani ep⁹ fuit vir sane bonus et optim⁹ pōnser. Censuit aut ne quis
in iudicio ante factā examinationē dānaret. Mandauit em sub anarthematis
pena ne quis temerario ausu a sede romana cōcessa sumeret vsurpare. his cō-
stitutionib⁹ pūlgatis pacata tandē ecclesia damasus ocio literario telecat⁹
vitas potissimū oim qui ante se suere cōscripsit: easq; ad hieronymū misit. Thō
dicitur tñ in templa et cultū diuinū augere. duas em basilicas edificauit. vnam
iuxta theatri: alterā via ardeatina ad carthecubas. versib⁹ quoq; elegantiū
sanctorū corpora eo loc sepulta exornauit ad memoriā potentatis. Preterea
basilica quā ipse in honore diui laurentij nō longe a theatro pompeiano con-
diderat: martinus munit⁹ ornauit. vt psalmi q; alternis vicib⁹ in ecclesia cane-
rent. in finēq; eorū verba depōnerent. Gloria pī et filio et spū sancto istituit
psalm⁹ etiā hieronymi scriptis auctoritate dedit. cū pī. lxx. interprim scripta
trīmodo in pōo essent. Nā et hieronymi biblia legi cepta est: et psalmi eiusdē
fideliter ex hebraico traducti. Cū antea apud gallos potissimū in cōposite le-
gerent. Tandē cū multis p̄bros et epōs. ij. et lx. creasset moris ac sepelit⁹ via
ardeatina cū matre et sorore in basilica a se cōdita: tercio ydus decembrijs. Se-
dit annos. xix. mēses tres; dies. xj. Vacat tum sedes dies vni et. xx.

Scisma tertū fuit inter damasum et yrsicinū cū damasus electus ab pon-
tificatū obeundū yrsicinū diaconū habuit cōpetitorē i basilica quē sciam⁹
nī appellat⁹: vbi multi vtrinq; cecidere in ipso templo cū res nō suffragis tñ
sed vi et armis tractaret. Vterū nō ita multo post sacerdotū et ppli cōsensu da-
masus ep⁹ cōfirmat⁹. et yrsicanus ad neapolitanā ecclesiam traduct⁹. damasus
aut adulterij accusat⁹ publico pcelio cām dixit: vbi et innocēs absoluit. Et cō-
cordi atq; caltius diaconi falsi accusatores damnati et reiecti ab ecclesia sunt.
Cautiusq; lege est vt deinceps penā talionis subeat q; aliquē falso accusauerint.

Anno mundi. 3383.

Anno xpi. 384.

Syricius papa natione roman⁹ patre tyburcio post damasum valentinia-
ni tyb⁹ fuit. Is censuit monachos quorū vita pbata ēē: posse sacris ini-
ciari. a primis ordinib⁹ vsq; ad epātum. censuit item ordines p intervalla dā-
dos. a primis ordinib⁹ p̄bros qui in vbe erant venūt cōmunicare cū fidelib⁹. p̄b-
nites aut et redeantes ad gremiū orthodore fidei recipiēdos esse si mona-
steriū ingrederent atq; ibi ieiunijs et orationibus se toto vite sue tpe macra-
rent. Quācū siquidē tum demū ab ecclesia recipiebāt. vbi de optima vita eorū
constaret. Cōsecrari aut p̄bbyteri ab epō nō censuit. Instituit itē vt dēq; eorū
aut viduā aut secūdā vxorē dimitteret ab ecclesiastico officio pelleret. hereticos
quoq; p inanis impositionē recipiēdos censuit. Syricus vō composuit ec-
clesie rebus. ac creatis sex et viginti p̄bbyteris: diaconis sedecim: epīs duob⁹
et triginta: ex sacris ordinibus quinquies habitis. Moris ac sepelit⁹ in cimite-
rio p̄ncipalle via salaria. 8. kal. marcij. Seduit enim annis. xv. mēses. xj. dies
quinq; et viginti. Vacat tum sedes dies viginti.

Linea sumorum pontificum

Felix

Damasus

Syricius

Iulianus galli cesaris germanus. cum solus in impio romano constanti⁹ augustinus fuit morum iulianus pariter suus. quippe qui et constantis patris constantini frater natus erat cesare creatus. In gallias seditione quorundam tyrannorum tumultus misit: tradita in infamiosum sorore: a quo modicus copios apud argentum cum gallie verbe ingentes alamanorum copie extrinse sunt. rex nobilissimus capitis: gallie restituit. Sub moribus ultra ibidem germani. neque nullo postea germani etiam exerceat. galliarum pfidio tollerent. plenus militum sacris est augustus quo audito constanti⁹ apoplexia obiit. hoc aut morbo direte medica bosem interisse ob dolore aut grave cogitatione in qua rebellare iuliano incederat. Vi aut erat iulianus. egredi⁹ re publica insigniter moderatur⁹ si p fata licuisset. Liberalibus disciplinis appime erudit⁹ grecis vocator. facidia ingenti⁹ p p mpta meoie tenacissime. s amicos liberales. pumcialibus infusissim⁹. glorie cupidus. Et tunc hec oia ad extremum evertit dux christianos psequens. Callidior tunc ceteris p scator no mis neq tormenis primo s p muis honoribus bladicis p s uationibus maiore fere populi parte q s i atrocior fuisse elicit. Erunt aut ne christiani auctoritatem gentium studia adirent: neque schole nisi his qui teos deasq venerantem patrent. Sunt q scribitur huc antea clerici fuisse postea a fide nra defecisse: unde bosem apostata vocant. hinc reru publicaru ponti⁹ ingenti apparatu partibus intulit bellu. assynag populat⁹. reneatq victor dux se incolu⁹ p ligs in scruit hostili manu intersect⁹ est. 6. kal. iulij impij anno septio etati altero t trigesimo

Iulianus gentis patre varramano incolae agri singidonensis pumice panno me. hic fuit insignis corpe letus ingenio litaru studiosus ad obmendum imperiu. co sensu excreta lea⁹ est co medatione patris militibus q sua notior. Imperator aut ab exercitu elect⁹ non prius p fiteri imperatoris uome voluit: q s eos colamarit se christianos ee. quib⁹ collaudans t imperiu suscepit t exercitu e mamb⁹ barbaros liberavit: postea turbans reb⁹ exercitu quosq inopia laborante: pro a peris atq: altero plio vict⁹. pace cu Epapore necessaria quide sed ignobile fecit mutas simib⁹. ac nonnulla impij romani pre tradita. qd ante eu amiss. ecc. t viginti duob⁹ fere et quo romanu imperu conditu erat nunc accidit. Tandem illincit petens in gallicie simib⁹ repenna morte obiit. vir alias neq iners neq imprudens. Abulit eximiatu optinans nimia edulitate. alij odore cubiculij qd ex recenti tectore calas graue quiescentib⁹ erat. quidam miserate pmanat quas graui frigore adolere multas inuenerat. Decessit imperij mense septimo quartadecima kal. marcias. etatis vt qui plurimu vel minimu tradidit tercio t trigesimo anno: qui p p rta natura admodu liberalis fuit.

Ulricus augustus appellat⁹. anno ab vrbis condita millesimo ceterimo nono decimo. frenu valente constantinopoli in comunione regni assumptu. q cu sibi iuliano angusto christiani tati integra fides gereret. iussus ab impatore sacrilego aut imolare idolis: aut milicia excedere sponte discessit: nec mora iuliano interfecto. iouinianusq mortuo valentinian⁹ qui p n o se christi amiserat tribunatu in lo cu psecutoris sui accepit imperiu. postea vo imperij sui anno tercio: gratianu filiu nec dux bene pubere botanu socru s t vxoris angustu creauit. p p copu viru audace apud constantinopolim tyrannide iuuades res nouas moliente mira celeritate opprimis. Valens interea ab eudoxio amiane bereleos epo baptiz⁹. in tenuissima beresim dilapsus nostros psequit t in exiliu pellit: mortuo pferam anastasio: quo viuete res christiana fex t. xl. annis iustitice sustentat⁹ est sed frams auctoritate copressus est. Valentinian⁹ quoq satorones getes in litorib⁹ t paludib⁹ in vijesitam romanis simib⁹ eruptione me ditare i stram cor simib⁹ oppressit. Deniq anno imperij sui vndecimo cu farnate sele p pan nomas diffudissent dum apud brigione oppidu quador legationi respo dret anno e⁹ quito t quingagesimo subita effusione sanguinis que grece apoplexis vocat⁹ voce amissa sensu integer exspirauit. fuit aut impator egregius vultu decens: solerti ingenio: aio grans: sermone cultissim⁹. infestus vicijis inaric auaricia: ad loquedu parus: scierus: vehemens t t.

Ualens imperiu oienis quor⁹ annis valentiniano mortuo tenuit. gratiano valentinianu filio i occiderat parte regnate. q sibi valentinianu frem patruu admodu sociu creauit imperij. Valens aut a ludo constantinopolitano re baptizat⁹ hostili in modu nro pseques. neq illis quide parces q in heremo erat: lege data vt monachi militaret. neletres p tribunos t milites subib⁹ iussit intertia. quoz innumera multitudo p vastas tuc egypti solitudines diffusa quib⁹. papuce apud miram martyrij plectuta palma. tum gothi sedib⁹ eius pulsi p oes se traqas effundit. obiit⁹ dum valetre cu exercitu parat: sed sero ab calio epo s t monachos reuocari pcepit. Ipse cu sagitta laua⁹. versutus in fuga ob dolore in mui sepe eqno labere atq i vltissima casula deponat⁹ esset: supmientibus gothis augeis supposito coecernatus est quarto imperij sui anno. beceru pno gorb⁹ clades romani imperij ac totius italie fuit.

Linea Imperatorum
Iulianus

Iouinianus

Valentinianus

Valens

Sexta etas mudi

Nicolaus eps

Donat hereticus

Maccedoni hereticus

ra in tercia comenat est. et ut ferunt dictonatus est curus libellus vique hodie in scolis a pueris legitur pua ma rudimenta grammatice discantibus.

Iulianus impator vanitati magice dedit erat et ut nris stomachu faceret iudeis templu hierosolymitanum reuere reftitute conarent. vey no ita multo post terremotu templu cozzues et multos iudeos simul oppreffit Sequenti aut die incendio diuinitus imiffo et terrameta ipfa fupmpta sunt et eo miraculo multi iudei puerini ad fide xpi venire. Penbuit quide iulianu fagitta ex incerto miffa traflicu fuffe: eundeq ex damafle manu ad celum extenfa vifit galilee vifiti. Ma xpi galilici appellabat et fabri filium.

Jobanes et paulus

Iobanes et paulus xpianiffimi viri fies romani piffufiterat. hoc ano a qda therenciano campi ductore capti apd romanu urbe post inuera verbera miffi iuliano fexto kal. iulij palma gladio cedete adepti sunt. et i fonea dom abfconditi. dices eos i cenlu miffos tade a filio ei obfelfo manifficanti pi cu filio fide recepit.

Gordianus et epimachus viri pclariffimi et ipfi fies hoc tumultu rome i via que latina mifcap mar tyro coronant. quoz prior p uois xpi pfeffione diu plubatis cenis poftea fexto idus maij capite trucas et pectus corpus eius ad canes nocte a familia eius fepultu est.

Elianu in fuper virgine romana idem facilegus iulianus tam diu plubatis cedifecit: donec et ipfa fpi ritu emiteret. Demetria item romana virgo fub hac pfeccunone rome martyro coronata est que cru deliffime verberata. x. kal. Julij. fpiritum emiffit.

Oftantiffime fumpfit. hic est ille qui belene loci offendit in quo crux fuit abfcondita et ob eius macta la gloria eius femp auniacare pofuit quodbre a paganis captus cruci affixus est. Et ppter ea ab ipfo (ut euulsi afferunt) cruciferoz ordo initu fumpfit. de quo inferius fub Innocentio quarto.

Nicolaus ex illuftri pfpia ori cuis parere vrbis licet. Is puer cu lacte matris aleret: bis in ebdomada quarta et fexta fenta femel vbera fugere cepit. inde bone indolis adolefces orbat parentib. inter cetera virtutis fue opera hoc innotadu pegit. Nobilis qda coucane? ei? ob inopia tres filius inuiles pffu tuere incedebat. qd vbi vir fance? coepit. miferitimo boi codoluit. Noce fumes amu no modicu p feneftra dani intro. pceat quo regto pama filia nupit tradidit. Idē de alijs fecit. poftea mitorz eps elect? oem humilitatem feruiss; alacer erat in exhortatio: feuerus i corrigedo: mulieru colloq abborrens. inde miraculis chorufcare cepit: ne dnu apud fuos vera apud exteros. vt q nome ei inuoca uerit leuame fuit: ne pieque in pcellis ac naufragijs aquaru. Tandē gradiens et plen? dieru morte adfefe cernies ozare cepit: videns angelos ait. In te dñe fpe aut. poft eno dices. In man? tuas re. deo aiām tradidit. ad cui? ramba olea p nupite ferit q egroti illi fanitate recipiebāt. cui? fcti. 8. id? cecibus celebrant.

Donat hereticus nante abhera quo tonatife heretici nomen fumpferit. hac miferitima tempeftate vixit q ex nimidia veries multa catholicos feri pfit et tota pene affines atq iudei fua pchifera pfualio ne decepit. cui? erro: fuit q filiu pie nimoz ee dicebat et fpiu fcti filio iun ore necno et catholicos ee reb a pizados. tenui ti e carthagine ai multo probz pulfifus est. Scripfit multa et maxime libz de fpiu fcti arriana doctrina cotinētem.

Eunomus alter hereticus bis tptib? fuit. vii eunomus amu heretici vir corpe et alo leprosis. nec fce? in ten? qua eret? morbo regio cozept? qui cu pimus arriane pfidie fectaroz fuiffet alia qz adiecit? diffentiant falfitate. affirmabat i reb? oib? et filiu diffimile piz et fpiu fcti ai pie et filio nil habere conuue.

Macedoni? qz que nri ante erroze cofitanopolita m epiu fecerat. ab arriano expellit qz filiu pzi fitem fatabat: h? fpiu fcti no fce? atqz illi blafphema ret. et multa fcdala potant a q macedoniam hereticu.

Donat gramaticus et no min? hereticus et dicitur.

Qua pbs dñi hieronymi pceptor rome tus insignis plurimu fuit q inter cetera in tercia comenat est. et ut ferunt dictonatus est curus libellus vique hodie in scolis a pueris legitur pua ma rudimenta grammatice discantibus.

Iulianus impator vanitati magice dedit erat et ut nris stomachu faceret iudeis templu hierosolymitanum reuere reftitute conarent. vey no ita multo post terremotu templu cozzues et multos iudeos simul oppreffit Sequenti aut die incendio diuinitus imiffo et terrameta ipfa fupmpta sunt et eo miraculo multi iudei puerini ad fide xpi venire. Penbuit quide iulianu fagitta ex incerto miffa traflicu fuffe: eundeq ex damafle manu ad celum extenfa vifit galilee vifiti. Ma xpi galilici appellabat et fabri filium.

Iobanes et paulus xpianiffimi viri fies romani piffufiterat. hoc ano a qda therenciano campi ductore capti apd romanu urbe post inuera verbera miffi iuliano fexto kal. iulij palma gladio cedete adepti sunt. et i fonea dom abfconditi. dices eos i cenlu miffos tade a filio ei obfelfo manifficanti pi cu filio fide recepit.

Gordianus et epimachus viri pclariffimi et ipfi fies hoc tumultu rome i via que latina mifcap mar tyro coronant. quoz prior p uois xpi pfeffione diu plubatis cenis poftea fexto idus maij capite trucas et pectus corpus eius ad canes nocte a familia eius fepultu est.

Elianu in fuper virgine romana idem facilegus iulianus tam diu plubatis cedifecit: donec et ipfa fpi ritu emiteret. Demetria item romana virgo fub hac pfeccunone rome martyro coronata est que cru deliffime verberata. x. kal. Julij. fpiritum emiffit.

Oftantiffime fumpfit. hic est ille qui belene loci offendit in quo crux fuit abfcondita et ob eius macta la gloria eius femp auniacare pofuit quodbre a paganis captus cruci affixus est. Et ppter ea ab ipso (ut euulsi afferunt) cruciferoz ordo initu fumpfit. de quo inferius fub Innocentio quarto.

Donat gramaticus

Gordianus et epimachus

P Erbe tpa apud atrabatas vera lana de nubib⁹ pluuię mixta deflunt cōstātinopoli grando mire ma
gnitudinis decidēs nōnullos boim cecidit. et terrimotus p orbem factus est. Et repestēte aghana
reis rex gothor xpianorū gēte sua crudelissime psequit^r et ad coronā martyrii sublimauit. Burgundio
nū qđ pluig⁹ lxxx. milia armatorū rēbū fluminis incederūt: qđ tñ nō multo post tpe xpiani effecti sunt.
Post illa tpa sub impio valens gens bunorū diu inuacessis secūda monib⁹ repentina rabie parata: et exarsit
in gothos: eosqđ cōturbatos ab antiqđ sedib⁹ expulit. Gothi trāsito danubio fugientes. a valēte sine vlla
foderis pactione intercepti sunt. Deinde ppter inuolcrabilem auariciā maioriū duos fame compulsi in arina
surgētes: victo valēte exorati se se p tracias insudere: oia cedib⁹ incendij sūqđ vastitēs. Deniqđ penenib⁹
gorbis vt eis epōs mitteret a quib⁹ fidei rudimēta susciperēt. valens doctores ad eos antiani dogmatis
misit: sicqđ vniuersa fidei gens effecta est ariana. Gothi vō impatore ocafo iam secuti ad vrbem ppetant
cōstantinopolitanā vbi adhibe dūca angusta valentis vxor multas pecunias plecti largita ab vrbis va
statione hostes submouit: regnū cōgnatis fideliter seruauit.

Q uentat es genē que p gētica dicta est gothica a scythib⁹ originē habuisse. Scythas vō primos eē
cui europa sub septemione et ad tanays limitē scetos ac paratissimos admortem. et supiores sedibus
ostrogothos. visigothos inferiores: hos ab occidentis: ab orientis illos plaga tu quam vanti habitarent
fuisse in patria appellatos. Sunt autē hūi et ipsi scythę. Sed eo quā gothi efferaiores: quia monib⁹ ri
phens propius inuolentes magis septemionū rigoribus exponant.

B asiliū magn⁹ cesareū capadocē (qđ p^r maza vocabat^r) epō et monachorum
multorū institutor et pater. Vir certe oī sapia oīqđ virtutē dispiciat^r p beccpa
mirabiliter effulsit: qđ inter cetera sue virtutis et scitans monimēta iuuenē quē
dā (ob amorē puellę diabolō obligatū deo recedant. et obligatiōnis sue carā
sibi reddē impantē: qđ egegr⁹ doctoz habere^r et eunomiū egregios libros edī
dit. Scripsit et libru de ipsanaco: et monachoz instituta atqđ alios dicens et va
rios tractatus edidit. Monachoz ordinē in greca instituit. qđ et regulā appro
batā tradidit. Obijt deniqđ scilicet pater sexto imperij valentiniani anno dic pti
mo incensis ianuarij multis miraculis clar⁹: in eorū vitę sue omib⁹ derelinque
qđ sim opationē spūsancti vniūt. Duos habuit fratres gregoriū et petrum viros
doctissimos. gregoriū erat ab eusebij tpi⁹ aliqua volumina. Basiliū autē cū gre
gorio capadocia genuit vt ait eusebi⁹: ambo siue nobiliss⁹ abo artemis erudit.

Gregori⁹ nasyansen⁹

G regori⁹ nasyansen⁹ epō qđ basiliū ad monastēriū pduxit tu diuinit opibus
diceronyni pceptor. his dieb⁹ ob scitātē eruditiōnē et eloquentiā maximo
in pao cū fuisse dicit: multa scripsit: maxie vō in lau de apriani abianafij max
imi phi. Scripsit et eunomiū duos libros. cōtra iulianū impatore libru vniū
laudauit et nuptias et virginitatē exanero versu. lauauit et pstantinopolitanos
ab heresi rōnib⁹: et suo elegantiūmo dicendi genere. in quo polemiconū virū elo
quentissimū secut^r est. Is postremo dūs senex admodū eēt: successore sibi cōligēs
ruri vitā monachi duxit. Basilius autē sub gregorio hic vō sub theodosio postea
morē. Epiphani⁹ qđ apud salaminē epōs hereses eos elegantiūsimis volumini
bus impugnant. In extremisqđ senectute cōstitutus varia condidit opuscula.
monēs deniqđ vt sanctus quarto ydus maij

Basiani

M acharij duo in syria bti antonij discipulū magne
causēs tūc erāt. quoz alter in supioze: alter in in
ferioze habitabat heremo. cor vitā ac alioz patrū vitre egypti pūmice dicit^r hie
ronym⁹ cōscripsit. Balanor qđ scilicet abbas p hoc tpa apud cypru insulam
nō longe a salamina vrbē vt sanctissim⁹ viso antonio post asprimā vitā. xij. kal.
nouēbris die obiit. Eriam itē ex senatore romano monachus vitā et miraculis
clarus in palladio theodosij principis sublimis ad heremū scythie pexit. iura
voce sibi dicentē. Eriam si vis salu⁹ fieri fuge hoies et tace. Ideo in senectio xpi
anno vitę sue nonagesimo quinto dormiuit in pace. Pastor itē postea matre suā
in heremo nūqđ videre voluit.

Abana capadocia

P apbna⁹ qđ abbas apud thebaidā thasim
impudētissimā meretricē ad xpm puerit cū bti onufri
vitā cōscripsit. tandē vidētib⁹ monachis ab angelis
in celū susceptus est. Agathonē abbātē etiā eo tpe fuisse dicit^r qđ p tricennū la
padē oīc deulit vt silētiū virtutē pape mereret pluresqđ alij anachorite puerit.

M aria egyptiaca meretricē pmo appellata: tandē scitans et pnic ac plenerā
pae exemplū. quadraginta cū septē annis in heremo puias arctissimā pēgit
secum duos panes: exportās vitra iordāne qđ post modicū arefacti quasi lapides
obdurauerūt et qđ modicū ad aliqđ annos comedēs vitā trālegit. Tandē qđro
nōs apud migravit ad dñm. cuius corp⁹ sōsimas scilicet abbas sepdiuit.

E phrosia qđ genere et virtutib⁹ pstantissimā in monastērio p tēc et octo
annos cū incredibili abstinentiā atqđ labore vīqđ ad trigēsimū vitę sue annū
pmansit. Hoz patrū ac mulierū cōplurimoz vitā et cōuersationē heremiticā
diuus hieronymus eleganti stilū cōscripsit.

Anno mundi. 5595.

Anno xpi. 394.

Anastasijs papa natione roman⁹ patre maximo: post syrtani pōnificē in
peratē gratio vrbis rome ep̄s creaf. qui pōnificatu into rei diuine ca
ues: cōstituit ne sacerdotēs villo modo sederēt. sed curi venerandi flarent
cū sacri euāgelij aut canerēt aut legerēt i ecc̄ia dei. Nunc peregrini marum
aut i rāsum arimū in clerū reaperent. nisi āngs ep̄os p̄se ferret arographa.
hoc aut factū esse aut p̄pter manicheos qui tū in africa magno in peto erat
z ad corripēdā fidē de suis quos vrbis iunebat. Cōstituit itē ne rebiles
z mania: nunc aliq̄ mēbro carētes in numerū clericoz reaperent. Basilica q̄s
(que crescentia vocat) in regione scāda via inauerit z dedicauit. Tandē vbi
et sacris ordinatiōib⁹ bis in vrbē niese decēb⁹ habitis: p̄byteros octo: dia
conos quicq̄: ep̄os decē creasset mori z sepelit in cimiterio ad vrbis pilcatū
5. kal. maij. annos 60 tres: dies. x. sedit. Uacat tū sedes dies vni z. xx.

Anno mundi. 5603.

Anno xpi. 404.

Innocētijs huius noīa prim⁹ papa natione albanus p̄re innocētijs parti
teeps theodosij t̄por fuit. hic laic⁹ fuit z multa ad religiōē p̄uēna trā
quillitate impij z benivolētia p̄ncipis vsus mēditatus est. Cōstituit enī vt
sabbatho ieiunij celebraret. Et q̄ tali die x̄ps in sepulchro iaculset z a⁹ disci
puli ieiunassent. De iudeis q̄s z paganis decem monachis regulas quasdā ti
lit. voluit vt ecc̄ia semel cōsecrata: amplius nō cōsecraret. Catap̄zillas autē
hereticos quoz auctozes vt diximus fuere mōtanus p̄scia z maxumilla ab v
be expulsi. De cetera q̄o pelagiū monachū z celestini hereticoz dān aut co q̄
liberū arbitriū diuine gr̄e auferret: z q̄ diceret ad implēda diuina iussa a v
lūta nē p̄ se sufficere eē. Basilica vō gernalij z p̄bali dedicauit. vestime mu
lieris impēsa struxit z ornatā. Cōstituit itē vt singulis solēiōibus festis i eccle
sias ante facti receptionē pax t̄picois daret. demū vbi p̄ sacros ordines q̄ter
in vbe habitos. p̄byteros. x. diaconos. xij. ep̄os quoz z quinquagita creaf
set p̄ diuersa loca. mori ac sepelit in cimiterio ad vrbis pilcatū. 5. kal. augusti
sedit annos. xv. mēses. ij. diebus quinq̄. Uacat tū sedes dies. ij. z. xx.

Zosimus papa natione grecus p̄re abrahā post innocētiū mortuo theo
dolio archadij z bonozij qui p̄nti impio succedere t̄pib⁹ fuit. vir quidē
sanct⁹ atq̄ optimus in multa rerū p̄urbatione rem diuinā nūq̄ omisit. Con
stituit enī vt diaconi diuini celebraret leuas rectas haberet linostimis. Decē
fit item vt in parochijs cerei sancto sabbatho benedici possent. Libere autē in
publico clerics vctur z potius publice venderet. In cellis fidelū id fieri posse
nō negant. Vctur etiā ne serui in clerū reaperent q̄ bimusemōdi viros libe
ros z integros esse oporteret. f̄rūt tū zosimū iussisse ad carthaginēse cōcilij
fauitū c̄pm dēdij vrbis rome p̄byteros vt ostēderet nil vlt⁹ publice agi
debere sine cōsensu ecc̄ie romane. Et zosimus creati in vrbē rome p̄byteris
decē: diaconis trib⁹. ep̄is octo. mori ac sepelit via t̄birnina apud corp⁹ bea
ti laurentij martyris septimo kalendas ianuarij. Sedit annū vni: mēses tres
dies duodecim. Uacat tū sedes dies vndecim.

Anno mundi. 5615.

Anno. 414.

Bonifacius primus papa natione roman⁹ patre iucundo p̄bytero bono
rij t̄pibus fuit. quo pōnifice creato orta tū in clero sedino est. Itaq̄ dñs
bonifacius in basilica iulij vrbis rome creaf. Eulalius in cōstantiniana basili
ca pontifex electus huius t̄pam obicē. Et hoc quartū ecc̄ie scisma fuisse dici
tur. Qd vbi bonoz⁹ (qui tū mediolan⁹ erat) intellexisset instante placidia cū
filio valatimano ambo ab vbe pellunt. Reuocat tū septimo mēse post bo
nifacius. z solus vrbis p̄fessū constituit. Qui postq̄ pōnificatū pacifice ade
ptus est. Eothenis pape decētū cōfirmavit ne uulher vlla aut monacha suira
tū palā amectaret: aut thura contingeret aut adoleret. Nunc aliquis sacer
dos ante annos. 30. ordinēf. Nunc seruis aut obno⁹ vel oberet in clerū re
aperet. Voluit itē ne absentes in iudicio villo modo aut accenserent aut dam
narent. hic inter cetera condidit oratorij in cimiterio sancte felicitatis: marty
ris. eiusq̄ sepulchzū ornatū marmoreibus z argento. Itā z patēā argenteas
libatū. x. Bonifacius aut vbi et sacris ordinibus semel habitis: p̄byte
ros z ep̄os creasset. mori ac via salaria sepelit apud corpus sancte felicitatis. 8. kal. nouemb⁹. Sedit
annis tribus: mēnsibus octo: dieb⁹ septem. quo mortuo clerici quidā eulaliū statim ad vbe reuocāt: q̄ vel
indignatione vel cōtemptu rerū humanaz reuocationē spernēs anno post bonifaciū moriunt.

Linea Bumor
pontificum
Anastasijs

Innocentius

Zosimus

Bonifacius

Gracian⁹ valentiniani senioris filius post morte valentis sex annis imperat⁹ tenuit; ipse id dudum ante cu patre valente et cu valentiniano fratre regnavit. vir ab ipsa adolecentia sua milita strenuus et religione clarus. admodu cum imenis cu inestimabile multitudine hostiu romanis infusum finib⁹ cerneret; hinc xpi poenitentia longe impari milita numero sese in hoste cedat. Et continuo apud argentinam oppidu galliar⁹ formidolosissimu bellu incredibili felicitate cōfecit. Nā plurib⁹ rex. milia alemāno; minime romanor⁹ detrimēto in plio inirefecta narrant. hoc deniq⁹ et recta fidei cultura tribuit. Cū ambrosi⁹ eps fuisse elect⁹ vniuersa statim italia ad rectā fidē repullulauit quo pacto catholicoz tēpla destruita sitantare fecit. Porro gratian⁹ cū aduenerisset rbraci⁹ daacisq⁹ tāq⁹ gentiles terras possidētib⁹ gorbis et republicā in maximo discrimine videret theodosiū ab hispania fauētib⁹ ciuētib⁹ apud siraniū pūpūmā induit; cūq⁹ annū teretiū et magesimū agētib⁹ oriētib⁹ et thracie finib⁹ impio pfect. Is oēm fidēciā suā ad opem xpi referens maximas illas scythas formidatas ciuētib⁹ etiā alexandro magno; alios hūicos gothos inuicēnter aggressus magnis multisq⁹ plijs vijs. vrbē cōstantinopolitanā victor intrant. Icto annu archalarico rege gothor⁹ federe; Interi⁹ vō maximi⁹ britānia tyrāide occupāe ac i galliā trāiecit apud ludumū granatū interfecit; etatis nonē et. xx. annos habentē. quare valentinian⁹ iunior frater metū pētruit ad theodosiū in orientē fugit et paternā pietate suscep⁹ est. fuit autē gratian⁹ lris baud mediocriter in fūit⁹. carnē facē pbare; ornate loq⁹ parē; cūb⁹ sōnq⁹ ac libidinis victor.

Theodosi⁹ senior⁹ genere hispan⁹ gent⁹ pte theodosio matre terminat⁹; in interfecto p maximi⁹ gratiano; impūi romani odib⁹ obtinuit sol⁹. māsicq⁹ in eo annis. xj. cū tā in oriētis pnb⁹ sex annis gratiano vniētē regnāset. qui etiā singulū celeritate et pūlio vlysi. in apūmū tyrāniū gratianū interfecit; eor⁹ apd galeā occidit. hāc calamitatē in axio ipū martin⁹ vir fassim⁹ an pūterat dus britāniā mīditant⁹ capijs spoliat in italīā sūis sacq⁹ vctur⁹. Theodosi⁹ q⁹z diuino auxilio fies et andragatiū in axio conuēt⁹ et victorē cūstidē tyrāniū filiū et ardogastē q⁹ valentinianū inuicē apud viennā et dolo strāgulant ac eugeniū tyrānos mira celeritate vlysi opprimūt. fuit autē theodosius pparator; reipublice atq⁹ defensor etim⁹ morib⁹ et corpe trāiano similis qm scripta vctur⁹ et pūne reuocent. Et cūm hīs itaq⁹ accedit ad disciplinā militārē laus ingenij q⁹ plurimū valuit et religiois. Nā cū mediolanū ingredi eccliam vcllet mysteria vlysi⁹. pūb⁹ ob qdā faciū (vt fieri solēt) ab ingressu ecclie nūi pēniteret; et ita equo afo nūit vt vlyso ipū ambrosio q⁹as egerit atq⁹ penituerit. hūc sociatū i diuigio flacilla fuit ex qua archadiū et honorū genuit. itaq⁹ q⁹z scissimū annū agens etatis i pace apd mediolanū reb⁹ crecessit diuinitis republiā qm filijs reliquies corp⁹ et eodē anno cōstantinopolim trāstū atq⁹ sepulū est.

Archadi⁹ theodosij magni filius augustinus in orientē factus. honor⁹ frater eius in occidēte cōmune imperiū diuersis mī sedibus tenere cepērūt. vixit archadi⁹ post pūis crecessus annis dnodccm. verū q⁹z pater eor⁹ theodosi⁹ si ipso adhuc adolecentulus tres duces reliquit viros potentissimos q⁹ ciuā ge rerēt. reliquib⁹ missimū q⁹z orientē. siluonē q⁹z occidēte. galdonē qui affricā regerent qui tēnceps cupiditate imperiū i mōi spētis pūmilitis regnū occupare conati sunt. Galdoni res nonas in affrica molēt⁹ maseleger frater ei⁹ crudelitātē veritus hoicem fugat. q⁹z vel dolore al vel veneno post moriē. ad afeleger tāta victoria elat⁹ cū nec reo nec hoib⁹ parceret a multib⁹ occidit. Rustin⁹ vō ab archadio opprimūt. Siluonē q⁹z occidens tūtoz impetū collaroz⁹ beneficior⁹ imētoz et affinitatib⁹ i socer extabat honorū. Regnum i ipse euechio filio affectas; ingēta rei publice inuulit mala. Nam sepe cū telere possit barbaros fouit eos. sepe alanciū cū suis gothis viuit. Tandē a gorbis superatus cū auxilia postulat. Insuper in dignatus duces misit qui enim interficerent.

Honorius archadi⁹ pūien frater; vir morib⁹ et religioz theodosio pūi cōsimilis. Is pūncipatu suscepit dus vires recipi. quotidiānis cerneret la befecant inuicē odes vlysi strenui et bellicosimū pūstantū comitē ad gallias cū exercitu misit. tēinde et galliā pūad i germaniā suā cūtoz gaudio sociant. ex qua valentinianū filiū cōstāciū genuit; qui postea reipu. imperij gessit; inde et apud rancimā in regni cōsortiū adfuit; qui nec diu i sepe mētib⁹ euoluit et bac luce subtractus est. Inter hec placida augusta a fratre honorio pūlā ad orientē et domitio et valentiniano filijs pfecta. a theodosio augustinū archadi⁹ alterius germani sui filio honorificē suscepit est. Honorius vō postq⁹ cū minorē theodosio germani filio annis quidecū impāsser cū is ainea cū fratre annis duob⁹ regnāset republiā vt ciuiterat; pacatū reliquies apud vrbē romā vira exemptus est. corpusq⁹ ei⁹ iuxta beati petri ap⁹l⁹ atrij in mausoleo sepulū est hūc soboles nulla sunt.

Linca Impe
rator⁹
Gracianus

Theodosius

Archadius

Honorius

Berta etas mundi

Sanctus ambrosius

diq; dulcedine contemplerur. Scriptis em̄ em̄cāsanis libros quoz sententie sunt fidei ⁊ eccle firmis-
sime colūne. In quib; romana relictet fides: q; inter scriptores latinos quasi quidē flos em̄icit. **O**bjē-
tiq; hic sanctissimis p̄fcul fecundo nonas aprilis.

Martini monachi ⁊ ep̄s tironēsis vtr sanctitate ⁊ pietate clarissim⁹: q; fabau
medie p̄anoni⁹ oppido om̄idus: ⁊ in italia nati id est p̄ap̄enutrit⁹ cū patre
suo tribuno militum sub ostiāno ⁊ postea sub iuliano impatore militauit quib; in
nitus. tpe vob; hiemali p̄ortā ciuitatis ambien̄sis transiēs paup̄i obui⁹. atrept
ense clamidē q; si sit sola superat in elemosynā largit⁹ diuisit. In qua nocte seque
te xpm̄ vidit vestitū. Relicta milita ad bilarū pietatē em̄cē ep̄m̄ p̄rentē se ex dis-
capline subijciens. ubi postea monasteriū cōstruxit de quo in ep̄m̄ tironēsis affū-
pius est. Cuius deinde vita tātis extitit glorioa miraculis vt post ap̄los null⁹ ⁊ eq̄
paret. cū tū mortuoz (more xpi ihu) meruerit esse suscitator. Tandē anno p̄mo
tp̄ib; anastasijs p̄ontifis apud cam̄dē vrbe tercio ydus nouēbris erat v̄o sue. 81.
migravit ad dñm. Cuius exequijs cū diuus ambrosius miraculose interfuisset.
⁊ eius scitaret ⁊ virtutē didicisset. de eo ait. beatus martin⁹ p̄p̄iani erroris tepla
desinit: v̄nilla pietatis cretat: mortuos suscitauit: ab obsecris corpib; demonia seua excludit: ac v̄arijs la-
borantes languorib; salutis remedio subleuauit: q; ita p̄fectus est vt xpm̄ testat⁹ in p̄am̄p̄e tē.

Theodosi⁹ impator p̄ hec tpa sedus cū athanarico rege gothoz ex tēplo p̄eissit athanaricus cōstātin⁹
b em̄ intrasset. ⁊ tā edificia ciuitatis q; exornati ad diem festū pplē frequētia cerneret: deinceps āngaroz
regiā ingressus obsequia officiaq; diuersa p̄p̄ueret: sine dubio inq̄t. de terren⁹ est impator. Cōtra que dāq;
in an̄ leuare missus fuerit: ip̄e sui sanguis re⁹ em̄stat. Nec mora tū sup̄ueniēte valitudine reb; humanis q;
cessit. cui⁹ exequijs tū impator ip̄e p̄cedēs digne cū tradidit sepulture. ac v̄niuerse gothoz gentes reges defu-
ero aspiciētes virtutē beniguitatēq; impatoris theodosij romano sese impatori dederunt.

Claudam poeta

Claudian⁹ poeta natione hispan⁹ bis tp̄ib; apud
claudianū scz maiorē ⁊ minorē edidit. In q̄bus certe
multe extant sine celebres ac notabilia p̄uerbia. Libz
q; te theodosij laudib; versib; exarati ferūt. In ei⁹ itē
laude claudiani poetē carmina extāt. Om̄niū dilecte
deo nbi militet ether. ⁊ p̄iurati v̄niūt ad clastica v̄erū.
Pudentiū etiā poetā xp̄ianū virū v̄nig secularium
lifarū sanctissimū p̄ hos dies clarissime tradit qui
⁊ nōnulla in diuinis laude dignissima cōposuit. te au
mero cor erat liber te martyrib; nris. de origine peccatorū. exameron de trinitate ⁊c. atq; aduersus simacū
idola defendentē libz cōposuit ⁊ quedā alia.

Is tp̄ibus fuit appollinaris laodicee syrie ep̄s vtr sane in disputādo vebemēs ⁊ ita acutissim⁹ ausus
fuit dicere corpus nō aiam a dño in dispensatione susceptum. postea v̄o cum rōnibus v̄erget ait eius
quidē habuisse aiam. nō tū ex ea parte qua rationabilis est sed ex ea solū qua corpus v̄niū reddit. Rō sup̄
plemētū vero rōnabilis partis ip̄sum verbū dei fuisse p̄hibeat. que quidē suā ⁊ a damalo ar̄e ⁊ a pe-
tro alexandrino ep̄o explosa est. bine appollinarisē originē habuere.

Martinus ep̄s

Prudentius

Sanctus Hieronymus

manu. Impossibile est de isto viro cuius distinet vite et illi moribus retinere oia. quada die aduersperante cum beatus hieronymus cum fratribus ad lectionem audiendam sedisset: subito ingens leo tribus claudicans quarto suspensus pedes super obij claustra ingressus est. qd viso freres perterriti. ipse veluti aduersum hostem intrepidus obuiant. leo priusquam habebat pedes obtulit plantam iuluerat a semet. adhibita cura de lesum iauo ualuit. Inde cepit inter eos vltro atrox qm domestici asal edimozari. Tandem diu hieronymus apud beate palestine ipse bonorum et theodosij minoris explicit nonaginta et octo vite annis ad xpm migrant.

Paula watrona romana mulier sane fastate admirabilis: et diu hieronymus in xpo filia atq; discipula: hoc anno quo et sanctus martinus crastis sue. 36. leuato kal. february apud bebletem in pace dormiuit. Cum quidem dignitate monasticas conuersatione: desertione parrice ad bierosolyma pfectione. diuina ipse hieronymus libello quodam ignis effert laudib. vbi etiam pegrinatione p loca sancta humilitateq; ac conuicia pmissa in pauperes beneficentia: mercedibile patientia: hospitalitateq; ac fide aduersus hereticos pstantia. et ad extremum eius felice exitu. et in exequijs sanctorum cursum narrat. eo i libello ipsius filia eusebius et virtutis beate colofat. Eam tenens paula ab agamemone rege pducta q troia delectat transire origene ait: que tradita sunt viro clarissimo iuliorum familia peccato. In cuius tumultu tale insensit carme. Respicias angustia precia rupe sepulchru. hospitiu pauli celestia regna tenentis te.

pelagi hereticus

Jobanes crisostomus

editi opuscula s; de monachorum habitu. Collatores patrum egypti cum eis q; habebat digessit. De distinctione monachi ac sine. De pugna carnis aduersus spm. De tribus antiquis monachorum generibus. et quarto nunc exorto similiter pteratq; alia.

Paula romana

Alexius

Cassianus

Berta etas mundi

Concilium constantinopolitanum

iam grandis nati cum primis elementis didicit vt clara quedam opera in mathematicis scriptis. In psalmis quoque et in euangelio mathei et iohannis et contra arianos multa edidit. Addebat enim precibus studia et laboris: continuasque vigilas: vt quod alijs visus illi conferret auditus.

Radagaisus rex gothorum

quo cum fame et siti cohererent. Rex solus spem fuge sumens: captus a romanis in vincula coniectus: ac paulisper retentus vita priuatus. Tanta vero multitudo captiuorum gothorum fuisse fertur: vt in viliissimarum pecudum modum: singulis aureis passim greges boium venderent.

Hic vero successit alaricus quæ scilicet regni cupidus cum supare posset et uoluit et uiuit. Cuius postremo italiam ingressus cum ab honorio sedem qua eius suo exercitu possidere posset expeteret. Honorio deliberato assilio: et gallias coëssit: quod dum gallias pergens ob repagum ne iumentorum apud potentiam aliquantulum recessisset. Enleo comes in prænionem reipublice gothos premittens. belli summa paulo pagano commisit: qui ipso die sacratissimo pasce gothis nix suspicantibus super eos intravit: magnasque eorum partes perstravit. demum arma accepit. perstravit exercitum. hinc in rabie furoris exercitans: omnia gallia romana contendunt. cuncta que terantur igni ferroque vastant. Nec mora urbem romam capiunt deuastant incendunt. Anno eiusdem hactenus modestissimo sexagesimo quarto. salutis vero christiane anno duodecimo et quadringentesimo. hac tunc modicatione usus est alaricus et clemens vt suis madauerit: a cede et sanguine quoad fieri poterat abstinere. vixit coeugentibus ad basilicas petri et pauli parceret. Rex vero tercio die ab urbe discedens in lucanos et dauos proficiscit. inde in siciliam transfratere cupientes perperam naufragi. Inter hec alaricus apud celsentiam morte subita defunctus est. Gothi cum in balentio animum sepelissent cum multis opibus.

Athaulphus rex

Et deinceps athaulphus alarici affinis gothi constituitur. qui ob affinitates et genus cecedit: romam rediit: si quid residui fuit: more locustarum cradit. auferens deinde gallia placida superiorem theodosii filia fororem honorii. quam sibi athaulphus apud forum cornelii conubio copulauit. que multo post caput comodo fuit. Nam ad hoc animi maritus subtilibus blandimentis insisteret. vt vltro a romanis cedebat tempatum. In aio et prius fuerat urbem romam celere: ac nouis code reuocantibus gothia appellare. et impatoribus nomine de se relinqueret: vltro augusti deinceps sed athaulphi vocarent. Aduentu eius placida auerit. ac sedus inter eum et bononius ac theodosium iunioris composuit: qui ad gallias proficiscens apud baralonem fraude suorum occisus est.

Secunda synodus vniuersalis fuit constantinopolitana: centum quinquaginta patrum gratia: et theodosii principum ac damasi pape cynillog hierosolymitanis atque nectarii alexandrinis patriarchis episcopis. contra macedoniam constantinopolitanus episcopi et eudocii qui negabant spiritum sanctum deum esse. Et hi omnes condemnata preta heresi: quatuor canones statuere. Hæc enim macedoniam patriarchale sedem fuisse ac tyrannice occupauit. quo reposito necesse a patribus electus fuit. postea deum vniuersi in vniuersitate dei spiritum sanctum. et per spiritum sanctum deum substantiale deorum res simbolo addiderunt. preterea per pollinare laodicæ episcopi et sabellii blasphemias. et qui similia sentiebant anathema protulerunt. Cum carne christi incarnata esse dicebant: sine alia rationabili atque intellectu humano et morte tridiana diuinitate coeterna fuisse asseriebant. In predicta hæc synodo theodosii impator restitens patribus: bonos plures seduxit: vt ignorante summo pontifice constantinopolitana sedem in patriarchatu subleuaret quod postea semel aru discorde fuit.

Ad inuicem alexandrinus a tenentis annis oculis captus. et ob id etiam primorum litterarum ignarus ita geometria et dialectica que magno usu indigent

Alaric rex gothorum

Sancus augustinus

nichetis pñit. et roma pfecta cū matre remicabat ad affricā. Et cū cēt apud hostia abenina monica ex filiū cō uersione gaudio repleta: eū dulcib' alloquit verbis. Infirmata nono sue egreditinis die desinca et sepul ta est. Augustin' cū frīb' suis carthagine ad nauigium: patrimoniu paupib' erogauit: et i nemore monaste rio extruxit fin regulā ab aplis cōstituit viuere cepit. Deniq; in hipponeſi ecclia h' inuit' eps. pmo: qua draginta annos figurat vbi et monasteriu canonicor cōstituit. Tot aut libros oī doctine genere scripti sūt: vt ne min' exi quidē ne diu legi queant. Tandē cū frerū septuagintū vix ageret annū obiit. et i basilica diuo stephano dicata sepelī. iude corp' in fardana trāslātū fuit. Et regnāte longobardā lūthriā do rege illud ad se ceteri curauit ac p apic cū bonore collocauit.

Monica diui augustinī mater in ostijs nberinis nomis mari anno etatis sue lvi. migravit ad dñm. fuit aut matrona pia mitis modesta ac patiens et ad caritatis psecutā exhortat. h' paulo post auicene pscuerātia inter eos desitit: hic itaq; cū erudi' eēt cōsecrāta pscuerātia exhortat. h' paulo post auicene pscuerātia inter eos desitit: hic itaq; cū erudi' eēt cōsecrāta pscuerātia exhortat. h' paulo post auicene pscuerātia inter eos desitit: hic itaq; cū erudi' eēt cōsecrāta pscuerātia exhortat.

Almonica

Augustin' aquileiēsis pbr: vir dānssim' atq; eruditissim' floruit ad quē biero! Nym' nonnullas cedent epas. in qb' cū cāq; amici dulcib' alloquit verbis et ad caritatis psecutā exhortat. h' paulo post auicene pscuerātia inter eos desitit: hic itaq; cū erudi' eēt cōsecrāta pscuerātia exhortat. h' paulo post auicene pscuerātia inter eos desitit: hic itaq; cū erudi' eēt cōsecrāta pscuerātia exhortat.

Alexander lythos hoc est medic' cognomēto sopbista: p hoc temp' ob ingenij magnitudinē medicorū princeps habi'. totū medicinē disciplinā tribus libris explanauit et alia quedam cōposuit. Redefinatore etiā heresis p bea tra scripti: q oīno affirmabāt nil ad vitam. p dēss q; boles virmo. p dēss q; boles virmo. p dēss q; boles virmo. p dēss q; boles virmo.

Probā mulier

Proba mulier elegāssima adelphi pōsulus ro mani vxor: h' guigili cura virgily carmib' qdā historie i veteri atq; nouo legi testamēto vsq; ad mis sionē spūsancti tam compite cōposuit. vt bñ' cōposuit ignarus virgilū euangelistā fuisse credat. Vocauit id opus cemonas virgily in laudē xpi. hanc certe laudes quidā eudopie alēdū theodosij iunioris vxor.

Eustrosina a pte edocta lris vestē induit virilē ad bitu monachali sub armissima abstinentia vsq; in finē p māsit et qua elegēs historia in vicas patrū habet.

Marina qz virgo eodē habitu i monasterio tantā marini se simulauit: oppressione puelle infamata: ante fores monasterij in

viliſſimo contemptu patentiſſime ad finē vite vixit.

Bexta etas müdi

Celestinus papa natiue campan⁹ post bonifacii t⁹ib⁹ theodosij iunio-
ris fuit. qui diuino cultui interitus constituit. vt psalmi dauid ante facie-
m antiphonatum ab oib⁹ cauerent. qd fieri nō cōfueuerat. plecta em̄ epla
enāgelio finis sacrificij imponebat. Refert martin⁹ cassinas. Iudica me d⁹
z discerne cūm meā. qd in principio sacrificij dicebat⁹ inueniū fuisse. Graduale
z b⁹ hinc ascribit. Abulta pterea constituit que tū in archiuis legebant. Dedica-
uit z b⁹ asilica nullā cui plura dona obtulit. Ad ad aut filij graniانو referent vt
oēs sacerdores sūnt eccl⁹asticos canones. Et vbi ex sacris ordinib⁹ ter l⁹ vbe
mese decē b⁹ habins: p⁹byteros duos z. xxx. diaconos. xij. p⁹os. ij. z. xl. cre-
asser mox. ac sepeit in cimiterio p⁹salile via salaria. viij. ydus apulis. Cō-
federat agnis. viij. mēses. x. dieb⁹. xviij. Vacat tūm sedes dies vni z. xx.
Synodus Ephesina

Syno⁹d⁹ t⁹ercia vltis
ephesia magno
theodosio iunior p⁹-
cipit: z pōtifice celestio
iuuenale q⁹ cōstantino
politano epō atq⁹ cūl
lo collecta fuit: z b⁹ abi
a apud ephe⁹us syno⁹d⁹
do. cc. epōz. imp⁹ ne-
stor⁹ cū hereti nolis sūi
cūq⁹ pelagius oib⁹:
q⁹ dogma illud p⁹pe co
nati inuabāt. cū pātea
bat xpm̄ ex maria ho-
mine tū z nō tū nari
euz diuinitate collatā
et p⁹ meritis. cui impio
n⁹ z cū ill⁹ alexandri
n⁹ epō z celestin⁹ pōt⁹
fex inuimmodum ad
uerari sunt. vñ diffini-
tus fuit q⁹ beata maria
virgo vocaret⁹. Theodosios id cōmūter dñi. Et inde oīm cōsensu. xij. canonis
bus cor⁹ stulticia impugnābus dauidant.

Anno mundi. 5623.

Anno christi. 424.

Ignis tercius papa natiue roman⁹ p⁹ie s⁹iro. valentinian⁹ t⁹pa attigit. q⁹
pōntificiū interius a basio quodā reus in iudiciū accessit. Hic aut cōgre-
gata septē z quingenta epōz synodo. Ita cūm dixit vt ab oib⁹ vno cōsensu
absolueret⁹ dñas basilis calumator iniquus annuere valentiniano z placida
et⁹ marie in exiliūz mittit. cui⁹ pāda nō fisco sed eccl⁹ie assensuunt. Aut basiliū
post exiliū nō multū vixisse tercio mese die extremū obiit. Edificauit aut⁹ s⁹ir⁹
basilicā beate marie v⁹gims. q⁹ nūc uaria maior vocat⁹ z multa dona obtulit.
Inde cū oīa q⁹ habuerat aut in edificijs aut in ornāmētis eccl⁹iarū: aut paupe-
rib⁹ erogasset. Deuot⁹ ac sepeit l⁹cripta vie tūburne apud corp⁹ b⁹i laurentij
Sedit annis octo dieb⁹. xij. Vacat tūm sedes dies duos z vigin.

Leo primus papa natiue thuscus patre quinciano hic ob dignitate z p⁹
cipuā doctrinā cognomēto magn⁹ z dignitate prim⁹ habitus fuit: eo q⁹
eloquētia ueniri celsent. ideo in calcedonēsi synodo sūma patrū oīm admirā-
tione z p⁹cordia ter fauer⁹ acclamatus est. q⁹ ad cōsumā d⁹ fide multa cōstituit
z cū esset doctissim⁹ decretales epl⁹as plurimas z omelias z sermones cōplu-
rimos edidit. Ad reparandā vbe z tēpla cōuersus. In honore b⁹i cornelij ba-
silicā via ap⁹ia edificauit. Tēpla distracta restituit: sacroz vasa cōmūta aut
oblata denuo reuocauit vel ex integro restituit. postcōd a macten⁹ p⁹pe. s. petrū
edidit. Postremo t⁹eras ex institutione: uozis ac sepeit apud sanctū petrū i
vacauit. 4. yd⁹ ap⁹is. sedit anno vno z. xx. mēse vno. dieb⁹. 13. vacat dies. 8.
Anno mundi. 5653.

Anno mundi. 5653.

Anno christi. 454.

Hlari⁹ papa natiue sar⁹us: p⁹ie crispiuo ad leonis t⁹pa puenit. Is i mul-
ta p⁹urbatione reu⁹: diuinā rez intermisit nūq⁹. Instituit ne pōntifices deuic⁹ps lucidore libi delige-
rent. que institutio ad oēs eccl⁹asticos grad⁹ p⁹net. epl⁹as scripsit de fide catholica. tres synodos p⁹stima⁹
rent: in cen⁹ p⁹ebellā z calcedonēsem. Tria q⁹ oratoria edificauit: duasq⁹ bibliothecas. ad lunā vno mona-
steriū l⁹ vbe struit. vbi ea pegasset q⁹ ad optimū pōntificem p⁹nebat⁹. tūz in extrēmīs tēplis cōnād⁹ s⁹z: tūz
cūa admonēdo vocēdo calligādo elemosynasue p⁹bēdo crenis p⁹z de more. 25. p⁹st⁹us: diaconis quinq⁹:
ep⁹is. 22. Sepel⁹it p⁹st⁹ sanctū vitā in crypta sancti laurentij apud corpus beati s⁹iro. Sedit annos septem
menses tres: dies decem. Vacat tūm sedes dies decem.

Linea summorum
pontificum
Celestinus

Bixtus tercius

Leo primus

Dilarius

U Theodosius iunior archadji tēpro reb⁹ humanis bonorio ui impio pfirmat. Iu-
tus in pñdio castri magistri militi iohānes inuadit imperiū: cū theodosi⁹ oz
entale regēbat imperiū: q^o cōperio patri sui bonorij funere: mox valētiman⁹ iunior
amice fuit placidē filiū cēlarē effectū cū matre sua augusta ad recipiēdū occide-
tes dirigit regnū. quo tpe iohannes dux affricā quā bonifacius obmēbat bel-
lare posuit: ad defensionē infirmior veniens: valētiman⁹ mira felicitate cū op-
pauit. Theodosius vō princeps xpianissim⁹ atq⁹ phuman⁹ imperiū in mul-
ta reuē purbatione accepit: et possedit. Nā affricā ferme vniuersam genferico
regē vandaloꝝ ablata amisit. Abulcas in britānia duxpñones pulit inde val-
entinian⁹ tot⁹ italie cōsensu impator creans gubernacula imperij apō rauen-
nā suscepit hōfies romani: uols in italia cōpescuit. Et vō theodosi⁹ dū ab hys
viginti vno annis: quos cū bonorio p annis regnauerat: septē et viginti annis
imperiū gessisset. crq⁹bus et cū valētimano geniro viginquiq⁹ trā legit: apō
cōstantinopolim dum ipso iunior o firo gothorū regib⁹ resisterē emaret pe-
sistēcia corruptus iuterijt: hys sepultus est.

U Valētiman⁹ occidentalis in pñ gubernator: pacē cū genferico vandaloꝝ re-
ge inuict⁹ ac cenis finib⁹ affricā sibi ac genferico diuisam vandalis incole-
dā dedit. Interim vō dux valētiman⁹ cōstantinopolim psciscit: et theodosij fi-
liū in vxorē ducit. Vandali genferico duce cartagine capiti ac diripiūt. At-
talia q⁹bus hēc in affrica gerent⁹ alim sumēs ad occupandū occidentale imperiū
copias vadiq⁹ cedent⁹ colligit atq⁹ iter itam carpit. Qd vbi eius intellectū
regē legatos et pacē itam solo sam ad theodorici regē mittit: vt cōi impensā et
parib⁹ copijs bellū p amā gereret. romānoꝝ actheodorici auxiliāres copie
fuerē aliam burgundiones fraus saxonēs atq⁹ oēs fere occidentales ppli. Tan-
dē supēuente amia in campis cateloniā pñ cōmittit: pugnam acriter
quousq⁹ uox fugiens incerto auctore sine impoluit. Ad centū et octoginta
milia hominū eo in pñio vtrinq⁹ occidisse cōstat. Et q⁹ virtus semp inuidiā parit
Valētiman⁹ impator q⁹uē res totū pñeros et hys successus pñicēss cūm gla-
dio penit. Ita vir bellicosissim⁹ enis et quōdā atile regis potentissimū tēro
occubuit. cū quo pariter et occidit⁹ imperiū saluū reipū. corruit. Sed neq⁹
valentiniano mox et hys impune cessit. Nā et ipse anno sequenti a trāsila etij iui-
lētici. xxx. annis imperiū gessisset cōsolus interijt. c quibus cum theodosio
fecero viginquiq⁹ cū marciāno quinq⁹ imperant.

M arcian⁹ anno ab vrbē cōditā mille simo ducentesimo q⁹to: oriētali aule p
fific impator. Is princeps catholicus fuit: catholicisq⁹ plurimū faues:
qui vt imparet theodosij fororē cōtinent⁹ impio vxorē accepit. et atila mortuo
eadē nocte p somnū et⁹ arā cōfictū vidit. co itaq⁹ impante imperiū occidēta-
le ab orientali quasi diuisus fuit. Et intra id temp⁹ germaniā oēm daciāq⁹ sar-
māciā et ceteras pñcias ad danubiū rhenūq⁹ sitao pdidit romana respubli-
ca. hispania q⁹ vltior: aqtania et valsonia atq⁹ illa eductū veltionūq⁹ gal-
lie pars q⁹ burgundiones anno vrbis capte scūdo ceperūt sunt amisse. Id ar-
ter factū est vt senonēsi pñsioꝝ francis subiecta. quarū oīm pñciarū nulla
postmodū p romanorū impio est recepta. Quo in tpe romani vrbē frequēta-
tūto senatorij ordinis romanū delegerūt impatorē. cū quo marciā⁹ miti si-
mi vir iugēti damnis et pñiculis occurrere cupiens. que noui rerū moꝝ parere
cōfueuerūt fēderā inijt. secūdū quē respu. vtridq⁹ salubriter administrari pos-
set. Interea marciānus cum orientale impublica felicitate administraret septi-
mo imperij sui anno apud cōstantinopolim diem obiit.

L eo post iuraciū impatoris interitū apud vrbē cōstantinopolim au-
gustali pont⁹ est dignitate. qui deinceps sequēti tpe leonē filiū suū in i-
perij cōforē fecit: hūc leonē vrbis cōstantinopolitana pñmū ex greca pgenie
impatorē habuit: quāq⁹ pñibet aliq⁹no greca eti: sed bellica pgenie oriundus
p cū tpa (secūdū nā annis impauit) vrbē romā italiāq⁹ et vniuersū roma-
no pñcipi cōmissus imperiū varij moꝝ labore q⁹ agitauerūt. Itaq⁹ pmo leo-
nis imperij anno cū autus rome mortu⁹ effect maiorānū quēdā exerat⁹ apud
rānciā leonē suadente impatorē assumpsit. et anno imperij tercio int⁹ rescit apud terdonā cisalpine gallic
ciuitatē. Subroga⁹ t⁹ est filij p romanos sacran⁹: qui tercio imperij sui anno rome dēfunct⁹: antheim⁹
qui fuerat marciāni impatoris genit⁹ in impatorē est success⁹. Nec interea quē⁹ sunt apud cōstantinopolim
leo. Tādē cū se cōceptū valitudine moratū intelligeret: leonē ex managne forore nepotē et senonēsi itau-
riā filij instituit impij successorē. Ipe vō puer leo cū paucis mētib⁹ imperiū gubernasset genit⁹ genitoꝝ
rem manu pñia coronatū fecit impatorē. Leo aut postq⁹ orientale decem et septē annis rexit impatū
diem dāssit extremū.

Linea Impera- torum

Theodosius iunior

Valentinianus

Marcianus

Leo

Leo

Benfericus rex

rom ayo cepert iuri parere: sequenti anno in sicilia trañcēs: magnis calamitatib⁹ affigit. ¶ Idem fecere pictau⁹ & scothi in sicilia britannia occupātes. Actus aut a britannis in auxilij et⁹ patricius vir fortissim⁹ & bellicus atq⁹ insignis. genitor cur⁹ noie gaudenti⁹ ex tolosana ciuitate misit. ornatu⁹ & pedites burgundios nouos tūc primū parētes moī bello p̄fuit⁹ compescit. Francos qui sterato ibent rīpas iscedat⁹ gallias intrupit⁹ magna supatos cede repulit i germaniā. & balanos bello acerrimo cap⁹ agitare qui cū danubij accolas populos regēq⁹ habebat notissim⁹ bunos ad italie inuasionē primus exortauit. Ad cū itaq⁹ p̄mores britanie romanor⁹ legib⁹ morib⁹ q⁹ assueti pictor⁹ & scothor⁹ barbarie p̄uā nēq⁹nt. Ad hunc enī miserine p̄fida implozātes. cecidit enī legione vñ que mare trāsgressa barbaros multa cede repulit. britānias q̄dam assuit. p romano impio p̄sentant. Inde in gallias reuocant. Tūc britān ab oppo destituti ab anglis & saxomb⁹ auxiliū penere: quos hostes deinde nō auxiliare sēser. ab his enī oppo & patrā simul & nomen amiserū.

Athila de scythia hunor⁹ rex p̄c gentē mūdij loco: cur⁹ suere germani⁹ ottar & robas: qui ante athilā regnū tenuisse uariant⁹: post quor⁹ obitū cū bleda germanor⁹ bunor⁹ successit in regno. Erat vō athila supbis incessib⁹ ne illucq⁹ ar cūferes oculos. vt clata potēna ipso q⁹ in motu corporis appareret. bellor⁹ q̄dē amatoz: sed ipse miam tempus. cōsilio validissim⁹. supplicātib⁹ exorabilis. for mia beatus. lato pectorē: capite grādiore. nimis oculis: raris barba: canis alq⁹ suis: simo naso. acm colore. originis sue signa p̄ se ferens. scēm aut fūc bledonū virū mīaoz ingenij. augende muro vrbis bndalie operi intentiū p fraude pemit. Inde ostrogothor⁹ reges subditos sibi pot⁹ q⁹ focos athila habere cepit. Latit traxit vero pariter & patrijs eduxit sedib⁹ nō scythie modo populos: sed ad latissimā q⁹ danubij orā vndiq⁹ expositos. in quib⁹ notissim⁹ fuere ardārie⁹ gepidor⁹ valeant theodocur⁹ vindicant⁹ frēs ostrogothor⁹ reges. marcomāni: quadi: eruli & thuringi. qui ad ānguta armatoz milia fuisse cōperit⁹. Cū vero copijs quas catholonici camp⁹ dades cōtinuerat supplemeto & auxilijs ad p̄tini exerat⁹ magnitudine instauratis: nō vltra gallias: sed ipsas italīā inuadere constituit. In quā ducturus primū illius sinus orā arcuuectus est. & tragurij: sebiniar⁹: bdgarū: iaderant⁹: signan⁹: polā: parentiū: hem onīā que oppida tunc in uariam impatoris cura essent nullo firmato p̄sidio dīgnit⁹ incendit. Ad arsiā vō flumi⁹ & tergestinū sinū italie limites nō nūbil reperit copiaz Obsedit inde aquileiā: sed vrbis validissimis cincta mētib⁹ romanor⁹ p̄sidio defensabaz. ne illic sedendo temp⁹ vltq⁹ quaq⁹ trerit. Immutata regionis oppida expugnauit. Aquiliciā tēinde quā dū obsederat hoc uī fuit pot⁹. Ingressus vrbē aduicq⁹ solū eam subiecit. inde nouos paduanū: vincentiā: veronā: mediolanū: nemiū que p apia dīcā cepit. Romani tūc & ceteri italie populi athilā qui se flagellū dixerat: rēq⁹ populoz diceret. ac re ipsa ostēderet: horrendo p̄anoz expectabāt. Ad cū leo pontifex roman⁹ quos nois p̄t inus cerneret mētus cōpānēq⁹ populis. atq⁹ cūā cobortante valentiniano legationē ad eus suscepit: p̄ p̄ia redire regna p̄miserit. que res oēm exercitū in admirationē adduxit. sēsātātibus vō causam respōdissē athilā fama est. nō se p̄sulis adductū oratione id fecissē: sed magis duoz qui striccos tenentes gladios affab⁹. necem sibi ac exercitui cōmūitēs. Et bi p̄ctris & paulus fuisse credim⁹. J̄sif athila talimodo a sua seuitia rep̄fessus: rēlita italia pannouas repetit.

Ueneta vrbis bis tribus angentiū & origine gloriōsā habuit. dum athila aquilegiā obsedit. cū aquilegiēs (sicut ostēdit⁹ post deualtationē troie catho effi uenetos origine troianos fuisse ar) cōquidētes patuanū & alij paludes in quas sua miserant frequētaurē. & aquis eluātoz apud nūū alij dor sumq⁹ cū duro a solitudine fuit cognomen tenere. Sic & ceteri ueneticē quicunq⁹ populi. p̄mēte metū vbi cūq⁹ poterūt eis dē in paludib⁹ p̄cederūt. Et vero p̄uincia abduz: padolacū denacoz alpihus & adnatoc trios autotq⁹ iares cōmutauit. Informē in vlgine stagnaq⁹ omni vcl puri litoreis stantitaz: si libera sit p̄c uiritate electio p̄sponendā: vt nequaq⁹ dubitandū sit illos tēi mūnere coactos: cepisse loci breui futura optima: que tranquillis securisq⁹ rebz nulla p̄uidentia elegisset.

Erit hoc tē diabolū p̄sonā moysi indutū: multos mēcos recepsisse: dū eos ex creta in terrā p̄missio nis ad similitudinē histōrie veteris sicco pede p̄ mare reducere pollicet. Multi enī ex his fallis moyses secum in vrbis perire. Atq⁹ aut illos solos euasisse. qui tūc xpm̄ verū esse tēi crediderē.

Athila rex flagellū dei

Concilium calcedonense

edidit. In quibz totū pene mudi calamitates et miseriae ac bellorū inquietudines replicas. Et tunc etiā ab exordio mudi vsq; ad sua tpa scriptis. Et de omnia id est de mūsa mundi intulauit. hunc q̄s augustini (p̄ adipiscēda a se rōne) ad hieronymū hierosolimā sit. q̄ dū rediret enā quāsdā bñ sc̄ptūm p̄bomartyris reliq̄as nūp inuicias p̄m̄ a tultū occidit.

Jobānes damascē

Iobāne damascē nionachū op̄tūm atq; doctissimū ac p̄cipue insignem theologū. hūc etiā nonnulli assignant eo q̄ theodosio similitudinū fuisse tradit. hic itaq; cū theologus p̄cipū habere: enā quātor fūtorū libros edidit quoz principū est. Nemo tū vidit vñ q̄s in quibus de fide. coq; xpi humanitate atq; baptismo optime p̄tractat. vbi gregoriū nazanzēnū. gregoriū nicenū: ad dydimū alexandrinū plurimū imitat' est. Itē cur dē? hō in duobz libris explicat. Libros q̄s medice artis edidisse fert. In quibz morborū cūa describit et medecias. In hūc autē vir p̄mū multa admiratōne digna prudē? doctor scribit.

Vrsula virgo gloriosā ante britanniā filia vni dūz nobilis a filio regis ad nuptias petret: cū infidelis esset patri suauit vt alferiret: ea conditōne vt decem virgines etate forma et genere electas sibi traderet et singulis mille adingeret: et paratis ad vndecim. **M**. nautibus: inducatis tricenis sibi daret. Adueniens eis fuit pontus? basilicēsis episcopus q̄ eas romā vsq; pduxit. Inde gerasina regina sicilie cū quoz filiabz et puulo filio adrianū relicto regno cū ea p̄gens: se vsq; ad martyriū locauit. Postea cū papa circa co egressi de vrbe. sic xpiana religio nimis augeret maxim? et african? gentiles iulio cognato coz principis humonū scripserūt. vt cū coloniā applicaret illā multitudine trucidaret. Ursula igit apud coloniā germanie vrbe cū vndecim virginū milibz ab hūis sub atula rege militūbus: gloriosissimo martyrio coronat. i. z. kal. nonēbris nūgrauit ad supos. Quoz cozpa vidē a xpianis sepulta: maximo i pio semp habita sunt. Cū autē ursula ob sagittā in cā directā martyriū passā fuit Cordula si more humano delecta nocte in nauī pmaner. Sequenti die a deo confortata se manūteans occisa est. Et si dubiū esset de tpe passionis: de martyrio mī carū ecclia non dubitat.

Ursula

Septē demeritū cozpa qui sub deo imperatore inclusi in spelunca in martyrio coronati sunt. suscitati sunt a deo hoc tpe: ad cōfutandū errorē exorū apud quosdā negantū resurrectionē mortuoz. Qui postq; theodosio impatore p̄lumb? alijs locuti sunt: resurrectionē attestātes: in pace dormuerunt.

Mertinus

Mertinus anglū varenū usque ex regis filia monacha: et in cubo demone natū vt nōnullis placet his tpe? fuit et claruit. hūc mater temēste rogī filia: que inter quosdā monachas fineti petri enūmita virū nūq; cognouisse confitetur. Sed aliqui dicit: vñ q̄s in fineti quēdā pulcherrime p̄fecit virum cam fuisse amplexatā. Indecq; euāgescentē grātiā se cognouisse: illū tandē peperisse. Et postea in virū magnū euāisse. Hūc autē mertinū in fineti vorteng? bñonū rex xpi fide in inmensis auit. Cū successit frater ei? qui magni aruit pater fuit. Hūc autē mertinū multa ob sc̄ra reuelant et futura p̄dixit. aperuit enim sub fune dament to vbi turris edificat nō ponit lacus esse. Sub lacu duos lacus dēacones: quoru vnus rubens populi britonū. alter albus gentē saxonū designaret. et quis cōfictu suo admittet p̄tuleret. Arbitrū vō quē ap̄mū conuulie vocat: p̄dixit q̄ ecclie dē succurret q̄ gallicanas p̄uicias possideret: q̄ romāno exercitu terribile se exberet et q̄ xpū dubiū haberet.

Berta etas mūdi

Buda urbs hungarie clarissima regum sedes: in litore danubij sita: hungaria enim vltra et citra danubij latissimas terras occupat: quod citra danubij est: olim pannonia fuit. que ab oriente mesiam ab occidente noicum habuit. septentrione ei danubius. austrum illyria montes excepte: que transdanubij hungaria facit: pars scythie prius erat: duasque gentes habuit gepidas qui conteruntur germanis sue runt et dacos. nō qui nunc daci vocantur: quorum rex ad oceanum germanici: inter suetiam et saxoniam latissimum regno: sed palustris pontis. nam bij dani melius appellantur: sed qui ea loca tenuerunt: que nunc transilvaniam occupant vicina walachis in corone specie montibus cincta. In hac parte vngarie que gepidarum fuit adhuc territorium est quod sepulsum appellat: pro gepidio. Hungaria autem terra ferta: ubi aque nimis habet in quo merta ferri maris: in cupru vernis. gleba illic frumenti fructifera. auri et argenti diuites venerat salubris: terra optimis comparanda. nisi sua se vbertate corrumperet. Cum vero buui in scythia multiplicati essent: in vnu congregati: constituent: capitaneos: occidentales regiones ingressi: bethos et cumanos albos: inde rutenos: terrarum nigroz cumanos. et vsque ad ticiā flumen teysch puenere. Adarrā longobardus: inde rutenos: terrarum nigroz cumanos. et vsque ad ticiā flumen teysch puenere. Tandem pacifica possessione pannonicæ regionis potiti sunt. Anno dñi quadringentesimo primo Attila qui hungarico idemate ethele dictus est. et buda fratre eius supruentib⁹. Attila in regia dignitate extulerunt. Is in ciuitate sycambria sedem elegit. Et ex imitata ambitione ceteras regiones molestaré instituit: bledā fratre suum regiminis participem fecit. Et in subiectas nationes principē constituit. Interea rex buuoz diuini regnū inter pannonias cū fratre bleda vel bu

da gereret. macedoniā missā ⁊ achaiā vtrāq; tracias; inaccessibilia rēbus tēuaret. Inde cū sycambrie de-
 motaret. buda frater ei⁹ terminos sui regiminis trāscisse ac regnū in eius absentia optasse accusat⁹ est.
 Cūq; sycambria in recessu suo vrbem athule vocari pcepit. Buda vō illā a suo noie budavara appellauit.
 Quāobrem bledā germani sui regniq; consortē prijs manibus pemit. At in dānubū pcepitq; fecit.
 Inde nouo edicto vrbem athule vocari iussit. Quā id nō obsecrātes illā budavara vocauerūt. Hungari
 q; vsq; in hūc diem obuda vocant. Theutoni edictū regis magis formidantes: amitatē ob mētū circūpū-
 gū est vrbem athule vocauerunt. In sycambria tēde athila quinq; annis quicuit. Speculatores ad va-
 rias regiones ordinās. Post prospera tēde ipa buda pūmāria hungarie condita: quē ex parte montio-
 sa est: si vrbis sitū inspicias. Cuius loci cōditio ea est: vt nec quicq; minutius: nec certe amēius in tota
 serme hungaria inueniri possit. In ea nōnulla extant religiosoz monasteria celeberrima, alijsq; publicis
 priuatissq; edificijs ornantissimis p ceteris in ea regione vrbib⁹ cuasit clarissima. Ideo regia dignitate in-
 gmita. ⁊ basilicas menib⁹ ⁊ arce pulcherri ma: quā arcem pēclārā (sicut ⁊ alias arces in tota hungaria: p-
 cipue in scegradū castri nobile vbi corona regia obseruaf exornant) ita dārbias de coromis rex hūga-
 rie miro decore ornant. Quis nūc antiq; monumentis pferendū in qua muni crassissimi: ⁊ aule celeberrū
 ne esse referunt. hanc p̄fluit bister germanicus fluuius: qui tēde septe hostijs pontum in fluit. Septi-
 mū tū pignū ad palustrī spēcē nō habet: qd amni cōparet. Priozā quatior ita magna sunt: vt p lōgitudi-
 nem. xl. milia passū nō misceant equoz: dulcēq; bāulū in corrupto tēneant sapore.

Berta etas mundi

Argentina ciuitas vetustissima ac p magnifica argētuaria dicta apud belucios ppe rbenū sita. Cum
 atrueris metropolis belge puincie rtribus abribe cōstrui cepra sit. inde potētati aucta. hec vrbis pū
 mo sub dominio treuerēsiū fuit. quā postmodū iulius cesar cū vniuersas puincias romanorū p tribus soluen
 tatis rbeno flumio subiecit. Cui pfulē t questōrē cedit: qui in ea vrbē camerā romanorū p tribus soluen
 tis pscerūt. Inde nomē argentine assumpsit. qui vsq; ad imperij inclinacionē ibidē pfluerūt. Abila po
 stea egressus de scambria primo illucos muassisse dicit. deinde omni pene germania pniagata. ac cunctis
 ciuitatib⁹ t castris que occurrēbant subuersis. Intrauit tandē in regnū cōstācie. cui sigismundus rex eiusdē
 terre princeps circa basilicā cū exercitu magno occurrit. quē atila cū oī expeditione cōtorto t fugato suo to
 minio subnigauit. A loco illo egressus abila iuxta rbenū argentinā ciuitatē munitissimā (quā romanorū
 nullus cesar penit⁹ expugnare potuit) obsedit expugnantq; diruēdo murū ei⁹ in diuersis locis vt ciuitas
 aduenientib⁹ sine difficultate via libera t patens introitus pberet. edicēs firmissime ne ipsius mur⁹ rege
 ipso vniūte repareret: vt eadem ciuitas nō argentina sed ppter viciū pluralitatē: quas in muro ei⁹ fecerat
 Strasburg vocaret deinde ammotō exercitū de argētia luxonū: byzantiū: chalon: masticon: lingonē: bur
 gundia t lugdunū ciuitates munitas destruxit fecit. Post aliqua tpa cū reges francoz apud belucios domi
 nū potiti sunt. in ea vrbē domiciliū habuerūt. qui deinde duces in ea pstituerūt. Habet q; sancte onlene
 dūni vrbis: sed t puincie ducatiū habuit. qui bobenburg t alia cōstruxit. post eū albert⁹ filius t succeden
 tes gubernarūt. Tandē p romanos impatores in libertatē ac ius imperij cessit. A duo vero materno q a
 sancto petro aplo ad rbenanā ciuitates cū eudario t valerio missus fuit. sūde orthodoxam accepit: qui
 apud eos post obitū baculo petri reuixit. ac ceciliā ad sanctū petrum auuquū: appellatā extruxit. Habet
 hec vrbis ppter amicitatē t ciuiū vrbānitatē. templū p magnificū. t turriū pulcherrimā singulari pstan
 tia cōstr. itā. Nobilitatē q; p vicinā oppida: pceq; finitimas vrbes dispersam cū summa cōcordia: ea ciui
 tas collegit. qui dignissimis pnuilegijs liberū magistratū ac rempublicā cū quibus p vicissitudinē guber
 nant. Episcop⁹ aut quocq; nobilē habet ciui t principes pscuerūt. Abiuit aut ppter rbenū hec vrbis inf
 gnis duobus flumijs nauigabilibus quos rbenus excipit.

De obitu Atibile regis bunorum.

Drofectum italia atibila vt fmaffum est: auxilio leonis pape. t. iani fit nozico superiori que nunc pars
austria: pars baso aria dicit: statua ducenē atibila honozia v alentinoni impatoris sozoz p cunuchū
pēlcrat: vt sēle cupiēssimā in vxozē pēbus nimisq; a fratre extoz quereat. Id aut magna verboz instanna
atibila intenzant: impetraturū se nouit: tamen homo luxu perditissimis connere nequius: quin multis
quas haberet: t seum in exercitu traheret vxozib: alia (cui sldiconi erat nomen) adderet.
Quis nupariū beneficio: mozs cum oportuna e medio sustulit. Nāq; post cōtutū pūstū
bilarusq; celebratū: relupin? alto in sopore cū demeritus esset: sanguis e naribus pūiens
vitalibus opletis meamb? em necauit. Quod quidē illa nocte scribitū multi cognouisse p
sonitū apud constantinopolim marcanū: cui vltimū sit videre atibile arā (quo amor gene
re buni in paupis vteret) fractū esse. Et intra id tempus germaniā e omniē: danamq; sar
maciā t ceteras puincias ad danubiū rhenunūq; sitas perdidit romana res publica. His
pania quoq; vltior aqutania t vasconia atq; illa eduenfimm refuiciouūq; galie pars:
quam burgundiones anno vrbis capte secundo ceperunt: sunt amisse. panter factum est
annis sequentibus de scnonensi parthoz francis subiecta. quozum omnū puinciarū nul
la postmodum p romanoz imperio est recepta.

Eutibices hereticis

Eutibices heresarcha constantinopolitanus abbas: p hoc
tempus suū dogmatizat erroz. t ne sentire euz nestorio vt
dicer? diuina cū humana natura: in idem cōpositū reuadisse affir
mabar vniūq; factū: nec vllō modo inter se distingui debere. hāc
heresim euz flavianus constantinopolitan? cōps damnafer. Theo
dosio annuente synodus ephesina indicē. In qua dioscoro alei
xandro cōpo p fide re. eutibices ipse iam damna? exilio relegatur
Thimothcus quoq; hereticus infamens multos errores disseminauit. Is conualio calce?
donens: perpetuo exilio damnatus est.

Anno mundi. 3570.

Anno dñi. 471.

Simplicius papa patra nbur pte castino post bilanu. impante leone scia do: z sepon e fuit. hic vir scissim? ac recissim? Instituit vt null? inuitus in epm penit. pmoueret. z ne denit? vllus possessione bnificij aut laico recogno sceret: qd postica a gregozio z alijs pñficiat? cõsistim? anu est. Romana aut sedẽ esse prima omi cõclari declarat. Urbe pteca pbyteris in quinq; regiones di uisit. prima erat petri: scũda pauli: tertia laurentij: quarta io bñtis lateranen sis: quinta sancte marie maioris. Hic optim? pñfex has basilicas dedicat. z primo basilicã stephani pthomartyris in celio mĩre. basilicã andree apli nĩ lĩge a templo sancte marie maioris z alias. Et cũ cõclias romanã nĩ instituit solũ. verũ etiã domis aupsit. creasitq; ex ordine pbyteros z diaconos z epos moxiz z sepeliz in petri basilica sexto nĩs marci. Seduit aut annos qñdecim: mensim vñi: dies septẽ. Vacat tũ sedes dies sex z viginũ.

Elix a? hominis terat? patra roman? pte felice pbytero ex regide falcio in exilio pulsũ. instigãte achatio cõstantinopolitano epi nĩc demũ ab eode renouatũ esse. vñ cõllo gregozio sanct? pñfex fraude subesse verũ? ex aucte sedis aplice pñlio bene sententiũ approbata. petri z achacũ dñat. In eodes pñlio cõfessũ apud iudice: semp ppter respõsionẽ darent inducie Instituit pteca vt ecclie ab epijs psecrarent. Idẽ qz felix basilicã sancti agapi ti edificauit nĩ lĩge a basilica sancti laurentij martyris. Et cũ ex institutione sa croz ordinũ quos i urbe roma mĩse decẽbz bis habuit pbyteros octo z viginũ diaconos qñq; epos viginũ creasit. moxiz z sepeliz in pauli basilica. Seduit annis octo: mĩses vñdecĩ: dies decẽ z septẽ. Vacat tũ sedes dies qñq.

Adamercus epi

Adamercus vñciẽ epi bñdẽ tĩpĩ? ob scĩtatẽ magz doctrinã magno habet in pñco q inter cetera sue virtutis monimẽta: pñm? (vt autẽ simplica nĩdes qz gret letanias vocũt instituit ob frequẽtes terrenor? qui tũ maxime gallias vexabãt. ac ppter bestiarũ quasdã incursiones. q nũ pphũ suũ plurimũ cõmuerãt. Et hoc qdẽ letanie minores dicunt: ad maior dñam qz magn? gregozĩ in sancti marci festo instituit.

Remigius etiã remĩsẽ epi vñciẽ scissimũ ac recissimũ bũt? tĩpĩ? fuit? sc fũt q dicat. q clodouicus (vt historie referit. frãcoz regẽ cũ innumerabilib? frãcis baptizauit. qui pter scĩtatẽ maximã cũ i diuis scripturis pñcipissim? habet. cõmẽtarios pũtiles in nouo z vetũ edidit testamẽto. Septuaginta z eo amplĩ? cũ in epũtã explexerit annos. Inter cetera sue scĩtatũ miracula facta: puellã a morte corpis suscitasse legĩt. Obijt aut anno dñi. 468. kal. octobris.

Gelasius papa n. tione apber pte valerio: vir san ctus q vt ad pñficiatũ assũptus fuit. manicheos in urbe depñelos exilio dñat. eozq; liberos apud basilicã diue marie publice cõburit. deinde dili gẽs q dci sunt multa cõstituit: q ad ecclasiã cũtũ pñmebãt. z pñmo vt null? bigam? ad sacros ordines (nisi de licetia sedis aplice) pmouet. Statuit etẽ vt null? mĩebz mĩnial? ordinaret pbyter. hymnos qz mĩltos ad imitacionẽ an bzoĩf cõposuit. Et libros quinq; d euticẽ z nestozĩũ edidit: z duos 3 artium Basilicas remde plurimĩas i urbe dedicauit. ostẽditq; qd libz inter apocriphos forẽt deputãdi. Demũ cũ pbyteros duos z mĩgĩta: diaconos duos: epos septẽ z seragĩta creasit: moxiz ac sepeliz i basilica petri apli. xj. kal. decẽbris. Se dit annis qñuor: mĩses octo: dieb? decẽ z septẽ. Vacat tũ sedes dies septẽ.

Anastasius papa a? nois scẽduis: patra roman? pte fortunato anastasio impante fuit. Hic cũ pñm bon? catholicus habet ab achatio seduc? duz cũ renouare clanculũ tentat: denĩ a se grauiter alie nauit qui se a cõione pñfificis tũ maxime subtraxit: qz etiã sine catholicoz pñsensu plonĩo thessalonĩcẽs diacono cõicassit: qui tũ achacij errore imitabãt. Idẽ obzẽ ferunt diuino nutu boiem subato morbo co z reptũ intrãssẽ. Sũt qui dicũt cũ in lammã effudisse intestĩna duz uccessit an nature obẽperaret. Excoĩca uit (vt qdã scriptores referunt) anastasĩũ impatozẽ qz achacio saueret. hoc de anastasio sufficit. qui ex sa cris ordinibus semel decẽbz mĩse habuit pbyteris duodecim: epos sedecim creauit. Sepul? est aut in basilica petri. xij. kal. decẽbris. Seduit annũ vñi: mĩses. x. dies. xxiij. Vacat tũ sedes dies quatuor.

Linea summor pontificum

Simplicius

Felix

Eladius

Anastasio

Zeno facit impator: leo pium? valitudine correptus: leone secūdm ex
maria gene forore sua nepote? zenonis isaurici filius et? impēg tēf
gnauit succedere. qd nō ita multo post graui morbo opp: effus: cū fines
vire sibi adueneret cerneret patri zenoni imperiū reliqū. vel vt alij scribūt mortuo
leone seno cōtinuo augustale nact: est dignitatē. leone autē de quo fūssimū est
quē pater leo in regni ascensu prāuenit. Adierit sua zenonis imperiū formidat
oculū clerici fecit. et rigore vebemēter zenone vt filiū pderet: p eo alij for
ma silem obtulit. qui leo tēuiceps i clericali ad iustitiani vīs tpa vixit. Ipso
qz anno augustulus apud italiā aduersus nepotē cū exercitu venies eo ctingit
to. impēg regimē inuasit annuali tēuiceps citulo euoluto cū rege vandolozū
genetico sedus inuā est ab herese patricio: bee dnm apud romanos gerunt
adouacer cū formidina multitudine ab extremis pānone finib? italiā pperare
cōtendit. inde aliquāns inuis italie t vrbis vltus est pte. vii augustulus in
opinabili metu pterit: spōte miserabilis purpurā abijcēs cū vir. xj. mēsis
repib. obmiserit. Ita romānoz apud romā imperiū cū hoc augustulo perijt
Anno ab vrbis cōditioe. lxx. cc. xxi. ab incarnatione vō dñi anno quadrim
genesimo septuagēsimogēmo. Zeno autē augustus cū p annos. xxiij. republi
ce p̄fuit apud vrbē cōstantinopolim vire terminū accepit.

Anastasi post zenonis excessis anno ab incarnatione dñi. cccc. xij. p̄p̄m
hāc iudat. hic romā decens imperij. eundem hereseos illuue macula
nit. hic clodoueo francoz regi eo qz ciuitates quasā a vifegoribz q artianz
bre sim teneb in abstulisset p̄asos transfussit tunicā cūqz p̄māu creauit: sed
postmodū p achacū cōstantinopolitā nū ep̄m corrup? fac? est herese. Anast
sius itaqz dis in heresi cōclapsus fuerat p̄scuerat. diuāqz i xpo naturā det
tatis videt qz humanitatis eundem heresiarchā sequēs teneget. Romānsā
papā qz sinado successerat. direxerat enodis tenelem ep̄m. Aliosqz cū eo cō
stantinopolim legatos cū catholice fidei inscripto q̄en? anastasiū ad ecclie redu
ceret gemit. Is nō solum subitū eoz monita sp̄cunt: s̄ insup etiā a suis alpe
enb? nō sine commella expulit dices. Mos t p̄ntia t aljs iubere volumus:
nō aut iuber: namqz fragili impositos mādāt ne vltiā p totā greciā ad aliquā
ciuitatē accederēt. quā cū unp̄m temeritate diuina continuo vltio subleata est. Nā cū tam septimū v
genimū imp̄ij annūm ageret: itū filium p̄ percussus interijt.

Decum apud romanos gerunt: ostēdit se se a vetusto cladis imp̄ij somite: nouus turbo quē roma
ni cōmēs illi? enuli suscitauit. Si qd heruli t turingi odoacre vno acris inuēgē dūce sibi cōstitū
to ab inferiorib? danubij hostijs sunt p̄secuti. fuerūt autē hi beruli t turingi exercit? abile relide. q bernaco
t dūmto abule filijs a scripis aljsqz pplis p̄lo sup̄atis: apud danubij hostia cōfederūt. Ip̄i itaqz italiā in
gressi: aquileia ad sinistā relicta: in tarnisinos vicēnosqz t inde i burianos iter fecerūt. Ip̄i augustul
imp̄ator tē odoacris adinert cernoz fac? inuēto iresset genitorē suū quē mūltie magistrū declarauit at quē
postea anula t referent iūtiō in vrbē nām se recepit. Insecur? illū odoacer vrbē coronā cinetā vallant: re
cepitqz diu t p̄mācter oppugnāt. Inde cedēs ciuiū romānozqz legionū facta t nēdus directa vrbis tū
mū. s̄ t cū agro igni ferroqz vastata. Dēstē aut capiti placēciāqz pductū odoacer ip̄e inspectatē exercitū
gladio suffolius interfecit. qd tēnti crudelit an? ceteri italie ppli certans tēditionē facere p̄cēxerūt. Odo
acer annis. xxiij. italie imp̄auerat t ciuitates p libidine gubernabat. Zeno aut p̄stantinopolim imp̄atoris theo
doreo p̄māsit: vt in italiā trāfret: ab iniustis occupatorib? ciuitates sibi vēdicaret. iō ex tracia mouēs go
thos t syrmū t illūc italiā p̄tēijt. odoacri duces sibi obuiā fuere nō potit ab adleia sup fontū animen vt
dores gothi. Itādē i vbera uenā odoacri obfederūt ad extēnū pactiōe res cōposita sunt. vt s̄ socii dñi
o doacer Theodorē
rex

Theodorē theodomus ostrogorbor rex? odoacri ad enā iustitū occidit
pont? est: t sol? cū gothibz p italiā dñat. sunt ex? dñi ano nō admodū durā: t si p̄t
agroz vt vno odoacer diuult t p suis retinuit. Eterz ciuitates p sc̄pas ac p ci
ues suos gubernari p̄misit. Ip̄e vō sedē regni raucine p̄stuit: ibiqz in abita
tione sepe t triginta annis theodorē i italiā regnauit. vt om̄ barbaroz mutissim?
q t si rauēnā sedē regni sc̄asset. in vrbē romā qd fieri potuit cōnuauit. Nam t
sc̄pibz octauū iustaurauit: t spectacula de more exhibuit: t edificia ac basilicas
plētiqz restituit: mibzqz omisit qd ad optimū principē p̄tinet. at vō vt regnū
aliqui stabiret. t clodoueo frācie regī filiā andesclā i vxore duxit. Et forore bo
noico vandalo: t filiaz suaz alterā alancio vifegoribz. alterā quindibato i ma
rimoniū collocauit. indeqz paulo p clodoueo francoz regi socero suo bellū iustit
to qz alancio vifegoribz regē genēz suū interfecisset: t vascōmā p̄tē regni sui oc
cupasset. Ideo cū magno exercitu alpes trāsgressus in vltēnoz galliā frācos
māssit. ac gallos i gēti p̄lo sup̄at. vascōmā iterato recepit. Nec postea itera regnis ocaulūqz p̄misit. nā
t siciliā totā cū off? adiacētib? regno suo adiūit. t dalmaciā qz sibi subditā fecit. itaqz mltā gēsit diu rex
fuit t nome c? admodū ecclie t gēlioz fuit nisi qd extremo tpe crudelitā istāma sibi. obfūmācū t boe
nū fēnato. ro. ab eo necato: mādēt vrbē alpib? myro cūit. itādē apopleie morbo corrept? filij exp̄iauit

rex

Berta etas mūdi

Michaelis archangeli reuelationē gelasio tñ pmissio pōtēficatē apud apulā i
mōte gargano tercio kal. octobris factū fuisse tradit. vbi t postea templus
minis edificijs extructū fuit: eoq loci ob deuotionē: tamā pplor. frequentā singu
lis annis conuēntire dicunt vt nō solum xpiani sed t infidētes quoq ad patroa
mū sancti angeli implorandū frequentent.

Siphian⁹ papiensis ep̄s: vir diuina humanaq sapiētia prudētissim⁹: his
arbitrio apud theodorici regē ppter eloquentiā t sanctitatē magno in p̄cio
habitus est: cui auctoritatē t sanctitatē. italiā a barbaris veratā liberata est.

Sunt q scribūt germanū aluissiodorensem t lupū trebarē. ep̄os bis t̄pib⁹
fuisse. q tūm multū iurare xpianā fidē: gentiū ac pelagianor opa plurimū
labefactatā. Denosua v̄go q germāo p̄ntē deo v̄gitatē deuotū apō parisi⁹ elaret.

Boetius
P̄sulan dignitatē insignit⁹: poetarū ac p̄bs cele
berim⁹. simacibz gener. his q̄s t̄pib⁹ romē clarissim⁹ fuit. hūc ideo maniliū vo
cant. eo q a manilio torquato originē duxisse tradit. q cū vere catholice esset nec
arratus (enā p̄spe rogat⁹) obipare vellent: t ipse a theodorico rege sub vclamen
to affectare libertatis post locuti sūm t̄mū exulare m̄bet. vbi postmodū insigni
tib⁹ hereticis p̄petuo carceri dānat. In qua qdē calamitatē cōstituit⁹: ad recan
dum anim suū. cū in mathematicis doctissim⁹ esset. chironiū t neruo p̄m⁹ exco
tauit t excedit. qd quidē modernis t̄pib⁹ musicis celebre instrumentū habet. Ibi
deniq̄s cōstituit⁹ ad multor v̄nitatē p̄clarissima edidit opuscula. t cōsolatione

phibita. tē inuitatē. t tē v̄nitatē xp̄i. tē topiciis etiā. p̄leraq etiā ex aristotele trāstulit. hūc deniq̄s v̄z op̄i
mū t sanctū theodorice⁹ rex eius in s̄tiam suā oīno flecti nō posset. amianor rabie cōcitat⁹. post longā car
ris squalorē impante iustino seniore augustō anno. i. dñi n̄ri. 520. apud papā p catholica fide occidit⁹
sit. cui⁹ corp⁹ ibidē in bini augustini tēplo ad huc habet cōditū. Et sunt qui dicunt eius t cathalago sancto
rum ob eam rem fuisse relatum: t sanctum seuerinum vocatum.

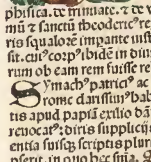
Symachus⁹ patriā ac senator roman⁹ orator ac p̄bs insignissim⁹: bis t̄pib⁹ cū
romē clarissim⁹ habere: a theodorico rege ob suspiciōē affectare libera
tis apud papā exilio dānat. t in carcere p aliq̄d tēpus trudit. t deinde ab entio
reuocat⁹: diris supplicijs tandē interfec⁹ est. hic nāq romanā rempub. sua sap
entia suisq scriptis plurimū illustrasse dicit⁹: eo q librū eplārū elegantissimū scri
psit. in quo hoc finit. Sēp natura equalib⁹ gaudet.

Fulgē⁹ natione ap̄der rupēs ep̄s t p̄clarissim⁹ doctor: bis t̄pib⁹ floruit.
q in sardiniā cū alijs catholicis affricē a trāsmūdo vādaloꝝ rege ob catho
lice fidei defensionē exilium missus est. n̄ p̄m̄issit qd ad verā xp̄i fidē p̄meret:
doctō p̄dicatō nōnēdo. Edidit t libros tē trinitatē. tē libero arbitrio. tē regu
lis fidei. Scripsit t 3 palagianā heresim. oīones q̄s habuit ad p̄plos elegātes
qdē t grates. t p̄sertim tē trinitatē dñi t̄c. Scripsit tē p̄m̄ētia piugatorū v̄nā d
ad theodor⁹ senator lib⁹ v̄nā. ad p̄bā tē v̄rginitatē seruādā t plura alia.

Ennadi⁹ ep̄s vir grēca latināq̄ lūgūa erudit⁹: li
briz tē v̄gnantib⁹ xpianis cōposuit. t ibidē qd
cuiq̄ ad salutē necessariū eēt tēdāruit. doctrina q̄s ac
mōtib⁹ eccēsie catholice multū p̄sunt. t diuū hieronimiū
imitat⁹ libris tē vitis illustrat⁹ edidit. Victorin⁹ aut
natione aq̄tan⁹ arithmetice insignis rōnē p̄sae ad cur
sus tunc n̄ redēgit. eusebiū t theophilū ea i re supans.

Entius etiā scriptis suis eccēsiā tēc hegesippus vir
doctissim⁹ qui t monachor regulas composuit:
t sanctū seuerinū abbatē eleganti stilo vitam edidit.

Eustius aut apud gallos ep̄s multa tum scriptis tēp̄oīe t omare. p̄cepit
opus eius laudat contra amianor scriptum.

Raueniam: et vrbis venusta, auritame eam ostrogotha gens, fuit aut olim oppidus sabinoz: citiusqz
 aueniam muris nunc extantibz tyberis impator, qd lre docent cubitales ad porta eius clausam, que
 aueniam dicitur quadrato lapide speciosam. Cu aut theodorus rex gothoz ex thracia veniens cum coniugibz et
 liberis, citiusqz vrbis rebus suis gothos mouens: tandem in vrbe raenua odoacri obfederunt, hec obfidi o
 longi remorata est gothos qz ipsi ab micio exstimaret. Idqz accidit no lociqz neqz a mari saluati obfidi
 den raenua p oti: cu sitim ipso litore constituta: neqz a mediterranea regione: cu fossam habeat ex pado terri
 uati. ac stagnis quibzda et paludibz coarctet. Itaqz gothi trien nio ferme toto circa illa comorati, post pa
 cione facta Theodoricus et gothi raeniam intrarunt. Inde aut ipsam ostrogotha gens cu rex theodo
 ricus italie oio: dalmacie: hungarie: germanie: et partis no parue galliarz dñs. annis duo de quadragita
 candē incoluit ciuitate, et qd costat supba s in ex edes basilicasqz costructat. Elitit eius regis monumentum
 ab amalasuntha filia positi extra raenens menia, in quo sancte marie monasteriu est edificat in rotundo
 ea rone appellatu: qz altare marie ecclesie dchorusqz viginti et par monachoz o: dñe vt est mox i fiallo psal
 lentiu: vnico atqz integro rotundo lapide contegunt. Valentinianus etiam impator eius triginta annis q
 bus impauerat. In ea plurimu vite egit mena ampliauit, et ei epō duo decim ciuitatu subiecit: epōs vi
 delz arimin: cesene: forlun: fori pōpilij: fauēce: fori cornelij que ymola dicit: barij: bonome: mutine: et
 gij: parme et placenne: et ciuitates postea sub exaratu fuere, et ei epim ioh annē tunc appellatu pallio ex
 candida lana vti voluit: quo tunc solus vicebat impator, vnde postea cu romanis pōnsicibz raenens co
 tendere psumpserunt, fuit qz olim exarchoz romanor sedes: nunc aut senatus veneto sub dita, populo qz
 nunc raenā est infrequens: que viros olim habuit: tum sanctos: tum etiā doctos appellare: vitalem: et
 eius filios gerualdū et prothasium. Transqz medicum oēs martyro coronatos. Iohanne nominis ordi
 ne decem uicem pōnsice romanū. Petrum raenātem fori cornelij epim, qui multas sacri eloqui ser
 pturas eloquentissime dilucidauit. Et cassiodor vrbis rome senator: regumqz ostrogothoz eplare scripto
 re et post monachū. Genitusqz supiori seculo raenā Gmlelinū pōnsici: quē pen? pan? vergen? notissimū
 amosissimūqz sibi botem magnis effert laudibz. Genuit et eode tpe iohāne grāmancū: rhetorēqz doctissi
 mū: quē solus dicit fuit Leonard? aretin? oī in re: pōnsissime in hac vna grauissim? loquuti sumusqz testis
 fuisse primū, a quo eloquentie studia itopene nōce flecta, logo possimmo in italia fuerunt reducta.

Raenina

Tertius senior anno ab incarnatione dñi quāgesimo octauo decimo: pūm
to anastasio heretico: augustali potē est folio. Is cū imperiū accepit: or-
thodoe fidei amator: ꝑ ꝑector accitū: fuit: ac statim nūcios ad pōntificē mit-
tū: qꝫ sedis aplice auctā cōfirmaret: ꝫ pace ecclēsijs oibꝫ exeret: quāntū
ꝫ religione cōcederet: ad hunc ob cām reintegrāde fidei directꝫ ab hominibꝫ
pōntice sui sanctitate pōpulus germanꝫ capiane vrbis epꝫ digne suscepit: est
vultorꝫ dubia corda in fide solidauit: vt tandē diligētissimū fidei obserua-
toꝫ pꝫ pteret: hereticoꝫ nomē ꝫ vrbꝫ extirpat. ꝫ gēmarie anni nos oēs ex
cōstantinopolitana vrbē expulsi: atqꝫ eorꝫ ecclās catholicas assignauit. qđ qđ
de theodoꝫ rex (ca labe infectꝫ) egeret: summachū ꝫ doctū ro. ꝫsiles vt ꝫ
missus est ꝫ papā relegauit. ac iohānē pōntificē romanū ꝫ carcerē misit. eo qꝫ iusti-
nus catholice pietatis defensor bonoz fice suscepisset eū. simul cū socijs carce-
ris afflictione pēnit. Sed bāc eiꝫ in animum crudelitātē mor: ad aduersio bꝫ
na secuta est. nā nonagesimo octauo post faciū die: subita morte defunctus est
cuiꝫ aiām solitariū quidā apud hippārā insulā vir magnē virtutis asperit. inter
iohānē papā ꝫ summachū pamiū reducit: ꝫ in vulcani ollam qđ ei loco ꝫm a
erat demergit. Et ꝫ iustinꝫ admodū senex cum augustalē dignitatē annis. xj.
admisit: frater: iustiniano sororis sue filio impatore designato: apud cōstantinopolim in pace quicuit.

Clodoneꝫ rex francie

Clodoneꝫ francoꝫ rex primꝫ xpianꝫ childerico patre ꝫ morte sublatō in re-
gnū successit: ꝫ regit annis. 30. vir vnqꝫ potēs ꝫ armis strenuus cōtib-
dem chilperici burgūdiomī regi (quē chilperici frater suꝫ gundobaldꝫ occiderat)
siliā ꝫ hūc modū accepit vxore. Audierat clodoneꝫ crotibildē formā egregiā: vir-
tute etiā puellā id status p̄tare: missis nūcijs ꝫ secrete exploꝫant an sibi mari-
monio veller copulari: puella cui regi fama ꝫ regni potēna esset notā: cōsensit:
eāqꝫ spōsione id solū est pacta. vt cū ipā esset xpiana. Clodoneꝫ qđ cū suis frāz
idolatra erat: fieret xpianꝫ. Gundobaldꝫ burgūdie rex patrūꝫ eiꝫ nādidit. quāqꝫ
ꝫ ꝫ ꝫ pacta vxori clodoneꝫ de baptisimū ac suscipiendū in scipio nequaqꝫ seruauit
in duos filios ex ea suscepit xpianos fieri p̄misit. Nō multo postqꝫ crotibildē
accepit vxore bellū gessit aduersus gundobaldū vxoris patrūꝫ ꝫ burgūdiones
quoꝫ bello ciuitates ꝫ oppida ligemū inter ꝫ sequanā amica fisa suo adimne
imperio. Interuēti tñ vxoris sedato. Allez qđ multos durant annos suscepit ad-
uersus alemānos. Cū qđ gēte non minꝫ qđ sua viris fortibꝫ armisqꝫ instructissimā: p̄lo decurauit. quo in ꝫ
liō filios iugā aduersus vidēs: memor est factꝫ. ꝫmissionis quā multo cōs resqꝫ vxori seruare neglexerat
vt ipas p̄li aduersitate ob id solū sibi accidē suspicā: est. bñc deo celi ꝫ terre. quē erodis vxor ꝫducere
vout illꝫ cōsilio p̄bulsqꝫ acq̄escere: si sui frato hostili exercitu victoriā obtineret: itaqꝫ mor facta est cō-
uictio: vt qđ multa cede afflicta ꝫ vi repressi p̄mo fugiebant franci: hostē repellēt ac cede cōmissa in sedam
conuerterēt fr̄gus. alemānis in ditionē acceptis. Clodoneꝫ eis tributa imposuit qđ annis p̄soluēdā: ꝫ in
franciā reuerfus. vicesimo q̄nto regni sui anno a sancto remigio remēsī epꝫ cū oī francoꝫ multitudinē ba-
ptizāꝫ fuit. Et demēps francoꝫ regnū augeri cepit. Respitāte tēde aliquātulū república xpiana. Clodoneꝫ
pulsis armis hereticis: ꝫ catholicos reduxit. ꝫ pariseoꝫ ciuitatē regni caput constituit in qua post
morte q̄mit. vxorqꝫ eius regina bonis opibꝫ pollēs: apud vrbē thuronica plena dicit ad dñm migrāuit.
delatqꝫ fuit inde corpꝫ parisiꝫ a filiis eiꝫ bñdiberto ꝫ lothario: iuxta clodoniū magno honore sepulta.

Amalasimtha filia tñ vidua: theododico rege gothorꝫ sine ꝫ viri defuncto.
etiā albarico eiꝫ nato regno successit. Etar ꝫ albaricꝫ admodū puer: itaqꝫ
tūa atqꝫ gubernatio tota regine mēcubāt. Etan imꝫ regina pueri gubernamē-
nē suscipies: lris lannis erudendū ꝫ moribꝫ informandū curauit. Ipā ꝫ seuerē ad
modū gubernamēto exercebat: p̄bēbꝫ gothorꝫ iniurias: supra lris cū p̄uicūna
vsa: ꝫ patris decreta: in alā p̄sertim emēdauit. ꝫ boetꝫ ꝫ symachi filijs bona paternā
in fisci delata restituit. Aclamātibꝫ aut gothis filiū nō lris sed rei militaris discipli-
na rege suū imbuedū esse. Isigā vite lascīua in varias egrotatiōes p̄lapsus. ꝫ
cimo octauo etatis anno defunctꝫ est. Amalasimtha ꝫ seditionibꝫ gothorꝫ dñi veta-
tamortuo filio albarico quoꝫ moleste vixit. theodatu cōsobrinū suū regnū ꝫlor
ie fecit. Etar aut theodatu greis ꝫ lannis lris edocꝫ: vt ꝫ tꝫꝫ suoz: bñticiā cle-
gāter scripserit: ꝫ planiciā disciplinā optime calluerit. segnis tñ ad res agēdas habebat. Is ergo ad re-
gnū beneficio regine afflimpus: statim dignitudinē ostendit. eamqꝫ caput in vñsim lacū insula relega-
uit. Hec p̄fida multos gothos perturbauit. inde eam occidi p̄misit: ac filiā eiꝫ in vxore ac regni sociam accep-
tit: qui ꝫ postmodū quicqꝫ annis regnauit. Idqꝫ ingratū iustinianꝫ egre tulit. hec inter cetera sua edificia
patris sui in monumētū insignissimū edificāꝫ extra ranennam extruxit. quo in loco nunc sancte marie mona-
stiu edificatū habet. qđ monachi sancte iustine nunc ioculare dicunt.

Dionysius abbas ꝫ doctor egregius per id tempꝫ laudat: eo qꝫ romē compitū suū: id est pascalem
calculum mira ratione composuerit.
Senatus qꝫ epꝫ treueren. vir omni fēritate insignis hac dēpēstare clauit. Et sanctꝫ victorinꝫ epꝫ mas
siliē: qui filiū maruchas regis persarū a demonio liberauit. Et cythēꝫ epꝫ lugdunens.

Bexta etas mūdi

Conclū aurelianense

tāq; t cladi b' apti quā quociq; b'at feci defert faciebat: t gladiū habuisse t portasse dicit. cū qū dūm
gēos t sexaginta viros vno pūo cū intercaisse pūibet. hūc vī xpianissimū fuisse ferūt: t fide carbolicez
ampliasse. ac qd plura regna sibi vēdicauerūt. Quāobres t rotādā mensas apud cornub' cūitātē mīstūt
Tandē in pūelio cum multis hostiū strages ceciderūt: ipse vulnerat' in insulā defert. inde sublatu nūq;
cōparuit. quē t nūc vsq; beirones expectare dicunt.

Calliodorus

Calliodorus monach' rauenēsis vīr quidē doctissim' bis t p' ob dāntissim'
Cūq; t doctrinā magno fuit in p'cio. qui cū primū cōsul esset t senatoz. deu-
no fact' ipū res mūdanas sp'reuit: t monasticā vitā cōplexus est: sed ante mona-
chianū theodorici regis italie cācellari'. t ex pte c' multas epas edidit ad p'fō-
nas diuersas de negotiis secularib'. ad agitandū intellexit p'saliterū luculētē
exposuit. Deinde t'ionis insignē de p'ntiāb' atq; imp'atorib' cōp'laui. In qua
p'ntem de theodato rauenē rege cōtemporaneo suo multa cōscripsit. Edidit p'ce-
ra librum de ratione anime t libru de orthograpia.

Arator tē

Arator scē romane ecclē cardinālis diaconus t
Apoeta laurcat' hac tēp'ate mira floruit eloquētia. q inter cetera ingenij t
virtutū sue opa p'fōz act' versu ex amictro exornauit: atq; alia elegātē cōposuit.
Randan' deniq; bibernēsis abbas scissim' p' hoc t'p'a ob eximā scitatur
atq; doctrinā magis i p'cio habuit fuit. de q; etiā admiranda scribunt. p'ater
trum multum monachozum extitit.

Flozuit circa illud tempus sidonius appollinaris apud auctoz vībim et
p'feco fac' eps vīr f'mi seculi dignitate nobilissim'. t l'ali disciplina erudit-
tissim'. vīr aut ingeniosus cōtūmate eloquēte multas diffiales epas scripsit.

Brigida virgo

Rigida virgo sanctissima natione scythica imperante sentore iustino refu-
sit sanctitate t miraculis admiranda in scocia de xpianis ac nobilibus oza
parentibus a puericia bonarū rerū studiis inoleuit. pudicitie ac sobrietatis sem-
per intentā. a matre missa vt de vaccarum lacte butirum cōgregaret. pauperibus
distribuit. mater fructū laboris postulans. facta oratione: ceteras coopatrices in
abundantia p'ceualuit. quā cum parētes dispōsare vellent. ad epū machillā no-
mine perrexit qui palliū album t vestem candidā super caput epī imposuit. inde
suā virginālē coronā dño offerebat. vocat' messorib' cū tota p'ouincia pluuia ex-
un daret. in eius messim gutta aque nō cecidit. Leprosos ab ipsa p'centibus cer-
uissim' tñ porum. Cū illa nō haberet: aquā purā benedicens: cōuertit in ceru-
siam optimā ac illis dedit. Lapidē in salem cōuertit. cuiusdam ob sal postulant
ecce nato oculos restituit. Multa alia miracula fecit.

Benedictus abbas italicus: monachorum olim pater: bis tribus dispersos monachos in unum collegit. atque diuino spiritu illustrat: eis regulam vitam coposuit. Et celsissimi viri vitam insignitum et miracul clarā beatū gregoriū scribit: fuit itaque bñdictus ex nobili genere in pulcra nūscie orbe. Venerat igitur a sen probr: celebratus est nūscie nōmē: qd quidē oppidiū libertate: sed in p̄mis beato benedicto monachorum p̄e alimo clarissimū. Ibi eratē morib: trāsiles nulli volupcrati aim dedit. Inde rome liberalib: farum studijs tradit fuit. Sed cū in eis multis p̄ abrupta victoriā re coneretur: eius quē quasi ingre ssu mudi posuerat pedē remanē: ne in sapiētū totū irer. Despectū itaqz sūaz thū dūqz: reuertit a domo rebūqz paternis: soli deo placere desiderat: deserta loca p̄ aliqz temp⁹ incolunt: incolunt. Est autē in latinorū regione super: celsus in montib: subiacet velut plūm⁹ appellat sublaquet: nobile nunc oppidiū lacu eiusdē et tñ pulcra nois imūnēs: redditqz vtrūqz fama celebratū. bñ bñ dicit ibi mag⁹ d mūnna cōuersatio q̄ et toto orbe notissimū ibidē edificatū magnifica op̄s monasteriū. Cui ē ibi i terra amicus nipa ab ipso subiacet la: cū ad vicū vsqz varronis inclusis: saxo i monte dicit: aquarū. q̄ formis partim in eo modis modo: partim alii defossis: partim sublimi fornice muroqz exatā: romā q̄dragelesimo miliario veniebat. Tū autē dei ad eundē locū pue nūes q̄ ab vbe roma. xl. milib: passū abest i artissimū specū trib: amnis ex cepto romano monacho boib: incolunt: māsē: et artissimū specū trib: varijs rēta tionib: dūxit. cui⁹ virtutes vt darscent postea in castro cassini. qd d rū ap pellat: et magnie vite meriti et aplice virtutib: effuluit. fuit autē hic sanctissim⁹ vir inter cetera virtutū monumēta p̄benico spū illustrat. quo multa futura et o cēnta cōgūt. cui⁹ fama tota oīstro gothorū rex dicit: vt tēptare: et serimonia se se famulū indūmēto mentē: alii in regio apparatū pmissit: quē statim cognitū vir sanct⁹ is sordide vestitū ad se in monasterij vestibulū vocauit: et illi erat vctura. p̄nuiciant: nōuē annis regibz decio moriet inde cū i fama venerandē habuit. plurāqz alia scitāt. signa oñ dī p̄pue i vale vitreo i q̄ venenū vino mī fuerūt frēs: vbi signo crucis edito ruptū fuit. Obijt tandē in dño anno salutis. 556.

Monasteriū cassinense

O rdo monachorum bñ benedicti cōstitū habuit nō lon ge ab adno abrucciū: cui tate i mōre cassino vbi olis cassinēs cūit as fuerat: postea monasteriū cassinense tot to orbe celebratū extitit fuit. Bñ cū bñdict⁹ mo nachis p̄ extitit mōasteriū regulā et op̄mū modū vt nēdi p̄m⁹ dedit: q̄uis lōge ant illū mōachi plurimū fue rit. cū tñ sanct⁹ vir dū i solitudine virtutib: signisqz sue releser: multū ob dei famulātū ad cū p̄gessat fuit: vt inde. xj. mōasteria p̄strueret. In q̄b: statim p̄ib: duo dēnos mōachos deputauit. postea multos discipulos cōgregauit quoz ope totū ferric obē obnuere meruit. Ex cui⁹ clarissimo ordine cū plurimū scitāt: tū scā emerere vnt. Illāqz regulā p̄mū mōachis mīgī p̄tulit. Et tñ nōnulli postmodū cōplexi sūt monachi. quoz de nūcro fuerūt cisterciē. a dño bernardo plimū aucti. ea inualuē. cluniacē. celestini. mōns oliuei. nou⁹ ordo. siluestri. et q̄ bñliti appellat. bñ oēs et alij plurimū q̄uis diuerso habitu: diuersisqz p̄stitutionib: inter se disti ciant. et tñ p̄tēnt regulā dignissimā atqz approbatā. In germania q̄s i eodē ordine differētes vnt. ai intellegi: castellēscos et burfeldēscos i ea vīgēt. Idē q̄s ordo cū a fudatoris sui reglātib: institutū p̄sepe dedinast: nou modicā reformationē anno salutis. 1409. ap̄d parisiū vbe i mōasterio sancte iustine sumpsit: eoz institutio nes cūqz q̄m⁹ p̄nter approbat. Tradit autē ex bñ mōi scissimū p̄is ordinē ad. 24. finnos p̄ntēscos emer sse. Cardinales vō: 123. Et

Scolastica

chiepos et ep̄os. 1464. Abbates insignes. 15070. fuere. atqz canonizati mōachi Scolastica germania dūm bñdicti ab infāntia (et iohes. xxi. scribit. 555. deo dicat: q̄ nō ff senet i āno vīse p̄sticāt cū certo die i laudib: dei sacrisqz colloqis vsqz noctē ip̄s p̄tāxisset: accepti abis cū reperit mōasteriū cupit. foroz scā mōi al p̄tēnt vt secat maneret: de celest⁹ vite gaudijs locutur: q̄ extra cellā nū nre nō se velle dicit: ad ē p̄ces tāta plūia accoruscato erupit: vt nec cū sūbus suis extra limē pedē mouē potuisset. in totā noctē it somnē p̄ sacra spūal vite colloqā duxerūt. Scq̄nt die cū vir sanct⁹ ad mōasteriū rediisset: p̄ mūdū in cellā cleuat i sacra oculis vidit forozis sue aīas de corpē colūbe spē celi secreta penetra re. Is cū q̄llē p̄gūdēs: et obitū frīb: densicant quos illico misit vt sacra corp ad monasteriū deferret. at in sepulchro qd sibi p̄parauit sepelirēt. quo facto p̄tēnt vt quoz mens vna semp fuerat in dño. eoz q̄s corpa nec sepultura separaret.

Instantis fororis iustini fili romanos p̄ncipū maximū augustale ad-
p̄tus est p̄ncipatū: q̄ mox vt imperialia iura suscepit ad reparacionē rei
publice itaq̄ alim̄ intēdit: et augustū romanū felici sorte regē ar̄ ip̄enū q̄
et bella vspere gessit: et in causis ciuilib⁹ mirificū fuit. Nā p̄ belisariū patricium
ingente viri p̄las foriter deuicit: et vandaloꝝ gentē capto eoz regē gelisimetro
vīq̄ ad intermitionē releuit. Affricāq̄ totas post annos. xvi. impio romano
restituit. Iturūq̄ belisariū virib⁹ gothoꝝ in italia gentē capto vīq̄q̄s eoz re
ge sup̄auit. At auroq̄q̄ post hec affricā infestātes: eozq̄ regē ar̄bīlā p̄ iohannē
et iohannē nūtrabūl vīrūte p̄strauit: pari etiā modo vt alias gētes belli nūre cō
p̄cessit: quā ob cānī p̄ter bonoz oīm victozias vt alamanicis gothib⁹: alani
cus: vandalicis: africanisq̄q̄ dicere b̄e hec nota meruit. Extruit q̄s idē p̄
cep̄s intra cōstātinopolim vrbē ipsi dño q̄ est sapia dei patris templū qd̄ greco
vocabulo agiā sop̄biā idē sanctā sapiam noīauit. Quī opus adeo cuncta cor
ficia excellit: vt ī tōtis terrarū spacijs hūc sile nō possit inueniri. Et erat eū
p̄cep̄s fide catholice. in opib⁹ rect⁹. in iudicijs iust⁹. Iōq̄s oīa ei p̄curabāt
bonū. Leges etiā romanoz q̄n p̄litas nūm̄a et at̄ ī mutilis: dissolūcia nūra
būl: breuitate coarctat. Quī cū impatorē t̄cū p̄stāt ingenij: tāteq̄ doctrine fuisse
vt mirū nō sūti leges romanas sp̄asas et icōpositas ī ordinē ad vtilitē
boīm redegeat. Itacū ī re p̄silio et op̄a iohannis patricij tribuniani theopoz
li cororbet vīsus est: q̄ tūq̄ doctrine et aucte īsigne s̄ habebat. Immedius nāq̄
illud libroz pelag⁹: q̄ vīq̄s ad duo milia pene libroz erat et̄c̄e: coarctatus si
mul ab vrbē cō dīra vīq̄s ad hec p̄a tot iudicij. in quinquaginta libroz titulis
digessit: quos nūc digestas: nūc pandectas appellat qd̄ oīm ciuile doctrinā p̄
necit. Itaq̄ q̄s legū ep̄tomen fecit libroz q̄mōz in q̄b⁹ breuiter vt m̄asat legū
textus comprehendit. has autē leges institutiones vocat. Dicitū etiā iustini
ant̄ codicē vbi oēs cōstitutiones p̄sapiū que vīq̄s ī nullis voluminib⁹ habebant. iūta duo decas libroz
et iustinus minor apud cōstātinopolim reipublicā regendā suscepit.

Concilium Constantinopolitanū

gnas copias fudit. Regē ip̄oz gelisimetro capie s̄ p̄stātinopolim misit. Et ar̄ba
q̄s post annū sue excessionis. lxxxi. recepta est. Inde iustiniā belisariū
milis iam p̄līs glorioſis aduersus theodati dirigit: vīq̄ etiā italiā a gothoz
seruicio liberaret. belisariū itaq̄ dū aliquātū t̄p̄e apud siciliā morā faceret. Rex
gothoz theodas⁹ extirpat⁹ est. hūc in loco vīq̄q̄s successit. Et ceptas q̄ s̄ theoda
tū belli vīces in vīq̄q̄m cōuenit. Egressus et salū ad campānīā: neapolim ve
nit: quā tandē p̄ vīri capie s̄ ingressus: nō crati nec fecit parces plures perimēs
cūta rapinis diripiē. Indec̄ egrediēs romā p̄perant quo ingressū gothi q̄ ī v
be morabant⁹ goctū egressi: relicus patrib⁹ p̄ortis: rauen̄ am fugiunt. Belisariū
atq̄ saguentiū vīq̄q̄m cū magno exercitū rar⁹. mem̄a vrbis p̄ t̄p̄e vallo ac fos
sa celerrime munivit vīq̄q̄ sup̄ueniēte cū exercitū: ad centū nāq̄ milia boīm fecū
dūx̄ se ferf. Intenit belisariū auctis copijs cū p̄ annū integrū et dies nouē me
nu vrbis t̄nat⁹ est. egredi cōstituit vīq̄q̄s copijs suis diffidēs incensis caſi
raueninā p̄ficat⁹. eo belisariū p̄perat vīq̄q̄m in vrbē captū cōstātinopolim
cū dūat quinto anno posteaq̄ ī italiā venerat.

Linea Impera
torum
Iustinianus

Quinta synodus habita est apud cōstātinopo
lim. iustini agapin pōnē ac iustiniā impa
toris: tā dū inchoata t̄p̄e vigili anno salūt. 558.
plecta fuit. Cōtra theodoz et oēs hereticos. q̄ affir
mabāt b̄tissimā virginē mariā solū boicm: etiā
tū et boicm p̄cep̄isse. quo quidē ī synodo statu
tū est: vt b̄tā virgo maria
tū nobis suo partu edidisset. Ibi q̄s p̄fuerunt cū
tib⁹ archieps cōstānt⁹: et appollinarius patriar
cha alexandrin⁹ cū vīq̄q̄s papa qui oēs. xiiij. cap
tula anathemazādo scripserūt s̄ p̄dici theodoz
et socioz ei⁹ blasphemias. tēd ar̄ites virginē glori
osā vt p̄missus est tū et boicm p̄cep̄isse. Cui syno
di vniuersalis ecclia auctoritate maximā cōsulit.

Belisarius patriar⁹ or in armis strenuus bellē
dūx a iustiniāno impatorē cū ingēn multitu
dine cōstituit. p̄mū p̄fias aggressus est: qui trās
gressis romānoꝝ tenuitis: eoz regiones grauitē
populabatur: quos magnis p̄līs fudit. atq̄ ex vo
lūntate p̄sapijs cōstātinopolim trāphans ingres
sus est. Interca ad affricā quā ī m̄tis annis van
dali possidebāt a iustiniāno cū exercitū belisarius
missus est. q̄ mox p̄lo cū vādalis cōmisso eoz ma

Belisarius

Bexta etas mūdi

Vingis rex gothoz

Uingis goth? ob scuro genere inter eos nat? bis tēp? vniere adhuc theo-
dato rege apud romā rex creat? z quinqs annis regnauit. vt cerre rex mul-
tans sela pelar? qui regno suscepit theodatu obtruncare fecit. quo mortuo rane
nā pperauit z oēs gothos dispoſos p italiā cōgregauit. z neptem theodora ex
anathasunta uerpe inuūz vxore duxit. que vingis ignobilitate plurimū contem-
pſiſſe dicat. hic aduersus belisariū romā cū ingenti exercitu venit. Gothi vbi em
obſidices vniuerſa p arcuū direptionib? z incēdīs abſumit. quoscūqz roma-
nos reperit gladio extringuit: cuncta ſacra loca denudates. impugnatōes con-
tinue vberē: ſed ante belisarij deſenſat inuicta. Auguſt ab inſup rome famis pe-
nuria. tanta ſiquidē p vniuerſos mūdū eo anno maxime apud liguriā fames ex-
creuerat vt vir ſanctiſſim? dacijs mediolanēſis antuſtes retulit. qd plerqz ma-
tres inſelictū natorz mēbra comedēt. cū p annū panuū gothi roma obſediſſent
temus territi rancinnā redierunt. Vingis vo coacto ruriſus in vniū magno gothoz exercitu cū belisario cōſ-
fuxit. factaqz in arima ſuoz ſtrage in fugam cōuerſus eſt. Quē iohānes magiſter militum cognomēto ſan-
guinaris noctu fugientē pſequens viuū comprehendit. Romāqz ad belisariū adduxit. p atrata belisari-
us victoria conſtantinopolim rediit. ſeuim vitiūm deſerens: quo viſo inſtintian? valde letatus eſt. Cūqz
nō multum poſt patriū effectus. adminiſtrationē illi iuxta pſarum terminos tribuit. Vitiqz vingis de-
gens. viti ſimuit. ac ſic quaſi gothoz regni finis fuit.

Totila rex gothoz
Qmā q d badulla dicit vltim? oſtro gothoz rex. capto vitiū gothi trāſ
apadani chelidaz ſibi regē cōſtituit. q eodē anno permiſit Qui ſuccēſſit qz
rona? z ipſe nondus anno expleto iuglar? debine ſibi badulla qz z totila dicit
b af in regnū pſiuit. dhorqz collecto vndiqz exercitu: vniuerſas i nſulas italiā in-
uadunt. Et inde p campāniā vitiūqz benedicti cenobii iter facientes pueniunt
p que lucanie z bantiōz ſines regū pſiciunt. Nec mora ſiculū trāſgreſſi fretus
ſialia inuadiū. inde qz romā pctunt. cāqz obſidionib? arcuclūdūt. que tāta tunc
famis penuria ppeſa eſt. vt p magnitudine inopie: natorz ſuoz carnes comedē
vellent. ſeliſis nūmū ro. nec valētib? mema tueri. Totila a porta boſteniſ vberz
ingreſſus eſt. q parcer romanis capiens p totā noctē buccinā dāgē iubet q ſe a gothoz gladijs aut ecce
ſijs tuerent: aut qbūſcūqz locis occiderēt. habitauit a liquāto tēp cū romanis qſi p antz cū ſilijs. bāc illi vt
videt at benignitate: q nimie amica crudelitatē erant: b tū patris bñdiciō que olim adierat monito conu-
lit. Elapſi ſunt ab vber aliq e numero ſenatorz conſtantinopolim aſſicci. pperat. qb? calamitate? roma ſibi
ereſt pncipi narrant qui ſtans uarſen cinnichū ſuū z cubiculariū cui manu valida mittit. Is ad italiā ve-
niēs magno auz gothibz certamine cōſſitit. Quib? ad intermitionē pene cōſumptis regē totila qui iā dūz
annos regnauerat interceſſit. vniuerſaqz italiā ad capu. ſura rediit. ac ſic ſpū uagelino ſecō anno poſtqz
theoderic? italiā adeptus fuerat: Goibz deletis eoz nomen euauit. Nam qui pſelio ſuſpiciat iſtō go-
thiſe itali vocari voluerunt. eo q in italia nati z enutriti eſſent.

Marſes cinnuchus

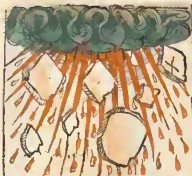

Marſes inſtintianū cinnuch? quē nōnulli ſcribūt bibliopolā pmo fuiſſe. iude
cū in cubiculū ſuū accepiſſet impator. cognita boia virtute cū in ordinē pa-
triciat? aſcunt. pietatis etiā religionis: miſericordie: immiſcētē: grante poſſet
mo vniū exemplar tuſ oib? erat. Is igit calcalan? impialis accepiſt auxilant?
copijs ab alboino longobardoz regē cū longobardos ſederatos habet: qz ma-
nis adriatic ſini in italiā trāſuect ſociati romanis p uignā meruit cū goibz qb?
ad intermitionē delectis: cū z totila apud bixellā male pugnis occidiſ. z theodas
in c? locū ſuffice? Mō longe a nūcra ſotiar oppugnāſ virtute narſus oppo-
ſit: oner in igit longobardi multis munerib? ad ppiā victores delectis: z pan-
nomi poſſederūt. Inde ſophia vxoz iuſtini inſiſtiūb? qbūſdā telatorib? q nar-
ſet oderant: boiem ab italiā ad ſe cū ignominia verborz renocat. videt vt cumi-
chus ad lanā z penſa rediret. ſerens id in quo aſo. Marſes rīdet: ſe talē oſtūſ
telā que meretricibiles errozes emilis atqz inimicis ſuis pſtaret. Pānc odio me-
mōs eragitat? in neapolum ſecēdeſ: legatos mor ad longobardoz regē dirigit: vt panpera pānoni tura
deſerent. z ad italiā cunctos reple? diuicijs poſſidendā veniret. Simulqz militumodo pinoz genera alia
nūqz rēū ſp cecēz quaz italiā ſeraz eſt inuit. q uaten? eoz adueniēdi aſos poſſit allicē. Marſes inde romā
regreſſus ibidē nō poſt multū temp? ex hac lūce ſub tractus eſt.

Marſes genēre b: tū pnot tpe archiepiſ ſeotozū ordinatus: p. lx. annos
ſauſcitatie ac doctriā totam inſulā biberne ad xpī cōuertit. z plures mor-
tuoſ reſuſcitauit. capitiuſ p ptijs impenſis redemit. eccleſias multas extruxit.
z plura milia hoſm baptizauit. verum cum bāc gentem feruētiam repenſiſſet: neqz
ſe credere velle dixerunt: niſi tormenta maloz z gaudia beatorz cernere poſſent
vt rebz viſis ceriores fierent qz promiſſis. apparens poſtea dñs poſſit ſentia
z oñones ei euangelii z baculum tradidit: z in deſertū locū eduxit. ſoncam ro-
tundā extrinſecus obſcurā offēdēs vbi p diem naturalē penitens vere ab oib?
peccatis purgareſ. z de tormēta z gaudia videret: vbi ecclā cōſtruit z cano-
nicos bñi auguſtini conſtituit: z clauem ad ſoueam dedit. Suo tpe multi ingreſ-
ſi ſe expertoſ teſtan ſunt. quoz relationes iuſſit in ecclā annotari. Ideo locus
ille purgatorij patrij municip aſ.

Patricius epſ

Signa terribilia noctu visa sunt: apud italicam anno dñi. cccc. lxx. Ignis em̄ a celsis i celo apparuerunt: et sanguis stillauit a nubib⁹: humanū q̄s sanguine q̄ postea effusus est significauit. Et deinde p̄muaq̄ imbrib⁹ plūib⁹ dieb⁹: ita aq̄: vi auct⁹ est ryber vi magna frage p̄p̄l bñlio: a loca s̄bmerge ret: et s̄tū mō i alijs ciuitatib⁹: et loc⁹ ac t̄. In flumē aialia formauit: adit. Et mulieres rep̄ntates apparuerūt a mane vsq̄ ad nona: t̄as celare. plura

vsq̄ ad lumbos. alia partē aqua i cegbat. Ferunt q̄s montem scissum in gallia magnus fontem dedisse et inde casum cum basiliis et hominibus mirandum temū dedisse.

Leonard⁹ vir sanctissim⁹ naneone gall⁹: de ciuitate cenomanoꝝ oriund⁹: de sa cro fonte a renuigio leuar⁹ est: ab eo q̄s salutarib⁹ imbrib⁹ disciplinis q̄ ep̄atu renuit relict⁹ oib⁹. In quadā silua ciuitati lemoneice victima habitās: vbi aula regia venerationis cā erat cōstructa. cū regina partu ibi p̄clitaret. leonard⁹ in nemo re inuictus: a rege introduct⁹. fusa aut ob p̄ces regis orōne ad deū impetrant: et q̄ dupler gaudiū. mare cū p̄le salua. Ideo rex sibi de auro et argento offerens: q̄ renuit: ad monē q̄ paup̄ib⁹ erogaret. Sed spaciū nemois optauit: Quis rex totū dare velleret: solū accepit quā sitate quā cū suo asello noctu circue posset: vbi monasteriū cōstruit: et cū duob⁹ adiuncis monachis i abstinentia multa degebat. Locū nobilitat⁹ eo q̄ a rege uobilitat⁹ fuisse appellauit. vbi multis miraculis edocēfauit. et quicūq̄s i carcere nomē ei⁹ mouerant: mox ruptis vinculis liberi cubat. Decimum octauo idus nouembꝛis nullis clausis virtutib⁹ migravit ad dñm. Quāta dñs p̄ cum miracula facit: multatudo ferri et varietas in ei⁹ basiliis ostendunt.

Maurus monach⁹

Maurus roman⁹ monach⁹ bñssim⁹ p̄is bñdict⁹ p̄cipuus discipulus. Multi gionis gra. inter quos maur⁹ quidē ac placidus insignes habent. Hic aut gal p̄los nūq̄s et hīs benedictū rogasset: vt enū aliquē et discipulus suus ad se mitteret. qui gallos monasticā vitā edoceret. quare bñdict⁹ maur⁹ eo misit. qui oib⁹ vitā et monach⁹ rōne bene ac beate vniēdi dedit. quicq̄ etiā multa monasteria cōstruit. Quib⁹ gestis post annos. xxviii. anno saluō. 360. post multas virtutes ac miracula inibi factas: nō sine magna sc̄itatis opinione bona senecere. i. 8. kal. fe b̄ m̄ari deuit i pace. cōp̄ diei festū eo die celebrat.

Sanc⁹ colūbanus

Colūban⁹ abbas vir religione et sc̄itate insignis. Ep̄i bec ipa in biberita insula daruit. vbi multi cōstruit: monasterijs postea i burgundia venit. Hic edē luxonienſe monasteriū p̄stuit: inuenerit abile q̄s gen tem aggregauit. et rectū vniēdi modus oib⁹ tradidit. Cepit q̄s increpare theodo ricū regē cū cōcōnari adulterijs misceret. Ideo i eū auita brunib⁹ dīs exarſit ingēti furore. et rex cū de monasterio ammoueri p̄cepit. egressus itaq̄ apud aia lonē castrū puenit. p̄ozzo theodoꝛic⁹ rex dñm p̄cullis inter fragāis ignis incedia moꝛt⁹ est. Sanc⁹ deinde colūban⁹ miraculis clar⁹. in loco silueſtri de fructib⁹ arbor⁹ vitā p̄cipies. et minister ei⁹ nūciās ei q̄ t̄pe collectionis vesum in uenisset comedere. p̄cepit ei vt fruct⁹ et poma diuideret et vsq̄ partē p̄ sui sustineret: reliqua ei p̄ cibo assignaret. Alia aut obediēs nihil p̄tē p̄ viro assignatā gustauit. hui⁹ discipuli plures fuerūt i sp̄ale gra. cūcūdi spūs a dño p̄cepisse legit ep̄atū oblati renuit et p̄p̄t multa miracula in dño requirit terno kal. nouembꝛis.

Berculanus ep̄s

Berculan⁹ ep̄s perusīn. cū septimo anno obſidionis cap̄. martirio coronat⁹ fuit. q̄ perat exierant ad tonlā nūst inquires q̄d de ep̄o agēdū ē: aut. ep̄o p̄i⁹ a vertice vsq̄ ad calcaneū tolle coragā et t̄ic caput amputa. hūc berculan⁹ ep̄m p̄uſm sup̄ vobis murū deductū capite trāciuit: et cū incedit et corp⁹ extra murū p̄ieat. q̄d a caput ad nū gētes cū p̄uro sepelietur iuxta mur. p̄. xl. dies corp⁹ q̄ſerūt vt i ecclia poneret. et corp⁹ p̄ucri d̄ nub⁹ sc̄aret et berculanū inegrit. vt nec caput obſeſſione p̄ aliq̄ ve i edard⁹ q̄s sanct⁹ or. i fuga videret⁹ rep̄erit nacen. ep̄s miraculis claruit. In cui⁹ trāſitu celus ap̄um fuit et diuina luminaria em̄ cum p̄ bozates sp̄le dōre cederūt. frater ei⁹ guldard⁹ totidomagen. ep̄s fuit et ambo vno die nati vterini et pontifices creati.

Simon in columna anthioce⁹ ex vico matris elca⁹ de quo m̄ra referunt i p̄mo egit vitā monasticā inde vt ferunt in puro priuato aqua habitauit. Tandem annis quadraginta in finē vitę sue sig. sup̄ columnā ſteti.

Anno mundi. 5753.

Anno xpi. 554.

Pelagius papa aet' noster primus: patria romanus: patre iohanne vicario: post vigiliis pontifex fuit. hic t' si in multis peniculis et turbationibus ostrogothorum ecclesia tui tui non desereret. coheruit ut heretica et falsamque cohereret ecclesia secularium manum posset: quoniam ad sanitatem romae non ducerent. et clericis et falsis constitutis: non autem ut scripte horas canonicas quotidiie celebraret. Voluit t'ne ut una quocumque provincia. et vel. xij. conuenerit ciuitates. hic autem acuitur quod malorum vigiliis causa fuit. cum iustitiam? vigilio p'ficeret cum. videtur populo et deo crucis tangens et cum angelis iureiurando suscepto se a tanto crimine purgare. inde nactus ad verbum veniens supplicationes pro rebus bene gestis a sancto pangraro usque ad sanctum petrum celebrat. verberis a gothis liberatus: quoad fieri potuit instaurat. una vero cum pelagio iustitiam ut vilius ambicione vel peio ad huius sacros ordinis admittat. Tandem undecimo sui pontificatus anno mense decimo: die octavo et vigesimo moritur. et in basilica petri sepelitur: ubi ex sacris ordinibus bis mense decembris habuit. plurimos scilicet et. xx. diaconos. xj. episcopos vero quadraginta creasset. Uacat tunc sedes mensibus tribus diebus sex et viginti.

Anno mundi. 5763.

Anno xpi. 564.

Iohannes tertius papa natione romano. patre anastasio ex illustri genere oritur: in summi pontificatus fuit: qui iustitiam succedit. vir quidem prudens summi pontificatus p'ficeret et sanctorum ciuitatem restituit. et iacobus ac philippus ecclesiam a vigilio inchoatam p'fecit. Et nactus romanis non dissimulante iratu quod de se male opinaretur. idcirco ad sophiam scriptis: neapoli ad verbum ducit: ubi haud ita multo post nactus moritur: cuius corpus loculis impositum constantinopolim deferret. Iohannes quoque pontifex episcopus ameni fide christi recepit. Apollitas clades tunc passa italia est: interuenit? puincia barbaris: quas quidem prendere pauci illa tempestate visis et igne aces in celo apparens ut p'fissum est. tenus hic peurbaniomum ac dolor plenus: et tunc grandis moritur: ac in basilica petri sepelitur: pontificatus sui anno duodecimo: mense undecimo: die sexto et vigesimo. Uacat tunc sedes eius morte mensibus decem diebus tribus.

Anno mundi. 5773.

Anno xpi. 574.

Benedictus primus papa: patria romanus: patre bonifacio: rybergi secundi pontificatus fuit. vir sane optimus et tanto honore dignus qui italie et p'ficeret tunc rome labor. sic fame una cum ryberio angusto subuenit. misso ex egypto frumento a seculissimis fame liberavit verbeni ipsam inedia pene consumptas. Interuenientibus? benedicti pontificatus precibus? quos ryberius mirummodum dilexit et obsecrauit. verum paulo post: ut quidam scribunt? sollicitudine et dolore quem in calamitatibus verbeni rome et puincia italie conceperat moritur. quarto pontificatus sui anno mense vno et diebus octo et viginti. Uacat tunc sedes mensibus duobus et diebus decem. In cuius tumba sic scriptum tradunt. Magnis tuis monumenta pater benedice reliquis.

Uirtuti nullus o decus atque dolor.

Anno mundi. 5783.

Anno xpi. 584.

Pelagius secundus: patria romanus: patre vangelio a ryberio ad imperatorem mauriciu rybergi generum puenit. hic in iussu principis cum pontifex creatus sit. Cum extra obsequium ab hoste verbeni miti quispiam non posset. Nil enim tuis a deo in eligendo pontifice actum erat: nisi eius electione imperator approbasset. Missus itaque constantinopolim ad placandum imperatorem Gregorius monachus et diaconus vir optimus atque doctissimus ubi ex sententia pontificis oia peregrinasset: nequaquid oculo et ingenio suo abusus. et libros moraliu in iob copulatus. Et curia cum constantinopolitane verbeni episcopi ita p'fite angusto disputantibus conuenerit: ut omnia que in libro suo de resurrectione conscripserat: retractare coactus sit. Dicebat enim corpus nostrum in illa resurrectionis gloria venturo aetate sub illius futurum. ob eam rem tangi non posset: quod contra illud dominicum est palpatum et videre quod spiritus carnis et ossa non haberet. que ad modum me videtur habere. Pelagius autem ubi gregorium rogatum populi romani ad verbeni reuocasset et domum paternam in xenodochion pauperum semini redegit. et basilica laurentij martyris a fundamētis extruxit: pestilentia moritur. que tunc in tota europa omni verabatur. Anno pontificatus sui decimo: mense secundo: die decimo. Sepulchrum autem ecclesia beati petri in vaticano. Uacat tunc sedes mensibus sex: dies octo et. xx.

Linca sumorum

Pontificum

Pelagius

Johannes

Benedictus

Pelagius

Iustinus iunior sine minor re publicam apud constantinopolim regendam suscepit. Iustinus autem princeps vita deccedere. Et in nulla re similis fuit. verum in amaritia deditur rapar vroz atq; boim pceptor hie ē. senaroz spoliator. Curata fuit cupiditas tabices. vt archas inberet ferreas fieri. In qb? ea q rapiebat aut talera cōgregaret. Quē eū ferūt i beresim pelagiana delapsus. hic eia diuis aure cordis auerteret. iusto dei iudicio amissio rōis intellectu. amēs effectus ē. Hic etiā tyberē adscendit. q et pallaui vlt singulas puicias gubernaret. hōem iustū t strenuū. Vroz qd et? sophia impiū vlsq; ad tyberij secūdi rpa gubernaui. Cui etiā imprudētia regni ytalici a phatinopolitano in go longobardos ablati ē. Igit cū iustin? .xi. annis regnasset amentia quā iustit recar. tandē cū vita finit. ferūt hūc vrbe in bistrā regione ytalica pdidisse. Et ex suo noie cā iustiniopolim appellasse. Quā qdē in loco munitissimo. ppter barbaroz incursiones pstituit. vt populi ab eisdē agitati ibidem tuerer.

Quē vt ias dixim? iustino adhuc celare cū palatii regeret. t cū p adoptiōe in filiū t regni heredē susceperat. ac merito certe eius in boie ea oim amicia essent. que in opio mō pncipe regnātū clemēcia. iusticia. pietas. religio. sapientia. phāna. Et ppetua foritudo. Vex inter alias et? vntes benign? t libeialis in oēs. postissimū vō erga paupes habit? ē. Et cū multa de bicta iustis qd iustis? aggregauerat paupib? erogaret. sophia angusta frequētius increpabat qd cō rem publicā redigisset i paupertatē. Dicebat ille. Cōfido i dno. qz nō deest pecunia sico nfo. tantū vt paupes elemosinā accipiat aut captiui redimāf. Hoc ē magnus thesaurus. Decambulās vō p palatū vidit in panimento domus tabulā marmoreā. in q erat crucis iusta sculpta. Et ait. Cruce dñi q hōie nram t peccata mūnare debem? . Eā sub pedibus cōcilem? . Et dicto cūius iussit candelas tabulā auferri melioris loco atq; honestiore reponi. Post h? vō vna. atq; altera inuenta est. Sub q cantā vinū aurū t argentū reperit. quā do? mis bñficiētia requirebat. Cui? qdē magnā pē paupibus erogauit. Ferūt etiā narsētis thesauros ad eū ex ytalā delatos fuisse. Quibus phatis ad magnificentiā t liberalitatē cūius est. Et ne quid ad integrā eius felicitatē decesset. exercitus que in portis miserat. vroz reditus tantū pcedam ad elephantes. r. auerit. qūm vllus vñq; anteā. Hoc requirēbat eius merita erga genus hūmanū. Nec religio in deum saluatorem nostrū. hoc postremo eius beneficentia erga populi romanū. que tamis quoad fieri potuit curatus est. Tyberius igitur t constantinus post qd impetum sepiem reterat annis. sentiens sibi diem mortis imminere. vna cum consilio sophie angustie abhancūm genere capadoces vrum strenuū ad imperium elegit. ornataque suam filiam regalisibus ornamentis. tradidit ei dicens. Sit tibi imperium meū cū hac puella concessum. vt re co felix. memoz semp vt equitate t iusticia delecteris. Hoc postq; dixit de hac luce ad eternam patriam migravit. Magis lucis ppils de sua morte reliquēs fuit ei summe bonitatis t elemosinis pmp? . in iudicio iust? . In vindicādo cautissim? . nullū despiciēs s oēs in bona voluntate complectens. oēs diligēs. ipse dilectus ab omnibus.

Longobardi quibus nutrita barbe longitudo patris ydeomate dedit nomē a Scandinavia germanie insula occurrū originem habuere. Et quia profecti Alione t Tharonem abhucruunt buccos. Jussu fero functis. Agelmundū sibi regem imposuit. Quos a populis quos dicit bulgaros bistrā acco?is interfecto lamisso subrogatus est. Quis agelmundi necē vlcis cupiens in bulgaros arma mouit. eosq; maxima affixit clade. de quibz vñus lamissus refert Paulus qz meretriz quedas vno partu septem edidit filios quos cū in piscinā enecandos proieccisset. Agelmundus rex videns paruos exorruit fauus. hastā qz manu gestabat eos volvere cepit. vnus ex eis in terra manū hastam comprehendit rex misericordia motus illi magnā penitēciae t piscinā adducandū adduxit. que eoz lingua lama dicitur lamissum nomen nauti. qui cum adolefcenti strenuū in omnibus adolefēs euasit. Et post eum quadraginta annis regnauit. quo defuncto sericus rex Letbi est susceptus. Qui cum āuis quadraginta regnasset hildooch filiū sibi instituit successorem. Et post eum quintus Godooth longobardoz regno pfectus est. Qui successit Clasio. Jnde subrogat? ē in septimus regem filius thato. Qui profugatis bernis paulo post interfectus est. Octauus regum Thadob. Altantū filium habuit successorem. Post eum decimus t nonus p scriptis Regibz bernis longobardozum rex fuit andoina quo patmū ea gens in panoniam traducta fuit. Postq; annis duo de quadraginta Ruglandam pūnciam habitauerat. In panonia auran sub ipso andoino patmū t postea h? Alidomo et? filio. Qui vndequid rex fuit annis quadraginta duobus longobardi habitauerē. dignitate aucti t maximo potentatu. Longobardozum autem in ytaliam ingressum fuisse cōperimus benedicti pape pontificatus initio. Et iustino minore annū iam terdecimū apud Constantinopolim impante. fecerunt iter longobardi p patētē portam que ab ipso condit orbis immo relicta fuit. isse videtur barbaris ad ytalie inuasiōē. Decedentes namq; panoniam p nozū q prius banaria. nunc ea in parte dicitur austria puenere. Liburneam que tūc sicut t nūc dicitur est. pūnta foriulij. Oppidoq; foriulio cū ipsa. (cui dat nomen). pūnta p incolatū deditorē potitū ad planē fluuiū confecerunt.

Linea Imperatorum

Iustin' minor et iunior

Ziberus secundus

Alboinus Rex

tūc in ea gente letissimis. lidos celebravit. Et qđ omnia apud eam barbaries superabat ludoz letacq; ge-
nere cōmijis obretandibz ē indulgunt. Bibeatq; rex ea patera quā ex Guntimūdi gepidarz a se in pā-
nomia interfecti craneo lamunibus erēdato aureis parauisse. Et uz immoderatus hānssit bilario ac
pprie amens voce vt cū pte guntimūdo bibēs letā eēt. Que vxor adeo alte isedit pectori mulieris. vt et ea boza
statuerit pfm cranel ludibrio vni tēmi vindicare. Legit; itā rem maxime in hūc modus. Delmehūdis
erat longobardis et nobilis et in annis feror. qm̄ adolecentia florens. et corpore famoissimus. puella de
peribat. rosimūde obsequio insistentem. Qđ cū nō ignoraret regina efficit. vt puella qđ ardentē cupiebat
sele illi in concubitu pmitteret. Cum postea adolecentem his artibus ad lasciuientis animū in lēntē
tiam trahendum vt rata erat efficacissimis pellectum. Rosimūda in regis caput armare cēptauit. Cū po-
stea consuetudine rosimūda quidem delecta bas. quēq; in cubiculū secreto duens. ppropōita regni pte al-
bomū obtruncare compulsi. Vt cū aduersantibus longobardis. de spe regni deciderent. Aundo ad longi-
nū qui tum raucine pcerat confugere. Nec ita multo post scipos inuicem veneno percentes diem extremū
claudunt.

Longinus grecus pzinus ytalie exarchus. hoc anno post captam vniuer-
sam ferme ytaliam. nouū in ytalā adduxit magistratus nomē exarchatus
ythalie. qui interptabaf summus ythalie magistratus. Et raucine se continens nū-
q; mit ad urbem romā. vt qualis esset inspiciendam. In administracione vo
ythalie et vrbis que in insula impatoris parabns cum roma et rancina durave-
rant. Hūc primus seruauit morem. vt non prouincie aut regionū pceffs ptes
sine quispian magistratus: sed singule vrbes singula oppida a singulis custodi-
rentur. regerētq; magistratibz. quos appellauit duces. parem itaq; faciens: vt
bem romā alijs ythalie vel vrbibus vel oppidis. hac vna in re illā honorauit. qđ
impositū tūc in magistratum presidem appellauit. sed qui successerūt sunt appel-
lati duces: vt postea p multos annos sic romāms appellaretur ducatus. sicut
flamensis spoleranusq; est diem. neq; post basilinū qui cum flaricte consul
fuit. vel consules roma habuit vel senatū legitime coactum: sed a duce greulo homine. quem exarchus
ex rancina misit ab res roma per multa tempora administrata ē. Durauit quippe hic magistratus sci-
me centum et vngit quatuor annis. Eoq; defuncto sinaragus successit fuit.

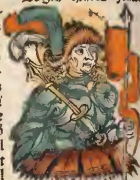
Leander episcopus

Leander collectanus (vel vt quidam volūt) hispalensis epus. Vir plane san-
ctus et doctus precipuus. In quo eloquentia et doctrina pan lance certa-
bant. Cuius plicatione exemploq; et industria tota vesp gothor; gens p Recare-
dum co:ū regem ab arriana impietate cōuerfa ē. Multa enī cōposuit. tum ad cō-
firmationē nostri dogmatis: tum ad cōsolationem arriane pside. quā (tanq; re-
tērmā labem) Vandalī ex apbrica in hispaniā a belisario pulsi decelerat. Hu-
ic aut insigni viro beatus Gregorius papa adhuc monachus moratū suozum
libros scripsit. Cuiusq; vita multis signis et miraculis in fine clauit. 300 inter
sanctos relatus cuius festū. 3. kal. dbarcij celebrat.

Foannes Climacus seu elan osimarius latine alexandrine vrbis episcopus.
per hoc tempus orientalem ecclesiam quo ad fieri potuit in fide conuincit
legendo. disputando. scribendo. monendo. docendo. licet multos aduersarios
habuerit signa quoz magna. nec nō elemosinas plurimas et alia pietatis ope-
ra faciendo. Cuius celeberr et admirandā leona? qđ am neapoleos epizoz infulse epus vtrū vitas patris
hystoriam pulcherrimam scripsit.

Acum cum deūm de nocte ytalico putassem in tanta rez pturbatione: in istis sanctissimū vir pture puin-
cie succurrissit. Pcerat ecclē ad leuēsi paul? ptiarcha vir scitaf fama spiciat. 30 vrbis: qđle pau-
lo an nopo paritq; valde mūro cincte mitioni distissis. cū clero scroz reliquis et ofiara suppellectile mi-
gū gđū. perat cē tarusine ecclē felix eps rauēna ozūd? vir vt ea tēpestare docet. et cū vna ineger is logo
bardos adesse fcligēes ad alboinū ire pēdāt tarusinus vt nouerat itatū saluem et bonoz ecclē sue con-
seruationem impetrant;

fortissimus episcopus

Thamplon epus

Terminus episcopus tuderinus (vt ait grego. in primo dyalogu) in effugendis spiritibus in mente virtutis gratia pollebat, ita vt non nunq ab obfessis corporibus legiones deuotus pelleret. Et cu multos boies liberaret Ena equi amfidam militis in rabiem vsus: vt cūctos dilaniaret: facto signo crucis ad mansuetudinem reduxit, cūctas quoq; eco lumen restituit. Et nūc corpus eius in ciuitate mētra demomatos aboluere. egresso curare quonens ex fide pētur vt quens consueuerat traditur.

Terminus alter vñ singularis literaturę et elo quentie gallos ad micorem cūcti redeget scri ptis et exemplo. Ad figibendum cū eoz regem libel lūm de gubernando regno pserpsit. ac beati Marti ni vitam eleganter composuit.

Terminus episcopus parisiensem, sunt qui ser bant vñm quidem sanctissimū hoc tempore fuisse. qui francoes reges semp in officio cōmmit. Et adeo quidem: vt inter se certam religione, pietate. gētia, humanitate sit. Nil enī in Germano cernebant. qđ ipsi nō innt arēt itatū valēt boni pastoris crepti.

Samplon dolensis episcopus. mira claruit fan ctitate. in eius cōsecratione colūba celis emul sa sup caput sedit quousq; epus ordinatus fuit. Qu us quoq; discipulis Erbunus post sua fata claruit.

Amandus episcopus Traucentis in vascōnia cū eo tempore populus ferocissimus esset sua sanctitate ac predicatione ad nutuorē vitam redēgit.

Gregorius turenensis archiepiscopus octauo Juliano anno ordinatus in omnibz clauis ha beatur. Antē aluerne regionis indigena. Berce cui deinde ante in epāu cregerat. Et gregorius ma gnus in sede aplice srogat ē. Obijt tandē. ro. kal. decembris. Vñ scripti hūlorū regū frācop. Dna cūla hōz beati martini post obitū ei? in libris quoz.

Radegadis regis frācie de regie thuringie ex abductis. Ea i souē lothari regis i vero mādēles ducta ad nutuorē custodita. it de i succellōe nupst terrene pncipi. nō tū sepabatur a celesti mira postea peregit

pietatis opa. cā medardus posttrano nouomū mutata veste dñō cō scūnt. porro mōdāsteriū pietatis cōpante dei gēa mōdāsteriū p or dūm ardes lothari regis pstruit. vbi i mīlitudine mag abbatissa i os abstinetia et miraculū vixit. morsq; ei? glōsa fuit. a? trāstina recolitur ydibus Augusti.

Gregorius magnus (ob eius sanctitatē. ac sapientie pāpue mo ralis sublimitatē) appellatus vt pene in ea omnes doctores excelleret. Is ex senatori a serpe ortus. patrem habuit Gordianū matrem siliūm nobilissimos romanos. At cum summa philoso phie apice in sua adulescentia attigisset. Ac rerum et diuinariū co pia abundaret. ea omnia deseruit et religionis statū pēlegit. variis tñ seculi cūis ac negotijs impeditus. Eadē patre orbatus se et mo nasteria in sicilia cōstruxit. Septimū intra mēna vrbis sō bonore sancti andree apostoli prius fabricauit. In quo relictas scētas au ro gēmisq; vili monastico habitu tēgebat. Et ut pfecto in prolo go dialoga eius ostēdatur. tanta aut in abstinentia corpus afflixit. vt infirmato stomacho vix subsister eua leret. vt sepe nimmo sinopi laboraret. Monachus igitur romanus. ob probitatē et sanctitatem maximo in scio habitus fuit. Qui et multa cum cōstātinopoli. itaq; rome pro xpiana religione ad multoz eruditōne edidit opa. Adoraliū i Job libros dialogoz pastoralium. Itē regist. sup Escebiele et omelias tē.

Germanus epus

Amandus epus

Radegadis regina frācie

Gregorius magnus doctor

Gregorius thuronensis episcopus.

Anno mundi. 5795. Anno xpi. 594.

Gregorius magnus papa. patria romanus pater Gordiano. viro senatorio vno oim pferu inuitus etia postiter creator. Anno dñi 72. d. ac. xviij. Is aut cum principis pferu requireretur. nicos cu litteris miserat. Qui mauriciu obsecrante pateret electione dñi t ppi romani ea in re valere. inuerepte sunt linere a profecto vrbis ac discepte scripteq; alie. Quibus rogabatur vt quem populus ac clerus in pontificem legisset eundem in pator confirmaret. quo nihil ei nictat totidius ac gratus potuit. cum secum familiariter diu consultum poli erat Gregorius videret. filiū eius fonte baptisatus leuasset. Remittit itaq; dñi ricius nicos qui Gregorio pfirmaret; eogeretq; pontificatus gubernacula suscipere. Is itaq; non sibi soli. s; vltimū boimq; ac bono diuino pfulens. quem certe ob religionem t pcrates rebus omibus semper ante nictat. spetis opibus. post habitis volapantibus atq; oim iudicem t potentia. gubernacula reipublice xpiane suscipiens. ita vixit. vt ofq; ad repora nostra. neuimē ex successorib; patrem habuerit; ne diuū superiorem vel sanctare vite vel diligentia in rebus agendis. vel doctina t scriptis; doctor etiā humilim; penitus oliu pontifici fēuū seruo dei censit. Ac omnis institutio ecclēsiac officij veteris pferim ab eo est inuenta t approbata. Supplicationesq; in iudices ppter pcces seclandam ac stationes insinuit. Exornatis quoq; obusq; rebus potuit basilicis romanis dedicatisq; gorb; ecclēsia que in subura est agathe uartyris nomine. paternā domū in diuo scauri positam non longe a circo maximo in monasteriu redegit. Quo in loco t hospites priuio acapiebāt. Et paupes vndūq; constituit; abo t potū in vita retinebat. Vir certe oim laude dignus. Tandem consummata oim ratione ecclēsia dei. Anno. xij. mensis. vij. die. x. pontificatus sui moritur. Phoebo imperatoris āno secundo. sepeliturq; collaterrā nbus omibus in basilica petri ante secretariū. quarto ydus marq;. Eius vō in morte mensibus quinq; diebus vnde vigin. sedes romana tūm vacat.

Sabinianus papa cū patria ignorat ac nictio quidem Gregorio successit; homo cū obscuro loco natus. obfcurioris uoribus rebus gestis Gregorij viri sanctissimi aduersatus est. Nam cum suo pontificatu fame laboraretur. instaretq; paupes. vt pietatē Gregorij eleuissimū imitaret; nil aliud respondēbat. q; Gregorij populatē samā aucupantē patrimoniū ecclē largitū nbus dissipasse. Paululu etiā abfuit q; libri eius coburerent. Adeo in Gregorij ira t iudicia et rictat homo in aliouolus. Idem statim vt boze in ecclēsijs dissingueret; officij grātā. Et accense lampades priuio reuicerentur. potissimū vō in ecclēsia beati petri. At cū annū vnum. menses quinq; dies. x. in pontificatu sedisset moritur funusq; eius a sancto Joannē per portam asinariā t ponticu miluū in basilica petri deferretur. Vacat sedes ei⁹ morte. menses xj. dies sex t vigin.

Bonifacius tercius papa. patria romanus. Vir sacerdotio dign⁹ a phoca imperatore e obtinuit. magna tam en contentione. vt sedes beati petri apostoli. que caput est oimū ecclēsiarū ita t diceretur t habere ab oimib;. Quem quidē locum ecclēsia constantinopolitana sibi vendicare conabatur. fauentibus interdū malis pnapibus. Perito em sedes romana cerenē auferretur. Et itegritate t pñtia cūte hereses pñtate sunt t explose; inde synodo habita plura insinuit. Tandem eius vita t decreta extincta sunt pontificatus sui mense. ix. Sepultus est aut in basilica petri; vacat tū sedes mense vno. diebus sex.

Anno mundi. 583. Anno xpi. 614.

Bonifacius quartus papa natione Marsus. patria valerensis. pater Joanne iudico. hic templū sancte in ane totū de quod veteres pantheonē quia cybeli t omibus dijs comune esset. a phoca imperatore obtinuit; cose; crantib; qñto ydus Maij. in bonorē beate marie vguis oimūq; martyrum Ecclē prius gentiū simulacris. lustratoq; templo vnde postea virgo ad martyres appellata est. Quo facto etiā domū paternā in monasteriu redegit; fundosq; suos monasterio asenbit in monachorum vsum. Quibus t predican di ac abolendi potestatem tribuit. Viri non ita multum post. diem extremū obiens. Sexto pontificatus sui anno mense octauo. die. xij. Quo quidem tempore. peste fame t inuidatione aquarū laboratū est. Sepelitur in basilica petri. vacat tū sedes eius morte mensib;. vij. dieb; ānq; t vigin.

Linea summo
rumpontificum
Gregorius primus

Sabinianus

Bonifacius tercius

Bonifacius quartus

Mauricius tyberii gener. quo defuncto idem purpura. redimitus diade-
mata. ad curia p[ro]cessit. ad amant[em] sibi laudib[us] largito populo milie-
ra. prius ex grecor[um] genere confirmatus est. hinc c[um] t[em]p[or]e cappadox erat. impe-
r[ator] tam[en] ob v[er]itatem t[em]p[or]is in rebus agendis p[ro]missum est. At vero long-
gobardi c[um] post mortem alboim. xx. annis sub duob[us] uisissent. Eutharim regem
sibi creant. Qu[em] et flauu[m] appellar[unt]. quo quidem cognomine omnes lo-
gobardos reges d[omi]nare sibi uisat. Adamus aut[em] pellere ytaliam logobardos
conatus. Eutharim fr[atr]em regis mercede ad id bellu[m] sollicitat. Qui statim co-
pato gallos et germanos mag[is] exercitum. c[um] Euthar[em] t[em]p[or]is magno capto mo-
do supatur. H[ec] aut[em] elati victoria longobardi. usq[ue] ad fectum seculu[m] pue-
nere. urbes ytalice in p[ar]tem suam redigentes. Quo minus v[er]o urbe roma diu
obfessa pot[er]at. fecere bymbres. et quide[m] frequentes quibus hostes a men-
bus p[ro]pellunt. Interea v[er]o mauricius sup[er]anis i[st]a et campania d[omi]natio
romano d[omi]no longobardis in omnia vicia. p[ro]p[er]is. legem tulit ut qui romane
militie assensu esset. nisi finita milita. ut mandus et debilis ex vulnere fa-
ctus. deo in militare n[on] posset. Hancobrem mortis Gregorius boiem admonet
ne eius religionis impigneret. Cur? benignitate ex ista. forte boim ad summu[m]
gradu[m] dignitatis pueniat. Preterea c[um] Joanne Constantino politanu[m] ep[iscopu]m
vniuersale patriar[cha]s creasset. monuisset Gregoriu[m] ut obtemperet. Respo-
dit homo constantis ingeniu[m] et fidei potestatem ligandi et solvendi petro tradi-
tam eiusq[ue] successio[n]ib[us]. n[on] ep[iscopu]s constantinopolitani. nequaq[ue] his malis co-
tentus longobardos adhortat. ut romanos adu[er]se[m]. Ideo aguilup[er]is ex
c[um]p[er]a i[st]a et magna illas calamitatib[us] integru[m] animi obfedit. Quisq[ue] spe
pot[er]at v[er]bis mediolanu[m] rediit. At mauricius n[on] sponte. s[ed] coact[us] et penitentie
ductus. c[um] Gregorio initus agere cepit. fuit in yllis reipublice. Na[m] sepe con-
tra hostes i[st]a uictoria[m] obtinuit. Dum q[ui]d auares appellat. et v[er]te
tenui sunt. Interea v[er]o milites stipendijs suis defraudant. Phoca centu-
rione iuratore creant[ur] et mauriciu[m] obtruncat. postq[ue] vnu[m] et xx. annis rexit.
Phoca. et tunc in iurandio eiusq[ue] filijs. Theodosio Tyberio Constantino
et aduocato romano regnu[m] inuadit. p[er] octo annos curiaula principat[us] est. Hic enimq[ue] constantino po-
litu[m] imperator[em] receptus est. magna de se spem p[re]buit. s[ed] regni exitus multos scellit opiniones. Nam suo
t[em]p[or]e p[er] se coadit in romanas p[ro]uicias intr[us]it. sup[er]ato phoce exercitu hierosolimam occupat. Temp[or]a
xpianor[um] p[ro]phan[is] et diripuit. Agnu[m] d[omi]ne crucis inde auertit. Zacharia viru[m] sanctissimu[m] eiusde[m] ciuitatis
patriar[cha] i[n] captiuitate abduxit. Hanc obrem ab omnib[us] potissimu[m] a senatu sp[eci]es phocas ab hera-
dio copianum et affrice p[ro]uincie duce imperio et vita priuatur. R[eg]isq[ue] publicu[m] romanu[m] heraclius eiusde[m]
filius regenda[m] suscepit.

Conclit ad. s. Petrum Rome

re mortu pontificis aut ep[iscopu]s subrogaret. nisi tercia salte post obitu[m] eius die: ut ne anathematizarent q[ui] la-
camus ut statim fore si a p[ri]ncipe ciuitatis approbata esset. Constituitq[ue] ut i[n]t[er]dus pannus quod corpora
le dicitur super altari in consecratione semper a sacerdot[ibus] poneretur.

Linea Impera- torum

Admicalis

Phoca

Synodum apud sanctu[m] Petru[m] Rome vir san-
ctissimus Gregorius papa habuit (ne vlla i-
re ecclesie deesset) quatuor et viginti ep[iscopos] totu[m]
in qua n[on]nulla fuisse que notitia. n[on]nulla et addi-
didit que p[ro]futura fidei nostre videbatur. In ea
quippe synodo primo quor[um] palia. s. Iuueni. Co-
stantinopolitani. Ep[iscopu]s. et Calcedonensis de-
creto publico approbant. et confirmant. nec non ce-
ritu[m] venerat. c. Clem[ens] in eo palio ut null[us] biga-
mus ordinaret p[re]biter. Statuit etia[m] vt ep[iscopu]s secul-
ditate p[re]teraret. Adhuc aut[em] p[re]terea vultu[m] volu-
tem modisq[ue] obnuare debere. Iustituit p[re]terea
ne q[ui]d ornatus et p[re]sentis inter sacrificiu[m] deesset.
vt aduersu[m] vni[us] p[re]sentis in totis iussu[m] fieret. Et vt
nomes kyrielyson caneret et illa. in canone rede-
git. diesq[ue] n[on] s[ed] tua pace disponas. Preterea sup-
plicatores maiores q[ui]s greci et latini vocat[ur] p[re]sentis
instituit statutu[m] q[ui]s magnu[m] p[re]sentis maxie q[ui] in basilica
petri h[ab]itur. Quid plura omne ecclesia officij i[st]i
tuosq[ue] i[st]e scilicet p[re]sentis instituit et approbant.

Syno d[omi]n[u]s q[ui]s h[ab]it[us] p[re]sentis domica[rum] papa. iij. ep[iscopu]s
tra duo et lxx. p[re]biter. xxx. diaconor[um] t[em]p[or]is in locu[m]
instituit ne quis sub anathematis culpa in locu[m]
gione vt q[ui]s ad pontificatu[m] vt ep[iscopu]s aditu[m] sibi fierent. Voluit etia[m] ep[iscopu]s a clero p[re]ter et p[ro]p[ri]o fieri.
camus ut statim fore si a p[ri]ncipe ciuitatis approbata esset. Constituitq[ue] ut i[n]t[er]dus pannus quod corpora
le dicitur super altari in consecratione semper a sacerdot[ibus] poneretur.

Setta etas mundi

et p[re]dicationib[us] fidei n[ost]re cognita Angli t[er]ra p[ri]mo habuit deo auxiliare. et montis et efficacissim[us] exhorta Augusti[us] et meli[us] m[od]o
glori[am] epi[sc]opi arg[um]enti p[ro]p[ri]o habitu deo auxiliare. et montis et efficacissim[us] exhorta Augusti[us] et meli[us] m[od]o
tonib[us] tota illa insula ad fidei xpi t[em]p[or]e p[er]duxit. videlicet v[er]m[us] s[an]cto p[re]fati n[ost]ri fine mag[is]
scitatis op[er]atione in d[omi]no quere. et cu[m] factu[m] fuisset. eor[um] festa sepius kal[endas] celebrat.

Tunica inconvulsa

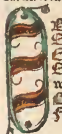

Tunica inconvulsa d[icitu]r illi ubi xpi a. b. v[ir]g[ine] maria
p[er]cul ab hier[os]ol[ym]a apud urb[em] Zaphat in archa marmorea
loco reposita. ab epi[sc]opo Gregorio anthiocheno. thoma
q[ui] b[er]osolimitano. ac iohanne constantinopolitano inco
rupta et inconvulsa inuenta fuit. Quia suscepta marie
in p[re]cio habita fuit. qui ip[s]as suscipientes b[er]osolima de
tulerunt. et in eburnea archa collocaverunt. Seru[er]e hanc tu
nicam post captos v[er]os constantinopolitane in man[us] ebur
corum deuenisse.

Bernigildus Rex

Bernigildus q[ui]dā visigothor[um] rex hispaniar[um] et vi
sigothor[um] regis filius. per id temp[us] a patre lemu
gildo rege in carcerem traditur. et paulo post iniquissime
interfici[er]e. eo q[uod] leandri bispalensis epi[sc]opi viri sanctissimi p[re]dicationib[us] ab artiana im
p[er]at[ri]ce ad vera[m] catholicam fide[m] p[er]uersus fuisset. Itā cu[m] leander ipse bernigildum
eo uertisset. et ip[s]um catholicu[m] declarasset. p[er] ira comor[um] leandri pontifice multos i
comodo die[rum] et inu[er]sus afflicto. et filiu[m] ip[s]um constantin[um] tandem interfecit. ad cui[us] corp[us]
post modu[m] car[is] ageli[us] audit[us] fuit. lapide q[ui] arde[re] visus. Et ip[s]e p[er] p[re]sule post
egritudine[m] plap[us]us leandru[m] reduxit. Et de iura arg[um]enti peto ueniam postulauit. Et
car dū secundu[m] filiu[m] regis co[n]stituentis catholicis et v[er]o xpi an[im]i efficacia procurauit.

Basolus abbas
Simdolph[us] p[re]sbyter reclusus i[er]osol[ym]a
Eutronicus batonicus
Similanus abbas
Wingalorus p[re]sbyter
Sangere[us] epi[sc]opus cameracen[sis]
Surtius filius regi yberie

Corpus. b. stephan[us] p[re]b[os] m[ar]tyr[is] romā translatum est
p[er] b[er]a virgo nobilis fuit
walbertus fuit discipulus. s. colubani
Bacola discipulus. s. colubani
Eubert[us] epi[sc]opus colonien[sis]. scit[ur]e claret
Dano p. s. an[im]i dū ex p[re]dicatione p[er]uersus
vita solitariā in artem p[er]ia
regens ceter[is] scit[ur]e ex[em]pla p[re]buit.

Artharis rex

quā obrem thalpenē rex rex q̄ hinc anbari inuicissimus erat. in bauarum furens cum uopinat eaggreditur. et ex bauaria expulit. qui relicto regno cū filia theudelinda in ytaliam ad genēz fugit. cōtinuo quo eam duxit uxorem defunctus est.

Theudelinda longobardorum regina bauarorum regis filia generositate et sanguinis claritate uidita. Que et si iūuorior regni sui erate iuuenis forma q̄ specabilis ac diuinitis abundans fuerit. moribus t̄i castitate ac religione cōspicienda fuit. Cuius dēi uirtutibus scribitur iuratus beatus Gregorius eadē yalōgū suū de moribus misisse. Cuius latione p̄secrocin uiri sui animū ad religionem et minorē ciuitatē redegeisse. Erat enī matrona insignis et fidei xp̄iane studiosissima. Hec quippe p̄ter reliqua pietatis opera. monasteriū celeberrimum in honore sancti Colimbani abbatis apud bobin ciuitatem sup̄bissimis edificijs sua impēsa condidit. et plurimos fundos eidem assignauit. Et basilicam beati Joannis baptiste. mox eandē edificauit. Quid op̄idum decem milib⁹ passus a inchoolano distat. Et eandem ecclesiā p̄dix a uasis aureis ornatu. In qua quidem basilica corpus suum sepeliri mandauit. Et ex illo ac benepos p̄ter multas exim p̄li longobardi oēs Joannem baptistam in patroni p̄cepit suscipere.

Agilulphus longobardorum rex post artharin regē sup̄ longobardos regnauit. annis. 21. Admo nāq̄ arthari regē p̄dicto. Cui longobardi de electione suū regis diu discorde stultuerunt. Et habita de uoto regē cōtinuo cōsultatione. cū nequitia in aliq̄ue cōsultare. Cōueniēti ut quēcūq̄ theudelinda ex longobardis duobus sibi relesisset manū. Is regē ad om̄ibus accipere fecit nāq̄ ingentis uirtutis mulier. Et p̄secro digna. Cui iudiciū tantū sacre uirtutis bellicosum adoleſcentia formāq̄ florentē sibi natiūm et longobardie gētis regem apud laumeliū p̄p̄ensū oppidū declarauit. P̄ma uo cura quā nō uis suscepit rex agilulphus fuit captiuos redimere. quos Childperctus de mendicis abduxerat. et simul ab ip̄o regē pacem implorare. pacēq̄ natus ex diu cibus qui anbari fuerant rebelles punire et minūsum inſule sancti iuliani dēcam p̄mū interfici curauit. Id cū reſeſet gaudulſus bergomēſis dux ill⁹ exēplo tēti⁹ sibi p̄picere cepit. obſeſſus t̄i uenit p̄ta cōditiōne p̄ſolūm abire p̄misi. Et et uisari taruſius dux eodē tpe res nouas molitus captus ac in uinculis ad regem p̄ductus est. inde iterū hostes interfici curauit. Reſtans pacis bellū cōtra romanos suscepit et oppidis arcib⁹q̄ captis. romā per annū obſedit. et multas illi clades intulit. Sed et longobardi qui beneuēti erant in diuſas violauerunt. Toto enim qui erat dux beneuēti tūm monasteriū cāſſinenſe inuasi. et abbate monachisq̄ cū singulis uestimētis et unico codice or̄inis regulam continēte fugā p̄ lapsis. sacrum id cenobium a barbaris illa spoliatum. et solotennis destructus fuit. que celeberrimū monasteriū clades illa fuisse uidetur. quā Gregorio teste sanctus pater benedictus futuram p̄dictū affirmans vix apud eum potuisse obtinere. ut ex eo loco sibi anime concederetur. Bonitus autem qui tunc erat quā? a beato Benedicto abbas cum monachis euolatīs romā se contulit. Sed totom p̄m̄post eam cōſulſas impietatem defuncto subrogatus est ab agilulfo regē in beneuētiū dūcem arripas ad quem aliquot beatus Gregori⁹ extant ep̄istolę. sed illa insignis per quā illi cāſſinenſis monasteriū uenerationemq̄ suat. Duxit tēde de longobardis exercitum in p̄tatuū. Erat tunc padua urbs sine membris latitatio uel lapide cōpacti. et uallis planisq̄ tantū modica inuita. et tēporibus arde per annos crater ſcragina. sine membris et frequētia ciuitas fuit. p̄mūq̄ sub Theodorico regē frequētiari ac uallo muniti cepit. Quare illis in animo q̄ p̄pe centum ad uisus obſidionis tēpora intercedebant om̄ia edificia et materia aſſerub⁹q̄ conftrata erant. Id cum cerneret longobardi. uentos nati ualidores faciles igitur ſq̄s ſagittas ſcopiomb⁹q̄ inuocauerunt. Et primo incendiū inchoauit quo p̄nqua illico corripiente urbis pars maxima est cremata. et inde urbe incendiū uasit aucte. Conſiliū ciuitas eodē cū padua habuit fortē. inde agilulphus tētiū est reuerſus. Tandem per interceſſionem religioſissime regine om̄iſſis ydolis xpi fidem cum longobardis cōplexas. ecclesiasticorum bona reſtituit. ac tēde de uita ſuncto a doalūm puerulū filium cum theudelinda matre ſuccellore reliquit.

Denisacius papa. p[re]fatus romanus. p[re]fatus stephano subdiacono. pontificatu[m] o[mn]i-
bus suffraganeis adcepit. **H**ic cu[m] esset optimus pater clerus mirummodum
dilectus et amatus. scribit hic tante sanctitatis fuisse. ut quendam obitu[m] elephante
morbo laborantem. osculo suo lepra statim liberauerit. Constituit aut[em] ne fili-
patrum puella et sacro fonte a patre leuata duceret in uxorem posset. Deus aut[em] de-
dit eius t[em]p[or]a ad hec etiam notoria fecere et terribilia. et scabies q[ua]da[m] ita ad ele-
phantum tendens. ut deformitate cognosca homines no[n] possent. mori pot[er]it
ficatus sui anno. iij. die tercio et vigesimo. ac sepel[us] in basilica petri sexto ya-
nouemb[ri]s. Eius morte ep[iscop]us t[un]c vacat m[en]sem vnu[m]. dies. xvj.

Sisibutus rex

Sisibutus visegothor[um] rex. eo t[em]p[or]e Richardi reg[is]
Silius regnare cepit. et regnavit annis. 36. **H**ic cu[m]
primum gentilis esset xpianus factus statim plurimas
hispanie ciuitates. q[ua]d[am] romanos defecer[unt] int[er] receptu[m]
iudeos quoq[ue] omnes in regno de p[re]b[er]is grauiorib[us]
supplicijs ad xpi fidem compulsi. rogati (ut aut[em])
beradij qui in fatis habuerat sibi cauendu[m] a circula-
tis esse. Cu[m] in postea bandisatis fatis necessitatem et
c[on]spicijs a saracenis circumsione obseruandis op-
pressus sit. Tand[em] cu[m] esset strenuus vir omnes hispa-
maria ciuitates romanos abstulit. at t[un]c t[em]p[or]e Con-
stantinopolitani imp[er]atores i[n] hispania imp[er]are desier[unt]

Bonifacius quintus papa. natione cipanius. p[re]fatus Joanne pontificatu[m] inijt
eo t[em]p[or]e quo elcuthus patrius rom[an]i ab heradio missus vindicata i[n]
annis exarchi morte. senectip[er]in regem ytalie creat. Vir certe singularis humi-
litatis et clauicne in ag[er]e in o[mn]es benignitate et gra[ti]a vrens. nullu[m] gen[er]is officij (q[uo]d do-
nu[m] pastor[is] deceret) p[re]missit q[uo]d cu[m] esset doct[us]. ne qui ad ecc[lesi]as p[er]grediret inderi-
rent abere[n]t. ne v[er]o acbolit reliquias martyris attracerent. q[uo]d est p[re]b[er]i aut
subdiaconi officiu[m]. Mandauit it[em] ut quouis in loco sacrilegi anathematiz[ati]
ren[er]t. Que restituentu[m] iussu principis vbiq[ue] valeret. Limitu[m] beati nicome-
des fecit et dedicauit. in clericos v[er]o integre viuentes vniue[rs]e liberalis et munifi-
cus fuit. Moritur aut[em] bonifacius pontificatus sui anno q[ui]nto. die. x. et in basi-
lica petri collacum[en]tib[us] oib[us] sepel[us]. Et aut[em] in morte dieb[us]. is. sedes t[un]c vacat

Bonorius prius papa. natione caupanius. p[re]fatus petronio viro p[re]sulari. eo
t[em]p[or]e pontificatu[m] inijt quo theudelinda mon[ach]i. hic reb[us] ext[er]nis aliqua
m[u]ltis quibus doctrina moribus sanctissimis o[mn]em prope deu[m] renouauit. atq[ue]
multas in vrbe ecc[lesi]as restituit. Et basilicam beati p[et]ri regulus enis ex
roue capitolino sumptis cooperuit. edem ag[er]is martyris via Romaniana.
et carne in aspid[e] iudicat. Edem pancratij via anclia restituit. Templa quoq[ue]
in assisi ad aquas salinas. templu[m] quamo[rum] coronatoris. atq[ue] alias multas
edes edificauit. Moritur aut[em] vir sanctissimus anno pontificatus sui. xij. m[en]-
se. xj. die. xvij. ac in basilica petri sepel[us]. quarto ydus octobris. Eius morte
annu[m] vnu[m]. menses septem. dies. 18. sedes vacat.

Anno mudi. 3823.

Anno xpi. 624.

Suerinus prius papa. patria roman[us]. p[re]fatus Labieno in demortui bonozij
locu[m] subrogatus. ab ycano totius ytalie exarcho in p[on]tificatu[m] p[re]sulari.
na t[un]c em bebas elen electio. nisi id imp[er]atores aut eor[um] exarchi p[re]sulari assent
Vir siquidem singularis pietatis et religionis. amator pauperu[m]. in calamito-
sis benignus. in o[mn]es munificus et gra[ti]osus. in reparandis templis splen-
didus. Qui cu[m] in his summope versaret. pontificatus sui anno primo. iue[n]it
secundo. in oritur ac sepelitur in basilica petri. quarto nonas augusti. vacat t[un]c
sedes. menses quatuor. dies vnde[m]aginta.

Thanus quartus papa natione daluata. p[re]fatus venancio pontificatu[m] inijt
statim mirapietate vsus e[st]. Ex reliquis em thesauris quos ysac[us]. apud la-
tera[n]du[m] reliquerat capitiuus omnes quos potuit. ystros et balnatas a captiui-
tate redemit. **H**ic pontificatu[m] suscepit. statim mandauit si quis res ecc[lesi]e ali-
qua temeritate inuadere p[re]sumeret. ad quadruplu[m] restituere cogere[n]t. Quo
quoq[ue] tempore Rhotans qui arnaldo in longobardoz regnu[m] successerat. in
eccl[esi]astica et pietate insignis habitus sit. ad arrianos tamen declinat. passusq[ue]
et eod[em] t[em]p[or]e oib[us] regni sui ciuitatibus duo epi pari p[re]s[er]e p[re]sent. alter e[st] ca-
tholice. alter arrianus habebat. Joannes aut[em] plenus op[er]ibus bonis. pon-
tificatus sui anno p[ri]mo. mense nono die nono m[en]s[is]. in basilica petri sepel[us]
quarto ydus octobris. vacat t[un]c sedes m[en]sem vnu[m]. dies n[on]decim.

Linea summor[um]
pontificum

Deus dedit

Bonifacius quintus

Bononius prius

Suerinus

Joannes quartus

Eradlus in Augustū assumptus Hieroglyphis patriarcha constantinopolitano
 coronatus, a nientale accepit imperiū. Is elatibetū gentis patrie com
 stantinopolitaniū imperialis aule cubiculariū. et ducem rei bellicae sicutissimū in
 yralam misit. deditq; illi copias et pecunias quo res ytalie cōfirmaret. Et co
 pias quasq; focas in primis afiez europe pūncis habuerat: quasq; genti
 to eradlus et africa miserat. Et indices mittere potuit in istra. in istra ad
 uersus coldroem quo pūncias in fide manētes ab illius impetu cōstueret
 mā cōs rās in elapopotani a palchinas occupatis birosolimi iussu erat. Eas
 vnde tūc opulētissimā portus dūcat: et cōs rās et loca sancta. quā nō nūbi ver
 neratōis videt sacrasime crucē dūce exhibuiss. Cū vt scriptores tradit p
 tem que belena constantini magni gemitu in caluaria locayrat. inde asportat
 cū in patria locatū. in throno quē mirabili ope auro gemisq; ornātū eredifica
 uerat. anno imperij sui sexto ple oīi i asia q in men die vergit portū. ad egipū
 armā venterūt. Alexandriā capta paulisper se continere q eradlus? impa
 qō cū peris renūciatū esset carthagine ceperunt. Et igit ipse eradlus magni
 compato eretam multas pūncias a plis occupatas in suā potestate rediit.
 Dūcū piaz singulā certamē ex equo decurbar et interit. Coldroam regē
 piaz opprimt filius eius capto et baptisati in regni paterni restituit. per fides
 tozias pater magnū in affrica exercitū parasse nūciat. Et obit co tpe eradlus
 pte vō reparandis templis. que ple dimperatē designat. ipse fterea alia om
 nius pā. et septem elephantis birosolimiā redies. crucē dñi a peris ablatas
 fecit referens. co loco reponit in quo antea fuerat. captos a plis in patriam re
 mittit. tūc iug pūncis ferro expedit quos illius anno. q erat imperij duodeci
 mus felicissime gēsis. eradlus dñicā crucē reduxit. pōm pā in istra solēss
 mā. qua reduect crucem dñi ipse fteribus vñisq; gēssat. vñisq; est ad portam quē in locis caluariae
 foras dūcat. et exierat turba que precedebat. ipse ad iter ceptum abelans nullo tenente ante portā sstī
 tit. Tūc patriarcha qui laici habebat. inquit ne dñi iherosolimā crucem sibi ba. plātem in ecclesie ciuitatis
 qui purpura iaspidebusq; quibus ille paupans nūc caruit onerans. humilians se impator. et vñisq; mu
 tant plectam. et iter nudis pedibus est ingressus. Tūc q clausa illi: vidchatur portā patuit. inde in calua
 riā deulit. Is autem impator in constantinopoli triumphatus suā item apud romanos gloriā mōuere
 voluit. Sed in istra eradlus post actum trūphum ad studia sabbateos est conuersus aruspicine incanta
 tionūq; pefagis indulset. postergans ppiānc religionis obsequia nūc cōtinere vates. cui grande illi per
 culum atq; imprij cūserionem a cōsilio populo imminere. ideo hebreos baptisari curauit. Et vt secler
 felus adderet. ad eutychianos trāsit. Et in heresim dñi nobelitarum dicentium in ipso vñicam tantum
 esse volūtate. Tandem heraclius audita sarracenorum licentia capta pferetm sabbateia ventus nebiro
 solimā occuparent. Crucem dñi constantinopolim delecti curauit. pōstremo morbo iterantis aque quā

Linea Impera
 torum

Eradius

Erat hys dieb' igne et celo cecidisse. Irideq; grāde apparuisse vbo
 mines consummatione seculi adesse putabant ob tonitruū ac fulgu
 ra ingentia. Secuta est pestilentia grauissi
 ma. que cōtinuis mensibus plures consum
 pfit. Vñisq; fuerunt angelus bonus et ma
 lus ciuitatem pertransientes. at quotiens
 angelus malus venabulo iussu domi ange
 li domū aliquā percuisset. Tot et eodem
 vñio sequenti die morte dissoluti sunt.
Prodiit quoq; multa et quidem hoz
 renda hac tempestate in grecia appa
 rene que sanc futura sabbateia caluaria
 tates protendere videbāt. Itaq; vñio et co
 dem anno cometes periculis bñantij vi
 sus est. Et puer quadrupes natus. Nec nō
 et est apud istam delon dno macina mō
 stra omnino humanam speciem habentia
 visa sunt. Et alia multa hinc inde consus
 lia apparuerē.

Abomectus

erroribus, quos quidem errores ita ipse moderabat, ut hebreos reprehenderet ibi xpi ex vigne nati negantes, quod sui maiores futuri expectandus pederant aduenisse, christianos non redargueret leuitates, quod psumum sit ibi dei amicitium et ex vigne nati obprobria et demum crucis mortem a iudeis ppeti uoluisse et sua ipse pdcans legem futuram affirmabat: ypsi ea acciperet custodirentque sarraceni. Et ibi diuino ad id nuncio obsecrantur, se in libertate asserat, et pncipatu regnoque finitimos potant. Quis est etiam coparatu ingenij arabu exercitu fines romani imperij turbare. Eius uotus beractius cito cōpescit, sollicitas eius ad desertos militib' pollicentibus et pmissis. Tandem sarraceni et arabes arma sumētes a naturaliter xpi secrete immortetio ac vigesimo ita beractij duces suparunt ut hostem feliciter pmo mox infelicitissimū reddiderint dūc mabonecto, qui cū magnū se dei ppheta asserit et magis artib' africanos et apbrianos redigens. Ita populos quosdā cōuertit noua se religione imbutos, ut paulū abfuerit, quiti omnino imperij nomen tulerent. Capta alexandria, multisq; alijs sine et ceteris vrbibus. Inuoluitur ei' secta mūctum totū agis q' ante. Nam tota asia et apbrica magnasq; pars europē mabonectanis pncipibus subiecta est. Bassant mūcturū terra ac mari, ut nos tanq; cuniculos ex his europelactibus cruant. Abomect' quol' q' (ut in alchorano legit) quo magis sectatores a religione xpiana se iūgeret beractios q'dam in cōponendis legibus maxime dō nestorianos secutus est, multa dūc inde p legem mbyseos et euangelij cō asine colliges, ac in vni q'si corpus redigens. Et ut seductos ppos foras iretuler, statuit q' domo coretores papie ad quatuorcentū nūmex de ppxia coguante ac cōcubinas habere posset, quot facultatibus suis alere posset. Emptias quor uellet. Qui in vsum interdunt, hijs q' pcepta legis seruaret pmissis padis videls delinaz oīū vbi optati abi ad vota, pulcherrimas vestes, et virgines ad auxilij, angelos mīstrantes esse asseruit. Qui dō legem ptenueret infernū cōmūatus ē. Cū demū sex annos regnasset, Anno dñi 652, etatis dō sue, 34. morte obiit. Eius corpus apud meban sepultū a sarracenis et tibus maximo in pco nūc vsq; habitum est.

Hydorus hispanus hispalensis epus, leandri successor, bti Gregorij pape discipulus, hijs rpbus ppter doctrinā vniuersę ac crebra eius miracula maximo in pco vbiq; fuit. Qui multa tū scripsit, q' hīdem xpianam vniuersę tuant, De summo cū bono, de vitiis illustrib', etymologiarū libros, historia ptece ab

S. Boar.

Ad vsq; ad tpa beractij, vitas q'dā fēnōz, historia lo gobardoz argalia pene inuicabilia. Et tū cōstet cū q' ius laude dignū ob doctrinā et sanctitatem. Et' natale 18. kal. februarij celebratur.

Isidorus episcopus

Car venies ex aquitania in Gallia claret sanctitate et miraculis, qui suburbano treuerico iustissimum ecclesiam fecit, multasq; sanctorū reliquias collocavit. Ibi diuq; noctans deo puebat vigilis orare et pdcatione multos ad fide rectā deduxit, et grotos sanabat. Dyabolus sibi impediens multas tribulationes ei ingessit, in sanctam triduo mortuum vniū ac loquētem reddidit. Episcopatum treuericem ob laudem a Sigberto rege francorū remittit. Demū in senectute bona in pace quiescit.

Gallus abbas

Gallus beati colubani discipulus. Ita tunc in occidentem ymbebat ut etiam i vi-
ta sancti nome mereret. Floruit itaqz tempibz heradij imperatoris in ger-
mania ob cuius merita monasterij sancti galli in ostentanti epatu constructi sunt
In quo p plures monachi virtutibus ac miraculis clarescit. Et cu numero .400.
sancte vixeret. vnus nocte Erubinnus suasi huiusmodi regis francie ab hac lau-
dabili vita defecit. tandem beatus gallus post variā sanctitatis miracula in dñio
quieuit. huius vestigia secutus ē eustachius abbas. secuta ē sancta aurea. In cu
ius honore beatus eligius monasterij virginū edificauit. fuit etiam basilianū
quondā ysidoro equalem vita t monibus doctrina insignē ei habitū fuisse.
Tomnes monachus genidincis postea epus. re-
ligione xpi p dicatione t scriptis vbiqz tuebatur. hic
enī genere doctus in lustrā natus. vbi sage aliqnd
ce t latine doctus inde discessit. vt in lustrā rediens. arrianā heresim. que nu-
tinaluerat facillime confutaret. hac obrem bardinoniam ab heretias relegatur.
Hec postea mortuo leuigildo rege. qui hereticus sauebat. in piam rediēs. Et
multa scripsit ad doctrinā nē impertinētia. t monasterij condidit. Rōnemqz vi-
uendū in o n actus scripsit.

Aldous agilulphi regis ex theudolinda filius post pgrm cum matre ipā
theudolinda regnauit annis. 10. huius nāqz pfr ad acquirendū pñditiū. vt dñi
quadrinio theodoberti francor regis filiū desposuit. Qui regno suscepto ob
matri s pudentiā pacem cū omnibus longobardis yt aliesqz p decēniū quietissi-
me tenuit. quo in tempore multa ecclesijs dauauit.

Euthencius notus exardus natione grecis patrie nobilitate insignitus heradij impera-
toris cubicularius t rei bellice scientissimus. hoc anno post iohannē t finaradij exardus. ab hera-
dio in ytaliam missus. sed it annis. 5. qui statim vt raucennā applicuit kele ytalie regem declarauit. Sed po-
stea cū romā petere vellet ob arrogantiā a militibus suis in itinere interceptus ē. quo mortuo milites caput
suum constantinopolim miserunt.

Eligius episcopus

Eligius nouionensis epus. hīs temporibus ob innumerabiles ciuis vir-
tutes multo in pccatū fuit. Cuius admirandā vitam etiā multiplex signu-
rum numerus commendat. Is de territorio lemome vrbis oriūdius. patre euche-
rio matre vero territia natus: queni genitor nouiceni ab aurificibus erudit fecit
edoctus in ea arte. franciam adijt. aurifici regis se cōiungens. Rex optans bahe-
re sellam auro t argento ornatam. magister eligio singula tradidit. qui co ponde-
re duas sellas pulcherrimas effecit. Eruit itaqz fama eius in cura regis tantū aut
paupes diligebat. qdā poterat ad nuditatē suā eis erogabat. inde nūdo abre-
nūciāns plura cenobia auxilio regis edificauit. Cum a tpe brunehildis vlsqz tpa
dagoberti simoniaca pestis i gallia p̄sistat. p q̄ auferēda summe vigilabat. Idco
post ad arnū epm ad epatū nouiomēsem assumptus ē. p̄fuit aut eligius man-
densi metropoli tomanensi qz regali ciuitate quondā. nouiomēsi qz t flandriē et
gandensi t cartuariensi certis in diebus in loco adoptato egenis seruibz ac. cor-
pus sancti q̄nini reuelant p eū dñs. succissimis qz inuenit sanctos martyres. Crispinum t Crispinianum.
apud p̄stus ceci illuminauit in ponte. Hec aut sepulcra auro argento t gemis sabauant. Germani. Re-
uerenti. Quintini. Luciani. Genouēse. Colūbe. maximiani t Juliani. Et p̄pue beati Martini Turonēsi
sis. dagoberto rege p̄bente impensas. Anno vite sue. 70. Anno aut reuoluto post sepulcrū pul-
cer ac incoeruptis inuentus est. Capiti quoqz ac barba creuisse in ramulo videbantur.

Bipertus episcopus
Bipertus epus ex regia stirpe francor ori⁹. Tpe hildeberti regis francor wor-
viris celsus a sede wormaciēsi cū inuina pulsus. quē theodo dux baiouarior in
vrbe Rati p̄sona cū gaudio suscepit. q̄ eū cū p̄oribus relictis ydolis cū fr̄c̄pina
pplā ap̄nans. p bonū vlsqz p̄ano nā p̄dicatē xpm hūmē fidei m̄strādo puenit.
Tandē ad itunqz fluuiū vbi olim iunata ciuitas q̄ nūc Salzburga appellat p
fasciens. q̄ olim iter barbaras vrbes eminebat nobilissima. h dilapsa t virgultū
opta. quē locū cermēs cū cathedrā epalem ydonci. p̄uētatē a duce baiouarior ac
apiens. basilicā s̄dore. s. petri p̄struit. ac missis discipulis loco mōraua ad si-
dem. ad ipat. idco apostolus b̄o ante austriae stitit. n̄. m̄cupant. Is post multa
sanctitatis opera cum. 44. annis episcopali sedē p̄fuit in die pasce ad christum
felicitatē migrauit. Post obitum beatissimi viri Vitalis Mosolugus. Fauolus.
Ezzius. Ioannes. abbatē t monachi sancti petri. Sedem episcopalem lauda-
biliter reuerit. Deinde sanctus Virgilius ex hybernia veniens tempore Pipini regis francorū in ep̄i-
scopum Salzburgensem ordinatus qui Larimbis cum suo populo ad fidem reduxit. Postremo plures
ex eodem cenobio sancti petri per germaniam in dāros viros cūasunt.

Dextera etas mundi

Salzburga olim Iuvauia et petra dicta. nota vetustissima ciuitas. nūc metropolis baioarie. quā tpe
 Iulij cesaris o tūm habuisse dicunt. non longe ab alpibus que olim ad noricos attinebant. nūc con-
 fusi omnibus. germanie attribuntur. Nota enim vicinarum Alpium incolae vt Plinius scribit Bau-
 rici olim dicti sunt. hoc quoque tempore circa carnos in primis germanie oris. sunt incolae qui thauri dīcū-
 tur. Cimbriis em illincis temporibus. haud longe a norico qui in alpibus. cū cas En. papirius carbo cō-
 fluxit. Atq; re infecta (vt Strabo ait) abcessit. Haud vō longe interiecto tempore cum tres forissime gen-
 tes cimbri. cheutoni. et ambrones. vno tempore in ytaliam erupissent. partim per noricos descendisse. plu-
 rimbis ait. vtq; exercitus. E. marij auspicijs delectus est. Vnus non longe a Salzburga in co videlicet
 loco qui alpibus proximus est. Alter ad arbesim: trecenta quadraginta milia barbarorū cesa. et centum qn
 quaginta capta scribit huius. Fuit mor? ille vniuersae ytalie. nō moto locis per quēruptio facta est. formi-
 dabilis. Ideo romana arma citro vltroq; per noricum assiduis moribus gestata. Cum incolis pene do-
 mestica facta sunt. Cum interdum tres integras legiones in finitima loca missas sustinuerunt. Quas sub
 initio gallica belli qd vltra alpes gestum est. Cesar duabus additis qd proximū sunt. vt ipse scribit in gal-
 liam traduxit. Vbi exasam rupē militari opere patefecit. vt ex vetustissimo epigramate percipite satis scilicet
 gnum in monte arduo quem cruas vocant. Licet magna ex parte ob vetustate abolito. dātur intelligi. E.
 Iulius cesar. Reliqua tūm loci asperitate. tūm vetustate legi nequeit. Iulius enim cesar socero generoq;
 suffragantibus ex omnibus puuicis gallias potissimū elegit. Cum emolumento et opportunitate ido-
 nea sit materia triumpborū. Et mino quidem galliam cisalpinam illincis adiecto accepit. moxq; p. senati co)
 miram. Ceterum cū istis. pannonibus. illincis et germanis bellū illamū est. hācclmū vi a vbi mō Salz-
 burga sita romanis armis accessus patuit et reditus. Germanos igitur iulius cesar aggressus in faucibus
 montū arcem munitissimā eo loco extruxit. vt nūltes ad eas refugiu adiuuandū. Et satellites ex ea
 auxiliū et iuuamen haberent. Et inde castrum iuuauense vernacula lingua helsenberg appellabatur. flu-
 uijus quoque cui adiacet Iuuauis dicta Arci nomen dedit. A quo ciuitas inde condita Iuuauia diceba-

vir. Habet autē hec vrbs paludes. plauicē. colles ⁊ montes. paludes pascua præbent. aucupia ⁊ venandi-
nes nonnullas. P̄ficationes quoq; se diuersis locis nō incommode eribant. colles ac montes germani trā
salpinaz mercis causa p̄rascunt. Vrbs igitur iuuauia olim splendida muris ⁊ aggeribus munita. turti-
bus altis. sedes regum fuerat. Habuitq; templa deoz sub antiqua gente marmorea. Et cum multo tempore
re fluuerit. Inde temporibus ante regis hūnoꝝ incursionē. vastationē. incendiaq; sustinuit. Et cū in-
genti cede hominū immunita desolata ac penitus diuinita fuit. Postea diuinus Rudbertus anno salutis octu
agesimo supra quingentesimū cū Theodonem baiuaroꝝ ducem cum locis finitimis ad fidē xp̄i reduciſſis
Tandem ad iuuariū suū ueniens. qui nūc Salzaia uocatur. rep̄ciens urbem dilapsas ac uirgultis co-
opertam instaurauit. que olim inter baiuarie vrbes cūmebat nobilissima. Ratus hanc pro episcopatu ito-
neam. p̄p̄ietatem a dūce obtinens. Extrapatis arboribus ⁊ uep̄ribus. ⁊ rep̄ciens basilicam in bo-
noꝝ sancti petri construxit. Et cenobiū or̄inis sancti benedicti cum munificentia dūcis instituit. Rerūq;
ecclesiā episcopalem annis. xliij. Relinquens beati uitalis successores. Postea uirgilius sanctus ibi
episcopus ecclesiā cathedralē construxit. Et corpus diuini Rudberti ad eam transfuit. Gebhard⁹ deinde
de episcopus arces de nouo instaurauit. Et ciuitas in omni ornatu incrementis habuit. magnis nūc menib⁹
ambis. Et mōnasterioꝝ tēploꝝ edū ⁊ arces edificijs pp̄latis cōrnas. Multē p̄terea scōꝝ reliquijs excolis.

De his subscripta adduntur.

Tunc hadriana uetus que post iuuauia dicta
p̄f̄ci dialis erat noꝝis. ⁊ episcopo digna
Rudberti sedes qui fidem contulit illis
Christi. quā retinet Salzburga seruuata
Is sanctus obiit gradij p̄ncipis xij
Legē dū cōdūit. Ab̄himet nep̄i adā fab̄cis
Qui successore sibi fecerat ip̄e uitalē

Tunc tres abbates hoc ordine sedes
Aulog⁹ sanolus. post hos est⁹ uenerad⁹
Inde flobirgus p̄stons nomē adeptus
Joannes post quē sedem possēdāt candem
Uirgil⁹ ep̄l post hūc meruit fore p̄f̄sul.

Bereta etas mūdi

Anno mūdi. 3833. Anno xpi. 654.

Theodorus papa natione grecus. p̄e theodoro ep̄o hierosolimis. pontificatum iniecit. omnia q̄ ad dignitate religionis p̄tinere arbitrabat circa spectabat. vir bonū pastorem deceat. In omnes maxime aut erga paupes mira bene ingratie viciis. Constituit bichier cetera cerei paschalis benedictiones fieri in sabba to sancto. Constatque nemine sepan debere qui nupserit post simplex votum. Idie puritū patriarcha constantinopolitanū t̄ fergū ac alios bereticos exilio damnavit. Conuersus deinde ab hoc certamine pontifex ad ornanda fctoz corpora p̄mū t̄ felici anī martyris reliquias exarenario vic nōmentane ablatis in urbem deferens in basilica stephani prothomartyris in celio monte collocat multis oīa amēntis. Idem q̄ basilica edificat via flāminea non longe a ponte miluio t̄ flāminē dedicat. duo postremo oratoria cōstruxit. Idis ita constantē t̄ sancte per aens moris pontificatus sui anno sexto. mense q̄nto. die. xviij. sepeliturq̄ in basilica petri. pridie ydus maij. Ep̄atus aut̄ diebus duobus t̄ quinq̄ ginta tum vacat.

Martinus primus papa. p̄ia iudertinus. p̄e fabratio in theodori locū sussecutus. legatos flāminē constantinopolim misit q̄ p̄anlum adhortaret̄ vir omīssis erroribus sine aliq̄ veritate calle ingrederet̄: at monitis pontificis obviare noluit. ideo cū dignitate p̄uauit ob q̄ constantius impator indignatus. Olymptū cubiculariū suū ytalie exarcbum creauit mandāo ei vir Martinū captiui ad se mitteret. hac discordia frecti fartaceni alexandria cū in genti classe soluentes Rhodū puenere captaq̄ vrbe colossū. fama celeberrimū temoliti sunt. Ex cuius ex no nīngētos camelos onusios ferūt. Constantius vō tota calamitatis nibilo melior factus theodorū calopam cū bis mandatis iterū in ytaliam mittit. vir primo quoq̄ tempore martinū pontificem ad se vincum mitteret. Is a romanijs per benignē exceptus cum salutandi causa pontificem simul laret. bonni caribenas inquit. Cūq̄ constantinopolim mittit. Unde postea in chersonesum ponti calij causā deportatur. vbi quondā beatus clemens romanus presulculauerat. Martinus autem milis milis calamitatis arāuentus. ac inopia rerum omnū p̄ssus. tandem in exilio moritur pontificatus sui āno. vj. mense vno. diebus. vj. t̄. xx. multas virtutū signis vq̄ in bodiem diem refulgens. Et ex hoc inter sanctos martyres relatus ē. Cui⁹ festū decima die mēsis nouembris celebratur. Sedes autem rome. xij. mensibus tū vacat. quia nil certi t̄ sanctissimi viri morte habebatur.

Anno mundi. 3843. Anno xpi. 644.

Eugenius primus papa natione romanus. patre Rustiano c̄o celio monte. Martinus in pontificatu successit. Eo ferme tempore quo petrus in locū pauli bereta constantinopolim sufficit. Idie em̄ t̄ si melius aliquāulū tere ligione sensit q̄ paulus. non nī vq̄ adeo fidei normā tenuit. quā sancta romana ecclesiā p̄dicat. Pontifex aut̄ Eugēnius statuit vt quisbet ep̄a carceres haberet ad delinquentiū penitentias clericoz. voluit vt iusta ecclesijs sacerdotus domitalia cōstruerentur. Mandauit quoq̄ monachis ne quauis ex causa siue sui superioris licentia clauis exirent: fustit vir mircpictans. religionis mansuetudinis conitans munificētie. pontificatus sui anno secūdo. mense nono moritur. ac in basilica petri sepelitur. quarto nonas Junij. vacat tum sedes mēsis. j. dies. 28.

Italianus papa. patria Signinus ex oppido volscor. p̄e anastasio p̄oificatū iniecit. Vir quidē optimus t̄ diuini cultus cupidus atq̄ assiduis Quāobrem regulam ecclesiasticam composuit. t̄ cantum ordinauit. adhibitis consonantia vt quidam volum⁹: orgam theodorū archiep̄um t̄ hadrianū abbatem viros doctissimos atq̄ optimos in britannijs mittit. quā angliam vocant. quo eos in fide cōmuerent. Tandem bene ex sentētia quantum in eo fuit gubernatā ceclesia. anno. xij. pontificatus sui mense. vj. moritur. ac sepelitur in basilica petri. vi. kal. february. vacat tum ep̄atus mē. 4. diebus. 15.

Aleodotus papa. patria romanus. patre ioumiano ex monacho pontifex creatur. Vir religione t̄ omī comitate p̄ditijs. in delinquentes demens in pauperes beneficus. in hospites benignus. erga calamitosos miser coris. ecclesiam beati petri via portuensis iuxta pontem meruli tū instaurauit ac dedicauit. Auxit t̄ monasterium sancti herasmi in celio monte edificijs t̄ fustis. vbi ipse monastice vitam duxerat. Et ad abolenda prodigia que sepe vltro tempore suo apparuerant. Supplicationes frequentes habuit. Vltimus vō pontificatus sui anno quarto. mensibus duobus. diebus quinq̄. vir sanctissimus moritur. collocatū t̄ omībus. ad basilicam petri sepelitur. sexto kalendas Julij. vacat tum sedes menses quatuor dies. xx.

Constantinus tertius in loci demortui heraclij p̄is primo sufficit. Cui
Olen cosdroas rex p̄az victoris insolentens vt p̄miffum ē paci vt p̄fenti
ret nullis p̄cius p̄mque pollicitationib⁹ adduci ponit. Quāobrem impator
eradius expeditōem in barbaros tetinuit. p̄mque olim p̄stantinopolis defen
fioni p̄fpecturus. Cōstantinū filiū cesarē declaratū regni cōfōrē accepit. Ergo
venerabilis p̄tarcha d. bonofo p̄cio p̄pectatū virtutis viro illi in admiri
strationis focios ambubus. Inde post obitū eradij iste p̄stantin⁹ q̄ p̄c ablenre
cōstantinopolim gubernabat illi suffectus ē. Qui q̄nto assumpsi in iugij mense
veneno exstinctus ē a martina uouerca t. cradane fratre. quos pyrrhus p̄tar
archa cōstantinopolitanus ad id flagitium iustigarat.

Heraction. mortuo fratre imp̄u occupat eo potissimū tpe q̄ cyrrus p̄ter
t. pyrrhus aephaloz heresim instaurātes. vñ opatiouē in r̄pō dūmā
tatis. f. t. diuinitatis. vñq̄s politatē p̄dicabant. Et hys aut pyrrhus q̄ ob
beresim in affricā relegatus fuit. quā p̄mū de heraclij uozte cerior ē factus.
Et affrica romā venit. puolitusq̄ ad theodori pontificis pedes poposcit ve
niā errat. qd apud p̄stantinopolim p̄petrauerat. Et inde oblata a pontifice et
clero romano recte fides t. religionis xp̄iane formā reuertēt accipies in pa
triā est reuerfus. Vbi postq̄ flagitū illud marue t. beradcomi fualit. p̄t. vt
tam amissit. q̄ tanto q̄nto scelere p̄tarchatum ponenti obtinere. Cū igit post
mortē cōstantin beradcom imp̄m tenuit et turpiter t. inq̄ssime rem publicā
administraret senatus popululq̄ cōstantinopolitanus in martina et adleone m
in fugēs lingua illā. hunc nalo mutilatos relegauit. quo in furore retract
de fuga pyrrhus a populo est occisus.

Constantinus Constantinopolitanus impator. q̄ fuit filius constantini dolo
meant. post heractionem p̄ctū illico in impatores assumptus. Et in de
mortu pyrrhi locū paulus p̄tarcha a senatu t. p̄p̄lo est suffectus. q̄ a theodo
ro pontifice romano. vt rectā fides normā acciperet p̄ lras requisitus. obfina
te remittit obedire. quē theodorus pontifex romanus dignitate p̄stauit. quia
orthodore fides normā t. rōm suscipere recusabat. aduēit ē t. stulticia p̄tā
ci ciuitate. apud quā aliter romanus ponit. b. demens longe aī exulauit in
exiliū misit. inde p̄stantinus expeditionē in ytalīā parauit nō qdē in iuxta fa
miam t̄tā a se accurate diffeminatā longobardos ytalīā eijceret. s. vt verbum ro
mā t. subiectas illi p̄uincias diuifq̄s t. ornāmentis spoliaret. Eū romam via
ap̄ta cōstantino ytalian⁹ pontifex maxim⁹ clero t. p̄p̄lo multitudine socianus
fexto ab vrbe militario obitauit. introductulq̄ impator b̄t. p̄t p̄mo t. post
alīas vrbes ecclās accuratissime inuifit. Et postq̄ p̄mis dñq̄s aduenus sui die
bus basilicas t. publica rome loca pambulauerat direptioni operā impendit.
Et tē q̄nq̄s vidisset ex ere aut marmore ad ornatum posita. p̄ singulos dices
aut loco abstracta. aut vt discretā nauibus imponi curauit. vt plus tpe ornā
mentoz septē in diebus vrbi rome detraxerit. quā barbari antea in ducentis et
q̄nquaginta octo annis p̄ quos imp̄u inclinauerat. vt in p̄dam abstulerāt vt

Constatū Rome tpe marum pape

Linea Impera torum

Constantinus tertius

heraction

Constantinus

confregerāt inde neapolim redijt t. postea in sic
liam nauigauit. Delectū vō syraculis vbi misit
sus qdam armen⁹ ordines in orientali a⁹ exer
citu duccens illū in balneo interfect. anno imp̄i
sui vigesimo octauo. In euifq̄ locum mezentius
Cui⁹ fraud. necatus cōstantinū putant impator
a miltibus creatur.

Syno dū rome martin⁹ p̄tūfēt cētū t. q̄nqua
ginta ep̄oz hūit ob paulū p̄tarchā p̄stanti
nopolitanus. C. apocrisarij q̄s ad paulū miserat.
t. illū vt resipisceret virgeret. p̄tācy iussu i diuer
sas ilulas relegati fuerūt. qd cū audisset martin⁹ i
eo synodo rome p̄gregata p̄mo p̄denatōem cyri
alexandrini t. sergij ac pyrrhi cōstantinopolitanorū
p̄tarchaz inuouauit. venite paulū p̄ntē p̄tarchā
dā nauit t. p̄tarchatu cēnt annouendū. Intes
rea vō dū b. agerēt p̄p̄ ytalīe q̄ iter rōnos t. lō
gobardos ānis. xxx. durauerat turbari tā cep̄a
ē. longobardis olā ad suā vilitatē trabētibus.
Cōtra vō recusantib⁹ romanis q̄ p̄ict ius falsq̄
mandaretur. maxime vō cū robaris artiaua la
be inquinatus. nullā ferme ciuitatē haberet. cui
non amianū t. catholicū ep̄m p̄p̄osuisse t.

Betta etas mundi

Podocus

Eurea

Oswaldus

Leodegarius eps

Eglrudis regina

Forleus

Berdrudis

Egilus eps

Podocus heremita sanctus, p hoc tempus virtutibus clarus, qui cum esset Britonum regis filius, spere toto regno et mundialibus pompis in heremus secessit. vbi cum aliquandiu sanctissime vixisset, Landes in pago pontico multis miraculis clarus in dño deuit. Vnde q scribitur eo tpe et vincenm beluacensem epm et medu ardu archiepim Remensem scitate et doctrina in predo fuisse, his addit et reginalpha galla matrona genere et scitate insignem, et renaldm traicentum epum vita et miraculis clarum.

Eglrudis regina anglie circa illa tpa claruit, que Amb⁹ nupta viris vgo pmanit, cui⁹ mortue corbus post .xj. sepulchre sue auos incorrupte e inuentu.

Eurea virgo scissima ipi⁹ eligi pontificis discipula, p ipm tps apud parisiis disciplina sanctitate et papiu patencia clarissima, plurimu floruit. Cui⁹ sanctitate et prudentia p motus eligis ipas trecentis virginibus prefecit, sunt autem genere nobilis.

Forleus qz hiberne regi fil⁹ p id ips cu duobus germanis pceptis regni sui pompis monachale habui suscepit, et in magno pco enaserit. Is monasteriu in loco que vocat lamiacu pstruxit. Nec multo post ordinis sribus, migrauit ad dñm, post quoru autes auos ab eligio et aulberto epis imaculatu corpus sine vlla putredine trasserit, bur⁹ natale celebrat. .4. nonas marci.

Oswaldus rex nordmannoy anno pmo heradiois impatoris a penda mercioz rege perimitur. Is quoru ydeomatu gentes, videly pictauos, scotos, britones, et anglos i sui libetodem accepit, h⁹ cetera multaz elemosinaz largitur hodie qz cu brachio et cute et neruis incorrupta iacet, toto reliquo corpe in cineres dissoluto, que a ffe Oswino apud vrben bembaburd cõposita in festino pzo miraculo monstratur.

Berdrudis sancta iungellenis anno constantis .xx. obiit. Nec fuit filia yrie relicta pipmi qz iugitu sci amandi monasteriu iungelienle fundauit. Cui⁹ filia sua Berdrudã yginem deo dignã psecut, q die sui obitus appuit cuidã abbatiisse treueresi noie modeste sibi familiaritate cõiuncta, sua felice tñsmigrationem ostentis, pluribus inde miraculis claruit.

Leodegarius epus tpius cõstantini impatoris recepit, q leodegariu varijs tormentis afflicto post fame et carceris squalorem, post oculoꝝ emulsionem, post plantaz cõfessionem, post lingue et labioꝝ excissionem, cõsumuauit tandem martyriu p capis abfacione, fuit hic a nobilissimis parentib⁹ regi clotario cõmedatus. Et a didone auiculo suo pictauiesi epõ eruditus, inde ob prudentia et pñiliu cu in regio palacio moraret, tanta com dea de pietate sollicitudine habuit vt educmli ecclesie mereret in pontificem pmoueri. Is post obitum suum multis miraculis in restituenda sanitate claruit.

Egilus quoqz circa idem tempus genere nobilis et sanctitate preclarus in Anissiodoreni. epate sedit annis .xxvj. vbi extra vrbe ecciam beate marie cu monasterio cõstruxit. Et hospitale qd bon⁹ dei appellatur, hic ppter sanctitatem suã inimicis iusticie odiosus, a warachono senescallo regis francie in scoy na silua ocafus est. Qui waracho successit in eodem principatu ebzimonio qui sanctum Leodegariu occidit fecerat. Et ipe ebzionius in morte vñsus est a demombus in inferni deponari. Cum autem egilus ad ppiã vberetur vrbe per ciuitatem senonici vinci ruptis cathenis libere de carcere eperunt. Cathenas ad prescriptam ecclesiam suam deferabant.

Elarea regina pfar

Clarea pfar regina. Circa hec tpa de pside exiens nesciente marino cu pau-
las suos fidelibus priuato habuit. pper xpiane fidei amore. pstanti nopo-
lim venit. anno exetextimo tercio ac. lxx. Que dñe ab impatore bonozifice su-
fcepta. post aliquot dies nō multo post. iharacterē baptisimū vt desiderabat suscep-
it. t ab augusta de sacro fonte leuata. hoc vbi intellexisset pfar rex. legatos sta-
tim pstantinopolim mittit. q̄ vxore ab impatore repetant. Rñdit impator in ar-
bitrio regine esse standi vlt discedēdi. punde eā solatetur. Interrogata regina re-
spondet. Nūq̄ reditura in p̄siam. nisi rex xpiani nemē suscipiat. Quū statim re-
cognita cū. xl. milibus hoim cōstantinopolim pacato agmine venēs pbemgne
ab impatore suscepit. vna cū milib⁹ suis baptizatus. t ab augusta de fonte le-
uatus. carbolica fide pfirmatus ē. accepta sua coniugē letus t gaudens multis
ab augusto honoratus munerib⁹. in regnū reuertit.

Robaris

Robaris longobardoz rex post arioaldū regē. regnauit annis. xvi. Is li-
cet multis p̄dius vtrubus. Arriana m̄ labe indignatus oēs longobardos
in eandē p̄cipit traxit. vt in ciuitatib⁹ b̄ictis duos hēbat ep̄os vnū carboli-
cū altēz arrianū. In re militari p̄siam fuit. vt etiam t ligurā cum locis marti-
nis vltz ma silia in suā redegit p̄stem. Tanti in sup̄ fuit ingenij. vt leges q̄ sola
memoria in usu habebat. in scriē q̄ndā redegerit. t libz edictū appellari mādā-
uerit. prius cū longobardi sine lege fuerūt. Erat aut ip̄o in eodē codice referre.
ann⁹ septuagesimū prim⁹ quo longobardi ytaliz mirauerāt. vt in plogo libz
pays. Hinc cū aliq̄ theododus exarchus bellū indidisset. apud Gaudentiā mu-
tine vrbis annē aucter pugnātū ē. vt exarchus septē milia amiserit. Tandē ro-
baris sine filijs defunctus est.

Arioaldus filius successit q̄ regnauit annis. v. h̄c theodolin de regine silā duxit vxorē. qui tamē libz
dñibus immeritis in adulterio mulieris deprehensus a viro occisus est.

Rupert⁹ dein de rex regnauit annis. 9. Is apud papā ozaculū pulcriterrimū in honore saluatoris condi-
di pacē cū romanis rauennadusq̄ vbiq̄ p̄auerit. Sed varijs ip̄i inter se moribus agitati sunt. grimo-
aldus naugz benenētianus longobardoz dux ip̄os fratres discordes esse intelligens. magnas bucas copi-
as papā venit. qua ex vrbe cū p̄beritē puerū regē fugasset. gundibertū frēm expulsi ntediolan o. Has
discoz dias exploz atas h̄is dodoicus rex francoz. copias in ytaliz iussit. q̄ in transpadana regione ma-
gnā fecissent p̄dā. a grimoaldo ytaliz sunt expulsi. Sunt m̄ qui serbant gallos hac rōne receptos esse.
longobardi cū simulata fuga. castra rez omi copia ac vini possimū plena relinquentes haud longe in i-
sidijs constitit. galli v̄o castra ingredientēz rati veram esse hostiū fugam. In oēm voluptatē cū effundū-
tur. epulis t vino replent. quare sup̄uenientibus hostibus cū somno etiam grauari passim velint peco-
ra ab hostibus ceduntur.

Arracuz p̄ id t̄pus instantū habuerāt opes. vt post subactas t quiete possessas. q̄ romanor fuerant.
prouincias asie. europam inuadere p̄sumerēt namq̄ itaq̄ ingenti ab alexandria solmenis thoduz
initaliam rem an⁹ imperij pueniūt. eazq̄ capta colossū faua celebratiū a quo ciuitas insule primaria nō
men habuit. demoliti sunt. Et cū ere nongentos camelos fuisse oneratos inuenimus. thodo vastā sarta-
ceni. egri delati pelagus multas ex ciuitatibus affluerunt.

Grimoaldus

Grimmoaldus decimus longobardoz rex. regnauit annis. 9. Is abeūte
ex ytaliz cōstantino in asilpinā rediens. forz popoli fabarbo scō aggressi-
us celsis omnibus dirupit. ac solo equauit. fūere in hoc regē m̄te p̄dare cor-
poris t anime dotes. tāti enī prudentia t cōsilio valuit. nō solū in rebus exter-
nis verutiā in domesticis vt q̄dam capitula ac q̄dam vniū roibaris regis edi-
cto addidit. q̄ postea legis formā accepere. fuit p̄terea mediocris stature cor-
pore validus. capite caluo. p̄missa barba. nec animo minus in rebus agendis
q̄ corpe. p̄mptus. post flexu botomū factū in brachio dū arcu colubāz gaudet
et erupto denno sine intermissione sanguine diem obiit. sepultus ē aut papie i
basilica beati ambrosij quā ip̄e sua impensa edificauerat. petaris aut angenti
regis filius in ytaliz rediens tercio mense post grimoaldi mortē regno paterno sine contentione pontius ē.

Constantino ipatore blaro cū oēs passim dilaberet. sup̄uenientib⁹ cū iug⁹
ad asie sarracenis. t syracusē t toia insula occupat. vnde postea omni p̄e
da alexandriani redūcentes vrbis quoq̄ rome ea cōseruata secū retulere q̄ con-
stantius aduererat.

Dago bernas francoz rex eodē sermē tpe vir astuti ingenij. nec cōsilio mi-
nus q̄ viuu p̄mptus mortuit. Cuius animā e manibus demouit libe-
rari ferat d̄yonisū ac d̄aunij martiris ac etiā martini cōfessoris auxilio. q̄
sem̄ dū vixit vt p̄ attonos coluit t templis bonozatores reddidit. Die autem
oib⁹ bonis insignit⁹. regnauit annis. 54. Q̄ ex ab anglis in fensius p̄p̄tū cū
suscepit inimiciā. b̄ic ferecisse de bradij oēs iudeos t suo regē baptizare fecit.

Dexta etas mūdi

Erfordia magna ac memorabilis vrbis pūitice thuringie caput. a pafsa erphesturt appellata. mō
 Atē habet excelsum. qui nūc sancti petri vocatur. cum a temporibus Theodofi impatoris sub ar-
 chadio ⁊ bononio iuliano imperij originem habuit. franci romanoꝝ pꝛesides. a theno italiam versis
 abiecerūt. Et se regi pꝛio subiecerunt. Quibus intellectis thuringi ab altera parte ibem orientem versis
 Et consilio regis francoꝝ meruigā eius cognatum in regem elegerūt. Is arcem cōstruxit in co monte. ⁊
 castrū pꝛe Erfordiam vbi nūc ecclesia sancti adyomifi extat. qd vulgares Wertheburg nōmāt. Post
 eius obitum bassinus in thuringia regnum suscepit. Cui⁹ vxorem postea baldricus rex francie duxit i cō-
 ingem. Per ea tampa in loco vbi nūc silua diui andree frequētur. vlla Schildunorde exibat. in bā-
 leto quoqꝛ pꝛe flumī Sora (qui nūc ciuitatem illabitur. ⁊ mediam ferme pꝛefluit. Cuius cōmoditate to-
 ta ciuitas purgatur. ⁊ plurimū decozant) Molitor sagax sua diuerticula habebat. cui nōmē Erpff fuerat
 apud eius molendinus transitus siue passagii olim extitit. ac cum temporibus clodouici regis francoꝝ ad
 annū salutaris trigessimū octauū ⁊ quadringēsimū Erfordia ortum habuit. a molitore dicto atqꝛ transitu
 Erphesturt denominata fuit. Regnante postea apud francos tagoberto melito rege. Is post castrū in mō
 te desolatum monasteriū celeberrimū sancto petro dicarum ordinis diui benedicti construxit. Inde mens
 sancti petri appellatus fuit. Ecclesiam quoqꝛ sancti Gangolphi dotauit. Bonifacius postea archiepi⁹ maj-
 guntinus sub pipino francoꝝ rege. cum thuringiam ad fidem cōuertisset ecclesiam gloriose sempꝛ virgi-
 nis Marie edificauit. ac ibi episcopatum ordinauit. qui illico magnifice sedi cessit. Illius vrbis ager
 optimus est ⁊ herba filloni que sanāx ac saponatā dicitur pꝛo tingendis pannis feracissimus. Per cui⁹
 arua gera flumius ⁊ alia flumina pꝛefluunt. regionem vberimū irrigantes. pꝛter quod ⁊ pꝛeoꝝ palus ba-
 binda est. Post autū deinde sexagesimū sextum supra millesimū mūro circa data ac turribus munita fuit. Et
 annū edibus ac monasterioꝝ ac ecclesiāꝝ ornamentis mirifice creuit. thuringorūqꝛ celeberrima sedes fuit.
 eo qꝛ totius regionis ferme media sit. ⁊ vladis alijsqꝛ necessarijs copiosissima habebatur. Cui⁹ hec regio
 ac vrbis a solitendis decimis libera fuit. Eam ob rem multas calamitates a finitimis pꝛincipibus pafsa
 fuit. pꝛecipue temporibus heinrici tercij impꝛatoris. Is cum a feuerisimo suo pꝛeceptore archiepiscopo
 Colimēsi liber euasisset. In omnia genera flagitioꝝ ruptis tꝛāntie frenis pꝛaptem se dedit. Ad omnes oꝛas
 Ecclesia virginis Marie Sanctus Sencus

idololatrios saxonie et thuringie castells innumissimis extruxit. fidiuq; impopulit. quibus cum victus ne-
cessaria minus sufficerent pmisit. vt ex. primis villis et agris hostili more predas agerent. et ad ipsa castella
la munenda circa quosq; uiuentes cogerent. Quid ne uiuiffet a ryranni de notaret si porta innocentes aris
in regni ppiu grassaretur. vt impietate sua qd aui religionis specie palliaret archiepi uiuiffet in modis
omnibus instigauit. vt decimationes thuringie fieri aut plures instituerat exigeret pollencis se ei in ex-
igendo summi a ope affutur. Et dicto obreupere nolentes regia uiuiffet coactur. Et tamen pacione vt
ipsa decimaz ptem sibi. q. et regie magnificenti et tanto labori digna forent tribueret. Ita qps vniuersi
ma spe amittit. Synodi indixit in erphestur. vi. idus marcij. statuto die aderat rex. archieps et herma-
nus habenbergensis epus et alij qd ad discutiendam causam fuerint euocati. Thuringoz spes et fiducia po-
tissimu in ab bare fildensi et heroldensi iurebatur. Cu hij eccias decimales plurimas et pda in thuringia
haberet. q publica discussione interpellat. p decimaz redditione primo p den archiepi rogabant. vt anti-
qnis tradita monasterijs legitimam in cõmuni manere sine et. q. et sedes aplice et veteribus et recentibus scrip-
tis credito firmasset. Et pdecessores archiepi sui nuq; infrugere et prassent. Ad atroci responso archieps re-
pulsus pdecessores suos rudibus in fide auditoribus. lacrimis dedisse nō esse. q. nūc recitare uellet. et pfer-
tali sententia prohibuit. postea exortu sunt bellu saxonu. Nulla deinceps exaratio facta est decimaz. Hau-
dentibus Thuringia qd occasione inuenissent. vt traditis sibi a pibns leges uiuam militum mererentur.
Et dolente rege quod dū decimas inmoderatus inhiaret pene regiu cum uita amiffet. In hac urbe uul-
ta sanctorz corpora p illustissimos relata sunt. videls Adolam Edbam. Heueri epoz. et vianene quibus et
aras et basilicas edificauerunt amplissimaz. In ea quoq; anno domini. 1322. synodali celebratu om̃i
habuit. Ubi sunt edes amplissime studenū et legentū. Et quo inuocauit illos theologi om̃i assensu. philoso-
phi ac medici credentissimū pderūt. pcepta tandem sunt hec fauosa urbis visitationes ac diuersiones
p incendiā uaria. Nec aliqua insignis urbis apud germanos memoratur. q. p faciliū ac aduentu igne
tiones eruita sit. Illud incendio magna ex parte concreuit. In festo eū geruasi a iuno. ad. cccc. xxi.
hecpredara urbis in basilica gloriose virginis marie et Heueri in pōte mercatorz. foroz rapaz et an gra-
dus in edibus laicoz ac canonicoz damnu scilicet. vt pene tercia urbis pars incendio perijt.

Cons. Franck. p. c. r.

Beretas mudi

Omnis papa. p̄tra romanus. p̄te mauricio. eo tpe pontificatū inie q̄ h̄i moaldus longobardoz rex moris. quo q̄dam anno niximū (mibres fue) re z nūllū fulmibz afflari fecerit. z frumeta in agris emaruere. Q̄li ob hoc pontificatū in artibus nūrbibus suscepit. fuit autē sancti arevite z doctrina valens. vt clerus diuersis ordinibus distinxit. z honoribus auarit. Monachos vero quosdā syros cū nethorianis sentientes in monasterio boctano dephensos z castigatos in varia monasteria diuisit. p̄terea rauēnatem eccliam a roma nā iam pridem segregatā z ob eam rem aliocephalim appellatā sedē apostoli ce obrepantem reddidit. Hic insup̄ bonoz z cultus diuino p̄sulsens vestibulus sancti petri (quod padisum vocant) quadripartitū marmoribz strauit. Instaurauit p̄terea. z restructas dedicauit eccliam apostolorū via bosnensis. Et eccliam beate euphemie via appia sitam. At conus pontificatus sui anno. v. mēse. v. die. x. mortis ac sepelitur ad basilicam p̄ctri apostoli tercio ydus aprilis. Cui⁹ in morte episcopat⁹ vacat mensibus duobus. dies sedecim.

Anno mudi. 586. Anno xpi. 664.

Agatho primus papa natione scilicet. p̄te romano ex monacho pontifex creat⁹. Cui certe tante sanctitatis vt leprosum obuiū factū osculo suo statim liberauerit. Tante p̄terea mansuetudinis z humanitatis fuit. vt neminem ab se vnq̄ trahere dimiserit. Mactus itaq̄ impatori moribus suis bau d qua q̄ dissimile. monochelaz causa cōciliū apud cōstantinopolim habere conuēnit. Et expectauit itaq̄ donec constantinus a bello in p̄tiam rediret q̄ saracenos a se victos imperio romano vengales reddidit. Inde legatos statim constantinopolim mittit Joannē portuensem ep̄m z Joannē romane ecclie dyaconē. Hos p̄ benignē suscepos mira caritate p̄stantinus adhortatus ē. vt omnis ea ulationis p̄terea z sop̄bificis alterationibus. ex equo z bono om̄s controuersia sublatā duas ecclias vnā tandem facerent. agatho vero cū tpe post solis z lune eclipsim p̄te ac grauissima quidem laboraturū est. pontificatus sui anno sc̄ci do. mēse sexto. die quinquodecimo moritur. ac sepelitur ad sanctum petrū quarto ydus Ianuarij. Cui⁹ morte annū vnū. mēses. v. sedes tū vacat.

Leo eius nomis sc̄cius papa. natione scilicet. p̄te paulo vir doctissimus fuit. latine ac grece vt eius scripta indicat. p̄terea vō adeo musice p̄tē est habitus. vt p̄simodis cōposuerit. hymnosq̄ ad meliorē cōsentim redēgerit. Idem quoq̄ instituit vt in celebratiōe paz populo daretur. Sextā vō synodum ita suscepit vt eisdē arabem antiauent quos sancta synodus p̄sente cōstantino dāminauerat. concessitq̄ necessitate virgente omni die baptizari debere. Instituit p̄terea ne ad archiep̄atum assumptus pro vsu pallij aliorū officiorū queq̄ ecclie p̄solueret. q̄ vt nā hodie obſuareſ. Cū ex hac largitiōe q̄t die mala oriantur. At leo in quo p̄ter doctrinā z eloquentiā singularis religiō. mira pietas z clementia fuit. pontificatus sui mēse decimo moritur. sepeliturq̄ collacimantibus om̄ibus tanq̄ publico parente orbatū ad basilicam p̄ctri. quarto kal. Julij. post eius mortem mensibus. xj. diebus. 21. ep̄atus vacat.

Anno mudi. 588. Anno xpi. 684.

Benedictus iunior siue sc̄cius papa. patria romanus. patre Joanne. ab exēratione in rebus diuinis tū singularis habetur. Ob eius humanitatem pietatem gratiam in omnes maxime vero erga pauperes. Quibus virtutibus hominū corda ita sibi tenentur. vt tū vnus haberetur. qui om̄i suffragiis in locum demortui leonis merito subrogaretur. Ad hunc constantinus imperator hominis sanctitate ignotus. sanctionē misit. vt deinceps quē clerus populus exērat⁹ p̄ romanus in pontificem delegisset. eundē statim vō xpi vicariū esse om̄es crederent. haticas plures restituit maxime laurentij in lucanū ac h̄i Clāuentini. Moritur autem pontificatus sui mēse decimo. die duodecimo. sepeliturq̄ apud beati petrū ydus Julij. qui vt omnibus vira carus fuit. ita post mortem ab om̄ibus vt sanctus. z bene de hūmāno genere meritis celebratur. Cui⁹ in morte sedes vacat mensibus duobus. diebus quidecim.

Joannes quintus papa natione syrus. patria antiochenus. patre Cyriaco pontifex creat⁹. eo ferme tempore. quo impator cōstantinus moritur. vir singularis religionis z mansuetudinis atq̄ doctrine om̄i consensu pontifex creatus in ecclia saluatoris que constantiana appellatur ad lateranē. ca rādoe qua leo sc̄cius cōsecratur a tribus ep̄iscopis bosnensis portuensis z veltimū. Quē quidem morem posteri deinceps tenuerit. Deniq̄ valitudinarus cum lē bellum de pallij dignitate compoſuisset. pontificatus sui anno primo moritur. Sepeliturq̄ ad. s. petrum. iulij. nonas augusti. Cui⁹ in morte sedes vacat mensibus duobus. diebus. xvj.

Berta etas mundi

Foliū CLVII

Antea imperatorum

Constantin' quartus

Constantinus constantij augusti filius extincto vt premiffis ē apud sci-
liā pſante auguſto. pu nitore q̄ ei ſuccederat meſentio ſiue iuſſuſo tyra-
no. romanor regnū ſuſcepit regendi. Romanisq; principatus ē annis decem
et ſeptem. Is autē conſtanti⁹ q̄ prius fuit a pſtano genitorē in conſortē impe-
rij aſſumpſus. illo interfecto vt ordinus totius eſt. et oīa vbiq; adeo nre-
de adminiſtrauit. vt ſi aliqua fuiſſet vis illata. viſus eſt imperiū ſacillime ami-
ſiſſus. Et poſtea catholicis modetiſq; ac omni bonitate integerrimus. qui
ſuſcepit imperio herediū atq; tybenū ſres ſuos in imperiū conſortē a accepit.
Vixit ſunt q̄ ſenſit eodē ſres pueros ne ad imperiū aſperarent natiū ſuū
laſſe. Inde mox eccleſias collaſſas. q̄ ſub heretico ab hereticis dirute fuerant
auſt aurauit. atq; alias beyuo edificauit. Et cū eſſet amor vir ſtreuū ſarra-
cenos romano impio inſenſiſſimos bello reuicit. ac vectigalia reddidit. Deo
mo cū impij eius anno 3 ſarracenos celeſti victoria conſtantiū ponit inue-
nimus. vt ea aſſiſit clade ſarraceni tributū impio pendere. pmiſerāt. Accidit
q̄ oportuno in tpe. par illa. q̄ bulgari poſt paz traciā inuaſerūt. Congreſſi
q̄ illis pannoniā inter et meſiā ſupere pſtantiū inſigne accepit cladem. cūq; potius iugeti qua pcedit
reſerret. paci ab illis oblate cupientiſſimus acq̄uit. Satis nāq; bulgaris ſeraciſſimis agri. puſcas dani-
bio cōnſentes romani pncipis auctoritate pacis ſeci ſedera habitare. inde pſtantiopolim rediit. Et vt gre-
cos romane cede vniuerſa ſecta ſynodū agathonis pape rogari cōgregauit. Venit cū eſſis bonis opib⁹ ple-
n⁹ morit ſilio iuſtiano i impio relicto.

Synodus ſecta vniuerſalis apud conſtantiopolim

Cometa

q̄ nū aderāt. vtz eſſe et ſciti illi ſacriſicādi
morē. Et q̄ aliter ſentitū a recto et boneſto
diſcedere. Hec autē ſecta ſynodus. q̄ Cy-
rilli. Athanaſij. Baſilij. Gregorij. Dyo-
niſij. Hilarij. Ambroſij. Auguſtini. Iu-
ronij. ſua conſulſum ē. duas naturas et
opatores in xpo eē. Ciploſaq; illoz pna-
tia q̄ vniū eē in dño volatate dicent. vñ
monochitbe vocan ſunt. Ea remeſta ſi-
dei ſentia agatho et romani pauca men-
ſes ſunt gaudi. q̄ peſſi tūc quā raro alias
p tres meſes romani populata eſt. et ipſe
agatho eſt defunctus.

Scella cūta quā greci Comete vocāt
indicabat pfecto tot clades q̄ mb⁹ cō-
nūis meſib⁹ appuit. Et pluuie magne ac frequētia tonitrua qualia
nūq; ātea fuere. viſe ſunt elemta i vrbis rome et ytalie exciditū aſſe. Nāq; tān tāq; pnuuati ibres toni-
trus fulgōib⁹ mixti fuer. vt maximā armēroz paſſim morientū iacurā ppli ſint ppeſſi. q̄quā plimos
vnoz ea tepeſtate fulmib⁹ aſſaſtos itenſe inenūm et in atur ſcēta pluuiaz mūto i capis frumta emarcuiſſe
vt ſolatio fuerint populiſ legumina. quoz ſetus pami grana in terrā veto umbreue diſcuſſa cum herbidū
ceſpitum puluſaſſent ad maturitatem denuo perueuerunt in diſalupa poſſiſſimum.

Deſt ſolis quozq; ac lune eclipſim peſte grauiffima laboratū eſt que papia depopulata ē vt ciues iuga
monij petere et in yrbe fructa ac herbe naſcerentur.

Eclipſis ſolis et lune

Quon papa. Tracia orium dus. in sicilia educat. Inde romane eccie mi-
litans ex pibitero pōsther creat. At siqdem bonus z tanto pncipatu di-
gnus. Mā dū romam petri archiepm exercitus vo theodor pibiter in joan-
tis demorari loci sufficere conaretur. Tandē post longa altercanone in banc
sententiā venire omnes: nūta diuino impulsu. vt cononē eligerent. Erat em mo-
ribus. literaturā pietate religione dignitatis specie insignis. quē nōnulli an-
gelici ob venerandā canicē z dignitatē forme appellarunt. animi simplicitas. z
integritas. modestie z iusticie singulari. pstantie et prudentie plūq; humane fem-
per e b abitus. Hāc ob rem e vestigio omnes ad quos pntebat cū cōfirmarunt.
cū maxima acclamatione laudū suar. idem fecit Theodor dozus exarchus rauen-
as. qui tñ post mptus pontificatū statim inualitudinem incidit. vñ paschalis
archiepibiter ac thesauri pontificis dispensator: regnādi cupidus iohanne bezar-
ebum pecunia sollicitat. vt eius suffragiū post mortē cononis pontificatus si-
bi recernas. Accipit pecuniā quāq; nūbi eoz q̄ pmisserat pstitit. Mortē aut
conon pontificatus sui mense. xj. die tercio. sepeliturq; ad sanctū petrū. xj. ka-
lendas octobris. vacat tum sedes mensibus duobus. dieb⁹ tribus z. xx.

Anno mundi. 3893. Anno xpi. 694.

Sergius papa natione syrus. pita anthiocenus pte tyberio. adeodati pō-
tusticus tpe romā veniens in glez romanū asclitatur. Abinde vo ob et⁹ dor-
ctinā z diligentā circa miseria ac rem diuinā p oedines conscendens satē su-
sanne ad duas dom⁹ cū titulo eius loci creatur. frequētare tū magis atq; ma-
gis cimitēria cepit. quā ex re tantū sibi nomis cōpauit. vt defuncto conone in
e⁹ locū succēdē sit. nō sine altercatōe tñ. Mā cū pars ppli romani maxime the-
odor archiepibiter pereret z nōnulli ob exarchi iudiciū subornati pascalem
nōsalfent. parq; vñ atq; in palatio lateranensi cōuenissent tandē cleri populūq;
vota in ser gū conuerit. quē postea iustinianus impator cū sue synodi nollet
acquiescere ad se vinctū p zachariā. ptholpantū suū trahere pcepit. 5 milites
yralici id admittēre noluerūt. Tēz cum pacem obtinisset ad ecclesiāz instau-
rationem manū apposuit. Et qm maxime petri basilicā ablati rudēbus reno-
uansq; tignis silicidij ac parietibus in antiquā formā restituit. 3bq; parte
dūce crucis inuēit in capsula enca. Et. b. leonis pape corp⁹ vili⁹ iacēs bonē
stroz loco reposuit. Constituit pterea vt in fractōe diuici corpis ter caneretur
agnus dei. his tor rebū insignis pōntificatus sui anno. iij. mense octauo. die
tercio z. xx. morit⁹. Et in basilica petri collatrimābus omib⁹ sepelitur. vi.
ydus septembris. vacat tum sedes mensem vii. dies vīginti.

Iohannes eius nois sextus. papa natione grecus pōnticatū inijt quo theo-
niano. sartoq; tecto diu marci atq; ornato altari principis apostolorū petri
ductis columis terra leuag. atq; etiā vt erat animo p⁹ ex erario ecclesie nūbi-
tos captiuos redemit. Moritur aut pontificatus sui anno tercio mense tercio.
martyrio vt quidam volūt. Sed a quo martyriū passus sit nō satis cōstat. Se-
pultum ad cathedrās sebastianas via appia quidā affimāt. Eius ex morte
vacat tum sedes mensem vii. dies vñde vīginti.

Iohannes septim⁹ papa natione grecus. patre platone eo tempe pōnticatū
inijt quo iustinianus constantinopolim reuertus. tyberū z leonū a quo
fuerat imperio deiectus spectante populo interfici iussit: fuit aut vir multē clo-
quentie z sanctitatis. Qui in basilica petri oratorū (ita em appellant) locum
orandi in honore dei genitricis extruxit. Cui⁹ panetes vermiculato opere in-
teci. terra leuag quorūdam sanctorū parq; vultus osfēdebāt. Basilicā pterea
sanctē Eugenie restituit iam pridē venustate collapsā. Limitēria quoq; scto-
martyrum sbaici sbaicellimi Damascij pontificis exornauit. Postremo vero
multas basilicas pictura z statu sanctorū cultiores reddidit. Moritur aut
secundo pontificatus sui anno. mense septimo. die. xvij. Sepeliturq; in basilica
petri ante altare dei genitricis quod ipe extruxerat. Antio decimo kal. nouem-
bris. Eius autem in morte tribus mensibus sedes vacat.

Sisimus papa. vel vt alij volunt Sosimus. natione syrus. patre Johan-
ne. xx. tantū diebus in pontificatu vixit. Is licet podagra z cyagra ita
laboraret vt neq; ambulare. neq; cibum capere posset. tamē ita vrbis rōne et
reip. xpiane curam gessit. vt nil ptermiserit. Et ante pontificatū z in ipso magi-
stratu quod bonū pōntificem deceret. Jam em matēriā oēm parabat qua z me-
nia vrbis z templa venustate collapsa in meliorem formā restitueret. Vt nū
subita morte correptus in basilica petri sepelitur. viij. ydus nouembris. Vacat
tum sedes mensem vii. z dies. xviij.

Thianus scđus siue iunior Constantini tam dicitur filius post p̄m in
linguo relicto. impauit p̄mā vice ānus. x. Et siq̄e p̄mo bon' p̄ndes
ac clemētiar: p̄fusus lar gior. Quasobres cōstantinopolitani admodū au
xit imperiū. Et multas leges cōdēs diuinā honorauit religionē. Et cū p. x.
annos gub̄naciā tenuit affricā a sarracenis abstulit. Et cū eisdē pacem
etā maris fecit. Sicur affricā libiāq̄ amittere defuncti p̄is res noue fecerit
Ita eadē p̄māas exorte pariter in sarracenis noue res recipē adiunxit. Et
q̄dam giste sarracenos ammittit. Et idē t̄pis quo cōstantinus vita sueto
baldalon illi suffecit. Et affirmatq̄ nō nulli scriptores eo in sedere interuentū
se. vt p. annos. x. q̄ terminis in p̄ce fuerat ascriptus sarraceni singulo quod
die nūmos mille aureos soluerē seruicij vni ex gente sua. et vni item equū ro
mano imp̄ator nūtere teneat. Interea vō cū in tēi iustianus tū in boni
nes mirā incōstantia vsus. Et sarracenos et bulgaros p̄ter federa pacis inue
adortur. q̄bus certe plus incōmodi accepit q̄ intulit. Et p̄stantinopolim re
diens a ciuibus obus odio habitus q̄ leuiciā p̄fca vrbis nō cōpescit. Qd̄
q̄ synodū habuisset ad qd̄ cū romani pontificis clerici cōuenissent oratores.
iterata sunt scete synodi acta q̄bus interuixta sunt aliq̄nū catholicos abhor
rentia. Subserpserūt vō impudēces romani pontificis oratores. Sed cū
subscriptio nē sērgius pontifex vt pro heretica iudiciā noluit approbare. Ita
tus vō ē iustianus et mites zachariā p̄bosp̄atariū romā iussit sērgiū ponti
ficem cōstantinopolim deportari. verū milites heretico aus yralici raptis p̄e
re armis pontifice a tāta iniuria tutati sunt. Et itaq̄ iustianus p̄fidē q̄ in oēs
vrb̄s af. et impietatis in romanū pontificē penas dedit. Et qd̄ leoncius patri
cus annuēte gallinico p̄sarcho p̄stantinopolitano insurgēs p̄p̄m ad arma
cōcūit. Et carere vt fracto multos educens moen p̄p̄uocq̄ pedoz addictos.
iustianum imp̄erio deiecit cepit. nareisq̄ nūlatum curat cersonam po
ti ciuitatem enlo deportari.

Leoncius patricius vel vt aliq̄ volūt Leo scđus īp̄ator pulso iustiano
lēu sarracenos ammittit affricā inuasit. in quē leon' imp̄ator iōannē pa
triciū milite m̄mēdū exercitū misit. et qd̄m iōannē sarracenis p̄gressus. eos
fugate cōp̄nlos oīm affricā exterminauit. Neq̄ nō m̄to post seditione iter eos
orta. Liberū qd̄a cūē p̄stantinopolitani imp̄atorē creat. Qui p̄fctim p̄stā
nopolim cū exercitū aduāgās leonatu caput. et eodē affectū supplicio q̄ iustu
nianū dixim' in carcerē cōijcit. maiori ludibrio bonūnem reuertans.

Apoctus cūis nōm̄is tercius imp̄ator leoncio capto et in carcerato im
p̄ator annis. 7. hic cōstantinopolitanus nobilissimus erat ciuis. Cū
exercitus iōannis in affricā relicto tumultuari cepit. absmar' cui ryberio fuit
cognomen ducem p̄mo post imp̄atorem acclamauit. Is imp̄erū vt aliq̄
st̄m̄t vt aliq̄ oblato accipiens ne quaq̄ moras sibi apud affricā trahendas ex
stimant. Et cū exercitū p̄tē omni nauigans cōstantinopolim puenit. sane
bant vō ciues affricā agitatores facio potentissima. vñ dūm leoncius forūm
p̄alacūq̄ seruari nūtur. ingressus absmarus vrbē cepit. leonciū n̄so mutila
uit et in carcerē maiori infortūio reuertit. Qui suscep̄o p̄ncipati p̄b̄ip̄p̄
ncephori patricij filiū in pontū exilare iussit. Et dīxisset in forūo vidisse ca
put suū aequila obumban. Neq̄ iustianus in ponto ad regem banaroz con
fugiens quib̄ orifice susceptus ei filiā vxorem dedit et ad recuperandū imp̄ius
auxiliū p̄fctim qui ryberium cecit et imp̄erium nūsus recepit.

Iustianus olim angustus iterum ope banaroz et bulgaroz cōstantino
polim reuēsus imp̄auit ānus. xxv. Cū cū ad sēn iōannis pontificatus
intrū iustianus scđus cū cōsone apud quā ciurare exulabar p̄ se secret re
sidentū inq̄ intentionem. ciues absmaro imp̄atore fideles illi capere mēta
gunt. Sed is clam abiens ad banaroz cōfugit. Quorū rex aut vt ipi appella
bant cacinus illi boneste habito sūam spondit vxorem. Et tū anno vrb̄s
elapso cacinus ab absmaro pecunia corruptus iustianū et hospites et gentē prodere est pactus. quod dē
relicisset iustianus fugiens bulgarozū regi trebellio se cōmisit. qui susceptū aduene curam illis p̄ ar
man in patriam reduxit. ingressus cōstantinopolim iustianus. leonciū quoq̄ a quo fuerat imp̄erio deie
ctus in carcerē inuēit eduxit. Et vrb̄s inuicē inspicere populo occidit. gallinico p̄sarchā ob ceca
num romā relegauit. Et quoncus stillantem trūcas naribus murū abstergeret quēpiā aduersariū partū
expansificat iussit. inde cum filio ryberio in p̄lio occubuit.

Linea Impera
torum

Iustianus scđus
iunior

Leonius

Tyberius tercius

Iustianus

Berta etas mudi

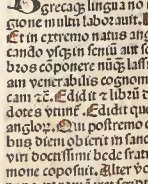
Synodus aquilegensis

Ambertus epus

Beda anglicus

Beda venerabilis

Beda venerabilis

L Ambertus vir scissim^{us} ap^o leodii eatepestate mar^{ti} tyrii subijt. eo q^{uod} pipinu^m rep^{re}henderit. q^{uod} vixit pellice alpiade sup^{er}induerit. hoc aut^{em} facinus alpiadis fratre comississe aut^{em} q^{uod} postea morbo pediculus cosum^{us} p^{er}us est. hic ex uolubilibus et diuinibus parentibus natus et a fineuo his crudelis ita p^{er} sanctitate sua ab oibus amabat. vt traicentis eccle^{sie} post theodardu^m m^{ag}istru^m suu^m p^{ro}moueri in ep^{iscopu}m mereret. Et v^o childericus glens p^{ro}mouit q^{uod} eum diligebat ab impijs ocellus. Malig^{us} eu^m suo honore p^{er}uicari. et pharanumdu^m in loci eius stauerunt. Ambertus cu^m duobus pueris monasteriu^m ingressus p^{er} annos septem optime conuersans. Inde expulso pharanumdu^m ite^m reductus. vbi multos vbo^{rum} et exemplo conuertit. docto ei cotra^{ri}o. Et p^{er} modu^m crucis in orone p^{er}stratum duxit in templo conuertit. docto ei cotra^{ri}o. Et p^{er} modu^m crucis in orone p^{er}stratum duxit in templo conuertit. docto ei cotra^{ri}o. Et p^{er} modu^m crucis in orone p^{er}stratum duxit in templo conuertit.

Beda anglicus p^{er}clitter et monachus cognomento venerabilis: vir latina greceq^{ue} lingua n^{on} medio criter eruditus. Anno domini. 692. p^{er} xpianayeli gione multu^m laborauit. hic trigessimu^m sue etatis annu^m agens. p^{ro}biter ordinat^{us} est. Et in extremo natus angulo orbis. omnes terras p^{er}traxit. Et q^{uod} docendo et p^{re}d^{ic}cando v^{er}g^{er}e in sentiu^m aut^{em} scribendo n^{on} cessauit. vt p^{er} noue. et. 30. annos et docere et li broz coponere nu^mq^{uam} lassus visus fuerat. Ea p^{ro}p^{ter} ob religione ena atq^{ue} modestiam venerabilis cognomen adeptus est. Scripsit eni^m multa in actus ap^{osto}loz. in lu cam et c. Edidit et libru^m de t^{em}pibus omeliasq^{ue} p^{er}lasq^{ue} quibus multu^m gallici fac^{er} dotes vniue^{rs}e. Edidit quoq^{ue} comentarios in v^{er}enis ac nouu^m testu^m. et libru^m de gestis angloz. Qui postremo circa annu^m dñi. 734. etatis v^o sue. 72. plenus bonis op^{er}ibus diem obierit in sanctoru^m numero coputari meruit. Strabo quoq^{ue} et Haymo v^{ir} doctissimi bede fratres sunt habui. quoz alter p^{er}lasq^{ue} omelias eleganti sermone coposuit. Alter v^o genesim comentans est. Bedam aut^{em} inuit au^{tem} a Sergio papa. vt roma^m irer scripta pape ad celsitudinu^m abbate monasterij vbi erat Beda ostendit.

Quod p^{er} s. h^{er}ic^{us} scribit ep^{iscopu}s sifunij pape est monte cassino furto sblatu^m p^{ro}p^{ter} solitudine loci et in gallie translatus fuisse. Vel vt alij scribit de monte cassino ad monasteriu^m florentinu^m. cu^m scolastica fo^{re} re fuisse translatum per monachum nomine aygulfum.

Pipinus dux

Pipinus austerie. vel vt alij volu^{nt} austrie dux et gubernator cognom^{en}to vel iulus seu breuis: occupadi regnu^m fracie fundameta^m icat. Inde carolo glori osum nomeⁿ apud fracos inu^{en}tu^m sumpsit. Et is intellexit berta^m quidam igno bile. Cu^m opa theodoric^{us} fracie rex plurimu^m virebat oib^{us} odio et coactis i vnu^m ingert copijs in gallia traher. ac theodorici cu^m berthario obu^{er}tu^m factu^m. collans ignis fundit fugauit. Salu^m sibi bertharius fuga assuit. In regnu^m v^o theodorici^{us} se recipiens. Pipinu^m victore pace sequestra regni gubernatore^m et maiore^m domus (vt galli auct^{or} efficit. Et extru^m fraco^{rum} reges degeneres victores regnu^m administrare cep^{er}unt. Pipinus igitur rebus in regno copositis consanguineo suo i administratione confuturo. Ipe in austera redijt. vbi septem annis regnauit.

De tepe ad legie ob impia fidei q^{uod}ntum vniuer sale coeliu^m suscipere distat donec salutaribus beati pape sergij montis instructa. Et ipa hui^{us} cu^m ce tens xpi ecclesijs annuere coⁿsenti. facta est aut^{em} hoc synodus constantinopolitibus pape iulij s^{ed} iustitia noⁿ p^{ro}p^{ri}e cotra^{ri} theodor^{us}. et omes breuicos q^{uod} beata maria solu^m boiem noⁿ rei et boiem genuisse affirmat In qua synodo catholice est institutu^m vt. b. maria sp^{iritu} vgo theotocos d^{ic}eretur. quia sicut catholica fides hab^{et}. noⁿ solu^m boiem s^{ed} vere dei et boiem genuit.

Archiep^{iscopu}s vir doctissi mus optimusq^{ue} p^{er} hoc ip^{se} apud agla^m floruit. Et inter cetera lib^{er} egregiu^m edidit. In q^{uod} declarauit q^{uod} penitenti^{am} q^{uod}q^{ue} p^{er}mi^{ss}u^m dilu^{er} pos ser. sed et alia comentaria p^{er} putera in diuini codicib^{us} scripsit. Sanctus q^{uod}q^{ue} theodor^{us} augustinus ep^{iscopu}s virtutibus claruit.

Theodorus

Theodorus

Beda venerabilis

Beda venerabilis

Beda venerabilis

Ferraria insignis vrbs. veteri pado apposita. quā ciuitatē primū membris circūdatā a sinu agdo pa-
lacio et ytalie exarcho. circa annū dñi. 700. et ornata fuisse historie tradit. Nominis causam hanc
affert. verusta raucennatū ecclesie monumenta. q̄ vrbs illius archiep̄i iria iurū ecclē sue loca a trib⁹ me-
talloz nobis appellauit. Aureolū foliuentis agy in ameno colle situm ⁊b auro et argentā pado per-
manē oppositā ab argentō. Ferrariāq̄ a ferro. Cui⁹ autē ferraria ab ipso cōditiōis initio in gñibus rauen-
natū romānozūq̄ simul aduersus longobardos durasset. illis a Carolo victis. post donatiōē de exarcha
ecclē aduersari ceperūt ipā quoz ciuitas sub alterutris vacillauit. Sed ad annū salutis vñdecies centū
mālis dis comissa venetoz rāennatūq̄ auxilio eandē vrbe ab heñrico tercio ecclē hōste occupatā si-
bi subegit. Et anno abinde centesimo et vīgesimo primo quē marchiones estenses amicitijs diuñs⁹ po-
tentissimū in ferraria esset salinguetra quidē ferrariensis ḡ eoz et ecclē amicitie occasionem p̄sida vñs.
friderici barbarossi instigatiōibus auxilioz ferrarie donūm occupauit. In ea q̄ regnauit annis de-
cem et nouē. quē innocentius quartus pontifex roman⁹ venetoz auxilio. ad annū salutis vñdecies centē
nū atq̄ quādragesimū expulsi. Et marchiones estenses ferrariā sibi paulo post subigere incēperunt. vbi
olā dñius estensis primo p̄fuit. Sed anno abinde sexagesimo octauo p̄sulantē clementē dñio cum alio
estensis marchio beate Caroli scādi neapolitani regis duxisset vxorem. a frisco eius filio p̄ter nouer-
cam superinductam pater in carcere cōiectus est et a venetis impetrato auxilio ferrariā potius est. Qui cū
vidisset ferrarienses se ecclē subdere velle in vindictam. mediam ferrariā incedit. p̄ter quā mūriū. p̄-
lo frisco ciues sece venetis redere. eo q̄ se egregie ab his defendi posse sperabat. Veneti ipis marchioni-
bus per arma pulsus. et ex ciuiū cōditione ferraria sunt potius. eamq̄ vt dimitterent adduci non poterunt.
Licet deueniens q̄nt⁹ pontifex ro. ciuitatē venetaz ecclēastico sup̄posuerit interdico. Cui⁹ omnia eoz bo-
na per galliam britanniāq̄ directā fuerūt. Nec paruiscent iussu posuerit interdico. Cui⁹ omnia eoz bo-
na florentinorū et Caroli regis hēntis auxilio in ytaliā de auimione veniens venetis vi et armis ferraria
primū. post castello thealod quod ad pontem retinebāt magnis vñs⁹ cōmibus codibus decurbaisset. su-
iq̄q̄ p̄sica semp ferraria sub estensis familiē gubernatiōe. pontificibus obedientissima. hac tamē lege vt
quoz annis decem milia nūmū auroz romanē ecclēse persolueret. Et quādam cōuentiones cum venetis
habuerunt quoz obedientia et pace opibus potentiaq̄ plurimū erant quod multiplicare fecit conualum a
quarto Eugenio pontifice romano ibi celebrantim. Cui⁹ interfuit Jo. paleologus impator constantinopolit-
anus. Quod vero p̄teritis temporibus noie. si splendi dissimē ciuitatē refuit. p̄cens suppleuit seculum.
In ea enim superbissima p̄cipuū ac ciuiū pallacia erecta fuerunt. vbi cum gymnasiū sit nostris tempo-
ribus. multū hum antate. p̄bia. ac legum pericia vñ excellere. p̄teritis viros habuit nobiles litteris bñā
nitatis ornatiſsimos.

ferraria

Gertaetas mudi

Constantinus papa. natione syrus. pte iohanne. vir doctissimus et lingua latina grecas eruditus. eo tpe pontificatu inijt. quo rome trecentio sane laborant est. qua quidē in re ita omnes tum vel maxime paupes iuuit. vt constātinū celsus missum homines arbitrarēnt. Et cū iustianus nil immutauerat pter hoc tantū qd sedem apostolicā veneratione deinceps obseruauit tutatusq; videndūq; constantini pontificis admodū studiosus hōem rogat vt ad se pmissis classis iustianiani filij cū regio conuenerat. Et cyrus p̄archa eius omni dero honoris causa ad octauū lapidū obuiū p̄cedit. vrbem ingressi in regas p̄gredere. Iustianianus post vrbem ingressus ab omnibus probatis interfuerat. In porticu beati petri ap̄in gerent. Cū intelligisset eas a philippico e panentibus sancte sobrie ignominie causa abrasas fuisse. p̄uetera constituit ne impetatoris heretici nomē publicis scriptis aut priuatis in ere argēto plumbeū reaperere. Postea mortē constantinus septimo pontificatus sui anno. die. xx. ac i basilica petri sepelitur. tercio yd^o february. sedes mēses viiij. dies. 40. vacat.

Anno mundi. 595. **A**nno xpi. xi. 4.
Gregorius secundus papa. p̄ia romānus. pte marcello. vir certe optimus atq; sanctissimus; tantęq; eruditionis et faciēdie habitus vt facile cōiūce rer omnes male de catholica fide sentientes. Itā sub sergio pontifice sacris iniuriis. faciliē de bibuloce p̄fuit. tante fidei et integritatis est habitus. sumis deinde dyaconatus ordinem. cōstantinopolim cū constantino pontifice p̄fatu. tur. vbi cū acriter discerneretur quibuscūq; de rebus ad fidē p̄tinentibus. ita acute respondit. vt omnibus ingenij sui et doctrine admirationē inieceret. Post p̄fatu deinde in pontifice electus. quāq; aliqui stephani secundū ille sufficit stabant. Inito aut pontificatu et mentis vrbis aliqua ex pte veritate collapsa instaurat. Et trabes basilice p̄uicis apostolorū. lauricinisq; martyris extra muros. Monasteriū quoq; via bosciensis positū non longe a basilica pauli. Et monasteriū sancti andree qd barbare nūcupatur restituit. Bonus p̄terea bec peccilians laus est. qd eius opera germani ad fidem cōuersi sunt. missi eo bonifacio et alijs qui eos et tenebris ediceret. p̄posita veritatis luce. Pace inde foris paritā gregorius iter reparandis locis sūm adiecit. basilicam nāq; sancte crucis in hierusalem iam p̄idem restituta restituit. Romū paternā mortua matre in bonorem agatē dedicauit. eodē loci monasteriū exstruxit. Inde q; leonem impatoremb hereticiū habita synodo excommunicauit. Eo qd sanctos ymagines abdicere nō desineret. Cum autem suo exemplo omnes ad virtutem et sanctitatem instabat. pontificatus sui anno sextodecimo. mense nono. die. xi. moritur. sepelitur qd basilicam petri. tercio ydus february. Cuius in morte episcopatus nū vacat dies quinq; et. xxx. Centi autē et octo ac. xi. episcopos toto suo pontificatu creasse dicitur.

Gregorius tertius papa. natione syrus. patre iohanne. vir singularis doctrine et boni amicitias. p̄iaque greca et latina lingua eruditus. Adentem diuine scripture ita callens. vt nemo tum disertior p̄dicatione atq; interpretatione rerum occultarum et admirabiliū haberetur. orthodoxo se fidei ita acerrimus defensor fuit. vt ob eam rem maximos p̄ncipū graues similitates et amicitias suscepit. non amicus. nō miles cuiusp̄a et gradu constantie sue reiectus. Tante postremo humanitatis fuit. vt et paupes mira caritate cōplecteretur. ac elemosinis foueret. vt vere omni parens ac p̄fector mēto vocaretur. Hic itaq; pontificatu inito statim consiliū celebrauit. In quo leonem tertii imperio simul et cōmunioue fidelium p̄tenuit qd sanctas ymagines et sacris edibus abstraxisset et statuas temolitus esset. Hic oratorū pulcrum in beati petri basilica constituit. In quo et reliquias fere omni sanctorum recondidit. In canone quoq; missę bec verba adiecit. quoz sollemnitas hodie in conspectu diuine maiestatis tue celebratur domine deus noster. Hic nonnulla templi vetustate collapsa instaurauit et monasteria erexit. ac monachis regulas addidit. qui integre et sancte viuerent. Instaurauit et mentis vrbis magna ex parte. Idem fecit centumcellis iam p̄e restructis. Tandem bene de deo et hominibus meritis. anno pontificatus sui decimo. mense octauo. die. iij. et xx. moritur. ac in basilica petri sepelitur. iij. kal. decembrij. collactum annibus omnibus. cessauit sedes dei es tantummodo octo.

Linea summorum pontificum
Constantinus

Philippicus q̄z bardanus impator post iustinianū impauit anno vno r̄ m̄ciij. vij. Vir sane magni animi z natiuitatis p̄sili. Cū p̄staret pontifex abbas a p̄stantinopoli iustinianū adhortat. ne in p̄bliciū cessione exultant grauius aliqd̄ decerneret. veritus ne aliqd̄ mali oriretur. Vt iustinianus p̄silio pontificis dū mouēns neq̄q̄ obtemperans. classē in pontū mittit. eo alo vt philippicū interficeret. Et duxit iustinianus copias q̄ntasq̄q̄ potuit et cōstantinopolim ibi acq̄q̄ cōtrahere. et p̄sili duo decimo ab vbre miliario ē cōmissum. fuit id p̄sili atrox. z post multā vniūsq̄ exercitus eadem impatorū morte nobilitari. Nā iustiniū r̄yberiusq̄ filius fractis fugantibz corz copijs eo in p̄silio occubuerūt. philippicus ca in victoria impū adeptus. illico fidei catholice romanorū p̄nifici traditione discessit. heretici p̄uerso vsus p̄silio lras ad p̄stānū p̄nificē cleriq̄ romanū dedit. eos admonēs vt suis cōsentirent dogmatibus a fide catholica alienis. Nec dū vero assenserūt p̄ntex z clerus. s̄romāo p̄p̄to in agnis acclaman omnibus postulatē philippicū p̄ntex saluancū iudicauit. iustiq̄ vt nulla in re diutina aut publico p̄uatore actu eius nois aut impij mentio h̄eretur. Nec diuturna fuit ip̄a in impio p̄stis. Nā cū defunctus cēt p̄ntex p̄stinn⁹. antioch⁹ q̄ r̄anastasi⁹ ciuis p̄stantinopolitan⁹ ip̄m philippicum impio receptum cepit. z oculis euulsis cecanum truxit in carcerem.

Anastasio eius cognomento arberin⁹ impator post philippū impauit annis tribus. qui p̄uaparat inito philippicū caprū oculis priuauit. litteras p̄ntex ad rō. pontificē dedit. q̄bus catholice fidei ac secrete synodi accerrimū defensorē fuisse pollicet. Anastasio aut impante patronaz quīs b̄xian⁹ pontificis romanorū fustionibus. b. b̄dichen monasteriū cassinēse edificēs z monacho rū frēq̄nta instaurauit. Anno postq̄ a longobardis destructū fuerat centesimo duo decimo. Is vero impator post exbitatā romano p̄ntifici reuerēciā. post acceptas et morte confirmatas p̄decessorū pontificū z p̄cliorū sanctiōnes. sarracenos xp̄iane religionis z romanū impij hostes agitare p̄stinuit. Itaq̄ para ingēti classe alexandriā cepit vrde a legans inuadi iussit. Sed ip̄ius duces exercitus medio in itinere rebellāes z a nubibus sp̄ectus impio desinuit. Cōtinuūq̄ a theodosio q̄ in eius loci su f̄ccēs et sacros ordines recipit. ne ei sacris inuato amplius ad imperiū redire liceat.

Theodosius eius uois t̄ratius supato anastasio impū occupans impauit Anno vno. Cū cū duces exercitus anastasio arma in p̄stantinopolim retulerat. r̄carūq̄ impatorē theodosiū q̄ndā q̄ z si erat ignobilis. z apud publicos scriptum facere cōsueuerat. Is nouus z rei militaris ignarus impator anastasio audies copias vt imperiū recipet reparare. illi cū suo impij assertore exercitu occurrit. Et exercitus vtriusq̄ ad nicēam cōfisterūt. pontus victoria theodosiū nulla anastasio alia affecit iniuria quā q̄ ne vltra vt p̄missum ē de impio cogitaret clerici oz diuauit. Vt suscepto impio catholicus impator ita t̄m ymagines sanctoz parz (vt d̄tinms) a philippico remouitas restitui p̄stino in loco mandauit. postea theodosius alio impij p̄mo uo dū clasp̄o a leone tercio deiectus. z sine lesione dimissus abire monasteriū est ingressus.

Leo tertius impator post theodosiū impauit cū cōstantino filio annis vi gintiquatuor. Theodosio em cicero imperiū accepit. z apud cōstantinopolim omnia tunc pessimo loco erant sui impij diuturnitate. in xp̄ianam r̄ligionem et romanos pontifices impius fuit. maximasq̄ sub eo calamitates subiecte imp̄torū puincie acceperunt. Nā primo et impij anno. z quādo Arbinus antiochusq̄ ceterorū b̄p̄anū inuaserūt. sarracenosq̄ alii inuolētū iuges multitudine in thraciā traiecit. Et eoz classē mille naues habētē adducens constantinopolim terras marisq̄ obfedit. Ciuitas vō p̄stantinopolitana z si tūc ab hostibus non est capta. horrendam tū perpessa ē calamitates que pestilētia cōpopulata ad trecenta mortalium milia absumpsit. Et leo impator quēz hec ad cōstantinopolim n̄ habere debuissent. postq̄ sarracenos timore liberatus nil intrauit. qui ytalica z roma pecunijs exhausta. basilicas quoq̄ oznamētōz diuitijs spoliauit. Et apud pontificem primo blanditijs egit. vt si in suam veller grām promoueri sanctorum ymagines vbiq̄ in ytalica. sicut ipse fecit in orientali. impio aboleri deponi incēdēz curaret. Gregorius autē tante impietati non mo non obp̄atur. Verum etiam omnes catholicos admonet. ne instanti errorem timore vel cōcto p̄ncipis villo mō dilabant. quia cōbortatione adeo certe animan sunt ytalici populi. vt paulū abfuerit. quin filij alij impatores deligeret. Vt cum in obfuratione persisteret. postremo excommunicatus z maledictus interijt.

Linea Imperatorum

Philippicus

Anastasio

Theodosius tertius

Leo tertius

Leo tertius

Betta etas mudi

Egidius abbas

in mentem viros nro pueris reficere. Tandem ex reuelatione dñi fratribus obitu suū nūciatus vt p eo orarent. spūm dño comēdant vbi angelos aiām ei⁹ ferentes audisse testati sunt. Claruit circa anni dñi. 1200.

Bonifacius primus archiepiscopus pibus pñator pñificū floruit. Qui monachus eris doctissim⁹ atq; eloq;antissim⁹. p magnitudinem animi e britanniā ad gregoriū secundū suūmū pontificē venit. cognita hoīs vīte t sanctitate. petēte pipino iū in agūna sede metropolitico iure totius gallicie principē ac epū pñituit. Et ad germaniā misit vīllā gentē pñificā euāgelica luce illūstraret. ac fides verā doceret. vbi p dicatione t exemplo Thuringie. bassie. saxonie. austrarie t in francia opus impositū egregie egit. fact⁹ aut archiepiscopus anno xpi. dcccv. auctoritate sedis aplice t pncipiū francie duas episcopales sedes pñituit. vnā in castro wirturg vbi burcardo collegā suū epū ordinant. Alterā in Eysit cu wilibaldo pñituit. Inde ex iussu zacharie pape pipinū in ciuitate sueuonū in regē francie vniuit. Ideo archiepiscopus secundus post papā cēsetur. Tandē lulii sibi successorē ordinans ob pñicationis officiū frāsi perit. vbi nonas Iunii martyrio coronatus ē. cum pñitū in teſtēter pñitū et ac pñitū eccie annis. lxxvi. cu pñis vīte sanctimoniam ad coronam t gloriā martyrii peruenire meruit.

Irea bectra ducatus venetio iūmū sumptis. Cū a pñitarcha populoq; veneto a tributis. pñitibus ad gregoriū plebeis in craclea ciuitate paulus lucas cracleano creatus dux fuit. q in ducatu vixit. ānis 8. Cū marcellus fuffet ē. a pñitione em vrbis gubernatōis formā sub nūmūis t centurionibus hūerit. Inde pñit frequentes aduētorioz incursus repñitēdos. de cor omnū pñitio. Iñe boiem tāto dignū bonore delegerūt. q statim cū longobardis fedus inire t venetā ciuitatē p vīribus impliare curauit. pñi cū mōmenti an fuit. ob dūce auctore ampliata. Instruētisq; clauisibus hūit illoq; p negociatō mibus nauigare ei peruenit in pyratas q; repñitit.

Olānus episcopus arelarenſis vīr sanctitatē t scientia pñitatus. p bectra decē omelias ad monachos sancte t cetera scripta edidit. **U**lānus hūit wolphramus zenonensis episcopus miraculis dñit. Nec minor sanctitate ac miraculis pñitatus fuit albinus episcopus andegauensis. t remigius episcopus rothomagensis. Sanctus item amas archiepiscopus anglorū suū ciuitatē claruit.

S. Colonat⁹. **S.** klian⁹. **S.** Roman⁹

spicere cepit. relicto igit diuice cultu. dux cū tota pñe. pñicia orthodoxe fidei sibi fecit. t i die resurrexerunt. hūit ba pñitatus. hūit dñe vīroz geilānā q olim frīs dñit fierat. quā vīr tū amonēti cupiens. dux pñitatus. vt cō dñit. tēret. ob cā rē geilānā kiliānū odio pñitatus. ordina t torzozib⁹. viros scōs reuelatē dñit pñitatus. tōs i oīone pñitatus iterit iussit. Cūq; palatū martyrii obtinuerit. clauis pñitatus sunt cū libris ac sacris vīribus. ne palatū fieret coñitit. tādē suā corpā vñ q viros gladio perit pñitatus dñit. q latius viros addidit. Et cum magno cruciatu infelicē finē habuit. Iñi glorioſi martyres totā franciāz orientāle mīraculo t sanctitate illūstrant.

Bonifacius archiepiscopus

S. wilibaldus epus

Sanctus wilibaldus natus ē ex sancto richardo sue
109. duce. atq. anglor. rege. Binnaq. castissima fe
mina eius vxore. Qui cū hierosolimā atq. terrā sanctā
p. gregrius visitasset. et inde romā reuerasset. a grego
no terco summo pōtifice. Cui tūc ppter religionē in fidei
sincerates dilectus fuit. sancto bonifacio maguntine se
dis archiepiscopo cōmendatur. et a sancto Bonifacio (q
eius auiculus fuit). 21. kal. Augusti presbiter ordinat.
Et thuringie in loco cui Wilspurg vocabūtū est anno sa
lutaris. 740. sue vō etatis. 41. episcopo Eystertensi presi
ditur. qd sanctus bonifacius ex pāijs et uranapjijs a sui
gero comite deo donans crexerat. Efficitur etiā sedis ma
guntine scilicet. quem vilgus cancellarium vocat. hocq.
privilegio dotatur. ut ipse eiusq. successores officio scribe

S. walpurgis

sedis in aguntine perpetuo suanatur. Et in conaljs et commentibus a dextris archiepiscopi in aguntini pu
mū locum semper obtineant. accepit etiā vestem insignem. quā rationale vocant. Qua veteres sacerdo
tes utebantur. ut ea etiā successores superuehri liceret. Hic vir sanctus wilibaldus supra ripam flumi
nis quod alimonis vocatur. In vasta solitudine. siccis nemoribus. civitatem Eyster edificare cepit. In
qua et monasterium sanctimonialiū ordinis sancti benedicti celebre sarchophago sancte walpurgis virgi
nis admirabilis. que fuit soror sancti wilibaldi. De cuius reliquijs manat sacer liquor. egrorantibus pre
bens remedium. Hic presidet ecclesie eystertensi que et auretensis nūcupatur. pchil dignissimus wilbel
mus ortus ex nobili familia reichenawo.

Berta etas mundi

St. Sebaldus

firmate ac ieiunio correptus sanctissime migrant ad dñm. Lutes sanctus corpus ad indomitus bobus ad loci sepulture ducens. vbi insignibilibus in eius nomine extructa fuit. Que postmodum summi pontificis ppter ardua miracula in sancto: confessor: nunc aggregarunt. pape marie qñtus papa. eius festi per vniuersum orbem. xij. kal. sepēbē. celebrari iussit. Ad nobrem apud Thurembergē summo honore quotannis colit. cū Thurembergā clara vrbis mentis huius dignissimi paroni. augmentū in omni bot uore et gloria vbertim fecit.

Luitprandus asprandi pñci filius longobardoz rex. supstite ad huc pte regni accipiens. regnauit anno vno et ingenta. et mensibus septē. Vir certe tanto principatu dignissimus. Erat qñpe giganteo corpe atq; vasto. et manu adeo promptis. vt nemo eo pugnaturo haberet. iusticia vero ac clementia ita insignis habebatur. vt difficile iudicaret. quare maiore pmeretur laudes. xpianissime etiā adeo fuit ac religionis amator. vt nullibi templū sine suo suffragio edificare pmitteret vñq; papie quoq; templū plurima miro extruxit ornatu. Carolus aut marcellus hinc coparet et amissimus fuit. et cū angulares copias cōtra saracenos ex ytalīa trāsmisit. pipinū quoq; filiū in asalspina galliam. vt ex morte capillū succederet trāsmisit. quē luitprandus benignē suscipiens tonatū nūneribus ad parentes remiserat. Sed duodecimo regni sui anno (cupidine impetradū montis) capitis arā quaq; oppidis. romanam urbem obsidere cepit. gregorius pontifex legatos nati quā retulit minere nō licebat. ad carolū francie principem statim nūtrū. q; hominē rogaret. vt primo quoq; tpe laboranti romē et celestie auxilium ferret. Carolus rogatu gregoriū pñciū in ecclesie suscipiens. Luitprandū copare rogat vt bē ne obsideat. obtemperat. atq; vrbē obsidione soluit. Inde sacre pontificis horatu romans oppida (ex sabini erepta) reddidit natiā pte rea et anconā et picenibus. Et qñq; a longobardis. xxx. annis in carina occupatū finē ac restituit. Nec nō ita multo post etate gradens. vite sue cursum expleuit. Eiusq; corpus in basilica beati badrami sepultum fuit.

Sebaldus frisonū dux hoc anno ad pñcationē wolfrāmū senonensis epi cōuenerat. q; cū baptismum hūspere statueret. in lanacū intrauit. Et illico dubius factus. alterū pedem retraxit dicens vbi nam ex patribus meis plures sunt. in inferno an in paradiso. Et a iudens q; in inferno. statim intratus retraxit pedem. dicens. laudabilis est vt plures q; pauciores sequar. atq; ita in sua sanitate delinso. morte impel meditata raptus est.

Quiente dno hoc anno Ianuario mense pñ dies. xv. in celo visi sunt. Quoz vnus solem precedebat. Alter vō vesper sequebatur.

Orbmarus

Orbmarus ex prouincia alemannie natus a fratre suo ad curiā duabus. literis ac vñq; instructus. Inde titulo scī florent ad sacerdotiū pñat. et p vñq; comitē ob suā religionē ac famā in plarū assumpt. et p baldrāmū i cellas bī galli p pipinū anetē in abbate electus. quē locū possessionibus plurimū auxit. atq; edulū etia. mīrā obsequans abstinentiā. paupērū amator. et elemosinarū largitor. et asello p equo vtebat. Egros ac leprosos sepe visitat. vt pī paupērū diceret. Ideo bo spiritale p eis extruxit. Ab emulis tñ psequēbatur. Infamatus de senina ad curiā codemans. ad insulā rēbē relegatus. vbi post multas miseras sedecio kal. decembris bono fine deuit. post ānos. x. ad monasteriū sancti galli lacū phantū sem miraculis multis. et sedata tempestate pñat. fuit. Et casu modici vno plenū pro infirmis monachis quotiens exbāstūm. nullū decemētū vñq; fecit.

Luitprandus rex

Conſiliū romē ppter ymagines

Conſiliū mille pene epōri celebrant gregori⁹
acerbus pōnſer romanis. i. bſilica beati pet
ri romē. In quo quidē leō imperator em. vt dicitur
eſt. impertio ſimilē & fidelis cōſone prauant. eo qd ſta
mas & ſanctorū ymagines ſummiſſe eſſet. In qd cō
ſilio decetū eſt ymagines ſummi cū veneratione. p
ut antea cōſeruari. declarantur idē pōſſer in eo cō
ſilio in ymaginū ſanctarū venerationē eſſe hant. & bu
tuſmodi ſtatuti violatores excoſanoniſ ſancti a
mōdant vt habet in cauone de conſe. di. iij. c. per
latū. Cū em l. co. iij. impator apertē nuchū in pōnſi
cem nō poſſet. edictum pponit. vt omnes qd ſub impe
rio romano eſſent. ſanctorū omniū martyru & angelorū
ſtatuas atq; ymagines e templis abradere & auſi
ſerere. tollende (vt ipſe dicebat) ydolatrie cā. qd vito
ſecus faſſet cū ſe p hoſte publico habuit. grego
rius aut tante nuptian omnes catholicos poſt eodē
lū admonet ne in cauū errorē timore vel edicto pū
apiſſo modo dilabantur.

Carolus marcellus pipini ſenioris filius hijs
argibus pallacio regis francie pſit cū pipin⁹
breuſ ſenio cōſecutus rebus humanis exampis ē
Carolus marcellus

Supplex erat pipini vnicūſ filius carolus cū marcello ſuit cognomen. calpade
prima viorū genitus. ſupplexq; erat ppter plecuras vior. qnā carolus vt geniti
cem pōnſis qd nouerant venerabat. Nec tū continere ſe potuit odioſa mulier. qn
adoleſcentis exadio iubiaret. hinc dago bello puero rege Ragnifredi impuſſi co
pijs in carere amſiſſet. paulo niſi ingemo vnius auſuſſet. vitā cū pi
pipiani in carere amſiſſet. paulo niſi ingemo vnius auſuſſet. vitā cū pi
dago bellus. Inde apud francos carolus marcellus ſe de diſperico francoꝝ rege
transgredido illius gubernatore pleaſa cupiens magnū parauit exercitū. Ad pri
mos vō paeli clamores hij duo in fugam yſi inueniunt. carolo victori a relique
rūt. Poſtea metu nouere infidat. ſe liberare pſtruit. Coloniā itaq; ducentis exer
citū vrbe inuinit ſimā in qua plecuras ſe cū pipini quondā theſauro cōmēbat.
illam vi cepit. et potius theſauro cū nouerca. Illa vō clam omnibus longū queſi
tā ad dānibū & eo tranſmiſſo puenit ad bulgaros. Cū poſtea ſolis regnū francie obtinuit. multis tamē
aduerſantibus. maxime vō Endone aquitonic dūce. & diſperico rege. Quē carolus marcellus. tranſmiſſo
ſequano fluuio in aurdiano mouens. vno impetu boſtes ſmudit. fugatq; ac regno francie ſolus potitur.
Remigēte traſciens. ſarones. alemānos. ſuenos. banaros regno ſuo adiūct. Quid cū intellexiſſet ſarra
cenos ab Endone in galliā euocatos. magnis mētib; in hoſte proſiciſcit et vincit. non longe a Lūno
nū ſimbis. & ex ſarracenis trecenta & ſepuagintaq; milia ſuiſſe occaſa. Cui ex franca mille canā & du
genti fuerūt interfecti. in eo pſo ſcribit hiſtorici. carolus aut rogauit gregoriū pōcimiū ecclēſie ſuſcipiens.
Impetrandū rege annuū & copiam rogat. vrbe ne obſideat. ac pōntificem vixit. Is obſt atq; vrbe obſi
dione ſoluit. ac carolus pacans ytalie rebus in burgundiones yſus. eos vi caput. & pte in deſtia ſocios ap
pellat. Aute annuū in dūgt ſuſiones romare nē ydolatrias. & xpiani nois inimicos poſt ſuſonū victorū aut
in patā ē reuerſus. Lugānū q; arlate maſſilū de viſegorib; occipat. qd arbitriū ſarracenoꝝ regnū i au
xiliū vocat. Is itaq; cū magno exercitu rōdānū traſciens aſimouē vi caput opportunitate loq pro ar
ce viſtris. inde in ſaracenis ſarracenis. narbonē. pſiciſcit. haud paulū inde in vallem corbānā deſcendit. vbi
merat planties ad dūmāndū aſſiſſima. auoens alter ex ſarracenis biſpanie rex arbitratuſ. carolum in
fugam verſum in vallem ingreditur. Tandem cū agiter ymng; pugnatū eſt. cadente amozco. ſimūſ
hoſtes arſimūſ natiūſ natus in biſpaniā vltiorē fugit. ac ſarraceni b; cladi b; comitū intra pyre
neā ſe tēmpoſ pōnuit. vnde viſegorbi omnes in caroli poteſtatem deuenere. poſtremū carolus marcel
lus grani morbo correptus. ſuadentibus amicis regnā & ſe armis occupata. filijs ſuis diuidit. Nam caro
lomāno in arozi nati aſtria & ſuena. pipino vō iuniori burgūdiā. & pars francie obigit. Poſtū aut car
olus vī annū i magni & ſapientia ſingulari apud vermenā vicum yſaro fluuio continenti. Anno ma
giſtratus ſui (quā maiorē domus vocant) quinto & trigefimo. Repelitur p arſimūſ in baſilica dyoni
ſij martyris.

Eodem ſerme tempore cū in ſardēniā beati auguſtini episcop⁹ corpus. cō ante annos ducentos qn
quaginta ex biſpōna tranſlatum. quando vandali catholicas aſſice ecclēſias arſimūſ tradiderunt.
tua heretici in quā ad. Quidare ſimprandus longobardoz rex in ſardimūſ natus id beſ Auguſtini cor
pus magno redēp tūm pteo in ytaliam perducit. Et inde papiani reſerti curauit. & egregie de loco reco
ditum ſuit. Sarraceni inde terris vt iſta pyreneū arma caroli forni darent.

Anno mundi. 5933. Anno xpi. 754.

Zacharias papa. natione grecus. ex pie politeramo. post gregoriū pontifex inter optimos principes numerat. fuit ei vir mitissimi ingenij. mire suavitatis et gracie omniū p̄tente p̄ditus. den ac ppli romani amator. q̄ in initio pontificatus sui ardēte bellis ytalij inueniēs. legatos rep̄ace cōponēda statim ad lumbardū logobardoz regē misit p̄dēntem bello trasimūdu spoletanū ducē. Quē cū a legatis cadē re nil fieret ipse comitante clero romano i sabinoz p̄fiscatur. ferūt aut octauo militano a namia reges pōtūca bonoris causa obuiā factus. ex equo descendisse ac pedibus vini sanculini i vrbē comitanti fuisse. qui sequenti die inter missaz solēni a oīonem publice habuit elegantē. in qua ostendit quid martire reges xpiani dēteret. siue pacē sue bella gerat. ac oīone p̄motus rex arbitriū omīe cōponēde pacis ei cōmisit. Zacharias autē pacē vbiq; parta mltas basilicas iunūā minātes restituit. Porciū quoq; ac turrim an basilicaz lateranē sem a fundāmentis erexit. bibliothecā beati petri restituit. Idēs quoq; basilicam beati gregozij in velabro cōdidit. Eoz loci caput ipsius sancti collocauit. Venētis p̄terea inhibuit sub anathematis pena. ne seruos xpi signo notatos i sarcenis et genitalibus venderent. vt mercatores facere cōfuerāt. Cūq; greca latinaz lingua eruditissimus haberet. Quatuor dyalogoz libros beati gregozij i greci trāstulit. Cū vō ita sancte et integre populū dei amnis. et mensibus tribus cū maxima oīm benivolētia gubernasset. mortuū ac sepelit in basilica petri. ydibus marcij. Cuius aut ex morte ep̄atus tūz vacat diebus duodecim.

Anno mundi. 5943. Anno xpi. 744.

Stephanus secundus papa. natione romanus. pie cōstantino pontifex creatus numeris oīm adeo erat omībus gratus i basilicā saluatoris q̄ cōstantina dī deportat. Erat ei vir singulari religiois et prudēcie. amator cleri. elemosinaz restitutor. xpiane doctrine diligēs p̄dicatoz et scriptoz. p̄i pauperū. pupilloz et viduaz defensor. q̄ iustulphū longobardoz regē romanoz agrū inuadētem verbis et munitibus licet frustra a tāto seclere auertere conatus fuit. Cū rei causa p̄ficia ad pipinū regem frācie instituit. Cui pipinus caroli filij adolefcentem. qui postea a rebus gestis magnus dictus ē ad ceterisimū lapides bonoris cāsie obuiā misit. Pipinus tercio ab vrbe lapide ex eq̄ descendit pedes vini scilicet osculatus ē. sic enī papalis equi regēs ad palladium vsq; perduxit. at pontifex cōfessum pipinū in regem cōsecrauit. atq; imperiū e grecis ad francos trāstulit. quā postea leo terans crecidit mādauit. foris itaq; pace parta atq; aucta. By nodium habuit i qua omēs suas. aux eoz pastores recenset. reliquos castigat. errantes i viam rectam deducet. Ignaros docet et admonet. qd̄ debeat ep̄m. quid presbyterus. quid tenēs oēs sacris initiatos p̄ponit. restituit et basilicas q̄dam ab iustulpho diuini vrbe obsideret cōmunitas. Eādem de deo. de patria. de amib; suis. deq; omībus xpianis meritis. pontificatus sui āno quinto. mense vno moritur. Et sepelitur in basilica petri collatim āmbus omībus tanq; cōsp̄ arēte orbat. sexto kalē. ap̄m. Vacat tū sedes dies duos et triginta.

Paulus primus papa. natione romanus. parte cōstantino. stephani secundi et doctrinā ecclēsiasticā perdidit. sub gregorio secundo. et zacharia pontificatus. a quo in dyaconatus ordinem cum fratre ascitus est. Q̄terū morio fratre in ipso pontificatu cū successor quieret. fuit qui theophilum archidiaconem p̄ponerent. post longā contentiōnem solus bonoz oīm suffragijs obintegritatem vite et doctrinā paulus pontifex decernitur. constantini et leonis temporibus. fuit autē saluatoris nostri imitator. vt nulli vnq; malum pro malo redderet. sed contra malos a quibus persepe iniuria afficebatur in bono vinceret. hic autē tante pietatis et humanitatis fuit. vt nocti eius duobus et eo amplius tribus familiaribus cibulca pauper egrotantiū circuiret. vniūq; eozum et verbis et elemosinis ad recuperandā vtilitūdes cōbortatus. Carcerē quoq; frequenter adibat. Indēq; p̄lorsq; ere alieno necos perfolio creditoribus p̄cio dimittebat. Pupillos ac viduas arcuētias fraude caudicōz tuebat. et elemosinis sustentabat. Idē quoq; congregato clero vniuersoz populo romano corpus beate petronille petri filie vna cū sepulcro marmoreo his literis notato. Petronille filie dulcissimi. et via appia i vaticā le petri filie vna cū sepulcro marmoreo his literis notato. Petronille filie dulcissimi. et via appia i vaticā plim appollinis ad caput basilice petri dedicate collocauit. Moritur et paulus in basilica pauli via bofē si. restituitis quibūdam ecclēsijs vetustate collabentibus. pontificatus sui anno decimo. mense vno. Quisq; corpus magna et solēni p̄pā in vaticāniū deferat. vacat sedes tūm annum vnum. mēse. i.

Linea summorum pontificum Zacharias

Stephanus secundus

Paulus primus

Constantinus quintus leonis imperatoris filius, post patrem solus imperavit annis. 33. q. paternam imperatam emulatores leges et patris functiones, p. vultibus plequi non desistit. Et in omni vultu sue ite irascibilis et magicis artibus lunibus delectuit. Itaque constantinus imperator sacras ymagines vbiq. temoluit. Constantinus regie vultus epim impietate sine restitente cū vbertibus neccisset, in locum temoluit sacras ipadone, in sacre gū cōsū suffocasset, pōnser ipse omni ex pte religionis phileas nūcios constantinopolim mittit. qm̄ imperator ad bozarant. vber sacras ymagines et statuas restitueret. Itā si facer cretū facer, eade anathema nō censurā inuenerit. Sed constantinus in sacre legio suo pūat. et sana admo nōnes ptepsit et fabmū bulgaroz regē in temolēdis sacris ymaginibus et impietate imitari. In gram recepit amī anica bulgaros bello plectus fuisse. Adultosq. monachos ac secularis catholicos auaritā heretici constantinopolitani ptiarēde snasu pro recta fide interfecit. p. cūdens inde aura a scitia et calabrā pgreduis ad regā vrbē ita molestabat hoies, vt plures edes sine hominibus relinqueret. anastasius cū strenis ore enomaret misere obiit. Bani cōstātinus imperator plaga pessimi incedā hōmīnū pēuit. Et damās ad huc vni? igni siminēctūgūbū traditus, morte obiit. aseno paus leone filio eius non mōtis quarto in patrem imperij.

Leo quintus constantini qm̄ filius, Anno dñi. 777. post patrem imperator imperavit annis. v. cui p. b. erem nobilissimā miter ex olin pulcritimā in malitiam collocauerat. et q. filii pepit noie constantinū. Leonis leonis tpe vni? pteu enā noie vigeat. Itā illud in oriente barbari pūne occupabant. Et romani tam a bello desinunt ad gallos respiciē. Itē itaq. mōmō pte q. de bulgaris triumphauerat in synā expeditio em dūat. Sed leuibns factis exarationibus, vbi hostes in se venturos didicit, totius interceptus rediit. Et oco tedi? se innumeris imminet flagitijs. Anna bar aut lapides pēosos, ferit cū q. talpudam cupiditate flagrat. nec aliqua eoz qūitate sacari possit. p. cōstātinus q. scē sophie sacario merat corōis capiti impoissit. gestasq. q. vrbē et carbūculos q. mīrat fulgore flāmis et lap. deā frigiditate prunari incendio dūta vltione pūmantes. illū ad interitū tpe necis p. ne similes perdyssit. quo vna funco hyrcenes vroz. et filius constantinus imperitū accepit.

Constantinus sextus leonis pidi et byrene vroz filius imperavit cū mfe byrenā annis. x. Quēq. dē pūndēssima et religiosa impān. que forma speciosissima aduenisse pte gentia iussu impitū et magna cū p. p. loz quere ad ministrabat. Comēdāq. filii ne auita pūaq. vicia in quo illū namre p. melius esse intelligebat iutarēt. Et cū religiosa esset Therisūq. constantinopolitani tūq. audate vite ptiarēdam libenter audiret. Eius p. filio synodo in Treca vrbē scēdā tēcentoz quēq. epoz cōgregā fecit. In q. synodo ececrantū ymaginū sacraz penerationē bēctis p. p. tuo abdicatā ē. Sed nō em relit cōstātinus hic sanctū mīis impitū, q. p. flagitia subsecutus. pūalites p. tantū filij iniquitas. Qui modestā acram. p. bates q. saluēferos mores gentitias dūtinis ferre nō valens. cā ad imperij administrācūe tēcet. Itā q. pūmū in p. p. pati solus nūgentū p. tūc in alciā exerece. in mīos desuit. In pūmūq. deliis habuit plurimos effosius oculus exerece. Itē cū cōstātinopolitani de imperio alciā tēc aradando ceperint cogitare. maritā em quādam dūit vrozem cū postmodū anallam nomine theodorā imperiali corōa tēcorant. vrozem in monastērium tēcorans quibus flagitijs irritati cūes byrenē renocant. Que reneris constantinū cepit et effosius oculus in carcerem cum solus in imperio fuisse annis quing. vbi vitam finit. Inde mulier sola annis quing. in perauit. et cū carolo sedus inq.

Anastolus rex

manis reddidit exarbatum, Tandem post multa bella in venatione opopleia intraijt.

Linea imperator
Constantinus quintus

Leo quartus

Constantinus sextus

Berta etas mundi

Gangolfus

Gangolfus vir sanctus circa tpa dicit constantini in burgundia claruit. **I**de quenda fonte in gallia emuit cū ori fecit in burgundia. Is cū vxorem suā de adulterio argueret. at illa vehemēter negasset ait. si vis vt credā. tēnuda brachiū tuū. et asser lapillū de fonte sine lesione. q̄ cū immerisset statim cōbui stū retraxit. dimisit cū dimidio pre substatē. **I**nde oculus est in vomo sua a clerico q̄ adulterium cōmisit. Cuius corpus in feretro cū duceat ad sepulcrū. multos infirmos sanitati restituit. q̄ cū ancilla vxori nūcī flet stridēs ait. Ita gangolfus miracula facit. vt annis in eius cātāt. **D**oxq; annos sonos turpes ac numerosos emittere indefinēter cepit. qd̄ ei postea euenit in omī vita sua sextus sc̄is. in qua vir martyr ē effectus. quotiens vbi aliqd̄ pferret. totiens ab ano turpē sonitu fecit. qd̄ pipinus ex petri dignatus est.

Amelius et amicus tpius pipini regis francorū orti miro mō sibi cōstitit les. **I**de hīs duobus pueris ex gessis eorū narrans mirabilia. **U**nus fuit ex comite aluernesi. **A**lius ex milite quodā berichano. q̄ cū a parentib; baptisū ḡa romā deferret. In luca ciuitate scinuicē inuenerūt. **E**t locatate inier se firmata romas ingressi sunt. **T**atq; inter puulos foetas voluitas erat. vt vnus sine alio noller cibum sumere nec in alio cubiculo q̄esere. qui oblat summo pontifici ab eo baptisati sunt. **M**ulti rocamoz militum eos cū gaudis de facto fonte suscepunt. postea mira gesserūt in vita. q̄ recensenda eius ad longa duceant. quos deus vna cōcordia pūit in vita. morte quoq; separari noluit. **E**t in diuersis ecclesijs tpe Caroli sepulti eēnt. mane corp; ameli cū sarcoph; ago iuxta amica sarcoph; agum in ecclesia regali inuentum fuit.

Burkardus episcopus herbipolensis sanctitate et miraculis claruit. **I**n Anglia ex nobilissima parētia floruit eius frater **G**uido. postea ibi ep̄o q̄ p̄ertranei ac cōfanguinit. s. bonifacii fuerūt. **B**urkardus studijs liberalibus traditus cum doctus euasisset. natali solo relicto gallie comate limites attingēs in humili loco sub habitu peregrini delituit. postea p̄ bonifacium archiepiscopū p̄ter monacho (cū Zacharias summus pontifex romaue ecclesie p̄erat) in episcopum ordinatus fuit. vt wirtsburgense oppidū dioecesi sue coniungit p̄ auctoritatem q̄ ostoliam. episcopalem cathedra sortiretur. **A**cta est igitur hec institutio noui pontificatus apud urbem wirtsburg. **A**nno dominice incarnationis septingentesimo quinquagesimo primo ad incrementum ecclesiarū germanie. in aetate ad salutem orientalis francie. ex confirmatione zacharie pape. p̄pipini prima p̄es francie. meditante bonifacio p̄esule beato burcardo primo pontifice. vixit autem in omni virtute et abstinentia ac elemosinarū largitione. **E**t tandem inegingendo cum inuestitura episcoporum concessit. et nauim cōscēdit ad iugum sc̄er monachis et codices quos scripserat ad castellum habenburg p̄osificatur. vbi i cōtemplatione ac omī sanctitatem grauit ad xpm̄ anno salutis septingentesimo nonagesimo primo. cum per quadraginta annos cum omni laude p̄cessisset.

Carolomannus caroli marcelli filius. Cum pater graui morbo correptus cōsuecentibus amicis. **C**arolomanno maiori natu austria et suena pipino p̄o iuniori burgundia et pars francie obtrig. **C**arolomannus autem baud multo post patris obitum seculo abrenūciare constituit. **I**taq; suo eius p̄positi desiteno fratri parafacio et paucis vie comitibus secum ductus. romani se cōnstitit ad Zachariam pontificem. a quo in clericum ordinatus et habitum monasticum est indutus. **I**nde ad beati benedicti cassinense monasteriū accedens p̄ofessione in eo et perpetuo cōmorandi votum emisit. postea conferens se in frātiā. vt pipino fratri adueniunt in ytaliam et bellū in longobardos dissuaderet. illū in clauistro cassinensi p̄ofugum in vicinse monasteriū relegauit. **A**bbas multo post merens indignabund usq; interijt.

Albinus episcopus Andegauensis. miraculis et sanctitate per bec tempore p̄clarus fuit. **E**t renugius episcopus Rothomagensis.

Albinus quoq; episcopus albiacensis cum discipulo suo valentiniano mū p̄buium martyri adeptus est.

Opus sancti benedicti i. s. xxxiij. annis effluisit furtim a gallis monachis vna cū corpore sororis sue **S**colastice ablatū p̄ p̄ces carolomanni ad zachariam p̄ pipinum ex floriacensi monasterio. **Q**uis moleste nimis cōcessum fuit. vt in monachi cassinenses repositarent. **Q**uis quidē ferāt. cū monachi floracensis vidē res se tāto p̄z orbati ad oīem cū lacrimis se p̄tulisse et corp; apd̄ eos p̄māsse.

pipinus rex

Pipinus minor caroli marcelli filius. q̄ post mortem p̄is. cū burgundia & francie pars obtigerat. cū iam carolomānus monasteriū ingressus fuisset. domus regie vniuersalis p̄fectus factus. genitoris auaritia emulatus. eos glo-
ria supant. Longū esset referre singula. q̄ in germanos acquirunt burgundiosq̄
gessit. q̄bus in regionibus. cū gentis francorū & c̄tegis childerici noie omnia ge-
rebant gloria amplexores. nibilo maiori habuit impedimento. q̄ q̄ regem p̄-
uenient varijs furenti incipijs tollere cogebatur. q̄ deo q̄ francos gēti scripse-
rūt auiuit. p̄cetes populolos eius gentis. pipini v̄tute. & contra childerici regis
amiciā q̄ debis & penantes incutus. zacharia pontifice romāi. philisim. neptrū
ne regē vltro tollerandū an pipinū merita fraudandū regia dignitate cōfictū
Lūcū reipodisset pontifex. cū (q̄ regia melius obire munerā uosset) habendū regem. francos publico to-
tus gentis consilio pipinū dēd arāse regem childerico in clerico tonsorato. atq̄ ita regū familia meromigi-
rū regina te cessit in gallia. q̄ regnauit annis. 296. sub regibus vno & v̄ginti. Pipinū autē zacharia papa.
& postea a stephano pontifice cōfirmatis. In eadē romanā diuicem ac bellatore p̄tra aistulphū longobar-
dōz regem p̄stuit. quē in papia obfedit. q̄ pace vltro obtulit. postea apud francos rex pipinus gloria in-
dies potentatūq̄ adaugebat. Quo enī tpe ab ytalīa in franciā rediit. Zarillo dñi baiariorū scē cōmēda-
tū illi subdixit. Et satores eius amicitia p̄ario potū recentos eq̄tes in quācūq̄ expeditione iubentē
dare. p̄misit. Marus autē negotiū fuit pipino in aquitano q̄bus sub regibus octo est annis laborauit.
Landē pipinus senectuti indulgens tam expeditōem omnē carolo filio adolescentē dñitū remandandam.
Profectus in aq̄taniā. carolus burbonū dāroniē. & multa de auernis cepit. saustisq̄ auspicijs militas
carolus in. boanū. et ita inde septimo dñitū alterne a pipino genitore & ipso carolo expeditionibus. aq̄ta-
nia frāciē regna fuerit subacta. Quo in tempe pipinus in thuronis apud sanctū diensum est defunctus.
Erat annus in q̄ beofieban pontificatus Pauli vicinus. q̄ & eius vite vltimus fuit. p̄ eius pontificis t̄p-
tantiū valuit pipini regis francorū respectus. in quē desiderius longobardorū rex oculos semp habuit inten-
tos. vt nullis interea moribus ytalīa aut roma fuerit agitata.

Utraque interea nichiloz sedes expetere. nēc p̄mū asis inuadentes. alanos
Crimo. post colchos & armenios. Inde asie minoris p̄p̄os. & ad extremū
perfas. sarracenos agroz direptionibus. & mortalū magnis rectorū aut cōgregū
ausor ecclibus infestauit. Anno dñi septingentesimo quinquagesimo quinto. fūit
q̄: ipi tūci scythe ex his q̄s alexandri macedonē intra hypborcos montes fer-
reis clausis repagulis. cuius aliq̄ tradit scriptores. tum bris hieronimus affirmat.
Tūci enī vt cūctis p̄bus tradit i asianā scythia vltia pyrrheos montes & tho-
racitas insulas cōtra adlonis vbera feces paruas habuere. Sēs truculēta & ligno
numiosa in cūctis stupris & lupanarib⁹ fornicaria. comedit q̄ ceteri abominatur.
Regni ite apud francos pipino cancausas egressi portas exinde pōmū capadocia
q̄s transgessit. ad reliq̄as finitimas gētes sensim illapsi sunt. Tantas autē habuit vi-
res turcorū in fulmis. vt sarraceni pace feci b̄se nulla alia potuerūt rōne. q̄s restituo
plax regni noie. q̄d sarracenos focē & eradij t̄p̄bus in suū ostendimus confudisse.
Cet̄ post multas illatas minē & acceptas clades. de pace inter sarracenos & tur-
cos puenisset decretū ē. vt tūci q̄ in plide habitabāt sarraceni appellarent. atq̄ ita
equiore aio sarraceni in asia regnare turcos passi sunt. Et q̄ etiā eos breui accepti-
ros mabimētanā suspitōem videbant. adeo erāt cor in gemā ad malus p̄na. dem
q̄s. pcedenti tpe nō solū pōmū & capadocia. vtz gallacia. bythinia. lycanonia. p̄-
diā vtrāq̄ phrygiā. pamphiliā. alicia. caria. & oēm asīā q̄ minor vocat vltia t̄p̄as t̄baud ad oras ionie. &
litora gēca maris occupant. Itē quibus suis locis iustia dicimus.

Earchat⁹ regni finis eo tpe. aut paulo prius occupata. ab aistulpho lōgobartoz rege rauenna finis
centulūm. magni regis & ytalici malo. n̄scite decreto ca calamitas inchoauit. Durauerat autē vsq̄ ad hoc
tempus sub decem erarchis. ipa nāq̄ exarchatus appellatone p̄nebat⁹ offic. q̄quid a placentinis. agri-
q̄s papientis finib⁹ padū inter apennini paludes stagnat⁹ venetozū ad adriaticū
peruenit. in quo rauenna cesarea forlūm. for p̄mipilū. for coendū n̄ic Anio-
la dictus. bononia mitina regū parma & placentia. que pipinus supato aistul-
pho pontifici ro. donauit.

S. Eudenus

Eudenus ingaudensis episcopus hōc tempore multas miraculis clarus
fuit. qui cum ex nobilissimo senatore viro ortus fuisset. ad religiosam vitā
habituūq̄ cōuersus diu intra spūaliē causidam septa in orationibus & ieiunijs
vto deuotissime seruauit. Deinde apud p̄scatam vrbem ruelante angelo in pō-
nificali cathedra sollemniter collocatus multis quoad vix durat miraculis.

Alignitus hōc tempore clarus fuit. qui & nōnulla memoratu digna scri-
ptio mandauit.

Bexta etas mūdi

¶ Anno mundi. 5965. ¶ Anno xpi. 764.

Constantinus eius nominis secundus, papa natione ro. paulo pontifici succedens. Nam cum paulus pontifex apud beati pauli ecclesiam spiritum in extremis diceret. thobonem nepulum suum dicens q̄ longobardis semper studuissit descendere in ipsius germanū suū nomine constantini pontificem a romanis suscipi curaret. Is toto romę habitis magna usque audacia, copias a nepote accepit corūq; armis stipatus constantini fauētibz q̄busdā amicis largitione et pollicitationibz corruptus pontificem creant. Alii enī philippicus patrem a paucorū factione in pontificem p̄banatus, breui est decessus, cum statim obdicare se magistratū amicus cōpulsus est, cogitur et gregorius sanctus ep̄s constantini ipsum laici sacra statim iniurare atq; ep̄iscopū inungere. Et maritus ita ob eam rem exarsisse miraculo dicuntur ut eas oī admoventi nō posset. Cum vō constantinus munera pontificatus per annos obstinare exercitaret, et ep̄iscopos presbiterosq; more pontificum ordinasset, tandem a sede decessit a paulo romano ira et indignitate re p̄cto p̄miceretis xp̄ofez coacto. Stephanus tertius canonicus in pontificem est electus, qui congregato concilio in laterano. Inde constantinus oculis capitur in monasteriū inclusus turpiter eijcit. Et q̄ cū inter pontifices non numerantur.

¶ Anno mundi. 5975. ¶ Anno xpi. 774.

Stephanus eius nominis tertius, papa natione siculus, patre olivo anno donum sepeingentesimo sexagesimo octavo pontificatum inijt. Vir certe doctus atq; eruditus, et in rebus agendis, maxime vō ecclesiasticis strenuus admodum ac constant. hic enī a tēctis annis rom̄ ayentens mandato gregori terq; in monasterio sancti dionisgoni rationem bene vivendi et doctrinā ecclesiasticam perdidicit, accepto clerici ac monachi ordine. Vocatus deinceps a zacharia pontifice in patriarchatum lateranensem, Cum eius vita et doctrina ab omnibus probaretur, sancte ecclesie p̄suevit cum titulo instituitur, postremo in basilica sancti hadriani, inter tria forā a tribus ep̄iscopis cōsecratus, et ab universo clero ac populo ut verus p̄fex salutatus, ad corrigendū mores animū adijt, iudicio itaq; concilio e gallia p̄fertur et italia congregāas denim in lateranensi basilica, multa inter se de componendis rebus ecclesie colloqui, cōstitū predictum abrogavit et primo eius decretis abrogatis, institutus ē oīū cōsensu ne quisq; lucus, nisi per gradus ecclesiasticos ascendens pontificatū occupare auderet, sub an abematis pene. Constitutum est preterea ut que constantinus in re sacra egisset ita haberentur, preter baptismū et cōnsmā, hijs ex sententia peractis decretū est, ut die sequenti supplicationes haberent, quibz et deo gratias agerent, itum est a lateranensi basilica ad sancti petrum nudis pedibus a pontifice et hominibz qui tum aderant, maxima oīū religione. Tandem hic pastor q̄ diligentissimus et verus petri successor ac xpi imitator, quarto pontificatus sui anno moritur mense, v. die, vij. z. xi. sepeliturq; basilica petri, sedes tū in vacat dies, 9.

Hadrianus primus papa, patria romanus, patre theodoro summe nobilitatis viro, pontificatum inuens nequaquā a maioribus suis regnerat. Hic ex magnitudine animi consilio doctrina et sanctitate vite cum quomvis optimo pontifice comparari potest. Vir patria et sobole sua dignus, ideo natus ut eo fastigij cunctus fuisse videretur, ut caroli magni francorum regi virtutem correspondens, rem romanā italiamq; ab illo crisi adiunxerat. Vir dūni sacra summo cōsensu huius pontificis electio in publicū exierat, cū is magnanimit̄ et patrie sue affectus carceratos ab afflictis liberavit, exilesq; in patriam revocavit, qd cū resistisset desiderius tanti viri amicitia ne frādes regibz adhereret, occupare q̄sunt, legatos mittit, ut fcedera fecū, et in primis cū gente longobarda iuraret, ad que mdt pontifex, se q̄ pace cū obus et in primis cū longobarda gente optat h̄ce, nullā posse vbiis p̄cedere fide adhiberi q̄ videret fcedera stephano pontifici, pmissa totiens violasse, abijt ad carolū oratorez op̄e iunūne? in re eccle? exordio implorent. Interea carolus cessantū regem et clarissos fecū in papa longobardos illas obfisionem bernardo patruelli sine enim parte copiaz continuandā reliquit, et sexto mense obfisionis carolus sancti resurrectionis conuincit pascā in vrbe celebrare cōstituit, assumptis secus ep̄is et abbatibus cū pontifex obuios qui redirent misit, carolis adriani pontificem ad sinuinas que erant bñ p̄m basili cē marmoreas scalas in atrio expectantem non cernens, s̄ oīsbz scale gradibus p̄mis et postea pontificis pedibus oscula figens salutavit, postea itum est ad basilicam, vbi iuramento seruanda perpetuo amicitie obstruxerūt, inde synodū habuit et a terrore bellico securus ad exornandā urbem sacras basilicas animū adijt, corpus beati pauli laminis argenteis induit multe aqueductus turres et murum instauravit. Nil pretermisi in vita, qd ad bonū principē et optimū pontificem pertinet, moritur aut pontificatus sui anno tercio et vigesimo, mense decimo die decimo, sepeliturq; magna cum laude in basilica petri sexto kal. Januarii.

Linea summo pontificum

Constantinus secundus

Stephanus tertius

Hadrianus primus

Nicephorus patricius. post byrenem augustam imperavit annis. 9. Hic egrediens byrene nullius imperii cum dolo captam in lesbon insulam relegavit. Et tamen ipse etiam assumpto imperio pacem cum carolo constituit. Eius in federe illud accurate legis interuenisse. ut veneta verba ytalie maritima vtriusq; reuerentia impatorum prius videretur legibus. et siue bello siue pace neutrius partiu cesserunt. Eius pax formula cu oratores carolo in germania apud Salaspurgā agendi desulissent. romā illos misit. omnia ut gesta erat roma non pontificia relaxans. Eodē itē anno q̄ primus erat imperij a nicephoro patricio assumpti aron admittas sarracenos trecenta milia in subiectas constantinopolitani imperio illi p̄uicias duxit. Eius aduentu impator p̄dite forandans pacem ab illo abiectissime petijt. quā inq̄sumis conditionibus obtinuit solenni federe pactus se quotannis illi mircotū milia. p̄ imperij ydennitate. et tria itē milia p̄ capitis sui salute in tributa p̄soluere. Paulo m̄ post nequaquamioris usus consilio. nicephorus kauranone filiu imperij p̄fortem declarauit Qui adolefactus a turpi genitoris pacto cui sarracenis dissidens. multa diueris in locis accepit incommoda. nicephorus aut bulgaroy bello implicatus nullis erat vicioris usus. Qui p̄uicias ad pacē cu oratoribus caroli in constantinopoli firmandā redire potuerit. in plio qd̄ apud mēsiā supiorē cu chrūsō bulgaroy rege gessit lupar̄ occubuit. et scauran̄ filius vulnere scōm̄ aut eodē in plio accepto. constantinopolim reuersus imperiū assumpsit. quē non post annu. ut aliq̄ voluit se tercio iperij mēse michael foror̄ et deposuit. et illi in ipso successit Michael constantinopolitans impator post scauran̄ fororū suū imperiū assumpsit impant annis duobus. Vir sane p̄ius et sanctay traditio. nō emulatoz. Eiq; nihil antiquis fuit quā inchoatam a nicephoro pacem eius caroli oratoribus qui multo mēse constantinopoli expectauerāt confirmare. cōditiones q̄ fuerant saniores p̄auicissimas explicant vbiis. ut orientem cu constantinopoli michael. et carolus occidentem cu roma haberet. Sed paulus addit hispaniaz p̄es. quibus recipiendis tamtope carolus insudauerat impatori greco redditus fuisse. et venetoy monumenta quibus concordat goscēdis. habent venetias vrbem ca condicione in constantinopolim p̄buis in ansisse. ut inuinitantibus p̄dem a carolo habitis p̄ ytalā vteret. Reuult vō michael carolus carolo. ut cu illius oratoribus suos ipse aquiserat mitteret pacē formulam reddituros. fuerūt q̄ hij michael episcopus. et arfacius theognistrisq; pro theoplatarij q̄ cu aquisgrani. venerant auditis. oia q̄ petere annuū induxerunt. carolus cecellit. Hic aut cu aliquādiu aduersus belgaros p̄lans supior exis. postremo apud andronopolim vici⁹ fugatusq; copias atq; animū amisit. constantinopolisq; reuersus impio se abdicauit. et monasteriū intrā vltis ad mortē ibide religiosissime vixit. **H**ui⁹ quib⁹ vix imperiū etiā noie vigeat. nā illud in oriente barbari p̄mine occupabāt. et romam uā a bello destituti ad gallos respiciabāt. Jōi sequētib⁹ praro sit mentio de impatorib⁹ constantinopolitans sine grecas. Elce de carolo magno et ei⁹ successoresbus p̄sequimur hystoriam.

Synodus Septima

Hrene mater constantini mulier prudētissima et religiosa statim adepto imperio conciliū se cūdis in nicēna vrbe trecentoy cr. 30. episcoporum congregauit. In quo institutum fuit. ut qui sacras ymagines delendas recetero dicerent p̄ueno anathemate necerentur. Sanctius fuit sp̄m̄ sanctum a patre filioq; procedere.

Adrianus quoq; papa pacē de longobardis a parta septimā synodū trecentoy cr. 30. episcopū habuit. in qua heresis feliciāna de ymaginibus tollerendis abrogata est. ut testatur Gratianus de cōs. dist. x. c. septimo. Mandaminiq; sunt laici ut nō de pōtēsiā Ro. electo se inouitute p̄sumāt. ut in canōe. 65. di. c. null⁹ laicoz. Ceterū et pōtēsiā hādrīanus iustas ad sacerdotū p̄mōtioni. 6. q. 1. c. omnes. Mandaminiq; item ne clerici extra for. suū iurisdicio traberētur. x. q. 1. c. clerici. Alij deniq; sentit qd̄ theopulitius et stephan⁹ ep̄i insignes nominē synodum francorum germanozumq; episcoporum habuere in qua etiā feliciāna heresis de tollerendis ymaginibus abrogata est.

Inca ipera roz

Virtutes mundi

Alteram laminam habet et pibus apud constantinopolim in sepulchro cuiusdam inventum fuisse tradunt. In qua scriptum erat. Xps nascetur ex virgine maria. et credo in eu. Ihs xps nato et hyrene. o. sol regem mentis.

Desiderius rex

Desiderius vltimus longobardorum rex aulpho rege defuncto post cuius regnum i. m. annis longobardorum copias vniuersis occurrunt. Et vt id obtineret p. rabe sui q. monachi habuit sumptu. multa pontificia ac romana polluitur. Et nam obrem eos in sua sententia traxit. Et ita regnum in pace cōsecutus est. Eo appete longobardorum vniuersis ob rebus in languere cepit. At desiderius omni aduersariorum metu liberatus a spoliis pontifici et romani sacris. animi reuocauit. multasq. inuitas illis inferre cepit. Vbi pōtifer zacharias ad carolum magnū rediens. rogat vt desiderium adiuuaret ab inferendis iniurijs pōtiferi carere. quē p. legatos adiuuaret vt res iniuste ablatas pontifici restitueret. parātū igit vtriusq. exercitus s. carolus mira celeritate vsus. pmissa pte copiarū q. in transitu alpū. totius motem occuparet. cū reliquo exercitu p. montē emissū in ytaliam descendit. fuso

q. ac fugato desiderio odū facto. omnia longe et late populat. et capit. Desiderius autē despectum creb. tamto accepto incommodo papā recepit. vixit ac libris veronā missis. a spoliis reatini ac lōgobardos eas regiones incolant. audita desiderij calamitate romā venientes. se ac sua oia romani pontificis fidei committit. Eorum secuti exempli anconitani auriates firmant. Et carolus relicto bernardo patre suo in obfisione ticinensis vrbis cū parte copiarū veronam p. ficiat. aldegisius vō desiderij filius inter aures ad imperatorem constantinopolitanū p. fugit carolus acceptis in deditione omibus ferre trā alpē ytalie vrbibus. romā petit. Vbi rebus cōpositis carolus cū bona badriani g. in trāspadanā rediens. sexto mēse postea q. obfideri cepit ē papam deditione occupat. Inde paulus et aliu. v. sciam penē vbi badriani tūni castra reuerfunt. papas p. deditionē potius. adduxisse in franciā desiderij. q. ad leodū fuerit tele gatus. quāq. alij scribāt. Et in desiderij clementia vsus. bolem spoliati regno nō etiā vita lōgūm cum vixit et libris ciuitatū mittit. Vbi postea longobardus francos p. fecit. qui eos in pace reuoluerunt. atq. ita anno salutaris nre. 774. et q. nro pōntificatus badriani pape. longobardorum regni fines accepit. Inde et gēs ducens iam triginta et penē duobus annis maiori ytalie portione potita. nihil iam externi p. nōie tenebat. fuit autē sibi duobus et. xx. regibus ab alboyno v. ad desiderium porrectum.

Desiderius longobardus hystoricus et aquilegensis patriarchatus dyaconus. desiderio regi suo ob doctrinā et ingeniū admodū carus. Quē cū carolus magnus in galliā duxisset. libertate donauit. in p. ois aliquādiu habuit. Vbi cū postea conperisset bolem desiderij libertatem q. ere cū in biomedis insulam relegauit. Vbi post aliquot annos auffsies et ad arachum perueniens rogati ad p. p. desiderij filie et arabis vxoris Eutropij hystorie. duos libros addidit a iuliano principe v. ad p. m. insulam in tempa omni p. scribens. adortuo deinde archi. castrense cenobij ingressus reliquū vite sanctissime v. ad mortem ducēs. Sepe ad carolū regem litteras elegantes et humanitatis plenas scripsit. ab eodemq. a quo fuerat ob litterarū suarū vicissim accepit. Rogamq. caroli v. et lectiois cūlibet sanctorū festiuitatū p. uenientes collegit. hymnos quoq. elegantissimos edidit.

Isidorus monach⁹

Isidorus quoq. monachū natione galli vltimū in omni doctrina eruditissimū tempore hac floruisse constat. eo q. cū sibi celsarētis morte caroli magni iussu orifice p. et sanctorū legendas breues elegantis s. hio in vni collegit. et ad vni volumē redexit. q. martyri locū appellauit. Repertū quoq. q. singulis diebus plūq. trecenta scilicet cōmēbant. ideo statutum fuit vt diceret et aliorū plurimorum sanctorū martyrum

Alterius natione gallus caroli magni vt autē p. p. pro. Vbi greca latināq. lingua egregie docet. nec nō et theologorum p. hōmūq. sui temporis princeps. hys temporibus eas ob res apud carolum magnū maximo in precio habitus est. Cum eum in dyalectica rhetorica et astronomia eruditum fecit. Vbi et bonifacij archiepiscopi magnitū precib⁹. orationes missales atq. alia ecclēsiastica officia (gothorum perturbatione expeidita) omnino refecit. atq. eius rogati carolus gymnasiū a roma panfius transfudit. quod etiam ab Albenis eo loci translātum fuisse constat. qui et cenobium sancti martini thuronis donāte carolo regendum suscepit. quoniam omnes religiosi voluptuose viuentes in eo monasterio nocte vna ab angelo infelicer perierunt. hic autē eruditus theologus habere hōres de trinitate cūq. questionibus speculū p. muloz. et ecclēstico dogmate. et rōne sic et p. lēs alios libros ad xpianā religionē pertinentes edidit.

Paulus diaconus

Alcuin⁹ preceptor caroli

Carolus magnus rex

Carolus francorum rex. cui postea ex magnitudine rex gestar magnus cognomen fuit. pater pipino defuncto regnum accepit. regnavit in totis annis. 46. cum pipinus liberum in francos primus patrem habuit. et auctoritate pontificis et francorum decreto plena domini potestate suscepta regnavit annis. xv. Et successore suppositus filij duo. carolus et carolomagnus eque regno inter se pariter. Sed non multo post defuncto carolomagnus. franci cum regni preteritis. ille possederat carolo fratri cederunt. scilicet aut carolum in uatius in ingelheim quito miliano a magnificia urbe. de quo gotfridus viterbiensis scribit pipinum monachum. cum singit carolus acer. natus in ingelheim cui berta fuit in gara mater. pipinique pater athena vera patet. Is autem exemplo post pipini obitu adversus aganos belli gessit. Unde copiosis rebus belloque citius omni opinione cōfecto cum victore exercitum in regnum reuertitur. post hadrianum romane ecclesie pontifex a desiderio longobardorum rege oppressus. oratores ad carolum misit ut opem et auxilium ferret. quod non legimus quas si hostes in gallia essent exercitum parat. et magnus intencibit in italia contendit. Et superatis alpiibus in thaurum descendit. atque continuans castris in agri verticibus puenit. facta venturque potestate pugna prelium commisit. In ea pugna super longobardum in fuga vertitur. desiderius papa cum paucis militibus perit. carolus rege pfectus in agri ciuitate ytalica se promisit erexit. Carolus autem pfecto cum viro ac libere ut puenissimum est. Lucimmo binitio caroli ytalica se promisit erexit. Carolus autem pfecto longobardorum bello saroneni intermissum bellum enim domum reuocabat. quod biennio et a pfectis eius leniter adimpluratum fuit. Saroneni gens longe maxima fuit ac bellicosissima hi salios deos colentes ac francos continuē bella gerebant. Sepe plures vicis cōdicioes acceperat. obsides dederat. sed apud fracos nullus plenissima victoria comita eorum phidia pfectus fuit. Nec palma carolo magno quasi diuino numine reuoluta. Agitur ingentē exercitus parat diem dicit. quod die pperipā sumis rheni omnes cōueniunt. magna alacritate suscepta a fractis expedito fuit. sic renouari sapientia bellum quo nec maior villi nec grauius diuinitus. Tres enim et xxx. annos certatum cōstat. Tandem perit sarones debellari. se suaque oia pfecti caroli puerit. Cuius inposita re getes hispania granu fuitur oppellum tenet. ad ea liberanda carolus uicem cōuertit. quod cōfessum supraplona die opulentissime totius hispanie urbes. quod mandata caroli aspnabant vi capte ac pcedē multitudine dicit se hispania pene omnis in fracos pfectum reuertit. Interim taylor bauarie dux finitimas gentes sollicitum cum franco bello aggressus. Qui inde nulla temptata fortuna parere constituit ac obsides dedit. His rebus bimos quod hostium suis auxilia frangerat bellum suscipere. Constatque nullum bellum a carolo gessit in quod minor sit hostium cedens edita maiorque illata clades ingentē quo bimos multitudine et puenit obitissimum quoque bello absumptum maximam quod auri atque argenti a francis in gallia transposita. In hic status rex in gallia effugit romani aduersus leonem pontificis cōiuratione incit de quod in sequentibus. et gessit caroli post coronationem augustalem in fit nientio.

Rolandus

Eldegisilus

Rolandus palatinus comes caroli et forore nepos. Vir pfectus fortitudine incōpabilis et virtus ac magnitudo. cuius forma facta p vniuersum orbē celebratur. Cum carolus exercitum in gallia reduceret pperit iugam et asconū misdias incidit. Et plio inter eos imito post ingentē hostium cladem. cecidere in ea pugna uolo hostium nō vnde cōmissa anibolimus et Egidardus finimur in bello duces. Rolandus quoque cecidit. Qui qui dicitur sit in nō in lere pereriditum. qui duces belli tutatus fuit. Paulo autem post hō populi ac eorum reges a carolo domiti. meritis perfidie lux tibatque penas dederat.

Anslo baioarie dux

Anslo baioarie dux vitoris. ut tradit stimulus cōfatus. copias cogit. his temporibus finitimas gentes sollicitat. hūnos. qui ea parte qua baiana in oriente iperant hōpines erant foeritate se federe iugit. Erat et pūx desiderij regis longobardorum filia. quod fortitius pps iniquo animo ferens. nec nocte nec interdiuini cōquiescere pati. monere vix meminisse vellet foerz sui morte miserieore vitam ducere. Remitte esse pueri cui. qui possit ei libertatem vendicare. hōis inuherbus infirmus finis exercitū parabat carolus celeriter pfectus in fines bauiarie venit. Anslo otatius tandem parere cōfinitur et de ditionem fecit. obsides dedit. In hōis thconē filij sui aliof quoque per multos leccissimos iuuenes.

Eldegisilus desiderij filius. quod ante expugnationē papie et citra padanis in greciam confugerat hōis tpiibus grecorum multorum auxilio ferens. cum magna manu ad repetendū paternū regnum in italia venit. qui multū officius a francis auspicio pfecto superatus et captus. ac multis supplicij affectus. tandem viuitus miseram in tormentis finit.

Berra eas mudi

Anno mundi. 6005. **A**nno xpi. 804.
Leo eius noster papa. arripio pie. pontifex creatus. Vir qdē doctissimus. qd ab incune etate. ita erat educatus. et erudit. disciplina ecclesiastica. ut dignus esset qd ceteris antecederet. erat pectus castus. integer. pudicus. facundus. doctor viros ita amator. ut eos vnde quacq ad se pmissis alliceret. Eorūq; con fluctuine mirisimodis delectaret. p̄dicantem ibi qd admonitionibus quibus plurimū ob eloq̄ntia et doctrinā valebat. egrotos visitare. elemosinas indigēbus p̄bere ei peculiare fuit. Nō certe minus ingenij. creatur itaq; pontifex vno oim p̄sensu. qd postea dū supplicatōes a b̄to gregorio institutas romē agit eius pp̄lo et clero pascalis primicerius et cōp̄llus p̄byteri q̄z vite sordes a sup̄ribus vrbis aliqui infestatis fuit. armatis stip̄ati illū intercepterūt. quoz fraudibus apud eū b̄ti siluestri cape. ac pontificali amictu p̄uatus. Et carnisces terribile vmbis p̄onficis p̄fermetes lingua captus p̄s illū excecatura. plurib; etiā dignis et incanis vnguib; q̄ oculoz fere possent cōcava effodiebant. Et multo mades cruore leo apud scti crasini monasteriū in custodia ē habuit. Quo in loco loq̄lam illi et visum affirmat bibliothecarius diuino munere restituta. affuit tūc afflicti senis rebus auxilio vnius albini cubicularij fides. qd nocte cōegria custodes fallens ad b̄ti petri basilicā p̄duxit. et vniuersū ducem sp̄olitanū p̄sidio accessit. et paucos ibi moratus dies leo ad carolū p̄perauit. Transgressum alpes p̄us rex in saxoniam p̄onficē summa acceptū reuerētia vt rediret in p̄tiam exhortat. Redeunt romā leoni derus p̄p̄lisc; romanus ad inulū vlcq; pontē. p̄cessit obuius. Inde veniēt romā carolo qd ordinū dispositio occurrat saxonij fr̄icor; longobardoz qd enumerare possit. Excepti in p̄ncipis ap̄loz basilice anno caroli. lco cū ad ex̄ penetratū deduxisset in vrbē dimisit. Et nō multo post carolus dēz et p̄plum in b̄ti petri basilica p̄uocauit pontifex ambone p̄fensio enāgelia xpi cernius tenuit et iururādo affirmauit se oim rex qd sibi obijciat b̄t m̄sone esse. Erat is dies ydū recebris anni salutis octingentesimi. Et in die natalis dñi inter missas solennis ad ip̄as. b. petri b̄t basilicas celebrata. lco pontifex p̄p̄l romā scto p̄onficis. caroli imp̄atorē romanor; declaratus. dyademate vestito imp̄ator; capitis gestamine coronauit. Tunc p̄p̄lus roman; qd adrat frequissim; ter acclamauit. Carolo augusto a deo coronatio magno et pacifico imp̄ator; vita et victoria. sacro iungensq; p̄fecto b̄stia mi oleis lūmine ad pipinū se auertit. cūq; ytalie regē declaratus pariter iunxit. Tandē leo a fundamēt edificato apud sctm petz amplissimo hospitali quod greci xenodochion vocāt. mori primo ac vltimo pontificatus sui anno. **Q**uo etiā cometes apparuit. vt nōnulli putāt tante calamitatis indicū. Sepeliat aut in basilicā petri ydū iunij. Etus in morte tum sedes vacat diebus decem.

Anno mundi. 603. **A**nno xpi. 814.
Stephanus quartus. p̄ia romanus. p̄c nilio. qd pontificatu suscepto m̄se tercio ad ludouicū imp̄atorē in gallias p̄fiscatur. qd in auctianis erat. et bonoz antissimū ei quoz obitū misit. maxime b̄to dolpbū auctianor; ep̄m cū dero. ip̄e ad p̄mū lapidē p̄dicens cū maxima veneratio ne in vrbē introducit. erat stephanus ex nobili genere ortus tante doctrine et integritatis. vt facile apud oēs sc̄itaz nomē p̄notesceret. et vt ferunt ludouicū mūnū atq; coronauit. et cū sepe de cōponēdis ytalie rebus collocutus fuisset romā redijt secū cruce magni p̄doris climatonis detulit. quā ludouicus sua sp̄ensa beato petro dicauerat. at sanctissim; pontifex ad vrbē rediens septimo pontificatus sui m̄se vita functus. in basilica petri sepelitur. Sedes autē eius morte dies vndecim tum vacat.

Pascalis e⁹ nōs primus papa. p̄ia romanus. p̄c bonoso. nulla interposita ip̄atoris auctoritate p̄tōl fex creas. b̄t obzē vbi pontificatus inijt. statim legatos ad ludouicū misit. qd ei⁹ rescriptum omnes in clez et p̄p̄li rescriberet. qd ab hys vt coactus esset pontificiū m̄nū obire. accepta hac satisfactio ludouicus in d̄it pp̄lo et dero maior instituta et pacta fūda. cauēt ne deinceps maiestate lederet. b̄t autē stephanus pontifex d̄t vinceret ei⁹ vtutes et doctrinā monasterio b̄ti stephani martyris in vaticano p̄fecto d̄t. Inno igi⁹ pontificatu corpora sanctoz m̄nū religiose iacentia in vrbem eius maxima veneratione introducta bonchior; loco reco d̄it. p̄cedis templū a fundamētis cernit. et b̄t cecilie. coq; loci et ip̄ius vrbis et eius sponi valeriani tyburij maximi martyz. vrbani. lucij pontificum corpora collocant. Multatq; b̄t assicas veneratione quasfatus restituit. Tandem nullo religionis pietatis humanitatis exemplo p̄terito misso. pontificatus sui anno septimo. m̄se tercio. die decimo septimo mori. sepeliturq; in basilica petri. Vacat tum sedes dies quatuor.

Linea summor; pontificū
 Leo terans

Carolus cognomento magnus, p. suis cunctis meritis, ac singulari fide, ob omni xpianorū libertate, eius patrem regni suum in gallia rbeno ligem occidit in germania danubio et salo fluuio. Et hys q̄tania valcomā bypā nā pene totam. Et cā ytalie ptem in qua longobardorū regio fuerit, bellica vir tute ademptā adiunxit, adiecitq; saxoniam, q̄ non modica germanie pars, vtrūq; panoniā, et vltra danubii danā bistrā et totū luburnorū regnū. Quies demq; barbaras gentes q̄ germaniā inter rbenū oceanū ac danubii incolunt, p̄mi annis subactas, p̄mi beneficia alleatas in suā pacem redegit, bis tantibus opibus, tangerebns egregie gēhis tam sibi sanā nō solū in gallia s̄ etas p̄vniuersum orbe p̄gaurat. Anno salutis octingentesimo primo, p̄nificatus leonis pape anno, v. lūmni in ip̄ij dignitate p̄nificatus cōstituit magnus relieta romā ad orientē secedit et sublatū in p̄mū reuocatus et triginta annis post augustinū in occidentē cessauit, egregia sua p̄tē occidenti reliquit, et augustus appellatus, impator nōmē dignitatemq; suscepit. Et nō solū v̄ p̄missum ē ascensio cōtē s̄ etā applaudente p̄plo romano, atq; ita impauit annis, i. e. factus itaq; romanorū impator, post amplissimā dignitatē suscepit, cum s̄ galliā rediit, iter p̄ hetruriam faceret, in memorā dignitatis adeptē florentiā vrbes, quā olīm magna ex pte celeriter gorbis, in p̄mū statū eius summa celebritate reſtituit. Quinēq; nobilitatē p̄ oppida vicinā diſſam in ciuitatē reduxit, nouis mēmbris aūxit, templis ornat. Cū reuertēset in galliā excepit eis eius aduentus ab omibz p̄p̄is incredibī bonore atq; amore, cū bella septem et quadraginta annis (tot cū regnauit) incredibī felicitate tū magnitudine quadaz animi, tum etiam ingenij atq; consilij concessisse tradit. Quibus regnū satis amplum a patre acceptum longe ita usq; posteris suis reliquit. Fuit autem carolus, p̄cetera statura, lato pectore, lano humeris, magnis vegetisq; oculis naso paulo eminentiore, forma demq; pulcherrimē oris adeo cōmis, vt totum simul p̄ce se ferre videretur, cum regia quadam maiestate cōiunctum, habebat atq; in voce splendentem. Et in incessu totiq; corporis motu summa dignitatē, p̄missamq; ge rebat barbam, valū dīne fuit prospera, venatōnibus gallo: uni more frequenter fudebat, iatus ad fam̄ tatem corporis conferre. Tradunt p̄terea cum balictis et aquis natura calidis plurimū, electum. Ince acquigrant vbi sedes regni eiusq; regia erat maximis sumptibus templum condidit, et beate marie redica uit, in q̄o fidariū et beati simē v̄gūis marie camisiam transmisit. Uxq; ad eius regias vrbes addidit eloquentia copiosā dicendi et bonā arrium diſciplinā. Habuit autem ex pluribus vxoribz pulcherrimā solētem, sed ex bildegarde carolum p̄mum ludouicum et filias plures, filios quoq; doctissimos hominibz erudiendos tradidit, et filias, ne ocio torpesceret lanſicio assueſcere fecit. Carolus autem iam senio graui cum melle xisset p̄mū quem regem ytalie p̄fecerat mediolanū mortuū esse, ludouicum filium inuicem natū, aq̄nitate regem, et impetū successorē, bernardum v̄o nepotem ytalie regē dederat. Etq; inā dat vt ludouico rebus in omnibz obtemperet, sine imperij bos esse voluit in galliam rbenū ac ligerim in germania danubium et saū fluuios. Hys autem, p̄ncipis aquitaniam gualcomā, magnam partem bīspanie, cīſalpiniam galliam, saxoniam, vtrūq; panoniā, yſſtram liburnos addidit. Stabilis autem filius posteris non solum francorū regnū, sed etiam impatorum nomen, cum venatus a regia acquigrant cēt p̄fectus, domū rediit cum febre, cum latens etiam accessisset dolor, morbis simul et senectute confectus, v̄ta excessit, etatis sue septuagesimoſexto, et xpiane salutē, xv. supra octingentesimū annū quinto kalen. februarij. Eius corpus in basilica acquigrant solenni funere sepultum tali ep̄gramate Caroli magni xpianissimi impatoris romanorū corpus sub hoc sepulcro conditum ſacet. Tribus annis anteq; e vita migraret testamentum condidit. Quas partes ep̄scopis metropolitani dari iussit, in reficiendis eccl̄ijs, et p̄ pauperibz iunandis. Quas vniuersusq; rāone habita filijs filiabus nepotibzq; tum feruis et ancillis reliquit. Erant inter ceteros theſaurōs tres argenteę menſe, et vna aurea p̄cipue magnitudinis, quarum vnam q̄ constantinopolitane vr̄bis ſimilitudinem referebat basilice beati petri. Aliam in qua forma vr̄bis rome cernebat eccl̄ie rauennan vno dedit. Tercia que totius orbis ceteritatem connebat. Et auream filijs suis reliquit, fuit itaq; carolus si eius res gestas, tum domi, tum foris inspicimus, rāe amplitudinis et integritatis impator, vt postea nemine superiorem, ne dum patrem habuerit.

Linea imperatorū

Carolus magnus

Item quidam his temporibus, apud syriam existens, quadam die in vilipedium xpianorū xpo ima ingemē lancea suffodit. Et illico sanguis vberum effluit, quo prodigio tremore correptus, ne sanguis deperiret vas vulnere apposuit a quo plurimis sanitati reſtituti iudei ad fidem xpī plures sunt conuerſi sanguis autem diuino consilio postea monticallanum, ibidem vsq; in p̄ſens p̄p̄terebat eius mī acula magno in p̄cio et gloria habitus est. Carolus impator hys auditis ad leonem scripsit, vt de his cum certum redderet. Leo v̄o cū seditionibus ſemp vexaret, ab vr̄be discedens, montū proficiſcitur ad v̄ſendū xpi sanguinem. Is a montanis p̄benigne ſuſcepit approbato xpī sanguine ob frequentē miracula, q̄d et alij pontifices postea effecere, ad carolum proficiſcitur, vt domine veritatis cognoscendē cupidū eius rei certior em faceret, et de rebus ytalicis vt p̄miſſum est.

Anno mudi. 6033. Anno xpi. 824.

Eugenius eius nominis secundus papa. pia romanus. pte boemudo. pa-
cali suffectus. Eius tpe octauum scisma fuisse ferunt. Inter huc eugenium t
quidam noie ysinium ppter panu discordias at eugen? dignitate corpus. t psta-
tanni insignis. ob diuinitate t eloquentia. oiu pfensu tandem obtinuit. t psta-
to pontificatu. ppter reb? oib? humanis. vtpoti? fortune bonis. ad munificentia
t liberalitatem vsus. Adco rem frumentarias curauit. vt nullibi vilis. q? rome
annonia videret. ac pauper pupilloz viduar causas t vita ita tutatus est. vt ab
oib? merito pi? pauper diceret. Tandem cu optinuit hic pontifex bis arabus t
pontificatu annis quoz vixisset moris collacrimantibus oib? est suauice pon-
t? morte sanctissimi viri tolerantibus. cu mors ei ad felicitate via optantissima cet.
Quida scribit et ab emulis oculis excecari. ac martyrio coronari. Eius corp?
in basilica petri aploz pnapis cum omni deuotione sepelitur.

Ualentinus papa. pia roman? pte leonto. q apud pascale t eugenium vi-
ctos sanctissimos. t doctrina t rone bene ac sancte viuendi a teneris annis
vltis ad maturam etate didicerat. Non indus no iocis aut voluptatibus intentus.
vt pleriq? omnes adolefcentes faciunt. s doctrina t bñ viuendi normam ex lectione
veter t exemplo sanctorz pontificu fumentis. Cuius tante ymitis t sanctitatis cet.
vt non du p?biter. s diaconus suum mu pontificatus gradui mererit. postremo
aut ppetere. clementia liberalitate. tum in vita priuata. tum in pontificatu nulli ma-
ior secundus est habitus. has ob res oiu consensu pontifex creatus. uerit? bo-
minu q tum erant id fortasse exigentibus quadragesimo pontificatus sui die mo-
ritur. ac in basilica petri sepelitur. cõgruentibus oib? cu boies sibi morte blatu
esse. quo stante labefacta romana libertas t xpiana religio vix poterat.

Anno mundi. 6033. Anno xpi. 834.

Gregorius quantus papa. pia romanus. pte iohanne tituli sancti marci p-
biter. Vir nobilitate insignitus. sanctitate clarus doctrina t eloquentia p-
cipuus. qui tante modestie fuit. vt electus a deo ppoplo romano no prius poti-
ficiu minus obire voluit. q? a legatis Ludouici impetoris ob eam cam rogam
missis. q diligenter tamã electionem discusserat pfirmatus e. fecerat id ludouicus
no supbia motus. s ne iura imperij amitteret. quippe q natura clemes t humani-
ssimu? sit habitus. quicq? iura ecclie t dignitate scup turatus e. Qui pontifica-
tu suscepto. mox corpus. b. gregoriu in anstulit. atq? eo loci collocauit. vbi nictia
et magnis adhibitis ornamentis. ferat ab codẽ corpa sebastiani t ryburcij a ca-
miteris in quibus ante iacebant ad basilica petri trallata fuisse. Insup t roga-
tu ludouici impetoris oia sanctoz celebrare kal. nouembz instituit obsequia s
qua qdam comemoratione galli t germani pmo obfutare ceperunt. eiq? rem ma-
guope a rabano monacho theologo insigni carminibus t pla laudata fuisse fer-
bunt. Post multa aut bona opa moris gregoriuz pontificatus sui anno. xvi. se-
peltitur in basilica petri. sedes eius in morte diebus. xv. vacat.

Pipinus rex

Pipin? caroli fil? natu maior cu pte a papa yta-
lic rex declaratus. regnavit annis .is. Vir qdam
clarissimus nec pñ villa in vtute diffusilis. quoz pater
in vngaros misit. quos cito grabibus pñis supatos ad deditionem copulit. Eoz
bello cõfecto. ipm in beneuolentia misit qui grauinaldo duce finitimos pontifi-
cis agros turpiter vexabat. cosq? pdomuit. vt egre se in emibus mererit indebe-
ate obfedit captasq? vi ciuitas pede simul t in medio e subiecta. Orana erinde t
paulo post luceria in deditionem acceptis. huc enã pñ in venetos sibi falso accu-
satus misit t excludi atq? eqliu inuasi. ppter qd multe familie nobilib? venetis mi-
grarunt. qbus gestis enã multis alijs pñis egregie cõfectis medio lanum venies.
ibidem vitani cum multa gloria in pace finuit.

Linea summorum pontificum
Eugenius secundus

Bernardus rex

Bernardus caroli magni nepos post pipinu a carolo magno ytalie rex de-
claratus. Et regnavit annis. 9. but carolus pcepit. vt i oib? ludouico filio ei?
t successori obigeret. Nec carolo mortuo mada? obfedit uoluit. qbusdã ytalici
cpis t seditionis ciuib? insignib? ab ipso oino defecit. Et citates ac ppos i sua
vba tirare coegit. Et cu resisset ipator. ca in puertu pposita. nepote lese maiestas
crimie dñati. hoste iudicant. Et mox co pps coacti galliaz germanie t barioari-
ozi pñice i ytalã duxit. Reb? ytalie deum pacans ipator nobiles ytalico s. p
dinomo pñico singulari iussit. Bernardus aut t si illico ad impatori aduentu ar-
mis depositi ad misericordiam pligerat. Et simul epos i franciã pduxit. Et pñ
t nec sup iudicio adq? granu habito gladio trucidatus. Epi pñ suodali decreto
repositi in monasterio relegati sunt.

Ludovicus eius nominis primus cognomēto pius, post carolū magnū imp̃ator, p̃tre carolo defuncto āno saluti. 815. imperū suscepit. in perant eius forbario filio annis. 25. Agebat in aquitania hiberna ludovicus quādo illi caroli p̃m̃ obisse remia animi est. qui a quisgrāuū repetens elat legationes q̃dā gentio ē venerant p̃mo auduit. tēdē p̃m̃aaliū celebra tō cōcūmī. ca que romanorū imperio ⁊ francorū regno adnūstrandis visa sunt necessaria ordinavit. Legationū aut p̃m̃aaliū fuit leonis cōstantinopolitani imp̃atoris. qui nūebat p̃dū rēp̃us suffectus erat. ubi nūonata fuerit de dera. p̃m̃i cūntē ēr p̃dōtione bernardo rege comitane. aggressus est in da nos. Obstitit vō hiems cūm id pelagus glaciē cōcētum erat. q̃cūm imp̃ator rexq̃ intelligēfēt. medio ferme hētes m̃nre ad padobonā sarone cūntantē ceteratū in hibernis cōtūnerunt. Eaqt̃ tūm byene mēdā qnū effer altatū ēr ytalīa romanorū p̃m̃ores in leons pape mortuū cōm̃isse. imp̃ator rex ēr ytalīa ire nūssit curant. ne quid tērmīcū regnū ytalīe pateret. Ingressus romā bernardus rex illico in graue p̃iclosūm q̃ morbum incidit. res romānas p̃gerardū comites compoluit. Ince steph̃anis quartus papa. qui tērio ēr a carus erat mense in franciā accēdēs lucinā imp̃atorem apud arellanas mūnit ⁊ imperiali dīadēmate insigniuit. Quī impio suscepto cōtra gualcones seu anglos res nouas in cōtēns annis in officio cōtūnit. ēr postea sarracenis cōsarragūstā in cōtēns pacem concessit. dū tūm m̃tēndis dātor regibus negotiū imp̃atorū fuit. q̃ saroniū obfūabant lūmē. Et tamen paulo post occasione oblata fien cūm solamo ⁊ gothēdi filijs cōfērent. illisq̃ p̃ello fūsis heroldū in p̃atērm̃ dāac regnū redierūt. Am̃ malis rebus dūis in locis bene gēsis ludovicus imp̃ator cōtūntum in aquigrāno celebrant. in quo cēclēstias rēbus cōpōsit. Lorbanū p̃mo gēnūm imp̃erij cōfōrtēre declarant. p̃p̃m̃asq̃ tūc scēdus filius aquitanie. Et ludovicus tērtius bavarie regis appellatū sunt. Que dūm fierent bernardus ytalīe rex fatū adolēscēs inge uij quōdādam magnatū ytalīe insignione inter quos fūit mediolanēsis cremoneſis ⁊ arellanēsis ep̃iscopū imp̃atorū ēr p̃m̃issū est rēclēant. capētalē sententiā p̃m̃uit. Cūm b̃m̃m̃a ad alios mōis ēr p̃paratē ⁊ in andegāvis nūagbatū. ad hos scēdādos cōtūntē ēr imp̃ator. Et cūm venisset om̃ia repēte quēta. Sed aliud acceptū mōmodū. q̃ emelgardā yrorem ēr qua tūc filios reges tūc fūssēs suscepērat. longo cōfēcāt mōdo anſit. Lorbanū postea filij in tēdōrū bernardū locum ytalīe regem redit. que romāna p̃ascali pōntifice populūq̃ romanū vocatū pōntifex ipse in basilica beati petri inuicū cōromatūq̃ regnū ytalīe p̃mo. ⁊ postea augustū appellatū. Ludovicus tēdē m̃tēns imp̃ator ingēntē semper multūm fīda apōstolice dēclit. fūitq̃ adeo ēr quātor romāni pōntifices quos vīginti scēptis annisq̃ illius imp̃erij tēdōrā habuerūt. ad m̃mento nūc caruerūt. quo in romanorū p̃fēcātionibz sepe numero indi gūerūt. Ludovicus quoq̃ bulgaros post p̃m̃am imp̃eratōm̃ pacem panoniorū lūmēte ingredi ausos. sola m̃tēndi in eos cōtēntas cōtēntationē a moribus abfūere fecit. Lorbanū vō ytalīa pacatū in galliā rediens. cūm ludovicus pater carolū (cū calyo postea cognomē fuit) natū m̃tūmūm fratribz ceteris om̃ibus p̃fēret. Inuidia stimulatū ludovicū in custodiā reclusit. Alē eodem anno fēter eos cōm̃entionē facta liberatis. imperio rēfūm̃it. Tandē michad ipse imp̃ator gēca p̃mo ⁊ b̃z ēr in pōst gregoriū pōntē. ⁊ ludovicū imp̃ator cōdes ferme m̃se. die obfē. ipse in b̃ri amolphi basilica sepāt.

Mauri hīs t̃p̃ibz in sūthā clāsse dēclā cōtēntionē facta late mēdā cōm̃ferūt. dēclā ⁊ sūthā clāssē vēne dā catē. p̃m̃t infīdēles q̃ p̃m̃a vela alonge p̃p̃erēt ⁊ affīcī redierūt. p̃dū t̃p̃is vēntorū dur iustitia n̄ fuit. īno c̄ scēdō dūcā. b. marci cuiusq̃ corp⁹ a q̃b⁹ mercatoribz ex alē adriā vēntenas dēclā ⁊ t̃ali ordūne id factū rēclēnt. fācēdōtes p̃m̃issōm̃bz mercatorū dūcā cāpā q̃ fātū fūat corp⁹ apta. illō spōre ipōfūcti q̃ mercatorū fūi cōm̃atū ad n̄aues p̃fēre p̃lūerūt. Tūc p̃m̃ ad id. astutiores vēllim̃ fōrdidissim̃ rēi colores ipōrā olēibz potiusq̃ caribz īspīcī. plēnā mēdio foro iocubidū p̃gēbāt. obfūauerūt asar rāctos pōrtorū ēr trāctores. potiusq̃ caribz q̃b⁹ machōmēti fūgītōde vēllā p̃bībēt. idēq̃ vīlū quo q̃ abhorrēt. inter olēra rēp̃us cāntū q̃ potius cor lūgū ē spōrā ad nautā fērtē p̃m̃atē. inde p̃ olēmēte pōrtū corp⁹ ⁊ ṽbē pueret. q̃ āno ⁊ scēnti ecclā q̃ nūc extat fēdū arā vēntijs edhāt cepā ē. Et tūc scēntas vēntias marci ymaginē tanq̃ verbis patroni in vēllis dēfērt fātūit.

Rabanus monachus

Strabus monachus

Rabanus monachus n̄m̃o abbas fuldenfissim⁹ ac lūgnus poeta. p̃ b̃ t̃p̃is. in p̃sa ⁊ carmine plūmū valūt q̃ ēr gēnij sui magnitudinē m̃tōs edidit libros p̃ap̃e op⁹ mirādū d̃ laudibz fēcē craci p̃m̃et. ē idē libz palpōmēnō ⁊ adhabēcor hūc ēr f̃m̃dēs fātis elegātes ad p̃m̃tū pōtissimū in celebratē oim̃ sanctorū. Scēdēq̃ m̃nis. x. anno saluti. 846. Strab⁹ nē mōch⁹ gall⁹ cūmēnsūm⁹ gall⁹ ⁊ p̃m̃etator diligēssim⁹. rabanū fācī audior. p̃b̃ q̃ t̃p̃a ipō p̃ceptore suo infērior non fuit. quī in libros biblicū p̃p̃ulē cōmēntas ēst. Scēptissq̃ dē offīcijs ecclēsiē ad hūcūcū imp̃atōrē ⁊ m̃ltā alia.

Berta eras mundi

Anno mudi. 6043. Anno xpi. 844.

Sergius eius nominis fecit hunc papa. p[ri]ma romanus. p[ri]ncip[ali]s Sergio e regio ne quarta. post Gregorij pontificatu[m] i[n]g[re]ss[us]. Hic cu[m] prius os porta vocaretur ob turpitudinem nominis. mutare vocabulu[m] coactus e[st]. et cognomen[ti] Sergij nomen assumpsit. Eamq[ue] p[ro]videntia[m] mutandor[um] nominu[m] a posteris assumpta[m] videmus. ut q[uod] pontifices crearentur. suo omisso maior[is] notia sibi inderent. Hic ab omnibus no[n] sit obsecratu[m]. Constat aut[em] Sergij ex illustri familia ortum. usq[ue] a maioribus suis degen[er]asse. adiuuandus eius p[er]clar[um] ingeniu[m] Leone terci[o]. Stephano q[ui]nto. Eugenio secundo. et Gregorio q[ui]nto. sub quor[um] moribus et doctrina i[n]g[re]ss[us]it. ut solus mortuo Gregorio dignus haberet. q[uod] pontificatu[m] munus obiret. Hic itaq[ue] pontificatu[m] suscepto ad ornanda[m] templi comensu[m] basilic[am] sanctor[um] siluestri et marini venustate collapsam restituit. In easq[ue] milia sanctor[um] corpora collocavit. Struxit et a fundam[en]tis ad ipsius basilice latus in honore petri et pauli monasteriu[m] ubi co[n]tinuo res divina agebat. Romani quoq[ue] tyranie immanitatis metu eius p[re]sibus liberati sancti suu[m] pontifice[m] veri xpi vicariu[m] et vnicu[m] p[re]sente[m] parente[m] predicab[ant]. Deniq[ue] re ecclesiastica bene ac integre gubernata. tercio pontificatus sui anno moritur. sepeliturq[ue] in basilica petri. vacat tum q[ui]nto in morte romana sedes mensibus duobus diebus. xv.

Leo q[ui]rtus papa. p[ri]ma roman[us]. p[ri]ncip[ali]s rodulpho anno incarnationis octingentesimo quadragesimo p[ro]n[un]t[ur] om[n]i consensu decernit ac iuramento q[uod]d[ic]it. vir em fuit in om[n]i vita p[ri]matu[m] et religione. immo centia. pietate. humanitate. gratia. liberalitate. doctrina ecclesiastica p[ro]prie insignis. Eius gesta p[er]dita si cuncta conferrentur voluminis modu[m] excedere viderentur. Sunt q[ui] arbitrant[ur] huius sanctissimi viri o[mn]ibus deu[m] per motu[m] saraceno[rum] rabie[n]s naufragio dux o[mn]ibus p[re]d[ic]ta bonu[m] redidit co[n]p[er]cuisse. Liberatus aut[em] saraceno[rum] metu sedula i[n] vestibulo atrij lateranensis posita ex marmore co[n]struit. Hic quoq[ue] tante sanctitatis fuisse constat. ut basilic[am] serpente[m] (que latine regulu[m] appellant) suis o[mn]ibus e fornice sancie luce d[omi]ni i[n] orbe expulerit. Eius alia et veneno multu[m] in morbalia perierant. Et incendius illud signo crucis exstinctu[m] q[uod] diu p[er] domos fatoru[m] et longobardor[um] vagatu[m]. diu p[er] basilic[am] appropinquabat. Ille aut[em] factu[m] octavo die assumptionis. postea ut festus celebratus est. Restituit quoq[ue] vrbis uenia et portas venustate collapsas. ad hec vo. xv. turres p[ro]pugnacula vrbis a fundam[en]tis extruxit. Sua quoq[ue] diligentia corpora sanctoru[m] quor[um] coru[m]ator[um] muerit. Eoru[m] templu[m] in splendore formis i[n]stauravit. sacros ipsos sub altari collocavit et alia multa sanctor[um] corpora ibi addidit. At dum his rebus q[uod] diligentissime vacaret saraceni cu[m] classe magna contra neapolitanos romana nosq[ue] adueniebant. Ipse illico quanta potuit manu hostia p[re]ficiat. suosq[ue] p[ro]uo ad co[n]tinentem adhortatus o[mn]em habuit. Deus cu[m] dextera b[ea]ti petri ambulantem in fluctib[us] ne n[on] geret[ur] erexit. Hic diebus facto signo crucis pugnant[ur] copia fecit post longu[m] certame hostes sup[er]ant[ur] fuganturq[ue]. inde romam cu[m] gaudio reuersus inde vancianu[m] ciuitat[em]. Leonin[us]q[ue] vrbes de suo nomine appellavit. ne tuncq[ue] hostibus liceret ecclesiam b[ea]ti petri leui incurusione spoliare. h[ec] aut[em] vrbe p[ri]mo pontificatus sui anno inchoant[ur] demu[m] leto absoluit. Et manubius vo saraceno[rum] plura restituit. Tandem optime de ecclesia dei. dec[em] vrbes roma. ac uarie xpiano meritis. morte anno pontificatus sui octauo. mense tercio. die. vi. xvi. kal. augusti. Sepeliturq[ue] in basilica petri. vacat mense[m] mensibus duobus diebus quindecim.

Iohannes anglicus (et vi ferit) ex mo[n]acho or[iginis] malis artibus pontificatu[m] adeptus. Hic i[n]g[re]ss[us]it ieru[sal]em cu[m] femina esset ap[osto]lica admodu[m] ardens cu[m] vi. octo a quatore p[re]ficiat. Ibiq[ue] p[re]cipue bo n[on] ardu[m] audiendo. tantu[m] p[re]cat[ur] ut roma veniens p[ro]p[ri]os admodu[m] etiam in sacris lris pares fieret. ne diu i[n]sp[er]aret. Legendo aut[em] et disputando doct[ri]na acute tantu[m] ventuoleret et aucto[ritas] sibi co[n]pararet. ut morte[m] conl[ic]it[ur] loci v[er]o p[ar]am[us] ait om[n]i p[re]senti pontifice[m] et aret. Uterq[ue] postea a familiarib[us] co[n]cella. cu[m] aliqui occidit veni[n]t[ur] n[on] fuisse. tandem cu[m] ad lateranensem basilic[am] p[re]ficiat[ur]. intra theam[us] (q[uod] consuetu[m] vocat) a meritis colloso et sacri dementem doloribus cruciata p[er]eunt. Eor[um] loca mortuor[um] pontificu[m] sui anno p[ri]mo. mense vno. diebus quor[um] sine ulla honore sepel[ur]t. Sunt q[ui] hoc duo s[er]uat[ur] pontifice[m] ipu[m] vi ad lateranensem basilic[am] p[re]ficiat[ur]. detestandi facinoris causa. et via i[n]ta[m] p[ro]p[ri]a cedinare. Et eundem vitandi p[re]cipue cu[m] diuino in se p[er]peti colla[n]t[ur] ad eam rem perforata. q[uod] ab ultimo diacono obtruncat[ur].

Oleopolbus aurelianensis episcopus. vir genere scientiaq[ue] ac disciplina p[ro]p[ri]us p[re]scriptis temporibus in p[re]sente etiam apud ludovicu[m] imp[er]atore[m] falso accusat[ur]. et carceri i[n]dapat[ur]. ubi insignia edidit monim[en]ta. p[re]cipue versu[m] illos (que in ramis palmarum ante fores ecclesiasticas cantantur) co[n]posuit videlicet gloria laus et honor n[on] p[er] te redemptor. Contigit imp[er]atorem in festo palmarum illac ita facere. du[m] episcopus illos decantari faceret. imp[er]ator ludovicus demolitus est. Et optinu[m] et i[n]fontem ep[iscopu]m absoluit et ad sui ep[iscopatu]m cum gloria remisit.

Linea summorum pontificum

Sergius secundus

Leo quartus

Joannes septimus

Ludouicus filius, quem inuictus imperatoris filius, post patris imperium cum lu-
doico filio, quem inuictus imperatoris fecerat annis. xv. Qui mortuo genito-
re solus romanus obtinuit imperium. Ludouico autem vir dū ad sepulturā apud tre-
uentis elato. tres ipsius defuncti imperatoris fratres lotharius. ludoicus et carolus
ob regni italici successione uerbemēsimus inter se odij exaruerunt. et illico ar-
mis correptis. maioribus contendit moribus omnium. quos post cathelanicū
cū arbila peditum gallicū fenserūt. Namque in antistotorellis agro apud fontanicius
eocatis copijs. quas unusquisque eorum summis conatibus ducere potuit. plū est
commissum. In quo (ut scriptores tradidit) strage francorū gens quādam inuicta
fuisse factam. Et tunc aut ludouicus carolusque supiores euaserunt eorum timen sicut
et lotharij vires adeo immixta. ut finitū ab extremis tuendorū facilitas singulis
sit adempta. fugiens ex ea pugna lotharij cū fracto liceroque exeratu suo. ad-
grati. se recepit. Cū quinscenti fratres illo item oppido disturbati. qui vixorū et
filios secū rapientes plugdimū viennā delatis copias repant. Tam multis in-
te ytalie galliarū et germanie. pūnciā. ac vrbū et optimā legatōibus pulsa-
ti sunt ipsi fratres. vi inducis cōfenserunt. p quaz occasione de pace et patre hereditas diuisione. agi cō-
cepunt. Et ex ytalica qdam fūsi sergij pfecti sunt. inter quos georgius archiepūs ranensis pūnis et ha-
bitus. qm cum sacro pcelo apud lothariū componēde rei causa esset. ac fortuna ad ludouicū et carolū in-
duxisset. totum comitatus in pcelo amittens. Eo cū cum trecentis equitibus vengerat. vir solus et tanta fra-
ge fuga plapsus est. Atque o iū comune totius regni calamitate et miseria miseram fecera pacis in hunc mo-
dum inuit. et carolus calius occidēdis paterni regni ptes a beniamico oceano vsqz ad inofam flumini.

In qua parte regni francorū maneret nōmē possideret. ludouico cederet omnes germanie terram vsqz ad inofam flumini.
Et in qua parte regni francorū possideret. lotharius cum imperij titulo romani haberet et ytalica. ac p
uincta galliarū romanā q olim narbonensis dicta. Cū ea galliarū item pūcia scaldū inter et rhodani flumi-
os. que acceptum tūc ab eius impatoris subiectione nūc cūā fērat lothariū nomen. Rebus aut ita cō-
positis lotharius ludouicū filiū quem regni locū asserat pfect. Eo tempore anno q a fontenentio pcelo
quinculdecimus lothariū impatorē abdicasē se impetio et monastici indistē habuit bistoria tradit.
per qd tempus alter eius frater ludouicus in suo germanie regio obijt. Et cū regni inter filios diuisisset
tenere effectus relinquens ludouicū impatorē. nō ita multo post vitam cuius morte mutauit.

Senserit et tūc gallicū sicut et ytalica cū sarracenis. quānti mali impatoris lotharij et fratrū discordia at-
tulit rebus suis. Nāqz normani in quibus eturgas appellati sunt duce romano corā rege p ligentis
filiū offia ingressi. aquitania omne denastarūt. Et nullus qui resisteret existētibz obuijs beati ab illis
instita. aliquotqz monastia sunt erigata. Exinde normani p gallia longe lateqz vagari burdegalam fan-
cionam engolismā parisiō thuronū nomonagū aurelianos pictauos. Et multa op pida. plurima castel-
la populati sunt. nec tamē ausi sunt vī cepis de francia vrbibus diu morari trahere. Sed in aquitaniam
reuerit. Eam pio federe regni pceptam tenere constituerant.

Randine mire magnitudinis hīs temporibus in gallia cecidisse
tradit que pecora multa. et nō multos homines intererunt. Hic ē
tūc in ipis grandinibus granū diuisimū mire longitudinis.

Ere quoqz motus ytaliam cōcussit. Inde incertis locis vrbes et
mōtes corruerūt.

Lapide duriores. in gallia veluti mixta terā opierat. herbis legentes
et arbores ac vincta vinctatē bina denastarūt. Tandē piece in ma-
re et ad littora in terra cecit. secuta ē magna putrefactio. Et inde mox
litate magna. ac rē inuictes generalēqz hominū interitū suscitāt. Anno
quoqz lotharij inuicti secūdo apparuit cometes.

Aud ostiam vrbem affris itez in ytalica redcūtibz prope pugnātū romanū. Verū sarraceni cruce
ad ytalica oīam hēdētes andonāri capti spoliatāqz incendit nec fuit maior cladis accepto conso-
lano. quā pū fuga mediterranea dilapsi. magna ex parte mauroz in annis inuictis euasere.

Adculphus rex

Adculphus anglorū rex vir qdēz xpianissimū et
romane ecclie deuotissimū. circa illa tpa pmo to-
tus anglie monarbia tenuit. regnū accipiens. reg-
it annis. vij. romā petrexit. q inter cetera maiora
tu digna ob singularem religionem vniuersam su-
lam ro. ecclie tributaria fecit. Voluit nāqz ut singule
domū granis singulos argēteos ecclie et sancto pe-
tro tributum persoluerent.

Eadimundus rex

Eadimundus postea anglorū rex. vir qdēz itūgōe et
scitatie pcpn. q cū cēt accitini xpianū fugio-
nis defensor. multa bella s dano sūfideles gessit tā-
dem supaus martyro coronatus. Eius caput ab
scitum lupus seuus illeum fersauit.

Benedictus tertius papa. patria romanus. pater petro. Is ob vite sanctitatem multatus est ab eo subdiaconus gradum accepisset. ita deinceps vixit. ut innotuo leone tam pontificis successor habere. ad hunc itaque in eius electione oēs tanquam ad unicum et benignissimum fidus a deo in terras missum eum pontificem decernunt. Qui sciens a deo ac sanctos testes faciens. se nequaquam dignum esse. quod tante sedis precibus dicebat. Sed omnibus acclamantibus et eius electionem approbantibus inuitus pontifici munus suscipiens. in armis lateranense pateret. et in sede petri collocat. inde in equo albo sedens ad ecclesiam sancte marie ad picepue duentem in duo et oñibus vacavit. deum rogans ut sibi liceret sancte et ecclesias suam integre gubernare. Et tunc rhodoaldi portuensis episcopi factorem secutus. anastasiu a leone pontificatu directum pretere ceteri fuerant. h. cognito errore venit. aru perennes hominem sanctissimum de more adoravit. Idem fecit et ludouicus imperatoris legat. ad psummandam clerici ac populi electioem romam missi. tante enim maiestudinis fuit. tante dignitatis corpe et animo. ut tam in nigram constitutus es in vita priuata omnibus carus et gratus videret. multas ecclesias vetulitate et collabentes restituit. Et qui instituit non vbiis tantum sed et ipsa compendebat. sacerdotum enim funtibus semper interfuit. egrotos preterea inuist. pauperes aluit. calamitosos consolatus est. viduas et pupillos acerrime tutabatur. His artibus vitam satissimam continue ducebat. moriens suu corpus aure fores ecclesie beati petri apostoli sepeliri mandauit. pontificatus sui anno secundo. mense sexto. die nono. interit. vo dies. xy. epatus vacat.

Anno mundi. 6065. Anno xpi. 864.

Nicolaus eius nominis primus. patria romanus. patre theodosio. ferebatur sancte a reuerentia annis educatus. primo subdiaconus a sergio. mox vo diaconus a leone creatur. qui benedicti corpus suu in manibus non sine lacrimis numulo collocavit. Quem post multas vigilias et orationes in basilica sancti dyulsi pontificem licet absentem creant. et fugientem in vnicam. cõstitutum in atriu lateranense peti duxerunt. et nolentem in folio apostolico collocarunt. deinde in basilica petri consecratus. sumpta de more pontifica corona. multa cum ludouico cesare qui tum aderat collocutus est. tunc ad pontificatum. tum ad imperium peruenit. Et postea michael theophilus filius constantinopolitane urbis in patore legatos cum muneribus romam misit. Pontifice aut dignitate consules iocatum archiepiscopi rauennatem ad sedem apostolicam. propter obiecta crimina recusantem venire dignitate priuauit. que deinde in gram recepit. Liberatus aut pontifex a variis molestiis ecclesie dei genitricis (quod prius antiqua nunc noua appellatur) restituit regem bulgarorum cum omni prouincia ad fidem xpi litteris et sanis admonitionibus conuertit. et eis episcopos et presbiteros rexit. Pacem inter luticiam et beneuentanum duem composuit. postea ludouico presente et approbante multa iussit. que in corpore iuris inserta sunt. Die tunc in omni genere virtutum illustratus. nono pontificatus sui anno. mense nono. die. xij. moritur. Et ante fores basilice beati petri ex testamento ad predecessoris sui exemplum sepelitur. Eum qui seruauit post mortem eius annis pluribus sedem vacasse.

Badrianus eius nominis secundus. patria romanus. patre Talaro episcopo sergio pontifici familiaris fuit. Vir quidem optimus liberalisq. ac in pauperes maxime munificus. Idcirco et alijs viribus tanto in precio apud omnes fuit. ut cum de pontifice creando sermo haberetur. certatim omnes vnicum badrianum deligerent. quem ad basilicam lateranensem nolentem retulere. Quo audito ludouicus imperator consensu legatos romam misit. et humiliter electionem approbans romanos admodum laudauit. quod summum pontificem sancte et integre creassent. non expectato aliorum voto. Is autem pontificatus adeptus omnia que ad honorem dei pertinebant diligenter circumspectabat. verbis exemplo. auctoritate. tum sua tum maiore vniu quicunq. ad bene beareque viuendum cohortatus. circuectos etiam aliorum iudicijs et potentia acerrime tutatus est. haberi etiam synodum constantinopolim passus est. qua et pulsus phocas vir seditionis et restitutus ignacius iam ante iuua pulsus. a bulgaris quoque rogatus. ut vitam vitam et doctrinam insignem in prouinciam mitteret. ut in fide retineretur qui aliquos iussit. quos bulgari a constantinopolitani corrupti pulsis latinis sacerdotibus. grecos receperunt. badrianus vero sese omnibus ecclesie hostibus quoad fieri poterat obiciens. cum mortuo ludouico carolum filium inuentum esse moritur. pontificatus sui anno quinto. mense nono. die duodecimo. Et in basilica petri sepelitur. Et tunc cessauit papatus dies duodecim.

Linea summorum pontificum

Benedictus tertius

Nicolaus primus

Hadrianus secundus

Ludovicus eius nois secūdis. pte lorbano defuncto. anno salutis octi-
getesimo quingefimo sexto. impavit solus annis. xxi. q olim a Grego-
papa in regem inicitus fuerat. Nam lorbano ludovicū filiū quē regni sociū vt pre-
miffum est. aluerat in ytalīā cū ingenti exercitu misit. hūc socio addidit bro-
gemoni merenseni epūm atqz alios viros ecclesiasticos prudentia z auctoritate
dignos. quoz consilijs vtret. Is aut adolefcens nimia felicitate clatus. qua-
cūqz iter fecit cedi bus omīa z rapinis vastat. incendit z diruit. Vtqz cū vbi ap-
propinquasset. eiqz obuiū honoris causa romani ciues obuiū. pdisfent. depol-
la feratē illa gallica mittit esse cepit. qz pter sententiā ingredit vrbem paca-
to agnūne liceret. Octano aut ex quo venerat die. vidētibz oīnibz qz aderāt
ludovicū regem oleo sancto munxit. corona donat. ytalie regē decernit. tempis
qz beati petri ingressi. pontifex ipm augustū declarans. impm corona cum coro-
nauit. atqz qdā bonifci postulat. quonē ab vrbe discederet facile coēssit.
Cesar itaqz z augustus declarans z coronatus. statim romā egrediens pacato
z gmine papā coēssit. vbi z conuēps omne vitā suā romā cūdo z reditudo co-
trinit. Suis quoqz diebus saraceni ex affrica processu benicientiorz regionē devastabant. in quos impa-
tor ludovicus copijs illico vndecūqz cōtractis lorbani ffrē in adiutoriū inuitat. q cum exercitu ingressus
ytalīā cū inique z enormiter vct. tū ex calore. tū moribz araneaz de gente sua p multos amisit. Ipse vō
lorbani in via morbo correptus apud placētā obiit. carolus aut rex gallic audita morte lorbani. regnū
qz lorbaniqz inuadit. ad hoc impator luduic⁹ lorbaniqz cū carolo patruo habita pactione diuisit ea
conditioe. vt ludovic⁹ impator aquisgran pallaciū cū sua portione haberet. Tandē ludovicus suauissi-
mus imperator vltimū diēni clausit anno impm sui vt supra.

Linea imperatorz
Ludovicus secūdis

Sanguine tpebus luduici impatoris p tres dies ac noctes pluisse hī
storici scribūt apud bethanā calpnie gallic vrbem.

Alybis quoqz fluuius hoc anno. adco romanā vrbē vexauit. vt nō nō
tū in lucina. z monasteriū bñ siluestr. z totā illā planitiē q a via lata ad ra-
dices tarpē rupis ad viā argentinā z ad auentinū ducit ita occupauerat
vt insare diluuiū vulgo putatū sit hac in uisione z multis domus enerte
fuit. z plures arbores euulsi. z sara passim dissecta. Neqz hoc semel co an-
no. s neqz decemba mēse rome accidit. emendare hoc damna vel potius deli-
mitte potuēt. Nicolaus citius. nullū gen⁹ officij z pccatū in suos omisit.

Belgari his temporib⁹ lris z ad montionibus Nicolaus pape ad fidē
ipi veniēs cur⁹ rex cū omīi puīcia cōuersus ē. Vtqz nō quidē tūc pri-
mū vt multi habēt scriptores xpiani sunt effecti. Sed cū longo prius tpe scismatiz fuissent catholice fidei
dogmata acceperūt. Eorūqz rex regno filijs relicto monachus est effectus. Et Eucropilus dalmacie rex.
sub ditaqz illi sdanoy gentē q a bohēmis germanis originem habuit. tūc primū ad xpi fidem suū cōuersi.
Ponster autē epōs atqz p̄biteros (vt premium) coēssauit. q pulso inde pbotino heretico. neophitos
oēs in fide cōfirmaret. Nā pbotinus ipe in errore vulgaros oēs detinebat. Voz nāqz rex tante fuit pfecto-
nis z sanctitatis. vt maiore filio in regno collocato. p̄e monachi habitū suscipiēs. cū dēs filius corrip-
ydotis ymolaret. pater zelo fidei successus. dignitate reassumpsit. Et in filiū coitatus illū regno deiecit. at
qz eius effossis oculis in carere coiecit. Juniorqz filio in regno collocato rursum monachi habitū resūm-
psit. Eo tū mortuo bulgari nō ita multo post cōstantinopolitanoy sacerdotū domus z pollicitatibus cor-
rupti. pulsis latinis p̄biteris grecos acceperūt. Que quidē seditionēs maloy iēndia inter grecos z la-
tinos multa suscitauit. facta est aut p id tpe regni dalmacie diuisio. Cui⁹ memoribz noīa. etate etiam nra
in vsu habent. Si quidē veneti noīa dalmacia grece regio prima: ab oriente macedoniā: ab occasu hys-
triam: a meridie pelagus adriaticū: a septentrione pannoniā habuit. Nōia aut in diuisione a campis dalmacia
a hinc hystriam vsqz croacia albam. Inter a dictis campis dir archbi vsqz croacia rubē. Et versus monta-
na a flumine drino trans ipm flumē macedoniā vsqz rasiām z atra flumē vobham vocauere. Rasiāqz z
boha p̄o regni croacie regionibus habentur.

Elere p cadē tempore saraceni etiam insulā aggressi: ea omīi sunt ponti: qz p maxima in ytaliam
nauigant: oēs vrbes in sinu adriatici ab ancone hydrunt vtentes reuerit: vel delertas fugientib⁹
habitantibus incedētibz: alijsqz tamē tūc locis res xpianus p̄pere succedebant.

Picem p̄terea nicolaus papa inter luduicū impatorē z andalsiū benicientiū dūce composuit. Is
cū iactis filiū capauit z lucanis atqz samnitib⁹: z vana grecos spe subleuatus a ludouico impatore
rebellās illius sine hostis ingredit: cui ludouicus repugnās ipm benicienti tandem obsidit: donec in dā
noy refectioe p̄eum accipiens obsidione dissoluit: vtz aliquāto post andalsiū p fraudē impatorē ne-
care p̄ocant: cum ab eodem armis repetitus esset in sardiniam fugat.

Sunt qz senbāt bñ cyrillū ex chersona poti fci clemētis corp⁹ romā tū deulisse. Idqz i eccā bñs tpe
bus fci clemētis appellata recoditū fuisse: nec ita multo post cyrillū mortuū eo loci sepultū iacere.

Roldum quoqz regem danoy cōuēore ac filijs ferūt baptisatū magice anigatoe frissiam dedit.

Berta eas mudi

Anno mudi. 6075. Anno xpi. 874.

Joannes octavus papa. p[re]s[ent]ia romanus. p[re]s[ent]e g[ra]tiano pontificatus sui. caroli qui t[un]c roma venerat impatore recepit. postea in discordia a roma in vincula conjecit. h[ab]ere obrem n[on] ita multo post adjuvantibus q[ui]busdā amicis et vinculis. p[re]s[ent]ia. ad ludovicu[m] cognomēno balbū in frācia cōfugit. ubi p[er] annū mioratus. t[un]c rege inuit. Et cōdrouerfias q[ui]dam inter eccl[esi]asticos ortas sustulit. In obiens apud treccas civitate cōclūsi habuit. In quo t[un]c multa ad fidem p[er]tinentia sunt multata. Et fland[er]e. qui t[un]c p[ri]mu[m] ex locis nemo ostes ad meliorem cultū venerat ep[iscop]us datus ē. p[er] ci[uitate]m ytalica sarracenis vastaret. Cūq[ue] ita montis caslim monasterium cepissent ac dirupissent. Joannes romani accitus adiuuantibus principibus xpianis agarenor[um] magnā p[er]tinentia ytalie ac sicilia cepulit. Carolū p[re]terea quo et liberius in vrbe viuere liceat inq[ui]s corona donauit tercūq[ue] carolus appellatus ē. Cōstituit aut[em] inter cetera si q[ui]s sacerdos aut lay[ci] cu[m]s homicidiū faceret p[er]p[et]uo irregularis haberet. et ad sacros ordines nullatenus admittet[ur]. Cū sane ita v[er]ac[us] lingua d[ic]er[et]. et e greco in latinū t[ra]ns[lat]it. n[on] vniuersalem sydadū. t[un]c hierarchia dyonisi[us] ariopagite. Et vitas multorum sancto[rum] caroli gratia in latinū eleganter t[ra]ns[lat]it. Cū p[ro] in latinū t[ra]ns[lat]it. annis. x. diebus duobus vixisset moris. t[un]c in basilica petri sepelitur. Cūa quor[um] gregozii p[ri]mi quatuor libris in dyaconatu conscripfit.

Martinus secundus nomen gallus. p[re]s[ent]e palūdo. post iohannes pontificatum inijt. Sunt q[ui] dūc martinū vocent. martinus itaq[ue] an[no] vita id eo breuior ē q[ui] breui temp[or]e in pontificatu vixit. Sunt q[ui] scribūt martinū fraude iohannis p[re]s[ent]ia ita seditionibus agitati fuisse. vt ei in vinculis p[re]s[ent]ia aufugere necesse fuit. Martinus aut[em] malis artibus pontificatū adeptus breui moris. annū eni[m] t[un]c menses quinq[ue] tantūm in pontificatu vixit. nil dignū memoria gerens ob breuitate[m] temp[or]is.

Adrianus tertius papa. p[re]s[ent]ia romanus. p[re]s[ent]e h[er]idico. tanti animi fuit. vt in p[ri]mo pontificatus sui statim ad senatū populūq[ue] retulerit. anno dñi octingentesimo nonagesimo quinto. ne in creando pontifice impatoris auctoritas ex p[er]deret[ur]. q[uo]d q[ui]dem instituit a nicolao p[ri]mo tem[por]arij p[re]s[ent]ia q[ui] inchoatum ē. Hadrian[us] aut[em] pot[er]it de q[ui] clerici p[ro]fess[us] romani magnas spem cōceperat. ob eius v[er]it[ate]m t[un]c magnitudine animi. anno p[ri]mo t[un]c mense secūdo pontificatus sui moris. Sepelitur q[ui] in basilica petri collacrinandus oib[us] t[un]c ingenuiscentibus tantū p[er]tinentem inq[ui]o temp[or]e tam repente sibi ablatum esse.

Stephanus d[icitu]r h[ic] notis q[ui] papa. p[re]s[ent]ia roman[us]. ex v[er]a laza. p[re]s[ent]e hadriano. Pontificatū inijt co[m]p[er]to quo normāne aditūis t[ra]ns[lat]it vastatū Galliam. h[ic] itaq[ue] quoaduixit in multa p[er]turbatōne normāno[rum] huior[um] ac ytalico[rum] semper fuit. s[ed] multo[rum] viroz illustriū in tanta re[per]turbatōne t[un]c q[ui] maxime scit ē. Lup[er]and[us] n[on]nensis eccl[esi]e di[oc]e[si]s. valdridi b[er]nardi p[re]s[ent]ia eccl[esi]e p[ri]mi m[er]it[us] fice[re] crecabat. Quor[um] vita t[un]c moribus ita xpiana fides inoleuit. vt t[un]c monasteria multa t[un]c facella magnis sumptibus in v[er]a q[ui] gallia sunt cōdita. Moris aut[em] stephanus pontificatus sui anno. vi. die. xi. vacat t[un]c sedes diebus quinq[ue].

Synodus quinta Constantinopolis

impatori dono misit. q[ui]as p[ri]mas consistat fuisse quas greci aliquid habuerit.

Linea summor[um] pontificu[m]
Joannes octavus

Martinus secundus

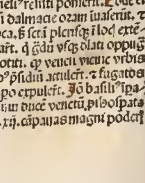
Hadrianus tertius

Stephanus quintus

Synodus quinta Constantinopolis

Synodus quinta Constantinopolis

Sexta etas mudi

CLXXII

Carolus eius nominis secundus cognomento calvus. anno primo iohannis pontificis imperare cepit. et regnavit annis. 6. Is cum barbaribus bellum per quod prius fecerat. et de ferere non audebat. veritus ne cum in normannos duceret cepisset. si barbares a tergo promittere resistere nequere. Carolus autem interea bohemio britanno duce primo. et postea crispoio eius filio supposito occisus. britanni non potuerunt. se in regem leimonice urbis vincti curavit. Et fratri cum exercitu in ingressus. per quod etiam ipse alter et frater baiariorum et germanorum rex i frackford. obiit. Simpliciter nec recipiendus fratre virum bello caroli calvi assumptis re manum imperium. et regno germanie sua impossibilis fides magis consuevit. nuda tradit ab oibus. apud omnes tamen scriptores constat quod carolus calvus imperatoris nomine assumpto romam se contulit. et a iohanne octavo pontifice romano coronatus. illico in franciam rediit. copiosiusque illis rebus. romam reverens interea carolomanus et carolus. qui ex defuncto ludouico fratre germanie rege nepotes illius erat exercitus ex oibus germanie principibus coacto. in italiam adversus patrum duces constituit. ante. moventes signa. qui calvus cepit italiam rapam subsequi iussus mantua accessit. Perdisi enim eo filio ducturus. ut in salubris medicinis impetres fugressu italiam peribit. Sed cum apud mantua languore avari egrotare cepisset. venenata potione qua Bedechias hebreus (quo vivebat iuxta medicum) dedit mortuus est. Et caroli calvi morte audita iohannes pontifex ludouico eius filius cui balbo cognomen fuit fratre regi et imperator declarare studuit. Et contra vo iulii qui ex nobilitate romana caroli tercium germanie regem. qui ut ostendimus cum carolomano fratre exercitum in italia ducendum habebat patrum imperatorem fieri adiunxit. Et captum pontificem in custodia habuerunt. Ille vero super plachis et pmissis est. ad ludouicum patrem regem in franciam se contulit. Et per annum ibi moratus. cum reges amicitiam ex more inuenerunt. romam a carolo tercio imperatore vocatus rediit. cum inuicem imperii dyademate ornauit. fuit autem carolus secundus vir christianissimus ac reuoluntissimus. multa monasteria atque ecclesias celeberrimas hinc inde condidit. Et rem diuinam ad modum auit.

Carolus tercius cognomento grossus. imperare annis. 12. anno ab incarnatione domini octingentesimo octuagesimo primo. hic gallic et germanie rex et alemanis. per portionem accepta. In italiam motus exercitum. totaque longobardia in traditione accepta. romam venit. a iohanne pontifice ut in urbe roma liberum viceret licet iuxta uxoris donatus. Augustus appellatur. Et cum ludouicus duobus annis imperasset. et iam assumptum veneno obisset. caroli hic iunxit et solus imperare annis. 12. quod imperii dyademate insignitus. ple sum in normannos copias duxit. et franciam et lotharingiam infestabat rapinis et incendiis. comperta enim morte ludouici. seariorum effecti nobilissimis galliarum urbem treuerim inuadit. et in eam duxit. primum adiacentes igne deuastauit. cum carolus tercius in italia esset et a principibus germanie et gallic vocatus. ut regnum paternum a normannis liberaret. quod illico assumptis longobardis baiariis promissis et frisonibus alemanis ac thuringis per nouum inuenerit exercitum. eos autem breui adeo pressit. conditusque ut rothefredus eorum rex pace petire. se passus sit fieri christianum. quem imperator de baptizatis fontibus lauant. Sicut quod scribat stephanus quod pontificis tpe carolo cognomen grossum et iam annis. 12. impauerat. patre detectus ab optimis viribus suis fuisse. ob legum ac corporis tugenit caritate. in locum eius arnulphum nepotem successum fuisse. Anno sequenti ludouicus filius caroli regis fratre obiit. ac in monasterio sancti dyonisi sepelitur. Reliquens carolomannum regnum hereditum. qui non multo post ab apio in venatione peractus. diem obiit. Et inde carolo imperatori quod de stirpe carolorum solus superesse videbat subiugatur. ferunt nonnulli carolum ad tantam penuriam in egrotatione tenuisse ut ab arnulpho paucos redditus gratanter accepisset.

Consequenter caroli calvi comitatus flandrie exordium sumpsit. Neque tante opulencie ac nois. eo tpe erat sicut nunc censet. Is a forestarius regis franco regerebat. quorum lidericus et ingerlannus et audacus sibi primo et carolomanno et ludouico rectoris flandrie fuerunt nec nunc comites dicebant. Baldunus autem filius audaci rapuit iudith filiam caroli calvi propter quod ab occisione filii eius excoicatur et ex iussu caroli. Inde episcopus et optimi manu suorum filio recedebat. carolus imperator balduno et iudith flandriam rediit. In comitatu perpetuo possidendam. ac eorum hereditibus.

Iohannes Scotus

Iohannes Scotus vir philosophicus ingenij ac diuini. et mellicie facundie. et diuini scripturis eruditissimus. apud carolum patrem. multo tempore fuit. Is ex scota puella i francia ad carolum venit. ipse imperator iussu et rogatu hierarchia diomisi ariopagite e greco latina fecit. Et posuit et librum de nature diuinitate. demum in uicinia elfredi et fecit venit i agra et apud monasterium melbeniense a bisulphus quod dicebat filius iohannis morte prulit. et in martyrum. Liber et de eucharistia postea i uollesii synodo a leone non celebrata datur. et fecit et comitare i hierarchia.

Aristalis ecclesie bibliothecarius eo tpe vtriusque lingua plenum eruditus et scio hie. septimam vlem sino dum et vna dyo. hierarchia ac multis scorum vitas caroli imperatoris per d gra i latinum transiit. et pla eleganter posuit

Aristalis

Linea imperatorum

Carolus secundus

Carolus tercius

Berta etas mudi

Anno mudi. 6095

Anno xpi. 894.

Etimofus papa post ftephanu pontifex creatur. Die portiensis epus ali-
quid in pontifice fecerit. tunc veritus. epantui fuit deferens in gallias
aufugit. Tunc diu renouans redire abnueret. anathematice notatus roma veniens
omni ecclefia dignitate priuata. pfbana indumeta fimul cu moribus affu-
mens. Sicut q arbitratu docio fecit molo accidisse. q eius coturatonis cofcius
et auctor fuerit. qua iohannes capius et in vincula coiectus est. hac itaqz conme-
lia motus formofus ad vrbe difcedens iuretrado affirmant feniugz poftera vl-
romi vel ad epant redierunt. At vero martinus pontifex iohannis fucceffor. boni-
fici poftera iuramento folui in patriam et pftina dignitate reftituit. vii ad po-
ntificatum ita multo post largitione pontus qua vix nate fiderentibus qdudam
affumitur. Qui ftatim iurto magiftratu. ecciam. b. petri principis apibus leui-
patur a exornant. Tandem pontificatus fui anno qnto. mense fexto morit. Ta-
cat tunc fedes diebus duobus.

Berit ad fexaginta annos gefa. adeo nude ferbit vt vtr parentu. patreque
pontifici illos nomina. et quot in pontificatu fuerunt. vel annis vel menfibus
vel diebus ponat. ceteros fcriptores et fi te gefis rebus. puincia vñ origine
habent. aliqua et aliqui vana et fupflua dicunt. pauca in ad romanu imperiu ro-
manofque pontifices ex fcriptoz audita et facies. anoz ad. lx. p quos dieci po-
ntifices vixerit altitule repetemus. Veru nefcio quo fano accidisse dicamus. vt
vna cu indultis impator fimul etia pontifici viuis et integritas defecit. q q
deni tefiga infelicitifima effe arbitramur. cu auctoritate Platonis tales foleant
effe reliqui cives. quales funt in republica principes. papie aut hij octo fequi-
tes pontifices dieci tpe fcederit. varifque cotentionibus agitati. Na ftephanus
ioannis facta cotumacia. formofum damnauit corpus eius mortuu. abferis du-
obus diebus iuram in tyberim pici mandauit. Rurfus theodoricus acta fte-
phani repobdas. formofus approbavit. Sequentes pauca luce digna faciantur.

Bonifacius fextus papa. nanque mifus. In temoznu formosi locum po-
ntifex creatur. Quam aut in pontificatu vixerit. magna conuoueria e. plus
em alij minus quida tempus huc afcribit. plures tñ affirmant pontifice huc di-
ebus tantum fer. et. in pontificatu vixiffe. hoc fauifit hiftorie in quib? nula
vel parua de hoc homine fit mentio. Adiens vo i bafilica petri fepelir.

Stephanus eius nominis fextus. patria romanus anagninus epifcopus
pontifex creatus. tanto o dio perfcutus est formosi nomen. vt ftatim ei
decreta abrogauerit. res gefas reliderit. Licet quidam ferbant ifm ftephanu
epifcopatum anagnie a formoso confecutum fuisse. Referuntque ftephanu iura-
rie defuiffe vt habito concilio corpus formosi e rurulo tractum pontificali
habitu fpoliatum. Indignusque fcculari. fepulture laicoz mandauerit. abfai-
fis tamen dexte eius duobus digitis vt premitfum est illis pontifici quibus i
consecratione facerdoes veniunt in tyberimque proiecis. q vt ipe dicebat con-
tra fuis facramenti forma et facerdotu repetiffet. quo a Joanne octauo iure fpo-
liatus fuerat. Magna fuit hoc cotrouerfia et peflimi exempli. cus poftera fere fpo-
liatus confuetudo fit. vt acta prioz pontificum fequentes aut infringere.
aut omno tollerent. Tandem pontificatus fui anno primo. mense tercio morit.
Sedes aut ex eius morte tribus diebus nū vacat.

Romanus papa ftephano furtogatus patria romanus. Qui non ambi-
uit. fed te moze petri pontificatum inijt. ftephani tam en pontificis decerta et
acta. ftatim improbat abrogatque. Porum nempe pontificus intentio atqz vix
rota in alterius no minus ac dignitatis extirpatione erat. Comemorare tamen bu-
ius pontificis nome libuit. qui in fede petri tercio pontificatus fui mēte temo-
ritur.

Theodorus fecundus papa. patria romanus. pontifex creatus. vefigia fe-
dinoloze fequitur. Nam et formosi acta relituit. et eius fccatores in pre-
cio habuit imperante adhuc in ytalja (vt quidam volunt) arnolpho. De illo p
per breuitatem temporis nulla habetur memoria. Is em Theodorus vigefti
no fin pontificatus die moritur.

Nomina. que est galloz regni pars. a nozmāis nigrine ad fide co-
uerfis illam calenibus no men affumpfit qui antem fuerit nozmāni in pre-
quidam fcribit haud conftat. Sunt tamen qui dicant eos et noruegia in gallia
defcendiffe. In nancz vna cum damis per galliam igne feroz cedachanes a
carolo multis prelijs attrit coacti funt fides xpi accipere. partemque gallicis illis
ad incolendum concessit. que vltra fequanā flumē est. et bodie nozmāia dicit.
Hactamen lege vt fingulis annis vetricgal francie regibus aliquot afferrent.
Nec vi fed benignitate eius leco illa obtiniffe videt. post Rofriedu regem
duces plura bella gefcrit.

Linea fummoz pontificu
formofus

Bonifacius fextus

Stephanus fextus

Romanus

Theodorus fecundus

Arnulphus septimus galley imperator. post caroli magni anno saluti
 conuincitimo nonagessimoprimo. in loci caroli tercii successit fuit. Is
 nepos eius. impator annis .12. Et cū esset germanie rex. et formosus pontifex
 a pſcānibus ministris ad ytaliam in sin turell cuocauit. Et primo qđem in gres
 si bergamo capta ambrosii eius comitem suspensio necauit. Indeqs romā pe
 rens formosum pontifex in pāstina dignitate restituit. a quo deinde coronat
 in franciā rediit. hic primo sumptis armis strenue magistros rebellauit. in
 te in normā dūcis. qui cū dānis alias dānis. p. .11. annos galiam inuēssime vastā
 uerant. adhuc rebellantes. magnis dādis pdomuit. Arnulphus postea to
 tam orientale franciā q̄ rheutoniā regnū dicebat. s. baioaria. s. uenā. saxoniam.
 iburgiam. s. siliā. r. lotboringiam. s. frāciam. et o ddo saxoniam dūcis filiū tenuit
 ut arnulphi auctoritate. Cēdebuldo filio teno cōiuge nato lotboringiam dūci
 mit. Et cō postea nimio successu clatus. ita cōtinuauit in omnes. tū vel maxime in
 ecclesiasticos factus ē. quē ferū pediculus uernis. quos sola caro humana gi
 gnat. ita totū inuāsisse corpus. ut nullo poterit medicamine adiuuari. qđ eo in
 fastidio r cruciatu vitam apud oting in baioaria amiserit. Eius sepulchrū monstrat i ceno bio sancti dēne
 rāmi. Ratisponē. Desijt aut in arnulpho gens francozū imperij romani cūmine decorari. ad aūmū arceit
 centesimū. postq̄ sedibus r cū multis curepe. pūncijs. tū ytalie faustissimis auspicijs carolus cēperat
 impire. Si quis uero eius ipis gestas res. r uinculū ytalie regimē. cū ad seraginta qui sequit
 annos cōparabit. pfecto intelliget. nulla uinqs temporā sibi uimūe magis fuisse cōtraria. ut quēdamodū afflictas
 laceratam. p omibus bonis sub exarchoz. a constanti nopolis nulloz tyrannide exhaustam ytaliam. Caroli r
 qđ oim eius successoz magnificētia bonitas liberalitatisq̄ erexit instaurauit. ita p eos ad seragina ānos
 ab adināi terq̄ sine ad iohannis duodecimi intū pontificatus dissidentes. inter se latini nomis pncipes.
 r inuicē barbari ac externi. tam pmodū ad dēsolatōem interinq̄ pduxerit. efficacisq̄ boz tēpōz ma
 lignitas. ut omis fere scriptoz diligentia cessauerit.

Bertha etas mundi. q̄ supiorib⁹ diebus innumera pene mann. sinibus egressa. nō prius i inhere scēs
 cepit. quā ad pſanguineos. yngaros. pānomas incolētes puenit. pualitq̄ ca inuincioz gens. r sal
 ctos humaniores. cōnuata cū nris p mīsa secula puerfanone. Et diuis pūmo bauiaros r postea ynga
 ros dictos patris expulit sedibus. tradiq̄ uidentis cū gēre. qñ nūc pūmū aduenit. cūcibus adhuc pame
 monb⁹. crudis carib⁹ r aliqñ hūanis uela solūa. Post paucoz itaq̄ ānos q̄ aduenierat Arnulpho apud
 frācos stēpbanū ut dūcūm⁹ qan pōficar⁹ tpe in ipatore creato. longobardi loca nūc longobardis dicta r
 colētes. sine qđ in pōdicte yngaroz gēns pfidio aduersus arnulphū impatore pauerint. huc ex reb⁹ ytalie i
 maximi aduocatus diffidū romanos pūfecerint. illis aduersari ac apte inuicari cēperūt. Romanisq̄ r ce
 tēri ytalii nullū ab ipatore nouo dissidijs regno frācie implicito auxiliū aduersus rebellos lōgobardos af
 fuit⁹ itelligētes. berē gariū foroniciem dūcē roma orū dū creat⁹ ipatore. Dūm iterum huc qđ ipi adueniēs
 sui pncipio dicti sunt yngari. pūa i germanos expeditōe relati. mlti mortalib⁹ vlt cōsis vlt capli. loca sacra
 atq̄ p hūa r spoliati. r ferro igniq̄ destruxerit. nec minore i gallijs. vlt reg pda vlt dīscioz dīuolūtōz cūcēte

Donastatū dignitaci r lūmāci

Bertha etas mundi. q̄ an lūodoren. epus in exponēdis scripturis diuinis r humanis
 doctissime clauit.

Deruo abbas

Rudolphus rex

Gaudinus cognomēto p
 aq̄uit ane dūc. r alucri
 nie omes. Quidē ēē tpi⁹. r
 fide puerfanōe morib⁹ religio
 oneq̄ atq̄ doctrina in pūcio
 maximo fuit. q̄ cū uirtū ptole
 careret. Cūniacēse monastē
 riū burgūdie in pūmo fundo
 magnificētissimis inchoa
 uit opib⁹. Et bersonē uirtū
 doctrinā eadem loco abba
 te pfect. maximis pūctibus
 r designatis. vnde monachi
 possent yuere.

Gaudinus pūa burgūdie ce
 dā cōmū clauissimū famo
 lia nat⁹ bis tpi⁹ ob scitātē
 r clauissimā doctrinā mirifi
 ce laudat.

Rudolph⁹ corona sibi r
 postea rex burgūdiōnū
 statuit. qđ regnū multo tem
 pore durauit.

Sundrolodus maguncē
 archiepūs a normānis
 wormacie martirysat.

Berta eras mūdi

Tommes novus papa, p̄ra romanus, post theodor pontifex creat⁹. formosi causam in integrum statim restituit, aduersante in agna p̄p̄i romani p̄te, quia ex re tanta seditio orta ē. vt pauli admodū ab iusto p̄elio abfuerit. Is aut rauentis p̄fecus, iij. et. lxx. ep̄oz habito co nocuim. et steph̄m res gestas improbat. et formosi acta restituit. diuiciis p̄p̄am a steph̄mo factum, qui censuit eos ite ordinandos esse, quos formosus ad sacros ordines afcuerat. hoc accidit. q̄ pontifices ip̄i a petri v̄stigijs discesserāt. nūi vel maxime, quia res publicas xp̄iani ignauos et desides p̄ncipes habebat quoz maxime intererat nauiculas petri silentibus eragitari, ne si gubernator aliqui respiceret, p̄m̄ capes ip̄os vt malos nautas e repu. cēgeret. Ioannes aut pontificatus sui aūo secundo. die. xv. moriens. nil de se digni memoria relinquit, nisi q̄ seditiones quasdam p̄pe extinctas reuocauit.

Benedictus quartus papa, p̄ra roman⁹. pontifex creatur, ob eius humanitatē et dementiā, qui maxima eius laude, tū maxime in tantis corruptis pontifici moribus vitā cōstanter et sine infamie nota perduxit. Vt nec quicq̄ ab ip̄o faciatū cōgrū habem⁹. q̄ magno p̄ laudari possit, acciderat ei illi etati q̄ om̄is p̄tus, tū in capite, q̄ in membris et boim ignauia cōsumpta fuerat. Nam vbi opibus lasciuit cepit ecclā versis custodiis a seueritate ad lasciuia. p̄p̄t hoc p̄m̄ta, a q̄bus ambitione scilicet petri sedes occupata ē potius q̄ possessa, hec tū b̄ndicti laus ē, q̄ in tam corruptis moribus graniter et cōstanter vitā ducens, pontificat⁹ sui anno. iij. m̄sc. iij. moris, vacat tū sedes dieb⁹ sex.

Leo quintus papa, cui⁹ patriam historici non ponūt, pontificatum aut adeptus, a christoforo eius familiari dominādi cupiditate alleco capis, et in vinculis cōstitutus, q̄ sine magna seditione, et multoz interitū fieri non ponit christoforus itaq̄ sedem occupat, et leonis in pontificatu die qui vidēs se bonore spoliatum et maxime a familiari cui multa cōtulerat beneficiis dolore animi paulo post perit, cui ab eo pontificiū honore spoliatus fuit, quē ip̄e, vt lupum domi aluerat, vt illud theocriti enunio li. pos. qui te comedant.

Cristoforus papa, cui⁹ patria et cognom̄entum ob ignobilitatem ignorat, Leone deiecto pontificatum malis artibus adeptus, male amisit. Septimo enim mense, dignitate ac merito quidem ciectus, monasticam vitam vniuersaliter fugiunt obire cogunt, in monasteria cū tanq̄ in insula clerici male de ecclēsia dei meriti relegant. Sergus autem eius successor postmodum cognita hominis iniquitate illum e monasterio traxit, et in custodia publica in vinculis cōiecit, nec multo post ad maiorem sui penam in arriori custodia eūre iunxit, vbi et tandem miserabiliter deiecit.

Apparitiō michaelis

Michaelis archangel⁹ apparitiō, atē hec temporis in apulia iuxta Sipontum vrbe in monte gargane facta fuit, in quo postea ob b̄m̄i memoriā opidum vna eius templo edificiq̄q̄ alioq̄ apparatū clarissimo conditum fuit, ad q̄ nūc vsq̄ totius xp̄iani orbis populi maximo concursu frequentare dicuntur.

Est hec quoq̄ tēpora ignee facies in celo et stellę micantes discurrentesq̄ p̄ter consuetudinē visę sunt, Unde non ita multo post vngari ytaliam egressi ingressi, multas vicissim intulere acceptereq̄ clades, Cometaq̄ solito rutilantior apparuit, Et secuta est nimia inundatio a qua p̄cipue in saxonia.

Sergus eius nemis tertius papa, natione ro. p̄be benedicto pontificatum sūiens, basilicam lateranensem, que tūm corruerat restituit, hic itaq̄ diabolus existens formosi factionē ne pontificatū cōsequerē plurimū piscatus fuit, et p̄pter a formoso reprobat⁹ fuit. Is ip̄e suscepto pontificatu i galliā p̄fecit, Ioh̄an̄i ḡa et amiciā filius in ytalā rediit. Et christoforum monachum papam inuicem capiens in vinculis reuincit, formosa acta ita improbat, vt tenio ad sacros ordines eos admittere necesse fuerit, quos formosus antea sacrootali ordine dignos censuerat, et in vltione sine iniurie, eius cadaver et sepulchro traciū, capiti supplicio, ac si viueret affecit, corpusq̄ ip̄m in tyberim p̄p̄i misit, tanq̄ sepultura et honore humano indignū, seruū piscatores corpus ip̄sum inter piscandū regnum, ad basilicā petri deuulsi, atq̄ dū fumus celebrat sedōm ymagines que templo locare crant, corpus ip̄m veneratis fuisse, Sergus autē his artibus vitā ducens, septimo pontificat⁹ sui aūo. m̄sc. iij. die. xvj. moris.

Linea summorū pontificū
Ioannes vniuers

Benedictus quartus

Leo quintus

Christoforus

Sergus quartus

Ludouicus eius nominis tertius. amolphus imperatoris filius. pater successit
anno salutis. 905. regnauit autem annis. 10. Confuso autem castente imperio
minimè ad coronam impii puenire potuit. què in franci in rege fracoꝝ germanoꝝ
ruiꝝ gentes in titulo impii subrogauit. Et ioppido forebe rex grece. vꝝꝝ cen
tebuldo in principis lotharingie aduenfabatur resistenti faceret. ad regnum
notus belgie vocatur. quo coperto cendebuldo lotharingia ferro ignis de
uastabat. tandem committit? fecitano gerardo et manfred o in bello occidit. Anno
aut ab incantatione bisi. deccep. Ludouicus filius bosonis. p uincie romane et
burgundie regis filius p tauinos ytaliam ingressus. Et sic totius ytalie regno
p suo arbitrio potest dimissio nulle. perona cu paucis se contulit. vbi a quibus
dani traditione capitis reuocato berengario oculis priuatus. Inde berengarius
regni ytalie cu imperio accepit. ludouicus aut rex germanie et apud fracos ger
manolus imperator sine hereditibus mortuus. in quo et fratre cendebuldo carolo
ru genalogia finiebatur sic dicant. ac sic imperii qd annis centu et decem caroli
magni progenies possederat. tenuit ad longobardos transierat. ludouico autè de
functo. otto duraxoni ab omnibus pens. Is princeps clarissimus sentio gra
tis regni recusabat.

Conradus primus. filius conradi. què comes albertus occiderat. consilio
p dicit dncas ottonis. q regni acceperunt. cõsensu omni francos rex cre
atur. anno dñi. dcccxi. què aliq ponit nonisimū omni caruloꝝ. hic ad coronā
imperij nō puenit. et cū in ytaliam nō impauerat. ytalie cū inter impatores nō nu
merant. impauit tū apud gallos et germanos. annis septē. anno regni ei? pmo
hungari ad depopulandā terrā turris effusi. a fucis et baioariis iuxta rēbus
sternuntur. post dur baioarios amulphus corado regi contrarius cū vꝝꝝ ac si
lis ad hungaros diuertit. vbi vꝝꝝ ad obitū comadi pmauit. corodus aut mor
tuo anno regni sui septimo corā regni sui principibus beinricū ottonis sa
romie dncas filium dei genauit regni successorem.

Duraxius primus duraxone ottonis dncas filius in francia orientali re
gnauit et anno domini. dcccxi. in germania imperium assūmes impauit
annis. 18. occidentale franciam. cum carolo rege parisijs regente. beinric? au
tem per pontificē coronatus nō fuerat. fuit aut in coherendis vꝝꝝ uariis atq
boldemis vir gloriosissimus. quos ingressos violenter saxoni incedibili ce
te prostrant. hic beinricus humilis vocitatus vꝝꝝzem habuit maribildm. q il
lustrissima mariona mire suauitatis et gratie ac mansuetudinis mulier. omnes
aliq virtutū splendore illustrata fuit. de qua nōnulli celeberrimi scriptores mi
ra sci ptere. què sua virtute saxoni famulā plurimū exaltant. et quā genuit ot
tonem magnū. et beinricū ducem baioarie. Foror aut huius beinrici. baba ge
nuit albertum comitem de quibus in sequentibus hystorie ponuntur. beinric?
quoqꝝ sacram linceam mirandū operis et clavis xpi ibi crucifixi sanctificatam
a rudolpho rege burgundie munis extorsit. additis numeribus et parte prouin
cie suenoriū. Et hanc ad insignie et turamē imperij posteris reliquit. Eam tamē aliq a bolone rege prouincie
fuisse translatā. anno regni beinrici. xv. otto filius eius vꝝꝝzem ducat filiam eduardi regis anglorū. Tādē
dum ad obtinendū imperij coronā romā pergeret. diem vltimū clausit is licet in vincendis munias glo
riosus existeret. tamen pacificus. non effugatus ab ytaliam transiis benedictūdem non accepit imperialē.
Relicto filio ottonis primo. qui factus est imperator.

Conradus duraxius albertus nobilissimus comes fracoꝝ ottonis saxoni dncis et filia ne
benberg bello inuadit. Et vꝝꝝ se posse pfecte dubitaret. hartonis archiepi magnūmi dolo. ad impato
rem ducem comite plenit. q dñi? a descriptione ciuitat. habebereqꝝ infra lati? patebit. Et ei? sanguine
albertus comes ba
benbergensis

fuit origie transisse albertum. qui postea marchiam
orientale olim pannoniā fugioꝝ. nūc austriā beatam.
ab hungaris ceptas romano impio adiacisse tradit.
Duo magnūmi archiepiscopus. qui successit
Gunderoldo a noxiāis occiso. Is cum comi
tem albertum de babenberg dolose tradidit occiden
do. postea rex corodus cū in ducem saxoniē beinricū
solicitaris. ob potētiam eius sibi suspectā. ad qd cū iꝝ
torqꝝ auctā archieps fabricasset. dolo p dito frustratus est.
Et post trānū morbo vel languore et vꝝꝝ aliq seruū fili
um sicut interit. et a demonibus raptus. In pꝝꝝ
ignis in monte sicilie pꝝꝝat. dicente voce in ae
re. Sic peccata lues. sicqꝝ tuendo rꝝꝝ:

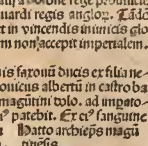
Ludouicus tertius

Conradus primus

beinricus primus

Bexta etas mūdi

Babenberga predara ciuitas franconie, quā Radiantia flumius (vernacula lingua rediit dictus) di-
 uidit. In bono ac feraci loco sita. Is flumius nō longe a Muenberga pegnicio amne exonerat sicut
 q̄ babenbergensib⁹ oblectamentū variū ac vilitatē ob nauigia plurimū accomoda. deinde in mogunū
 descendēs q̄ nō paucas franconie plabib⁹ vrbes, supra ciuitatē in edito mōte artē naturā & arte munita. Zu
 nothus princeps saxonie suis t̄pibus dānit, cui⁹ filio otto, genuit heinricū humilē prinū, romanotūq̄ re
 gem q̄ germanie p̄fuit. Et filia babam, a qua hec ciuitas babenbergarū vocat⁹. Quāq̄ nōnulli mōte pa
 nomia appellat. Hec babā comitissa babenberge, duos genuit filios Reynoldū, quē coradus dux fracie
 occidit, non gentesimo ⁊ sexto salutis aīo. Et albertū nobilissimū francoꝝ comite, p̄scripti ottonis saxonie
 ac thuringie ex filia babā neporē q̄ coradū fratrem ludouici regis romanorū ob necē fratris vita priuauit.
 Quobrem in arcē vrbis se cōmit. Et aliquidū regis obsidionē p̄tulit, difficilis expugnatio loci vireba
 tur. Ob quā rem ad tolōs recursum ē. Hatto ep̄s magister minister secleris inuentus ē. Qui p̄fec⁹ ad
 albertū litis arbitriū se dicit. Rogantq̄ albertū, vt ad impatorē in castra descendat, q̄ vel pace et daret,
 vel in arcē reduceret incolūmē. credidit albertus, accepta iniuriā religionē. Albertus autē comes deinde
 recepta fide ⁊ p̄missione battonis archiep̄i, cū eo egens a castris suis. Qui autē arcē egressi sūt hatto vertor
 inquit, ne diu apud impatorē morari oporteat. **Qui?** fortassis cōsiliū erit, prius sumpsisse abū. Lauda
 uit albertus verba p̄sulis. Et in castellū rediens, battoni p̄uadiū dedit, nulla alia securitate ab ep̄o req̄sita
 quo sumpto ad impatorē cū eo preit, vbi mor capē, ⁊ capitali sentētia dānat. cōdenūat⁹ monēt archiep̄i
 p̄sopii de facta securitatis sue p̄missione. Redit parē religiosus ep̄s, se fidei et p̄missioni satisfecisse, ip̄m
 q̄ castris egressum, incolūmē sēt in castris suis redurisse. Et ad p̄uadiū introuit, bis reducere nō p̄misi
 se. Infelix albert⁹ gladio obrūt⁹ ē. **Quel?** romani q̄ pari fraude vti vni⁹ ex captiuis ab hātibale roma
 nissis, vincitū misere, p̄dā q̄ albert⁹ hūit ip̄io postea cesset, otto vō. iij. ip̄ator p̄dā p̄terq̄ duo hein
 rico tradidit vt in p̄uilegio eius scribitur. Nouerint oēs xpi fideles qualiter nos obintēnēm dulcissimē

Betta etas mundi Folium CLXXV

Remittas nostre ad elbe de caro nepoti nostro baio arioz duci heinnico quoddam nris nostri prediū. amita
te videlicet habeburg notatam. cū oibz ad hāc respiciētibz. et nra imperiali potētia i ppetue vltis ppetuē
coēssim⁹. firmittēqz donauim⁹. Et. Eam urbē deinde heinnicus impator sanct⁹ plurimū etozauit. Ecce
sū ac aulā epālem celesterrimā in ea fundauit. cū sūa conthozali sancta ymēkunogūda. Nā nil in vita p
petuū serūt. qd ad bonorē dei puenire fecerit. q post mortē in eadē basilica summa ac regali. multis mira
culis claret. ibiqz berengari⁹ sepultus ē. q regnū ytalie vsurpauit. Et ab ottone primo cap⁹ in germanias
ductus. illic exulans obiit. Quamqz hec ciuitas edificijs publicis ac sacris edibz ppulchris. habz et san
ctis octo vltis loca epm apli cū pāmerant. cū vltis duu geozij. credūt quoz dnas efer ydrys ibi esse.
in quibus vint et aqua factū. a domino saluatore. euangelistaz tradit hystoria. Et gladiū aui quo petrus
malcho aunculū amputauit. Tandem pō vrbis ac desāptionē gottefridus viterbiensis elegans hystorie.
dijs sequentibus cedit.

Sanctus flumens vulgo radiantia dicens
Thonica nra fontis. pānceqz vagādo relic⁹
ad montis pauonis. vrbis amena colit
Thonie vulgato mons habeburg vocatur
flumine crassatur. viciniaz terra rigatur
pōntis supstat⁹. angit vtrūqz latus
Vrbis laudāda nra i mōtē sba erat ab imis
Indecqz solum fit turbus in situ pāmis
ad montis ib vrbē tū culmina denis habet
Agmine muroz series sancta domoz
Et clusis laas. amputat fit demoz.
Et ecclesie forma. mōtis caput angit et ornāt
Thonis pauonis bz colles sibi collaterales
Tres qū cōstet. vrbis quoqz principales

Ipe nris med⁹. seminet abqz part
Pulchor illoz loca maxima dat monacoz
Lupulqz multoz reliqt dant canonicoz
Quarta p flumē sba vtrūqz forum
In crucis qz modū. posuit sibi pauo colonū
Stat medius petr⁹. stephan⁹ sibi dexter b⁹
Hortice itaz iacobus. lena michael retinet
Fertqz secus flumē. vii go maria deus
Celsus heinnici sancti cognomine claudt
Hec et mator milita fūte bona
Emus et ossa dona sunt ad miracula prona
Hoc opus hec dona sua pūlit alma corona
Ipe vocat hystoria pauo beate vale.

Berta etas mundi

Anastasi? teret? papa. p̄ia roman? sergio p̄ntia surrogat? p̄ntificatum inijt. Quo landulphus beneciant? p̄ntes graui p̄elio in apulia cū gre-
cis decertauit et vicit. Sic vii bon? modeste et integre in p̄ntificatu vixit. nec in
se q̄quis habuit. q̄ reprehendi possit. quē p̄ntificē hac vna i re laudare possunt?
q̄ neminē cor. q̄ an se in p̄ntificatu fure ignominia aliq̄ notauerit vel maledi-
cenna p̄secutus sit. a q̄ cū nil memoria dignū gestū sit. secūdo anno p̄ntificat?
sui moritur. Et in basilica petri sepelitur.

Lando papa p̄ia roman? anastasio succēssit. hui? aut vita ita obscura fuit
vt etā sint q̄ cū inter p̄ntifices nō numerēt. maxime vincentius histori-
cus. aliter martin? scntit. et godesfridus q̄ scribit. Landū autem suā interposui-
isse. q̄ minus berēgan? et rudolphus comit? guidonis fili?. inter se decertaret.
Lando aut sexto p̄ntificat? sui mense. die. xxi. moriens. in basilica petri sepelitur.
Ordo clunaciensis s̄b regula diui b̄dicti incepit

Ordo p̄m? p̄t clunacē

historia de sancto Marino edidit. Ubi et paulo post
in domino sanctissime quiescit.

hū vocat. q̄ plus calamitans q̄ farraceni ytalici uulere. Joannes aut seditione
militaria milib? guidonis comit? captus. et i vincula pietatis. ceruicali in os
pictio necat. p̄ntificat? sui āno. xii. mēse secūdo. die tercio. Eius loci alter io-
annes subrogat? vix q̄ vt sedē occupauerat. Et loco statim deiectus cōnumera-
ri inter p̄ntifices non meruit.

Leo sext? p̄ia roman? legitimis suffragiis p̄ntificē creatus. vir vtiq̄ bo-
nus. q̄ nil tyrānici i vita p̄ se tulit iuegre et modeste vitā dūces ac rei diu-
ne p̄siciens. renouare aues ad p̄cordiā tenentate p̄p? p̄ntifici adhuc tumultu
antes. cōponereres ytalice. pacare externū hostē. ppulsa barbaros a ceruici-
bus ytalice conatus ē. Sed dū in hīs opib? laudabilib? v̄saret. septimo mē-
se. die q̄mdecimo p̄ntificatus sui morit. sepeliturq̄ ad sanctū petrū.

Stephan? ei? nois septim? p̄ia roman? eo tpe p̄ntificatum inijt q̄ hūgar-
i rēgentē clare supant fuit. ei? āt vita inasuetudis et religiōis plena fuit. q̄ secūdo
p̄ntificat? sui āno. mēse vno. die. xii. morit. Inq̄. b. petri basilica sepelitur.

Zima summor? pontificū
Anastasius iuuenis

Lando

Joannes decimus

Leo sextus

Stephanus septimus

Berengarius eius nominis primus, fororū suarū dux, roma orūndus ex longobardoz regum stirpe pgenitus, et in bellicis artibus prudētissim⁹, ludonico predicto supeto, primus in ytalica imperiū sibi vendicauit, ingratūq; amicus, et romani enī et ceteri ytalī nollū ab impatore dissidijs regni francie impleto, auxiliū aduersus rebelles longobardos affuturū intelligentes, berengarii ducem fororū suarū arcarunt impatorem, nec tamē ad eo in creatioe illa fuerunt cōcordes, quin guidonem spoletanū ducem aliū regem ytalie declarauerunt. In ytalica vō creati principes noni, inter se dissidentes, aliquot commissis plijs cōcurrerūt, pmi sē in cōgressibus guidō berengariū in eodē modis affectat. At berengarius vir magnanimitas acriter militans sciētissimus breui supior euasit vt guidonē in eūne autastibus q̄s tenebat, in sūdoz ducatu spoletano se opoz tuēt cōnuincere. Inde facili dō ambrosio alio bergomensi consiti. Quibus libans et interfecit berengarius in vniū copijs suis cōnuincis, cū romanis etiam bellum gessit, qd quidam landonis pape prudentia cito sedatum fuit. Guidone aut mortuo, lambertum filiū illi in regno succēssisse certū est, cum quo plurimas pccrationes habuit, a quo (vt nōnulli affirmant) postq; ab vngaris cū quatuordecim armatoz nūlbus apud foriūvū fugatus fuerat, apud veronā supar⁹ est. Berengarius imperij sui vices nomēq; ad eam ytalie ptem q̄ nūc longobardis ad alpes vsq; obinebat, aduaga cū tum erat inter ytalos germanos et frācos de possessione imperij cōturbato. Uti et grauissimā bella orta sunt, nec extincta sine multoz intentu, omnesq; pncipiaz calamitate, annitebantur tamen romani ytalicos imperij nomen in puincia retinere, serunt igit berengariū a lanone potēte fuisse correatum.

Dugo arclantensis comes post berengariū impauit in ytalica annis, x. hunc elegerūt ytalī contra rudolphū burgundū q̄ berengariū imperio priuauerat cui cedens abiq; contentione rudolphus in burgundia se recepit. Dixit vō vt debuit hugo ytalie regno potius rodolphū regio exemplo admonitus suspetam corā qui bus vocatus fuerat fidem, et dato samplēmi euidm ex duobus suis exeratīs negocio, illos quā fieret principio ignorātes in exiliū egit. Nec tamen hugonē regem, suo satis mirata est prudentia, q̄ amoldus baiuaroz dux a facinorosis epulibus, alijsq; cōm potētibz ytalīs suis aduersus eū in ytaliam cū parantissimā exercitu venit, quē veronenses pmi regem ytalie appellauit in tra mēta acceperūt, vbi pambusq; iunius ē decertatum. Uicq; hugo et veronensibus reiectis in racherū epm suū rebellionis culpam depcantiū peperat, epus papiam in exiliū est actus tandem hugo cum parasset in iunias stephani pontificis maletari elata, in ipso apparatu moritur.

Berengarius scūdus post vgonē vel vt aliq volūt post berengariū primus accepto imperio impauit in ytalica annis, 7. Illic itaq; cū cūsalpinā galliam tantūmō pderet, iter bungaris dedit, vt tu etruū am trent, euertis vrbibus ingentem pēam alporarunt, pter idq; tēpus post pacatos vngaros imperiū ytalie, vt restitueret admittente berengario tyranni quibus formidolosa erat ē potētia perniciosos ytalie machinationibus resisteri pererēt. Rudolpho burgundionū rege suasionibus pollicitationibzq; in ytaliam accessit, qui peritorum hoim ytalie magnatū potius q; exercitus sui vrbibus fretus, berengario pulso in illius quondam imperij pte ytalie tribus annis regnauit, nec tamē diutardauit vltio, quē bonos eaz regionū eque ac pidos affixit. Et cū vngaris ad quos berengarius cōsigit, saluoz duce in ytaliam venientes, Et omnia q̄ que inuicēbant valantes, papiam obfecerunt et vt captam ferro et igni absumerent sunt admissi. Tandem berengario secūdo quem ytalica pulsum ad bungaros cōfugisse dērimus, apud illos, vel vt aliq habent scriptores apud baiuaroz vira functo, berengarius tertius in ytaliam venit.

Berengarius tertius pmi berengarij ex filia nepos, in ytaliam veniens, anno salutis norūgētesimo trigēsimōquinto imperio potuit, quem vō et quantū adduxerit exercitū, aut eius genis ope adolefcens etatē sit reditus nullus scribit. Sed apud multos constare videmus ipū stephani septimū pontificis etis epibus ytaliam ingressū esse. Sed interea saraceni ad garganiū sedentes apud calabriq; noua ex cursione et afflictio, beneuēti vrbem obfident spoliataq; incendunt. Quibus ultra progredi vt romāos inuaderent fines paratibz romani pontificis iōannis decimū suāsonibus impulsūq; adducti guidones comitē cōbortis vū tumultuano telectu coactis persequunt. Is in barbaros ducens furcites repressit, berengariū q; imperiū quieteq; in ytaliam reintegrare cupies, pacē federatq; cū hugaris firmavit, hugaricq; rabiā q; in ytalos tot p annos afflicti fuerat in externos vsq; alemāniā tenuo pplare ac vastare cepērunt, ferunt aliq hunc berengarium annis octo regnasse. Licet aliq ea aliq; de quarto berengario similia scribant.

Reges ytalie Berengarius primus

Berengarius secundus

Berengarius tertius

Berengarius quartus

Anno mūdi. 6133. Anno xpi. 934.

Ioannes yudecanus papa p̄ia romanus: eo tempore pontificatū inie-
it quo sanguinis fons genue largissime effluxit: future magne calamitatis
indicans. Nani & gentia a saracenis ex affrica venientibus tum capis ac bimpis
Et vngari ytaliam ingressi longe oia a late populati sunt. Ioannes aut pontifi-
catus sui anno quarto. mense decimo. die. xv. morit. vacat tū sedes dies. xij.

Leo septimus papa. natione romanus. vgone & lothario in ytaliam inpan-
tibus post iohanne pontificatū adeptus nil dignū memoria gessit. q̄ ponti-
ficatū assumpto. cū remissus esset. pontificatus sui anno tercio. die decimo mo-
ritur. Et in basilica petri sepelitur. vacat tum sedes dies tres.

Ioannes vnde decimo pontifice. anno nongentesimo tricesimo quinto. fra-
centi affricam incolentes vt iam finissimū est. ingenti ducta classe oia oem
et tunc maritimā populati sunt. & genus circiacti. vrbēq̄ graui obfidiōe p̄ssam
ceperūt. iū qua maxima vbi sunt fenicia. vrbe ei spoliata. Et ijs qui arma ad de-
fensionem inducant. primo impetu celsi. omnes pariter puberes masculos cū
facta p̄da a vmbus impositos abduxerūt. Quidā tñ sēbunt impuberes ge-
nuerunt ex affrica in partem breui reductos fuisse.

Quam creatus est pontifex leo septimus. ad eius anni tēmi tēpora quibet
quis scribit beiniciū germanie regem ac impatorem: de quo supra finis-
simū obijisse. Cui sit in regno imp̄gēs titulo suffectus otto filius mathilde fero-
nie regis filia de quo in sequentibus menio fiet.

Stephanus octauus papa natione germanus. post leonem pontificatum
succeperit. Cui pontificatū suscepit ita a romanis seditionibus vexat
est. vt nil memoria dignū ab eo geri potuerit. immo vero (vt Martinus refert)
in tanta seditione mutatus. rursus aliquādiu. vitam duxit. Cum ob imbonē
sta vulnere prodire in publicum crebesceret. Parabat quidem rex hugo tantā
inimiciā viciat. s̄ in ipso apparatu moritur. Cui quidem lotharius filius in re-
gno succedens. hac de re nullam mentionem fecit. vel q̄ populi romani amicus
esset vel q̄ breui regnauit. biennio em̄ post mortem patris sup̄iuit. Step̄a-
nus po pontificatus sui anno tercio. mense quarto. diebus. xj. moritur. vacat
tum sedes diebus decem.

S. Euprems

Bepertus quos alij Egibertū appellant. lotha-
ringie. p̄mice nobilis princeps. vir sanctita-
te & ceteris virtutibus insignis b̄idem temporibus
ob clara miracula sanctis ascribitur. Qui inter cetera
sue virtutis opa dū viueret gemalutense cenobium
in francia p̄p̄is impensis. magnificētissimis op̄i-
bus breui extruxit.

Sanguinis quoq̄ fons hoc anno vt premissum
est historici testantibus in genua vrbe mariti-
ma in loco vbi dicitur fontanella. p̄ diem inte gram
largissime effluxit. qui & future calamitatis vrbis ci-
uibus demonstrant. vt de saracenis ex affrica solu-
tes genūam vsq̄ peruenērūt iam dictum est.

Martinus tercius papa. p̄ia romanus. Vir quidem mansuetissimus qui
placabilitatem & mansuetudinem step̄ani septimi imitatus est. pontifi-
catum em̄ adeptus. bella omittens. religione sese totum addixit. templa vici-
tate collapsa instaurans. pauperes elemosinis pascens. Nō caruit tamē huius
temporibus europa ip̄a bellica rabie. Nam cum otto annitteretur ytaliam ingre-
di. aduocante lothario magne cedēs vrbisq̄ cōmissē sunt. adhortāte tamē eos
martino pontifice. vt ab armis discederent. cum vbiq̄ fame & penuria rex oim
laboraretur. Tercio autē pontificatus sui anno. mense sexto. die. x. morit. & in
basilica petri sepelitur. sedes vacat dies duodecim.

Agapitus secundus papa. natione romanus. ardente tumultu bellico ytal-
lia pontifex creatur. homo sane magnanimus. qui ottonem germanie rei-
genti contra berengarium impatorem. cognita eius superbia vocauit. Cui ope
inter hunc pontificem & ip̄m berengarium qui omnia sibi contra ius fāscendū
cabat lites compositae sunt. fuerat hic vir valde innocens. & resp̄blice xp̄iane
amator precipuus. Qui pontificatus sui anno nono. mense septimo. die decio
moritur. Eo fere tempore quo oddo cluniacē. monasterij abbas in tomiño q̄-
cunt. Et in basilica beati petri sepelitur.

Linea lummor
pontificum

Joannes yudecanus

Leo septimus

Stephanus octauus

Martinus tercius

Agapitus secundus

Lotharius 2° nois scāduſ hugonis p̄dicit fide⁹. p̄re defuncto inſignū ſuſcepit impauit annis. 2. Berengarius em̄ tertius in agnis extenoz additus copijs i ytalīa reuerſus. ad p̄mā cuius aduentantis ſamā rebelles in vgonē annū. multos i ytalīe regionibus ſunt offeſi. Is cū quidiſſe vgo qđ viribus nequiffet. p̄ſilio p̄uocare perrent. Adūſ nāq; ad hoſtē iā aduentante ozatoribus cū eo hīs conſtituit ſedibus. vt ſe ytalīa diſcedente lotharius filius i berengarius ytalīe reges equo iure oīa adminiſtrarent. Eūq; ſocios alīquot annis ſolo nomine cōſortū. quod berengarius acri vir ingenio lothariū ſp̄ciuit. qđ apud papā cū vixit alundā nobili ac ſerociſſima muliere. Cuius totis ſure cū ciuitate i mutra oppida obrinebat ſe grātes iniuriā diſſimulant. Vgo incrim poſt paz qđ arelatum redierat diem obiit. Lotharius aut̄ romanorū amicus p̄ra onone beinici filii dēllū duriffimū ſuſcepit. qz cū orto romā ingredi aut̄ tereſ. hic eidem aduerſari cepit. p quo maxime cedēs hinc inde cōmiſſe ſunt. Scāduſ tūc elapſus erat annis regni berengarij tereſ. qno in tpe lotharius ſolo noie rex ſato eſt ſumctus. Et berengarius alundam. ne aliaſ nuberet p̄monij ſui dominus. Et ytalīe regnū p̄ dōis occaſionem in aſiſino. publice apud papā carceri mancipauit. Eo aut̄ mortuo tōm nupit.

Rudolphus 4° apud veronā berengariū ſignauit. quē ſerūt poſtea imb⁹ annis in p̄ſio ponit eſſe vt p̄miſſum eſt. Is rudolphus burgūdie dux. qđ ſu p̄rioribus diebus hugoni ardentis comiti in ytalīa ceſſerat poſtea francoz rex factus regnauit annis. 2.

Quid tpe berengarij imitatoris aut lotharij regis nomē auctoritas vel potentia effecit? z an tres vel quatuor berengarij extiterint. vt ignoreſ facit ſcriptoz anditas. Hic cū obſcure de berengarijs mentio fiat null⁹ mirabit. qđ vñ cenſij b̄duacenis. fratris marini polemicaſenſis archiepi. Gicardi crononeſis cepi. neard⁹ z guibclmū monachoz. goſtredi viterbienſis. z fratris polonia de lūca chronoz libz olegent. Ne em̄ om̄es eoz hac in re crotroz qđ longus eſt reſcenſamus. quā alij qđ dicūt p̄mū berengariū qđ uoz. t ſecūdu. 2°. annis au perum tenuiſſe. tēpa lotharij z tereſ berengarij ad. xij. annos p̄otit abūt. vt quoz ipos imitatoris latinos cū regibus z tyrānis interſectis. p̄ ānos duos de triginta tantū iō i ytalīa fuiſſe vltimus dictoz ſcriptoz lucieſis affirmet. Quā qđ ſignat pauci dictoz imitator regū z tyrānoz tēpora diſtinguere poſſint. Id certum habemus a berengarij p̄mū initio imp̄io tēpora diſtinguere poſſint. Id certum legitūmū imp̄atoris coruocationem a ioāne duodecimo p̄oſice romano factam. annos ad quinquaginta interceſſiſſe. Et ipm̄ orthonē berengariū in iōbardiā primo regnare p̄miſſum. poſtea in calio egiſſe.

Berengarius quartus quē alij p̄ tereſio ponūt. mortuo lothario imp̄ator imp̄io ponūt. z cum alberto filio imp̄erant ānis. xj. Vir certe digniſſimus. z acri animo z induſtria celebris. Qui cum apud vngaros exul a patria militaret audiens beinici d̄uani ducem hungaros ſuſaſſe. Is em̄ a quilegia capta. cum ſorte tunc hūgari ytalīam inuadere diſpoſiti inſinopolim aduenēti. q ubus ſeſe oppoſuit beinicus. z cōmiſſo bis p̄lio hūgari accepta primo z iterū clade repulſi in hungariā rediūt. Inde om̄s ytalīe p̄tē diſſimā que a quilegia papā qđ intercedit exauſione populatus eſt. Berengarius repente ſtationibus exercitū papā p̄perare cepit. Qđ cum habuiſſet exploratum beinicius. exercitum apud papam nauiſus impoſitum tēduxit in padū. Inde continuato ex eo loco itinere intra aſinā ſe recepit. Poſtea berengarius vniuerſam ytalīam obrinuit. z imp̄atoris nomen ſibi indidit z albertum ſiliū ytalīe regem inuicauit. Cūq; nimis oneribus z vecigalibus ytalos premere cepit. Et alundā lotharij vxorem in Gardā veronenſis agri cum ſola anella carceri mancipaſſet. om̄is ſibi contra ſus vendicare. ytalī p̄ agapitū obonē regem in ytalīa vocat. qui eos in regno ytalīe tēcturauit. z alundā m vxorem duxit.

Albertus berengarij filius apud ranenā conſtitutus venetos meretatores multos affecit in cōmodis comaceniſſū em̄ nauigio quod illi baūd quāq; tenuit tunc habebat in fretis. mare illud latrocinij ſe nebat inſeſſim. Id cum venet diuitius parū nec poſſent nec vellent. nauigio multumarie cōtracto. in comadiū ducto oppido primo imp̄em capium cum oppidanorū nauibus incendenē capros nūtem oppida nos et inſtrumentis ne vltra in p̄edam cuiuſq; aduerſum ſe obediēt aſtrictos diuulerūt illos. Orbo tēinde contra berengarium in ytaliam deſcendit quem tandem poſt magnas cedēs victum in poteſtatem accepit. Et ſtatim alterum in conſtantinopolim. alterum in germaniam exilio relegauit. vbi tēnū ambo vitam finierunt.

Beretas mundi

Anno mundi. 6133. Anno xpi. 954.

Tamnes duodecim papa romanus. de via lata. prius Alberici potentia
francus. pontificatum occupat. Octavianus is qdam primo vocabatur. Al-
berticus enim qdam romanus cuius potentissimus per factionem cum magnanimo iu-
tanti. pps vni clero et populo illatam suam octavianum creati pontificis obitum
Qui iohannes quoddecimus appellatur. Is vna nedi pontifici. s. cuiusq; pri-
uato turpem in pontificatu duxit. Quippe qd per venationis (cum se totum de-
dit. leuitate. multosq; palii habuit coquinas. Erant tñ romæ duo consules et
nobilitate quorundam. qd ad venisti cõsultus exemplar summe rex fessent. Et
psecutus ite n ex nobilitate creatus populo ino dicebat. Ex plebe aut creati singu-
lis annis. xij. qbus de carcomib; erat appellatio. senar. vice consilij deliberati-
onibus obinebat. Parebant vñ romanis a qbus nigratis annuos accipie-
bant oēs vrbes et oppida vicina ciuitate intra vrbeuentam rudertinūq; agros
in vrbe vergentis. Et quicqd a neapoli et a maris reatinisq; ad vrbe pertinet
vltiora prius greci. prius sarraceni occupauerat. Octavianus itaq; potentia i sa-
tis libera ciuitate fretus. pontifici munus humanis suis nequaquā conueniens si-
bi desumit. De qdam indiguitate moti duo cardinales literis oratione obse-
derant. vt clerici pps romani et manibus bericari iohannisq; duodecimi ven-
dicare coneretur. aliter xpiani fidem cum imperio periretur. Quorū iohannes vter-
q; noie. diaconus vterq; dignitate. et ordine erat. Similesq; istas ad orationem
multi vtriusq; et potentes domi nobiles tederūt. Interim dñi otto expecta-
ref se p iudices parafacta. Iohannes duodecim i sacrida et erat impotens
excedit. Et cardinales diaconos nalo vñ. manu alex munit. hāc ebrem
otto in ytalā mouens vrbe ingrediēs a iohanne bono uiscentissime suscipitur.
coronaturq; vt qdam tradit. accepto germanie paunomeq; titulo. Tranlato
tñ primū ad germos impio. alijs a leone hoc factū existimāt. Cõposito aliqñ
tali statu ciuitatis cum iohanne secete collocat. cū a flagitijs reuerens. ad ven-
tem cohortabatur. Tñ cū nequaquā moueri et sciretā vñs eum coneretur. ad mu-
ras conuerfus. Is iudicis reformidās in filius more fere aliquādiu tedituit.
Interim post paucos q; redierat menses obiit. Et vt multi habent scriptores
in adulterio deprehensus. pontificatus sui anno nono. mense tercio. die qñto
Eius vñ in morte sedes dies. 12. vacat.

Benedictus quintus papa. patria romanus. ex diacono in seditione pñi
fuerat. Cū prius otto leone cleatū cõstitisset. petrus tñ bñdictū in petri aplo
fede. p romano pontifice locauerat. Ea cū intellexisset otto non vltra vñs cõ-
minati omnib; agendū ratus. primū omni agi et ditionis romanor; ciuita-
tes. et oppida pleraq; capi diripi ac magna expte passari curauit. Romā etnā
de adeo dura pressit obsidione. vt modū furoris p eam tempestates triginta
aureis venū datū fuerat. tanisq; coangustatos nalis romanos benedicti ot-
toni tederunt. et leone acceperunt. Ecomit a romanor; protemia. otto in germa-
niā reuerfus benedictum apud hauburgā relegauit. vbi post paucos menses
vita est finitus. Vñt aut in pontificatu mensibus sex dies quintus. Sedes de-
inde diebus viginti vacauit.

Leo octauus papa. cuius et latronensis ecclie pñoscentarius a clero poplo
et romana pulso iohanne pñiser creatus an bñdictū. quē otto in fere pe-
rit pfirmavit. q; cū fures romani et passione obbeccati ecessent. agentē impe-
ratorē spoliū adijisset Otto coos vt armis pñulit leonem susceper. q; statim r o-
manor; inconstantiā percellis anctoritate oem eligendi pontificem a clero po-
puloq; romano ad impatorē trāstulit. Leoq; puer vix ad tercū mensem q; re-
stitutus fuerat superflus fuit. Anno em pmo. mense quarto morit.

Iohannes. xij. papa. narnies eps. prius rōnus pñe iōane cpo leoni successit.
Et quā petrus vrbis pñer capitali odio pñcur? ē. Accidit aut Jofred? in
campanis comes potens armis stipat. iohannē in pñficem lateranēsi cepit.
pñmūq; i adriā in mole. quā tñ sic et nūc castellū fuerit angeli appellabat. re-
niserq; ibi aliqñ custodi? dieb; in campaniā duc? est ad iohedi libidine res-
tut. Et interfecto iofredo cūq; vñico filio a iōane capuano pñape. pñfex
xj. mēse sui cñlij romā pñere redijt. otto cognita pñfias calamitate romā per-
uenies philus pñerit cū recare bomb? i vinda conijat. Inde cū otto semo
ce? obiit. nō mīto post iōanes pñfex sexto pontificatus sui āno. mense. xj. die
quinto subsecutus est.

Benedict? sext? papa pñia rōnus iōanē i pñficem et calamitatib; succed-
it. q; tñ ipe a ancio ciue rōno. et qdē pñotenti i castellū scē. angeli trusus.
eo in loco nō mīto ihangulaf vel vt alijs bñt fame morē anno pñio. mēse
se sexto sui pontificatus.

Alia summa pontifici
Iohannes duodecim

Benedictus quintus

Leo octauus

Iohannes terciusdecimus

Bñdictus sextus

Otto primus germanorum imperator, heremi regis nobilis heres in regni
succedens. Anno saluſis. 962. poſtq; in germania rege & octo annis re-
gnauit imperator a pontifice declaratus imperant annis. xij. primo in palatio
aquiſgrani. a bildaſberto archiepoſmagiſtino prun^o coronatus. Vir vixq; ipſa
miſim^o & eccleſie ſo mane amator atq; acerrimus deſenſor. Qui toto mto boſeſſao
boemoz in duce poſt liberatu ludouici francie regem pace regno dedit. Eodem
q; tpe Ego in agnus comes parſiſſentis q; ſozore otto is in miſimo nſio debat.
Ludouico regi francie iterato inimici ceperat. qd al intellectiſſet otto ne con-
tinendo in fide ſozorio ſatis p nſicioſo literaſq; pſicet. ſecunda expeditio in
francia delatus ipe coſecuit. & regi parere ac ſubeſſe coegit. Dux quoq; giſil-
bertus q; regis ottoſis ſozore habebat in virores aduerſus francos vt boſtis
ad audemacu peſſit. vbi a francis victus fugiens in reno ſubmergitur. Rex
aut beſicci ingreſſus tota in deditioneſ redegit. poſt hec rex ludouicus viduas
giſilberti viroze in coniugem accepit. hungari quoq; ſiue q; victos pinguioſq;
bobemos ab otone ditionis ac ſubactos indigne ſerent ſiue q; illum francie
expeditionibus occupati miſ^o reſiſtere poſſe crediderint. impetu in germania
fecerunt. atq; ſup licum ſuuiu ppe ciuitate auguſti coſederunt. Quibus otto
ſicbus vdalrici ſancitiſſimi illius vrbis epi motus occurrir. Dux vero in illos
magna ſpe. nec miſori coſidentia plenus otto. & paribus antemori ardoribus
paribylis buſcande odijſe plio. qd aliq; diebus p ſolas noctes interſiſſe fuiſ-
ſe ſeruit. decertanti. Quaq; vo ottoni & germania victoria ceſſent trueriſſima.
Cecidit eni in eo plio generis coradus & dux woerniacenſis. bugar tam-
no fuiſi ſupatq; potius q; pene ad interuſione ceſi fuerit. Adcoq; ne enera-
tis eſt potentia hungaro; vt multis poſtea tribus ſe continerint. Res in eo pſidio reguſi ad potetatem oi-
conis vni pducti ſunt. quos germani otone etia vt pſiberet adiuſſet. laqueo in hungaro & dedecus ſuſpe-
ſos necauerunt. Et tot ſantarq; diu & multis pmutat; illos victoriar. ottonis ſam a romis ytalq; ſuaſit.
vt cu berengari albertisq; filij. tui etia ceteroz ytalie tyrannoz malis ſine queret. otone ozaucit vt ro-
manā eccleſiam liberaret. Adoturus germania otto filij ex aliunda viroze ſuſcepti otones nomine annu etiaſ
ſepſimū agnere in germanie rege apud aquiſgrani. coronauit. Ettoni romie appropinquat romanos ob-
uiam effuſos fuiſſe. illuq; triſtibi apparatibus in urbem deduxiſſe multi coſordant ſcriptores. Joanneſ
duodecimū ottonem in ceſarem romanuq; impatorem anguſtum coronaiſſe. Alij ei coronatorem leoni octa-
uo attribuit. qua opinioneſ Graciani in decretis ſecutum fuiſſe videmus. Inde cum iohne multis inſti-
ti vt a ſlagitis tempus vitam pontifice digna duceret. Et cu ſuaſiones paz prodeſſe intelligeret. epiſco-
pos ytalie conuocari curauit. Sed pertinax in turpitudine iohannes roma fugiens in montibus reſtitit. Cu
magnus ad impatorem coſcurſus factus. efflagitatuſ eſt vt queſiam ille digni pontifice deſignaret. otto
modestia viſus electuſ ſe iubente a dero & populo leone coſfirmavit. quo facto & rebuſ vbiſ romie coſpoſitus
otto ſpoleci acceſſit. Is quoq; grecos in apulia & in calabria ſupant. Et ro manoz impetu ad ſiſcos oriē
tales reducit. atq; in goſtaria ſaxonia argentiſodnas inuenit. Addeburgam vbi ſepultus eſt ornamentis
pluriſim facinoraſ laude digna inuicentiſſimus hic impator ſtrēne geſſit. Erat eni miſiſſimi & ſingularis dementi-
ne homo. Suſcepta itaq; imperij dignitate ſingulis ppe annis ex germania in ytaliam veniebat. Tandē ot-
tonem filij admodu ſenex romie imperij conſorte ſecit. Quo facto in germaniā pfectus. ſenio pſectus. vix
ne moriſ. Cui^o corp^o in maderburg germanie vrbē delatu. in tēplo ſcī mauricij qd ipe ſumptuoſiſſimi con-
ſtruxerat ſepelitur.

Erit multa pſigū tu ytalica apparuiſſe. Nā & lapis de celo mīre magnitudinis cecidit. ſequente vō-
tor & hymibitū. pella. Et in veltib^o multoz ſignū crucis ac qdē crucie diuinit^o apparuit. qdē pō-
ſentia indicare magnas elades & calamitateſ eccleſie multi interpretabuntur.

Suſſia quoq; decimū & vndecimū ſuſtulit otto magnus imperator. deſoſito eni iohanneſ populiſ
ac cleruſ ro. leonem creaiſſet. abſente otone a conſanguineis io annis leone electo benedictum ſubro-
garunt. Indignatus otto coegit romanos abrogato benedicto leone ſuſcepere.

Cometa

Clapſim horribleſ ſol paſſus eſt die veneri. hora diei tercia. qd die in byſſania
ad amaram rex ſarraenoz a Radamiro xpianiſſimo rege gubicin bello
ſuperatis eſt.

En ytalica cometes mīre magnitudinis apparuit protendens ſamē. q ſecuta
eſt. Rexq; otto corpus ſancti Immoſenij in vrbē maderburgā tranſſit. atq;
uo quoq; ottonis. xxiij. comes quidem eius ſanctiſſimus romie a dyabolo arrip-
tus vntibus ſe diſperpet ad iohannē. xij. papā reduciſ. vt carben a ſancti petri
in collo arcuā. areſ. ſallaces clerici aliam cathedram addibuerint. cu nūq; remedi
ſentit et allata carben qua petrus a nerone ligatus fuerat collo apoliſta dyabo-
lus ſpumiſ ac clamaſ abceſſit. Theodoriciſ metenſis epiſcopus arripet ca-
thedra. miſ abſecta in manu. ſc non diuiſurum aut imperator. ad ſed am litem a
papa iohanne obtinuit. vt amilym huius cathedre epiſcopuſ obtinere. id
ſanimo bonore obſeruaui.

Sexta etas mūdi

Magdeburga. olim parthenopolis a vetere parthenia appellata: q̄ ibi colebat. Et vrb̄s v̄ginis dicta. metropolis ac p̄maria saxonie vrb̄s. ad albiū flumīnē sita. Is flumīnē in montē exorietur. qui bebe mīa moraniam q̄s determinat. Et p̄miciā mediā ferme perlabit. p̄mo in occidentē. deinde in septentriones versio. vt p̄miciā relinquit p̄ angustias montū et abrupta p̄uallū p̄cep̄s saxonīā petiit. quā duas in partes diuidentis. Magdeburgā vrbem magnā alluit. Deinde in oceanū fertur. vbiq̄ a rheuō flumine eā terra rum spacio distans. nō minorē illo plabēs agrū. Neq̄s romāni albiū ip̄m (vt Strabo tradit) trāscenderūt quē pleriq̄s germanie terminū farmacq̄s quondā dixerē. Nec incerta vrb̄s impiorū pontificūq̄s bonella sedes. Tres in p̄es diuiditur. Estq̄s munita mēib⁹ ac propugnaculis. turrib⁹ quoq̄s ac fossat⁹ excelsit. In eaq̄s sunt magnifice dom⁹. ppolite platee. ampla et ornatiſſima tēpla. Carolus q̄s magnus nobilē ep̄atum ibi ordinauit. Conſecro cū longobardorū bello: potentissimō rege capto. nullā morā interponēdam putauit. q̄n in galliā cōfessum rediret. Saxonici q̄ppe intermissū bellū cū comū ruocabat. saxonū gens longe maxima erat ac etiā bellicosissimā pene germanorū om̄i. hi falsos colentes deos. cū neq̄s dunt neq̄s binuant inuis quicq̄s p̄nsi haberēt. nihil eque ac religionē nostrā. hominēq̄s ei reditos oderunt. Proximi erant fr̄as. cū quibus continenter bella gerebat. Nec palma cū carolo magno quasi diuino munere referuata videretur. Sic remouatū est cū saxonibus bellum. Quo nec manus vltim nec grauius distursusq̄s a carolo gestum fertur. Tres cūm et triginta annos cūm fortissimis gentibus certum constat. Tandem penitus saxes debellat. se suaq̄s omnia potestati caroli permissit. Quis in posite leges vt patris cecemoniſs. falsiq̄s dijs possibatis xp̄ianā fidem profiterentur. magnū munere obſidum daret. mo diebus terminis septi. Erat autem carolo in bellis gerendis hic p̄m: in p̄opolitū finis. vt xp̄iane fidei legem. quantum in se esset extolleret. ideo purgata saxonā decem ep̄iscopatus in ea iustitiat. sedes p̄ma pontificalis ab eo fundata. ecclesia Magburgē. super basam flumīnū in honore petri q̄s sum me coluit. Secunda halberſaden. in honore sancti stephani. que p̄mis i Oſterwick fuit. Tercia myndēſis sup̄ welfarā flumīnū in caſtro wedekun. Quarta biemenſis in honore sancti petri super welferā. Quinta padebornenſis fundata in honore beatiſſime virginis marie. Sexta verdenſis in loco fardan dicto ſi-

per alteram fluvium. Septima monasteriensis in honore sancti pauli. Octava bildensensis quā carolus primū in aulica fundaverat. morte preuentus incompletam reliquit. Nona hambergensis in bāmonis id est iouis castro. quæ olim aquilonum caput fuit. Decima sedes episcopalis celeberrima est ad Madeburgē sis in honore dñi in auricā fundata super albam in parthenopoli quondā partem dicta. Ea tamen a carolo magno instituta fuit primū in Fryde super conuincto conuincto de Swalci word. qui nūc de lippia appellatur. deinde traslata ad valerske. postea ad vrese. Tandem per Ottonem primū imperatorem gloriæ ofum anno salutis millesimo supra nongentesimū ad Madeburgem mutata. Et eius auspicio in penitentiā alcmāne sublimat. Cui prius episcopus presunt sanctus Adelbertus. vir omnium virtutum plenus. habet hoc vrbis insignis in honore sancti mauricij ex quadrato lapide templum ornatum. ottoz cesarum nobile opus. Et in eo sancti florentij corpus. Credunt quoque vnam esse ydrijs ibi esse. in quibus vni ex aqua factum. a domino saluatore euangelistarum tradit bistoria hanc plebis ostendunt. materia marmorea et ac perlucida. vni capax quantum equis feter possit. Alteram et minorem apud bildemenses esse affirmat. Hec illam quoque sancti mauricij hic quotannis offeditur. magistratus vrbis ius civile romānoz abbe in anim et saxonia lingua conscriptum. non sine reuerentia custodit. quod magni caroli auctoritate firmatum tradunt. Eoq in occasione causam vine gentes recurrūt. magna et venerabilis eorum legum auctoritas habetur. Erat in ea ymago per pulera Rolandi. qui caroli ex sorore nepos fuit. prestantis fortitudinis vir. Et post ingentem hostium cecidem in prelio cū de hispania victa exercitum in galliam reduceret. a vascionibus inuictis dicitur. Hic est Rolandus quem vni fama est tempore sua corporis robore et animi magnitudine. longe ceteris alijs preiisse. Cuius forma facta per vniuersum orbem celebratur.

Madeburga

Berta etas mudi

Anno mundi. 6175. Anno xpi. 974:

Omnis seculus. patria roman. bñ dñco pontifici surrogatus. hic mul-
te modestie et integritatis sunt pponit. Et si nihil in pontificatu gesserit
quo magnope laudaret. non tñ vel aliqua inuria affect. vel ignominia an-
notatus ē. Anno aut pontificatus sui primo morit. Et in basilica petri sepelitur.
diebus tantummodo duobus sedes tñi vacat.

Bonifacius septimus papa. an? pñia et cognomē ob ignobilitatē reticet
hic cū malis artibus pontificatu adpñus fuisset. male etiā amissit. Nam
nūto in grāti cōspiranti? simit bonis cūib? relinquere vrbē coactus. Inde
ex recedens pñosissima queq; et basilica santi petri. subtrahēs. cōstantinopolim
pñsugit. vbi tamēdū subfistit quo ad diuicidius q̄ sacilegio abstulerat. ma-
gnani vim pecuniar cōparasset: qbus tanq; adminiculis occupandē tyranni-
dis frenis. vrbem repñit. quos romanos largitione corrupturis. Obstābā:
conantibus suis viri boni. maxime vō iohannes diacon? cardinalis. quē capiti
aditu antibus qbusdam pñciosis hoibus ocellis statim pñmavit. atq; ipse tar-
toz ni aloz auctoz sine timore sine penitētia patriati sceleris in seditione turpi-
ritam sinistit. Tñtē aut in pontificatu mēsi bus septies. diebus quinq; vacat.
tñi sedes dies. viginti.

S. Valerius epus

Valerius epus alystetis. ex clarissima comitū di-
ullingen profapia or? In cenobio sancti galli
enutritus. q̄ literis ac diuino cultu instructus. cum r-
habitu religionis optasset. ab inclusa admontis ne
saceret. Cū cū futurū epm denūciaret. a cōsanguineis
deinde epō addeberano tradit. Tandē diuino nutu in
epm pñmorus. totū se diuine contemplationis ac restau-
randis ecclsijs dedit. q̄ suis vñtibus ac orationib?
mira gessit. in bugarica expeditōne papue cū omo in-
peratoz eos vicit. Amisit quoq; in eo bello diopoldū
frem et regimboldū filiu foroz. Inde etiā diue affre-
instauris ac eccliam i sancti iohannis ac sep bant. Tan-
dem post multas patētie coronas anno domini nō.
genetino septuagesimo tercio. Etatis vō octuagesim otercio. Sacerdotij qñ
quagesimo nūgrauit ad superos. inter sanctos relatus. Sepult? a dmo wolf-
gango epō transpñet i ecclia sancte affre. suisq; scitate ac miraculis clarissim?

Benedictus septim? papa. pñia roman. Remensem celozauit. vbi gilbertū seditiosum virū et nigromanticū dā
nante. amilpñ epm ab ipō gilberto pulsam in integrū restituit. hic annuete
omone senē oronē etnis siliū cū theophonia vxore in lateranēsi ecclia coronauit.
Vir autē optimus instabat vñi queq; rogando vt in creanto impatore rei
publice xpiane cōsulerent. Aboritur pontificatus sui anno octauo. mēse sexto.
Et catq; sedes diebus quinq;.

Iohannes decimus quartus papa. pñia roman? vel (vt nōnulli volūt) papie
tis bñdicio surrogatus. hic post assumptū pontificatum mēse tercio a ro-
manis capif. Et in mole adriani. vt in publica custodia inclusus. Ibi tamēdū
pedoz carēns in ecclia ceniolesia amiri maceratur. quoad vitam turpiter si-
niunt. Quo mortuo et in basilica petri sepulto. cessauit papatus dies decē. De
iectus ne pontificatu fuerit. vel ob impotentia et tyrannidē vt quidā coniectat
vel ob inuidiam malivoloz et seditionoz quorundam haud satis constat adeo
sunt confuse istorum tempore historie.

Iohannes. xv. papa. pñia roman. pñe leone pñbitero e regide galline albe
pontificatu adep. inro odio in decros exarlit. vñ et merito ab ipse clerici
odio bit? ē. maxie vō qd bñia hūanag oia cogit et affinit? suis elargiebat
post bñto rei honore et rōne sedis dignitate. quē certe errore ita postenis tradi-
dit. vt ad nra qz tpa pñenisse cernimus. Ihs tñicq; errorib? ac rapacitātib? in

S. Conradus epus

voluntis deo volente morit. octauo pontificatus sui mē-
se. Sepeliturq; in basilica petri.

Conrad? qz ostanciē epus p id tps et ipse religio-
se scitateq; accocitā atq; alijs vñtib? insignifi-
mus fuit. Is ex nobilit? germania or? penitib? ihis
emdit. a nothing epō pñiacē au ditor cāp inde p-
posuit effect. p? ei? obitu a. s. valerico ac clero i epm
elect. inde etiā pñiacē et diuas an porā pñtrui fecit.
Et cū tercia vice hierosolimā petisset. i ecclia. s. mani-
ricq; sepulch? dñi adistat hierosolimā pñtrui fecit. Et
lebzās i die pasce arancā se lēlice celapsam cū fiducia suplit. q̄ p ea boza pñadit si-
ne lesione de ore ei? exiuit. Plēn? tandē diez p? vñia mirada obijt. vj. kal. decē-
bris. Et pñcopatus sui anno. lxxj.

Linea summor pontificu
Bonis socius

Bonifacius septimus

Benedictus septimus

Iohannes decimus quartus

Iohannes quintus decim?

Oto secundus imperator. quē Otto magn⁹ p̄r imp̄ij cōfōrte fecerat. quē etiā
pōtēst. et theobaldū imperatōrē iherosolē eccēsiā cōsēruauerat. annis domi-
ni. 975. solus imperare cepit. Hic quidē t̄p̄e optim⁹ t̄ cōfōrte. accēturus defen-
sor. Qui cū esset vir strenuus ac acceptus imp̄ij pacem regno grecorū dedit. Et
theobaldū a iohannis cōstantinopolitani imperatoris potēstē in mimonium acce-
pit. Nam Otto p̄r filiū ottonē et iherosolē grecorū b̄ gēsta. ruerunt p̄for-
tes imp̄ij affinit. Voluitq; in imperatōrē a romano pp̄lo ex p̄fica p̄suetudine
acclamari. quē pōtēst mūniti imp̄ij diademate insigniuit. Hic p̄r uio-
lent p̄is in germinū rediit. Et debeat iū barbarorū dūce sibi rebellem domuit.
Sed dū ea occupat expeditō cōtō imperator. Lothari⁹ rex frācorū in lothoringi-
jū copiosius ducens exercitū. cā romani imp̄ij p̄uincias occupauit. Et adq̄-
grati. celatus agros populantes ē. in quē cū et barbaria duxisset exercitū
Lothoringia in potestāte facta. Lotharius in p̄sitis et̄ rēuiscit. ottoq; in frā-
cia in gressus laudimcūsin fūctionēq; agros vastatis. p̄nsiorē q̄s suburbia i-
cendit. Itē in p̄mū copias rediit. apud auzonā flumē nō mōlū in cōmōdi ac
cepit. Deinde p̄ copiarū maiore exercitū in italijā b̄salū t̄ constantinū ingratos grecorū cōmū ge-
nitiō refūgij sufficiens uenit. quāti calabariā eaz p̄m ytalijā occupatū q̄ ad scilijā p̄git. apud ba-
senteles sup̄ditus. otto imperator frigis cūm repente ad litus scabie se cōmissit et pyrrus qui esset igno-
rantib⁹ interceptus ē. in sciliamq; p̄ductus. sibi agnitus. sepe p̄fusa scilijā ingenti pecunia liberat. ro-
niāq; p̄dici obtinuit. Et ex pyrrus sumpti ē a scilijā supplicat. Cūz romā p̄uenisset otto p̄quiritis p̄gre-
gandis fracti exercitus sui reliquis diligeret op̄am impendit. Et q̄ ex p̄fido testaturus. in deserto
roze inter sancti barbolomei corpore romeq; in insula tyberina collocato. Et loci maxime q̄ olim lupo bo-
silia lycaonia dicebat. Scunt ottonē beneuolē celera in urbes romā reuērsū t̄ quib⁹dā summo suppli-
cā. nō multo post trasulū sancti barbolomei corpus moie mortuū. Et in vestibulo. b. petri. q̄ para-
ditum vocant. labro p̄p̄retrato. q̄s adduc introitusq; ad leuā apparat bonificentissimē sepulta reli-
cto ottonē ceteris filio successore ac scilijā facta. Aliranū mortis farrat marchionis wrote.

FRUVO EPISCOPUS

Bruno Coloniensis eps. Oronis pnti german? pbr vire fanticace maximo in pto babitis est. q pter doctriam & scitatie miffum celeberrimus apud colonas sb titulo bti p antbalcomis martyris fundatus. ac maxinus impetis tandem pfect & p post wifridi archidiatum colonienfis fufcepit. Qui opa a roma colonia corp a fctoz Elyfi. patodi ca baclo fanati peti tranfira iunt.

Ediolo abbas

[illegible]

Alpharabius pbus

Edwardus anglo rex. Et ipse in regno tunc scilicet
tate durissim^o exivit. qui postea nouerit sue do-
lis ac fraudib⁹ interfect⁹. martyrij palmam adept⁹. mi-
raculis dedit multis.

Ebcdaldus comes

Alpbarabū nātōe arabū insignē qdē p̄m bī-
dem t̄pib⁹ vīguissē multaq; scripsissē tradunt de
q̄bus etiā pauca quid latinos b̄ntur cōmentari.

Lidoneus q̄r̄ ci⁹ nois fr̄icor rex ⁊ vltim⁹ ex ca
rolu magni genere nar⁹. p⁹ lothariū fr̄ācis regē
cepit. cū nullos ex bl̄āca h̄uit filios. hugoni str̄misse
muliti ex testō regnū ⁊ vxorē donat. Cui⁹ genealogia
ac posteritas nūc apud francos regnat.

Quedam⁹ Canusij regiēsis oppidi comes arbor
ne p̄re comite defuncto successit. Tir aīo 7 reb⁹
ob merita p̄nser iōānes ferrariā vltie urbē eidē possi

bñ gestus insignis. Cui⁹ ob merita pōtuxer iōānes serrariā ytalie urbe eide possidendā pcelit. Qui cenſu
bui agro mortuano celeberrimū i bonore dñi bñdicti fundauit. Qd postea glorioſa matildis filia ei⁹ ce
leberrime pfecta magnis adhibitis ornamentis ⁊ pcedis.

Berta etas mudi

Poannes sextusdecimus papa natione romanus pontificatus inijt ottonem imperatorem. Et non dum coronatus imperij adpro. fuit aut vir tante doctrine et militaria quidem elegantia edidit. Agitatus deinde seditionibus a crescentio consule romano impio viribus sibi vendicare conante cupiditate hominis cedens. exulatum in betunia abiit. at vo crescenti cognita Joannis indignatione. quod ottonem contra se cum exercitu in ytaliam vocabat. ipius pontifex cognatus et amicus quod in urbem remanserit. ad bolem munus rogatum. ut omnia accendens ottonis cura. ad urbem cum praeter redeat. polliceturque se ei in omnibus obtenturum. praecibus igitur suorum pmonitis ad urbem veniens pcedente obitu crescentio cum omnibus migrationibus et urbana multitudine. Et crescentius cum universis seditionis perita venia pedes pontificis ex osculat. sunt. atque ita in concordia redacti viri sibi cum quere sine tradurre re. Moris aut pontificis sui anno. x. mense. vi. die. x. vacat tunc sedes diebus. vi.

Gregorius autem nonis quintus natione saro. pater ottonis. Bruno autem vocatus. ottonis tertijs auctoritate ob consanguinitate pontifex creatur. Rex ottonem in germania erant seditionibus romanorum et pontificum crescentij consiliis exagitatus. in etrum pmo. mox in germaniam ad imperatorem confugit. Quo absente interini romani crescentij. denovo cum summa potestate pfulere coeperunt. Qui statim iohanne natione greci episcopum placatum non minus pecuniosum quam vocem pontificis creat. Cuius nomine quidem suppliciter alij decimusseptimus vocant. at crescentius cognito ottonis cum magni exercitus ad urbem aduentu. mentia et portas quod diligenterissime firmat. Mole adriani munus hinc postea crescentij ars appellata est. Suppliciter deinde imperatore urbem oppugnare adotto populus romanus cum neque tantis copiis parasse posset. clementia ottonis fere germanis portas aperit. Cui crescenti et iohannes pssili et auxilij inopes in arce badriam consugientes se se acriter hostes tuebantur. Rex proposita spe venit. dum ex arce ad imperatores se offerunt. multis vulneribus a multitudine crescentius pfoctis. iohannes autem effusis pnis oculis pontifici sibi vita priuat. In praesentia sedem gregori undecimo mense quod pulvis fuerat restituit. Is cognita impio inbecillitate factionem recitavit de impatore eligendo. ut statim pcedit infra. Tandem secundo pontificatus sui anno. mense. v. moris. Vacat tunc sedes diebus. xv.

Poannes decimusseptimus placatus episcopus. ut dicitur potestatem crescentij romanis consiliis fere. que pecunia corruptis se credidit. tunc gregorijs dnm p factorem pontificatus occupat. qui pecunia et constantinopoli detulerat. castima igitur rex. fuit inter ipsos pontifices. Verum brevis tunc duravit. Nam cum ignominia moritur decimo usurpatus pontificatus mense. vacat tunc sedes dies viginti.

Silvester secundus papa natione gallicus. Silvester ante vocatus. hic malis artibus pontificatum adeptus est. Adolescens enim in florenti nobis in aureliana dyocesi posito. cum monachus esset relicto monasterio se totum diabolico tra dederat. byssalim civitatem byssanie bonarum artium causa pcreant. Ad hunc cum doctrine cupidus esset. quia in re tantum pprofeat. ut brevis optinui pceptor enaserit. Et ut servit ottonem imperatorem et Robertum regem francie. ac alios insignes pelaroseqz viros habuerit discipulos. igitur ambitiose et dyabolica communidie cupiditate impulsus largitione primo archiepiscopatum remensis inde raucennatum adeptus. pontificatus postremo maiore conatu adjuvante diabolo consecutus est. Ad hoc tam lege ut post mortem totius illius esset. Imperator non ut philosophus sed ut pessimum magum consecrari fecit. Consecratus dyabolus qdum in pontificatu victurus esset. Respondit. Si non attigeris hierusalem diu viues. Dum itaqz pontificatus sui anno quarto. mense vno. die decimo. In basilica sancte crucis in iherosalem rone sacrificaret. fero se moriturum statim cognovit. Unde penitentia motus. Et errores suum coram populo confessus. Et oes primo post habita ambitione. et dyabolica fraudibus ad diu viuendum adhortatus est. Deinde vniuersos rogavit. ut post mortem corp suum in betunum deturcarer dilectum et laceratum. super curru imponeret. coqz loci sepeliret quod ipse et ab eis vocati foret. fere itaqz dei nutu et prudentia ut fecerant discant apud dei locum venie sibi relicum esse. si in vita aliquando penitentur. equos ipsos sponte ad lateranensem basilicam peruenisse. Eoqz loci sepultum in corpore fuisse.

Anno mundi. 6293.

Anno mundi. 1004.

Poannes cum nonis decimusoctavus papa. Cuius cognomen et patria obignobiliterat ignoratur. quarto mense die vigesimo post initium pontificatus moritur. Unde ob breuitatem pontificatus. nil ab eo vel a quopiam alio gestum memoria dignus scribitur. nisi quod illo quinquagesimo pontificatus multa prodigia apparuerit futura mala indicantia. Visus et cometes. et terremotus amite urbes conuulsi.

Linea summorum pontificum
Poannes sextusdecimus

Gregorius septus

Ioannes septimusdecimus

Silvester secundus

Ioannes decimusoctavus

Otto tertius, secūdi oronis filius impator. Anno nongentesimo octogesi-
mo quarto aduūdi puer pā in regnū succēdēs. impatoris. xvij. die
a pāncipibus in vñtibus oibus ecclesie romane defensione no- te generas bel-
li multatū cū gloria ingenti cōfēci. Et cū post obitū oronis secūdi de no-
uo impatore creādo cōsultāto habere. Et alij ottonē tertij secūdi filij. Alij
bonnē baiuane dūcē pāncipū oronis ex fratre neporē expōserēt. Infratēq; ya-
liqdam vt crecentio nūmentano res cōminteret. germani flagitij q; nū frequēs
romē aderāt ottonē tertij de legere. pōtēse aut nē ledino aliqua oriret. germa-
nor sententiam approbat. q; postq; impator creatus fuit. pāncipū romā petret
ad cōponēdas germanor res. xj. ānos cōsumpsit. Ince romā pfectus a gre-
gorio ex saxonū gente cōsanguineo quē obinuit pōtēse declarari. beuū post
impator romani bñdictionem diademāq; accepit. Cūq; saci celebritate fuita
Otto impator archēgeli mīchaelis edem. q; ē in gargano mōte. vōis se exolu-
turus q; pādem emiserat inuult. inde romā reuerfus breuē se cōsultū i germa-
ni. Tolerāt iniquo animo gregorij factā cōtentionē quare vix dū exēsserat italia otto. gregorius inuis et
maledictis et eremitis impatore adijt i germaniā desidentē intellexit romani futurū vt impator fūctō
mā rediret. Ideo crecentio cōsile creauerūt. Venit interim otto et magnus frētus quas adduxerat copijs
vrbem pene in arcum obēdit. pplus pacē impatoris suppler orauit. germani aduūsi. Et iouānes pōtē
fer atq; crecentius in sancti angeli arcē se abdiderūt. Et cū ad impatorē se pferēt erentes. i medio inuere li
tercipiūt. et crecentius eustigie cōfēssus. Joānes oculis orbatu ē vt pmissum fuit. Nic gregorius qn-
tus ad vīdēdum quā abierat iūctem restitutus. acerrimā de accepta a romanis iniuria vīlōnem sūspit
paulo post eā fecit de impatoris electione sancione. quāuis etiā pauca de vīlōnis orōnib; bñdixit sentbāt
tam feroces pō tamq; mirabiles fuerūt. vt viuis pallida mors saracenoꝝ vel sanguinarius alter mirabi-
līa mōdi cognominat uerūt. De eis qdam scribit. Otto post otto regnauit tercus otto. Tandem ytalīa
pacata cū in germaniā redire decernisset romē veneno intortam obijt. Et corpus in germaniā reportari
pcepit. vñ aior sepulcro inferret. Cūti cū est romano s; orōnē ob factā cō impellente de impatoris
electione sancione ēderent. cū ferro armatis muniti nēgreūt cōfodere. veneno interfecisse. Nec tamen au-
fus est tunc cū romanus populus sancione vt contra facerent iuratare.

Adalbertus epus

Adalbertus nobilis genere apud bobemos natus post diuina pāncipū pā-
ge pūm. hoc tempore ob pāncipū eius sanctitate et doctrinā pāncipū epi
scopus maximo i pāncipū habuit ē. Et cū sibi facultate regēde plebīs q; rāp-
tū et adulterij affluct; non esse cerneret. abiit romā. ac cū fratre suo beate vite
gaudentio in mouasterio sancti alexij. tandem celinū tōnce iussu pōtēse ma-
ximi suas dñes repētere iussus ē. Quibus cū esset pōtēse in gramis. in bunga-
ram pfectus. Et stephanum hungaror regēti cū vñtēso fenne eius pplo ad
baptismi grām perduxit. Et poloniā ingressus gaudentiū frēm in ecclesiā dñe
sinefisi pācam; euāgelij ordinant. pōtēse cū pudentes adijt apud quos dñi
xpi legem quā adūb genitissime pādicaret. gladio celsus. martijr vitā finisit. post
cuius obitū sanctus stephanus rex in bonore eiusdem adalberti singonēsem
metropolitani ecclesiā fundauit.

Magistratu venetissima et regia flāmince provincie familia. his tētib; ex
fuit. Ob cui; bñficia atq; fūctia otto tert; cesar aruūm vrbē adē pcessit. Et multis ac magnis pāncipū
gij; et gratijs illam exultis. Que familia post modū in suos crecens ortus ex ea inuult. clānsimū pāncipū
forissimū ac grauissimū senatores emerferit. qui plura loca edibus ac saculis cōstruxit.

Wolfgangus epus Ranspōnēsi ordie. xj. Is nātō fūct; ex nobilib; ortus
parentb; in cenobio augēsi. ac i beribipol; pto edicēs ac rudinētia. Cū
postea i arte hūanitatē docē euasisset. sui noi rōnēti armāno posuit sūuxerat
educatā mandata lup ambulus istā. Inde necessitate beuūno archiepiscopi trane
rensi uēiens. officij scolastiā exercuit ac i clerici ordinā. decan; elec; clericos
in omni bonestate vout. Atq; archiepiscopo romē mortuo ad epus brunoni colomen-
si archiepiscopo adēfuit. postea reliq; mūdialib; pompis; ostāciū bābim; iuduit.
Et p. s. vā lūci epm fact; pñbit. Cū dē fecit Oubani bñā licētiā sui abbas
et al; i nozic; venies orātie pñs pannoniā pādicatōis grā pēxit. vbi heremū
cam vñtēti omi scitmonia pegit. fter auxilio pūgna pāuāuē ep; ac auctor-
tate oronis fecit impatoris Ranspōnēsi eccle pñfic epus. Vbi in oīū docē
na salubri ac vñtūb; pñs miraculq; p ānos. vj. et. xx. pñuit. Tandē anno
dñi. 994. felici fine qñit. a leone nono summo pōtēse ob crebra miracula fā-
rum pūmro ad dñus. Cūq; nūc dux baioarū heinricus deuotiōis grāia accedens ad sepulcrū sancti
wolfgangi cuius moniti repit in muro exarātū. post fct. Is post efflūz temporebz; uicissim; annorū
ser arbitratu se moriunt. Quis trāfāctis in regē romanor; meruit coronari. Ideo deo ac sancto wolfgāgo
grātiā egit. Immuēntisq; alijs clāuit miraculis.

Linea imperator

Berta etas mudi

Rachetius episcopus

Ethgarus rex

Theodorici episcopus

Eudo episcopus

Monstru in vasconia

Rachetius episcopus veronensis prius nional-
dus vir doctissimus multa copiosius. qui d' bere-
sum antropomorphitarum que in atrapadina prouin-
cia fuerit scriptis impugnavit. sed parum duravit
iste em episcopus eruditissimus et ceteri coprosinici
ales episcopi viri animo occurrentes exterminavit
dicebantur aut antropomorphite. vt gracion. xxiij.
q. iij. scribit pro eo q' qdam rustica simplicitate deum
humana membra habere que i diuinis libris scripta
sunt arbitrabantur. antropos em grece latine nūcupa-
tur homo. Ignorantes domini vocem qui ait. Epi-
ritus lanciaus est deus incorporeus ē nec em membris
distinguitur nec corporis mole censetur.

Distanus archiepiscopus Cantuariensis miraculis
magnis. et vite sanctitate datus fuit. Is plura
monasteria fundauit. et in die sue defunctōis vt ferē
omni angelo antipodiam dedit. o rex gentis et con-
tinuator eorum

Ethgarus anglorus rex post edistanū patrē an-
gulus regnare cepit et regnauit annis. ix. Vir per
omnia xpianissimus. de quo habet q' inter cetera vir
tutis sue opera singulo pene anno monasteriū vniū cō-
struxit

Decobaldus quidam vltaraicensis eps b' iude q'
ag temporibus. et scientia et probitate vite flou-
it. qui et multa in laudes virginis marie et sanctissime
crucis egregie scripsit.

Abbonatus episcopus Aderensis vite sanctitate
clarus. et in ordine episcopatus septim'. Is re-
liquas de ytalica ad se referri curauit. et sancto fine deuit
anno archiepiscopus Magunus prius abbas
fuldensis. is wilhelmo filio ottonis pmt. quo tē-
pore b' admarus abbas fuldenfis monasteriū fulde
magnifico opere costruxit in episcopatu successit. hic
a multis deuoratus in breuo peribet. q' multi-
tudine pauper in breuo tempore sanis quasi datur-
us collectam elemosinam concedere precepit. No-
men quoque eius mures velentes a parientibus et tapen-
bus abierunt.

Odo episcopus cantuariensis clarus vite et sancti-
tate hac tempestate floruit. Simuliter aufridus
traiecten. epus. et gerhardus epus cameracen.

Ones isti abbates venerabiles circa hec tēpo-
ra floruerunt gnsbelmus dimonēsis. richard'
virduncensis. popo stabulensis. osterus leoditē. ber-
no augienfis abbas.

Monstru mirabile i vasconia apparuit duo habēs
capita. ab ymbilico et sursum diuisa. habēs quo-
q' duo pectora. et in vna parte comedēs aut dormiēs
Alia neutrum faciebat.

Hugo magnus. cognomēto caputinus. hidonico
frācor rege defuncto ex ipi' testō regnū obtinēs
regit vna cū vxore annis. 4. Sūt q' dicit eni comite
pisenfū v' dūcē fuisse eius p' qd robertus tyrānus
fuit. quē dātes florentin' poeta in suo tractatu de pur-
gatorio ca. 20. v. C' biamato macellariū fuisse dicit. hic
in frācor regnū nō ea āplitudine obtinuit. quo et pi-
pinus et ceteri reges possedere. Lūc etenī oīs transal-
pina gallia austeria et magna germānie pars frāco-
rum finibus claudēbatur. Sed trāsato in saxones i-
perio nō ino germānia et beluica et magna pars bel-
gare. Continuo burgundia imperio cecidit.

S. Dunstanus

Decobaldus

Datto archiepiscopus

Abbatres insignes

Hugo. ix. rex francie

Potestas Imperialis, regalique potentia non solum vt naturē introducta est ad publicam vniuersitatem, sed etiam per totum saluatoreni nostrum ihm xpm dei filium, in cuius manu sunt omnia regna mudi. Et verbo comprobata reperitur et facto, qui et nasci voluit cum vniuersus desolaretur orbis. Et augustinus cesariū censum tulit, nec hoc contentus, daret etiam pro se ac petro tributum iussit. Interrogatus quoque an cesariū censum dare liceret. Respo. nūmismate reddite inquit q̄ sunt cesariū cessari, et que sunt dei teco. Edine beatus ambrōsius. Si tributum inquit petit impator uon negamus agri ecclesie soluant. Nec sustinuit cesariū imperiū sibi a celesti maiestate traditum offerit. Nāq̄ sicut in spūalibus romano pontifici singuli patriarche primatesq̄ ceteris pontifices et prelati subiecti sunt, quāuis et hoc aliquando greci negant. Et aduocatus periculum bullarum genus insinuat. Sic et romano principi temporales quolibet liquet esse subiectos. Potestas est igitur sequens figura que in eligendo impatore tanq̄ mississimis solibus formata fuit. Cognita est imperij imbecillitate, varietateq̄ fortune, quo diuinus apud germanos, summa potestas remaneret. Illeq̄ preceteris preceffer, qui vtute et dignitate ceteris preceffer. Gregorius quintus summus pontifex san. cioncia retulit, haud abnuente otione de impatore eligendo, quā vsq̄ ad tempora nostra seruata videmus, videlicet solis germanis licere principem deligere. Qui cesar et romano rex appellatur, nūc tū impator et augustinus habetur si cum pontifex confirmasset. Et cum canonū auctoritas impatorum in temporalibus eos precellere dicat qui ab eo recipiunt temporalia, sibiq̄ idcirco debere obedientes. Tēpē quāuis aliqui pariter romano negent imperio. Nemo tamen post augustinū octauianū monarchiam, tantam venerationem induit, vt sub alio quā sub romani regis titulo mudi totum orbisq̄ principem sese ausus fuerit appellare. Et ex hoc sententiam expendamus qui et tanta fretos afferunt liberate, vt nihil omnino te neantur imperio. Quādam se ponit dicit exemptione, quāuis illorum proteruitatē potius armis quā legibus obtinendi foret, vt quo iure se putant exemptos eodem se facient esse subiectos. Libet tamen aliquid in hac re scribere. Cuncti preterito qui sub iugo se negant imperij, aut id priuilegio se assentur assensuros, aut virtute aliqua, priuilegium autem aut ex beneficio imperij susceperit aut aliūde, non est opus consuetudine. Cui enim romanū imperiū adeo super omnes mortales in temporalibus sit erectum, manifesti iuris est neminem esse qui et possit inferre preiudiciū. Certum est talia priuilegia non valere que summa auferunt potestatem. Nascitur enim ex hoc discorde frequenter, sunt rapine multimode, committuntur cedēs abisq̄ numero. Cum pace turbata hinc atq̄ inde bella crassentur. Existente nemine qui maior omnibus iuris ordine libus possit imponere modū. Ad si viuo sub capite viueremus, si vnam omnes sequerentur obedientia si vni dimittat in temporalibus supremū principem recognosceremus, floretet vbiq̄ terrarū pars, optima bulatq̄ omnes concordia frueretur. Cui rei signum manifestum q̄ ab initio nascens mudi vsq̄ usq̄ hoc cui nunq̄ pacem fuisse legimus vniuersalem. Nisi cum ad vnus cesarem augustum in modum celestis regni totus orbis oculos dirigebat. Quod licet ob reuerentiam xpi redemptionis nostrae tūc contingeret q̄ nostram humanamq̄ formam induit. Sufficere tamen debet diuinū illum mudi fabricatoreni vtiā hāc ostēdisse pacis habende, cum orbis sub vno principe regeretur. Et quicq̄ veniant priuilegia que monarchico regimini obuiant. Et quacūq̄ veniant potestate non habere vigorem. Ea q̄ non solum per successorem si ab ipso quocq̄ aut concessit esse cassanda. Nec em̄ tollere principem deet, que ad subuersionem tendunt imperij, sed aut aliquid propositū se virtutibus id priuilegiū se meruisse, gaus imperij nō intrinsecus auctoritas, dicit em̄ se suis armis, suisq̄ sanguine, provincias vendidisse, q̄ vel a barbaris vel ab hostibus xpi aut nominis occupabantur, nec romanū reco. gnoscere aut imperiū. Quod q̄ ridiculosum, atq̄ iniustum sit ex superioribus licet inueni. Semper namq̄ maior est vtilitas publica q̄ priuata, nec committendū est vt potestas aliqua erigatur imperio similis, qualis in exemptis esset, qui nullum superiorem admitterent, que res monarchice dignitatis nervos elidit, scilicet sub imperio facit. Et omne humanę societatis concordia dirimit. Non tamen propterea regum et aliorum principum magnam esse potestatem insiniamur, sed esse eas sub imperio dicimus. Eozūq̄ correptionem quando tyranni efficiunt ad romanū principem pertinere. Causas regum asserimus cesari remittendas; tenet omnes pro salute comuni impatori parere, venire ad bellum vocatos, conferre impensas, mittere auxilia, prebere tributum, elargiri comēatū, nihilq̄ fugere qd̄ cesare maiestas iniuxerat, vt quā a suis subditis obedientiam exigunt. Eandē suo dño preest impatori.

Translato ad alemānos romano imperio, quo solidiori firmitate sub sisteret fundatus, firmatūq̄ dictum, supra quatuor collinas, scilicet quatuor duces, quatuor marchiones, quatuor langrānos, quatuor burgrāuos, quatuor comites, quatuor barones, quatuor liberos, quatuor milites, ciuitates quatuor, villas quatuor et rusticos, vt sequens figura ostēdet.

De institutione electorum imperij.

Besta eras mūdi
Seculares

CLXXXIII

Berta etas mūdi

Electorum imperii institutio

Sanctio de impatoris electione. fecit gregor^{us} quintus. ad vndeclmū quā obierat mensem romerens^{is} mris. accurrūā de accepta a romanis iniuria vltione sumpsit. Et tunc cū tercio p^{er} successorem nō si ne difficultate impatore creato. idē pontifex ex eadē gente nat^{us}. cognoscens impij imbecillitatē ac fortune iustitiam. vt dicitur apud germanos summa impij maiestas remanere possit. Synodo aggregata statu tū tulit de impatore eligēdo. solis licere germanis. q^{ui} inde electores sunt dicti. p^{ri}ncipē eligere. Quā sanct onem huc vltis p^{er} annos supra quadringentos suatam videm^{us}. vt i futurū nō p^{er} sanguinis successione ingrum dueretur. s^{ed} p^{er} solos germanos p^{er}ceres. vna cū bobamie rege impator eligeret. Qui cesar tūc p^{er} romanorū rex dictus. si a romano pontifice coronab^{is} impator august^{us} appellat. De q^{ui} p^{er}firmatōne plen^{ius} bi extra de elec. c. venerabile. Suntq^{ue} hij electores. vt in figura daret. Magū^{us}. Treuer^{ensis}. p^{er} colonien^{sis} archiepi^{scopus} et marchio b^{er}ad^{er}burgensis. palatin^{us} comes. Dux saxonie. Rex bobomie. Distincta sunt aut^{em} inter eos officia. vt tres primi sint cancellarij. Germanie prim^{us}. secundus Gallie. ytalie tercius. Et b^{er}ad^{er}burgensis marchio camerar^{um}. Comes palatin^{us} dapifer. Dux saxonie ensis portitor. Rex bobemie sit p^{ri}ncerna. quē tū bis additū ferūt ad tollend^{as} electorū discordias. De h^{is} quidā scribūt. Sunt aut^{em} officiales isti. Mag^{us} tinus Treuer^{ensis} Colonien^{sis}. Quilibet impij sit cancellari^{us} hor^{um}. Inde palatin^{us} dapifer. dux portitor ensis. Marchio p^{ro}positus camere. p^{ri}ncerna bobem^{us}. Hij stantat rege seruāq^{ue} p^{er} ordinē legem. Atq^{ue} creat omⁿⁱū cunctis per secula summi. Annū in quo hec sanctio facta est primū vel vt alij scribūt scdm^{us} supra mil^{le} simū x^{risti}ane salutis fuisse muerimus.

Berta etas mundi Folium CLXXXV

Formam autē et modū regendi regem nouū per septem principes electores romani imperij. et eorū conductum ac uocationē quō adesse teneant in urbe circa theogonū. Et q̄ pagēda sunt ac quo ordinē. aurea bulla dāssime edocet. quā carolus quartus romānoꝝ impator in solenni dicta Nuremberge Anno. M. ccc. xj. edidit. electus deinde cesar et romānoꝝ rex appellatus. cū tēpū impator et uigilantia habet. si cū romanus pontifex cōfirmat. Hosti est impatores ad eligēdū an cōsecrationes coronationēq; romanorū reges appellant. quasi pluris estimandū impatoris regū nomen. Anterior p̄sca romanū post expulsūm Lāquimū fugiū ob odiū regū. nomē regū funditus sustulerūt. Senatus consilio stantes ne quem deinceps regem in urbe assereret. Cum impatores p̄ multi tot annis re dñi et felicitate aduersus hostes gesta honoris causa appellarent. Tres est gradus maiorū dignitatis apud romanos (ex quorū prince loquimur) fuit rex dictator. impator. Ex his suprema oim potestas rex fuit. Post regem vō secundū tenuit dignitatis locū dictatura post dictaturā imp̄ij tercio gradu cōsequitur. Int̄ aut cesar cū sepe post partā victoriā. esset impator ab exercitū appellat. nō impator aut regū. s̄ dictator nomē vsurpauit. tantū odiū regis nomē in urbe seruat. Cū aut cupet regis nomē. et vereret ppli indignationē. molitus expeditiones in p̄bos atq; asseres in libris Sibyllinis continet. nō nisi a rege p̄bos supari posse. se regē dici p̄cauit. Qd maturade mori sue cām p̄buit cōcurat. Est at ip̄sū armorū exercitiūq; ad tutādā augēdāq; rep̄blicā cōmissa auctas. Nec qm̄ mos ille aboleuit omnino. Nec solus ex vsu. s̄ ex memoria h̄s germanorū abijt. Hic recentior ē per plures ferme annos seruātū antiquū arbitremur. Sequantur a nris maiorib; religiose instituta. et ad nos vsq; traducta que consensu xp̄stianū approbavit. Et deinceps diligentissimū et assiduoꝝ historicoꝝ scriptis (qđ vncū ē refugij) oblectemur. Nec cariosi qđ ceteri loquuntur.

Berta etas mūdi

(Anno mundi. 6205.)

(Anno xpi. 1004.)

Iohannes decimus secundus papa. p[ri]ma roman[us]. p[re] Martin[us] o[rdi]n[us] fuit. post de. iohanni pontifici successit. qui pontificatu[m] inuenit. ad ocul[us] cōuersus. Et ipse nil digni memorari gessit. Is aut[em] (et q[ui]dam auctores serunt) pontificatus sui anno quarto. mense item quarto mori. Sepeliturq[ue] in basilica petri. vacatū sedes diebus vnde viginti.

Sergius c[on]tra nois quartus papa. p[ri]ma roman[us]. p[re] Martino o[rdi]n[us] fuit. post iohannē p[re]dictū pontifex successit. Vir sanctissime vite gratesq[ue] cōsuetudinis. Et aī pontificatū in ipso magistratu fuit in paupes liberalis. In amicis et familiaribus iocundus. in delinquentes clemēs. in p[re]sumptuos modestus. Tāte p[re]terea prudentie fuit. vt toto suo pontificatu[m] nil cōmissum sit. quo merito rep[re]bendi quib[us]cūq[ue] negligentia posset. In t[em]p[or]e em[en]tem o[mn]i cōuersione. q[uo]d facere pontifices omnes deberent. iuste atq[ue] integre o[mn]ia ex animi sui sentētia b[e]n[e]dictura et moribus institui gubernabat. Interea v[er]o huius cōsilio et monitionib[us] p[ri]ncipales ytalie cōposito federe consilia inuenit pellendi sarracenos e sitalia. idēq[ue] moliri paribus animis et copijs instituit. Unde et Guilhelmus magni Tancredi normādie ducis filius adiuantib[us] etiā campano et salernitano principibus illos e sitalia b[e]n[e]dictis spacio expulit. Tūc h[ic] in ytal[ia] et apulia agerent. laborante ytal[ia] et fere toto v[er]de terrar[um] fame ac peste Sergius vir sanctissimus secūdo pontificatus sui anno. die. xv. mori. Sepeliturq[ue] in basilica petri. vacatū sedes diebus octo.

(Anno mundi. 6215.)

(Anno xpi. 1014.)

Benedictus octauus papa. p[ri]ma nisculanus. p[re] Gregorio. Qui im[per]io p[re]dicti gregori[us] quinti creati corona imp[er]ij donat. Inde o[mn]ibus in rebus b[e]n[e]dicti celans defensionē v[er]ebat. Sed eo mortuo defensore et sede pulsus per seditionē. alio in locū eius successit pelitur. V[er]o postea v[er]ita tū in iudiciis suis concordat. pulso ad ultimum pontifice. in urbem eius dignitate rediens. Nec multo post v[er]decano pontificatus sui anno. mense viro. die. xij. mori. Sepeliturq[ue] in basilica petri. Sunt etiam qui referant papae petrus damian[us] doctor et iusto benedicti. episcopi quēdā vidisse dicē quadam in solitudine hūc benedictum papam capto nigro insidentem. etiā interrogasse. quid cause hoc esset. cur mortuus equo nigro v[er]beret. Respondisse dixit. grauit[er] torquor. Tum benedictus hominē rogasse. vt pecunias quas occultauerat (locum indicat) pauperibus suis nomine erogaret. Nam que antea dāte fuerant elemosinaz noīe. nil ei profuisse. quia ex rapinis parua cōstabat. fecit mandatum episcopus. ac statim episcopatu[m] se abdicans et vitam monasticam amplexus est.

Iohannes eius nominis vigesimus papa. p[ri]ma roman[us]. patre gregorio. episcopus porphyra f[ec]to vt quidam volūt vel vt alijs placet nullis sacris aī iniatus pontificatū minus suscepit. eo t[em]p[or]e quo couradus in demortui b[e]n[e]dicti locum imp[er]ator creatur. accepta deinde ab eo imp[er]ij corona. Quē postea romani seditione[m] obus et apertis p[re]lijs plurimū vexauere. Sed Conrad[us] cesaris antecitrate et potentia liberatus fuit. Romanis quoq[ue] exiitū interminatus est. si duntis quēdammodū ceperant pontifice seditionibus vexassent. Iohannes autem cui[us] vita mirifice laudatur. Undecimo pontificatus sui a[n]no. die nono moritur. vacatū sedes diebus octo.

(Anno mundi. 6225.)

(Anno xpi. 1024.)

Benedictus ip[s]ius nominis nonus papa vt quidam volūt benedicti octau[us] nepos. patre nisculanus. patre alberico. Hūc romani tanq[ua]m homines ignari et nullius p[re]cepti p[re]f[er]re sede resig[er]it. In cuiusq[ue] locum sufficiunt iohannem fabinum episcopum. Siluestru[m] t[er]tiu[m] appellantes. Quo post nouē et xl. dies p[re]f[er]ro. t[er]tiu[m] benedictus restituitur. Is autem post mensem et die. 21. cum cerneret se iterum subitū eadem discrimina. iohanni archidiacono sancti iohannis ad portā latinā qui postea gregorius sextus appellatus est. pontificatū n[on] minus libere cessit. vt (vt quidam affirmant) vendidit. Hanc obrem merito ab o[mn]ibus b[e]n[e]dictus ip[s]e accusatus est. et iudicio diuino damnatus. Constat em[en]t[er] si simulacru[m] eius admodū monstruosum post mortem eundem apparuisse. Interrogatus quid illa v[er]ba d[ic]ta ymagi p[re] se ferret. cum antea pontifex fuisset. quia inquit in vita sine lege et ratione vixi. Ideo volente deo et petro eius sedem o[mn]ibus p[ro]bris sedam. simulacru[m] meū plus sarracenis q[uam] humanitatis in se habet. Nam cum annis decem mensibus quatuor. diebus nouem per interualla sedē petri occupasset. tandem igitur. Nec vacasse tū sedes d[ic]ta potest et pontificatū vendidit. Scissa igitur. xij. eccl[esi]e cōsensione ac scandalis pleni fuit inter benedictum et alios.

In ea summor[um] pontific[um]
Iohannes decimus

Sergius quartus

Benedictus octauus

Iohannes vigesimus

Benedictus nonus

Henricus et' nōs secūds impator anno dñi millesimo pñi-
mo. vel vt alij volūt. anno incarnationis tercio supra mille-
simū. ordine mortuo germani electores pñssio sunt tñc pñmū in-
tentes beinricū dūce baurie cesare declararūt. q' nō p' successione
s' ab electorib' pñcti cesar t' augus' electus. impant' anis. xxiij.
Et ab historiciā pñctim ytaliciā beinricus pñm' appellat'. vi-
dim' in c' scripta habeburge in qb' se secūdu' scribit. Borchfnd'
quosq' viterbiensis cū beinricū secūdu' t' post cū antonius florenti-
nus epus claudū filiū besidone vocat. Ite vocacionem igit' in se
quētib' obseruabim'. Cū aut' tradit' videm' suū in ytalīā aduen-
tum p' annos. xij. distulisse. Multa cū cū gallicis plurima cū merē
sibus bella gessit. inter pñctas sibi animis qñdam pñcipum
in regē regitū nungit' a willigilo magistro archiepo sciauos ite
diatos vntos sibi tributū offecit. Postea a bñdicto octauo im-
pator augustusq' appellatus ē. dyademate ornatus. Qui prima
expeditio ē sicut pia hē t' felici in caput dūces sarracenos ibi sedē-
tes. ytaliam lingre copulit. Troiaq' vrbe t' apulie finib' reditoz
ab oppidanis oblatū acceptas. cū datis obsequiis romā ē reuer-
sus. fuit aut' xpianissim' pñnceps t' vir sanctissimus. cum kune-
gunda vxore vngaricā vt certe diuinā castitatē suauit. Quoz
insatiāne t' pñctū instantia stephan' bugarie rex t' sibi sibi pñssio
ad fidē xpī succit' pueri. Sedore em suā regē bugaroz t' vxorem
collocauit. Ita aut' caste ac sancte cū vxore vixit vt vterq' in mor-
te miraculis claruit. In vita em pñmiserē qd ad bonitatem
dei pñneret. Itā t' habenbergem fundariū epātū. Et diuus im-
perator nullis pñssio dotauit ac ornāmētis decorauit. Sedes q'
epales bulensbeyni vbi a puero emittus t' luterici edoctus fuit. Hadebur-
ga. Argennā. Axiā. Werburgā. q' barbarica immāitate adiacentiū scia-
noz vastare fuerat restaurauit. Henric' post multa bella in bohemia germania
ytalicaq' strenue gesta. Obijt ad annū salutis xpiane pñmū t' vigesimū sup' mil-
lesimū. magno re se relicto apud suos testierio. Qui t' post mortē etiā multis
claruit miraculis.

Conradus secūds origine sueuus sine vt ceteri volunt natione francus.
Q' ex matre t' pñmū francoz regibus q' a Troia venerat originem traxe-
rat. defuncto beinrico impatore anno salutis. M. xxiij. ab electorib' in germa-
nia cesar electus. Qui in beinrici impatoris milicia ordines duxerat. Et suū
in ytalīā aduentū annis ferme tribus distulit. Per qd tpe multi ytalice magna-
tes t' populi cōiuratione in sua sese in libertatē afferere. Et declarati cesare eius
aduenisse armis repellere pñstuerūt. Id cum intellexisset Conradus. neq' em
in ytalīā obsequi. veniēs in ytalīā copiosum duxit exercitū. Mediolanū cū ve-
nisset animi ē repulsus. Ideo agro vastato mediolanū obsedit. Itā pñm' inde motus se conuulsus q' pñ-
nter incesum vrbe solo equaret. S' dū in die pentecostes colonep' archiepus missar' solēna in pñq' vr-
bi ecclia celebraret. p' spūm vidit. coradoq' dixit beati ambrosii germanis exercitū. nisi abscederet comi-
nari. Itaq' conradus innotis a mediolano castris. romā veniēs aurea a iohanne vigesimo corona t' imperij
titulis inter eu donec angloz t' rudolpbū burgūdiōnū reges ē ornatus. inde roma pfectus. pacatis post se
linquens ytaliam in seluos pñmo. postea in bugaros duxit. cōpessitq' illoz moribus exercitū apud tre-
ueros merensetq' reductū distribuit in diberna. Conradus vō impator apud treueros pñstutus cum Ru-
dolpbū burgūdiōnū rex suoz seditionibus vexatus fuit. Quāobz Corad' fidei t' pñctio se cōmisit. re-
gni illi burgūdiōnū pñssit. qd ab impatore in pñctiā redactū. Et burgūdiā postmodū longo tpe uncipia
lis appellata ē. Rex aut' angloz filiū suū beinrico coradi impatoris filio in nūmonū collocauit. Inde co-
radus deuotōis cā romā veniēs p' mare adriaticū redies distempantia acribus amissit pñcipales res
uersus inl' ancā in traiecto iustroz moritur. anno regni sui. xxiij. inq' vō xxiij. fuit vt annis strenuus
consilio p'ouidus. sapientiā forēsi pñditus t' cūli. t' in religione xpiana deuotus.

Linca iperatoz

Henricus secūds kuneigūdis

Conradus secūds

Cometes Anno tercio beinrici horribilis aspectu
apparuit. flamas huc atq' illuc disperges. Solis
item eclipsis anno eius septimo facta. Lunag in sangui-
nem versa visa est. Et terremotus fuit magnus. Insq'
t' sacula ardens instat nris cum magno fragore c'elo
decidit. Quibus malis confectus in ytalīā macine. t' in
to ferme terrat' orbe valida fames est subsecuta. pau-
loq' post in ytalīā tanta peste laboratus ē. vt plures mori
mū q' superstites haberentur. quā calanitatē fons in lo-
thoringia in sanguinem versus futuram indicauit.

Sexto loco atq[ue] sanctissimi impatoris beatrix: Qui inter ceteros reges germanie cu[m] sua conthorali di-
gna kune[n]dis y[er]gine sancta, vite sanctitate ac p[er]tibus p[re]cedebat. Ob cuius merita, arboris t[er]re eius
generatio, p[er]idem de maiori[us] kune[n]dis impatoris p[ro]fuit. Qui i morte miraculis pulvis clarue-
rit. Arbor aut signata, in qua i radice luitius farione dur p[er]ouit descripte, p[er]genie pater. Et in ramis e[us]
et frondibus ab eo descendentes, filij i nepote y[er]ses ad be[n]edicu[m] sanctorum ponuntur, distincte deservit.
Et i carolo magno o[mn]i[u]m v[er]itatis eius manifestatur.

Et a carolo magno origo vrozis eius manifestatur.
Conpobis inuicem filius imperatoris caroli magni, qui nulla interposita mora i fatione ydolatra
 copios mouit, cui quibus ad plures annos bella gesserat vicar: t fidem xpi suscipere coegit. Inde i
 lustris filius dux fatione luitulfo nomine regimie prouincie suscepit. Is roma pectit, corpusq; sancte inno
 centij a summo po mulice obtinuit. Cuius filius nati maioru bella cxi tonis gessit et i mare baltheo pe
 rijt. Dico alter filius in duxati fatione successit. Die habuit filij qui bennicus bñlis dicebat. Et filij ba
 bami matre alberti comitis badenbergesis. De cui⁹ nomine idē mona badenberg dictus est, quem ob ne
 cem fratris sui Conradi ludouici imperator vix pñissum est decollauerit. Et ludouico sine filijs mortuo
 Conrad⁹ occisi corādi filius, in regno insinuit. Apud quoq; sine herede cōrado, primates bennici bu
 milē cōzonauerūt. Bux duxerat maridē fere puerfatiōis femina. Et qua genuit ottotonem magnū et b en
 Genealogia sancte kunequindis imperatōris

Berta etas mūdi

ricum dūce baioarie. Otto magnus genuit orone ruffum q̄ oro fecūsus genuit tercium. Heinricus dux baioarie genuit heinricū sanctū. Is beilo dictus q̄ ab incarnatione dñi. 997. obiit sepultus in Ratisone in cenobio sancti benemūni cū tali epigrāmāte. Heinricus romani regis p̄i et defensor legi bauiene cultus p̄i est. hic dux heinricus sepultus. fuerit a nati duo filij et filia unica primus p̄us heinricus babenbergensis filie postea ip̄ator scōus beuno eps augustin. filia aut̄ geysila q̄ nupta stephāo regi hūgarie regnū ad ip̄i dē p̄uenit. Eū aut̄ heinricus ip̄ator vxorē et sorore diligens. quā nūq̄ cognouit. Cū plēm se nō habuērū fuerit. terrena in celestia comitatus ep̄atum in honore sancti petri scāq̄ georgij p̄stituit. plurāq̄ alia pietatis opa. Is appropinquās mortū. multitudine ingēs demonū magno strepitu ac cellis heremite sancti trā sicens. heremita aperies fenestram vīnū de societate interro gās. q̄s esset. Is mūdū legio demonū sumus. q̄ ad morte cefatus speramus. si in eo quid tepemus. Ille adiurans diabolu v̄ rediret. q̄ reuerteris aut. Tū b̄. p̄secim. bona cū et mala eius in stater a posita. aduſtus ille lauretus oſſi aureā inmensū pondus atculit. Et dū superasse videbamur illa ad bona p̄iecta. pond⁹ creſcit. ideo iratus aure vīā olle p̄fegit. Ap̄pellauit aut̄ calicē diabolus oſſi quā ip̄ator ecclie merſburgensi in honore dñi Laurentij sicut fecerat. cū ob magnitudine due aures interit q̄ ad huc p̄p̄o quotannis ostendit. Repertūq̄ ē imp̄atorē beunacum tūc ad dñm migrasse. Et vīā aicem calicis fuisse fractam. tercio ydus Julij.

Q̄tolus quozq̄ magnus optime de romana ecclia meritis. ac solenni decreto a pontifice summo imp̄atus aut̄ p̄miciatus tandē senio grauis huc uenit si lūi aquitane regē et imp̄ij successore reliquit. Lucvortius aut̄ cognomēto pius imp̄ator inter ceteros filios. tres filios habuit. Carolū regem gallie. Altru huc uenit et regem frācie. Terciu Hēgfridū rbeni comitē palatinū. Is ex vxore sua mach nildis tres filios ac filia vnicā genuit. Theodencus primus ep̄atū metensem rexit. Altr ad elberus canonicus merensis. Lercius palatinus rbeni heinricus noſe. p̄miciat baioarie sibi adiūxit. Cui filia a deo data sunt oīū p̄bitate et san cūmonia ornata. filia beo nobilis kumegūdis diuo heinrico imp̄atori mīmonio iūcta. cū eo in om̄i castitate vsq̄ ad obitū vitā celēbe pēgit. Altru inſtigante diabolo eā de milite suspēctā būit. id eo sup̄ candemēs vomeres. xv. p̄ribus nudis pedibus eā mcedere fecit. q̄ ascendente ait. q̄uit me o dē ab beinico et oībus alijs intacta nouisti. ita me aditū. Cui vox audita ē dicere. Virgo maria te ygnē liberabit. Totam q̄z candente massam illeſa pēgit. Tandē cū post obitū mariti in monasterio a se fundato in bāſſia cū om̄i ſancitate ac v̄tutibus diuinis ānis. xv. vixeret. migravit ad dñm. ſepulta deinde bamberge ad laus beinrici quā Innoceñt q̄n papa. p̄ crebra miracula ſcāq̄ cerui aggregauit. Cui ſc̄tū tercio marcij celebrat.

Loceizantes per annum

willigisus ep̄s

Gēlia v̄go nobilissima soror heinrici ip̄ator. stephāo vngarie regi collocata. Cui opa rex ip̄e et p̄p̄i hūgarie integram xp̄i fidem accipere.

illos affect. nec vestimenta nec calciamenta cor toto illo tpe attrita sunt. Anno aut̄ reuoluto horebat. atchieps in cui dyocesi hoc nūabile cōgū ad loci veniēs a no do quo sacerdos illos ligauerat. absoluit atq̄ an altare dūce esse reuoluit ut. filia p̄biteri cū duob⁹ alijs p̄nuo exanimati ē. ceteri cōmūis trib⁹ notis p̄mis dormierūt aliq̄ postea obierūt. Ceteri v̄o p̄e nā sua mēbzor timore p̄dierūt. hoc ſc̄ptū reliquit vberius qui ſuit vnus ex eis.

Willigisus archiep̄s magnū in. Is oīū būilem hīs opem q̄ curū et bigas ſacere ſolebat. iō ſi thalamo nato groſſis hīs ſcribi iuſſit. Eū ip̄e clauē ſb diligēt et uodua ſuas itroire ſolus p̄ſueuit. Et legere ſc̄pturā. q̄ talis erat. willigſe ſcole v̄i vener. ſ appedit et rotas et p̄iere v̄ ſtātū ſue paup̄arū aſſiceret. inde rote in vextilo ecclie mō guttine habetur. Is beinici conſecrauit.

Beſilargina

S. Stephanus

S. Ladislaus

S. Robertus

Stephanus hungarie rex. filius geysche. ex sarolt filia gyla nat' in ado-
lescentia sua bellu' Lupan ducem forte et potentem gloriosum gessit. et
victoria obtinuit. postq' regie cessit dines corona diuini adeptus fuit. famo-
sum bellu' gyla auctori suu' peger. que cepit ac cu' vroz et filiis in hungari-
am misit et racione et' vltra sua hungarie aduixit. accepta po' vroz gasila
uauarona sanenissima beinici p'dicti sororis adiuuante alberto pragenfi ep'o pri-
mus stephan' rex vir eius. et postmo d' ois regni populi pueri. et xpi felici
subugarit. fuit em' innocetia. benignitate. et religione. gra. ac hospitalitate re-
gina insignis. posthec stephan' rex deuiat duce bulgaroz opulensissim'. et
cu' spolis cenobiu' in honore sci petri in ciuitate. q' vetus budavocac' extru-
fecit. Cu' vo omnes vicinas nationes sibi gasset. coronam amictico tradere vo-
lens ut diuino obsequio ac cotemplationi vacare posset. Is tñ morte puenit
Stephan' igit exacerbat' graui morbo corrept'. Tandē sanctitate et gra' plet-
tus. tricesimo septimo sui regni incarnationis o'fice. An. xxxviij. in die assump-
tionis marie scdoy oseno aduigetur. Sepult' in basilica albenfi. quā in ho-
nore dei genitricis construxerat. vbi crebris elaret miraculis ei sua conforzali.

Emericus hungaroz rex stephani regis et gasila vroz et filie. Cui plures
habuit filios. Ille p' ceteris in primo adolecentie flore supra communē
boim naturā. diuino munere solumatus. iusticia prudētia. mansuetudine. mis-
sericordia. largitate. humilitate. et pacifica armatus. fuitq' deo amabilis et ho-
minib' honorabilis. Cui p' administratōnis et gubernadi regni sollicitudinē
comisit. b'is dux morte pueniens p'p'ia. raptus de medio. ne malicia mutare
inllectu. Et aduc cu' sponsa vroz sua vgo existens. migravit ad dñm. Qui
postea ppter eius frequentia miracula. sanctus ab omib' extimatus est.

Ladislaus hungaroz rex. fide catholicus pietate p'p'ius. cō p'sensu
regni gubernacula electus. q'si laus diuini data p'lo utcrptaf. Is ob
celste coronā. regis capiti suo nunc' imposuit. Excipio regni hui' consolator
afflictoz. s'licuatoz opp'essor. pius p' orphanoz. et ab incolis regni pius
per appellabat'. adauxit et publica hungarie. dalmacia atq' croacia aduixit.
Bella q's plura 3 annos hūit. ex q'bz mira bñe victoria diuinitus obtinuit. Et
mūtiq' dñs annos. et rex cu' tripbo in hūgarā rediit. Imulsi et rusia et
siccitate pollicati fūne. Imulsiq' in polonia et bohemia. ex quibus cu' gaudio
ad p'ia remeant. Post hecui pro dia castri buloz inter fluue heredes in ve-
narone sua inuenit locū. vbi augustin' amonru mētem in honore reginis iua-
ne' que locū warad notauit' edstruere fecit. scitate tandē ac diuini plen' mi-
grauit ad p'sona angeloz. anno regni sui. x. scpul' waradini. anno dñi. An.
xv. tercio kal. Augusti.

Robertus rex fracie et tēp'itate. nō min' p'tam.
guā regale vitā ducebat. Mā et doctrina et sci-
tate oēs reges xpianos antebat. ut disputantib' nulli
secidus habere. que in mento laudamus. Cur
preterea tanta fuit religio. ut qñs sibi p' occupatio-
nes bellas uictet. horas cauoncas vna cu' sacerdotibus caueret. Hic aut pie-
tate h' m'critū ferūt. ut cu' oppidū addam ex hostib' oblideret. neq' horas suas
intermitteret. menta hostu diuini' conuerat. ita nūq' irruentibus suis oppi-
di caperet. Et cu' p'issimus ess' musicius ferūt cu' sequit' Sancti spūs alit no-
bis gra cōpōnisse et alia.

Elbert' q's ep's canotē. ymponi choz' nocte h'icm fecit et solē iusticie et
stirps yfice. Is a b'ā v'gine lacte eius recreatus ē in sua infirmitate.
Vlto episcopus

Eriberius item archiep's coloniē. p'antibus et sanctitate claruit.

Ethardus p'icius vener' pannoni ep's vir vtiq' bon' atq' doctissimus
vnde t'p'z' martyri ab hostib' xpiane religiois eq'ssim' pulit aio. Cū
capitēs inceduli ad cūru ligauerūt. et in mōte aliusiuo educens p'p'tem
rederunt. et turpiter laceratum interfecerūt.

Vto archiep's maderburgē. Is in eadē vrbe solar' indoc' obtu si ingel-
niq' p'lozis auctu regie celi. q' ei pollicebat sapiam et ep'um. et cū voc'
euassit. in metropolitan' postea efficit. inuenio p'p'ie salu' voluprat i adu'gēs
bona ecclie neglexit. ois v'bz odio suo. Inde i vallerilior abbatiā m' o'is a-
ctienē. ad libitū bñit. i nocte vox itonuit. C'essa de ludo. q' lussit' fast' Vlto. q'
in delit' p'seueras. Tādē frideric' canonie' cūlde ecclie et nocte i choro sancti
mauricii videbat turbā scdoy. et vdo nē pena capis dñatuz pugil decollant.
q' de late abbas hie adduct' fuit. et a v'gine maria cōm' silio acclamus. ac sic in feli-
ci fine p'it. b'z bo'redi p'digis mēziā. et uoz iselē vdonis i marmore cādō offiat ad terrore alioz ep'oz.

Eriker' q's abbas lobich. Et albo abbas cenobi' rothaci tū d'auerit. scis q's mediet' abbas edot
v'p'it ac emozis ep's leodici p'ia ac scia clai'. Sili' rogen' ep's beluagē omi v'p'itue p'clarus.

S. Ethardus

Berta eras mūdi

Silvester eius nomis terci^o papa. pñā roman^o. pñc lauretīo. in locū pñlī bñdicti furrogatus. nō dñi in pontificatu māsūt. Nono ei^o q̄dragesimo die factione suorū bñdictus restituit. Cū ergo māsūt occupat^o aplicam sedem diebus vnde q̄nquagesimo tenuit. bñdictus non^o in reddita sibi sede in vno mēse. diebusq̄ vno supra vigesimū pmanens. eā Joanni archidiacono pñmo suo vel vendidit vel pñlīst kalēdis māsīs. q̄ gregorius sextus appellatus. eo vñtū pontificatus teucnerat. vt q̄ plus largitione. et ambitione. non scitaret vñtū et tota vñtū valeret. Is tantūmodo dignitatis gradū bonis oppōssit et reiect obmiseret. quē mōre vñtū nō restituerit nra ipa. Idē cū pñmū sabit^o carālia nō a collegio s̄ largitōe pontifex creatus. quo pulso bñdict^o tenuit restituitur. cum multitudine vrbe et nūc vñtū. nunc aliū appetente. Cū pplūs recto caruit et malos plures q̄ bonos faceret.

Anno mundi. 6233. Anno xpi. 1034.

Gregorius sext^o papa. sancti iohannis ad portā latinā archidiacon^o. vt^o alij scribūt archicanonic^o. pontificatus a bñdicto (vt dixim^o) accepit. has ob res beatus tercius sibi nūciata. inq̄ vt debuist^o aio ferens. copias in yta. hanc duxēdas ad diem veniente iusserat. in ytalīā cū magno exercitu veniens romēq̄ turbatā rem ecclesiā cōponere ē amissus. pñbus itaq̄ uō romē solum s̄ vicinaz q̄s ytalie pñū ac ordinū q̄ntūq̄ religiosus ex more cōuocatis. s̄s^o nodus celebrata ē. in q̄ bñdict^o nonus. silvester tercius. et gregorius sunt dñāi. Cūq̄ tanq̄ tria tetrachina monstra abdicare se magistratu coegisset. Syndē gerū habebenbergem epm cū Clementi secūdo fuit appellatio. pontifex creat. silvester^o in hisloriaz scriptor affirmat Gregorū bene de ecclesia dei meritum esse ad sedem apostolicam labefactam suā magnitudine beati restitueret eus latrones quoz scilicet pegrini ad vrben religionis causa accedentes necabāt. et medio fustulit. adeo a perniciosis hoīb^{us} homicidam et sanguinis bñtū ni appetentissimū habuit idq̄ a cardinalib^{us} pñdici solitum. aduim gregorius in eā egritudine qua postea moritur. cardinales vocatos verbis castigat. q̄ id q̄d iuste fecisset luore reprehederet. Inquit cū mortuus fuero cor pñ an fozes ecclesie sustineat vobiscum oblatas fecere mādāta atq̄ porte cohorzo grā^o vñ vnto aperte sunt. et corpus oīm admiratio ne inuolutus magne sanentatis opimū. q̄ in pontificatu sedit annis duob^{us}. mēsis^{us}. vij. durante salemate.

Clemes eius nomis secūdos habebenbergis ep̄s antea syndēgerus vocatus pontifex creatur beinico tercio cesare annuente. vel impante. in syno to ad hoc collecta. ab eoq̄ beinicus augusti imp̄atorisq̄ titulus pñte synodo ē ornar^o. Trādūt q̄d multū bñc clementib^{us} pñbuisse. nūc iussu imp̄atoris id facere cogatētur. fecit id imp̄ator cū videbat eo licentē factiosum quē q̄s potēre quis ignobilē deuenisse. vt corruptus suffragis tāā dignitate cōsequit^o. Interim beinicus capuā vsq̄ pñct^o postq̄ satis puincia cōposuerat. romā et inde in germāniā ē reuersus. Cū dū beinicus germāniā attingeret cū clemēs pontifex^o sui āno nono obiit veneno. vt aliq̄ dicit^o absumptus.

Damafus secūdos natione bavar^o cognomēto bagnar^o pontifex post clemētē inijt. Is an^o stephan^o vocatus. q̄ stephani cura clemētē fecit insecut^o. q̄d eā rōne aliq̄ credūt. q̄ illico post clemētis mortē pontificatum p vñm occupat. damafus aut tantūmodo tres et xx. dies vixit. Adeo cū moleuerat hic mos. vt iam cuiq̄ ambiciofo liceret petri sedem inuadere. Sed obstitit^o vñtū. vt is ceteris exemplo esset.

Leo nonus natione alemānus. Anno dñi. m. xlix. pontificatū hac rōne inijt. Nam vacante sede romani pñlīq̄ de noui principis creatione q̄q̄ intentaret. beiniciū imp̄atorē in saxoniā agente adierunt. pontificem ab eo de mala cōsuetudine petunt. Cūq̄ rex illis satisfacere cupiens nullū theutonice gentis planū ad ius voluntatis assensum inducere posset. ad germānos se vertit pñlīatq̄ pñbus bñuonē epm tullensem virū simplicem. Cū p vesuntium in pontificiū habitu romā petenti abbas dunacēsis et yldēbrandus monach^o faona cūtrūsa vrbe ordinis forte obuiauerūt. vsq̄ adeo aut dicit^o religiosoz fusio valuit. vt episcopus periculis apostasie evitare cupiens. papalia deposuit ornamenta. rediit illū romā peregrini habitu incedere. Tandē die sexti mēsis ab inchoata vacatione colima. in leonem nomū romani pontificem canonice est assumptus. fuit autem vir pietate innocentia benignitate gratia hospitalitate adeo insignis. vt eius dom^o peregrini et pauperibus semper pauerit. Et lep̄osi ante fores inuentum in lecto suo collocari precepit. Is mane quiescit nullūq̄ repetens xp̄ni pauperis loco recubitus creditum fuit. Obiit autem sui pontificatus anno quinto mēse. 2. die. 6.

Linea summoz pontificū
Silvester tercius

Gregorius sextus

Clement secundus

Damafus scūdos

Leo quintus

Henricus eius nomen tertius. Conradus predicti filius, siue ut alijs placet
genet. que electores successore dederat. anno dñi. **CL**. impauit annis
decem et septem. Is genitor suo non dissimilis in virtutibus, immo scilicet pbi-
tetur. accepta vxore pte vincente filia regis anglorū pñterminā. q̄ de adulterio
falle accusata. eā puer que ex anglia adduxerat p̄ delationem gūgantem molis se
opposuerat i duello (diuino frer) auxilio defendit. successu poplite. victoria po-
nitur. Etro inde repudiū gessit. et in habitu religioso vitā finit. Inde nobi-
lissimi ducis p̄tiamēsis Eustachii forore agnēte duxit vxore. Et apud ingel-
heim regio more nuptias celebrans oēs hñstiones nimos et iocularitos iussit
sit expelli. Atq̄ oia q̄ illis more principis in vestibus equis et pecunia danda
erāt pauperibus dedit. fuit autē natura admodū iocūdis. hominib⁹ a stabili
omnibus humilis. hostibus terribilis. pauperibus pius et largus. henricus au-
tem primo electionis sue anno in oldersū regē bobemor hostiles atos p̄ se fe-
rente ducens. idco re infecta in germaniā se recepit. q̄ p̄ces bobemor germa-
norūq̄ copias. p̄ces quoq̄ p̄lor enetus habere vidit. Es eo q̄ secutus ē an-
tio. cū maiore paracordq̄ exercitu cūde aggressus oldersū regem p̄lo superauit. Cū captoq̄ et p̄ federā li-
berato egit. vt bobemū quorūannis romano principi tributa soluere teneretur. Būsi debāt eo tpe bugar. et ma-
gnis commissis p̄dijis. pars petro regi suo minor numero. s̄ dignitate melior fauebat. maior alta aduer-
sabatur. Cūq̄ sine h̄e habuerāt cōtentiones. vt pulso per arma petro et alboino q̄dam in regem assumpto
dissidatq̄ inbiduim⁹ et certamina inter principes et populos cōmīnaret. Coniugat vxore ad cesarem pet-
rus. Et sue vxoris saluti opem supplex orauerat. Quare ingressus vngariā cū exercitu henricus. alboino
non fugato. penos restituro. regni illius contentiones motisq̄ sedauit. Rome interim inaudita alias ipō-
tissanti dissidia inchoauerāt. Cū magno igit comitatu ad cōponēdam pacē romā venit. vbi synodo cōgre-
gata bñdicā. g. siluestri. 3. et gregorij. s̄ pontificatu se obdicare cōegit. vt indeq̄ ep̄m bambergens. q̄
clenens scēdus dictus et creauit pontifice. vt p̄missum ē. a q̄ etiā coronā impet̄ accepit. quo sacro roma-
nos in verbis a sua iurare cōpūlit. vt de cetero pontifici electioni. se nequaquam interfuturos nisi de mandato im-
peratoris id facere cogerent. inde capuā. phascēs multos milites secū adiecit. q̄i sarracenis regionū in se
suis resisterent. atq̄ inde in germaniā regressus. constantensi synodo affuit. vbi omnibus veniam roganti-
bus indulxit. ac pacē in futua ac alijs. p̄uincijs regia censura confirmauit. Tandē in lauroz cētiā obijt.
filiū prius regem constituit. Sepultus Ep̄pyre.

Incentius gallus et marinus cū gortefrīdo vicerbensi historiā scriptores. de bñ⁹ beinrici ortu mi-
raculoso. diuinaq̄ p̄monitione historici admiratiue dignā cōposuerūt. Conradus enī impator secu-
ndus nulli violatorū pacis parens. Et hac occasione motus. Leopoldus comes violator pacis verens ab
impatore occidī in silia remouissimā fugit. ibi cū vxore sua in tugurio paruo latitabat. Contigit impatore
a venatione sua fortuito casu. illic diuerfisse. ac ibi p̄notasse qua nocte vxor comitis masculus p̄cepit. Quo
vagante vxore celo ait. Ep̄ator i m̄ans iste. erit tibi gener et heres. Qua voce tria vice audita ipator dī
lucilo surgens. repertis suis famulis duobus. p̄cepit vt insāte occiderent. qui bñā misericordiā moti.
sup arborē posuerūt. regi cor leporis. p̄ cor de pueri ad ducit. Dux p̄tens cū repiens ali iussit. et in filius
adoptauit. Longo post impator in domo ducis cernēs bñā dolēcentē habēs eius p̄spectū. ne sit quem
occidī iussit. In equestrē a sumit. p̄cipiens vt lras regine deferat in q̄bus p̄cipiebāt regine vt visis lincel-
ris illico cū occidī faciat. Is rem ignorans in domo sacerdotis q̄secus q̄ dōmien lras subripuit. ac apel-
luit hīs horrendis visis. alia scripta apposuit. Cū videns hñc o regina cōfessū in silia n̄am dare velis.
vt diligis vitam tuam. Qui cum hīs abiens cū filia regis tradita fuit. Sic rota fortune rem vanasse dic-
tur. Ille autem locus nemor vbi creatus fuit in silia nigra. bñstia vocatā. vbi nobile cenobij moacho-
rum extructum fuit. Cum beccera esse ponitur mirabilis. p̄fecto deus in omnibus operibus suis.

Henricus hic nobilis impator. Cū in die p̄thecocosis in germania
apud magūā id festum sollempniter perageret et paulo ante missam
locā iuxta impatorum solium parauerat diabolus incitante inter famu-
los archiep̄scopi maguntini et abbatis fuldenfis cenobij orta dissensio
quis dominus corū iuxta impatorum p̄nos sedere deberet. Cū hic
abbas tāte potēte fuit. vt nulla missa amītorū impatorū mittere po-
terit. habens p̄uilegiū vt ad dexteram impatorū sederet. post varia
verba ventum est ad pugnam. atq̄ furore et contumacia omnia cōmīssente
ecclesie pauperum sanguine repletur. Verum ep̄scopus et alijs cōuo-
lantibus. vntas inter eos reformatā. tempus p̄ungaturū. missa cū tūl-
ta deuotione celebrata. Sed cum ad illū versum sequente ventum est
hunc dictū gloriofū fecit. vor ab aere lapsa est dicens. hunc diem bellicofum ego feci. quo audito nē-
buis omnibus p̄e timore. impator diligenter intendens leticiam diabolū. Tu inquit omnis malicie in-
uentor diem iūctiofū fecisti. nos per te gratiam qui illum gratiosū fecit. pauperibus et indigentibus
gratiosū redemis. Cōpleta cū summa deuotione missa. vocatis egenis et pauperibus omnia p̄ciā et a-
baria eis distribuit. suis manibus illis seruiēs.

Lapanus astro noui

Dugo abbas

Theobaldus

Cobaldus enā no bilis fr̄ctus vir religiosus bīdē q̄s t̄pibus apud vicēti-
nos z doctrina z vite scititate multo i p̄cio fuit, ac quedam composuit.

Ermāu p̄terea p̄ctus z ipe religiosus p̄ia alemān in genij p̄stantissimū vir
coposuit hymnos, atq̄ in bono z v̄ginis marie nōnullas celeberr̄q̄ coposuit, inter q̄s v̄laine regina p̄re;
cipua habet. Sed et q̄dratura circuli m̄stra z p̄p̄t̄e z acc̄pte descriptit, ac quedam alia.

Malefica quedā auguriatrix, in anglia fuit quā mortuā
demoniones horribiliter extraxerūt, bi dērici p̄fallerent
Et imponētes sup equū terribilē p̄ aera rapuūt. Lamonos
quosq̄ terribiles (vt ferūt) p̄ quos ferme militari audicib̄
Emporib̄ quosq̄ beinnet̄ tērij impatoris ecclia glori
Anse resurrectionis in biernsalem, q̄ ab arabibus de-
structa fuerat, a fidelibus reedificata fuit. Postq̄ ēḡipti
orū potentia contra perfas mullescere cepit, an thurozom
aduentū ab egipto in antiochia regione v̄niuersas occu-
parit. Urbs quoq̄ sancta cū adiacente regiōe in eor̄ deuē-
nit potestatem, inde p̄secus calipha omī impietate plen-
teō z hominū odibilis, inter cetera nephanda eccliam do-
minice resurrectionis (que p̄t̄ vener̄ ab̄slem viris maximi
et iudē loci ep̄m p̄cipiente constantino nuāgno augusto edu-
ficata fuerat, postea per modestum temp̄e heradij impato-
ris instaurata) funditus deici nian daut. Diruta ē autē āno
ab incarnatione d̄mini, m̄. xvij, quo temp̄e ē p̄fuit vir
sincerus berethus nomine eiusdem tyranni auticus, mis-
eius frater, inde cōditio fidelū ex dolore mestissimo z plu-
ribus augur̄s in p̄cius se v̄nt. Exempto rebus humanis
p̄scripto tyranno, filius eius d̄berminius ex p̄tione col-
stantinopolitani agere cepit, reedificandi potest̄e fidelib̄

Guido musicus

Lanfrancus

Bernardus corrector

Concessit. Cum autem vires xpianorū in hierosolima p̄
iustauracione non sufficientes esset habita p̄tione ad
imperatorē constantinopolitanum, Is te p̄prio fisco
sumptus necessarios ministrari p̄cepit. Ea q̄ v̄t n̄c est
eccliam sancte resurrectionis āno ab incarnatione d̄ni,
m̄. xlvij, nūro ardore reedificatū.

Ampauus celeberrimus doctor, z maximū astro-
nominus. Hac tempestate in p̄cio c̄m̄s, nonnulla
accuratissime scribit, atq̄ errorem aliquatulus, in p̄tolo-
mē magni astronomi, calculacione adiunxit, videlicet
quo ad lunę z stellaz motū, ac etiam in nonnullis alijs.
Hunc tamē p̄clarū virū excusatum habet, cū hoc ei nō
p̄uerit, ob ingenij defectum, v̄t ob p̄cūritā temp̄is,
maxime quo ad motum octauę sp̄re ad quē longū tēp̄
requiritur, eius theoria ac computus laude digna sunt.

Guido quidam celeberrimū nominis musicus, pa-
tria etruscus ex ciuitate aretino natus, Et ipse per
hoc tempus plurimū d̄ruit, z cauendi modus in sacris
videlicet per flexuras z digitorū notas dinumeratō me-
l̄ iustulum reddidit, ac regulas tradidit.

Hugo cluniacensis abbas homo sane (p̄ter doctri-
nam) gēnerc, pietate religione, clementia atq̄ insi-
guis, per hoc tempus in odolous abbatis loco substitū-
tus nonnulla perscripsit eruditioe z laude digna.

Lanfrancus natione papientis, doctor quidē extim-
us, z insubelm̄ egregij doctoris p̄ceptor, h̄ȳsēm
t̄pibus in gallijs insignissimū fuit, q̄ cū apud panisius le-
gendo, scribēdo, disputatō clarissimū haberet, t̄ac̄ v̄t
uno spiritu scol abrenūciat, z ad p̄p̄ia remeant, v̄t
rebus suis paup̄ibus erogatis maxima cum b̄uitate q̄
ad v̄nt soli t̄o tanq̄ verus xp̄i fū militauit, q̄ postea
ex abbate cadom̄, sac̄ archiep̄s cātuariē, p̄teraq̄ bo-
na in eccl̄is anglie fecit. H̄c p̄ ceteris libz in signē noie
Bennillare d̄ berengarij errozes cōposuit, z alia p̄dara
edidit.

Corpus gigantis ea tempestate pallantis Euandri filij, in qdam sepulcro reperiū ē. ad cui⁹ caput lu-
ceruā accensa inuenta ē. Cui⁹ sepulcri epigrāma erat. filius euandri pallas quēz lancea turmī. militis
occurit more suo facit hic. hos versus tuos cōditos arbitrat̃ur. quibus carmenis liras latius inuenisse di-
catur. si ab ennio vel alio poetā anteq. habebat id cadauer in medio pectoris liras latius inuenisse di-
cedibus t̃ semis menturā ē. lucerna aut̃ ardens inuenta nullius ligris aspergitur aut flatus violentie ex-
tingui poterat. Sed qdā sibi horis ingenij subitus flām am sibi lotamē fecit. Quo facto more et actū bñta
utignis euamut. Corpus aut̃ tante vastitatē erat. vt muro applicatū altitudinē mentū uinceret. Sed dieb⁹
pcedentibus filicidij infusum. cōem mortalū corrupuē agnouit. soluta cure nensq. fluentibus.

Berengarius

Berengarius doctor natione tironens̃ andegauens̃ archidiacon⁹ p̃ hoc tē-
pora cui⁹ diu sanctitate ⁊ doctrina insignis ⁊ clarus fuisse. ob doctrinē siē
amplitudinē primo cōfusus in eucharistie sacro turpiter errauit. et multoz aios
ipso suo errore infect. Sed diuina postea illustratus gratia errorem suū publico cō-
cilio vercellis habito emēdauit. vt in decretis hī de cōse. di. 2. c. ego berengari⁹
Emendacionez facta. statim sophistice discipline studio omisso. primo oīa pau-
peribus erogauit. factusq. p̃dignus labore in annis suaz quoad vixit vivere
voluit. ⁊ vniuersum vite sue tempus sanctissime continuit.

Consiliū qz vercellense sequētib⁹ annis in vercellaz ytalie vrbe leonis pō-
nasticus iussu cōtra istū berengariū ⁊ eius errorem celebrat⁹ in q quidē con-
cilio idē berengari⁹ andegauens̃ archidiacon⁹ cū suis eccliasicis erroris auctor
damnat⁹ fuit. Et postmodū vt dictū ē illustratus optime vixit.

Ira idem tēpus anno dñi. 1141. d. 14. darut. b. iohes fundator ⁊ institutor or-
dinis vallis vmbrose. ab regula militantis bñi bñdicti. cui qbusdā p̃stūto

Ordo vallis vmbrose.

mbus eoz supaddis. Et in habitu griseo. que religio
multa monastria in iustia ⁊ longobardia superiorē ba-
ber. h̃c itaqz gloriosus sanctus de ciuitate florentie ori-
undus p̃te gualberto nultie florentino natus. hac de cau-
sa. vt ex eius b̃ abetur hystoria ad religionē se contulit.
Cū in iusticias aduersus finitimos gereret q̃ fratres suū
obtrūcauerat. t̃cē quada ex agro florentis rediens ar-
mat⁹ in multoz manu supatus. oportuit in cū q̃ fratre
interfecerat nō paul a monasterio diu nūmati in mōta-
nis incedit. Cū cū se arauenti videret. nec saluti spes
sibi pponeret. Ad huius iohannis gualberti pedes bui
milititer p̃didit. duplex p̃ ibm xpm crucifixū cancellans
manibus ad pectus. petens sibi veniaz dari. ⁊ fraterne
cedis culpam ignosci. qbus p̃obus cōmōtus iohannes
omē illud qd̃ susceperat oditi. de fratre nece statim stre-
git. ⁊ culpa oīm cōdonauit. At cū vltra p̃gressus ecclē-
siam diuī minati occurrente intravit. ⁊ an crucifixi effi-
gie cōstisset. ⁊ omē crimē ransisset. Illico ciens cer-
nentibus crucifixi ymago mortu capitis illud cōpobas
se visa ē. q̃ ob eius reuerentiā capitali inimico pep̃ciss̃
Adhuc crucilla p̃ iudicio tanti miraculi in ecclia mini-
atis. p̃ce florentia in monte eius veneratione vsqz in hoc
tēpō tēmōstrat. vbi olim fuit monasteriū nigroz mo-
nachoz. nūc aut̃ alioz idē montis oluaz. Talis igit̃
miraculi monimēto vir sanct⁹ p̃mor. statim se redigio-
ni cōtulit. ⁊ vt heremita in dñi appennini p̃tē q̃ vallis
vmbrose dñi cēcessit. vbi ⁊ vite sanctitate dei summi in se

gs. Iohannes gualbertus monachus

gram in aore exptus ē. atqz ita primus monachus deuotissim⁹ illius sacri ordinis
vallis vmbrose illis in locis templū posuit. a quo postea multa alia loca nomē
origine duxer. Hec qd̃ religio postea vitis fecit ⁊ scia clarissimis floruit. Ioh
annes aut̃ facit religiosus ieiunijs ⁊ abstinentia esse ⁊ potus ac vlgilis carnes ad
mare cepit. ⁊ eorum vitare. ⁊ orationibus ⁊ p̃ijs operibus inhiabat. tēdē i mī-
raculis fuit copiosus. languidos sanitati restituit. Tandem beatus pater sentio cō-
fectus infirmatus congregauit omnes abbates varijs ex locis p̃uicās suū extitum
hortatus omnes ad obseruantiā regule ⁊ vnitatem. q̃ dilectionē fraternā sumpt⁹
deuote facit amēns spūm celo reddidit. Anno incarnatiōis. 1141. quaro yd̃
iulij ecclēsia petens miraculis plurimis clarus. quā ob causam paulo post grego-
rius huius nominis septimus pontifex eum in numero sanctorū retulit. Sepul-
crus autem fuit post obitum tercia die i ecclēsia monasterij de paligiano. post cui⁹
transiitū deus omnipotens multa per eum miracula fecit.

Berta etas mūdi

Vilma insignis vrbs sueuic. ad vltiorcm danubij ripam sita. qui fluminis ex bilaro ⁊ blauo flumini
bus in eo loco exoneratur. indeq; nauigabilis redditur. vt Sueuia. barioaria. austria. ⁊ pānomia. ob
nauigia danubij non parua sentiant comoda. Cum vō hec inclita vrbs in fundatione imperij inter villas
quatuor ponatur. ne ab exteris sine ornatu ac muro esse censeatur. Cum galli ingentes ciuitates veluti pa
rissus ⁊ iburouem villas nominabant. Ipa vō vilma tū muris fossatis ac munitis atq; publicis ac priuatis
edibus poznata existat. Et nobilibus famijs a tpihus caroli magni impatoris aucta sit. ideo in eius lau
dem ac descriptionem vrbis metra heroico deducta canuū e edita sunt.

Vilma decus sueuic: qua primo ab origine ducit
Principium: nullis sal certum amabilis erat
Et q; ⁊ antiqua ⁊ prestigis sit: probat ipsum
Nomen: quod latio desumptum est fonte. q; apta
Vlmetis plena posita est vlgine terra
Nancq; vbi defoditur circa vrbem: glitca crassis
Arboribus tellus abilis repentur: ⁊ inde
Barbarie spectra: nomen capitolina laurum:
Urbs libertina est. romani subdita diuis
Imperio regis: villis ex quatuor vna:
Non quia villa sit. sed quondam forte reuicta et
Vl belli vastata. iterum constructa carebat
Temporibus certis muris. firmissima tam nunc
Ipsis: contiguo bos a parte danubius aluco
Prestunt: hic lapido repletus piscer: breui illum
Per mediam labens vrbem cursu blauus intrat
Præterea cincta est fossatis ipsa profundis
Turribus excelsis. domibusq; impleta decoris

Assunt z pluri populo. q̄ multa per orbem
 Spida: que septi spacio perlucius extat
 Pulcras inter habet structuras grāde labore z
 Arte atq; expensis opus ecclesiam genitrici
 Sacram diuini: cui vix equabilis orbe est
 Simpla quidem valde: grandis quoq; molis in altū
 Sustentat laquearia magna: capaxq; frequēis
 Turbe multa inibi festiuo mīta sole
 Conueniunt: hic magna dei veneratio crebro est.
 Quo sol eois exurgens montibus ignes
 Spargit: vix templum parochos continet vnum
 Alma senatores prudentes obninet illi
 Publica sagaci disponit cōmoda scepro:
 Unde breui creuit: locuples ex paupere serua
 Facta vera: q̄ multas tā opulentas censibus vrbes
 Perpetuis superat: comitatus trīs fere cu m omni
 Appendice suo retinet prompto ere coemptos
 Unam inter plures: non paruo deniq; fructu
 Perceam agitat: panno lino lanag; parato
 Vescanics hunc aliqui vocitant tractata frequentat
 Negociū variū est: hōim hinc pars maxima sese
 Hic nutrit: pereunt multi ditantur in ipso
 Sunt alie laudes vīne quas promere cunctas
 Mentio materie prohibet breuiata valere

ΤΕΛΟΣ ΜΟΝΟΡΟΛΟΥ • ΑΠΟΡΡΑΜΜΑΤΟΣ

Sextaetas mundi

Victor secundus papa gebhardus antea vocat^r. eccle cisterci^{en} (q^u olim antea-
ta dicebat^r) epis in ordine decemisseptim^o. natione aleman^{us} ex bavaria po-
tificalem dignitate post leone adeptus. magis beatrix gra. q^uam aliq^u scribat li-
berie iustitias. Victor ab em clerus pylusq^u roman^{us} beuicia potentia. victores
igit^r pponit legato ydebrando ad beuicia ob eam missio. q^u oia ex sententia
romani cleri impatoris pfectat. at victor in sede olm^{is} p^{re}sens confirmatus. magna
synodu abnuete impatore florebat bnt. In q^u quide multos epos. in symonie. in
formicationis causa epatu puauit. ac rurs^u admonuit qd maxime ad se p^{er}tineret. p
posita pena a his q^u leges canonicas trasgrederet. Snt q^u scribat victore ad beuicia
cu pfectu. magnificissim^{us} ab eo habuit. alij vo ydebrandu eo pfectu putant
Is em beuicia impatore. ne aliq^u a se peteret inuista temulere cupies ydebran-
dum s^ubdiacone ad illu misit. q^u opportun^{us} eius accidit vt impator graui quo ob h^u
morbo implic^{us} beuicia filij romanor^u reg^{is} ac cesare dixerit. Victor aut ponti-
fer pontificatus sui anno secundo. mese tercio. die quartodecimo morit^r. vacat t^u
sedes dies. xi.

Stephanus non^{us} papa fridericus antea vocatus. natione lorbarding^{us} cas-
silensis abbas. victori defuncto in stephanu nouu pontifice canonice e cre-
atus. pontificatu adeptus statim curauit. vni mediolanens^{is} eccle q^u a romana di-
uicatione fere annis insolenter se subtraxerat. Inter alias e^u maiorem supioribus
recognouit. Is pontifex oem fere ytalias atq^u burgundiam labe symoniaca usq^u
nari intelligens. ydebrandu archidiacone ipis purgandis reformandisq^u provin-
cijs legatum misit. Qui eo munere sicut ceteris diligenter atq^u felicit^{er} vsus. cu
aut postu florete puocare cepisset ad octauu mensis. octauisq^u piter diem defun-
tus est. Florentie quoq^u in cathedrali ecclesia honorifice sepelitur.

Benedictus decimus natione campan^{us}. qui prim^{us} natus dicebat^r. du^o vit^{is}
silenis abbas. victori defuncto in stephanu nouu pontifice canonice e cre-
atus. pontificatu adeptus statim curauit. vni mediolanens^{is} eccle q^u a romana di-
uicatione fere annis insolenter se subtraxerat. Inter alias e^u maiorem supioribus
recognouit. Is pontifex oem fere ytalias atq^u burgundiam labe symoniaca usq^u
nari intelligens. ydebrandu archidiacone ipis purgandis reformandisq^u provin-
cijs legatum misit. Qui eo munere sicut ceteris diligenter atq^u felicit^{er} vsus. cu
aut postu florete puocare cepisset ad octauu mensis. octauisq^u piter diem defun-
tus est. Florentie quoq^u in cathedrali ecclesia honorifice sepelitur.

Nicolaus secundus papa natione allobrogus gebhardus antea vocatus epi-
scopus florentinus. ob virtutem et animi prestantiam. abrogato benedicto
band legitime creat^{us}. pontifex maximus senis decemuit. Isq^u prudensissimus
pontifex eo in consilio fennu pontificum romanor^u a cardinalibus eligend^{is} in-
stituit q^u distinctione vigesima tertia iuris pontificij decreta nunc habent. Secun-
dum qua institutionem sacram pontifici. parib^{us}q^u placuit generale consiliu ap^o
sutr^u conuocari. Ibiq^u anno domini milleimo quinquagesimo nono. Locolu
habito vbi episcopi et pauciores interfuerunt benedictus abdicare coegit. inde roma
proficiscens. Secundo apud lazeranu consilio habito legem tulit vt in decretis ha-
beuic. In eodem consilio quidam reuocatum ab errore suo berengari^u scriit qui
arbitrabatur in sacramento eucharistie non esse verum christi corpus nisi vt in su-
gno et figura misterione. Sicut qui scribat beuicium quartum a nicola^o secun-
do coronam imperij accepisset. Nicolaus autem vit omni vita probatus. tercio po-
ntificatus sui anno. mese. vi. die. vi. et. xx. moritur. Vacat tunc sedes dies. xii.

Alexander secundus in belmus antea vocatus. patria mediolanens^{is}. episcopus
p^{re}sens licentis. mortuo nicola^o ob bumanitatem benignitatem et doctrin^{am} ab
sens etiam pontifex creatur. Isq^u licet accessus in pontificali habitu roma ve-
nit. Amico calapini episcopi arbitratu ob dignitatem prouincie par esse vt e suo
minero aliquis eligeret. Bertho pamenis viro potentissimo admodu anniten-
te ab h^u iurco impatore obtinere. reclamate agnere vt alter pontifex eligeretur
Reneti igit^r in longobardi^u p^{re}sens ep^u coeliabulo suoz coacto calolu pamen-
sem i antipapa clegerut. Et ut calapini omnes obtrahere. p^{er} matthidm opimas
fennu. Superueniente venale calolu in p^{re}sens neromianis sub radicibus aurei
mori grane plu^u pmitit. Repulsus ab vrbe. que cunctis roni p^{re}fecti fili^u postea
egre i arce adriani pduit. Cognito errore beuic^{is} ipator alexandro restituit. Cle-
nens ad vrbe pontifex^{us} sui ano. xi. mese. vi. morit^r. i basilica lazeranensi sepel^{it}.

Lince summor pontificu
Victor secundus

Stephanus nonus

Benedictus decimus

Nicolaus secundus

Alexander secundus

Ordo grandimōnensis Inicū habuit anno .1078. p. Stephanū.

S. Stephanus

Petrus Damianus

Isaac medicus

media filius. et tunc tepestate istac. in medicina plura scripsit. de dictis vniuersalibus et pncipalibus de se
brius de vna. et somnacho. In pbia q̄s de elementis et diffinitionibus tractatus compoluit.

S. Enno ep̄us treuer̄sis a comite treuer̄o theoderico cap̄. et tercio de rupe p̄cipitaco. tandem gladio p
cussus interijt.

A. Arnulphus q̄s sc̄us cenobio sc̄i medardi signis et virtutib⁹ pollebat sua sc̄itate elegit. p̄positū iudicio
nis. In de abbas eundē monasterij tandē iussu pontificis summi eparum lugdun. recit.

O. Rdo grādimōnensis s̄ p̄e fle
phano. Anno dñi. 1078. lxxvj.
ozni habuit. hic fili⁹ stephani nobis
bilissimū viri de auer̄ie partibus. a
p̄e suo in puencia ductus ē bened
tum. vbi a sancto Hilone archiepo
rj. annis educatus regulā bñ viue
di didicit. deniq̄ disc̄ dens paga
nis multis heremitis. et de canonicorū
monachorū et heremitarū vita q̄ inu
tanda sunt memorie p̄mendans. in
aquaia p̄e lemonicas ad montem
nomozolum. q̄ nuretum dī xpo du
ce p̄uenit. vbi fortes repit et nipes
terā deserat. et iura q̄ tota silictis
nono hospiti suo potū fr̄. diffusiū
et domū vniuersi expositā offere. af
flicione corp̄is et requie mēt̄is mai
nifestis in dicijis p̄mittēbat. Tunc
gaudeō stephan⁹. ibi deo se p̄muri
omni tpe sp̄opodit. Angelum etat
sue auius agens habitare cap̄the

Jo. Serapion

Seno et Arnulphus

Ordo canonicorum regularium

Ordo canonicorum regularium. tpe gregozij pape se-
primi et beaurici imperatoris anno dñi millesimo
octuagesimo refozore cepit in ecclia bñ dñi nri beinace)
si. Qui primū ab aplis. postea a bñ augustinio epo et
doctore epimio regulariter institutus sub mgro yuone
venerabili eiusdē ecclie pposito. postea carmotenti epo.
De isto ordine illi insignes viri et doctores claruerūt.
bigo de sancto victore. Et richardus de sancto victore
Et bigo de sancto sollicito. Ad istū qd ordinē punerey
des ordo premdistansu de quo in sequenti dñs.

Pro clarissimū canonius

yo carmotensis

doctoz et carmotensis epi
scopus apud gallos mario i
pao habet. qd inter cetera
sue vniū et ingenij opa. q
edidit. post ysidorū bñp alen
sem epū decreta collegit. Et
ab beinacū aplica. atq; ea i
vñū collegit volumē. qd post
modū et qdā bigo cathala
nensis eps. Et post cū Gra-
cianus in meliore formā re-
degit alia qd mēoratu digna
composuit.

Bis medicis celeberrimis. ac nāc penus seu
apbican' h tpe viguit et clarissimus fuit. Cui aliq
trachilo. priū nōmē fuisse iradit. h Aucenna in tertia
sen. tertiū canentis. L. 3. c. 7. inuacatū ē appellat. qd in almasfortarbe enunt
tus fuerit ibidē lingua arabica optime dicitur. Et in eadē lingua ex oibus aū se
medicane mēoribz inscripta collegit volumina. Et primo de medicana cor-
rectione l. 1. antidotariū lib. 7. De cura morboz mēuray. Libz continētē oēm
medicane sciam. Continens rasis appellatū. Libzq; almanasid ad reges et no-
minis. Deq; morbis pueroz libz. ac diuisionē libz vñū. Is astrologia quozq;
apbominoz atq; in alchymia libz duos et alia inuila.

Rasis medicus

Matibildis comitis
femina. p hoc tps cū ro. ecclia bene sentēs. vñre et re
bus optime gestis clara et mēdita rebz pācāf. hōc tps nō
būssimū bonitacū et magnificū virū. et beatricem beinricū
sua bunt parētes. Que cū vñica esset silia. post ipos parē-
tes in dñio luce. p arme regij ferrarie. mānuq; ac cū cibru
ric pus quā nūc pñmonū vocam' successit. Quāobē ito

Matibildis comitis

ta yralia clarissima fuit. Et ppter qdāndam pñcipē moie gotifredū in yralia potētiss
mā duxit maritū. Cū certe illustis femina nō mō richardē et guilielmū apulie et cala-
brie dñes. h et beinricū potētiss dñ ro. pontifices exerceētē magnanimitē repressit. Et qd
de ecclēsiastice iure occupauerit restituere coegit. Vñz eius beinricus filius beinricū
cesariū in yralia a pte missus dñ apud parnā vrbem matibildim et ei vñū. pūgasset. et gotifredū interfec-
isset. qdā mulier 33 mē etiamē (qd pñorū viri in qñto gradu sanguine' erat ignorāsa) cepit maritū. Cū
quo p aliquot mēses cohabitās. tandē recognita gregozij cōsiliū pontificē. qd sup hoc agere cōsiliuē.
Cui pontifex impauit. vt priū ab ei' cōsilio abstineret. Et sic diuorciū facto deinceps oñibus et vigi-
lijs teo et ro. ecclie militare studuit. Tandē vñ āno salutē nre. iij. etatis aūc sue sexagesimo nono in bonde-
no agri in tantū opibz bonis plena inuigrauit ad dñm. Testamentū suū hoc mō cōfecit. In primis nā-
q; oñes suos et ancillas liberos esse voluit. Deinde vasa quēq; aurea et argentea. vestes quēq; oñes pre-
ciosisimas ecclēsijs pdonauit. Manuantiū insup monasteriū ab ipā p mēorū nre sua impensa cōstructū.
ac canussū frizonariūq; mōasteriū. atq; alias basilicas plurimas p dñs et alijs donarijs inuicēribz an-
plauit. Libz gestis in extremis cōstituta oñia xpi sacra ab anshelmo epo deuotissime et reuerenter suscipi
ens. postq; etiā oñe eius pñmonū beato petro cōdonauit. sanctā aliam teo reddidit. Cūq; corp' (nullo
honoris genere qd impendi magno pñcipz possit non additū) ab vniuersis dñcis et populis ad san-
ctum benedictū agri in tantū refertur. et in iunioleio quod nūc erant scpelitur.

Gregorius autp apā hoc anno ab beinico cesare prim' epoz male seruicūū synodo habita. pta gre-
gorium papam in germania pontifex creatur. et demens appellatur. Qui cum beinrico et eius filio
omnibus copis in yraliam venēs romam profectus. leoninā vrbē mox cepit. et in vrbē cōdationē recepit.
Idem post multa gesta morte subitā corpeus seclēz penas dedit.

Berta etas mūdi

Anno mundi. 6275.

Anno xpi. 1074.

Gregorius et nōis. vij. papa. natione thelensis. p̄be bonicio ydebrandus monachus antea vocatus. post Alexandrū pontifex factus. Vir dū eius pontificatus exequie solēnter ex more erāt celebratē quū clerus et populus cū funeris pompā congregarē ydebrandū archidiaconū acclamārit. a beato petro in pontifice esse electū. Ad eosq; clamores exiit cardinales cōdāne in gressū eūdem canonicē deiegerūt. quē gregoriū septimū placuit appellari. Is annis erat beatrix quartus celanus regni duodeuigesimus. p̄ qd̄ ip̄s bello ille cū saronibus grauissimo implatus erat. Vir certe deo et hominibus grauisissimus. prudens. iustus. demēs. pauperū pupillosq; acrid uaq; patron⁹. Et ecclesio. S. beatrix corū improbitatē et maloz principū potentiam res ecclesiasticas p̄ vim occupare conantū unicuique ac acerrimus defensor. adeptus pontificatū statim beatrix impatore ad monet. ne teinceps largitione corruptus. ep̄atus et bñficia alicui p̄ symoniacā cupiditatē cōmittat. Gregori⁹ itaq; oratores ad regē misit tenēciuros se si in pontificatū cōstitueret. nullatenus errores illius tolerarēt. prout te aut aliu pontificē fieri curaret. aut se ad satisfactiōne cōdignā pararet. Rex tñ facti mō ac ueritate cognitis electioni eius assensum p̄buit. Tūbuloq; nūm⁹ p̄stitit in sententiā beatrix. quāob̄e oratores breuiter ep̄o q̄ regis puritate aduocorū impulsorū fuerat excoicaco. romā sunt reuerſi. paulo post beatrix in bambergensem et aliu constantensem ep̄os romē agēs. et te symonia conuictos pontifex dignitate priuauit. ratiū subinde q̄dragesimali adueniente gregori⁹ pontifex palatii laterani cū celebraret interfuerūt gubercus rauenas archiep̄s et maximo longobardic ep̄o pars. Cui⁹ inde admonitioni beatrix suadēte gubercus obsequi noluit. immo gubercus vir seditiosus p̄ra gregoriū incūto. quē p̄re fecitq; vrbis sūū vni vniq; temerariū p̄cāt. qui structis insidijs pontificē in talis dñi nocte celebrantē cepit. et in turrim reclusit. romani sc̄q̄n die eū liberat et cūciū p̄sequūtū edes eius subuertūt. q̄ ad beatrix cōsugit. quos oēs papa anathemate notauit cūciū et aduocatores. beatrix q̄s dignitate regia priuauit. Ceteri paulo post synodo habita in ea multa cōstitut. beatrix itē habitu puenit ep̄oz male sūcceptū. Gubercus tēnuo pontificē creat. clementēq; appellat romā uenietes gregoriū in adriam uole obsecrūt. Is a roberto apulie duce liberat. secūq; cassini ac salernū p̄ducit. vbi nō ita multo post pontificatus anno. xij. mēse vno. diebus tribus sancte et pie moritur.

Victor tercius papa uelideri antea vocat⁹. montis cassini abbas pontifex creatus. statim Gregorij partes suscepit. contra gubercum antipapā tutandao quā ob cūm beatrix impatorē sibi cōstituit inimicū ut aliq̄ scribit et fraude (ut martin⁹ scribit) ueneno in calice lecto. dū sacrificat necat. Uex ut Cinccent⁹ senut dissimulata perijt quā id a suspitōe ueneni nequaquā alienū. ueneno em̄ peuit corruptus et labefactus intestinis interdū in dissimulata vni⁹. anno igitur vno. mēse quarto. pontific⁹ sui. non sine suspitōe dati ueneni moritur.

Anno mundi. 6285.

Anno xpi. 1084.

Urban⁹ et nōis sc̄cū. octo uel odo antea vocat⁹. monachus eboniacensis p̄mo. deinde cardinalis hostiensis. postremo dñto mēse post mortē victoris pontifex creat. vir q̄de doctrina et scribitate q̄ uis grādi magistratu dignus. Cui⁹ etiā plurime ad marbūm exiit ep̄istole succo plene. Is vō parūo manus reb⁹ nouis studend⁹ fidens. melphim se cōtulit synodū hūmū q̄ tū⁹ eō p̄ficus liceret. pontifex itaq; ei in ytalīa nullibi dens locū cemeret in gallias p̄fcurus. placente synodū hūit in q̄ uenit q̄uā ecclesiasticorū iurisdicte compescit. Inde vō in gallias abiens rem memoratu dignā aggressus est. Conuolū em̄ apud clarūmontē habito principes gallic ad recuperandā hierosolimā a sarracenis occupatā animauit. Eūq; inuenit⁹ gubercū antipapā poltea uouisse. ut urbanus sc̄cū pontifex roman⁹ et ea que concilio merat et omni orbe xp̄iano multitudine ad cōdiciōē vocata. Vir ip̄e eleganter uocatus ornatissimū habuit ornamēt. ut tricenā milia hominū nomen in militiam xp̄isti decerit. signūq; crucis suscepit. quō facto romani statim rediit ut compositis in ytalīa reb⁹. ytalos quocq; animaret. Sed maxims seditionibus a Joanne pagano uiro scelestissimo exagitari cepit. in domo petri leonis potentissimi cuius. biennio se continuit. ut rōmō iōanne liberio factus ad cōponendū ecclie statū animū adijt. Tandē vir sc̄cis post multas p̄secutiōnes et labores duodecimo pontificatus sui anno. mēse quarto. die. xix. apud sanctū Thicolū. Garis tullianū in cubus petri leonis moris. q̄to kal. augusti. eius corp⁹ p̄ transibentia regionem ad uitan⁹ das inimicorū insidias q̄ etiā mortuū ledere conabāt. ad. s. petri celauit ibi honorifice uisime sepulturn.

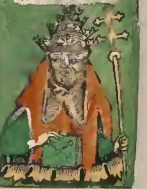
Linca summorū pontificū
Gregorij septimus

Victor tercius

Urbanus secundus

Ordo Carthusiensium.

solennes exequie parate sunt. ubi sepulture tradi deberet. ad que honorandis ingens numerus doctorum magistrorum et aliorum conveniebant. Corpus vero mortuum in feretro positum dum exequie celebrarentur surrexit. Et in loculo residens voce magna cunctis audientibus clamavit. Iusto dei iudicio accusamus sum. quo dicto. ut prius tacuit. de qua voce omnes terrarum obstupuerunt decernerent ne sepulture ea nocte traderetur. sed die sequenti iterum conveniret. fama per urbem diffusata. multis plures ad spectacula convenirent quae eadem forma praeterita videretur. Et ut extrinsecus rei scire possent. Tertia die tota ferme civitas confluebat. Tercio doctor mortuus surgens clamabat. Iusto dei iudicio damnatus sum. quod audientes penitus exanimis reddidit. ideo ecclesiastica sepultura damnata fuit. Addebat ad hoc spectacula Bruno quod discipulis ait. Videtis quo tam celeberrimus ac ab omnibus sanctus reputatus miscere pergit. Nunc et nos penitus volumus. et non ponis saluam. non est locus salutis nisi mundum relinquamus. Sic copulata solitudine quaesierunt.

Bruno prius carthusiensis

Bruno vir sanctus et clarissimus prius atque theologus natione theutonicius ex urbe colonia. lris a primaria etate eruditus. remensis ecclesie canonicus scolarius. quod prius magister bidei tempore cum in galliis legendo scribendo et disputando clarissimus haberetur. Relicto seculo et pompis eius. cum septem viris doctissimis in beremum carthusie secessit. ibique monasterio fructu apostolice monastice conversationis satis arduum bidei instituit. Quae rigorose observantur post annos quadringentos vix in praesentem annu sequentes summe observantur. habet enim plura ieiunia. omnibus sextis feriis in pane et aqua. ab elu carnis sepe abstinet. etiam in gravissima egritudine. quod ad vestitus spiritualis ad carnem induit. quod ad solitudinem. nunquam exiret exerceat potestatem. procuratore. ac in cellis soli manet cum arcto silentio. vigilas magnas habet ob officii prolixitate. Cum sancti propositi hugo granianopolitanus episcopus quod ab eodem brunonis habitu monasticum precepit auctor fuit. ferunt et aliqui inter ceteros brunonis discipulos verbanum papam videri fuisse.

Hugo Granianopolitanus episcopus. Cum natus de eo praegnans per somnium elegantem puerum cepisset ait. quem suscipiendi dei aspectus sancti in quo erat et b. petrus de se rebañt. celum. ideo natus et puer factus addiscendis lris applicatus fuit. Exorabat enim singularis moris et gratie futurus apud deum. vixit quod gra prima virtutum ornamenta in eum coegit. beremum carthusie calens. Abbatia exarbat. beremum canonicorum regularium et apud sanctum miffennium. et apud gregorium domum. ipso annuente ceteris. Praeceptis spiritualibus et corporaliter fovete preceperunt. Hic solitudine carthusie deus sue dignationi praesentem bicanulū vidit per somnium. stellatque septem sibi praesentis itineris ducatur. Et scitavit. o dore et acti ad ipsum venerunt septem viri quod oes vno desiderio succedendi loci heremice vite cogniti querebant. Primum virum primum fuit magister brunus vir religione et sancta famosissimus alius quatuor sancti et duo laici. quod hugo benigne suscepit ac voti copotes fecit. Cum solilo carthusie solitudine intravit atque exiit. Hic sanctus vir nullis vniuersis ornatus quod cunctis inibi habitantibus insignis scitavit. exemplum prout ecclesie dei admodum vniuersis. episcopale sarcina curare ac deus alie vacare desideras. nec ab honesto magis desicere adest viri de carthusia et de calens et exarbat domibus ad seruendum nec ulla persona secularis ad obsequium admittatur. Tunc demum anno domini. M. cxxij. etatis sue octuagesimo consecrationis sue. liij. mortem obiit. qui per Innocentium secundum sanctorum carthalo ego est ascriptus.

Betta'etas mūdi

Expediō xpianoz p liberanda hierosolima facta tpe urbani secūdi. Anno. 1094
Conpositus urbani concilio apud clarimonte habito. sua eleganti oratione pontifex p̄ncipes gal-
 lie ad recuperandam hierosolimā a sarracenis iam diu occupatam animauit. Vox cū oim diu mir-
 rabile. vnico vt apparuit ore prolata insonuit. Deu's vult. deu's vult. ad quā vocem pontifex subūit. Et
 i fortes. ea que continuo in os vestrū posuit verba. vobis in bello pro secula erit. Et tūc in expediō-
 nem p̄ueniant. nūq in bello fauere cruce ex rubenti panno sagis insuta pecus insignibit. Tūc voponte-
 fex cum p̄bibus de imperatore eligendo consultant. mltā boīm mltā in conuione loco cruce signati sunt.
 paucosq intra menses trecenta mortalū mltā in id deuota. bellum se itiner acciperant. Interea cruce si-
 gnati p̄ncipes diuersis vijs iter ad constantinopolim sunt ingressi. primusq oim petrus quidam here-
 mita abstinentie fama celebr duces se multis exiens p alemānam hungariāq perrexit. Cui gothefridus
 eustachius et baldunus fratres cognomine bolionij comites cū bononiē gallice. et quidā potentissi-
 mi erant se illis itineris socios addiderūt. Maiores vō p̄stantū ducū et nobiliū manus. hinc podiensis
 eps belli dux. et Raymūdus sancti egidiū comes. Inde hugo magnus philippi frācor regis frater. Et ro-
 bert⁹ flādric. et stephan⁹ carnoti comites. trāsmisiss alpiibus p ytalā iterūt. primo romā puenere. hinc vr-
 bis locis deuote visitatis. Et urbani pontificis b̄ndictione habita. Tripartito. p̄fere copie. vna beuad-
 siū. basiliensem portū alia peti. Et tertia ydrūm. boemūdus aut relicta melphī cū. xij. milib⁹ electoz bo-
 minū ytalice inueniū in eādē expediōne. p̄uicūf. Peruenerat iam cōstantinopolim petrus heremita et
 in subardijs castrametatus. Et nec eos ex gallijs alemānosq duces adeo conuere scuit. quin in cōsta-
 ninopolitanos fecerūt hostilia sarris spoliatis. p̄motus itaq suoz malis alexius impator petrū compulit.
 negato cōmeatu ante tempus bosphoz trāscire. q nycomedā primo. mox niceā pueniētes ciuitates ipam
 naturā et p̄sidiis sarracenz munitā oppugnare adort sunt. Turci vō nō mō tunc. s̄ p̄uicq a clarimonte
 ducesum esset. quid christiani mollirentur intellexerant. qui nicea telenforibus obfidioniq perferēde nē
 cessarijs cōmunita. Verum cum ob fidibus cōmeatus deficerent. dilaberētq passim milites xpiani.
 Cui⁹ rei causa a sarracenis insidijs oppressi. relinqre obfidione coact. Tanti in fuga detrimentū accipere
 vt Raynaldus dux alemānoz abnegata fide xpi cū aliquibus milib⁹ dedicē fecerit. Et petrus cōsta-
 tinopolim redierit. Que res alexio grata. aperto marte repellere conatur. Tūc boemundus alexium par-
 titū misit. tum pollicitationibus ad pacem incundam compulit. vt iter tutū per loca imperij facere liceret
 et cōmeatū p̄beret. Iteriq ad niceā ventū ē. difficile erat vrbe oppugnare. Cū supplementa militū p lac-

nicea vrbs:

cum submitti vrbis adiacentem cōtinuo poterāt. Tūcū superuenientibus ē constānīnopolim lembis non paucis in lacūs missis rex oīm inopia oppidam pressi. dies post duos ⁊ q̄nq̄ginta ab initio obfidiouis redactione fecere. Inde munita uicē. iter p̄loca desertā facere necesse erat. bisāriā copias diuisere. Cū autē boamūdus beridū solum ad riuū quēdā in uenisset. equos ⁊ iumenta rescire constituit. Subito eius sar nacenti adorti sum. que opprēssissent in hugo ⁊ gorbisfēd. cum q̄draginta milib⁹ equū p̄stium opē tulissent pugnatum ē vtrūq̄ acriter. Eo autē p̄dio quo medi muci syrii calderi. saraceni arabes interfueri ad q̄dra ginta in illa boim cecidisse sequēti die cognitum ē. Boamūdus autē cor dñx effusa fuga inde abiens. Quia in potestate decedentibus ciuib⁹ radacta. pari felicitate beradeam tarsumq̄ cepere. Tum b̄dalmū prestans an tmi ⁊ ingenij vir priuus oīm in asia dominatū adeptus ē. Tarso donatus. flexit inde in ciuitatē maior exercitus q̄ minor armenia vocat. Capta deinde cesārea capadocie i antiochiā mouere trāsmissis altissimis mōtib⁹. Aliquot inde p̄gressi milia passū xpiani ad flumē puenere vrbis antiochie p̄e cōtiguū sarfar uolē. qd vado trāsiri sine periculo nequit. castris firmatis duces vrbē preimplari. captiuos saluati sum. q̄ esset ciuitatis forma. Ruderunt regē illius esse cassianū. Ea vrbis sicut hebreorū monumēta bñt. Reblata prius inde ab an nectio oētis dūatore eius uominis primo. beta ē anno chīa. duplicē circūdandū muro. pars cuius interior latetio. exterior q̄draro lapide structa ē. Et eaq̄ superbas p̄e ferens specie. turres q̄dningentas sepāginta habet. colles q̄duor vrbē includunt. In quorū celsior ad orientē solē spectant. cacin sine arx ē. natura loci munita. vt omēs sit machinamētorū conatus. oīa oppugnauitā ingēnia facile frustrantur. regione incole appellant celsūtriam. sitūscq̄ vrbis fluminibus fontib⁹q̄ irriguū. agro habet fertiles. ⁊ glebe maxīmā vberitatē. vicini usq̄ lacus optimis habūdā piscib⁹. Recedit autē ea ciuitas maxīmā ab ecclesie primitiue exordio oīm amēta. Sed petrus ap̄stoloꝝ p̄ncipes primū in cam patriarchalē insinuit. tenuitq̄ sedem. Theop̄bilusq̄ a d̄ quē euāgelista lucas eadē oriūdis ciuitate ac⁹ ap̄stoloꝝ in scribit. Septimus a petro an nites in illa constitutus vt p̄bani regis antiochi nōmē aboleat. Eam de suo nomine theop̄bilā appellauit. adeo sub xpī nomine floruit vt ep̄os tres supra q̄nquaginta ⁊ centū patriarche suffraganeos. Et sexaginta supra trecentas eccias vrbis habuerit. Cum itaq̄ xpiani ad eam vrbem natura loci densissimo fluminēq̄ muro minutissimā dū sedendum esse intelligerent. multa in concilio agnata sum a ductibus p̄uicis. anno igit saluū vōstre millesimo nonagesimo septimo vrbis antiochia magnis operibus obfideri cepta ē. Et aboamūdo normāno roberti apulie ducis filio viro vrbis dāfissimo. post dū sumā obfidiōē capis pyrrho antiocheno ciue admo dū potente vrbis in eadem p̄bebat re. Qui boamūdū vrbem admiratus. redituū se illis vrbem sponduit. Et reliqui xpiani ex eam cū impetio p̄cesse boamūdū paterentur ingressi vrbem xpiani omib⁹ sere peperere i p̄sidio saracenoz tātūmo secutū ē. Cassianus autē rex ad loca montana confugiens ab armenis trucidatur. Sola arx superat. quā dūm boamūdus acerrime oppugnat semur sagitta traiecit. Vex superueniente corbane perarē regis militie p̄ncipe. cum Farsadolo cassiani filio antiochiā recuperantur. Boamūdus iam ex vulnere integer pugnandū i copiam facit. p̄mura rex oīu vrgente decedere instaurat.

Lancea domini

Quoniam plena in p̄e diem futura. nisi deus noster xpianoz saluem tuclam q̄ sibi esse corā miraculo ostendisset. Nancq̄ lancea q̄ ibi xpī latus in cruce apuit per spiritalem viro religioso factam reudationē. in sancti andree ecclesia est reposita. Quo diuine p̄fectionis signo in magnam spem erecti animis. duces eius subus confluere statuerunt. p̄kata itaq̄ lancea illa tanq̄ ventilo optimo. Qua christi latus transfixus a longino fuit. hostes priūto acriter resistentes fugat boamūdus. accedit. Quorum de numero ad centum milia p̄essisse constat. Et quinde cim milia camelos ceperūt. inde xpiani tantā predam ad duxerūt vt ab extrema in opia ad summā oīm rex vbertatem ob lancea ip̄sum miracū Muldebertus ep̄us sum peruenit.

Muldebertus cenomānoꝝ gallic ep̄scopus. vir i genio ⁊ scientia diuinus. hac tempestate elegiacum carmine plurimū valuit. Is multas tribulationes ac carceres ac yncantē apud romā pro christo ⁊ eius ecclesia sustinuit. Vbi ⁊ ep̄stolas plures elegantes edidit. ac versū quosdam eleganciores de suo exilio. librizq̄ populum. de tedio buis vite quetioniamq̄ sui ip̄sū partim metrice. partimue p̄fascie composuit. atq̄ o rationem tenet ad imitates pulcherrimā ac ad uerū quosdam de euch arista. multa alia edidit.

Sāctus quoq̄ d̄amillius ep̄scopus Rothomagensis sanctitate p̄dicator. eo tempore vixit.

Beretas mundi

Ordo Cisterciensium

O Rdo cisterciensium anno dñi millesimo nonagesimo octavo. in burgundia a roberto religioso ac venerabili molinensi abbate in beremo cistercij primo orni dñi. Que ordmē vrbā? papa sub dñi benedicti abbatis regula. multis tñ aditis cōstitutionib⁹ pfirmavit. Et plurimis privilegijs totius. augmētū in toto orbe sensit. Cum in epatu lingonensi monasteriū religione pspicuū ac fama celeberrimū nomine molisū fundasset. Et varijs deinde possessioib⁹ atq; viris illustribus auctū fuisse. Cū diuturnā ac copiosa societas pcuribus reficere cepit. celestium amator es. Decerebunt a spernētes ac paupertatem diligētes. vñ z viginti modā cū pie roberto egressi. post abrupta cōuallū. ac imperijs difficultates varias. Tandem ad cistercij in cabilonēsi dyocesi locū vaste solitudinis. horrendi aspectus reuenerūt. Gratū igit a deo pordi nari locū acceptant. 3bics nouū locū religionis z ordmē instituit. a q̄ loco cisterciensū ordmē nūcupare voluit. Freti deinde consilio addonis ducis burgundie. Et hugonis archiep̄i lugdonēsis sedis aplice legati. ac walteri cabilonēsis ep̄i. beremū in abbati ex trare ceperūt. Qui breuē in oibus mirum modū cre uis. ac viros innumerabiles doctrina z sanctimoniam illu stros protulit. In latere sinistro eius ecclesie viginti q̄ tuor sanctoz abbatū sepulcra cernuntur. in dextra ma gni alani cum suo epigramate.

Robertus vir sanctus abbas molinensis ex campania ortus primo monasterij beati stephani in pa rochia trecentis ingressus. Inde relicto monasterio eius alberico. odone iohanne. stephano. ietaleo z petro monachis beremū petijt. cistercij auxilio ac auctoritate fice? hugonis archiep̄i lugdonēsis z otto nis burgundie ducis vt distinctius maiorz instituta obseruaret. In cabilonēsi dyocesi monasteriū fundauit. Ince ad molisimū renocatus. Albericus vir deuotione clarus in eius locus successit. Eui? industria in loci

Robertus abbas

religione ac laudabili cōuersatione pfect. Et a pascali summo pōnice privilegijs exēptioib⁹z dotat⁹ fuit. Sepban⁹ abbas cistercij religionis paupertatis ac discipline regularis amator. anno. dñi. c. vii. tptib⁹ bernici Antī cartam caritatis auctoritate sigillū aposto lici cōfirmatā pfect. Is ob paucitatem ingrediētiū aīo afflicus verētes obfū antiā admodū rigidam. in nocte p somnū vidit ingēre multitudinē hoīm claustrū adijisse Illico seqnti die bernardus fratrib⁹ z comitibus ingressus ordmē cisterciensū plurimū auxit ac rectora uit vt infra patebit.

(Hierosolimo? recuperatio. z regni eius apud xp̄ia nos principium.

Stephanus abbas

O lkes christiane expeditionis ad kalendariū octobrū diem antiochie cōueniunt. Boemidus p̄mo cepa antiochie declaratus. Inreca vō mortuo hugone magno reliqui duces Raymundo excepto q̄ cesariū cappadoce obsidebat p̄fiscia hierosolimā cū exercitu instituerē. in sicam simul cōueniētes. Loe rosam oppugnare adorti. m̄bus mensibus frustra p̄sumptis. soluta obsidione tripolim mouerē. Et pacem supplit illius regulo cederūt. p̄ostera die nonaz maij quarta. breuioze licet asperioze p̄ montes via hiero solimā petere incepterunt. p̄milijs castris berbclon oppidū arduū in monte situm est peruenerunt. Secun dis ad urbem sebardin in altus finibus ab aqua laboratum est. Tercio ad flumē beramū. Inde per cales arduū superētes monte. p̄ostero die quintis castris ē descelum; perēteloz p̄ die q̄ secuta ē inuēti vni. nonam agnā post ad flumē adinē ad acū singulis castris ē descelum; perēteloz p̄ die q̄ secuta ē inuēti vni. nonam oppidū cayphas noie tandē decima die ad cesariā applicauerūt maritima vrbē inclitā palestine; quā beatus asient hieronimus burgos olim. id est stratonis vrbem appellatam. berodē p̄ marinos insano extructis opere. de augustā cesariū octauij noie cesariā appellasse. Abotari apud eas dies duos. tercio ramolus acri tes. eaz inuētiē mētū a turē sarracenisq; deserta. Exinde mox de tercia a vigilia castris sex progressi passu.

um multa. sole vix dū orto primū vrbis hierosolime menta prosperere. Videres hō nūc varios summo in gaudio motus. pars clamores in celū attollere: tubilis pars et canas optumū maximū ihesum venerari. pars lacrimis vberim in genas fluentibus. in sacēg. pstrata sanctam vrbē. sanctū venerandūq; sepulcrū dñi salutabat. Ea aut vrbis (et pmissum ē in supioribus) in palestina sive regione arduo in monte sita: mōdūspartiter arduis circūdatur. nec flumina intus. aut. primo in agro. nec fontes habet sicut vicinis syloe amne tenui et qñq; p statum nulla fluente aqua. Qui montē syon radens. vallem iosaphat mediam fecat. quā ob aquarū necessitatē. asernas aquā pñentes pluuiā intus et extra ager multas et ppe infinitas habet. pñet aut eius ager ad varias gentes xpiani nois inimicas. Nā arabes moabinde et amone ab oriē tali plaga. Bedmetē egyptū et philistea a meridionali plaga. Et maritime ciuitates ptolemaida q; et Acon Tyrus et Tripolis. ab occidentali. sydenatq; cēsarē philippi regio decapoleos et damafalus a septentrionali in hierosolimitanoe fines speciat. Itaq; q̄primū ad hierosolime menta portatq; venit ē. nihil antiquius duces duxere q; vrbē in circuitu iustrat. metandis q; oportune castris. loca duabus exercitūq; diuidere. A christiani igit comparo omīfariam cōmeatu. quoz loas oppugnare vrbē magnis virib; adoz. n. cā hierosolimitanis acriter defendentibus. ydibus iulij vi cepere. pcepua tñ in recipiēda tanta vrbē laus gothifredi fuit. q; parte iuri et ac fratribus ad oppugnandū assignatū primus confendit balduinus die templū. nisi non supuēisset. Postidie cū ad supiora templi expugnanda reditū esset duibus. miserabili voce planctus supplicantiū. Et per eos pñidiorū pñmozibus ē cōcessa vita. In hacq; modum hierosolima a xpianis capta ē. ydibus iulij nono et nonagesimo supra millesimū salutus anno. Postq; be radij impatoris xpianis ea ciuitas a sarracenis fuerat possessa. Potit templo duces vrbis. et illius purgatione a cad. anicibus sarracenis inuicta. euerūt arma. Et ad sanctū dñi sepulcrū cernui vel pontē repentēs percerere. idem scit omis xpianoz multitudo. Et cū postea latebris. pdeūtes xpiani numero paucissimi hierosolimiti habuere cōsue. Quibus ostendentibus vbi dominus ihesus in horto captus. vbi tberat vbi passus vbi deinde obseruatus. et temū ascendit in celos didicit omis populus

Goffredus primus rex hierosolime

licitate in perrineat diuturnū ē. Anno em vno post captā tot laboribus hierosolimā gothifredus febri corā rebus moritur.

Baldunus frater enim gothifredus febri correptus obiit. magno oim xpianoz qui terram incolebant sanctam consensu. non sicut frater dominus sed rex hierosolime est creatus fuit. is annus xpiane salutis supra millesimū cētesimus primus. quo in anno secūdus vrbaniū pontifex romanus tanq; re ab se inchoata domini sepulcri liberationis feliciter absoluit carnis humane carceribus et ipse liberatus est. Baldunus annis. xviij. regnauit cum sarracenis in agnos exercitus recuperande hierosolime eam conduxerunt. In quo s. paz pful te titulus confictus. tandem vocauit genuētes et venetos et acon vrbem terram maniq; oppugnās obtinuit. ac sarracenos fudit atq; fugauit. indeq; egyptios secundo pñelo superauit et caliphā eorum regem interemit.

Baldunus rex secūdus hierosolime

Stella insolita hoc anno pñima q̄dragēsimē heb domada. feria sexta circa vesperū in austrū et occidentē lucere visa ē. Et per dies. xxv. eadem hora semper splenduit. Cui ingens trabes visa est ex oriente occurrere. Post hoc in cena dñi. vi se sunt due lune parmi ante diem. vna in oriente et altera in occidentē. Non multo post cometes longos et rānicos crines per mane duces apparuit. De qua quidā monachus in malmaberte elmerus nomine. Tenuit inquit multis manibus lugendum. dudum est quod te vidi. Sed nunc multo temporezē te intul eoz parte huius exordij in manentem.

Berta etas mundi

Anno mundi. 6293.

Anno xpi. 1094.

Pascalus et' nois fecidus papa natione ytalus e flaminea provincia. patre crescentio. mife alscia. Raynerius an pontificatu vocatus vrb ano pontifici subintrat. que gregorius sepamus ob virtute z doctrina feri clemens pibitex creauit. In q' qde loco clerus ipe post vrbani morte. eude pascali vita pinata ptenit d'ppe q' antea monachus fuerat etia nolente z lantante pontifice creat. q' dicerat humeros suos neq's tanto oneri suffecuros. sed experiente p'plo. eligeme clero collaudante cardinali senatu pontifici munus suscepit. maxime vo cu ter acta mat's effect sancte petrus raynerius viru optimu pontifice elegit. Cui postea pascalis nomen indidit. nara capin eius imposta comitante p'plo z clero equo albo ad lateranu pducitur. Inde post vinctione coronat de more accepit. ecclesie postea labenti qndam seditionibus consulturus. copias suas in gibertu anupapa mitit. qui no multo post subita morte correptus. a malis in ecclia dei no statim queuit. Richardus campan' comes albertu qndam sufficit atellanu que q' statim a bene sentientibus abdicare se magistru coact' relegat. Laurens aut agri p'ne si int' incole theodanici qndam pontifice creauit. Uex ij q's p'na ducti qnto z centesimo die e pontificatu deieci anachorite habitu induere cogit. Pacata tandem ecclia romana pascalis vir magni ingenij animi vrb'e castellan' z b'neuentus ab hostibus occupata recepit. Ihs z alius plurimis facinoribus strenue gestis in asilapina p'fiscit vbi guardastallu agri cremonensis oppidu conuenu multoru p'ncipiu z ep'oz habito de homagis de feudo magna habita ero. Rome p'et' rea ecclias. xv. co'secrauit. Dedicat'z p'nele agapitu basilica romi effusa obuia vrbani multitudinem bonoz ca tandem redijt. q' qdem ex frequita multitudine in modis se paulo post morituru cognouit. Quare acceptis ecclie sacris cohorat' tuis clez ad pacē z concordia. pontificatu sui anno. xvij. mense. vj. die. xij. moritur qntodécimo kal. februarij sepeliturq' in basilica constantiniana.

Calixtus secundus iohannes antea vocat' p'na caucan' p'ie crescentio nobili ge' nare natus ingenueq' a teneris annis educatus z doc' in more castro ligonise fundameta perdidit sub odnsio abbate viro sanctissimo hanc ob rem ab vrbano secundo roma accitus. Uir ipe sanctissim' z omi laude dign'. si vna p'ncipalissima. si mores. si doctina impicias. Na z constanter z sancte in tantis p'cellis humanar' p'urbationu vixerat. idco vno oim p'sensu pontifex creatur. vrbu cinctus fregrepanis ira ob hac electione patius q' vnu ex suis cardinalib' collegio p'pofuerat que pontifice eligeret. in monasteriu palladij cu armatis satellitibus impetu relictis foribus obuii quequā p'cunt. pontifice obtorto collo in terrā deieci calcibus p'orit in vinculaq' conijci. cardinales fugā parātes ex multis z equis deieci nulluq' genus p'umelle p'ermittit. No tulit tantā iniuriā potulso ro. co'secti liberat' in lateranu ducit vbi de more coronat. p'fescante reu de illu henrico impatore in gallias p'fugit vbi ab abbate cluniacensi in agnifice z splendide suscepit intereandū ecclias in tiliano z in tornaco dedicat. tandem ad cluniacense monasteriu p'ueniens. Ibi dū multa i ecclie reformatōem tutelāz cū regibus z p'ncipibus mollireq' p'leuresi corrept' pontificat' sui anno primo die quinto moritur. Sepellitur autem eius corpus intra limina cluniacensis cenobij.

Anno mundi. 6315.

Anno xpi. 1114.

Calixtus secundus guido antea vocatus natione burgūdis. viciensis archiepiscopus originē a re' gibus francie anglie atq' etiā alienanie p'apia ducens z vt alij habent comit' burgūdie frater a card' malibus qui cluniaci tum aderant pontifex creatur. verū non p'ius pontificatu habitum sibi desumpsit q' intellexit se ab hjs quoq' cardinalibus confirmari qui rome z in ytaliam remiserant. Renūcijs cognita romani veniens populo obuiam p'cedite vrbem ingreditur congratulantibus omnibus. Sed' aut ex sentētia rome compositis beneuentu p'fiscitur quo principes cōuenere qui iureuando p'miserūt se in potestate pape semp assuuros. Inderomā rediens legatos ad henricum impatorem mittit. Qui pacine vel p'entione composita ad vrbem rediens tabellam pacis ad lateranensem basilicam suspendere publica igit leticia exorta est. Pontifexq' interea beneuentu delatus inuisita in expeditione sua multos sibi carissimos seclibus correptos amisit. Et ipe mala pariter vsus valitudine lectica in vrbē eger mestulq' reatus est. at calixtus pontifex valitudine vir dum reintegrata conalium laterani non genitor patrum congregauit. in quo cū pacem inter multas dissidentes cōposuit. tū maxime ecclesiasticum status reformauit. Et q's plurimu faciendū ē d'ficium michaelē genitor ducem vt la botantibus apud hierosolimā p'p'noz reb' subueniret missis cum vexillo ecclie nūcijs exorauit. Tandem de deo reg' hominibus bene meritis pontificatus sui anno quinto. mense decimo. die sexto in dño moritur.

Inea summor pontificis
pascalis fecidus

Calixtus secundus

Calixtus secundus

2do templatum

incipere. et vti a principio relictis permissis diuicibus boies foci opgi submittit. sic in pœgri quasi a-
ratos thesauris cepit impatientes inopie euolare. inde castris vbi? populus impare. sibi quiete. i-
us bella conuincere. et multie magnitudinis oneris officii in honore potissimum sublimare. quibus si-
declui a virtute labentibus eorum exterminationem sub eodem quinto pontifice infra edoceamus.

Anno dñi millesimo. . . ab incarnatione (ut scribit Eusebius) cepit oratio leprarius mulier, qui dicitur
Johannis biter solutarius, bi tegunt sub regulas bene Augustini habebat nobis nigra mo laicali
 ci cruce alba in peccato, qui reputati sunt ad pugnam dei copularetur 3 infidels, quorum locus principalis
 Rhodis insula, qui sub dñi magno magistro rhodi. Similiter omnia cor oratoria p orbem dispa
 ta sunt et opulenta, et pauci cor sunt clerici, privilegio in psonali et reali clerico, gaudentes sunt, boz
 fuit et oratione bicalis videlicet pater noster dñi infidels, de quo inferius fiet mentio.

as illi claudiam et aureliam ad colaniam fecerant. Vnque calistus concilio interitus efferri
re. Quod cum calistus ponit per copias vnde contractis sumis obedit. annis oppidani infelicis Burdunum
et religio cederit. His camelo pueris in betie claudas facit inpositos romaeque educus non minus in
be qm toto itinere ridiculo plebi fuit. abstinens tamen calistus ab iniqui bonis famigrellum in caue
mentum denuit. Multa interim calistus in Rogerium Sicilie comitem fe regem ytalie appellanti
animo non minus celo qm irato dum molis obij et supra pmissum est.

Oride templatoꝝ milituꝝ (et multi affecterant) sub
classio illos pontifice apud iberotholimam iuxta
sumpsit et dñeatos emne p annos durauit. Riste
petres post ibum alia gotifredo clarissimo Lotbo-
ringie dux ibum regnuꝝ quosdaꝝ pios hoies te
in disciplina spsicosos eo qd peregrinos venerada lo-
ca deuotione visitasse inuentionibꝝ et latrocinis come-
rent infectari. deo sua militaꝝ tenuisse et apud ibero-
tholimam comotasse pegrinabꝝ vitro sua subfida in
pedebat. lris pamo nimer paruis et volutaria pau-
petas et magister vnus in petribꝝ templi fuit. Et
eile totuꝝ cognome. habitates itaqꝝ no longe a bñe
pulchro pegrinis ingeti charitate suscipiebāt atqꝝ os
per sacra loca armati deducebat. illos vna fide et gra milituꝝ
no molesta deducebat. lris vna fide et gra milituꝝ
pergrini in europaꝝ redites inritummodi comenda-
bant. et elemosinas donariqꝝ largissima eis confe-
bant. Et plurimo pmo opti adhiberi ab donatio
mo pontifice pallii albi p haberi et vite regulaꝝ pecu-
sum est. cui pallio postmodu ab eugenio successe. lris
bea qꝝ fupaddita. qui militarcu claris pibꝝ argu-
mentu. quibus et bñs Berthardus abbas regulam
cōposuit obseruandā. Eane dñi pñe eos pauptas no
uera libidinu viguit milituꝝ votu et viuendi exibat
nomina optime obseruata illos fecere fauente floren-
tes. Etiam dñi pmo opū vndiqꝝ pñanoꝝ opti afflicti
opem affert. sensim subintrare telice atqꝝ libidines
hoies sacro opti subintrat. sic in pñas quasi ad pa-
nide castis vrbibꝝ populus impare. lris quibꝝ
et officiū in honore postsumum sublimare. quibus sci
subludente quomodo pontifice infra edocubimus.
Tinctus cepit ordo replans milituꝝ. qui dñe fci
ibean Augustini habetes habitu lignu mō laicali
et corporaliter vñ fñid est. quozum locu pñas principalis
Simul et omnia cor ozoratio p orbem dispa qꝝ nullu
et pñas pñas et lris dericoꝝ gaudentes sunt. boiazqꝝ
pñas. de quo refferi fñe mentio.
Eos generate et pcpni et cogomoe fñe patrida
lris pñas. qꝝ in pñis Athus apñis. dñi annu
regime in ethiopia pñare. et Jidia bñe Thomas
conuenit. Johannes aut pñas non soli pontif sed
pñas confes. Et impio duo et septuaginta reges pa-
pendere quozumis dicunt. In quoz regis. xxiij. fñe
pi pñas. In ciuitate aut pñas mo dñis fñe
et impñis habent. Anno aut dñi. d. c. xx. Jōbā-
vñ de maximo Jñdoꝝ romani veniens calisto pa-
as ceteris platis in publica assistentia narrare quoz
as apñis quozam bñissimu sacramento popu
ommuni cast manu sua porrectu dignus et tetracti ab
ciuitate Bulnam.

Gundinus antipapa natione hispanus que thetetrinus gnuus
 impator secundo gelfio pontifice uiuo in ydoliu erexitur uisus
 e continetur. an benedic? nome datus fuerit p id rpus apud wbes
 romam secido calisto pontifice romano rebus ecclesiasticis interio con
 tra p pontificis nome usurpare uoles. In ea ybze cum certant comi
 tes tiranulm defenfauerunt. Dumqz calistus conuolto mēris effluy
 pmijs federauerit et nemo illis roma tutus secumqz posset accede
 re pndiqz contractis firmit obedit. cuius oppidum infestis Burdunui
 in hystoria notat facit uisus.

[illegible]

Sanc^t Bernbard^s ab
bas clareu elleusis

induxit. Denique p^o multa miracula ppetrata cō
sumatis vite sue annis circiter. lxxij. obdormi
uit in domino.

Petrus alphonfus circa annu dñi .m.c. claru
in genere indeus ante nomen vocat. q
relicto indialmo bapstini sacramtu denonifi
mo suscepit. ac libris pulcherrimi p modu dñi
logi elegit coposuit in q contra iudeos e sar
racenos egregie disputat. Alii in scribit libru
ad conversione venisse circa annu dñi .m.cvi.
et ab Alphonso hispanie rege ex facto fonte
suscepit. et ad faciu dñi natalis apertu per
paulu. vii ob veneratione et memoriu ei nome
impolitum fuit petrus. et ob hoc alphonso co
gnomen dabitur. ei gesta sunt in sede bohesie
curantis. qui postea christiani lege omnibus
praestantior esse condisit.

Sacro igne hac tēpēstatē in occidēte mlti
accēdūt. mēbris istar carbonū nigrescē
tib⁹. Quōrē anno dñi M. c. xxvij. mlti dī pa
go functionē facō igne succēdūt occidēti b. in arie i ciuitate fresslon si
nā conuenerūt. ibi diebus paucis nias dei z beate pāric nictolante fa

[illegible]

Dies inter alperitima fuit, p q itati valida famel
subsecuta ē. ac hoīm mortalitas lucsq; aialis
agrestiu z domesticor. strages quoq; auius mutuo
concertancium extitit.

Terremotus p̄terea in ytalīa multis ī locis q̄dra
ginta diez spacio pdurauit vt vīlle amote sint.

Luna .xiiij. intēpesta
nocti stell' incētib⁹
eclipsim passa versa ē in
colore sanguineum.

Monstrū quoddā ge
mini corpis mult
peperit ante habens faci
em hominis retro canis.

Johannes de tempo-
ribus qui fuit armi-
ger caroli magni ⁊ vixit
annis, ccc. lxi. moritur.

Vexta etas mūdi

Anno mūdi. 6525.

Anno christi. 1124.

Honorius secundus q̄ et Lambertus flagrantis inolenis agri genitus hosti
ensis ep̄us ex ipse pontifex creaf q̄ Baldunus ab hostib' p̄cio redempt
amuch iā iherosolimitano regio adūxit. Honor' et̄i obfuro loco natus erat
tū iſtatura z moribus tanto maſtratu dignus videbat. verū nō adeo eius in
greſſus laudat q̄ ambitioe quorūda pon' q̄ oīn bonoz pōſcatū inierit. nā
populus ipe Barone ſanci ſtephani cardinalē pontifice p̄cipūda nīmū opta
bant. ad q̄ ſe cupere leo fregepanis offendeat. At vero cū iā velle Leone card
inales quidā cernerēt ne ex eius ſententia pontifice legerēt omiſſo Barone The
baldu ſancie anathalie cardinalē pontifice delegūt quē a cleſtini appella
larūt. tūc Leo nō amplius inorandū ratus Lambertū de q̄ ante p̄miſſum ponti
fice p̄ponit. derog electione approbante. q̄ inde oīm cōſenſu pontifex maxim'
cōſalutaf. qui cardinales quosdam viros inſignes creauit quoz opa poſtea ma
gis in rebus vſus eſt. At vero cū in pontificatu recte gubernaro quinquēno ac
menſibus duobus vtiſſet collachrimantibus omnibus mori' z in baſilica late
rānſi nullo non genere honoris adhibito ſepelitur.

Innocentius ſecundus ad annū ſalutis triceſimū z vndeceſ cētēnū Honorio
ſuſcepit ſtatim in Rogerū Rogerij comitis ſicilie filiū mouet. Is eſt ytalie
regē appellans egre tulit adeo vt iracundia magis q̄ vmbus ad eā rē aggredien
dā neceſſarij ſrenis nūmulario cōtractū impetu exercitatus in illū duxerit tanta
p̄ſentis celeritate vt apud ſat Bernam opida improuiſu impetu ſit repulſus.
oppido q̄ capto. at Guibelmus calabrie dux Rogerij filius cū exercitu venieſ
cōmiſſo p̄lio pontifex cū card malibus capn gloriā adeptus eſt. Rogerius tamē
modēſti vſus pontifice cū ſuiſ liberato quicq̄ voluit ab eo p̄ter regnū tūclū im
petrauit. reuerſus romā Innocētiū Adulterinū pontifice nouū ſibi ſuſcepimū
repperit. Petrū petrū leoniſi filiū qui ſc̄i Auacleti pontifice appellaret. Is ſpoka
uerat abſente Innocēto p̄tmariaſ yrbis ecclāſ aureis argenteiſq̄ ornamentis
et cōſtata inde ingenti pecunia multos in vrbe cōrperat. q̄obre ſibi z ſuis ti
mēs Innocētiū Conrado Babenbergi ep̄o cardinali vicario ſuo in vrbe relicto
roma migrans cū cardinalib' z curia p̄piſas z genuā ad philippū regē in fra
ciā eſt delatus. Inde celebrato apud claz montē cōcilio Petrū antipapā z ſecta
tores eius damnafſet Aureliam ſe cōtulit. In delgis deinde habito cōcilio in yta
liā cū Lothario impatore rediit. Celebrato apud placentiā cōcilio piſas ſe contu
lit. z cū genuſiſi populo reb' breui cōpoſitiſ. tandē romā acceſſit pontifice in la
teranū z rege in aueniam montē a populo p̄ductis quies para ē maxima ciuita
tē. celebratq̄ ſynodo lateran cōſtitutiſ q̄ extat. Ne q̄s in dēnicū man' auderet
inſicere violentiaſ inter alia fecit. affluſit vero huius pontificis extremo tpe om̄es
yतालiam fames valida. pontificat' ſui anno. xij. menſe. vij. die. vij. moritur.

Cleſtinus ſecundus Guido antea vocat' ſc̄i abarci p̄biter cardinalis natio
ne tūſcan mortuo innocēto ad annū ſalutis terciū z q̄drageſimū ſup̄a vñ
decies cētēnū pōntifex creaf oīm cōſenſu. fuit aut om̄es caſtro ſelicitatis q̄ nō
nulli ciuitate caſtelli eſſe affirmant Typhernū ab antiq̄s appellatū. Idic breis in hoc tamimō dici poteſt q̄
n ullis ſeditioib' vno ſuo pontificatu ob breuitate t̄pis vixiſſis fuerit. propter hanc vt arbitror cauſam. q̄
vbiq̄ poſſe laboratū ē. ex q̄ z ipe pontificatus ſui meſe q̄mo mori' ſepeliturq̄ in lateranēſi.

Vtiſ ep̄us Baberber
genſis

etoz conſeſſorum conſortū reſertus eſt.

Baldunus et̄ nōmis terci' iherosolimoz rex prioz Balduni cōſobrin' fuit.
qui anno ſc̄do regni ſui gazi in turcoz mioris aſſe dūce ſup̄anti p̄bendit. ſc̄
quēnt anno Damafci regē ex improuiſu iherosolimā hoſtū aīo petente ſudit. antio
chiāq̄ ciuitate iherosolimitano regno adūxit. tēn' aſſaonitaz regē vnicō p̄lio re
pult. z Baldunū damafci regulū. iādē deſerit. nullū filij ſ vnicū tū. filij dimiſit.

Linca ſumoz pontifū
Honorius ſecundus

Omnino Babenbergensis ep̄us ex Bucula ingenius ortus parentib' iſis tradit
curiā hēnnia impatoris aſſumptus poſt Rūpū ſancie bēnnico in ep̄m Babebē
genſem ordinatus. poſtea cū aūnis q̄moz p̄ſuſſet pomeraniaſ p̄uincias adit. cū
em iuxta mare ſita in reſuſionib' triangularis apparēſ que i oceanō dāciā bab̄s
in alia p̄uſſiam z in tercia parte poloniā arangit vſq̄ ad Saxonā quā ſua ſua
u doctrina ac miraculis relictis ydolīs deo reddidit z ad xp̄i cultū reduxit. Claria
q̄s monaſteria in pleriq̄ locis ex tuxit. Celeberrimū q̄s ſonnis ſalutis cenobiū au
ſtlio comiti de Elbenberg p̄d̄is auit. Apud Rānſponā p̄ruenit z aliis mona
ſteria i ep̄atu halberſtaten parauit z aq̄legiſt fundauit. Is itaq̄ vir ſc̄ius z mul
tū ſuſtūmū adorna. Anno. m. c. xxxi. plurimis mir
vaculis clavis mori'. ſepultus in choro cenobiij mon
tis moachoz quē locū ſingulari affecto ſp̄ cōlūit ac cā
ſicis oz nauit z ſonē plūbeis ſiſtulis e vicino mōte i mo
naſterū reduxit z a pontifice ob miracula z cas reſq̄ in ſan
ctoꝝ conſeſſorum conſortū reſertus eſt.

Lobartus q̄ r̄ l̄ntbertus dux saxonie p̄re gebhardo defuncto beinrico quinto sine libris. principibus magitū cū legato ecclie romane cōmēmentibus in venetiis beinricū impatoris locū legitimū suffragiis c̄sar creatur. licet valde reuerens z se tanto honore indignū dicens. voto oim ad regnū tractus fuit. anno dñi. **M. cxxv.** 39 anno primo in bohemos sibi rebelles bella gessit. nō sine strage fuor. militū. Progenie deinde beinrici castigati iteo dēderūt z frēm eū^o conradū nepotes ex sorore beinrici impatoris rebelles habuit. **U**n in eius odiiu conradus a quibūsdā rex declaratus fuit. habita deinde pace. eo vinctus quiescit. Imperio itaq̄ suscepto illico Innocentiū papam a petro a nup̄a roma pulsum in gallia apud leodū adij. sacro adactū expeditionis fuit. parande. cū qua tur^o romā vere. p̄ximo duceret. Et magno cōsestū exercitu comparo in ytalīa cū pontifice venit. Romāq̄ ingressi pontificem i lacerantū p̄duxit. z mira felicitate statim oīa ad salutē redegit. Cui^o beneficio ductus innocentiū ip̄m imperij corona solenni pompa coronauit. **Q**ui mox i germaniā ad cōprimendos bohemiōz motus redijt. q̄bus sup̄eraris. Cū pontifex p̄fās cōuocātū ex vniuerso orbe aggressus ē ecclīa celebra re. in quo cōmūtionis quāsdā edidit. Illico romē z in rogerij principatu fūdiōsi p̄ pontificis innocētiū obsequiū cāput attollerē inceperūt. Viribus maxime minis quas rogerius offerebat. Quare accessit? a pontifice lobartus imp̄ator romā cū exercitū aduolauit. z reductā classē paulo ante p̄fani paratissimam eduxit. Pontifex autē imp̄ator terra p̄fectū. rogerius sibi timēdū in siciliā cōfingit oīa amittit q̄ in terra ytalie occupauerat. Cui custodiēte terre pontifex rainōne lobarij imp̄atoris comitem attributo ducatus apulie titulo cum aliquot germaniōz cobonibus p̄fuit. Tantus rebus nō magis felicitē q̄ facili ter coniectis. redierūt in urbem p̄ncip̄ p̄ca. Et lobartus in germaniā rediit exercitū. **H**ic itaq̄ imp̄ator multe prudentie ac clementie p̄ncip̄ fuit. Quis in toto suo imperio nil gessit qd merito ab aliquo rēp̄bendi p̄ouent. Qui tandē de deo. itaq̄ bonis meritis bene meritis in p̄fani suū iuxta sciens. verone morbo correptus sine filijs vitā sinuit. Fulco q̄tus rex hierosolime

Linea imperatorum
Lobartus secundus

Fulco indegauentis comes baldunū p̄cedenti gener. in quartū hierosolime regem suffectus erat. Regnauit autē annis. **xj.** **H**ic xpianissimus vir fuit. z in armis acerrimus p̄ugnator. In hūc xpianū sulconē regem q̄ duobus filiis militaris rei sciētissimis viret legatis rariōres barbari impetus fecerūt. p̄mōsq̄ oim turcos sūti circūcolentes pericli. sin unūcra viroz milia statuit se in xpianos hierosolimāz vīs ducere. Rex sacus ē certior q̄ antiochenū illi agrū populābūdī ceperant inestare. **D**uxit tñ in illos z cōgrēfusus audacissime intruenit? ma milia interfecit. tōndēq̄ ex eis captos tanq̄ in triūphū hierosolimā ligatos traxit. Ad quā turcorū dadem exitus rex alaph gente turcos. non magis suis turcis q̄ arabibus. Caldeis. **B**abloniisq̄ anklardus copiosissimū frenis exercitū edissam inuasit mesopotamie ciuitatem. quā baldunū? **B**oeticiū freu qui postea fuit secūdus hierosolime rex potius fuit. Capti aq̄ a barbaris vrbis summa z alias inuāita crudelitate direpta ē. Nam p̄ter occasionem in omni etate. comissam. archiepiscopus z clerici oīes quod fidem xpī abnegare noluerūt gladio appetiti sunt. Et qd oīia sup̄are viliū est mala. speciosissimas ex nōstris mulieres. z nobilitate p̄fanniores. quas barbari super altare sancti Joannis baptiste qd sacre n̄ris religiosissimū esse violauerūt. Edissam esse vrbem illā nobiliū medoz. Ad quam sacre tradit littere tōbiām filiū suū misisse gabello. quāq̄ b̄as rhadeus ap̄lus ad fidē xpī p̄dicatōnis diuini verbi ac miraculorū virtute p̄uerit. Et in qua b̄i rhome apli offibus decorata abagarus rex fuerit. q̄n ad v̄m m̄mū s̄m dare ep̄le sue fidei. p̄uerit scripta manu dei n̄sa p̄ape. **Q**ue postq̄ quorū z. l. annis a xpiano p̄p̄o fuerit resecta. p̄ter humane p̄ditionis mores talia a barbaris sit p̄fessa. q̄ nulla rōne sint nisi a p̄dissimis tollenda. Fulco autē rex quid ea sibi postulare accepta calamitas m̄ius q̄ oportuit cōfiscans dum leporem ex accensū agro eragitat. equo in cāput v̄ro occubuit. bald unūsq̄ filius eo nōmīe rex t̄y aus. regni titulū gubernationemq̄ accepit.

Dugo abbas

Dugo abbas cluniacensis a uigustud mēstr indige na fuit patre dalmatio. defuncto odilone l̄et re nens se volūitate oim sacus abbas. bonus s̄ i. mēior cōficia. optimus temperantia. forma angelice. mōribus compositus. sermone suauis. Tandē se iusto grauata pontio successore cōmisit. vt humilitatis z inno centie t̄belauros custodirēt. z in domino quiescit.

Helinandus ep̄s

Helmadus item laudunens. episcopus in omni san citate p̄clarus floruit. Et maunus episcopus rothomagensis m̄i r̄aculis insignis datus.

Berta etas mundi

Patavia preclara. diuersosq; olim ciuitas. inter danubiū. Emigra. quam p̄sca cesares ecclesie tradide-
runt. uenacula lingua passau appellata. Danubius ex montibus sueuie uenit. ynus ex alpidibus. q̄
gerinaniā ab yralia differunt. atq; in loco miris danubio nomen amittit. Vrbs ip̄a in longū ten-
ditur. nec magno negotio formā in uale suscipiet. Si quis ab eno. foueam in danubium ducet. Nec yni
quingenti passus sunt ex vna. in alteram aquam. Super yno pons est ligneus. qui sexdecim habet arcus
et ciuitatis partem que transflumen est ciuitati maiori coniūgit. Est et alius pons super danubiū. per que
via est ad montes qui bobemiam respiciūt. Post hos montes fluitus altus niger admodum perlabitur.
qui ex boemia ueniens oppidulum iudeor. Et terciā patavie partem diuidens sub castro p̄soluta danu-
bio. quasi ex opposito yno se iniunxit. Itaq; tria flumina yno in loco coniūguntur. ac propterea locum istū
quidam uerbo yralico passum. hoc est transflumen uocant. Nam et per hunc locum merces yralie in bohe-
miam feriebantur. Et superiores theutonici austriam vel hungariam petebant. sicut et hodie fieri uidentur.
In medio urbis templum est beati stephani primi martyris huius episcopatus patroni. egregie ceptum. s̄
non diu perfectum. Chorus hic admodum pulcer edificatur. apud hoc templum edes episcopi sunt ad cā
partem que respicit ynum. tum capacissime. tum splendidissime. Trans danubiū due quoq; sunt arces epi-
scopi. altera in humis montis cacumine. altera in radicibus apud aquas ubi danubius et niger bobemie
fluunt (q̄ etiā fert vntones) coniūgit. Est ad sublimiore arcē gradus ascensus atq; difficilis. q̄ tam ex yno agui-
lo p̄t oppugnari. Et tot ibi munitiones adite sunt tā muros usq; fouearū ut expugnari posse nulla vi homi-
videat. Ibi et aule sunt et camere splendissime. q̄s q̄ uident. nec ornatū aliqd. nec mūta. vltq; ee putantur.
rit. at ubi descendens in arcē q̄ flra sacet. ornatū maiore uidetis. resudinas. sametas. et aulas q̄ p̄sunt

et in thetonia mirabiles mathematicas officia quoque gentes in architectura superant. Ornaturque hec ciuitas insignis putantia corporibus sancti valentini. quod capulo dux baioarie ad eam loci deduxit. Et sancti maximi archiepiscopi lauracensis. p. s. Rupertus et lauraca quod patuitas translati. fuit enim lauraca urbs ad modum insignis in ampla camporum planitie. Et super flumen quod anasum vocant. a quo nucorbes nomen anasum habet. Vbi olim ecclesia metropolitica floruit. lauracensis dicta. beatusque maximiandus (et premissus est) archiepiscopo parum rexit. Et inde martyrio coronatus fuit. Sed postquam athila rex humorum urbem hanc deleuit vbi inerat. opidum ex nomine fluminis restitutum est. Sedes vero metropolitica in Galsburga translata

Dugo de s. victore

Dugo de sancto victore natione gallus. ex castro sancti victoris canonicus (et multi affirmant) regularis et parisiensis clarissimus doctor. Circa annos domini mille centum floruit. Singularis in vite probitate et sententia eruditus in omnibus artibus liberalibus. et nullus ei suo tempore equalis habere. ideo in multo precao fuit. Qui preter sanctitatem de qua mirari leguntur. tum docendo. tum scribendo multis ad modum profuit. Et post plura reliquit monumenta. De sacramentis valde necessarium librum. et alia opuscula. s. didascalicon. de disciplina monachorum speculum etc. Hermoues quoque elegantes composuit. Infirmitas ad mortem cum vicio stomachi ob vromitum laboraret ne sacramento irreuerentiam faceret. ait. Ascendat filius ad patrem suum. et seruis ad dominum suum qui fecit illum. Et eucharistia disparuit. Et vir sanctus deo

Dugo de folieto

suo spiritum reddidit.

Dugo alter de folieto qui sancti petri corbieris assensisse fuisse canonicus singularis eloquentie vir qui librum de clauistro alio admodum notabile edidit. in quo de securitate clauistri. et periculis seculi. Et de ordinatione clauistri materialis. et abusibus clauistri. Et de clauistro celesti vana narrat laude digna.

Berta etas mudi

Lucus mortuo celestino successerat. p. cuius tpa platus ad latinos insau-
sus edisse direpnotis z nro cladis ac ignominie acceptus natus. z no
sroz atos in noue expeditionis congregade ardore inflamant. Vs lucius secu-
dus piz bononensis pre alberto tituli sancte crucis in bierlm plditor car dina-
lis fuit. qua quida basilica serme collapsam prijs expensis restituit. Qui unio
poficatu nil pretermisit. qd ad expeditione hierosolimitana admodu necessa-
ria ptecebat. Hic est clade audita bernardus clareuallensis vir z scitate et do-
ctrina insignis. vt pmissum e. pioctum religionis xpiane assimes. principes
omnes xpianos tu isis. tu nuchis adhortatus e. vt cruce in sarracenos xpi vetu-
lum sinerent. Rex du pontifex in his yfaret pofte absumitur. pontificatus sui
mense vndecimo. die quarto. ac in basilica lateranensi sepelitur.

Anno mundi. 6345.

Anno xpi. 1144.

Eugenius tertius p. is oru d. sancti anastasi abbas in monachu antea a
bernardo viro sanctissimo electus. defuncto Lucio pontifex in ecclia sancti
celarci erit successus. maiore sapientia qz rez gerendaz pericie spe a p. b. de-
lectus. Cu in poftea baud quaz miri prudencia qua bonitate valuerit. Qui vi
romanos instare minus ena cognouit. quo sui plimaref senatores noctu abijt
In sabinozqz farsense monasteriu delatus cardinalibus z curialibz roma accer-
sit. pace cum pontifice constituerit ea condicione vt in sede sua pacificus redi-
ret. huius solenni pompa z summa populi leticia introductus. Qui poftea cum
relasset romanis nequaqz bono animo s fraude in gram seum redijisse. insidi-
as vortus ryberi dilabif. que romani baud secus qz belafiu olim armis telus-
qz intercus ptecuti sunt. appulsi p. is. illico in francias nauigant. Repertum
ibi beatum bernardum. didicit rem ecclesiasticam pessimo in asta esse loco. ambo
sancti viri luyotium regem francoz sauerunt. vt cruce insignitus expeditione
contracta constantinopolim se contulerit. Tandem cu erat annus saluus secu-
dus z quinquagesimus supra decies centens. Eugenius pontifex in ytalid est reuer-
sus. Que romani bene z honeste acceptum in lateranensem deduxerunt. Ipsi i
vno que superuixit anno preter composita rem ecclesiasticam vrbes tarracina. sy-
rtam. z nozbani z himomis arcem. quas tyranni occupauerat in ditione rece-
pit. Et rybere obies in beati petri basilicam est relatus. Pontificatus sui anno
octauo. mense quarto. die vigesimo.

Anastasio quartus. patria romani. patre benedicto abbas antea sancti
ruffi veliterne dyocesi ex cardinali pontifex creatur. Adeptus autem poti-
ficium calicem pulcherrimi operis magniqz estmationis lateranensi basilice co-
donauit. Et edes egregias apud pambcon quod sanctam mariam rotundam vo-
cant b. reu edificauit. plura quoqz mente destinauerat tu ad dignitatem ecclesie
tum ad ornatum vrbus ro. p. nentia si et aliqui viuere licuisset. laborati est hoc
tempore fame in tota serme europa Anastasio clam z aperte pauperibus xpiis
elemosinas pzebente. Qui pontificatus sui anno vno. mense quarto die quarto
z vigesimo moritur. Sepeliturqz in lateranensi basilica conca porphirena.

Richard de scto victore.

Malachias ortus in bibernia vbi educatus z edo-
catus. Cur parentes genere et potentia magni ex-
terit. Qui in ciuitate ardinaba a malachia qui i cel-
la ecclesie deo seruiebat forma vite accepit. Anno deni-
te etatis sue. x. ordinatus presbyter vices epi gessit
Vacante episcopali sede eo renitente trigesimo etatis
sue consecratus eps conereth introductus ad voces be-
ales quos ad mores optimos perduxit. inde post mortem celsi in archiepiscopi
assumptus intrans ardinachu totius biberne metropolitani efficitur. Ne du
aut bibernia su a doctrina ac miracula illustrabat. rex z scoti. Cunqz bebernia
pa llio careret. qd ab innocetio pmissum erat. accedes igit Eugenii p. nensis
claruallie febre corrept. poftea in domino quieuit. Sepultus in oratorio beate
marie. Anno. m. c. xlvij. quarto nonas nouembri.

Lucia summoz pontificu
Lucius secundus

Malachias epus

Conradus eius nomis tercius Heinrici quinti nepos genere Suenus
 Lothario impator crebus huius exenpio apud consuetudina comuni
 principu voto ad gubernandū ingui assumit pſente Theodorico portuici
 epo aplice sedis legato. a quo tunc acquigram coronā regni accepit et im-
 peratū annis. xv. resistebat in rationes et heinricus bauarie dux. heinric
 cognomina ar supbus. Cōuenio principū bābenberge postmodū extitit
 ubi cūsi vidua Lotharij ad pacem et grātiā regis sunt recepti. Heinricus
 vero bauarie dux qui insignia imperialia in castro Murnberge occupabat cū
 ad regnijs aspirabat. coactus tandem crucē lanceas et alia reddidit. iudicio
 principū a rege pſcriptus quatuor comitatibus saxoniam petijt.
 ubi vitā finit. Conradus igitur qui in regnū romanū noſo ſucceſſerat. habi-
 ta pace in germania in militā nomē dedit. fuit eū princeps iuditus ac de-
 nens a diuo Bernhardo abbate plurimū dilectus. cuius hortatu in ſarace-
 nos crucē vna cū ludouico frācor regē ac alphonſo hispanie. et heinrico an-
 glie regibus alijs plurimis principibus ſumpſit. ac conradus copijs nō
 ex Germania magis q̄ Gallijs fretus ingenti multitudine quam eterne
 vite spes accepto ſalutaris crucis ſigno traxit Conſtantiopolim eſt de-
 latus. heinricus gaudens grecoz impator vir celeſtiffimus chriſtiano
 nomī cōtra ac ſimulabat hoſtis adueniam ducē blandē exceptū q̄nī potuit
 dolofis artibus in ſua pollicere amicitiam eſt aditus. pſebusq̄ cōpellitur
 nullo cōpato cōueniri comū ſtam ducere. ſe eū pſtaturū oīa que extra-
 tur neceſſaria erant Heinricū pollicebat. Obſeſſa eſt vrbis vānra et amiſ-
 ſo nūa alia q̄dū et acitur. et dum ſātus deſider magis q̄ oppugnat ex-
 eratus valitudo et nō magis corporis q̄ animoz egritudo quofq̄ valētes deq̄ ac imūalidos debilesq̄ con-
 ſternat. Nec ſans intellectus eſt nūc qd̄ ab ipſis poſtea reſati greas morboz q̄litas effectusq̄ edocuit gip-
 ſum ſarine ac panis quē greci importare fuſſe cōmītrū. q̄obres Conradus re infecta in Thracia retro
 ceſſit. poſtea cōradus lodouicusq̄ reges greci impatoris dolos malis ſuis edocū ſuueni conuenientes
 geratūm Baldūno regi iheruſolimitano ſua operam ſunt pollicati. viſumq̄ eſt nūbī magis conducere
 q̄ daniſcam copias ducere. ſādem iheruſalem puenies ſecutus fuerat lodouici regē duerto itinere po-
 tuentis quider copis cardinalis quē Eugeniū p̄ papa ſedis aplice legatū nūſerat iheruſolimā. itaq̄ ducit
 rin daniſcam tres xpiani reges. cardinalē q̄ legatū et ſimul patriarchā iheruſolimitanū. multos
 quozq̄ copis expeditio intereſſe curauerat. nūcū copis animuſq̄ magis conanb̄ obſident. quā vrbē
 ſeruos abrade fund aſſe cōſtat loco cāpeſtri naturaq̄ arido ſed artiſicio vrbē atq̄ ſecundo. ager eū effo-
 ſis cuniculis dactijs ſiſtulis vrbē irigare poſſet murā vrbē eratē p̄ ſe fert. paratus annis in regione vni-
 cus pſerabes ſingulā quandā facit in qua caſtra poſuerant vñ facile cōhibere ab aquarū oppidani poi-
 terant. verū aſſino quodā pſuadente cui maxime baldūnus in reb̄ arduis credebat. caſtra ad alacra vr-
 bis partem tranſierunt. daniſcam inde ab aquatione eos pſhibet. quare cū ſit ſameq̄ labozare ſolu-
 ta olidione cū tantis exercitibus re infecta ad iopē rediſſet. cōradus lodouicusq̄ cōmunitus male habicoſ
 q̄ exercitus ſuos in europa ſi reducentes ad p̄pria ſunt reuerſi. Rogerus q̄s a pontifice in regem ſublimatus
 Suelſone p̄dicat heinrici fratrem in germania pecunijs inducū cōtra cōradus ad bella mouit. qui apd̄ ea-
 ſtrum winſberg vicus. Eūdem poſtea heinricus filius cōradi qui poſt eū regnaturus erat ſi ſup̄ueniſſet
 bello deuenit. Tandem rex cōradus anteq̄ bñdictionem impatrem petere potuiſſet anno dñi. m. c. liij
 apud Bābenbergam vitā exceſſit.

Multi extimāt ab iſto Suelſone dñce bāioarie Suelſos appellatos. cuius peſſuſer nomē marie in
 ſitala ſimulatur. cū auferat vitatē et pace vñ nūq̄ inde poterat extirpari. nā hic Suelſo viuente cōra-
 do ſe impatorij impoſuit. bi populi italicoz qui impiale dominiū in ytalā reuertat vñq̄ in diem hodiernū
 queli nūcupant. ſed qui in italia alā partem fouent gebellini. Etenim aliam cauſam aſſignant vnde
 dicuntur fautores eccleſie queliſſi et fauores imperij gebellini. de quo latius infra ſiet mentio.

Lodouicus rex francoz

Ludouicus rex francie lodouici filius patri in francoz regno ſuccedens re-
 gnauit annis. xviij. vir ingēris animi et virtutis. qui diligēs ea q̄ ſi ſunt
 decimo quarto regni ſui anno vna cum cōrado ceſare cum ingēni multitudine xpī-
 anonū ad expugnationem terre ſancie in ſubſidius xpianoz (qui ibi indices ſe-
 rebant deſicere) antimoſiſſime tranſijt. venies Conſtantiopolim inde trāſiſſe per
 bellepontum in biſthiniam deſcēdit interea p̄ aliquot dies ep̄būſ cōmorat
 Tandem appropinquās ad iheruſolimā rex romanonū cōradus patriarchā
 obuiam miſit in vrbem et ad venerabilia loca ductus. poſt eūdem ac ſallacā p̄-
 aciam apud daniſcam ferme p̄ annum in iheruſolimitano regno p̄maſſit cum
 vrbē ſua. tunc cum principibus in p̄prium regnū redijt.

Ab eo tempore lannoz p̄ditio apud oriētales regiones indices in petus q̄
 gere cepit. cum prius ſola a cor nomia hoſtibus formidini erant. Tandem
 hoz principū pſentiam ſine damno deſpererant. Inde nec vices xpianonū
 ſuſpectas habuerūt. iteo horodoim antiochenā principum moleſtare cepit.

Bextaetas mundi

Wildegardis

Hildegardis in regione alemanie apud wingiam tertia ribeni virgo admirabilis floruit. pfecte erans cui tanta diuina virtus graui conuulerat. vt eis laica et illiterata esset mirabiliter tñ raptā frequētia in somnis discerneret solum quod verbis effunderet. sed etiā quā scribēdo latine dicaret. vt dicando catholice doctrine libros cōficeret. que multa fert p̄dixisse de futuris. ad quā scripsisse dicit etiā beatus bernhardus clareuallensis. hēc ad colonenses scribēs de futura dēcorū tribulacōe. dicit qd clerici gloriā abqz merito habere voluit. et meritiū abqz ope. **G**racianus sancti p̄culi monachi patria equisus dicitur. cuius erat natus. Qui anno dñi m. c. xlii. apud bononiam italie urbem ob eius ingenij et doctriine magnitudinē maximū in p̄cio habitus vbi monachus sancti felices in aubitu supiori carniā offēdit cū plura addidisse. cū inter cetera sue lucubratiōis opera de cetero librū accuratissime collegit. cuius p̄cipuū ē manum genus duobus regis. qd qdem celeberrimū opus Eugenius pontifex approbavit. et legendus publicis gymnasiis p̄cessit. Ipsi autē librū in tres diuisit partes. videlicet distinctiones. causas et de consecratiōibus. primā autē partem in vnam et ceterum particulas distinxit. Secundā in sex et triginta causas. Et tertiā de consecratione nūncipauit. et hāc qz in qnqz distinctiōes diuisit. qz alijs reiectis hoc solum in vsu est. p̄tinus huius cōmentator seu glosator fuit hugo. Secundus Johannes theotonius. Petrus lōbardus apparatus quoqz notabilē fecit Archidiaconus qui dicit rosarium tēcet.

Petrus lombardus parisiensis ep̄us ex nonaria cisalpine gallic urbe oriundus. p̄ id qz ip̄s (vt Vincentius gallus testat) apud parisi inter doctos. nō solum sue erans sed et priorū seculorū hīs ornatisissimus. et bonitate vite atqz ingenij acutissimus et celeberrimus fuit. cuius ita grā sententiarū libros accurate doctissimēqz composuit. laboriosū certe opus ex multorū sanctorū patriū diuulūter compilatū. hic quoqz maiores glosas p̄salterij et psalms pauli de multis dicens ordinauit. nam cum esset inter francie multos opulētissimos glosaturā psalms et p̄salterij ab anshelmo p̄ glosulas interlineales margaleqz distinctas. et postea a Guliberto p̄nuatiue p̄ductā latinis et apertē explicatū. multaqz de dicens sanctorū addidit. atqz sermones multos et doctos atqz elegātes ad populum habuit. **P**etrus cognomēto comestor circa idem temp̄ floruit cū p̄dictus nō carne sed virtute frater. in Gal hīs vt Vincentius gallus narrat historiā scolasticam cōposuit vbi vniūqz testamētū historiarū diligētē et accurate explanauit. Insuper et quedam incidentia de gestis gentiliū ex libris Iosephi iudei. et quorūdam gentiliū historiā locis p̄grus inseruit. Alia nōnulla edidit. sed et versus quosdā in laudē b. marie virginis pulcherrimos cōposuit. In isto igit cētenario annorū post m. c. dñice incarnationis ecclesia in doctrinis multū illuminata est. Quidā affirmāt hos tres fuisse germanos ex adulterio natos. quorū mater cū dolere nō posset inuicem sibi fuit. de hoc tātus doleas quod nō potes dolere. verū nō cōtemperari fuerūt quāvis ieiū tempore.

Gulibelmus puer quasius

Gulibelmus puer i anglia circūfugit a iudeis in die parascene in urbe norwico. de qd postea mirabilis visio legitur.

Gementes hac tempore cū et ditione diuicijs et gloria ad modū clari haberent a corado isto cesare signandi pecuniā et auream et argenteam parulēgiū obtinuerunt cum ip̄ius felices nota. qd et mīc vsqz apud eos in fidem p̄missorū fideliter seruatiū est. nam vsqz ad id tempus vt iacobus eorū theologus refert gentiles nisi p̄cipiēti moneta et quibusdā parulēgiū aut brunet dicebantur vñ fuerant.

Auicenna

Auicenna medicus oim clarissimus. emmentissim ingenij vir. his temporibus vniuerso orbi clarissimus habetur. qz vt fertur dñs cordube z princeps vrbis eius. redit tñ magnā opam exercitio medicane. faciendo vt a pñbus inuenerit in sua vrbe constructu hospitale habitaculū. vbi innumeri ponebātur infirmi. quos ipse vt stabat. homo fuit colore brunus. z iocundus. qz pulsando z cantando libz fecit cāticor. Et vt scilicet iuuenis moruus ē. Tñ em attingit qñqñagēsimū ānū. Scripsit tñ vltra medicinā in omni genere discipline. Et in naturalibus z mathematicis z moralibus z dialectis. fuit ergo domitio princeps. practicus in medicane z in omni genere discipline eruditus. Quo autē tpe fuerit cū multi nil certū scribant. hoc tñ certū est qd tñbus beati augustini nō fuit. nec esse potuit. vt aliq somniant. Ad. em. z. x. anni ferme sunt ex quo beatus augustinus fuit. Quo tpe auicenna esse nō potuit. Dicat autē reperit eplā mutuas inter vtrosqz qd absurdū est. mirabile em ē. cū in volumine eplāz augustini ad viles psonas eplē scripse sunt. Et eplē ad principē habite nō nominentur. Auicenna quoqz conculas asportatas d sancto iacobo noiat. q tpe augustini non erat vbi nūc ē. xpianos item noiat z eoz cōsuetudines d carne z corallo. cū xpiani pauci nominis erant z nō manifestos ritus obseruantes tpe augustini. Credit igitur fuisse tempo re auerrois aut par ante. Algasel etiā z alfarabius videtur fuisse cōtemporanei auicēne. q fuerit tpe auerrois. Bedina me ergo imperio ro. z arabibus hispaniā occupandus floruit. Qui cū in omni doctrina eruditissimus esset. libz excellentissimū cōposuit. metaphisicā deinde accuratissime enucleauit. Distinctius ac clarius p ceteris mediis post alios medicos in lingua arabica. postqz oim medicor scripta vidisset. De dicinā omnē in qñqz libris descriptis. Scripsit quoqz de vrbis cordis z plura alia.

Auerrois quoqz medicus cognomento cōmentator. philosophus quidē. z tpe apud cordubā hispanie vrbe hoc tpe vt ex libro eius q de celo tractat habetur floruit. fuit em a natiuitate xpi anno. M. d. v. asserit cōcliator. Et egidius roman⁹ in suis qñdibetis. q. de vnitatē intellectus. dicit se vidisse filios auerrois i curia friderici impatoris. Multa autē cōposuit z adeo excellenter in omnes archon/ his libris scripsit. vt cōmentatoris cognomentū pmeruerit. Deinde de sba orbia de triaca. libz qz pulerū de medicina. Olighet appellatū ac alia multa edidit. auerrois tamen ac medicorum emulus dictus fuit.

Auerrois cōmentator

Auenzoar medicus

Auenzoar etiā medicus cognomento sapiēs. q auen/ zoar dñ bñdēm tñbus fuisse z clarissimē ipemeti ro. tractatus fuit. qui thesyr in scribitur libro. f. ff. c. v. testat⁹. est. atqz cū ab ali auicenna in carceribus fuisse eodē libro meminit. Sic cū esset crudissim⁹ vir libz medicine noie thesyr ad qñdam regem dedit. Inde qz nonnulla cōsilia cōposuit. Dicitqz se vniuersam medicinā amplissimo volumine euoluisse. Ab ali Abinceni sunt nota arabica pñz z aui significantra. Abon em z abin apud arabes idē ē qd fil⁹. Abos em (vt omnes asserunt) apud arabes fuit. vt scriptores in titulis nomē pñz z aui ponerent z suū tacerēt. vt maioribus bonores deferrent.

S. Thomas archiep̃ Cantuarien.

Thomas archiep̃ cantuariensis. in iuuentute oisibus gratiosus. relicta curia regali in Anglia a theobaldo archiep̃o in archidiaconi assumptus. In de in regno beinrici regis anglor cancellariū efficit. vt sua prudētia malignoz boim sciencia iparet. q post decessum archiep̃i ecclē p̃ficere pcurauit. Cū autē rex fecim thomā ad voluntatē suā in detrimentū ecclē insecrare conaret. Cūqz post numeras iniurias discessit. die. xvi. ad portū venit. et in nauicula parua eius duo bus sacerdotibus trāductus in flandriā. quē papa alexander tūc senonīs manēs bonoz fuisse suscepit. romā adiens. pare reddita septimo xliij sui anno recursum. Vir autē optimus z sanctissimus ab beinrico anglor rege cum iura sua z ecclēstias cas dignitates quas lib p̃dictus rex z publica eius piās vsurpauerat resarcit. et in statu p̃sūm reuocare amittet. post exiliū damna cōmūctias atqz obprobria postqz parentū z amicor p̃scriptōem z alia atqz alia supplicia tandem maritimo cozonatus ē. Sepultus tandem in sepulcro marmoreo. Anno domini. M. d. xliij. Interfectores eius quidam digitos dentibus auferēbāt. Alij sanic defunctus delectat. quidam paralisi dissoluti inuisa obtus indicia p̃stiterūt. Perū alexander audis z cognitis crebris spūs beati thome miraculis. cum in sanctor cathologo scripsit.

Oruega p̃mōcia bñdēm quoqz temporibus vtuaci p̃dicationē albanēsis ep̃scopi. xpi fidem recepit. ob cuius beneficium atqz virtutem postea anastasio quarto defuncto. maximo oim consensu pontifex creatus. hadrianus quartus appellatus est.

Berta etas mūdi

Anno mundi. 6559.

Anno mīsi. 1154.

Adrianus quartus papa natione anglicus Albanus epus cū a tercio Euge-
nio cardinalis in thronu regni missus esset: vt pmissum est pūciā omniū ter-
re cognite occidentaliū vltimā cā gentē multitudine copiosissimā primus omniū
christianorū christianā effecerat. Quasi hīc roine defuncto in pontificatu successit.
Eo itaq; creato pontifice romani cōsules suos sicut per Anastasij tpa aduūstra-
tionē vrbis p̄fecerunt. tentatisq; a romanis tum p̄bus tū munis vt cōsilibus li-
berari vrbis aduūstrationē relinqueret. vix in lateranū p̄ficere faciente
consecrationis causa. qđ facere reuoluerit nisi prius Arnaldus britianus antea
ab Eugenio dauinatus ex vrbē pelleret. interea cardinalē sancte p̄udēciāe via
sacra ad pontificē accedentem. Romani ad Cosme t Damiani edē annis aggressi
si vultneribus affectū. Pontificēq; vrbem romā ecclesiastico supposuit interdi-
cto. t forte postremi tunc crāt sacri quadragesimalis ieiunij dies. qđ cū populū
egerrime ferret: pe iurēt prudenciorū sententiā vt Arnoldo seductore pulso t cō-
silibus depositis pontifex sanctū in laterano celebrat pasca. Gulielmū Sicilie
regē qui multas ecclē occupauerat vrbes deinde graui amariemae notat. Frīde-
ricus aut p̄mus imp̄ator creat. Cīsalpinā galliā cū exercitu ingressus: cū ad vr-
bem venisset t pontifex in basilica p̄tri Friderici imp̄erij corona donaret. t a
romāis tumultū excitaret. pontificis p̄bō imp̄ator lenis. hic postea ro. ditionē
plurimū auxit. nā t circa lacū sancte Eustīnie multa castella munuit. t Radico-
phaniū qđ nunc Venenses obtinēt muro t arce p̄pe inextingibile reddidit. p̄-
musq; pontifici vrbē vererē inhabitauit. a quo ea vrbē culiciorū reddita ē. Cū vr-
ro instantibus romanis ad vrbē redisset veraret q; a cōsilibus libertatē roma-
nam t cōstitutiōē conantibus Argentiū p̄cepit. vbi nō multo post mortē pontifica-
tus sui anno quarto mense decimo. corpus romā delatū in basilica p̄tri sepel-
non longe a sepulchro Eugenij pontificis.

Anno mundi. 6559.

Anno mīsi. 1160.

Alexander tercius papa patriā Genensis. patre Ramio. mortuo Adriano
duorū t viginti cardinaliū suffragijs pontifex erat. Et canonice lectus fuit multas variatq; in ponti-
ficatu passus est agitationes. quibus inuicū dedit Octavianus quidā romanus tituli sancti Clementis p̄-
biter cardinalis. quē victorie appellatū a tribus tantū p̄fanatus. Victor ad friderici imp̄atorē Alexandro
bozzante p̄hilippo francoy rege Loracina p̄fecus cōsensu nauigio in franciā contendit. cōueniē in Cal-
rouionte habito anathema in imp̄atorē t Octavianū statim enūciat: quā ob causas fridericus tres aliosq;
bunc Alexandrū facessius pontifices creauit. nā Victore mortuo primo pascale. post Calisti. cet̄is de In-
nocentiū cōstituit. At vero romani creati cōsilibus Alexandro pontifica amicis eū statim ex franciā reuocā
congratulantibus om̄ibus p̄benigne suscipit. Cīsalpinē igit Ballie populū i spem libertatis erecti anno sa-
lutaris millesimo cētesimo sexagesimo quinto in friderici arma sumit. ideo cōpato exercitu in ytalā veniens
Ancona discedēs romā mouet valuis referatis illū furientē ingredi p̄misit. his intellectis pontifex sibi t
mēs nō te intempesta cū suā familia vrbē abiit t Beneuentū accessit. cuius ā vrbes phorensis coqui sui ve-
stibus sumptis. eo in habitu venetiās p̄fugit. Et ad diuē virginis de caritate monasteriū paulo ante a mar-
co iuliano conditū. p̄fecus. ab incolis recipit. Et om̄io p̄ficia. Post aliquo t vō mēsis cum quadam noi-
mine comodus eum ibidem agnouisset. veluit in senatus cōsiliū ad sebastianū ducem accessit. Et senatus
in vrbē venetiā adesse pontificem romanū retulit. Qui re cognita. mox senatum congregans. cum om̄i ap̄
paratu ad pontificis diuersorū accessit. cōperitq; ibi pontifice ro. eū solēmtatibus ad diuē marci tēplum cum
om̄i gaudio primo p̄duxerūt. Cū ibi ex more cōfēdisset. principē t senatū cū om̄i p̄pō bñdixit. Imp̄ator t
audientis pontificis veniens adesse orōnē filiū suū cū armata classe ad reposcēdū pontificē venetiās misit. Cui
sebastianū dux occurrēs facto congressu ipsū supauit. t venetiās vincū p̄duxit. ad pontificē ducens cō-
p̄urante pax inter pontificē t p̄m̄ augustinū componit. Altera vō q̄ secuta ē dies fridericus venetiās venit.
t pacē a filio cōfectā hoc modo approbante: vt romē t q̄ ditionibus erant ecclesiasticē p̄ficia redderet. Quo
federe inito alex. pon. cōfessū ad ianuas tēplū diuē marci accessit. Et ibidē vniuerso astante populo. im̄
peratori iussit. vt se huius p̄femeret t veniā denū postularēt. ad pontifex cesaris collum pede cognoscēs
ait. Scriptū est sup̄ aspidem t basilicū ambulabis t cōculabis leonē t draconē. at fridericus. tū n̄ inq̄
sed petro. cui successor es pareo. at pontifex t mihi t petro. ac sic inter imp̄atorē t pontificē pax p̄posuit. Et
duem atq; senatū exornauit. agentē postea ibi cōfiliū pontificis alexandrū beinria regis anglie oratores vni
ecclesiasticā adierūt. regem ipsū ab inuista nota purgātū. quem neq; beati thome cantuariē. archiep̄scopi
cōfiliū fuisse crebris numeribus allatim erat. Quibus auditis pontifex duos cardinales in angliā misit. q̄
reuerſi tulerunt multa in se p̄fisse plura audiuisset miracula. que ad beati thome sepulcrum deus ostēderat.
Quā obrem pontifex illum in sanctoy martyy christi numerē retulit. Cūq; tercō hic pontifex romā p̄ficeret
ēst apud lateranū cōsiliū celebratū vt ad christiā tempub. necessaria p̄ficeret. Interim post logos
a studiosos labores iam quicturus a tyrannicis perturbatōnibus. pontificatus sui anno. xij. die. xij. romē
mouit. sublaps p̄ius t medio quatuor subsanctis.

Fridericus primus cognomento barbarossa natione sactus filius friderici
huicioris fratris salicis cōfōdi regis, natū ē darlmis p̄ gente karolū. p̄
coramū tertium apud frāncfordiā cōmuni voto p̄ncipū telecam impator. An
no bñi d. c. liij. ingessit annis .33. p̄mo fedas dīdices in germaniā cōfessū
lōgobardū cū impetibus Terdonā obfidebat. qui ea potius ad ybēm romanū tanta
p̄paratū celeritate y p̄fessit firi t̄mes in ministroz ad q̄os ybēm veremē p̄m̄
post cūitēte castellamū cū collegio cardialū ē receperit. missis fīz binācie oratorū
bus fridericus in campis furmis debñā p̄fessū reuerentiā ac tutele s̄pōsiones et
tribuit. quā breui p̄tē in p̄ncipis ap̄bor basilica cōnatus est. sed in ea celebrā
te romani cū p̄fessū adriano p̄z p̄corēs p̄per p̄fules impatorez suspicemū buēs
p̄corēs p̄tās ybēs dūfās tenuit. fridericū aut exēritas magni in p̄tans nūcū
tutoris habebat. p̄les romani eruptione facta germanos inuadit. dices baid par
ta cōmūsa ē et reddita cedīs viciissūdo. cētis ad anulū impator incūsis in ro
manos ammis sebat. q̄ p̄fessū cētāz tantū delinuit ut captiuis bīmīssē cū
aruit culpāz. nūcūtis tementēz. reñētē pacē p̄donauerit. Impatorz paucos
moratūz bus in germaniā dēdē vbi dūnotū ē p̄z p̄z marchionis dēpoldi de Glō
burg ob p̄sanguinitē fecit. et cū bearrice burgundōnū cōmīs nobilissimā filia nū
nas fecit. Eōq̄ tē p̄uēnē bohēmie regio nōēz decoraat. et marchionem Austriē
in ducem p̄uenit. Adriano deinde adriano p̄fessū cūfessor alēandro admodū ac
uersari cepit. quibus inūitū dēdē octauianus. Obfidebat ea tēpēfate fridericus cre
mam opulētissimū italicū in lōgobardis oppidum. interea om̄ne romane cedīs tētrās
et vrbēs verabat. Terdonāz p̄mo spoliata. Mediolanūz post folo equata ē. cū
populū in fere portāz tūbus diuissim fere agri sui loca tēctio ab vrbis folo distan
tia miliario habuere cōgē. deinde crenam maximis atq̄uatis adincomōis. Cōmout et
crudelitās cētrōz italicē p̄puloz rios. Tūcūz quibūz nūc inēdētē italie folo p̄
dē abant. saluberrimū p̄filiū auctorē. quōz sualioz bus cōfuit veronēz. p̄tano
nēz et vicenonīs sacietem belli conditōnē inq̄. que cū friderico in mediolanū
fēz. flos germanos vndiqz cōnocaat. p̄ p̄piciūm crenonēfissūz autūz fressū
autēz alēandri auctoritās sibi aliq̄n aliq̄n adincomōis. papam iūz foloz aggressū
captūz venetiēz tenebat. venetoz q̄o fridericus abfolutōis bificiū (p̄ p̄uissimū ē).
aut buā cū tūz cūfessoribus ac senatū veneto bōe donaria seu p̄uilegia concessit. et
dididū quod folis p̄ntēfissibz tō. portānū cōfensūdo concedē dē largitus est.
p̄fissas legittas p̄ntēfissas possent quod tātū fūmīs p̄ntēfissibz licitū erit. Terō
namentū galero p̄lūmē. Quāto venetoz p̄ncipz tēz cā sedē in teatro tō. fieri fē
in pape dēcano fides essent. De mō in ascēfione bñi venēt in templo sancti marci in
p̄mō duratū ob obtinuerūt. que vqz in p̄fens p̄durāt. Quāto fīz buā cōz verrilla ē
feci ob nūlt. Sexto bēnēz cēz ab aliū cūdem cōndouat. que om̄ia venētis in palla
reā expectā habent. fridericus tūcū cedē romane tēconalioz cōuēfionez p̄ncipz
tē. firmā p̄ace lictāz p̄z p̄ geruam aut nūlt. cruce signatūz magno cōmpo cēz
obem fūmpt. cū amplissimū q̄z exēritū ē alemāz cū ē. p̄fectus. vndēcūqz cāfissū p̄
et rēz ab ant cōnūuātū tūnē apud constantinū opolū p̄mūm sedēz. q̄z et vōp̄fōr
ter. Itacū p̄mūz cōfōmūz p̄olis cō diligētissū iūit. quō magis potētāz nūlt dē
p̄mūm p̄o de thūbz p̄bilonemū vrbem fridericus cepit. et tēonūm telatūz non
adiacentē regiōnē magnis populatōibz inēdētēz vāfuit. Amiciam inde mō
que fūnt adit in suam opolū potētatem. adeo vt nec p̄z nec p̄z folo fūz extenūz
ladi nū. sed tātūm cūfīstānōzūm spm̄ infēdē. bōzā fūcūqzq̄z amnem tapidū fūdō
mitigādūz auditoz tēnētē. et in xp̄latoz ingressūz tantoz cētāzūm impatorz exēcūz
fissūz p̄ncipz ante impēz. rēp̄z. vbi cēte magnificētis adē p̄latūz. magni m̄mūz.
faciendūz. qui aūit impēz vbi post carolū magnoz gefozūm magnificētia vix p̄tē
tēz et cōfessionē ecclēzē elozofia.

Hereticis Waldensibus quae pauperum de ludgundo hoc tempus tantum simpliciter, cuius auctor quidam nomine Ludgundo ludgensis dicitur fuit. Is cum dices admodum habere opibus relictis et pauperum erogans diabo licet quadam inasione ducit quicquid cum pauperibus pariter omnino obesse tantum videt et ideae efficit, quodam vulgare liberos et quibusdam feneratoribus licet confiteri fecit, quos non sane intelligens quos non inflat? spiritum patetiam feneratorum aploz officium licet feneratorum. arauit. Et erogatis itaqz innumerabilibus? quasi discipulis multos et quidam pessimos errores designantur capitulos et doctrina penitus aspernando. Abomitus autem respondit, ob eadem oportet tuo magis qz hominibus, et cu in feno obduratus piferet, tadem velut hereticos pessimis anathematis vinculo inmodatus pama pcellitur, que res facta est in laqueum maximu simplici conbus, adbus multis in locis de facula victi.

Berta etasmūdi

Ordo heremitarum sancti Augustini

Guilhelmus heremitam ordinis beremitarū vīrū vīqz sanctissimū olī aquitanie ducem ꝛ pictavensium comitem anno dñi. 1157. in gallijs virtutibz et miraculis clarū fuisse cōstat. qui a p̄m̄io iuuentutis sue anno a beato bernardo abbate sufficienter edocuit. dum cum eis cellis haberes morēs ꝛ oculis sibi consuetudine voluit timentes ne aliqui morte subitanea raperet. sp̄rens seculi pompis in vastā heremiū locessit ꝛ ibide sub diuip̄atis augustini regula p̄ceptis xpi seruus esse cepit. sanctisqz religiosus quāto altior in honore fuit tanto leuius subdidit. ꝛ sicut antea locitans hostes ꝛ barbaros ꝛ pulsare cōsuevit. ita idem cum oronibus locia sup nudū induens arboribz om̄ibus vīgalis ꝛ tēuissis sub corpus asligere voluit. hanc obre multū no modo seculares verum ꝛ eundem ordinis fratres atqz alij priuati ad eū totū

fluebant ꝛ tanqz bonū patrem ordinisqz instauratorem paruo adhuc sub tugurio obseruabat. ꝛ cū esset censum ordinem in gallijs modico tpe ꝛ plurimū autū ꝛ maximo in p̄cio habitum. sūqz heremitarū ordinē adeo in omnibus labefactū diruūqz atqz vastatū vt nulla quasi religionis facies in eo videret. Col labentia tanqz videbatqz monasteria. collapsa oratoria. desertos ortulos. ꝛ laborantem suē charitate ꝛ inopia offendit vt nullū ferme religiōis inditū in eo videbat. Ordinis sui vir sanctꝛ calamitate p̄m̄io aut ad instaurandū adiecit vt breuē cōualescens ex multitudine religiosoz ꝛ monasterioz meliore facie ordo beati augustini in gallijs ꝛ se tulerit. hanc obre ordinis cōditore appellarunt Guilelmū vīlgo appellabant. Hic itaqz cōcessione anastasi p̄fictis ac badriani eius successoris relicta heremo cūm aēs priuū ex bere mite incolere cepit. ꝛ priuū monasteriū p̄d parisiū sub medicationis titulo exiit. huius aut p̄cipuū albertus gallus fuit. qui vīuendū sua doctrina ꝛ vite sanctitate ordinem postuodū auxit. hic siquidem Guilelmū itaqz titulus in gallijs vīqz ad in nocentij quartū pontificis t̄pā p̄uenit. vīqz eo mandāte post habita cōtēnōtatione ꝛ omnibus diuū augustini heremitis ad ciuitates vīqz ac ceteris innocentiis ꝛ successoris om̄is sub vno nītilo heremitarū sancti augustini appellari voluit atqz p̄cepit.

Soles tres ꝛ hoc tēpū s̄c̄onis septembris in occidentē simul vīse fūt. Et post duas horas ceteris desiccantibus qui medius fuerat solꝛ occidit. Similiter modo p̄m̄io annis tres lune apparuer ꝛ in media signum crucis. Nec visiones v̄terbant a nonnullis iudicium esse discor die grauissime. cardinalū in electione pape ꝛ principū in electione impatoris cū cōtra alexandrū vt p̄missum quatuor electi fuerant. quod scilicet xx. annis. rēij. durauit. Terretuorū etiā circa hoc tēpū pluribꝛ annis nō nullas quassauere p̄uincias ꝛ p̄maxime Siriam atqz Ciliciā. in quibꝛ multe vīdes diu mutarunt. quedā cum magna populoz fragore corruerūt.

Jo. melius medicus

Thobannes medicus melius filius qui melius alterius fuit filius d̄amech filij d̄ali filius abdele regis damascenoz. ꝛ tpe hūides tēporibus in medendis languoribus clarus exstis. de medianarum solutuarum rectificatione ac corum ꝛ p̄prietatibus librum vīlē scrip sit. Aliū quoqz aromatizis ac medicis p̄uile quem antidorarium appellauit grabadin. edidit insup in q̄ canones vīuēsales posuit. et cū te cūm morboz scribere cōsis fuisset ꝛ a capite in cōuālet scribens de morbis cordis interiꝛ ꝛ manchiū opus reliquit quod postea petrus apponens parauit ꝛ perfect. licet etiā in cōplere. franciscus tamen de p̄de montis egrēgiā ad diuionem perfect. An xpianꝛ

Jo. carnotensis epus

fuerit quidam dubitant licet tanqz fidelis ꝛ bonus dāmi p̄sepe appellet. Thobannes carnotensis epus ꝛ beati thome cambuanciensis familiarissimꝛ. hōis doctrina ꝛ eloquentia clarissimꝛ his temporibus in p̄cio cūstis librum de vīlqz philosophozū ꝛ nugis curialium composuit. ac etiam vitas ipsius beati thome accuratissime edidit. Atqz alia quedā scripto mandauit.

hartmann epūs brisen

Beat' hartmann' brisenēsis epūs in territorio patavien' ortus in adolescen-
cie primordiis mundo reuincians. canonicas regulas sancti nicolai i
parauit. vbe traditus. vbi in sancta vita moribus ac literis edocuit euasit. Co-
radus salzburgen. epūs cū inuauit monasterio pfect. Inde ob petitionem Leu-
oldi in archionis austria in rpa banubij nouā plātionem regendam suscepit.
mox aut ppositus factus corporisculū suum multis ieiunijs vigilijs alijsq' suppli-
cis vberem euer assiluit. humilia insup religionis exercitia libens sume exerceat.
Adotuo aut Reinbero epō brisenēsi in demotui locū cōmuni voto dericoz in
episcopum postulat. vbi in omni sanctitate z miraculis vitam peregit. mūdā
nas ac carnales relucias a se prorsus abdicauit. oratōis ac pēnitiā se totū de-
dit. Summa insup eius abstinentia fuit z mirabilis vite austeritas. Alioq' hōs
bābū vteb at. oua lactauiaq' ex precepto archiep'i solum sumpsit. carnem em
sua plurimū in acerbat. a friderico impatore plurimū dilectus. itā eius in alexan-
driū papam mitigans. qui vt patrem ac cōfesso z deinceps euii semper colebat

Claruerunt igit eo tpe dū colūm in eccē dei. Eberhardus archiepūs salzburgen. quā in solitico estuāls
z. kalth. sulij migravit ad dominiū. Et beatus hartmannus qui gloriose epātū brisenēsi p'suit z omne tps
vigilando aut orando aut cōtemplando aut legendo cōsumpsit. z qui pcepta salutis dabat. licet diuini
pleuius tandem d'ez positus in balneo aquarū in solitico bernali. z. kalth. tanuārij feliciū animas deo red-
didit. sed postq' sanctissimus vir celo receptus pluribus miraculis floruit. pēpuē mulieribus grauidis in
partu eius meritis mirūm modū auxilij imocandis vberime prestat. Almeric' viriūsimoz rex

Almericus scriptus i berolinolmoz rex defuncto tercio balduno eius frater in
regno success' est. regnavit annis. 12. virq' omnia strenuus z multo uicino
rati dignus. qui aggrediendis rebus magnis illico incubuit. nāq' ascolonā se-
plarijs a fratre balduno concessam primo regni anno magis reddidit cōmunitā
et inde expeditus cū in egiptoz duisset dregmoni regisq' p'p'i copiaz pfecto cō-
gressus magnā in barbaris cedem cōdidit. Alexandriā paulo post delatus prima-
riam egiptoz urbem quā iracimus saladin' turcoz regis pfectus solamo egi-
pno fraude subtraxerat artissima pcessit obfisione. vt alexandriā cū nullo pacto
xpiani subiret sint p'fissi. Eten' almerico regi se p'uiserunt vtiū soldani potestā
tem p manus suas reducerent. almericusq' pecunia ingenti a soldano accepta se-
at illi recipiente alexandriā potestā. q' in pecuniā dissolutā cū fraudē almeric'
intelleuisset. magno vir animo in soldanū ducentis carras nūc ch'airi vber potentissimas obfedit
quā cū aliqñ obfedit p'ntiū quidē spe nō caruit. sed a milone qno dam de planta seductus pecunia
a soldano accepta abijt e infesta. pauloz post in ascolonā urbem egregiā duxit. cui expugnāde emanuel gre-
coz impator contra ac cōsueuerat magna subministravit auxilia. z tamen almericus parandis cōmeandis
negligens suisq' anno in castris deficiente obfisionem soluere sit coactus. Quā autem almerico hūd diu
S. Albert' beluacensis. post defuncto baldunus filius successit.

Ansbelmus epūs

philipp' rex francoz

Albertus miles gloriofus post gloriofa certamia
in armo coronatus est.
Ansbelmus epūs beluacensis p' bec tpa cū in omi
sanctitate moribusq' pclaris vixisset die obijt. ad
cuius sepulchrum diuinitus lampades accense sunt. ex-
cepta vna cui oleum vsuratus quidam administrabat.
philippus francoz rex lo douici supioris regis fili'
post patre regnavit annis. 44. Is postea cū audis-
set berolinā a saladino captā clemēte pōnfice admo-
nēte cū multis xpianoz p'cipib' sūā ad nauigauit. cūq'
piolom aidē vna cū richardo angloz rege se recepisset. z
indē ibet o solūm repertum essent ambo de ibet o solū-
moz regno cōtendere ceperūt. demū philippus hic in-
dignatione cōmotos simulata infirmitate in europas (di-
misit richardo) regressus est. vbi in regnū suū introgress'
reliqñ vite sue tempus in pace ac sanctimonia cōsumpsit
ferunt bistorie hunc philippū religiosoz orationibus mi-
raculose fuisse natū. qā cū lodouicus pater iā seragenus
libens careret vniuersis populis pcepit vt dñm instanter
deprecarentur. quo facto hunc genuit filium.

Elizabeth moria saxonie

pue ludrum viarum domini appellatum.

Elizabeth monialis beata in saxonā miraculis dāri
ait. visiones mirabiles scripsit angelo reuelante. pō-

Linca suminoz pontificu
Lucius tercius

Urbanus tercius

Gregorius octauus

Foachim abbas calaber ad urbanu pontificem verone accessit. Is maxime co
lamine z excellentissimi ac ppe diuini ingenij vir hac ipsa tepitate apd gunt
belmum regem z calabros omnes clatus z inclitus fuit. qui spiritus prophetic
(vt aiunt) repletus futura quasi pntia differebat. cu prius no multi ab homie
doctore didicisset bonum intelligentie vt seruat diuinitus accepit. adeo vt faci
de scripturaz difficultates enodaret. z cum plurimu eruditus esset nonnullos in
sacris codicibus edidit commentarios. z maxime in apocalipsum. vbi z lumbar
dum rheologu librum de opusculis. qui postea damnati z reprobat fuit. sicut pz
i pncipio libri decretaliu. Fecit qzqz multa scripsisse. librosqz suos dno pape eme
dando obtulisse. z ei multa de futuris reserata aiunt de duobz regibus francie
et anglie apud messaniam hiemantibus aliqui interrogatus quid ibi de expedi
tione sarracoz sperandi esset respondit no dum adesse tempus quo iherusa
lem recuperari posset. Sup his aut que scripsit de futuris temporibus nos rez
incertarum pslagium relinquere conuenit iudicio posteriori. alia quoqz ppulera scripto mandauit.

Anno xpi. 1174.

Anno mundi. 63842

Lucius eius noster tercius papa natione iulius luca urbe z gente nobili ori
undus. Cu Alexander pntefex romanus gloria magis qz amie plenus
diem obiit oim pntem pontificatum inijt. cofules aut z romani deponi cura
uit. multo em ei nobilitate populoz ro. ope z auxilio quos iam dum ex tiran
nis ad rapinam omia puerces fastidisset minuebat. sed adeo cofularis factio
preualuit vt luco urbe deurbato in fautores suos crudeliter sit seutum. No
tio em apud romanos exemplo quotqz pontifici studuisse compingit est. qui fu
ga sibi tardius pfuenerint e hostis oculis sunt cecati. z pntefex fugisue necessi
tate ad bonu puerum pfiliu quod rome testinauerat veronam pssum co
uocauit. rebus iherosolime titubantibus supplicas allaturus. veronaz pntef
cofiliu habito z romanor licentiam ac supbia improuauit. z principes om
nes xpianos adhortat est vt in asia laborantibus succurrere. veru du ob hac
rem nuncij vitro citroz mitterent lucius vir optimus pontificatus sui anno q
to mense secundo die decimo octauo verone mox seplis magna adhibita
pompa ante altare cathedralis basilice. hic ante mortem no imminetoz patre
sue eam orauit. Ab friderico imperatore quo cum in pace vixit obtinuit ne
beatus alia qz in oneta lucensi virentur.

Urbanus tercius papa patria mediolanensis patre Iohanne e gente cri
bella pontificatu inens quo tpe fridericus occidit talis ro. impator beini
ricum filiu pntisqz z vrbibus quas de italia romanij tunc possidebat imperij
pfect. Qui pprimu pontificatum inijt renouare ad cocodiari xpianos pnci
pes primo amixus est. ne dissidentes a barbaris opprimerent. At urbanus
que audita Iuditha lufina ad regis noui z mpolitani comitis dissidia. z que
Saladini virtus fama principio sui pontificatus terruerat oz dem xpianor
generalis edicto de mitedis in asia copijs monuerat. Idqz qui scius negli
gentisqz ardore sui animi quo ferebat fieri cerneret. venetias petere cofi
erat xpianis eo militu festinans copiosiusqz his pntem couocaturus. Idqz
terrana attigerat qui i felici filij rumore pntu. post terrore. atqz qz erat ma
iore xpianaz rez exterminij natio ad se plato febre z dolore correptus ē. et q
breu mēse ferrarie i tunc mox pontificat sui anno primo mēse. x. die. xiv

Gregorius octauus papa patria beneuentanus summo oim cofensu pon
tifer creat. q ardore animi par suo pdecessori. sed tpe acceleratoe ha
buit mortis euentum. z statim nuncios z litteras ad principes xpianos mittit
cos cobortatus vt viribus omnibus vna secū coparato exercitu terrā maris
iherosolimam ab hostibus captā recuperarent. z cū ad miteda in terrā sanctā
eam xpianor militum auxilia totis animi corporisqz viribus infundat. pntes
se prulit. quo pntanos inter. z genuenses acerrimo cōcedēs bello pacem faci
lius cōponeret vt vtrumqz populū bello maritimo ppotentem in sanctam epi
peditionem excitaret. pace aut plane cōposita adiecta vtriqz parti cōditionem
vt classe armata in barbaros duceret xpianos in asia verātes du bic ditionem
cura vir sanctissimus agit pntis mox pontificatus die lux quinquagesimo septies.

Joachim abbas

Sexta etas mundi

Clemens tercius. p[re]s[ent]ia roman[orum]. p[re]s[ent]ia iohanne cognomēto scolastic[us]. tem[er]a ad
sibi papam accepit. Pontificatū inuens statim de bello in sarracenos
g[er]endo edicū p[ro]mit. Rem xpianor[um] in asia magis magisq[ue] indices p[er]icula
n[on] intelligens. Generali et in similibus assollet edicū xpianos admonet. exci
tat. hortat ut crucis salutifere signo non magis bumeris q[uam] cordibus affixio
arma i barbaros assumat. de eterne felicitatis gloria triūphū in gulis paratu
ra. Cōcūit v[er]o a romanis pontificis exhortatio xpiani orbis principes fidei
tū romanor[um] ipato rē cognomēto barbarosum philippū regē francie. Richar
dū regē anglie. addone ducē burgūdie. quos innumera pene archiep[iscop]orum
ep[iscop]or[um] et alior[um] principū viroz multitudo secuta ē. Quin etiā ex ytalie veneti et
pisani classes paratissimas eduxer[unt]. Et frisonib[us] quoq[ue] et daciis t[er]renis q[ui]n
quaginta. duo decimq[ue] ex flandrensib[us] xpianā expeditōes sunt secute. et g[ra]t
belmus Sicilie rex p[ro]ximā o[mn]i opam tantis militib[us] exercitibus nauavit. q[uod]
classe sua mare a barbaris pyratib[us] pacatib[us]q[ue] reddidit. Insup[er]q[ue] annona
ex apulia siciliq[ue] importauit. In p[ri]ncipes i alia postmodū varia v[er]i fortu
na acriter pugnat. Et clemens ad cōponēdas res eccl[esi]asticas animū adiecit
Nam et mores clericor[um] q[ui]ndā nō satis p[ro]batos severitate sua emendavit. Et
claustrū sancti laurentij extra muros edificauit. et laterani edes noui mediorū
impensa restituit. templūq[ue] vermiculato ope ac musuo exornauit. Moriens
decide anno pontificatus sui anno tercio. mense quinto. in basilica lateranensi
sepelitur ducta ingenti funeris pompa.

Linea summor[um] pontificu[m]
Clemens tercius

Celestinus tercius

Celestinus tercius papa. natione romanus. p[re]s[ent]ia petro cognomēto bubo
nis. ante a iacintus diaconus cardinalis grādenus vir et v[er]ite insignis
in terciū celestinū ē success[or]. Qui egres[us] ē apertā siculor[um] rebellionē in sui p[re]
decessorē impudētissime inuentatā eos cōpescere cōstituit. Vir q[ui]dē p[ro] omnia
bonus q[ui] demeritū corona exornauit. Et quo adu[er]it nil p[re]termissit. quo ter
ra scitā Ita enī hierosolimani vocant[ur] recuperet. in tantis autē p[er]turbationib[us]
bus rez. tantisq[ue] sumptu bellico ec[cl]es[ie] egregias. tū apud sanctū petrū cum ad
lateranē edificauit. qua recipi pontifices p[ro]comode possent. p[re]terea v[er]o no
men viterbo dedit. eccl[esi]amq[ue] cardinale fecit. Abiit autē pontificatus sui
anno sexto. mense septimo. die. vnde cima. Sepelitur in basilica petri. bonis
omnibus p[re] dolore et desiderio hominū lamarantibus.

Saladin rex

Saladinus egipti rex noradino sarraceno rege defuncto. ei[us] loco tāq[ua]m vir
fortissimus et strenuus ab oib[us] s[er]rogat[us]. regnauit annis. xxi. hic magis
strani ac regno suscepto statim p[ro] egiptior[um] regē i bello p[re]cessit. q[ui] tādē capto et
occiso vniuersam egiptū et syriā o[mn]em cōquisiuit. Et suo impio adiecit. Bānde
in xpianos mouēs regni hierosolimani terrā cū magno ingressu exercitū in
gētē peccatis hominūq[ue] abegit predā. et cōgressos p[ro]p[ri]os xpianos milites. in
quis replarij fuerūt multi. maiori ex p[ar]te occidit. Attū p[ri]mo et secūdo filio a bal
duino rege leproso sup[er]patis. Alcx p[ar]tis denuo copijs p[ro] emanuelē grecorū re
gem mouet. quē et simulata fuga aliq[ui]n angustas p[ro]ualles p[er]abēs tādē sup[er]
et caput. Cui[us] victoria clar[us] et xpianos de hierosolimor[um] regno p[ro]cēdētes cū ma
ximo exercitu p[re]cessit. Ip[s]am tandē ciuitatē scām (quā xpiani reges post gothe
fridū regē p[ro] ānos octo et octuaginta cū magna gloria possederāt) post maximā xpianor[um] stragē v[er] p[ri]mūm
ē cepit. et de ea triūphauit. Templūq[ue] salomonis q[uod] turcis p[re]ter et sarracenis sicut et xpianis consecraret
sanctū ēē. illudq[ue] p[ri]us q[uam] saladin[us] ingredi voluerit. aq[ua] lauare rosacea. et suis lustrari exercitiorū auri
uit. p[re]fect[us] inde impiger saladin[us] i tyru duxit. quā vrbē cōrad[us] marchio iū magis ciuib[us] quā ceteris q[uod]
p[ro]fugerāt xpianis publico p[er]mittere p[ro]lio defensandā et p[ro]p[ri]a demone tenēdā acceperat. Hic d[omi]ne p[re]s[ent]ia.
opus clarissim[us] fuit. cur nihil aliud ad summā defuit laude nisi xpiani notis cara
cter. Qui mores tandē mādauit in sui funeri tropheū tale a[n]i corp[us] suū deserti
spectaculū. videtis pānū nigru[m] i lancea suspēsum. Cui p[re]cederet p[re]co clauis
Alston[us] domitor et tanto regno tantisq[ue] opib[us] moriens. nil aliud secū defert.
Alpaidis mulier scitā de custodia eo t[em]p[or]e clauit. Cui diuini collatū ē annis
multi in corpe degere et corp[us]ali cibi q[ui] egere. Nec genere infima officio
q[ui] bubulca. sic corpe marcidā. et p[re] etilis inestinctis inedia euacuatis. venulit
in et corpulentā in vultu cernebatur. ac si delictarum copia frueret frequer[us] ra
p[re]batur in excelis et angelo dūce freta. Illud quoq[ue] admirandūz feminā nure
editam et educatam rurali opere assuetā tam prudentē in consilio et circūsp[eci]tā
in verbis fuisse vt q[ui] docet hominem scientiam. in ea delegisse sedem p[er]icq[ue]
arbitrabantur.

Beatrix eius nois sextus friderici primi filius. anno dñi M.c.xc. defun-
do genitore pſensu principu romanoru impator delectus impauit annis
octo. a patre aut prius rex designatus coronā a quſgrani acceperat. Is primo
in solomones bella mouit. oſcalo lodicenti epo in graciā rediit. Anno tunc de
electionis fuerat cōſeleſtinus pontifex romanus poſtridie coronandis ſue
heimricum ſecutū friderici barbaroſſe in armenia defuncti filiū a germaniſ deſe-
coribus dedaratum in regem romanoru impatorem conſtituit. ea iudicia cōdi-
tione vt beatrix ſpe regno circa vltiag ſecum ſicilium ppris recipat ſum-
ptibus cōſum ſolueret annuū t iuris eccliaſtica terram ſibi redderet poſſide-
dant. idqz quorex facilius aſſequeret cōſtantiam in re poſiderantiſſimam
ro. po. miſit. a quo nullo addibita aut pietate aut mora funditus eſt erata. et
vt omnis in futurū inſtaurandi ſpes adimeret ruinaz illius ſara romani ſunt delata. que in duo huius
temporis capitulo ad memoriā conſeruant. Ingreſſi regnū cum exerat rex beatrix t regina primo
imperij anno neapolim obſederunt. ſed cum peſſideta exercitum inuaſiſſet re infecta abeiciſ in alamanias
acceſſerunt. Poſtea iterato a celeſtino pontifice romano vocatus magnū in ytaliam exercitum duxerat. ve-
neratqz ſecum cōſtāna vxor friderici filiū aſſerens primū (quē pter omnū opiniōnes nimis annoſa pe-
perat) ſeqz ſecundū friderici poſtea vir ſacrus eccliam pſecutus eſt. pmoqz negotio primo neapolis.
poſt quicquid in ytalīa ſicilie regni vocabulo cenſet. t ipa ſubinde ſicilia in eoz poſſeſſante ſunt ſara. Co-
ſtans vō nūc ſama ſux beatrix panormi agentē theſaurū ingente a normānis regibus tanto prius tem-
pore. tantaz ſuccelſoz pſpēritate cumularum clari expulſum in germaniā tranſmiſiſſe. Is a pontifice ac-
ceſſituz vxore t filio panormi relicto ro. ſe cōſulit cū eoqz pontifex celeſti. multa egit vt recipande ibero-
ſolime curam ſuſciperet. Quod quidē munus cū p ſe noluerit per legatos exequi ſpondit. priuſqz ro. et
italia recederet nauigū ex omni ſicilie regno t imponendas vere primo copias parari curauit. pariterqz
alpes tranſgreſſus archiepi maguntini t ſaxonū ducem legatos declarā omnis illis inſunt copias ex
germania cōtrahendi. qua tempeſtate ſarraceni africanā mauritaniam inuolentes ingēſ clāſſe in hispaniā
viteriōre delati cōgreſſum ſuo caſtelle regē ſupaniniqz ceperūt. t plurima nūc ea gens barbara te biſpaniū
ſubegit. quoz parte verbi cō olim nūc granatam vſqz in hec tpa Anno. t 4. 9. tenuerūt. Tandem cū in
regnum beatrix rediſſet deſane in ſicilia agēs cū grauitur egrotaret ad Innocētiū pontificem ro. nūc
tens vxore ſibi t friderici filiū puez cōmendauit. Philippū vō ſibi germanū francē. cuius totius cib rui-
dominiū ſub ducat titulo cōceſſerat. qm in ſe ſuit ro imperij t ſimul gubernationē regni ſicilie quouſqz
ſilius adoleuiſſet adminiſtrationē retinere queſiuit. cōſecroqz teſtamento panormi die obiit. ea ipſe moris
et rem in aſia xpianā t ſimul omniē germaniā maximū inuoluit montibus. ſuit etiā in agēdis rebus ſtrēnu-
us. in boſtes acer. in largiendo munificus. ſaciūſus eloquio. ſaciē tēcora. ſtatura mediocrit. ingenio pru-
deliſſimū duo monach⁹

Bertrando in territorio belluacensi frigidū montis monachus his temporibus
religione ſacundia ac doctrina clarus eſſulſit. qui cū eſſet vir doctiſſim⁹ ac
diſcretiſſim⁹. diligētī cura te omniū rebus geſtis chronica p pulcra ab initio
mundi vſqz ad hec tempora compoſuit ac in maxio volumine digeſſit. Et hoc op⁹
ita diſſipatū t diſperſū ē vt nuſqz totū reperiaſ. ſcripſit t alia opuscula t ſermōes
Alpias natione longobardus in latina t greca lingua egreſſe doctus p hec
tempora floruit t multa compoſuit. t inter cetera pter latina vocabula. que
diligenter in ordinē redegit. t de ordinē dicēdā optime ſcripſit. atqz plures eplā
elegantē doctiſqz compoſuit.

Asonem pterea patria bononiensem vir vtiqz cele-
berrimus arguſtignem t in iure ciuili cōſultiſſi-
mum. Iohannis boſſani (qui ſumma breuē ſuper pāte-
cis compoſuit) auditozem cū pdictis floruiſſe conſtat q
cui eſſet diuini ingenij vir in legibus optimos coſeſcit apparatus ac ſummani ce-
lebrēſ edidit. que apud omnes etiam nro ſuo magno habent in pōio. Inſuper
vas veſut alter paulus appellat.

Martinus ſimiliter boſſianus t cremonenſis eius doctrine t profeſſionis do-
ctor. te quo in gloſis pſepe ſit mentio eo tpe floruit. quem auguſtus de peru-
ſo iurſo lucernam t mundi ſpeculum appellat.

Anno mundi. 6403.

Anno christi. 1204.

Innocentius tertius papa natione campanus patria anagninus patre tra-
fundo c familia comitum. vir certe in omni genere vite pbanissim^{us} atq^{ue} do-
ctissimus. q^{ui} a primicia etate parisijs suis op^{er}a dedit. Is ap^{ud} pontificatu^m doctrina
et moribus insignis. a celestino in numero cardinaliu^m relict^{us}. que mox in ex-
loci olim consensu pontifex suffic^{it}. q^{ui} autem fuerit gloriosus pontifex op^{er}a eius
ostendant. q^{ui} si omnia scribenda forent ingens volumine efficerent. q^{ui} cu^m exolaz ba-
beret venialitate edicto statuit nullus curie officialis queq^{ue} ab alieno exigeret
preter scriptores ac bullatores. q^{ui}bus modu^m p^{re}fixit. hostiarios quoq^{ue} a n^{on}o-
rum cameris amovit vt liber esset aditus. statim quoq^{ue} vbi magnificatu^m inie^{cit} bel-
lo aliatice animu^m adijoces germanos. p^{ro}p^{ter} Henrici morte in asia tumultu^m hies
retinere in officio l^{it}is. nuncijs. p^{re}missis. pollicitationib^{us} conat^{us} est. venim^{us} id frui
stra tentavit. ac vbi videret sarraceno^{rum} pot^{est}atem in asia conefecere apud latera^m
num maximum consiliu^m celebrat. cui interfuerunt plures viri p^{re}stantissimi. postmo-
du^m multa lib^{er}o^{rum} volumina composuit. inter que erat lib^{er} de miseria conditioⁿis
humane. et lib^{er}os de sacramento eucharistie. de sacramento baptismi. habuit item sermones temporibus et so-
lemnibus diebus accomodatos. De ceteris quoq^{ue} antiquas composuit quas observari mandavit. Et do-
ctissimus et omni ornatissimus virute. eo pontificatu^m sese dignu^m breui ostendit. nam inter ceteras d^{iv}er-
sas extantes reliquit tres eo pontificatus sui im^{mo} edidit. p^{ri}ma q^{ue} de iudicijs habet. Quoties ordo^m p^{re}-
cep^{er}is alter in alteru^m relinqueret correptione ad p^{re}sicem romanu^m spectare. Et venerandos esse principib^{us}
q^{ui}ntus maximus sacerdotes secundam. Tercia que extra de electioⁿe habet singularis fuit. Invenire bu^m p^{ro}-
p^{ri}as virtute et doctrina beati Petri et Francisci assuatis sanctitas. Improbavit p^{re}terea abbas Joachimi
bellum quida^m noⁿ sanam doctrina^m p^{re} se ferentem. Damnavit et errores almerici heretici qui postea parisi^{is}
cu^m sarracenis suis exultus est. qui affirmabat yd^{ea}s que sunt in mente divina et creare et creari. cu^m in eo ad
nisi eternu^m et incommutabile sit. dixerat p^{re}terea in charitate constituto nullu^m peccatu^m imputari. Nec Innocen-
tius opera pietatis in tanto pontificatu^m p^{re}termisit. Et aut^{em} etiam romie duo huius pontificis op^{er}a sua vultu
te et via longe distantia. hospitali. sanctiss^{us} in Saxa a longobardis et Sarronis ibi solitus habitare ap-
pellatum. quod in vaticani suburbio celebre et ditissimu^m hospitalitati amplissime referunt vnu^m. Et alia cur-
tis appellata comitis vrsani op^{er}is. que muro omⁿi tonus vrbis rarissimo sublimitate surgit eximiu^m. Et
ad foru^m olim neque ad veteris subire principiu^m que p^{er} etate nostra et diu ante inhabitata nulli omnino vlti
est aut fuit. indeq^{ue} basilicam sancti fieri que extra in aenennio celebris vic dirutam instauravit. Quoru^m du^m p^{er}
nisi tollende discordie causa (que inter Genuenses et pisanos vigeat) p^{re}fectus fuisset moris. pontificatus
sui anno decimo octavo mense septimo die. xvi. Iulius vita adeo p^{ro}bata fuit vt post eius morte nil earum re-
rum que in vita egerat laudaverit improbaucitq^{ue} immutatu^m sit. hic quoq^{ue} p^{ri}mu^m ordine dicit Augustini be-
reminis sub tutela apostolica suscepit.

Consilium lateranense

In modum in archia hoc anno apud lateranum ab
Innocentio pontifice p^{re}dicto p^{ro} recuperanda libe-
rosolima celebrat. cui interfuerunt mille et trecenti pla-
ti cum iherosolimitano et constantinopolitano patriar-
cha. archiepiscopo septuaginta. Episcopi quadringen-
ti duodecim. Abbates. priores. conventuales octingē-
ti. Circa et romani imperij legati. Reges vo^{ro} iherusa-
lem. francie. hispanie. anglie et cap^{it}u^m oratores. Vene-
re multa tum quida^m in consilio nem nec recitari ta-
men quicq^{ue} aperte potuit. q^{ui} et pisani et genuenses ma-
ritimo et asalspini terrestri bello inter se certabant. ve-
rum decreta ibi p^{re}lata fuere quibus tam laicorum q^{ue}
clericorum mores componerentur.

In hanc don^{um} ordinis beremitaru^m dicit augustini
instaurator nan^{te} ad hanc annu^m bis temporib^{us} i
flamini et ymbria vitam religiosissimam ac sanctissi-
mas duxit. multa monasteria ibi erexit. Inde fratres
sabbonite vulgo appellati sunt. Tandem cum vir san-
ctus. so. annis in flaminia p^{ro}morat^{us} fuisset i patriare
uersus plen^{um} diez et opib^{us} d^{iv}ois. ano a nativitate d^{iv}i
et 22. migravit ad d^{iv}um. Iulius cor^{pus} p^{ro} translatus in
monasteriu^m ordinis sub titulo sancte agnetis fabre-
factu^m summo ferretur honore vbi indies sunt miracula.

Philippus fuisse princeps et eburnus dux heimir impator frater. que idē beati mortuo maxima inter electos orta est dissensio. in germania enim electorū pars orthonem duas saxonie qui in asia fuerat germanū fratrem delegit. pars philippū primū qui ab henrico institutus erat censuit cōseruandū. et res bello diffidit. de uniusque acta q̄ philippo rex francie orthoni rex anglie sauebat. ppter hanc dissensionē impatoris eligendi ytalū neq̄ philippū neq̄ orthonē ad imperiū admittunt. fieri id tantū tps quod inter coronationem et depositionē orthonis interfuit. Per reliquū vero eorundē impatorū tempus vacasse imperiū scribunt. philippus aut anno dñ. cc. alaciam bello deuastans argentina obfedit et in suas potestatem accepit. sequenti anno similia in thuringia pēgit. langetani deuictū t̄t gratā sumpsit. Innocentius vō pontifex quia cōstabat henricū et fridericū patrem p̄ romanā egisse eccliam orthonem impatorem pnuiciant. philippus trahe- cens arma parat ac contra orthonē philippo rege francoꝝ fauente in expeditionē prodiit. Orthonē q̄s composito exercitu viā ad iohannē auctoz regē pugnandi copiam facit. suntq̄ singulāia certamina pape apud coloniā. Ad anū q̄s pontificat̄ innocentiū octauū otto illē quē ro. regē impatoreq̄ instituerat a philippo vbiq̄ succubuerat agnū pma colonia germanie vrbs pcedara orthonem pulsū postremū om̄i cōseruauerat quā vr̄bem philippus arā pressit obfidiōe. orthonē facta eruptione cōgressus sup̄atus a coloniēsis est expulsiis. qui tempore cedentes philippo impatori debitū obediētiā pstitit. Tandem principis ducum desatigant bellis pace cōfecta philippus romanorū impator declarat. ac se nonem annis nō sine molestia hanc dignitatem tenuit. ucc tamen diuturna fuit philippo in adepto vbiq̄ p̄mia impio quies. quem langetanū thuringie princeps multis in suam sententiā traxis arcumēis. vel vbiq̄ scribunt otto conues palentius de winlsbach bambergē interfecit. x. kalend iulij. corpus bambergē inde spire in silu friderici sepulsi. fuit aut benignus ac largus. debilis corpe aut virilis. facie venusta. capillo flauo. statura mediocri decorus.

Otto dux saxonie huius p̄is quartus anno a natiuitate dñi dñ. cc. ix. a philippus impator a comite palatino interceptus fuisse. impator a germanis suis telems impauit annis tribus. qui statim romanū p̄ficientibz ab innocēto tercio sequenti anno in basilica sancti petri coronatus est. verū post acceptum ab ipso pontifice diadema iurisdictionis quo se de more obligauerat religione post habita terrarū ecclie hostiliter inuasit. nā adiecp̄b animi monēt salūci sue vt corrupte appellant falcenem et totā pene romanadiolas p̄ diuerfas legiones diuersosq̄ legatos occupauit. et ad regni neapolitani regiones cōuersus vt eas q̄s caperet esset aditus. friderico secū de quē romanū p̄ficientibz auctoritas et p̄missa p̄ccato secuz redderet. nihil tamen uolens suscipiente. eos vō monis pontifex innocētiū iniquo scens animo ad orthonē nūlit. qui cū suaderet do. hortando. admonendo p̄ncipere cōtarent vt capta de ecclie terra feudatario redderet. q̄ p̄iosa iudices molestas. vnde pontifex cū anathemate p̄mū p̄ssit. deinde p̄seuerantem et vias omnes romanās latrocinij infestantē imperio et alemānie regno p̄mū depolitiis. p̄nuiciant. Secutus est p̄latos et p̄ceres ac oēs alios imperij ac regni populo s̄ extenuis sacramenti et eligione qui illi obligabant absoluent vt nō magis possent q̄ deberent ab eius imperio reuerentiā et obediētiā se subtrahere. q̄ob̄ rex bobemie. langetanū thuringie ac archiep̄i Magunn̄ Treuerensibz dux austrie et ex militibus p̄stantiores quibz cū deservit. Cū etiam germani deatōres imperij philippo suadente francoꝝ rege q̄ p̄mū dep̄natione orthonis certiores facti sunt fridericū scindum sialie regem vicesimū agentē annū in romanorū rebē declarauerat. philippus cū francie rex orthonē iohannis regis anglie ex sorore neporē debilitari ac potentatū deq̄ exoptabat. quibz tandem detentis malis atq̄ periculis orthonē in alemāniā se recepit et quecuq̄ de ytalica cep̄erat in romanū p̄ficientibz fridericū sialie regis potestare reducere. vbi postea a philippo francoꝝ rege apud tornatū supatus. Tandem anno dñ. cc. xviij. otto impator melius languentibz alio beati obiit. Tenet aut rebellantem orthonem in fide armis cōmēntes anno salutis dñ. cc. xviij. candē in coloniā formā reducere. missis eo cūbus qui cretenses in officio conuenerat.

Bainaldus archiep̄s coloniensis post destructam mediolanū a friderico impatore corpa trū regū ad coloniā in traditū post gloriosam vitam in dño quieuit.

Richardus quoq̄ p̄tullus a iudeis martinū passus multis claruit miraculis. q̄ obrem philippus rex francie intelligens iudeos p̄ plura quorūmalis mala p̄gisse in v̄tup̄erum xpianorū p̄uatis bonis omnes e regno francie expulsi.

Berta eras mundi

Ordo cruciferorum

Cruciferorum ordo in sinodo lateranensi bini meho-
rius sed aliqui intermissus ab ipso Innocentio
tercio pontifice anno pontificatus sui. xvij. restituit.
et confirmat ac multis fauoribus commendat. Id qd
maxie facti est eo qd quedam albanensium pestifera be-
rethi surrexerat. que tanta in populo romano detrog
seditione excitauerat qta ymoq ante. qd obre causas
pnter ipse multos cruce signatos impulit eos arti-
ma suscipere. quibus deictis cruciferorum ordine
sopito et oblitterati instaurans multis priuilegijs et
gratjs mirabiliter auxit. et dce aut ordin postmodu
innocentius quartus deuotione affectus apud lugdu-
nu existens regulam coposuit et dedit in quo pcept ip-
sis religiosjs semper cruce in manibus portare. ipsius
uult ordinis auctores et du-
ce Quiriacu epm et martires
tpe constanti magni Bele-
neimantis primi fuisse tra-
dunt. qui etiam cum Juliano
apostata cum multis christia-
nis passus fuit. sed idem ori-
do ad nihilum ferme usqz in
presens redactus.

Tartarorum regni princeps

David quidam persa ex

eorum natus tartarorum gentis rex vir quide magnanimus p bectra ex indie montibus viua cu oibz tue ge-
nis vijs ac militibz hostili aid egressus p vianas qualqz vrbes spolia multa exegit et populu suu b mo
allerit. quibus spolijs alticus inde paribos venit et pari terrore mediam. asiriani. persiani. armeniani
et sarmatas no longo tpe puidens circa meonidis paludis litore concessit vbi et accolis suis sedes consti-
tuit. maxima euasit potentia et regni eoz nunc multu creuit in finibus hungarie polonie et iuxta mare
ponticum et in aquilone. et bi nunc yfione cassani habent principu. Sunt autem tartari boies turpes oculis
grossos. pminentes habent latas facies et frontes nasosqz latos mediores. et statura tante arrogantie vt
dnu suu cham filiu dei appellent. pluraqz de eoz moribus hystoria scribunt.

Ordo carmelitarum

Ordo carmelitarum p hoc tps in syria apud carmelu
monte ab alberto iherosolimitano patriarcha
erataf et multis priuilegijs ab eo sublimat. atqz ei-
dem regulam suo iure coacta obseruanda primo obtu-
lit et confirmauit. in qua pro habitu fratribus eiusde
ordinis capu superiore ex syrico cu quibsdas largis
virgis scs albus et gnseis circulari more helye pph-
te (vt tradit) assignauit referenda pstituit. Isqz ordo
cu in orbe diffunderet ac locis et viris pstantissimis
indies multiplicaret multas impugnationes p mul-
tos annos ab emulatonibz ptilit. sed postmodu ho-
noris pontifex eius notis teraus cernens ipau san-
ctam religione et ordine a multis impugnari et aliqui
psecuti cu no satis probatu cospiceret deuotione uio-
tus primo pontificatus sui anno miraris pius circula-
tis clamidibus ob honore beate virginis marie in al-
bas sub titulo virginis marie de monte carmelo ap-
probauit et confirmauit. autem cu ordine istu du in siria
cu babini illo procederet maxima in reueretia et deu-
tione apud soldanu egypti extitisse et multas illi clemo-
sinas et beneficiis contulisse. sed eo habito mirato cu e
finibus et regno suo ereat. qd obre necesse fuit illuz i
europam traicere vbi miru inmodu excretes clarissi-
mos et sanctitate et scientia viros prulit. Quoz de nu-
mero pcpui fuisse Angelus reclamator ardentissimus
albertus siculus Crisluus grecus vir doctissimus. q
pter libros multos a se editos spu pphetic claruit. Et
alii clarissimi.

Dominicus hispanus vir sanctitate et doctrina plurimum decoratus. predicator
dixit et pater ineluctus. ac christiane religionis qui in universum syden emigret p hoc
ipso. Is et cataloga ad calcaris pagis crociferis diocesis natus. Cuius pfectus appellatus.
mater iohanna qd nec filios habuerit qd postea lris edocti sacerdotum accepta
rit. Tercius beatus dñi cuius cu' mater puidit in foumis se gestare catulū accedam
ore saculi bamlante. Cui egressus ex vico totū mundū mēdere videbat. pfigu
rans ex ea p dicatorē etiam nascitur. fuit em victor mirabilis oburgator. pfigu
gnator heresim. fidelis diligens sumus exhortator. ab infamia quoq; cū eo in se
rato creuerat. et canonicis aut regulari a deo vocatus cu' fratribus loq; p dicator
ordinē in credibili ferore fundauit. qd diuinitus instituto ab gloriosa dei genitrice
maria religionis habitu assumpsit. Et cū in tholosana albenisq; galliarū regione
heresi pullulasset. ac late et longe cepisset serpere. bñs dñi cuius tunc priuū fama
notici cepit ad eas erupundas se conuulit. Erāto qd armis ea secum tueri admi
terent. Quia comes tholosanus notabat infamia. Quare datus est ab innocentio
pontifice et a francoz rege symon de mōte foen bñs comitico adiutor. qd cū corbo
te ab hierosolime expellendone reducta in sancto viro aduersantū animā conuictis
retulit. tanniq; ea heresis defixa erat radicibus vt qd septimo inchoauerat vt tā
dem vltimo pontificat' innocēti anno poruent extirpari. pater aut religionis ex
stensis. postea ab homozio qd salmancos apud tholosā domitos auduit. ordinis
confirmatoem obtinere meruit qd pfirmato cū plura monasteria creauit. Et mul
tis signis ac miraculis claruifcet. ac varias regiones docendo et p dīcādo illustra
set. Tandē anno salutis tercio vicesimo et duodecesimo centeno apud domonā yta
lie ciuitatē. nomis augusti migravit ad dñm. quē postea gregorius nonus audī
tus miraculis et viti pcedara in sanctorū numero aggregauit.

S. Dominicus

S. franciscus

Franciscus scrapius natione ytalus ex affilio vrbiorū ciuitate ortus. vir
vtriusq; diuinus. ac primus institutor ordinis fratrum minorū. et fundator miri
ficus. Circa annos dñi. m. cc. xviij. primo negociatoru' biuimus et affablis ac p dī
gus vixit ad annū. xxi. Inde terrena oia respiciēs xpū in oīū vita secut' est. Et
in aliquādu pedibus calcit' et corrigat enit' inefficet. Semēne dñice memor
dictus. Cui venit ad uie et nō rāmicat oībus. non potest in eis discipulis.
Abiectis oībus tunicā multam et cōtempnibilem sine pccatam induens. nouis
mox ordinē constituit. cum quo velut sol i orbe radiās xpianā religionē plurimū
illuminauit. Tanti aut in seipo rigore austeritatis exerceat. vt in septatione car
nis. in pauiū tpe mūc vel glacie operiret. pangat qd oīam suam saupet
vocabat. Adalibat potius de se vituperā qd laudes audire. oīū qd studio pceca
uebat ne paupertatis metas transiret. ad supina dissuadet. ardentissimoz in arty
si desiderio seruebat. Ideo sexto cōuersiōis sue anno synā pcepit. ac ad soldanū
accessit. qui enim oīū honore suscepit. aduobis aut amas an obitū eius vidit in
visione scrapiū in vniū in aere ser. alas habentē cruci manibus extensis pedibusq;
conuictis affixū. alaz vō duas sup caput erectas. et duas ad volandū extēsis ha
debat. Porro duabus totū corp' tegebat. Cūq; diuinus cogitaret apparebant
in manib' et' quasi fūre clauoz. lausq; ipius dextrū velut lancea perforatum.
Interea cū fratribus suis sic ab eo institutus nouā dedisset regulā. et xpī signanb'
insignitus fuisset. et nouē suū in orbē diffudisset. Cū nullā carnī sue requie dede
rat a puerione sua. xxiij. anno et multis languoribus pccatū eius efflūisset. duo
bus sequētib' grauioribus pūgen cepit. Tandē plen' bonis opib'. apud affiliū
vrbem suam. Anno salutis hīc. 1227. nonas octobris i dño felicit' obdormiuit
Quem et biermo post gregorius nonus auditis eius crebris miraculis magna
paus ob cam rem conuictū habito. in mūcū sanctorū statui renouit. Nicolaus aut tercius papa anno. m.

celere. litteras de signatib' ei'. xpī fidelibus misit
Et cōmōtis atq; portēta multa hīs annis vbiq; ferre fūere ita vt aurochē
et tripolis atq; dñiaficus magna ex pte conuerit. Carthina enā sicile iustia
contra aquarū natiūq; pelagus retrocessit. et boim ferre milia abforbuit. In yta
lia iussu grauidines oīū arserunt grossiores cecidere.

Istū est quoq; signū mirabile in occidente post occasum solis in stella posita
in austro eclians in occidentem indirecto syderis quod astrologi coronam
adragne appellant. Elusq; radius quasi trabes magna per multos dies ascēdes
in altitudinem firmi amenti. Predicatores hīs temporibus multa alia signa con
gisse asserbant.

Beretas mundi

Anno mudi. 645. Anno xpi. 1214.

Honorius tertius papa. p[re]s[ent]ia romanus. p[re]s[ent]ia almerico c[on]s[ul]e romano gen[er]o
tercio sufficiens inuocatio. Et ip[s]e eius no[m]i[n]e t[er]ci[o]. p[er]u[er]se cardinales tro
mau[er]u[m] pontificem creaueru[n]t. Qua in creatione ad t[er]tiu[m] p[re]decessor[is] diem obli
tus facta. maior solito adhibita e[st] festinatio q[uod] p[er]u[er]si cives difficultate biero
solim e reg[is]. et bello[rum] yralic sedando[rum] necessitates p[er]penderu[n]t. Et co[m]acto in con
clau[um] collegio pecunia c[on]s[ul]e p[er] dies singulos maiore facta ut p[er]p[er]aret. vni ho
nestissim[us] arule[us]. p[re]s[ent]ia n[ost]r[is] p[re]s[ent]ia p[re]decessore p[re]s[ent]ia in yralia co[n]
stituend[um] tractatu[m] p[re]s[ent]ia oratores legatosq[ue] co[m]muniu[n]t. Ip[s]e roma intra p[re]s[ent]ia cre
ationis mensu[m] p[re]s[ent]ia sabino se co[n]s[ul]it. Sollicitabat eni[m] cu[m] petrus ap[osto]lo[rum] h[er]e
imp[er]ator co[n]stantinopolit[an]us. que paulo post et ioleu[m] simul yroze ide[m] ponti
fex in basilica sancti laure[n]t[is]. q[uod] via tyburtina extra muros insignis visitur. au
p[er]iali diademate decorauit. Et r[ati]o[n]e xpianor[um] in romana p[re]s[ent]ia solutus q[uod] biero
solimus p[re]s[ent]ia viderent[ur] io an[n]u[n]t de colina cardinalem romanu[m] portuense[m]
ep[iscopu]m ap[osto]lice sedis legatu[m] declarauit. imp[er]ialesq[ue] titulos honoris friderico
secundo co[n]s[ul]it. Que post turibus ecclesiasticis sibi usurpatis anathemate no
tatu[m] dignitate p[re]s[ent]ia. Ordine heremitaru[m] p[ro]ut innocenti[us] fecerat. p[re]s[ent]ia p[re]s[ent]ia
du[m] cu[m] suscepisset. Eni[m] ordines p[re]dicato[rum] et inthor[um] co[n]s[ul]itare voluit. biero
limor[um] rege et alia ad se roma veniente benignissime suscepit. Et t[er]cio hono
ri pontificis decretales multas. in romae opa sancti laure[n]t[is] extra muros vrbis
reparata cu[m] cenobio basilica. tum sancta sancto[rum] ad lateranenses ecclesia[m] infra
rata celebris sanctu[m] oratoriu[m]. Vn[de] aut ac beate v[er]it[as] dices ut boni p[re]s[ent]ia
re[n]i decebat. anno pontificatus sui decimo. m[en]se septimo. die. xij. morit[ur]. Se
pultur[us] in basilica sancte marie maioris ad p[re]s[ent]ia.

Gregorius nonus papa natione bernicus. p[re]s[ent]ia anagnin[us] e familia comi
tam innocenti[us] t[er]ci[us] nepos. Qui et laterano vbi creatus fuerat anagninu[m]
p[re]s[ent]ia canimata se co[n]s[ul]it. Vn[de] friderici monuit ut expeditione in terra[m] fan
ctam cu[m] voto p[re]s[ent]ia t[er]ci[us] signatus se obligauerat. tandem iniret. forte co[m]ma
ret ut nisi breui[us] erequeret[ur] exco[m]muni[us] p[re]s[ent]ia t[er]ci[us] ab honorio
p[re]decessore in illi p[re]s[ent]ia t[er]ci[us]. p[re]s[ent]ia t[er]ci[us] etia[m] aggrauaret. p[re]s[ent]ia t[er]ci[us]
q[uod] fridericus se[se] voverat. dicit[ur] e[st] v[er]o ip[s]us ad p[re]s[ent]ia t[er]ci[us] b[un]d[us]. v[er]o
t[er]ci[us] co[m] magna multitudine p[re]s[ent]ia v[er]o et germania languinis b[un]d[us]. q[uod] b[un]d[us]
d[icitur] v[er]o a cu[m] magna p[re]s[ent]ia t[er]ci[us] morit[ur]. Vn[de] fridericus e[st] t[er]ci[us] in si
cilia se co[n]s[ul]it. Dec[em] fraus ita co[m]p[er]ens e[st]. co[n]s[ul]it cu[m] languinis morie c[on]
fessio co[m] adu[er]s[us] g[ra]t[is] om[n]esq[ue] eius suppellestem diripiisse. Cognita t[er]ci[us]
fraude friderici honoris t[er]ci[us] t[er]ci[us] in friderici latam p[re]s[ent]ia t[er]ci[us]. Vn[de] p[er]
rusij pontifex assidu[us] p[er]u[er]it. ut q[uod] de frausico viro sanctissimo miracula
audierat p[re]s[ent]ia cognosceret se co[m]p[er]ta ut audierat. in sancto[rum] namq[ue] statim reu
lit. Cep[er]at it[er]um romani senatores q[ui]q[ue] vnu[m]. q[ui]q[ue] b[un]dos creare. Nam bal
q[ue] ex b[un]d[us] a gente romana nobilis senator berefi p[re]s[ent]ia t[er]ci[us]. in qua multi
medici facer[et] d[icitur]. Aliq[ui]q[ue] pontificis reditu[m] fornudantes tumultu co[n]s[ul]it
f[er]it f[er]it in v[er]o co[m]p[er]ens. Lyberis eni[m] cu[m] in allumone exco[m]muni[us]. multa d[icitur]
na moratibus intulit. Et tanta peste laboratu[m] e[st] ut decem[us] q[ui]q[ue] v[er]o superfluit. Pontifex it[er]um d[icitur]
ita v[er]o publice o[mn]es p[re]s[ent]ia t[er]ci[us] distributa pecunia p[re]s[ent]ia t[er]ci[us]. e[st] v[er]o d[icitur] acas purgari nouasq[ue] plu
rimas co[n]s[ul]it curauit. Vrbis dignitati et valitudine v[er]o tempore co[n]s[ul]it. accessit post ad vrbem reat
tinu[m] pontifex eni[m] in ea acris salubritate co[n]s[ul]itaturus. qua in vrb[e] beatoru[m] dominicu[m] in sancto[rum] mu
meru[m] reu[er]it. Spoletinu[m] postea e[st]ate cum diuertisset beatu[m] anthoni[um] co[n]s[ul]it p[re]s[ent]ia t[er]ci[us] ob vnu[m]
mera[m] miracula sancto[rum] co[n]fessio[rum] collegio congregant. Qui tandem multis quassatis erum[us] a friderico
suadentibus francie et anglie regibus co[n]uocant om[n]es orbis xpiani ad co[n]s[ul]it. Vn[de] fridericus terram
inaniq[ue] vias p[re]s[ent]ia. Cardinales p[re]s[ent]ia classis intercepti ad amalphi vrb[e] d[icitur]. in castodiari posito
dum t[er]ci[us]. Vn[de] aut co[m] tardus capto[rum] cardinatu[m] et p[re]s[ent]ia t[er]ci[us] imp[er]it. de s[er]it a co[n]s[ul]it pontifex.
m[en]se augusti. Et primo quadragesimo saluti anno supra duodeces centeno obijt. pontificatus sui an
no quarto decimo. m[en]se t[er]cio.

Celestinus quartus papa mediolanensis et gansfredus et castillonea gente. submensis ep[iscopu]s vi
qua et doctrina insignis fexer admodu[m] et valitudine in locu[m] gregori[us] sufficiens. ad fridericu[m]
matten[us] obsequiu[m] faciente co[n]tinuante multis illu[m] de futura pace pollicitationibus declinare cona
tus e[st]. Sed p[re]s[ent]ia fridericus respondere potuerit. Celestinus ip[s]e duo de vicesimo pontificatus die dei
functus e[st]. Qui ut successe[re] daretur vno et vicesimo m[en]se laboratu[m] e[st]. Causam d[icitur] vacato[rum] apo
stolice scribus tentos in malphitano carcere cardinales. ne ip[s]is absentibus electio fieret p[re]s[ent]ia t[er]ci[us]
p[re]s[ent]ia. Quibus et collegas affinis. videntes om[n]e ytaliam friderici moribus quassat am esse. et imminere
p[er] singulos dies periculum ne vrb[e] romam caperet.

Tinea summo pontifici
Honorius tertius

Gregorius nonus

Celestinus quartus

Fridericus eius nominis secundus imperator anno dñi. 1212. octone pbito pontifice confirmatus et coronatus. impauit annis. 33. itat. ex henrico sexto et constantia forore regis sicilie. q̄ cum antiqua esset sub papalione pagoni in medio platee. vt tolleretur omnis suspitio et mulieres liberū habuerit aditū in luce comus. Is sub gubernatione ecclesie et vnicuersi orbato p̄ce emigratus. Deinde potentissim⁹ impator ytalie. sicilie. sardinie. ibrlm et sicilie. dñs quo nullus magnificenti⁹ romaniū imperiū tenuit. fuit enim amoz strenuus linguaz. f. latina. toulgan. greca. gallica et sarracena p̄t. vigorosus liberalis et magnific⁹. Et ex vi cijs nō caruit luminis nūl curas nisi ipale. cū militis pōnsicib⁹ romane eccleie bella gessit. fecit in magnifica edificia p omnes ciuitates regni apulie et sicilie. Ab aliā simā arcē capuana dicta in neapoli castz pratenſe et arcē sancti nymiani. Dabit ex prima vxore beatrix et cō adū. quos p̄sortes regni fecit. Et secūda filia iohannis regis hierosolimitani iordaniē et p̄sibina friderici regē antiochie mansfredū p̄ncipē tarenti postea regē sicilie. Et Rensum que fecit regē sardiniē. Fridericus itaqz p̄mo post habita magnitē regū alem ānoz coronā. In sua uia gentilitatis hic regio ne dederat. Is audita clade qua otto afflictus erat. Aquilgrani impatoriā vrbe obsidione pressam recepit. vbi terej innoctij romani p̄nsicis auctoritate regū itez de morte coronā accepit. Et vt aliqua erga deū ostenderet gratitudinē cruce insignitus. vovo se nunc publice obligauit sub sigij xpiani in asta agēbus insignitus. vovo se nunc publice obligauit sub sigij xpiani in asta agēbus insignitus. vovo se nunc publice obligauit sub sigij xpiani in asta agēbus insignitus.

Linea impator
fridericus secundus

In pontifice enim spera iuracōis religione anno coronationis p̄mo nūla et quide enormia et aggrēssus que vt a flagitijs a rebellione temperat. admonēcti nūgis magisqz indices sp̄cūit. Tandē cū duxit pontifex anarbenicē nisi respiceret et ablata redderet dēctē cndū. sub ipm fridericus impio priuatus. vt reb⁹ p̄suleret alemāie. Quib⁹ ob noui impatoris subrogationē tuncbar. henrici filii decemem illi in regni dēct. Tribus ab inde annis fugiuit bono uis. Pro misit postea fridericus qd̄ vouerat. et quod pontifex gregorius volebat. Tandē ad terej ydus angustū cū omni classe brundisio soluit. sed ceteri ad destinatus in acconē cursum velis adēscens remissis contēdūt. fridericus notu cū tritēne dilapsus brundisium ēreuerſus. Et gregorius pontifex cū intellexit friderici in ytalīa reuertisse. q̄ntis potuit maledictionibus p̄secutus ē. Inde nauigatio nē ingressus de qua cypti subsistit. Senescallo militie sue magis cū copijs pro lomaidā p̄misso. q̄ soldani conat⁹ inspicere. fridericus ab illo accersitus prolomaidam adnauigauit. Nec mota oratores in romā dimittens. absolutionē a pontifice implozauit pontifex q̄ oīa restitisset repulſam dedit. quāobz ē fridericus consilijs sibi duxit in ytalīa nauigare. Et a tarentino p̄oni que primū de nauigatione attingit. neapolim annis adiolauit iuerat prolomaidas magister militie theutonice p̄tencioz. q̄ cū ipso friderico in ytalīa rediit. fauentiā deinde anno obsidionis p̄pe in friderici potestate pactionē ē facta. Inde in bononiā ducens studio cā priuauit. qd̄ tunc primū paduā ē translatū. inde in mutineses ac regios duxit. sola agroz vastitate p̄tenuis fuit. Continuatū postea ē duos ferme annos bellas atroz variūqz et longobarde ac omi ytalie p̄ncio sissimū omibus quos p ytalīā partū gbellūne et quēse labes inſecrat auxilio nō magis militū q̄ pecuniaz odio partū vtrūqz conturbantibus. Tandē quartus innocentius p̄nsifer excoicationis depositionis priuationisqz sententiā in friderici p̄nuiciat. omibus iuramento absoluitis. Et potestate electoribus attributa nouū quē uellent p̄ncipē eligendi. put in sexto de iudicijs nūc habent. Et cum tanta potestēte ingduni inde refrāne in egipto cum gloria et dignitate reipub. xpiane gererent. xpianos ipe in longobardiā crudelitate p̄sequitur. Inde apud parmā p̄zelo supatus. postremo in ciuitate firencioli in finibus abuzij infirmat⁹ mansfredi filij ausu veneno vel suffocatione interiit. Qui hoc epigramā affixit. Et probas sensus virtutum gratia celsus. Nobilitas orti possent resistere moti. Non foret extinctus fridericus qui tacet intus.

Elupſis solis anno. 1250. totius. circa horā nonā hie. vt. Junij facta est. et tanta obscuritas aeris fuit. vt nocte adeſſe crederet. causas ignorantes ad penitentiam redierunt. Designabat fm iudicium (quod fallax vt plurimū cense tur) mortem gregori nōi et oppressionem ecclesie per fridericiam.

Ere etiam metus maxim⁹ repente exort⁹. et adeo grandes vt in montibus salujs ad quinqz hominū milia perisse dicantur. Quo quide anno frisa regio a maritimis fluctibus pene tota submersa fuit. Vbi ad centum hominū milia dol. merſa referuntur.

Sexta etas mundi

Ordo predicatorum

magni? Petrus de palude. Iacobus de voragine. Antonin? archieps florentin?. Et alij innumerabiles doctores et sanctissimi confesores. q. illi p. vrbis? auree. Roger? et Albert? burgesis. Hugo de argentina Thomas anglus. Vincentius burgundus theologus et hystoricus. atq. alij hystorici pluri q. sua doctrina monibus et exemplis ordinem protexere et in fide decorarunt.

Ordine etiā minor hac tēpēstate tercio kal. decēbris honor? pōnēt? et v. lērit diffialime confirmant. Nouerat em̄ antiquus hostis hūc ordinē in ecclia dei admodū p̄fuit. ideo obstitit. vt ad nūb? suū redigeret. Hunc itaq. ordinē diuinus franciscus tanq. volūptatis ac paupertatis ortū nūb? o labore elongat. in q. vt querens? et securus? a mūdīs fluctib? plantat? solū deo vacare possit. Ipse franciscus hūissimus pmo introiit. vt reliquos spūalib? et doctrine gr̄e aquis irrigaret. ibidē ergo constituit? diuino afflante spiritu. post suā ad deū pfectā cōuersionē. cernens accrescere fratru et filiorū suorū nūcū. vite normā et regulā cōposuit atq. descriptit interpositis in ea sacri euangelij vrbis. ad eius pfectiōem feruētissime anhelabat. suādamq. p̄fates suos vbo pter et creplo cōcōuit. i. regula aut et vita fratru minorū vt ipse ait. bec ē dñi nostri ihu xpi sacri euangelij obſeruare. vltimo in obediētia. sine proprio. et in castitate vsq. ad mortē. Et cū in numerabiles ex hoc ortulo emerſerint viri q. ipsum fides et doctrinis illustrarūt. inter p̄p̄uos nūcraſ ludouicus epus. antoni? vlixbonensis. bonauentura cardinalis. Et bernardin? senensis. in cathalogo scōrū relati. Et et Nicolaus et? nois q̄rū. Alexandrū q̄rū. et Sixtū q̄rū pontifices maximos. de q̄b? et alijs latius infra dicat. Inter doctores etiā solēns sacri ordinis annūcraſ alexander de aleo. Richard? de media villa. et innumerabiles alij.

Anno saluti pmo viceſimo. duodeciſq. cetero. tartari gēs citibcia georgianā armeniacq. maiorē bīre p̄as vastatasq. suo ſuccurrūt impio. inde n̄p̄b̄is motib? trāſmiſſis ad eas delati vastissimas regiones. Que trāſſiluaniam p̄tingūt. in poloniā et post i bagaria penetrarūt q̄s xpianās regiones populano nibus incendiaſq. late cōmiſſis magno affecerunt iucōmodo.

Ierusalē aſas q̄s a cordati magni saladin filio obſidētib? damatā xpianis. q̄ma vice fundit? euer ſit. tēplo dñi tantūno integro relicto. et cū ſepulcrū dñi noſtri ihesu christi violare etiā ſtatuiſſet p̄ca bus christianorum pulſatus ab ſcelere reſtitit.

Ordo minorum

S. Clara

Clara vgo admirabilis et sanctissima, de civitate assisi, clero sancti genere tra-
xit originē. Cum pater miles, in ozulana dicta dui francisci discipulus et exen-
plus in diuino ope plurimū eruditus. Huius tibi apud assisi vrbē vixit scitatus et gra-
tis paco habita, qd ad eccliam sancti damiani cōmigrans collegiū sancti pauperū do-
minatū ordinē inchoauit. in hoc arto redutorio p. xlii. ānos mirāda carnis sue ma-
ceratōe et opibz virtutū claruit. diuersa qz miracula signo crucis pegit. Cū sub im-
peratore frederico quassata eēt ecclia. Et in assisi hostiis furor inuener. Et sarace-
nū gens apud damianū fami. intra claustrū gēniū influerēt. Clara autē ho-
stis agmen se duci iubet. Et an hostes poni pcedere ea capsula argentea in qua erat
sacramētum eucharistie. et iōne cū lacrimis ait placet mi dñe merces ancillas tu-
as manibz tradi paganorum. Custodi famulas tuas illico ad aures eius intonuit.
Ego vos semp custodiā. Et mox cū muros assiderat. obfidiōne derelinquit. In re-
ligioso eius transitu innocētis qritus cū cardinalibz eam visitās. ab eo remissione
diuini peccatorū obtinuit. in dño pfortata. xvi. dieb. nullū cibū sumpsit. Tandē ait
ad aiām suā. vixē secūra. qz bonū inieris habes cōductore. in crastino igit beati lauretj egredit aiā eius
sanctissima. Et ad sanctū georij. vbi corpus. b. francisci pmo cōditū fuerat reposita. Agnes autē soror ei
ad agni nuptias euocata interfectis dieb. vsecuta est. Et cum sanctissime vltis ad vitē extitū vixisset. et do-
minus ad gloriā eius plura miracula fecisset. anno. m. cly. alexander quartus in sanctarū catholago eā
aggre gavit. Et eius dies festum pidiē ydus augusti celebrari mandauit.

Antonius pna bispamus. vltima bona ciuitate oriūdius. ordinisqz minorū frater
appellatus. primo canonicoz regulā nū habiū suscepit. cūqz audisset frēs minorū
apud marrochū p xpo necatos. p cis habitū minorū accepit. vbi nocturnis vigi-
liis corp mra abstinētia maceravit. hic gloriofius p cōgnomine de padua dictus
cū ibi predicādo diu regerēt. Et romē de mandato suūm pōfictis pegrinis plu-
rimis pdiaret. linguas cec mouit ut tam grēci lūmī frangēte reuocati qz anglicū
omnes q audiebant clare intellēcerēt. Et cū inter religiofos nō solū sic etatis. s pū-
oriū seculorū obliuis lris oman sūm habere. Sacrarū lrarū archa cōgnomian me-
ruit. Et cū theolof bononiē. ac patanū diu theolofas egregie docuisset. hoc tēp-
state patanū infanti claris miraculis mouit. Et a gregorio nono pōfice eas ob-
feca statim in sancto cōfessorū pōfentiū refer. anno. m. cccxii. Inuenta est po-
feca in translate corpis pōfē de loco vno ad aliū. lingua ei in ore adeo recens re-
pudiā q p plures ānos cū corpē sub terra iacuerat ac si tūc decessisset. quas bea-
tū cecinde dñi. m. cccxii. cū eius meritis patanū vrbis de manu etelini tyrāni liberata esset ciues eccliam
pgrāndem atqz pulcherrimā ad eius bono em extruxerunt.

S. Anton' de padua

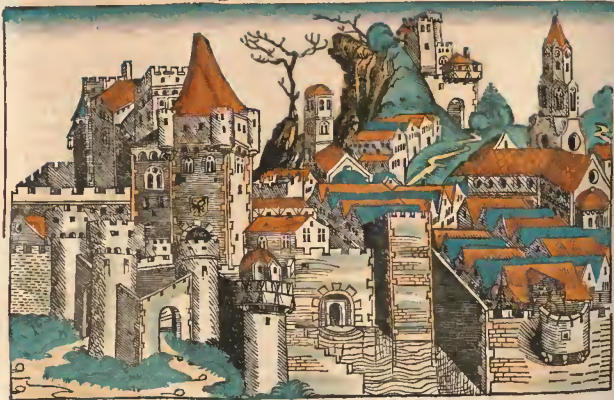
Ordo fratū theutonicoz in pussia p bec tpa oriū habuit. Cū putenti barba-
ra gens et ydolorū cultū. vltis ad frederici imperatorē eius nois scēdus fuit.
Sub eius pō imperio cū amīssent xpiani prolomade line ciuitatē. fratres theuto-
nes sancte marie appellati. Inde fugati in germaniā redierē. Viri nobiles et rei
militaris periti. qui ne per otium marcerent. frederici accēdentes pussiam germa-
nic cōtēnūt xpī cultus spernere dixerūt. Sepe vltis gentis hominū in saxonē
ceterosqz victos excurrere ad orientē em malfonite polonios rura colāt. Deceat
tem saxonē occupant. aquilonē halthet mianis excepit lituus. Ingentem igit vim
pecorum atqz hominū abigere. esse igitur in animo sibi compellere barbarū gē-
tem. annuat tantū imperator. puinciam. quod frambus perpetuo iure possidēda
trabat. si eam armis acquirant. contrabus quoqz dur mo sante et Luyane q fecer
re domini affirmabat. Ius suū in terra colman vocata fratribus cesserat. Grata
oblato frederico fuit. Qui litteras sub aurea bulla pcessit. vltis sumpsit armis bre-
uitē tempore omne pussiam subiecerunt. frumentū ferax regio est. aqua irrigua. et plena colonias. mta am-
bitiosa oppida. in vltis mianis sūmois reflexis amenam efficiunt. pecorum ingens vis. multavento. pica-
tio diues. Et illo tempore lingua theutonica introducta est. Et cultus xpī gēmbus imperat. Ecclēsie po-
feca pontificales erecte transfusulam pomzameis. colmēis. wmuēis et Sambicis. Arcē itam nobi-
lem et amplissimā marieburgū vocant. hic sedes magni magni. Et cum theutonē bur religiois in-
uentores fuerē. Nemo ad eam recipi nisi theutonē. nobilis ornis parentibus. Ob eam rem vestimē-
tis albis vntur. nigra cruce infusa. ut aduersus inimicos crucis pugnare velint. barbas omnes nutraunt.
exceptis qui sacris altibus seruiunt. pro canonici bonis dominicam orationem vsupant. Necqz litte-
ras discunt. magne hīs opes fuerē. nec minor potētia qz regibus. Sepe cum polonis contendere.

Sexta etas mundi

De damiata ⁊ eius expugnatione.

Princes xpiani, quos olim tercij innocentij diligencia ⁊ lateranensis concilij decreta ad hierosolimam beranone inflamauerat, in magni coierat exercitu, qui p̄m terrā, partim mari cōstantinopolim. Et inde cardinale colūna sedis apostolicę legato reducente, accone se p̄tulerant. fueratq; primarij inter eos p̄ceres andreas bugarie rex, venerosq; nauigio frenis, qđ libeter dederat, qđ ius eis cōcessit qđ in omni damiata regnū bugarie ad eā dē habuerat. Et dux aultrie, henricusq; niuermensis comes. Et gualterius regis francie camerarius qđus iohannes hierosolime regi cōiunctis, in cōcilio actū est, damiatam egypti vrbem nūc cōtignā vt primū oīm caperet aditendū. Ea enī in prāte facta apparebat cayri ⁊ babilone cōtignas vrbes amplissimas ⁊ cōmode occideri posse. Et interclusas cōmeatu facillime expugnari. Quo sel danoꝝ genis sarracene principū domicilio in xpianoꝝ prātem facto futurū p̄sidebant, vt oīs ea barbaries entissimus qđ cōfiderent? p̄ter multūq; animis. Et mense maio anni salutis duo de vigeſimū ⁊ duodeces cēcenti, damiate obſidio ichoata. Ea citas olim enopol'a p̄tinace elio p̄ditore appellata. Triplix muroꝝ la teritio deſiſſimoz munitio cingit. Quā nūc amnis p̄nicula, ad romaniꝝ tiberis magnitudinē ambit, vt inſulā h obſidē arcemq; efficiat. A babilone qđ noua itur ad damiatā vſus oriētē, diſtās ab ea dieſis tribus. Imꝝ quocq; ad alexandriā occidentem vſus diſtans a babilone diebus tribus p̄ terrā, ſex per aquas. Porro vſq; ad damiatam ſeptem dieꝝ ſunt a monte ſinay. Vita ē aut damiata inter mare ⁊ flumē nūc, del coratur aut in, rruj, turbis alius. Dinor turriꝝ incertus numerus. Turris quocq; erat p̄barea nō dūꝝ crastitudine ⁊ celſitudine illi ſimilis, quā ad p̄baron ⁊ nūc ſtante romano impio fuiſſe legimus. hā ſuburbū ⁊ mercatoꝝ apothecas ac publica borea a pyratīs nocturniſq; p̄dombus tutareſ, quāobꝝ ſubnoſtri ereratis acceſſum addidit ſoldanus ſuburbio vtriq; p̄ſidia ⁊ munitiones vndiq; inſtaurauit. Eaſ dū noſtri appugnat munitiones turriūq; vndiq; machinis quantū, multū p̄ dies ſingulos occidere, cuꝝ tē a maior in barbarie acceſſo cōmitereſ. Eucetq; fortisſimoz ex oīm p̄uincia alternis pugnatū noſtroꝝ vir tus. At poſt quātū mensem quā gallici in ſoldanū male pugnauerant pauci milites exploraturi cuſtodes altū ſopitos eſſe aut p̄erroꝝ ab eſſe p̄cipies ſocios aduocant, ſcalas cōportant, portam ſecuribus malleiſq; reſingūt. Accurtes q̄ ex ſarracenis ſtrepitū exaudierant conſoſi. Cuſtātiq; interim patente ingreſſi porta, vrbe poſiti ſunt. Anno tādem diuidio atq; megro poſſe fuerat obſeſſa, portis vbiq; munitombuſq; xpiano militi ad cuſtodiam attributus. Pama v̄o oīm machonaria vrbis p̄maria in glorioſe virginis dei genitricis eccleſiam inſtaurata, ac in epiſcopij dedicata eſt. Adhuc per id tempus damiata ampliffime opulentiffimq; quantis ſpeciem, reperantq; in ea rerum oīm copiam auri argentiꝝ ⁊ diſſiſſime ſuppellectilis oīm maximā, legatus regēq; ⁊ duces exercitus militi xpiano equa diſtributione largiti ſunt. Quin etiam de agroꝝ diuiſione i tempore faciendā actum eſt.

Damiata

A pud dam i tam interea res xpiana p singulos dies, magis magisque floruerat. cardinalis de col-
lia legatus apostolicus, et andreas rex hungarie, et ceteri pecces in bona veneti spem, fore vt solda-
ni saracenosqz denui cōficeret. Tandē placent omnibus in cayriu babilonensē ducentis ad quas vrbes sol-
dani omnes p ope saracenos copias contraxerāt. Postqz igit xpiani duces in castris populationibusqz
iactis occasio soldano obuenit, nūq in summas ripas solito citius tunc facti. Qua factus occasione catha-
ractus vbiqz defodi curauit iumentis subacta in primis pascens faculas, Et qd in castris parat erat de
struēd ē struēti tū nec aliquid fuit saluū quo mortales potuerint triduo sustentari. In eam adducti veni
difficultate. Alia quoqz angustiaf in aore, qz reddidit dāuita alicui depreffis in locis aquas incedere
verebant. Itaqz missi oratoribus pacē xpiani bis cōditiōibus impetrante, vt dāuita cū rebus sca
repetitis soldano dimissa, ptemqz ligni crucis quā ille haberet redderet. Et capitiu vicissim liberatus xpi
ani acōne rhyngs recōrent. Quibus vrbibus et eaz oppidis par octo annis esset cū iure saracenosqz
uanda. Que igit in gloriose vrginis purificatione habitari cepta ē dāuita. Ad cuius natiuitatis diem
redita barbaroz spurcie inquināda. Is aut salus erat primus vicefui? dno dicesqz centenis.

S. Elizabeth

Elizabeth filia regis hungarie, vxor langraui eburugie circa annos dñi.
ad. cccxi. in alemania dāuit, ab adolefcentia sua religioni studuit, acōdes
suas in dñi dirigens, vicior extirpauit, exemplū paritūne, speculū innocentie,
facta nybilis mltas psecutōes passa a philiariis spoli, et a primis suis cōtēpta.
Sed cū dñm exorasset sponsūm, oculū cōsolatore sentit qd cū eia temporalia su
orū principatū inueniret, beate elizabeth ad oia erēcenda qd cū eia temporalia su
atant liberā facultatē cōcessit. Tōis igit vrbibus pētans operibus fecit ut
In quibus optine vsq ad mortē psecutans delectabilia ori proprio subrabēs
p apibus nūq subrabat, cōsqz bānebat, et leuēs cor stenebat, cōsqz regēbat, si
la abebat, vasa cōgnata mūdabāt, hospiti ale p apoz pstruxit. Que bonis vti
tū? erudita, tot opez bonoz in manipulos pñit, xpo copulari desiderās, terenti
sponsi cōsuetū declinānt, et mūdāne glorie, depōsitis vestimentis de manu ma
gistri contradi de marpurch griseam tunicā induit, cōtempna duntiaz ipi? iactā-
ta, scūdo pro: fies fecit ignobilēm. Tandē, xuii, kal, decēbus ad dñm migra-
uit. Inter innumera miracula qd deus per eā ostendit, xvi, mortuos potenter suscitauit, eccl nati illūm
namt. Quādo ē ipse gregorius nomen ipam in sanctaz numero ascribi et aggregari voluit. Et cēfēstū
is, kal, decēbus celebrari pcepit.

D ecretaliū libri qnqz ad similitudinē quoz corporis sensus, hac tempēstate a Gregorio pontifice no
no (Raymūdo barcinonense adiunante, post innocentiū teratū) in ordinem rediguntur, Et in quoz
partes diuiditūr. In quaz primā de summa trinitate et fide catholica, deqz constitutōibus, de rescripti,
et ceteris officijs tractat. In secūda dō de iudicijs et cooperatibus ad iudicia. In tertia aut de vita et do
nitate clericoz. In quarta qz de sponsalib? et mūdomis. Denū in qnra de criminib? et penis tractat cor.
Raymūdus ordinis p
catorum

Bartholomaeus bri-
annus decretor doctor

Raymūdo? Barcinonensis ordinis pōitator: ter
ordinis vir mox doctū ac vite sanctitate cōspicius
p hoc ipm tēpus Gregorio pontifici in quoz decreta-
liū libris cōponēti laborāti auxilio plurimū fuit. Et
eos in formā redegit, bononē qz mō canonici cōdau-
it. Et summa de casibus pñit cōfecit. Inde ordinatō-
nes et constitutōes sub regulari obseruantia exāntes
in ordinē redegit. Et in cōcūtu barcinonēsi infirma
tas i dño gēuit, et vt fēf miraculis elaruit.

A ntonis natione florentin, phillippin? vir, supio-
nis agomis doctoz auditor, hac tēpēstate vt ipi?
met in autēica pēstā floruit. Qui cū bonaz armū stu-
dijs ornāt? esset, ac etā sapi rapub, gubernāde pluri-
mū mīgnit? haberef. Tōis cūlis inris, corp? p-
nus glosis ornauit et explanant.

Bartholomē? brixtan? clarissim? decretor do/
ctor: istis tēpib? dñ? etā addit oēs ad decere-
ti glosas eo ordine q nūc hñt fecit. Et nounullas
disputationes in decretaliū libris cōposuit. Scrip-
psit pētra eplaz volumē ac chronica de ytalie vrb-
bus tē.

O defredus patria beneuentanus, doctor cele-
berrimus agonisqz auditor, eo tēpē cū vniūsqz
iuris eruditissimus doctor: esset, in eadem egregius
et vniūsqz opus cōposuit.

O defredus doctor

Bexta etas mūdi

(Anno mundi. 6443. (Anno christi. 1244.

Innocecius quartus papa synchal⁹ antea vocat⁹ p⁹ia genuensis. fami-
liā suā & laurionē comitibus. in lucina presbyter cardinalis pontifex creatur.
Quo nūcō fridericus imperator nō admodus delectat⁹ est. Notat enim hoīs
vire. & animi magnitudinē. Is em̄ mēis sue oīaus. fertur ex cōposito respō-
disse. Bonū ē amici cardinale in acerrimū hostē romanū pontificem permu-
tasse. Innocēcius autē pontificiū habitū indutus. romanū veniens. magno ap-
plausu suscipit. pactū q̄ de more in coronādis pontificibus fieri cōsueverunt.
de pace cū friderico inenda mētionē facit. Vt cū paratū sibi a friderico in-
stias compenisset. Genuensis nauigio fretus qđ apud centocellas in portu cō-
sederat. Et nūcō gēuā incolūnis puenit. ubi p̄ciosissimā in modū valtu-
nem. Et q̄ cū cōualuisset. ad philippū regē in franciā se cōsulit. ingressū rho-
dano amice aduerso francie regnū pōnēte innoceciū rex summa veneratione
excepit curauit. reduciq; ligduuū. Quā in urbē cōualū pontifex aq; celebrare
cōstituit. sue p̄mū sūlit honestatē. friderici admonēs vt ligduum se cō-
ferrer. Et cū morā grauitur p̄fexq; serabant. Genetiā i friderici ex-
cōmuniōis depolitiq; p̄uā aut. Ad cā nūcōue cōaudiuit fridericus vt
necessariū pontificis edes p̄mie & villas speciosissimas funditus ciceret.
Innoceci⁹ tandem nono accessu sui anno gallicū & ligduuū vt in ytalias re-
dierit mouere cōstituit. Quē gallicū oīes magno honore magnoq; fauore p-
secuti sunt. Qui p̄ter acta i cōglio vñe cētantiā libros doctrina plenos apud
ligduū & scripsit & edidit. cōmētarios in vñe testamētū. apparat⁹ nouellāsq;
z antientas tēctaliū. Et de iurisdictionē & auctoritatē imperij petro de vñeis
respōdēs apologetas libros fecit. Et sancti cadimūdu cōtūaricūsem i san-
ctoꝝ nūmex reuulit. Ligduūq; ab eo pōnēte qđ sematur p̄mū ē cōstitutum
vñe ane eccē cardinalis i publicū adq̄ratū galero rubrē insignirent. nō
soliū quo a ceteri sint iſtoribz cōspiciat. s̄ vt ipi admonēant debere. qm̄ illa
post pontificalem vñatōe oīm cōtūaricū dignitate. ad cōfundendū pio fide carbo-
lica & xp̄iani populi salute sanguine paratō esse. Cū vñe p̄uā iam p̄uenisset. petru veronēsem orat-
oris p̄dicatoꝝ ab hereticis intercessim in sanctos xp̄i martyres reuulit. Idē fecit de sancto stamīao cō-
uicēsi ep̄o qui in vita miraculis claruit. accessit⁹ deinde a p̄erib⁹ regni scali neapolini p̄ficiatur. ibi-
q; moritur. & sepelitur in ecclesia sancti laurentij. pontificat⁹ sui anno vñdecimo. mēse secūdo. die duode-
cimo. Cū⁹ quodq; decretū fuit vt octaua natiuitat⁹ marie virginit⁹ in ecclesia quotannis celebraretur.

Alexander quart⁹ papa cum morte innoceci⁹ ad annū saluti quatuor quinquagesimū duodecesimū
et rānū alid⁹ cardinale hostiensis natione campāno cardinales qui officēs in expeditionem secuti erant in vt
benepolitana brem cēauerūt. postposita moꝝa vt rebus ecclesie a Manfredi violentia p̄uiderent. ad
fridū statim admonet ne quicq; contra dignitatē ecclesie moliantur. ad agm̄ certe animi & cōsiliū vir be-
nificus. maxime vñe erga paupes xp̄i. & bñ de religione meritis. Unde libellos quosdam contra paup̄a-
tem editos a quodam milibello de sancto amore perpetua edicto abolerunt. Inter ea alexander qđ p̄mū
ananie fuit manifestum publicā in cōtōne excomunicant & parandis copiis quas octauiano cardinali
interceci legato suo. operam adhibuit intensissimā. Et ceterū de romano atq; aliis tyrannos persequi vbi
qđ non timuit. Sed & inter genuenses & venetos lites componere non desistit. Et ex visione qui a beati au-
gustiniū vidit. visionē fratru benenitaz a p̄decessore inchoatam ip̄e perfecit. Quid inq; ip̄i (relicta be-
remo) vrbes petere & incole cōegit. vt & ipi doctrine verbo pariter & exemplo. nec non & cōfessionis au-
dicie auct⁹ fient & ceteri salutis fructum afferri possent. In eodem quippe statū ordinem ipsum p̄mū
uit. Quibus etiam vñe cum ordinibus p̄dicatoꝝ nūcō innoceci multa p̄uilegia exemptiones ac indul-
gias cōtulit. quos certe mira benignitatis summiāq; deuotionē semper p̄osequi non desistit. Et cōmōdum
religionū vñis doctrinā admodū fauit. Et ad cardinalatus ep̄iscopatusq; dignitates multos p̄ouert. Et
dem postq; alexander clarā virginit⁹ pontificatus sui tercio ananie in sancto iūm collegiū reuulit p̄u-
berimū ad pacem inter venetos & genuenses tractandum se cōtulit. Quā in re diutius vegetus eo loā tel-
dio amni tandem moritur. Et in ecclesia sancti laurentij honorifice sepelitur. Pontificatus sui anno. vij.
vixit tūc sedes mēsiū tribus diebus quatuor. Quā & maiore parte aduersa tum omni pontificatus
tempore. tum in maxime extremo anno fortuna vñis qui omne regnum scaliē cōtra que ac seuerat. Et vrbe
florentiam in manifestū hostis ecclesie potestatem venisse. cōstantinopolim a catholicis amissam bellū in-
ter potentissimos ytalie populos venetos genuensesq; eodē quo obiit anno vidit.

Eridensar clar diu pontifices psecut^r cu maris calamitatibus romanay se-
dem affecisset tandem ab Innocentio in lugdunensi concilio damnatus est. et
impatoria aegreia potestate depositus. et regni sicilie et apulie priuatus. post cu-
tus depositione vacauit impm annis. xxviii. ytalie ca tpa inter regnu appellauit
vique ad Gregorij decimu et Rudolphus impatore.

Dicitur huius nois septimus rex. cedat. res em germanie inque-
ritissime fuerunt eo q germani electores imperij facere de friderico priuato
m et simul antiochiam ab innocetio pontifice eis attribuit inuix lantgrauium
thuringie beccinm alenimoz romanzoz reges designauerunt. et conradus
adolens aleniam rex a friderico genitore padem institutus illum regni
ingressu et possessione armia imperij sed pducata (subente pontifice) in coradu
fridericz fautores cruce signatio multos in noui regis lantgrauj pñ dñi fauto-
resq cociuit. breu tamē mortuus est lantgrauus pñuio ventris sine herede
sepultus in ymaco.

Conradus comes holandie post obitu lantgrauj contra fridericu ab ele-
ctoribus in regno successit. veru paucis annis regnauit et a frisonibus e-
ocassus. et huius ambio ad pontificale benedictione non petuerunt.

Guelphoz et gibellinor ortus

Guelphoz et gibellinor pñciosissima noia ad totius italie in tenu p bee tē
pora ex duobus aleniam fratribus ut aliqui scribunt tumultuantib^r ad
inuites romano pontifice et friderico impatore pñs inuenta fuisse constat. quo
insortum cu sola carunt scia l aliud mar^r scripfas pepauerunt. i mule em ac pe-
ne oibis populis eo tunc exmentie impetratiz pñssus est. ut quem pater fili-
um. frater fratres videret cōtraria sentiente pelli pari fir passus aut cōfodi re-
pugnantē. factiqz est stupenda celeritate. ut studia partiu factioneqz et populo-
rū sectiones p omne eburrat pene dinolcerent. cui infectioni a friderico disse-
minare noia quoqz aut ipse aut ex suis germanis vt pñsim^r aliqz ididere. ver-
bo em quod certe germanici est studiosos ecclie Guellos et impatore factiois
gibellinos placuit appellari. et vt prolemus luensis refert qui paulo post ca-
tpa scripsit. Ea in fausta rebus italie notapamum apud pñkoria fuisse audita.
que paulo post omne italia pñt vnica vrbe venerā infecere. tantaqz rabie quin-
quaginta ducentis et eo amplius annis ad bee vsq tpa sub iustulo eoz. noni
titulo factus est vt pñora inter seipsos scelera qñqz itali commiserint. qñ que a
barbaris dā cessantibus fuerat pñssus. vrbs cui in vrbe populariter. prouincia
in promerā. populi pars in alterā nulla impellere alia qz baz partu causa gel-
lere bella quoz nullus victorie finis. nullus modus nisi in sanguinis effusione
et exterminio est petuus. nec vicini inter se cobabitatēqz solū ea debadati sunt
insani atqz pietate. sed quingentis se tunc passu milibus paupes egeni. cū
ac diuites et factiosi cū forte obuij fierent nefaria inuice cōmiserunt. non modo
em diuisa sunt insignia in pñs pñerenda. sed colores. terre fructus. vestu ba-
bitus. ipi bois inessis. digitoz cōcrepitus et oris biar^r suā babuere partium
significatio neni. De huiusmodi peste Baldus itis cōsultus tractatu edidit.

Conradus friderici filius ex Jole Johannis iherosolimitani regis filius
suscepit. que paterre oim herede reliquerat. Cū genitor frideric^r ap d
florencio la gram et pnculoso laborasset morbo. ex quo cū cōualeceret Adam
fridus filius ex cōcubina nobili muliere susceptus cōpñssa iacentis in strato
ore cū suffocant ad conradu legitimo genitu maninomio regnoz potētiatizqz
ois successio deuoluab. Itqz conradus a wibelmno rege alenimie que lant-
grauio successu ostendimus. cōtinuato pridē agitur bello post frideric^r patri
morie in fucua gentis sue patrimonio paz p se cōtinuit. Tandē conradus ami-
cicia frenis esclini transpadanā italie regione vntuerlas tyrannide obtrineas
veronā se contulit. Ex quo portu paratissimū amplissimūqz exercitu in apulā
transportauit. Erat pñ quod rex cūentus et gēla docuere Conradus gēntioz
morie in dementia. ambitione et malignitate pñ similes. sed mox eleganti-
et facilitate quā ille artificio quodā se se ferebat carens vt pñdencia illi vel po-
tius patris astutia delinisse videat. ide neapolim fures mīariqz redundās obsecut
locis aperuit. Capue vrbs muros enerte et aquinū nobile oppidū incendit. partiqz in germania desedit.
partim recipiendo sicilie regno vsqz ad obitu dñi incitatus fuit. moriens nō sine suspitōe venem procu-
ratē māsredo quod medicū pecunia corrupti dñis oga propinquarunt Conradino filio dñis tūtozibus re-
gñ sicilie administrationē arcuqz curā reliquit.

Imperator
inter regnum
lancicus septimus

wibelmus

Conradus

Mons quidem maximus in burgundia impiali a mōte debetūss
vallesq; coartās multa agricolaz multa oppreſſit. ⁊ ex auctoz
faciliū tpm referet cucurrit p multa militaria ac quaz multa dominiū
ſuffocant. ⁊ tandem ad alios mōtes iura biliter acceſſit.

Sanc⁹ carl⁹ grecis inellicui carnici prioz doctozq; tū vte for
ſentate tū pphene ſpiritu cōſpicui multa poſteris ſeculis p ſu
tura cōſcripſit ⁊ copioſis miraculis deo pcurat gloriā mundoz
ſup orem.

Groſſoni ſive groſſoniū gens arabicaz tūota ſiſtūde ſol
dano habilonis impellente xpianos i aſia habentes pā tps
diuerſis agitarū in locis. pgreſſoſq; templatos ⁊ hoſpitalanos
ſepemierō m ale inſetatos repreſentit. denūq; iheroſolūā delat
nūc inuauimū. eos ex aſiaticis chaliſtāis quos a ſaladiū filiis inu
atos pcepimus eſſe ſeruatos. ipi maxima confeſerūt occaſione. Se
pulebrū vō diſiciū ad ea inſectū tpa ſuati quāta maria fieri poſuit
ignominia ⁊ ſimul vaſtate ſedatus eſt. **S** Lodouicus rex frācie

Lodouicus beatus rex francie deſun
cto c⁹ genitore lodouico anno. iuij.
etas ſue coronatus ⁊ iuuetus ⁊ francis
regnare cepit ⁊ regnauit annis. 4. i. hic cū xpiane religionis ardentiffimus emi
lator eſſet a blanchea regina deuota muliere ab annis puerilibus in omni virtute
emittitus. qui nil cogitabat ſapiebat vel loquebat̃r aut opabatur niſi que dei
ſunt. ideo viſeſimo regni ſui anno copioſiſſimū exercitum cōgregauit. cū anteā
lodouicus rex francoz pmittente vel ex videt curante balduno impatore conſtā
tinopolitano pignora reliquit pcoſiſſima venetiis ab ipō impatore conceſſa lan
ceani ſponſe qzq; ⁊ parenti ligni crucis dñice paſſionis. Copioſi iſt. xpianozum
in egyptū latus ad mil oſia expoſitis ſaraceni domitā inoleſentes vrbe popula
lariter migrare cōſtituerunt. Inerat exercitus ſedis apoſtolice legat⁹ patriarcha
iheroſolimitanus. Inerat ⁊ ex galliſ ep⁹ ⁊ abbas. ad idus deinde octobris
Robertus comes picemien. eius regis germanus frater nouas ex galliſ adiuuāt copias tranſportauit.
quē lodouicus diſſiliſſimo plio obſiuit cagz capta cū ſaracenis vana pſia geſſit. tandē eis ſupatus tca
pnus dāmitat p eius redemptione reddi opus fuit. liberauſ cū eis ſepe pſpere dimicans. morbo tandē
in exercitu ſuis pualente vna cū Joanne filio ⁊ martino patriarcha ⁊ pcribus regni ſui interijt. quē poſt
modū bonifacius octauus audiens eius frequētiffimis miraculis merito inter ſancios confeſſores retulit
S Radmūdus archieps poſtq; corpus ſui relatu fuit parifiſ.

Stamlaus ep⁹s cracouenſis in polonia vir doctrina ⁊ ſancitate illuſtris p
bec tpa claruit. Is cū poſt multa virtutū opera feliciter quieuit. Innocen
tius quartus ſummus pontifex francoz numero aggregauit. qui in vita ⁊ poſt
mortem miraculis eſſuſit.

Sancius quoq; Albertus de Tarpano camelia ſiciliſ. vir meritis. ſignis
doctrinaq; clarus ⁊ totius perfectionis exemplar.

Lapis grandis in monaſterij ſancti Gabrielis cecidit. habēs ſignū crucis
⁊ imaginē chriſti expreſſau. ⁊ deſuper aureis literis habens ſcriptus ihe
ſus nazarenus rex iudeozum. ⁊ cecit illū mirauit.

S. Petrus martyr
te or. predicator

Petrus nouus martyr. p̄ia veronensis ordinis frater p̄dicator & edamator. Et catholice fidei acerrimus defensor. tanq̄ rosa de spinis or̄. parētes enī hereticos habuit. q̄ heresim manicheorū sectabatur. adoleſcens factus mūdum paren- teſq̄ relinquens ordinē predicatoris inſeſſus. in eo. xxx. annis laudabilem duxit vitā. ſeruēs amator fidei. cultor precipuis. pugnacō ardētior. p̄ hac mortē ſu- bire cupiens. Cū igit̄ de ciuitate cumana. vbi frater ſuorū ordinis predicator p̄- ſuit. p̄ creāda inſiſtione 3 hereticos ſibi aplicā ſede cōmiſſa mediolanū ite vel- let. anno dñi. m. cclij. pridie kal. maij. ob ipſius catholice fidei deſenſione dñi a lacu lario ſine cumano cū ſocio mediolanū rediret apud bariſinā oppidū ab art- anis hereticis interceptus. martyrij coronā adcep̄ eſt. cuiellū enī heret. arripuit Et p̄ latera eius tranſiit. Cū vō fidei pugil hereticorū dogma p̄ſeſet inuita ſua plurimū eradicauerat. poſt mortē in ſua eius meritis 7 miraculis chouiſcābus exſup̄auit. vt plurimū ad gremiū eccle rediret. Ob cuius ſanctitatē 7 frequentia mi- racula ipſi innocētius pontifex ſequēti anno in ſanctos xpi martyres retulit.

Etselinus albernusq̄ fratres de romano. cū ea etate in marchia taruſina ſa- milie nobiles ceteris p̄ſtantiōres etant. apud baſſanū cartariēſes. 7 mar- chiones eſſentes verone nonnūcūli. Et in eius agro ſcī bonifacij comites. Et cūz cerēt habetē veruſſiorē p̄ſapie origiē. etselin⁹ loco nat⁹ erat obſcuriore. Cūz annis euſſē neis theutonici niles gregorijs cū otione tercio venerat in ytalīa hic vō ſub friderico ſcandō cū eſſet vita 7 morib⁹ p̄ ḡ ad ſimilis auctus eſt op̄- bus adeo magnis. vt tyrannides ſibi p̄ſtuerit maiore ceteris oib⁹. quas abſq̄ impetū aut regni titulo ytalīa raro alias p̄tulit. Primiāq̄ vrbs verona in illius p̄tes etselini opa eſt reduca. Compoſita iuricrim alcināue reſiderit in ytalīas eſt reuerſus. p̄mū quoq̄z oim̄ patium blandicijs doſoſiſq̄ libetatis retinēde factis ab etselino polligitatōib⁹ recepti p̄tes impatorijs ſunt ſecuti. Cūbus eſt veſtigio etselinus frenū ſeruitutis iugū impoſuit. Zobardo viro germano cum theutonici ſaracenicq̄z cohorte ita inuſſo vt ſaracenis portas alen. in ſicq̄ pal- latū ſeruantibus in aptam fuiſſet padua ſit redacta. Prefertim q̄ cartariēſiū odio atq̄z inuidia aro eſſē- tis marchio friderici vel potius etselini p̄buis adberbat. Multos tēde exilio damnauit. parulis re- ſticulis 7 oculis locijs eſt eſſodit. vt terrore oib⁹ inuiteret. ac nullis innocēti locū reliquit. Quid⁹ male geſtus vincentiā partē errore ſuo adiecit impetio. Britanā vrbe obtinuit. in q̄ multa crudelitate deſe- uit. Nec cūm vigelimo ſue tyrannidis anno omne ſerme vicietā. p̄uinciam dilacerat. Quid⁹ ſubijcere temptaſſet. Omnes vicie ciuitates cū eis ſedus inierūt. Et martin⁹ nurnianus in mediolano pri- marius cū reliquis locijs eſt. Et cū plures dubio mare pugnaſſet. tandē in fugā con- uertit ſatellinibus eius interfectis. etselinū ſurp̄it vulnerat. Et apud ſontū deſperatōe dūces vuln⁹ ſui manib⁹ diſcerpēs vitā euomit miſerā. Itaq̄z ſinis tyranno fuit. q̄ q̄mōz 7 triginta annis ciuitates plu- res oppreſſas tenuit.

Etselinus tyrannus

Hugo Cardinalis

Hugo cardinalis ſancte ſabine vit vitā 7 doctrina inſignis. cuius innocētius quus ſum⁹ p̄nſer doctorū viroꝝ familiaritate mirifice delectabā. quos etiā ad dignitatis gradū eueit. hūc hugonē cardinalē p̄mūgaur. Qui ob di- gnitatē acceptā a priore vitā nuſquā deceſſit. Ordinis ſancū dñici p̄us frater ha- bebāt. Scripſit idem hugo 7 gloſas in bibliam. 7 concordantias vt ſlorū vo- cabulo vitatur.

Manfredus rex

Manfredus friderici impatoris ex cubina nobi- liſſius. contrado fratre deſuncto. ſp̄clie regnum obtinuit. 7. xij. annis regnauit. Hic quātū ab alexan- dro pontifice admonitus. ne quicquā cōtra eccleſie di- ctione eo in regno moliret. mouitis pontificis obtent- perare recuſauit. aſſertens in demortui fratris legitimū fore heredem. Et cum ab eodem alexandro excomuni- catus fuiſſet. 7 contra cum paratiſſimū exercitū miſiſ- ſet. 3 p̄ſe acceſſit in multis ſaracenis. ipſius pontifi-

as copias ſuſas partim occidit partim cepit. Inde neapolitanos ac⁹ vexare cepit. In curia quoq̄z ſa- mones mouet. maxime vō florentē. q̄ mortuo friderico ſtatim in libertate ſe vendidit. florentinos ita q̄ pontificis p̄tes defendēdes iuxta ſuū arbitriū vt gibellinis vrbe relinq̄re ſint coacti. Quāob̄e yrbānus quartus ſtatim in ſrācā miſit. Ecce carolū ſancū ludouici regis frēm 7 galliā vocauit. Et eo regni ſp̄clie re- ge declarato 3 manfredū obiect. Tandē beneuētū puenit. facta cū manfredō pugnā copia milis viriq̄z interfectis. Anſriedū tēq̄z carolus interfecit. Et ſic carolus regnū in pace obtinuit.

Berta'etas mundi

Urbannus quintus papa natione gallus. ex trecentis gallica urbe oritur. patriarcha hierosolimitanus. alexandro pontificia sufficit. hic et si huiusmodi. p[ro]fuerunt tunc et eleganti lingua sunt. q[uod] aliqui laetantur. q[uod] vix p[re]fuerit. R[ati]o nobilem vixit n[on] nasci. s[ed] fieri. vixit n[on] nobilitatis ē. hic pontificatu suscepit eade[m] m[en]se edicti tyrannide q[ue] alexander passus ē gallos statim milites p[ro]vocavit. quos m[en]se do obijerit. Cui[us] fuit postea instituti solennitatem corp[or]is xpi cū p[re]fessionibus et octanis a cunctis fidelib[us] celebrari. p[er] q[uod]us indulgētiis marini as cōcessit. Maiore etiā interea solidiorē reb[us] suis eccl[esi]e op[er]e vrb[an]i pontifex afferre cogitauerat. Cui[us] rei cōsuetudine spem q[uod] p[ri]mum ē allata. cruce signatos censuit dimittēdos. Tā orant[em] francie regē ludouicū facile i sententiā duxit. vt carolus p[ro]uincie. et andeganz comes ip[s]ius ludouici cōsobruius ac gener turib[us] p[ro]fuerit. Carolusq[ue] pontifex et regi facile se p[re]bēs oīa disponere ac parare cepit. tūc expeditioni. tāto muni ereq[ue]ndo necessaria. cū vrb[an]i pontificis renūciatā mortē credidit est p[ro]fuerit caroli sacri turbaturā. Pontificatus cū sui vrb[an]us moris p[er]cussit anno tercio. mense vno. die quarto. et in cathedra basilica sepelitur. vacat tūc sedes mensib[us] q[uod]q[ue] hic ordines mēdicantiū fauorib[us] et p[ri]uilegijs multū iunxit.

Clemens quintus papa. guido prius sulcodij appellat[us] est. natione narbo-
nensis. e villa sancti egidij merito ob sanctitatem et doctrinā pontifex cre-
atur. Is em iure cōsultor totius gallic p[ri]maris p[re]fatis q[ue] aduocati causari
tu regis fuit curia laude ornat[us] esset. vxoreq[ue] et filios habuit. qua defuncta
podestis p[ri]mo ep[iscop]o. post narbonensis archiep[iscop]o. tunc et cardinalis et sabini
simul ep[iscop]o sunt. Cū itaq[ue] celebris fame et magni reip[ublice] expientie cardinalis pon-
tifer vrb[an]us cōpouēdis inter beiniciū anglie regē et symonē mortis sortis co-
mitem illius cōsobrinū p[re]tentionib[us] legami miserat. de q[ue] legatione pontificalis
et addita dignitas reuocant. Raroq[ue] alias quicq[ue] opportunitas accidisse vi-
sum est. q[uod] et pontificis in italiam aduocet. Que Manfredi infidias inuenientem
naugio q[ue]dam mercatorio religiosi mendicantis habitū terra venisse afferit.
Ad p[ro]fuit p[er]uulū p[ri]mo cū aduocasset accersit cardinales. cū redierit viterbiū. de q[ue] vrb[an]i anolini et pa-
rare cepit. q[uod] caroli p[ro]p[ter] affuit conanibus accomoda iudicauit. Quāq[ue] carolus paulopost massilia sol-
uens cū. xxx. nremibus i tyberini est delat[us] romāq[ue] puenit. Clemens aut doctrina. pietate. religione. b[e]n-
nitate modestia et caritate in p[ri]mū et pauperi xpi oratus. Bona eccl[esi]e ita acut dispensauit. vt plus deo
q[uod] affuit et cognationi tribuisse videat. Duas habuit filias ex mortua vxore an pontificatu suscepas.
Quar[um] altere in monasteriū collocat. xxx. libras thuronensium p[ro]p[ter] dedit. Altere aut q[uod] marito suop[er] ditionis
nupserat trecentas libras thuronensium bonis noie numerari iussit. hac p[ro]dōne ne q[uod]q[ue] amplius peteret. ha-
buit et nepotē dēricū. quē vbi cōp[er]it tres p[re]bendas (ita em canonicus vocat[ur] b[e]ne optiones sacre cōpu-
lit. vt quā velle et b[e]ne retinere. duas relinq[ue]ret. Vtq[ue] iustantibus amicis vt nō solus q[uod] habebat nepotē
mitteret. s[ed] maiora et plura tribueret. R[ati]o v[er]o sanctissimus de deo nō aut carni et sanguini victur[us]. Beatus
vile et suū p[ro]p[ter] causas erogaretur. nec esse dignū petri succēssore q[uod] plus cognatōni q[uod] pietati et d[e]b[itu]o
tribueret. Bū aut viterbi[us] esset bedwigē polonie ducem in sanctas reuoluit. Delectat[us] est mirifice domi-
na bonauit[ur]. Reliqui v[er]o h[ic] ip[s]ius ieiunij vigilijs oīomib[us] alijsq[ue] bonis op[er]ibus contrahit. hac cō-
mendatione moriens v[er]o sanctissimus cum sedisset annis. 3. mensib[us] nouē. magno de se apud omes reli-
gio desiderio. viterbi[us] sepelitur. hinc contentio inter cardinales orta ē. cui dignus clementi successor que-
ritur p[ro]p[ter] quod vacavit sedes annis duobus.

Cernardus cōpostellanus doctus docto-

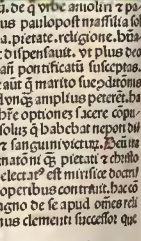
Ernardus cōpostellanus sacerdos eruditissim[us]
ante et capellan[us]. Cui[us] pontificis ex[em]plo et diligētia ex-
citat[ur]. lib[er] p[ri]mo decretalū mētoe dignū edidit. quē
et apparatū vocant. Alia etiā quedam composuit.

Cometes noua stella in celo anno dñi. M. ccc. xij.
Cui[us] celo apparuit insigni magnitudine supra tres
menses surgens ab oriente cum magna luce. Et ad me-
diū celi occidentē versus radios suos emittebat. Quo
p[ri]us apparente. vrb[an]us quartus pontifex infirma-
ri cepit. sed eadem ipsa nocte quā vrb[an]us obiit. et ip[s]e
extinctus est. sic defuit apparitio eius.

Linea summorum pontificum
Vrb[an]us quartus

Clemens quartus

Cometa insignis

Aperi electores. post obitū friderici et cōradī filij anno. 1256. de impatore deligendo p̄tendentes b̄sarie diuiduntur. In q̄ diuisione duos imperatores. plures eligerūt. s. Alphonsum regē castelle. Et Richardū cornubiē comitē et alio archib. frēm regis anglie. Et neuter cōfirmat̄ inter regnum ad huc in aliquot annos progat. vsq̄ ad ip̄a gregoriū decimū et rudolp̄i romanorum regis.

Ptolomus lucensis se q̄dā rex eius t̄pis gestat̄ scripsit. uidisse p̄fate de carolo nūde vt alij dixerūt. Quodā adijt cardinales a clemēte pontifice missos carolū in lateranēsi ecclia h̄ierim et sic ille regē et beatricē vxorē reginā de datato coronasse. Constat q̄s q̄ carolus dicto regno coronatus ordinatus p̄ solennē stipulationē cōscripta q̄ extant annos duos de q̄nqua ginta mille aureos in scudi pensionē s̄bjectionisq̄ et recognitionis romanē impendit ecclie. vsq̄ in sedenbus actū nec successorū cupia licere romanū imperiū. si etiā ab electorib⁹ demandū esset. accipe admiſtrandū. Nō ē si t̄rrebat pontificem friderici p̄m̄i et secūdi impatorū memoria. p̄ntis quoq̄ t̄pis mor̄ foimidabat. Alphonſus em̄ rex castelle imp̄i ad q̄d incōtinentia electus erat. armis et largitiōe adnūtebat accipe. Et comitē cornubiē fratres regis anglie illius aduertitū p̄uſcientes. Germani electores i carolū facit liter p̄fensissent. Nec id cū tulisset alio alphonſus. quē cōstat in ytalīā dūciturū fuisse. Nisi cū distimulisset beinrici friderici frat̄s suoy suspicio mortuū. quos regno pulso extra hispaniā exulare cepit. Beinricus em̄ in galliā. fridericus in affricā accesserat vt farracenos hic. gallos ille ad castelle regni in cōmodo cōtaret. Et erat beinricus diuissim⁹ ex hispania asportatus. Tandē alphonſus vir p̄udēs mortuo richardo inuictū pacis volūtate corā gregorio decimo ouitū iure cessit.

Monuit vt non longis agniibus cruce seq̄ntes ad cōuicias ciuitates miserat̄ corā cōclamat̄es. et pacē supplices comarent. p̄uerti quoq̄ vsq̄ ad. 2.000. diabolica machinatione cruce signati sunt. ac p̄ legiones ad diuersas portus maris peruenientes. multi a piratis capti. pauci ad patria redierunt.

Albericus magnus

Albert⁹ magnus natione sueuus ex oppido lauingen in ripis danubij sit⁹ oriūdus. Ratiponſis ep̄s. et ordinis p̄dicatoz p̄fessor. His t̄pib⁹ p̄a nſus clarissim⁹ et oib⁹ p̄fereb⁹dus fuit. doctor ecclie celeberrim⁹. sp̄endor germanie. vite sc̄itate et doctrine tante fuit. q̄ nemo ei asponendus ne dū expectandus sit. Quob̄rē magni cognomē adept⁹ ē. Anno dñi. m̄. cclxij. ratiponſis ecclie ep̄s in ordine. xxvij. p̄fici. Ob amorē in doctrine relicto ep̄atu. p̄ multos annos coloniē et parisijs publicā theologiā et p̄biam docuit. Qui et oia opera gressonſis comētat⁹ est. Et theologiā xp̄ianā acutissime aperuit. Sup̄ quoz sententiā libros scribēs. magnā p̄tē bibliē exposuit. Euāgelia et epl̄as pauli egregie declarauit. De alialibus quoq̄ libris perp̄lucū composuit. Et alia laude digna. Tandē octuagesimū septimū agēs annū coloniē sp̄m̄ deo reddidit. Et i choro ecclie sancte crucis ante summius altare in archa sacra assisente Eſtrido archiep̄scolo colonienſi. summo bonore sepultus fuit. aduaculis quoq̄ in vita et post obitum vt fertur claruit.

Bonauentura natione theuſcus. patriā balneo reginus. Joanne fidanz. et r̄bella fidelibus cōiugibus ortus. Anno etatis sue circiter s̄cūdo et vicesimo habitum religionis sancti francisci deuotiſſime suscepit. doctēſſimum alexandro de ales tantam doctrinā perfectionem adeptus vt septimo ingressus sui a nōſee leatus libzū sententiā in parisiensi ciuitate clarissime legerit. Et cathedrā m̄gale accepit. Tredecimo ip̄ius ingressus anno ordinis minorū generalis miſter et theologus eminentissimus. ac albanenſis cardinalis ep̄scopus (p̄ter sanctitatem maximā) etiam ingenij gratia et auaritate maxima p̄dicitus. Clarissimus in toto orbe habitus est. Qui p̄ ceteris doctoribus luculentissime et copioſe tum sup̄ quatuor sententiā libros scripsit. postillasq̄ super lucam et alia scripsit de cōtēplatione de sex alis seraphin. Regulam nouitōz. Quia quoq̄ fr̄ anſelmo biforziā maiorem et minorem compilauit. atq̄ ordinis cōstitutiones. Eas ob res et p̄p̄tius frequentia miracula et etiam cor̄ ipsius (inetherato corpore) incorruptus in uentum fuerit. Sixtus quartus pontifex summus anno domini. 1482. in sancto nūm pontificum numero merito ascriptis.

Alexander de ales docto^r
irrefragabilis

Guido bonatus

Alexander de villa dei

Discordie quocq; ac lites pmaxime inter ianuenses et venetos ex quodā asie monasterio inuicem sumptere

Que adeo pessima contagione cōualuere. vt res ipsa ciuitatibus ipsis plurimum fuerit perniciosa. Et

Pro in patorū affinitate coniunctis pulsis e greca gallis ac venetis. dyobulq; theodorū filijs parulis.

qs eide ex testamēto cōmendatos reliquerat interfectis. imperiū sibi desumens. imperauit annis. 45. In

gentis spūs vir. Et ita latinorū imperij finis fuit qđ p annos. 8. 2. 50. apud eos durauit. Et inde greca pa-

leologi centum 7. 96. annos imperauerūt vsq; ad annū domini. 1454.

hostiensis cardinalis

Alexander de ales parisiensiu irrefragabilis et precipuus doctor et ipse de-
tota clarissima reddidit. Qui i vltimo vite sue ob extima cū dei sapias ac pi-
cipuā eius deuotōem. qđ habebat ad beatissimā vginē mariā minorū babuū su
scipere voluit. Cū ob eius amorē aliqd postulāt si possibilitas foret p vrbē ad
implere pollicebat. Cui frater qđ per vrbē cū sacro elemosinā petebat ait. Eius
diu mūdō puenis cū magna fama et religio nra nullū habeat ingim. Rogo vt
dei amore et vginis matris eius ad vtilitatē aie vire et nre religionis honorem
habituū assumatis. Is rēdāt statim te seq; et facia qđ petisti. seculum celestem
ordinē minorū ingressus. Qui cū esset acutissime doctus et mandato inno-
centij pape in theologia sumimā ad modū copiosissimā et celeberrimā compo-
sit. quā in partes quorū diuisit. insup et vniuersum fermē et vetus et nouū testamē-
tū postillauit. ppter qđ fons vite appellari pmeruit. **A** Martinus scotus

Guido bonat^r astrologus p idē tpus in syderali
bus disciplinis vniuerso occidenti notissim⁹ et
celeberrim⁹ fuit. Cui adeo ea facultate aperta fuerūt
oia. vt nil apud eam illi incognitū fuerit.
Artinus scotus cisterciensis ordinis (vt autē) fra-
ter magne doctrine et singularis vite vir p hoc tē-
pora Rome in pēio fuit et historā breuē cōposuit. quas
martinā appellauit. Hanc tñ laudem predicatoris
cuidam ordinis sui martino epō tradunt.

Alexander de villa dei sacre lre professor. de or-
dine sancti bñdicti. quāvis aliq frēm minorū fuisse
se scribant. p idē tpus etiam in grāmanica librum vulga-
rissimū cōposuit. quē doctrinale appellari voluit. Et i
ptes res diuisit. Cuius initū scribere clericalis et.
Incensius gallus pna burgūds beluacensis hy
storien et theologus ordinis pāicatorū frater p
hoc ipm tempus daruit. Et innumerabiles hy storien
multis sū voluminibus comprehendit. Quatuor em
specula edidit de omī scibili materia. Doctrinale. Mo-
rale. Naturale et Historiale. qđ vsq; ad annum domini
1254. perduxit. atq; aliā in ultra cōposuit. videls librum
gratie. libridē sancto iohanne euāgelista. liby de erudi-
tione puerorū regalium. et consolatorū de morte amici
Et quā maxime de laudibus diue ac gloriose virginis
marie tractatum celeberrimū edidit.

Elorentiu mortuo friderico cesare. qui eos plurimū vexauerat in libertatē
se se yndicantes et gudphos ab ipso cesare ciectos in patriam redixentes
tempū. reformarūt. Unde et duodecimantianos creauere. qui gibellinus resistē-
rent. et ius populo dicerent.

Discordie quocq; ac lites pmaxime inter ianuenses et venetos ex quodā asie monasterio inuicem sumptere
Que adeo pessima contagione cōualuere. vt res ipsa ciuitatibus ipsis plurimum fuerit perniciosa. Et
Pro in patorū affinitate coniunctis pulsis e greca gallis ac venetis. dyobulq; theodorū filijs parulis.
qs eide ex testamēto cōmendatos reliquerat interfectis. imperiū sibi desumens. imperauit annis. 45. In
gentis spūs vir. Et ita latinorū imperij finis fuit qđ p annos. 8. 2. 50. apud eos durauit. Et inde greca pa-
leologi centum 7. 96. annos imperauerūt vsq; ad annū domini. 1454.

Emericus cardinalis hostiensis cognomēto enā hostiensis. vir dūm diuini
qstus pmissim⁹. hoc tpe eas ob res apud Alexandr pōntificē maximo habet
in pēcio. qui ab ipso pontifice pmonitus sup toto decretalū titulo lecturas pmi-
les cōposuit. Sed et summā admirationē dignā in vtroq; iure cōscripsit. Quam
galli vltra montes compendiosam vocant.

Osfredus alter a supiore celeberrim⁹ legū docto^r. his tps⁹ floruit. et a i
discipula nōnulla pposuit. et qđ maxie sup codice digestioz toto lecturas ac
curatissimas.

Aymonem anglicū ordinis minorū generālē ministrū theologū sanctissimū
cum supascripsit floruisse constat. Qui inter cetera ingenij sui monumenta
ta beati alexandri pape iussu correxit et rubricauit.

Alincet gall⁹ or. pā.

Sextaetas mundi Folii CCXV

S. Thomas de aquino doctor

Thomas de aquino ordinis predicatorum doctor alberti magni discipulus et insignis communis familia in communibus apulie et sicilie origine dunt. Et mox regni sicilie vniuersi essent doctrine ac religionis via transiret. Quo in tpe Colradus ex gente sicilia impator adnu vultus. Thomam patres ad genere nobiles. et in oppido primarii pira pfugi. cassine sis cenobii monachis comendanti reliquit alendū. vbi lris ac religioni operi dare cepit. Et in ipis infantie rudimentis de gra pre dictis deinde ordine dunt dñia ingressus religiosissimā ac pfectissimā vitelso iu sine eregit. Vbi etiā pter doctrinā maximā ad cā peruenit doctrine excellentiam vt nemini pbic et theologie scia scidus habeat. Coloniā cū pgenis tantū profectū vt post aliqz annos apud pisine primū in doctrina locum teneret. Vbi quorū libros in sententias edidit. inde angelicus doctor appellatus. romā deinde ab vtibano accessit sprens dignitatis q̄ vltro offerebatur. totū se sectioni et scripti omi dedit. Et eius rogati multa cōscripsit. Reliqui post summā theologie et tres pres diuisam i sitiones distinctā. Summā d̄ gentiles. Cathedā aureā. In quorū euāgelia. Euentaria in biblia. Et Gregorio. libros et plima alia. Toram q̄s naturalē philosophiā ac morale comitantibus expo sunt. Declarant et Job. Composuit et officii de xpi corpore. Quo i opere plūne figure vt testa. cōtinentur. Qui etiā miraculos gloria notissimus euasit. tandē iterato romā vocatus vt ad postū lugdunensē p̄ Gregorū. celebrandum accederet pperās. cū apud cassinū mōstem fuisset infirmitate corre p̄ Anno domini 1274. lanchis sine migravit ad dñm. Theobaldus marci. Quē postmodū iohannes. 22. p̄ficer. pter crebra vni racula in sanctorum confessorum et doctorum numero aggregare voluit. Apud aumone. xv. kal. augusti Anno. m. ccc. xxiij. a transiit eius ex mūdo quinquagesimo.

Carolus rex

Carolus ludouici regis frater mansueto rege interfecto a demēte pa pa sicilie rex declaratus. regnavit annis. 7. atqz ita paulo post sicilie et apulie regna in suā p̄tatem redegit. In quibus cōpositis rebus eustachio viterbiens cū vniuerso exercitu ad ponāticū venit. vbi audiens Conradū adulescentē com rati suū nepotē in ytalīa a gibellinis d̄ gualpodos fuisse vocatū. In crumina gibellinos ducentos illico venit. ibiqz magna de hostibus strage edita. corārdū cepit et capitali sentētia puniuit. Inde in regno confirmatus pacem cum p̄fatis iunxit. Et cū eis in ap̄bica ludouici regis germani v̄sidū traxit. Ibiqz ludouico sic ex peste mortuo inuictū cū Lunet rege pacē hac lege cōposuit. vt p̄terno quibus singulis sibi suisqz successoribus tributū aliquot p̄diceret. inde i regnū rediit. vbi p̄ter aragonē siciliā se v̄bādisse reperit. tūqz et ipse carolus morit. et neapoli sepelitur. hūc ideo hierosolimoz regnū cedaram fuit. qz maria amochie principis filia cū id regnū deobdatur (q̄s bugo eius nepos occupauerat) illud carolo hūc regi deuouerat.

Secta flagellantū in ytalīa ortum habuit. Et inde in salēmānam et galliā p̄greffa bisarie. qui se nodosis flagellis in quibus aculei inserti erant flagellabant ad ostē rationē. Et quia secta multi graues errores pululabant. in plerisqz locis circa fidem. et sacramēta eccle. Que p̄stremo in p̄te igne et gladio exterminata sunt.

E runt theologi hāc orationem a summis viris lan domini nostri ihesu cristū. et glorio sissime virginis marie in artis eius internum et vltro auen. Nos cum prole pia benedicat virgo maria auen. Et q̄ bec legent veloz uent de singulis iter a nomibz aueritate Clementis p̄pe ob petionem ludouici sancti regis francie tres annos indulgentiarum habebit.

philippus rex

Philippus sancti ludouici regis filius patre germano in affrica defunctus. ibidem regnū inuictus suscipiens regnavit annis quindē. Vbi certe vite lanchimouia patri persimilis. qui vitandē contagionis causā p̄notus. diuina ap̄bica. in ytalīam ad nauigant. pacem inter genētes et veteros ad quinquē mū composuit. Multa quoqz et laudabilia pro fide christi tum domi tū foris cōegit pietatis opera. Et iter cetera memorari digna beate marie magdalene corpus massiliē tam diu a beato maximo in villa sui nominis cōditum. ornatore sepulcro. et maiore sacello exornauit. Eiusqz caput scorum in rebeca argētea recludens. Et quos consimilia et multo maiora confecti opera.

Sexta etas mundi

Gregorius decim^{us} papa natione ytalus. p^{ri}a placētus e vicecomitū fa-
nula mediolano pulsa. theobaldus antea vocat^{us}. landen^{sis} archidiacon^{us}
in asya c^{ri}st^{us}. Q^{ui} et b^{ea}t^{us} collegio cardinalū pontifex creat^{us}. Q^{ui} certe in omⁿi vi-
ta clarus p^{ro}vidētia rege gerendaz. fortitudie animi. q^{ui} pecunias z res b^{ea}t^{us} manas
cōtinebat. v^{er}o b^{ea}t^{us} uanitate. benignitate in paupes xpi. z eos potissimū. q^{ui} ad
gremiū sedis aplice p^{ro}spicebat. hic pōtificatu suscep^{to} pacis amator. B^{ea}t^{us} mē-
s^{is} z venetos magnis inter se cladi^{bus} afflictos ad cōponendā pacē uim adie-
cit. philippi p^{ri}dicti regis franco^{rum} v^{er}o p^{ro}vidētia. Ea^{que} cōfecta florētia cū caro-
lo lyale rege accessit. Agēte florentie pōtificē pulcerrimā p^{ro}emplatū urbem.
q^{ue}rat bonitate cōpassio illius ex curibus q^{ui} gentis suoz imp^{er}atorz operib^{us}
ea urbe extores exulesq^{ue} agebant. Et carolo rege in suam p^{ro}ducto s^uam illis re-
ducendis op^{er}a cūm p^{ro}utibus dare cepit. pugnādi uis interfudit. p^{ro}fectus inde
pōtifer recto itinere lugdunū puenit. p^{ro} celebrādo generalⁱ p^{ro}u^{er}o. quo z paleo-
logus imp^{er}ator cōstantinopolitan^{us} p^{ro}fectus. Et ru^{do}lphus in imp^{er}atorē ab ele-
ctorib^{us} delect^{us} ē. Re in cōsilio b^{ea}t^{us} gesta pontifex gregor^{us} iter ad ytalā est in-
gressus. Cū venisset bellocadoz expectantē ibi alfonsum castelle regē auduit.
Qui multis ē questus nullā v^{er}o rebu^{er}at ru^{do}lph^{us} ad imp^{er}ii electionē habu-
iss^{et} e rōnem. Cū pontifex multis placuit rōnib^{us} v^{er}o p^{ro}sentium tuis s^uū nouo im-
p^{er}atorⁱ designato cedere p^{ro}sentit. Inde pet^{er} viennā lusitanāq^{ue} transmissis al-
pib^{us} lōgobardis a pontifex iter fecit. Cūq^{ue} aretū puenisset sanct^{us} z summa de-
gnus veneratōne diem obiit. Pontificatus s^ui anno quarto. mēse scēdo die
decimo. Ad eius celebrē etiā nūc sepulc^{us} sc^{ri}ptas sua quanta fuerat miraculis
creb^{er}escētiab^{us} est extensum.

Innocentius q^{ui}ntus papa. natione burgūdis. Petrus tharentasensis an-
teea vocatus o^{mn}is sancti d^{omi}ni insignis theologus. sacris l^{it}ris doctissim^{us}
Anno d^{omi}nⁱ. m^{il}lⁱ. cclxxv. aretū pontifex creatur. Sub ip^{si}us t^{em}p^{or}e florentiā legi-
sationē solēnti romā missa ab exco^{mm}unicatōne z interd^{ic}ti amotōne ab
innocētiō imp^{er}at^{or}is. genuēses z venetos dissidētes in s^ua s^uam traxisset. n^{on}
repentina morte p^{ro}occupatus fuisse. Qui scēda die s^{an}cti m^{ag}ist^{ri} q^{ui} fuerat c^{ri}st^{us}
gnatus in lateranensⁱ palatio defunctus. Qui ante dignitatē apud parisi^{us} p^{ro}-
dicando z s^{er}uendo maximo fuit in p^{ro}io. Qui cum esset doctissim^{us} in sacris
codicib^{us} aliq^{ui}uoliter declarauit. ac super sentētiar^{um} libros m^{ul}ta egregie p^{ro}posuit.
Adrian^{us} q^{ui}nt^{us} papa. p^{ri}a genuēsi. familia s^uscita orb^{is} obonus amica vocat^{us}
Ex s^uscita gēre comitū laurancⁱ genuēsi. romē anno lateranēsi pōtificē ē
assump^{er}it. fuit aut^{em} innocēti^{us} q^{ui}nti nepos. scēp^{er} adrian^{us} diacon^{us} cardinalis ab eo
dē creat^{us}. v^{er}o certe magni ai. veterū itatū p^{ro}ficat^{us}. v^{er}o caroli potentia m^{ul}teret
et ru^{do}lphus illico miserat. q^{ui} p^{ro} ac gregorio. x. p^{ro}miserat venire ytalā d^{ist}ulisset.
q^{ui} bello aduersus regē bobonie implicat^{us}. imp^{er}ij s^ura spernē videbat^{ur}. Tum
orans ytalā a carolo z alijs p^{ro}u^{er}is reddidisset. z p^{ro}stitutionē de eligēdo pon-
tificē in meliōre formā redegerisset nisi mors obitisset. Que z alia d^{omi}nⁱ magno
hadrian^{us} molit^{us} aio. ad q^{ui}ngēsimū v^{er}o v^{er}o aliq^{ui} b^{ea}t^{us} q^{ui}ngēsimū pōtific^{us} die vi-
terij obiit. sepeliturq^{ue} in p^{ro}u^{er}o frat^{um} m^{ul}ioz. v^{er}o ac tū sedes dies octo z v^{er}o ginti.

Concilium lugdunense

Concilium seu synodus maxima hoc anno in-
dunt a gregorio decimo p^{ro}dicto pontifice in-
dicta. v^{er}o attentiore in p^{ro}mis cura atq^{ue} diligētia
de afferendā b^{ea}t^{us} solime rebus op^{er}e ē actum. Q^{ui}
tūl^{it} v^{er}o se ad id cōsiliū m^{ic}hael paleologus gra-
cor^{um} imp^{er}ator. cū magno comitatu. p^{ro}fectus terra
decima vice in sententiā romane ecclesie grecos no-
mens desiciētes p^{ro}traxit. Et ym^{per}io orientis ad oc-
cid^{en}talē cōsiliū m^{ic}hael tūc eius gentis p^{ro}u^{er}-
tione p^{ro}sentit. Secut^{us}q^{ue} illi nōnulli tartare gen^{er}-
s^u thibie p^{ro}etes sacro bap^{ti}smatis caracare p^{ro}u^{er}-
x^{ri}ianos se z catholicos fore p^{ro}sentit. Es z ru-
dolph^{us} ab electorib^{us} germanis i rōno^{rum} regē im-
p^{er}atorēq^{ue} declarat^{us}. ea p^{ro}u^{er}io a gregorio pōti-
fice p^{ro}u^{er}io ē accept^{us}. v^{er}o scēpti anno i ytalā pacis
veniens romā ad coronā in^{im}monemq^{ue} accipendā
se conferret. Et inde rebus b^{ea}t^{us} solime quātū p^{ro}-
f^{er}et maximā op^{er}em ferret. Multaq^{ue} ibi decreta fue-
runt ordinarā ad electionem summi pontificis. Et
ad christianiā religionem pertinētia.

Sexta etas mundi

Anno domini. 1275.

Rudolphus comes te habbipsum. post lōs i vacationē impy. ⁊ deuastatōem
honoris regis rōnor. lēa ē. cōi vno pncipi. Et rē rōnor. designans hac
pndiōe. Et scdūm illū rōnā pter corone accipere dā. Cōfirmat. a gregorio
in sauoze tene scē. fuit et vī pūdē dē agēssie stritūis i armis nūi. deus i
mens. Cui nil ad exultatū laudis deēdie vidēbā. Robustissimū qdē cōpē ad
pulerimū aspectū impūit. Et sūlō qdē ac magnitudie ad ac gregoria liberalitate
erant dēccat. Dīe dīctōis. cēlar fās. impūit ānis. iō. implicatus multis
agēssie regē gērmāe. Alostus qdē pūssioē gregory pape ius oīne sūi rudol
pho accessit. Et āit rudolph. cūc mēg orbocan regē bohēmic oīne sūm fūer. ve
rū xpiane publice pfer. tēdē nō minus bellū qdē dōmī clat. iussit ad orbocan
legat. aūstria ⁊ carinthia ceterasq. viciatias ytalie. pūssas tē. qū iussit repe
re. Et dī orbocan. qdē i pūssias dīcēbā. qdē bohēmic rē. qū obisset fridric
cū. dū āntē sine liber. fozet et mēg iū mēg iū bērditū accēpit. hēc ān. orboc
cū sibi vīp accūt. qdē nō tūc cōiūgē. qdē dōtes iō volūms sterile infirmo.

Conradinus

¶ Conradus friderici filius impatoris ex fili o corā
 Anglorum i' yralia vocat. et maxio almanachis
 deinde papū venit. indeq. e' caranēgū oppida ad gen
 ita migrauerit logobardū e' romādiolū gluneloz ar
 uide heretico comite maritimali regi caroli apud 20
 cessit. pōit ex yteribz q' trāsire adolefcentē vixeret. dū
 p'p'it. Tūc enī carolo campū loco pugnatū
 adolefētes erat. sicut e' isozonio parcs signa vbi tot
 scēfēntis agnoscis enallion p'cen p' deus lazaritis
 dicit reco gnat ad Caroli p'ndit publico iūdis iudic
 iū q' signis suis nobilibz e' armis defecit. Cūq. impu
 nērept.

G. Degwidis

contra d. morie ducar⁹ suenie cū signis suis nobilib⁹ & armis defect. Cūq; impu^r n^o
q; p annū. 12. 50. gloriose reuerit.

Ancora ad pontificem beate adolefcenti Richardi regi conuoluit olim comitis
medicem filium filii milite pater olim regna negotia apud fedes applicat tractatur.
Quid in ostentio et tunc adolefcenti episcopo regi fratroy eodem se puluit. forte ac
cidit virgus ad re diuina fci laurentij ecclesiam qd viterbij de celebibus. eade docto pe
tere. fignato posterior in gressus aspectu librali ac regia post facie adolefcentem
cetera familiarit. fipatit qd ex fuis indicite richardi filio ce videt. ac f sym d p i
in angli a docti fratres interfecti nullas loqutis ruerent in cauti aggreffus in
terfecit. Equitibz vix fuis et pater philippi regis deducenibus ad niffus et tunc
perfectum in incolatus peruenit.

De gno dicitur ducentis polonie. videtur mire factis. pñm gen et bertoldo march
no badeli. dñccm nre mñm. mñm et agnetis filia marchiois orizet et com
tis et Roblitz sñt. foppido kirgling filio doto heimico cognito cu barba dñ
adefine in vñore dñm. nre filios. tonde filios genus. Amus femor in bello dñ
mñmñu o: dis affe dñm et frebms band loce avam filia et tñmñu. cu filia gerard
et post obitu mñm vñal celbi et cu dñm. Inter ymagines quas venerabz. be
mmo amoe am pñm pñm. in mñmñm gñm nre in oñm dñmñm. Zande cu tom
mñm deducit longam. felici fine quicquid. qui clemens ob crebra miracula inter fan

Berta etas mūdi

Iohannes vicesimus primus natione hispanus vel portugalesis. prius vixit in hispania. ibi scilicet episcopus cardinalis. petrus medicus antea vocatus. pontifex creatus. Is vir alioquin doctus et virore doctrina cultor amantissimus. ut igno ratione regerendaz et multo inuestigare leuis fuisse dicitur. fecerunt hunc petrum hispa nū medicū. i. viti sua multa scripsisse pontificū canones quosdā ad medicinam pūgentes atq; libris quē medicū tbeiauz pauper vocat. Et ab eo problemata ad imitationē aretoli. edita. Primi vō in pontificatu cursū suscepit michaelē paleologū ad priuilegiū pstruatq; in iugdonēsi cōsilio vniōē ita hortari ut mū si cā seruasset. Carolo ipi regi fauorē fuerit pstruturus. p eiusdē pōntificis pape necti anconitanos bello maris acerrimo psecuti sunt. Eodē q; tpe templarij ty rū vrbe p expeditiōe xpiani administrantes soliti añ bellū genitile iurisdicciō nē et portuoz exemptiōē veneris i ea vrbe reinte grauerūt. Terguerfanus ē interea verbis paleologus cum iohanne romano pontifice. q pontifex ruina op p celsis camere quā edificati curabat. Octauo pōntifice mense exato viterbiū interijt.

(Anno mūdi. 6476. Anno xpi. 1277.)

Nicolaus tercius papa. prius romanus ex familia vrsina iohānes caxtan antea vocatus. pontifex tandē creatus. prius in sex mēses electione. Nam cardinales post interitū iohannis illico romā accesserūt nouū in laterano pontificem delectum. Et carolus rex senatoz o fūcturū munere cōclatus custodiē curam habuit. Que rebus ecclie multū sibi plurimū obfuit. Dum enī apte pncipat terq; gallici pontus q; ytalici creati pontificē cōtendit. Electio sextū xpe mensem cum magno rez orbiis xpiani damno atq; incomodo est dilata. Et tpe mar tū inde nō magis patri q; p ppor ytalie odiū incurrit. Subsecuta est a creatū tam repentina q; digna correctio iohanne caxtano cardinale. s. nicolai in car cere iustiano in terciū nicolai pontificē declarato. Is enī gente oriūdu vrsina in romanis pstantissima animi donbus corporeq; ostantissimus fuit. vt multū fecerit. plurima mētauerit suā prudētia et animi magnitudine ostēdētia. Ali bñ tū in pōntificatu diuiti antiq;us q; caroli potentia ininuere id sua ingēniū dexterate pfectū est. Aretoli vō enī vrsino nepote in romadiolē comūē declarato cū nūcijs et his iudolphi misso omne romadiolā p ce clesia recepit. Cui t dononia nūc pariter fuit redita. post quē lanus cardinalis alter pontificis nicolai ex favore nepos i cūmā vicariatu impj liberā sedis aplice legat accessit. Is pstantissim⁹ et auiculi pontifi cis vnti rēdēns omni cūmā ad pacē quietēq; pducit. Gibellinis florētia ac i ceteras vrbs redictus ecclie mgiatus impofuit. a qbus cūmā qdā is pontifex vixit p ecclie cōtentia. fuit aut vir magni cōsiliij. vt cul tor et amator doctoꝝ viroꝝ ducere. in pēndis dignitatib⁹ cōibus vbiis h abut⁹. Ideo albanū ex ordine minor hostiēciū t pōmēnsen ex ordine pdicatoꝝ delegat. Edificijs pterea edes pōntificas exornauit. cin xit inenib⁹ pōmēti. s. petri. basilicas petri t pauli restituit. ac picturis exornauit. Veniunt neminē ante ipm sacrificat religiofus visum cū semp dū solennia ageret lacrimas funderet. Et at religiois obseruā nissimus. Nō carit tū rēpēnsiōe cū suis nimis amare dicit. t multa eis cōdonaret. Opera aut rone reli quit vt in ea etate cōspiciat erecta instauratq; apud scilicet petri basilicā. apudq; lateranū palatia t sumam i cūmā moite oppidi arcē cōmuniuit. In q tertio pontificatus anno xpe exato apoplexia correptus vi tam interripit multis vnti opib⁹ si lōgiōz fuisse vita glōsissime decōrādā. Uacauit inde mēsis⁹ dñq;.

Linca summor pontificu
Iohannes vicesimus primus

Nicolaus tercius

Gulbelmus placentinus medicus

Gulbelmus placentinus ciuis t medicus sui tem pte celeberimus tempestate hac verone vbi pu blico salano legebat floruit. Et ibidē in ymiga edidit librum pilulrum ac vniuersam medicā t de egritudinib⁹ vniuersis. postea quatuor libris accuratissime com prehendit. curas vberimas adiūgens.

Gulbelmus durandi ordinis predicator vt aiunt scopus. hostiensis discipulus. et canonū pstantissim⁹ doctoꝝ. hoc tempore sicut ipemet in suo speculo in titulo de studiis testatus est. Summā peritilem composuit quā speculum nominauit. a qua t ipse speculatoꝝ co gno in cūmā accepit. Aliud quoq; volumen edidit vt qdā ferūt qd rationale diuinor officioꝝ appellauit.

Sarraceni ex apbrica soluentes vtroq; hispanias opprimūt. Sed christiani celice signati in eos it rumpentes maxima cede prostigantur.

Gulbelmus durandi Speculator

Quin in traiecto bo-
Amnes vtriusq; sep-
super pontē corais ac va-
nitatib; operā daret. Co-
sigit sacerdotē cū dimis-
simo sacro eucharistie ad
egrotantem deferendū p-
trāsire. Illi iuueniores di-
uine rei cultū vllū ac reue-
rentiam adhibētes, ponte
fracto in aqua dissoluit. ad
200. homines aq; absce-
pi sunt atq; perierunt.

Mulier qdā nobilis in ostanciensi dyocesi. cum pareret in solitum partū edū-
dit. Cum leonem videret mirabilem hac tempestate peperit.

Construm quoq; in sicula superior apud oppidū elingē se ferunt mulier
mensa ab vmbilico vsq; ad summitatē duo habens pectora. ac capita sem-
piter respiciētia. brachia quorū semivivē amplectentia et duo ferenda. Illico ta-
men post partum obiit.

Conites nobiles siculicū qndecim federe se coniungentes. ridoipho impera-
tori molestias q; plurimas inferentes inter q; pcpui fuerūt conites de-
montore. belfenstein et de warenberg ac Lockenburg. eorūq; bonis ac posses-
sionib; vastatis. imperio subiiciendos perpetuo cogit. Deinde castra pdonum i
germania in plerisq; locis devastans ab alpbis ytalie vsq; ad britanniā pacē
firmavit.

Continuauerant ad i d vsq; teporis veneti et genuenses bellū pridē apud
prolomaudā inchoati. de q; aliq; repetere ad hoc tepus cū se oportunitas
loca debent ducim;. ad ānū tercū sexagesimū duodecimūq; centenū. Rayncrio
seno duce. veneti qnq; et qnquaginta triremes ad siculicū ozam miserunt. q; classi

genuensi vter sperauerāt nō inuenta in aliā nauigavit. Casusq; apud tyris obita genuensū navis cetera est ex-
pugnata. portū deinde veneti eadem qua nauim ceperat leticia ingressi tyro vt potiret admis; et auxilijs
ad expugnationē terrestribus prolomanda accone accesserunt. Cessit tū conat; inanis. Quēstā meruit red-
dendi cōmodi vicem genuensis tunc. q; nauim onerant. tardasq; decē venetijs soluturas. quo in aliam
mercamonia deferret ceterior factus. Triremes sexdecim ad gulphi fauces curant postscopolus in insidias
expectaret. Et admoniti ab exploratorib; veneti expolius in litē mercamonias ab epyrotis. pteci. naues
vacuas amiserunt. Tercio abinde anno classis veneta quorū 2. xx. triūq; trib; genuensia triremū q; pte
cus erat la inficus bozbon; apud libetū foruū obuiā eos cepit. Ad cū genūā ē perlatū educta aduola-
uit duo de triginta triremū classis. q; per qstā accuratissime venetā ad drepani portū reperit. psciusq; ba-
bit; ē accerim;. in q; maximus genuē respū. acceptū tūc modus. Namq; trib; ex suis triremibus i plio cre-
matas. ceteras oēs plio supate qrimq; crudissime fuerunt capte. Que clades accepta a genuensi efficit vt
michael palaeologus illi; societate sperta iudicatus cus veneti; pfluuerit qnquales. Eodēq; anno trire-
mes genuensū. rry. admirat ac pteco auria. veneti. rry. apud morbonū cōcurrere qui viderent retro-
cessit genuē. Et nauis onerata merib; venetoz magni valoris plena. apd curpi epignata portū fuit
Eadēq; genuensis classis oia cete circuecta Cneā illi; insule oppidū cepit. ipoliūq; penitus diripuit.
Sed ibit prolomē luceb; nicolai pōntificē nisi ei; cōsilia mors occupasset. reges duos vni iōgobardie.
Salter etruscis fuisse dānūq; regib; sicilie atq; germanis ipiū titulo abuecib; quēndi ytalā sicut se-
pescerāt; adiunere. Inuitq; vrsinos ei; ponē fuisse. q; alios ad id fastigū cūctur. Quinēq; pteat pōntificē
ipm tēnūādo sicilicū carolo nō nūdū int; debisse petro arragonū regē iōanis posthū opēā sualē. vt in-
re hereditario pōntice vrsoris filie pteco. id regnū recipere adiunere. Cōstituit pō is pontifex lege pūnigata
neutre regio sanguine ostē senatorum vrbis decetero fieri. Et alijs qūq; fierent anni temporis in magis
lirani concedere nullis etiam fuit pontificis auctoritate licere.

Quartā armenis sicut centū milia babilonē. fugant. Et multis eoz sterfectis in fugam vertunt. Eyc-
lita quoq; insula hoc anno a carolo pteco petro arragonē defecit. Abi apulie princeps caroli ipi
filius nauali pteco ab arragonū filio cum multis captis in apuliam ducitur et carceri mancipatur.

Berta etas mundi

Martinus quartus papa. symon antea vocatus. tituli sancte cecilie p[re]sbyter cardinalis. natione gallicus. patria turonensis. tandem post longam eotentio[n]em qui ad q[ua]ntu[m] & dimidiu[m] in diuisione[m] me[m]em ytalice s[er]uinoz aduentia[m] superatis. pontifex electus. viterbiq[ue] coronari noluit. q[uod] ei curati ad imperiu[m] in cardinales s[er]uino s[er]uino factu[m] interdictu[m] a sacris putabat. Et vrbe[m] veterem delat[ur]. ibiq[ue] coronat[ur] acceptit. Resurrectionis aut[em] die lex cardinales creauit. Regem caroli ad se veniente[m]. cu[m] in noui amicitissimiq[ue] pontificis amplecti cunctu[m] fuisset. oblatas ab eo senatu[m] dignitate[m] administrauit. quo a nicolao p[ri]mar[us] fuerat restituit. Et petru[m] arragonenses contra ius s[an]c[t]e s[an]c[t]a occupante[m] anar[um] em[er]it notauit. Nec primo pontificis martini anno salutis primo octogesimo & duodecesimo cetero gesta sunt. Et q[uod] secutus e[st] anni principio perusini in fulgurates delati. post edit[ur] in agro vastitate[m] obsideru[n]t vrbe[m] q[ue] inde vt capta pontifex illico perusinos exco[n]c[ili]auit. & missi oratores eos ingenti pecunia mulctatos ecc[lesi]e co[n]siliaueru[n]t. Bellum denique flammis contra forouilanos ab ecc[lesi]a deficiens gessit. Quos etiam breui adiunxerunt guidone montis ferretu[m] in fide recepit. Pontifex aut[em] tot curis circumspectis vrbeu[m]q[ue] etiam inuoluantib[us] (nam gabelu[n]t guelpbos expulerat) perusiu[m] p[re]fice[re] vbi non multo post lent a sebie diu vexatus. tandem notit pontificatus sui anno quarto. mese vno. Sepeliturq[ue] in cathedrali b[as]ilica. Ad cui[us] sepulchru[m] multi valitudin[is] ar[um] delati. p[re]stina[m] valitudinem sanctissim[us] pontificis mentis a deo receperit. vir em[er]it bone vt co[n]stant[is] mentis & o[mn]ia probe in pontificatu gesta cum sanctimon[i]a peregit.

¶ Anno mudi. 6484.

¶ Anno xpi. 1285.

Bonotus quartus papa. p[re]s[er]u[er] romanus. e gente sabella vetusta p[er]cu[m] famula. iacobus antea vocatus diaconus cardinalis perusij pontifex creatus. Cum nec diuturna sedis aplice vacante. q[uod] cardinales motus. veni quos alius diuturnior sedis aplice vacante dederat. Romam venit anno d[omi]ni millesimo ducentesimo octuagesimo q[ua]nto. frater eius pandolfo senari[us] dignitatem t[ame]n gerente. per cui[us] temp[us] migratus. romana res iuste & q[ua]ntissime fuerat administrata. Pontifex aut[em] apud sancta[m] sabina[m] in auentino habitauit. quas ab eo n[on] edificatas edes nunc delat[ur] tas dirutiq[ue] videmus. fontis hic pontifex gallicu[m] regu[m] vbiq[ue] p[re]ca. fuit aut[em] viri o[mn]i vita p[ro]batissimu[s] & ip[s]e ante religionis amanissimu[s]. Na[m] & ordine[m] carmelitaz no[n] satis in co[n]cilio p[ro]batu[m]. mutatis clauib[us] nigris in albas. Et a multis impugnatu[m] p[re]iuligijs p[ro]firmant. Solu aut[em] cardinale iohanne boccamatun ep[iscopu]m infulam suu[m] pontificatu[m] creauit. viros dices & coside bonos & doctos no[n] etia[m] rudes & rez humana[m] ep[iscopu]m infulam suu[m] pontificatu[m] creauit. viros dices & coside bonos & doctos no[n] etia[m] rudes & rez humana[m] ignaros in tantu[m] collegiu[m] coaptandos esse. adeo aulicos amauit. vt q[ua]ntum estare p[er]fueru[n]t tybur. p[re]fice[re] vitandi estus vrbis ant[ea]. vñ multe egritudines orit[ur]. Cu[m] v[er]o armis a guidone feltrano vexaret. tandem superato guidone tota flammis breui recepit. Na[m] diu t[ame]n post mortem pontificatus sui anno secundo. die vno. Corpusq[ue] ei[us] a sacra sabina ad basilica[m] petri magna funeris pompa transier[et]. sepeliturq[ue] sepulchro marmoreo q[uod] adhuc extat. Quat[er] n[on] sedes mensib[us]. x. cu[m] apud sanctam sabina[m] conclaue haberet. multi cardinales repentina egritudine sunt correpti.

Bonotus imp[er]ator c[on]cellariu[m] suu[m] i[ur]is i[n]t[er]na[m] m[er]itis p[re]cipale[m] de fisco genuen[si] o[mn]es q[ue] pecunia[m] attritis lib[er]ate donati sunt. Et florentia p[ro]p[ri]a ad q[ua]nta[m] p[ro]ducit noua inchoauit saluberrimaq[ue] regim[is] forma[m] Que i[n]tra q[ua]s t[em]p[or]a licet aliq[ui]s a gallico regib[us] interrupta puenit. Creati ei sunt sex migr[ati] bimestres futuri. Quibus armu[m] priorib[us] fuit appellatio. Et septim[us] breui addit[us] vexilifer iusticie appellatus.

Op[er]ida q[uod] iam in signor[um] s[er]uicia q[uod] prius velle censebatur. Ab imp[er]atorib[us] vñ munis ante ciuib[us] & municipalib[us] lib[er]tatis donata sunt p[re]cipue & fling Reuling & belbruna.

Pro[m]m martin[us] leonis effigiem habentem. hoc ipso anno apud centu[m]cellas mente februario captu[m] fuit. Et abdu[n]t q[ue] e[st] man[us] extrahentes villatu[m] & bois plantat[ur] deesse ferunt. Et ad pontifice[m] in vrbe veteri perlauentu[m] sosti supore fuit puertit. Et signu[m] magnu[m] distib[us] fuit.

Pterulus villosus & v[er]orum more vngulis armatus h[ic]s temporibus ex ip[s]ius martin[us] confobrina nascitur. Quam ob causam martin[us] rubore perussus. omnes v[er]orum ymagines & donibus suis abradi fecit.

Linea summoz pontificu[m]
Martinus quartus

Carolus scđus
rex Sicilie

Uentzeslaus rex bohemie scđus. rex bohemie fere. filius othocari post fratrem suum genitoris filius. viij. annos nam ab otone marchione brandeburge si in francias adductus regni tutorio noie ab eo. v. annis gubernauit. Reuerfus puer sub imperio misit fuit. Regni deinde ex ventzesla arbitrio ordinatum. Quo regnate corpore ano q̄ ptolomaida a tartaricis occupata in hac vsq; diem tenet. Praga ferme vniuersam igne famularum exustas liberalitate regis ciuicis diligenter atq; impensa ita instaurata vt felix incendii fuisse videret. vxor deinde eius Gurbia filia rudolphi cesaris bella inter albertum fratrem suum et marium diremit. Seruit aut i coronatione ventzesla min⁹ non ē. ecc. equitum milia apud pragam ex regia curia abos accepisse. peditū vō infinita multitudine p̄stā subiecisse et poloniam ventzesla i quibus diadema suscepit. filii quoq; sui nois. xij. annos nam p̄cēbus hungaris reges dedisse. Et cū bonifacius pontifex maxim⁹ caroli adolescentē regis sicilie filium eo misisset. Et bugarum animū mutaret filium suū albe coronatum et sacris simul coronā ad se recepisse. Nec diu postea vite. rex. sue etatis anno ex tace cū obijisse ferbunt. **Doctores ei⁹** doctores magno merore perfectos. fuerat cū mansuetus et clementissimus princeps et admirandus sanctitate. cui successit ventzeslaus eodem nomine moribus tamen longe dispar.

Abade florētini medice?

Philipp⁹ frācor⁹ rex

Philippus frācor⁹ rex cognomēto pulcher philippi regis filius hoc anno p̄se ipso defuncto francias regnare cepit. Et regnauit annis. xxix. hic p̄cia edonari cū anglorū regē gaudisimū gerens bellū multa modūoda accepit. atq; bonifacius octauū pontificē p̄ter ipsius arrogantiā in carcerē trudi fecit. Indeq; cū tēplarios nultes oinocringuere statuisset primo generale eorū m̄gim cū multis exurrit fecit ac alios crudeliter interficere reliqui oēs minore perterriti et regio fugerunt. Iudeos etiā direptis eorū bonis ob auariciā suam et quedam eorum. mactata et regno suo expulsi.

Egidius roman⁹ ordi. de remittaryu

Egidius romanus ordinis heremitarum generalis prior et bituricens archiepiscopus. ac primas adque princeps appellatus est. q̄ quidem conspectus sit a curioso lectoris eius volumina p̄ficiat. hic nāq; ex illustri collinefū rōnorū familia natus ei logo tpe ordinis fuit omnis ecclesiā doctria et morib⁹ illustrat⁹. p̄limoq; labore p̄ceptorū fuit thome ad natis opa ap̄d p̄s⁹ desentass. tādē miraculis clar⁹ b̄d sine q̄uit. Quo sc̄ssat. nūc rito b̄us docto⁹ appellat⁹ ē. p̄lagē edidit librorū volumina. Sup̄ libros s̄narum. Copendū theologic. sup̄ oēs Aristotle. libros etiā rhetoricorū q̄libera et varia alia.

Bestaetas mundi

Anno mūdi. 6487. Anno xpi. 1288.

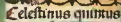
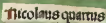
Icolaus q̄rtus pa p̄ nationē p̄ficiens. e c̄itate assilauna. Hieronimus
etiam v̄necae p̄o: o d̄inis minoꝝ frater c̄onfrat̄ p̄fiter cardinalis apud san-
ctam sabina d̄ecimo mense p̄f̄it mortē honorē p̄onfiter creaf. E lococatus in
pet̄t sp̄ius sancti cathedra. Alio illico f̄e cū cuna ad v̄bē tranſiit rean̄n̄a in
Eꝛp̄to annūm romani reuerſus apud ſanciam mariam m̄uēte c̄itiam te n̄it
cardinales creaf et c̄ om̄i reſe religione. Om̄nes em̄i pariter amabat. nec plus
ſe debere aſſimulū t̄ cognatiū quam cuius bono arbitra b̄at. baſilicam apud
marīa maiorē cū iacob colūm̄a reſcruit. ym in ſeince maiori apparet. In ſal-
uatiore iſp̄ulq̄ p̄ficiē t̄ iacobi cardinali ſynagoga ad v̄bē cernit. anteriorē q̄
t̄ poſteriorē eꝛtem baſilicē lateranēſis reſcruit. Per eꝛ v̄iri alioq̄ boni temp̄a
m̄ulta i ſob̄e p̄p̄tione inſeſcia ſilma acciderit. In p̄m̄iſq̄ v̄bē roma cūm agi-
tata diſſid̄is in c̄cedia ad eꝛgedes plurimas p̄tulit. Quicūq̄ in habitū ſecūdiū po-
tēſicā p̄dicit an̄m t̄leſum̄i. p̄ceꝛ aꝛgonēſ iter t̄ gallicoꝝ regēſ p̄ſtuit. Ea
v̄bē cōſumit̄ p̄as leniaſ bauid quaq̄ ſit xp̄iano p̄plo d̄iuturna. Tripolis em̄
ſecundo p̄ficiēſis anno ſetto a ſoldano c̄uerſa fuit. quāq̄ m̄itos
militeſ p̄p̄rio eꝛe t̄raſſiit. alioſq̄ plūmeſ c̄reſe ſignandōſ m̄it̄e curant.
Quarto d̄icēſp̄ Nicolai p̄ficiēſis anno Andolp̄hoſ imperatoꝝ germani
obiit. adolp̄hoſq̄ aſſumptiōſ eꝛ. Nicolaiſ em̄i t̄c̄io animi (et q̄dam p̄itanti)
q̄ male ſibi cedere oia videret romē p̄ficiēſis ſi anno quarto m̄eſe v̄no.
d̄ij. moꝛt. t̄ apud ſancīa marīa maiorē ad caput baſilicē ſepelſ. Poſtea car-
dinales p̄eſulū p̄fecti. et liberūſ eligere p̄ficeſe liceret rem iſp̄am diſcoꝝ/
q̄ſ inſeſtiniſ biennio m̄enſeq̄ tercio in longūm deduxere.

Quod electus dñtus p̃ta petrus moroneus ante vocatus. p̃fessione an
dubio p̃ta dñi clemens p̃cedo a salmone miliario cenobii incensans ad
mille mōns radices peluget ceteri religionē p̃ ceteris venerandis. infante ca
rolo rege latino cardin al pōtēre gressus. p̃ter decreto de sua electione facto
rogatus carolo rege aſſentens. Electusq; terciū nōne aſſumens a collegiis
rogatus adduc nō potuit. q̃ti accensis ad se carnalib; aquila vberē vīg as
cessit. vbi cōsecratus dyocani creatus cardinalis. Seruauit vō eandē vitē nō
in qua tot ante annos fuerat maceratus. paucis cōmuniſſis dignitatē p̃cessit. E
re p̃ vīvius ē aditus. Sed p̃tūm q̃s parua ac oīno nulla dignitatē experientia.
na iulior: decepti auaritia. p̃cedit senectutē corpis imbecillitas ab adōne
omittit. pleraq; p̃perat tō foidē cōmūti cepta. Inde p̃ncipos effeſſit infens
lani vocatū fuit. Quid sancto vīro renitencia iū aseruit. vt male populo xp̃ian
p̃tū pōtēſſi muneris onus abrenūciādo dimitteret. ad cū multis cōſati ad
cū p̃p̃lit et pōtēſſie amantissimū regis iū decus neapoli dedit. Quia in vī
rificantiis dimittēdi p̃posito videretur. seruit autē bñdicti Caetani cardinalē
quia apud pōtēſſie ceteros antecederet. iuris pōtēſſie decreta q̃ excellēt doc
trine ſelecta ea rōne illi ondiſſe. vt impoſſit ſibi ſalutis alar: totius orbis om
ſignatū crīſtianiſmū dimittere ſtatuat. Qd cū eff ſacramis p̃ſtitutionē eadē
romano pontificales dimittēre dignitate. p̃ſt p̃p̃ter cardinalis bñs collegial
q̃d panloniū ſer uicūſq; admīſtrauerat ſe abdicat alter; ſubrogandū pōtēſ
ſſie mīlī interſeruit bñs cū bñdixit ipſe p̃ſcedit ē belec. q̃i octano bonifac
morone; ad p̃ſſicā abelcis bereni vitā claſſine neapoli ē p̃fecit . Qd cū ab
eq̃ibz retractū de vitā illū i cūſodia haberi iuſſit. Elebaſ cū vīr ipſe fu
t recognita cōſpiciū. q̃s deſocin a t clatōe redūcādo p̃ p̃tū vicario ſegre
tari arcā teneri cūſodia iſſit vt inde morte illi accelerata fuiſſe ſi credūt.
miraculis claſſique. q̃i clemēs dñs ſatōz mūro aſcripti. Lū n; celebrat. nū

Agolius cōns

Uolunt ueniret^{ur} ordi^s heremiti^c d^{omi}nⁱ a
gus^{us} t^{er} doctor^{is} p^{ri}mo arminien^{sis} ep^{is}cop^{us}. Et po
t^{er} h^{ic} ip^sus p^{ri}mo p^{ri}ma c^{ir}cab^{er}et t^{er}en^{us} maximo iⁿ p^{ri}mo
c^{ir}c^{ir}ornatissim^{us} e^{ss}et. Et ip^se ecclesiam dei tu^m de
r^uin^uino ad^u adi^uit. Scripsit hic p^{ri}mo de diffi
renti^{is} sententi^{is} lib^{ro}s laudabil^{is} composuit come
nt^{ar}ia omⁿi iⁿ iⁿdicio dignissim^{us} disp^{er}sit aut^{em}.

Ubi quoque holim⁹ predicatorum ordinis insignis doctor et cardinalis p^rosbyter hec ipsa tempora tui vite sanctimonia tumq^{ue} voluminib⁹ a se editis illustravit. Idem fecit Jo. de parva ordinis minor^{um} p^refectus sacre theologie magister ordinisissimus.

Adolphus comes de nassau vir strenuus a germanis electorib⁹ post obitu
Adolphi oim suffragis cesar creatus. In cruceim imperij spem natu
limes assumptus est. et imperavit annis sex. vir certe insignis sed paꝝ militie
et pacis potens. Qui imperio suscepto quis a pontifice nō coronatus fu
it. anno dñi M. cc. xxi. exercitū monti et potenter musiam ingredit. cui oc
currit venecense rex boheme in grunbaym xbi filii sui rupertum et agne
tam filiam. ventislati p sponsalia iungunt. marchionemq musnenses impe
rio sunt. Cū demū iura imperij repetere temptasset ab alberto auxilio quo
rūdam principū elector cū adolpho bella gessit in consilio agni spirensis. ac
wormaceni. ppter militū paucitatem potius oppressus q supans. ab alberto
filio rudolphi occidit apud montem germanie in bello quod cum eo gessit in
die sanctorum paoctii et martyniani.

De amissione locorum orientalium

Tripolis vrbs alie insignis scdo pontificatus quartū nicolai anno osidio
tine et vinibus facta est in soldani babilonie potestate. quā quidē vrbeni post commissas
in mortaliū cedem maximam. postq abactā. alportatā omisariam rex predam igni primum. post ferro
absumi dirimiq curavit. Progrediūsq eodem furoris impetu barbarus. tyrim. sydonem. barutim et ea
rū vrbiū oppida intra tercia pontificatus nicolai annū cepit. et sicut nopolim incensam diruit. Itq prin
ceps astu et prudentia eque ac vinibus et potentatu pollens. ne ea clade accepta nois xpiani principes oc
cidentes in asiam conciret. inducias sedera in duos annos proloinaide habitatoribus xpianis cecellit
Nicolaus tamen pnter p crucem tenore assumendam edicto statuit afflicta asie rebus subuendū
mille quingentos ipe equites ex publico eccie fisco curavit cōportari. quos et multi in magnū exercitū sine
certo pstantis dūce secuti sunt. qui quo plures eo pncipiofiores. ptolomida vrbs populis tunc frequen
tata in numeris. qtos nunc nō temere alar aliqua vrbs italie. Et septem diuersis magistratū gentiumq
generibus premebat. Ea multū multitudo cedibus rapinis et incendijs aliqdiu delaccata. in agnis sol
dani. aut pnter dissimulauitq diuini. qre soldani tandem anno ipso exacto centum quinguentū
armatoꝝ milia in ptolomaida dūce filio suo immisit. ipe morbo implicatus tenebat. filius p etates ardē
nō amplissimē vrbi obsidionem admouit. Inde gentiori defuncto soldani ab exercitu est suffectus. quo
clausi successu vrbs ptolomaida predam exercitū donauit et accuratiori folio vsu oppugnatione. ad
eamq paulopost animoꝝ pferuationem est ventū vt publico omnes pslito mulieres primū puulos et de
biles cum suppellectile emiserunt. Deinde pstruerunt duodecim milia armatos in vrbe retinendos. man
serunt ex primoribus rex apri. qui paulopost multitudine est secutus. patriarcha iherosolime. templario
rūm magistꝝ. qui nō prius vrbeni destruere q soldanū vidēt. Baldamus tamen ptolomaidam a
pauis qis nauigij carentia detinuerat xpianis male defensatā vi cepit et mortaliū in ea ceptis ad vnū
cessit. Et tanto tenoch illius exardēte vrbs desiderio. supposito eo mactante ignis maximā partē ab
sumpsit. Abentibus inde et vrbs paricibus passim solo equis.

Ordo celestinoꝝ

deceitq centen⁹ quando tande reliquias amissim⁹ vi
ctorie illi⁹ celebratime. quā anno añ qto de ducte
mo vrban pon. auspicijs expeditio inchoauerat. Bal
ue tamen manserunt ad tempus cypriū insula et arme
nia minor dicta prius alicia.

Ordo celestinoꝝ a celestino pdicto papa eius aut
ore cognominat⁹ tempore hac sub regula di
ni benedicti initū et māt iuramentum sumpsit. eo q
ipso sanctissimo viro in carcere defuncto. ppter eius cre
bra miracula multi nobiles et doctissimi vi in sprens se
culi bonis et pompis ordine ingressi cito et virorum
nūero ac cenobioꝝ pstruēdo mirabili ordine auxere

Ordo seruozum

Ordinis qis seruoꝝ virginis mane pblissimus vir
religiosissimus primus institutoꝝ fuit. q nō lōge
a florentia vrbe quieuit. Hanc aut religionem sub di
ni patris augustini regula exarant. atq ipam verbo et
exemplo aliquibus additis cōstitutionibus in formas
redegit. quē ordinem a multis improbat⁹ benedic
potha vndecimus et bonifacius ars vrbani sextus et
alii pnuilegij et exceptionib⁹ munierit. et inter medicā
tes pnumerauerit q ordo vris doctissimis et in decla
mationib⁹ clarissimis ac loqꝝ multitudine multo ba
ur in precio.

Berta etas mundi

Bonifacius octauus papa natione bernicus vel eapan⁹ p⁹ria anagnin⁹. benedictus caritatis antea vocat⁹. neapolim pontifex creas in vigilia natalis dñi millesimo ducentesimo nonagesimo quarto. vir quidē doctrina et experientia reze insignis. diu em in curia versatus fuerat et p oēs dignitatis gradus ad pontificatū puenerat. nā cū esset sancti martini in monibus p⁹sbyter cardinalis adeo pontificatus dignitatē exoptauit vt nil ambitio ne et fraude p⁹seruata qd ad eā psequendā p⁹uenerit arbitrarē. Quis clanculū quosdā subornas qui in cubiculū celestium hoīs simpliciū ei p⁹suaderēt vt pontificatū dimitteret si saluus fieri vellet. Suscepit autē pontificatū oēs conuenire cepit. Gibellinos omnes odio psequabatur. Ideo petrū et iacobū cardinales colimenses vna cum fara cor⁹ patriū patentes castellis priuauit. hoc tñ laudē dignū qd duplicē celebratē et aplis et euangelistis et quoz ecclie doctoribus gregorio. augustino iberonimo et ambrosio statuit. Idē dñi in vrbē vetit esset beatus ludouicus ex regia francoz stirpe ortus ex carolo scdo ordinis sancti francisci. p⁹ssimū in scōs retulit. Erat annus salutis re tredecies centeno scōs. Berta edidit codicē iuris pontificū celebratū. vrbem qz eugubii quē gibellinoz auspicijs ab ecclia de fecerat breui recuperant. Alberto duci austrie in p⁹perj cōfirmationē bis terqz petentū negauit. Iubileū qz idem resultat anno millesimo tricentesimo quo p⁹uicatus testamētū veteris. Iubileū nāqz qnquagesimo qz anno repetebat. Idem etas centesimo qz anno obseruari mandauit. Ob hanc rē eo anno tanta vndiqz hominū multitudo romā venit vt vix mcedere p vrbem amplam quidē et vastā liceret. francoz regnū ppter violatū iusgeniū alberto impatori subiecit et tñ illi imp⁹ri romani prius militionis denegatū concessit vt rē qz francoz fieri p⁹uideret. qd cū albertus concessisset pontifex rē ad eoz celebratē hinc philippū francie regnū priuauit inde albertū romano et illo ornātū p⁹uinciant. Philippus interim a fara edoctus guibelmū roma petere iussit. fara qz in latinā redierat regione. qui anagninū dam noctu ingressus adiuantibus gibellinis quos bonifacius diu iuuilauit. verauerat pontificem nil tale metuentē in domo paterna caput. et in eodem in quo genitus fuerat cubiculo valuis vt fractis obstupescerēt. p⁹uicū romā pontificē intra quartū vigesimo diem dolore animi confectus perijt. pontificatus sui anno octauo nūcle nono die decimo septimo. Sepelitur qz in basilica petri sepulchro a se antea extructo qd adhuc erat in sacello a se condito.

Unica summoz pontificū Bonifacius octauus

Benedictus vndecimus

Benedictus vndecimus pontifex creas. Tertius em eo pontificis casu cardinales perusii accesserit vbi ad diu odecim mōtis bonifacii diē benedictū ordinis p⁹dicatoz pontificē creauere. qui ab ineunte adolescentia ordinē p⁹dicatoz ingressus tantū valuit vt ad generalis dignitatē p⁹uenerit. Vir quidem pontificatū dignissimus qui magnū breui tempore virtutis sue documentū p⁹stitit. ita ei vixit vt post mortē inter beatos merito cōficat. Is guibelmū cū qnqz ciuibz ananinis excoīcatis p⁹nuicians. Regi francie titulus libertates et priuilegia restituit. Iohanne et iacobū cardinales de colina ius grātā recepit. Inde mens sanctissimi vici su erat pacata italia tartaros syriā et palestina ingressos christianos nuare a quibus isris et nuncijs ad tantas rem conficiendā p⁹uicio mutabat vt comodius efficeret statim cū curia perusii p⁹fectus est. vbi infirmitate correptus nonis iunij diem obiuit pontificatus sui in ense octauo die decimo septimo rē destinata omittit. Sepelitus autē magna pompa in ecclia fratru p⁹dicatoz millesimo tricentesimo tercio. vacauit tñ sedes menses .x.

Sextū pontificū iuris libris bis annis bonifacius ipse p⁹nter edidit. quē a tribus doctissimis viris et q⁹ busdā nouis doctis a se edis cōpilari mandauit. et publico edicio obferant. et i publicis gymnasijs ludouic⁹ ep⁹ molosan⁹ legi debere p⁹cepit. quem statim archidiaconus bononiensis explanauit.

Ludouicus felix sanctus et regali p⁹genie. patre carolo scdo rege sicilie. matre niarna regina sicilie et hungarie originē habuit. in etate tenella religiosissimū p⁹ceptozem habens. ductus in cathelonā cū duobus et fratribz suis d⁹arobes p⁹li beratione regis caroli genitoris vbi p⁹septennū a fratribz ordinis minor liberabz ac diuiniis ambus instructus doctus euasit vt publice ac p⁹uicaz disp⁹aret clerico ac populo verbū dei manifestaret. fuit in o⁹mbz scdulus. factus sacerdos ferme singulis diebus celebrabat. castitatis amatoz vt excepta nane ac s⁹ozibz cū sola nunqz loqueret. corpus castigabat assidue. Unde ad p⁹tionē bonifacii p⁹ntificis p⁹uio ordinem minor. p⁹fectus et habitū suscipiens episcopatū molosanū regendū accepit vbi mira opera pietatis p⁹fecit. Demū in infirmitate vltima constitutis suscepsit deuotissime sacramētis resolutus in mortem ad celum scilicet euasit. quē dñs in agnis miraculis magnificauit. consummatis em operibz bonis rē p⁹z multa expleuit.

Albertus huius nominis primus dux austrie rudolphi olim imperatoris filius Anno d. 1298. ab olso imperatore oppresso ac interfecto germanorum imperator declaratus. et in peractis annis decem. Verū cum in prima electione non omnes electores consentirent. sine electionis in manus eorum resignans ne de violenta regni usurpatione notaretur. Iterato electores cōmuni voto cesarem declararunt. et postea aquiligrani coronā regni acceperit. vir vniuersi bello et armis strenuus. licet quiddā ei monachū et agrestē aspectu auaricius susceptū scribant. cū liberorū suū cōmuni vilitatē comodū proposuisset. Quis suscepto imperio a pontifice imperij cōfirmationē exposulauit. quā ab arrogantiſſimo obtinere nō potuit. Cū a bonifacio pontifice vt eū de more cōfirmaret missis terq; qui iter orationibus impetrare nequiuissent. Verū cū inter philippū frā eorum regē et bonifaciū ipm (vt erat animo ambiciosus) postmodū suborita fuisset dissensio eo qd philippus apud p. antius magnū p. gressisset conuentū vbi bonifaciū cōmemoratis iniurijs sibi illatis. ac enā eius fraude in papam occupando cōmemorata ad futurū cōmuni appellaui. Bonifacius ira pectus palio habito nō solum albertū cōfirmavit sicut etiam philippū regnum alberti huic subiecit. Que res multas discordias et occasiones inter christianos suscitauit. Huic Alberto frater rudolfus imperatoris rudolfi filius erat. cui wentsellai regis bohemiē soror noie agnes nupsit. qd pragae moriens ibi sepultus erat. Ex ea nat' ē iohannes qui patre hereditatis diuisionem ab alberto patris petiit. qd a fertum vindicem obprobrium nupsit. Deniq; hic albertus cū multa strenue gessisset. et rheinū fluium transiit iohānes p. dictus albertū patriū suū circa reinfelden nō lōge ab oppido praue vel vt alij habent scisusa dum simul amice iter agerent sua manu interfecit. deinde penitentia bugno cle mentem quintum pontificē maximū qui sibi purgationem indulgeret apud auinionem adiit. p. oster imperatoris cōsorem ab imperatore indicandum ait. venit qd p. as iohānes. vbi cum cesar heinricus. vñ. eius nominis imperator p. sicebat. a qd iussus religionem ingredi beremitarū sancti augustini. in eaq; perpetuus penitere nō recusauit. Adoratus est in eadem vbe et in eade sui ordinis sepultus. Adhuc eius iohannis cordata mulier fuit et ingenio feroci. que cū accepisset germanum suū wentsellai contentum regno bohemiē oblatum imperiū recusasse. Et ego inquit si regno potius glebag; vna mihi modo cessit. aut quod reliquū est subigam. aut imperio exadam.

Ere regis hungarie filia marces ser. femelle quinq; corūq; maior nati carolus martellus hungarie regnum materna. secundus bohemus calabrie dux neapolitanū paterna hereditate expectabant. Terciusq; philippus tarentinū obtinuit principatum. Marat; prima clemencia nomine carolo philippi regis fratre primogenito nupta erat. Sed a nomine blancam iacobus arago sicilie rex dimissis anno ante qnto carolo martelloq; et ludouico postea sancto quos tenebat obfides in matrimonium accepit. Cum eo ite ex pactis federe leonora tertia friderici arago iacobi frater titulo et ipse regni sicilie ornat' vxorē habuerit.

wentsellaus tercius

Wentsellaus tercius rex bohemiē septimus filius p. dicit wentsellai. qui cū bona disperderet. alioz vxoribus illuderet apud demitium morante ciuitatem dū solus in domo decani pontificalis edis pambulabat tribus vultibus cōfusus duo de viginti natus annos interijt. Ignoratus est necis auctor quīs conradius eques turingus ciuitatem gestans pugionem extrē regiam visus fuit. nā prius obtruncatus est populi tumultu qd criminē confiteret. Generat eo tem potē pragam dux carinibie heinricus. cui altera ex sororibus regis nomine anna nati maior iam pridem nupsit. hunc bohemi regem sibi deligunt. Id egerat albertus imperator. qui repente coactis copijs bohemiā ingressus heinricum regem deturbat. rudolphumq; filiū suū regē constituit. Elizabeth senioris wentsellai relicta in matrimonium ei tradita quo regnū eius solē dius esset. qui cum magna bohemi spe regnare cepisset subitaneo morbo correptus primo regni sui anno absq; libens decessit. Ob eius obitus dissidentes inter se bohemi. alij fridericum rudolfi fratrem. alij heinricū quem tacebant petierunt. vici heinrici factio muciatis alterius partē auctoribus. Et quīs albertus imperator cum magnis copijs bohemiā ingressus regionem longe lateq; afflixit. heinricum in regno eijcere non potuit prius a nepote vt ante diximus occisus qd meditata in bohemos eregneretur.

Cometes future maxime dadis indicij hac tempestate in celo apparuit. afflictionem xpianoz indicans. quo anno in solennitate sancti andree tantus repente terremotus exortus est quīs antea nunq; qui et multis diebus et intervalla gedurans multa diruit edificia.

Sexta etas mundi

Qum eo tpe quidam electores imperij. p̄pue ecclesiastici principes ob diuersa bisidia in alberti regē
varias cōiurationes ac similitates attemptarunt. dicentes ad opbum dñm suū in bello gemisse. idco
cū regia dignitate indignū censabant. Quā ob rem ceteri principes p̄marij in regno germanie Rudol-
pbm palatiniū rhēni imperij iudicem statuerunt vt deinceps futuris temporibus sua industria hoc officij
um pagare deberet. Ex qua consuetudine reges romanorū mouerent ne aliquid malū vīmpugnatione dignū
in regno inolerentur. ac indigni impetio iudicarentur.

q̄s tarentinus dux frater suus cū p̄missa classe illico est subsecut⁹. Scilicet interea correptis populis ar-
mis sese aduersus exosum gallicū nomē vt tuerent terra marisq; parauerant. t. frederico arragonē ex vocaue
runt ratione vt regnū trinacrie sibi enā tardiuscule aduēturū p̄seruādū ēē. plene cōsiliis copias ex bispanie
traducendas. vel addidita longiore mora contraberet. Nauisauerat interea fuluioze disciplina classe p̄bi
lippij principis tarentini cā p̄ se ferens securitatem quā ne excepta a roberto fratre omni sicilia debuit offēsa
re. quā enā roberti classis ex carbonensis portu soluens illū cōp̄mū elonq̄uoz apparuit absq; bellis appa-
ratis armaturā obuiā est p̄gressa. in vtrāq; igit⁹ classem pari fozcordia sed motu ventozq; dispari viciisim
se petente siculorū classis magno ordine. maiore apparatu. maximo animoz ardore delata est. primaq; impe-
tito que postior nauigare ceperat roberti diuis classe arm. amensiq; destituta nullo siculorū labore dissipa-
ta est. partim tenēsa partim intercepta est. partim ad hostiles portus adducta est. adeo vt pauci trēnens re-
misio yse acceleratione cathinara ad robertū fuerint reuerse. Quibus postea fuit sculis cū philippensi clas-
se p̄liū bis duobus in comodis robertus dux animi anxiis in fugā sententiā inclinauit. Carthina itaq; in ci-
uitū portulcare relicta cū paucis que ex vtrāq; classe sup̄fuerant trēnibus in italā est reuersus.

Diximus iuris docto:

Omnis mugdān⁹ iuris vniūsq; peritissim⁹ docto: hoc tpe claruit. t. p̄mū lo-
cū inter doctores in italia obtinuit. eo qd in dicendo. disputando. decidēdo
q̄s tā tā loquēdi vim habuit qd eo p̄sente vniūuersalis leg. alis p̄bie symodus adēē
vidēret. t. p̄pterea copiose elegantēq; totū ciuile ius multis voluminibus decel-
rauit. nā sup̄ infortiatio digelhocq; veteri ac nouo pulchre scripsit. In sup̄ de man-
dato bonifacij pape t. post archidiaconiū bononiensem in iur. pontificio sextū re-
clarauit. scripsit etiam consilia elegantissima.

Demus de bellapeira natione burgūd⁹ p̄dicti dñi p̄fessionis t. doctrine philis-
bisde t̄pibus floruit. q̄ t. ipso dño nō min⁹ doct⁹ ac urate sup̄ toto digelso
codiceq; ac iustitiam scripsit. Habent enā eius centū disputaciones a se edite t. in
maximo p̄cio apud doctos habite.

Jacob⁹ de arena iur. phil⁹

Ann⁹ adueniat saluti nullen⁹ terdeciesq; cētē in q̄
doctoz bonifacij p̄o. ro. vt p̄missū ē prudēt p̄oc
vltis philo p̄ēs imitat⁹ vt. re. annū instituit iudicē. q̄
reno inde quoq; fuit anno. cum⁹ ea fuit ro vt qd ex trasalpinis vltra marinisq; veniē
res octo. q̄ et italia t. cū in sup̄. ro. dieb⁹ sacra vbiis loca orādo obiret plenaria pe-
caminiū venis donati ēēt. Magnū ea fuit pon. indulgētia alicubi fructū annuū
qd diffidētes aliq; t. acerrimus enā ca pitalibusq; inimicijs publice t. p̄tuitant
vsi in pacem beniuolentiāq; cōgatiati sunt.

Tacob⁹ de arena natio p̄mētis iur. phil⁹ p̄tissim⁹. cur⁹ optinōnes t. explanā
dis legib⁹ vt bartol⁹ testat⁹ sp̄ de mere iur. cūctis. bis t̄pib⁹ breuē vniūsq;
sup̄ digelso toto t. codice scripsit. iureq; disputaciones pulchras ac tractatus de er-
icola⁹ de neapoli bis p̄p̄o: anē cūctis sup̄ prima) cūssione cōposuit.

Disputat t. toto volumie copiose t. pulchre cōscripsit. ac qdā alia edidit.

Jo. scotus or. minor

Iohannes scotus ordinis minorum theologus subtilissimus. Anno dñi. m. ccc. vel circa. velut alter apollo floruit. Et p̄ ceteris theologis subtilissima qdam opa edidit. Et sup̄ librum sententiarum scripsit sup̄ quorū sententiarū quē ipse (vt aīst) in ordine redegit multa subtilia scripsit. Unde et doctor subtilis dī. Quod libera etiā plurima disputauit. In diuinis etiā codicibus cōmentarios et alios tractatus edidit. Qui q̄dam cōmentarij qd̄ valeant absq̄ nro testimonio ip̄i ostendūt. Sup̄ libros Aretho. q̄ in arime. methaphisic. q̄nones puules disputauit. et alia cōplurima cōposuit. Hic aut̄ lacte sue sapientie multos enutrisse discipulos tradunt. S qui maxime p̄ficere hos fuisse dicūt. Franciscū in aronē Antonij Andream Joannē grandonē. Etiam burleū atq̄ alios cōplurimos. Quorū ingens mirummodū p̄lia creuit. Deniq̄ apoplectus interijt. Quis a pleriq̄ putaret quod viuus fuerat desolus. Raynerius or. predicator

Raynerius pyssanis ordinis predicatorū nigr̄ egregie modū sanctus. vt ex eius opibz habem⁹. summa in veneratione hac tempestate habet. Et summa copiosissima multarū lucubrationū et vigilantiā plenā cōscribere orsus ē. In qua certe quāteq̄ literature ac sanctumonie vtr̄ fuerit. vtr̄ ex hoc percipi pot̄ quod cū in ea quicquid vilitatis difficultati sine necessariū ē. diuina rursū scriptura studio plenissime inueniat̄. sine sui laude et p̄fatione (vt pleriq̄ sit et soler) absolute sic incipit. Absolutio zc.

Tholans de lyra

Tholans de lyra minorū ordinis theologus eminentissimus in ordine claruit. Qui cū 3̄ in deo ē impietatē et disparationibus et scriptis diu aduersariis fuisse. Etiam noui et vici testamentū in eorū cōmune liam et obprobriū plurimis voluminibus diligenti cura cōmentatus est. p̄ter quod nōmē eius in toto mūdo celeberrimū effulsit. Cū satis vtile et dilatarū opus edidit. Et fm̄ sensum italem bibliae exposuit reprobans opinionones hebreorū falsas. et erroras exponens ex eorū libris cōfutans. Adidit quoq̄ aliud volumē magnū in quo ponit exp̄nones byssozariū fm̄ sententiā musicā vel morale vel allegoricā. ferunt hūc p̄mo iudeorū doctorem fuisse. Et p̄terea eorū lūguā optime agnouisse. Qui ex hebreo peritissimo i doctina iudaica conuersus ad xp̄m et habitum minorū suscepit.

Alanus doctor

Alanus aut̄ doctorē celeberrimū. cognomento vniuersalē. nō nulli hīs tēp̄b̄ ascribūt. Qui cū in om̄i scia admirāns esset p̄cipue tñ in rheologia ac p̄bi losophia excedēs vniuersalitati vocabilis insigniri meruit. Cui⁹ sepultura i loco Eystercij ostendit. Exeuntibus de oratorio ecclie ad dexteram. in sepulcro marmoreo. Cuius alani magni doctoris vniuersalis hoc epigramma extitit. Hic iacet alanus qui breuis hora breui tumulo sepe iuit. Qui duo qui septies qui totū feli bilē fecit.

Clara vgo Eremitarū

Clarā oppidū montis falconis orizdam augustini que religionis eremitarū aliam. v̄ginē vtiq̄ in figū et sinceritate vite clarissimā. anno. 1299. apud cū dem̄ montis falconis spoletane vrbis oppidū animā celo reddidit se ferūt. Que sanctissima virgo tantū certe extitit decorata meritis et miraculis. vt sanctorū carbalogo pie ascriptam putari possit. De cui⁹ sanctitatis p̄conio hoc vtr̄ referimus testimonij quod apertis oculis videri potest. quodq̄ de quouis sancto nūq̄ lectitatio vel repertum est. Et si quidem defuncta in eius corde statim crucifixi p̄gnat clara et aperta visa est. Cui⁹ ip̄ius passionis insignibus in quo etiam tres lapilli eiusdem p̄dēris inuenti sunt eminentissimū sanctitatis indicium.

Rancelli de opinione et bereis cor. a bonifacio pontifice damnat. vobisq̄ diligenti cura perq̄sita exterminari iubet. vñ bernāni corpus eiusdē fecit auctorē apud ferrariā. 11. annis sepultū. q̄ p̄ sancto coledas exhumari et exuri fecit. Qd̄ malū tpe iohannis xxi. diffusum ē. q̄ suis p̄neculis clam mnis summis p̄necibus aduersari cepit. In antris noctu cō nemētes clerici laudes xp̄i ano ritu cantabāt. Quib⁹ media nocte quēq̄ vtrū p̄mā mulierem p̄sternebat. Et exetrandā cū infantulo postea nato exercebat p̄ singulas manus tradebat bauiandus. quousq̄ alam exulabat. inde assabāt collectosq̄ cineres in vasculū mittentes. vinū superfundebat. Quo nouior et cetera bilibus hmoī conseruandos eporabant. Erant adhuc dñi crudelissima et diabolica berei aliquibus in locis additis et vallibus nonnulla conuenticula pertinaciter in sua perfidia permanentes.

Berta etas mūdi

Anno mundi. 6504.

Anno xpi. 1305

Clementis quinti papa. natione valcon^o. burdegaleſis epiſ bernardus go-
tho antea vocatus. p^{re}ſe bertrādo milite nar^o. poſt longā p^{re}ſentione ponti-
ſeſ creat. Cardinales em coartati a p^{er}uſinis in codam ſande in hūc bernardū
burdegaleſem epiſ tūc agentes i gallijs cōueniūt. Iſ decreto electionis de ſe
facto apud burdegallā accepto. Inſignit ſe p^{re}ſulit. Et demēſe q^{ui} nō uole aſſum-
pro. cardinales illuc ad ſe ſerentes acceſſerūt. q^{ui} oīa ſacta parandi mora mēſe Au-
guſto anni ſalutis q^{ui} nō ſerdecieſq^{ue} centeni acceſſerūt. ſuicq^{ue} ea curie tranſlato
annis ſep^{er}uagintaſquor. Que multas rei ecclie p^{re}uariancōnes. implea inueſt
xpiano p^{ro}p^{ro} detrimēta. Interfuerūt lugduni pōſifics coronationi p^{ro}ſilippus
rex francie. caroluſq^{ue} frater ſuus. in ſrāciā ex ytalā reuerſus. Ioannes dux bur-
tannie q^{ue} q^{ue}quid nobilitatis omīs gallia tūc habebat. Dumq^{ue} pōmpa eius eſe
baritatis ex more t^{er} p^{ro} vrbē duceret. muri p^{ri}na gēnū p^{re}ſſura incubantū impul-
ſa corruit. Cui^{us} caſu dux burannie t^{er} multi ignoſcōres oppreſſi interire. carol^{us}
regis frater debilitatus. t^{er} pōſer iſe adeo in turbā p^{re}ſe deturbatus ē. vt mu-
tra ex capite ereculſa ſaſpide p^{ro}ſiſſimū amiſerūt. Creant^{ur} p^{ro} clementis cardinales ex gallijs tam multos vt
facile tūc cōſectura omīs aſſequi potuerūt. pontificē romanū deinceps nō niſi ex gallijs creati poſſe. yta-
lic aut^{em} t^{er} vrbē rome yſius ē ſatificaffe in duobus iacobo t^{er} ioanne colimēſibus. quos ad capellū t^{er} inter-
grā dignitatē reſtituit. Hec aut^{em} romani curie abſentis diuini more ſicut ſibi cōſueſ erat. futura eſt egreſſe
animo rebellarent. tres cardinales attributa ſenatoriū municeps poſtate romā accedēte curauit. Quorum
auſpicio ipſa roma t^{er} ytalā omīs gubernabat poſthūo d^u etus uſuſi d^ulani berceſis oppreſſa ē. ac templa-
riū religio p^{ro}ſitutus extincta. venetos p^{ro}terea p^{ro}ter ſerrā occupatā anathemate notauit. ac ſacramenta
interdixit. Idem t^{er} florentinoſ t^{er} lucentes egit. ideo florentini grauiſſimis exactionib^{us} d^u d^uerūi grauare cel-
perit. Cū ad cōponendū ecclie ſtatum animū adeaſſet poſia habuit. vbi demētinaſ liber poſtea conſel-
atus eſt. Vbi etiā celeſtiniū papā ſub nomine petri ſanctis conſeſſoribus aggregauit. Deinceps p^{ro} varijs
egritudinibus afflictorus. nūc em diſſentia. nūc ſtomachi t^{er} latez dolore cruciabat. Octauo pontificat^{us}
ſui anno. mēſe decimo. die quito decimo moritur. Tūc tum ſedes annis duobus. mēſibus tribus. die
bus. xviij. dum non ſatis inter cardinales conſtat quem poſſimū deligant. Nec min^{us} quidē diſcordia in-
ter electores imperij ſem fuit. mortuo bernico. Cuius autem corpus in valconā p^{ro}ſitutus iſuam deſcendit. vbi
in beate marie t^{er} vſſa templo diocēſis valaſentis ſepelitur.

Clementis t^{er} margarita vxor ſua hereſiarche. apud vrbē lōgobardic nouariā. cū anno ſalutis ſcriptimo
ſerdecies centeno in rebus xpianis varijs motus agitationeſq^{ue} incidit. ſectatores vtr^{uſq^{ue}} ſexus ad
mille nacti viris diſſuſerāt ceperant. Eſo p^{ro}ſiticoſius quo ſacerdotes t^{er} religioſos in populorū inuidiam
ad duatos. ſpernentes ſimulneā puritatē quādam t^{er} innocentiā vite p^{ro}ponbant ſecundū q^{ui} nā immiti ſemel-
lis mares. laſciua ad libitū debaccari. Que peſtis duobus annis perdurans. Eſo itaq^{ue} a demētine romā
pontifice nūq^{ue} in montem coactos excelsū alpiſ cōuenientem. fame t^{er} frigore conſectos ad vrbē ſuſtulit
runt. Capitis t^{er} d^ulano t^{er} margarita p^{ro}ſitellag^{ue} p^{ro}duci iubent^{ur}. t^{er} p^{ro}mo lacerati inter eorū oſſa cō-
cremari t^{er} in ventum diſpergi p^{re}cepit. Nec hec peſtis omnino d^ucleri potuit. quin adhuc in mōtibus tri-
dentinis aliq^{ue} eius reliquie remanſerunt.

Conſilium clementis

Anno domini millesimo. ccc. kal. m^ouēbris
conſilium generale in vrbē narbonenſis gallic
viēna celebrari cepit. vt ante fuerat publicanum. in
quo aderāt pluſq^{ue}. ccc. epiſ vltra alios platos de va-
rijs regionib^{us} orbis. Et cum clementis vt ſauſſaceret
p^{ro}miſſioni ſacte regi francie de oclēda memoria boi-
niſacij cū rex illū bereticū fuiſſe p^{ro}bare intēdebat.
conſiliū aſſentire noluit. p^{ro}ceſſum t^{er} in regem fran-
cie inuſtū declarauit. Statutū fuit q^{ue} oſſia bona t^{er}
poſſeſſiōes q^{ue} fuerāt templariorū manſioni hoſpita-
les hieroſolimitani aſſignerent^{ur}. ſacte fuerūt in co-
cōſilio oſtituēdoſ generales p^{ro}emētes ſtati religio-
ſorū. Et libitū demētinaſ a ſe cōpōſitū i cōdēuēne
ſi p^{ro}ſſio clementis edicāt. petri q^{ue} moronēſi q^{ue} cele-
ſtiniſ fuerat in num^{er}o reſtulit beatorū. In eo p^{ro}ſſio
ad alterius anni medietatē p^{ro}abens. deſubūmē
do hieroſolime multa yba fecit. Que ſtatim eadē
te. Et decreta p^{ro}mulgata extantia quibus de ſuo
nomine clementinā appellatio p^{ro}ſeruat.

Sexta etas mundi

Ordinis templariorum extincio

tes a pontifice iustitiam. Quatuor autem ordines templariorum (ut in superioribus finissimum) duxerunt tantam nunciamur ab eis sanctitas. iacobus burgundus origine et ex dominis uoluit genitum ingentis iuniorum ad templarium in illis se contulit. In qua pfecta prioratu durissimo moriente nigro interuentu principum in magnificenti sublimatus emicuit. Quicquid est ut puerum clementem pontifici summo templariorum primatus officium. Vna et eadem die. philippus iussit. p omne suum regnum capiti detinuerunt. vna cum iacobo ordinis tunc ingentis morio. Et inde presidijs regis occupata oppida. thesauri ornatus odes. cum omni suppellectili in regiam praeterea redacti. captiuique de duca parisijs. Quibus diu fuerunt in vinculis cum vana et obscena obiecta essent. et frustra cuncta negantibus. Rex iratus iussit cum tribus socijs recluso. ceteri dantur incedio. Ceteri palis alligati et ante oculos stare ignis et carnis. quatuor cruciatu patere iussit nescire voces et celos ostendebant. se veros christianos aiebant et sanctissimum cor fuisse religionem. Jacobus deus cum medio duntaxat carceris esset arctus. lugubrium deducit et exortantibus varijs suis. Quod ex oppositis clementis summo pontifici presens est. Idcirco retrahit psums dum coram duobus legat ex latere suum legat. Ipse cum vno ex socijs et reliquis veniens frater erat se morti dignum restans. id quod vix legatibus pperisset. hinc in iu recluso templariorum sui a libentia. Jacobus cum fratre philippi ad supplicium deducit quod ambo rege spectare in epide et pater libere. nil aliud quod dudum occubueret testis.

Rufianus medicus floruit in thadei medici audito. tunc pestilente hac. quod plures comitum super regni galienae iura doctrina perscriptum. Die quod in practica artis medicis (ut multa sentit) infortunari se aspiceret. religioni se totum dicit. Et carthusiensium ordines bitu accipiens. corthuisin effectus est monachus.

Richardus autem de media villa theologum crudelitissimum ordines minorum quidem tunc in diuini codicibus latuerunt. Qui iter multa ingenij sui uonimenta. quatuor sitar liberos optine et valissimum explanauit. Exat quod et mille et postille et alia multa.

In minus pessor. et neapolitane ecclesie archiepiscopus dignissimus. et virtutis omni decoratus. p doctrinam in pzoa eius tractatum de regimine christiano ad clementem istum pontificem dedit. ac magistrum semetipsum egregie exposuit. Et quodlibet quatuor determinauit. Quod cum acri et torso ingenio habuisset effectus. speculativus doctor appellatus est.

Richardus de media villa

A tempore cum adhuc clementis pontifex cum cura mori biter in ciuitate pietatis. rex francie seductus (ut fertur) ab officialibus suis. pontificis denuncians magni templi et mansionis suorum fratres quosdam erroribus infectos. et scelentibus inuolutos esse. Quiaque cum mali fomes templarum multis annis in alie bellis quod aduersus fideles gesta sunt committit omni pncipiosissimum christiani cum spectantes blasphemantesque ac penitus detestantes per quod pugnare pluerat. eos tunc et sarracenis perscussit. et inordinatim episcopis fuisse aduersatos psumit. Cum multis eorum vario affectus supplicio ceteri omnes plures reddidit busque et bonis quod possidebat amplissimum spoliatus sunt. quod primi coepta sunt rbo dñs hierosolime hospitalitatis. primi noua attributa religio nibus in brispana aduersus sarracenos belica olim nunc granata incolentes.

Rufianus medicus plures commentator

Cometa

mittem pictaviem. et carolū comitē marchie. omnes hī tres pauco tpe reges francie fuerūt. vñ pulcherrimi et in viciis eorū male fortunati. Ludouicus habens vxorē hūā ducis burgundie quā frangulare fecit. Philippus vxorē quā repudiauerat reassumpit quia nullū eā amabat. Carolus vxorē in carcere detinuit. Ad hanc infelicitatē puenisse opīant quia in gradibus pbiitis gñarunt. vñ ob iniuriā gentis turis philippi ppetratā in capura bonificā pape.

Ordo rhodiorū militum principum

B hodie opposita hoc anno. 1308. in xpianorū pñte deueniens religioni brō iohān dicitur auctoritate pñtificis pñmendat. hī nēpē religiosi cū iherosolimā omnino deperdita esset et templarī in magnos errores lapsi a romano pontifice fuisse etiam in eam insulā scē recipientes turcos eius dños ececerūt. nē q̄ vñllo pacto turcorū viribz huc insulā restituer. nī si religiosi milites. qui vt dictū est beato iohāni dicatū eius insule curā suscepissent. et vñdē pene dñitas instaurantes et desolatā xpianorū suffragis instaurauerunt. nāualitq; et classes reformantes. nō solū insulam ipsam tutari sunt s̄ ap̄ris et alijs finitimis xpī colēbus magno pñdio fuerunt. quoz virtute quēdā in ostēcente nostre religionis est xpō seruatiū facere licet. ipis igit militibus fide et gratia ac religione clarissimis xpianam fidē pñfectionis voto ingēti virtute tutantibus templariorū bona pñtifices et alios orthodore fidei principes addita sunt. pñsmodu dēuotione pñmoti etiā regulam beati augustinī pñfiteri pñte voluerunt. quā ob rem et a summis pontificibz romanis et pñuilegijs et beneficijs plurimis ecclesijs honorati sunt. Soldanus egypti dñs toto quēmo armatā classe cū eos verasset maiorē pulsit q̄ inuitit dñā. Turci etiā quatuor vicibus diuersis temporibz eorum agro s̄ inuasērunt. sed maximam cladē reportauerunt.

Nouissime mahumetus turcorū imperator grauitē aggressus. de quo in sequentibus mentio fit. et. ferunt rhodios quoddā castellū sancti petri nominatū munimētū habere quod magno sumptu custodiunt. vbi xpiani de manibus turcorū fugientes sepe salutant. in quo milites canes nutriunt et noctu exire castra emittunt. de quibus dicitur q̄ turbanos odore cognoscant. cosq; aduentantibus blandiunt. iohannes rex bohemiē turcos aut latrā prodant et inosibus inscitantur.

Tobannes beatrix imperatoris filius. cui genitoris disabeth altera mēsislatiozē matrimonio pñmīxit. regno bohemiē vñdē potiri meruit. eoz regno suscepto. 55. annis regnauit. vir certe bonus et multe beniuolentie insignis. et potenti manu regnū gubernauit. et patre in ytalī agēe apud germanos vicario nomine administratū imperiū. pñtre vñ defuncto cū plurimū ytalie ciuitates ei sese dedissent. penetratū alpes cū exercitū. calq; nō paucis annis tutatus est. Beatrix etiā bergamio. luca. parma. regio et mutina atq; alijs vrbibus potitus est. quibus in pñtectiones susceptis illas et arcibus et mētibz munire studuit. tū bergamio arcem munitissimā ad huc extantem edificauit. Post hec egra a iohanne recepta est. et vñrauslauensiu ciuitas quam dux slesie occupat beatrix. et alie ciuitates slesie et subijciūt. Beatrix et aduersus australes bellus in quo victor iohannes suos milites pñda nō modica dicit. A rege francorū postremo a diuersis anglicos in auxilū vocat. pñtēq; memorabili se immiscuit in q̄ cū multis militibus cesus interijt. Relictū filio carolo qui tū vñm et. xxx. annos agebat.

Beatrix poeta

Oantes aligeris patria florentinus vates et poeta pñcipuus ac theologo nū pñpū tempore illac claruit. Vir in ciues suos egregia nobilitate nerandus. qui licet ex longo exilio dñm natus tenues illi fuissent substantiā et pñm pñtū pñbissas atq; theologias doctus imbuit vacatū studijs. vñdē cū pñreia a factione nigra pulsus fuisset parisiē gñuasiū accessit. et cum atq; poetica facitiam cruditissimus esset op̄ inclitū atq; diuiniū lingua vernacula sub titulo comicē edidit. atq; oim celestiu terrestriuq; ac infernorum pñfunda cōteplā singla q̄q; hystorie allegorice tropologicē ac anagorice descripsit. Alio q̄ de monaxebia mōi. Beatrix et ex gallijs regressus fuisset friderico arragonēsi regi et domino cari grandi scilicet adhefit. Deniq; mortuo cane pñcipe verone si ipse apud raueniam Anno dñi. 1324. etatis sue quinquagesimo sexto diem obiit.

Gesta ea tempestate in italia

Marchio essens qui ferrariā p ecclia administravit. mutine z regio vrbibus post annū iubileū frenā i possiderat ad tātū decurierat potētati vī scis carol⁹ rex neapolitan⁹ beatrice filiā ex maria regina vxo rē suscepit. Alsoni tunc marchioni dederit in vxore. Cuius matrimonij bonore z leticia asso baud gōg diu gaudere potuit. Anno cū quinto a iubileo z eius matrimonij primo friscus quidā adolefens quē z aliena vxore sibi filiū esse dicebat cū dolo capti in carcere mori coegit. z ferrariensib⁹ nōnullis epōg in p mnis adinēb⁹ ferrarie mutine z regij dominiū obinunt. Rogantq⁹ veneti copias frisco auxiliāres cū nauigio iminuerunt. castellū cū thealdū noīc ponti erat impositum quo padus ab vrbe in ripā transmittit vte cōmēntē bononiā pducunt. quod castellum absq⁹ nauigio capi posse friscus diffidebat. Eos motis cum intēllectu cardinalis cognominis pelagura quē dēmens pontifex bononiā legatū miserat venetis sub a nachebathe cōmūatione vt a re ferrariensib⁹ abstinētes copias inde reducerent. Idq⁹ machinis interea ca stello thealdo appulis z nauibus ferrariensib⁹ qui pposito de vulgi consuetudine mutato populi z ecclie dominiū acclamabant vbiq⁹ incensis. parē q⁹ vrbis ponti contigua ceperant. nec prius exaudiri inter p hū tumultum legatū iussa potuerunt q⁹ pons a venetis igni ferroq⁹ interruptus z castellū thealdū fuerit oc cupatum. friscus interea populū sibi rebellem domare agressus rinaldo quodā tē marcharia equitū dūi cōte opa crudeliter nauante frenis ferrariā pene mediam incendit. sedato parum a venetis tumultū dē ditionē illis excludo frisco facere conseruerunt. Tuncq⁹ ferrarienses tanq⁹ in subiectionē accepti a morib⁹ temp⁹ parunt. Pelagura legatus interm cruce signandos propofitis auctoritate aplice vite eterne ptemijs vāciōs ferrariensib⁹ bononiā cōuocauerat. z pontifex dēmens q⁹ntus venetis publice apud aūmione excoūmunicatis interdixerat sacris. quos vbiq⁹ reperirent capi iussit pro seruicij venundari. quā ob res factū est vt apud londonū flandrensib⁹ z gallioz loca multi valoris venetoz mercimonja in pcedā a loco rū dñis fuerunt direpta. Adferat item dēmens pontifex romani pter pelladurā legatū duos q⁹ in etbru nam cardinales vt cūis prouincie nōmīs bellāq⁹ cōponerent.

Robertus caroli secundi sicilie z apulie regis filius. patre defuncto in regnū succedens regnavit annis. 33. rex certe inclitus z virtutū omnīū singulare decus. quicq⁹ z a multis tū oratoribus tūq⁹ poētis titulis plurimis fuit rectora tus. Et q⁹ pter equitatē z rei militaris disciplinā quibus plurimū valuit. etiam inter ceteros sui temporis egregius theologus z p⁹b⁹s. ac singularis medicīne pceptoz habere. z nō modo bis cōtentus s⁹ etiā q⁹ esset etate grandauius z se nē etia in poēti franciscū petrarchā audire voluit. Nec regni titulus a demente papa in aūmione rite susceptus ex gallis bononiā ad legatū pelagurā pfectus quē ecclie nomini tumultuanti ferrarie pfectat. inde neapolim iturus virtū insignē pūdo reliquit. Cū iōhannē fratrē cōtra beñricū impatorē romā misisset beñricus ira succensus ro berrū in aieitans rē fecit z regno priuauit. que res a demente pontifice improbata fuit. Deinde genue rsum vrbem in potestatem recepit. Tandē nullo suspitē sibi filio moriēs andrē būganē regē nepotē suū post se regnare pcepit. licet iōanna ei⁹ soror regnū semp administrare voluerit.

Scaligerorum dominiū principium

Canis scaliger qui ex rebus strenue gestis magnus cognomento appellat⁹ est. Alberti scaligeri capitanei filius. Vir vtiq⁹ magnus z rebus bene gestis clarissimo pōnio insignitus. Elerone sibi dominiū vendicās regnavit annis sex mē viginti. quā certe tū iustitia sapientiāq⁹ ac pietate gubernauit vt etiā ptemū sue romandioliā omniē potius bonitate sua q⁹ alijs armis aut missilib⁹ sibi sibi egerit. Et nāq⁹ misit eloquentie princeps tūq⁹ orator z bistoricorū ac poetarū assiduū familiaritate conuinctus. Inter quos dante florentinū poetam ob eius doctrine pstantiam magnus honoribus sp⁹ psequi voluit. Tandē cū vrbe verol⁹ nam i xamīs edificijs illustrasset Anno dñi. 1329. die. 22. iulij sine virilū prole defecisset duobus nepotibus alberto scilicet z mastino fratribus vrbis dominiū concessit. Cūq⁹ corpus autem colladū in antribus cū in xamā funens pompa apud templum iuxta vrbis forū sepultū fuisse constat. vbi supra templi p⁹b⁹s valuas adbuē p magnificū extat sepulchrum sua ymagi nē z epigramate notatum.

Audouicus rex

Audouicus pbsilippi regis francoz filius post patrem regnare cepit z regna uit annis duobus. vir quidem catholicus xpi zne religionis amator. qui suscepto regno post annū p⁹sentens sparios p diuersa gallic oppida diu celauit se. cū q⁹ in condauit apud carpenteratū de pontifice deligēdo sedē dē exta duo ex cardinalibus interfecti fuissent statim eos a vniū coegit. z vt lugdaniū congre garēt pro futuro pontifice deligendo iussit. cuius famis consilij annuēntes ita cobus portuensem epīm elegerunt. quo quidem anno cū pontifex esset elec⁹ s⁹pe rex finem vite sue fecit. relicto in regno iōhannē filio paruulo. qui puer diebus tantum viginti regnavit.

Lazarariensium regni principium

Martilius carrariensis nobilis princeps. cu patavi diuati desumpisset et in
 ca no tirannice s patre pluribus annis regnasset. magni canis scilicet
 vicius potuit a eadem urbe diuati sponte cessit. sed r sequenti anno cane ipso
 defuncto post tride ab integro urbem ingressus dominum reuoluit. et annis re
 gnauit. vir certe mansuetissimi animi r regie vrbauitatis insignitus ac multis vir
 tibus decoratus. qui cu sine virili prole defecisset vberino patrueli ex testame
 to omnem suam hereditatem reliquit.

Anno dni dñi. ccc. r. ciuitas ipa veneta tumultu sensit. Cu butauiens rex no
 az cupidus vna cu quermis r basilij regnu affectans maximu tumultu
 in vrbe exortauit p petru grandenigu ducē. s ei pudentia cito vrbi quies data
 illi de domo quironoz cu eoz sequacib r ciuitate pulsi destructis eoz domibus.
 bec fuit prima destructio familie facta venetis ex partialitauibus. pncipalio
 res cu duobus florentinis decapitati sunt. idco cōsiliu decessitale in vrbe incho
 ati fuit. Deinde cu iohannes forattus ducati venetoz rexit iacobus quironus
 et m artius barocus viri ppoentes r domi nobiles rempublica subuerrere te
 ptassent. pditione coniuncti capitali snia puniri fecit. quibus cessis ad pscuenda in futurz mali ser pcurat
 tores sancit in ara ex senatus consilio cōstituti sunt qui republiā diligēter curaret. hic dñe pudentissim.
 et timore ac conscientie vir sciens venetos omnes ppter ferrate occupationē vt pmissum est auarbitate
 Amald de villa noua notato s. diuilla ferrata abolitionis beneficiū sibi r omnibus impetravit.

Arnaldus de villa noua puincialis magnus philosophus. parisijs dogma
 suū exercuit. r p pbetiam danielis r sibille erubere pbare inter af adue
 tiū anuxpi r psecutione ecclie futurā esse. inter dñi. ccc. r. dñi. annu ferme i
 dñi. ccc. lxxvi. anno adesse. Sup ea re libri edidit. cuius titulus de speculatione
 aduentus anuxpi. Is m reprobatu r quasi hereticus reputatus. Cu magis
 parisienses cōplurimos aduersarios habebat verens ne ad manus inquisitor
 reuenerit clam aufugit r pfectus in siciliā. qui tandē missus a friderico rege
 sicilie ad papam in man mortuus est. Dñi. cñ. xps. tio est vchru nolle rpa vel
 momenta que pater posuit in sua potestate. Cñ omnes volētes determinati tē
 pus in his assignare aduentus sxi p vel finis mundi cronoe reporti sunt.

Dhilippus ludouici francorū regis frater. iohāne casides ludouici filio de
 functo regnū succēdes regnauit annis qñq. pter r de abano palatior

Martilius carrariensis princeps

Arnaldus de villa noua puincialis magnus philosophus. parisijs dogma suū exercuit. r p pbetiam danielis r sibille erubere pbare inter af adue tiū anuxpi r psecutione ecclie futurā esse. inter dñi. ccc. r. dñi. annu ferme i dñi. ccc. lxxvi. anno adesse. Sup ea re libri edidit. cuius titulus de speculatione aduentus anuxpi. Is m reprobatu r quasi hereticus reputatus. Cu magis parisienses cōplurimos aduersarios habebat verens ne ad manus inquisitor reuenerit clam aufugit r pfectus in siciliā. qui tandē missus a friderico rege sicilie ad papam in man mortuus est. Dñi. cñ. xps. tio est vchru nolle rpa vel momenta que pater posuit in sua potestate. Cñ omnes volētes determinati tē pus in his assignare aduentus sxi p vel finis mundi cronoe reporti sunt.

Dhilippus ludouici francorū regis frater. iohāne casides ludouici filio de functo regnū succēdes regnauit annis qñq. pter r de abano palatior

Quius de garbo medicus florentinus his temporibus claruit. qui cu bru nuū patrem in arte cyrurgie medicum habuisset illum in pblica eruditi diuū thadeo florentino medico tradidit. qui adeo eruditissimus euasit vt vti lissima in auicenna ediderit mentaria. Scripsit r in galienū de multita complexiois diuerse. Atq in hypocratem de natura ferus. qñ r in philosophia ac medicina varias r pulcherrimas questiones. Gentilis medicus

Petrus apponius seu de abano paduensis patria pataviu medicus celeber
 nius r philosophus oī etate admirandus r peripateticus itatiorū oīm
 iustissimus. parisiensi ciuitate doctor celeberrimus libū ibidem discolas in
 mediana sedantem. inchoatē. conciliatōrē fauā cognitū tandē in ppra euga
 nia vrbe sedatē terminauit. hic anno legis gratie. 1310. pfundissimū illud pro
 pleumati aristotolis cōmentariū edidit. ppter cuius intentū constantinopolita
 nā vrēdem vt grecū disceret pmeauit. quo tandē instructissimū multa galieni vo
 lumina nō parū medicis accomoda ex ydconiare greco transulit in latinū. hic
 sub regie vrbs padue cōmuni ppsorū regimine floruit. liberaliūq omniū p
 ritisimū. pater in astronomia. in qua plurimū enitit. Quadarorē in quā op
 grauissimū opulauit. scripsitq iohāni pon. ro. libru de venenis pulchrum. Ac
 mesue libru in medicinis nianci a corde vsq ad calcē pfect. ferunt quidē hunc
 dyuus medicus magicum maximū fuisse r multa p eandem artem ostendisse.

Quius de garbo medicus florentinus his temporibus claruit. qui cu bru nuū patrem in arte cyrurgie medicum habuisset illum in pblica eruditi diuū thadeo florentino medico tradidit. qui adeo eruditissimus euasit vt vti lissima in auicenna ediderit mentaria. Scripsit r in galienū de multita complexiois diuerse. Atq in hypocratem de natura ferus. qñ r in philosophia ac medicina varias r pulcherrimas questiones. Gentilis medicus

Dnius de garbo medicus florentinus his temporibus claruit. qui cu bru
 nuū patrem in arte cyrurgie medicum habuisset illum in pblica eruditi
 diuū thadeo florentino medico tradidit. qui adeo eruditissimus euasit vt vti
 lissima in auicenna ediderit mentaria. Scripsit r in galienū de multita
 complexiois diuerse. Atq in hypocratem de natura ferus. qñ r in philosophia
 ac medicina varias r pulcherrimas questiones. Gentilis medicus

Gentilis medicus

adibus medicarum ac alias subtilissimas disputat.
 Matheriu aut siluaticu medicū manianum genere nobilissimū biddē
 temporibus floruisse constat. eo q ad robertum sicilie regem r medicus
 diuimop de oībus simplicibus medicinis r earus pprictandus dedit.
 ac alia quedam edidit.

perio ptra duces baioarie se opponat. Peru. pmissi tuncmoe a titulo regni nō ab
stintit. Ludouicus quoq; ea elatus victoria p ipatore illico sese gessit multa dispo
nens concedensq; que consummati edonatiq; deuit ro. pon. consilio iudicior; sū
ficere. Ardennibus em bellis italie cluantibus faces imperatorie auctoritatis addidit. nulla pō.
ro. auctoritatis habita ratione. Primum tamen omnium ex lombardis mathei vicecomite galaciusq; marci. Lu
dovici iohāne z stefanū pueros ita fount vt ad vrbis mediolani turannide ruc primū spūdec? cepit aspirare.
Romā igit pfectum? vicecomites oīno sibi beniuolos fecit vt eis adiuvantibus imperij titulos facilius cō
sequi posset. At iohannes pontifex vicecomites z ludouicum impatorem cū guelphos opponebant anar
toben arbe notauit. Reuersus ludouicus in germaniam ad exercitū congregandū pouit post eum utriusq;
copijs vrbis ex germania pfectis tidentium venit vbi rursus mediolani petie atq; ibidem a gūdone petra
mala epō coronasset coronatus est. Inde cū in duxianos duxisset z in graciū susceptos in eburnā accessit.
vbi a castruccio lucenfi dño magna hūmilitate exceptus est. Romam tandem peruenit vbi ingenti exultati
q; romae acceptus fauore coronatiōe tā diu dihsit. quoad petres z vrbium ytalie oz aiores qui pūne con
stuebant oēs aduenisset quo adhuc pompa pzidem ad omnia templa basilicasq; vrbis destinata. Et ad q? ac
cessum inchoata laterant die pstra quiesceret. quo die kalendaz iunij nona nō quidem sancta colūnem fide
fioentinoz habent monumenta. Sed stefanus senior z sarre tunc pncipi gentis iussu clerici ad populi. anno to
mini. 13 z 7. corona illum insigniuit. Eibem em romani duo pūmarij nobiles ex q; quos nunc barones ap
pellant sese regis romanoz vicarios dicentes gubemabant. Et atq; is annuus magistratus a romano senatu
creatus. gessit tamen magistratū illū q; quos vnicus. qui dū abisset alius sustinebat. Ea ornatus imperij coro
na suauis romanoz aggressus est rem nephaniam. Erectū in antipapam pēsu corbārensem ordinis minorū
debita romano pontifici reuerentia adorauit. Id romani bistoria cū inter iperatores nō numerāt z cognōm
to bavarū appellāt. Iohannes igit pontifex a cōmuniōe ecclie eum inardixit z varijs censuris publice con
demnauit. Fuit aut vt pueros ad regnum ydoneus. latinā tamen linguam suo danno nō intellexit. ferūt
igit butius discordie inter papam z impatorem vlticū de augusta secretariū suū extitisse. Is ob diffamatiō
numberge p. ro. plato se infontem reddens. In vindictā hīs regis insecutū summū pontificem bēham oz
tam a mari z alia conuicia co igno ante scripsit que in vltimā etate facta sūt. de qua re impator admodum do
luit. Tandem in venatione constitutus a duca austria deorsum ex vasculo in quo duplex ponis erat bau
stium sumens illico de equo cadens in nemore ppe fursitense in sinu cuiusdā rusticū obijt. Anno dñi. 1347.
īpō die gereonis sepultus in prochiā ecclia yrginis marie in vrbē monaco. inde filij sui in landspetz regio
nes diuiserūt. Seniores ludouic? z ludouic? roman? in roma nati. z dux octo iunior baioariā cū omnibus att
nencijs obtinuerunt. Sed stefanus wilhelmus ac albertus baioariam inferiorem possederunt. Hannoniā
holandiam. selandiam z frisiā. Habuit quoq; ludouicus impēpator: fratrem rudolfum comitem palatinū
Is elector: imperij. in electione friderico duci austriae adhibuit. Repulsi deinde a suo dominio in angliā vtrā
fuerunt. reliquis tres filios rudolum. rudolfum z albertum. quos ludouicus impator: summā beniuolentia
fouit z terrā equa portio diuisit. Ab his principes palatinū z duces baioarie eoz deinceps originē habuēt

Stella crinita quam cometam vocant vltimo anno ludouici quarti imperatoris
duobus mensibus visi est.

Fames quoq; ingens p vniuersam ytaliam. in qua mendicantium turbe vel in
humano quoq; cibo vix sustentate fuisse traduntur.

Robertus apulie rex nullo sibi supstare filio mortuo z andream caroli fratris sui
atq; hungarie regis neprem vrozem de dētā post se regnare iubet. qui regna
uit annis tribus.

Andreas deinde apulie rex laqueo necatus est consentiensbus agnatis eius re
gno imbiandū. post quem septem a mōos sub varia pncipum contentioe. ad
regnum in armis fuit.

Bextactas mundi

Monacum vrbis supioris germanie ad rippam flare flumis sita. Inter vrbes principū in germania scilicetissima in baioaria notatissima. Est inter nouas esse censeat nobilibus in edificijs in publicis in priuatis ceteras ciuitates antecellit. habet enim cedes pulcherrimas. plateas amplas. basilicas ornatisimas. Et quicquid temporibus orionis primi impatoris conditionis sue initium sumpsit. A ludouico in quarto tam scripto impatore amplata et edificijs ornata fuit. Otto prius cum in germania imperii anno dñi. 962. assumpsit. in baioaria parte regionis beinicis binniscentis materna hereditate possedit et in arce vering domicilium habuit. Otto tpe publicis transitus sup flaram in eo loco exiit. Et dux beinicus pontes ultra flumen p. pe curiam monachor fieri fecit. in eo loco vbi nunc vrbis monacū sita est. cōmunes iter ibi fieri ordinauit cū oppidulo paruo. Super ea re annis albertus frisingensis querelas apud ottonē cesarem mouit. cū in suis theolonijs et immunitatibus damnum sentiret. Imperator antiquā consuetudinem inuenis obseruandā prope vering mandauit. Interca obiit dñus beinicus reliquens filium ernestum nomine. pauloq post vrox Ottonis odyceia filia regis anglie mortua fuit. Inde otto relictam beinicū ducis baioarie dñi am ad elbadē accepit vxorem. Cuius filius ernestus ob egregia facinora apud ceteros in plenisq locis gestis et m. gratissimus euasit. Deniqq impatorem obire vt ex oppido vrbem cū publica via facere posset. qui post varios tractatus consensit ea conditione vt quotannis. 50. lb. dñi. ad frisingam pfoluerent. Ea forma hec vrbis inuicis cū regijs priuilegijs ac immunitatibus ornata habuit. Cū itaq hec vrbis p ernestum initium sumpsit indies augmenū in p. lo ac structuris sensit vsq ad tps saluti xpi septuagesimū ducentesimū supra millesimū. dñi cōradius eps frisingen. eccle p. fuit diuisa in duas prochas fuit. Cū prius sub vna basilica sancti petri extit. p. uisla. qui basilicam alterā de arce mane virginis cōmuni vtilitati adiunxit. Tandem tps ludouici quarti dñs baioarie ac romanoz impatoris incrementū ingens habuit. qui p. muros suburbij et alia edificia pleraz addidit. et arcem antiquā cū monasterio fratru minor ordinis dñi francisci. et cenobij beccmitaz sancti augustinū in vrbis extruxit. et post obitum in eccia dñe virginis marie ante summum altare sepulch. fuit. vbi corona imperialis eius sup epitaphio cernit. Condita est igit vrbis monacum in loco ameno prope ripas flare vbi trāst. nō minus negotiator. et ytalica ad germaniā frequēta. habetq nūc arcē ornatisimā. et edē p. cipia amplissimā. in qua aule et camere splendidissime. q. qui vident nec ornati. aliquid nec munus in eo loco vñq fieri potuissē fieri putarent. Et hūmodi loca plura habent. mirari ergo pot. q. amendant possunt. Cū in hec indita vrbis variis successu tpm forma sit dños. nunc hac tempestate vrbis dñus inditus p. m.

Monacum

ceps albertus gener friderici tercij romanorū impatoris baioarie dux possidet. qui sua magnificencia plu-
res nutrit leones. Et q̄q̄ plinius scribat in europa inter abdeloiū tantū et nesum amnes leones esse s̄ lōge
viri⁹ p̄fatiores ijs q̄s africa aut syria gignant. In ea tñ urbe leonē catulos parere cōparum est.

Forestorum nobilium privilegium

Mapheus bergomensis et nobili vetustaqz forestorū familia natus nō mō ruriū cultus et pōtēciū abū-
le doctus. s̄ et eloquētia et reū gerendāz prudētia insignitus tēpēstate hac p̄ter easdē p̄dāssimas
virtutes apud ludouicū bauiariū impatorē mario in p̄cio habitus est q̄ et indultis et p̄uilegijs easdē gra-
tis concessis optime creatus est. In eadem successoribz suis ob grata forestorū familie obsequia in ipm
exhibita. munificentissimū p̄uilegiū immunitatis et exemptionis liberalissime concessit. cōstituens eum
successorēqz eius suū palatinum cōmēns cū ab omnibus oneribus. dāns eis libertatem notarios et ta-
belliones creandi. Illegitimos ve naturales legitimandi. Insup etiā cōcedit eis iudices ordinarios et
regios missos legitime posse cōstituere et ordinare. Id p̄uilegiū datus fuit in ciuitate tridentina die. xx.
ianuarij anni. 1530. Approbatumqz habetur per potentatus.

Raynaldus essensis marchio aldromandini cōfessis filius hoc anno. post fratrem ferrariē dñatū acci-
piens regnauit vñ cū nicolao fratre annis quatuor. Mortuo etiā ayone in carceribus a frisco eius
filio captiuato. Atqz inde frisco a cōcubus pulso et interfecto. Aldromandinus fratri successit. qui mori-
ens raynaldum dūcē et nicolaum forma elegantes et strenuos reliquit filios. qui vrbis principatum resti-
tuerunt. Raynaldus gallos p̄sidia eiecit. et vrbem ab eorū faucibus liberauerunt. Urbe itaqz in sua pote-
state redacta regnandi cupiditate allecti vt firmo p̄sidio stabilerēt argenti rauennans ecclie oppidū regno
adiecerunt. Cuncta tēdē p̄ circuitum depopulari sunt. Cum vō carolus et manphredus cū beltrando co-
piarū ecclie dūce eos hostes adorūnt et in fugam vertunt. Inde legatus ferrariam obsideri cepit. Ray-
naldus vrbē erupit et ecclie exercitū dissipauit. Tandem cum bonā pace mortem obiens obisōnem nico-
lai fratris filium regni reliquit successorē.

S. Rochus

Rochus natione narbonensis confessor xpi apud montem pessulanum oppidum narbonensis gallicie agatha olim siue apathopolis appellatur. ex parte iohanne matre vero libera eius oppidi dno origine dicitur. qui cum triginta annis et potu parassimo vii cepit. mortuoq; patre ac matre hereditate amplius ege mis profusus distribuire cepit. et pauperum se abdicans patris suo oppida pariter pmeridauit. et abiectis reb; omnibus breuissime indutus cu pilo et pera et baculo ex gallia in italia peregrin; peruenit. vbi plures ciuitates et castella viis romae aqua pendente. censu et alia plurima loca sua pestilentia vexatas cruas impres sione sanasset. Qui cum omni vere rogata gallia morbo correpta plustrasset. place nam traspadana ybem morbo infecta se consulit. et ad quoddam hospitale diuertit et egrotantes omnes ad vnu vider signat et sanat. Laboro igit somnoq; grauat; a deo pmoctus q; cruciatus corporis pati debebat. statim acuta febre et sagitta sinistra cora transiit fuit vt eo dolore ardoreq; nulla qui eie moueret. expulsi; ab vrbe ad nemas vrbi vicinu reple; vbi bona valitudine a deo consecutus est.

Inde digressus in gallia longis itineribus relatus est. que annos strepitum exabat. ad bello. in patris de itis oppido quod patris donauerat existens a lictoribus tanq; explorator pphans inuincula coier; ad principem deducit. inde in carcere quinquen; tempus consumpsit. quo ex acto cu maria parentia et vine sterilitate a patris incognitis decem; velut aliter alexius romanus. Anno dni. i. 3. 2. sumptis diuinitissimis sacramentis anno vite sue. xxi. migravit ad diu. prius orando ad diu. vt qui decem; nome sui inuoca rent a peste ptegerat. Ad latius eius tabella his scriptis inuenta est. Peste laborares ad rochi patrocinu confugientes contigione illa miculenti; euasuros significo. Quod vbi ad patris pancep; delatu fuit cognoscens illu suu esse ex fratre nepore in lachrimis puolulus sanctissimu corpus summa pompa ad tem plum deseri fecit. ac templu extruxit vbi p multos annos signis et miraculis effulsi. Cuius viri sancti meri ta dni apud italos lanuiscit. Tandem anno. i. 4. 3. ad ipos ad ex germania nome rochi delatu fuit. co q; constanti; geraniame ybervi consiliu generale celebrabat a peste maxima liberauerit vbi nunc facella et areper vrbes p vicos et castella extruunt. ad que confugientes eius merita experunt. cuius festu. xvi. kalend. sep tembris celebrat. Cuius corpus anno. i. 4. 8. y. venetas furtim delatum a senatu et populo summa gloria cel ceptum est. et templu celeberrimu ingenti impensa construere ceperunt.

Johannes andree

Johannes andree patria bononiensis iuris consulti; etis sue celeberrimus et po nifici qmamine vberimus fons tempestate istac floruit. et nouellas sup deca tes edidit celeberrimas. ac sextum clementinasq; accuratissim; glo sauit. Atq; in sex to alias nouellas pposuit. Insuper opus mirabile. et in additionibus speculi alius pgregiu edidit. et in lau de diu; iheronimi opus iheronimianu appellatu composu it. ipius aut clarissim; gesta et alia ad eu puenia ex additionibus ipius extra deui ta et bo. cle. in titulo de filijs pbiteroz optime colligunt. Obiit anno dni. i. 3. 4. 8 bononie ex peste p viis discipulus iohannes calderini meminit in. c. nostra de co habitatione cle. et mulierum.

Quoniam pistoriensis ex nobili simbaldoz familia nat; diu; auditor et pdicti ioha nis andree amicusissimus. cuius iuris pstantissimus fuit seculi doctor p id temp; lectur; punitu sup codice castigata et accurata doctrina cōscripta. atq; sup primo digesto veteris pre vsq; ad ri. Et ex uo; alia agit. Et in scda pre sup titulo de re. cre. Sup reliquis aut ptes p via additionu cōposuit.

Oladridi aut de laude consistoriale aduocatu diu; discipulo et iohannis andree familiaris doctrina legu et moribus optimis insigni p ipm tempus floruisse constat. Qui et ipse in iure ciuili post se multas reliquit lecturas et consilioz pgregium opus.

Johannes calderini cuius bononiensis iohannis andree pcpus filius et discipulus eruditione et sancti monia insignis. et ipse p id tempus pontificu ius tū legendo. disputando atq; scribendo plurimu illu strauit. co q; ipius in decretalibus plurimu extet pmentarij ac pphioz in ea facultate pgregium opus.

Johannes de monte villa Johannis mandena qui a ceteris de monte villa appellat; uonantissim; do torz medicine fuit. ac miles siue eques armatus natione anglie. hic magnas partu orbis terre peregrinando pagauit. et maximus orbis circulator mirabili mundi. papue asie et inde varijs linguis ad oblectationes pscriptis. et p hec tempora felici fine quieuit.

Eraniscus in aronius ordinis minorz theologicus doctissimus et ipse eodem re pore multa opuscula ad xpiani religionē pntena edidit. et qmamine in sa cris codicibus postillas memoratu dignas composuit.

Michael de celsa ordinis minorz generalis minister bident temporibus cu sup esedielem et sup fenentia; librum ppolche scripsit. a iohanne pontifi ce errore quodam notatus generalatus officio priuatus. dixit omi xpm ac discipulo; nol puiantini habuisse. ipse tamen scriptis et rationibus se innocentem ostendit. et propterea suis scriptis in iohannem pontificem plurimu inuectus est.

Sexta etas mundi

Bellum atrocissimum inter philippum regem francie et eduardum regem anglie institutum fuisse. philippus enim francoꝝ rex tunc regium frater scilicet ludouicus philippi et caroli patricius regnare francis anno. 1328. cepit. et. xxiij. annis regnauit. hic cum eduardo angloꝝ rege sepe pugnauit. a quo etiam sepulchꝝ viꝝ fuit. et cum multa peditum inter viuentium principum armis emulꝝ regno suo adiecit. Benedicimus qꝫ. xij. componere ite pacem inter philippum francie et eduardum anglie regem sepe tentauit p legatos ac frustra. qui maxime cladi- bus dimicissime inter se conentantur. nā eduardi dāssis supra scintillas nō loꝝe a portu flandrie tanta vi cū gal- lis dūcāuit et viciꝝ vt ad triginta milia galloꝝ vna pugna interfecta referant. Etꝝ alij habent tantus francieꝝ petrarba effusus est sanguis vt mare flandrense sanguine tinctū videretur.

Petrarcha petrarba natione euscus. florentinus origine. ex antiqua fami- lia bonifichꝝ pnnibꝝ fuit. qꝫ pꝝpꝝ uisus vt ea ciuitas sacrosancta arcuꝝ cni- loꝝe. Anno huiꝝ erat. 1304. die lune ad auroꝝ kalendꝝ. augusti. ingenio vō sublimi et ad omne bonū et salubre studiū apto. s ad morale pꝝpue philosophia et ad poetiam prono. corpus iuueni nō magnaz virtū obtigit s doctetissimꝝ exi- mie. forma illi elegans fuit et maiestas quedā ingenua. statura mediocꝝ nūꝝ pau- lo superior. plena facies. rotundiora membra et in senectute ad crassitudinē corpꝝ vergens. colore erat vundo inter candidū subnigrū et visu plonꝝū tempus accu- mo ita vt ad. lx. annū inuinitas quasqꝝ lissas siue adnunculo legeret. famissimū p omniū vitam corpus habuit puerꝝ in extrema senectute. Is aretꝝ natus pꝝmū vitē annum nec integrū ibidem egit. scꝝ sequentes anchise in rure paterno rēuoca- ta ab enlio genitrice. octauū pꝝis. ac deinceps in gallia transalpina ad lenā rhot- dani in vrbē cui auenio nomen est. ibi puericiam sꝝ pꝝreinitus egit. pꝝimas lit- teras aggressus in compendiosis vbi liberales artes didicit. inde studio legū nō sponte addicis quadrien- sio in monte pessulano. tricennio bononie fuit. pater audiens negligenter cū iuris studium sequi. poetas co- lere et eo negotio delectari tandem suo arbitrio eū reddidit. inde poeta insignis et orator facundissimꝝ eua- sit. Post hec gallos et germaniam peragravit in qua parissus vrbem et plura regna vidit. inde reuersus Ro- mani a scipiano de calumpnia in multo honore habitus. vbi in capitolio a senatu apꝝbante roberto sic- lie rege laurea corona insignitus ē. Post hec aunionē reliꝝ et in valle p erigua amena q clausū dꝝ bucolicū carmen scripsit. et vite solitarie duos libros. Neapolim tūde accedens ad robertū et verone cū dñis de la seala versatꝝ vbiqꝝ carꝝ. iacobi de cararia benignolenti adeptꝝ. patauinū veniē. et a venetꝝ cū magnis hono- ribus accitus. tandem in agro patauinū arqueade rure montano sedem sicut vbi meditando scribēdo tempꝝ contriuit. Postremo labore confectus anno dñi. 1374. apoplectus sanctā xpo reddidit animam. corpꝝ ibi- dem in sepulchro marmoreo quamor columnis sustentato sepultus fuit. Etꝝ ait. 70. annis vna mitius die. vt omnibus scilicet admirandus. a quo eloquencie studia excitata sunt. scripsit enā de remedio vtriusqꝝ fortune. de secreto conflictu curaz suarum. de ignorantia sui et aliorum. epistolaz duo volumina. librum rerum memorandaz. afflicta et materna lingua libꝝ sanctoꝝ et mꝝpꝝboꝝ et plerazqꝝ alia. S. yuo doctor

Clo nanone britto eruditissimus iuris cōsultus p bec tꝝa pꝝer doctrinā et sin- gularē eloquētiā quibus egregie insignitus erat iura etiam pietate ac mi- sericordia in pauperes vsus. celeberrimꝝ habitus. angelica est floruit continē- tia et vitam suam a vino et a carnium elu penitus alienam reddidit. corpus cūto operuit. ieiunijs et orationibus disciplinas vigiliasqꝝ admiscebat. nudam p cu- bili terram luteam. rigidum solum p cervicali. sacrum bible volumen quod sibi comitem elegerat capiti adaptabat. suamqꝝ omnem cum pauperibus quos pꝝ- curando pꝝtegebat conuersationem buri humilimā. patrimonij amplū cū haberet spem in deo collocans paupꝝ et orphanos ac viduam causas. p virtū senꝝ tu- eri voluit. hic igit almiſicus yuo aduocatoꝝum oim lucem a condignam laboris sui mercedem a dño percepit. quo mortuo cū crebris fulgeret nūꝝ acutis inter san- ctos aggregari inuēit. inde eius festū sexto kalendꝝ. septembꝝis celebrari iussim fuit. Et de eo scribit. yuo pater legum custos. pꝝtor et amplum egregiumqꝝ de- cus cui se debere sentant. Iura: tuo tonens debellata fauore. Aptus erat iustas miseroꝝ sumere causas.

Gonzagorum regni principum

Ludouicus gonzagavir animo et virtutibus pꝝstans atqꝝ pꝝclarus bis annis quadā calliditate atqꝝ pꝝ- dentia in iurē vrbis principatum pꝝserino bonacosso adēuit et in se suosqꝝ lucentes vsqꝝ in hodi- ernū diē transfudit. pꝝserinus ipe et sui pꝝdecessores ipni pꝝcipatꝝ per annos multos possidere. sed dissen- sionum facinoribus subortis adeo mos inoleuit vt cuiqꝝ sacno so liceret ciuitatum principatꝝ occupare. In- de pꝝuincifices romani et impatores pꝝter egregias huius pꝝlarū familie virtutes ipsam vrbem et principatū eidem confirmarunt. quis quidem sentiant gonzagas non facione sed cōmuni populozum delectatione vt- bus dominatum obtinuisse. qui ex thetombus fuerit ciues qui mantuanū incoluerunt.

Ottomannus

Ottomannorum turchorum regni principium

Turci ottomanni ab ottomanno eorum primo principe nuncupant. q̄ iustitia
temporibus totam ferme asiam minorem et greciam partim armis partim fe-
ditioibus sibi subdidit. tempore hac ad huc iohanne pontifice p̄dicato plu-
rante ab ottomanno quodam turcho exigit census et obsecra principia sumptose. a
quo postea Ottomanni turci appellati sunt. hic primus turchorum rex. orta iter
turchorum principes seditione auctoritatem breui et uolens adeptus est tempore.
urbes et oppida nō paucā partim et partim deditione in suam potestatem recepit.
qui moxens orchanes filius successit. qui reu inchoata a patre longelatez ap-
pauit. quem secutus amurates filius duobus de grecorū imperio discepantib⁹ ab
altero qui superantimebat in auxilium accersitis con sulto bellū. prius ubi am-
bo consumptis viribus fractos aduenerit in eos armā conuerterit et plurimū grecie si-
bi subiecit. Is uita functus duos reliquit filios solomannū et pasaitem. solomāno ex-
tincto res uictoria ad pasaitem deducta est. qui priusq̄ a Lameriane caperetur res
magnas in grecia gessit. dimissus nil dignum egit et inglorius apud asias obiit. co-
lus filii complures. quorū prius calopinus uatu maior quinitus rex regnum post
parui obtinuit. cui uita functo Ocean filio tenella etate adolefcentulo relicto. Is
quoniamdam principum auxilio ad regnū deuenit. qui paulo post a moise patrio ex-
tinctus fuit. et non multo post ipse patrius nillo super sitate filio decessit. quem mabu
turcho regulos vi atq̄ armis oppressos regnis eruit. ipsoq̄ mortuo anuaturat filium dimisit herede. qui
multapbam patriū supatū et interemptū victor uinuersum regnum obtinuit. hic mabuinetum habuit filiū
birū p̄clarissimum. qui duo imperia et duodecim regna acquisita suo adiecit dominio. de quo infra fiet mē-
tio. hicq̄ deficiens pasaitem principem impatorem ad huc extante dimisit. hēc ottomannorū p̄genes
est origo. adeo q̄ turchoz nomen anticum est et q̄ olim asia vocabat nūc turchia vocat̄. a turcis emvuer
sa possidetur.

Oderius vir sanctus de ordine minorum in asia et india eu angelizando discar
rit miraculis clarus. et quatuor sanctorum martiris corpora de ciuitate hoz-
mes traxit p̄ mare ad superiorem indiam in ciuitatem cartam nō sine miracu-
lis. et desuper p̄ peregrinationem suam.

Bartolomeus uanonep istanus ordinis p̄dicatorum theolog⁹ et insignis de
reorum doctor p̄ hoc ip̄m tempus p̄fiss floruit et multa laude digna com-
posuit. Inter que p̄tite opus quasi dūmū ad cōfessorum instructionē edidit qd̄
sumā p̄fissā seu magistratū appellauit. cā om̄i (p̄o referēte) p̄fecit anno dñi. 1358

Abertum cum eodem claruisse et miraculis floruisse tradunt. qui p̄ter sanctita-
tem in armin et ip̄e sumā acerbē de casib⁹ cōposuit. cui aliqui beati augustini
tūm beato rdo. a quinate ap̄paruisse tradunt. et q̄ dixisse thomas. mibi par est in
gloria uirginali sed in uniuersa cordis prior.

Zudolp⁹ carthusiensis

Ludolp⁹ alem annis ordinis carthusiensium prior argentinensis vir doctrina
et morum sanctitate cōspicius. hac ip̄a tempestate poppime vitam dñi n̄r̄i ihe-
su xpi egregio volumine. et quodā celesti amficio. in eo potius diuina reuelatione q̄
studio fabricauit. in quo certe se ostendit venerabilem uirum et om̄i rerum tam diui-
narū q̄ humanarū. et potissimū ip̄ius ihesu xpi uite. pur potuit hoc eē possibile ple-
nissimū habuisse notitiā. alia q̄ laude digna hic de uor⁹ ars uenerandus p̄ edidit

Uuorū sententiā libris et ip̄e cōmentaria dignissima edidit. quib⁹ scolasticā in
germania maxime uinif. Cū plurimum aliorum scriptis p̄fisse cōsecratur. etiā cō-
fessiones ordinis in formā redegit.

Ubertin⁹ cartariensis marili patuelis hoc anno iure
gentiū ex ip̄ius marili testamentō padue domina-
num suscipiens regnauit annis sex. Hunc cum marlin⁹ ve-
rouensis princeps magnus affecter cladiibus tandem la-

cessibus ad emvrdem tradi di. qui ueneris et luchi uice comite. pcurantibus par
cofecta est et ubertino ciuitas reddita. quem statim benedictus pontifex aplica et au-
p̄nial auctoritate ip̄m in ea cōfirmāuit. et dānceps quo ad uirtū ip̄am in p̄ceptos
fedit. ip̄o demq̄ mortuo cum marilius eius filius successisset. eodē anno a iacobo
uvertini patricie cōspiratione facta interfectus fuit. et ip̄e p̄marū uerbis suscepit.

Accelentissimum. p̄fissum hūdeni temporibus celobrem ac p̄clarissimam sum-
mam tam in theologia q̄ in legibus edidisse tradunt.

Oderius o. minor

Sexta etas mundi

¶ Anno mundi. 6542.

¶ Anno xpi. 1343.

Clemens sextus papa lemontensis. petrus antea vocatus. primo monachus deinde archiepiscopus rothomagensis. postremo nonis maij millesimo nongentesimo quadragesimo secundo pontifex auctoritate creatus est. fuit autem vir multae doctrine compositorum eloquentie. liberalis in omnes et pium animus. q̄ primo anno pontificatus sui octo p̄biteros cardinales creat. diaconos duos. fratrem suum monachum tullenensis p̄fessionis et guilelmum ex sorore nepotē. Quē annū intelligeret totam italicam in nimis esse solos lucubuntz iohanne vicecomite vicarios insubrie confirmant. De reliquis italie principibus nulla mentio habita. existimabat enī solos vicecomites ludouico bawaro resistere posse in italiā (vt ipse p̄dicebat) defensuro. atq̄ enā tridentū vltz puenit. qui vicissim vt par p̄an pontifex redderet in disione ecclesiastica in alio vicarios impenali auctoritate confirmant. Que quidē veritū malis (vt aiūt) aūb? in p̄ntificem relata successores in hanc diem suos multa ac pene p̄petuis in modis turbibz busq̄ agitant. Iohannes enī de vico vrbis romē p̄fectus nōnnulli in viterbiensium finibus paternā possidens hereditate vicarius in viterbio impias est factus. Eo deniq̄ titulo galcomis inalectar fratres arimius i romādiola p̄sauri fauicq̄ in marchia anconitana. Antonius ferretanus vrbini diolus et ita in alijs p̄ntisq̄ locis dños confirmant. Clemens autē pontifex quosdā cardinales ex auctoritate romani misit qui statim vrbis cōponentes petri sarā colūmenes et iohannem vici filium senatores declararūt. et nicolaus reuēci p̄ntis? scriba qui statim vrbis in suam potestatem redegerat. tēinde septimo in ense mita ta veste ad carolum in bohemiā p̄fiscis. quē clemens pontifex ob multaz linguaz periciā in ludouico conuictum ab electoribz in cesares designari fecerat ab eo auctoritate missus pontifici dono dat. Postremo clemens in omnibus boni pastoris officio finctus Anno dñi. 1342. pontificatus sui anno decimo. mensis septimo die vigesimo octauo mortuus auctoritate sepelitur. adhibita honesta funeris pompa.

Eubilis annus petrenū bus romanis vt quemadmodū bonifacius octauus olim concesserat vt centesimo q̄s anno (quod fecitū an nūq̄ appellabant vnde ludi seculares appellati sunt) plenam peccatorum omnium remissionem visitantibus lumina aploz petri et pauli quinquagesimo q̄s anno id facere libenter annuit. Eū dicentem etatem hominū iubilium illū centum annoz attingere non posse. Clemens igit̄ sextus ad quā quēnam nūmerū reducit. qui est p̄ntis iubilii nūmerus. Eū autē annus adueniat iubile? tantā romē p̄fiscam potius q̄ frequentā populoz petrarca qui interfuit fuisse refert vt nihil obfuisse pestem appareat. sed ex omni europa xpianū p̄fissa nomen illa p̄stebat diebus singulis multumdo.

Eodemq̄ anno mediolani pestem solito maiori continuasse petrarca asserit. nam pestis adeo triennio citius ob iubilii contagione hominū et multitudine vndiq̄ romā cōnigratū squalore sum p̄dore oia inficeret. Innocentius sextus papa patna lemontensis stephanus antea vocatus pontifex ciuilibz turis vir con sulus sumus. p̄curator primo. morē p̄s clarā morānus. deinde cardinalis. pontifex tandem dum erat salutus ann? a quinquagesimo secundus terdeciesq̄ ceteris. fuit autē vir integerrime vite magnēq̄ constanter seculans. qui ecclesiastica beneficia nō nisi p̄b antissimis sacerdotibus in vita tum doctrina dedit. Post coronationem illico statuit v̄ omnes p̄latz diuicq̄ qui beneficia habebāt ad ecclesias suas sub anathematis pena p̄fiscerent. dicebat enī oues pascuas a p̄prio pastore nō a mercenario custodiri debere. Impensam quozq̄ bonificam que magna erat imminuit. familiam suam ad certum et honestam redigens numerum. viroz p̄b antissimoz. Idem vt facerent cardinales acerrimo edicto mandauit. Auditoribus p̄ntis facti palatij solarij insinuit. ne numeribus corrumpi in decernendis libris eb inopiam possent. Eū in viciu paratus est habitus. in sumptu bellico largissimus. dū bello repente que a tyrannū superiozq̄bus temporibus occupata fuerant. Iq̄s cum curā purgasset p̄ntis in ea dissidentibus quos ad suas q̄ueq̄ ecclesias ire iussit. n̄ bi dixit anni quos legatum in italicam mittere. a quo vrbis et p̄ntis iuris eccle tyrannū vt deturba tur recipere. Legatisq̄ fuit egidius de gēte canilla nobili in hispanis sabinoz ep̄s cardinalis vir quo ad viros et potentatū liceat. Erastio hadriano et theodosio virtute equipand? quos principes hispania romanē rep. potentissimos p̄ntis saluberrimosq̄ dederat. omnia vere oppida breui recipie que tyranni occupauerat. Illius pontificis suasio et prudentia inter gemensiles et veteros deniq̄ sedus mirum est. ac inter p̄ntis et florentinos pacem composuit tumultuante potissimū ciuitate romana in creandis senatoribus discordiam optime sedauit. externo senatore ad vrbem misso. Erastus maxime intentis abolēdo bello quod inter anglos et gallos gerebat. parare et classim contra hostes xpiani nominis constituit. In tā tis vero animi p̄ntis afflictus innocentis pontificatus sui anno nono mensis octauo die sexto mori et in monasterio dñi andree carthusiensis ordinis qd ipse extra munio. p̄ntis ipensis exuerat et dorauerat sepulchus est.

Linea summoz pontificū
Clemens sextus

Innocentius sextus

Carolus cuius nois quartus iohannis regis bohemic filius et beatrix impa-
troris nepos anno salutis millesimo tricentesimo quingentesimo septimo. iu-
beme cū demente sexto pontifice in lodovico de decus et de psonem in cesare
cū fecerat declarari. ab electoribus impator designatus impavit annis 3. 2. Qu
mukaz linguaz et lraz peritissimis iustisqz et rems actimens deū bonos dili-
gens et malos sceleratosqz odio habens. Is ob iustitiam nō nullas leges condi-
dit que adhuc extant et caroline impant. Is viuentē patre aduersus tartaros
felicitate dimicauit. Ciuitates lombardie a patre acceptas artius tuitus est. pignu
ut adolefcentē cū veronensibus eosqz pko fudit. in ea pugna bis equo cecidit. nō
dubi tautū tercio conficere facinorazqz forissimū militis edere. Monen binc ca-
rolus in baptisate uenisse laus fuit. quo d in confirmatione a carolo francoz rege
mitatū est. apud quē puerie rudimenta peregit. fuitqz carolus vir magnorum
opez. qui regnū bohemicū religionis cultu rē legum ac bonoz morum discipuli-
na illustrauit. Nam scola liberaliū artū ab eo in praaga crecta ē. floua ciuitas me-
tuibus cincta. pallaciū regium magnificētissime edificauit. monasteria multa
fundata. arces constructe admirabiles. par totū regno tradita. adeptus imperiū
rursus italiam ingressus. Traperat carolus rex diuinā mantie uirgam. cuius p
sentie timore comites pira ac ille expectauerat pcedes effecerat. quare ad solā
anbelans coronationem socias belli de lombardis cū vicecomitibus p iudicis
quicōs reddidit et mediolanū delat. ferrea de more corona insignitus est. Inde
romani pcurtus subsistit in pisanos receptisqz in urbem facciosos ytrinsqz pns
a quibus introduc. erat pari ingratū de pcepit. Senes illico scle illi abiqz
ylo federe pūserunt. pariter volaterant. pariter ministates fecere. nec ab eo po-
terat qui florentini iugum fuerint accepturi. Tandē puenit romā carol. et a di-
obus cardinalibus quos ea de causa innocētius papa inserat coronatus est. qz
bellinis qui iampdē florentia exulauerant ciētis. guesfos in suū locū restitui-
it. longobardos in p tatem accepit. Reliquis ciburie paribus p suo arbitrio leges dedit. Coronat ita
grone in agnificū apparatu maiores rex qui aduersus eccliam sentiebant romano pontifici indicandos
tradidit. Pūmis igit quatuor innocētij pontificis annis carolus impator. his (de quibus diximus)
pytaliam gēsis rebus romē coronatus in ebrurā. inde in lombardiā. moxqz in germaniā rediit. Bohem
p tēde fratru suo morauum possidendā concessit. vicegradum nouis muris ac pugnaculis cōmuniuit
Corpus sancti uiri demit praagam. pontem militante qui exandatio nibus corruat in praaga restituit.
Ecclesiam praagensem ad metropolitā decus crexit. Cū antea magunino pontifici subiecta esset. Clarus
profecto impator nisi ut aliqui scribunt bohemia regni gloriā in agis qz Romani imperij questus
set. et wencellau ex filijs suis nam maiorem imperio sibi successorem adduc uiuens ordinare conatus ess
Idqz pecunia. nā cum principes electores baud facile ad eam rem trahi posset. qd virtute obtinere nō po-
tuit pūo comparauit. promissis cuiuslibet electori centum milibus aureis. quos cū representare nō posset
publico illis romane rei p. vectigalia obligauit ppetuū imperio malum. Nec post hec extollere caput im-
petum potuit. Carolus auctō omnem ferme etatem yltro atroz ex ytalica in germaniā euado et reduci
consumpsit. Etandē cū tam grandēus saluti ppe consulens wencellau filiū vī pmissum est Anno
dñi. 1370 cesarem faciens imperij successorem sibi delegit. ac sic cū patre fili. imperat. et annis octo. Po-
stremo carolus impator cum pleraz gloriofissime in imperio gessit anno. 1378. diuinae fune. vita decessit
Cum iberus comes de
swartsburg

Linia impator. ro.
Carolus quartus

innocēti lecti mortem tantam solis defectiōem faciam esse qtam nūqz antea.
visum itaqz omnibus est tante mortis planetarū etiā signa aliqua dedisse.

Engens qz vapor magnitudine horribili boreali mouens regione magno
aspicientū terrore. celum dilapsus est et bestias multiplicato numero in
orie et celo tradidisse ferunt.

Berta etas mūdi

Praga caput regni bohemicæ ciuitas p̄marima. Cuius descriptio ob vetustatem merito dudūm posita fa-
uisset. Verum carolus quartus imperator tam magnifica in ea peregrit vt post gesta sua de ea mentio fiat.
Cū t̄ in ceteris vrbibus antiquitatis ac originis non semp obliuiscum fuit. At praga (vt bohemi-
ce narrant historie) post tempora abrahe initium habuit. regum pontificumq; honesta sedes. Tres in partē
diuisa quibus nomina indiderunt. parauim pragam. veterem ac nouam. parua sinistrum latus multauic fuit
minis occupat collisq; cōiungit. In quo sita est regia t̄ sancti viti pontificale augustumq; templū. Cuius pra-
ga in plano iacet vniuersa magnificis operibus adornata. Inter que p̄torum t̄ forum t̄ letā ciuitas t̄ collegi-
um imperatoris caroli mirificis effertur laudib⁹. Jungit̄ aut̄ minorū prage lapideo ponte quatuor viciq;
ti arcuū. flouā ciuitatē a veteri fossa distinguunt. phūda. totrimq; muro m̄inita. Hec quoq; ciuitas ampla ē
ad colles vsq; p̄tendit. quorū alterū sancti caroli. alterū sancte katherine appellant. terrā vicegradū in aris
modū edificatarum. vbi collegium est. Et aut̄ hec ciuitas insignis in. p̄uincia bohemicæ. que porzō gema
nie est. aquilonis flantibus tota ferme exposita. formam eius rotundam tradunt. cuius diametrum triū diez
itinerē expedito patet. silua vniuersam claudit. irrigat̄ pluribus fluminibus sed cunctos multauis excedit.
que metropolim regni pragam influit. De nomine ciuitatis cū discerneretur iussit libussa ex artifiq;bus qui
p̄mo occurrerit rogari quid ageret. ac ex p̄uino eius verbo vocari oppidum. interrogatus faber lignarius
quispiam. lumen se agere dixit. qd bohemicæ pha dixit. indeq; nomen vbi datū. si corrupto vocabulo po-
stea pragā dixere. In hac prouincia aliquo tpe amazonice semine regnandi cupidine duce dominū babue-
runt. Postea dycesvsq; ad p̄uiniū regē vitiāū gubernarunt. qui. vi. t̄. lxx. supra mille ab ortu saluatoris
xpi apud magatū in p̄uino principū ab imperatore henrico ei⁹ nois d̄nto rex declarat⁹ fuit. morauoz reg⁹ qd
pius extitit fuit in boh. m̄ia trāsīto. s̄c̄ta. lusaia. moraua bohemoz ip̄erio adiecit. Elbert⁹ treueroz aut̄
chieps cū eo pragā mil⁹ q̄ corā p̄uicilib⁹ regē iungat regalib⁹ q̄s adornet insignib⁹. In eodē āno fecit acla

manente populo Vratislao regi salus honor atq; victoria. Is vratislaus indulgente alexandro papa tercio na
nonefensis collegii canonicor regulariu in arce pragensi crexit. in qua dum res agi diuina non ppositus
tanti ed decanus z sacerdos diaconusq; z subdiaconus rem diuinam facientes episcopali bus ornamentis
vestitur. Et ppositus quide cancellarius regni appellatus principis honore defungit. Post vratislau priuū
regē pluribus annis interregnu fuisse scriu. nō regis note s̄ duos tantū vlog. z vianlau vno loco vratislao
nam ad impatore friderico primo sibi z posteris regū dignitatem obtinuisse scribunt. qui ponit sup multa
uani qua verba praga minori iungere magni operis edificauit. quē vratisponensi pferunt in quatuor z. xx.
arcos ex diximus protensum. Deinde vlticus qui canthiboz principum tenebat cū virili sobole careret ac
cepta ex oibocaro rege bobemie pecuniā canthiū illi carniolā. marchiā selanonicā z portū naonis tradi
dit. Tempore postremo caroli quarti imperatoris in maxima potentia z gloria fuit z augmentū mirabile ac
cepit vt pmissum est. Nullū em regnū tota europa tā frequētibz. tam augustis. tam ornatis templis dota
tum fuisse quā bohemicū reor. Tempia in celum erecta longitudie atq; amplitudine mirabili fomicibus re
gebant lapideis. Altaria in sublime posita auro z argento quo sanctioz reliquie regebant onusta. Sacerdo
tum vestes margaritis recte. ornatis omnis dines. p̄ciosissima supeller. fenestre alie atq; amplissime. cōspē
quo vitro z admirabili opere luce p̄bebant. neq; hec tantū in oppidis atq; vrbibus s̄ in villis quozq; admi
rari licebat. fuerat inter cetera monasteriū aule regie apud nippam multauic qua missa fluuius illi iūgit. sicut
in quo regū corpa condebant singularis excellētie. nā p̄ter eādem magni z mēuorabilis operis amplū cor
nutorū. ceteraq; officinas monachoz magnifice constructas quadrata portatus fuit. que nō parū concili
sit orū. vrbibz vocauer. In diuis latēbus vetus nouiq; testamentū ab initio genēsis vsq; ad apocali
psim Jobanius istis mausculis in tabulis scripam p̄nebat. notis quo altius irent paulatim crescentibz
ita vt asinum vsq; deorsum facili lecto p̄beretur. Hos igr dulcoris Bohemia dicebatur. que colini inter
principes atq; reges dulcissimam redolebat suauitatem. Nunc (volente fortuna) apud sinurol sapore scidū
babet. fuit deus vt potū redolente atq; splendori par fiat. Cuius historia z regum gesta papa pius. secund⁹
in historia bohēmica discussissime prosequitur.

Carolus quartus gloriosus imperator vxorem secū habens ⁊ filios venit ad vrbaniū pontificem ro-
me agentē. Anno duo de septuagelimo terdecies centeno: scilicet padua in albrunū iter,
dū pūis ageret lucanus pīfams ⁊ miniat florentinis rebelles in deditionē p imperio accepit. nōnūbīq;
pccūmāri extorsit a populo florentino rebellionē tūcūte. In quas subiectas de barbaria populi pzo-
dices erant, si modo princeps pīfūisset assensum. sed is romā delatus ⁊ paucis pter que venerat cū pon-
tificē expediri. intra tertiū q; aduenit italia excessit. Agente rome vrbaniū stimulant vī aplorū
petri ⁊ pauli capita pquireret. que dei fauore inuenta locello condidit emittente in lateranensē ecclā exstante
multo argenteo auroq; vndiq; geminato plurimū exornata. In scolani pagenicū aliquando ingressus
carolus quartus romanorū impator. cū dīspūantes liberaliū arcum magnifidos in horas quatuor audissē
idq; purpurat moleste ferrent acene tempus adesse dicerent. mlti inquit tempus est. vobis minime. nas-
centi mea hec est. Idem carolus hominem qui sibi necē parasset ad se vocauit. eiq; auctores mille dono de-
dit quibus nubilem filiā nuppi collocaer illius se vicini misereri dicens que nati grandior domi dāsa est
fct. homo grātiās egit regi. ad conspiratores egressus. nesciebam inquit carolus qualis esset. nunc libera-
tem ⁊ misericordē dī princeps scire nullo pacto possum. Huius caroli tempore seditio magna orta ē nūm
berge pclara superioris germanie vrbē. adherentibus em consiliarijs ⁊ optimatibus carolo. plecta cōcio
contrariū fecit. Erant autē factiois huius auctores quidā de collegio fabriū capib; arbe vulgo geyfeyt
dicti. industria mī caroli sedata est hec factio. depositis em conuentualis ⁊ collegijs artib; q; vulgo sunfēt
appellāt tāq; monopolij femināb; i meliore politā vrbē pīfātā reduxit. Adcellanorū autē collegiū q; ca-
rolo pīfiliarijsq; adheferat ppetuo qdā ludō carnis pīfūq; pīulegiū

Ordo inuestiatur fratrum

Ordo pīfiliarijsq; adheferat

Ordo inuestiatur fratrum. Quidāno sequenti
pontifice pīfiliante apud sevam etbrunē vrbem in
itum sumpsit. bi nanc; turn atis p domos seculari ha-
bitu induit religiosorū more cū ingenti caritate ⁊ sim-
plicia quidā religioſitate in sudore ⁊ labore manū su-
arum in vniū viuere ⁊ deo seruire ceperunt. quos cum
summus idem pontifex ad se romani vocasset eorū qui
dem viuendi modum plurimū approbavit ⁊ a se lau-
datis cū tunica alba ⁊ caputio cotemporalib; sibi p ha-
bitu datis abire pmissit. ⁊ ad comū pīcauēem conse-
ſſim nepotē suū vniū grauiſſimū religioſiſſimū in pte-
tore assignauit. q; t ipse mox ad bonetādū religionis
habitu auctoritate sibi concessa griseam damiē celsū
referendā sine calceamentis contulit. atq; eos in pīuile-
gijs ⁊ grātijs plurimū cōmunauit. ⁊ p pīuilegiū spe-
ciale illos clericos aplicos nūcupauit. nunc aut pluri-
mū multiplicat ⁊ per omnes ferme italie ciuitates di-
fusi domi pīecq; ⁊ optine vite d abentur.

Ordo item nouis canonicorū regulariū qui vulga-
riter scopenni nūcupatus etiā in senef agro ſan-
cti saluatoris p hec tempora a venerabilibus religioſis
et patribus. steph. ano videlicet ⁊ iacobo andrea natio-
ne senensibus ordinis beremitarū diu augustinū imitū
sumpsit ⁊ brenu magno in pīo euasit. Qui quidē ordo
cōgregatio ſancti saluatoris appellata fuit. quā quides
cōgregationē poſtea grego. vndecimus huius vrbā
ni iuccellorē approbans inſignū pīuilegiū inter canonicos regulares annūmerauit. hīj plane religioſiſſimū
viri inter ceteros eſſentū qui ob memorā reuerentiāq; ſue pīme religioſis ⁊ pīſſimū habet ſemp clauſtra
ſtrale ſignū videlicet habitū albū cum ſcapulare albo ⁊ aſta ſup camuſeam lineā deferre voluere. ⁊ quecūq;
ſtatuta ⁊ pīma ordinatōnes cōſeruere. ex redditis em viuunt. nō pīdicant ſed confeſſiones aliorū mo-
re audiunt. magni em pīj. maiorisq; opīnionis in dei ecclēſia nunc vſq; habitū ſunt. viros em iūtegerimos
tūm ſcientia tūmq; vite ſanctitate pīorū.

Iohannes francoꝝ rex anno. 1530. philippo patre defuncto francis regnare ce-
pit. ⁊ regnauit annis. xxy. hic cū eduardo angloꝝ rege bellum a patre ce-
petum pſequens ſexto regi ſui anno in piturienſi agro ſugatur ⁊ eius philippo ei⁹
filio capit. ⁊ in ea quidē clade permaxime gualterus arbenz dux qui apud flore-
ntinos tyrannidem exercebat vna cum. xx. milibus gallis interfectus fuit. Ceteri ter-
cio quinquies ſui anno iſe eduardus animi magnitudine motus iohannem ipſum
cū omniūbus capitibus hac conditōne liberauit ac dimiſit vt nunq; contra ſe bellū
gerere pīſumeret. ſi nō ita multo poſt ſidefrag⁹. hic pacem nūmpes eduardū ab in-
tegro arma capere ⁊ cū vſq; ad interuentionem pīeque impulſit. armatis iſcī centū ⁊
quingēta roſſatū nūmb; in gentē exercitū pīra iohanne i gallia duxit ⁊ mixta dāte pīuenerit regni diu affectat.

Iohānes francoꝝ rex

Sexta etas mundi

Anno mundi. 6562.

Anno christi. 1365.

Urbanus eius nominis quintus papa patria lemonicensis gualhelm⁹ gra-
tiae antea vocat⁹ fci victoris massiliensis abbas, absens etiā, legatione
tūc ad vicecomitem fungens ob obitu p̄sensu ap̄d amitionē p̄o. creat⁹ vocat⁹ itaq⁹ a
mitionē p̄o. m̄is. vir singularis v̄tut. ingēt annu. innocēssimē v̄tē. Itē
p̄ sua p̄vidētia res italie calles n̄bū duxit antiquos q̄ egrediū cardinalē bisp̄ani
itāle legatū de latere creatū illico transmittēre. qui rēz z itinerū italie ex-
perientissimū tridentina v̄a ingressus est. inueniens verone sciligerim canes
deinde accessit gansagiam ludouici nicolai marchionē essentem z franciscū
cantariū initis sedētibz in bernabouem potantē. vt filio sup̄atus z sanctus
egre auferent. inde omnia in pacem redegit. Quibz gēsis vrbānus ad quar-
tū sui pontificatus annū in italiā venit componendaz rēz causa. ci legatus e-
gidius coacti sit obuiari. romā p̄fiscat. liberatus tāc legationis onere quic-
cūq⁹ ob senium. viterbiū rediit vbi z tercio mense post mortē. vir singularis
v̄tutis z p̄stantē. qui dignitatē ecclesiasticā m̄itice titatus est. B̄ssū telar⁹
in ecclesiā beatī francisci simulat. Et cum carolus imp̄ator intellexisset vrbānū
romani profectū eo z ip̄e vt premissis est aduolans. Urbanus ap̄loz capita a-
pud sanctā sanctorū reperta inde locellis argenteis recondita ad altare marⁱ bā-
silice lateranensis collocat. B̄ssū earū agit in v̄rbetēz morte salūto pal-
lacia confirmat. Curat. Quales mansalpinos quoz in italiā ducendoz firmā
conceperat sententiā inde consolatur. qui ferent loca esse parata. ad q̄ ro-
mani grauitatem aeris p̄ estatus euuata declinarent. B̄ssū aut in galliā reuer-
sus iohannē b̄aucr egregiū copiaz ducē z carere missū copis illis omni-
bus p̄fecit. q̄ antea sub egidio militauerat. sed reuersus in gallias ap̄d massiliā i-
erit p̄o. sui āno octauo mēse q̄to sc̄ritat. v̄tē fama p̄stāt op̄inidē celebrantissim⁹.

Gregorius sancte adare noue diaconus cardinalis. amitione pontifex om-
nium consensus creat. B̄ssū cū adolescentē v̄tē decimū septimū annū attingēte
elemens serms eius patrum cardinalū creauit. z ne videt̄ tam z sanguini magis q̄ ecclē consuluisse
Eūde ad eq̄ssimios doctores. maxime v̄o ad baldū qui tūm perisū legebat discipline gr̄tia statim
sit vbi in quouis genere doctrine p̄fecit. fuit p̄terea tante innocētie z placibilitatis adcoz humanus et
pius vt ab omnibus v̄nic diliget̄. Qui pontificatu inito statim legatos in italiā misit vt res ecclesiasticas
recuperet. Inuit aut cum bernaboue vicecomite pace cū omnia in p̄turbatione fuere. erant em̄ minime
omnes vicecomitibus exceptis veniens. ob quod multa mala insurrexere. Gregorius interea pontifex cū
esset in ytaliam conuersatus. qui baldi v̄re consilii v̄tē diximus perisū diu auditor fuerat prudenter cō-
siderant suū in ytaliam reditū p̄e ceteris possiderem ecclesiasticam instaurare. z forte eo sic cogitante epi-
scopus quem de reditu ad suam ecclesiā admonēbat familiaritatis confidentia. z tu inquit pater sancte cur
non ad tūm ip̄e accedis ecclesiā? Quare gregorius instituit p̄terare. s̄ cū agnatis z gallias id in p̄mis
odiosū fore cernens m̄tēmes in rhodano celatis omnibus causam parare sunt z breui post pontifex cū
illis qui p̄fecto inbenti affluere delapsus est. p̄p̄tūq⁹ nauigatione tempestatibus septenūmero agitata cus-
triēmbz v̄na z v̄ginti genui annū primo. post conuētū. inde terā romā ianuario ḡniet. Anno salutis se-
xti septuagesimo terdeciesq⁹ centeno. qui pontificatus sui septimū z relegationis in gallias romane ec-
clesie septuagesimū annū numerabat. fuit ea dies populo romano letissima. florentino aut terribilis. q̄ om-
nes exultantauerunt pontificem cū britones anglicq⁹ tanto numero militarent. Res ecclesiasticam b̄ssū cū
tyrannoz credidit instaurantur. Indigebant aut omnia aduentū pontificis. nam z mem̄ia z basilicē ac p̄-
nata edificatibzq⁹ minam minabant. quereere magna ex parte restituit. vt turris suo iussu edificata ad san-
ctam Mariā maiorem indicat. Labefacti etiā ita ciuitatis mores erant vt nihil vrbānitatis habere videret̄
vtq⁹ illi mores aliunde potendi essent que totum orbem terrarū quondā ad vrbānitatem redegerat. Colloca-
ta itaq⁹ in v̄rbe sede sua pontifex (vt bonū pastorem decet) omnia circūspiciere cepit. Egit tamen principio ad
uentis sui n̄m̄ia mitis z optimā mente de pace cum florentino populo constituenda. quā illi oberrant ma-
gnitudinem non satis tutam fore suspicari ambus declinare z ad bernabouem conuersi antequam hostē
sed cum pontifex in ytaliam reditus esset formidolosus intercessione eius iohannē b̄aucr p̄cūmā cor-
ruptum ad suas partes inclinare fecerunt. quā ex re anathemate notati omnia interdictū papā. florentia
m̄n sacerdotes celebrare coegerunt. ideo in eos bellum mouet. sed dum vir sanctus agit omnia que ad p̄-
tissimē pertinet inuolē ab illi v̄ssē oolore mortis sui pontificatus anno octauo. mēse quinto. quinto kal.
ap̄ilis millesimo m̄cēsimō septuagesimo octauo. sepeliturq⁹ in basilica adare i via noua sepulchro mar-
moreo quod ad b̄ssū v̄ssē cū magno gemitu z lachrimis. lugebat nō modo p̄sentē s̄ etiā futurā calamitatis

Linea summorum pontificum

Urbanus quintus

Gregorius quidecimus

Brigida vidua domina
Suecie

one romani remeavit. et p. annu grau infirmitate decenta. cui xps tempus resolutionis ostendit. Die igit
preminata audita nulla sacramenti perceptis inter manus seruoq dei emisit spiritum. Cuius felicitas
stus gloriosis miraculis et indicijis ostensus fuit. Anno dni M. ccc. lxxv. decimo kal. augusti. Et anno se
quenti translatus est corpus eius post multoz miraculoz chorificatione ab urbe roma in monasteriu va
stentia. a bonifacio nono p. annos. xx. sanctay cathalago ascripta. Nec libris reuelationu de diuersis mi
sterijs sibi reuelatis composuit.

Ordo sancte Brigide ab hac sacra et gloriosa mu
liere institui sumptus. que sancti saluatoris etia ap
pellat. hoc anno spiritu diuino impulsu noua religio
nem monasterioru duplici videlicet viroz et mulieru
excitauit et instituit. Huiusce m religionis primu au
ctoem et institutorem diuini basilii in greca fuisse di
cunt. Alteru pcessu temporis ad tollendas occasiones
malorum et obstruenda ora male loquentium ecclesia
talia monasteria dissoluit vt seorsum remanerent. Bri
gida vo spiritu sancto inspirata hoc modo instaurare
et renouare visa est. vt f. vitorij edificia pueri et co
nigua haberent. habitaciones in ita faciente vt de vna
ad alia nisi vt gente necessitate (in descendo sacrame
ta infirmis cu magna cautela non facile transire posset
Eoz tamen basilica censuit esse comune. ita vt fratres
in inferiori parte seu pamento. sorores vo seorsum
in superiori solario officiu exolerent. principalem cu
ra abbatisse effeoluuit. fratribus tantum diuina mi
steria assignauit. quoz vnus esset qui confessor aut p
or appellaret. et alij pesse deberet. Ea quippe mona
stera possessores et pueni habere statuit ad fratres
et soroz sustentationem. Quoz oim victus et vestitus
ad abbatissam spectare decreuit. Nec huiusmodi fres
aut sorores monasterii egredi pmisserunt nisi magna
et euidenti necessitate acce abbatisse licentia. Cuiusmo
di etiam fratres et sorores p episcopos consecrari ius
sit. Huius aut religiosi et tam femine qz mares habitu vniuerb. tuniceam cum damide grisea cu rubra cru
ce desuper et quodam rotundo albo in eius medio. lineis non vtunt ad carnes. sed carnibus velant. tri
bus diebus in ebdomoda extra quo adragessim. et nihilominus diui augustini regulam proficere additis
brigide sancte constitutionibus. et ita in fratribus qz in sorozbus certu assignauit numeru scdm suas ordi
nationes. que omnia ipsa sanctissima brigida a deo sibi reuelata et dictata concessa est. Quoz ob re summi
pontificis eandem regulam auctoritatibus aplicis speciali priuilegio approbatam et confirmatam esse voluerit
Johannes bochacius

Ordo sancte Brigide

hec eni ppheticu dono plurimu claru n. nulla de futuris pdiru. de quibuscunqz
regnis consumandis. que omnia scripto mandauit apud milites in pao habere
tur. apud ytaliam pauca huius religionis monasteria habent. in suecia vo et germa
nia magna quide et plurima ac opulentissima esse cernit. Huius religiosi seculariu
colescentes alioz more audiunt. et dieb festiuis pdirat. pueriles hnt qz in exteri
Johannes bochacius de certaldo natiue florentin poeta et pbi (orb) occupat
Eosphor atz astronomus clarissimus. Anno dni .1375. cu vicesimas anno
ru. 42. e vita migravit. qui cu am eni ingenij esset vir in latina p amag lingua
in dicendo celeberrimus haberet hos libros reliquit. de genealogia deoz li. 14.
de pdanis mulieribus. de vini illustribus. de montibus. fontibus. fluminibus
stagibus et belloru egregium opus. gesta impatoru et pontificu cadocens. et sal
manum in ytalica. de tartaroru victoria. de herilibus bobemoru et plura alia. ver
nacula quoz lingua eius extant libri vt liber centu novorum et alij

Sexta etas mundi

Anno mudi. 6577. Anno xpi. 1378.

Urbanus sextus papa. natione neapolitanus. hoc anno gregorio pontifici. ex barensi archiepiscopo potius interfuisset. Et certe callidus et inuiri-
rū memor. ac vindex malbari videri et metui. potius
q̄ diligere. q̄ pontificatu suscepto (vt par erat) no pace
inter xpianos componere voluit s̄ magis cardinalis
et iohanne regine iniurias vlassi p̄ viribus conatus
ē. p̄pter q̄s florentinos an abemate notatos. vt i sua
reduceret sententiā absoluit. Inde tū natura ingē^r eēt
apud nucerinā cardinales creans quosdā ex antiquis
in carcere cōiecit. Inde genū p̄secutus vsq̄ ad obi-
tū caroli apulie regis romam reuersus est. p̄sina-
tis ecclesie ciuitatibus cū honore acceptus ad insidi-
dias deuitandas nouem et viginti cardinales vna die
creauit. in quib⁹ maior pars neapolitanorū. nec vō
fuerit romani. quibus suspatis paucos superiit dies.
pontificatus sui infeliciter acti anno vndecimo men-
se octauo. rome mori. sepeliturq̄ in beati petri basi-
lica paucis admodū eius morte (vtpote homini rusti
ei innotabilis) silentibus. huius sepulchrum adhuc
visitur cum epitaphio satis rustico et inepto.

Sextus pontificatus secundū eū pessimū et scanda-
lū hoc anno initium sumpsit. mortuo enī gregorio
vndecimo. cardinalibus ad sanctā mariam nouam
iusta de morte gregorio solaciter conuenientibus. ro-
mani quos blandē prius episcopus cardinalibus vt ro-
mani aut saltem italici pontificē crearent. Eū tam postea temeritatem inprudētia adduci sunt. eūdem
paribus in concludē clausis p̄nter est clamatum ubi nō terribile dictū aut fa cū vt impetio ponent ap-
pellari. Gallia vō numero tredēci vniū ex corpore suo vt haberent pontificem creabant. et inter quatuor
orū alia pontificis generis vnus gentē vrsinū papatū ambiebat. Tū vō casus vt bartholomēū neapo-
litānū creati pontificem vt p̄missum est in vrbaniū sextum sunt assensu. Gallia vō penitentiā ducti ad vā
litānā loca extra vrbem p̄fugerunt. accepta a populo post in pontificem vrbano et a cardinalibus qui man-
stantibus optat a gallicis occisus est oblata. Erant octo cardinales qui viciofam fuisse vrbani ele-
ctionem causari alii in pontificem delegerunt gebenedictū cū septimo clementi indita est appellatio. p̄ or-
bem lras diffeminant. clementem verum xpi vicariū. hūc scisma magnū in ecclesia dei ortū cepit vt duo capi-
ta in ea dicerent. italia enī germania et pannonia vrbano. Clementi vō gallia hispania carbelonia et bri-
tannia adhebit.

Clementis vō multas acceptasq̄ clades in gallias cum curia sua p̄secutus est vbi apud autonem vt ponti-
ficatus huius nominis nonis papa. patria neapolitanus petrus cognomento romacellus antea
vō vocatus rome cardinali omnium consensu pontifex creatus. Anno dñi m̄. ccc. lxxix. Hic enī minor
et triginta esset dum pontificatum inijt. ita tamen deinceps vixit in tam florida etate et tanta peccandi li-
centia vt nulla ei voluptas obijci posset. fuit p̄terea tanti amicitū consilij vt primū populi romani veni-
nem in pontificem trāstulerit. Creans suo nūi uisgistratibus omnibus munita arce sancti andree et pon-
tius. inde decimo pontificatus sui anno ex assisio vbi multis annis cōmoratus fuerat romā regressus in-
bilem celebratū. Et bonifacius rome vrbis ad ecclē subiectionem reducere gloria et pecuniis ubulo an-
no percipis auctus rem aggressus est nouā que p̄ntices romanos successores suos nō minus orbis xpi
aut q̄ rome diuos reddidit. lege enī p̄mū. atā constituit. non licere cuiq̄ sacerdoti ad quod p̄mouet be-
nificiū adipisci. p̄uicq̄ p̄mū illius ann. cūm anoniū pecunias pontifici ex arario dissoluit. solq̄ angli
ei enī legi in cathedra huius p̄auerunt. in minoribus beneficijs iusta pontificis contempserunt. Ad illius
p̄terea adolecentem in p̄terno regno apulie collocatū. Brigidam in sanctos nūciū reuulit. Quē in multa re p̄mbariorū
diu afflictus dolore lateri tandē mori pontificatus sui anno quatuordecimo mense nono m̄. ccc. quarto
sepeliturq̄ in basilica petri sepulchro marmoreo verniculato.

Benedictus eius nominis tredēcimus anno. 1394. clementi pontifici adulterinus papa apud autonē
in fatime suffectus sedit annis. 21. vsq̄ ad conciliū constantiense. cū clemens annis apud autonē obij-
set in eius locum p̄phanus petri⁹ hispanus de lunā aū vocat⁹ vir doctissimus et vtrūq̄ omni. si ab ea tempe-
rasset ambitione p̄stantissimus. Cui benedicto tercio decimo fuit a suis sectatorib⁹ appellatio. cū infra curi-
a constantie concilio opportunus diceret.

Linca summorum pontificum
Urbanus sextus Clementis sextus

Bonifacius nonus

Benedictus tredēci⁹

Uentzeslaus caroli impatoris p̄dici filius, impator anno .1379. p̄re-
finito. Cū iam vna cū patre impasset annis .8. solus post patre cōfise-
mans. impavit annis .xxij. Quibus imperij bñdictionē a papa nūq̄ ob-
tinent. wenzeslaus em̄ etatis sue anno .2. permittente patre regni bohemic
sepeitū est affectus. Cū .xx. agens annū cū coniuge sua iohanna apud bel-
gas in ciuitate aq̄uenti romani regni coronā accepit. Berto deinde anno re-
gina recessit. Et altera supducta ē. de tomo baioarie. noie Sophia. longe vi-
ro suo prestantior. fuit aut patri in om̄ibus dissimilis. volupstatum sequar.
ac labor fugiens. vni prozoris. q̄ regni curiosior. Qui totū tēpus vite sue i
extrema germania quod t libidinibus cōsumpsit. Ob q̄ rem capnis a bar-
onibus. rōij. ebdom ad in custodia habitus est. Ioannes dux lusacie. Et p
copius morauie magno reip̄b. malo em̄ libertati reddider. capnis ē. t secū
do per sygismundū hungarie regem. Et alberto austrie duci in custodiā dā-
tus. Custodia eius in egrēgis edibus apud viennā habitā. quibus exinde
cognome praga dātū. q̄ cas rex p̄agensis incoluisset. Sed cū parū dūgen-
ter custodiret fugam eripuit. Regnoq̄ rursus pontus ē. Neq̄ in vitā mutauit. s̄ priore consuetudine vi-
no cibozq̄ m̄ arcēs. lucem dormiendo in oculi cōiūges. Ad electoribus imperij cōprobante romano pontificē
est imperio delectus. domi torpens illaudatus egit eū. Rupertus em̄ palatinus ibem̄ animaduertens im-
perij dignitatē t bonis fozcidiā solo cōmotus t victoriū inimicissimus. illi deponi p̄curauit. Et ipse no-
lens suffectus fuit. Sub hoc v̄o rege wenzeslao bullitū infamia ortū habuit. h̄j heretici post vana a-
temptata cū nicolao quod nobili in regiam immuluarie p̄mptentes. wenzeslao orauerūt. vt sibi ampli-
ores ecclesiās elargiret. qui iam populi humis secte maiores ptem obtinerent. Rex benignē nicolaum pro
multitudine loquente. vtiq̄ in postez diem redirent. inisit ille e cōspectu abiens populares m̄ agis ac ma-
gis incendit. Rex in arcem vicegradensem vrbi vicinā. puozq̄ tanto flumio disiciam fese recipit. Et pau-
lo post in castellū nouū qd̄ ipse cōstruxerat. quinto distans lapide cū paucis abiit. missis ad fratrem syg-
ismundū oratozib⁹ qui eius auxiliū implorarent. Et heretici pridie kal. iulij furentes p̄zori p̄tice. cōst-
les. .xx. mercepulsi fuga saluati sunt. Sep̄e q̄ remanserūt t cum h̄is iudez vrbis atq̄ aliq̄ nōnulli ciues
napini intercepit. Et aliusm̄ fenestris in foz precipitauit. lanceis ac verub⁹ irati populi excepti. dūti sē
caclū dilaniati prebuer. Camerarius regni fuga sibi consuluit. Et cum regi nūciaretur q̄nteq̄ circūstā-
tes antonij iacū detestarent. At ego inquit p̄ncerna futura bec p̄ficerā. Quen rex indigna⁹ corceptum
repente inter pedes suos prostrauit. Et accepto pugione conat⁹ ē interficere. s̄ impeditus a circūstantib⁹
egre illi vitam dimisit. Nec mora paralesi corceptus. egrotare cepit. atq̄ isra t. viij. dies signatis noib⁹
berencoz. quos nec destinauerat. fratrem assidue vocans. t amicoz auxilia anxius expectans. ante vi-
ta crecessit. q̄ vocati principes adessent. Cum regnassent in bohemia annis quinq̄ t quinq̄ginta. viij. fise-
t duob⁹ amplius. Cōsueuerūt corpa regū apud bohemos aq̄ se p̄clerant. viij. dieb⁹ arom̄ anbus cō dū-
ta per sacra vrbis circūferri plangit. Et sequentib⁹ amic⁹ t baronib⁹ condamant in hoc wenzeslao negle-
ctum. non audiente reginā nouā ingredi ciuitatem. Declarū est cadaner ad eccliam sancti viti in arce. t inde
ad aniam regiā. ibiq̄ conditū in sepulcro quod ipse sibi delegerat. Sed cum postea monasteriū ip̄i ab he-
rencis d̄mperet. Et sepulchre regum effrūgeretur. cadaner atq̄ abijceretur. p̄siculao quispiam cognomē
ne musca wenzeslao vendere solit⁹. regem quem amauerat corpa dam̄ collegit. t in loculo apud se domū cō-
didit. Interitico deinde tempore. reb⁹ in meliorem formam redact. Cū wenzeslao corpa requireret. accep-
tos. .xx. aureis illud reddidit. Inde circūstatio ex more facta. Et iussu rege fin⁹ exbitum. ac recēs obie-
rat wenzeslao.

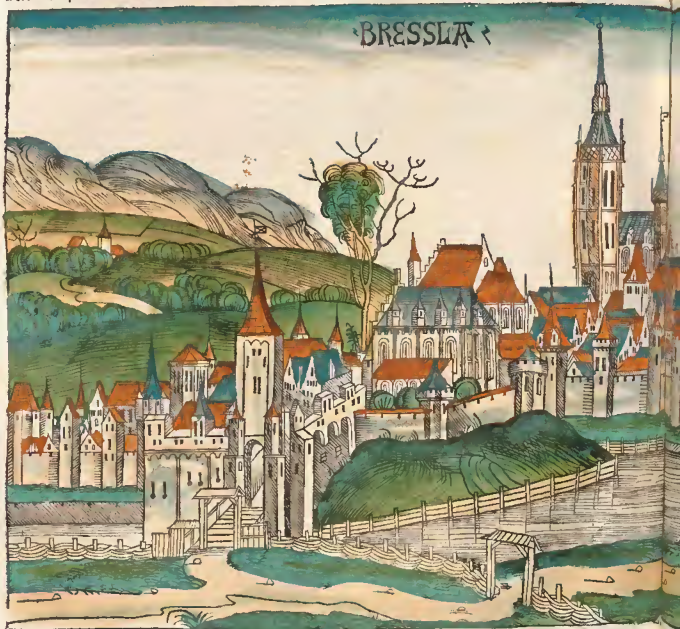
Jodo^{us} marchio morauie

Jodocus marchio morauie. vinente adhuc wenzeslao. qui post depositū
onem se regem romanorū cōuenientibus frankfordie electoribus a d̄ba
guntū. ac Colonienſi archiepiſcopo pis in regē m̄ delectus. Ceteri sygismundum
elegit. Sed is breui tempore sine heredibus mortuus. In b̄zina vrbe mor-
tū sub ſceptro regali ſepelſ. Is cum patrui ſui wenzeslaui bohemiē ro-
manorūq̄ regem viſitatum veniſſet. Vocauit eū patrui in penitentiore edūz
partem. atq̄ in hūc modū allocutus eſt. Eſt ſatis ſcio nō eſſe e dignitate mea
q̄ electores imperij me regno romano abdicauerint. Solatio tamen eſt. q̄ ex
familia noſtra hoc decus non excidit. Ego te libens volenſq̄ ſuccēſſorem mihi
datum accipio. Cūq̄ Jodocus his verbis territis. ad regis genua p̄cubuiſ-
ſet. Eſt ſibi nihil imputandū diceret. Qui earum rerum omnino ignarus eſſet.
pone m̄ etum inquit nepos. nam neq̄ imperiū inuitus depono. neq̄ ſi retinere illud cupiam ſura ſanguis
ſine violare aſſim. Bono itaq̄ animo eſto. Imperiūq̄ eſt tibi dem̄ andatum. Subſequenſis armis opib⁹
regni mei tanq̄ tui (vt libet) vttere letumq̄ t donatum nepotem a ſe dimiſit. At ille ſex tantū mēſes poſtea
ſuperinxi. Quom̄q̄ ruperto baioario qui imperaret fecit.

Bermetas mūdi

Uranslavia. Hec urbs illustris et indita, apud germanos sarmatasque gentes nominatissima. Cum amplissima ciuitas ad ripas odere sita est. Hec enim prouincia germanie odera lingua etiam. Qui stuuus in septem onem vergens germanicas gentes ripis ambo bus alluit. Transoderam tamen poloni ca lingua preualet. Hec urbs a sui initio ob conuentionem hominum aucta, priuatis et publicis edificijs magnifice ornata, habet admodum decoratas basilicas inter quas eminet ecclesia cathedralis diuo Joanni dicata. Cuius episcopatum maiores aures vocauerunt. hussitarum bella luteum reddidit. Joannes tamē post hoc tempore urbis antistes iuris doctor ac variarum doctrinarum consultissimus. hunc episcopatu gloria et amplitudine plurimū auxit. Donasteria quoque habet preclara, beremitarū diui Augustini ad. s. Dorobiam. minorum ad. s. iacobum et diui Bernardini. diuersarum tamen obseruantiarum. predicatorum ad. s. Albertum. Canonicorum regularium in ecclesia beate marie virginis gloriose. premontensium ad. s. Antonium extra menia urbis. Et atque in ea ecclesia collegiata ad. s. Crucem inter eas tamē precellunt due parrochie ad. s. Elisabeth et diuam mariam magdalenam. minorisq; ecclesias habet perpuleras. s. Barbare. s. Eustochii et. s. Lazari cum plenisq; alijs. Cū deoribus avarijs principibus nu rationem do minij sensit. Dum egra a iohanne patre caroli quarti imperatoris romani et regis bohemicis recepta esset. Et deo urauit ciuitas q; dux Hec occuparat deuictus. Legnien quocq; et q; plares alie Hec ciuitates ei subiciuntur in eo bello. In hac deinde urbe regnauit hac tempestate apud bohemos ventessao rege. orta seditione. Consules quarum prima potestas est. per fenestras ex pretorio in forum prapitanti. gladijs ac lanceis irati plebis excepti. diuinum spectaculum prebuerunt. Cuius rei auctores Sigismundus imperator paucis post annis secari percuissit. Sigismundus enim cesar postea imperans ob hereticam prauitatem telendam. cum ad festum natiuitatis dominiue bunnā (quod est moranie oppidū)

perhibere pragensibus veniam petentibus. Ea lege pepererit. vt cathenas & repagula tota vrbē deponerent. Insuper in agnitionem acciperent. Paruit praga attonita ciuitas. Cum regni primores eleuatis in celū manibus adueni noui regis gratulabundi exposcerent. Cumq; rectores sine cōtrouersia relique vrbes admittrent. Nec dubium videbatur quin tota bohemia labe hussitarum excessisset. si ex brūna signum dū recta via se pragam contulisset. Sed diuertit ille. vt fortasse fati sui erat. Cracslauiciq; Hesse caput accessit quo in loco populus urbanus non diu antea consulatim vt premisum est a ventressao fratre suo constitutum per seditionem obrutauerat. Cuius sceleris auctores secum percussit. Quod vbi prage renūciatum est. diffusi de venia ciues exemplum vranflauensiu verim. manifesto reuerentur. Et alleco pmissis concione qui arci pragensi preerat in totum regnum literas dederit. Ne quispiam sigismundo adiutū preberet. Qui dalmatic lingue hostis esset. Nec alia cura teneretur q; regni perdendi. qui antiquas pruthenorum ciuitatem ordini iure pignoris obligasset. Brandeburgenses autē a corona bohémica alienasset. Nec igitur ciuitas sub imperio bohémorum constituta. deinde post varia bella ob perfidiam bohémorum matie hungarie regi subiecta fuit. Post cuius obitum iterum regno bohémie cum iudicis vladislao rex hungarie & bohémie regnis nunc preest imperata facere pollicita est. muro autem admirabili cincta est. Et in parte q; odera nō alluit. fossa p̄funda manu facta. Et muro lateritio munita existit ea crassitudine vt nō facile effringi machinis queat. Turres in incubus crebre. & propugnacula locis opportunis constructa. Platee ac publice vie in ea ample existunt. ad decorem ornate in modum crucis. vt emi spēdo re cum equitatione domorum sese aspectui prebeant. in foro amplissimo p̄torum cum turri exceda positū est. Vbi hora cibacion. tibicines sua preludia exercent.

Bexta etas mundi

Unterslaum bohemie regem. inter purpuratos suos grebro sermone vsurpare solitum feruit. Ego si
tunc diuipendias vrbibus ytalie fors pntem deceret. Ceterarū rerū pcedā multibus impartari. Cū
tanninodo apud me spolia referuabo. Si quis aut cellam vinariā in iustu meo fuerit ingressus gladio fe
ricur. Hic princeps electores velut inermem atq; socordē vt premissum ē imperio defecit. Ruperio ba
iario in locū eius succēto. Ad quem ciuitates theutonice omnes defecer. temptis Thuringensibus.
qui vnterslaū iura sent. Id q̄ cū binc iururandi religione vereretur. inde vini baiorūq; numerē. Legatos
ad vnterslaū mittunt. Qui se iuramentū solui petant. Ac si necesse sit. Aliū viginti milia nūmū in eam rē
offerant. Rex auditis legatis. liberos Thuringenses dicit. Si curus quorū tradant. omītas vino qđ
fustent er g bacaracenses vocant. id est inter renētia vina vt putant optimū.

Ioannes de rupeissa
ordinis minorum

Ioannes de rupeissa de ordine minorū insignis theologus. ac in natura
libus doctus. tēpestate hac. pter ea q̄ in sententiarū libros accurate do
cteq; scripserat. multa p̄dixit mox futura. in carceres trusus multa de futuris tāq;
p̄bete scribere voluit. videls de duob; antipis. et de ecclie cōculatione et de
lanone terrarū. Et de cōuersione oīm gentiū ad fidē xpī. et alia multa. q̄ in ianuis
ad dēcē affirmabat. Et hec a dño ihu xpō sibi reuelata fuisse contestabatur. Que
nō nō euenire. p̄pōsitū in omībus fuisse cōstat. hmo aut. p̄nificatores mlti
ab imo de his archanis decepti fuere. Quib; san? fuit scire q̄ talia temere lo
qui. Que pater posuit in sua potestate. Quāobrem fides hīus p̄nificationis
adhibenda nō est.

Simon de castia ordinis heremitarū dñi Augusti
in theolog; et egregi; predicator. p id temp; tāq;
medicinalem castiam languenti anime ad vitē integrā
tem refrigerio traditus affuit. Qui vterus euāgelistā
interpres. et ihesu chisti imitator verus. omīa ipius
saluatoris gesta in ordine colligēs. in q̄ndecim subdiuisit libros. Quos de xpī
ana religione intulauit. Sed et aliū librū de doctrina xpīana. de panētia. de sim
boli expōsitione. de speculo crucis. de disciplina spūaliū. opuscula autē bex mro
et quasi diuino ordine colligit. Ep̄las quoq; edidit plurimas documentis pluri
mi s repletas. hic florentie q̄ maxime ipū p̄bete floruit. et multo in precio fuit.
Tibi etiam monasteriū sui ordinis monialū a solo edificauit. Et nobilitū mato
natum ac virginitū illud repleuit.

Simon de Castia

Esthum visitationis gloriose v̄ginis marie. ab Urbano sexto p octauas celebrandū ad formā festiui
tatis corpis xpī instituit. ob impetrādā v̄mione ecclie in sc̄sitate meritis semp virginis marie.
frāci? carrariensiu dñis.

Francisus Carrariensis senior vnicus dñi iacobini ex vxore gnatu. fte et
quidēmo ex p̄dice interfecto. in regnū p̄mū succēdētis. regnauit annis. xi.
Vir q̄dē splēdidus et multis virtutibus ornatu ac plurim a laude dignus. q̄
p̄auinā vrbē menibus castellis turribus. ac splēdidissimis edificijs et edib; tū
p̄uatis tū publicis munifice exornauit. Nec nō et p̄dara ac memoratu multo di
gna in p̄dijis gessit facinora. p quibus regno suo multa p̄stuit incremēta. Vt
cū bernabouem vicecomitē fororū a galeano maria tēntū defendere. libera
re stantisset. nō mō cū liberauit. et regnū omīe ac deniq; vitē p̄p̄iā p̄didit. Quia
ab eodē tandē galeano sup̄ et captū abductū in modoccio fumo seu carcerib;
eū interire p̄misit. Deniq; de octobrio mēse anni. is. q̄. cū vita excessisset. Cui? fili
us franciscus ab duce corp; impetravit. et aromati? cōditū parauit cū m̄xia
apparitu deferri fecit. Et regis erequis i maiori ecclēsia sepulcro marmoreo sel
peluit fecit.

Catherina ytalica seu ar vrbis cithrone ouūda. Cui? historiā fr Raymundus
de capua gener alis ordīs p̄dicator p̄scripsit. Ex p̄re iacobo p̄notū nūtorre et
zapa nise. p̄genita. Cū ānū. xij. attigisset ip̄eto p̄iugio p̄dicator tēcij ordīs p̄
fessa innumērabiliū virtū p̄clarissimā in mira austeritate et abstinentia vixit. et mi
rabiles viciorias et abstinentie habuit atq; visiones. quā xp̄s desposuit anulo ba
bete quorū margaritas et adamāte et summate. dñs q̄s cor ei? abstulit tribuentis
sui. i latē cicatrix māsit. dono p̄bete admodū signata. Tandē āno etiā sue trigē
simo. multis p̄nactis romē deuotissē etis. vite sue finē fecit. atq; ibidem
ei? sc̄sissimū corp; in basilica de nūnena ordīs p̄dicator marie cū p̄p̄or frēdnā
relatū. cū celebri deuotione et reuerentia sepelit. Quā sanctissimā virginem post
modum plus secūduus papa eius cōtēntaneus anno salutis nostre. 1460. kal.
idij in sancta? v̄ginū numero merito aggregauit. Que quantē sanctitatis q̄te
q; virtutis fuerit idem p̄nificē memorabili relatu p̄fēcimus est.

S. katherina de senis

Johannes galeaci pri
m dux mediolanensiu

Johannes galeacius vicecomes galeacij marie filius primus mediolanensiu
dux patre ia tribus annis defuncto diuisa patris inter se et bernaboue patris
dnatione. que in sidiose intercepta et captiuu ad morte custodiri precepit. filijs of
ficio fugatis mediolanense regnu obtinuit et decem annis regnauit. inde ab eo sca
ligeri supatus in bedimone uenit et veroniam ac uincencia suo regno adiecit. pauloq
post francus cum pataunia urbe coprehedit. bononia quoq scensiles peruenit se
sue potestati tradidit. fuerat hic clarissimus princeps statura procerus. eleganti
aspectu. litteris edoctus et celebri cloquencia claris. ingenio callens ac in agen
dis astutus et sagax. duas uxores duxit. elisabeth uirginem regis filia. ex qua
lennia sola filiam genuit. qua carolo francoii regi matrimonio copulauit. Alias
katherinam consobrinam suam bernabouis filia. ex qua iohanne. maria. angelum et
philippum marie duces suscepit. hic quippe cum ingentis animi et potentie uir effe
posset. 30. annis sub titulo comitatus uirtutu impasset anno. 1595. septembris me
se archiepiscopus mediolanensi oratore misso ducatus titulu a uentisclao imperatore ce
tu mulibus florentis obtinuit. et per man ipius archiepiscopus oratoris code mense ingent
pompa ducatus biretut alijs insignia recepit. uixitq ea in dignitate annis. 7. Tanta quippe erat eius ani
mi magnitudo ut ad imperiu aspiraret. et nisi ia cito morte puentus fuisset ad id forte puenisset. hic in pa
pienti urbe inter cetera castella siue regia domus incredibili pulchritudine extruxit. in quo tanta libroru co
pula contraxit qta aibi paucipiderit. leporumq cognu muris aenau intra illud constituit. in quo mona
stiu sub ipsius ordini carthusiensiu toto orbe celeberrimu construxit atq dotauit. ubi et corpus suu tu
mulandu ex testamento legauit.

Eclipsim solis per ea tempora fuisse scribunt que ferme per horas duas durauit.
Ladislaus caroli regis filius qui ex hungaria ab urbane sexto in italia vocatus Ladislaus apulie uirga
nus contra iohannam reginam qua in neapoli cum toto regno obtinuit. Tunc cu
er in hungaria totum accepit anno. 1328. regine dolo interfecit. Ladislaus
igit filius in apulie regno succedens regnauit annis. 29. cum adoleuisset huga
rie regnu suscepit. sed cum ibi res pax prospere et succederent expeditione si pau
ca suscepta et iadera de regno occupata uenetis uendit cu pecunijs in ytalias
ueniens apulie regnu obtinuit. et cum magnanimitatis et prudentie esset uir atq
omnifregi potentia et reru pspicitate omnibus per circuitu formidabilior euasisset
etiam romano pontifici suspensus esse cepit. varia quoq fortuna inter pontifices
sequentes et reges semp fuit. sed dum florentinos subdere statuisse ex ueneno pro
curatore eor sublatu est. Sigismundus aut qui postea augustus imperator
fuit ladislaou pdecessore ex annis regnauit. uir certe bellator et reip. xpiane acerrim
Religio de albarozum

Begardus ac secca flagellantiu qui se nodosis flagellis cruciabant in germania
ac ceteris regionibus graues errores in duxerunt. de quibus supra facta est
necio. mirabilis quoq populoru motus hoc anno. 1599. in tota italia factus e
st omnis fere multitudo in calpina gallia uno motu vestes albas et lineas ad
pedes usq protensas cum capicis instar religiosorum cappaz quibus facies obelab
induit. qua conuotione et nobiliores sem in e simul et uiri et principes epi clerici
ac religiosi ciuifacis ordinis ducti inuicibilis deuotionis ardore in simili habitu
incedere tentauerunt. Idoz siquid de albaroz longa agmina ad uicinas urbes co
meabant. et pfectionaliter bini et bini pgeres pacis et misericordis ad supplicii clamore
te et sepius clamabant. hymnos cantabant. quin apuue sequenti a beato greg
rio editam Stabat mater dolorosa et. Durauitq huiusmodi motus menses fere
tres. unde inuui babuerit incertu. pui in italia licentes fuere. uiriusq serus in
dunt albis ad tria milia. Diuini tamen religionis auctores quidaz sacerdotes sunt qui
tanta modestia uultu ac uerbis pre se ferebat ut ab omnibus sanctus haberetur.
Ipsi tamen bonifacii pontifici apud uiterbiu urbe tandem pphendere fecit. et tanq supstitiosus ad se pductu
ignifexum fecit. Idoz at crucifixu imagine q an se deserti faciebant ad uice lucifex cu maria uenerande pbandu
Fubiler annus hoc anno. 1400. rome iussu bonifacii pontificis celebrat. quo fere innumera hoim mul
tudo puenit. et eo anno ob ipsius iubilei et maximam de albaroz frequentiam tante pestilentia ybq fuit
se tradunt apud florentiam urbe ad triginta hoim milia absumpta fuisse referat. Quarto quoq anno ur
ceps regis pelis fuissimam populata est bohemia. In praga uero in quatuor mensibus in una tantum
sancti stephani parochia tria milia funez. et l. fuere. Pragenses inter beo populari tumultu excitati atq
in funere acti inuicem domos inuadunt bona eoru diripiunt. domos incendunt. atq intra duas horas
non solum non erant parentes infelicem gentem gladio cedunt. perisse aliquot milia ferunt. seruati copulaz
m in fantes misericordia bonoz ciuui baptisimii gracia accipere.

Ladislaus apulie uirga
nus contra iohannam reginam
qua in neapoli cum toto regno
obtinuit. Tunc cum
er in hungaria totum accepit
anno. 1328. regine dolo
interfecit. Ladislaus
igit filius in apulie regno
succedens regnauit annis.
29. cum adoleuisset huga
rie regnu suscepit. sed cum
ibi res pax prospere et
succederent expeditione si
pauca suscepta et iadera
de regno occupata uenetis
uendit cum pecunijs in
ytalias ueniens apulie
regnu obtinuit. et cum
magnanimitatis et prudentie
esset uir atque omnifregi
potentia et reru pspicitate
omnibus per circuitu
formidabilior euasisset
etiam romano pontifici
suspensus esse cepit. varia
quoque fortuna inter
pontifices sequentes et
reges semper fuit. sed dum
florentinos subdere
statuisse ex ueneno
procuratore eorum
sublatu est. Sigismundus
aut qui postea augustus
imperator fuit ladislaou
pdecessore ex annis
regnauit. uir certe
bellator et reip. xpiane
acerrimus

Religio de albarozum
Begardus ac secca
flagellantiu qui se
nodosis flagellis
cruciabant in
germania ac ceteris
regionibus graues
errores in duxerunt.
de quibus supra
facta est necio.
mirabilis quoque
populorum motus
hoc anno. 1599.
in tota italia
factus est omnis
fere multitudo in
calpina gallia uno
motu vestes albas
et lineas ad pedes
usque protensas
cum capicis instar
religiosorum
cappaz quibus
facies obelab
induit. qua
conuotione et
nobiliores sem in
e simul et uiri et
principes epi
clerici ac religiosi
ciuifacis ordinis
ducti inuicibilis
deuotionis ardore
in simili habitu
incedere
tentauerunt.
Idoz siquid de
albaroz longa
agmina ad
uicinas urbes
comeabant.
et pfectionaliter
bini et bini
pgeres pacis et
misericordis ad
supplicii clamore
te et sepius
clamabant.
hymnos
cantabant.
quin apuue
sequenti a beato
gregorio editam
Stabat mater
dolorosa et.
Durauitque
huiusmodi motus
menses fere
tres. unde inuui
babuerit incertu.
pui in italia
licentes fuere.
uiriusque serus
in dunt albis
ad tria milia.
Diuini tamen
religionis
auctores
quidaz
sacerdotes
sunt qui tanta
modestia uultu
ac uerbis pre se
ferebat ut ab
omnibus
sanctus
haberetur.
Ipsi tamen
bonifacii
pontifici
apud
uiterbiu
urbe
tandem
pphendere
fecit. et tanque
supstitiosus
ad se
pductu
ignifexum
fecit. Idoz
at crucifixu
imagine
q an se
deserti
faciebant
ad uice
lucifex
cum maria
uenerande
pbandu
Fubiler
annus
hoc anno.
1400.
rome
iussu
bonifacii
pontificis
celebrat.
quo fere
innumera
hoim
multitudo
puenit.
et eo anno
ob ipsius
iubilei et
maximam
de albaroz
frequentiam
tante
pestilentia
ybq fuit
se tradunt
apud
florentiam
urbe ad
triginta
hoim
milia
absumpta
fuisse
referat.
Quarto
quoque
anno ur
ceps
regis
pelis
fuissimam
populata
est
bohemia.
In praga
uero in
quatuor
mensibus
in una
tantum
sancti
stephani
parochia
tria milia
funez. et
l. fuere.
Pragenses
inter beo
populari
tumultu
excitati
atque
in funere
acti inuicem
domos
inuadunt
bona eorum
diripiunt.
domos
incendunt.
atque intra
duas horas
non solum
non erant
parentes
infelicem
gentem
gladio
cedunt.
perisse
aliquot
milia
ferunt.
seruati
copulaz
m in fantes
misericordia
bonorum
ciuui
baptisimii
gracia
accipere.

Berretas mudi

Anno mundi. 6603.

Anno xpi. 1404.

Innocentius septimus papa patris filmonensis, cosmarus antea vocatus. Ante crucis pibiter cardinalis, bonifacio successus rome pontifex creatur qui iururando collegio spopondit epum esse. p. vitione requisitus pontificatu renuntiare. vir quidem grandis et multarum magnarumq. rer. experientia instructus. qui pontificatu suscepto in quibusd. am. et bonifacio vestigia eius est. quos priuatus carpebat. non modo quod tantope laudabat efficit. veru. et in quo animo ferebat si quis apud se ea re verbu. vllum scisset. p. tera adeo tumultuosos omnia gubernabat. ut eius romani instarent quod scilicet de ecclesia tollerent quos ad ludouicum nepote tanq. ad carnisceum misit. qui statim vnde cum ex ipso (c. fenestris reiecti) necari fecit. Quis scilicet permortuus pontifex romaniis acaro ladi. slo. rege anna aduersus pontificem cepit. qui statim cum ludouico nepote viterbium fugit. inde po. ro. aulicos eius interfecit. Eorum capitolio et ponte multo occupatis accessibus pactis ira rediuit roma in pontificem in gratiam receperunt. qui cum romani venisset nonnullos cardinales delegit. quor. de numero angelus cornarus venetus. postea gregorius duodecimus appellatus. et petrus pblargi cretensis alexander quintus pontifex postea creatus. et eius otto columna martinus post vocatus creatur. et in domum p. d. cum agri p. c. marchionem p. stituit. ipe vo non diu post rome moritur pontificatus sui anno secundo. sepeliturq. in basilica petri i. sacello qd olim pontificibus dedicatum erat. quodq. vetustate et situ corruens nicolaus quintus postea reedificauit.

Anno mundi. 6605.

Anno xpi. 1406.

Gregorius eius nominis duodecimus natione veneris angelus corari. seu cornarus antea vocatus tituli sancti marci p. d. biter cardinalis pontifex creatus anno dñi M. cccc. vi. pridie kal. nouemb. pontifex siquidem maxime seueritatis et sanctimonie p. p. reuerend. qui pontificatu suscepto facta iterato ad deponendu. pontificatum se scripto adhibitis notariis et testibus obligauit. si benedictus qui alterum pontificatu in gallia tenebat se quoq. abdicaret. Cobotatusq. in principio sese p. d. pontifices et ad mutuas abdicationem offerentes. Cum vo de eligendo loco quo sine discrimine vterq. venire posset mencio haberet. neg. de ea re satis inter eos conueniret. collusiones et fidefragi ab vtroq. cardinalium conuentu sunt habuit maiore diuisione concitauerunt. Quapropter coactum p. s. celebratu est in quo ambo de collusione accusati ambo pontificatu priuati sunt et alexander eligi. dñ. gregorius abesset annis omnia rome circosonabant. gregorius quasi p. fugus de concilio arminu. p. fectus a carolo malatesta p. benignie et splendide est habitus. benedictus aut post habitum in perpiniano coacti quo turio esset ad castellu. pan. scholae locum munissimu. confugit vbi diutius immoratus. vterq. aut licet in pisano concilio exauocatori essent tanq. veri pontifices cardinales creati. maxime vo gregorius. qui dum luce esset de consensu cardinaliu qui nondum ab eo discesserant gabrielem candelmarium cardinalem creat. qui postea in pontificem electus eugenius q. ap. pellatus est. dicitur tande ad constante conciliu carolo malatesta oratore misso pontificatu se libere abdicauit p. q. libera abdicacione puer. ois eu agri p. c. legatu creati s. non multo p. recanati a. volere desistit vbi et bonifex conditus est.

Anno mundi. 6608.

Anno xpi. 1409.

Alexander eius nominis quintus papa natione cretensis petrus caldianus antea vocatus ordinis minor. frater et doctor archiep. mediolanensis. vir doctrina et sanctitate vite p. clarus hoc anno in concilio pisano gregorio et benedicto abrogatis oim cardinaliu consensu qui tu in concilio pisano crant pontifex creatur. qui in omni vita et etate p. s. ab adolescentia ordinis minor ingressus adeo p. s. liberalibus studiis theologicisq. discipulis vacauit ut beatus et publica sciam habuerit. et in libro sententiar. doct. et acute scripserit. magnus quoq. orator. magnus p. d. creator. est habitus. idco a ioh. galeano duce mediolanensi accusatus p. m. locu in consultationibus suis habuit. et reas deinde rogatu galeacii vicetini eps. postea nouariensi mutato loco. postremo p. s. mediolanensis factus. ab innocentio septimo cardinalis basilice duodecim ap. loz. creat. quo quide gradu pontificatu dignitatem adeptus. Aldeo aut munissimus erat in pauperes et viros sua benignitate dignus ut beatus nil sibi reliquerit. vnde p. locu iterdu dicere solebat se diutem epm fuisse. pauper. cardinale. mendic. pontifice. In eo desuit illa habendi cupiditas. queyna a. re et etate accre scit simul. Tanti p. t. a. animus fuit ut ladi. slo. regem potenssimu. qui ditionem ecclesie verauerat regno p. t. iauerit. Solutu concilio bononi. p. s. et tandem cum grauitate egrotare cepisset cardinales ad concordiam adhortat. lacrimantibus omnibus salutaris verbu. proferens. Pace mea deo p. pace mea relinquo vobis. statim moritur pontificatus sui mense octauo. sepeliturq. bononie in ecclesia suarum minorum.

Inna summor pontificu
Innocentius septimus

Gregorius duodecimus

Alexander quintus

Rupertus banarie dux ac comes palatinus rheni anno millesimo quadringentesimo vicesimo octavo bohemio predicto imperatore tanquam inuictus (propter ignominiam et foedera) imperio priuato ab electoribus imperator electus imperatoris unum et solenne ab archiepiscopo colonienensi corona decoratus fuit. homo sane christianissimus, iusticie cultor, in rebus bellis strenuus et in defensione oppellorum sollicitus, et propterea a bonifacio pontifice in imperio confirmatus. Hunc quidem florentini propter ipsius animi in agnitudine contra galeacium mediolanensem ultimam desperatione ducti auxiliorum ea in ita hanc conditione accersuerunt ut non prius missam in gentem pecuniam acceperet quam vicecomitis terras cum exercitu assignaret. veniens extremo autumno imperator vi et beredictio nes impetralam a summo pontifice accepit et. et agrum vi pecunias a florentinis accepit perer bazianum. ad benaci gardiacus oram ingressus est. sed parte pecuniarum iam precepta galeacii copios congressus fractus tridentum rediit. Colonienensis presul et leopoldus austrie dux ab imperatore abeuntes cum maxima copiis pariter domum redierunt. unde venetis vocantibus e tridentum profectus tarvisum paduam est delatus. ad quem florentini oratores sumptuosissimo quidem apparatu. sed copias illius desidero minores ut bello resumeret transmissum. Quotiesque earum copiarum fuerunt. Hec attendulus insigniola romandiole oppido oriundus tunc primus noster ceptus. et baldus muanenensis. cumque pecuniarum quoque paucitatem addidissent florentini et in altercatione per menses peristerent et solunio pecuniarum negaret indignatione concepta imperator abire constituit. equitatu igitur per terram cum summo pmissio ipse venetias petiit visendique causa ciuitatem mirabilem. Suscepit autem a venetis insigni magnificencia cunctis exhibitis. que ad bonorandos principes exhiberi solent. dadem receptam exposuit. tandem vero cum neque pontifex romanus neque veneti in fauore auxilium eius palam descenderent. florentini autem ea postulata que difficilia factu videbantur differrent. re infecta mense aprilis patauio mouens longis itineribus transalpes in germaniam rediit. Rupertus autem ex vxore elizabethe filia burgauig nurburgensis multos heredes reliquit. rupertus et fridericus ante patrem obierunt. siquidem reliquit ludouicum. stephanum iohannem et ottonem inclitos dices. filias quoque tres. vna duci austrie friderico de archiepiscopo. alia comiti cleme que sigismundus imperator ducem fecit. tertia margaretha duci lotharingie matrimonio iuncta fuerunt. Quotus autem cum filiis viis ad obitum sub obedientia gregori papae permisit. Concilium pisianum non ite celebratum eductus. Tandem post gloriosa gesta in impio et in germania. anno domini m. cccc. x. in oppenheim monte obiit et in baldelberga ad sancti spiritus sepultus.

Concilium pisianum

Concilium pisianum. promone ecclesie pissa celebra tus fuit. sublata enim spe conuentus benedicti et gregozium anno domini m. cccc. viij. de mense maii cardinales recedentes post longa disputatione flor tie an ob pessimum salua ecclesie noam cardiales concilium conuocare possent. decretumque per doctissimos viros id licite fieri posse. vtriusque pontificis cardinales. per celebrando vniuersali concilio ciuitatem pisarum decreuerunt. cui rei communis florentina cōsent sit. unde significanter gesta pñcios et lras vocant ad concilium omnes episcopos platos principes et conuinitates. conueniens tandem in eo loco multitudo magna cunctarum fere nationum. In eo concilio accusati de collusionem pontifices ambo. decretum est ut oratores mitteret ad vtriusque ad locum accederet. quorum operam benedictus tenuit. gregorius non ad eos pertinere congregare concilium ait. Tandem ambo primati sunt et alexander natione grecis ad pontificatum assumptus qui pauco tpe sedem petri tenuit. Testatur est per eam mortem quam ante oculos se continuo cer nere dicebat nec reformidare cōsuetudinem accevit motis se existimare et credere que in concilio pisanorum decreta fuissent recte atque integre facta esse omnia sine dolo malo fraude anno fere postquam sedere incepit mortuus. quo anno laboranti est fama ac peste. Per hec tempora ludouicus andegauensis filius eius ludouicus qui cum carolo de regno contendit. pñas venetis concessionem regni appulit ab alexandro papa recepit. illi ad ladiuau cuncta effecerat quo concilium impediret. itaque cum exercitu contra ladiuau missus cum eo baldasar cora ex latere legatus. non multum tamen profecerunt. et fere circa vrbem romam comorantes nec ultra progressu intro cepto redierunt.

Linea imperatoris

Rupus rex romanorum

S. Vincente ordinis p
dicatorum

ta sepe in ero de finali iudicio ⁊ aduentu antichristi tanto terrore vt omnes in timores conuerteret. vi pec
catores futuram certam abboterent.

Franciscus marini ordinis carmelitarꝝ theologus celeberrimus p hoc ipm tpe in precto existens. cu
nultis erudisset discipulos ad agendum intellectum libri de conceptione virginis Marie pposuit.
Gerhardus groet claret sanctitate vite ⁊ scientia. ⁊ incepit aggregare nonem in danadria ⁊ plura scripsit
Johannes russbroch claret habet. vir ad modū reuor ⁊ illuier. etiā nūla scripta i theutonico reliq̃t
Humanaria ecclesie in vienna pannonie fuerunt.

Baldus perusinꝝ ꝑcellensissimus legis peritus bartholi saxoferratenſis di
scipulus. ⁊ ipe vna cū angelo ⁊ petro germanis hec ipa tempora clarissi
ma reddidit. qui cū post magistru suū in iuribus ciuili ⁊ pontificio obtineret
principatum insinua ꝑpe edidit libroꝝ volumina. Sup toto em iuris ciuili cor
porꝝ pgregie comentarius est. Insup ⁊ in scdo de reuolū ac feudis scripsit. Ad
ditiones ad speculū pposuit. atqꝫ clarissima consilia post se reliquit. Tandem
ob doctrine pstantiam a philippo mediolanensii dnce publico salario papie vo
catus. anno dñi. 1423. mense aprilē ibidē refectus apd frēs minores sepelē
Barbolomēus de saliceto iuris consuliſsimus p hoc tem pus floruit ⁊ in le
gibus nōnullos comentarios composuit. Idē cū apud albertum essensem ferrarie marchione in ꝑ
nicolaꝝ florentinꝝ in medie

cito est cū ipso egreue a bonifacio ꝑo. ꝑuilegiū ꝑuocandi studiū i ferraria obtiners
Nicolau eximij nominis medicus natio ne florentinus p hoc tpa existens.
in omni medicina grande opus componendo relin quens. qd de omni me
dicina ex veterioribꝝ ⁊ doctis medicis exquisitis accurata lucubratione extraxit
Obijt tēqꝫ florentie post multas curaciones anno dñi. 1412.

Marsiliꝝ de saca sophia parauinꝝ medicꝝ. ⁊ ipe militari rerū cognitiōe insigni
tus cum quēdā edidisset in medicina sup hippocratis libroꝝ multos lat
protes ingenio ⁊ subtilitate ꝑcelluit ⁊ suā patriā doctrina ⁊ fama exornauit.
Eobes rauennatꝝ grauiatꝝ ⁊ rheo: luculētissimꝝ bis tꝑibꝝ floruit. vir certe
maximi ingenij ⁊ singularissime doctrine. qui vt leonardus aretinus ē dī
scipulus testatꝝ primus fuit a q̃ eloquētie studia tantoꝑe longꝝ ꝑssimimo in ytalīa sunt redacta. Idē cū
a francisco petrarcha egregie edoctꝝ fuisset. et ipe viros seq̃ntes excellētissimos habuit discipulos.

Emanuel crisoloras byzantinus patria constantinopolitanus. vir domi nobi
lis. ne diū litteratꝝ grecarꝝ peritissimus. verū omni doctrina ac virtutibꝝ no
bilior atqꝫ ꝑclaris bis temporibꝝ us constantinopoli patria a turchis obfessa. ve
nerias mari relatus primo in exaudita eius fama inuitatus benigne ac ꝑsularꝝ
et litteras grecas ibi docere cepit que iam septingentis annis conuenerant ⁊ per
eū reuiuiscere ceperunt. Idē itaqꝫ cū in italiā venisset primo venetias multos ado
lescentes grecas docuit litteras. indeqꝫ a florentinis publico solario vocatꝝ plu
rimos habuit discipulos. a johanne rauennato ꝑdicto litteris latinis edoctos.
Inter quos fuerē leonardus aretinus. paulus fronto. petrus paulus vergerius
iustiniopolitanus. oninibonius vicentinus. guarinus veronensis. carolus aretinꝝ
pogius florentinꝝ. franciscus barbarus ⁊ franciscus philelphus ⁊ alij. Indeqꝫ
curiam romanā cum secutus fuisset ⁊ apud constantiā vbi generale conciliū cele
braret accessisset ⁊ ꝑdicti discipuli dulcedine verborū suozū allecti cū sequi vol
erunt. Idē autē ⁊ si omni scētia edoctꝝ fuerit nūl m scripto qd extat reliq̃t. Con
stantie autē deficiēs a pogio florentino melius sua orōne cū epigramate honestatꝝ ē.

Zamerlances

Zamerlances magn⁹ tartaroz seu parthorū rex, incredibilis potētie vir, hoc
 Centi anno .1402. vita excessit. Qui primū (vt aūt) genere parthūs humilī
 loco natus, gregozius miles, adeo inter suos copis agilitate excellit, vt beati
 multas gentiū dux fieret, quibus parthoz imperio pontus scythas, hyberos,
 albanos, persas, medosq; sibi subegit, mesopotamiam inuasit atq; armeniam. trāsiit
 toz euphrate cū quadringenis milibus equitū, sexcentis milibus peditū, oēm
 asiā quā miore appellam⁹ obruit. Regē oīm potētissimū paratē thurcorū dñm
 cū pari equitū numero et magnis peditū copijs fines suos iurātem, apud arme-
 nos fluo supatum ducentis milibus hoīm interfectis viui cepit, caucasq; in oī
 diū fere inclusum, p. oīnē asiā circūtulit egregiū admittendū humanaz rerū spe-
 ctaculū. Castra eius in vrbs modū ordinata fuit, statito cuiq; art loco ad vite
 vñz necessaria, summa semp rex copia inueniebat, cū nullus esset latrocinijs lo-
 cus. Inde a thanaī flumine vsq; ad egiptū vniuersam asiā pcurrens, suyrmas

antiochiā, sebastē, tripolim, damascū, multasq; validissimas vrbes vi cepit, diripuit atq; in cecidit. Solda-
 nū egiptioz principē bello superum vltra pelusū repulit, egiptū ingredi parantē, vasse solitudines et deserti-
 na loca auertentū virū bellicis artib; us misignē. Damascū capta cū arcis antique expugnatio difficilior vite-
 retur. Constructa et regione altera q̄ antiquā altitudine suparet vi cepit. Alpha vrbs genuitū nūc colonia
 in thaurico cheronesso, nō. pcul a bosphoro cymenico exiit, hāc cū zamerlances inuadere statuit. Sed
 eas negociatores pmissit, q̄ preciosissimas aialū pelles minorū quā pluerent p̄cio venūdarent. Scens
 aīrū abfondi posse, pelles sub fodi nō posse. Porq; bello indico admonis vrbi machinis expugnata vi
 atq; armis ciuitate. Et aīro et pelib⁹ pontus ē. In obsidionibus vrbiū prima die albo tentorio vtebanur
 secunda rubeo, tertia nigro, qui sese dabāt in albo sedem salutē consecrabant, rubens color mortuū iudica-
 bat, niger ciuitatis exadū, et oīa in ciuē cōuertenda. Fama ē p̄plos cuiusdā ciuitatis q̄ prima die tedito
 nem neglexisset, pueros puellatq; omnes in candida veste ramos oliue p̄ se ferētes eruisse vt principis irā
 placaret illū oīnes ab equitatu cōculcari atq; cōteri iussit, et vrbe capā incendi. Interrogatus ab homie
 gentiū q̄ ei familiaris erat, cur tanta crudelitate vterer. Cōmōtū distorta facie ac spirātib; ignē oculis
 respondisse. Tu me homie ēi arbitris fallens, Ira dei ego sum et orbis vastitas, caueto ne post hac mihi
 occurras, ferebant qui Zamerlancē viderāt cū bambali simile. Delens regibus vastans pluribus p̄ni/
 cis onulsi et vicariū gentiū spolijs exercitū in patriā reduxit. Et ciuitatem marchantē condidit et hostiū
 spolijs exornauit. Cūta fures duos filios reliquit regni successores, qui discordia laborantes effectum
 ne parthorū imperiū rursus posset enigere.

Paulus venetus eremitarū dñi Aug. Et ipse theologoz et p̄boz princeps,
 Quē nō et disputator acerrim⁹, Idoc ipso tpe in vniuersa ytalīa nominatissi-
 mus habitus est, eo q̄ citatos dialecticos p̄bos, ac fies etiam theologos sine cō-
 trouersia superauit, ac etiam tanq; alter apollo post se futuros p̄bos sue sapien-
 tie lacte nutritur, qui nūc in manu morte puentis fuisset, oīo antecessores suo
 ingenio suisq; scriptis superasset. Atq; in iuuentute sup libros Aresto, cōmetaria
 scripsit. Et summā in p̄bia, logicā breuē, Summā de naturalibus, atq; cōtra
 creatorem iudeoz tractatū edidit. Sermones multos ad clerum. Tandem in
 uenis satis moriens in sacristia sui ordinis sepulcro marmoreo sepelitur.

Bartolome⁹ de vrbus ipsius eremitarū ordinis diligentissimus doctor,
 Vrbinatus epūs hoc ipso tpe claus effulsit. Qui et si multa ediderit in p̄-
 mis augustiū atq; ambrosiū singula dicta in alphabetum redegit. Et op⁹ dñi
 lolo quū cōr vocabulo appellauit. Aliud quoq; de spūali bello.

Erdanis tē alemānus eruditus theologus ob ip̄i doctrinā et multaz antiquitatū indagatiōe magno
 in precio fuit. Qui inter cerera pulerū quadragesimale edidit, Apocalipsimq; pulcre explanauit.

Aebosq; ordinis herenitaz theologus natione toletanus bisq; epib; floruit. Et vniuersas ferme
 scripturā sacra cōplanauit, et Sophologū cōposuit p̄cellentissimū ad diuinā sapiētiā perq̄rendaz
 lūfationē. Quod quidem volumen quāti facidum sit multis epigrāmatibus declaratur.

Uerona clarissima ac vetustissima ytalie ciuitas, anno .1405. sexto kal. iulij (a cartariensib⁹) occupata et
 vesp̄sundata in venetoz ruiū manus concedente iohanne maria vicecomite mediolanū dūce, p. franciscus
 gambagam, et iacobum ferme, et paulum seuellum patriciū romanū deuenit. Et nūc vsq; cū magno augmē-
 to ipsius permansit.

Pse item potentissima ac superbissima eturric ciuitas florentini populi emula, hoc anno diuissima
 obsidione et acerrimo bello comita in ipsius populi florentini ditiones potestatem deuenit. Impel-
 lunt in sacro florentinos vrbe e cecere, et ipsam in libertatem reducere. Florentini ignominia non ferentes,
 bellū p̄fissimū inuoluerunt implacabile. Et comētib; syndic; interclusis vrbeni acerrime obsiderunt, quānti
 post aliquot menses fama crudelissima laborantem, prodente eam iohanne gambacurta iugum ab integro
 suscipere coegerunt.

Paulus venetus

Berta etas mundi

Platunū magne potentie ac splendoris ciuitas anno dñi. m. cccv. obsidione a venenis opprella in
venetorum manus cecidit. franciscus em̄ iunior caran? frāscus senioris filius cū in victuosis exerciti-
alioq; senatū venetiū haberet inuicū. Et frāscus durius crudescere cepit. Indignat veneti cū frāscus
ganzaga sedus p̄uentientes generalē dūcē p̄ cū confiduerūt. primo veronā cepit pcedere mediolanensī dñi
cissa. Et capto iacobo cararicēsi vinctū venetas transmisit. Inde in patavii exercitū dūcēs p̄ aliq; mē-
ses cū fama opp̄sa eēt. et peste grauissima r̄ cōnuis oppugnationibus. galacacus ganzaga franciscus frater
ter ignorante cararico p portā sancte crucis sibi a ciuib; apertā copias introduxit. Et casu cararici repe-
rens. vbiis cōueniūt. vt galezio castri dominio p̄cesso. ipse cararicus ad senatū p miseretordia imperant
da cōmigeret. Et si q; volebat imperat̄. Ciuitas ip̄i esset. Sin aut̄ regredies i p̄stino statu restitue-
tur. Ideo cararicus cū francisco tercio filio ad senatū i veste humili accessit. a q̄ nullā grām. p̄meruit. s̄ ob-
urgationibus multatus. i carcere cū filio reduci iubet. Et statim missis cōmissariis ciuitas nomie sena-
tus occupata ē. Que res galezio molestissima fuit. frāscus postmodū strangulat. filū q̄ mortis gene-
re perierit dubiū. Sup̄fuerāt eius duo filij Obertinus r̄ tharilū? q̄ an captiuitatē vrbis ad crucisq; p̄st
getāt. Et sic eo anno q̄ro kal. decēbris veneti patavii obtinuerunt. Et due potentissime ac illustissime san-
lie. f. Scaligerō r̄ Carianensiu ppter eorū dissensiones sue diuturnitatis r̄ potentie. vno q̄i tpe finē acce-
perūt. Qui in verona r̄ patavio p annos multos a maxima cū gloria imperij septuā tenuerūt. ac sic veneti
plurimas ciuitates obtinuerūt. r̄ eorū nomen supra modum excreuit.

Ordo monachorum montis oliueti

plantationē esse diuinā. nō humani cōstitū. Exultantesq; pontifex illoz vitā r̄ modū viuendi. sicut eorum
pauillegijs p̄stare dīcāt. q̄libetissime comprobauit. Et vt id diuinū opus s̄ceptū stabilitatē susciperet sta-
tim alibi habitū ad diuē p̄tinēs marie reuerentiā cū regula beati p̄m bñdīci eisdē contulit. Quas mar-
tini p̄uilegys r̄ grātijs cōnuis inter mōchos diuī bñdīci annūciat. r̄ mīta mīsticia scōlēda p̄cessit.

Ordo nouus mendicantiū sub diuī hieronimi titulo. p̄sultante innocētiō septimo p̄ntifice nup̄ defun-
cto ex tercio ordīe seraphici francisc. a q̄dā Redo noīe nōis granelli comite apud s̄sulanā cōmune
vrbe p̄mo exaratus ē. Et aut̄ coadiutor h̄ in scō opere Gualterus marisus fuit. Et bi duo mīte sancti-
tatis r̄ integritatis viri b̄nūse regularis ob̄uāne r̄ discipline fundatores r̄ auctores fuerunt. Et sanctissi-
mus institutus cū doctrina atq; exemplo plurimū modū excreuit. Quē qdē ordinē gregorius. r̄ iuste p̄uile-
gijs approbas s̄ regula b̄nīssimū p̄m dñs. quo ad vota principalia ap̄lica auctoritate p̄firmat. Eugē-
nius deinde q̄rius vir vniq; religiosissimus r̄ ipse eadē auctoritate ad dñs alijs p̄uilegijs mendicantiū
p̄ter approbauit r̄ confirmat. Eisdem aut̄ in memoriā p̄stare tercij ordinis religionis habitū ḡnēam
nūmicam cum damide similiter ḡnēa p̄o habitu concessit.

Ordo alius canonicus celestini habitū cōgregatōnis sancti georgij de alga apud venetas b̄sēdē t̄p̄
a religiosissimo viro postea p̄tarcha laurentio iustitiano atq; alijs religiosissimis p̄mū incredibili fa-
uore r̄ q̄dā austeritate in nū sump̄sit. Quā cōgregatōnē gregorius p̄tarcha q̄busdā cōstitutionibus sibi
datis s̄ p̄ma b̄i p̄m̄ regula p̄firmat. Que statim egregijs viris ac doctissimis valde creuit. Quorū
de numero Antonius Corarius gregorij pontificis nepos. inde hostiensis cardinalis. Et gabriel postea
Eugēni? q̄r. Qui mōasteriū a p̄ncipio p̄ma hereditate p̄mū p̄p̄auit r̄ exornauit. fuit r̄ alijs ea i p̄te
garde successores vita r̄ morib; p̄clarissimi. Qui religiosā doctrinā ars optumīs exēplis vniū s̄q; illustra-
rit. tharū? quintū? egregius. r̄ mapba? cōtāpē? venet? postea p̄tarcha r̄ aliq; complurimi.

Johannes w. deff

Derfda hussitar infantia que sub rege wenzeslaw etatis sue anno qñ quage
fimo orū habuit. His temporibus germanos catholicos crudeliter imo?
dum armis vexare cepit. cuius originem et progressum hoc loco psequi animus
est. qm ea pectis cū pñet totam germaniā contrābuit neqz adhuc exticta regni
bobemita magnam partē occupat. Revertant scolas pragenses pñmo theutonice
id molestissimū bobemitis sunt dominibus natra serocibus atqz indomē. Ex q
bus vir qdā genere nobil ex domo quā putridistis vocant apud oroniā anglie
civitatem lris instructus. cū iohannis wicleffii libros offēdit quibz de reā
libris vniuersalibus titulus inscribit magnope illis oblectabat exemplaria se-
cū attulit. inter que de ciuitis dñio. de ecclesia. de diuersis questionibus contra
derum. pteraqz volumina veluti pñciosum thesaurū patrie sue intulit. imbutus tam ipse wicleffiarū ve-
neno et ad nocedū parat? virus in ciues euomuit. Comodū autē scripta que attulerat. his pñssime qui
ibeutonicorū odio tenebant. inter quos iohannes emicuit obsuro loco natus. ex villa his quod amēre
significat cognomētū mutatus. hic cū esset ingenio peracti et lingua disertia multūqz dialecticis obel-
ctat et peregrinas opiniones amaret atqz admodum wicleffitarū doctrinam arripuit eaqz ibeutonico-
cos magistros vexare cepit sperans eo modo confusos theutones scōla relictuos. Quod cū non succede-
ret a rege impetrari ut pragense gymnasiū ritu parisiensis gubernaret. Ea res magistratū scōle theu-
tonicū abstinuit. Quam ob causā cōmōi magistri ac discipuli theutonici generis iureiurātū adacti vno
die supra duo milia pragā reliquere. nec diu post erat tria milia secuti apud lipsk misse ciuitate quā pñ-
dum itinere a praga distanti vniuersale studiū exerce. quod ab alexandro pontifice pñmū legis vniuersi-
tatis confirmatum fuit. et p illius duces saxonie doctū ac strenuū exornauit. a quo lipsk in cunctis au-
gmetū sensit. Bobemitis scōle sue gubernatio libera patuit. qz pñceps habet? est iohannes bus lingua
potens et mundanis vitis datus. qui vbi fans fidei cōpacum sibi existimauit venenū quod iam pñdem
occulte conceperat palam euomit. multa de libris wicleffii in ecclīā attulit asserēs in eis omnem veritatē
pñneri. adiacensqz crebro inter pñcandū se postqz ex hac luce migraret in ea loca pñficia cupere ad que
wicleffii anima pñuēssit. quem virū fuisse bonum celosqz dignū non dubitaret. Iterū in lundano quadra-
ginta quatuor articuli in eius libris reperti ab archiepō canibuarienti et alijs epīs et doctis viris condē-
nati. wicleffii erubimatus corpus cōbustum fuit. Sequēbant tamen iohannem den semic omnes ere al-
cho graui fecerunt insignes et ab ecclā catholica recedentes ipsā valdēnti sectā et infamiam amplexi
sunt. Huius pessime ac tam pridem daminate factionis dogmata sunt. Romanū pñsilem reliquis epī-
scopis parciū esse. Purgatorius ignē nullum inueniri. Vanum esse orare pro mortuis et auaricie facere
talis inueniunt. Adet a sanctos imagines delendas. Mēdicantiū religiones malos demones inueniri. Sa-
cerdotes pauperes esse debere sola contentos elemosina. Auricularē cōfessionē nugacem esse. Suffice-
re sua queqz deo in cubili suo confiteri peccata. Cymiteriorum inanem vsum. Sacerdotē quocūqz loco sa-
crus xpī corpus pñficere. In canonicis botis frustū et pñteri. Ieiunijs ab ecclā iustitias nihil inesse me-
riti. atqz alios pñerosqz errores edicere. Sed attulit nouam pestem petrus diuēssis. id est oppidū mul-
ne super albiū situm. qui apud ecclās sancti michaelis populū predicādo instruebat. iacobellū misit. i-
gressus mutare ait docum virū errorem alū nō autē aduertisse. cōmunionis eucharistie in qua sū vna
tū specie dñicū corpus ministrari. cū apud iohannē euangelizā et apostolū xpī sub duplici specie pa-
tis et vini summi debere videat. Cōmōis his iacobellus in venusis codicibus dyonysij pñserum et cy-
priani cōmunionē calicis laudat inuenisset publice cōmouere populū cepit ne cōmunionē calicis quo-
quo pacto negligenter. Huc beritica consensere haud modica gesticiones leticia quod articulum inuenis-
sent in euangelica lege fundatū. Inde varia atqz impetrata fuerunt vsqz ad conciliū constantiense sine fructu
Apud em gloriolani nobile monasterium nouitate facta. recurrit in ecclās monasteriaqz passim no-
uissimū superis dicata templa. ferro atqz igne vastant. Per idē scilicet tempus fuerūt et alius pleu-
do sacerdos apud pragam iohannes quidā ex ordine pñmonstratensium ipsius monachus et in omē scē-
lus audax. cū neqz bene sapere videret monasteriū carnalitarum inuasis. Sophia interim auxilia quo pas-
lus tueret crebris nuncijs acriter iustitias sigismundū vocare. victorum auxilia petere atqz in omnes partes
mentem dirigere. Sigismundum malo vsui consilio in turchos qui se iam prius castris extērant arma
petis mouere quā bobemiam petere libido inessit. q si mor exaratum pragam dirisset atqz vires be-
retorum coaluissent nunqz ea incendia germaniam erisissent. At ille cū turchos lacerare parat bobem-
iam amittit et hungariā non defendit. Eapropter q seruū esset eius auxilium regina et tēsauro regio copio-
sis cōparauit. arcem firmavit. pugnā atqz deinde die nocteqz quosqz diebus scissimis ausis. multū veritqz
cū. pñteritū incendio delenti ac magnifice domus exisse.

Bertra etas mundi

Anno mundi. 6609.

Anno xpi. 1410.

Iohannes erus nomen vigesimusterus papa. patria neapolitanus et nobilitas. Baldesar cognomento cozzante vocatus. sancti eustachii dyaconus cardinalis hoc anno predicto alexandro mortuo bononie pontifex creatus. sed it annis. 4. menses. 1. Sunt qui scribant id factum violenter esse. quod legatus bononiensis esset armatus milites tum invide tum in agnis per stationem habuerat. ut si scario id obtinere non posserimus et annis tandem consequeretur. Cum multi peditum fuerunt neminem approbare voluit. dante inquit mihi petri damides ego eam dabo pontifici. ille pallium humeris suis imponens. papa aut ego sum. id quibus partibus displicisset. vterque est. constat cum pontificem creatum fuisse ad eamque dignitatem semper aspirasse. Erat autem hic pontifex et ciuitatis iuribus peritissimus. vir in temporalibus quidem magnus. in spiritualibus nullus omnino atque ineptus. et tunc gerendarum experientia magister vine sanctimoniam praeditus. Qui suscepto pontificatu dies aliquot bononie commoratus. et postmodum romam profectus est. fuerat enim illa prius aliquanto de manibus extorta ladislao. Inter eius peragrata florentinam et senensem ad inferum mare. inde per tarquinatam ad vrbem peti. post hoc apparatus facti. missique aduersus ladislauum copie. duces militum erant paulus vrbis et foras. Vter sequenti anno iterato iohannem bello vexare cepit. Ideo pontifex timore correptus florentiam primo. postmodum bononiam venit. et non ita multo post manum ad iohannem franciscum gonsagam profectus est. ibidemque laude et tremore cum sigismundo cesare de pellendo ladislao qui romam et multa ecclesie oppida occupauerat conuentum habuit. Inde ad conciliū iohannes omnium nationum consensu citatus ad tollendum scilicet duos cardinales in germaniam misit. qui vna cum principibus gallicae et germanice nationis locum idoneum deligerent. Constantia igitur germanie vrbis ydonea est visa. Et proficiscunt omnes. et iohannes pontifex admonitionibus quibusdam ne id faceret. eo tamen profectus. Vterum supponente sigismundo multa cum inopia pontifici obiecta sunt. quorum causa mirato habitu familiaris dancilium nocturne fugiens. Cum iam amplius quatuor mensibus in concilio fuisset scababulens abijt burgundiam petere festinans. rursus fridericus duces per viam reuertens imperatori tradidit et in insula sancti marci in carcere constituit. Eiusdem fugae consilium disquirere tum cepit. ad quadraginta exinde capitula contra eum probata sunt. merito et pontificatu deiectus. ad ludouicum igitur bavariae ducem missus in baideberga triennio asseruatus est. Tandem eo in concilio martini pontifex iurgatus dum apud florentiam esset et a consilio de medicis ciue florentino rogaret iohannem a carcere liberauit. Cum ad martinum venit sese pedibus martini subiiciens cum pontificem vrbis et vnicuique recondidit. Martini ea benignitate commotus. prius cardinalis efficitur tusculanus. Tunc annuū integrum supplex florentie et vrbis migravit. vbi et a tofino medice amantissimo suo honorificentissimo sepulchro in diuiti iohannis baptiste templo magna adhibita funeris pompa sepultus est.

Anno mundi. 6616.

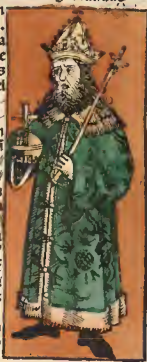
Anno xpi. 1417.

Martinus quintus papa. patria romanus. octo cognomine colina prius vocatus. Et illustri colimen filium familia natus hoc anno in celebritate sancti martini episcopi ex cardinali dyacono in constantiam concilio nationum omnium et cardinalium consensu pontifex creatur. Is cum a teneris annis cura parentum moribus et litteris imbutus. vbi adoleuisset tunc pontificio perusij operam dedit. vnde ad vrbem rediens ob integritatem et doctrinam vrbani sexti referendarius facius. Ante dyaconus cardinalis ab innocento septimo creatus. huiusmodi factus patrociniū suum omnibus prestabat. In conuenticum constantiensis cum mille in vtriusque partem altercationis haberent ipse mediū quoddam tenuit comuni utilitati semper consulens. Hanc ob rem et imperatori sigismundo et cardinalibus omnibus gratus. Qui in pontificatu constitutus non somno reocio sed negotio et sollicitudine reditus omnia ad rem perueniunt nullo psecit modo. Inter antea nequaquam sagax existimatus sed benignus. In pontificatu tum ita opinione de se prius habuit redarguit ut sagacitas quidem in eo suauitas. benignitas vero non superflua neque minima reperiret. Peracto demum concilio reuersus per fines mel diolancij. Mantuanorum ferranensium rauennatum florentiam venit. bononiam vrbis que se per id tempus in libertate vendicarat. florentie quo biennium se redidit poppottino loco ad rem ecclesie componendam. Tunc et in vrbem quod ecclesie oppida penultima occuparet oppidum florentinam concordia secerat. Illiusque post hoc strenua opera bononiam redegit in suam potestatem. et ceteras vrbes vbiq. recepit. ex quo eius plurimum creuit auctoritas. florentiam tandem abiens ciuitatem metropolitano honore exornauit romam desideratus puenit. vniuersa vrbe ciuem obuiam effusa. que cum non secus ac patre parentem expectabat. quia adeo vastitas inuenit ut nulla ciuitas facie habere videbatur. Quia ob rem pontifex pietate commotus ad eam exornandam componendosque mores ita animū adiecit ut breui pualicem meliorem facie per tulerit. plura in vrbe restituit. Hic autem vir in omni vita integer demum pontificatus sui anno quarto mense tertio romae apoplexia moritur. etatis sue anno sexagesimo octavo. Sepeliturque eius mandato in basilica constantiana ante caput apostolorum sepulchro eneo. comitante populo roci clero non aliter fletu quam si ecclesia dei sui vrbis roma vnicuique atque optimo pte obdita fuisset. vacat tunc sexagesima. xii.

Linea sumor pontificum
Jo bāncus vigesimusterus

Linea imperator
Sigismundus

Sigismundus caroli quarti romanorū imperatoris filius, natione bohemi⁹ ori-
gine reuthonicus hungarie ⁊ bohemie rex, defuncto rupto romanorū rege
anno salutaris M. ccc. x. franksfordie ab electoribus electus est. vir quidem
stremitus ⁊ ad omnia pagenda promptissimus, princeps singulari prudētia,
magnitudine animi, benignitā ⁊ liberalitate insignis, corporis quoq; maiesta-
te ac decore illustris. Erat enī pēlara facie, indutus specioso atq; robusto corpore
magnitudines animi siue pace siue bello exprimit ac in erogando p̄fusis. Is
suscepit regē stat cū comitatu mario vniuersam serue asalpina gallia sedādi bel-
licausa p̄cūm. Et cū multa eius egregia facinora memorie prodita sunt. In-
ter que illud p̄santissimū q; ecclesiam carolicā in tres partes diuisam coacto a-
pud consiliū generali concilio ad vnitatē redegit. Italā, galliam, hispaniā an-
gliam eius rei causa pagrans vt erat xpianissimus cū totā xpianam rempublicā
p̄pter falsitatem lebeſacatā conspiceret omniū nationū consensu p̄stantie concilio
vni indixit, vbi iohanne p̄dicato, gregorio, xij. ⁊ benedicto nono p̄missib⁹ a bi-
rogatis, electorib; martino, quinto vniuersam rempublicā xpianam sua industria
suoq; in animo labore cōponere studuit. Dores etiā seculariū ⁊ clericorū (numā-
tam licentia lebeſactos) suo hortatu ⁊ virtute in meliorem reduxit formā. Quol-
do licentia duci vt se regem appellaret missa corona indulsit, prius tamen ille vi-
ta decessit q; solennia coronationis explet. Prussiam quā rex polonie fratrib;
beate marie teutonicoꝝ armis ademerat restituit, ruffit, wenteslau bohemię regē
germanū suū q; regno inuolūsus esset cōiecit in vincula, quos negligenter custodi-
mū magno republice malo quidā bohemię carceribus furripuerunt. Ceteris
bello p̄osus infelix, quem hō turbi dumtaxat sed bohemi sepe acie fuderunt.
Vbi ei prima filia ludouici regis filia cū qua regnū accepit. Illius causa
dixi ⁊ magna regulos in hungaria primarios qui aliq; rebellassent gladio
perussit. Q; quā rem ⁊ paulo post regina satis functa in vincula coniectus est.
mulieris vidue cuius virū interfecerat in custodiam traditus donec regni p̄ceres supplicū deccerneret
sed non defuit capto in extremis rebus, p̄uidētia, q; vt erat facundia p̄dictus ⁊ potens mulieri longe me-
lus esse offendit regū sanguinē conseruare q; fundere, dimissus ab ea barbarā comitis alie filiam duxit
vixorem, nec deū postea compatis auxilijs regnū vendicauit, de p̄dicatoribus supplicū sumpsit, mulieris
vidue filios ⁊ bononibus ⁊ opib; inter primos regni p̄ceres cūmulauit. Bohemia post multas calamita-
tes vt tandem potius est, Alberto duci austrie genti suo morauiam ne defensore caretet dona dedit.
Cū filia elisabeth ex barbara natā ei in matrimonij copulauit. Marchiam brandeburgensem friderico
burgunio numbergensi dono dedit. Maria autē fortuna annos supra quinquaginta regnauit. In sen-
tu deniq; p̄dictus iterato in italā venit, ad coronā augustale obtinendā, ex germania in lombardiam
venetis mediolanū ingressus, inde p̄ eturriā ad senētes trāsit, a q; bononificissime excep^t ap̄d eos
aliquod menses exegit. Inde ad Eugeniū pontificē romā se conferens ab eo coronā imperij accepit. Tā-
dem romā abiens animinū petijt. Deinde p̄ ferrariensem agrū iter faciens manū puenit, vbi aliquot im-
moratus dies Jo. franciscū gonzagā manue dñm marchionali dignitate insigniuit. Demū cum venetis
pace facta alpes p̄transiuit ⁊ basilēā petijt, dissidiūq; patrū quod tunc erat cū Eugenio ad repūs, sedato,
vltimā se consulat. Vbi audita thaboritaz oꝝpbanorū eade legatos in bohemiā mittit, hortat regni
quiesce. Illi magno numeto apud ratisponā cū conueniunt regēq; suū salutant. Exin p̄oscentibus hun-
gariis nauibus p̄ danubiū vecus budam petijt, vbi reformato renū statu vocans ad se bohemoꝝ p̄ciat
pibus in albo regali, lx. milia nūmū inter eos distribuit, dicta die qua vellet bohemiā ingredi nec mora
nisi glauiam venit, vbi consilio cū bohemis habito legatoꝝ gesta comprobauit. His compositis Sigis-
mundus imperator, ix. kal. septembris anno. vi. ⁊. xxi. supra millesimū ⁊ quadringentesimū ab ortu sal-
uatoris pragam venit, qui paulo ante hostis censebat extremis bonozibus exceptus est, barones ac ciui-
tates iurauerunt, ⁊ magistratus quos ip̄e constituit acceperunt. Redierunt tunc mendicētes ⁊ monasterij
ortu abbates. Jamq; reges ei populū xpiani de recuperato regno congratulabant. Eugeniū quoq; p̄o-
uicet, nam prius aureā rosam indicē sue letitie ad cū misit. Egrotare interea Sigismundus cepit, exnigete
morbo senectutis incomodū. Barbara speratrix de retinēdo imperio sollicita nobiliores ad se vocat. Abū-
lertā annis nouis conuictū mente complexa filiā ex animo dimouet. Non latenter imperatōre furentis
semine excoꝝgitatus, in thboriā se vbi inſit vltimū filiā anteq; vita excederet. Illa cum viro Alberto ad
cū in ciuitatē venit quāznoyā vocant. Albertū successorē suū nominat. Hungarie ac bohemię primo-
ris rogat vt sup̄p̄mā suā voluntatē exequat. Regna quibus p̄fuerat generosiſima voluntate reliquit
dicens beatū cū regnū cū Alberto imp̄etauerit. Sup̄p̄mis ordinatis inter amicorū manus defecit. Cor-
pus eius in Maradino vt in vltima voluntate placuerat sepulū.

Berta etas mundi

Expeditio in Bohemos hereticos facta temporibus Sigismundi

Martinus pontifex maximus ubi armatam heretici crescere indies animaduertit prius amplius inuale-
 sceret cardinali vintoniensi natione anglici regis stirpe natu in germania postfalsi iuris qui co-
 tra bohemicam litem in arma concurreret. Cuius imperator adiumento fuit. Institutum suntres exercitus
 Saxonie duces. 7 quos vocant flangiales ciuitates in primis militauere. Eodem ex francionibus constituta
 tum marchio brandenburgensis ductauit. Tercio p'suit otto treuerensis archiepiscopus. quos remensis secuti sunt
 Batio aru quoque ciuitates siveuor imperiales ingressi bohemia tribus locis. silua penetrare. inuicti sil-
 castramentum fuerunt. Sed ci heretici collecto raptim milite in eos p'perare nunciare nō viliū hoste fugerunt
 Thō dum cardinalis exercitus affuerat fugientibus occurrentes magnus p'ebus ut redirent in hoste borat.
 quod cū frustra miteret vir silua egressi fugientes bohemi postremū agnien lacefere ceperūt. facta ē p'
 fusio fuga. machinis quoque bellicis ponti sunt. Exin misitā populati. Cū frāconiā redirent ne brandebur-
 gensiem agrū numbergensemque vastarent pecunia placati diuitie exercitū reducere. Sigismundus his co-
 gnitis numbergē p'sectus noua principū auxilia cōparat. Martinus quoque pontifex maximus. Iulianus
 cardinalem sancti angeli l'ris ac moribus excellentem cū ea legatione in teutoniā mittit ut bohemi bellū
 inferat. 7 adueniente tpe in basilienſi palio quod. p'x die futurū erat nocte aplice p'sideat. Is germaniā in-
 gressus mox numbergē ad Sigismundū se conſert. quo in loco frequentes germanorum principes conueni-
 rant. decreta est noua in bohemos expeditio ad octauū kal. iulij. Dux belli fridericus marchio brandebur-
 gensis declarauit. qui cardinalem sequebatur. Ingressus bohemiā in comitatu cardinalis. iohannes 7 alber-
 tus principes brandeburgenses cū patre. Hieropoliti. habenbergē. 7 cysteti. epi. 7 imperialiū ciuitatum
 magistratus. Treuerē. 7 colonie. annuſores auxilia miserant. 7 cū his. principatū suarū primores sup'ra. xl.
 milia equitū fuisse tradunt. Ingressus cardinalis nymetoliū exercitū ducens multas villas oppidū. 7 ri-
 ticorū dirupit. Bohemi qui lapidē hostē affuturū acceperant. expeditas in armis legiones coegerūt. in
 terea suū p'mo in exercitū fidelū fuit (q's plurimū putauere) sue manus sua sponte metes hominū pauore in-
 uasit totius castris trepidatū ē. 7 priusq' hostis viliū in aspectu dareſ sedisima capta fuga. mirat iulianus
 vnde hic timor. Quaderet ut forū aīo hostē expectaret. s' frustra apud eos cohoratio fuit. subleat sunt ra-
 ptim signa 7 rapido cursu fugā maturauere. Hostis postea ex metu alieno ingenti p'da potū ē. Alder? au-
 stric dux cū accepisset bohemiā intrasse cardinalem. raptim ex austria copijs in hereticos duxit. s' fuga cogni-
 ta p'morū que nō dū ei parebat infesta signa circūferens. 300. villas scito 7 igne delevit. oppidū cepit
 mortaliū. maximā cedē fecit. adeoq' gentē illā afflixit ut iugu eius accipiens parere sibi ea lege promiserat
 ut circa reliquē illē sequi teneret q'd basilienſe conciliū decerneret. Eractus in bohemiā legatus basilicē se
 Ordo noui canonicoꝝ regulariū 7 congregatio
 sancte Iustine 7 Victorini.

ex græco colore in indumentis 7 romano officio vitur. Magnæ opinionis in ecclesia dei existit.

consultit ibiq' concilium celebravit.

Ordo nouus canonicoꝝ regulariū apud eburacū
 in luceti agro monasterio frisonarie institū sumptis
 a loco frisonaria dicta. deinde ab eugenio antea lateranē-
 sis appellata est. 7 speciali priuilegio canonicis regula-
 ribus b'ri augustini aggregauit. De a primo eoz. aucto-
 re claudē migrā cū nigro scapulari biretoq' nigro sum-
 pſere. 7 albo scapulari reposito camisā lincā eius loco
 induere voluerunt. quā ob re vulgo franes de camis-
 la p'gnominant. Habuerunt aut viros plurimos om-
 ni doctrina 7 eloquentia 7 sanctumonia celebres.

Congregatio etiā scilicet benedicti que scilicet iustine nūc
 p'at hac tempeſtate in puncta taruſiana apud pa-
 tauinā vidē in monasterio scilicet iustine primo p' ludouicū
 barbū patriciū venetiū institū seu reformationē accepit 7
 ad viā veritatis reduxit 7 ad regularē obſeruantia p'du-
 xit. que congregatio viris p'stantissimis 7 locis bonisq'
 cū tp'alibus q's spūalibus. xrefcens. Eugenius quantū
 pontifex eā maximis priuilegijs auit. deinde in ea inui-
 merabiles viri nō modo iurū ac sacre theologie doctri-
 na. sed et eloquentia litterarū tam græcā q' latinā
 ornatissimi fuerunt.

Ordo vniū monachoꝝ eremitarū dicitur Iheronimi
 7 iā parū institutis collapsus a venerabili h'ro la-
 po b'palensi eius ordinis generalē p'posito nouis insti-
 tutibus ex dictis beati iheronimi instauratus ē. quā
 martino pape obtulit 7 pontifex confirmauit. qui sub re-
 gula beati benedicti militauit. 7 ipsa p' omnia vitur. nūc

Allata erant Sigismundo cesari ex hungaria aureor. quadraginta milia. Cuius aduersperaceret. eaq. in regia reced. aita fuere. Cum cubitu esset cesar. diu cogitat in quem nam vsu eam pecunia conuerzat. somnus eu desistit. nūm ille exatans cubicularijs. ite inquit oculus. consiliarios ducesq. militiū huc accersit. Vocat proceres media nocte trespidi. tim ebant emi ne quid aduersi accidisset. imperatorem celeriter adēit et que cau fa sit tam repentine uocationis inquirunt. Imperator. confestum aperta archa inter eos qui adue nerant pecunia distributa. ite inquit iam secure tranquilleq. nobis dormire licet. nā quod mihi. somni ad conalium constantiensē

Concilium generale apud constantiam succozus vrbē ad salma tollendū quod nouē et inginta annis pdurauerat Sigismundi cesaris iussu et iud. istia Anno dñi. i. 414. congerit. in quo quinq. ade rant nationes. italica. gallica. germanica. hispanica. et anglica. Quicqd vō harti nationū suffragis decer nebat id ita ratū erat atq. p fconem aut p notarum publicam p curia enunciabaf si omniū consensu po stica confirmatum fuisset. Eo quoq. pfectus Johan nes pontifex admonentibus nū quibudā ne id face ret. ne cū pontifex accederet priuatus reuenter. qd etiā contigit. Proficiens nū cū vris quibudā in omni genere doctrine pstantibus diu multumq. gerū marios disputantibus incertos et ambiguis tenu it quod possimū decernerent. Verū siuguenēte si gismundo factaq. omnibus dicendi quod liberet po testate. pontificatu licet inuitus se abdicauit. Hego ritus vō carolum malastēā legatū mittens sponte se abdicauit. Beuedictus discussa aliq. dñi re pontifica tu tandem priuat. reuocisq. nationibus que cū eo sen tiebant. In eodē quoq. conalio nonnulli hereses daminare. in quo de rebus bohemicis sermo habuit

parū mentes ingenti cura confectū. voluentū animo quo nā modo puincia sanari possit. Condemnata est isq. iohannis wicleff heresis et duo ex secatortibus eius combusti sunt. iohannes hus et iheronimus eius discipulus tanq. hereticarbe. Eūq. ibi quadrienio ferme ad tollendos salmaticos et ad restituendā eccle siam ac emendandos xpianor. mores multi prelati principesq. pstitissent. Eadē de eligendo nouo ponti fice sermo habitus est. Placuit ex pñ a quaq. natione viros sex deligi p. batos. qui cū cardinalibus concla ue ingressi deligerent. Anno isq. millesimo quadringentesimo decimosextimo. sexto vñus nouembris con clauē ingressi. Consentientibus cardin alibus duobus et triginta. nationibusq. omnibus pter omniū opi nionem cū iam quadrienio vero pontifice caruisset ecclesia. in celebritate beati martini. Ono columna rei manus diaconus cardinalis pontifex creat. omniū leticia. Effusus etiā nimio gaudio imperator Sigismū dus omnibus gratis egit. ante pontificem pstratus summa veneratione pedes exosculatus est. que ptra pontifex amplexus non secus ac fratre habuit gratias egit q. sua opa par tandē eccle dei reddita esset. Hic gestis cū per aūm in conalio pstitisset et multa ad xpianā religionē necessaria decreta fuissent. Tandē an no xpi. i. 418. conalio pontificis iperatonisq. iussu dissolutū fuit et in pace abiere.

Tobannes gerson cancellarius parisiensis denonitatus hac tempestate floruit et in conalio constantiēsi nōnulla pro rege francie et alijs absolut. vir admo dum doctus. theologus summus. parisiū sacraz lraz christianissimus doctor. qui scripta varia et libros a se editos ecclesie pro futuro possit se reliquit. Tandē anno dñi m. cccc. xxi. superos pecij die. xij. iulij. Laspas suck cancellari us trini cesarium

Caspas suck dominus inter principes denominat. In matre italica ex comitibus alticolli agri tarusimū p. aite theutonico natus ex familia lazana. puincia frā con se. ingenio dextro. facidia suau. doctrine cultor. ad omnia genitus quecūq. ageret. quem simul atq. fortu na atq. virtus exultit. vt quod erat prius inauditiū crūs cesarum successeue regnantū cancellarie pfuerit. Antus ex duobus slesie silia sibi in matrimoniu tradere non re casauerit. Sigismundus egram illi et cubitu et alia i frā conibus opt. ida dono dedit. Alibertus in hungaria calesum et albam ecclesiam. sndericus in austria gressū. Hierlanie. pfecto ingenti et nature bonitas singula ris que inter tot imperatores moribus proisus disparces pari gratia viuere potu it. Huius amicaia vñs enes pius episcopatum tergestini. vñde relique digni tates puenire consecutus est. Morius est bohemie ex apoplexia et apud carmelitas cū. contigē sepultus.

Sexta etas mundi

Constantia vrbis germanie non admodū magna & opulenta atq; formosa eius ppter mema. Rhenus lacu emegēs rursus in aluen redit. Pons in eo ē qui ab ipsius vrbis porta ad germanos pñet. Al traq; ponte crebra edificia leuissimā fluminis ripā. Lacus aut̃ omnīū amenissimus est. multaq; castella & vrbes vndequaq; p ripas habet. aqua nuda fundo gl'ioso ac pspicuo. pisces fert varios quidē & multipl'es. sed pro tanta aquarū magnitudine non admodū copiosos. Cūgint milia passūū in longitudine pater' latitudo alibi. x. alibi ad. xv. milia passūū extendit. Rhenus em curientes pcurritis agrū dū fines constāciensis attingit duos lacus facit. Venerū scilicet & acroniū vt veteres appellabant. inter quos constantia sita. hūc nunc a loco & dominijs sortiti nomia. superior constantiensis. & a castro & a' loci domino de bodma lacus bodmer dictus. Inferior ab oppido dicto cella rudolfi cellacensis dēnoitur. In infima lacus superpetoris parte constantia. De constantie vō antiquitate & origine aues perpau occurrunt vt in alijs vrbibus. qui vel aut sui nomen & memoriū. neā vrbis temere vident. Si tamen diligentius pscrutante tabulam inuenies marmoreā vetustas lram continenti. Ex quibus apparet a constantio constantinū patre. q a diodecano & maximo cesar dictus est hanc vrbē nomen cepisse cū prius vitidura nūcuparet. Hanc tabulā perpau constantiensis legere sciunt. Tenetq; vulgus opinio esse sanctuariū quoddā pcpue religiois. ita muliercule & cetera impura turba fucandis per cā nianibus & ad faciem refreandis. iam literas pene rotas ex tabula delenerunt. cum tamen ibi scripta sint non sanctoy christi sed persecutoroy christiane fidei nomina. Dores quoq; & instituta quitatis sunt. Singulis annis vnus ex ciuibz suffragio creatur. apud quem summa potestas cum imperio sit. hic non publicis edibus s; in priuata domo sua & consueta habitat. Si quando per vrbē incedit licetores habet virgas manū ferentes. Cetero aut̃ habitu nullo a reliquis differt ciuibz. Hic in caput vniuersulq; animaduertendi potestas ē. Si de homicidio. de furto. de rapinis. de veneficio. de adulterio ac de ceteris criminibz agat. astant in palio dū quos sibi ciuitas deputauit. rei ipsi in vinculis adducunt. ibi & accusatoribus & defensoribus dicendi contra reus. & pro reo fa

causas. Auditis omnibus in sententiā itur. Si reus dānaretur licetōes magistratus supplicio afficiunt. Eodem ordine de ciuilibus causis cognoscit apud hunc magistratū et eius consiliū. quia liberā iudiciū potestatem habent. Oratorio facultas plurimū valet. Itaq; si qui disertī repertiūnt bī aduocātī in ciuilibus et criminalibus causis adducit. plurimū et gratia et dignitate in ciuitate possunt. Vniuersa hęc ciuitas in duo genera diuisa est. Alij em sunt equestris generis. alij plebei. Plebei mercaturis et officinis intendunt. Equites veteribus patrimonijs contenti redditibus alunt. Equestrem dignitatē obseruant. Si quis plebei diuor factus ad equestrem locū puenire tentaret et nullo modo licere putat. Nec nobilitas quē in eo p̄bana n. aut pollus dignitatē suā arbitrat̄ur docē facere p̄mitat. Ita per longa tempora vterq; ordo in suis finibus consistit. Cū equites ad mercaturas et solidiora munera declinare in turpissimū sit. Plebeio autē ad equestrem dignitatē se anollere nullo modo liceat nec nobilitas pariat. Subornatio tamen reipublice communis est plebeis et nobilibus. Ad septem miliaria a constantia a transitu vero alpū. xx. milia passuum oppidiū extat Veldchirchū id est opulenti atq; vrbani. Edificia habet speciosa. vinetis et pometis plurimū abundat. Flumen quoq; ibentī orīe in alpidus nō longe ab eo loco cum ab italia transit sit ex sinistra manu. sed mox ad dexteram vergens et suo gurgite et multorū incrementis aditum ingens et robustū decurrit inter orientem et septentrionē recto alneo conuersum. Aquam habet mediū coloris inter ceruleam et viridē cursum rapidū. alueum arenosus. solidū tamen. ita ut pedibus pressus vestigio non signetur.

E runt temporibus concilij in ea habiti in hac inculta ciuitate in gentem multitudinem hominum fuisset ex omni natione xpiana. precipui tamen erant itali. galli. germani. hispani et angli. quorū suffragis omnes concilij res gestę sunt. Prestantiores quoq; in eo fuerunt Johannes. xxiij. summus pontifex et Sigismundus cesar. Quinq; epi cardinales. xvi. p̄sbyteri cardinales. vii. diaconi cardinales. Patriarche. vii. Archiepi. xxiij. Episcopi. io. 4. Abbates. lx. insignes. Generales quorū ordinis. Duces. xxiij. Comites ccl. Communitates quoq; vrbū tam ytalie q; germanie superioris et inferioris. post electionem do Martini Sigismundus condauit ingressus nullo habito dignitatis sue respectu gratias omnibus cum lacrimis egit. q; necessarium reipublice xpiane prope extitit elegerent.

§ CONSTANCIA §

Johannes bus heresi
archa

Iohannes huius heresi archa

Iohānes huius obfuro loco natus, ex villa huius quod inferi significat, cognomen suum traxit. Sic et iste ingenio parci et lingua diferta multasque distulit oblectatus, per peregrinas optationes amaret. Quia admodum desiderat doctrinam arripuit. Iheronimus hominem eloquentis confidit pulsi prae habuit. Placuit significum impatore suaducere paritibus in pello instantibus ubi obtempera fieri possit iohanne et iheronimi ad synodum euocari, qui cum ecclesiae eius regni doctores, tū quia doctores ac heretici principes habebant, vouerunt ambo non tā verecunde aliena disscere q̃ sua imprudenter ingerere parati, docendi quippe se discendi cupidiores, et audiri sicut in p̃fessu patrū. Iohānes erat et auctoritate maiori habitus, doctrina et sciencia superior iheronimus. Et ex omni nati one partes dūm atq; humani iuris doctores, sepe cū his colloquiis habuere, tamen aliena cū monstrant, nec bonis conducere nō. Iheronimus hereticus

Theronimus hereticus

dogmata eonū a lege dei aliena esse monstrantur. nec bonis conducere nō
liberos. rogantur nē plus sapere quā celsitas velint. peregrinas opiniones re
linquant. ingenia sua widefiliis infamia nē sedarent. in edocendis populis
nō tradendū exercere. possent in spectu dei et in celsitis militans sublimē
consequi locum. Strare in populo pinax bobenorum animi. seuerantes se fan
cti et euan gelij emulatores. se ipsi discipulos esse. Romanā celsitiam longe a tra
ditionibus apłoz abijice. que opes et relias sectare. dominari in populis et
querere. canes equos alere. celsitari bona que xpī pauperibus uoluerunt
per laicū lucras pfumere. Primores inagie synodia ybi genitani et im
mutabiles animos perditos hoim animaduerte. monita celsite putida que
sanari non poterant ne reliquis corpus inficeret recedenda consuevit. Ita et in consessu patris aduenit
contumaces sententia erem. andos esse qđ doctrinā celsite respueret. p̄tor iohannes ip̄s obitus est. ther
onimus. ecc. et diebus preta in vinculis habitus cu respicere nollet sed defecandū in laudationem Jo
hannis quidē dādi ad ignem damnati viri illum iussu et fletu appellans illa morte indignum. se quoz
parati buodis supplicii adire fore animi et constanti. Pāncti illi accessere viri eruditissimi. p̄cipue car
dinalis rothomus via sua sententiam dimoueret. sed qđ principis in erosibus adhibita canere cepit ymi
beret damnatus et igni obitus iocunda fronte ad incendiu p̄perat. flamma adhibita canere cepit ymi
p̄nū que fumus et ignis vix interrupt. Tunc philosophoz tam forti animo morē p̄tulisse qđ ip̄ez. Cū
res exultorū nē raperent a bobenis in lacu prociens. discipuli quoq; ex eo solo erāt abutitē in quo ignis
fuit. canes velut sacra fecim attulere in patmā. Iohannes et ab onimus apud bobenos maritū bono
res merere. nec mitiores qđ petrus et paulus apud romanos habet. flunatē et in bobentia que con
stante gesta fuerunt discipuli quoq; sequaciq; omnes inuicem conuenientes memorant in primis defuncto
Iohanne rothomā. rum conferant. celebrandū quāntam decernunt.

Iohannes rochesana berchiarca a p[ro]p[ri]o bobem[is] p[ro]p[ri]a t[ri]p[li]ca p[ro]ficia seminauit. Oppidulū est pragensis ecclesie nō longe a petra cui rochesana ē nomen. Et hoc loco puer obcuris parentibus censuq[ue] tenuissimo natus iohānes nomine pragam venit mendicatus victu querens grāmaticam z dyalectam didicit. Et adoleuit nobilis ciuitas p[ro]p[ri]a pedagogus fact[us] ē. z cū valeret ingenio linguaq[ue] p[ro]p[ri]us esset in collegio pauperū recept[us] auditor iacobelli f[aci]i. Postremo p[ro]p[ri]us ordinatus p[re]dicare verbū dei pragensibus cepit. Expropt[er] de vnde ortū habuit rochesane cognomine ducente. z in te noie z auctoritate valebat. z cū basilienis sinodus bobem[is] scripsit vt legatos mitteret. inter legationē. ecc[lesi]a equit[ur] ad basilē missam iohannes rochesana p[re]dicat pragensis apostolus deputatus fuit. Et postea sedente prage signifimū p[ro] tribunali in foro ciuitatis rochesana cū quatuor p[re]biteris nomine totius cleri ob obedientia romane ecclesie fide p[re]dicare p[re]fessus ē. z sequenti die absoluti ab anathemate z p[er] legatos p[ro]p[ri]i in ecclesiā introducti rochesane p[re]dicat sue non immor[is] altare accedes diuina rep[re]senta vni que iussit et clausis adesse sacramentis et calice redit. Quis alter et consilio legatus id sibi nō l[ic]et. Lombardus aretineus cetera afferit. in quo errore p[re]fatus ante tandem senio defect.

Leonhardus aretini pbr̃i et oratore ac humaniorū elegantiumq̃ a pb̃anū
peſtate iſtaſc florentiſq̃ conſtat. q̃ in muccetini ſeptimi. gregoriū diodeſimi.
alexandri et iohanniſ. xxij. pon. ro. viſq̃ ad palū cōſtantię ſumma integritate
ſec̃e ſecretez officiū adminiſtraſſet. deinde a florentino populo acutus cance
larie generalis ſibi cura remanda a viſq̃ ad extremū viſe ipſiſſe. Inter viros
illuſtreſ ob dicendi elegantia oibz pſerendus eſt. Cū eſſet optime doctus licet
multis occupatiz negotiis ea in ſcribere voluit. et pmo cū adhuc grece autori
bus op̃a dar̃e Baſiliū de inſtitutendis diſcipulis tranſiſſet. Tūc q̃ viroz illu
ſtriū in plura d̃o et viſe acroſis ppoſuit. Trāſiſſit q̃z libellū remp̃oniſ de
tyranno. et aliquos libzſe platonis. Et aristoſe economici ethicorez tpollonic
libzſe. hitoria gorthoz edidit. volumē adit ep̃laſ ac ſui ipſiſ hitoria. de lau
dibz florentie et rebus florentinoz. cūſ. hitorie cō ſenatuſ et ſingularē prem
iū viſq̃ ad morte pſtuit. Que q̃dē mors fuit anno dñi. 1445. cū eſſet etas anoz. 74. Multa pierca
alia compoſuit in quibz dicendi elegantia et ſumma ipſiſ ingeniū viſa apparet.

Pogius florentinus

Pogius florentinus orator facillimus. Et licet apud scriptor disertissimus. huiusmodi ipibus. Et ipse ob singulare doctrinā et dīdī lepore. tū rome tūq; plantie vbi colitū habebat atq; alijs in locis maximo habitus in p̄cio Enīq; in cōclio q̄nlianū oīno dep̄dū reperit. in monasterio p̄e cōstantiā bīe florentini p̄ter ingenij et eloq̄ntie īp̄m claritatē. Cū p̄. xl. annos in curia ro. scriptoris officij optime gessisset. ad se vocatū summo honore exceperunt. et honorarūt. Composuit autē hic funebres orōnes ac alias plurimas. Et libz facerati et ephari. Et e greco dyonisiū siculū et alios Latinos fecit. De sua indic librum edidit et alia multa.

Gasparius bergomēsis ex barisza niscalo natus. Grammaticos q̄dam et rhetor celebratū. Hīs ipibus apud venetias ob singulare doctrinam in p̄cio eris. etiaz lras lannas sciminozias q̄s ab īfensis resuscitavit. Vene tīs publico salario legens. multa clarissimi adolēcentes p̄mōt ediscēdi grā ad eū cōsuerē. Audiat et fama philippus mediolanēsiū dū euz mediolanēsis adocēdis padua et venetia euocant. vbi aceroris p̄uētusq; cōder interit euasit. In q̄ tres libz aceroris de oratore dep̄dū quos oblatos multo labore suppleuit. defectus q̄s in q̄ntiani de institutōibz et Ece rone de oratore emendauit. Orthographiā l lingua latina cōposuit. Habetur q̄s et eplē et orōnes elegantes. Cristoforus quoq; bariszi de pergamo medicus celebratissimus euident famule postea doctus et elo quens habebatur padue. qui post se scripta reliquit.

Antonius de butrio p̄ta bononiēsis petri de anchirano q̄ fuit baldi periti sui audior contemporaneus fuit. Vir certe doctissimus ac vire fācitate insignis. qui p̄ cetis rectorales et elementinas o prime explanauit. duosq; rep̄tōia ad mētile canonicū p̄tinentia cōposuit. ac etiā pulchro op̄ p̄ se reliq̄t. **R**omānsis et abarella natione parauit. ro. ecclē cardinalis p̄biter. iuris p̄ticijs p̄sultissimus. Vir p̄ hoc ip̄s dignitatē suā vt plarōs deat lras et p̄ndētia plurimū exponauit. Is tū doctissim⁹ et eloq̄ntissimus habetef copiose in decretalibz ac demētans multa edidit. et alia q̄dā memorari digna posuit. **R**aphael fulgosius natione placētius excellētissim⁹ iurī cōsultus. rēp̄ta te de hac mīta ad declaratiōe iurī quibus p̄nētia. Sup digesto et cōdicē cōmentatus ē. ac p̄siloq; opa. Raphaelē q̄s Cumani iurī ciuīl p̄sultissimū cōtem porancū fuisse cōstat. Qui in digesto veteri nīsta et p̄siloq; volumina edidit.

Antonius de butrio iur doctor

James de Imola egregius vniuersi iur doctor p̄ ipm ip̄s apud bononiā insignis et dānis habitus sup primū seandū et tertiū decretalium accurate scripsit. Berni q̄s ac demētans elegāntissime cōmentatus est. s et in informato ac digesto nouo q̄dam cō posuit volumina. Obijē autē hic vir totī ytalie notariissimus. Anno a natali xpi. 1436.

Jacobus de forlino medicus doctor

Jacobus forliensis egregius medicus. hac tēp̄tate floruit. Quē dīcūt cūctos Equi p̄biam et medicinā p̄fessi fuerāt excelluisse. Et p̄trea sup primū canonē Anicenne. Et sup euasē afforissim⁹ et Legni optime et egregie scripsit. Libellum p̄trea de īntēfōne gradū formaz et eaz remissioe cōposuit. Dep̄ntē taudens padue apud heremitanos cum insigni ep̄taphio.

Ago senēsis vulgar⁹ medic⁹ post cū dūmā q̄dam ingenij et mēdendi grā. Doēs q̄ an illi i cūbrūa floruerūt excelluisse credit. Qui sup p̄mo Anicenne et apborissim⁹ hyppocratis scripsisse dī. Et cōsilia valissima post se reliquit.

Aobas siculus. Et ip̄e bec tps reddidit dānissima. Cui p̄p̄uī nomē erat Anicēolans ex carbania vrbe oriūdus p̄ticijs iuris et p̄bīc p̄tissim⁹. p̄rio ap̄d senā cūbrūe vrbe p̄ticijs ius adocēs. Cū ingenij eēt clarissim⁹ p̄clarissim⁹ uo nimentis in iure post se reliquit. Unde et rectorales oēs plurimū voluminibus et egregijs sup oīes declarauit. Et q̄s extāt repetitiōnes ac cōsilia accuratissima.

Barbāra Sigismūdi ipator cōiunx ex domo aliē si quāto senectute cōfecta post obitū mariti nouit cōiunx mēte cōpleta. Capua et ipatoris cad. uer vnayebif nūferabile spectatū lā et dūanāz rez singulare documētū. Occurrūt lugubres hūgari. nec temeri lacrimas i sara rez nouitate p̄nt hinc defuncti regi corp⁹ steti elicit. Inde regie vincta cōmiseratōes extat. Libera tūbine i hō bēniā se recepit apud grecū regie. Vbiq; inter greges euolatoroz cōscēnit. nobil⁹ genē. infamis vita mulier. In tamāq; de mēte ceatratē. plapla ē. vt scās v̄gies q̄ p̄ fide ibi morē s̄bire stultas publice p̄pellaret. q̄ volūptatū gaudia gustare nescierat. Tibul deis bonit fuit esse dicebat. nisi volūptates. p̄ hūc vitā aliā ēē negabat. Et tūcūre atas cū corp̄e affe ribat. S̄s hūc ita seclēstē seminā i domilio hereticoz ex peste apud grecus defūcti scelerati et abhominabiles hūstīaz sacerdotes. p̄ agā duxere. aīz lra sua sacra regūmūl p̄didit. Nō sunt f̄gibz sc̄pte leges. nec q̄q; i hō bēniā n̄ p̄mūl. s̄nt f̄bauste libidinis mīler. acillas seīunātes et oīates i crepauit. q̄s co ip̄ frustra mace rant. sicutiq; celi numen placere v̄bes crederent. Glucendū suauiter dū vitā sup peti. fructumq; volūptatūbz.

Barbara coniux Sigismundi

Bexta etas mūdi

Anno mundi. 6630.

Anno xpi. 1431.

Eugenius quartus papa. p̄ia venetus. familia candelmeria p̄fari q̄des antiqua. p̄e angelo natus. gabriel antea vocatus. hoc anno q̄to notas marci pontifex creaf. hic gregoriū duodecimi ex forore nepos. celestini ba-
bitus canonicius p̄gregorionis sancti georgij in alijs veneris fuit. & cū secum romā recūfante duxit. & primo thefaurariū fecit. tēnceps ep̄m senefcem. post i cardināle retulit. tēmo pontifex fac. nil eo bonore elatior. nulla in re p̄stina vitā mutauit. p̄fipio aut pontificatus fūmalis cōfilijs ductus. diuina dūa-
tiq; oīa p̄turb auit. Nā & p̄p̄m romānū ad arma erexit. Et cōfilio baſiliēfio infūnita mala orta ſunt auctōritate dedit. approbans eoz p̄ literas aplicas de-
cretis. Hec poſtea ad ſcipū rediens oīa p̄uidenter ac conſtantiſſime egit. Vir
aſpectu inſignis & veneratiōe dignus. grauis in dicendo potiſſq; eloquens.
in oīce literaturae. multae cognitionis diſtict. p̄ſertim. liberalis ſomies. tū vel
maxime in literatos. q̄n familiaritate telectatus ē. Nā leonardum arenū ca-
reliū poſgū. aūſpā trapeſiū. blondus viros doctiſſimos ſecrete ſuis ad-
miſit. ad itam nō facile mouebat ob iniurias illatas. & maledictus boſm. aut
mior & dictera ſeruentū. gymnafia oīa q̄ diligentiſſime ſouit maxime po-
romānū. ad q̄ oīne genus literature adhibuit. religioſos mirūmōdū dile-
xit. coſq; opibus & immunitatib⁹ auit. bella aut ita amauit. q̄ mirū in ponti-
fice viden debet. Et celſib⁹ caroli regis francie filiū cū magno equitatu i ba-
ſiliēſes cōtulerat. Cū impem diſſipans ē educat⁹ ſille. Conſtan p̄trea
in pactis ſeruādis ē habitus. niſi q̄d pollicatus fuſſet q̄d renocare q̄ p̄ficere ſa-
tius eſſet. ſplendidi⁹ in victiſſimiliſ. parcus in ſuo. Et a vino ita alienus vt
abſtemius merito vocaret. familiaris hūit admodū paucos. & viros doctos.
Et q̄d opa in gramibus rebus vt poſſet. Impiator ſigismūds cui ſex menſib⁹
ſenis ſubſtituit ad eugenū cōuerſus iūto cū eo federe romā p̄fecit. Coro-
nari impem donat. verū moztuo ſigismūdo impatore a q̄ baſiliēſe palū inre-
nentiū habuerat. Creat⁹ ab electoribus alberto aūſtre duce conaliū ſerrari-
enſe inchoant. eo profectus impator gregor ab eugenio ſuſcep⁹ ē. inde florentia tranſiit. Et roztare de
inde cedam dei edificij & ſacelli ē annus. vt ex capella pontificia & eneis ſancti petri valius apparer.
Adort aut pontificatus ſui anno ſextageſimo quarto. q̄ anno bñm Nicolai toletanū in ſanctos retulit con-
ſeſſores. Expediitq; in baſilica petri. ſepulcro marmoreo. hoc epitaphio. Eugen⁹ tacer hic quartus eoz
nobile cuius. Teſtaut vite ſplendida ſacia ſue. Iſtus ante ſacros ſe p̄buit aliter ab ortu. Alter ob occaſu dei
ſar vterq; p̄des. Alter vt accipiat fidei documenta latine. Alter vt auro dignat bonore caput. Quo duce &
armem⁹ graioz exempla ſecuti. Romanici agnoūt ethiopeſq; fidem &.

Felix quintus anno dñi. 1438. die. 17. nouembriſ. ingenio pontifice a baſiliēſi palio philippi dñeſ
p̄tatione reposito. Et in ſeſmat. pontifex electus. ſedit annis. 9. quo ete ato euſtōio magne ſcā-
tiones in ecclia dei exorte ſunt. cū xp̄iana reſp̄b. miſari diſiſ. aut ſelice aut eugenū ſcōre. Eſſentq; qui
neutr ales vocaretur. q̄ neutri obtemperanti. Hic itaq; felix primus ſub audie dux fuit. q̄ prius comites ap-
pellabant. Et ſyſmūdo ceſare titulo ducatus obitio. cū annis ſette. xl. poſt prius prouincie gubernan-
cula tenuiſſet. Aucto p̄mo impetio. parta vndiq; pace. ac demū relicto principatus glouice ſaltib⁹. in be-
remū ſe recepſiſſet. cū ſex viris equitriſ ordinis etate etia p̄uictis. nūdo & pompis ei⁹ renūciāſſet. ad re-
p̄allie locū tanq; paradifiſm delitiaz ſibi delegit. Cūq; eo in ſtatu vitā celibem in terris ageret a baſiliēſi
coſilio pontifex electus ſuit. barbā totondit q̄. puſſum nutruerat. Ducatū p̄mo genito ſuo tradidit. ce-
leſtiſticiſ ceremoniis didicit. ſtipatus magna nobilium caterua baſileam perrexit. Ubi inter duos filios
egregia facie adoleſcentes tanq; rōne p̄ſul ecclie coronat⁹ ē. celebrant ſpe diuina
bñ dixit plebū. officia curie ordiunt. cardinales doctriā & auctitate p̄ſtāt
aſſumpſit. Uerū cū pacē & diſiſitatē amatoz eſſent morio eugenio pontifice ille-
co nullis pulſatus p̄ab⁹ nicolai ei⁹ ſucceſſorū hūaniſſime ceſſit. Relicto uoic pape
cardinalatus bonore retinuit. i p̄ia ſua legatū de larē creauit. Deſicēce demus in
ſenectute bona. ſuit aut clarifiſſim⁹ p̄nceps p̄ter gen⁹ & ſue elegātie formā. ac re-
giam dignitatē & p̄mp̄tā eloq̄ntiā morib⁹ itegre. vita & religioe ſcniſ. i ſuborbo
clemēs. i bello magnanīm⁹. & i ſoēs iuſtiſſimus. ac demū nimū felix. ſi ſenū ſuis
ecceſtiſticiſ titulis non ſedafſet.

Sciſma B. xxiij. iter eugenū & ſelice vſq; ad nicolaū. v. ob varias diſcep̄tōes
an pontifex eſt ſup palū p̄durauit. ſi ſine ſcādalo reſp̄b. xp̄iane.
Ois facta ē deſecio & varia bella & diſſiſia ſecuta ſunt. & cometa apparuit
ſecuta eſt occiſio hominū in kodio.

Linea ſummoz pontificū
Eugenius quartus

Felix quintus

Albertus austrie dux. Et p̄dicitur sigisūmūdi gener. ac boemie hūgarieq̄ rex anno dñi. 1438. xij. kal. apulis impator post sigisūmūdi creatus. impator annis duobus. **Q**uā dē optimū? t̄ in omī virtute decoratus. religiosus p̄ncip̄s. Et qui liberalitate simul iusticiāq̄ p̄staret. fuit in bellis audax. t̄ manu p̄mptus. **I**mp̄m̄ apud albam regale cū iuge sua Elisabetha kal. ianuarii summo p̄fensi t̄ applausu p̄p̄li coronatus ē. Inde p̄die nonas dñi rex boemie designat. et ad eūq̄ suscepit. Inter hec t̄ electores imperij apud frankfordiā puenientes. eius felicitatē admittant. t̄ ip̄i sui sanguine extollere decreuerūt. tomamū impetū alberto cōmendant. At illi acceptate imperius in iussu baronū. t̄ nisi primores hungarie indulgeret haud quāq̄ licebat. q̄bus haud ex vñ videbat fūi regē ibi cūonib⁹ imp̄are. dū sigismūdus tomane rei p̄sul turus. ytalīā germaniā ceterasq̄ puīcias p̄grasset. hūgariā tūcorū direptorū p̄tūisse. atq̄ ob eā cūm iutentādo albertū obligatū. ne suo in iussu imp̄ius acceptaret. Vocatū in ad regem q̄ tūc wienē ē fuit. Adulta in vtrāq̄ p̄tem dicta. Vtci p̄bus p̄cipue friderici dñici austrie tūc adolefētis. assensū dedere. impenū summa p̄gratolōne germanorū ab alberto susceptū. Ille imperio actus. hūgariā redijt aduersus tūcos qui t̄saam in uasert arma moturus. Interea georgius palocis strigoniensī pontifex diem obiit qui coronā tegni t̄ p̄fectōm tegni suppellectilē in arce fuerat. Quā te cognita albertus eo se confert. arē regine dedit. q̄ dum ibi cōfanti regni corā baronibus ad eam tēi selegens recogitat. coronā beatit p̄bani regis quā sacrosanctā putat. dāni sumit. amiq̄ custodiendā tradit. cetera ob signatis occidit aras. Albertus budam reuersus nō expectatis auxilijs aduersus tūcos ceteratū dñat. Castra intra Ticiam amne t̄ damibū collocat. interea tūcorū impator cuius castello ē cecatoq̄ disponit filio. cuius sororem in matrimonio duxerat domū abijt. Albert⁹ ubi expugnata synderomā tūcos abijce cognouit. dimisso exercitu budam redijt. Sed insolito feruentis augusti calore veratis. dū peponib⁹ nimū oblectarentur. venris solutōem incidit. Sic igitur dissuerti laboraret sentiensq̄ periculū. wiennā repetere statuit. siue moturus inter suos. siue q̄ aciem in quo fuerat nutritus cōfate aliquid ad sanitatē speraret. Iter ingressus cū iam strigoniū p̄terisset. t̄ in itinere magis ac magis morbo affectus. relicta vxore p̄regnante. ob signa tūc testamēto. in villa q̄ longa dicitur. vi. kal. nouembus ē vita decessit. princeps liberalitate t̄ fortitudinē datus. qui in agnā de se r̄p̄ne reip̄ublice p̄mittere videbatur. Nec minora populi de sua v̄tute cōcepit t̄ne pulcritime sp̄ci breuitas vite nō fuit. neq̄ cū biennio toto imperauerat. statuta eius. p̄cra fuit. nec v̄lūm t̄ valūdi corp⁹. sacris terrifica. more genis crassa barba. sup̄ius labiū inōsum vestem band sp̄ledidam balbeus auto gravis cinxit. nec vñq̄ lateri t̄scut ensis. corpus eius in alba reconditum est.

Concilium Basiliense anno domini. 1438. Et martini pontificis decreto congregatur. p̄l̄mo nō lente t̄ p̄ua admodū frequita. auctoritateq̄ martini nutritum inde turba plūima cōuenit. ep̄orū t̄ aliorū p̄latorū cū quibūsdā cardinalibus qui ab eugenio recesserāt. videlicet placentino baronensi. domino antonio veneto. archidicēsi aragonēsi hispano cypriano. Et domino iuliano romāno cardinali sancti angelī legato in concilio generali ibi deputato. Animaduertens eugenius illos congregatos non vacare ad extirpationē heresis bohemoz t̄ reformationē ecclesie ob q̄ ordinatum fuit. Tum pontifex inapiti cura dīstraxit. Et quod in bellis vñdici p̄meret. Et q̄ Basiliensē conciliū augeri indices cerneret. Concurrentibus eo hispanie gallicie germanie p̄m̄micis principibus. Qui omni reip̄ublice causam in arbitrio concilij reponēbat. Illud p̄mo q̄dem bononiā transiit. cardinalū q̄m q̄ secum adēcant consensu. Sed imp̄ator aliq̄s p̄m̄p̄es t̄ p̄lati qui tūm basilee erant non modo pontifici

non obtinuerunt. Verētamē cum his terq̄s mouerunt vt basileam ydoneam. a martino celebrādi cōciliū locum dēlectum. vna cūm cardinalibus p̄ficeretur. Aliter se in cū actuos vt in p̄m̄ acm. Eugenius cū dubius quid p̄sumū decerneret. misso tamen eo legato franco capite sua iure consilio p̄atūmōs equite. qui eius causam tueretur. Verum suggestionibus p̄l̄suppi mediolanū dñici eugenij p̄tinatus. t̄ Amēdus dux ad pontificatum dēlectus fuit. quem felicem vocatū. Conciliū igitur pulcritūmū intum habuit. sed turpissimū exitum. p̄ter scisma subsecutum. eugenius cognita iusticia. Elēphūmū caroli franco regis filium cū magno equitū in basiliensē cōēitū. cū impetu puenit illico dissipatus est.

Bertaetas mudi

Basilea provincie helueticæ ciuitas ampla clarissimaq. in loco regio cõstructa. Inde Basilea dicta. cõ
 BERTALIO. grece regalis sonat. inde apud grecos ΒΑΣΙΛΕΙΑ regnum dicit. Ad ob frequen
 tes terremotus quasi sine bale appellata. Quia uis vulgo ferit ibi latuisse basilicam. Et postea defecit
 nomẽ urbis reliquiss. Nec urbs rheno abluit. et cã pene nectia diuidit. potẽ tñ siml urbis pres emittit.
 Is flumẽ germanie celeberrimũ ex rhenus alibi ori. Qui varis motũ impediens innotatus. cã ru
 pidũ coartat. terribili frenatu eluctat. pẽpue pẽ oppidũ Schaffhusen. ingenti impetu p̃cepit. cã ru
 id oppido lauffenberg a tanus petrus. spuma albi flumĩ p̃ frenatu et collisione apparet. Tandẽ amor spu
 mans amplo iurgite ad augustã rauricã. vics et basileã euoluunt. Et cã in duas pres diuisit. Cuius q̃
 ac ponti i occulto insidiat. cã terremotũ septemumero quassata sit. Litorã em̃ rodit. alios nouos q̃res.
 terrã cauãs. viciũ et ags rēp̃es. hos motus extat. Quãobĩ veterẽ rauricã augustã cã vestigia sup̃a
 basilicã cernũ defecisse arbitrat. Cũ nomẽ basileã a descriptionib̃ p̃ea sortita fuit. Et urbs a rheno cõ
 moditate magnã bz. q̃ m̃ aritã hy namgardem. et cã magnis onerib̃ ad mltas regiones namgan possit
 Et silã q̃ diuã ṽgine cã so dalib̃ a colorã namigis p̃ rhenũ ad basilicã ascēdisse bustorie tradit. Rhenũ aut̃
 et si acolis multa q̃nq̃ dñã isert. vbertatẽ tñ glebe asert. Cũ h̃ urbs etate ñra laterijs domib̃. pulcerr
 mis edib̃. mōsticis rep̃l̃m magnificẽ flumĩ. hospitib̃ aplis. aliq̃ urbiũ necessarijs cã mag̃ ambitu
 et mētib̃. solisq̃ p̃mũs exornat. bzq̃ agrũ aplissimũ inter mōtanã p̃stutũ. q̃ et frumẽ vniq̃ bonis se
 racissimũ. Et q̃ urbs celeberrima et atq̃ h̃ eucunt i hac. q̃ ceteris ags urbib̃ (q̃z descriptio p̃cessit) eue
 nire solet. Et reliq̃ et monumẽtã q̃dã vetustissimoz op̃ez sp̃ia s̃. ṽez ita ruinis et terremotib̃ q̃sa ac veni
 flate ip̃a cõsumpta. p̃ necesse figure. nec ad quẽ ṽsus fabricata fuerint. quãuis diligẽtissimũ sp̃etoz q̃z
 agnosce. Nec tñ mirummodũ aucta. Et p̃ terremotũ cursus istaurata. Nouissime ñis t̃p̃b̃ bonaz arũ
 gymnasio ornata fuit. p̃ cã summi pontifex et ñis sc̃s ob loca comoditatẽ poss̃ suscipi p̃ficant in
 ea vniuersale grun asium condidit. ac p̃uilegijs doraunt. Qui olim in ea urbe tempore conlũ basilen.

his plura egregie pfecta. Sita ē autē i alfacia. cui quādam heluetia nomē fuit. tūc gallia. nūc germania turis pro-
nata. Cū ludovic⁹ delpin⁹ vicēsis in ci⁹ agrū oēm fere militiā galliā eduxisset ingentēq; metū basilien-
bus inmisit. et funes ex sedere sociū cū quorū militū a militū leuissime inueniunt auxilio inuissent. et acri
bello dubio Marte pugnatū ē. De ea pugna illico iustis mēto fiet. Hys bec incita vrbis duas ptes vbi pñit
fuit ē. Ab aior hys res vices. inuenerunt illū diue marie erat tēplū summu: cpalis sedes auxilio diui hein-
rici ipatori scōi omari. In alio canonici regales ad. s. leobardū regūt. In tēcio ecclia scī petri sita ē. Pri-
mū qz monasteriū cū abbacia ad scm albanū in acie vrbis erat. Inde nuntios. augustinēses et pōdicatores
meo loca sortiti sunt. Dom⁹ utē quateroz et dñoz theutonicoz spaciola loca occupat. Et montales ad scās
karthernā et. S. dāz et marā in agdalenā. Ab aior aut ps vrbis celeberrimū hys monasteriū carthusien-
sē et. eccias theodon et scī nicolai ac alias basilicas. In hac qz vrbē multe scōz reliq; sūt ac oīat⁹ varij qd⁹ deo
Fridenico postea ro. ipatori amice⁹ dur sabaudie quē der⁹ apō basilicā pgregar⁹ eugenio. (rata exstitit
rat filia quā dom⁹ habebat viduā iuuenē et forma pñtē in nūmōm obulit. sileq; dñs noīe auri nūmū du-
cēta milia. si eugenio relicto le petri successorē appellaret. horruit cesar nūmūq; sacro suo ecclie facia sedare
voluit. atz ad suos pueris. vedere inqt aliū pñficalia solet. hic libet eruat si teporāt venditorē.

Leond⁹ effcis ferrarie marchio pmo genit⁹ ex Stella nobili adolescentula pellice susceptus. patre Mi-
colao apud mediolanū defuncto in ferrariensi regno succedēs regnauit annis. ix. vir certe magnē bñ-
mētis et prudentie ac liberalitatis insignis. necnō et bonaz literaz egregie doctus. qui regnū pace et iusti-
tia gubernauit. et vrbē ferrariensem muris nouis ex parte padī cingere cepit. et plura edificiā superbi-
ssima in vrbē crexit. et vias et plateas frauit. Monasteriū scē in arie ordinis scī dominici crexit et se post mortem
ibi sepeliri fecit. In ciobanuis frāciaci ganzage mantuanū filiā duxit vxorē. et qua nicolau vnicū filius mire
pulchritudinis suscepit. cuius tutelam et regni curā borlio moriens cōmisit.

Bertaetas mundi

Albertus austrie dux p̄dictus anteq̄ romanū suscepisset impetium in iudeos descensens eos omnes i sua
 ditione occidi iussit qui nolent ad xp̄m verū t̄ singulare deum convertere. multi tamen baptismum suscep-
 perunt. Ex quibus vni fridericus anteq̄ imperaret in cubiculo suū accepit. eniq̄ cū esset sibi cocturus dilexit
 q̄s post aliquot annos penitentia ductus ad iudaicam fidē sefe reuertī statuisse dicit. fridericus contra sua-
 det ne viam vite deserat. Et q̄s verba sua nil proficerent theologos ex vicenisi scola accessit qui unumquem in
 iustrant. addit p̄ces addit lacrimas. promittit minas. Postremo vbi frustra se precat atq̄ ibi canē crucē ē.
 neta in iudicium req̄uissū tradidit. ille ad supplicium ductus nullis obstrictis vinculis (sic esse poterat) v̄ p̄
 ram ardentem vidit dedit atq̄ carmen incipiens in medias flāmas intrepidus se precat atq̄ ibi canē crucē ē.

Albertus austrie religiosus quidem p̄dicator ex ordine predicatorū alberti cesareus Ladislai patrem. qui
 sermones suū vienne audiret somno grauati esse atq̄ alioxi voce. quero inquit ex vobis qui astatis.
 saluari ne p̄uap̄es possint. Cūq̄ rem dubiam t̄ admodum difficilem reddidisset. iamq̄ rex exoratus anē
 assūm̄ eet appagere possint. ait. nāq̄ si baptismi p̄ncipes ac in cubulis moriant̄ nō ē desperata eoz sal-
 p̄ paulus vergerius

Petrus paulus vergerius patria iustiniopolitanius p̄bs t̄ orator ac iuris cō-
 sultus. nēdō t̄ lingua greca linagayvī eruditissimus t̄ biosolore bysantini
 p̄bi auditor t̄ carrianiensiū principū olim famularissimus p̄ hoc tempus p̄di-
 ctis virtutibus celebratus magno fuit in p̄eato. qui cum eloquentissimus habe-
 ret inter cetera historiam satis elegantem de gestis carrianiensib̄ nō ēdidi. t̄ de
 ingenuis moribus libellū. t̄ in dux thebeninū laudē culissimas orationes com-
 posuit t̄ alia multa.

Mapheus p̄bicus patris laudensis vir doctissimus. orator t̄ poeta nō val-
 gariis. martiniq̄ pape baranius ob dicendi elegantia romē floruit. qui al-
 quot editis libellis partim metro partim oratione soluta magnā laudē sortit̄ ē.
 Inter quos tredecimū cūidox librū in versu herorico composuit. Eius quippe
 p̄orationes impensā reliquie sancte monice ex hostia tiberina romā trasflac
 sunt. t̄ eisdem capellā atq̄ sepulchrum nūro artificio suo. sumptis exarare fecit.
 vbi t̄ corpus suū in ea capella sepelire voluit.

Franciscus barbarus patricius venetus enisole in greca lris discipulus excellentissimū ingenij vir.
 ob doctrinā t̄ dicendi promptitudinem t̄ republice admiistrande prudentiam laudatissimus habi-
 tus est. h̄ic cū eruditissimus esset pulcherrimū librum de re v̄p̄oria ac epistolas om̄anissimas edidit.

Leonardus quozq̄ iustinianus vir magnū ingenij versutiq̄ lingue grece t̄ laate peritissimus. Inde q̄
 dam greca in latinū conuertit v̄p̄ore amonis t̄ lucilli vitas. H̄ic bernhardum iustiniacum filius ge-
 nuit doctrina t̄ prudentia consimilem.

Carolus aretinus poeta grece latineq̄ lingue vir eruditissimus atq̄ eloquentissimus frācisq̄ philolop̄
 olemulus b̄sadem temporibus floruit. qui tū metro tū soluta orōne multa composuit. t̄ quēdas e greco
 conuertit. quā ob rem a florentino populo in suū cancellariū vocatus immunitatis beneficiū consecutus ē.

Ciacatanus patria vicennius patavinus canonicus theolog⁹ t̄ p̄bs sui t̄p̄is p̄cipuus in patavino gym-
 nasio tū legendō tū dispurādō principatū obtinuit. t̄ iō accuragus sup̄ octo libris p̄bificoz p̄metat⁹
 est. t̄ sup̄ libris de anima t̄ de celo t̄ mundo ac alia posuit.

Concilium florentinum

Concilium florentie anno dñi. 1439. ab eugenio
 sigismundo impatore a quo basilienſe concilium in-
 crementum habuerat. creato alberto duce austrie cō-
 ciliū ferrariense eugenij nomine cardinalis sancte
 crucis iudocavit. Eo p̄siasat t̄ eugenius eo q̄ ad
 ventare impatore constantinopolitanū Jo. paleolo-
 gum intellexerat. Jo. ferrariā ingrediens non aliter
 susceptus ab eugenio est ac romani impatores susce-
 pi consueverant. Verū cū p̄ssus ferrarie inoleuisset
 florentiam transferre concilium placuit. ibi habito se-
 pius conuēnta discussaq̄ grecoz t̄ latinoz contenti
 one tandem eo ventū est v̄ grece rānomibus vici fāte
 rent t̄ spiritum fāntū a patre filioz p̄cedere. v̄q̄ i
 azimo siue sermone trāico pane corpus xp̄i contē-
 rarez. ac purgatoz iocū esse crederent. Postremo
 v̄o vi faterent romanū pontificē verum xp̄i vicariū
 petriq̄ legitimū succēssorē primū in orbe locū tene-
 re. cui t̄ orientalis t̄ occidentalis ecclā merito pare-
 ret. Albenitibus aut̄ grecis. 22. nouemb̄is re hoc
 modo composita gaudentes in patriam rediere. At
 menti enim cum fidē nostrā conuenire. p̄terea v̄ patres augeō basilienſe concilij infirmare. Eodē iē
 pore decem t̄ octo cardinales creant. Quoz de numero fuere duo greci iuuenis t̄ nicenus v̄ eoz audito-
 rate grecorum natio in fidē continetur. que b̄aud ita multo post in antiquos mores readit.

Delphippus mediolanensis dux occupata genua urbe magnū exercitū inter for cornelii luvijq; forū cō-
munit. Qui propter suspitū aduersus eū a florētino pplo bellū. qđ vsq; ad obitū eiusdem ducis du-
rauit. annis. s. xpo. In fida tñ nonnūq; t insidiaz plena pace intercedente.

E Rancia an bec tpa dū in flore. hūc in merore fuit. Eū illud regnū florētissimū supra modū per ben-
ritū regem anglie vastat. postq; aut alios bello deturbauit. nō sine grandi sacra fidei infelicitasine
vitam finit. **J**oannes quoq; dux burgūdie hoc regnū eque lacerauit q̄ breui post occidit t in alorum
multoz occasio extitit. Cardinales sancte crucis tandē pacem cōposuit. quā burgundi acceptant. Anglici
non consensit. verū iohannes burgūdie dux post terugas mitas cum sacramento ambo dimissam sum-
pissent. in conspectu regis francie atrociter occidit. ideo mala succedunt tempora per regiones francie.

Duo amantes

Duo amantes hīs diebus in ytalā fuerūt. Miles vnus curialis noie Sy-
gismūdi impatoris. curialis pcpus. Et lucretia in fenest. et hūc vbe.
ambo decet. amboq; speciosissimū. Et lucretia mira pulcritudine pcedens.
Res acta semis est dū sygismundus illic degeret. Idij itaq; ceco amore adinuites
solo visu exarsere. Et tandē ad cōcupitū sine puenere. Et cum ibidem p aliquot
temp' dies suos dēduissent. ob cesaris absentia facta fuit separatio. Et qua tātā
vterq; contraxit tristitia. q̄ lucretia post longas lacrimas egitudine incedit. Et
q̄ cor suū aberat inter brachia matris indignantes exalauit aliam. Curialis vō
postq; obisse verū amatozē cognouit. magno dolore pmoctus. cōsolationē vllas
admitit nisi postq; cessat ex ducali sanguine vir gnan castissimū sibi matrimonio
cōiungit. Et quoz exemplis monetur. vt temperatis morib' studeat. Qui em
nūq; sensit amoris ignem aut lapis est aut bestia. Iste nāq; per deoz medullas
non latet igneam fauillam. horum histozia pus pon. ante ponificatum pulcre
descripsit.

De aduentu Delphini in alfacā. tpe concilij basilien.

Vent per hos dies ludouicus delphinus viciet. ac primogenitus regis francie. cis magno exercitu
intra limites imperij. Oppidūmg; obsidione cinxit. Qui nomē est mons belligradi. quod ab initio
comites de wirtenberg habet i seculū. Ibi cum aliquādiu delphinus maneret. cū castellanus tandē conue-
nit. vt sibi ad certum tempus oppidū traderet. Quo lapsū id libere restituit. Et Nam aliter vi deatuerat
expugnare. vt locum haberet in quo morari posset. quia non decebat regis filium in campis degere absq;
tecto. Postq; aut delphinus belligradi portus est. fama vndiq; aduentum suū publicauit. s non vno mo-
do apud omnes. Apud aliquos nāq; se in auxiliū no bilitatis venisse predicabant. tanq; in gemi amia p
comites esset oppressa. Apud alios vō vocatur se debebat per romanorū regem cōtra Switenses. nōmiliū
aut se velle vendicare iura domus francie se affererebat. que vsq; ad rhēni protendi dicebat. Et hac cau-
sa vebem argentiniā obsiditū se affirmabat. dicebat t ppter ducem sygismūdū se venisse. Et hos rumores
vbicq; publicari studebat. Non q̄ ita esset. s q̄ fauorem ob eam causam seip putabat habere. De delphi-
ni exercitu varia dicta sunt. qm̄ minora probant quinq;. t. xx. milia censent esse. Concordati cū inter del-
phiniū t alfaciē. quinq; t. xx. milia hominū ex suo exercitu p hyemes in oppidū alfacie recipi debere. ipe
q; delphinus t thurici. t alijs obsessis ferre opem promittit. Item ebant iam delphini gentes q̄ vulgo
vocalur armeniaci in subfidū quoddā castelli. quod switici. ppe basilicam obsidebant. succi. vt hec sen-
serunt non expectatis hostibus obuiam pergit. primasq; armeniacorū turmas incedit. stragem dāt. plu-
rimosq; neci prebent. armeniaci vō retro pedetent fugientes ad maiore exercitū se recipiūt. Illi sangui-
nis cupidī t auidi victorie dū gloriā querunt. ppiam salutem amittunt. Vetus est ad hospitale sancti
iacobi quod viri stadijs quatuor a basilica distat. ibi vniuersa multitudo armeniacorū in succi. irruit. Non
nullis ante portas basilici. positis qui exremes obseruarent cederentq;. Eū mittunt arrox t miserabile p-
lium. Caditq; ex vtraq; parte cōplurimi. pēdium a principio diei vsq; ad finem traxerunt. Ad extremū
non vici succi. s vincendo fatigati. victoria lugubris armeniacorū fuit. Campisq; libe eis māsit. nō vir-
tute. s multitudinis supantibus. Et armeniacis dicūt aliqui plures stratos esse q̄ ex succi. Magna cecoz
equeorū sunt. plures ibidem dū in succi. vici se volūt vitam amiserūt. Vm hec agūt rex romanorū
oratores ad delphiniū mittit. episcopūm anglicū. t iohannē de aye b doctorē. nonnullosq; milites perferu-
tarum. Quid cause sit quod imperius cum exercitu sit ingressus. Rediunt oratores t cum his delphinus
suos ad regem destinat q̄q; viros prestantes. Interim ex parte concilij basilici. cardinales duo arelati.
t sancti calixti pluresq; alij doctores delphini adit. Et cum hīs ciues basiliē. depeccantūz nene concil-
lio vel ciuitati nocent. Is rursūm suos basilicam cis hīs nūcios mittit. Qui habuerunt diuersos concilij
die tragatūz. Nam t oratores felices pape ad ducis sabandē t omisq; succi. factos illic puenērūt. Ora-
tores qui Turmberge fuerunt dixerunt delphiniū vocatū regi contra succi. venisse. Tandem cū de eua-
stationem in alfacā peregerunt. non sine nece suoz ad ppiā reuerſi sunt. Anno domini. 1444.

Berita etas mūdi

Berita olim nobilissima cenomanorum galloz ciuitas. Et nūc qđem inter ceteras lombardie vrbes ad modū potens. antea becca. vi. ydus marcij in venetoz manus deuenit. Huius cā sua qđ pbi pippus dux quēdam virū pessimū ibide vengalibus pscerat. Qui intollerabīlia ciuibz imponēs. ppter quod bñxas laceffit venetis ciuitate obtulere. Buceptaq; berita cardinalis qđ sancte crucis vltro citroq; sepi nūcijs transmissis. Tandē pacē ea p dñione inter philippū t venetos coposuit. vt bñxā venet. et oppida bñxianoz eremontensē. qđ ante ipi t mannan? marchio ceperat retineret. Insuper bergomū eiusq; agrū legatus ex federe ipis venetis designauit. hac etiā cōditione. ne locos venetozū florentinorū belō lacefferet. Inde veneti tantā gloriā t vilitatē pscuti sunt. Deinde art. vi t machinis vix est expugnata. Deinde bellū lucense a florentis suscipit qđ p annos tres maximo cū virisq; ppli dñio. ptra tū fuit.

Cosmas Medicus: qđ
mō florentinus

Cosmas medicus florentinus potētissimus ciuis. Qui ē florentia pulsus. Et anno dñi. 1452. in urbē rouenensē esset. gubernatōem oēm republice statim reformare fecit. Tū t multis alterius aduersē factionis in exiliū egit. suū t cū apud florentinos ciuis primarius. officiū nō solum apud ytalos s; forte et apud ceteras nationes opū affluentia prim? habitus ē. Ceterūta prudētia bñi manitate. liberalitate. bonitūe armū t psermū hūiōiaz pst antea oēs superauit. Tāta fuit bñ? diuitiaz abūdantia vsu suo auxilio frāciens florentia. mediolanensē ducariū obinuēru. Multa quoq; ecclēastica edificia cultiora reddidit. Et in primis celebre monasteriū apud sēulas nō longe ab urbē florentia ordinis canonicorū regulariū extraxit. aliud etiā intra urbē in honore bñi marci euāgelistę qđ dis sancti pñici a solo edificauit. In qbus bibliothecas extruxit et oēs ingēssimas. vt omnes supēnt in ytalīa. libris notabilib? in diuersis facultatib?. nō solum latinis s; grecis. qđ fuerant Theolai de nicolis viri studiosi lingue vniūsq; perit in illā eronans. alia quoq; ea in urbē extruxit monasteria t pñata ecclēstica. Et nō longe a domo habitacionis monasteriū seu canonicatū p magnificā edificauit in honore dñi laurencij. Que opa viri magnificentiā p se fecit. Porro cū sic ante multa vixisset. Relicto filio petro virtutis patre imitatore. anno domini. 1464. kal. augusti defunctus ē. in bona senectute. apud sēulū laurentiū conditū cōditū cō hoc titulo. Cosmas medicus patre pater. laurentius ex filio petro nepos omnes ciuitas virtutis atq; diuitias reuincere fecit.

Nicolaus cuboicus sagūdinus ep̄s latine t grece lingue atq; elegante pñiceps laudansuū habet. Qui in frequēti florentino cōsilio mediū assitēs multis t eruditus viris audientibus disputantiū vba atq; sententiā rū grece tū latine pñatas mira celeritate t adeo accomodate referet ab vltro citroq; in vtraq; lingua fidelissime t summo ornatu reddēbat.

Ambrosius florentinus ordinis cōmaldulēsī generalis abbas theologus insignis latine greceq; lingue accuratē doctus. t bonis omnibus disciplinis ornatus in eo cōsilio clarus habetur. inter cetera sui ingēniū monumenta. Et ogemū t acutiū de morib? t vita philosphorū ad Cosmū medicū ē greco latini fecit. Alia quoq; opuscula docta coposuit.

Danices Tortellinus natione aretini romani pñificia subdiaconus t cū bicularius. ac nicolai postmodū pñificas pñibernalis t studiōz suoz intinuis comes grece t latinisq; lris ac theologicis nō mediocenter doctus. hac tempestate floruit. Qui inter cetera studiōz suoz opa de senben di rōne opus p dñū edidit. Et orthographiani lris lris ornat. Sibanasq; quoq; vitā ad eugenii papā in latinū transiit. Et appianū historici aduerbū interpretatus est.

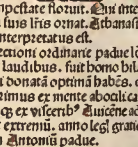
Antonius cermisanus
medicorū monarca

Antonius Cermisanus medicine monarca. qui lectioni ordinarie padue lō nō ac iocūdis debite carnosus cōplexionem a deo sibi donatā optimā habēs. qđ in senectute masculos pulcherrimos post se reliquit. pñimus ex mente aboclica sum in terminis more nūscōsultoz aperuit. Cōsiliāq; ex vscerb? diuiciē ad omnes egēritudines possentari reliquit. Diem clausit extremū. anno legi grane 1441. vicesimaquarū angustī. sepultus apud sanctum Antonū padue.

Artobolomeum montegianiū philosphū t medicū celeberrimū etas ista attulit. Qui multarum rerum cognitione t scripturariū subtilitate ceteros sua etate pñificos superauit. Qđ pulcre libi de cōseruatione sanitatis a se edit ostendit. Adiectaq; his t cōsilia in medicis de pñicularib? egēritudib? a capite vsq; ad pedes. Quidē de bñicis. de mō pponēdi medicinas. Et antidotariū t cōsilijs. t alia multa.

Ago quoq; Eterensis vulgārrimus medicus. per hoc ip̄s tempus diuina quadam ingēniū t medendi grana. oñes qui ante illum in ethyria floruerunt excellēssē credunt. Qui super primo Auerennē t Aphrodisias Hippocratē t Egemū Valenti. Et cōsilia yntia scripsisse dñatur.

Nicolaus de Tolletto
ordinis heremitarum

Nicolaus Tolleninus heremitarum sancti Augustini p[re]s[bi]t[er]i, qui anno dñi. 1294. obiit hoc anno. 1446. frequissim[us] miraculis clarus ab eugenio pontific[is] ce[le]stino affat[us] p[ro]p[ri]o romano om[n]i[us] cardinali[us] reu[er]ent[er] p[re]fector[is] n[ost]ro aggregatur. Toluerat in iohannes. xxiij. pontifex q[ui] de ei[us] sanctitate p[ro]p[ri]a habuerat notitiam. h[ic] ei honor[is] imp[er]it. s[ed] in multis bello[rum] scismatib[us] turbantibus vexatus. ac etiā morte p[er]uentus. id h[ab]e[re] ad vsq[ue] diē dilatare. Is sane[re] ex p[er]iculo oppido q[uo]d sancti angeli n[ost]ri p[re]s[bi]t[er]i firmata ciuitate in se amata. p[re]ce copagno medicorum p[re]s[bi]t[er]i n[ost]ri. adulesc[ens] fac[ie] corpus t[ame]n alani dñi p[re]s[bi]t[er]i. In adulesc[ent]ia p[ro]m[er]itis m[un]do reu[er]ent[er] ordin[is] heremitar[um] beati augustini complexus ē. inde multis ieiunij[us] vigilijs v[er]bis corpusculu[m] afflicxit. t[ame]n cōtemplationi se totu[m] dedit. ois ei[us] h[ic]mo aut rarus aut cū opus erat de morib[us]. de religione. de pietate. de mundi p[re]ceptu. v[er]o de amore dei fuit t[ame]n celestis patria. cilio circuloq[ue] ferreo subterito v[er]o baf. q[ui]bus carne sua plurimu[m] macerabat. diabolicis etiā t[er]pantib[us] pulit. in eo q[ui]s p[ro]phet[is] sp[irit]us fuit. ad cū inulit lauguetes. nōnullis malignis vexat[is] sp[irit]ib[us] ducti curati sunt. triginta annos toletino in cōuentu p[er]manēs. nūq[ue] carnes o[ui]a p[re]s[bi]t[er]i aut alia pingua fuit. t[ame]n aut infirmitatis t[em]p[or]e ceptus ē comedisse. Cū q[ui]dā nocte dñi in orōne p[re]s[bi]t[er]i fuit. in cella sua obdormiēs vidit i[n] somnis sydus clarissimu[m] situ non aliu[m]. e loco natiuitatis p[re]grediēs q[uo]d post oratoriu[m] chori in tolleo tenuinu[m] habuit. cognosces p[er] hoc se emigrandū. in co loco sepultura[m] elegit ad insinuandū claritatē sancta[n]tis ei[us]. Sicq[ue] sanctissim[us] vir celo receptus ē. hui[us] aut festiuitas decima die mensis septembris celebratur.

Larentius vallisus vir aut canonicus. nō min[us] p[ro]bus t[ame]n rheologus q[ui] rheol[og]ia t[ame]n t[ame]n grām m[un]do. hoc t[em]p[or]e clarus exiit. ad iohanne[m] correllu[m] amicissimu[m] suu[m] elegantia[m] libros sex ex neapoli dedit. quibus nil vniu[er]s[us] excogitari potuisset. Scripsitq[ue] in dialecticā t[ame]n in q[ui]nq[ue]m cōmetariis dignissimos. Ep[isto]las q[ui]s pauli suo mō in latini vnt. Domex insup[er] t[ame]n berodori ac thuidideu[m] grecos latine loqui docuit. Nōnulla etiā alia acri cura ac diligentiā conscripsit. inuectiua[rum] etiā aduersus multos cōposuit.

Mathias palmerius natione florentinus historicus t[ame]n p[ro]bus ac orator disertissim[us]. ip[s]e q[ui]s t[ri]bus viguit. Et inter p[re]claros viros in cōsilio florentinu[m] annuenerat fuit. Chronica[m] cusebii de temporibus quā diligētissim[us] emendauit. Et ab anno domini quā angelico quadragesimo secundo vsq[ue] ad an[n]u[m] 1448. ip[s]e p[er]fectit.

Bonodus staurus foroliuensis vir doctissim[us]. t[ame]n dice[n]s q[ui]s gratissim[us] eius. h[ic] q[ui]s p[ro]ficia secretarij dignissim[us]. h[ic] ip[s]o t[em]p[or]e eas ob res multo habuit ē in p[re]cio. Qui p[ro]pter orōnes t[ame]n ep[isto]las innum[er]abiles a se editas. maxima gloriā italie cōtulit. q[ui] p[er] ceteris latente sup[er] mille annos historiā tanta attigit diligen[tia] t[ame]n. p[er] duob[us] t[ame]n. xxx. libris. eandē diffuse ornatq[ue] ostendit. Nā om[n]e ne dū ita h[ic] totius olim romani imp[er]ij p[ro]uincias region[es]q[ue] stati[m] p[ro]p[ri]e descripsit. Inde q[ue] de roma triu[m]phante lib[er]os. x. Et de roma iustaurata lib[er]os. s. ac de ita lia illustrata lib[er]os. quasi. is. ac alia m[un]do. Quinq[ue] h[ic] post se reliquit filios bonarum literarū feracissimos. nec patri inferiores.

Guarinus veronensis crisolare byzantini discipulus grāmaticus. t[ame]n orator ac p[ro]bus eruditissim[us]. grece latine lingue facidissim[us]. ferrariq[ue] legendo docendo et componendo cū infinitam pene discipulor[um] turba[m] ad se erudiendā traxisset. maximū laudis p[re]coniū p[er]meruit. Tandem venetijs postea ferrarie. t[ame]n victorinus in manu publico salario v[er]o. multos in v[er]a q[ui] lingua erudire cepit. Inter q[ui]s etiā inuaniunt t[ame]n ferrariēsc[is] p[ri]ncipes fuere. h[ic] guarin[us] cū eēt ingenij excellētissim[us] grām arcales regulas v[er]aliter i[n] ord[in]e rededit. inde q[ue] strabon[is] geographi euro p[ar]t[is] t[ame]n vitā q[ui]dam ex plutarcho greco latin[us] eloq[ue]ntissime fecit. bñtur etiā ip[s]ius cōplurime elegantissime orōnes t[ame]n ep[isto]lae a se edite. Besciens tandem in senectute bona. ferrarie apud carmelitas sepulcro marmoreo. insigni decorato ep[isto]la grāmate sepelitur.

Gregorius Trapezuntiu[m] v[er]um doctissim[us] t[ame]n apostolitu[m] secretarij cum b[ea]tis floruisse constat. q[ui] ab eugenio pontifice romae publico gymnasio vocatus. multis annis hypanos gallos germanosq[ue] viros p[re]stantissimos v[er]a cum italicis oratorij t[ame]n poetice[m] docuit disciplinas. Rhetoricā conscripsit t[ame]n alia.

Regorius t[ame]n ip[s]e rhetor v[er]u[m]q[ue] lingue eruditus strabon[is] aliam in latinū conuertit. Joan[n]es quoq[ue] antip[er]a secretarij ap[er]tis rhetor luculentus in p[re]cio fuit. t[ame]n quedam cōposuit.

Antonius guayuerus natione papientis medicus celebratus. h[ic] ipsa tempora suo ingenio suaq[ue] i[n]te[n]tione doctrina clarorem reddidit. Qui in medicina composuit de febrib[us]. de stomachi egritudine b[us]. de i[n]arice. de artica t[ame]n i[n]u[er]tis. t[ame]n calculi passio[n]e tractatus cōposuit. ferunt t[ame]n ip[s]ius de fluxibus de pleurite. de peste t[ame]n aliqua alia composita laude digna.

Berta etas mūdi

Anno mundi. 6646.

Anno xpi. 1447.

Nicolaus quintus papa. Thomas sarsanensis antea vocatus. a sarsana oppido luceni agri. dumili loco et familia natus. nise andrea. pfe bartholomeo phisico. pontifex oim cōsensu creatur puidie nonas marcias. **M.** cccc. xvj. Vir certe tāto principanti doctrina comitate liberalitate magnificētia dignissimus. Laudat cū eius liberalitas quā in omnes vsus ē. maxime erga literatos et officios curialibus et beneficiis miscuit. Eos ptemijs ad cōponendos et aduertendos grecos auctores in latinū ita perpulit. vt se grece et latine. q̄ sexcentis iam ante annis in situ et tēdibus iacuerat. nū denū splendore aliquem adeptus sint. Misit et istos viros p omne europā. quoz industria libri condre rentur. qui in maiori ne gligētia. et barbaroz rapinis perierāt. Dic cū oim virtutum ornatus esset. Et in deū ac hominē bene meritis. vno eodēq; anno et epānini bononiensem et cardinalis dignitatē et pontificatus adeptus ē. Qui cū pontificatū inisset pter spem oim. mūdi principes habuit favorabiles. Idē motus felix hortante etiā friderico cesare pontificem se sponte abdicauit. Qua ex re galium cardinalatus ei trāsmisit. Et legatū germānie ostiuit. Ea cōcor dia ne dū populus ro. et etiā totus mūdus a tanta seditione liberatus admodū letatus ē. Et fridericus impator creatis vna cū leonora cōiuge. p corona accipiēda romā cōcessit. Et ab ipso coronā et bñdictionē accepit. Multa etiā gloriosus hic pontifex in vrbe et extra edifica magnificē et splendide edificauit. in v b eade pontificatus apud sanctā mariā ad plepe. Restituit et templum sancti Stephani. a fundamētis creat sancti Theodori tēplū. pantheū in medio vr bis positū. **M.** agnipe opus plūbeo tecto restituit. In vaticano aut et pontificatus edes in hac forma quā nūc cernimus redegit. Et muros vaticani pcalatos et latos inchoauit. Et molē ingentes quibus coherceri hostes possent. ne edes pontificis et beati petri templū (vt antea sepe factū ē) dimperēt. Extant adhic vasa aurea et argentea. cruce gemis ornate. et sacerdotales vestes cū mitra pontificia. q̄ hostis munificētia ostendūt. Libros ppulcos auro et argento redimitos magnie multitudinis (cum adhibe imprimendi ars non pdisset) excrebre fecit. Elemosinas multas in pauperes et vgenes inopes erogauit. auaricie adeo expertus fuit. vt neq; officus vendiderit neq; beneficiū simoniacā prauitate vili collocauerit. Gratus erga se meritos. amator iusticie. pax amicos et cōseruator. iubilē habuit. beatū quoq; bernardinū ordinis minor in sanctos retulit. Tandem siue tedio animi quo maxime cruciabat post captam cōstantinopolim a turcis. siue febze et podagra. qua possimū vexabatur. pontificatus sui anno octauo. **M.** cccc. v. moris. Sepeliturq; in basilica petri. bononiciissima pompa. cum insigni episcopio

Lucia summor pontificū
Nicolaus quintus

Alexius tertius

Anno mundi. 6656.

Anno xpi. 1455.

Alexius tertius papa. natione hispanus ex valentia ciuitate. patre iohanne. matre franisca. generos aparentibus natus. alphonfus cognomento borcia antea vocatus. libere educatus. Sexto ydus aprilis hoc anno iam recepitus cardinalū suffragijs pontifex creatur. Vir certe magni consilij et vtriusq; iuris pacurus doctoz. Et alphonfi regis secretarius. Pontificatu suscepit. Calisti nomen de more suscipies bellū turcis itāni indixit. Id se ante pontificatum vouisse ostendens suo cyrographo. ad id persicūm predicatorēs per totam europam statim misit. qui omnes xpianos in turcos animaret. Et suis opibus cā adiuuarent. Et hijs antem facultatib; ad sexdecim trimesis in hostē misit. patriarcha q̄ legētijs pfecto. qui triennio maritima hostiū alianoq; vexauit. Infulas quasdā cepit ac magnas calamitates hostibus intulit. Alphonfus aut rex et burgūdie dux crucis signū suscipientes. turcos se in hostē ptebantur. vel armatos milites missuros. sacerdotibus interea aliquot diebus supplicationes decantant. Mā dāuit preterea vt a sūdio rogatu tens flecteretur. In meridie campanis signum dari fidelibus. vt orationibus eos iuuarent. qui contra turcos continuo dimicabant. Ea de causa officium transfigurationis domini nostri ihesu christi ipse ordinauit. Iussitq; eo modo atq; cum hijs indulgetijs celebrari quibus cōmittas corporis christi in preao haberetur. Et pprea ad vsū cassanū perarum et armenie principē ad reges Tartarorum Indoniciū bononiensem ordinis sancti francisci fratres misit. Cum milias et magnis mactibus eos in turci cretatis. qui peruersu bonum magnas turcis calamitates intulere. Pontifex quoq; ad transigēda negocia pontificia annuū adiacens beatū Vincētiū hispanū cōpatriotam suū. Et beatū cadimū anglicū in sanctos retulit confessorēs. Alexius autem in omni vita integerrimus cum elemosinas xpi pauperibus frequentes dabatū vicini parcus. in sermone modestissimus. **M.**ortur pontificatus sui anno tercio die decimo sexto. Reliquit centum et quindecim milia numūm aureoz quos in vsus bellicos contra turcos cōperauerat. Sepeliturq; in vaticano ad sinistram basilicē sancti petri in tēplo rotundo. quod sancte Marie de sebusina dedicatum est. Nicolai impensis antea restitutum.

Fridericus eius hominis tercius impator. Eructit duas austrie filius. Au-
strie. stime. carinthie dux et comes tyrolis alberto romanoz rege c. vita sub
lato. Anno dñi. 1440. communi voto cesar delectus. Inde coronā regi germani-
a apud ciuitatem aquisensem summo honore suscepit et imperauit vltis in pñs.
annis. 35. Is postq. discretionis annos attingit mor religionis induit scilum. ce-
pitq. rebus omnibus diuini cultus augmentum pponere. quod sibi et sue nature
bonitas et nobilitas sanguinis suadabat. Nā domus austrie principes (inter q.
plurimū reges et imperatores floruerūt) nunc sibi pspere succedere sperauerūt cū
diuino cultui bene constantiter famulati fuissent. Quoz vestigia fridericus secu-
tus. Desuñens parentibus q. pñmū tutelā eruit vt locū videret in quo nostra re-
demptio celebrata est adduc adolescens transuare nauigauit sacra visens loca.
vbi natus saluator. pñtatus in templo. baptizatus et reprobatus. vbi cecidit. vbi
iudicatus curā fñs et sepultus et vnde celos ascendit. Quid multa osculatus est
terram vbi fuerunt pedes eius qui nos redemit. felixq. reditum cū gloria habu-
it. fuit em princeps catholicus et pius. etate florida. quā sapientia. grauitas est
vite integritas comitabā. corpore strenuus vegetusq. et robustus. apr. et pa-
tiens ad labores. foris constantisq. animi. sobrietatis cultor. sapiens. De sua de-
nig. manifestissime. de religione. de iusticia. de prudentia faciendum verbum ne
cessarium foret. Quō neut. alit. eccie romane pñmū labore. maiorū sumptu atq. indu-
stria eugenio et nicolao restituerūt. Unde fecita est quia nūc fruimur ecclesiastice
societatis vñtas. Idoremus in ingredi cū paruo nauigio magnū mare. neq. nos-
tra hñstoria est que in auct. tantū principis p sua dignitate valeat explicare. ve-
tustas em imperij et amplitudo ac auctoritas et gloria deducenda forent. et natio-
nes germanice que sibi obsequij. domusq. ex qua pñatus est. Cū ea regū et impe-
ratorū sedes et sepe hungarie sepe bobemie et aliq. polonie reges dedit. que lau-
des eius habunde demonstrat. Demū pñona pñia que corporis et anime vñtibz egessie pollet. Tran-
sit tamen tacere q. maiestatem tantū principis tenuit vt nostra est hñstoria percurrere. Tercio em ne quis me
putet in hoc opere plerūq. scripsisse in grāā imperatorū nostrū ac p inde vanitatis arguendus esse. quod
viciū a graui viro pñmū scribente longissime abesse debeat. qui tamen nouit fridericus nemo adulatū di-
cer. Si cos adulari tantummodo dicimus qui mortaliū facta dictaq. supra verū extollunt. Cū hec scripta
eius laudes diminuit magis q. ampliter attingunt. quis em eius imperatoris egregia facinora habundē
remulere qui annos tres supra quinquaginta sapientissime imperij gubernauit. Omnes tandē qui mo-
do regnant quq. regnatiū post hec fuerunt fridericū tanq. speculū quoddā virtutū contueri appetere ar-
bitror. Si gloriā regionibus. suis pñcialibus quetem parare voluerunt. Quā ob rem non plenam bi-
boriam scribo. sed ea duntaxat exerceo ea q. pñringo que ad exēla virtutū ac pñtatis accomodari pos-
se videant. Nunc igit. ad sequentia gesta redeamus. Prohibente scilicet vltis nicolau quentū romie coro-
nari destitit. rebus germanie interim compositis. Quo pontificante ordinatis pñsibus austrie. pñcimis
iter ad oppidū sancti viti puenit. ibiq. nauitatis diuice festa pēgit. Ad quem locū et ladiasium regē pñ
alici iussit. Inde villaci se confer. id est oppidū ecclesie habenbergensis supra drani situm non longe ab
italie finibus. ibi zbobeni et hungari pñuerant. domi nobiles q. plurimū qui romā videre. coronationē
italie spectare mores. multie singulā nērent magnopere optabant. Ibi quoq. dux austrie albertus germa-
nis cesaris erat. qui splendidiū et suenā comitatum ad se vocauerat. Cupidus et ipse q. romē in anno
iubileo fuisset rursus italā ingre di ac fraterne coronationis adesse soleminibus. Cēsar relicto villaco alpe-
secum duens kal. ianuarij italiam intravit anno post iubileum primo. Legatos venetozū patricios do-
ni potentes obsequio habuit. qui eū ingenti gaudio exceperunt cum dero et reliquijs occurrentes. Ad vi-
trum omnia sine pño administrarunt quocunq. cesar in territorio venetozū puenit. Occurrere frequen-
tes populi. laudare splendidiū cesaris comitatum. arma lucentia. decoras iuuenū facies. flauescētes co-
proscos comas. lactea colla. cōmendare speciem cesaris imperio dignam. dicere grauem aspectu. priden-
temq. bonimē iudicare. multa super ladiasium rege pñloqui. angelicū vultum. quetos mores. vlt. a
clatent gestus. pñssime autem tenuis in singulari affectu cesarem inspercerunt memozes olimi sub dñio.
ne austrialium se fuisse. quoniam adduc in pretorio signa videntur. Paratū quoq. non ignozentes ad in-
perum se pertinere. Inter decetones plurimū ex Suetia francoia rhēnis partibus per vallem tridē
tūmā Theroniam pñtūmag transcūtes ferrariā veniunt prestalantes cesaris adueniunt. Eare co-
gnita relicto parauo ferrariā petijt. vbi bofius leto vultu honoratum se prebuit ac omnem magnificē-
tiam ostentabat. Omnia ferraria bononiā pēgit. vbi beffanone legatū aplicū occurrentem reperit. Inde
peturus florentiam montes appenninos ascendit. Ingressus postea florentiam exceptus honore ma-
gnū. occurrerit duo cardiales. Paratū aut florentie morat. donec edes cosme de medij ceterasq. splēdi-

Linea imperator
fridericus tercius

Bexta etas mundi

de vrbis structuras et populi magnificentia spectaret. Senas pfectus est. Cui senis esset Leonora filia regis iustitiane filia alonsi nepis sibi desponsata pñs venit. statura mediocri. virgo annos natu sedecim le-
ta fronte nigerrimis atq; illustribus oculis. ore paruo. genis ad gracia rubescens. cunctis facie cadida
et integro venusta. Imperatrix igit senas deduxit et cumq; scda die. Percurrunt primo cives natu ma-
iores. deinde albertus et ladi slaus. postea electus. fridericus cu legatis aplis extra duas vrbis portas spo-
se adueniunt expectabat. ita vñ in amplexu ambo venire. Vbi hec gesta sunt. Benenses marmoreis lapide
erexerunt. Cesar post iter suu vrbē versus peruenit. Apud viterbiu mandata pñsice ingens honor illi ex-
hibitus est. Ad vrbis marcia ex statio iter romā summo mane accepit. et quicquid nobilitas in vrbē fuit
obuia datu est. Venit deinde cesar in eminentē collē vnde vrbē spectare potuit. Icta ois nobilitas. cui ca-
put orbis vrbē visere daturu est. cunctari genuū colume romā. vbi de colle descensum est facit senatus apli
cus occurrit. Sequenti die in pratis que prima erat vrbis ois cesaris comitatus se recepit. Cesar trabes ve-
stius inter legatos ytalie eminebat. Imperatrix misticis ornata cultibus portugaleñsibus circadit oim i-
se oculos attrahēbat. Ladislans hungare et bodenue rex tenera etate putpuratus. Albertus germanus ce-
saris milite ductor obsequans suū cuiq; locum demonstrans. Inno cesaris venilia fuerunt. alterum quod
sancti georgij vocantur. deinde verillū aquilę. Postq; vrbē cesar intrasset eius equū manu regere iurafale
indū ensem ante cesarem tulit. Epus spoletanus vicarius pontificis ac plurim epī et abbates insulati san-
ctoru reliquias ferentes occurrunt. Cesar sub aureo panno quod ymbraculū vocant siue baldachinū in-
troducere vsq; ad gradus basilice sancti petri pcedentes. ibi nicolaus pontifex sede sedēs eburnea pontica
libris ornamētis indutus. senatu cardinalū circūstante vrbis paternis et supramodū benignis friden-
ti suscepit. qui pedibus eius excolatus inri massam obnūit. Tum q; ladislans et albertus ac demū impe-
ratrix pedes basilaerunt. Nicolau deinde rogat vt ex plenitudine potestatis se romę longobardoru regē co-
ronaret. Jābus igit in archis apud sancti petri summū altare friderici in regē longobardoru coronauit. et
Leonora p ocatore et desponsata inter missas solennis. tenuo et retineta fuit longobardoru coronauit. et
ladi mediolanensē coronatione postea solennitas augustalis cepta est. Romanus pontifex oim summam
beati petri arā in sublimi throno pcedit. Extra cancellū duo tribunalia fuit. alteri friderici. leges alteri
reputati. fridericus postq; insurandū beato petro et nicolao in ea forma pñstīti et iudocis caroli filii iur-
pate. in mediā basilice. pfectus trinā benedictionē suscepit. Erunde discuss ad altare sancti maurici in scapu-
lis arē brachio dextro p vrbem more oleo sacro delinuit. similiter et leonora. Pontifex tē diuinā inchoa-
uit. Juxta celebrandū diuersę solennitates a pñsis inuenite seruate sunt. Secpñ quoq; regis potestas indi-
cat. Pōmū quod mundi dñm offendit. Ensis qui belli iura demonstrat p varias vices data. Postremo co-
rona aurea insulata pñsice coopta geminis cesareo capiti imposita. Imperatrix q; post cesare coronam ex
manibus pontificis accepit. quā pñsice Sigismundū fuisse pñbat. Cesar quos amara sibi pñcio inuē-
disibi cōpasser. In hac tu solennitate pallū. ensem. scpñ. pōmū coronāq; caroli magni ex arcibus nurni
bergensis ad se deferri curauerat. Vt aut coronationi diuiniq; rebus est impositus modus leonora tu suā
edes secessit. papa et imperator ad gradus basilice simul venerunt. ibi pontifex palafredū ascendit. atq; ce-
sar dextratoris officiū p aliquot passus exhibuit. equo deinde concessio vsq; ad celsiss sanctę marie vñā. p
facti sunt. Tūc papa in pallatū rediit. cesar in pontē adriani. pfectus ē. vbi albertus fratrē pluresq; duces et
comites ad milite pueri bonorē. ter quemq; gladio pñcians. Trecenti eo die pñsi milites referunt. et
inde cu sol occideret ad lateranū se cōtulerat. Splendidū ibi iuuuū habuit. Imperator igit fridericus mil-
lesimo quadragesimo quinquagesimo anno. die. xviij. mensis marci imperatoris corona donatus.
Alonsi regis arā quoq; pñsice oneratus vt neapolim sese cū imperatrice pñeret. statuit tanto regi more
gerere. Ad regē igit amicus. pfectus et post eū leonora. Qua aut magnificentia neapolim imperator introi-
erat assilinus arbitror replet. Alonsus qui antea nepte suā nunq; vidisset iuxta et in alto locatū amplex-
us est. Adansit illic cesar et sancta ebdomadā p octauā pñse. Ostendit quosq; alonsus thesaurū suū quicq;
pñsolum habuit. Inde cesar naves ascendit romā perueniens. Imperatrix octo diebus apud auiculam po-
stera mansit. deinde manifestodū profecta est atq; illo ex loco p mare venecias nauigauit. Cesar romani rei
diens triduo ibi mansit. Rediens deinde bosium entem mutine et regij lepidij ciuitatum ducem cecit
qui pro tanta dignitate suscepit monile pñsolum dono cesari dedit. quod patrem vno triginti milibus ar-
reis emisse sciebat. Jis postq; solennitas dycalis absoluta est in gressus nancem p fluēti padū venecias pe-
nit. Cum ciuitati proximū esset nauigia insinita et artificū et nobilit occurrerunt mirabiles indos pñebat
tia. Franciscus solitarii vir veneti vir grandæus qui triginta et amplius annis reipublice prefuerat et au-
tentici senatoribus obuiam venit. inauditam insolitamq; festiuitatem vniuersos ostendere. Adansit autem
apud venecias diebus decem. Sumptus ei et consorti sue magnifice non solum in vrbē sed in omni eorum
territorio prebit sunt. Deinde recedentem senatus vsq; ad litus profectus est. fridericus post missa yta-
lia cum germanie meta attigisset. horribile visu dictu mirabile videri potest. qñmbram acris facie mu-
tatisq; celi vultum offendit. quod pñsagium future eladis multi iudicauerunt. pñscedim cum indice-
rent quodam pñcipe res nouas in germania et hungaria moliri ob regem ladislauum adolescentem. Pe-
tentem cū ytaliam cesarem rogauerunt australes vt Ladislauum in paterna hereditate apud se dimitteret.
Reiecta petitiōe. auctoribus duobus Vrbis Alitro alie comite. altero eytingero sumptis armis rebel

Inuere. Rediit ex ytalía fredericū apud nouā ciuitatē obsidione cingere. Quibz et henricus rosenus na-
none bobem? cui ducatus editus et mille pedibus se adiuuat. Cessit furem populo fridencē, pupilliqz adhuc
tenet? dedit. q. summa alacritate apud vienēses excepit. Et gloriosus impator inter liberos ex leonora
suscepit primo anthonem habuit quē immatura mors abstulit. Et maximilianū ducē burgundie postea re-
gens romānoy. cū filia margarita vxore ducis alberti baioaria. Australes autē et si fredericū cesare accersit
nō bobem in noua ciuitate et in viēna obsederit. Eo tēpū redacti sunt. vt victores ex victo pace peteret
atqz in eā rem aut sex milia nūmū quotannis pēderent. Nonnullis autē diebus cū mathia burgarie rege
bdia varia gessit. q. cū nōnulla inēmoda. et pēpue australibus intulit. Quēnā ac nouā ciuitatē in austria
abstulit. Que post morte mathie fili? maximilian? pri? reddidit. In plerisqz tñ locis. cū nō semper ingens co-
piditas pacis et otij fuit. xpianoy pnapū ppter tūtoz inquisitiones cōuenit pēpue anno. 1471. Ratispo-
ne editi. Et post aliqz annos thurembergē. cū oēs xpianū cōmodū qrerēt. impauit vt ab armis discederēt
et pace mitterēt. Ratus venisset ipso. gladios in tūtoz et infidelū nō in xpianoy viscera pueri debere. Quā
obz anno salutis. 1486. filiu? et maximilianū pōtē regnū fecit. vt qd p seculū adimplere non posset. p
filiū regē pficeret. Cū itaqz cesar nō in ditas habūdāt potentia numero hostiū et copia gentiū. etasqz et pēu-
dentia et magnificētia pueniāt. q. pēpue sunt ad res arduas capessēdas. Sperant? vt ille aut fili? eius det
pacem ecclēsie. Et cōponat nō nō pācipar? et omne pēpū xpianū. s. vniuersū orbē ad vnicā verā fi-
dem xpianā et sanctā reducat ecclām. ad altissimū dei gloriā et honore. Oblinationemqz iboni fili? cū laude
perpetua et eterna salute. Quod vt diebus nostris conspiciere valeamus pietas diuina cōcedat.

Bernardinus senens ordinis seraphici franciscus professus. et instaurator egre-
gius sua etate declamator. Is apud senam vrbē cithrone nobili loco nat? quī postqz latus didicit. ac postiqz iuris aliquā partē habuit. primouit qd non
tenet a parentibus tam vira finitas acceptat inter xpi panges et rogato. abnegas
seculi pompas. ad religionē dñi francisci se se recepit. Amatorqz pauperū ex-
tremus. cū ordinē illū labente et institutione pūmēa longe remotū offendisset. re-
dūcere fratres in viā. cū diu frustra conatus fuisset. Neqz cū induran maiorū cō-
ueniū mōres flecti poterāt. Vocatis ad se nōnullis quos sanctorū mētis tūme-
nit. seculum habitare iussit. hūiqz bonius ab vrbibus remotas ex clauisina
struxit. Iubēs oēs vt pñs francisci volūtas fuerat nudis pedibz ambulare. i. sac-
co dormire. subul de crastino esse sollicitos. ppiū nihil tenere. pecuniā vñ veniū
malisqz pēse fugere. viciū elenofina qrerē. humiles ēē. pēpū xpianū et hūc crui-
cifixū pōicare. que oia primus ipse implebat. sobrius pater in pōicationibz adeo
plebi acceptus. vt alter paulus crederet. per. xxi. et eo amplius annos vniuersam ytalīā pōdicatōe cūrenti-
uit. quibus rebus adeo religionē aurit vt qnquaginta et ampl? cenobia p ytalīā sui ordinis a fundamē-
tis creuit. et fratribus impleuit. Mos ei fuit inter pōdicandū nomē ihesu aureis litteris in tab dā depicere
ostendere. Cui rei nouitate cū plerisqz improbarer. a martino pontifice iussus ē nouū rōū relinquere. hūc
in nomine ihesu curasse morbos. et fecisse miracula nō est ambiguus. Tandem apud aquilam beatorū vi-
beni terrae vira curis pacis. ad celestem lucem migravit. vbi corpus eius sepultū. tercio et seragesimo vi-
re sue anno. nūcaulus conuolat. Ideo nicolaus quintus pontifex anno salutis. 1500. eccd. in mīleto aditū
re iohanne de Capistrano sanctoy ordinis affixit ipse ac in cathologo beatorū patrum redegit.

Tribuens hoc anno. 1500. rome frēntissimus hominū frēntia fuit qui annus gratie magnus fuit
et quēdammodū ex lege veteri corporalis et animalis scrutis anno qnquagesimo extingueretur. Remit-
tere nūqz culpe. et onera peccatorū omnibus. qui iūmā sanctorū apostolorū sincera mente pquirent. In-
genus igitur populū multitudine. ex omni xpiano solo p hunc annū romā pererebat. Licet autē quadraginta et ann
plius hominū multa diebus singulis p vrbem templa forasqz vaderent. diffinīqz mores. deformes habit?
ac diuersi linguaz genera cōcurrerent. Sapientia tamē pontificis acumi est. vt neqz victui uicessaria defu-
erit. neqz tumultus intercederent. Unica tamen bozenda visu et auditu stupenda. paucis diebus ante fi-
nēdū peteret. neqz minor tam recepta benedictione rediret. Facta est in ponte quem sancti angeli vocāt.
Ingenus cūm et redēntis concursio. Cūqz hū atqz illi a supēnientibus vt gererēt pmerēdoz tūmēs
accidit alios ruere. alios sup mētes vadere. Cūqz nōnulli equis multisqz vebereēt cum tūmēs vna pro-
strati calcatis sunt. Indemāus discrimen ortum. Nam parentibus pontis equato iacentū cūmulo. quā
plures in tyberim ceciderūt bozendum spectaculū. aliū vndis absozpti. aliū inter hominū bozozqz pēces
oppressi animas exularunt. quos corpora diligeret quiescit. Romānus pontifex accuratē sepeliunt. Ere-
quiasqz b ijs solēnes fecit. Epellamas marmozam in eodem ponte paulopost construxit. diuīnū tante
aditis mēmoriale.

Anno pcedētū pēfiliēta ingēs q. primo in asia exorta. ac deinde per illūcū balmaciāqz in ytelā feri-
pens. plures postmodū annos ad vltimos germanie et galliarū fines misere. per omēs fere popu-
los debachabatur. Deinde in locis ytalie et qmantine mediolani desinit. Sequētibzqz annis vbiqz pēse
laboratum est. vt pauci de multis superfuērent. Quod quidem malū pter penuriam magnam. Etiam su-
perioz solis defectio et frequentes terremotus indicauerūt.

Bexta etas mundi

Alfonsus rex hispanie rex. qui currentis equi lapsu exanimatus fuit. anno. 1144.2. renatus supato. et pulso in regno neapolitano succedens regnavit annis ferme. 22. Cum diu antea regnasset in aragonia et sardinia atq; hispania annis multis. Renatus em rex ludovici andegavensis frater. ex franco genere natus a ioanna regia contra alphonsum regem in apulia regno vocatus cum quatuor annis regnasset decessit. cuius maiestas vni in initio venerat mari reuerfus e. huius alphonsi patris sanctus cum decessisset quatuor post se reliquit filios. alphonsum. iohannem. bernardum et petrum. Hic cum maior natus esset regnum patris obtinuit. Et bellicarius rex gloriatus pacis laudibus pferens ad id regnum oculos adiecit. in id magna classe degenti. Et pferum arcos maritime ad pditionem pellexit. et castellum cepit. inde bellum neapolitanis intulit. Norma autem regina contra renatum moues ad eo neapolitanam urbem longa et durissima obsidione fangant. ut multa fame perierunt. Tandem noctu per cuniculum furtim intravit. huius intronissus urbe cepit. et paulo post vniuersis regni potentibus domitis vniuersum regnum in suam potestate redegit. Eoq; tanto regno pacato neapolim rediit. curru aureo triumpbas urbe inuectus. Et postma gnostica gesta. Luitus dicta ac facta antonius panormita poeta clarissimus disertissime perscripsit. quo kal. iulij. clausisse oculos traditur. nullis ex se relictis filijs legitimis. nisi tantum feruicadum ad huc extante ex co cubina filium. quem et in apulie regno ex testis herede sibi dimisit. In aragonie autem regno iohannes frater successit. Isque autem hic inditus rex cum super maria regnasset regna. tantas diuitias quas vniuersus alius pdecessor regis fecerit. qui sine prouersa regum principum omnium quos nostra etas tulit. et sapientissimus et formosissimus habitus e. Rex inter voluptates moderatus inter adulatores firmus inter vana plerumque principum cetera a doctrine studia baud omisit.

Iulianus cesarius cardinalis diaconus. Vir fidei christiane amator feruentissimus. Et omnibus virtutibus tam diuinis quam humanis ornatus. quies supioribus diebus. eugenius pontifex legatus in vngaria ad componendum inter ladistam poloniam regem et vire alberti imperatoris pace miserat. anno. 1444. apud budas regni vngarie caput inter ipsos optimis pacis sedibus inijssit. Eo tamen rege ipsum vngarios omnes pedulit. ut magno coparato exercitu contra turcos europam occupare volentes persisterent. Qui turcorum fines cum ipso exercitu hostili animo ingressi. Inter dambud flumini et audriopolim a solis ortu usq; ad occasum cum hostibus pugnant. res. ad quadraginta turcorum milia eo in conspectu occiderunt. inter quos decem et octo ex principibus eorum principibus ceciderunt. i qua tamen pugna ladistas ipse poloniam rex vniuersis pugnis sagina sauciis interijt. i qua tamen pugna ladistas ipse poloniam rex vniuersis pugnis sagina sauciis interijt. in filio exhortas. vni christiani ex inistudie turcorum terga virent. p christi noie occubuit.

franciscus sforza

Franciscus sforza philippi marie ducis gener. Anno. 1448. tercio kal. marcij. iure hereditario potitus. Quam mediolanensis dux efficitur. Et vna cum vxore blanca maria regnavit annis. 16. et mense vno. Cui certe indicendi accitimus et eloquentissimus. qui sua eloquentia magnanimitate fortitudine. libertate. et prudentia. veteris quasi imperatores superauit cum in re militari victoriosissimus fuit. Qui etiam ipsa in iuuenili etate quantas in primis contra bracium. contra florentinos venetosq; contraq; cugeni pontificem. contra mediolanenses et alios italos obtinuit victorias. multis in locis clarissima extitit trophaea. Et que clarissime gesserit in multis poetarum oratorumq; scriptis vengantur. Qui etiam permagnifice et splendide tum in mediolani. tum alijs in urbibus edificauit. Et in primis castellum iouis mediolani. aliud in lauda ciuitate edificat. hospitale magnificentijs in urbe fundauit. Extra portam humanam apud sanctas mariam in orationem. monasterium cum ecclesia a duo nicolas de tolenano dicata suavis vxoris blande marie a fundamentis edificauit. Tandem rex post se relictus ex vxore maris filijs et duobus femellis. anno a natiuitate domini. 1466. marcio mense mortuus est. funeratus in genti pompam in maximo urbis templo loco sublimi.

Solis defectus anno. 1455. xlvij. quarto kal. septembris hora sexta facta est. Quo anno maxima et cruentissima bella multis in locis surrexerunt. in anglia em et in gallia germania. flandria. perusia. panonia. apulia. ac in vniuersa italia (ut dictum est) cedens rapine direptiones. incendia. vastationes. et infinita prope mala et damna subsecuta sunt. grecis autem mortuo amurrate turcorum principe. multo in aiora illata sunt damna. et seuiora bella a mahumeto eius filio exarata sunt. Sequenti deinde biennio tanta vbiq; fuit pestis ut de multis paucit remanserint. Id etiam in alijs frequentes terremotus indicauerunt.

De expugnatione constantinopolitane vrbis anno .i.475.

Constantinopolis ciuitas orientis imperij sedes et vnicū grecie domiciliū sapiētie hoc anno q̄rto kal. iunias a mabumeto turchoz p̄ncipe p. 30. dies obfessa vi et armis expugnata diripit et fedat anno regni mabumeti tercio. q̄ coactis vndiqz copijs mirabili apparatu terra mariqz regiā vrbē aggressus. cuius descriptio in superioribz habitas ē. Ad tertiū autē diē captato vrbis sinu machinas innumeras et acutissimas et virgultis vmbulifqz pietras qbz pugnātes tegerent fossanis admouit. Erat autē murus foris. q̄ in inuicibz cā bombibz cedebat. Bombardacqz ingens turri iuxta scilicet romani portā collidit. cuius ruina ammirabilis fossatū replet equatqz vi via hostibz pateret. At cū turchi vrbē tā locis pectiss lapidibus muros dep̄erā. et. Demoratu cūcidā inuadi xpiani ex colle biremes intronare curat. Est em̄ portū ille in locū angustū qz p̄tracit. cūqz orientale plagā colligaretqz magis vrbē iussit in via eḡre et colle suppositis leuitis vasīs lacert. quā ob rē vi eo angustaret arcuallaretqz magis vrbē iussit in via eḡre et colle suppositis leuitis vasīs lacert. tor vi ad stadiā septuaginta trahi biremes. q̄ ascēlu grauē sublate possibz eo apice in declinū ad ripā leuissit. me sinū introsum vebēdā. Inde pōtē lōgitudis stadiorū circiter. xxx. ex n̄pa vrbis opposita q̄ vallesinarū colligatis sub constructis ostiisqz lignis q̄ exerat occurret ad murū. dyametralsqz cuncto ingressus transiit. p̄hibebat. Tandē dato signo vndiqz nō solū constantinopolis orientis columen. s̄ ipa qz p̄ra ne qd au xlii greci p̄staret oppugnari cepta ē. Turchi rursus subruere murū portāsqz q̄tere iniit. Et misit varia p̄re unciū forma et plurima morij imago. Cūqz defensio remissior fieret turchi adiuuantes acro mōibz. In ingressu tem̄pore octigen circiter milites ex latinis grecisqz perire. et tā hosti supiorē murū tenebat saxa i aues deuoluens. Cū subito capta vrbē cessis orbē in rapinas itū ē. In dū aut vrbis populatiōe cōstān paleologus et ipse m̄re belena genitū orientis impator capite trūcat regni sit et vrbē sine fecit. datis qz edictis vt a sex annis supra oēs vniūsqz sex p̄sone necaret. sacerdotēs et vniuersi monachi diuersis tormentis generibz necati sunt. Reliqui oē vulgus gladio darū. tāta sanguinis effusio vi riuu cruoris p vrbē current. Sic nobilissima vrbis p constantinū primū cōdita in manus infidelū venit. Ab eius p̄ditione .d. c. xxx. v̄l. circa. Quibus gestis omnia in p̄dā cecidit. sacra templa sedauit. postremo turchi varia ne p̄banda p̄egerit

Constantinopolis expugnatio a turchis

Sexta etas mundi

Summaffianus feliciffimus pfaru z armenie rex. cui apuū nomen affimbe⁹ Sumcaffian⁹ rex pfarz z Anno. 1454. senza perfarz rege deuicto ac interfecro perffis imperare cepit Decimū regulus armenie cū effer ato vaffo. bello potēs ac fciētmiffimus pfcpe paucioribz coppiā magnos fuderat exercit⁹ z senzo rege interfecro filiu captū in pfaru rege coronare velle finit z vfgz in thauris vrbē q̄ pfarz columnē ē. pfcīat⁹ oīa oppida z arcēs occupās. cū fano fubi caufū pūtaiffet nouū regē obtinēans pfcio regno pōit⁹ ē z fumaiffian⁹ appellat. qd̄ latine in agnū virū significat. qui pōftmodū bactrianos. medos z parthos tmaiorē partem orientis fubi fubegit. Cū eo calixtus pōfter amicitia inchoauit z magnū honorem pōtaiffet tentalit. Cui⁹ etiā fuaffu magnas turbās calamitates intulit. Ad hunc fenat⁹ vel metus nigropore pdrō quēdā oratorē miffit q̄ auxilia ptra orhomannū turebum expofitularē. Rex ab eo exorat⁹ pfcitū copias fuas recenfit z pmo impetū fi nauū ciuitatē cepit. Inde trapezuntā inuaft vbi ad. xxx. milia turchoz interfecit pōft nō lōge ab armenie mōtibus bis ad muicē pfcūtere pfito. vt plures e turchis neci dāti funt. inde aliq̄ interfecit dieb⁹ tū turchoz rege pace inft z natos nūmū pūgio copulauere

Johannes capistranus p idē tps apzmo oppido nō longe ab aquila vebe cō fcturo oras. ordinis beatiffimi francaffi pfciffi xpiane religionis acerrim⁹ et egregius pfcicator. Ex aplica iuffione theonmā in gressū est ac p carmitibus ac fctam venit in aūffia. Cui sacerdotes ac plebes cū fctoz reliquis obuiauit Cūq̄ veluti aplice fedis legatum z dei nūciū fufceperūt. Jobanni occurrere pēs acrole vefctimētoz eius fimbriā aude coningere. egrotos z male habentes aīpe des eius amulere. e quibus plerofq̄ fctam redditos ruios fuit. Apfor⁹ et autē in germania dieb⁹ aliquot viam dñi pfcicans. mortalefq̄ omnes ad pēnitentiā vocans. fctitatus aut Jobannes nurnbergā vrbem germanie pēgit vbi vndiq̄ pō puli motus fuit. vni z mulieres impetū fecerūt. intueri virū lacrimas letitiae deo nōnifq̄ mutere. leuare in celū in amos benedicere veniēt. laudare nātēntē. tinge re. ofculari qui ppe fuit vefctimēta veluti celo miffum z angeli dei refpicere. apud maiores deinde hui ordinis frates exceptus est. ibi abaria fibi fuifq̄ comitibus mūffrata funt. Etia in hūc modū dūit. vefctus dormire. ante lucē furgere. mātūffū. laudes. pāmā. tātā ozare. diuina deinde celebrare. bīfcpactis fermone ad populū latine pnuici are. pōft hec interpretes que dicta funt ab eo q̄n capax est exponere populo. fctio fermone ad cenobitū fuē ordinis reuert. ac fctia ac nomie complens infirmos vifere. diu apud eos morari. manus omnibus impo nere. Būntū fcti bēnibardini z cruore quē illi mortuo e nānbus flu pfcē fctunt fingula egrotantib⁹ fe ad mouere. pteatū fupplex pro omnibus. exinde cenare. tēntū bis qui fe accedūt audiētiā ptere. morie fperas dicere. bīfcp ppletis ad egrotos reuertit atq̄ cū his vfgz ad noctē fe exerceat. Cūq̄ tēntū ppletorio et alijs dilectis pabuz expletis corpus quē dāre minimū effe. quod fomno ferme nūbil. Ad reuifendos fctie fctipitūre codices paufillū fctari temporis. fic homo quafi cōleffē vitā in terris agere inuacuata abf q̄s fctide. quē pūffillū corpore nurnberge vidimus. erate fenecta. annos q̄nq̄ z fctaginta natū. fctici. an dū exhauffū. fola cute nēruifq̄ z offibus ppatū. letū m̄ z in labore fortem. fine intermiffione fingulus dieb⁹ pteatū. altas ac pofundās materias abfoluentem. fctunt z hūc cefare fctiderici cupide audiuiffet. nūff nifq̄ fermōmbus eūis interfuffe. ac vefctimēns cū fctodotalibus donatū cū apud viennā z aūffrales aua rinā ad calcauit. libidine fubegit z bonozes fctuli fugit. tandē cū cū bonore dimiffiff. Cūq̄ audiffet in mūne rabiles xpifideles a turchis capi ad pannomā accēffit fuīs exhortationib⁹ grandi exercitū ibidē congrega to ptra turchos impetū fecit. z populū exhortantē apud belgradū trans danubij oppidū tanto ardore xpi mole pugnarunt vfgz agnū dei inimicos reportarunt triumphū z ferme ad fctē milia occiderunt. Eo tēntūq̄ mortuo magnis eū corufcare miraculis fctunt.

Ranaiffum pblilpbum anconetani exercitūto Zolletini oppido natū cōte ē qui dem laureatum. z fctaz tam grecaz q̄ latinaz excellēffime doctum ad hec vfgz temporā cū magna fama pueniffet confat. qui z greca p ariter z latinā ozationem fctēp. exercant. In omni genere falcer dicēdi z pfofa z carmine. It itaq̄ enfolare bizantini auditor z gener fuit. qui cū ab eo doctiffimus euaffiffet. pūmū apud venetos. pōffea apud florentinos. feueriffes. bononiēfes. z tēntū mediolanū pblilippo maria duce vocatus grecas latinafq̄ fctas plurimos docuit. z ibidem vfgz ad hec ferme temporā fub quatuor dūcbus cū annua penfione fuit. vbi libros a fe editos terefquerat fctice: Ep̄b̄o cōdiciariū Baryraz. de iocis et fctēp̄. fcticoz. cōmūioz. de morali difciplinā. ep̄fctolare tā grecaz q̄ latinazus Eratones. 60. oratione foluta. Hippocratis libros de flatibus z corpis paffio nibus z in plutarco vitā galbe z orhomis tranffulit. Obijt tēntūq̄ bouione. anno falutis noffre M. cccc. lxxxi. nona genarius.

Lombardus de vīno ordinis pfcicatorum pfcffoz z facrarum fctaz doctor tum diuino eloquioz tū fctudicōum humanitatis doctina. tum multa prudentia z ciuili granidine clarū. z multos fctio nes ad populos erudēdos z de fctancia per totū anni circulū pōff fe reliquit.

Fuisse friderici imperatorē nūq̃ cōp̃tū ē nisi cū in ciuitate aq̃uens apud belgas. ⁊ cū romē corona-
tus est. idq̃ iuramentū cōstitūissimē tenuit. Cū enī iurando p̃uississet quē bona possideret impe-
rator nullatenus alienaturū. ⁊ modo hoc modo illud ex eo p̃ceperat maluit auarus negando q̃ concedendo
perituros videri. Et ob causam peritū boziorum marchionū elensis ducantū mutine tamdiu restitit donec moni-
stratum est. Cū ducatum qui sub anno indubio concederet lucri magis q̃ alienationis speiem habere. p̃-
sentim cū munita ⁊ regni in potestate sua non esset. **I**n eū quoq̃ friderici cesarem tēcū cū nonnulli di-
tas probos facessent. referentibus iulius. an nesciū inquit fridericus. principes quasi signū ad sagit-
tas expositos esse. Tunc quidem fulgura p̃ceitas ferunt. humilia tecta p̃ceterunt. Et nobiscum bene
Lanslans rex bohemie
et hungarie

Ladislaus hungaric⁹ ⁊ bohemie rex ac dux austrie filius alberti cesaris ⁊ si-
gismundi imperatoris nepos. Cū posthumus natus erat. qui mor et in luce
prodit apud albā regalē ⁊ baptisimū xp̃iane fidei signaculū ⁊ multre angulum
et sacra hungarie coronam (quam mater penes se habuit) eadē die ac cepit. Ante
sublatis in tutela friderici cesaris duodecim ferme annis fuit. cū mater ⁊ ip̃i
⁊ coronā cōmendant. Cū cecidisset in bello vladislans polonie rex qui regnū
hungarie assumpsit Ladisl⁹ cōs procerū p̃sensu rex designat huius auspicijs
in turebos p̃guare cepit. Rex at paulo post magnificētissimū appa-
ratus bohemā p̃cēit atq̃ in praga summos honores cōsecrat⁹ regni coronā ac-
cepit. mansit ibi nō p̃uo tpe nec vnq̃ b̃ereticorū cēctas intrant. p̃t̃ tñ q̃ rediret
in austriā erat stauā nobilē vebes multis flectitaz caput. p̃fecto comes alie a la-
dislao hūmādie filio in castro regio obtinuit. **O**stentus carere regi⁹ anim⁹ do-
lore tñ sup̃cessit. Rex bydā se p̃uult vbi hūmādie filios in carcere rapti iussit. p̃
austriē comitis ladisl⁹ nati maiore capite p̃ceti. mat̃rā captū duxit austriā
ani. in austriā de p̃uigere tradidit dū agitatū. multe virgines offerebant. vñ nobilissimū regi nullo
digniorē vult et margaretha caroli regis francie filia. placet legatos mittere qui sponsū petant. De loco
nuptijs eligendo p̃tento cōtrō. hungari bydā. austriales viennā. bohemī pragā tante celebritate deputant
dam aut. factione tñ georgij p̃ogebat⁹ solennitas misse. altera ad friderici imp̃atorē de pace. altera ad caroli
frat̃rē regē filia adducit. In ea legatione. 800. equites p̃fecti sunt. ambe regis sorores ⁊ cuncti ger-
manie principes. s̃ hos cogitatus immatura mors regis interrupit. Ladisl⁹ igit. x. kal. decembris egro-
tate cepit. Cū mediā accessit desperata salute. Georgius vocat⁹ cū quo plura locutus. finito sermone de ci-
tatione aie actū. xp̃iano more sacramēta exhibita. vbi aia amplius dimorari nō potuit. sacra candelam pe-
t̃it ⁊ inuens saluatoris in agnē orationē dñicā orsus. p̃miciato s̃ libera nos a malo nil amplius locutus
mortalis vitelumen reliquit. **O**manem gloriā. quid dignitates. opes. potentiam tantopere flagita-
mus. Ladisl⁹ nobilissimū adolescens duo de viginti natus annos in ip̃o etatis flore tot regnū ⁊ genti-
bus imperans intra. iij. ⁊. xxx. horas postq̃ egrotat⁹ cepit extingui est. **M**orte eius alij morbo. alij vene-
no imp̃it aucte. qui ad. viij. kal. decembris regia pompa in sinu p̃roani sui caroli quarti romanorū imp̃e-
ratoris sepultus fuit in eccl̃a sancti viti p̃rage.

Theodorus thessalonicensis vir greca latinq̃ lingua ap̃prime eruditus. pontificis iussu quom alia
egregia ex eo volumina tū theophrasti de arborib⁹ plantisq̃ opus insigne in latinū conuertit.
Uaria nunciata prodigia anno. m. cccc. lvi. in sabinis mensē februario vitulū caputibus duobus orum
vorne sanguine apud venetis portam. in ligurio carnes pluuisse. In agro piceno ortus insaus demti-
bus ser. facie insolite magnitudinis. future calamitatis que postea secuta est magna p̃fecto indicia.

Cometes gradu. 15. cuncti in oriente mensē nimio visus est. Inde anno
sequenti cometes quā nigrū appellant. m. cccc. lvij. anno nimio men-
se gradu. 20. piscū p̃ mensē visus varie mortalū mentes affect.

Mamers tursorū imp̃ator ad thaurū oppidū quod nūc albā di-
cant ad confluentes saui dānubijq̃ sitū a p̃ancis xp̃i cruce signatis
fufus fugatus castris exiit. est. Job annica cōuere hispan⁹ cardinalis san-
cti angeli magnas illic copias cōparans. quo cū erat iohānes capistranus
de quo cōcū p̃ānonij ad insequēdos barbaros maritima strage infinito ho-
stium numero parua manu dedere. Bellū aut gēstū est die sancti firi. qui ē
viij. yd⁹ augusti. ob idq̃ calix. iij. p̃o. eo die trāsfigurationes dñi p̃stituit.

Terrenotus p̃maximus anno dñi. m. cccc. lvi. die quinta decembris hora noctis vixit. Et iteris
xxx. die eiusdem mensis hora. xvi. fuit in memoria hominū nō sit ⁊ nusq̃ legat tam vehemētes fu-
isse ⁊ tam magnū spaciū terre occupasse. p̃pue in regno apulie. In neapoli beneuētor multis alijs ciuita-
tibus ⁊ villis cōstantibus. ex quo multa templa ⁊ in neapoli pallatia. domus cus interitū magno homi-
p̃corūq̃ cōuertit. Et in terra laboris capue. caute. aucte ceterisq̃ veteris campanie vrbibus. fuerūt in-
bioluminus ⁊ alij terremotus p̃cepti inter p̃mū ⁊ scdm̃ etā postea s̃ tēmes ita vt nullum dāmmū edificijs
ap̃ personis inuulerūt.

Vexta etas mundi

Anno mundi. 6657.

Anno xpi. 1438.

Pius eius nominis secundus papa cneas cognomento piceolhomineus antea vocatus. nanon et ytalus. scnis oriundus. consiliari octus parte filius. matre victoria. Ideo pius cneas filius poeta vocatus hoc anno patrū omnium consensu tercio decimo kalendas septembris pontifex creaf. vir quidē oī lute dignus eloquentissimus copiosissimūq. prudens singularis. qui nō ad otium sed res maximas agendas vocatus. Is consilia cū p. etatem discere potuisset grātiā cū dī dicit. Anni vō decimū et octauū agens senas. pificat vbi a neces sarijs et cognatis adiutus poetas priuū. mor. oratores audiuit. quibus faculta tibus tanto ingenio valuit vt breuē pcedara poemata latinā ediderit. inde ad ius ciuile se contulit. Postea donauicū capramū secur? basileā puenit. Deinde bar tholomeū nouāntensem ep̄m. et post eum nicolāū sancte crucis cardinalem secur? Iterū ad basilicā. pificiens semp in honore apud omnes est habitus. fuit enī scriba in illa synodo et scrip. aplicaz ab breuiator. In eo aut ouenti ptepe orauit. Legationes plures pcellij causā obtinuit. Orator tēde ad fidenticiū imperatorem a felice missus iūctū dextentare ingenij valuit vt ei corona poetica donatū in amicos et. p. bonorariū receperit. Relatus deuē in senatoriū ordinem. quē prin cept in rebus grauibz consiliat. Creato aut uicoloā ponnifice dum ab eugenio sub dyacōnis creatus ep̄s tergestinus morit. in cui? locū cneas se quidē instat a ponnifice et imperatore suffecus est. Et calisto aut ponnifice in numerū cardina liū refert. in gressus conclauē post obitū calisti ponnifex creaf. Accepta pōntifica corona confirmata prius eedie ditone se rortū ad curiam respublice xpiane con uertit. Sigismundū austrie ducem q. in cardinale aduincula petri anā diuersific diuitis exccrationibus pferus est. Maguntinū insup anstite sede deiecit. Bene uenturam q. archiep̄m fūmuit. nil regibus. nil populis timore aut auaricia cō cessit. kaubernā fensensem inter sanctas xpi uirgines reuult. pragmaticā in gal lia abrogauit. sodinas inuenit cū alumnis apud tolpā instituit. Cultos iustitie et religionis. admirabilis eloquio. Inter ferdinandū regem et sigismundū malae stam inducias composuit. vt manū vbi cōmunem xpianoz conuentū in dixerat tuto. pificia liceret. media igit bieme ab urbe discedit. manū postremo uentū est vbi magnus erat principū numerus. magna lega toz vis. actus est pio illo dicente vt bellū cōmuni oīm decreto turchis in ducet. Urbem aut romā multū exornauit edificijs. et tyburē arcē construxit. ac senis uō nulla ornāntissima edificare fecit. fuit aut continens sine uite et orij inimicissimus. homo stature breuis. caput habuit ante annos canū. facie senecta. aspectu sel ueritatem facilitate con dū am offendebat. Circa cultū corporis neq. morosus neq. negligens. robustum et corpus natura dederat. quod nō longe pegrinationes et crebz labores attrinuerant. accedebant morbi eius fa miliantissimi tussis. calculus et podagra quibus ptepe cruciabat. Quodeam cardinales suo pontificatu ue teribus addidit. Qui tandē a uicē dū uenietum ducem belli socum anconē expectat vt contra turchos cū innumerabilibus populis pificerent. diuturnā et lentā febri afflicta? morit anno sexagesimo quarto su p. a quadragenis et mille. xviij. kal. septembris. anno uero pontificatus sexto. diebus sex uiuus. fūnus anconā romā deferunt et in basilica sancti petri condit ad altare sancti andree. Delictatus ē aut mixto scnbē di. genere ideo plura opa edidit. Caput sancti andree et peloponesso romā auctū in sacello ad id fabricatū collocauit. cognitionē q. rez antiquaz nō omisit cū pmentū auz libz scripfit et plura alia.

Anno dñi. 6665.

Anno xpi. 1464.

Paulus secundus papa patria uenetus. patre nicolao. matre poli rena. petrus barbo antea vocatus. eu genij ponnificis ex sorore nepos sancti marci p̄diter cardinalis hoc anno pridie kal. septembris pō tifer creatur. vir certe magni animi. corpus habens egregiū in acie tate dignū. Is adolescens aduicturus in mercaturā erat. que apud uenetos in precio est. Et nunciatū est gabrielem auiculū suū ponnificem creatū esse. subitū adboctante fratre paulo barbo. actus (licet iam adultus esset) operam dedit. inde uocatus ab eugenio archidiaconatū bononiensem. ac post ep̄atum ceruie cōmendatione adeptus. p̄bononatus ab auz culo creatur. Tandem vna cū alouisio parauino medico. quem postea patriarchā appellarunt cardinales ab eugenio creaf. Et ait natura blandus. que nulla re pzi? repta bello s. mīdijz inchoaz postea desinit. In colligendis aut pecunijs ita diliges fuit vt serc p. bificia et ep̄atus bis pmitteret q. officiū ali qd uenale babe rēt vt elici mun? possz. bis aut pecunijs interdu enā ad liberalitatē uidebat. nā et cardiales paupes matie et p̄p̄oz p̄cipies ac nobiles domo erotes. uirgines. uiduas. egoros et frēgē iuuabat. Curauit iterū romē an nona ceteraz ad victū pūctū uil? q. antea uederet. Modula tēde edificia splēdē ac magnifice nō apud

Linea summoz pontifica
Pius secundus

Paulus secundus

faciem mactat. tunc ſo in vaticano qđ ad munificentia pertinet extruxit. iuſtus quoq; habitus ē. hic pon-
tificē ac demens moroſus et difficilis canonicos regulares oſtendit iohanne laterano pulſos a caſiſto ponti-
ficē reſtauit. Cognita autē georgij regis bohemiē pſida. in boiem yn garos et germanos cōtrauit. Appa-
ruit autē pontificio in aiores ſupant. In corona ſive mitra in qua yn garos opes conſulit cōemptis vndiq; ac
magnis p cijs ad amantibus ſapientis ſmaragdīs chriſolitis biſpadiſ bus vnionibus et quicquid gemmarū
in ſpecio ē. Tandē ſo vixit cardin alibus creatis. quoz de numero franciſcus ſanoneuſis eius ſucceſſor exti-
uit. Cū annos plurimos viuere ſibi pſuſiſſet. anno ſalutis noſtre. 1471. v. kal. auguſti. ſecūda hora noctis
cū eo die letus pſiſſorū habuiſſet. et iocundiffime cenafſet. apoplexia correptus. vitā cū morte mutauit.
anno p ontificatus ſui ſexto. menſe. x. peponis em eſu. caneroz. paſſiloz. piſcū ſuccide admodum telecaba-
tur. Quibus ex rebus orram a cāſit apoplexia illā. qua e vitā ſublatus ē. illā duos pepones. et quide pre-
grandes comederat eo die. Quo ſequenti nocte mortuus ē. Eius corpus in baſilica beati petri mane ſe-
pulture traditum eſt. Et ſic vacauit ſedes dies nonem.

Antoninus archiepiſco-
pus florentinus

ſuccedens. regnauit annis. 22. Vir certe ingenio diuino. in quo nihil fuerat. ni-
hil ſubdoliū. Eius verba ſapientie plena. opa autē grauiſſima. et ſemp regia. ad cū
cum ſid criticus ceſar accedens. viſa dominiſ celſitudine et amni magnitudine. in
lum mutine et regij (ſi ptemſiſſum) educem primo creauit. Deinde exactis niſis
annis romā accedens a paulo pontifice in agnificē exceptus. ab eodē ducatus ſer-
rare inſignitus fuit. nicolaus autē pater cū hos et alios ex pellicibus genuiſſis ſi-
liis. ſemo cōſectus. alios ex vroz ſuſcepit liberos videlicet herculē et ſyſalmu-
dum. quos motuens regi heredes ſub leonelli tunc reliquerat. qui eos neapo-
lim relegauit. et regnū dūne occupauit. Et cū ludouici gamsage ſororem haberet
vroz. ex ea nicolaus tantū ſuſcepit filiū. Quo nato nō multo poſt mortuus. cū ni-
colaus regno aptus non eſſet. hac conditione in boſſij impetū reuenit. ſi poſt obitū nicolaus iururādo
regnū reſtiteret. Boſſius principatu ſuſcepit cū prudentiſſimus eſſet herculē et ſyſalmūdus et elegatos re-
uocauit. et eos ac nicolaū tanq; ſilios cariffimos omnes habuit. Erat autem diuinaz humanarūq; litera-
rū egregie doctus. et doctorum vroz amator. Hic urbē ferrarie miris edificijs ornauit. Nam arcem nouā
et curiā pulcherrimis edificijs clariorem reddidit. Adon aſterū inſuper toto orbe celeberrimū in genti impē-
riū carthufenſes ingenti pompa delatum. humili loco ſepeliri voluit.

ſerdināndus rex

ſerdināndus huius nominis ſecūds. alphonſi regis ex concubina ſilius.
his temporibus patre reſuncto. ex eius teſtamento in neapolitanū regnū
eīdem ſuccedens. Alphonſo autem ſine legitimo ſilo reſuncto. id regnū ſeudata
rio et antiquo iure ad ſedem apoſtolica deuoluā cōſecbatur. Quod cum calixtus
pontifex armis repetere ſtauiſſet. morte ſuperueniente diſturbata ſunt omnia. At
ſerdināndus inetu liberatis ab eius ſucceſſore pio papa regnū cōfirmationē. redā
manibus gallis accepit. Quo regno in pace adēpto multos hoſtes bello poſtea
proſigauit. hūc pius pontifex cum vebcā enter diſigeret. et regio cōfirmant.
et regiā corona donauit accoronaui. Et ei etiā annuū cenſum in parte relapauit.
Inde auxilio pontificis iohannem andegauenſes renati filiū apulia fugauit. ſpō
pontifex poſtmōdū mortuo ſerdināndus cum paulo eius ſucceſſore. et ſequenti-
bus pontificibus inimiciās ſuſcepit. q; petentibz tūbz quod ſingulis annis eccleſie romane pendebat.
et ob hunc merita relaxari optabat. Inde multo maiores ſimilitates cum ſenari veneto ob apert regnū cō-
cepit. Et tūcum in venetos (ſi autē) conſecauit. Veneti igitur cū tūro pacem cōpoſuerunt. qui omnē vni-
belli in regem conuerterūt. et hydruntū in armā ytalie ciuitatem ei abſulerūt. Et verendū fuſſet niſi ma-
bunetes morte ſublatus fuſſet. plura damna regno apulie intuliſſet. Eo ſo mortuo. difficilimo bello. ſi
beno bydrunt. rex per alphonſum calabrie ducem ſuum in armis ſtrenuū recepit.

Sexta etas mundi

Anno abhinc ferme sexto ⁊ q̄dragēſimo. inter fr̄es beate marie theutonicorū ⁊ wladislaw polonie regē de regni ſinib⁹ oīra q̄ſtione. ſitrag pars ingentes copias in bellū eduxit. Et p̄mit p̄mit ſine nūe ro multū. ſue animi ſero cia erulantes. duos gladios p̄ fecale. regi miſere. vt ex hijs que inuall. vni ac eperet. Is cū vtrōdo fratre. deo ſuo hoſtas ſittabāt. q̄ audito fecale. nō inuitus inq̄ p̄ciū ſignū recipio. Conſecratio gladio que elegerat. eo ſe cūnt. Et facta pugnādi copia. lituanos q̄ auxilio venerat p̄nos oppoſit. quorū ſitrag fatigata co pia p̄ntenoꝝ. Et ip̄a polonis ſupueniētibus ſermit cruentiſſimo p̄lio. ea die conſecto victoria regis fuit viri equeſtris ordinis ex religione q̄dringenti cū ip̄o magno meſo p̄ntre. **E**ſa ex plebe multa mila. qui ſupſuerūt capti. Peruſſia p̄ct oppidū. b. mane omnis ad polonos deſecit. **Q**uēntū dantis caſimīꝝ rex polonie. eis ciuitates munitas dantz ⁊ doſn abſtulit. aſſertens portione ſui regni eſſe p̄uſſiam.

Alhermis marchio brandeburgenſis. annis effluſis bellis aduerſus Thurebergenſes cniſſime geſſit. **A**lherburgii ab eo multa vi oppugnati ē. Id oppidū in valle ſacet. ⁊. milibus paſſiū a nureber ga. miro ⁊ foſſa munitū. Et cū varia dāna ab vtrifq̄ ſilata fuiſſent p̄ ludouicus b̄aſoſie ducē. ad hoſtu milibus ſedādos vocati (cū diu laboraſſent) hoc bellū poſt varias dictas ſopitū fuit. **D**enē cū poſt aliq̄e poꝛa inter ludouici b̄aſoſie ducē p̄lētū ac marbione brandeburgenſis. p̄ncipes potentiffimos. bellum ſuſcepim eſſet. **I**daud quidē iniuria. ⁊ magna cum in ſu fiducia ⁊ tendiſſent. poſt plures ſitrages p̄nci pes germanie pacem poſtulatres. Tandem res equo animo ſedata fuit.

Ludouicus rex francie

Ludouicus caroli regis francie fili⁹. his tꝛib⁹ p̄ri in regnū ſuccēdes. fuit aut carolus p̄ntiffimi animi vir. ſ ingenij cōens. Qui cū bellū ſ b̄nini ci angloꝝ regem. Et iōannē burgūdiōꝝ ducem exeatſſet. ⁊ multos occididit. Inde ingenti cede ſuſtus fuit. ⁊ b̄i multas ciuitates adimeret. Et niſi per puel lam deus miraculoſe reſtiſſet. de eius regno actū fuiſſet. Tandē **N**icolaus car dinalis ſancte crucis ordinis carthufienſis. pacē cū dūce burgūdie cōpoſuit. que n̄ poſtea p̄ inſidias interficere fecit. q̄b̄ inſinita mala excauit. **H**ui⁹ itaq̄ carolū primogenitū ludouicus. delphinat⁹ regionis p̄ncips. regno ſuſcepit mil tos p̄ri b̄nuiolos regno cepulit. Inde cū libertatē ceſſe in regno minuire cō narctur. multos romanos p̄ntiffices habuit aduerſarios. Inde cū carolus aq̄a nie ⁊ normandie dux ⁊ medio p̄ cū ſublat⁹ eſſet. que ob eius ſapiam populi regnare cupiebāt. **Q**u cū regni. p̄ctes ⁊ burgūdie dux intellēſſent id ex ſua p̄ntatōe faciunt. vetuſta odia renouarūt. **S**p̄rātes ingētes exetati in ci deduxerūt. dux burgūdie in picardis aduolās. ciuitatē p̄bignienſis cepit. ⁊ planari fecit. at rex ⁊ ſuis reſtituēꝝ p̄ſius cōiugauit. regū ſalē inuenerunt. **I**n normandia iſtū innumera oppida euertērūt. **P**omifer aut romani ad hos tumultos ſedandos. **A**ſſartōne uicēni cardinalē in gallia mi ſit. cū diu laboraſſet tantū p̄ſecit. vt cedēs ac in cōmoda ſopita fuerūt. **D**enū āno a natali xp̄iano. 1484. **R**emis deſicēns. **C**arolū primogenitū ſuū annoꝝ. xv. extantem habuit ſuccēſſorem.

Georgius poſteb̄. ciuis bohēm⁹ poſt obitū wladislaw hungarie ⁊ bohemie p̄ncipales n̄bil morati ſe ſue gubernatiōis cōmiſere. **E**xin p̄ſtituta die qua no uis rex eligeret. **R**e pio regni uſitate diſcuſſa. rex p̄miciatur militie comi q̄s app̄ime clarus. **E**ui ad res gerendas nec cōſiliū nec etas deſuit. **E**a res nec ſuſtinent in maxime auxit. **I**nde ex p̄torio in eodem beate mane vbi roche zan a p̄ſidebat regi publica ſalutatio exhibita fuit. **E**um autē inclitū bohē mie regnū vt p̄miffum eſt dudū in p̄micioſam ſacobelli ⁊ buſſitariū hereticā p̄autatem (vt cōiunione ſub vtrāq̄ ſpecie de neceſſitate fore eterne ſalutis p̄ ſicretur) p̄tolapſum fuiſſet. **G**eorgius q̄ ſe catholicus affirmavit. **I**n manibus ſantien. ⁊ baciē. ep̄oſū tactis ſacramētis euāgelicis publice iurauerit. dū coronatio ſis recipit inſigua. **D**emiceps fidelis ⁊ obediens eſſet ſaneto ro. eccleſie. ⁊ cū ſe ac cōthorale cū liberis tali iuramento obli gaſſet. per fridricū ro. imperatorem confirmatus eſt. **Q**uē cū hijs omib⁹ ſri a ageret. ⁊ hereticos ſectam fouet ⁊ amplectetur. **I**nde tranſlaueh. ⁊ ceteri catholici bomagū p̄ſtare. ꝛeſarūt. **I**teopa p̄ap̄ius. ⁊ poſt cū paulus p̄nter. grauiſſimus cēſuris cū ac totū regnū bohēmie fulminarūt. **I**te paulus ſecūdos anno. **M**.ccc.lxxi. publico cōſilio cū hereti dānat. dignitatēq̄ ac regno p̄nat. **T**andem poſt annū. 12. ſupra quadringēſos ac mille idem georgi⁹ bohēmie occupator. dēbito p̄nit.

Mabumetes micoꝝ imperator. ex pulſo thoma paleologo. ⁊ fratre ſecū dedūto. peloponeſum ceſat pat. anno eius. ⁊. eodem anno traꝛeſunt regē capto ⁊ in tēptio pontū. anno. 1460. obtinet. **I**nte milēneſe expugnat. diſtꝛipit anno regni ſui. 12. poſtea uenit magna claſſe copioſisq̄ terreſtꝛibus peloponeſo veterē munit ſoſamq̄ ab vtrōq̄ mari in ip̄o **I**ſthmo tumultuante opera pluribus ſimul loabert gerē adroſi. cōiunū obſident. **T**urci vō laboribus ſuis auxilio p̄perantes p̄ interruptas munitioes vi p̄nterant. ac xp̄ianos ad naues fugere cōgūt. **T**andē dū uenetoꝝ cum p̄ſſantiſſima ſenatoꝝ m̄tami bus. 12. p̄ equoꝛa ornatiſſime inſtruitis. **A**nconā pontifice pio adhuc ſpirante uenit. quibus ſpeculo p̄ cul viſis papa. 19. kal. ſep̄tēbris gloria ingenti uita functus eſt.

Sexta etas mudi

Ars impetendi libtos hys temporibus primū in germania enata ē. Quānū igit litterarū studiū
in germania debeat. nullo satis dicendi genere expari potest. hanc apud imaginā rēnt vrbem so
lern ingenio libtorū impetendorū ratio. 1440. inuenta fuisse aut. Hoc tempore in officis fere oibz pces
pagantur. qua omnia antiquitas pario etc cōparata a posterioribz infinitis volumibz legitur. Eius
landes antea in prohemio operis pchabite sunt. Qua certe nulla dignior. nulla laudabilior. aut vtilior
esse potuit. Quod si hec ars effluens temporibz viguisset maxima pars operū in huijz et illius de re publi
ca ac pmissis de bellis germanice aliq; pēdara opera malignitate temporū amissa nō fuisset. Igo nō
laudem quidā hos ceconit versus. O felix nostris memorāda impressio sedis. Desiderat quasi totū qd fūi
dis in orbe. Oīnes te summis igit nūc laudibus orant. In pētoze intenc vtriusq; lingua tuo. Tunc paruo
doctus quislibet esse potest. Te dūce qū ars hec nūra reperta fuit.

Nicolaus perorator

Nicolaus peroris saxe ferratensis et Hyponimij epūs egregius theologus
ac rhetor discretissimus. ad banc eratē pueniens. nōnulla in diuinis laude
digna cōposuit. Sed et ad pueroz eruditionē cōmode bzuenterq; libellū edidit.
Cōmentarios enā in multis auctoribz pēpice in martialē opus variū conu
copie appellatū fecit. Ac qdā ē greco in latinū transulit.

Bobertus de licio ordinis minorū pfeffor. Et aquile marfor seu abrutij vr
bis epūs in doctrinis sacris doctissimus vir. et nouitē oīm ecclasticozum
dogmātū sufficienter iustruētus. oīm pēdicatōz doctor. Discretis tempibz ob eū
clarissimā et admirandā pēdicatōnis grām. ab oīmbz yralis multo in pao ba
bimus est. Qui tamē in scripturarū studio laborauit et pēpfit. vt vbiq; Roberti
pēdicatōnes nūcupentur. plurimas enā ad instructionē fidelū tractatus et ser
mōnes edidit. Qui ab oīmbz pferimū reclamationibz studiose legitur.

Martheolus perusinus medicus doctissimus. hoc tpe medicorū ac pbiorū mo
mens eruditissim⁹. Quē ego bartmanns Schedel Hurebergensis. doctor p
taminus. mōibz amīs ordinarie legentē auscultauit. a quo de minimi pēhabita p eus
oīone elegantissima. insignita doctorat⁹ padue accepti. Me sua memoria pceat.
panca de eius vita ac doctrina hinc operi adiūci. Lū cū sepis mēci animo co
gito. qm maximus ac singularis in omnes amos suis ceterit. Amis ē adeo re
nim impetratus q non pūter ob incredibile vīritē suā. singulare ingenij. sum
mā re pēpientiam. cū perpetua memoria cōplocandū. Lū cū ignota fuit ver
ba suozum integritas. suauissimus sermo. recora facies. qui et artis poetice et
oratorū summā cognitionē habuit. Qui nullū ciceronis op⁹ aut mantiani va
nis. aliorūq; poetarū diuulsi nūctus. In astronomia vō geometria et arithme
tica et musica opera a pēteritis edita totis viribus pēcuratus fuit. Quin nec
pbis atq; medicis cōtēntis. de mū factis litteris delectatus. in eis tanq; meli
sauris diuilectudinē abditiū sentit. Reddidit igit suos auditozes auscultando vales. denimolos. attēctos ac
discretos ipō orante. In co nāq; maxima fuerunt omnia. sine acūmē ingenij. sine aris pēntiam. sine orō
nis elegantia cōmoditatēq; considero. Reliquit aut post se orationes lepidissimas. Cōmentaria in by
pocratē. galienū ac Aricepnā. Et arguta consilia in medicina. Tandē senio reficiēs paduc sepelī⁹ fuit.

Platinus historicus

Baptista cognomēto platina. pēra cemonēsis aplice abbreviatōz. magni
amini et pēfinc vir. eruditione et eloquētia nulli inferior. bis dē ipibz i p
cio eris. a paulo pontifice mario. bonis et dignitate indicta cā pziat⁹ et i carcerē
detrudit. Et ibi vīq; ad pauli mortē refuāt. Et q tandē post multas calamitates
a sīro pontifice eius succēssore liberat⁹. et in statū pziūsu restitutus. neq; inge
mo suo abusurus. pter libz quē de natura rez et obsequijs ediderat. Egregiū enā
opus de vitis et moribz pontificū sīro pontifici obtulit. In quo enā impatorū
principūq; ac dūcū multozū res gestas inseruit. nōnulla etiā alia opera et epūs
scripsit. Denū anno domini. 1481. romē ex pēste desecit.

Omnucius calderus pēra veronēsis rhetor inculcissim⁹. et tē greca q la
tina lingua nō medioenter erudit⁹. et i studiis hūanarū eminētissim⁹. p
hoc ipā ipē diuini ingenij fecit opuscula. i mnenale. marcale. suetonū. et Iū
nalsionis interpretationes edidit celebres. Sappho enā eplās cū pperio. et cyc
roms eplās ad atticū cōmetat⁹ ē. Et nisi imatura morte puer⁹ fuisset. p plura alia edidisset. Obijt enā
anno domini. 1477.

Martinus philipphus frāscibi philipphi oratoris fil⁹ eques auratus laureat⁹q; poeta philosophic et
varij doctor. p hoc tēps totū ytalie clams eruit. Qui cū eruditissim⁹ esset fundoz orationes pē
clarissimas. et alterius in atrie plurimas. et quidē elegātes hūit. Extāt et ingenij opa in diuersis metroz
generibz edita. Rūdmos quoq; et cantilenas composuit. Deniq; et hic a friderico gansgao marchione
manniano publico salano ad lectionē vocatus ibidem in anno domini. 1480. vite finem fecit.

Leodium galliæ clarissima et potensissima ciuitas hoc anno dñi .cccc. lxxvii. a carolo burgundior duce ca-
pta et ingenti edita cede, dirupit. Supiorib⁹ enī annis inter leodienses et burgundionū ducē in arte puen-
tione agebant. q̃a cū leodiensē ep̃s extingere tēpta sset a p̃cib⁹ suis vrbē pulsus fuit. ideo sumū ponti-
ficem carientem ep̃m legatū eo misit. Is in carcerē tradit. Quā ob rē indignatus bur vrbē in germania po-
pulosissimā presente et fauente ludouico fr̃acoꝝ rege acerrimū speru ac plio vrbē expugnauit ac eā euerit.
Matias in ciuitas rex hungarie bohemie regū hac tēp̃tate aggressus castrū iayza nū loci natura tū po-
tētiore altitudine munitissimū reditione cepit. Inter hoc sacro regni hungarie diademate a manib⁹
friderici romanoꝝ cesaris magna cū difficultate rebabito. rex sexto sui regni. Anno dñi .cccc. lxxij. in die
eius dñi astans⁹ p̃cibus cū solēmtate maiā coronatus. Post hoc mabumeret turchoꝝ impatoꝝ in expu-
gnatione dicti castri iayza in fugā venit. relictis machinis et tormentoꝝ generib⁹ ingloꝝ in turchiā rediit.
Landē post aliqua t̃p̃a castrū siue castellū turchoꝝ sabatz denotant ad lit⁹ fluminis zaue vel saui p̃ eorū ex li-
gnis terracoꝝ multū curiose p̃forti ope p̃paratū (vt sequēs figura p̃ omne diametru ac formā ostendit) turrib⁹
ac fossatis ac valibus. necnō minus militib⁹ munitū diro biemis sub rigore obsedit. in quo lignea mensa
ex tabulis fabricata sunt. quaz tabularū cōpago ita solidū est vt vix ab intento possit iunctura p̃prehendi.
Sintq̃ trichina ambitu p̃tore distincta portē in oī tēore dispositē. Area vō curtis ingenti ambitu cū
vt amplitudo ip̃a regis aulā ostentat. Būq̃ rex actus plio insisteret. turchi rapto comite iohāne de witeb⁹
ab exercitu regis ad castellū. eo interfecto caput ei⁹ obsecrūt cū flauescēte copiosaq̃ comā baste suffixus ad
terrorem exponi iusserunt. Matias rex indignatus vi aggressus reditione cepit ac expugnauit ingenti glo-
ria. Monissimē turchi anno dñi .cccc. xcj. iterato castellū inuasērūt. ab hungaris repulsi ad prop̃ia redierunt.

¶ Babatz.

Sexta etas mundi

Anno mundi. 6670.

Anno xpi. 1471.

Sextus quartus papa natione ligurinus et fauonia urbe maritima natus frater sanctus antea vocatus ordinis minor generalis minister hoc anno paulo pontificatus eius in cubiculo quiescit interitu sublato quinto idus augusti in eius loci a patribus suffectus est. vir certe doctrina clarus. Is itam a pueritia diuini ministerii a parentibus dicanus est apud ordinem minorum unicus atque. Adolescentior factus patrum venit. sancta ciuitas illicus ad sapientiam capessendam. in quo moratus per viginti fere annos nobilis alacris legendo etiam de scribendo vniuersum orbem splendidissimis sapientie radijs illustrauit. et ideo de pontificatu libri scripti. librorum et sanguine christi. libri de futuris contingentiis et libri de conceptione beate Marie virginis ac quedam alia. qui in ordine minorum per omnes dignitatis gradus ad cardinalatum puenierat. fuit autem ante pontificatum etiam in ipso pontificatu mitissime consuetudinis et vite continentissime. in pauperes et religiosos maxime munificentissimus. quos omnes sicut ac privilegis amplissimis adiuuit. Inde in amicos et familiares locumque. in reliquos clementer. principes ac nobiles parua erroris pterita paleologorum filios. bonis regnum nullo pulso pecunijs administrare non desistit. et rhodios milites ac seruandam a turebis veritas incredibili pietate conseruit. verum romanam ciuitatem et ueritate in plerisque collabentem instaurans. vias eius celsissime et decentissime strauit. pontem super tiberim maximam impensa locut et se sexti pontem nominauit. Eius quoque pontificatus apud sanctum petrum celsissimas reddidit. in hospitali sanctissimus in vaticano magnificam fabricam fecit. in quo et vere fix ordinem splendide repingi voluit. et cum maxime beatissime virginis dextris deuotionis esset ecclesiam sancte Marie de populo erigere fecit ac decora autem atque alia innumera edificia urbi romane contulit. nilis in pontificatu eorum meritis reprobendi possit nisi qui ipse (christus) suos nunquam amant. in quos errorem nulla superuox ceciderit. Cui ordelpobos et foro milij depulit et iberonium Ratione necessario suo concessit. cui consilio ardens in rebus semper utilis fuit. Iubileum a paulo institutum anno quarto pontificatus sui celebrari. et beatus Bonauentura in sancto cōfessor numero scriptis. Et licet biemulos habuerit detractores optimis tamen pontificis fuit. summa enim alacritate et animarum cultus existit. cupiditatem a se recessit. iras concipere et malitias extirpare. Eligitur cardinales toto tempore sui pontificatus erant. et quibus tres fuerunt romani. duo gemenes et quatuor fauonenses. inter quos iulianus sancti petri ad uincula ex fratre nepos fuit vir certe phumanus et comis fuit qui ipsius corpus maxima pompa et deuotionis exequijs in nouo templo sen facello apud sanctum petrum in vaticano sepeliri fecit. cui obisset pontificatus sui anno tredecimo.

Anno mundi. 6683.

Anno xpi. 1484.

Innocentius octauus papa patria gemensis patre aron aboz familia medico et honorato natus. iohannes baptista antea vocatus post fixum pontifice et cardinali pbitero sancte ecclesie hoc anno idibus augusti pontifex creatus. Is et gentia que adiacens mari oriturus. que ciuitas ytalie pulchritudine et rex omnium que terra marique adiectione opulencia et edificiorum amplitudine ceteras excelsit. Ab his parentibus ortus qui generis nobilitate et rex gestarum gloria clarent. familia aboz uetustissima. aramus pater et equie stirps ordinis vir phanissimus. hic episcopus melissensis. inter ceteros patres cum pauperiorum humaniorum habere Sextus enim quartus ob eius ingenij amentatē atque modestiam maiorem immo diu eum dilexerat. daturum asinit. propter ipsius humilitatem ac comitatem. facilitatem morum. moderationē et elegantiam pontifici cui manus preceperunt. fuitque in rebus gerendis prudentissimus eo quod semper in urbe legationis officio eius optime functus fuisset magnam suam regimini et prudentie spe patribus dedit. Item pontificatus principis cuius suorum bellis plenus fuit. et quod ab omnibus potentatibus expectuit a suis obtinere non potuit. quibusque eius oratoribus a principio ad pstantiam ex more obedientiam ne oī in ytalia uerū et germaniam ad se uenientibus summo opere pacē postulauit. armaque omnibus deponere mandauit. si inimicus uir optimus et desiderijs obfiteri posset pontifex in languore maximū pontificē pducere curauit. et illico interuersionem collumicis uerbis primores discidium excauit. diu ei inter ipsas familias immortale odiū. quinquem uerbes suas factionibus turbauit. que res magnam animi dolore pontifici infudit. non destitit armis et minus discordias extinguere. multa enim circa pontificis dignitatem ac tempus christiana et ecclesiarum utilitate ordinata. propositus ob beatitudine ipsius et eius infirmitate. bellū quoque et epidemiam adimplere non potuit. beneficiam circa demum atque amicos per uerbis ostendit. uia post adepta sanitate corporis dona ecclesie sancte in iurie de populo condonauit. Leopoldū ducem austrie diu defunctū ob crebra eius miracula enarrata in sanctorum confessorum numero aggregauit. Bonum solacij quam uocant bellidum. que verbum remanet. cuius structuram simul ac picturam et reliqua excedere quadraginta quos milia ducatorum fecit. Anno salutis M. ccc. re. conuentiones oratorum. principum et comunitatum rome habuit. per expeditionem turcorum. Collectionem pecuniarum per plenarias indulgentias in germania per expeditionem fieri fecit. miltio raymindi payrand archidiaconi. cui fidulū ne diu aduocatus uerax ad iherosolē excedebat. magnā copiam au

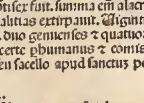
Linea summorum pontificum
Sextus quartus

Innocentius octauus

Innocentius octauus

ri collegit. tādē oēs curā mētēq; ac diligētiā ad subditoꝝ comoda. ad mediū dignitatē ecclē. ⁊ ecclōia ip̄as re belliones tēlēdas. ac religione (habito iā maximis laborib⁹ zisino fultano) ppagādā suerterat. fuit magis p̄stāssimē iusticie cultor. pacis studiosissim⁹ amator ⁊ exuberantis annone vigilantissimus ordinatoꝝ. ⁊ edant honorificēssimē ingruētib⁹ bellis peculiares ecclē populos ⁊ romanos i primis q̄ felicissimos exoptant. Exultant sumope cū ad maiores dignitates viros extulit eruditos ⁊ probos. fuit p̄terea in pauperes misericors. afflictioꝝ nō minus p̄solator q̄ p̄cipū susceptor liberalis. ⁊ dei ac sanctorū ei⁹ p̄ssim⁹ veneratoꝝ. pontificale pallariū suo sumptuoso opere exornauit amplificantib⁹. vltimat⁹ a dñō plurib⁹ largis morib⁹. quas parentissimē tollerant. Adueniente tēmi diuine vocacionis boza sumptis ex ritu xp̄i sibi gloria vidēre celestē vitā cū morte pmutare anno pon. sui octauo die. 26. iulij anno saluts. 1492.

Fuſceptus donatus est. ac. xxiij. equites creat kal. ianuarij in ponte adriani. Inde tergestum oppidum quū rebellasset per duces subuerſit diripitq; magna ciuium cede.

Mumethes nurbor imperatoꝝ. 400. nauium claſſe. inter quas tūremiū. 200. erant ⁊ equitū. 100. milia Euborā adortus. chalced. 30. die expugnat subuerſitq; magna ſuoz ecclē. Venen⁹ in te claſſem nauum. 60. inſtructā ad inſectādā nurborū limora miſit. in ea tūremes. 60. 20. onerarie fuerūt anno. 1470.

Cometā magnus p̄ mensem ianuarij in p̄cipio anni M. ccc. lxxij. die ſeſti ſancte agueus viſus igneo colore rutilans. crutib⁹ longis nigriſq; quos in occidentale ſerebat plagā. Cui⁹ quidē corp⁹ p̄mū circa 17 die p̄ncipiū fuit. poſtea ſe tantū in ſeptentrione flexit. vt extra zodiacū nū graſſet. p̄culdubio iudicari ſit. durauitq; dieb⁹. 80. Verū nō dū iſto diſſoluto alter apparuit. cui erat coma ignita que in arietis ſigno poſita videbatur ⁊ cauda in orientale plagā porrigebat. quē alij perſicā. alij aſcon dicte Mōtates grauius affect. Sequenti em̄ anno ſiccitas incompatibilis ſubſecuta eſt ⁊ peſſimēte bellaq; eruentiſſima pluribus in locis enenere.

Criſtiern⁹ rex dacie ſuecie noruegie. gothoz dux boſſatie ſtozmarie in oldē aburg ⁊ delmenhorſt comes vir quidē xp̄ianiſſim⁹ ⁊ multis v̄tutibus ornatus. Anno M. ccc. lxxij. romas ſoluendi voti gratia p̄ vniuerſam lombardiam iuſſuſq; tranſiit. ab omnibus potentatib⁹ honorificēssimē exceptus fuit. in de romā ingreſſus p̄cedente obitu honorato q̄s cardinaliū collegio a Sixto pō. max. celebrā honore exceptus eſt. ac p̄o ſingulari munere roſa aurea quā pontifices ſingulis annis in dñica letare alicui ex p̄ncipib⁹ xp̄ianis donare ſoluerat ⁊ ipe a Sixto pontifice donat⁹ eſt. Ibi deſcē de vniuerſali italicorū p̄ncipiū p̄a. ce agi cepit vt ſollicit vno animo contra turchum coirent ſ res p̄fici nō potuit. in de digreſſus p̄ſonnes ytalie vrbes ⁊ anſiens p̄benigne vbiq; habitus eſt. domū deniq; reuerſus aliquot anno cū omni ſanctitatis exemplo luxurauit.

Arolus burgundionū dux nuſſiā coloniēſis agrū oppidū ad rhein ripas obſedit ſ cum fridericus imperatoꝝ obſeſſis auxilio veniſſet into ſedere diſceſſit in belgas.

Tubileus a paulo pontifice prius p̄ vniuerſum orbē xp̄ianū inſtitutus a Sixto pontifice maximo hoc anno. M. ccc. lxxv. declaraf. Inde ſerdinandus rex mēſe ianuarij magnis himib⁹ romas venit iubilet gratia vt pre ſe ſerebat. ſed reuera vt iūitū ſedus ſolueret qd̄ effect. nam poſtmodū inter ytalie potētatis initium eſt ſedus pontifice auctore in quo rex primus aſcendit.

Hercules dux ſerrarie

darioem reddidit.

Criſtiern⁹ rex dacie ⁊

Hercules eſſenſis nicolai marchionis filius ⁊ boſſij frater ſcōs ſerrarie dux bis temporibus nō ſine magna p̄tentione regniā paternū ſuſcipiēs regna ut vſq; in p̄ſens cū omni laude. vir bonus ingeniōſuſq; ac rei militaris ſcientia eruditus. p̄terea ſeptimo regni ſui anno florentini veneti ⁊ mediolanēſi. tū q̄ vtrūq; magnanimum contra alonſum calabrie ducem ziberonimū comitē ducē exeratus conſtituerūt. qui pleriq; eoz oppidā cepit. hic belionorā ſerdinand⁹ regis filiam mulierem cōdatam accepit vxorē. ex qua ſex ſuſcepit filios. quatuor mares ⁊ duas feminas. hic tandem ſocer ſui conſilij cōmonis terguerſat⁹ veneti⁹ ruptiq; eoz ſedibus ſerdinando ⁊ aliſ ſocijs colligationibus inbeſte er venetoz immunitates violare cepit. que res maximum incendium in tota ytalīa erexit. pro quare veneti illi terra aquaq; oppugnare ceperūt ⁊ plurimas terras ei abſulerunt. ⁊ nuſi alonſus calabrozū dux ſerdinandi regis filius vir in armis ſtrēmiffimus ⁊ pontifex execrationibus obſtitit ſunt eo acutum fuſſis Tandem pace inter ſos omnes conſecta. inde vrbem ſerrariam multis edificijs

Pelle monstrū tēpēstate itac in veronēsi agro nascit̃ que vnū tantū caput habēs s̃ duos pedes. du
alq̃ vnū. ex ipis antab⁹ sufflantes emittebat. In sup̃ quorū brachia s̃ duo grossiora q̃ p. voluta
remouebat. alia tenuiora t̃ immobilia erant. vētres etiā duo s̃ circa stomachū cōiunctos habebat. hanc pa
rentes p̃ italiā circūferētes p̃caā ab inspicēdibus mendicabant.

Adys t̃ tiber reliquiq̃ oēs ytalie fluij nouebrio mēse (ex multitudine imbū) ita excrevere vt extra al
uēū effluentes multa acolis diuina intulerūt. q̃ nō secus p̃ vias mortales nauigabāt ac p̃ eoz flumini
olua facere consueuerant. Deceſcentibus paulo post multa animalia t̃ gmaxime tiber sciz traxit. ex quo
num purēfactione t̃ flati p̃ctis maxima subsecuta est.

In hispania morte beinrici p̃uincia diuidit̃ diuersis populoz studijs. nā serd̃ in ādus iohannis arroga
nie regis filius belisabetham beinrici forore in matrimoniu trāducta t̃ alfonſus portugalie rex beinri
ci iohannam filiam ex forore sua neptē fouens regnū diuulserūt. Anno sequenti serdinandus rex hispanie in
iobannes de montere agro numantino portugalie regem profugit.

gio astronomicus

Fobānes de mōte regio alemā nō minor anaximādro. mīseio aut syracusa
quō archimede. vtraq̃ lingua greca ac latina eruditissim⁹ germanoz decē. hac
quēdē tēpēstate ob astronomiā ceterasq̃ in arthematicas disciplinas a mathia pā
uonice rege numbergēsi busq̃ ppetuo donat⁹ stipendio. t̃ in germania. pānonia
acrome multo in p̃cio habit⁹ ē. Qui cū in bugana kalendariū ppulchriū ac qdās
alia in astronomia magno cū labore suo celebri ingenio composuisset. Epbene
ridēs a nostris diario dicta maxima cura ingenioz edita inducis noue astro
nomie tabulis. reprobatisq̃ gerardī cremoneſis theoricis romā ad emendandaz
p̃ssibiles diuſij computi a fixo q̃to pou. accēdūm plerazq̃ posteritati parat
uō sine maxima studioz iactura morbo periit. Vltus ē p̃cepto re georgio burba
chio in mathematicis excellentissimo. cur⁹ theorie scēſissime impie circūſcrib̃.

Nicolaus eſſenſis q̃ de impio ciuitatē cū herule diſſidebat. ſerariā clā ingreſ
ſus primo ſcēptib⁹ primo iperu aduerſarios exterruit. mox concurſu Sigis
mundi fratris berucilis eccus vbe palude lantans capitur. nec multo poſt capi

te obruncatur ad oleſcens omni virtute inſignis.

In franconia germanie nobis p̃uincia (que ab incolatu francoz orientalis franciā appellat⁹) Anno
ſalutis m̃. cccc. lxxvi. in rebus xpianis varij mor⁹ agitationeſq̃ inciderūt. Tempa iſta quēdā aſalutis
beinroz paſtor apud vicū mīdlaſbaulenſem vocatū ſectatores plures nactus virtus diſfundere cepit. eo p̃uicio
ſuis quo t̃ ſacerdotes t̃ religioſos in p̃ploz inuidia ad dueros ſpernētes abiectos habere ceperūt. Iſo ſi
mularā puritate quandā t̃ innocentia vite. p̃pouebat. edocens vitā elen ignominioſaz forē. thecoloniā t̃ pe
dagia diuis nō eſſe p̃ſoluēda. oēs aq̃s t̃ nemora oib⁹ libera eſſe. ac nō nulla alia nephāda in populi ſem
nans. q̃ nouitate gaudebat. ea ſibi ṽ gūgē manā enarraſſe p̃dicabat. Vndiq̃ iſt⁹ gētes votis occurrebant.
Diebusq̃ ſclis maximo paſſu hominū longū ſermōne in odiū deri deducebat. Eo iſt⁹ a Rudolfo epo
beripoleſi. miſſi exploratores inde ſectatores p̃cipalē ad beripoli ducētes igni tradiderūt. poſt cur⁹ morē
hec p̃gratio viroz t̃ mulierū euauit. Numbergēſes q̃s ſb̃ multa ne q̃s de ciuit⁹ ſuis accēdēt. p̃hibuerūt

Bexta etas mundi

**Galacius maria medio
lanchi dux**

Galacius maria mediolani dux. anno. 1477. ob ita crepti sibi sumat a iohan
andrea lampogniano nobili mediolanensi eo die qui pibomartini ste
phano celebus habet in ipsius martiris templo ad ar3 incantus consodit. qui
post patre francisci Forcia dux declaratus regnavit annis noue t menses decos
vix pmpri simingeni t excoelo t magno animo princeps. Cu multa edifica in
vrbe mediolano extruxisset ppulchre q3 lapidibus scatis vrb3 vbiq3 sternere fecit
Et paterni erant pecunij3 exhausti diuicij3 repleuit. In celebratione m diano
rum officioz supremos catores maximo sumptu t impensa habere nuda3. Ne
rum cu immoderata mulieru libidineretur. post babita sue maiestatis honesta
re. conuratore facta vniuerso astante populo t omnibus aulicis vultibus. vt
pmissum est. consodius anno etatis sue. 33. turpiter occubuit t in maiori vrbis re
plo eminentissimo loco iuxta pates suos sepulc3 fuit. Relictis post se duobus fi
lijs t filia ex bona sabandian vxore suscepis. Johannes aut maria in sclo epbie
etatis sue anno nono patru decore in duc3 sublimatus pulchritudine indolis t
pmpulsum igeni adolefcent affate poplo breuo t reliq3 ducal3 ornam3 insignit.
Carol3 burgundionu dux

Carolus burgundionu dux phiippi optimi ducis filius vltimus ex illustri
fina regiac3 francoz familia natus. vir fortis. feruens. magnanimit3 ac ter
ribilis f iustus. liberalis. elemosinarius t diuinoz obsequioz seruentissim3 ob
seruator. Is cu vigesimu etatis attigisset annu. t gandarienses ciues a philippo
patre quodam priuilegiu extorsissent no paucam militu collecta manu in eos duxit
vrbe pontus priuilegiu in foro vrbis exuri fecit. principatu q3 suscepito multas
cu ludouico francoz rege concertationes habuit. pace postmodum conclusa t mlti
odientibus germanis insensu omnen ym belli in eos conuertit. t ciuitate ob
tenta post cede t direptione edam vrb3 complanare fecit. inde vrbe desolata re
licta p eduard3 forozio anglie rege e britania a comite douerich t heinrico por
tugali rege pulso. exercitu multu pgregauit t ptra eodem t ludouicu rege bel
lu suscepit t breui illu in regnu remisit t arma in ludouicu regem conertit t mlti
incomodis attriuit. Per romani pontifice pauli mox inter ipos res pposite fue
runt. Ihs gestis ad nullam colomienis agri oppidu quod est in ripis rheu duxit illud acerrime obedit
Sed cu fridericus cesar tercus eius auxilio venisset in regnu discessit. Deniq3 cu multas puincias ingeni
t cede sibi subegisset ad nansiam ditionis lorbaringie duas vrb3 puenit vt contra suos quos vstanto
ri vocabulo succores sine suentibus appellauit mutaret. Ibi m populariter in duas castra aduoluit. illum
tanta strage afflictu vt fusus ac pfigatus tandem obruncanis morte obinit. Tria itaq3 ppida sibi dnoia
fueru. In rebus grauen. grege murden. corpore nansen. Vnicam siliu homine martiam hic regni here
dem tantum dereliquit. que postea Maximilianu friderici cesaris filium accepit maritum.

Erdinandus neapoli rex cu paces q3 itali3 vigebar anno. 1478. labefactare studuisset. ascito sibi ibero
nino forti cornetij3 qua imola itali dicit3 comite. raphade diaconu cardinal3 dux georgij nepore. si
xii qui arti pontificis ex forore comitis iberonimi. simulq3 franciscu saluani archiep3m pisani cu famulico
300. hominu florentia misit. inq3 diu liberate templo franco saluato encubantia celebrante composta
boza iunante. Iobanne padio viro maxime apud suos extun atonis. multiq3 aduerse factionis militum
medicem p foderut. Lanit3 vo fornter vulnerat. prudentia consilioq3 preapio impetus hostiles coher
uit. plurimis factiosis sede trucidatis. plurimiq3 cum archiep3scopo pisano suspensio necatis. florenti
ni vo cardinalem dux georgij vsq3 dum res componerentur retinuerunt.

Locuste eodem anno p italia vagate britie agri devastaru. cu in bri
tiano agro in maxina multitudine aduolaru. que britanni man
tuanis maximum ptilerunt ad annum. quib3 nasi ludouicu manuanu pri
cipis sollicitudo obstatisset. fata quaz in tota lombardia corrosissent.
Maximaq3 lues boeipolano p tota italia vagata est. adeo vt huc pe
stis scitissima in britiana vrbe supra. 11. hominus milia. t venteris
supra triginta hominu milia perierunt. Eam em calamitatem solis eclips
indicauit. qui eo anno iulio mense fuit. atq3 locustarum multitudo.
Veneri graui etzime bello ipsi in macedonia t foro iulij magnis
orthomanni copijs verari magno reip. detrimento totiusq3 repub.
italie aperto periculo. Cu longu in hactendo pontifice tempus commisi
sent. t annos. 27. maxims t diutinis bellis p greca. macedonia t foro iulij a turdis verari minime
periculo cu in abumcto impatore sedus passere. Omnibus illi reddms que sine fioritue ditomus fuisse
acradita. Sodra qua obidione cinerat spondentes. 100. mille aureos ad duos annos soluturos. quos
nobiles aluminis mercatores cu imperatore contraxerant. Hoc pactoz conueneru anno. 1479. vt veneti
constantinopolim magistratum mitterent. quem baillum vocant. qui venetorum lites. solus dissolueret.
ob quod singulis annis. 10. mille aureos illi pendebant.

Bodij licet a turcbis nō parua bñdicia habuerūt. post tñ cōstantinopolis expugnationē graua fense bella. Cū quorū z vīginti annorū currenulo cōplures sibi vicinas ditaciones subegissent. animo instans inuadunt egre admodū nūit rhodiā vrbē finitimā eius imperio liberam cē. Habuimus igit impator ingenti dāse maximāq; bellatorū vi rhodium petens. Appulit itaq; ea classis velocē centū decimo kal. iunij Anno incarnationis. 1480. nullūq; in terrā exposito pñu in vertice mōtis sancti stiepbani z circa eius mōtis colles castrametati sunt. z tres serue menses vrbē bombardis alijsq; missilibus indolenter p dñes suos lacerant. z oppugnant. Vtrūq; petrus dabilson magnus rhodiorū militū magister xpiane religionis amantissimus. vir prudentissimus ac magnanim⁹ sic magnanimitatis magnū experimentū dedit. diuina enī fauente clementia pñcipis z suoz vñti fauente turcbis fundunt. ppullant. cedunt. rāq; impetu terga vertunt vt sibi pñs necē afferent. Sama sans constans est turcbos vñtionis miraculo exterritos. maiorē enī partem exercitus amisit. vbi ceditus xpi ihesu ministri ppuantes vñi multibus rhodijs miraculo turcbis terrori fuere maximo. fatendū igit hanc victoriā celo dimissam esse cū tam parua militū cepta hosti potētissimo tā munitis ponto resistent. Et ad igit nouē octaginta dieb⁹ ipator rhodiorū litore dāse solues pñs nauigare sperat. illic milites z suppellectile exonerat. vbi dies vñdecim morans ad domesticos lares cū clade z ignominia reuertit. Petrus autem a pontifice sūto z ceteris omnibus europē xpicolis pecuniis adiutis. vbi laceratam insulam diligenter cura restituit z celibiores fecit.

Apud iudeos montanos q̄s ita siuceros appellāt baud longe a sinib⁹ luernensib⁹ in loco vasti solitudinis homo senex solitarie vitā abstinentissimā hoc tñē habebat. q̄ p annos. xx. sine omni corporali cibo vixit. quē fratre suo iacobi appellabant. vir corpore andulsi⁹ exhaustus sola cute neruul⁹ z ossibus compactus. Et q̄q; benigne diutius iacuent. z ille. ppter oīū z vitā vñbrosam sicut i carceratis pñgit uō raro z sibi tera pñe. cū ppter indigestionē olures in ipis aggreget⁹ supfluitates flegmaticas eride. cū sūt cōtine in tēu intuentes virtute aucti. i. vñt⁹ debilitat⁹ naturalis vt no uimentum nō videat⁹ pape a teatino. Estq; consuetudo in his sicut et in alijs nō parua res. Vñt bñc homo quāsi celestē vitam in terris

egit. immaculata absq; forde. quīs nonnulli cū boniue gloriolum dixerūt suāq; vitā ad iactancā interpretati sunt eoz inirecedem accepisse p dicant. s̄ sunt iniqui iudices. qui uō in melius q̄ occultā sunt interpretati q̄ que patent. Cū vñi calumnient qui longā vitam in aridissima paup̄tate z solitudine duxit. q̄ multos annos in bonā conuersatione accedentū eos consolando absumpsit. in abstinentia extrema z humilitate p seuerans. qui nihil appetuit. qui nulli in iurijs. parua sūt merces tantis laboribus humana laus. sultus est qui ppter rumusculos botin suū corpus affligit. suūq; gremiū fraudat. Is sanctus z iustus homo. qui avariciā calcuit. honores seculi subiegit. qui patientiā obierit. qui nullū supbie somitenti offendit. sola fiduā futurorū tenet arbū itat. rem bunonēq; thesauri celestis expectare potuit iudicat. Iudicauit hoc ppetua boninis leticia. quem nemo mestum vidit s̄ vultu semper eodem. Saebar. se mortali culpa libez. bonis operibus a p̄temptationibus intentū. Porrit cū paulo dicere. Gloria nostra hec est testimonij consuetudine nre. a decetio reposita est mihi corona iusticie quā reddet mihi in illū diem iustus iudex. Per amissum quoq; constantinensem approbatus. Tandem semo ac viribus deficiens eius sententiā animam mollis dissolutū sopor. sepultus in ecclesia sui pastozis hoc anno. 1480. ab exercitu inuadenti turcborū pñcipis dñi expu

Idmitti apulie maritima ciuitas hoc anno. 1480. ab exercitu inuadenti turcborū pñcipis dñi expu gnata. Cū eius exercitus a farione in apulē transuectus est in colle qui vbi imminet castrametati sunt vallo z fossa munitionissimā hidruntū obsederunt vt nulla spes erat ferendi auxilij. Tandem diruptis menibus ad vesperam p̄notata pignā. superan hidruntū. ingressi urbem turcbi. arceps obstupuit vt nec verbi trucidatus emittere potuit. qui in hostiū manus teuenerūt omnes capite p̄cti sunt. franciscus largus hidruntorū dux cepit z exarmatus medius p̄fectus est. supra duodecim milia euaserunt. tantū duo z vīginti. potti p̄tima victoria barbari ceperunt statim vicina oppida follicitare ad dedicationē. et itū panis leuen z tarentum. Inscit igitur apulia fuisset si obitus inuadenti non interuenisset. quo mortuo alphonso dux calabrie rebus valida obsidione cinxit. Turcbi audientes sui pñcipis obitum diffisi pos se urbem tueri saluis rebus suis sefe alphonso tradidere. Qui urbem ingressus omnia retinuit z turcbos quosdam in mancipijs suis referauit.

Bexta etas mundi

Anthoniū rofellus in-
no docet

Anthonius rofellus natione ebraeus vir vtriq; bonus & multa prudentia
christianus iurū ciuili & pontificij ac aliar; bonar; artium peritissimus
postq; multis annis parauit ius cū magna gloria docuisse sublimis fuit. sepul-
tus ad sanctū anthoniū padue cum hoc epigramate. Anthoniū rofellus de
rostellis iuris monarcha. Qui cū egregie doctus esset de monarchia & de pote-
state pape libros eruditos composuit & alia.

Martilius fiamus florentinus. ingenij excellentissimi vir. vtriusq; lingue cru-
ditissimus & multar; sacrar; locupletissimus. atq; inter platonicos do-
ctores facile princeps. hac nostra tempestate septem & triginta platonis pbi
libros qui antea nō apud grecos facile inueniebantur maxima cū diligētia lan-
nos fecit & in lucē omnibus protulit. neq; eo quidem labore vt aium contentus
fuit. & ipsius platonis mentem paritū argumentis. partimq; breuib; omēta
rijs explicare cōptauit. De vultudie q̄s hator pscriptis & pleriq; vtilia.

Athumetib; magnus turcor; imperator octauus et Athumetib; turcorū
clarissima orbemānorū familia natus Amurat; imperator

principes filius. Anno. 1481. quinto nonas maij. Policia q̄ in asia & greca. 32.
annis regnasset dū in orientis expeditionē contra hungaros. p̄ficeret anno 6-
tanis sine octauo & quingentesimo in castris nō sine suspitione venient mori & cō-
stantinopolim celam; sepel. Is cū parū in regnū alie successisset quatuor & vi-
ginti annos habebat etatis. Qui imperio suscepto patrē in omnibus supare ani-
mus ē. Die illico ob ē? animi magnitudinē etas paterni regni vtrib; ingreses co-
pias et asia in europa p̄ belleponū classe traiecit. vbi multas grecor; vires oc-
cupauit. Cassello q̄s baid longe a bosphorū litore ad euanū redente p̄didit. Et
in recessante ob grecor; auaricia p̄sidio constantinopolim vires cepit. expoliante
ac de ea triumphauit. & in ea impator declaratus. Constatim peloponnesum omne
armis cepit & xpiani populū in seruitutē abduxit. Indeq; in achia mouēs ip̄as
et achranis & cepit & maiore macedonie p̄ arē atq; bulgaris cū rascia & serua. &
quicqd; ab andronopol. fuitq; omne & daniū filium interiacet inuastit. vola-
ebat etiam eas ob res minores p̄terita. bōnia postmodū ingressus cūcta vastauit. antihienem itaq; nobi-
lem gentem insulam cepit. Dehinc sinopem urbē vtriusq; trapezundam dirripuit. carijs nicolas
vna cū cap; impatore capnos abduxit. Euboiā insip; venetor; insula inuastit. quā vna cū calade cursides
insule urbe expugnant. In asia itaq; minore duodecim regna obnuuit. videlicet pontū. bitimū. capado-
ciam. p̄phlagonia. elicia. p̄mpolia. licia. caria. lidia. phrygiā & omne ferme belleponnū suo moream.
et multa alia occupauit. hinc cū innumerabiles filios genuisset basetur & salubū legittimos post se reliq̄t
pro quibus eo mortuo tumultus urbē constantinopolitā inuastit. basetur tamen impatorē constituerunt.

Basetur primogenitus mabumen Anno. 1481. sexto kal. iunij impator constituit & vtrūq; p̄fens impa-
uit. Hinc salubus frater q̄ magnos vios? in asia p̄ regno cōstatuit. buri cepit & se ibi p̄fens constituit
quē basetur bello supauit ac alie paterni regnū obnuuit & in libidine ac ebrietate totū se immisit. Cui
aut anno. 1492. p̄mōnā ferro ac populanōib; deuastare cepisset multa dāna cedēs p̄mit. Zalia? at
frater eius nati minor. qui postea in regno francie sub priore bosphalis sancti iohannis iherosolimitanū
custodib; in summi pontificis innocēij octauū potestatem traditus vtrūq; in p̄fens rome sub custodia
ad recuperandum residuum europa de crudelissima mūne barbaror; seruitute.

Octus p̄mānā i tota ferme italia & germania Anno. 1485. & 84. fuit vbi ad plurimū descendit. vt mul-
ta multa hominū absumpsit. Eaq; lyes nūmberge a solitico cūctū vtrūq; ad solitū biuale quatuor
milia hominū descendit. Ametis vō senatores & iohannem reocēnū dūcem cōtinuit.

Rudēcia impator anno. 1487. comētiū inagū nūmberge p̄ auxilio ferēdo contra hostes su-
per. p̄ fide xpiana habuit. & in eo principes germanie p̄gregauit. cōm unitates quoq; ciuitatū impe-
riatū conuocauit. vbi de vniōne ac pace principū ac comitūmones habite. vtrūq; omnia bella inuastis ba-
berent concluderunt. Interea gloriosus impator fridericus inter cetera gesta lūda bēlia Conradū edis
germanū vtrū crudelitissimū in arce nūmbergeni appollinat laurea decorauit. Bellaq; ea tempestate inter
fississimū archiducē austrie & venetos sedata sunt. Nec minore diem principū rex Maximilianus
nūmberge anno salutis. 1491. potegit.

Meles rex maurus genere & religione mahumetici? hac nā tempestate in berberia p̄uincia vltioris hi-
spanie plaga que granata nuncupat vtrūq; ad bec rpa regnauit. cuius p̄uincie ager excellentissimis p̄-
hibet. eo q̄ quicq; ad bēnū viciū sunt necessaria affluētissime gignat. Cuius montes & flumina auris
et argentum producere dicunt. Auicenta & p̄cedes sine numero nutrit. Quis quidem regē Ferdinandū
lustrant & interioris hispanie & tarraconie rex vna cū bēl fabeiba vxore superioribus annis omnino efice-
re sarracones decreuerūt. Bellū igit inuastit. p̄mo p̄egit anno. 87. vbi expugnat malaca urbē. Tandē
post longē oblidionem ciuitatis granate que inceptū a mēse in maio anni nonagessimi p̄mū sarraconū nian
in reducit ad magnā rē inuastit desperantes de auxilio post infinitos conficiens bellicos. 25. nōuembri
pacta deditiois p̄dula fuit. Postmo septimo die sann anij anno salutis. 1492. rex & regni ac p̄oetores
et potentatus aum exeratū decem milia equitū & 1. milia peditū elektorū ciuitatem intrarunt & eius post
fessionem libere acceptarunt. ac mēscitū in maiore in ecclesia dūcari mandauerunt.

Hexactas mundi

CCLVII

Empetis ingens prius inaudita. anno salu. m. c. c. c. p. 20. die. 12. mch. m. in regia vrbe pſtatinopolita
 Ana admodu deſcend. Supior citi tri ſyde ignes. q. deaudi ad terras fulmini nome hnt. citi pſtati
 nung diuor ex ſupore circulo arcu ardoris e vibro p hunc modu egerat. Turbato itaqz aere citi collegis
 humor habda atri ſtimulabat. ſen gram ſucci pri. Et ſi tunc imbe luctabz flar ap vapor. primo ingenta
 tonitru audita. Et ſi ſulmina ardentia vtr. lo longiore tracu fulgera. Et quiaqz a ſupuri fidere pſtati
 pſtati ſunt. ſicut crementa a maris. Qualiter oi vulſus oppidii ibiſcu opulentiſſi totu crematum
 e ſulmine. In ea vrbe belatiſſima bee gaza. xpiani ei diuine pudente attribuit. Vbi anuqz colina ymagi
 ne pſtati impatores ſed. fulgur t bozita imperi ne d p ſe ericac. Vt ſi v eridici narratiſſi nego
 datores venci t alij. o cſigeto ſ domos ingens rez edz pſtati. Et boſti tra milia. vt ne liciti ne ſozu
 edificioru iſmſit. Et ſormat ei cuſ. vto aſtatores tra ondu. io hac figura i laudabi et ne cogit aduſu.

Quia uaria et immixta effusis igitur, ut ostendit, eue-
nerit. Quia et bordada omnia colora et tribus telluris hyar
sanguine, pol, arboris dupel, et alia. Lac pulvere et celovissi,
et lana, carne et cruore cecidit. vxi palmetes motes. Et lilia
roses tripler, cruce lignis lapis cruciatu ppter fructu scdi pter
ros (vix pmissu) et Nouissime anno. 14. 92. vij. yd. non ebis.
Inmediis si fridendo, iij. ptozoz. ad agros a. pxiros. ci. tre
pupit aera saluine, scgs lapis coctit. cu forma dicit. acies
magala pur, missas ab obliq. huc sentat Ensbem. Bui
gandia qz sentit. Et illic agros desinit repopulari. huius.
in ptes distat. q. pod. it sic adduc bz. z. ad ostiano ne ob-
suatur. qz. fuzio omen.

Bella p[er] ip[s]a inter regē maximilianū. ⁊ reges frācie. ob
duciam britānie. p[er] multas clades gelta fuerūt. Et ad
hoc sub dubio mane vigent.

Berta etas mundi

Anno mundi. 6691

Anno xpi. 1492.

Alexander sextus papa. natione bysptinus: ex valencia ciuitate rhodori-
boria antea vocatus. c. pius portuentis. Hacane sede post obitu iunio-
tij octauu. oim suffragijs hoc anno pontifex creatus. Et ad. s. iohanne lateran-
sem. xxi. die augusti. corona papali decorat. Vir magni animi. in agnec pau-
denie. Is in adolefcentia donomic studijs litterarij operam dedit. gymnasij
illud scolasticu non paucis annis celebrauent. Qui adeo virtutum gloria. et di-
saplinaz laude. et adeo singulari ac oim rex ornameto dotatus. vt Calixtus ter-
cius pontifex summus fedas suo tempore ytalie rebz. cum nouem cardinales
creasset. Et eua senesem in cardinalem assumptisset. Duos quoq; ex sororibz
eius nepotes. cardinales creauit. L. iohanne cognomento milanij ex sorore ne-
porem. et rhodoriu huc boiam. cuius ymnus et glorie liquidissimu documentu
tunc exiit. qd adhuc adolefcent inter reuerendissimos et excellentissimos car-
dinales constitutus. Vel etiam qd no multo post vicecancellarij locum sortitus
hoy oim scientia predictus et experientia reuerendissimus. vere designatus et enoci-
dus fuit. Qui fluctuante petri nauiculam gubernaret. Et si denis et regia ipius facie dignitas prece-
re videatur. Tamen in primis accedit nobilissimu eius natio bysptientis. Inter ceteras vniuerses terre p-
mitias aeris salubritate temperata. oimq; rex copia et bonitate precepta. viros pgentias. qd et corpis agili-
tate. et ingenij acutimonia. et oim virtutum gloria summi clarissimq; semper extiter. Dehinc eximia eius va-
lentia ciuitas. que et sui antiquitate et situs pulcritudine et viroz copia. Et oim meritorioru genere loge
reliquis habere ciuitates antecellit. Nec non et illustris bozarij familia. que cum peperit. Qui vere nati-
onem patriamq; et familiam illustrauit. Et recolende ac beatissime memorie antiali eius Calixti semper emu-
lator. litterarijs discipline. scientiaruq; peritia. et optima viuendi ratio. adeli humanitas illa inclita cu au-
toritatis ratione seruata. optimu et salubre consiliu. adeli pietatis cultus. et oim rex cogitatio. que tam
inchie dignitati expedire aut vili esse possint. Felix igitur tot virtutibus exornatus. In tam altissimu ma-
gistratus celsitudine collocatus. a deo optimo bene meritis. Speramus igitur eum vniuerso generi xpi ano
profuturum. Et per radios inuicem amfractus. perq; sublimis et periculosos scopulos transfiguratu-
rum. sentiam tandem affectatam feliciter occupatur. Postremo ne longiori sue laudis conuocatori on ali-
quos defatigari ptingat. Ceteri sequentes eius acta laude digna persoluant. Hic pontificatu suscepto ma-
iestatem cum auctoritate augere conatus est. Et si in principio sui pontificat' aduersitates sentiat. Magna-
ni alo precept. Benignissimu de sua gra donet. vt singula ad vtilitate ac comodis recipit. xpiane. psequantur

antem illustres baldassar et magnus fratres re comperta cum vestigia vultuerum (que rem aseret) cemeret.
iudeos cum in aiektatem xpi contemserint ac religionem illiscenti concernari fecerit. Recedat ergo omne
infi delitatus ambigui. Nec dubitet quisq; primarias creaturas. niti diuine potetie. presentia summe ma-
iestatis in dominica corporis transire posse naturas. Quid em ei possit esse difficile. Cui facile fuit boiem
(vt premisum est) de huius naturae figurare. Imaginem citu sue diuinitatis induere. Cui facile fuit boiem
sui reuocare de inferis. resitueret de perditione. reparare de puluere. de terra et celum lenare. et signentus
sui in regni sui consorcio sublimare. Et qui corpus nostre fragilitatis assumpserat. nos in corpus sue im-
mortalitatis assumat. Ad quam gloriosam resurrectionem pps nos operibus prepare dignetur. Qui vi-
uit et regnat in secula seculorum amen.

Genus hominu calamitosus
iudei. et si supioribus repos-
ribus in plerisq; locis germanie
ac alijs prouincijs. diuissimis
sacramentum. varijs temptatio-
nibus. molestijs. ac eroubus in
dignissime tractantur. preapue
transilania patania et ratiopna
et. nec imppine hoc flagitij inuul-
rum fuit. Nominissime anno salutis
1492. die. 22. mensis octobris.
in oppido Sternembach sub do-
minio principis magnopolenis
auxilio petri sacerdotis. Eleazar
iudeus et complices. sacramentu
corporis christi. per hostiam ma-
iorem et inuore obnentes. bas
perforarunt. et cruor illico proflue
quo lutherni precatum rubo-
rem accepit. Quo miraculo terri-
ti ad petrum referunt. Principes

Maximilianus austrie ac burgundie dux. filius ipatonis friderici tercij. vivente adhuc pater anno salutis. 1486. in frankfordia cō voto electorū rex declaratus. tunc usq; vna cū pater ipanit annis. 7. Vir summa virtute decoratus. corpe agili. rei militaris scientia insignitus. virtutisq; ueni cedens. immo humanitate et liberalitate cunctos reges antecedens. Rex certe dignissimus et bello formidatus. atq; in omnibus fortissimus nec ulla viq; labe notatus. magnanimus atq; in armis strenuus. Is tpe iuuentutis in burgundia accessit. Et maritū filiam ducas colli illusterrimā feminā. in cōiūge desponsauit. Et ob hanc rem burgundie ducem tunc sibi vendicauit. Et per aliqua tēpora in subiectis prouincijs cum gaudio ac iusticia regnauit. Quāuis ludouicus francorū rex. aliqua q̄ solet possidebat ademit. Gaudebat itaq; hec regio felicio: omni. q̄ tanto duce celebrata fuit. Qui iustis optima iura dabat. Sequantia quondā bedua dicta prestant burgundū nomen nata. terra armis potens. habens agni leta munera. et nobilitatem viroꝝ antiquā. ob duce nouellū. panteꝝ comite gaudebat. Brabantia quoq; optima Luxemburg. Lucemburg. geldria. Et flandria duces opū ac pplis potens. Comite hūc leta videre sui gaudebat. Artois item potens armis ac namurā. nobilitas hannouia. holandria atq; zelandia cū summe colebant. Mechlingaq; bunnia et salua atq; frisa. et suo nouo domino exultabant. Cui duce potente aduenisse fenebant. Certabat aliq̄ alios supare colendo dicentes. Nesci tamē gratissimus. Quo autē pater mansuetorū vixit cū omni pace et leticia regniū possedit. Et qua cū genuissit filiū philippū. et margaritā filiam. Ipsa paulo post casu equi curritens de lapsa. frangens ceruicibus expirauit. uno vō sexto et octuagesimo supra quadringentesimū millesimū. die. xx. mensis ianuarij. Ex qua cū genitrix frankfordiam vrbe ingressus. Erit die sedecima februarij peracto officio diuino. in basilica dñi Bartholomaei. Electores romani imperij obseruato ordine bule auree. felici consensu cū in regem eligerent. Postea eodem anno die x. mensis aprilis in ciuitate Rheni cū ingenua solemnitate corona caroli iunagueratibus Thurebergensū. p̄ eos coronatus fuit. Eluebat eū in eo in audita principandi scientia. in celebrando grauitas. in cōfiscando celeritas. regnoꝝ iusticie feruor et zelus. modestia. item singularis benignitas maxima ac clementia. cū vite ac morū obseruantia. Quibus regis virtutibus ornatus. Regia oboles. nulla ex parte p̄sorū suoy laudibus inferor euasit. Hec post vxoris (vtriusq; missum) casu eū curritens carcere detentus. quo cū liber euasisset. infinita mala apud flandres fecuta sunt. nec dū finis. Victorissimū autē rex maximilianus q̄ xpianissimus inter principes xpianos ceter. mēte reuoluens. q̄ mō xpiani ab infidelib; arcudati sunt. Et in angulū coartati. potētissimū q̄ndaz dñi. et orbis possessores. Et q̄mū impū amiserūt. q̄t nobiles vrbes. q̄t diuissimas p̄uicias p̄diderūt. Inter q̄s etiā iudea terrā uo bilē. terrā sanctā. terrā in q̄ p̄mē nre fidei flores apparuerunt. Tamen alexandriā. thebas. mēphim. ac oēm egyptū. et annochiā. in q̄ p̄mū xpianū nomē auditū est. sōns igit et origo nre salutis ad hostes defecit. hierosolimā noui et vet. testamēti nre. et p̄stanti nopolis colime grece. Id indit rex ad adueres p̄ singulis recuperandis. nullū laborē curari debere arbitraf. Iudei em cū feder archā amississent. p̄ recuperatione. nullū bellū piculū vitare. greci ob raptā helenā. decennale bellū gessere. Carthaginēses p̄ter fines paululus ampliadōs eructissima p̄lia cū cyrenēsis cōmiserunt. Romani sepe sociorū cā sumptis animis i pugniā extere Bellū aduersus infideles possessores necessarii fore decemēs sibi p̄suasus arbitrat. hūc tante religionis ignominie. ac probro quā p̄mū p̄suler. Et si p̄cedētes negligētes fuerint. honorēq; suū p̄uicerint. suūq; negligere et turpitudinis notare nō p̄tē. cōfiosum nomē ceterā supior infamia augere popat. Quā obre bella gerantur vint? sopire conabaf. Conuentionē p̄ncipū Thureberge p̄ maximā. anno salu p̄mo et nouagesimo sup quadringentesimū millesimū p̄gati. p̄ dies p̄les. vt pacem in dñi gerant. sicut orbi orbi ordiaret. p̄latos p̄ncipes et cōitates adiunxit vt bule salubri expeditioni infideles adiumento esse possent. dempta a domo austrie p̄ regē bugarie gentioꝝ relinquit. pacē bugarie dedit. Dūq; p̄ bienmū pax vīs fuisse. restabat adhuc reliq̄ exercitus Dathie q̄s in grā legione vocabat. q̄ tedio longe pacis af fecit p̄tito agnie i diuersas vrbesq; pannonie p̄es eruperat. duo milia ad cōfinia morauic et austrie iusta ac p̄cedat fortalicia q̄ ipi gētiliter tabernā vocat se munētes. Et q̄ exercitioꝝ suis omnia loca cedebat et lato cuius turbabant. Qui tandē friderici cesaris iussu obsidione cūcti expugnatq; fortalicio multo et bis cessis. alijsq; capnis. q̄ septingēti superant. hū oppidis et baronib; q̄t fines iusserat traditi sunt. vt digna illis supplicia irrogaret. Itaq; trecentos ferme viuentis laqueo necarunt. ceteros egypti gerus fustulit. p̄mū exortatos p̄mū ad rogū affatos. p̄mūq; coactisq; sumis inuictos. vta illis ademit. Sed nisi inausita copulatio regis francie cum dualla Britannie Maximiliano in vxorem tradita interuenisset.

Ainea imperator
Maximilianus

Sexta etas mundi

Ihuſc ſancto ppoſito expeditionē dediſſet. ſartus de^o glorioſus huic aduerſitati finē. vt ceſſam. vt reliqui
onem. vt ſide xpianā. & barbaroz & infidelium incurſib^o defendere poſſit. Quidemus enī vniuerſam ſere aſy
am & pbenialus & medius ad belleſponū vſq; tuncq; tyrannidi parere. Tuncq; traci^o occupare. & vniuer
ſam greciā. citulos. epīrotas. yllinos ad intimā vſq; balneariā omnia premere determinā ſeruitute. Inſu
le pene omnes a ſinu adriatico ad mare pontici lacuſtes vaſtate & deſolate ſunt. Et in primis germanos
& bigaros ſepe numero impetus faciūt. Sperabimus autē regi maximiliano nūru diuino. victoriā hanc
dubie ſuccellurā. dum ceterē nationes huic regem atq; duceū optimū ſequentur. Cū diuine ytaliam. no
bilem galliā. ſortem hſpaniā. bellicoſam ac populoloſam germāniā adiumento eſſe ſentiet. hijs arma. hīs
equi. hijs pecunie abunde ſuppedit. hijs vires longo maiorēs. quā infidelibus aſſunt. In reo quoq; ſpe
randum erit. qui cauſe ſue nequaq; deerit. Et pugnatuſis diuini auxilii implorantibus miſere deſuturū
credimus. vinct & poſſunt. & ſepe victi fuerūt per ſuperiores principes vt ptiſſimi eſt. Minor eſt inſide
lium potentia q̄ ſeratur. Nec dubium cum ad orientales prouincias eius ingreſſus patebit. tanto maio
rem ad eū concurſum inueniet cedentū ſe populoz. quāto validior eius fuerit exercitus. Cum donum glo
riofum. principes occidentales ſecuti fuerint. Id omni chriſtiane reipublice felix & fortunatū erit. Cum ipe
maximū & florentiſſimū imperiū adipiſcetur. cum omnes qui ſequentur ampliffimas opes coſequentur ex
hoc bello. propoſita non ſacili ſolum. ſed ſperata certaq; victoria. quo ad mūdānam & celeſtem gloriā. plu
rimoz quoq; & ampliffimos regnoꝝ. & ingentes opes & clariſſima imperiā puentura. Deniq; auxiliante
domino iſteli cum inſigni victoria & glorioſo mūpdo reuertentur. Cum autem redierint inuictiſſimus rex
Maximilianus. ſubactis turcis. liberata tracia & grecia. ac alia ſpolia nepbanda. Et terram ſanciam rpa
nis reſtituet. Germanie principes qui multi deſuncti ſunt hac luce. Immo itales ſibi apud immortalē deū
gratias peragent. Qualem ei curū apparabit ytalīa & Germania. Quales gratias ager eccleſia. q̄ ſecta
omnis xpiani ſocietas agita bit. Septentrionis & occidentis reges rediuenti magnū imperatorē xpiane
reipublice ſeruatorē ſalutabit. Cardinales cūciq; pſules eccleſiarum. & magiſtratus vrbis. longo extra
mentis intervallo ſacra ſerentes obuiam ibunt. nūci ſtabunt. Ad ſrena quirites. ſternetur purpura & oſtro
quecūq; ab eo terra calcanda fuerit. Matrone nobiles. virginēſq; roſas & hīta & tecas in eum ſpargent. Et
varioſ ſerta florum ſacro capiti annectent. Ipe curru ſublimis auroſi in plebem nūmoſ faciet. quocūq; i
foro. quocūq; in mūo ſubſtiterit. nouos lidoz ſacies oſtendet. Et dānabitq; omis populus victori vitā
& gloriā. atq; ita mūpbanſ non in capitolii falſiq; Jouis eadem. ſed in apoſtolor; principis beati Petri
baſilicam deducetur. Ibiq; maximū ſacerdotem Alexandrū ſerum verū xpi vicariū. Et regni ceterū cla
ues teneuenti inuenies. largam ab eo benedictionem accipiet. Et amplexus atq; deoſculationis ſauiciſſimus
patrem. ſecum in penitentiore palatij partem ſecedet. vbi & de recenti victoria. Et de rebz germanicis & yta
licis longos inter ſe ſermones habebunt. Tunc Conradi celtis poete laureati muſa. quaſi ab inferis re
ſurget. & poemata cōponet. M. Antonius Sabellicus hiſtorias ſcribet. mortalemq; regem immortalitati
donabit. Nos quoq; ſi quid ſtrepere inter oloꝝ poterimus. aliquid ſoꝝum inueniemus. quod ex tū
to regi ad poſteros referamus. Nec habuimus. que per oīū Nurembergēſe adgeremus. Nos valde &
boni cōſulit ex Nurembergae. kalis Junias. Anno ab incarnatione ſaluatoris xpi milleſimo quadring
teſimo noni ageſſi moterio.

✱ H A S ✱ D ✱

Sextas aliquas ſine ſcriptura pro ſexta etate deinceps relinquere conuenit. ſi dicio poſterior. q̄ emē
adare addere. atq; geſta principum & pziū atqum ſuccedentium perſcribere poſſunt. Non enī omnia
poſſumus omnes. Et quandoq; bonus dormitat homerus. In terra enī aurum q̄ uentur. & de fluminoꝝ
alutis ſplendens proferitur gloriā. pactuloſq; diuice eſt ceno q̄ fluento. Qari quoq; mirabileſq; motus
in orbe indices exiuntur. Qui nouos requirunt libros. quibus ordine referantur. Pauca tamen de vlti
ma etate vt perfectum opus relinquatur in ſine operis adq̄ciemus.

Gerta etasmūdi

Berta etas mundi

Quod erat officium suscepti libri, auspice christo, quāvis
ruidibus pene verbis completurus prout ingenij mediocritas tulit. Decursus est propo-
siti operis sex statibus, ad metam nostrū temporis prouecti sumus. Estq; annus quinquagesimus
tercius imperij gloriosissimi imperatoris friderici tercij. Ac filij eius incliti re-
gis maximi septimus. Modumq; summi pontificis alexandri sexti annus sui pontifi-
catus primus. Nunno nāq; munere p tot regum ac imperatorum gesta, summorumq; pon-
tificum laboribus, pericula et summa cecia. Eniuba exigua cithosum mare sulcantes coventum est
tificum et aliorum labores, pericula et summa cecia. Eniuba exigua cithosum mare sulcantes coventum est
quo ab iustio prout dixerimus. Et aut parte in aliqua q; plus maris, q; minus q; opo muent exorbitatus
est a veritate transe sapientem emendationi relinquitur. Si q; quicq; labore isto in pteritor gestor cogni-
tionem ac figurar oblectationem deduxerimus deo gratia largitori laudes exhiberi cupimus. Restant tā-
dem ppauca de septima et vltima etate ac fine seculi mundanar rez in huius operis calce differendū, ne prio-
ra oia sine laudabili fine irrita et instructiosa esse videantur nisi diuini premij beatitudinis ppetue subsequatur

Quoniam in primordio operis de principio mudi explicauimus
credimur esse ad scientiam veritatis nos erudiunt, mundum deniq; fuisse habiturum. De quo
nunc in fine operis differemus. Plato enī qui de mundi fabricatione differuit id explicare non
potuit, qui celsissime misterij qd nō nisi a prophetis ac reo discat ignorabat, ideo imperpetuum
dixit esse fabricationem, quod longe secus est, qm quicquid est solido et grant corporeo vt minimū cepit aliqui, ita
et finem pscipat necesse est. Nam aristoteles cū nō videret quēadmodū posset tanta rez magnitudo intrin-
se et hanc pscipationem vellet efigere, semper ait fuisse mundū ac semper futurum. Cū tamen terrā et aquā
et ignem dispertire, consumi et exurgere videamus, que sunt vniuersi mundi partes. Intelligitur totus esse mudi
cale cuius membra sunt mortalia, ita sit vt natum sit quicqd potest interire. Sed et ouine quod sub visu oculi
lozum venit et corpore ale, vt ait plato, et solubile sit necesse est. Epicurus igit (auctore democrito) veridicus
in hac re fuit, qui ait et omni aliqui et aliqui esse perituri. Propinquante tandem huius ternius seculi humana
narum rez statum cōmutari necesse est et in deterius uequicia inualecente prolabi, vt iam nostra hec tempo-
ra quibus iniquitas et malitia vsq; ad summū gradus creuit. In illius tamen insanabilis mali compatione
felicitas, et ppe aurea possint indicari, ita enī iusticia rarefiet, ita impietas et auaricia et cupiditas et libido cre-
bescet, vt si qui tunc forte fuerint boni prede sint sceleratis ac diuerentur vndiq; ab iustis. Soli autem ma-
li opulenti sint, boni vō in omnibus contumeliji atq; in egestate iactentur. Confundentur omne ius et leges
interibunt, nihil tunc quicq; habebit, nisi aut questū manu, audacia et vt omnia possidebunt, non fides in
bonis, non par, non humanitas, non pudor, non veritas erit, atq; ita neq; securitas, neq; regimen ne-
q; requies a malis vlla. Omnis enī terra tumultuabitur, fremet vndiq; bella, omnes gētes in armis erūt
et seminecem oppugnant. Civitates finitime inter se preliabuntur, tunc pagrabit gladius orbem vniuersi
omnia et tanq; melleum cuncta psterens. Postremo vō tam detestabile atq; abhominandū tempus exister
q; nulli bonū sit vita iocunda. Emergent funditus civitates atq; interibunt, non modo ferro atq; igni,
verū etiā terremotibus assiduis et alluue aquar et morbis frequentibus et fame crebra. Ac enī vicabitur
et corruptus et pestilens fiet et modo inopertunis imbibibus, modo inuuli siccitate, nunc frigidibus, nunc ei-
stibus nimij, nec terra homini dabit fructus, nec leges quicq; non arbor, non vitis feret, cū in flore spem
maximam cederint, in fruge decipiunt, fontes quoq; cum fluminibus arcescent vt ne potus quides suppetat,
et aque in sanguinem aut amaritudinem mutabuntur. Propter hec deficiet et in terra qdrupes et in aere
volucres et in mari pisces. Prodigia quoq; in celo mirabilia mentes hominū maximo terrore confundent,
Qui igitur celsa tenent dominia atq; imperia eos aperire oculos et aures referare hec sequentia et preterita
tempora persuadent ne eos letifer somnus obrepat. Vigilantes aspiciant quibus quāvisq; fortune tragi-
cus pennis gerant, cū eius virtus humana non obitare consilia queant, et ex preteritis gestis q; in lubrico
positi sint animaduertant et auaricie, luxu, furori, iactantie ambitioniq; parentes, letis pnce modum vi-
scant, memozantes dū amplatas leticia mentes, aut aliquo irritatas euentu aliquod enorme subintrat. Ea
lege eos aggerē cōsecudisse qua ceteros ruituros, si libauit in puncto perasq; offensas daturos. Hos igit,
qui appropinquare diem illū cernitis quo sit ex hac vita migrandum. Deum summum veneratione co-
lite et integro affectu diligite, sequimini sapientiam et virtutes apprehendite, bonozare dignos, amicos
summa cum fide seruate, pudentum consilia sumite et benignos vos moribus exhibete, humanitate et iusti-
cia vt innocentes ad iudiciū venire possitis.

Quidum deus (vt premiffum eſt in principio operis) et hoc rex h antre mirabile opus. ſicut z in archa-
 nus ſacre ſcripture conuenit. ſex diez ſpacio conſumauit. Deniqz ſeptimū quo ab operibus requieuit
 ſanxit. Die eſt ante dies ſabathi. qui in lingua hebreā a numero nomē accepit. Unde ſeptenarius numer⁹
 legitimus ac plenus eſt. Nam z dies ſeptē ſunt. z ſeptem ſtelle que non occidunt. Et ſeptem ſydera. q vo-
 cantur et auria. quoz diſparis curſus z inæquales motus rez ac tempoz varietates effluere creditur. De
 ſcriptis itaqz ſextidibus. Cum ſeptima etas quieſcentiū iudicaf. Ab aſcenſione domini aperta ſancti q
 etis. in ſua habuiffe ſerunt. vſqz in preſens cū ſexta decurrat. z vſqz in finem mudi cum illa porrodeat. Cū
 nūc de vltimo fine mundi p ageat. de ſeptima mentio fiet. que nec finem habebit. Cum requies animarū
 interminabilis ſit. Sed ab octaua reſurgentiū etate ſuſcipietur. Ideo liber Beneficos ſeptimū diem velpe-
 ram non habere edocet. De aduentu igitur antixpi. z morte ſine rez. ac de extremo iudicio. in vltima etate
 mundi diſſerere placuit. Quomō autē conſummatio futura ſit. z qualis exitus humanis rebus impendat.
 ſi quis diuina ſcriptas fuerit ſerutatus inueniet. ſed z ſeculariū pphetarum cōgruentes cū celeſtibus vo-
 ces. ſinem rerum z occaſum enūciant. reſeruentes. quaſi fatigati. z de labentis mundi vltimū ſenectutem.

C De antichriſto.

Immenſe iam tempoz conſuſione. Duo ſane certiffima. nec dum inſtantis iudicii iudicia habem⁹.
 ſidem iſrahelitice gentis. Et regnū perſecutioneꝝ antixpi. quā pſecutionē trū ſemis annoz ſuturam
 fides eccleſie tenet. Sed ne hoc improuiſa venies oēs paſſuri quos imparatos imminerit inuoluat. Enoch
 z Iſcham maximos pphetas z doctores. ante vniuſ epozum venturos in mūdū aut. Qui iſraheliticā ple-
 bem ad ſociet conuertiunt gratiam. atqz ad preſſuram tam turbidū partem electoz inſuperabilem reddant.
 Qui cum ipi primo tres ſemis annoz predicauerint. Et ſicut de vno eoz Iſideli ppheta Malachias pze-
 dixit. cōuertere corda patrum in filios. id eſt antiquoz ſidem dilectō nemqz ſanctoz mcor. Qui tūc vici-
 ni ſunt mentē plantauerit. Tūc exaudienti illa horrenda perſecutio. ipos in primis martyriū virtute col-
 ronet. Deinde ceteros fideles corripens vel in artres xpi glorioſiſſimos vel d amnatos apoſtatas faciet
 Antixpus aut et ſynā. vel vt alij habent ex babilone de tribu dan. malo ſpiritu genitus. euertit ac piodi-
 tor generis humani. Qui reliquias illius prioris mali cum ipſo ſimul odest. Ille exterminus erit. z men-
 dacioꝝ propbeta. z ſepm conſtituit z vocabit. reū ſe colu videbit. vt dei filiū. Et dabitur ei poteſtas. vt ſa-
 ctia ſigna atqz prodigia. Quibus viſis irbeſcat homines. vt adorent eum. per magicas artes a peſſimis
 indubius in agiliſ. adūgens ſe diabolus. totam ſue virtutis potentia. per quā magicam ceteris omib⁹
 maiora patrat. indiuiduus comes atulit. Iubebit ignē deſcendere de celo. z ſolem a ſuis curſibus ſtare
 z imaginē loqui. Et ſient hec ſub verbo eius. Quibus miraculis etas ſapientiū plurimi allicientur ab eo
 Tūc erueret templū conabitur. z iuſtum populum perſequetur. Et erit preſſura. z conſortio qualis nūqz
 qz fuit a principio mudi. Quicūqz crediderit atqz acceſſerint ei. ſignabitur ab eo tanquā penides. Qui autē
 recuſauerint notam eius. aut in montes fugient. aut cōprehendi exquiſitis cruciatibus necabunt. idem ſu-
 ſtos homines obuoluet libris pphetariū. atqz ita cremabit. Et dabitur ei reſolare orbz terre menſib⁹. xliij.
 Id erit tempus. quo iuſticia pꝛouocatur z innocentia odio erit. Quo mali bonos hoſtiliter pꝛelabuntur.
 Non lex aut ordo aut militie diſciplina ſeruat. Non canos quicūqz reuerſe bitur. nō officiū pietatis agno-
 ſcet. Non ſexus aut infantie inſeruebitur. Confundentur omnia. z mulcebitur contra ſas. contra iura natu-
 re. Ita quaſi vno cōiꝝ lanoctio terra vniuerſa vaſtabitur. Cuius hec ita erit tūc iuſti z ſectatoꝝ conuerſis
 ſegregabit ſe a malis. z fugient in ſolitudines. Cūqz venerit biereſoliman antixpo a copioſa donabit. quodā aua-
 ricia ſub iugabit. Mittet quozqz per orbem legatos helyam z Enoch. qui per hec repozā in paradifoꝝ
 runteꝝ tempore vt premiffum eſt mortis debum exoluent. Demū iuxta viſionem danielis antixpus ad
 vertice montis oluerti duciet. Ibi pꝛoribit. vnde ſaluator ad celos adſcendit. Perenſo aut illo perditio-
 nis ſilio. ſiue ab ipſo dño. ſiue a michacle arch angelo (vt quidā docent) z eterne vltione dñato. Non con-
 tinuo dies iudicii ſecuturus eſſe credendus eſt. Alioquin ſcire poſſent homines illius cui iudicii tempus.
 ſi poſt tres ſemis annos inchoate perſecutionis antixpi conſeſum ſequeretur. Poſt quantum vꝝ tempus cō-
 ſumate deuaſtationis venturus ſit. nemini pꝛorſus ſcire conceditur. Cuius quidē aduantiu boram an-
 to ſancti omnes diligunt. z citius addeſſe deſiderant. Sed periculoſe ſatis agūt. ſi qui hanc prope. an lon-
 geli putant. niſi pater ſolus. Et vt diuus Hieronimus reſert. Beatus qui interfecto antixpo ſupra mille
 ccc. dies id eſt tres ſemis annos dies. xlv. preſolatur. quibus eſt dominus atqz ſaluator in ſua maieſta-
 te venturus. Quare autem poſt interfectionem antixpi. xlv. dierum ſilentium ſit. diuine ſciencie eſt. Niſi ſo-
 re dicamus dilatio regni ſanctorum patientie probatio eſt.

De morte ac fine rerum

Parens hominū Adam ita plasmatus fuerat. vt manente illo decederent tempora necesse terret
 nūi quem a morte morsu diaboli appellamus) aliquo tempore sciret. Transgressione
 autem domini preceptū in eo factum est. vt legem illico sciret in carne repugnātem. Legi mentis sue. In
 sidioze vultus sui vita illi agenda fuerit. Et delectus in eternas exulare iussus fuerit. Timor et tremor super
 ei venient. peccato obnoxio ducit. offēso creatore. offēdi posse cepit. posthābito obediētie merito ben
 eorum impetum expauiet. expulso desiderio carnis corruptiones sciret. Innocentia explosa nocere. nec
 minus nocere posse suo periculo didicerit. cum tempore declinauēt. Immortalitatis statū amisso corruē
 rit. per incrementa viuendi ad mortē scilicet. Nos quoque qui ab eo originem trahimus. ad curas soli
 licitudines. temptationes. tam corporis nūq̃ animi insuperabiles. Ad vltimū tēq̃ terribilū mortem alli
 gamur. Nature ab eo hanc conditioem sortiti. A quo p̃pagationem generis incēpimus. Quid cūi eos
 apello. Quos admodum p̃sens vita oblectat. in hac valle misēriarum. nec aliud in mentibus q̃ nature
 imbecillitate. fortune ladicibz. voluntatis mutationem. voluptatum inquinamenta. temptationū bel
 lum assiduū. Cum ingredimur in mundum ab infantia incēpimus. Que etas quicquid videt ignorat. In
 te in pueritiam. in qua nihil solidum sapere possumus. prouehimur ex puericia in adoleſcentis. In qua
 eum etate et sanguine voluptatum incēntia coaleſcunt progredimur. Et adoleſcentia iuuentam alcēdi
 mus. In qua sicut maiora per etatem audemus. ita maioribus curis implicamur. Et iuuentam in virilitate
 confirmamur. in qua grauiora p̃elia nos discerpunt. ambitu. auaricia luore. libidibz. et varijs tenum
 anxiētibz p̃sumimur. Et illa i senectū defecim⁹. s̃ q̃ p̃tinuus et q̃ n̄ i senectū plena malis. ex senectate tenum
 decrepiti decedim⁹. in q̃ conuulsi horroz infirmitatē mortē nos pulsat et trahit. Alpicim⁹ te nudū informe iter va
 gū? lacrimas nascentes. Et gū lac solādū tremulū atq̃ reptāle opīs idigū aliē q̃ muta pascunt et ves
 cūit caducū corp⁹ ai nūq̃ in morbo obſeſſus varijs viciis p̃passibz iunūeris. Cōſiliū inopem. altera leti
 cia et tristitia fluctantem. impotentem appetitus arbitrij cobdere nescim⁹. q̃ quantum sibi expediat.
 Quis ab horūq̃ modis ignorantem. Cui alimenta corporis. ceteris animantibz in aperto posita. mult⁹
 to labore conquirenda sunt. queni somnus inflat. obus discendit. ponus precipitat. vigilie extenuant. fa
 mes contrahit. sitis ardeat. iudam simūduq̃ falsiditatem. possessa deplozātem et p̃cipientibus simul et p̃
 teritis et futuris aurū. superbiētem inter miserias suas. Et fragilitatis sibi consēū vilissimū veratibus
 imparat. vite breuit. etatis ambigue. vari incētabilis. ac mille generibus moris expōsitum. Quāto
 q̃ ita compacti sumus vt ocio tabescamus. labore frangamur. erapula opprimimur. Inedia extenuemur.
 Et quocūq̃ a medio recedentes ad aliquod extremū vertamur. dissoluta temperie non parum ledimur. p̃
 per singula momenta temporis cum celo vertimur. et veramur fortune ladicibz sonius. Quia summa infi
 nitas. yma summis mutare gaudet. Ita per omne vite cursum angustiarum laborum cūm arum. misēriarum
 plena omnia occurrūt. Et tamen arma caritatis et scūtū fidei sumptissimis si ad alterius vite p̃parationes
 actiones nostras infuturimus. quāu tacēq̃ ea sint que occurrūt superabimur. Mors quoq̃ om̄i doloris
 solutio est. vltiā quā mala nostra non creuit. que nos in illam tranquillitatem. in qua anteq̃ nasceremur.
 iacimus reponit. Mors quidem bene pureq̃ morientibus vita est. Idine et dissolui cupim⁹ qui bene vi
 xerunt? esse cum xp̄o. vt bene acie vite premiū p̃sequantur lumen eternū. Et p̃fecto mori vite que neq̃
 doloribus. neq̃ metu. neq̃ inuidie. neq̃ erūnis vilius si bicta est. Neq̃ ipsi quocūq̃ mori quicq̃ obnoxia
 Et si altius aliquanto repertamus. Inuenimus mortem nihil aliud esse. quā peccandi finē. Nam cū Adā
 contra mandatum dei in flagitium lapsus esset. ne viuendo culpa renūsceret. et in peccato persisteret. eius
 corpus et terra factum. terre deus reddidit. non vt creature quā fecerat. sed vt peccato quod creatura ip̄a cō
 miserat finem imponeret. Deus igitur et principij et finis. Cui is vult nascimur. Cui vult etiam mori.
 Et sunt hec quidem p̃p̄us diuinitatis eius. Nihil ad nos pertinentia. Illud v̄o tātūmodo nostro
 reliquit arbitrio. vt bene recteq̃ viuendo bonū nancisceremur finem. Idcirco q̃ vñ nostrū est. id est vt
 in xp̄o domino nostro moriamur. summa ope admi debemus. Quod qui faciunt non plane morimur. s̃
 transiunt a corruptione ad incorruptionem. a mortalitate ad immortalitatem. a perturbacionibus ad trā
 quillitatem. Non absit de fortassis quidam enīsmarūt. mortē non mō malū non esse. sed bonorū omnū
 maximū. Vt enīsmo quomā neq̃ euocacionis diem. neq̃ bonū nobis fore datum est. Per q̃ salutare
 fuerit. p̃paratos nos esse. cū deo ſcēntes? et mandans eius obsequentes. nec diem differre tūc est. si in
 spiciēter faciū potius existimare. plerofq̃ cū vidimus summa corporis incoſmunitate. viribus integris
 nihil tale in etētes. morte repente interceptos. Contra nōnullos v̄q̃ ad medicorū desperationem redac
 tos conuulſisse. Cūi hec igitur omnia in dei tātū potestate sint. nihil nobis reliquū videt. Nisi vt cum
 deo bñ ſcēntes eius p̃ceptis vt p̃sumimus tū in omi vita. tū in vite termino maxime obediam⁹. Credim⁹
 firme omnes. q̃ deus hominē fecit ad ymaginē sui. Quid nobis facilius p̄r accidere. quā diſſimulare lūem
 corp⁹ vicioz ſarctā. et ad eū euolātes redire. q̃ nos nō redignat? ē ad ſilindine ſui facere. Quō ip̄is dicit
 nō ip̄i? ip̄i replet diuinitatē p̄nceps. et ſclitadē? agat eū p̄petuo inter āglos et ſanctorū choros.

Morte nihil melius. vita nil peius iniqua
Quia pnia mors hoim. reges eterna laborū
Tu senile iugum domino volente relaxas
Quincorūq; graues adinus ceruicē carbenas
Exiliumq; leuas. ⁊ carceris hostia frangis
Eripis indignis. nulli bona pibus equas
Atq; immota manes. nulla exorabilis arte
A primo pfixa die. tu cuncta quicco
Ferre iubes animo. promisso sine laborum
Te sine supplicium. v. t. est carcer perennis

TENDIM? HVG. OES: HAEC. DOMVS. VLTIMA. ◆◆

TVprope qui transis nec diu quieto reside: Meq; fuisse virum nequeas
Auribus et corde haec mea uerba tene cognoscere. Si tū ad visum
Sum qđ es. ipse fui derisio amare ~~meus~~ fiero forte ⁊ ceterus humo.
Mortis. dum lauit pace uiuante fui Ergo deum pro mecum pu
Sed ueniente nere postq; sum raptus amicus za mente premere. Ut in pe
Atq; meis famulis orba parente domus rpetua pace fui tribuat.
Me contextit humo deplorauitq; tacētem Ut quicumq; rogat pro me
Inq; meos cineres ultima dona dedit temporet in ymuni
Inde mei uultus reuocuit terrea nitorem Et mecum maneat in regi
Quaenq; fuit forae gloria magna iacet: one poli: ◆◆

Septima etas mudi

Quam fragilis sit vita hominū. q̄ plena malorū
 Quam brevis. & misera. volute mente cūes
 Cum regna. nec comites possunt repellere mortem
 Nec finem numeris. nec numerus senum
 Ergo omnes iuuenes pueri cunctaq̄ senesq̄
 Conspiciant. omnis ne taceatur homo
 Precipue qui me quondam viderē potentem
 Quos mors dira suo prosequitur gladio
 Quid mihi diuites quid opes quid gloria mudi
 Profuerunt nunc sum confans ipse mihi
 Quid inuat argenti atq̄ auri tenuisse talenta
 Quid tenuisse agros. amplaq̄ regna mihi
 Nam cuncta hec regio menebat nomia nostra
 Horrebat famam imperium q̄ meum
 Nunc lapidis seruis nunc me tenet improba tellus

Nunc bellum indicunt angues vermēsq̄ meumq̄
 Dilacerant corpus ossaq̄ lecta cadent
 Quis diuites fuerit mihi in agna potestas
 Ut mea sit p̄ncis equiparanda bonis
 Non tamen hīs copijs ponit vita mea tuert
 Quin mors eriperet meaq̄ p̄taret eis
 Debeat hunc casum cuius omnis. omnisq̄ p̄tatur
 Dent lacrimas cinerē dent gemitusq̄ sinut
 Hanc inopes timeant diuites inuenisq̄ senesq̄
 Matres atq̄ viri cuncta creata tremant
 Ergo omnes quicunq̄ legent hec carmina nostra
 Non dubitent iam iam talia facta sequi
 Itaq̄ te exhortor elegos qui legeris istos
 Et mors sit cordi consolata tuo

• MORTIS NECESSITAS •

DE MORTIS NECESSITATE COMITEMUR

QUIS IN HOC ORBE NASCITUR. QUI NON ASSIDVE VI
 deat incertū sibi paratissimū esse: nisi hoc ordinasset ille opifex rerum mu
 adi melioris ordo. Aut nos in hoc orbe solatitatem nobis omnem propositam
 ex ista marmore. Aut quia sensu inoueremur: tantum speremus et intelligere
 mus: presentibus intendentes: et paululum uel preteritū uel futura sentientes
 ut inquit Cicero. *Corruunt ergo quæ sunt in hoc orbe singula: Nec autē suc
 uitur: certus est dies unus.* Quid q̄ ea quæ uidentur diutius duratura: conha
 uo dilabuntur: Nam quæ sunt: quasi nūquam cūctura: moenia nobilissime
 fundant: superbissimeq̄ instructa: quasi ad celum reuocantes eugena: multis
 temporum difficultatibus xquantur solo. *Ubi auge Thebe: Buzididis illa tam
 magnifera: tantq̄ plenior domor. exornata: Ubi granaria pharaonis:
 Ubi pyralis Babylonis: Ubi colossus: horus: Sed ubi greca: ex qua tot
 tantq̄ dures: uiri in omni genere laudis preclarissimi prodierunt: Ubi aegros
 cum suo Inacho: Ubi Myrene: cum suo Agamemone et Menelao: Ubi p̄thie
 cum suo achille: Ubi pilos cum Nestore: Ubi Itham cum suo Achille: Ubi
 p̄thie Corinthus cum suo peucandio: Ubi miletum cū suo Thalete: Ubi cū lyb
 ra cum suo Croeso: Ubi babilon cū suo miao: Ubi persarū pallana cū suo Cy
 ro: cū Xerxe: cum Dario: Ubi Macedonia cū philippo et Alexandro: Ubi Ep
 astom cum suo lyarego: Ubi thebe: dentibus serpentinis proterate cū suis dys
 Bacho atq̄ Hercule: Ubi Athene: cum Themistocle et Alabiade: p̄uide: Solo
 ne: totq̄ illustribus uiris in omni uicarij genere: Ubi demq̄ ac oia prosequar
 Roma illa pristina Barbarorum domitrix: Grecorum imperatrix. *Lahno: ma
 ter: et totius orbis domina cū suo Muto: cū suis Horatis: suis batus: suis Sa
 pionib⁹ suis Marcellis atq̄ cū suis demum Caesaribus: uelut flores atq̄
 uiole solent (quæ) admiramur in mutuo: quæta deflorescunt: Et a mane ad
 uesperum concidunt: Atq̄ alia uite pars aliam insecutur et pellit: Infirma
 quasi lepus: pueritiam quasi denariem effugit: pueritiam pellit: adoles
 centia: Hinc muget iuuenis: Hanc insequitur uirilitas: Hæc a senectute
 fugatur. Senectutem prædatur decrepitis: In quam fit ut deueniat uita no
 stra: summebetq̄ demq̄ mori: Mors omnia morietur ut Augustinus inquit
 Hanc hebreus fortitudo nō deuincit: nec Herculis robur: nec Cnymedis aut he
 lene pulchritudo: nec doctrina Socrans aut platonis: Nec p̄udea cathom⁹
 nec methē homeu aut Marom⁹ potuit hanc mortis zabimē nō gustare**

De extremo iudicio ac fine mundi

Dispositione summi dei sic ordinatum est, ut in ista hoc seculum, decursu tēporis spacio terminum sumat. Et tunc quoque proximus omni malicia, et pioz animis ad beatam vitam reuocatus quicquid tranquillum quā pacificū, autē tēporis et poete vocant seculū, tēto ipso regnante floreat. Impletis igit tēporibus q̄ de mortis statu, terminabit ipsa mors. Et q̄ temporalem vitam, temporalis mors sequitur. Consequens ē, vt re surgant animi ad vitam p̄ternam, quia finem mors temporalis accipit. Rursus sicut vita animi sempiterna est, in qua diuinos et ineliquibiles immortalitatis sue fructus caput. Ita mors eius perpetua sit necesse ē in qua p̄ternas penas infinita tormenta pro peccatis pendit. Propter quante vō huius termino seculi, prodigia mirāda per omnia elementa mūdi fiēt. Quibus innumēs citius vniuersis genibus intelligat. Huius quoque Hieronimus ex annalibus hebreoz signa, xv. dierum ante diem iudicii refert, an dō contumini sint vt interpolati, non exprofficit. Prima die eriget se mare abitis, 40. super altitudinē montū. Nāq̄ in loco suo quasi murus. Secundo tantū descendit vt vix possit videri. Tercio in arine belue apparētes super mare dabūt iugitus vsq̄ ad celum. Quarto ardebit mare et aque. Quinto herbe et arbores dabūt rorem sanguinē. Sexto ruēt edifica. Septimo petre adinuicem collidentur. Octavo fiet generalis terremoto. Nono equabitur terra. Decimo erībūt homines de cauinis, et ibunt velut iūctes nec poterint nūi tūo loqui. Undecimo surgent ossa mortuoz, et stabūt super sepulera. Duodecimo cadent stelle. Tercio decimo morientur viuentes, et cum mortuis resurgent. Quartodecimo ardebit celum et terra. Quinto decimo fiet celum nouū, et noua terra, et resurgent omnes. Experiuntur igitur inferi et resurgent mortui, de quibus iudiciū magnū ipse rex et deus faciet. Cū dies iste finē fatale acceperit et mortales ad iudiciū in mortuālis dei venerint. Quia igitur summi dei filius vt viuos et mortuos iudicat. Apparebit autē dominus in aere supra locum vnde ascendit. Instrumenta quoque mortis velut triphūi vexilla, crux, clauis, lancea, et cetera, quocumque acriter quinq̄ vulnerē. Et in valle iofaphat omnis homo iudicabitur. Sed cū mūdi et mortuālis venerit iudiciū, quod deas ipse faciet iudicans pios simul et impios. Tūc demū impios quidē in ignem et tenebras mitteret. Qui autē pietatem tenuerūt itez vincti spiritu dei dante bonos simul et vitā. Quod non modo p̄bet futuris esse ex dei spiritu: verū etiam vates et philosophi vt bridas p̄es et in finem tēmonū ceciderūt. Nemo autē querat quē ad modum fieri possit, nec cū diuinoz op̄es potest reddi ratio. Sed si a principio deus hominē uetio quo mirārabili modo instituit. Credamus ab eo restituere tētem posse qui noui sciat. Sed infideles clamant et dicunt. Quomodo potest caro purificari cū dissoluta, et argenti alia. Et sic longe dispāre, ferri atq̄ plūbi diuersam. Intra speciem terre latere mortale venēdū dat ingeniū. diuinā virtus inuenire posse ac discernere non putabitur vniuersūq̄ carnis p̄ximū sensum etiam si videatur dispersus. Sed ad hoc temporemus animas que intellectu dedicat naturalibus rationib⁹ adiuuare. Si quis semina diuersa in manu sua permisceat, et dec in discreta seminat, vel passim spargat in terram, nonne vniuersūq̄ seminum granum, quocumq̄ loci tactum fuerit conpetenti tēpore sui nature sue speciem genēe proderit, vt statim sue forme suiq̄ corporis reparet. Ita ergo vniuersūq̄ carnis substantia, q̄nis varie diuerses dispersa sit, ratio tamē ipsa que inest vniuersūq̄ carni est immortalis, quia immortales animi et caro est, ex eo tempore quo semina ista in terram primo veni dei voluntati amittit, collectū tēre attracumq̄ substantie sensum reddit ac reparat in illam speciem, quā mors aliquando dissoluerat. Et ita sit vniuersūq̄ anime vt non ad confusum et extraneum corpus, sed ad summi quod habuerat reparet. Et sequenter potest pro agonibus presentes vite, cum anima sua caro vel pudica coronari, vel impudica puniri. Nō autē renascēt, sed resurget. Et ideo corporibus induētur. Et prioris vite facturūq̄ omni memorēs erūt. Nō autē celestib⁹ collocati ac fructes iocunditate inīterabili copiaz, p̄mū deo grās agēt, q̄ malū oē tēderūt, q̄q̄ eos in regnū vitāq̄ p̄petuā suscitāt. Hec sunt q̄ a p̄phetis futura dicuntur. Quoniam testimonia ponere non opus est. Cum tantam rerum multitudinē mensura libat non caperet. Qui hec diligenti⁹ voluerit scire, Et ipso fonte bauriat, et plura q̄ nos in his libris complecti sumus admirabilū requirat. Postq̄ tamē fuit tēre mortali consilio. Et ipse omnipotēs, cum venerit in solio iudicare omnes animas et mūdi omnē. Eodem tempore fiet publica omniū resurrectio. Et tunc corpus quod resurget a mortuis inuicētrabile et immortale, non solum iustozum, sed etiam peccatoz. Iustozum quidem vt semp possint permānere cum xp̄o, peccatoz vō vt absq̄ interitione sua rebitas luanz penas. Postremo iustus index p̄ pietatē glorie in ceterū, vt sufficere possint cruciatibus et igni sempiterno. Eius natura diuersa ē ab inuicē, quod ad vite necessaria vniunt. Qui nisi alicuius materie fomēte alatur exstinguitur. At ille deus vniuersūq̄ perfectissimū semp̄r vixit et viget sine vllis alimentis, ac sibi ipse eternūq̄ pabulum ministrabit, ad

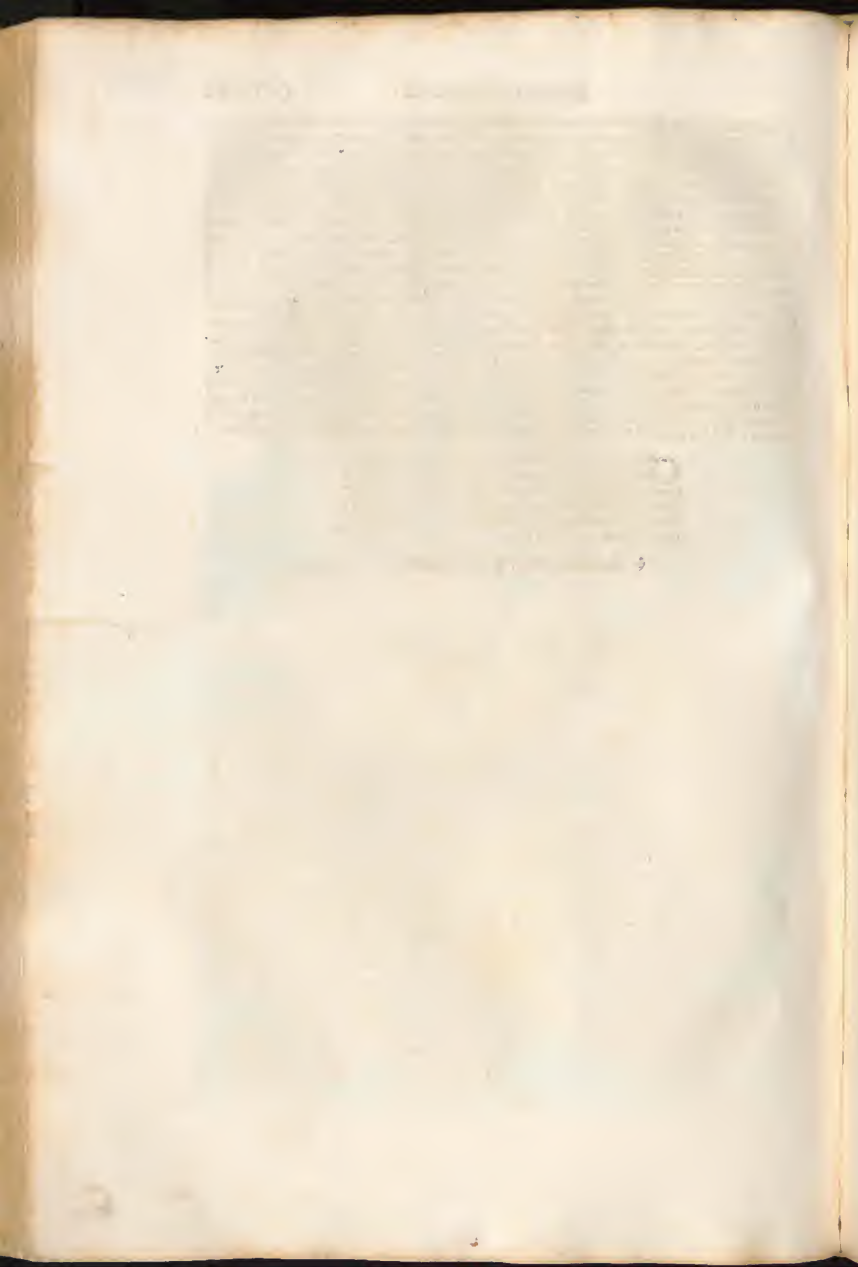
Ultima etās mundi

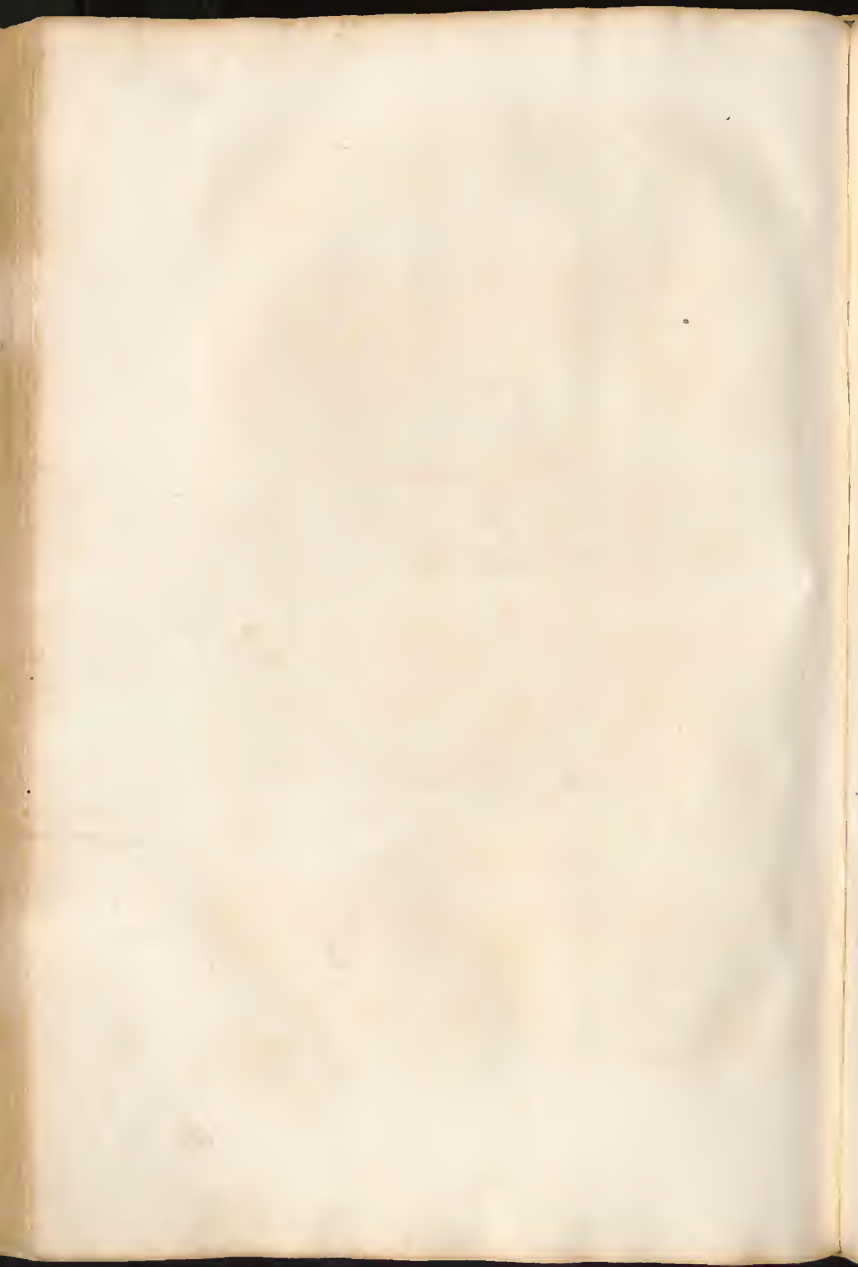

sentum doloris afficiet. Quata autem felicitas existimanda est. iustis ac pijs subtractis hijs labibus terre. p
ficti ad illum equissimū iudicem parentemq; indulgentissimū. qui pro laboribus requiem. pro morte vi
tam. pro tenebris claritatem. pro terrenis ac breuib; bonis. eterna & celestia largiatur. Vniuersos igitur
oportet opera dare vt se vel q; p̄mū ad rectam viam dirigat. vel suscepiat operantēq; virtutibus. bñ? vi
te laboribus patienter exactis. consolatozem deum habere mereantur. Pater enī noster ac dominus q; con
didit firmamēq; celum. qui solem cum ceteris sydenbus illuxit. Qui libratam magnitudie sua terrā val
launt montibus. mare circūdidit. ammbusq; distinxit. Et quicquid est in hoc opere mundi consiluit ac p̄se
cit e nihilo. p̄spectis erroribus hominū. ducem misit. qui nobis iusticie viam panderet. Hic sequamur
omnes. hunc audiamus. huic deuotissime pareamus. Congrediamur cum hoste quem nouimus. fortiter vt
victores. ac deuoto aduersario. trūphātes p̄mū virtutis quod ipse promissit a deo consequamur. Et in
altissimū celum relicto stellato per illam immensam portam instar iris ingrediamur. vbi vrbis illa beatorū
cniū atq; dei. mater nostra hierusalē in mēdijs celi campis apparebit. Hec vrbis vt vba Joannis i apo
calipsi sonāt. in se dei & lumen eius simile lapidi precio so habet. Cuius murus magnus & altus. habens
portas duodecim & nomina scripta. xij. tribuū siliōz israhel. quaternis lateribus prout sunt partes mūdi.
Murus ciuitatis que quadrata est habet fundamenta. xij. Et in ipis nomina. xij. apostolorum. fundamē
ta muri ciuitatis omī lapide precio so ornata. Inenarrabili igitur gaudio perfundimur. cum in patriam ve
ram remigrabimus. Ex qua oriūdi immo in qua orti sumus. ex meliore multoq; p̄stantiori nostri parte.
Quatope post longū erinosum periculosum exiliū eas regiones atq; illa loca plena magnificentie. & ad
uentu nostro gratulanti videntes exultabimus. Deprecemur igitur. vt nobis & omib; qui hoc audiūt
Concedat dominus. si de quā suscepimus custodita. cursu consummato. expectare iusticie repositā coronā
Et inueniri inter eos. qui resurgūt in vitam eternam. Liberari dō a confusione & supplicio eterno. p̄ xp̄m
dominū nostrū. per quem est deo patri omnipotenti. cum sp̄scō glōria & inglō in secula seculorū Amen.

Completo in famosissima Nurembergensi vrbe Operi
de bystorij; etatum mundi. ac descriptione vrbū. se
lix imponitur finis. Collectum breui tempore Auxilio docto
ris Hartmāi Schedel. qua fieri potuit diligentia. Anno xp̄i
Millesimo quadringentesimo nonagesimotercio. die quarto
mensis Junij. ~ ~ ~ ~ ~

Deo igitur optimo. sint laudes infinitę ~

De Sarmacia regione Europe

De regno polonie et eius initio

Quoniam de Boleslao (qui tercius Sarmacie rex existit) paulo post metio fiet, quare et de terra sarmacie, et quo pacto illa regum sceptrum meruerit breuiter absoluere proposui. Est igitur Sarmacia nimis amplas vastas regio sinitat in solitudine posita, et sub rigidissimo ethere iacet. Hec exortu moisthof et thaurum flumini habet. A mendic dacos et pannonias. Ab occidente bohemos, morauos schlesias et theutonones. A septentrione mare germanicum et sinu codanum. Ad vero quod regni nomen tantum partem poloniam vocant, hec duo nomina sortit. Nam ea pars terre vbi Cracouia situta est nunciorum Poloniam vocant. At vbi Polonania et Gnesna surgit maiorem nuncupant. A Craco aut primo duce vsq ad erat primus boleslaus nisi duces illic imperabant. Temporibus aut primi ottonis cesaris boleslaus clarissimus dux fuerat. Nonis de quo in vita diui Stanislai dicemus, nam ille nepos eius fuit, qui ex monacho huius Boleslai filio natus fuerat. Ille igitur Boleslaus rex francie et germanas gentes victric manu infestabat. Tandem ob Ottonis cesaris pces tali bello sine dedit ac fedus cum germanis et gallis contraxit. Otto aut cesar videns tanti principis animum magnitudinem, quam toti germanie et sarmacie nota fecerat se cum Boleslao duce in sarmacias prout

vt et imperium et potestatem eius planius perspicere. Quae illustris dux summus honoribus in postea suscepit. Tunc ante vrbem milibus passuum aut longius fericas lanas muriceas vestes auro argenteo decoratas per viam qua caesar iurans fuerat prostreri iussit. Et post ingressione cessans in vrbem postquam anteaq. locum fuerat illa cesseret et portaret. Illic magnificus splendidi summiq. iunioris ac theatrici ceterisq. certumq. caesarum venerabatur per nulla quae aurea illic forent supplicentia. quae post quoslibet ados in puteos quosq. fumi di nemo certus fuerat deici ac deperi iubebat. Multas alias pompas ac munificentias caesar otiosi instaurabat. quae satis ample venusta sarmatica historia enarrat. Jamq. videns caesar tantum principis liberalitates et mentis subtilitatem. diuiclarumq. abundantiā non abire animo duxit tantum clarissimum duce cozona regis dignum fore. cui itaq. regali seculo ac vrbem ante morte traderant. ac ceteris dignitatibus sedē regiam requirerent. celebrant. Ne autē Boleslaus illi illustris rex tantum erga caesarem beneficij ingratus videretur brachio diu adhiberi antistitis. quae primum nefanda morte traderant. per munere caesari obtulit. Jamq. aucto regni imperio vix ad annos salutis nostrae. cccc. aut paulo ante rex polonie dū absq. prole discessisset. Tandē dux qui litta nia ac ruffie presidebat in regē electus fuit. h. ydola antea coluit. Sed eo tempore quo illi regni seipsum de ferebat et christianam religionem cum omni terra cui preerat suscepit. Itaq. lituanos ac ruffitas ad regnū sarmaticum sic adiungit. vt non nisi absq. certa ratione dissolui possint. Is ergo illustrissimus princeps prutenos maritimas gentes ante gentes sanctissimo bello subiugū duxit ac imperiū amplius extendit. Vbi insignes vires ex tate Danicum et thuronica. Et clarissima arte Danieburgum. cui similis nemo mortalium vidisse fertur. multis varijs structuris. meubus. nimbis ac fossis munita vt nulli inimicorū tutus sit ad arē accessus. Am plius imperiū ante aliquot annos fuerat. infestante tamen tartarorum et turcorū pfidissima gente magnū totū sarmaticū Daniū illam ē. Nam terra que post Russiam vadit quā gens podolia vocat tota erusta et in solitudine posita ē. vt et necessitati peregrinantiū ferre non possit quos semelissima sit irat grauita in altitudine vnus celsi vni ceteriscent. et apibus et mille tota redolens vt non satis illius loca sit vbi litta deferant. sub arboribus nauis aut virgulis et siluis fauos sic educunt. Liberoni autē celebratissimū nomen quo in tota Europa vbiq. prestantissimā sarmaticā totā percurrit et circa Cracouiā salus solusq. extendit. per quos sumus potest vniūsq. vix in lituanā et scythia. tans brachijs regione illam totam diuisaq. feraz maximas educēs græcos. In ea vero silue parte qua septentrionalior est bisones ferre que feroces acimianus bellina est humani generis maxime odicens. ad vespendum quidē maxime conueniens. formā autē gerit citius colozis. Et dū ceteri latē et cozona fert. vt nec vocantur satis apni sit nisi maximis varijsq. laboribus. Metalli vero nullum q. sub bit sarmaticā fert nō alia q. saturni cania. qui terrā rigido infestat frigore. Salis autē maxima copia ē qua ceterae longinque gentes vtiunt. quod maxime p̄stat toti regioni emolimentū. qua nulla regis maior in toto regno gaza extat. Vbi sub terra exadunt iugena salis saxa. Extra terrā aut aliud sal ex aqua dū coagitur. Et sarmaticā feraz et yberrimā tellus omni genere fructū et quicquid ad pascendū humanū corpus expectat ferunt. vixores habuit. ex quibus duos suscepit filios. quos vnus nati maior. Vladislau vocabatur. alter casimirus. Vladislau aut post mortem patris regio insignitus fuerat imperio. Itaq. hungarie et bohemie et polonie regis presidebat. vbi clarissima gesta militari in anni faciebat. ac imperiū et xpianay religionē amplabat. Nam regi turcorū tantū terraz depopulans fuerat vt et ante constantinopolim castram cta retur vbi dū sexissima bella erga turcos gereret ac vtraq. pars crudelissimo conflictu decederat pānones versis tergis fugā dabant acregē dū paucis sarmaticae copijs in tanta hostiū multitudine reliquerunt. Cassimirus vero dux lituanus et ruffie preerat. Inde diu casius regius genti notus fuerat. Cassimirus per sarmatas in regē declaraf q. filia duas anstrie sorore ladi slai q. regno bohemicū būgarie p̄sidebat inuixit duxit. Ex ea sex suscepit filiosq. quosq. filias. Primogenitus vero Vladislau vocaf. Illic adhuc iuuenis ceteris in imperiū regni bohemic electus fuit iura quadā anni magnitudine ac optimis consilijs pollens. Ob quod dux Matbias rex hungarie discessisset et regnū pannonicū adeptus est. Huic erat prius frater. aut Cassimirus nomen paternū dātū fuerat. qui summo ingenio ac prudētia claruit. tandem morbo inualecente perijt. Et huic successit illustrissimus princeps Jobāncsalbernius tū futurum toti orbi p̄p̄e aculū. Is plurima illustria gesta militari bello apud Tartaros ac ceteras gentes edidit. Post patriis autē obijt regno successit. vbi fauente illi. p̄p̄era forma regni vixit. sua et optimo doctissimorūq. viroz consilijs gubernat. Indit vero rex Alexander quatuor natis regius est. cui fortitudine et mentis subtilitate per am tota Sarmacia vixit. Hunc ob eius constantia in Lituanā post mortem patris in ducem suscepit. qui et maximū toti Sarmaticae deus esse existit. Post huic sequit. Sigismundus celebris princeps. aut paterna sequit. vici gis. Is multis egregijs gestis daretur si illi aliqd. felix sari aspiraret. Celeberrimū autē Fridericus princeps vltimū a totorū loci obtinuit. qui iunata animi ingēnia virtute relinquens vanos principum tumultus et inquit etiam vitā ad sedem tranquillitatem sese contulit. vnde episcopus Cracouiensis electus ad archiepiscopatum Gnesnensem postea deuenit. Ibi omnes quinqs clarissimi principes hanc vix in etatem magnifice ac celeberrimam ducunt. Inter filias vero quinqs. prima nup̄ sit Georgio duci bavarie. Secūda Friderico marchioni brandeburgensi. Tercia duci pomeranie. Et due relique in nupte apud mari emyritam ducunt.

Sanctus Stanislaus
episcopus

De sancto Stanislao episcopo Cracoviensi patrono Barmacie

Divus Stanislaus vir magnè apud deū auctoritatis totius Barmacie patro-
nis et signifer. Natus anno salutis nostre dñi vij. in rure quod Szeppa-
nowo vocant nobilibus ac claris parentibus. quorū cura fuit in templis diuino
seruicio incumbere. et deū p̄is placare precibus. Is dñi in iuuentutem deuenisset
patris monitu in celebre gymnasiū Parisius deuenturi optimèq; literatus fuit
dñs summa op̄a dabat. vnde multis virtutibus floruit. sacra autē omniq; ruri
p̄cipue insisteret. non ea qua huius etatis iuniorum in questus causa solēt vt ma-
iorum dignitatū honore adipsēceret. sed vt si quando locus statusque inter cōditio-
nem suā ferre posset vt tantū miseris quantum potentibus. orphanis pupillisq; iusti-
tiam administraret. et vnicuiq; equo pondere quod suū esset iubente id legēderet
deret. Tandem patris sedes rediens Cracoviam inditā Barmacie urbem de-
uenit. Illic ob virtutem et sciētiā suā canonicali dignitate fungitur. Moxq;q;
amante celestis numinis prouidentia in presulis sedem declaratus fuit. Vbi dñi
semper optimo ordine statum deferret curabat sacra religione ac diuini cultum
ampliare. Empto tandem rure a quodam milite. eoq; mortuo amici illius villam eandē iure hereditario a
dño presule recitere conabant. At ille testimonij huius stipulationis eumque profectū non potuit.
nam hī qui huius rei satis edocti fuerant. p̄pter illorū impotentia lachabant. Vt ergo sanctus orationib; ac
seuings incubuit. confususq; summi det potentia. qua se iam diu munus cognouerat accedens ad tumultus
defuncti militis a quo rus illud emerat. et euoluto lapide ex arenā pia et deuota oratione deū obsecrabatur.
et mortuū illū per quatuor annos in vitā reduxit. Eūq; coram tyranno Boleslao apud que tale ius ageba-
tur constituit. Astantibus illic suis aduersariis ceterisq; regni optimaribus. quo se emisse villam aperire de-
iustituit. Namq; seuus Boleslao? sedo n̄p̄isq; luxu insisteret. ac omne in suas gentes p̄sidium et tyrannidē
dem exercebat. ac illustres viros egregiosq; cives nefandis diuersq; supplicijs exercebat. Stanislaus ve-
ro obniti vires haud longius id ferendum existimabat. itaq; regem inceptibus adiens vt alib; ap̄us de-
fuerit illū obsecrabat. At ille magis indices facinus exercebat. Tandem a presule in sententiam excom-
municatis p̄misit. quare tyrannus Boleslaus ignarus p̄re furore quid ageret dimisit satellites suos vt p̄su-
lem quocūq; esset loco tradiderent. Eo tempore diuus Stanislaus in sacellū diui Michaeles quod super
rupellam in Castimiro vrbē conditū est deuenit. Illi deo offerens sacrificiū. hunc in locum diu
munib; regij deuissent. iamq; ter ingredi templū conarunt. iter iterum pulsi diuina potētia in tergum
cadebant. Id postq; ad regis aures deuentum fuisset magne frēmuit rex Boleslaus in sacellum p̄perat.
vbi sanctum presulem iam sacrificiū offerentem inuicem verberat et sensibus ictibus trucidat. Tandem
per ministros in scintilla paritatis extra urbē deiecit vt volucres illud vnicū rostris decellerent. sed diuina sic
agente prouidentia aquis illic aderant que coelestium corpus in vnum collegērunt suūq;q; diligentia id
seruabant quousq; cives hī mariano venerandoq; ruri in rupellam honorifice sepelirent. Tandē in nume-
ri sanctoz relatus vt p̄missum est in arē regis ad templū diui wentisclai deducit in aurea turrib; multis
miraculis coruscant. quem populus multo thūre ac precibus indices venerant

De Cracovia vrbē regia Barmacie

Cracovia vrbē regiam insigni huic op̄i inserendam haud absurdum esse dixi. Nam celebris ger-
manice ciuitas est teste Ptolomeo optimo lucidioris cosmographo. q̄ eā Corodumū appellat. Ara-
bo autē germaniā diffinit q̄rū Rbenus et Albis in se clauferunt. Nō ea causā sanē non indigni vrbēu
Barmacie foro censens. Vnde a prima eius origine repetendū satis dignū esse putauit. Sed ne prolixior am
biguae oratione narrando fabulari videar breuiter de eius situ quippiam narrare consueui. Cracovia igitur
illustis vrbē Barmacie quā poloniam vocant ad rippam Istule nō longe ab eius fontibus sita. Hec a
Craco primo duce farnacae condita fuisse et eam suo nomine celebrasse multi renitere. Hec alius p̄mū me-
ribus angit. p̄pugnaculis et cellis turribus. post paruo muro et ob verustatem ruinosa similis. Tandē val-
les ac fossē vt inimicibus hostibus sanior aditus prob̄ ibeatur. Hec quēdam piscinaris aquis replere
quodam virgulis frutice ac graminibus virent. Post aggerem vero qui valis immittit amnes non late flu-
ens Rudys diens totam ciuitatem circumluit. Hierorantim orbēs agitat qui Cererem faxis conterunt et
emolunt. Deducens tandem per subterraneos cuniculos et cannas toti vbi satis vndarum prebet. Por-
te vrbis septem. In ea vero plurime pulcherrime ac egregie ciuium domus. Ac plurima ingentia templa
p̄cipue diue vrbis Marie in medio vrbis extat cui diuibus arduis celisq; turribus. Sūt et illē in ol-
ta monasteria. vbi inuicem tenozum religiosorum patrū cetus fulget. Ad eēdem namq; gloriosissime re-
mitas sic vocantur est celebris ordo predicatorū. In ea vero sacra ede mille sanctans vir beatus Jaco-
bus non diu in numerū sanctorum relatus magnis miraculis replet. diu Bonimam conies. Quir adbuo-
uens tres mortuos in vitam reduxit. Ad templū vero sancti Francisci est ordo fratrum minorū non reformas-
tus. Ac cetera multa monasteria. Est et templū non longe a porta Istule quod ad sanctas Annam vocant.
vbi beatus Canus celebris huius vrbis gymnasiū doctorū multis miraculorū prodigijs fulget. Quis nō diu
in cathedra sanctozū ascripuit sit. Hanc iuxta sacra eēdem situatū est ingens celebre gymnasiū multis da-
missis doctissimiq; vrbis pollens. vbi plurime ingenue artes rectantur. Studiū eloquentie poetices p̄bi
losophiæ ac p̄sifices. Astronomice tamen studiū maxime viret. Hec in tota germania (vt ex nullorū relatio-
ne satis mihi cognitum est) nō clario reperitur. Illic iam maxime p̄bebus cōlitur. qui et corū cruda elumet

ingens ac polita cecidit. Has edes diuus Vladislans illustis famacie reru bu ex pretenor littoralis famacie gente suuissimo confictu victoria dirisset. Cuius quidem belli plunna clarissima monumenta hancceqz in etatem in are regia de qua paulopost dicemus supstant magnis opulentis extruxit. libertatibus et stupetis summis celebravit. Nec incole vrbis famarico more viuunt. quos crudos et ignauos famaricis pnsa dixerant. Sunt namqz illic clarissimi ciues. virtutibus prudentia et comitate insignes. humanitate et hospititatem liberakter et familiariter erga quosqz peregrinos offerentes. Victus illis splendidior qz ceteris famaricis. Et omni delicato genere cibi potus illis frequentior est. Aqna ordeo et humulo decocta. Is quoniam nec essitas ferre potest si sumit profecto nihil nature humanet ad corpus ipm alendu comimentis quicqz reperiri potest. Sub aze vero istra ciuitatem citat et aliud nungae collegiu. vbi achadenta iuris ac legu pollet. Ad vrbis vero septentrionale latius adiacet paruum oppidu nullis quidem membris qnacu quod Clepardus vocant. nihil dignu scriptu in ea qz egregia sacra sedes diui floziant strenui christiane fidei militis. Quia diuus Vladislans de quo ante memimus canonicatu ceterisqz dignitatibus ac numeribus reseat. et doctoribz gymnasiu artiu regentibz coleda reddidit. Rupes aut ac crepidines nimia altitudine erexit. sicqz tam celu sustentare videant. Tandem arenis congestaqz terra obduce ingentem collem efficiunt. qui ea parteqz in borea tendit vbi imminet. et ex alio latere in uosum carpabz albe numentem respicit. qua collis potum insignis euope flumius Istula quondam germanie terminus alluit. qui ex carpabz radice paruo quide fonte profuens longius magis magnus tumet. ita ut iam vndaz auctus mole que ex pannonia montibus sese in eum precipitant. trabes et ingentia robora variatqz linguoz struicturas desert. Tandem vbi mibru acceteris fluminibus magis sumuerit rates ac bonerarias naves secu ad germanicu oceanu in sinu codanui tedu et vbi trino vasto ore spumosis sese euoluens nomina deperdit. In eo aut colle primu est inges templus in

deus dñi wenzeslai ducis bohemi conditū. vbi omnium illustrissimorum viroꝝ monumenta ac sepulchre ex-
tant. multis opibꝫ uarijsqꝫ artibꝫ extructe marmoreo allabastroqꝫ lapide exsculpta. quos maximo ritu
ac pompa celebrari consuevit. In medio autē templi extat celebre monumentū in quo clarissimus dñi
miles dñus Florianus requiescat. Sunt et in eodem colle due sacre edes. dñi michachis et sancti Georgii
post egregie nobilitū curie ac edes sacerdotū. qui noctu dieqꝫ templum generant. Post pium ingens regia
sedes maximis ac varijs structis condita. que totius regni capitoliū est vbi tota regni gaza conuenitur.
hic principibus cedatur imperium. nam regalis corona hic maxime custodiū obferuat. Extra collē
autē monasterium fratꝝ minorū religiosus ordinem seruans. Nec longe ab eo monasterio extat cenobi-
um sacrum virginū. Huiꝫ ex opposito ad pontē ism ē insigne hospitale et sacra edes sancte Bedewigis.
Ad altam veto insule ripam extat clara ciuitas quam Casinurum vocant a rege sic vocato condita. quā
la vbi sub arcē regia se diuisit totam circumluit ac pene insulam reddat. Est in ea insigne pbanū due cur-
gines kartherne vbi ordo Augustinensium floret. Cum et templum quod ad sacrosanctū corpus christi vo-
cant. vbi canonici regulares inhabitant. Et cetere alie sacre edes. Extant et clarissima monumeta vetustū
collegij tam insolita. quos illustris regina bedewigis construxerat. Plurima preclara prater ea in his vbi
bus a vetustissimis temporibꝫ gesta sunt per illustrissimos reges ac principes. Et breuitatem inuit. in fine
bis imposuisse dignum statutus

Libeca seu vt alij scribunt Lubecam saxonie vrbis illustis ac ecclesia ciuitas nobis in germania vtrum
et apud externas gentes nominatissima a Uikbodo vntgo cimbrior duce ad cimbriam cherfoneson
quondam edificata in eo loco quem venedes qui ⁊ vandali adbug saxonie partem tuncientes Buccantam des
tere. Aucta p seussinu principis qui kito dicebat. que ⁊ trutone appellabatur Anno xpi M. ciii. Ea post
quo terre lituonialis e inter magnopolensiu bolstadenburg ducatus duobus fluminibus bagusfor traio inri
gua. Que lim pda flumina yernaia lingua wagnif ⁊ nab appellantur. Is kito ex nobili progeme mare
maunoz ⁊ in artemopolensiu ortu habuit potens ac grauissimus xpiator psecutor. qui dnos de vageni qui
de Stargardia seu de oldenburg vocabant in seruen ⁊ peldte interfecit. En⁹ ex his ingenuis euadens in
dantiam secessit beinricus nomine Gostala comitis filius. Is p aliqua tempora rediens kitioni caput seu
n abfudit inde sua ducens vxore. Quo tpe beinricus quartus imperio romino presuit. In ea puincia om
nes baslice sacerdotibus priuare deualtate erant fideles xpiam sopita. Vbis quoqz subiectis mina vice ob
pa nuppi bella papue ducis beinrici de leone deualtata fuit ⁊ comitis alfeis de holdesheim. qui p sedati di
scordia vrbem dua beinrico permisit in eo loco vbi nunc sita e. Cu eius situs prius ppe swartau. postea ppe
horneborg fuit vt docus beinildus refert. Exin ob negotiationes ex germania alta ⁊ bassa ⁊ ex variis rei
gionibus mirummodu aucta e vt nuc vltra mare balticu seu germanicu qd Stagni vocant in notueciam
Bucciam Lituoniam. in Russiam Lituaniam prussia Poloniam ⁊ Pomeraniam. in ducatu magnopolensiu. in dal
miam Angliam Flandriam Scetiam ⁊ regnu francie omnes mercaturas p stagnu ⁊ terra in Saxonia westualiam
et in archia frequentant. Peritissimi astronomi scribunt hanc nobile vrbem minui suu habuisse sub signo libe
⁊ fundata in singulari dei gratia. Cu incole vrbis p cetens finitimus deuotiones ad modu piuitas exerceat
Sunt en dulce nuclei in amara testa. Deinde anno primor tricesimo suprayndecies centeni domini inferio
ris vandalie libeca deualtata qd comes Alst de holdesheim iterato iustaurauit cu arce vbi nunc predicatorer
habitant. In septentrione ac sine ciuitatis Anno M. c. lxx. lubicentes memores damni illi copias in pun
cia rugen educeres clades p effusione sanguis pncipi rporerant et inuulerit. Episcopatū lubicetiū anno sa
lutaris M. c. lxx. antistes duodecimus de oldenburg seu Stargardia in vageni Geroldus auxilio duas bein
rici de leone primo obtinuit. qui tredecim pbendas p oia necessaria in decimis villis ac possessionibus dota
uit. Creuit igit libeca in potētissimā ciuitatē. oldenburg autē desecit. Cū aut frideric⁹ huius nois pzm⁹ hanc
vrbē ingenti exercitu obsideret beinric⁹ lubiceti⁹ eps pacē a cesare impetravit ea ditione vt fanore ducis
beinrici cesari obedirent pstarēt. Is antistes summā ecclīaz dicitur. ⁊ monasteriū ad sanctū iohannē in vrbē
extruxit vbi nunc sacrosancte virgines inhabitāt. qm is monachi ordīs dñi benedicti hūc locū primo posse

berūt. qm̄ nūc apud cismar. puīc de bolstern ppe mare morā faciūt. **H**is tēpōib⁹ lubecā angustā ac
libera ciuitas effera ab ungatore friderico libertatibus donata vt caput oim̄ vrbū stagnalū deinceps
foret ⁊ in variis priuilegijs etiā apud exteros p̄cipue in lond̄ en ciuitate anglie. In noruegia i ducatu ma
gno ducis moschauic. in ampla vrbē no gardia. In russia (vbi basilicā ⁊ curiā xp̄iano more habent). Et
plēnq; locis ac regionib⁹ magnis exemptionib⁹ decorata sint ars dorata. In flandria q̄z regno dacie ⁊
fuerit in munitatibus gaudet. Idē cesar fridericus priuilegia a duce beinrico p̄habita eis confirmans p
bullā aureā vltro donauit vt p̄sules viginti quatuor habere possent (q̄ntus numerus iste p̄ raro comple
sit). Cōq; nobiles efficer vt aurū more equitū deauratorū (excepis calcarib⁹) deferre possint. Hec indita
vrbis munda ac munda etiam in verne ab vtraq; parte tectū posita vt aque ⁊ immundities libere desce
dant ⁊ ob frequentes umbras vīe purgantur. Ecclesia cathedrālis quā summa vocāt in meridie ac sine ci
uitatis sita admodū longa ⁊ decorā existit. Manant hec vrbis p̄ter istā quatuor proebianis basilicis que
septē turres cellas pacatas ac p̄nib⁹ erimas habent cupro ac plūbo tectas ac in summitate anro deco
rātas. Turris in eā sancti petri corona deauratā cū armis cesaris ⁊ vrbis insignia ē. Om̄i quoq; decore
edes sacre ornate erant. Inter has q̄nq; eccias basilica gloriōsissime virginis marie eminentiā obtinet
Habet quoq; duo monasteria vniū ordinis p̄dicatoz. alterū sancti francisci. ac hospitale ad sanctū spiri
tum. Ciuitas vero aquis ⁊ turribus muro ac fossis admodū munita ē. Platee due longe ⁊ ample p̄ vrbē
posite sinubi edes recto ordine site sunt extructe de lateribus ornatisime ac varie decorate cristunt. Ce
tere vīe has cruciatim secant. Forū indicis onustum piscib⁹ ⁊ carnibus videtur ac aliis necessarijs. Vila
biurq; primo fluminis Baguisa a septentrione in meridie itat in occidentē. Ante ciuitatē flumen trans
contrarie ex meridie in septentrione fluit impetu mare petens. Is eo flumine nauigā minora a mari ad
lubecā accedunt vsq; ad murū cū maiores naves (onera plausitroz. ec. l. ducentes) in litore maris p̄stant ⁊
ob profunditatem ad duo miliaria ciuitatē appropinquare nō possunt. Monissime anno **M. cccc. xxi. c.**
scopus **A**be odricus natus de hamburg cū romē confirmacionem accepisset Lubecam ingressus vigesi
mus quintus lubicensium ep̄s diuina grātia nunc gloriōse p̄sident. Cetera ornamenta vrbis ob longitū
nem scripturarum ⁊ varietatem silentio pretereunda fore dignum duxi.

Nissa Blesie insignis vrbs. episcopalis sedes ad Nissam fluvium sita a quo denominationem accepit. varijs edificijs ornata ē. Blesia aut a principio vaste silue circine (apud grecos & latinos scriptores celebrare) potior. vt tota plana ita & nemorosa fuit. sed temporis processu sparsim villis habitari cepit. Vbi autē fide p̄ntiam incolere amplexi sunt constituti oppidis ad mitiorem ē cultum redacti. Quā odora flum? celebratissimus per medium totam perlabit. & Olia Nissa Oia Lissa Barisio Cator riuo Dobio & alijs fluminibus auctus. marchia brandeburgensem permeans in mare germanici apud Stettinū vndosus exonerat. Latitudo eius triū quidē. sed longitudo nouem diez itinere a limitibus hungarie vsq; in marchiam brandeburgensem extendit. Primus eius episcopatus sedes Sinogrouie wartenbergē. distans fuit. Et inde Ritsinum territorij bregē. epalis cathedra ē delecta. Kazimirus autē illius nominis primus re polo nie vbi regia stirps masculina defecit a monasterio gallic cluniacē. vbi monachus fuit papa dispen sine ad regnum polonie assumptus denarium sancti petri vritim siue per capita in regno suo idcirco exigendum et romam mittendum instituit. Et sedem epalem Transilauam transferri curauit. que nunc ē (vt p̄milinus) omnū Blesie ciuitatum non minus ampla & opulenta q̄ populosa & cōibus & templis ornati ssima. Eius antistes nunc ē doctor Iohannes ron de wending cister. diocesis olim imperialis prothonotarius & in eius status bene multa industria reduxisse fertur vt centum annis p̄teritis non fuerit uicns episcopalis fructus sior & structis ornatis. Prouincia ipsa frumentū ferax & piscosa. carnibus feris & volucribus abundat. P̄ter Transilauas insignia loca sunt. Hec vrbs Nissa episcopalis sedes. Bologoua maior Legnis Op pel Bredēdis Zellben Olina frankenstein Bonsterberg Baganum Brega Monasteria complurim signis struere. Prouicia ipsa regi bohēmie subiecta quā ab impio ffeudū recognoscat. multi autē duces et p̄ncipes hereditarij ipas nō tā p̄ssideat q̄ vastatū & impacatū reddiderūt q̄ p̄ter cēsum eriguntatē bua lem statum ducere nequuerūt. rapacit an iccirco dedit. Nunc vero ē ad paucos redacta alijs stirpibus mor te sublati. Qui non parum opibus & munitis oppidis florent. Cultus diuinus per Blesia longe plurim.

Teplaq; totius orbis sacerdotibus et alijs ornamentis et fructibus honorificentissimis. Status ecclesiasticus et secularis et religionis virtusq; serus numerosus et disciplina. populus facundus et humanus. et deuotionis sup omnes germanie fincolas reditissimus. Nobilitas e plurima ad arma aspiras et martis amatrix. Sacerus mulieribus venustus quide et affabilis sed pudicus. Plebs rustica polonica ydconuatis agrestibus laboribus desidiote incumbens potantoni e plus dedita. Inde et domus et agri coru parū culti sed neque electi. viles casas habitant. Agricole veto alemani rus melius exercent et vbanus domos pro suo capri construunt. Bumptus multo leuioꝝ precio q̄ finitimis prouincijs cōparantur. Sed quod Blesie imminet sum aliquando tementi offeret e q̄ censuꝝ dñi et possessores percipit pro loci et possessors qualitate. nonnulla pecuniaz summa annuente superioritate et confirmante venditori annuū censum in bonis suis in scribunt. quē vbi aliquot annis soluerint postea dare recusant. Inde rustici (vt inter contrabemes pactum fuit) aut censuris irerunt ecclesiasticis aut pignora adiungunt. quod grauamen ipsi rustici scire nequeunt domos et agros deferentes alioꝝ sum fugiunt. que loca sepe deserta relinquuntur. Et hoc potissimū capite Blesia maius indies nisi prouideat suscipit detrimentū. Prouincia alioquin laude prosequenda. Bēti potus cernis. Vno ex morauia aut hungaria aducto vrinunt. q̄q; nonnihil vini in Blesia apud crostnam habetur quod pro maiori parte extra prouinciā per oderā in prussiam et alioꝝ sum deportatur. Preter pannos lincos exigi preti qui in hungariā deferunt et pisces in morauia delatos nihil extra Blesia suis ex mercibus deportant. Num? etiā et virginū et mulierū ornatus auri et gemmarū et vestiu cultus prouinciā non parū extenuant. Nec hec vrbes inlute ac prouincie (quarū noticiā tardius ad nos reuient) laude sua priuentur eas in hoc opere in fine addicere libuit. profecto libere vrbes precipue lubicensis. si diuinas. ordinē fenatus. humanitate moreq; populi. maris portū. siti et edificia perspicere velimus. Vt gne igitur bistoria ac cōmemoracione. postremo si vrbes plures q̄s adiungere velut das cis equa potestas.

Ad deum optimū maximū de his que mirabilia gessit pro iustiss
mo ⁊ excello Maximaliano rege romanorum

Actor ⁊ princeps operose mundi
Quisq; exceptis op'is er fuisse
Omnibus iudex. redditurus idem
Omnibus equus
Quam potens rerum fueras creator
Quam dator largus redimis salutē
Quam reddis iustus trunator orbis
Quam sapiensq;
Cū velis iustus bonitatis tueri
Virus es cause melioris actor
Virus iuste donator querelę
Hostis iuq; ius
Suctus humanis animis preesse
Molugas seuos. placidos acerbas
Bontibus semos agitas ⁊ hostes
Hostibus virgas
Moris addens ouium pauore
Fortunū iustis animos leonū
Militū multas acres reuudis
Agmine paruo
Tu iubes ventus sileant. silentq;
Precipis ponto tumeat. tumetq;
Imperas lune lateat. lateq;
Sanguine tincta.
Hec canentes hyemes virent
Turbidas celo plumas sereno
Scepe permutas. facies ⁊ vultus
Mentis ⁊ anni.
Tanta cū regi cedentis romano
Audias voces. iuuentū semq;
Audias grates bonimū. precesq;
Iusta petentum.
Inde non cesses melior patronus
Cū suis regē populis tueri
Principē serua. sobolē domūq;
Adde triumphos.

Deus seruus tecus hoc precamur
Cesari nam simul ⁊ nepotē
Indolis mire. videat regentes
Tempore longo.
Istiq; sic patre foucas anūq;
Litus exemplo pagant inuentā
Et suis gelis fuerit senecta
Orator illi.
Sic regant orbē dominando recte
Quo fidem nobis pins vt redisti
Protegant semper acūsq; vincunt.
Illius hostes.
Et seros turchos ⁊ abidasq; gentes
Pellere. ⁊ castris spoliato victos
Ut queant regna ⁊ reparare quondā
⁊ bristoclarum.
Prospero gressus animiq; motus
Austrie stirpis. faueasq; felix
Lepta quo a priscis patribus per omne
Protogit eum.
Hec mari ac terra vigeat parando
Gloriam semper. serat ⁊ subortus
Solis ⁊ casus crucis alma signa
Nominē christi.
Inde celestium meritis triumphum
Consequi tandē mereantur omnes
Cū bone legi dederint subaciū
Robore mundū.
Hec rogat noster chorus vt perennem
Gloria eternus pater atq; uerus
Spiritus sanctus deus ⁊ sequatur
Trinus ⁊ vnus.

Claus deo

DE HANSVICIA VRBE SAXONIE

225

Hansviciam hodie totius Saxonie metropolis et civitas permagna geminis abunde cognita sicut pluribus apparet. Aut totius vere Saxonie centrum: aut ei proximum tantum. Per quadrum tantum fere longitudo quantum latitudinis habens. In ambitu suo fere passuum duo milia complectitur. Aliqua Nüremberga maior ac Erfordia minor. Ad Orientem diocesis hildemensis diocesis homines et deystemi colunt. Septentrionem vero Lüneburgenses. Hos quidem circumiacentes fines hodie omnes Saxoniam appellant: et si etiam lanus extendisse suos terminos Saxonia fecisset. Non tamen externorum plebis finium: olim magis blavis quā Saxoniis fuisse deputat. Sed cum Saxoniis linguam multum auerit naturā celi frigida: et sanctorum hominum alitrip. Tame magis coplauit ipsam potentia principum: qui sepe innumeralibus septuaginta populi alios terrens pulsis veteribus habitantibus coluerunt. Existimo quidem theutoniam saxonem solos in Angliam Saxones transtulisse: quos cum muasisset insulam: duos possidere non est ambiguum. Germanos etiam sepe exisse suos fines: ibique oppida plurima sita: primum autē Hainsviciā quibus hoc scitur habuisse modo illustres principes. ac vnde Saxonie dux. Ludolfus primo genitor a Vedekindo primo Saxone ducē: cuius Vedekindi sepultura hodie in lingua Westphalie hanc longā ab Erfordia se hominū villis offert. Tres post se reliquit preter nates filios Ottonem qui conuicem duxit dandi vocatum: et Brunonem qui in alaba sine reliquis perma fecit. Hij ego fratres duo posteriores ad Annun post christum natum regnauerunt primum sup octingentesimo. Regnante Ludouico secundo. dum tunc hoc in loco ubi nunc Hainsviciam suam habet situm. Castella collationem breui profecto tempore tota hominum frequentia hunc cepit locum moleste. In ut temporis cursu in magnā populosam conlucit ciuitatem. Brunsviciam igitur quasi hincmōs vicius ab alio scaturum ciuitas est appellata. Hanc videri pedibus. Quare fluminis: cuius ergo hancmōs siluā duasque in partes ciuitatem scindit: omnem inmutatam suam habens: optius vndique pontibus cooperitus. Annat vero etiam omni poramōis et ciuitatis halbermdensis. Alterius autē hildemensis episcopis: sicut dictum fluminis interfectionem demandata est. Totag vbi in plano sedet: membris ac fossato duplici profundissimo: et aliquot in locis huius: ac quolibet aquis fragrantē muniri. Vallum etiam inter fossatū et ciuitatē patenatū ductum. Variis arborum consilium generibus fuit. In quibus plurimae aues: que quasi perpetuo voce suato dulcissime modulabuntur. Turres quoque et trigonula erellant hinc atque inde perpolit platee: familiarum magnificē et octa lissime domus: hominū atque se frequenter repita. Inter alia vero vbi est ciuitas. Augustinor quodam amplitudine prestant ipsi magni dei templa ac delubra sancta. Que non minus diuina quā ornata reuerent. Domos autē sacre tali a suis quoque cubibus pietate coluntur: tali religione obseruantur: ut metum sit magis laudandum. An inuicem fiant: habent et ipse matrone ligneas in templis cellulas a se mutem dislucnas quibus diuina prospectant. Ciuitatem tū edes non superbiat elate: nimirum videntur. In his vero predara insunt cubacula et diuina suppelle habere. Et quod longissimas rigidissimisque hiemes: diuina septentriones faciunt: reuocum quoque contra natiuitatis aduent. Aulas etiam more thematium singule domus habent quas subas aut estuaria dant. Et ne reuatus calor effugiat: fenestras vitreis opponunt. Inueniunt: In nonnulli artes suas excolunt: sicut etiam magna pars dormit: platenz solum diu silis quodriget totis inuolabile: humanis tamen pedibus et noxum et apertum. Putei plures et si in hac urbe sint: Aquae tam ipsorum ad potandum minus sane reputantur. Ceterum quā Mamam aut Poram vicius appellat pro populo. Ac quodam ari sponis nado quod couenti po.

cont bonies huius loci inueniunt. Vni uisus apud ipsos quod antior est loq ratio:
habetur. **F**ictus huius omnes absunt. quibus est agna frigus. **V**ictus aut siue
quod solo suo plura nascuntur frumenta: siue quod uicane uerbes facillime subministrant
pobem habundat: semper reatua et potius munera quos precos uident. **Q**uam
hic spira: Quing pictoria: et totidem magistratus quos consilium dicunt. **E**t
aut her auius in quing pates aut regiones (ut veterem nouam) indagnem
uonum: et Jacum: que pota uolunt recte medium tenet: diuisa ac segregata. **Q**u
amobrem negpiter ratioz apiculis penhapolis quasi ex quing auitibus mlegenda:
uonatur. **Q**ues aut sic pnyatis quibusdam uolunt legibus: ut liberi magis qu
suborti uideantur. **N**eg em hyamiden sibi uolunt: neg dominandi cupidine. **E**xe
tantur. **H**ic libertas est: uoluntque uicte ut uolue huius uere libera sunt: equalis in re
uolunt. **P**opularis huius gubernatio est: Et ut in se munera fortuant: et raro uonp
querele aut disidio locus relinquunt: uel in apiculis annis que admodum et id
proprios factum est. **I**stos quidam huius auitibus regimen in aliam formam: tunc
suo fassent propositi habundate conuolunt. **Q**uam tamen aliqui proscripti: quibus
uere sua sponte saltem sibi fuga quiescit. **H**ic tamen regimis apud magistratu
uuum est: qui ex ordine in magistratu huius solum uocantur. **N**obent hic singule ar
tes merborum facultates quas Mompolas aut Gildas appellant: quibus singulis
magistri presunt. **C**apitula negotia et aduocatum et aut flores ex magisteru huius
guntur. **I**dem est in omni multi singulis. **I**stis aduocatus ius populo dicit: **C**ui
ad magistratum uonit remittit: **N**ec tamen sicuti aut consuetudinis normam egredi
potest: **P**rimus nulli ex publico sumptis sua aug domui ex puato est uiti. **C**onue
ludine magis et uere **S**ereno uolunt. **I**n iudicio regit: **S**icuti. **R**em neg penam
neg preces iuuant nulli tamen potentia ut impune delinquant. **R**egentis ab urbe
nulla spes reditus: **C**um oportum fuerit aduocatum huius pcedi: **A**do dorem milia
armatus educere possunt: relictis milibz p sue auitibus natioa uibus nune
ro abundantia et copioso. **N**ulla huius studia gentium tunc potentiam oratoru
proius ignorant. **G**ratia huius duntaxat ac uolentia opam adhibent. **C**onstant
huius ex uirginibus opam adhibent: quibus ex elemosina uolunt est: **M**agister ues
qui ipis preest: modum ab iudiciis collectam rapit: ex publico milia. **V**el
huius tunc uis quod fenis frug nullus. **D**em tamen rigor ut linum aliq inter
calceos sumant: **P**recipue fenis tunc pedes atq manillas cura: Et quia illos rucos
et excales: tunc istas excales et tunc obscurare laborant. **L**oupleriores
ex annuis prouentibus et redditibus quos ex pibus ac possessionibus in uire uidet
quas huius uiam arguit. **H**as mag possessiones et pedum a primis et nob
libus plurima reuolunt penam. **E**t ita fecerit maiorem sui **B**rimliu territory pos
fessionum patem sub se habent: possident et sibi acquiescunt. **R**eliqui uero tunc
negotiorum duntaxat. **F**orma huius meriores. **M**ores ut modum uiti. **N**ulla
apud ipsos interpretatio iuramenti: **Q**uod promissum est sine excepione iusticiant. **N**ec
aliena sapunt: nec sua effundunt: presuntque fortuna contenti. **I**n ut uiri boni esse:
qua uidei malint. **E**xerum huius nequius preuolunt. **H**uius est auit quibus
spem uoluntissim uolunt pro sup. **C**uius gloria et splendor: **P**roter reuolunt
aliqui liberos auit: sanctis uolunt: debus penes huius. **Q**uam magna uolunt
agunt. **S**pectant huius. **G**ratia appellunt. **E**t hoc quidam in loco gentium exuolunt
tunc ad uerbes mema uolunt et arboris consito. **H**ic demq spectant liberos huius
totus sit uoluntissim huius in et ordinationi: **D**iream di papue auit: ipsi qui eam rui
tunc uolunt: quia indagnem uolunt: uolunt prece fecerunt. **A**uolunt
spectant huius. **P**er huius uerbes magistratum **B**rimliu principes nobiles milites
et p huius uoluntissim uolunt. **U**olunt huius huius et uolunt huius. **A**uolunt
positi: magis et elei et laui: **P**roter huius: **Q**uam admodum ad olimpus huius
dos tota gratia dum reuolunt consilium nuncius. **V**olunt possit sine hor
in **G**ralo. **H**ic ad solum timpano. **A**uolunt. **B**uxinay: et alios multum in
stamento: in p uolunt huius uolunt. **V**olunt huius plumas atq uolunt

[illegible]

defluxit. Quanta p[er] hy[er] primap[er]es in p[er]tina[n]cia d[omi]ni sui et ante hac pagani reu[er]i
tatum flourunt gloria quor[um] ad imp[er]iu[m] sublimat[ur] sint. Num[er]um libri et historie
vnuqu[er]que facile co[n]tribuit. Nequa[m]q[ue] tam[en] id interueni[re] d[omi]ni. hac eti[am] n[on] tempe[ra]
te. Brunsuicor[um] satis amplam et magnam esse p[ri]ncipat[is] potestatem. P[ro]uincias namq[ue]
hodie et Brunswicam et Lüneburgam. et quib[us] d[omi]nium suu[m] titulos habere n[on]
possident. Preterea terras Gotingensem ac northemensem que olim Comitatus fue
re. Et item Embertensem que ad Comitatum in Radeburga omnis spectabat sup[er]
oribus. et hinc Honouerensem terram quam et desstermin[em] appellat. Et quedie
bus preteritis comitatus Lauoerode guberat. hui[us] primap[er]es p[re]memorati sue subiectis
tenent d[omi]ni. Ceteri quoq[ue] nec minus hodie hy[er] primap[er]es pluri[m] ad istor[um] manus
deuolutor[um] gaudent Comitatus titulis et honore. que h[ic] nomina ibi manifestabo ut in
Tammebergo; in Elstersteyna in hallermont in vunsorpio in Volp[er]a. Et una ad d[omi]
nati in Hobergo. Ceterum tamen pler[um]q[ue] ad hos primap[er]es tam legitimo et heredi
tario iure spectantia v[er]o p[er] alienationis v[er]o impignorationis viam istor[um] minus
primap[er]um euaserunt. Fuit deniq[ue] tanta olim et tam spanosa atq[ue] extensa h[uius] do
minij potentia et auctoritas. Et quinq[ue] temporales intra Rhenu[m] et Albiu[m] p[ar]te
nes fluuios iurisdiccionis clausum fuerit. istor[um] auctoritate et potentia primap[er]um
gubernata.

Uterque rex scriptores paratissime de Germania locuti sunt. ac si ea natio extra orbem tal-
ceret et fontaniores quāmodo o res germanicas attingeret. namq; si legamus ventita tē
pora inueniem? germanos olim ritu vixisse barbaro. vestibus vltus lacris. venationi
tū agros culture dedisse operas. feroces quidē boies et belli appetentes. sed argenti
porosis inopes. quibus quippe nec vini vltus erat. Hāq; germania intra mare et da-
nubiu. rursusq; intra rhenū et albiū p̄nebat. nūc vō q̄m transgressi sunt suos limites
nō ignorat. nā plus fere est q̄ nati sunt in gallia. rēcia. norico. vīndico atq; in ipsa
sorbia seu parmania q̄ q̄ intus habuerunt. Quid memorēm? nobilissimas vrbes ip̄e
didisti malq; bitūlia templā. polenti simos principes ac plato s. certe nō videmus putuā esse q̄ po-
tans omnibus germaniā superet. q̄ si resurget aliquis illorū theutonū qui tpe iulij celsaris vixit germaniā p̄
agraret vt ariouist? p̄fecto diceret nō esse eā terrā quā olim viderat negaretq; suā esse patriā. cū vincat et ar-
boz fructifera; cōstōes vltus boīm. vrbāritatē ciuiū. splendorez vrbū. tantāq; iundā poloniā apud ger-
mano s cōmeret. Atū hūc mutatio nē quis fecit nisi religio xp̄i. Cuius quippe xp̄iane religionis a germa-
nis omne barbariē expulit atq; ita expuluit vt iā greci ip̄i barbari. Germani autē recte latini appellari mere-
ant. Huc igit noua cōsideranti seu vetera mente repetenti nulla p̄uenit. nulla ardenz (inter omnes nato-
nes quas bello ydoneas iudicat) germanica videtur. Germanis enī equi arma et pecunie sunt. et vbi tot da-
nissimi principes. tot generosi p̄eres. tot fortissimi equites. tot potētes ciuitates. tot diuicie. tot aur. tot ar-
genti tot ferri minere. vbi tanta populū multitudo. tanta iuuentus. tantū animi. tantū robor. Cū dāinde ger-
manie fines vt veteres tradunt ab oriente vicella fluminis et vngare limes fuer. ab occidentē rhenus. a me-
ridie danubiū. a septentrione oceanus et mare balticu quod p̄ueniā vocare possimus. nunc q̄m extra
ter terminos possideant ip̄i videmus? Germani enī angliā pulsis britānis occuparūt. bēgāz belmōtiūz
fines ceteris gallis obtinuerūt. rhenā et noniā inuasērunt et vsq; in ytalīā pedē extendērunt. Germani q̄z bul-
migos qui nūc p̄uēti vocant ex manib? infidelīū detraherūt. Soli ex alienis in germanico solo bodemi
sedēt potentissimi et nobilissimi populi. sed et illi germanico impio parere se aut. regēq; habent principali-
orez exregni electoribus. Magni igit bellicosi ac fortissimi reoz accepti germani sunt. quib? adeo fines et
tendēssimē. et sup omnes mortales romane potentie dāni sunt obstitere. Nā terraz ille calcatoz om̄ et orb
domitoz iulus celsar q̄us inba cius gallis septe rhenū trāsiuerit resq; maximas in germania gesserit. bellico
fani tū et alper et sicuoq; gentē dimisit indomētā. Augustus octauian? cui et partiorū et indorū reges vnum
ra misērunt. q̄m oim romanorū fortunatissimū credit? est. Ille inquā felicissimū imperator nullibz vniq; mī
apud germanos succubuit. nā lollan f et variā dādē in germania p̄fessus est. Lolhan maioris infamie
q̄ detrimenti. variā pene enciale tribus legionibus cū duce legatis et auxiliis oib? celsi longū esset re-
censere quos inuēit et rei publice molestias germani. q̄si et i romanorū fortie aliqui cesserunt. postea tū et
ip̄i de romanis. de gallis. de hispanis. de hungaris. de alijs diuersis gentibus penumeroz mīpbarunt.
Nec romani cū rēu potēnt res magnas sine germanis auxiliantib? pegerūt. quōtā tū in bello virtus
cedēt potēntissimi et nobilissimi populi. sed et illi germanis confitis legere? Scimus q̄z Bonif
dum qui fuit lobz angie dux cum solis transibantēs theutonibus et aliquibus gallicis. paucis italīs hūn-
gariis paucisq; grecis penetrasse. bello p̄ponū trāssisse. asiā p̄measse. thetolimā ex potestate infidelīū vendi
casse. victis ac p̄stratis omnibus que occurrerēt in medio genabūs. q̄us et turci et sarraceni numerosi resi-
stere conarent. in eius exercitu dicente nulla pugnatorū fuisse tradit. atq; multe maiores copias sola Ger-
mania cogere potest. Nā tū p̄mpte conrado cū Eugeni? tercioz romanus pontifex xp̄ianos exortat p tu-
tela terre sancte quā sarraceni euertere conabant. Pruteni cū ceteris vltioribus ydola colebāt accebrīs
exercitiobus nūc saxonīā aut alios vicinos xp̄i cultores infestabāt. Conradus aut dimissis saxonib? ant
ceteris victis qui domi cū p̄uēntis ac reliquis barbaris decerant ip̄e cū rhenensibus. suevis. franconib?
bus. bariis thetolimā penetrant. Postremo q̄longa et lata sit germanica natio. q̄religiosa. q̄vra.
q̄iusta q̄p̄omissū tenaz q̄populosa q̄dānes. q̄ra illic nobilitas. q̄fortis et experta milia. q̄us ecclesiis
onatus. q̄nta gloria den. Q̄nta principū magnificentia. q̄ntus splendor vrbū. que celi facies. q̄ tere vber-
tas. cū p̄uinciatū dec? cū principe sit cōmune magis admirari q̄ recensere valeamus. ¶ Cū igit hoc op?
historiaz ero ficiāa numbrege p̄odeat que vrb̄ indita in medio ferme germanie sita est p̄pauca de germa-
nia in calce libri absoluenms p̄mitendo historā Ence p̄i soci romani pontificis rerum vbiq; gestaz in euro-
pa sub frīdeno tercio romanorū impatore. Is enī cū natione senensis sit sit germanū tatez cū de se sembar
¶ Sed cū nos iā annis supra. xxiij. germani i incoluerimus nō reputam? extrane? existinare debere. Cumq;
impator ip̄is nationi longo tpe summa fide magnis laboribus seruierim? et nūc ad cardinalatū recepti ea
argemus que nationis ip̄ius bonoz atq; vtilitatē cōdicant. et ita profus agam? vt nanone poti? germani
q̄z itali putemur. verū cū antiquiora illarū sub obscurā ambiguitate p̄beat sentētib? et temporis descriptio
baud facili cognita. q̄nq; deirabit legentib? fide? Multa q̄z de bis inter veteres discordia. quā inde nota
arbitramur. quā nec mo nūū nec flumini nec genti nota p̄ueuerant. et p̄uinciaz regioniq; terminū militatū
varietate acquirunt. Et Strabone qui sub tiberio celsare vixit vsq; ad ptolomeū alexandrinū qui p̄ tpa antoni
p̄i situm orbis descriptit. baud equidē magnū ip̄s est et in tanta noīm variatio intercessit vt paucissimos po-
pulos ex bis nō fari videam? apud vni quos nōauerit alter. Ideo q̄p̄or? quippe cymeus Socranus disci-
pū? a suo tpe narrandi eorūdi cepit. Caluiscus ac Theopomp? quos eadē nūc etas p̄fisa illa minime at-
tingerunt qui tū omnes historici munere laude sempiterna celebrati sunt. quā mot? re eloquentissimū Encas
omissis prior gestis in quib? scriptores nōmīq; diffinuit ad recentiores historias se cōsulit. Que igitur in
germania sub suo eoz gesta sunt memoratu digna et in ceteri regionib? europe in isto opere vāto et egregio
vum in cardinalat? oio viteret accurate descriptit. historā igitur eius dīcepis in primis p̄ulsiu abimus.

Sextaetas mundi

Cum pius Eneas fama super ether a notus

Eneas pius papa Frideric' terci' romanorū imperator

Darcere prostratis scit nobilis ira Leonis
Tu quoq; fac simile quisquis regnabis in orbe

Reuerendissimi patris domini Enee de picolominibus cardinalis
 S. Sabine de his que sub cesare friderico tercio impatore p. Germaniam et Europam gesta sunt cum locorum
 descriptione ad d. Antonium cardinale bilerdensensem incipiunt feliciter.

Antonio sacro sancte romane ecclesie presbitero cardi
 nali bilerdensi appellato patri suo colendissimo Eneas eiusdem ordinis. non eiusdem
 meriti cardinalis senensis salutem plurimam dicit. Podragantem me super et ardentem
 doloribus (ut soleo) laborantem Libarius quidam theutonicus adgit libellum affe
 rentem in quo romanorum cesarii non tam gesta quam nomina et pauca de moribus contineba
 tur usque ad wenceslaus Caroli quarti filium. Cum illi opusculo quatuor imperatores decesser
 rat. Rogavit me libarius ut adgerem libello quod deesset. nolui turbare hominem. compleui ad etatem no
 stram imperatorum numerum breuitatem illius que precesserat imitatus. Et cum subiret mentem multa et ma
 gna inter christianos gesta esse ab eo tempore quo fridericus imperium accepit usque in hanc diem opuscu
 lum seorsum edere statui in quo singularia quedam eius temporis sub compendio ad posteritatis memo
 riam transmittere digna memoratu. Edidi igitur breuem historiam tuorum nomini dedicauit. qui cum pa
 ri morbo meum labores facile interpodragandum scripta mea et leges et iudicabis. fuisset fateor opere prece
 ptum ab initio potius etatis nostre in hoc eum usque rerum gestarum historiam texere quoniam admodum menti
 mee sepe iniecit. sed ea non erat uoluntas podagationis et presertim scitum quadragessimale occurrens lucu
 bratio. Amat edes nostras ipsa podagra nec tam recedit quam reuerti et libens fortasse et huic intentioni aliquan
 do subseruit. Tu uale et si quid acerbius in quemquam scriptum offenderis non tamen mee nature quam similibus
 podagregentis adscribere. et quicquid in scire inepte absurde occurrerit sumpto calamo dele. Exybe Roma
 quarto klendas aprilis Anno dñi M. ccc. lviij.

Finis problemij

Sequitur historia

Que sub Friderico tercio ei⁹ nomis imperatore apud Europeos et
 qui nomine christiano censentur insulares homines gesta serunt memoratu digna multis cognita trade
 re posteris. Incipimus aliqua interduum alia⁹ repetita. quoniam admodum locorum rerum
 ratio epistolare videbitur.

De hungaria et gestis in ea olim pannonia appellata

Bungaria que austrie friderici parte coterminā ē et in orientē vergit principii narrandiōis p̄stat. Hanc
 provinciam nonnulli pannoniā vocātrāq; būgari p̄nionior loco successerūt. verū neq; būgaria p̄nionie
 terminos implet. neq; illa tā lata oli fuit q̄ nostra etate. Būgaria itra danubii cūq; alpes q̄ ad italiam et ad
 atici respiciūt mare. P̄nionia p̄nebat ab occasu uocitū enūq; annē. ab ortu mysos ac timbalos et flumē fa
 mū p̄tingēs. Intra q̄s limites austrie magna porcio claudis et a tibetonib; incolit. Entra quoq; yfide ierim
 nis cōmet valeria quondā appellata. Būgaria vō q̄m inferiōre pannoniā a flumē leytha vsq; sauum
 cōplera ē. danubii in transgressā ad polonos vsq; p̄tendit. et q̄ quondā arua tenere cepide dactis possi
 dent. Impiū gēne būgare multe latius ē q̄ ipsa būgaria. n̄r dactate quos scilicet. et illius quos bofide
 ses et timballi seu mysis quos n̄r feruos tū ralcarios appellat. et gēne quos parum valē. hos parum transil
 uanos nōiant būgaroz impiū subierūt. Et si nonnulli euo nostro turchoz armis cuius ceciderūt hanc p̄ciuit
 etiam quaten; citra istū extenditur sub octauiano cesare romā p̄misi obtinuerē bacheone pannoniōis rege
 subacio et amātinis inter saui et drauum fluuios prostratis. Dactiam vō trāsdanubiū que nunc hungarie
 porcio est Traianus impator edomuit et in solo barbarico provinciam fecit. Sed amissa sub Balieno p̄
 lianus recuperata est. post romanos aliqui huius scythica gens. aliquando gothi ex insulis baltici maris po
 puli. Deinde longobardi ex germania profecti p̄nioniam occupauere. postremo buugaroz natio ex vl
 timis scytharū simib; inuadit q̄ vsq; hāc diē regno possit et ultra citraq; istū late dñat. Extat adhuc nō lo
 ge ab ortu banays altera būgaria ipe hui; et q̄ sermo ē nater ligua et morib; pene simit gaus nostra cūl
 or: et xpi cultus. illa ritu barbarico vnus seruit ydolis. in būgaria quā danubius interlabit. cēpescere nostra

Sigismundus caroli quarti romani impatoris filio natione bohemo, origine theutonico, varia fortuna an
 nos supra quinquaginta regnavit, princeps singulari prudentia, magnitudine animi, beneficentia et liberali-
 tate insignis, corporis quoque maiestate ac decore illustris. Cetero bello profusus infelix, quæ non turbidè duxerat, sed
 bohemi cum sepe acie fuderit. Vxor ei prima fuit maria lodovici regis filia cui quæ regni accepit, illius causa
 duos et triginta regulos in hungaria primarios quæ aliqui rebellassent gladio passit, ob quæ rem et ipse paulo
 post (regina sancta funera) in vincula preceſt, mulieris vidue cuius vir interfecerat in custodiam traditus
 donec regni preces supplicii decernerent. Sed non desuit capto in extremis rebus, prudentia, qui ut erat sa-
 crandia potens mulieri longe melius esse ostendit regii sanguine conservare quæ fundere, dimissus ab ea bar-
 baram hermanum comitis acie filia duxit vxore, nec diu postea copias auxilij regni proceres cumula-
 vit, quos adhuc alterius viuit filius, Ladislaus garius comes regni palatinus multa bur. Sigismundi egre-
 gia facinorosa memorie prodita sunt. Inter que illud palarissimum quod ecciaui catholici in mis paries diuitas co-
 acto apud constantiam generali concilio ad unitatem redegit. Italia Gallia hispania Anglia eius rei causa peras-
 grans. Utolito lituanie duci ut se regem appellaret missa corona iudulsiſt, prius tamen ille vita decessit quæ
 solennia coronationis explecer, prussiam quæ rex polonie fratribus beate Marie theutonicoz armis ade-
 merat restitui iussit. Cui venetis duce pipone florentino grauius bella gessit. Ceneſlaui bohemi regem gen-
 tiam nū fuit quæ regno iunilis effe cōceat in vincula. Quis negligenter custoditū magno republice malo qui
 d am bohemi et carceribus sumptuient coronā imperij ab Eugenio quarto pontifice maximo romæ accepit
 Podenus post multas calamitates vix tandem pontius est marchio brandenburgenſis friderico burggrafio
 in nimburo genſi dono tradidit filiā Elizabeth ex Barbara natā Albeno duci austrie in matrimonium reliquit, offe-
 illuc tenuit apud inoyunā morante ciuitate moriens regna quibus pſuer atrolima voluitare reliquit, offe-
 in vixatino iacent. Albertus apud albam regale cū puge coronatus bohemi regis ad ueniam suscipit. Cuius
 felicitate admirari germanie principes et ipsi sui sanguine extollere decreuerit romanū et comitentes im-
 penū. Id albeno suscipere non licebat nisi primores hungarie indulgerent, quibus haud ex vſu videbat
 um regem theutonibus ungare, atq; ob eā causam circūuando albertū obligauerant ut suo in iussu imperi
 um acceptaret, vocati tamen ad regem qui tam Clemenſis fuit vicus pſibus pſbuer conſenſum, ille imperium
 nactus in hungariā rediit aduersus turchos qui tunc rasiq; inualerant arma mortuus, sed dum bu de morā
 capessunt obuios theutonibus passim trucidant, sit fuga in arcem qua rex se continebat, in pſis negotiator
 domus, quod pars maior theutonica fuit. Euangelizabat eo tpe budensisbus Jacobus marchiani ordinis
 minoris professor doctrina fraz et vite sanctimonia clar. qui sedatur tumultu summaſu saluatoris crucifir
 manu gestans furenti amatoz populo obuiam factus ut cedā parant ut rapinis abstineant ut arma depo-
 nāt supplex orat. Illi verba eius minime intelligentes, neq; em tempus ferebat interpetem bñ sibi futurū
 autumant qui ipm suis ceptis ducent habebant, sublimēz iacobū similes crucifir in vlnis attollit ac ba-
 chat p vberem nūc istā uicillā domū cōplent, sunt tamen aliquo minora spolia, et a cedibus tpatz est ob-
 presentiam iacobū qui mō pſibus modo lachrimis furorē incense plebis lenire conans est. Sedato tumul-
 tu Georgius palocius strigoniensis ecclie pontifex moris, apud quem pſiosa regni supplex in custodia fuit
 it. Rex strigonium petit et regina cum eo, aperiantur archæ in quibus thesaurus obseruabatur coram regina,
 et selectis regni baronibus, illa dam subtrahit corona, q̄ sacram appellat fidelisq; anui tradita archas
 claudat atq; obſignat. Albertus paulo post ad dranam vſq; fluiuium, pſectur ibiq; caſtrametat, maiores
 copias expectat cū quibus turchos inuadere possit Smederouam urbē rasiq; obſidentis, pñ in epugna
 tū est oppidū q̄s auxilia venient, ipe Budā euertit cū dissimibetia laboraret Clemenſis repetere statuit siue
 moriturus inter suos, siue qd̄ artem in quo fuerat nutritus pſerre aliquid adſanitatem sperabat, sed in fine
 re magis ac magis morbo affectus relicta vxore et pſegnate obſignatoz testamento in villa que longa distat
 vt kalh. nouembriſe vita decessit, reliqiosus princeps et qui liberalitate simul iusticiaz pſitaret, fuit q̄s in
 bellis audax et manu pſmptus Morauos et Bohemos armis subegit, polonos late vagantes iura regni
 sui coherant, magna de se xpiane rei publice pſmitere videbat, nec minora populi de ſua virtute conce-
 rant, pulcherrime ſpei ſanctiſſe breuitas vite nō fuit, repente occidit que breui ad summū potentia creau-
 erant, neq; em b iuuenio toto impauit. Statura eius procerā fuit, neruoſus et validū corpus, facies terriſſa mo-
 re gentis eratq; barba, superius labrū inſonſum, veſtem haud ſplendīdā, Baltheus auro grauis amict, nec
 vngz lateri deſuit enſis, Corpus eius in alba reconditū est. Cognita regis morte puenientes hungari indi-
 gni ac periculofum exiſtantes eſtū regnū vnius ſemine iudicio ſubiacere regnū magnis pſibus boztan-
 gni et illadſlāu polonie regē qui populi anims tūc ſibi vt vīn aſſecet. Conſentit multi et ad pſitione adie-
 cra ne quod filio pſudici fiat fil masculū parat. Legunt in poloniā pſari ecciaui et principes regni nam et au-
 coritate maiores, quibus tunc agentibus Ladislaus poſtumus naſcit, qui mox vt in luce prodijt apud albā
 regalem et bapſimū xpiane fidei ſignaculū et militie cūgulū et ſacra hungarie coronā quā mater penes ſe ha-
 buit eadem die accepit, inde ſubſilans in ciuita friderici ceſaris, xij. ſerme annis fuit, cū mater et ipm et coro-

nam cōmēdauit. Legati quōq; p̄hibente regina Aladislau adiere quē magnis pollicitis onerata in hunga-
riam traxerunt et impositis diademate regē saluauerunt, quo cū diu Aladislau nater vario euentu armis cōcen-
dit hungaris in duas partes diuisis vincens comes alie dñi cōfobzū et studet lantlaos regnum defundit ca-
ptus polonis diu in carcere maceratus est. Dionysius archiep̄s frigonensis qui postea cardinalatus bo-
nos donatus est genere ac moribus illustris vniq; regi diadema impositus, alteri volens alteri coactus, vo-
catus cū ad polonū quīs publica fide accepta budam peruisset nō prius liberatus fuit redditus ē q̄ Aladi-
slau in alba coronauit, ipse q̄pamū potuit domū reuerfus polonoz conatibus summo studio aduersatus
est. Iulianus cardinalis sancti angelē ab Eugenio pontifice maximo in hungariam missus vtrūq; summo inge-
nio, singulari facundia, excellētē doctrina quīs inducias belli inter Aladislau et Elizabeth ad certū temp̄
composuit pacem in efficiē non valuit, regina mortua omnes penē hungarie optimates ad polonos deuol-
cere, solus Biskra bobemius rei bellicę peritissimus et manu p̄mpe lantlai partes in hungaria tutatus est,
qui sepe cū pania militū manu ingentes hungaroz polonorumq; ceptas vicit, fudit, deuoluit bisq; iohannem
humādem magnis exercitiis cinctū castris exiit. Hic iohannes natione valachus fuit haud alius natalib⁹
ortus sed ingenio dextro et animo sublimi et virtutis amator multa cū turcib⁹ secunda plia fecit, et hostium
spolijs hungaria templa ditauit, primumq; oīū apud hungaros turcorū acies et frangi et vinci posse mon-
strauit, quibus ex reb⁹ excitatis Aladislau et ipse plūm cum amicitia turcorū impetare cōmittere nō du-
bitauit, quo postea suo loco diceamus, sedus inter Fridericū impatorem et Aladislau qui se regem hun-
garie appellant Iulianus cardinalis ea lege composuit vt liceret impatori hungaros coercere si q̄ in mi-
siria staret dānuū inferent, idem peruius in Aladislau est in friderici subsidio hungariam infestātes, hū-
tū oppidum in hungaria ē stare atq; austrie proximū hoc latrones occupauere et pleriq; circumiecta castra
la ex quib⁹ in austriam profecti magnam vim pecor atq; hominū abegerunt. Mortis ea re fridericus com-
parato raptim exercitū in hungaria traxit munimenta expugnauit, ex latronib⁹, lxx, furca suspendit, lxx
eccidisset in bello Aladislau cōuenit hungaroz apud Pestam habitus, locus hic transdanubiū, bude
appositū iteq; muris cinct⁹ neq; magnificis domibus edificat⁹, velle speciem genti, hic Alastlaus alberti fi-
lius cōmuni procerū consensu rex designat⁹ fuisse tēnceps auspicio in turcos pugnare cepit, nec tamē fe-
liciora eius plia q̄ poloni fuerunt, Iohannes humādes regni gubernator assumptus absente rege prosum
q̄as vt aiunt in virga ferrea gubernauit, nec dū rex affuit in ior eo habitus est, hic profratris apud albā tur-
chia quenadmodū in reb⁹ rarisq; referemus breui tempore sup̄ueniens morbo extinctus est, ferunt cum
cum egrotaret noluisse ad se dñici corpus deferri, indignum esse acientē ferri domū intrare regē, iussit se se
quīs deficiētib⁹ viribus in templū vbi ibiq; de more xp̄iano confessum diuinam eucharistiam suscep-
sisse atq; inter sacerdotum manus eo animā reddidisse, Felix sp̄s qui tanc rei q̄nta gesta est apud albā nū-
cius atq; antoz migravit in celū. Alastlaus qui ex tutela iam p̄dcm impatoris emissus et in paterna re-
gina receptus turcorū metu ex hungaria in austriā se contulerat, audita turcorū strage et gubernatori mor-
te quo cū alte comes aperitūm gregatū odiū impellente ipso comite qui velut sub lato emulo letabundus id
nuncq; audierat, rursus in hungariam rediit, sed dum apud albā spolia turcorū et interceptoz hostiū ca-
dauera inspicit comes ipse cuius caput erat a rege secundum, et qui iam solus hungis regis annuncius leges hū-
garis p̄stebat, Aladislau humādes filio in castro regio obrutūcas inde necem consecutus vnde speratū
impetum, Offensus a re mirummodū regis animum dolorē tamē sup̄p̄ssit nec dubitauit annun-
cium iure cedum facere, Cad uer defuncti in eliam iussū est, rex budam se contulit vbi fecutus curiam hū-
adū filios in carcere rapinisset, p̄uissorēq; comitis Aladislau natū maiorem capite plecti, Mathias captiuus
duxit in austriam, et profectus in bobemiam p̄enes cū sequi mandauit, ipse paucos dies pragae morat⁹, hū-
morbo pestifero vt pleriq; tradidere, seu veneno vt alij affirmant die obijt, nobilissim⁹ sanguis paterna omi-
gine ac materna ex impatoribus ortus, Mathias qua die rex clausit oculos eadem pragam applicuit, quem
Georgius gubernator in custodia sua recepit, Corpus lantlai apud proauum Carolū quartū romanorū
impatorem in arce pragensi atq; in eade fane vi reconditū est. Defuncto lantlao rege hungari ad ele-
gendū successorē ad kast ianuarias diem constituit, Proceres apud budam frequenter cōmēnt in-
ter quos michael sylaci magna militū stipatis catena p̄sto adest, xij, milia equitū, peditū, vij, milia cum
scuta ferunt, quibus statim in p̄sta fuerunt, Michael frater cōiugis humādes et mathie annuncius fuit, qui
p̄pter necem Aladislai neporis cū pleriq; regni baronibus acerrime similitates erant bis potentia eius baud
paruū ingessit terrorem, nec iam pacis metu cōtuo liberari regis electionem futuram arbitrabat, Michael
vō cōmēntū adiens non ferro armatos adduxisse ait, nō vt vim congregatis inferat sed vt eos deterre-
at, si qui sint qui liberatē principum ac populariū in assumendo rege perturbare cōsent, Illud tñ seculū
vniū ex regni accolis monere vt Iohannis humādes beneficia mēmēnt, qui vniū omnium budorū at
ma ab hungarico regnō depulset, clarsq; gentis victorias peperit indigna suis meritis p̄mia reddita, et
filio eius alteri crudeliter occisū, alterum in bobemia capium seruare posse, Barones memoriā iohannis
extollere matrem ex captiuitate redimere atq; in eius regni fastigio collocare, Quod pater sua virtute fuit

[illegible]

Valachia

Valachia per quā lata regio ē a transiluanis incipiens vsq; in Euxinum protensa pelagus plana ferme
 tota et aquarū indigua, cuius meridie hister flumini exoritur. Septentrionem roxani occupant. q̄s nra
 etas rutheos appellat et versus flumini thuram nomades scytharū genus quos tartaros hodie vocamus.
 hanc terrā incolere quondā gerbe, qui et danū bistaspis filii turpi fuga repulerūt et tracia pluribus dadi-
 bus affecerūt. postremo romani armis subacti ac delecti sunt et colonia romanorū que danos cohereret eo re-
 ducta duce quodā flacco a quo flacia nuncupata. Exinde lōgo t̄pis tractu corruptio que danos cohereret eo re-
 dicta et pro flaccis valachi appellati. Fermo adhuc genti romanus est quis magna ex parte nuntiat et bel-
 num italico vix intelligibile. Inter valachas tempestate nra due factiones fuisse. altera danorū, altera dral-
 gular. sed hūc cū danis impares essent atq; ab illis militariā opprimerent turcos in auxilium vocauerūt q̄z
 armis adiuti danos pene ad interitum eleuerūt. Danis vō iohānes huncades hungarorū impio stren-
 opē ferēs nō tā illos restituit q̄s sibi ipsi dantetē et opes acquisiuit. Quippe q̄ danorū agros ex p̄tate turco-
 rū creptos et sibi et posteris perpetua possessioe rannēdo occupauit. Valachi et pulas bistri accoliūt, inter q̄s
 peuten insulam apud veteres fama notant. Et in tracia q̄s sedes habent. valachorū pars turcorū imperio
 pars hungaris parat. nō me latet difficilimam esse prouinciarū descriptionem q̄n et auctores ipsi quos uni-
 tari oportet non solū varij verū etiam inter se dñj ac magnopere dissentiet. s. inueniunt et ipsi p̄uicariū li-
 mites pro dñantiū auctoritate ac potētia sepe mūto p̄mutat. nā q̄ p̄uicia latissima quodā sunt etate nra aut ex

dicta est aut p modica. Sed eo q nulla vel minima eritit. nūc latissima florētissimāq; videm⁹ lōgobardiā ac
romandiola nō pgnouere maiora vīa tpa Insulā i emiliā ac flaminia pñis ignorat. macedonia sub ena
ibione rege a q emarbia cognomlata paugusti clausit terminū. Quid postea regū t gētis indifstra sub
tracta finitūnis populis loce ac late pēdit. Hē i gē vērū equū cēco si q mea scripta legētes nō eos lo
coz terminos offendit qd i pī vel mēte sua pceperit vel apud alios inuenit. nō que ab alijs accepimus
scu veterib⁹ scu nouis autorib⁹ incorrupta referim⁹. Quis nō ē pōstet nōstn geographiā edere. licet aliqui
bilioza ipā quā scribimus loqoz aliquā significationē requirat sic em elucidoz reddid.

Tracia

Post valachos igit⁹ t hūgaros de qb⁹ sermo habet⁹ tracensiu res geste sese offerit. Tracia vō vī plai
q; aūtores tradit ipōz pñatores amplissima prouicia ē lōge late q; parēs. cui ab oriēte eunū pelai
gus a ppropōis occurrūt. a meridiē egeū mare t strimon fluui⁹. silq; macedoniē ager. sepētemonem bister
claudūt. occidentis orā tū peonij mōtes tū pannonia t saū⁹ exapit amnis. in q; sentētia t plūmū vconēsem
fuisse video. t Strabone ips q iuga mōtis bemi tracā diuidere mediā affirmat. idēq; bardanos. tribalos
myso in colere tracā nō ambigit. Tribalos autē eos coluisse cāpos in q; vel rasciani mō vel serui sedes ha
bent nemo negabit q; scripta veterē pñ n rep statui ppanēt. Mysoi vō post tribalos ad oriēte vsq; extmū pro
ten dū ē inter bistrū t bemiū mōre habitacula fortiti. hos hodie bulgaros appellāt. Post q; maritima loca
versus meridiē ad bellepontū vsq; romanā ē natio greca q;uis oīi barbara fuerit. Et iterū nōstro tpe scēle
to greco t impio dñantib⁹ turdis in barbariā redit. Quā prouicia metropolē hēgātū. i. cōstātinopol agi
os pñ⁹ appellata. Laodemonij eā pādere duce paufania. qb⁹ appolline cōsulent⁹ vbi nā sedes q;erent
mādasē ozaculū memoriē pānti ē vī pñā cecos habitatiōne locaret. Cecos autē megāreses appellauit cal
cedonijs cōditores. q; pñōz in traciam nauigassent. situmq; vbi postea Byzantium edificatum ē conspe

xistēt. amissa tā locuplete ripa tenniore eregiōe in asia delegissent. beo Strabo. Cōstantinū vō impatorem
 cognōte magnū cū statuisse impetū sedē ex vrbē roma in orientē transferre q̄ facili? parthoz excursioes cō
 peliceret tradit ecclesiāci autores in troadē p̄fectū ibi regie vrbis fundamētā creasse vbi quoddā agamenō
 ceteriq; grecoz p̄cipēs aduersus priamū regē fixere tēoria. sed admonitū in formis a xpo saluatoz locū
 aliū designatē cepit op? cui? diu māserēv fugia insectū reliquisse atz in traciā nauigante. Exz autē petuissē
 etiā sibi locū diuinit? offēsum dixisse. mor vrbē ampliāsse. noua menta erexisse. sūblimēs exarasse turres.
 magnificētissimis tū priantis iū publicis opib? exornasse. tūq; illū decōzis adiecit vī altera roma n̄ im
 merito dici po sset. Scipioz vestigiū q̄ florētē vrbē viderūt videre deoz pon? in terris habitaculū q̄ im
 paratū putauere. Nouēvrbī nonā romā impator ididit. sicut obstinano vulgari a p̄ditore pon? p̄lātino po
 lis vocaref. In hac vrbē multa sub impatorib? epōz palia celebrata. multe suppsse in xpiana religioe sur
 gentes d̄celes. multe etiā hereses inuere. inter q̄s ea diuin? mālit q̄ de p̄ccisione sc̄tisp̄s. q̄uis in plurib?
 agitata ac reiecta p̄cisus ad nostrā etatē vsq; pueniēs. deniq; sub Eugenio quarto pon. mario in florentina
 synodo. quēdamodū suo loco dicef. nō solū a latinis s̄ ab ipis r grecis d̄anata explosaq; ē. Exz q̄s Jo
 seph patriarcha r Jobes impator gentis eiuscē cū latina ecclā cōcordib? animis fidei symbolū recitauerūt
 Cōstantinopolitana in ecclā credere qd̄ romana sentiret nēph as durit. Obierat in florentia patriarcha q̄
 vniōni p̄senserat nec impator domū reuersus diu supuiterat. Cōstātin? q̄ ei succēssit siue recepf? siue spon
 te sua infānēs baud q̄s vniōni p̄sentiēs videbāt. r iā Gregoriū patriarchā prioz suffecit qd̄ ad vental
 tem fidei ambularet domo pepularet ecclesiā bona sua dēs. mulerat eo nicola? p̄fiter roman? yfideruz
 ep̄m sabinenū vniuersalis ecclē cardinalē virū industrū r q̄ rutenoz ecclā iādudū rexerat p̄contatū q̄
 nā rōe grecica natio lagatōz suor cōuentu reueret cū latinis florentē habita. iā ille impatorē eiuscē sēna
 tū in rectā viā pellexerat cū turchoz bellū dūce r auctore mo amēthe veluti repentina tempestas in constan
 tinopolitanos emiserit. de q̄ paulopost suo loco dicef. Video cōplures etatis n̄c nō auctozes aut poetas
 diuizat verū r d̄istoricoa cō errore tenet vī theozoz noie turbi appellēf. credo eos idcirco motos. qm̄
 turbi troiā possidēt quā tūci coluere. s̄ illoz origo ex creta atz italia fuit. Turchoz eēs satrapia d̄barba
 ra est de cuius origie atz p̄gressu quis p̄posū egredi videat dicere baud alienū existimo. qm̄ sub tuo n̄c
 intrātū bo c̄gen? hoim̄ auctū ē vī asia greciāq; tenēs latinū xpianūq; nomē late p̄terrat. ea narratio res q̄
 traiciēs ap̄ter de q̄bus institut? est sermo.

De turcbis

Arabi vt ethnicus philosophus stradi adit vltra piraceos montes ⁊ tharachontas infilas atra Babulo
 nis vbera fedas pamas habuere. gens truculenta ignominioſa ⁊ in cunctis ſupas ac lupanariis
 ſonantia. Comedit que ceteri abhominant nimirum lupos ⁊ vultures carnes. nec abominus homi abſty-
 nit. dū ſecti nullū colit niſi meſe auguſto fatumalia. romanorū ingiū audiuit magis q̄ ſenſit. q̄nis oca-
 uano auguſto in auro litrono cefum redit. ⁊ id quidē ſponte. nā cū vicinis vndiq; regiones annua ille tri-
 buta reddere alia diuerſa noui dicitur ac tpi deū exorū eſſe arbitratū. munera ei quotannis trāſmilit. Idce
 geneſtice. othone hiſtorico ⁊ ſuſceptoris friderici patrio regnante apud francoſ papiro a caſpiſ portis
 egreſſa cū auano? q̄s bigaros nra vocat etas feroci pugna mīſis vtrobiq; deſiderat? pſiuit. Et tunc potū
 capadocias trāſgreſſa ad reliquas inde finitimas gentes ſenſim dilapſa mox lanoū claudelinitis qui-
 buſdam excuſſionibus vires ſibi vēdicans occupatis quibūſdā mōdib? ⁊ clauſtris oportunitas inde p oca-
 ſiones facile irruptiones fieri poſſent vſq; adeo emiſit ac ſublata ē animis vt palū ſā ⁊ pari mare aduerſus
 finitimos de agri poſſeſſione certare ⁊ deniq; procedente tpe nō ſolū poſitū ⁊ capadociā verū galaciā. bi-
 thiniā. pampbiliā. pythiā. vtrāq; frigiiā. cylicēs. cāres ⁊ cā aſiā que minor vocat ad ozas vſq; ionye ⁊ li-
 tora greci maris occupauit. nō vnū quēdā principiū ſed alios aliq; duces ⁊ varia auſpicia quaſi pſactōes
 ſecuti. Et hac gente quēdamodū nicola? ſignauit? vt grece ac latine diſtione penſitiſſimus ad nos ſcripſit
 vigeſimū ab hinc ⁊ centeſimū crater annū. Et roman? erigitū cēſus ⁊ obſcuri inter priuatos nomis et
 collectio multē nō parua in annū per ſeditiōē aſiā ⁊ caſſian paſſim ac non ſolū reliq;as xpīanas vegare.
 verū ⁊ hoies ſue gens armis inſidiis petere ⁊ ſibi ſubdere cepit. cui? conanb? orta inter turcoz pncipes
 ſeditio ſacilem caſum pſuit. nā illi dū ſe ſimice laniant aſſictis vndiq; oib? q̄ p ingenio pede rapinā
 q̄s percipit eſſent innotate breui ⁊ nomē adept? eſt oppida nō pauca partim vt parti ſeditiōe in pſatē
 accepit. Et otomano filius ſuccreſſit. Et canes q̄ re inchoatā a pſe comode proſecut? ad modū pſagauit. eis
 amurates ſil? ſubſecut? ē q̄ duob? de grecoz imperio diſcepitab? ab altero q̄ ſupari timentem auxilū ac-
 ceſſit. turcoz pan? nāſiuit in greciā vbi conſulto bellū pſotrabēs. poſtq; amboſ enervatis coſumpſit
 q̄ vtrū? ſraco? ⁊ deſeſſos aſtaduerit verſis vt aſit prius arma in eos ſine vilo diſcrimine per occaſiones
 couenit. ⁊ occupato caſtopoli oppido per oportune incheroneſo ad belleſpōti ſteti cito cetera greca oppi-
 da a parte petere bello palloq; ſibi ⁊ poſteris grecoz polliceri imperiū nō dubitant. magnāq; thraciā par-
 tem nullis ſine obſide audentib? diſtioni ſue ſubicit. Is vita ſunct? duos reliquit filios. Salmaniū et
 paſette. Salmano beuē ſua ſubſtrato reſymuerat ad paſette deducta eſt que proſperos fortune adept?
 aſſilat? vſq; adeo nonelli regni fines extulit vt thraciā pene vniuerſam excepta conſtantinopoli ac per thabes
 ſilius. macedoniā. phocidiā. boeciā. arbiācam maiorē ⁊ parter occupauit. Moſos q̄s mablos et
 brys excuſſionib? inſum aucti. Et conſtantinopolim vō nō omni agro ſuburbanisq; ac deliciis ſpoliauit. nis
 longa ⁊ difficili obſidione vegant vt ciues deſperata ſalute de ſeditiōe agere ceperint perſicetq; procul
 dubio ⁊ in hoſtis ſeuſſimi poſſetate veniſſent ni tamburlanes ille ſatraz pſentis rex inſtar totiens ipo-
 manſu atq; uiperu cūcta proſternēdo ac vaſtando paſette ipſi occurrere ac relictiari conanem magnū p-
 ſio ⁊ ingenū ſtrage ſuperatū in aſia cepiſſet. Hinc eſt ille terror gētū in cui? exerati diuoces centena mi-
 lia boum ſuiſſe tradunt? xerſe ac dario maior quoz copijs ſicata flumina prodiſerūt. ita ipe ſe dei vocē
 tautit. nec nomini eruditatis reſuit. multas ac pclaras aſieybes deſeuit. hoies tanq; pecora trucidant nō
 et aia nō ſecut pepot. Damafai nobiliſſimā ſine vrbem dirupuit atq; incendit. paſette carbena vinctū prā-
 dens quaſi canē ſua mens ſua comedere uſiſt. aſceſuſ? equū eo tanq; ſcabello vſus eſt. poſt cladē paſet-
 te ſilij eius qui cōplures erant in poſetate grecoz venere qm piculū euafuri in thraciā traſſere pretendere
 Et alapinus aſiā natu maior emiſſus a grecoſ patriū regnū obtinuit. aduerſus que ſiginiſſimus rex vngarie
 collatis ſignis plū mēns tumultuoſe ſuſus caſtra ⁊ impedimēta reliquit. Et bulbanor? ingreſſo ocaſio ſacta
 Jobannes dux burgundie in eo plū captus multo auro libertatē redemit. Et alapino mortuo Etan ci? fi-
 lio renella etate adoleſcentulo moſes patri? regnū ⁊ vitam eripuit. q̄ paulo poſt ſine filio deſiderato ma-
 oemetre fratē reliquit berecem. Is ſtaccas id eſt walachis fortiffimis ⁊ bellicoſiffimis nationib? tranſſa
 nubij vt ante diximus late dominantib? bello attritis tributa grama impant. nōnullos in aſia turchozū
 regulos armis regniſq; penitus ſpoliauit. xpīanos ſub impio ſuo regentes q̄driſſime aſſixit. Et adchoi
 metē mortuo regnante eius filij qui dū per id tempus in aſia morerēſ. audita patri morte in traciā traſ-
 ſicere conſite ſpatoz grecoz pſibuit. diu in caſcapahq; reliq̄ni et paſette ſilij vt rex poſſet emiſit ⁊ ſum-
 ma ope. pſecutus eſt. Sed mulcapa pugna ſupato ⁊ interempto amurates victoria vniuerſum regnū cō-
 ſecurus theſſalonici illuſtre grece vrbem quā in veneti poſſidebat vt capti expugnāq; penitus dirupuit
 eaq; victoriā auct? eptū atq; ecboliā nō obſcuras pncipias reliquo regno adicat. Et illicorum agros va-
 ſtauit. oppida multa vt cepit dirupuit atq; incendit. vrozibus merie gentis q̄pluribus ſunctus eſt. Inter
 que ſi? Georgij ſerue diſpositi ſiliam duxit. nec diu poſt immo: aſſurans aduerſus cum duxit exatū
 Georgius impar generi potente ſurentemq; voritus. hoſtem relicto vno ex ſilijs qui cum pſedio Sme-
 dram tuereſ. cum coniuge ceteriſq; libens ac gentis ſue ſacerdotib? in bingamā pſofugit. Et pugnata eſt
 tamen Smederoma ac diſcrepa ⁊ diſpositi filio lumen ademptū. Georgius patria pulſus diu apud hunga-
 ros exulauit. Jobannes hūmīlades tam per amia claus ſepe cum exercitu Serniam ingreſſus plurimis
 ſtadibus Turchos aſſecit. corumq; duces acceſſit. verū q̄uis Sernie magnā partem recuperauit

Sexta etas mundi

non tū Georgio cūcta restituit multa sibi p̄ remittit multa cedit amicis neq; iniuria cū t̄ tpe sua virtute repu-
lisset hostes t̄ georgij suspecta fides esset qui medios inter hungaros ac turcos nūc bos nūc illos fessellisset
i bis v̄o que religiois essent neq; romane ecclie auscultaret neq; maometheus legē sequeretur. Liber qm̄ buco-
rum est bu^o op̄a ad finē p̄sequi qm̄ male pugnari esset in p̄lio vanitatis: de quo paulop^o dicens: fugiens
humades in pensā se recepit. Venit aduentu georgius atq; obmā factus veniente interceptit t̄ quasi hostē
cōceit in vincula. nec pri^o dimisit q̄ oppida sūc ditionis ab eo pridē occupata recepit. Nec multo postea cū
iobannes versus sobria capis duceret videt q̄s nō parua tūrcas illatur^o damna amurat oīa būgaro-
rum cōsilia patefecit. vidē ille admonit^o maximā xp̄iani inuulit cladē. quēadmodū suo loco refert. Cū v̄o
turchi cōstantinopolim euasissent atq; in Serinā ducere exercitū minaret. Accessit hūc iohannes capistran^o ordinis mē-
no nū p̄fessor vite mundicie t̄ inter p̄dicatores euāgelij n̄fo tpe m̄gnis quēsit au audire se veller amuē
t̄ q̄d romana ecclia credit t̄ docet exposuit diu secū p̄ interpretē t̄ factis eloquijs disputant t̄ errore sue gen-
tis relinquere in agnoscere cohorat^o est. Ille hoc tenuiq; respōsum dedit. Amis. xc. vitā p̄dixi nec aliā religi-
onē q̄ suscepi a pamb^o noui. sapientē me cūc meī q̄uis infelicē hacten^o putauer^o tū nūc q̄d sepe agitāt
senes delirū efficerē cupis laqueo vitā finire ut alim^o q̄ patrū traditiones relinquere. atq; bis diens e conspe-
ctu abijt t̄ p̄ciosū est religioē imbuisse damnatā. Reuersus domū quom̄ accepisset michael silag^o d̄us
albe cū p̄sidio p̄erat fratēq; eius latitāt q̄drius vectos v̄bē exisse milites misit qui eos v̄l p̄bident
vel occiderent. Michael vbi adesse hostes aduertit curru celsū equū q̄ pene dicebat ascendens veloci^o fuit
q̄ saluatus est. Ladislous in q̄driaga rebus multis vulneribus cōsolus ac disceperus intercepti. sed nō impu-
ne id georgio cessit. Cognouit t̄ michael paucis post diebus illum. p̄pe damib^o ripam iter habere aggre-
ssusq; ad amian capmū abdiit. cui dextre manus duos digitos amputant cū se gladio defenderet. Rēde
prius est georgi^o magno aur̄ pondere nō t̄m diu signavit cū trince mian^o fuit: sicut nō posset. atq; hic p̄sidio
m̄is catus fuit. Lazar^o sup^o post cū gubernationē suscepit exclusio fr̄e gregorio quē quōdā am urates exco-
luerat. Is cū sorore quā nup̄sisse amurato dixim^o ad opes maometheus p̄fugit e frustra eius auxilium implor-
auit. Obijt tēdō lasarus t̄ cui^o hereditate nō parua cōtento exorta ē. Gregori^o turchoz auxilio patens
regnum nitit^o vendicare. vxor lazari relicta hungaricas opes implorat. nec kathecusiu auxilia cominus alie
quondam vxor ac georgij filia pononē hereditatis desperat. Iohānes cardinalis sancti angeli ab hungari-
muitat^o eo p̄fecit^o vt atres rāstinas q̄ turchis in hungariā aditū p̄cludunt. aur̄ aplice sedis notē recipiat aut
hungaricus tradit currit. reb^o infect^o nō sine graui piculo vir em̄ man^o turchoz euasit Budā redijt. Hos amu-
ratis op̄a q̄ medio currit reliquim^o p̄sequimur. Magn^o hic vir fuit domi bellig^o t̄ sua amat^o q̄ nris odiosis
cū centū milib^o pugnatorū intravit hungariā late popular^o p̄uincia. sterilis ann^o impedimēto fuit ne regno
p̄viret cōmeat^o penuria populis redijt. Iulianus cardinalis sancti angeli ab Eugenio pōtifice maximo ad-
uersus cū missus būgaroz exulit aīo s̄ arma sumere p̄suasit. exercit^o xp̄ian^o vsq; sobriā ad arcū magnū
fecit^o ē. Sepe cū turchis p̄stare dimicātū nō sine Iohānis humiadis ingētī laude. qui cū copias duceret
eius nomē apud hostes adeo terrificū fuit vt plorātib^o pueris matrefamilias racturnatē nō aliter impa-
rēt q̄ iohānis p̄sentia minitātes. Cōgregat^o t̄m nō paruo numero turchi qm̄ xp̄iani p̄fugere nō dubitāt
sed nō tā felix eius pugna q̄ foras anim^o fuit. Supari virtute hungarica multis cepis terga dedit. Būgar
qui bello interficere cupiditate gl̄ie res suas ampliatēs ac t̄ magnis maiora tradentes impatori fr̄iderico
suparato bello turchos scripsit. xxx. milia hostū cesa captag^o multo plura. Cardinales sancti angeli ser̄
milia dūragat hostū in eo p̄lio cecidisse suis lris affirmavit. Signa militaria nouē capta iohāne humiadē non
duas t̄m sed milites q̄ singulari virtute vsūm ei^oq; fides habita turchis ea xp̄ianoz victoria plus pauoris
q̄s damū amulit. nō būgaricas t̄m viros sed germanicas q̄s in se p̄uoras arbitrant^o. Cōsternat ergo ac p̄-
culli metu p̄inde ac tot^o occidēs cōtura flet. pace p̄terire hungari q̄ suas vires nō ignorat. nec tā potēte sic
q̄ casu victoriā in putaret p̄ciosūm existimantes sepi^o tentare fortinā oblatos vltro p̄diti deas pacis nō
recusarūt inducere bellū in decē annos iustitādū p̄ sua sacra ambe dare p̄tes p̄futare. Despo^o Seruic^o q̄ bello
amiserat reddita. Molestā ea res Iuliano cardinali fuit cui p̄sequenda victoria videbat^o. Eugenio q̄ roma
nō pontifici nihil molestius nunciari potuit. cui^o mentū nulla maior cura infedit q̄s xp̄iane fidei p̄pagande.
Scripsit igit^o cardinali nullum valere sed^o quod se in cōsilio cum hostib^o religiois p̄causum esset. Ladisl-
lao regi polonie. qui eo tempore hungariam occupabat v̄t p̄uēta dissolueret imperauit. iuramenta tenuit.
nouū instaurari bellū nūc p̄bus tū minis extorsit. Ex xp̄ianis principib^o auxilia petijt p̄ter p̄bilippus
tū Burgundie ducē neminem xp̄iane religiois exelus cōmouit. hic solus classēm iustitūit q̄ vsq; in belle-
spō nūm. p̄fecta turchis ex asia transiit. p̄hibere in europa m̄ conara est. Franciscus cardinalis venerabilis
Eugenij nepos cū pleniss^o m̄reimb^o eo missus class^o p̄fuit. Ladislao qui alienū regnū iuuasisset ere sua
vsūm est sollicitudinem belli prouincialib^o nō deesse. Accessit igit^o ex polonia t̄ bohemia centisq; vici-
nis gentib^o auxiliis coactis ex būgaria copijs turchoz agros inuadere statuit Iohān^o humiad^o castros circa
cōmissū q̄driaga circiter eq̄m milia fuisse tradidit. pleriq; dimidio m̄nosē numerū prodidit. Regulib^o
ric pōticef^o q̄plurim^o interfecit. Iulian^o scit angeli cardinalis milites cruce signatos nō paucos scā diu-

rit ut per valachiam receptū. Deinde transito danubio in mystia venit ut p plana t capestra loca in roma
niā transirent. Amurates hostiū cognito aduocato cū grecis t turcis in europā manentibus nō sauis con
sideret exercitū ex asiā multis compauit sed angebat animū transiendi freti non meliōcis cura. q
classe applicam obtinere pelagus nō ignorabat antio ut autē t multa volūnt animo. Deuictiles quōdā
curas ademere qui suis nimbis accepta pecunia transportare copias pmissurū. Locos est vbi nō ampli
us q̄ si adia quinq; latitudo fren continet inter ppositam t curiū pelagus. tū est spaciū quod europā
asiāq; differturū. Bosphoz Traianū dixerē maiores a bizancio. xl. ferme stadiis distans. hic amurates
exercitus transuectus est auro nimio vectoribus p capita tradito. que si vera est saua centū milia fuisse
seruati. 3. as xpiani locum antegant qui varua est nomē. quoniam aduentare innumerabiles hostiū copias
municia est. Cēdē dāylarū cardinales videbat. t ne strāuerit ab hoste possit inuiriū montanūq; locū
petendi. at hūi ades aduersari ac resistere turebor le nosse vires dicere saniam semp vero maiorem
esse. Quod si turci omnes adfuit hungaris tū impares fore illos aurea t discolori veste. hungares ferro
atq; ere fulgere. xpianū agmen t stare paratum et sequi. nec turba nec sarcinis pgraue intentū quo dux nō
modo signat sed t iunxit. Contra si turcorū mores inspicant sem in as magis existimare debere q̄ viros
Si signat exercitus xpianus quē t rex hungarie duxit in quo legatis aplicus adest. in quorū nobilissi
mos pceces militum nūq; deuēpā hungaris contra turcos futurū animū viat. Huniādis sententia ex
pectat hostes postea die vili maioris exercitus speciem pducere q̄ sama ipsa vulgauerat sue q̄ metuenti
bus omnia vero maiora vident. siue q̄ amurates in cogendo milite vulgate opinionū baud quāq; reue
rat. Territis huniādis eo conspectu tū pūm peritū magnitudinē animo volens de suga regem admo
nuit. ille ferū consiliis arguens pnciosam magis fugam q̄ pugnam dixit. Commisissio p̄lo sperat victoriā
posse. sepe minorib; exercitū cessisse maiores. nec tam in ultitudine bellatorum q̄ audaci t ordinē
p̄stare victoriam. tū quoq; respicere in eliore causam pstantiorēq; se paucis si modo audcat exhibere.
Fugientes victorib; hostib; adere ferendāq; terga t multam suoz cēdē. Magnifica quoq; verba iohannis p
dic colle pletus trān exprobrauit. In silisq; omnibus arma capefere p̄m expectant. Amurates in p̄to
colle confederat. et quo sauis panter atq; hostes expectare potuit. dato belli signo. xv. milia equitū qui pu
gnam p̄uocarent facto globo in chustanos impetum fecere singulis albe vestes p̄st foras fure. qui
vento agitate instar alarū p̄ se ferebant. eorū viridibus induti sagulis. sequebant aurea equoz fre
na multoz vīsa t mīle? galax argenti atq; gemiaz nitor. ipas quoq; gladioz vaginas p̄stans vno
ics ornabant. nō retrectāre xpianū certamen. tūm est verocib; in pugnam animis. supior acies nostra
turbos in fugam vertit. q̄ plurimis paulo impetu p̄stratis. pauli ea res magno metū amurates. nihil ta
le ferentem fugientes p̄mū p̄dito exercitu nisi circūstantes satrape compensio eius equi freno ignauiaz
eius inceptasit fugientesq; conditū sunt neccū. p̄stint ergo iuuus nūllis p̄stissimis arma subire pre
tium instaurant. pugnatū est summa contentione pluribus nūc xpianis iuuiciorib; p̄nquiorū vi
ctoria sepe pedem eū. cadebant dūc atq; inde q̄ plurimi. plures ex turebis quoq; corp; p̄z. tecta facile fa
gite cūscisq; penetra bant. Postremo quom nou? in horas hostis incederet t saucior loca intem occupat
rent non tam virtute q̄ numero supan hungari paulatim referre pedem cepere tūm vltis laus cum globo
suozum quos erga se hōm fortes q̄ fides habuit ex polonia vt hostes ex acie victores diuertere. cri
stianisq; animū redderet in similitū quem tenere ab amur. te dixim? circūscosq; vndis amnis impetu se
cit. ibi nonia pugna cō nulla nouis inieci? amurati panoz trepidatū totis casib; neci cōsistendi amnis
aderat. quod si hūiadi par anū? ac regi fuisse t ardentū fortune cēdissū manus baud dubiū quā ea
dies t amurati vitam t posteris eius imperitū grecie abstulisset. verū ip̄et p̄mū cedere xpiana signa cō
spexit quom decem milibus hungaris ac valachis ex acie se subtraxit atq; in salutato rege mutante adhuc
victoria fugam atpuit. fort. asse rei militaris perito nulla impugna salus vīsa t salutare aliquos q̄ penre
omnes maluit. Poloni accepti cō p̄lo eladen hūiādis vēcōdie atq; igne vīa tradiderunt. ip̄e sua cōsilia
specta conquisitū est. Vltis laus sue forū dimissus dū fortiter circa minimā hostiū pugnat equo dēe
eius obtinuitus est. caput eius bāsa in fixim p̄ greciam atq; asiā in signum victorie populus offerant.
Poloni ad vniūm cess omnes dū p̄ra castra t qui munitiones citiū tuebant necati. Ep̄i t p̄ceces hunga
rie qui aderat eadem calamitate oppressi. Iulianus cardinalis dū fugit amisso p̄lio quoniam iam boules
enassisset bu ngaroz p̄stiam euadere nō potuit potū equo dātem itagū forte reperiū latruculi quidāz
nouare t arbitriū p̄stiam apud cū esse delecto equo necauerunt t ablati vestimētis nudū cū dāuer se
ros t volutibus dimisere. Ip̄e exi? eius vīri fuit magni t admirabilis in quo nescias doctrina maior an
eloquētia fuerit grata hominis p̄sentia. blandi mores. vitam omni erate utrida. religiosus sc̄ms. qui ou
nia p̄ p̄to t motum xpianū fere susceperat. Hūiādem vt ante diximus fugientem dispositū secūte cepit. Po
loni regem suū hoc pacto bello pluribus annis viuere cēdiderunt captiū nō mēscitū arbitriū cardinali
li venetiāz eius culpa dādis magna in parte imputata est. dū neq; fectū vti par fuerat custodiuit neq; trās
uētos hostes xpianis duabus quod secundū fuerat eius officium hūiādem de numero eozū minime cō
stat illud explotatū est longe plures ex turcorū acie cēdissē. Leterū p̄ numero copiaz longe mai? danubio
chustanis illatū. Tūcō amurates neq; fugientes hostes insecutus est. neq; gloriabund? inter suos in a
gnifica verba taceat. neq; vti affueuerat bilareū vultum ostendit. Interrogatus quid nam tristior es
set t cur non vicis hostibus exultaret. Tūllēm inquit hoc modo sepius viuere. iubenēq; vīsa colligi. cō
p̄as que sup̄fici at domū remissit. ip̄e adriano poli reuerfus tūo suo q̄ p̄ victoria fecerat vota p̄soluit. Ex

tunc volens animo regni curas vere felicitatis et ptes esse inconstantibus q̄s fortune veritas que nulli ppe-
rno bona est. Accersitis provinciarū maioribus Moamethei ex liberis suis nato maiorem pro se rege cō-
stituit. ip̄e putatū diligēs vitam in asiam profectus cū paucis oēs sui comitibus religioni euāgelizati-
tate sese addidit. Calibassa inter satrapas turchorū opib⁹ et auctoritate maior maiorib⁹ qui nō dū p̄tate
aptus esset imperio. gubernator datus. reliqui regio filij ne quas regio turbas excitaret more pacti vale-
ant sunt. felicius apud turchos p̄matis q̄ regibus liberi nascunt. Effluxit tunc de nō parvū tempus in q̄
hungari turchos nec turbi hungaros armis laedere p̄sumpserunt. Quia quēq̄ calamitas domū attoluit
tenuit. Eruentissima varuensis pugna vires utriusq̄ partis eliserat. nec turbis neq̄ hungaris rex bello
idoneus erat. Idos bunades. illos calibassa alieno noīe gebemauit ferocior bunades reitq̄ militaris p̄m-
oz igitur iniam varuē accepit obliuisci nō poterat et abolere infamiam. refertur damna quonā pacto vale-
ret dies nocteq̄ meditabat spem bene gerende rei turchorū quies p̄bit qui ita p̄idem nullū belli appa-
ratum ostenderant vires illas atq̄ animos defuisse ratus tempus idoneū existimauit. in quo p̄sumam reu-
cupare gloriā posset turchosq̄ pessundaret. quibus si adsuit exercitus impatorem t̄i p̄ ista. prius defuit
rū arbitrabat. nec magis existimandū exercitū sine duce q̄ ducent exercitū carentem. Coactis itaq̄ repē-
te copiis ex hungaria accersitis bohemoz auxilij intercinanorū q̄s militū nō parua manu coacta duce rei
turchos statuit quos prius aggredi ac cōficere credidit q̄ mouisse ex hungaria nūciāref. Eam rebus gerē-
dis solertiam ac celeritatem addidit. Consiliū eius Georgius despotus seruie ut ante diximus turchorū
duabus p̄ficeret. Magnū genti periculū imminens manus ostendit. p̄culū eo nūcio turbi quid agerent
nō satis intelligebant. Amurates tam senior religioni adductus curas abiecerat. Moamethes etate
minor tantam belli molem ferre posse nō credebat. Calibasse defuit obedientiam putabat quā mōdū
in bello magis necessariū. Rep̄dare igit ac cōfluere modo buemodo illic metem puertere nullū consiliū
satis placere. Berentibus in deliberatione nunc satrapis nihil tandem salubrius visum q̄ reuocare ab ocio
amuratē. neq̄ enī veterani militaturū sub alio credebat. nec fortunā belli sub alio tēptādā arbitrabat q̄ sub
eo qui vincere consueverat. Calibassa eius sententiē auctor fuit. in qua re moamethis animū vehementer of-
fendit cupientis in ea exp̄ditione sese virū ostendere. verentisq̄ ne imperiū amitteret si pater iterū regnū
assumeret ut sunt hominū mirabiles voluntates. Missi ergo legati amuratē reuocare. qui op̄ato more
exercitū in hostem p̄fectus nō aliter q̄ si ad p̄dam p̄gerent alacris militib⁹ duxit. Jam bunades cū copiis
sophiam transierat. p̄stratisq̄ qui occurrerant locorū p̄fectis hostiles agros late populatus loco qui basilica
vocatur castra posuerat. quom̄ aduentare amuratis copie nūciant nō expectant bunades puoat priore
ipse pugnam inire. commissio p̄elio anceps dñi certamen mansit. qua parte pugnavit bunades fuit bo-
stis terga cedere nec parua strages edita. pari modo et amurates in cornū suo victor hungaros fudit. Ho-
strenū quonā victor victorem incurreret nō tulerunt xp̄iani turchorū impetum qui q̄q̄ virtute p̄starent
numero it̄ sup̄. nō tam victi q̄ fessi compulsi sunt cedere. Bunadeo postq̄ suos neq̄ nimis neq̄ p̄cibus
sistere potest cū paucis ex intermissione cesus. nec t̄i pauciores ex turbis mittere. Emptam multo sanguine
victoriam amurates domum redijt nec diu postea relicto moamethi regnū quem ad modum prius destina-
uerat mortem obiijt. Corpus eius more maior in Bursa sepulcrum. Ea est bithine ciuitas et asiatica regni
caput. Paulo anteq̄ obiisset amurates duxerat uxorem filiam Scanderbeck nobilis cōm endauit. ille
moamethis gratiam intravit et matrem et puerū ei p̄didit. Moametheo accersitis. xxx. vt aunt matronis
finitisq̄ regio more fraternū duxit. Auspiciā regni partadiō consecrans. Sunt qui calibassam alienū pue-
rum chialapini noīe supposuisse ferunt illumq̄ p̄ filio amuratis necatum. chialapinū vō ad constantinopo-
lim dām educatum. post capturam vō vrbis inde subtracatum ac venetias ductum. et hunc esse quem La-
lurtus p̄nter maximus pro fratre moamethis in palatio custodire iubet nos veri p̄iculum ad grecos re-
mittere quis multa in hūc rebus signenta interuenire non ignoramus in sepe consoris filio aregio re-
fūngi honore vidimus. Moamethes igit defuncto amurate gubernacula regni ex voto adeptus instituta
maiorū pro ingenio correxit. leges ip̄e suas domi forisq̄ tulit erarium locupletauit. nona vēcū alia exco-
gitat. copias auxit. in proceres et milicos seute p̄nūciariū cepit. Hic est ille moamethes qui constanti-
nopolitans ut supra inuimus bellum intulit. de quo nunc referre que accepimus haud alienum fuit.

De expugnatione Constantinopolis

Uoluerat ita pridem animo maomethes quo nā modo Constantinopolim sibi subigere posset neq; ad suam gloriam pertinere arbitrabatur urbem in medio turcorum sitam esse que suo imperio nō pareret. tantoq; maius inde nomini suo decus accedere si eam urbem expugnaret q̄to p. genitores sui idem conati turpis acceptis desisterent. Cui paucis igitur participato cōsilio castellum intra litus ad hostium bospori paulo ab urbe remotius aliud dissimulatis incredibili celeritate extruxit ac munivit. bellum deinde urbi nō modo indixit sed contra iura federa contra iusturandū intulit simul et gerere cepit. Venierant eius animū greci dissidentescq; suis viribus ad latinorum opes confugerant lacrimis ac fleatibus auxilia expetētes. Durde proch pudor nostrorum principū aures fuisse. eci oculi. qui cadente greca ruituram xp̄ianā religionis partem non viderunt q̄uis primis quēq; aut odijs aut comoditibus occupatum saltem publicam neglexisse uisq; crediderim. Maomethes interea coactis vndiq; copiis mirabili apparatu formidādo impetu terra marisq; regiam urbem aggressus cuniculis ac latentibus fossis altissimis acis aggere late edito ponte qua per am oppidum versus mare muros alluit urbis longitudinis ad duo milia passuum raptim extructo. turribus lignicis eousq; erectis ut muros (q̄uis altissimos) excederent. machinamentorū tormentorūq; multiplici adhibito genere. oppugnata est urbs defensasq; summis vtriusq; viribus. non paucis diebus ad extremum uolens p̄conis totis castris indamatus est. Quinto kalend. maij milites omnes ieiunij sanctificent sequenti diei armis affluta urbem extremis viribus oppugnari. triuo ciuitatem militū direptioni futurā. Cōstituta die ieiunij ad nocturnosq; seruatum. exinde luculentis stellis mutationes cuiusq; passim habita et quisq; am in p̄pinqū nomis habuit cū eo bilans epular⁹ est. atq; ubi satis ē bibatū etiā se accipere nūq; visum ēne amplexati exortulansq; simul vltimū vale dixerūt. In urbe autē sacerdotes sacras ferentes ymagines seque

te populo velle iustitiam aurum de celo petere. affligere corpora ieiunij atq; orationis vniuersi quos intendere
tribuit nocte ad sua quisq; loca defendenda redire. erat muri vbis z altitudine z crassitudine toto or-
be celebres sed ob veritatem z grecos incuti pñis ac pugnaculis nudis. autemuralia vero oportune co-
munita. in his greci salute pollicere. armani milites inter muros z ammiralia pugnā sustinere creuerunt.
Triangularē pene vbis formā fuisse tradūt. duas ptes alluit mare. nec muri velut ad pulsanos nauales
impansis idonei. qđ reliquū ē ad terrā vergēs post alta menta z an muralia qđ annotauim⁹ ingenti claudē
fossā. Cēpiū ē plū paululū an luce cū mules turcb⁹ piculū qđ more panienno esset ac vulnera z sanguinem
pda; dulcedie pensaret pugnatū est in tenebr⁹ maiore turcb⁹ pñie in qđ tela supna libabant. ēlt postq;
dies illuxit dato signo vndiq; nō solū cōst. inuopolis s; etiā ipa qđ pera ne qđ auxilij grecia pñeret. oppu-
gnant cepa est sua cuiq; legionū muroz ps. ac portaz attributa vt discretim labor fortes atq; ignauos di-
stingueret z ipa cōtentione decoris militū virt⁹ magis ac magis accēderet. pñt mō z nauales focij atq;
bunas partes inuadere iussit. Admouē vrbis legne turres. conecit milites dolabaz salescas. scalasq;. Et
iā elatis sup caput scutis densa testudine succedūt. qđ etia fanoz pōdera. pūolnet dilectā fluitatēq; testudo
nē lancias conūsq; pñrunt. donec soluta cōpage scutoz exangues laceratq; pñerūt. sit strages z iā tur-
cb⁹ deficiantib⁹ animis ligand⁹ pugnāt. s; adeff maometbes foemilimū queq; noiam vocat⁹ vtoz in plū
redat adhortat. dos pñis alluit. illos minus deteret. iussit aut aut ex integro certamen. turcb⁹ rursus ob-
ruere muri portazq; quatere iunxit. bumetus z sup iteratā testudine scādetes pñerant hostiū tela drach-
aq; utim⁹. itez integri cō faucij. feminauim⁹ cō expirantib⁹ violunt. cernit vna percutiū forma z plu-
rima mortis imago. Jobānes iustitiam apud Cēnuā ligatū metropoli nobili loco natum qui suspitibus
dieb⁹ sol⁹ vrbē defendisse videbat in hoc certamine vulneratus vbi fluitare sanguine nūc adānctum ne cee-
ros crederet querēs medicū cū sese pugne subtrahit. s; impator vt abesse iustitiam cognouit quo ferit p-
cōtas inueniunt rogat ne pugnā deferat. ille nibilo magis flexus apē cōtāz iuber qđ curant⁹ vult⁹ in
vrbem redcat. Erat aut obsecrat vrbis ianue quib⁹ ad antemuraliā patebat iter ne qua fugiendi facultas
militi esset ac pñerā hosti fornus resisteret. sit interea remissior defensio. qđ turcb⁹ aduerteret ac iūcū
buit. Et qñ pñi murt iā tormentis enis diffecta fossam magna expte opplexerat p ruinas ipas scādetes
anemuralē colendūt grecosq; loco deturbāt. porta que iohāni patuerat oibus apia fugā pñufoz reddat
Tūc impator nō vt regē deuit pugnādo s; fugiē in ipis porte angustijs quomā cecidisset oppreffus alba
tufq; obijt. in tāta multitudine pugnatōz dno tñi repti sunt qui se viros ostēderūt alter greus alter dāma-
ta z dēopul⁹ pñalogo gus z iohānes scāuus. qui fugere turpe putātes quom dñe turcb⁹ impetū susti-
nissent multosq; obtulerant. tēuq; nō t. vici qđ vincendo sangati inter cadauera hostiū occubere. Iu-
stitiam iā sperā quom dixerat inde chiū nauigant ibiq; se vulnere seu molestia morib⁹ incedēs inglo-
r⁹ vrbē finuit. Felix fuit in ipis pñerāz mēibus atām ex alasse in ingressu pñe. d. cē. arāter milites ex
laminis grecisq; pñerit. partū vulneribus ex tergo cōfossi parti cōcurfione oppñi. z iā hostis superioze mu-
rū tenebat faragz ut eius deuolnēs ingrediētib⁹ suis auxilio erat. Tū subito capta vrbē cēsis oibus qui
resistere auit sunt in rapinis iuit. Erat victorim infinitus numerus in libidinis ac leuicū corruptione
Tū dignitas nō erat nō serus queq; pñegebat. Supra cedibus cedes lupus miscebat. senes crata eta-
te fecim⁹ viles ad pñam in indubiu trabebāt vbi adnra virgo aut quis formā cōspicius incedisset in ma-
nus rapim⁹ dū mullus ipos postremo direptores in mntuā pñicē agebat. dū pñam vel grauiā tēplozū
dona sibi quisq; traheret maiore alioz vt trahabāt. Cūq; in exercitu mixto z dissōno ex amib⁹ socijs atq;
etern⁹ pñato diuerse lingue atq; mores atq; cupidines essent z alim⁹ cuiq; fas nibul illucit toto triduo. In
cōst. inuopolis fuit tēplū Eopbie iustitiam cēlaris opus toto orbe famosum z cōtūpā alterū nequit
nudatū factū suppediente ad oēs spurcias patuit. Qñ marmz que fuerant illa in vrbē pñosissima can-
bus obiecta z subitis. Sāctorū imagines aut luto fedate aut ferro delecte. altaria diruta. in tēplis ipis aut
lupanaria meretriciā facta aut eqnoz stabula. coacti sunt ferri verberibus ac tormentis dñoz abūta ferri-
ta ac cruce. tñmē nō paua tñebant quos in ipso belli principio infelices suffoderūt cines. quibus si pñe-
sentione vrbis vñ fuissent sūa fortasse vitā z parie libertatē seruassent. s; auaro in auri nulla pñas caput⁹
oēs in castra deducit. Pñder dicere xpianoz dedecus. dieb⁹ tñ z posteritati tradere nō verbeo; qñ pñasim
mibi est furtū aliqñ z fortasse ateq; mortis qui tñ saluatoz nro illatā ignominia vñasim⁹. Simulacū
cruch⁹ quē colimus z quēz esse fatemur vrbis ac tympanis pñibus rapim⁹ ex vrbē hostes ad tēol-
nā deferūt ipso lutoz fedat z ad nostre religionis irrisione itez cruci affigit. Exm pñco quē sarculū vol-
cant capiti cū impofo coronavndiq; facta. hic est inguū xpianoz tēna. Tū lapides lutozq; tactā comi-
ris rebonestāt modis. s; nibi obfunt dec deo nostro celu tenet. nec maiestate ei⁹ quoz nō ininuiere pñ-
sunt cuius ea gloria ea sublimitas ē. ea bñdīnis pñectio vt nec laudibus vñas exollit nec humilitatē
in pñis vñis possit. nos ista ledūt atq; cōfundūt pñamā zis redidit. dñi veni cūta pñi finim⁹ z hoc
seculo bonū nōmē z in altero ipē saluti amim⁹. Post dec cōmāt⁹ maometbes quom forte plus solito
addidisset vt sanguinē mero adderet pñces optimatēsq; cimitat⁹ captos crudel⁹ z sanguinat⁹ carnes fecit
miseretq; ingulāt⁹ fuisse. hñmē qđ apō ipatoz plurimū poterat celo an octos mario z filio. altero ad illat⁹
vñs relictū fecit pñuiss est. Quo ali⁹ cūis hñj occiderāt in bello. Zfiduos cardinalis in eo nummū
captus quom velle murtā nō fuisset cognitus. ccc. asperis sese redemit. Id genus pecunie ē admodum bel-
lus. tñmū z veneti z tanuenses z latinos. ali⁹ gladio celi sunt. quidā multo redēpti. Insignis hic an-
nus fuit expngnatione cōst. anuopolitana tā xpiano populo sedus ac lūgubz qđ turcb⁹z genti faustis le-
uis. qui ab oru saluatoris xpi secūdus z qñ quagessimus supra milleimū qđn gentolim⁹ cuocent an-
nū. pñerēs vetus colonia genetiū qui z galatbe nēcupat⁹ cognita bisānoz clade pñuq; rogant mas

omnibus de ditione fecere. muni vobis dunt. multos bona ptra sed⁹ discreta, semie pueriqz ludibrio habiti
 coluisse qui ad eū diē nō sine maometbis displicentia vixerat. tāqz constantino impatori turcorū consilia
 pcedisset per miferos cruciat⁹ vita crepta ingētes qz cum al au erat opes exano ei fuisse traditū. 2 quod
 amurates dimisso imperio ex priuata vita renouauit ad regnū. Quic⁹ et⁹ pecunia maometbis tāto rez suc
 cessu timentis in būgaros expeditionem parare cepit. q per triennū circiter instructa accessit. ex eo regno
 pcent⁹ penetrans nate mont⁹ cū maximis atz inscissimis copijs ad sanū vsqz flumen puenit. c. l. milia
 homin in ei⁹ exercitu fuisse tradunt pleriqz ecclā pte huc numero subtraxere. Calist⁹ tetr⁹ q p idē tps ro
 manā cathedrā fouit⁹ erat iohāne cardiale sancti angel⁹ cur⁹ supra meminim⁹ pñte vñre vix⁹ germanos
 in arma pscaret turcorūqz ppeccaret impetū ad eas ptes legatū misit. qz pmissa pctorū indulgentia cūctis
 qz turchos milite vellet adiuuāte iohāne capistrano q p idē tps brigaris euagēl⁹ ab ar. cruce signatoz
 band pñū pgregauit exercitū. nō dunt ac nobilis s inopis atz inco positū vulg⁹. Sūrdū opulētum aures
 euagēlio nec dunt⁹ sermo pñcipib⁹ audit⁹ ē. cōtenti pñi rez statu potētes futuri xpi regnū nō nūllū
 rientes inqunt. credula paupers facile picatorib⁹ obedit. supra. xl. milia signū crucis accepere tecta mag⁹
 fide qz ferro acies. hūmilitas qz nō quas copias in armis habuit. appropinquabat spe plen⁹ 2 incredibil
 supbia nūmes maometbes nec tā sibi vel mores vel flumina obstarē putabat glari inter suos būgarā tā pe
 ne victā asserere. latnoz impatorē f. apquo eē dicere. Delecto grecoz impio latnoz istare sine turcbis oia
 paritura. spolia ingētia pmittere. germani atz italiā militū direptioni offerre. pñā cūctis turcorū armis
 iactare. s qz glorioz ei⁹ aduēt⁹ tā turpis atz infans recessus fuit. alban⁹ ad pñctes danubij sanqz sitā p
 uā vrbē oppugnare adorsus obtinere nequaqz potuit. pgregit machinis priores muros. intrupe in vrbē ei⁹
 acies. pugnamē inter diu noctuqz. nūc victi nūc victores visi sunt hostes. ad extremū vulnerat⁹ sub pupil
 la maometbes relictis impedimentis p noctē trepid⁹ aufugit. hui⁹ pugne serie in historia bobemica pphē
 dim⁹. nō ē cur hoc loco lat⁹ insistant⁹. Auctores victorie tres iohānes habiti legat⁹ cardinalis cur⁹ aspi
 cio res gesta ē. hūmilitas 2 capistran⁹ q filio interfecit. verum neqz capistran⁹ hūmilitas neqz capistran⁹
 hūmilitas memonari fecere in eis lib⁹. qz de obtenta victoria siue ad romaniū pontifice siue ad amicos scrip
 sere p suū qzqz miserū deū de dñse xpianis victoriā affirmant. Quāssima honoris diāna mēs facilius re
 gnū 2 opes qz glariū pñt. pñt capistran⁹ pñmonū cōtinere. vltimates calcare. libidine subigere gliaz
 rē spemere nō potuit. Dicat forsitan aliquis non suū illi honorē cure fuisse s rei qui p paupes 2 inermes
 rē xpianā saluare voluerit. credim⁹ huc assertioni qñs hūmilitas nūllū rē victorie nō auctore dixit
 ferūt maometbe ab eo tpe nūqz postea eius cladis meminisse quū mente barbāqz manu demulcēs quas
 sanqz caput ei dicit maledixit qua pugnā ad albā cōseruit.

De Macedonia

Proxima thebarie ad occidēte z meridiē p̄iūgit macedonia terraz insipio quōdā potita q̄ inter duo ma-
 rial'p̄endit egeū z adriaticū.lar' et meridionale thessalie atz magnētie terga p̄egit.p̄e septemtri-
 onale peonia z passagionia exapit.z ipe regiones in macedoniā postea iura cōcessit macedoniē addite.
 Epyrus q̄z macedoniā attingit z illirica terra.altera meridiē.altera septentrionē exapit.in adriaco lin-
 toze dirachū ver' ciuitas iacet ab cheronelo vbi sita ē nacta vocabulū epidan' antea dicta.z a coreyrcis
 olim p̄bita.nec p̄cul infra terra apollonia fuit op̄tis instituta legib'.z august'cesaris qui grecas lib' lene-
 ras didicit studio memorabilis.In altero litore thessalonica est potēs quodā ciuitas. Quā tū ep̄e pauli
 apli tū magni theodosij p̄ceptis atz implacabilis ira famosis reddidit.indignat' eū ob cēsois tū ad iudi-
 ces aliqu' dementissim' impator vniuersum vrbis populū trucidari mādauit.z milia viroz cēsa tradunt
 sūo nūit Ambrosius mediolanensū p̄ntēfz tāmimane facit.in correptū impatorē ab ingressu ecclē p̄bi-
 bitū subire penitentā p̄pulit.nec maxim' p̄nceps pastoris subire iudiciū requirit.Hinc lex p̄mulgata
 lata p̄ morte bon' sentētia añ dies m̄gita nō exequat.Hanc vrbē libere p̄ditionis fuisse plinius tradidit
 Strabo cōd itozē ei' philippū alexandrū patrē affirmat.ambo eā attribuit macedoniē.Andronic' emanue-
 lus impatoris cōstātinopolitani fili' hāc in p̄e hereditatis accepit.Dēmi iohānis fratris fuit odio qui pa-
 tri succēssit in impio vinctus tradidit.Euenis amurates(turboz vt añ dixit) impator)eripuit.Dicētē-
 quā macedoniā vsqz ad mōtes peonie z quā modo albanā vocant impio suo subiecit.Atra rex mutatio-
 nem fluxa hūani impij gēta.hēc ē macedoniā q̄ duob' inclita regibus vt philippū z alexandrū.grecia terraqz
 subacta ip̄i potētē in astra.ameniā.bibētiā.albanā.cypadociā.syrīā.egyptū.tbaurū.caucasum subiu-
 gavit.hēc in bactris.mcdijs.p̄tis dñat.toto oriente possēso.indies quoqz vicinē vestigio libert' pan-
 atqz herculis signa circūtulit.Hēc eadem nostra etate purissime turboz genti subiecta tributis pendere
 z ingum ferre miserrimum cogitur.

De magnesia et thessalia

Magnesia q̄z z thessaliā n̄o tpe turboz arma inuasērit.nobilissimū mōtes olimpi'.picris.ossā.pyrit
 dius.insipio z orbis.lap̄bitaz q̄dā sedes turboz impio parē.peneqz q̄s q̄s z.lux.vrbes fuisse oli-
 plim' affirmat.Torū peneū turboz possidēt.Inter flumina thessalia clarissimū tūteagionphos.hic fluminis
 oriz inter ossam z olimpiū nemorosa pualle desinēs.l.ferme stadia p̄currit distēctio ē' spaciū nautigabilis.
 eo cursu tempe vocant.q̄s mīla passū longitudine vltra visus hols ē ditra lenaqz leuiter p̄netes anel
 lendus iugis intus sua luce videntur.hac labef peneus viridi calculo.circa ripas gramē am' canos'
 annū cōcentū.arripit amē ocebou nec recipit.h olei mō sup̄stantē vt dictū ē ab homero breui spacio por-
 tati abdicat.penales aquas dirasqz gūnas genitas argenteis suis miscere recusans.hēc plim' z p̄neco.
 Aex xpianus bona turboz arma eripuerit.gūnas utas magis desidia incinfaucrim.In thessalia rege fuisse
 tradit noie greci a q̄ grecia dicta sit.helenū q̄z in eodē loco regnasse a quo helena nūcipata ē.homerus
 tribus nobis thessalos appellauit.inimūdonas.helenas.z arceos.Hic vbi philaz angustie.perfarum
 ecclē insignēs,q̄ licet oli plaz impetū tenuere turboz tū annis claudere transitū minime potuerit.

De Boecia

Post thessaliā Boecia succēdit ab omi in occasus p̄directa cubo oēti mare cōfiscūqz sinū arigēs thebarz
 claritate apud oēs ferme historicos notata.Hic musis natale ē eliconis nemore.hic salus cytharō
 et bymēnus amnis z fontes dire arcibus a agāppe.q̄ patria quodā lib' eri p̄tis atz herculis fuit q̄ fortēz
 p̄p̄itū epaminūdū nō cēdens athēnis claritate.ciuitas ea n̄a etate exiguū castellū thebarz z a turbois
 p̄p̄itū annis am̄ reliqua Boecia occupatum.

De bellis grecia

Sequit' bellis q̄ a n̄ris appellata greciā.Aen.i.litus p̄sca vocare.mutato demōe noie actiā dixit
 re.Homeris cūctos actiā incolentes appellauit arbeniēses cū nōdū edificata foret megra.Proen-
 dis aut actica ex boecia vsqz in distmū corinthiacū p̄e sui q̄ appellat megaris.Circa distmū vō collina su-
 it.in qua hic inerat titulus in p̄e peloponēsum spectante.Hec peloponēsus at non tōtia.in p̄e vō megara
 intuente.hēc nō peloponēsus ē ionia.Idē eū actia z ionēs suere.Qui cū de finibus cū peloponēsiatias
 sepiusmō disceperassent hāc tādē cōmuni cōsensu collinā enigi obtrimerūt.Actiā quāz sarofaz z stēle.ple-
 riqz tū m̄tificis laudibus exulcrūt.teorumqz domaliū esse dixērūt.loca ip̄a possidentū z parētū berou.
 In hac ciuitas arbeniensis quodā nobilissima fuit nullius indigva p̄conij tāta eius sup̄fluit claritas.Ea-
 dem nostro tpe qui oppidū specie genti.In eo tū fato quo venisū dñmerie templū fuit.arē est p̄ omne gre-
 ciam nominata.tū opis magnitudine.tū difficultate oppugnationis.hanc florentinus quidam macone-
 cho tradidit.Qum impioratiz lannoz auriqz nullius opem inuenit nura et ob eam rem tradita inquis
 eum ignobile ducit.

De Peloponēso

Peloponēsus actiē tūm gis totius grecie art quodā dicta.nā p̄ter inhabitatū in ea gēnū nobilitatem
 q̄as potētū ipe locoz fuit p̄ia panū designat atz impū.mila sinus insunt z promotoria multa.insu-
 gres cūqz p̄māqz cheronēsi.ip̄a locoz varietate locūdi.formā eius platani folio sumūmā dicere.longi-
 tudine z latitudine ferme parē.Ab occasu in ortū stadioz mille.cccc.permetros sine ambitus omnis fuit
 bus vt polibio placet.stadia quā uoz milia continet.Arthēmidorus aut sup̄ addit.cccc.cū z plim' con-
 sentire videt ylidoz auctore secutus.Idē duo maria terrā ambire dicit ionū z egeus.Augustie vt p̄ocet
 dicit ritmos appellat.q̄s mīla passū latitudis continētes.Has angustias p̄fodere cenerunt rex.dia-
 toz.cesar gaus p̄nceps.domitius nero infausto(vt oīm erim patuū)incepto tētauerūt.Hic corinthus nō
 bīl colonia fuit.Hec p̄iāp̄es postqz turboz potētia in enropā penetravit ex mari ad mare productio p̄
 angustias muro peloponēsum a reliqua grecia distinxerūt.murū examiliū appellatēre.Hāc p̄rouincia
 bodie morāz latinū vocat.in ea achāia continetur.messācia.laconia.argos z archadia.q̄ mēdū p̄m̄sili-
 le obitner.Elimirates expugnata thessalonica.subacta boecia z actica p̄ter arbenas ad examiliū vsqz p̄ol

fecit pteritis grecis diruit muni. tributiqz annuu(de decibus se peloponēsisbus) sperauit. At cū būgarī
instāte iuliano cardinali. S. angeli aduers⁹ turbos arma sumpserunt. confectiqz nonnullis feliciter pūis
amplius instarent: gerētqz bofices. Constatinus qui postea ap⁹ constantinopolim imperauit ibiqz necatus
est ut aī diximus. Iustus prouincie dispositus animo auctus ⁊ negare nrechis tributū ⁊ examilii instaura
renon dubitauit. ob quā re magna deinde pecunia multatus ē ⁊ examilii denno destructū cū victor amu-
rates ap⁹ varuū būgaros releuisset deuicta cōstānuopoli albanī q̄ cū plures peloponēsum incolebāt sum-
ptis armis tenuerūt ⁊ thomā cōstāni frēs regno deiecere annixi sunt. nobile quedā greculū ad regni fasti-
giū assumētes ytraqz ps auxiliū maometbis implozauit. Illi nobilior ps uisā iustior auxilia aduersus al-
nos deuenio fratriqz tradita. albā subacti priorib⁹ dñis pariter maometbi. ry. milia aureoz tributū per-
sum. Thomas q̄uis hereditario iure impatore se dicere posset cui⁹ maiores lōga serie grezoz nemini im-
parauere. metu tñ maometbi eo nullo abstinuit. Cū calixt⁹ pon. max. xpianos pāpces in sui pōficat⁹ in-
iūo aduers⁹ turbos inuaret existimauit thomas turbos ingiū pculdubio ruituz maometbicqz tributū
negauit. Cū uero nō tā magnifica facta q̄ uerba esse aiaduertit pfoluto tributo ⁊ adiectis. donis maome-
tbi recōgūans ē. Nūc uero si uera ē sūra q̄ hos dies allata ē uolante fidei maiore subire penā cōpulsus
maometbi prius subiect⁹ ē. peloponēsus tota nrechoz impio adiecta.

Achaia

Q̄ gredienti peloponēsum per angustias istius ad reliquam Gracia Strabo ⁊ Plinius occurrē acia
tradunt. Ptolomeus Achaia eius fines hoc modo describit. ab occasu epyrum. a septentrione ma-
cedoniā ⁊ partem egei pelagi collocat. ad orientem eiusdem maris terminos ponit usqz ad summum pro-
montorium. ad meridiem adriaticū pelagus iuxta litus qd̄ achel⁹ annis irrupit in cozinthico sinu. Qd̄

si ita est actica, boetia, pbocia, thessalia, magnesia, etbolia & acarnania achia ipsa complectit. Ideo in pto-
lomeo alio loco mediterraneas peloponessis ciuitates enumerat elice, buria, belena, pberecia in achia esse di-
cit, & quia de achia intra peloponessum affirmat, nobis qd p nri opis instituto res peloponessicas & acti-
cas breuiter absoluium & ad occidentem festinam. Acarnania prior occurrit inter epiru boetias potentiam
cui etbolia vel comitica vel pmita esse videt, hec hodie ducae appellat. Iohannes vintimili natione sicu-
lica filia sua disparto acarnanie in amimoniu redit. Et inde vercanus acarnania turcis ac genere obli-
tibus suu paruo cquatu mare traiecit, obsefores inuast, strageqz memoratu digna edidit, nam parua manu
ingentes fugauit copia s salutemqz genero pepit, qm p paulopostea p insidias cape & a turcis regnu amittit,
epiru in eius adbu nomine tenet feru.

De Epyro

Epyrus in occidenta pte ab agroceranis montibus incipit protendit qz versus orientem vsqz ad ambraci-
um sinu p stadia mille trecenta septemnonale et pte ptholomeo macedonie plius tradit, orientale acha-
te vsqz ad ostia fluminis acheloi, occidentale lar. Ionico exiit pelago assent. Strabo aufoniu hoc idem ma-
re appellat, in epyro, xxiij, fuisse getes theopopos tradidit, celebratissime chaones & molosi regnu qnqz
tenere prius qde chaones possent molosi qd p regu cognatione ex cadiaz sanguine progeniti nuntimmo-
di amplification fuerit, pene qd donode ver oraculu & nobile viguit. Ora bua terre mantum felice atqz
vber e tradidere, multecogolim vber & oppida munissima in epyro fuere, s pter populoz rebellione qz
bus cu romanis ptebant prouicia vastata e, lxx, em epyrotaz vber a paulo emilio impatore funditus
cuerfas esse auctor est polibius vicia macedonibus & pte regisugato, ex qz maximu numeru vris mo-
losoz extulit & mortali censu & quingenta milia in seruitute redacta, plinu veronensis hac clad macedo-
nibus attribuit, duaseqz vberis ruine adiecit, credo qz macedones epyrotaru impetu obuicti, vtrazqz gen-
tem vno note plinu pphendisse. Apud epyru actica pugna late memorabilis pmissa est, in qz cesar augus-
tu marcu antonium nauali pto vicit & fil egypti regina cleopatra, na & ipsa buic certaminu pns fuit, Ob quos
res vitor augus- tu in ambrachio sinu vber pdidit eius vocabulu indidit nicopolim, i vitorie ciuitate, am-
brachij sinus bosu paulo qz stadia quatuor milia est, arcuit stadia, ccc, amplectit, optia oi et ex pte stanio,
Ingredientez occurribat illi a terra habitantes greci acarniones & appollinis citi tepla quondam in neu-
mulo ad bosu emnes cui capus subiacuit lucius habens in naualia, in quibus cesarianum viginti naves te-
rimaz note reposuit, ab vno remoz ordie vsqz ad decemres adiugens, Quisira do nicopolis est & epyro-
taru colonia, Cassiope nra cras epyru arto appellat, Crea litus eius paucis an annis pfecte regie classis
note wilbelm, i armz triremes vencioz infecur pphedit arz uictis adde litorez agroceranis mo-
tes fuiti badre nauigatione ionius incipe pelagus Straboni visum est, apud que mare aufoniu idem
quod ioniu esse apparet, cum Epyri otam aufonio ablu pelago affirmit.

De Albania

Que nuc albania dicitur olim macedonie portio fuit ad occidentem versa in qz dirabiu & appollonia fuisse p-
didimus no incelebres pisco seculo ciuitates, Sermo geti neqz grecis neqz illiricis notus, Credim-
us hoc gen? boim ex albania quoda venisse qz vicina colchidi in asatica scythia memorat, vtr sepe barbaraz in-
undauo nationu grece atz italie picias occupauit, In hac terra potes camula fuit q xpiani spiritib? ore
paz tenaz catholice fide ad maometibz istaui tradidit, Ss Eleuter xpi deseruit iasacle maometibz sa-
era cotempnit, reddijt em ad paterna lege, & qus vtrazqz religionē ptempnit neum fid? xpian? in mou qz
turcb? maluit, paulo post constantinopolitana clad morbo extinxit, Eozqz scaderbech et hereditate
accepit nobili loco nar? qz etate pene omne in armis p xpi note pugnando plumpsit, milas & magnas tur-
bie hostili ferro petita magna ex pte desert a ferat, Rex aufonius sepe uulites in albania no magna ciuitas est in portu maris sita qz
in pates acceptam a turcbis defendit, Necpos scaderbech ex fratre cu turchoz parti faues insidias patru
moliret ab eo captus est & ad Alifonciu missus in carcere coniectus est, Calistus qz roman? pontifex lauri-
lia pecuniaria scaderbechio no pauca misit, Elclona in albania no magna ciuitas est in portu maris sita qz
breuissimam est in italia traictus, hac passantes primus ex turcbis occupauit, rebellatem auirates recu-
perauit, nescio quod malu minas ytalie.

De illiria

Post albania illirice sequit getes ad occidentem septentrioneqz versē, hoc gen? boim nostra etas scda
nos appellat, & alij bosheles, alij dalmate, alij croati bishri carnigz nudicup, Bosheles inot? ad pa-
nouia vergit septentrionē exposuit, reliqz adiacete sm ar ad timau vsqz fontes, pte dunt, hinc aufoniu illic
pannoniam inuenit, Tim auus aut in iunnu adiacua maris sinu excurrit, cuius fontem manem appel-
lan maris Strabo pdidit, In bosna reg getis thestianus noie sic est reges suos appellare puenere, quis
xpi religionem feceretur, diu m baptismi sacramento abstinuit, sed anno supiore vocato ad se Iohane car-
dinali sancti angel? cuius sepe meminimus ab eo baptismatis vnda pfusus & sacris nostris rite inuacatis
turcb? qbus cu federe inuictus erat bellu iudixit, nunc paululu nutare affirmatur, In hac regione eplur
num heretica possident, quos vocant manicheos esse tenent, nec xpi equalem cosubstantialitatem patri et
teri bonoz alterum maloz, nec primatu romē esse tenent, nec xpi equalem cosubstantialitatem patri et
fe fatentur, boz cenobia in abditis & montu conualibus sita feruntur, in quibz uis egrotantes marione fer-
uientes sanctis vris si euaserint ad certum tempus deo vouent, reddite famitanti permittentibus vris pora
persolunt, pmixte inter monachos pinto tpe viucentes, hanc labem nulla sedis apostolice curia nul-
la xpiana arma delere potuerunt, Sinit ad nostra excretionē regnare hereticos de.

De Dalmacia

En balniis ragufcos magnis affectu cladib⁹. **Steffan⁹** inter hostiles et balnatas bucani possidens et manib⁹ veneno infect⁹ et si xpianos p insidias captos sepe mirbis interduxit nutre n⁹ orato res romā et antia sedis aplice petere nō erubuit. et belli sumptus ex xpianis petens qd gesserat xpianos nec dehere q tā impis verbis aures accommodaret.

De Croacia

In croacia australi mulier que nuptias comitis cū eēt inferiore sanguine. mox pstantia et forme elegancia meruit. dū laradi ammi grana ex castello obediat subito turbox interuēnt capta et apō eos aliquēdiu detenta. in patena tandē manu nō pvo auro redepta ē. **Querat** foras alqs vbi nā liburnia dī-micrim⁹ quā pmeasse liburnoz ytalā ptenē insignis poeta cōmemorat. Cōfusi sunt ad modū pūmice⁹ ex fines nec expedire bona facile ē ne dñs venetissima possit absolucere. **Plūm⁹** liburnie finē intū ēē dal mane dixit et tragurū maritimo natū. in ea ēē salona qz colonia que ab iadara. c. r. xj. milib⁹ passū abfuit. **Iadara** vō cētū. lx. a pola distat. ex quo sit vlt⁹ inter croatinos et balnatas liburni sedes habuerūt. for-sitan et croatini nouū gentis nomē liburnoz loca misauerūt nobis hoc indicasse sufficiat. si qz ceteros desi-decat pūcos enoluit auctores. **Tholome⁹** liburnia dalmatā atz illudē sit cōfidit. et illud qdē a septē-mionali plaga pannoniā occurrere dixit. ab ortu supenoceni mysiā. ab occasu bistrā. a meridie mace-doniam et adriaticū latus.

De bistrā

Bistrā veteres ytalie pte tradiderūt in q parenti et pola ē et instāno pol⁹ quā caput bistrīe vocāt inco⁹. **Veneticen⁹** italie tū iugis adriatico sinu disiecta et in peninsule modū circūdata mari q cōtinenti appli-cat a tergo. lapidea est et motana regio quā pūci albanā vocant. **Plūm⁹** bistrā adhibere liburnie dixit. **Ex** q palā sit croatinos liburnoz loco succedere. **Bistrā** ab bistro amne dicta ferūt quē a danubio in adri-ano fluere falso tradidere. cui error et pōponi⁹ mella et nepos padiacola aures adhibuit. null⁹ em ex danu-bio amnis in adriaticū effūdē mare. **Argonautaz** eos fabula recipit qz p bistrū ex mari pōrtico in bistrā venetos mēmore p dū ē. si pstat eos ex bistro in saui adriaco flumē nauigasse. cōmde nauportū quē bo-die labritū appellant putauerūt. cui⁹ paludē lugeū strabo appellat. **Ex** nauportū vō p mōtes humicos ad-ueat a nauis in adriaticū puenit. **Bistrī** hodie scilau sunt quīs maritimē vbes italico finde vīat⁹ venetiqz lingue peritiā habentes. ps. pūmice melior ea q maritima venetoz impio subiecta ē. **Aediteranea** a domni austrie possidet. **Oppidū** s. viti qd ad flumē nōū sitū ē saltes habet. **Ex** q loco ad q legia mille stadia cē **Eudidan⁹** q domuit bistrōs tradidit finē italie musie flumini tradidere. **In** hac terra mib⁹ etate nra memo-ria dignū gessū ē accepim⁹. quis australes et venetos magna te sinib⁹ cōtenio agitant. et vniūsqz par-tes subditi armis pcedit. ad qz lites pponēdas nos aliq ab impatore missi quis iudicias belli fecim⁹ et nouos terminos psumim⁹ vniuersas in litē amputare nequim⁹.

De Lania

Quam inter qz lapides cūmerant bistrōs sequit⁹. **Scilau** tū qz sermo regione obrinet carnos bisari-nes dios inter labraci et ter gessū incolūt mōtes et ad tymanū vsqz pferūt. **Altera** itē in q bistrōs ponit et carnos. qui nā regni thebontici apō aquēs ciuitatē pereret vire⁹ alie comes et albert⁹ ipatoris frater cōiūctis vmb⁹ laba cū insigne oppidū ex flumē cui adiacet dictū obsidiōe auxere. diu machinis oīs gener⁹ oppugnauere sed a frieder⁹ multibus non sine clade repulsi et castnis exuti diuē suppellectile paderet. hoc oppidū pma-ua et itali lubtāa vocat ex lugea palude sumpto vocabulo.

De Carinthia nūc germanicē prouincia

Corinthia montana et ipsa regio carnis applicat ad ortu ac sepe tione stitit facta. ad occum et meride
 Alpes. itaas et foru ium contingit. multe in ea valles colleq. scraas mra. multu lac. mli amnes quo
 ru capu? dray? q pstru ac paunonia in danubiu fert baud inferior. sauo. Imperiu pnuice australis obri
 nem et archiduce appellat cur. no loge ab oppido sancti viti in valle spaciofa vetuste ciuitatis reliquit vi
 siunt cur? nome ipis aboleuit an quitas. Intra in pians late patenb? marmore? lapis erectus e. duc ruf
 cis ascendit cur p succellone stupis id officiu heridario iure debet. a dextera bos mactat nigris coloris atat
 ad sinistram par macie deformis q. freques circa eu popul? et ois rustica turma. cu pnceps et aduersa p
 totum. pre pcedit purpurat et? pceas ambat ventulu an ipm et insignia principat? comes gozcy et palla
 cu curu gerit. amter. r. n. mura vetilla pcurit. reliq magistat? sequit. nemo in eo comitatu no dign? bono
 re videt nisi pnceps p seipe rustica specie feret. agreff? a vestis. agreff? pile? calceus? et bacul? in manu ge
 status p pastore ondit. que postq? ruste? ex lapide veniente cospicatus est sermone sclaunico (sunt em ipi cotu
 thianu sclaui) quis hic e inclamat cur? ta supbu incassum video. respodem arcifantes princip? terre aduen
 rare. ru ille iustus ne iuder e salute parne queret. libere pditomis. digu? honore. est ne xpiane cultor fidei et
 rectoris. respondit oes est et erit. tustis ille. quo me iure ab hac sede dimoueat. At gorizae comes. lr. terna
 rjs abs te bid loc? enut. iumeta hec tua erit boue atq? equa ostendens. vestimenta quoq? pncipis q pauloan
 erut accipies eritq? dom? tua libera et absq? tributo. Quib? dictis ruste? leui alapa pncipi data bonu iu
 dice esse iubet et surge inuenitazq? secti ad quet loco cedit. pnceps vo coefero lapide mudi gladiu manu
 bras ad omne se parte couertit equu iudiciu populo pmitte. ferit et aqua frigida rustico allata pileo bibe
 re tanq? vini vsum dñet. Deinde ad ecciam solensem pgit q in ppinquo tumulo sita e sancti petri vocabul
 lu habens et olim pñsicalis fuisse. vbi pacis sacrificia pnceps rustica indumenta deponit paludamentisq?
 induit. conuariatq? ipse dñe cu pceob? in parua reuertit ibiq? pro tribulatu sedens tuis petenibus dicit
 seuda cofer. fama est anno. d. cc. nonagesimo post xpi saluatoris ortu impante Carolo magno duce gent
 Agnone noie ingens conuiu pñsicalib? pparasse et aggreffib? quide ad copectu suu intromissis mvasis
 auris atq? argenteis. nobilib? vo et magnatib? procul ab oculis collocatis scilicet? ministrare iussit. Iner
 rogatus cur ita faceret respondisse. no ta mudos esse qui vt vbes et alta palatia q? qui agros et bules casae co
 leret. Rusticus tpe xpi euageliu accepissent. baptismania vna et purificatis cadida et nitidas esse alas. nobi
 les ac potores qui spñsualis ydoloz sequerent? fordidas ac nigerimas. se vo pro aiay dñtanb? instruxisse
 conuiau. Castigatos ea re nobiles cateruati sacre baptismania vndam querentes bzeu tempore suo vtrigilo
 et arnone inuamensib? ipis vniuersos xpi fide accepisse. hinc bonos inuicem dñ pncipis rusticitati duci?
 fuit aut dñe Corinthe dñe Corinthe imperu ad que lites venator omi tacer dñt. vocat? in iudicio cora impo
 tore querentib? no nisi sclaunica lingua respondere tenebat. Multa bñ? prouide fuisse ornamenta come
 morat. multa pñsilegia. facile id crediti e qñ impatore lodouicu e? terre ducatu lito sio amolito pñmoge
 ne? conuiliu no ambigui e. Est et alia bulis pnuice coeuctudo in oppida quod? lagessitatus appellat
 cotra fures dñt fluma. Si quis in furti suspitione inaderit mor capnus laedere suspensus vitu fuit. Sum
 pro supplino p? in dñu de suspiti de indicat. si reu fuisse necatu inuenit? pedere cadauer infame sinunt donec
 sua sponte coñmptus recidit. Sin no depositu in amisterio codit. iustit? sumus et publico faciunt et oie gra
 tas exequias. In hac pnuincia comes gozcy vltic? vir muliere corruptior (impubes filias media nocte ad
 potu surgere coñpult itereptas q sine siti foimnu agerent. cu pastozib? et bubulis sepi? q cu nobilibus con
 uersatus e. Henez sup gladiu cu pueris iustit. Iner vultata stoma frequenissime lauit. raro in aula pransus
 est. solus cocti adiens ofus in ipsa coquina vocauit. vestes induit viles ac punctas. pectus nudu et aperius
 ostendit. oculi semper lacrimantes fuere. Queni cu aliqui ad se venientem fridericus imperator ex fenestra
 nitutus esset me vocatis. age inquit o Enca principem qui ad nos properat contemplare. Si que mandio
 rez pulchritudinemq? videtis aliqui effare. mihi cu satis principem comiteq? considerasse federa rusticas vifa
 est que dominatu affectu egregium seruitio pmeret. Huic vxor natione yngara. forma prestanti et audacia
 pluri? virili vincta induit. mor vltica comitis alie auxilio liberatus vxorem domo pepulit. nec diu post vo
 ta sanctus dñus bone indolis adolefcentis et matri q? sibi similes reliquit beredes.

De stiria germanie prouincia

Stiria qua quoddam valentia inuicim? nūcupata ad orientem pannonie iungit. lat? eius septentrionale austri
 respicit. ad occidentem ac meridie carnis et corinthus occurrit. eode q? prouincia mōtana e qñus in oie
 te porreza planities no pvas habeat. Drauus ac mura insignes flum? terra irrigat. mura in drauum effone
 rat. ille in danubiu. Quib? popul? pleriq? teuthones sclaui qui circa drauu rura colit. Imperium australe
 famile est in eo oppidum vterq? qd aliud vocat nonnulli Sillateu appellat quonid? existimat et opus fuisse lucif
 fite. de q? re nobis nihil expozitu e. Abulte ibi vetustatis reliquie visunt et romanor? noia principu scipulara
 lia marmozia referut. In eo pñit etate nostro frideric? comes. q et eet in libidine. pñissim? et oie veronice co
 cubine mēsis amoris legitimu coñge ex comitibus croacie nata sua manu interemisset. coctibus q opat
 eius berninus a vi e potentu iusticia et in pfluente dimiserisset vxores passim maritru abhulit. puellaru gres
 res in pallatu rapuit. puiciales p maucipijs habuit. ecciarum bona dirupit. moneratum salutaris. ene
 ficos. anoloz. nigromantes vndiq? ad se conuulit. Et qñus anno iubilei iam nonagenarius indulgentia
 rum causa Romani petisset reuerfus tamen nihilo melior vltus est. Interrogatus quid vbi Roma profus
 set in pñstinos mores relaps? et? calculator meus inquit ad consendas ocreas post visum Romam rediit.
 Huic vltia sticus Adalricus filius successit. per cetera similis ingenio. tanrum et eloquentia maior. Quo
 sicut dictum est intersecto quantum? et viginti competitores hereditatis fuere. vt qui vltimus vltima bella coe

uerat moriens q̄ se ditiones crearet. Sed optimates terre possessionē impatori friderico tradendā censu-
erunt ea lege vt cōpetitoribus scōm provincie cōsuetudinē in iudicio responderēt. Relicta vltia armis de-
fendere que possidebat receperunt. Fridericus manu potēti cū plura castella obtinisset in cilia iādē receperet
est. Atres loca tradere iohāne vitantonio natione bobeno. qui cū fuisset magister milicie comitis accepta ce-
saris pecunia a pinge eius defecit. sed mor penitentia ductus grande ausus ē in expiabile facinus itaq̄ sce-
lus scelere redempturus impatorē iā sibi securi ē cū paucis aliis morāntem nocte cōcubia interage aggressus
est. Corruptis namq̄ opidānoꝝ p̄teritis qui sibi aduenientē parēm oppidi traderent. Hora cōstituta
cum octingentis equibus inromissus cūta misere amicus cepit. Effudit diuina pietas friderico que illū
preter cōsuetudinē in arcē sup̄iore ē humanā ope muniti sūma ea nocte dormiendū suaserat. proceres q̄ re-
manerant in oppido cū omnes in quos ē iohannes vinguadius cūctis stirienſibus opulētiore cū se
orgio fratre abductus est. necnō Ulrico aūstrie cancellario. quīs esset ep̄s ē ad eccliam cōfugisset parſus
est vsq̄ adeo apud hoies nostris seculi diuitia ē diuina iura perierunt. Traditor bobeno diuiti spolio loca
pletato nō defuerunt ex illo tpe adiutores. **F**ama est ea q̄ celebris inter thirēses nobilē quēpiā fuisse loca
sepe in animū eaderat ē seipsum laqueo suspendere. id egre seruati ex docto quodā viro ranedum pet-
uisse aduersus eā temerariōne. Cōsiliū datū p̄p̄iū vt sacerdotē cōduceret. qui sibi in anente in arcē quadā
solitaria singulis dieb⁹ rem diuinā faceret. paruisse nobilē atq̄ in annum ferme cōtinuasse nulla suspēdē
di cogitatione interueniente. Postremo rogatū a sacerdote vt p̄bitero vicino q̄ dedicationē ecclie in proxi-
mo monte habiturus esset auxilio esse posset. licentiā dedisse p̄ponentem in animo paulopost sequi et factū
interesse. stetit diu postea nunc vna nunc altera causā retenti. deniq̄ circa meridiē profectū aggressi quidā
in nemoꝝ occurrit qui rem diuinā in monte peractam esse populūnis omniē abſſe diceret. cōstituti
eo nūmoꝝ nobilē in iudicē se esse dicentē qui eo die sacrū corpus xp̄i non vidisset. aggressi cōsolari ep̄s
se veditū. si vellet nobilis emere p̄mū quod intercessendo diuinis meruisset. sagūis nobilis petuisse p̄e
ei nocte. venditione facta nobilem nihilominus montē ascendisse atq̄ orasse in templo. reuerſus autem in
proxima a robore suspensum aggressi inuenisse. sed postea diuis cogitationibus baud quāq̄ veratū fuisse
In hac provincia decorum sal ad vicinas regiones importatur. Ea ē sem̄ mineras locupletas habet. Et
argenti fodinas non ignobiles. quīs in curia principū argentum baud multum effundatur.

De austria get manorum celebri provincia

Austriam defendere hoc loco baud necessarium existimamus. de qua priam historiā edidimus. huius tñ sitis aus abfolue. hoc em̃ tpe diuisis esse terre limitibus. Austria olim pannonia superiōr dicta. ab oriente habet hungariā. ab occidente bavariā. septentrione eius bohemia et moravia terminant ad austrum vō montes sive qui longo tractu ab alpihus terminant. Latitudo eius triū aut paulum tñ die. Longitudo vō duplo maior. terra nobilis. aquis irrigua. vitibus cōstita. ligni copiosa. ager ferax. p̃ fabus plena. vino adeo exuberat vt bohemis moravia seclitatis bavariis in dando vino satisfaciāt. centē q̃ q̃ marinas opes colligit. Danubi⁹ eā mediā secat flumens omnū europē maxim⁹. Inter papas eius cūcare est Vticina pannoniorū maximū emporiū olim flumi flauū austrum appellata ambitu muroz duos milia passū angust fossata. pugnacitas torribisq̃ et maximis suburbis decorata. principi austrie scipia et dignissimā sedes. In ea. p̃uinciales post obitum alberti cesaris friderico se cōmiserunt ea lege. vt si malsculum p̃gnans regina pareret tutor eius esset. sin femina terre dñs. Nato vt p̃dictū ē Ladislao tutela eius friderico accepit. Adhuc qui sub Alberto mēuerāt cū stipendio se fraudatos dicerēt p̃uincias latroanhs ac thien dñs vastauere. Eorū veritas. d. milibus aureis a friderico redempta est. cū bohemis et hungaris exarumibus in austriā facientib⁹. Ex fororib⁹ Ladislai senior wilhelmo duci saxoni nupsit. Bohānes huiusmodi cū regni hungarie coronā a friderico frustra repulisset cū. n̄. milibus equitū ingressus austriā omne agrus inter Vticinam et stirie mōtes diripuit aus incendit. p̃centē ytalīā cesarē rogauerūt australes vñ latini q̃ iā tpe modū adoleuissent in paterna hereditate apud se dūmteret. regea penitus auctoritas duob⁹ vñlino altero cū te comite altero eysingero sumptis annis rebella uer. Rediit ex ytalīā fridericus apud nouā ciuitatē obliuione cinere. quib⁹ et beuincis rosenhs nandē bohēm⁹ cū ducentis eq̃nib⁹ et mille pedibus se adiunxit. Et quia a Nicolao pon. maxio iussu essent ne tutela cesaris impeditent. Cōtempnit aplice sedis mandans et tate maiestas auctoritate densa seclerati p̃positū tenere. Docta eo tpe Vticinensis scola introscipit. Cuius viennensē dñs austriā ex eo tpe in armis fuit sp̃ temeritate religionis penas pendēs. Qd sit furenti populo frideric⁹ p̃uillūq̃ adhuc tenere ea lege in inaus comitis alie tradidit vt puocat⁹ aduēbē viennā p̃ sanguines vniūq̃ p̃ns et amic⁹ de tutela. de oppidīs. tegz ceteri p̃tentiū p̃ncipū q̃ voca ti p̃uicissit arbitriū diffiniret. Ladislau summa populorū alacritate apud viennensē excepit cū ea ex volū tate comitis admiuistrant. Ad cōstitū p̃ciliū diē Lodouic⁹ bauaric⁹ et wilhelm⁹ saxoniē duces. Albert⁹ q̃s brādburgensis Carol⁹ badēsis marchionis puenere. Cū multi ex bohemia mult⁹ et būgaria barones agerent nec leges defendere q̃ arma nō poterant in seens reb⁹ discessit. Et p̃cepta sunt oīa q̃ p̃miserant australes impatori. dñs dñi indicū fuit. neq̃ l̄hs neq̃ sigillis auctoritate habita barbarā fide actum In cōpūctū Ladislau lobanē huiusmodi q̃ sibi regni a turchoz inuisione seruasset ad p̃ncipat⁹ honore euenit. qui fugisset in magno foro apud carniditas erecta sede sedens aurea regali paludamento ac dyademate ornatus comitatū a fustice p̃uicissit. qd eo in loco nūime licuit. neq̃ em̃ regi hungarie sub imp̃erio mori aui n̄ auctatē gerere suis est. h̄ ita reuerentia regū q̃ta eis p̃ arma siue daf siue reliquit. L. Comes alie dñi regē quolibet impellit et ad se cūta rapientē Eysingerū viennensēq̃ p̃tentiū. Conuincit nam quā vno interfecto sustulerat reginali pene honore dignat⁹. Ex fauore tandē regio cadit et annuēte eysingero e curia pellit. quē in calū p̃uicissit quoz tñ equites comitat⁹ sunt. Alberto marchione branden burgensi ne p̃tentiū a populo lapidaret ad portā vñq̃ vñbis securitatē p̃bente. Qd q̃ceda t̄ misera bilis eius fuga. iā sup̃ et fauorabilis et reddidit fuit. h̄ ap̃ aui cū iā ex bohemia rex redisset su adēbē p̃uicibus austrie baronib⁹ renouatus. cū nulle equitib⁹ argento et auxilio fulgentib⁹ viennā repetit. cui ex na portas vñbis et rex ad mille ferme passus exiit obuiā. t̄ oīs ferme nobilitas rediit gratulatā ē. Plebs q̃s q̃ pauloq̃ lūit ac lapides in fugiētē tactare tentauit sternere viā floribus q̃ rediit t̄ fuit minie du bitauit. vt ē in vñq̃s partē in modica siue annuēt siue odert. Adra rex mutatio t̄ ludēt forum. ioc⁹. eysinger⁹ extra gratiā regis factus in castella sua recedēs impatori quē grauit̄ offendērat reconciliatus est. Nec diu postea adeo sup̃biat q̃ Ladislai regis p̃tes sequebant vt noue ciuitatis suburbia in qua cesare ob sente tacebat pueria impatē intrare p̃sumperint et vrbē expugnare cōtēderent. qd vbi nō fuisset cuius que obnumerat locas abierit. Fuit sepe inter eos impatorēq̃ et regē incassum tractata p̃cordia. neq̃ em̃ comes alie dñi vñt ex re sua existimauit vniūq̃s cē austrie p̃ncipes. At eo motus cū eysinger⁹ ex bohe mia missus ad cesarē leges pacis vñq̃s gratas dixisset et iā q̃ntura p̃p̃ diē austriā videre. interim regis subito nūciat⁹ nō solū p̃cordiā turbauit sed magnaz rex et republice xp̃iane salutari exortente sp̃e p̃ior suis abruptit. Australes et a cesare et alberto fr̄e de tradēda gubernandē rediit p̃uicialiū p̃uicū habuere in quo legat cesaris senior austrie p̃ncipū (si erat impator) debere p̃uicissit d̄ d̄ d̄. Albertus suoz Sigis mudi patetis nōle regie p̃tē hereditatis exposens suasq̃ calamitates et inopias tāto sanguini alienam referēs p̃uicissit rationē inducere conat⁹. Qd d̄ d̄. n̄ n̄ n̄ fuit sacros p̃uicissit qd res eq̃alē d̄ d̄ d̄. p̃ q̃ f̄rea inter se cōueniunt. Interce lationes t̄ ad ambū in austriā ad morauie flumē ripā nūmū lo ci occupauer⁹ oēs circa regionē rapinis atq̃ mēdijs vexare ceperūt. aduersus q̃s p̃rofer⁹ albert⁹ lūuolū vi cepit. interfectisq̃ p̃uicissit d̄ d̄ d̄ q̃nq̃uaginta ca priuos adiut. ex q̃bus. lxx. fura su sp̃edit que res magnū ei apud australes et nomē pepit et fauorē. Vñlino vō eysinger⁹ cū visitato apud nō iā ciuitatē friderico impatore cū p̃ti studēbat viennā repulisset vocat⁹ ab alberto nūbī malis suspiciōib⁹ ter ei ad sit a q̃m cap⁹ in vincula cōiect⁹ est et in puato carcere clausus. Indigna resōiā amb⁹ mur murare dānare oēs factū nemo tñ auxilū misero ferre voluit. Impator sepe rogat⁹ viennā petere aliquid distulit. veni⁹ ne qua fraus inesset. interim Sigismund⁹ ex arcebi viennā cōsedidit. xxijs ad nouā ciuitatē

profect? principatus insignia ab impatore accipiens p veteri consuetudine in eius verba iuravit, in qua so-
lenitate auctoritas affuit, qui paulo post cū sigismūdo viennā repēit: z ambo aduersus impatorem cōspirā-
tias austria sibi subigere conati sunt. quoz studia sentiens impator vicinā petere statuit z accessit ludo-
uico bavarie dūz magni notis principe eo se contulit impatrice sequente, appropinquantez bis populus
obuiam preuit. Albertus vō z sigismūd? nobili comitatu extra urbē impatore saluauere, habebat albert?
tria circiter equitū milia in armis expedita q nō longe a viēna in quodā tumulo impatori se offēdant mā-
gnūq? meriti veneti inuoluerunt. suspitionem autē albertus qui sepe ad eos pfectus z seorsum locutus infide-
as ita accusat cesari videbat. ferit ei? miline duce alberto dixisse. facile si libet bodie vienne se dūm atq? au-
stri e facio. nam qd pbiat quo minus friderici impatore eiusq? comites intercepti, inuie tñi. soluta deui?
cepis hereditatis questio. int. victori leges atq? boies sanet. Subdubitasse albertū aliquidēspet, tēnumq?
respōdisse poterat ignoscere si qd ais me ignorare scāsses at mādare curpia nō possis. postq? introgressi vz
bē sūt albert? z sigismūd? in domo q? pragēsis appellat simul habitauere. impator priuatas ciuiliū edes
incoluit. atq? prouincialū noie custodiebat. Cōspirauere sigismūd? z albert? eam noie aggredi z inuēpe ar-
mataq? insinu manu ingressi iter iurauit nō se obstrinere nō redituos domū nisi arcē intrassent. Desce-
re ciues morq? arma sumētes pfidū in arcē mai? collocare. instabat ciuile bellum z atro pūgna p arcē
tueri dūbii videbat qn magnū suo malo principes cōmissuri plū essent. Stent dū res in ancipi. ciuibz
cueri arcē stabile propōitū erat. dūcib? q? arcē intrare iurasset turpe videbat. infecta re domū reuerti arx
insere pleni piali erat. Postremo zuenū ē vt ingressi pncipes arcē paulūlū immozati porato vino exiit
atq? ita telusa magis q? ipta religio est. Postmodū atq? pēnsu prouincialū in tres partes diuisa auct?
pere albertus z sigismūduz reliquā impator. Delectiq? prouinciales sunt q? lites fratrum dūmāt z sum-
ma ill? ptes data. h? graue iudiciū p potētes ē. Mobilitas z ecclaz pncipes impatori fauētiores sunt. plebe?
albertū pferit magno se iudice qd? tūet. Multa sunt in hoc cesare q? laudare possis. corp? egregiū z spēs
impatore digna. anim? sedat? ac tūquill?. ingeniū pspicax. memoria tenacior. religiois ardēs zel?. ingēs
cupiditas p aq? z oēi. Singularē virtutē in quib? boie diligit dignūq? pmo dūcit. edificat pspēdē. ortos
m? z gēmas plus equo admirat z amat. z in reb? gerēdis tardior ac remissior ē. tenacē pncipis accusauerit
et ad rē im? anentū. id cedere proxi? āncēssores sigismūd? z albert? cesares. qz prodigalitati ciuilius ppa-
ta liberalitas videri auaricia pōt. Ceterū frideric? nec sua profundit nec aliena deripit. vbi faciens tēpēras
Albert? frater ei? longe dissimilis. celer in aggrediēdis reb? belli z gūle appetēs. piculū cōtempit audax.
laboris patēs. manu atq? ingenio prompt?. pecunias inter amicos parat ac profundit. inter opes paup.
in paupate diues. nulli? rei magis q? fame auarus.

De Borussia germanie prouincia

Procedēt p austria in adlonē morau occurrunt gēs feroz z rapinaz auda inter bōgaros bobemofq?
transdanubiū sita. Hāc prouinciā suo nostro Sigismūduz impator alberto genero suo. qui postea
impauit dono dedit. Rebellez z impata facere recusante albert? magnus affect cladibz us. nā supra q? nē-
tas villas vna exarūde ob uisit. mortales multos neci dedit. pec? oē pene abegit. iugūq? ferre pda gēntē
coegit. In hac pūm eia ciuitates z opida romane ecclie ritū tenet z carbolice fidei cōsentit. Baronas oēs
serme buisitarz labē infert. Ibi cū verbū dei pāicaret Jobānes capistran? in tres croces buisitarz vebe-
merit? uederet baronū nō parū nois quē Eximab oia vocat scuta quersu. qui relicta prioz pfidia eis
duob? milib? subditiōz veritatem romane sedis amplect? est. Prothasius fili? ei? doctrinā z moribz clari-
tus nō diu postea Olomucēsis ecclie pōnificatū obtinuit. Ea cūica ciuitas morauoz epālis. Regniū aliqñ
inter morauos fuit latissimū ac potētissimū. qd vsq? ad filiū Svarocupū durauit. cuius fortunā in bobemā
ea cōscripsim? buisitorz. At cū fili? suatocupū ecclaz exi? spernere cepit regnū gēti adēptū ē. qd postea roma-
ni cesares in bobemiā trāsulerūt. In hac pūncā cōplina sunt oppida plena populo z opib? abundantia.
inter q? Brunna principatū obtinet. snomya sigismūdi obitu memorabilis. hāc nulli transi? patet nisi ar-
matū potētiorq? latronib? oēs addit? obfidentib?. Sermo gēti inter? est theutonice? z bobemice?. supant
tñ bobemū quoz ē regionis imperiū. q? gētes olim morauā incoluerint nō facile dixerim. qñ vō ex lectio-
ne ptolomei accipe licet marcomāni z sudini cadiq? morauā z austria q? trāsdanubiū sacri incolamēti.

De Slesia germanie prouincia

Slesia post morauā sequit? hāud ignobilis prouincia quā flum? odera plabit? inter oēs germanie na-
tiones latecognitis. fontes eius bōgarie mōtib? que Slesie ad orientē iungūf mare balticū cursūz
terminat. Lōgitudo regionis creiter. lxx. stadia. Caput gēns vtraz slaua ē amplissimā ciuitas ad ripas
oderat sitā priuatis ac publicis edificijs magnifice ornata. cui? epāt maiorē nri auctū vocauerunt. buisita
nō bella lūen reddidit. In hac vrbē regnāte apud bobemios wencellao oia fēdēdo cōsules. quoz pma
ptās ē p senectas ex pōzio in fori pcpitāt. gladijs ac lanceis irate plebis excepti dirū spectaculū pōue-
re. cumz ra auctores sigismūduz impator paucis post annis secuti pēssit. Duces Slesie multū nūero in-
ter quos paterma hereditas z capita diuidit hinc scissa multas in ptes prouicia frēqēs calamitates in-
uēnit. crebris expōita latrocinijs. Inter hos duces vniū esse ferūt noie bulcorie que apollēm appellat.
Qui glogouie refidens telurū ac voluptatib? reatus vsq? adeo insanit vt neq? inferos neq? supes esse
diceret. aialq? corpi? sibi pns interire putaret. Ecclaz vel nūq? vel raro ingressus ē. Sacramētis xpia-
nis proz fus abstinuit nisi q? abusuū nūmimo vtore q? sibi ingratū esse relicta alterā fugauit. q? nepel-
lex appellari possit nō nisi p solennia nūmouij cōiūg? voluit. Slesie sub impio bobemioz cōstituti sunt.
nūm impata facere detracit. Georgiū nouū regē admittere recusauit. wihelmū saxonie dūcē fecit.
q? regnū bobemie ad se pūere affirmat. ppter pūge q? latissimā hungarie atq? bobemie regis foroz fuit. Sla-
uū ē lris arbitrit. Sermo gēnis maiori expte theutonice. Quis trāsdorā p lonica lingua Slnet
ob quā rem nō immerito quidā boē in loco germanie terminū esse oderant putauerunt. qñz idē flum?
in septentrionem vergens germanias partes ripis ambobus alluit.

De Polonia sarmatica

A detailed illustration of a fortified city, likely Constantinople, featuring a large domed cathedral, a tall bell tower, and a city wall with battlements. The city is surrounded by water, and a bridge is visible in the foreground.

Lituaniam et ipsa late patres regio polonis ad osiēre pnera ē palustris ferme oīs z nemozosa. vitold^{us} bu-
di pñit vltimū hī atq. d relicto idolorū cultū cū regno polonic xpī sacramētū accepit. Adagū vitold^{us}
di nome sua tepestare fuit. que subditi adeo timuerūt vt iussū laqō se suspendere parere possēt qđ pñcipis indi-
gnationem inuadere voluerūt. Detractates impiū infusio vesina pelle. viuētib^{us} vñis qđ ea ob cās nutrebat.
dulanā oīs obiectant. crudelib^{us} qđ alijs afficit supplicijs. Ectās arcū pñ resūm gestant. si que opificatus ē
aliter incedere qđ voluit cōfessū sagitta pñdit. multosq. p ludū interemit sanguinā^{re} caruerūt. Vt esset inter
pphāres z ipm pñcipē certū facie discimē radere barbā oib^{us} impant. id vbi successe. facit. em cernitis qđ
barbe iacturū seratis. rōsis ipse meatus z caput. pñit capitale intermit^{ur} pñpilius. Esi qđ pñcipilius pilos
facit caputū reponeret. Rex z cesare sigismundo lituanosq. appellat^{ur} pñpilius. Esi qđ pñcipilius pilos
re puenient. Successor^{is} vñidigal vñas nutriūt qđ sueta ex manib^{us} ei^{us} pane accipe sepe in silus vagabāt.
redēunt vsq. ad thalunius pñcipis oīa queque pñebāt ibi cōficcare. credidit vñidigal vñam adeo cōfi
fuit cōficiunt. cū pñiceps aperiens cibū pñuit. Lō pñpauere nobiles aliqđ adolefētes aduersus pñapem
ars vñe modū scāne lūmpf. amnis cubiculū pñcipalis tanuā cōficcare. credidit vñidigal vñam adeo cōfi
rimq. apperuit ibiq. mor ab iñdianib^{us} cōfossus interit. Pñonice deinde gubernatio ad casimirus pñuit
Ad lituanos cōfissio tpe difficultis trāsitus est. palustrib^{us} aq. cuncta ferme obsidentib^{us}. byems pñet adiunt
astrictis gdu lacunis. incertiores sup glaciē ac niue iter faciunt. plurimū dieb. abana in vehiculis feruēt.
nulla certa via mēat (sicut in mari fides) cursus ostendit. rara inter lituanos oppida neq. frequētes ville
Opes apđ eos pñcipē alius pelles qđ etas nra sobellinos. armelinosq. noia indidit. vñe pecunie igno^{re}
locus aus pelles obitmet. viliores capiti atq. argēti vices implent. p auro signato pñalores accipiunt. Ma
trōc nobiles publice pñbōis habet pñutemib^{us} vñi. quos mīmonij adiutores vocāt. Vñi turpe ē ad le
gitimā cōiūge pellice adgere. solunt in facile mīmonia mutuo cōsensu i itez atq. itez nubunt. multum
bis cere ac mellis est qđ silacitis in siluis apēs cōficiunt. vñi rānissimū vñis z panis mīgnit^{ur}. Armetā
vñis pñbit multo late vñem^{us}. Sermo genti scla. nome^{us} est. lañsima em est bec lingua z in varijs diuisa
secas. Et scla. nī ali j romanā ecclias sequunt^{ur} vt dalmate. croatani. carni ac poloni. Alij grecor. sequunt^{ur}
tur croatos vt bulgari. rutbeni z milti ex lituanis. Alij xpīas hereses inuenire. vt bohemi. mozarū. bolni ex li
tes. quoz magna ps m antichorū imitat infariā. Alij genti ad huc ceitate tenent^{ur}. que ad modū multū ex li
tuanis z idola cōlectas. boz magna ps euo nfo ad xpī cōuerfa postq. vñidigal^{us} in ea regno polonic regnū
accepit. Nōm ego iberonimū pragensē facis lris appime eruditū vite munditiā z faciendū singulari
clay qđ annis supra vñigū in bereno camaldulensi in appēnino cūfuso pñas egit. hic onēre apđ bohēnos
būsticaz bereni fugiens pñcessit vñi in poloniā trāsīit. vbi accepit lris a vñitūm rege cōmendatū fū
catur^{us} enāgūis xpī ad vñitūm pñcipis in lituanā penetratū multosq. pñpos vitold^{us} fauore fier^{us} ad fa
lūmiser^{us} tē nri fides cōuerit. venitq. tanē ad sinodū basiliensem vocat^{us} a vñitūm scī angeli cardiale. cus
te reb^{us} bohēmicis agere^{us} narrabat hic multa te lituanis qđ pñe incredibilia videbant. Eūdecim ego ex
alijs ei^{us} dicta nec mouebat vt credere. libuit audire boiem atq. ab ei^{us} ore relata cognoscere. comites nri fue
rent mēola^{us} castellā^{us} qui tunc iuliani cardinalis domus regēbat. b arbolione^{us} lucernā^{us} archiepiscopi mediola
nensis fides z petr^{us} nozeran^{us} cardinalis firmam fecerant^{ur} vñi grates z docti boiem in cella transibentium
apđ carthusiensis cōueniunt^{ur}. cū^{us} hec narratio fuit. pñm quos adit ex lituanis sapientes colebāt. pñssā
miliās fūis quosq. in angulo serpentes habuit cū abus redit ac sacrificijs fecit in sereno iacentes. hos iberonim^{us}
n^{us} iussit oīs interficī z in foro adductos publice cūari. inter quos vnus inuentus est maior ceteris qui
sepe ad mortis igni cōsumere nullo pacto valuit. pñst hos gentes repti qđ sacris colebat ignis cuiusq. pñpetu
um appellabat. sacerdotēs templi materā ue tēficere mīstrabāt. hos super vitā egrotātis amicos cōsulebāt.
Illi noctu ad ignes accedebāt. mane vñ pñstib^{us} nra dātes vñbrā egroti se apđ igni sacri vidisse aiebāt.
qđ cus se calefacere signa vel mori vel vite onidisse. vñitūm egrotis facies onia igni. si pñstib^{us} ostentassit
moritūz pñdunt. testā^{us} igit reb^{us} fūis pñsulare suadebāt. Delusionēz hāc esse iberonim^{us} onidit z pñsuo po
pulo delecto tēplo ignem dissipant xpīanosq. mores inurit. pñstib^{us} introitus alā gentē repti qđ solē cole
bat z mallā ferruū rare magnitudis singlari cultu venerabāt. Interrogat^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt. Rusti eoz simplicitate iberonim^{us} manēz fa
bulā cē mōstrantū. solē vñ z lunā z stellas creaturas cē onidit. qđ^{us} maxim^{us} de^{us} ornatū celos z aduolūtates
veller. rīdenit oīa plurib^{us} mēib^{us} nō fuisse vñsum solē quē rex qđā potēssim^{us} capū pñstib^{us} in carcere mu
nissime turris. gūgātē deinde opē mīssit soli ingētūz m alio pñstib^{us} turri solēq. liberatū hōib^{us} restituit
dignū itaq. veneratū instrumentū cē qđ mortales lucē receperunt

se plebe voluit reuocari? qñ is qñ pñdib⁹ puñciar⁹ tederat. iudēs parere Iheronimo boies et prouincia
 recedere. iussit hec nobis iheronim⁹ pñdū vultu nūbū bestias ac pñturamentū affirmant. dignum fide et qñ
 uitas sermonis et doctrina ofidit et viri religio. nos que accepimus immutata retulim⁹. veri pñdū nō affu
 minis. pñdū nī et nos et comites ab eo recessimus.

De Russia

Rutheni quos appellat croffanos vt Strabo videt lituanis cōterni sunt. gēs barbara incōpta. apud
 quā opulētē eccas obtinuit yfidor⁹ cardinalis sabinenfis. cur⁹ supra mētiōē fecim⁹. In hac gente ci/
 uitate pñximā tradit no gardiā appellatā. ad quā rheuonici mercatores magno labore pueniūt. magnas
 ibi opes fama est. et multū argenti pellefz pñdū vendētes atz emētes. pōderato argento nō signatū
 tur. lapis in medio fori qñdatus est que qñ ascendere potuerit neqz reuēsus fuerit pñcipatū vrbis assequitur
 pñca et qñ armis duntaxat speqz vna die plures ascendisse ferunt et pñpe seditiones in populo emētere.

De lituania nunc germanie prouincia

Lituonia detinde xpianor⁹ vltia prouincia: ad septentrionē ruthenis iūgūtur. Tartari eā sepe incurrunt.
 in qñ nostra etate magnas acceperūt strages. frēs teuthonici qui b. manie vocātur hāc armis qñuere et
 xpi sacra suscipe cōegerūt. cū esset antea gentilis et ydola coleret. Eā alluit ab occidente mare balticum qñ
 pleriqz veteris oceanus esse putauerunt. nōdum septentrio vt hodie cōguit⁹ greci atz italici sunt. xpiana re/
 ligio hāc orbis pñe nro generi aperuit qñ ferocissimis gētib⁹ deterfa barbarā mitionis vite cultū ondit. bal/
 theus finis adeo late patet vt incōpte magnitudis apd aliqz videat. Origo ex⁹ ex byzantico mari dicitur.
 qñd germanici appellari pñt. nā et germanie magna pñe alluit. Ostiū e⁹ in occidentē est nōlōge a cheronosō
 emibrica quā daciā hodie vocat. Excurrēs aut in orientē in septentrionē pandit insulafz magnas ambit.
 Occidentale lit⁹ noruegi occupat. ad septentrionē semiseros boies esse tradit. cū qñ nullū lūgue pñeritū
 nauigātes habet signis itz et nūtib⁹ pñmutare merces ferunt. meridionale lit⁹ saxonibus et prutenis tradi/
 tur. orientale vt diximus lituanos tenent.

De massagete

Inter lituoniā et pñsillā parua terrā esse ferūt vñ⁹ ferme diei latā tūtere si lōgissimā a prutenis ad lituanos
 quā massagete colūt gēs neqz gētilis neqz vere xpiana. polonoz impio parēs. atz hinc regnū polonie
 ad mare pñdīt et baltici que dixim⁹ sinū redcūt ex lituania in germaniā pñ litus baltici maris.

Prussia nunc germanie prouincia

Post massagetis pruteni se obiciunt q rīpas vīrasq vīstule amnis accolit. Is ē sarmacie aī germanie terminus. Qui exones in mōbē q polonia būgariāq dirimunt. pte polonie intrat. prussias vero q loga ē pcurit. ab oppido vīnī vīq dāntisū q in loco balthei influit. hūc flumī alij vīstulā vī dīximus q hīs crans nīe sermo pcurit. Alij vīstulā. qdā insulā vocauere. qd vītra flumī ē sarmacie vīris flū. qd cīma germanici. ad oīzē ē ac meridie masonite polonīq rura coluit. occidēte saxonēs occupā. aqdonē b aldaī mīas exēpī lītus. frumētī fēraz regio ē. aqōs irrigua t plena colonis. multa ambicōsa oppida. mul tī maris sinuī rēfēz amēnā efficiūt. pecorū īngēs vīs. multa venario. piscario diues. Illicet oīē hanc terrā incolunt iōdan. t rādītū. q tē gōthi ab insula scandia incōnīnētēs tēfēdē. q p insulā (vī ille ait) vīnī cōgōz terras īnuatūt. pte polonie aut a marobio s t alauis venedes ac stīones pēcas insulā fluit umi habitare affīmat. Barbara dec gēs t ydoloz cultū vīq ad frīdētū īmpatōzē cī noīs scdm fuit. Sub cī qd īmpio cī amīssīfent xpīam tholomaidē sīric ciuitatē frēs theutonēs qz sēē hanc dīxīm ap pellant īndē fugant īn germaniā rediere. vīnī nobiles t rēi militaris pēnti q nē p oclū marcerent frīdētum accēdētēs prussīā germanie cōtēminā xpī cultū spēmēre dīxērūt. Sepe illi gēs hōīes īn saxonēs ceterosq vīanos exaurire. īngētē vīnī pecorū atq hōīm abīgere. cē īn aīo sibi ppeccere b arō arā gēmī. annuat tīn īmpatōz pūnciā qz frībūs ppeno iure possīdendā tradat sī cā armīs acqīrāt. tā cī masonite dīxēs quī se elūs tēre t dīos affīrāt ab arīus sūū frīb cesserāt. Grata oblatio frīdētū fuit q collaudatō. pposīto qz volūere frēs sūū aīra bullā līas pcessit. Illi sūmptīs armīs breuī tpe qdāq pntīcīū iuris cīra vīstulā su it occupauerūt. Eūm tīraū flumīo vīstulā t late paulatī quēcūq īn castelli mōdī cretīs apugnacūlīs iuxta rīpā nūmīcūt. vbi collato pīdīo vītenozēs pntīcīos vīxare cepērūt. pugnatī ē sepe p quēcū tīraū īngēs paganorū copie fugare t tēfēdē sī. bellū plurīmīs annīs p dūctū ē. ad exēmīū fortūna tīraū īpio arī dēns oclū cīs prussīā subiecit. vīxē b arbare nationēs iugū subire. Ex illo tpe līngua theutonica īntroduc t ē t autē xpī gēbū īmpar. Ecce qz pōntīcales crece trās vīstulā pomēfānīcīs. cūlīcīcīs. fambēnīcīs wārmēnīcīs. ad quā defīnūto frīdētū epō pūitātē nīz pōstulauere canonici Calixt f. pōnī. m. annūcī tē fēnārī apīlco cōmēdātū. Que vīa ē illis īn pēb sūo vīrēs iure. nec subiecta frīb. rēlīqz epōs rēlīgīō nīs hābīlīs gēstare opērt. Quo īn loco mūnītā quēcū fuisse dīxīm. nobile oppidū edificatū ē qd marie burgū vocāt. t arx nobīlīs atq amplīssīma. hūc sedes magnī mīgrī q cīcīs frīb pēst prussīā īncōlētibus. Sūt rī alīdū īn eadē rēlīgīō mīgrī. alter luonīs regīt. alter cōuētus alēmanīe gubernat. Theutonēs bī ius rēlīgīōnīs īnuētōzēs fuere ac ppter ea nemo ad eā recipī nīst theutonīe nobīlībūs oīz pātēb t cū pposītī sūt. p mēdo xpī euāgēlio aduerfus saluāre cruce īmīcos armīs repugnarē. Ob cā rē vīstulā nīs albīs vīnī. mēp cīra īnsula. barbā oēs nūmīt exēptīs q īn sacīs altārb sēruīt. p canonīcīs hōīs dīcīū orōnē vīspatūcūq līas dīscūt. magne hīs opēs nec mīnōr potētā qz regīb. Sepe cā polonīs tē regnū uulnūb receptīs atq īllānīs glādīs cōtēndere nec tōnīs vīnōb bellī fortūnā exēptī recūsārūt. Cū vīstulāq cēssīmū q mō regnat. patrē cōtraxerāt ambe ptes valīdīssīmas atq īngēs ac copias polonīs lītua nīs tartarī uīcī erāt qz duxerāt vītolū. Theutonīcī frēs ex tota germanīa vīrēs cōfēuērāt. pōstq ppe ad rē. fēnīe stādīa vīrēs cōfēdīt. exēratī spē plen t īn pānēs mōre pntīonē m agī caducatorē qd bellūs regī tēuīdārē t duos cīfēs īn qz flaret vīctōrīa mīst facta pātē vt quē velleb hōstīs elīgeret. alterū sibi remītīt lītū. Alēpēt vīstulā q alacīter nūmīt dōnātōq caducatorē t vīo rētēto glādīo remītīt altērū mōr. iussī sūnt lītū mīas īndūere bellīqz sīgnū dātū. Et mīlīa egrī īn ambob cāstrīs lītū. p dūtī īnue mōr. Glādīa s. tartaros t lītuanos pīmū īnīre certamē lītū t polonīs subīdīanās acies elēgīt. Cōtra prutenīs auxīlīa īn pōstrenīs habuīt flōrētēm ordīs sū īn lītū īn exēratī frōre collocatū. cōmīssio pīlo īnīcīcīs qdā tartarī t lītuanī magna strage cēssī sūnt vīgēbat rī multītudo nec tērga dare polonīs mētēs audebat. atrox pugna supā ead aīra occīsoz edebat. nec tā vīlnerat prutenī alacer qz exēpē vīnī tartarī vīdebat. pōrtactū ē dū certamē. pacta īngēs occasio lītuanī tartarīqz velut pēcudes mīacī abānē. ac cū nōtī sp hōstīs emēgeret dēfēssī tāta cēde pacta theutonēs vīxare fērtū vīx poterāt t tā remīssīus pūgnā bāt. qd vbi vīstulāq alādūerūt tū pīmū polonoz acē valūdā acfēro rīgētē īnūmīt. sīt subīta īrupō īn flūmīat qz pīlū. nō nīlere theutonēs rēcētīs agmīs īmpetū. īmpar pugna rēcētīs ac fatīgātī mīlītīs sūnt. oīz tū rēpē fugā ex pte fratrū. fēnt tērga polonī. Mōg ordīs vbi suos cēdere vīdēt. nec tā vīllā īn auxīlīs spēs esse alādūerūt collecta mīlītū mīanū hōstī fēle obīcīant. occīdīt. sīt fēdīoz fuga. nec pī theutonē fugere qz polonī pīdē dēfīst. pēnērūt īn eo bello ex pte fratrū mīlītā hōīm nūlīa. īnter qz vīrī pīmārī qz vocāt qz polonī pīdē dēfīst. pēnērūt īn eo bello ex pte fratrū mīlītā hōīm nūlīa. īnter qz vīrī pīmārī qz vocāt pīnētātōzēs equestrī dīgītatē īnīgnēs cū īpō mīgīo atīter sēz cētōs. nec polonīs īnauētā vīctōrīa cēssī t lītuanīs ac lītuanīs magna ex pte cēssī. bellū hoc anno dēcīo t. ecce. sū pīa mīlīe gēstū ē p xpī saluātōrīs oīz tū. prussīa fortūnā regīs fecīta oīs exēptō burgōmānē ad vīctōrē dēfēat. sīt īnteruenīre. Sīgīnūmū cēfere pax īnter frēs t polonī pīstīta ē. pūssīng fedī pecūnīa polono dāa prussīa reddītā frātib. nec tē īndē vīqz ad frīdētū tpa q nūc īmpar īn pōssēssīōne agrī sūt turbāta rēlīgīō ē. Sub cī qd īmpio cī popula res graue sībī iugū frātū cēssīmārē fedī īnter se īnīre īn hūc fērmē tū dī vt. rvi. vīrī sīnglīs amīs cēssī īn locīs cōmūnētē q. pūcīalī qīelās ad vīlūs frātū audīrē nec īnērēt quēpīā īndīgne vīxārī. Ex hīs qz tūoz ex rēlīgīōne vīros affīmī volūere. quōz ex plātīs cōcīaz. pānīqz nūmīro qz nobīlīb ac quātāb bīf qz pātēre dē volūere. pēr idē īpō dīvīstī īnter se rēlīgīō fuit. alij magnū mīgīstīū fēdībāt. alij qīdā cōmēdātōrēs q mīgrī regīmē īmprobābāt. Mōg vt populares sībī alīcīerē fedī īpīm īncōsulto frātū pūctū ap probauīt. frīdētū qz īmpatōr eadē fēden robur adīcat cāuīdē tīn īnfēra nē p sūas līas ius rēlīgīōnīs lēe rēf. mōrīuo tēndē mīgīstīū q fedī accepat t altero īn eī locū sūffēcto nicolā pōnī. m. x. legatū mīstī q pūcīalī pūssīe īmpīsceret. cōgnīmōz rēz statū qīdā legatī rētulīt popularīū fedī dānauīt. vīqz ab eo dīfēdīerēt anīthēma īnterīnārī īmparīūt. qz pīmācō īn sēntēntīa pīcūarīb qz pīcīnū pūnī līs ad frīdētū cēfā rē dēduāt. ad quē rursus cā cōgnīta dānāo fēdere iussī pūtemī sūnt ad obēdīcītā frātū redīre qz pūn cā ē māmī īnfīdīlī sūis armīs vēdīcāssēt multoqz sūngūe cōmīssīfēt. īrē quātāb nīcātā mōr armīa īn frātēs pplārīt accepta sūnt. ex qz plures capī atq occīdī. castella cōz euērtā. arcēs a fundāmētīs eīcēre dīgēs t dīgīnācīa oppīda īn eā rēbellīōne cōspīrānē. s cū nō sātīs rē sūā cōtra rēlīgīōnē sūe etērnā opē tūtā putarēt t cāssīmīrā rēgē polonī sībī dīmī asīuere tēuīt frībī sūngūnē quī fortūnām pāmī elūs

expti fuissent. ille cū exercitu pūiciā ingressus dedētes sese ciuitates in pāte accepit. cū h̄res bitū vāriā vi-
ctoria dūmicarūt. plures fuere p̄gressus. inter q̄s memorabilior q̄ apud caniciū oppidū bābūt^r ē. xviij. mi-
lia polonoz obfidione in eo loco tenebāt. i q̄s etiā rex ip̄e casimirus. oppugnabat oppidū dīcs nocteq̄
machinis admotis. Rudolphus princeps sagane vii^o ex silesie ducib⁹ tūc religionis ductabat exercitū. q̄ latur-
us obfessis op̄e cū septē milib⁹ militū aggredi regē nō dubitauit. cōmissum ē plū in aspectu oppidanorū
summa vtriq̄ p̄ueniēde atq̄ ardore. celsis hūc atq̄ inde cōplumb⁹. cū suos referre pedē rudolphus aduertit in
crepās ignauā fugientū intermianūq̄ necē acē sūit. et p̄gressus in mediū cū recētī pugnatōz manu acē
certane instaurat. hos sternit. illos p̄lodit. fit subita rex mutatio. vigetē rudolpho cecidit polon⁹. rursūq̄
casimirus retinet suos pugne seipm misceat tancq̄ ex integro pūiciā p̄ueniēde certat. occidit in pugna rudol-
phus. rex vō cū decessit. meliores ex vtracq̄ pte occubūt. postremo cesum quedētes p̄ lom suū regē decessit
victoria fugā arripuit. rex ab amicis adiut^r vix ex clade erept^r ē. Rudolphus morte sua victoria religioni
peperit. Et polonis supra sex milia cecidisse seruit. ex reutbonib⁹ q̄s nō pauci p̄ire. post eā clādē res polo-
nica mutare apud p̄uenos cepit cō inclinātib⁹ p̄p̄lis q̄ belli fortuna cōuertit. stat tūc adhuc anceps erat^r et
alteri⁹ marci iudiciū morat^r. fēit inter hos h̄res oli moxuo magis cū de successore ageret vni fuisse q̄ rogat^r
eligere quē putaret religioni vtiliorē seipm elegisse dicētē nolle decessare. scire se cōgitatiōs suas. aliorū cor-
da ignozare. si magnūstrat^r sibi cōmittat nō dubitare qm republice bene consultū eat. mox eos eius verbis re-
liquos ad inuistrationē illi credidisse que saluberrima deinde fuit.

Saxonia magna germanie prouincia

Post p̄uenos saxonica nōmē incipit gēs valida et latissima cui ab occidēte welsara ap̄d ānq̄s vltima⁹ flu-
ui⁹ ē minū suē pleriq̄ vsq̄ ad rhenū. p̄dicti saxonēs arbitrat^r sūt. adlonatē plagā dani obinēt et mare bal-
tēū. ad meridiē frāconēs. b. no. arq̄ et bobeni sūt sūt. oriētalē plagā silesie sūt et p̄utem obinēt. In b. (s. r.)
mis ictusi sūt ibi. x. lufacij. pomeranici q̄s oēs saxonici iuris ēe volūt. priores tūc iburigos in ea tra p̄cedit
se q̄ saxonēs aut. hos cū greci sobolē ēe affirmāt. et macedonic classib⁹ aduētā q̄ iburigos multis bē-
lis defatigatos patemis agnis decēcent qd̄ unbi nō sit verisimile. Est enī vetustissimū in germanica terra sa-
xonici nōmē cui⁹ oēs veteres meminere. iburigos nemo anniq̄z noīat q̄ germanicas gētes enumerāt. In

in salutem in eo loco desperaret nulli⁹ auxilio freti⁹ cum thesauris suis clā fugiēs ad bobemos migravit. Et illo tpe dēre habuere saxonēs quos bobemi castella qdā ab eis repeterēs sepe bellū minati fuerint. inducie in hac vīgs dē arma pūi tenuere. nūc maior lis ortura videt qm̄ vulkelm⁹ regie lororis mar⁹ ad bobem regem aspirare fecit. quīs terre pceres alū regē sibi assumpserint. ¶ Libet hoc loco audax pētan hominis inferre facin⁹. Corad⁹ de kauff nobili loco apud saxonēs nat⁹ bellice rer pū. manu. pūpū⁹ t⁹ aio im penterit⁹ cū se patriā pulsum t pna hereditate pētanū p mūria friderici dūcis exstimaret. t⁹ mēdi bīlū nā crate ppetrauit. Atz ē in mīna in alto mōte t in abruptis vīdyqz rupib⁹ sita altendū gū pūcales vocat. ad radices mōtis oppidū egrēgiū mūnū t pūlo plenū. iacet in arce dūo friderici adolescētēs Ernēstus t Albert⁹ educabant. hic corad⁹ intēpsta nocte in magnis ītētib⁹ cū paucis comitib⁹ pēndit. et ad mōtis scalis pēdente pagogo arcē ingressus dormiētes adolescētēs in cubili pēndit. intermīta rufqz mōrē sī voce emittēt fūmb⁹ colligatos extraxit. baud dubi⁹ qn̄ pducos in bobemiā magno pūo venderet. suāsqz cōmēdās eo pacto magnifice vlt⁹ videref. itā silūa hirciniā qd bobemiā a saxonīa dūit dīc ingressus erat. itā piculū oē trāmissum putabat. cū iunior capruoz labore ac fame desiciēs t dētā sūz abūi poposcat. cū⁹ pūb⁹ cōmor⁹ pūo ad carbonariū qndā diuerit affertiqz panē t ceruīā iussit. Interea apud altēburgū cōgnita tāte rei nouitate clamor exorīt attoniti oppidiāi raptim arma capēscūt. Interea fam vēdicantū pda pēpūt cursū pōnos vefigia īnsecant. silūa īngressi forziua blandit. q̄ inter multos tramites cū teneri fūssit q̄ recta dūxit ad carbonariū ibi corad⁹ dū puero abūi mīstrat ex improuiso capi tur t oblat⁹ pūcipi audacissimū scelē capite penas soluit. frideric⁹ eodē pēne nūcio q̄ captos atz abductos filios audiuerat recuperatos t ad domū reductos didicit. Saxoniē dūcib⁹ parua dē saxonie portio parēt. ¶ Cū in ea pūincia multi aliqz principes. multe ciuitates q̄ vocant impiales. multi cū pūpūi tetrarū bñtes. dñia vero t iberrigie maior ps t lausacie t francoie pleriqz oppida hīs dūcib⁹ parēt. Hīs autē eligendū romanū īmpatē saxonie dūcibus ex puo qdā pūcipatu cōpetere assēt inter mīstā sēlaqz tacite. cū⁹ caput oppidū t iberrigie goulanger. id ē mōs alb⁹. In saxonīa argētū mīncas apud hōslariā otto pūm⁹ īmpatōr inuenit qz magnū fuerūt reddit⁹. ibi t palaciū nobilis dūcis edificatū. hīs t sēs amat ros saxonīa ex qb⁹ saluoqu⁹ albiū qd ad vicinās gētes dēfert. Saline vberitme atz dūssime apud lūneburgū habent ex qb⁹ multi monasteriōz abbates t multi ecclīaz plati vlt dūcere cōsuecūt. fuit enim quē⁹ salis vberit⁹ bas saluās lūneburgēses violētē vspūpauere. Ob quā rē a nicolao p. māx. t a friderico īmpatōre angustio dānati sunt. Cōsolat⁹ qui cū rei auctoz babeat auctozitatē aplicā detectus ē. qz sauiore lēmbardi dūcis beunfūctis paulopostea in pūstīnū statū rediit. t q̄ nouit cōsulanū adie raut in carcerē cōiūctis. ciuitati rebelli t ecclīasticoz bonoz rapaci sacris īntēdictū ē. nō tamē desunt qui rem diuinā pūdo cō faciāt. Tantus est vno nō t in populo t in clero auctōritas ecclīastice contemptus. Est in marchia brandeburgē⁹ nō magni nois ciuitas aquas arcēdata quā hauburg vocant. in eius dyo cēsis loco aspero t deserto parui oppidū ē noie vellsuach. hic res hostie habent ex quīs cruozē sua spon t re manasse tradunt. Ob eā rem magnus populoz concursus est t nauarqz vicia bē solunt. Vulgo locus ad sanctū cruozē vocant. Excessimus scribendi modū saxonie ciuitates notāmi cōmēmorantes. id fecim⁹ quia veteres scriptores parēssimē de germaniā locū sunt t tanqz extra orbem ea natio faceret. somniant res quodāmodo res germanicas attingunt. ob eā rem habet mibi venia fortasse t aliquis graciā habeat sī germanicas distribuentes prouinciāz res oculis subiiciam⁹ paulo pūxiōres fuerint⁹ pūpositi nostri metas egressi.

De dania vel dacia

Hoc loco qm̄ saxonie dania iūgit. Prūsqz germanie reliqz pres absolute de ipso dānie regno vicinisqz regionib⁹ in adlōne versis aliqz referre instūm nō indigna cognitu. tria sunt in septentrionē vergētia regna sibi mūce coherentia. danoz qd bodie daciā appellāt. sueciōz t noruegiōz. Dania sue daciā dicere voluit⁹ pūctudini feruentis germanie portio ē cberonēsi habēs formā. hāc quodā cimbri habuere vñ illa īnuadūta barbaroz emerit quā mar⁹ arpinas italiā pēterē ac res romanās euertere minantes atz īntermissionē deleuit. Pōssidōnt⁹ (vt Strabo refert) pietratū sacit. qm̄ cymbu latrociniū in certis errabundū sedibus ad paludē vsqz meothym mūlū agitarit. ab eis cū cymenū vocari bōspūoz arbitrabatur quasi cymbriū cū grecoz lingua cymereos cymbros nominent.

De Suecia

Suecia cincta vndiqz mari plures cōtinet insulas. in q̄s est scandania apud veteres late memorabilis hūc quoqz populoz īnumērabilis multitudo egressa omnē olim europam armoz turbine ac pēll la īnuoluit. nā gothas qui bunos bello vincere paritōnā. mīsiā. macedoniā t omnē illīndem occupauer. germaniam ytaliam t galliam vāstauit t demū in hūpania cōsedere hūc fuit origo.

De Noruegia

Noruegia q̄ de ipso septentrione forma est nomen cōtinenti p ruthenos iūgit⁹ t in arcton protēnsa īcognite terre seu stricto glacie oceano vt pleriqz sabulānt cōtēminā est. ad orientē partem ex mēdiūm baltheo mari alluit. ad occidentē britānnicis fuit oceanus. Daciā cberonēs bodie danoz appellāt marchia. cuius lingua germanias incognita ē. Et noruegia venisse putant qui cimbroz occupantē loca. In hac terra patrū nōstroz memoriā volūdmari⁹ regnauit in suecia. magnus adnū f noruegia quē ferunt diuinū fūisse hominē miro prouincialiū amoz atz obsequio cultum. hūc cōiūnx margaritū fuit. Goldimari⁹ suecia ex qua natus olaus patrī succedēs breuit tpe vita functus regnā matri reliquit. et t patēriū adepta cēxtimo volūdmari. Et magno in suecia hōies exiētē albert⁹ dux naipolēnsis vocatū pūpū vādema suscepit. Qui diūti vicine cōtēminēs bello daciā noruegiāqz laceffere cepit. occurrit ci mā graretha cōactis copiis t campis late p arcib⁹ pugnātū ē tanqz ipa viri semie animū indūisset. vicē al bertus capisqz t in triuphū ductus regnū amitt. dimissus tandē īnfame fēniū in pūna domo finitū. mar gretha clarissimā mulier trib⁹ īmpatū annis ad ferocitātē vsqz magnificē t religiose fūccōsionē gubernā uit. Demū senio cōfecta cū tū p se ferre nō dret īngūi bēnniciā pomēranie dūce quoz t decē annos natum sibi filiū adoptauit regnāqz illi cōmisit. t philippā regis anglie filiā dedit vxorē. Is cū cōiuge sine prole

defuncta) mibere vltimus nollet. iamq; qñq; z quinquaginta regnasset annos. ad extremū sub impio friderico
 pplam tumultu ex regio solo dēturba^r est. Et ipso^r bauaric dñr sibi ex forore nepos in ei⁹ locu⁹ successit
 q; auctu⁹ suus. x. annis qbus ipse regnauit in insula gothica regnare pmissit. A postero autē ex bñanis abeun⁹
 te. dacie ac noruegie coronā cristigerus accepit. Quia vō in electione regie discordantes alij carolum equel⁹
 sūt dignitate insignē. alij canutū ei⁹ fratē natū minore regno pficiunt. pendente ad huc electionis nego⁹
 tio carolus immixtis militibus scotome qđ hodie scockbalm oppidū clam occupat. in q; regia sedes habet
 Canutus p amicos arcē inuadit. binc bellū inter fratres ortū z pugna diu anceps. ocellis vtrunq; plurib⁹
 ea demū lege inducit pacē vt potestas eligendi regē exclusa nobilitate plebi fieret. in qua cū carolis gratio⁹
 sior esset maichas regni ad eum deseret. Canut⁹ priuatā vitā degit. Carolus vō nouo regno tumidus atq; in⁹
 solens armatis nauibus heinricū etatē consecutū. nulli nouū sibi ipi videntē et gothia. ppulsaunt. qui etiam
 hodie in bñanis agens apud pomeranos (vnde illi origo fuit) puo contentus vitā agere fert. q; sint incerta
 mortalia z qmuidā suo exemplo docent. qui tribus potentissimis regnis exutus nec paruum insulam in q;
 decem annis delimitat vsq; ad mortem retinere potuit. etate plenissimus. Sed neq; carolo scelera sua im⁹
 punita fuere. qui dum xpi ecclās psequit. religionem contemnit. sacerdotes dispoñat. festos dies obserua⁹
 re prohibet. iura diuina z humana a Iohanne benedicti filio valensium pfulcm viro cordato z mmpigro.
 a quo nobilitas regni excitata est magno plio supatus ac regno. ppulsus in parua insula non longe ab ostio
 vistele. ppe prussiam exitum agit. Cristigerus in locum eius assumptus pietate ac iusticia melior. Iterum
 tria regna nostro tpe in vnum redegit. cui z gothia par et. gothorū quondā sedes z patria.

Bohemia

Bohomioz nō res gestas attingere ac sibi referre locoꝝ ratio erigeret. Bohemia eñ intra limites ger-
manie inclusa tota aqilonibꝫ exposita ē habēs ad orientē morauos tꝫ silitatꝫ pñē. ad aqilonē saxo-
nes tꝫ misines. ad occidentē agrii norici. ad meridiē austriā tꝫ bauariā vñdꝫ germanie ppñs dicta. A tñtu
dō loquimꝫ eñ pene par trui fortasse dictari. silua beramā vñuersam cingit. alio vero pñdario eius am-
nis cā mediā irrigat. alioqꝫ nō pñi nōle flumēs crepientes vñ multatū qꝫ pene pragam median sedit. tā
dē pñalles tꝫ abrupta monti memorosifos saltꝫ beranie silue pñeps labit p misines. pñica flues prope
baburg vñdē satione in germaniā mare abforbet. Oppida regni memorabilia sunt. Praga regū bohe-
mie dignissima sedes. cadunū. bura. schlackwerdū. cui iam cupi argenteꝫ mineris celebratissimū. regio
pñus frigida. armētis tñ feris tꝫ piscibꝫ habitādis. ager ei optimꝫ. frumētꝫ tꝫ ordet feracissimꝫ. multa apud
eos cetera nra memoratu digna cōtinent. multa plia gesta sunt. multꝫ sanguis effusus. debet fūditus ciuita-
tes. sperta tꝫ pñcularia religio. exorta ē hūstiaz heresis. adamitaz pullulauit infania. rebachati sunt robo-
ritarum tꝫ orphanorꝫ exercitꝫ. duo filinia bellis yfika tꝫ pñopi. pulcia ex arbitrio suo dirupē. iohēs tꝫ ihe-
ronimꝫ qꝫ pñm decedere in pñ. inēsi magꝫ sinodo veniū pñulsi. Jacobellꝫ cōradꝫ rokayana tꝫ petꝫ angli-
cus enāgē qꝫ corripitōes tāqꝫ ingi veritatis bñt. quoz reges enūpare pñslerū vñ nō potuer. vñellꝫ
signifiqꝫ albertꝫ tꝫ lauslꝫ qꝫ apd eos veneno exstiaꝫ creditꝫ ē. Politemo georgꝫ rex cꝫ ē qꝫ hūstia
rū labe infectꝫ pñat magnꝫ vñ. alioquin tꝫ in rebꝫ bellias darꝫ. s oia hec in historia qꝫ de bohemiā hñs
rebꝫ ediditꝫ pñspta sunt. ibiqꝫ de situ regiois tꝫ gēis moribꝫ. p captu nri mētionē fecimꝫ. inde igit affu
mediū erit quid hñc opꝫ de rebꝫ bohemiā deē videbñs. nos ceptꝫ sequētes itez inferioris germanie pro-
uincias. teinde ad supiores reuertemur pñes.

De pñsua pñincia germanie

Phryones ad oceanū sñi ab orientē saxonū cōstigit. ad meridiē westualos. ad occidentē traicentisū terre
iugitꝫ qꝫ tꝫ ipso traicentisē plenz phryones eē voluit. Inter qꝫ orōne mēto pñsuz gensis ecclē
pñle tꝫ res germanicas haud impite scripsit. Elbertꝫ epꝫ magnū qꝫ fuldenē mōstēru erexit. ut reli-
giōe xpi pñsader phryis niteretꝫ ab eis interfectꝫ tꝫ maritimo coronatꝫ ē. sēs eadē feror. armis exccratā.
robustꝫ tꝫ pñcori copitꝫ. secuti tꝫ in trepidi animi. libera se esse gliaꝫ. qꝫus philippꝫ burgūdie pñeps eē se
terre dñm vocet. Reuera phryia libera ē suis vñis moribꝫ. extez nec parere sustinet nec dñari capit. haud
inuitꝫ phryio pro libertate morte appetit. dignitas i hac gēte militari inuisa. Sublime virū qꝫ de cetaz esset
nō ferit. migratꝫ annos. cligūt qui rēpublicā eē iure disponat. semitaz impudēticiā ciuitisꝫ pñmūt. Sacro
tes nō a cubilia pollnat sine dūge nō facile admittit. vñ enī cōtinere hoies posse tꝫ sup naturā arbitratꝫ
In peconibꝫ ois eoz suba est. ager planꝫ ac palustris est multo gramie fecūꝫ. ligno caret bitumiloso cōspit
tꝫ sicco stercore boni ignes fouent. Ex hac gente tradit corneliꝫ tacitꝫ impante nerone duos legatos romā vñ
sile vñtū tꝫ malozgē qꝫ pōpē tꝫ catru imātes cū vñdissēt qñdā cultu extemo inter feratōes sedere tꝫ i
kellcēssent id honorū eaz gentiū legatꝫ dari qñ vñtē tꝫ amicia romana pñcelleret nullos moratū aut arma
aut fide añ germanos esse exclaimauerunt ac dñgredientes inier pñes pñedere ob quā tem ambo nero ciui-
tati dñauit

De holandia pñincia inferioris germanie

Holandia quoz pñica germanie ad septentrionē oceano alluitꝫ mari. qd reliquū ē rheni fluminis bea-
chia interceptū insularibꝫ cōstit. palustris palucosa. pluribꝫ stagnis ac mar interflua simibꝫ. nec desē
qui traieciū nobile vñdē in holandia sñā dicat. nobis haud alienum esse videt. Aliqñ frivē traicentē. aliqñ
holādie traditus esse vñ sepe regionū terminos dñantū impia mutāt. nra qñ de etate neg frivē neg holā-
die banf. phryicꝫ ecclē traicentisē impatorꝫ tñ subyqꝫ latāqꝫ possidet terrā diuersis meandꝫ rheni itez
clusus. cui ab orientē phryia tꝫ meridiē westualū iugitꝫ. Holandia septentrionē excipit. ab occidentē bucatū
gelme. tꝫ quo suo loco dicentꝫ rhenio fluminē diffingunt. Impianissime vñ ne dicas falsissime nonnulli etate nra
traicentꝫ gallice narōis ciuitatē esse dixēt. Cū de pñsile ageretur electōe. nā quo pacto traieciū gallicē dabi
mus nras dyo rheni biachia sñā. Qui tꝫ qui eis rhenū habitāt colonenses. cluēnsē qꝫ cōstā esse germanos
Traicentisū quippe suis. mos sermoqꝫ germaniꝫ est. Traiceti diues tꝫ pñosa ciuitas est. epꝫ vñus. it.
milia pñnatorꝫ qñ necessitas ingruit educit ad bellū. forma vñs ac mulieribꝫ egregia. ab exteroꝝ incurſu
et adqꝫ inundantē tꝫ pñia vñtē defendunt. Potꝫ genti cernisū. vñū mercatores afferunt. In hac ciuitate
memoria nra multe seditōes fuere. cū epꝫ vñi pñi acceptū altera reculsaret. Deliderus aliqñm epꝫū que
tem tenit. tēn a ciuibꝫ actus romani pñsile tꝫ victioꝝ pñcipi aduersus rebelles sub dios auxilia iplo-
rauit. illi diefoldū quendā sñus phasqꝫ sibi pñsile assumpser. dñamꝫ pō. max. anarbenai tꝫ eos promulga-
uit. pñeps ecclā obdñant hoies. expit optuit arma. in gētes burgūdoꝝ duē viciniorꝫ pñcipi copie ad
uerſus traicentisē dñice infelicitet pugnauere. victoꝝ cōtinuat pñs. vñ. annis ecclē mādā pñspt. testē
rē in cinio obijt. Canonici qui propter eū patria pulsi fuerāt walaranū moriensē archiepꝫ coloniensis ger-
manū succēssore eligūt. Agitāta est in cōclio Basileē. cā. cōfirmata electo. itez dñata in cōclio traicenti
sñi rebellio. itez frustra pñnatū. Post enio missus ab eugenio legatus iohēs cēsarēnsis epꝫ qꝫ postea ad
cardinalis sñ honorē vocatus mouenſis appellatus cū retulisset vñas pacandē provincie vñ diefoldo
ignofa eoz gēns pñsilarum cōmitti excluso walarano rebelli populo subactū est puldē sane nullēqꝫ
leges fauent sacrosqꝫ canones potentia vñat. Voluerunt calisti quozqꝫ impitꝫ eludere traicenti. qui moimo
diefoldo epꝫ ab eo dari regē recusarūt. s apāribꝫ philippi burgūdie tꝫ potentia terrā tꝫ pñis col
nandus infelicitet nri furore teposito parierunt.

De Selandia pñincia inferioris germanie

Vltimi germanoz ad septentrionē tꝫ occidentē versū Selandini sunt insulares ppl rheni offiis obiecti. In
uer quos papue multibꝫ gētes habentur. Ea ciuitas est egregie munita. diues opꝫ. negotationēqꝫ
maxime accomoda. ciuis haud pariam partem anno supiore incendium assumpsisse relatum est. Incuria
ciuiū id euēisse constat. qꝫ pleraqꝫ miracula referuntur que pretereo quia non sñs digno rēfimonio cō
probantur. Est tꝫ dieclum oppidū nō ignobile a quis circūdarum. in quo etiam multꝫ mercatores nau
bus applicant. Nō transibo nunc rhenum germanicas que ibi habitant gētes cōmemoraturus. Habitu
suo loco de his quozqꝫ dicendū facitas. pñsequar veteris ac certe germanie populos. tꝫ qui iunguntur vel
traicentisibꝫ vel phasqꝫ ad meridiem expediam.

De westualia germanie pñincia

Westualia germanie provincia

Westualia a rbeno flumio ab occidēti et audis. visurgo ab oriēte quā tēserā hodie vocant. a septentrione
 p̄bustā byz traicēssū terrā. mendicē bassic mōres exapuit q̄s anobos p̄bolome⁹ appellare videf. ex
 quib⁹ annas flum⁹ ouf q⁹ p̄adeburnā z monasteriū nō ignobiles ciuitates allmēs. mediā ferme p̄uincia
 interfecat z p̄bustā refusus fert in mare. Salas q̄s flum⁹ westualia irrigat. inter quē z rbenū cū diuisus
 germāie belligeraret domū hostib⁹ victor appetijt. Quo autē cultores hui⁹ terre vocant aut q̄s dissi
 le dictū ē discōz dānib⁹ auctōib⁹. Strabo vicinos rbeni accolās hoc loco sugambros appellare videt. q̄
 duce melone cū romanis bella gessere. vicatq⁹ dānis obfidib⁹ pacē obtinere. q̄nis calcata fider. p̄dū ob
 fidib⁹ rebellārit. p̄bolome⁹ q̄s a p̄te septentrionali germāie circa rbenū flumiū p̄ussatores habitare tra
 dit puos appellatos sicābros. oquendo z lōgobardos inuenio apud Strabonē cū anasim flumiū b̄mē
 ros habitasse q̄s deuisus naniā bello supauit. B̄mēros autē bello victos ab austro in aquilonē z oceanus
 dilapsof. Ob quā rē coicētūf cape possum⁹ bos ēē q̄ hodie p̄uicem appellant aqlonares ppli ex q̄b⁹ su
 pra dixim⁹. facile nāq⁹ b̄mēros in p̄uicem sermo ouertit. Carol⁹ magnus multa cū westualis gessit p̄ta
 coisq⁹ magnis afflicti dādib⁹ coicētq⁹ xpi r̄dignōne amplecti relicto ydoloz cultu. quā cū sep⁹ adocallē
 nec iustitiam aduertēret metū p̄one rebelligōne cōpēciēt et occultos p̄stare indices q̄b⁹ p̄tē rediret q̄s
 p̄mū reuerasse aliq̄ue cōpēssent aut fregisse fidē aut aliq̄d aliud flagitiū cōmississe mox illū supplicio affi
 cerent vbi p̄mū cōp⁹ chedi posset nulla citanone p̄ta aut defensione p̄missa. elegit enī viros grāues z rei
 ci amāntes quos p̄lecte innocentēs band verisimile sint. Terruit ea res westualis aciem in fide conti
 nuit. cū sepe in nem orbis z p̄oces z mediocres viri laqueo suspēsi inuenirent nulla occulationē pri
 us audita. Querentibus tamen causā cōstabat fregisse fidē. aut magnū aliquod scelus cōmississe qui ne
 eam reperirent. Id iudicium ad nostram vīz durat etatem vocaturq⁹ ventum. qui ei p̄sunt scabini ap
 pellantur. quozū ea p̄sumptio est vt per totam Germaniā iurisdictionē extendere velint. Secretos habent

Franconia germanie superioris prouincia

Franconia et huc succedit nobilis sane, pūncta admodū potēs ab incolatu francorū sic appellata. **F**ran-
ci qdē troiani ab origine fuerūt. q̄ telco **I**lio duce **P**riami magni patri ex ore nepote p̄ pontū eury-
nū et in coſtridas paludes in ſatibz puenērunt. ibiqz ciuitatē edificarūt quā vocauerūt **S**icambriā. ex q̄ dicti
ſicambri. **C**ōstat em̄ p̄ ciuitatē inſeſant qz troia q̄ ſup̄ fuerūt eradio in turmas tres diuiſos in exiliū p̄fuſi-
ſe. et alios qdē **E**nea duce italiā petiuiſſe a quibz albanī p̄dierūt. et deinde romā qui orbis impio potitū ſuit.
Alij ſub **A**nthenorē p̄ medios adituos clapiſi illicos penetrauerē ſin⁹ et regnia liburnorū ad intimū aditū.
cū pelagus acceſſere vrbēqz eodiditē patauiū vbi ſepulū **A**nthenorē tradit. qui neciū fugas ſecū duxit
a quibus poſtea dicit veniē qm̄ eſt hodie ingens prās terra mariqz. **T**ercij v̄t diuiniū in ſatibz p̄ueniſſe.
quo in loco in magnā gentē coaluērūt. **E**ūqz ſatibariū multi romano impio ſubiecti eſſent et ipi quoqz tribu-
ta penderūt. m̄ſerūt ſcitiſſales vſqz ad ipa valentiniā ceſarij. quo impatore alani vexare impij cepērūt.
impator vo p̄poſito edicto libertatē in decennij eis promiſit qui alanoz ſerocitate copeſcerēt. allecto eo
p̄mo **H**yalbri armā ſuſceperūt alanoſqz bello victos releuere. **O**b quā rē libertatē in decennij ab impatorē
re donati ſunt et mutuo uolē ſiſtāci appellati. qd̄ actica lingua ſue ſeroceſ ſiue nobiles ſonāt. **I**tali francoſ
nobiles liberos vocāt. **E**cce to decennio cū romani ſolita tributa repeterēt frāci ob ipā libertatē effrenēſ ſa-
ci parere recuſarūt. **P**riſcipē eo tpe francoſ ſuere priam⁹ et anthenor antiqui noſ ac vni⁹ quibus copias
ducentibus plū cū romanis coſertū eſt. in quo priam⁹ ipe cū fortiffimis ſue gentis cecidit. qui cladi ſup̄ſue-
rūt ex ſatibz digreſſi ſunt et germaniā p̄ſecuti in p̄tibz **T**huringie coſederūt cū p̄cipibz ſuiſ priam⁹ et an-
thenor ſilijs **M**arcomede ſciz ſimone. **S**ymo ſiue liberis deceſſit. **M**arcomede ſili⁹ ſuit foramiūd⁹ quē ſil-
biſi frāci regē creauerūt. et hic p̄m⁹ inter frāciōſ regnauit. **H**uc ſunt ſili⁹ **C**lodowē crime⁹ a quo frāciōſ reges
crimi ſunt appellati. p̄ idē tempus gordi qui iā urbem romani intraperit vltra legiō ſuam in gallia ſeſeſ
inuacerūt. **B**urgundioneſ quoqz iuxta **R**hodonū habitabāt. qui et ipi paulop̄ reges iōe cepērunt. **F**ran-

p'ra po' trasmissio' i'beio romanos q' ea loca tenebat fugamq' paulatim' aucti potentia magna. treuer. aggressi
p'ina hodie coloniam sup' rheino fluuiio. romani. camera. remos. succion. auriurum luifere. itat ab agnita
v'fag ad banaria impu' extenderet. Clodouex aut mortuo merone' successit filius. q' a fra'ca meronig' adit' fuit.
p'ost meronem bidenet' regnu' adept'. du' luxuriose viuere't a suis pulgus e' egidio romano in eo loca luffie
re' bidenet' regno p'uat' ad belinus thurigie reges pfugit. cui' p'ugne p' adnertu' poluit. p' octo aut an
nos reuocat' agrippina mutade' electis idem romanis magni regni sui p'te' recipiunt. adhoruo aut' egidio
filiu' eius p'agm' in ciuitate luffona regnauit. belina aut' regina cu' accepisset bidenet' regnu' recipiue' re
filiu' viro ad ei' pfugatu' q' recepta p' p' iungebat Clodouex ei' pepit' q' polica regnu' adept' p'm' francoz
regu' xpi religione' accepta. a b'to merone baptizat'. J'ib' aut' vitare caret q' p'leziq' tradit' agrippina ab in
colatu francoz vocata coloniam. na p'ug' fra'ca genm' an' fuit ar'cti carolina romanor' appellata e' claudia e'ca
re p'dita z ab ei' couinge agrippina nicipata. fuit inter clodouex z f'agru' aliq' bella. polfremo v'it' f'ys re
obit' ad alanc' g'othoz reges cofugit q' non' a magno alanco regnabat. Repofit' e' clodouex f'agru' an
g'oth' occidit'. Romani q'z relid' p' gallia b'abitates exterminat'. clodouex alencia' f'ibi fubegit. doctus
z adeptus bellu' indit' cofq' fupauit. occiso alanco reges. f'ers' cu' ad bellu' p'grederet' f'victos euaderet' e
qu' b'to martino vouisse. q' xpi. z centu' annis id' t'p's vitu' excefserat. victoria pont' equu' tradidisse euq'
centu' folidia redimere voluisse. f'terrefce equu' immobilis donec p'uit duplicaret'. q' ex re d'it' re f'ert. mar
tini bonu' auctoritate. effe negotior' caru'. Ibi clodouex' v'pore b'uit clodofinda filia regis burgundioz
q' cu' b'to x'piana aduc' ei' pagano iucta e'. magnu'q' p'ebus v'itu' rogabat vt baptizaret'. natofis filios dancu'li
baptizabat. Ca' aut' q' clodouex x'pianu' fecit e' reg' q'z cu' pugnat' z f'ueus z p'ene v'it' e'flet vorus v'pore
x'pianu' f'efutur' fi ei' plijs euaderet. ob qua' re mutata fortuna ex victo victos facit'. f'ubact' f'pianos x'piane ro
ligione' re tradit'. cu' p'ollet in francia v'fag ad p'angune' Dagobert' reg' defuncti cap' i' custodia obijt.
fraca f'edo p'ignauit regnu' adept' e'. x'berio em eo z m' monasterio remulo p'ipm' regnu' accepit. Erat tuc in
fraca a maiorib' abbas q' regnu' gubernat'. Anno d'ni f'ep'tingetimo mortuo Dagoberto minore francoz regu'
f'it' ei' p'm' i' tuncia p'ipm' g'oth' q'z aliq' aufugit filij dicit' in tuncia f'itu' z f'idias perijt. Luc grifwald' f'it
li' legatim' p'ipm' g'oth' regnu' v'fipias a p'angune' Dagobert' reg' defuncti cap' i' custodia obijt.
inter t'p's galli z g'oth' f'ecit z ligitim' filium b'abitabat aducere f'racos bella mouere z v'fag magna' ex
rentes ea q' uantate obfideret. f'ra'ca reges caretes Carolu' martellu' ad regnu' f'ublimare voluerunt q' regnu' remu
ens ducenti accepit gallofob bello rep'it'. p'rouicia vo inter legum' z f'lequa' q' nunc gadinga vocabatur q'
ens ducenti accepit gallofob bello rep'it'. p'rouicia vo inter legum' z f'lequa' q' nunc gadinga vocabatur q'
ens ducenti accepit gallofob bello rep'it'. p'rouicia vo inter legum' z f'lequa' q' nunc gadinga vocabatur q'

di religione ottonem secutus est. vix arcem egressi erant cum otto veredz inquit ne diu apud imperatorem morari oporteat vtilius fortasse consilium erat prius sumplisse cibum. Audauit albertus verba pñilis et in castrum rediens ottoni prandium dedit. quo sumpto ad imperatorem cum eo preter vbi mori capius est et capitali sententia damnatus. cui archiepiscopi fidem imploranti. respondit parum religiosus pñiser se fidei fassus fuisse qui semel reduisset in columen cum ad prandium introiit. his reducere non pñisset. insisteret albert? gladio obtinuitus est. Adelis romani qui pari fraude vix vñi ex captiuis ab hanibale romani missis vñi cum remiser. Straus est vñ inquit maximus orator astringit pñiū non soluit. pñedia que albertus habuit ecclesie bambergensi postea cesserunt. Est autē franconia partim plana partim montosa. montes ipsi haud difficiles sunt. ager non aduodum pinguis. nau pñerqz arenosus est. multis in locis conssit colles vñici gratum pñuunt vinum. maxime vñ apud Herbipolim. multe silue et multa venatio inest. Terra in multis partita est dominos. quibus Herbipolimem duce franconie dicant vñ ante relatum est. Maggūna eccia et bā bergensis plura obtinent loca. Palatinus qz comes haud parū occupat partem. Marchiones brandeburgenses tanqz burggrauii in multis ergentes potentes in ea sunt. multe pñer cauitates impiales apud francones florent. ¶ De Stumbergā dubiū est franconie an bāuaria cedat ipsi nomeñdicator. ad bāuarios vñdem pertineret. normberga est noticiū montem significat. ob quā rem patet noricorum ciuitate fuisse. norid aut bāuaria succedisse. et nunc ea portio terre bāuariae que inter danubiū et normbergam iacet norici appellat. Cūstas tamen in prochia bambergensi est que ad francones pñit. Ipsi normbergenses nec bāuarios nec francones videri volunt sicuti quoddā septatum genus. Viris ea nobilis magnificis opibus publicis ac priuatis ornata. Amne pñicio interlabit. in agro sterili et arenosa condita atqz ob eam rem industrioso populo. omnes em aut opifices sunt aut negociatores. hinc multe illis diuitie et magnam in germania nomen. Aptissima impator sedes. libera vñ et in medio ferme germanie sita. Inter bambergam et normbergam fortis iacet famosum nico pane oppidū. Incole patriā fuisse pilati falso putant. ¶ In hac pñuina fridericus marchio brandeburgē. potentissimus fuit impatori sigismundo inter caros amicos habitus. Et qñor filij sicuti Johannes fridericus Albertus et alter fridericus. Johanni qui pñiogenitus esset electoratus imperij debebat. s iudiciū patris friderici pñuit qui sedo generus erat et aptior ad obedienda imperij munera videbatur. pñi itaqz qz moreret hereditatem suam inter filios diuisit. fridericum electorem instituit. neqz male iudicauit. nam fridericus inter principes germanie sapientia clarius habitus est. cuius consilio multe pñicie pacate sunt. Iusti quoqz atqz honesti tenax habet. Qui cum posset regnū polonie sequi p electionem bāuonum recusauit vñ ante diximus. ne vero heredi munias faceret. Albertus vñ germanus cuius cum normbergensibus bellum inuolueret omnes ferme teutonici principes ad se traxit. Quos res vero normbergensibus suspectas misere. Straue id et diuturnū bellum fuit. in quo tot potissime concurrerent infensissimis odijs biennio certante. nonē plia cōmissa feruntur. Et quibus octo victor Albertus consecrat. in vñ tamen vicus succubuit. neqz de pace pñuit nisi postqz exultis agris. attritis villis. abactis pecoribus. runculis interfectis. cōmeatus et pñamie concidentibus cessare. in quoqz par ex alberti sententia magis dicta. Idic albertus ab ipsa pñetia ac teneris (vt aiunt) vñguiculis educatus. in armis pluribus interfuit plijs qz alijs sui temporis duces aut viderint aut legere. Militauit in polonia. pugnauit in scicia. castra posuit in prussia. hostes in bobemia fudit. stipendia in austria fecit. pñedas ex hungaria tulit. nullus in germanie terre angulus quem non calcant. armatus dixit exercitus innumerabiles. pñstrant ferocissimos hostes. expugnant munitissimas vñbes. in congressibus pugna pñior inqz. victor et pñio excessit. vñuinus in expugnatione oppidor. sepe vñx primus ascendit. ad singulare certamen crebuis vicibus inuitans nuncqz detineauit. neqz vñqz non strauit hostem. In militibus ludis quibus bāsta contenditur vñus omnium re pñer est. qui nuncqz equo deiectus sit. et in omnes in se currentes deiecit. Et torneamentis nuncqz non victor exiit. Septies ac decies solo rectus clipeo ac galea cetera nudus vt est apud theuonicos duelli quedā species in pñuocatores pñter armatos lācea acuta cucurrerit. nullo vñqz dāno affectus. cum aduersarios ipse nūqz non equo deturbauit. Quibus ex rebus non in iuria teuthonicis achilles appellatus est. In quo nō solum militares artes et impatorie virtutes singulari quadam gracia reluxere. s nobilitas quoqz generis. pñcerta s qz corporis. ac venustas et vñuū robur. ac factidia lingue admirabilem ac pñe diuinum reddidere.

De Banaria superioris germanie prouincia

Bavaria ad ortū estuū ac meridie prē frāconie p̄mar, ea quoq; plata ⁊ dives terra est. cui ad meridiē
 Alpes uale iūgūf. suū ad occidentē ē. solē recipiūt. Australes ac bohemi oriētē. Danubi⁹ mediam
 ferme plabif. Inter austrā ⁊ bauariā aliq; ysarā aliq; enū terminū posuere. Sueuos a bauarijs lye⁹ disternit
 nat. animis. Hæc oī regionē non a tēuere. cui⁹ adhuc porco media inter ratisponā ⁊ nūmbergā trās daru
 biū sita (vt aī dixim⁹) nouit appellār. Bauarij aut vñ dicit sint ⁊ vñ origine traxerint nō facile dixerī vorū
 cū reperit vetustissimos codices baiouariā appellare quā modernis bauariā dicūt nō difficile trahor vt boio
 arios a bois dictos. ⁊ gallicū oī fuisse genitū. Hinc opinorū strabo qnto p̄nētatorū vires adhibet ita inq
 ens. Præsis igit vt dixi t̄pib⁹ pluriue galloz gēies fluuiū uicolebāt de pado loquif. e quib⁹ amplissimū fū
 erant boi infubres. ⁊ q oī cū gēfatis senones romanā p̄ impetū potui sunt vbe. hos romani posteriozibus
 amitis fundit⁹ teletos pdiderūt. boios vo e simib⁹ elecerūt. inde migrātes circūadiacentes bustro locos cum
 thauris habitārūt. bellū assidue p̄ra dacos agētes. Estat igit boios in paunomā p̄sedisse. quo ex loco
 facile successu t̄pīs in noticiā cōterminā regionē ungrare potuerūt. Idē qz Strabo locū q nō p̄stānnis vo
 cas designis paululū ab eo distare r̄betos aut. ampli⁹ helneticos vindelicos. p̄ vindelicos aut defertā boio
 nū regionē esse affirmat vsq; pannonios. Ob quā rē satis indicat boioanorū terrā a bois cultā fuisse. Idem
 Strabo germaniā descendēs boios p̄r bircinā babuisse siluā asserit. ⁊ cimbros agmine facto cor uinalif
 se locū ais a bois relectos fuisse. Itaq; sans pluasum esse p̄r boioanci nomē ex bois descendere. Ager enī cor
 trans danubiū bircinā siluā nō parua ex parte occupat. Ea nūc germanica gens ē sermone v̄tens ibeunt
 eo. neq; deferta regio vt Strabo iradit quo suo fortasse t̄pē fuit. nūc cultissimā est. magnas atq; ambicioas
 ciuitates habens ⁊ oppid a nobilissima. quoz splendorē nescimus tota europa que vincere possint. Pontif
 icales vrbes in ea qnq; sunt. qz vna metropolica ē. Salzburgā vocāt ex flumie saltza cui adiacet. veteres
 suiamā vocauere. In baiouaria lodouic⁹ lodouici fili⁹ gibbo ⁊ struma refozmis. Impla corā parte bell a tu
 cepit. venerandū qz senē ⁊ auctoritate insignē. q quodā regniū frācie gubernasset in arce minimissimā obse
 dit. s̄ fugio vltione t̄m celeris petēb⁹ p̄r⁹ febre p̄cussus occubuit. qz p̄is animū in suā traheret secentū

Ille in patre beatrix eiusdem familie dud postea facit breui tpe vita finit. nec beatrix dñi supiunt. Qui n̄
p̄buitisset f̄ditos in anno iubileo romā petere vent̄ ne p̄uincta pecunia exhaumeret eodē anno ad p̄res si
os addit. Et c̄. An̄ cessit et lodouic⁹ fili⁹ ex sorore alberti cesaris nat⁹ magni am̄i adolefcentē. glie cupid⁹ et pe
cuniar⁹ contempnitor. q̄ iudeos oēs publice possit edicens et suis dominis extenuant. Alrore de fazonia dunt
nopte fr̄dencia cesaris. am̄itas germ̄ie lites auctoritate sua cōposuit. q̄bus sepe multū conat⁹ reconciliari
cesari iad̄stani rege nequente. albert⁹ eiusdē terre ac familie p̄iceps postq̄ p̄t̄ e⁹ am̄estus puellā balnei cu
stodē a bco p̄dite am̄atā et in spē in arimonia suscep̄a apud s̄rauburgā dauib⁹ finitū tēserit. cū dñi v̄tā
in meroze p̄gasser. tandē luctu pacto v̄roze ex domo br̄nsuici. duxisset. ex q̄ lobole pulcritudinē sustulit. sub
impio fr̄dencia podagra laborās. sepositis ceteris curis secat⁹ musicā assiduū cātib⁹ ac sonis animi oble
lectant. et venationi opam dedit. In salzburga quā metropolitica in baigaria sedes obtinere dixit⁹ tres ar
chiepi fuisse quoz vltim⁹ sigmūndus noie dñi salmans p̄cella defuit. cū adhuc esset p̄posit⁹ romā cecas
magnifice iuuit. s̄ archiep̄s a nicolaos pon. creatus lras aplicas q̄bus cēssirani australes imperatori rediles
subminabat in ecclia sua publicari nō linit siue metu potestate illoz sine q̄ anathematice suspensio pacis meli⁹
inueniri putaret. ad quā cōponēdam et spē descēdens in austriā non parum operam impendit.

De Rhenensibus germanie superioris populis

Quia Rhenū q̄ flos germanie n̄ro tpe vixit inter theodoricū magnūm. ecclie p̄sule et lodouicū comites
palatinū rhem̄ crebre dissensiones fuisse et sept⁹ ad arma vētū ē. totaq̄ arcūregio rapinis atq̄ incēdis
vātata. Cū magnūm in archione badēses acbrādeburgenses opē ferret. p̄ palatinū 12 cōb⁹ triceret. anti
fies et nōnulli ciuitates asiliteret. mortuo lodouico palatino. q̄ relicta lodouici regis siculē v̄roze duxerat. si
lū ex ea natū infante adhuc fr̄dencia frater ei⁹ cōsentientib⁹ terre optimatib⁹ arrogat. gubernationē p̄
uincitē tantq̄ dñs accepit. Alrore iup̄erj se dixit. celibatū. i. sine v̄roze esse impetrū p̄uincit. ne arrogā
to filio v̄roze dūces p̄uincit faceret. Rogat⁹ nicola. pon. q̄ntus id gen⁹ adoptionis cōfirmant. Recusant
fratē⁹ in pator sepe multū rēgitus. In sucua albertus fr̄dencia frater impatoris cū pluribus ciuitatibus
variantē v̄roze bellū gessit. ad vltimū sibus cōratū rotemburgē. lingando p̄susq̄ obituit. In mardio
nati badē p̄iceps iacob⁹ iustitiae ac prudēcie fama inter germanos clarissimus. cū sibi ad humanā felicitā
tē solā sp̄s periciā deesse auget. quos ex cōiuge legitima liberos sustulit edificare lras p̄pult. Inter quos
diuiso patrimonio cū carolo primogenito singlari industrie iuuenti impatoris fr̄dencia sorore matrimonio
collocasset plenus annis baud inuitus et v̄ta decessit.

De thirolensibus populis germanie

Thirolēsis q̄ valles em̄ fluitis et arboris nicolū. cū sigmūndū p̄cipe fuit in tutela fr̄dencia cesaris ex
tente id grātia diuiculi ad se renūti frustra p̄uincit simp̄ annis p̄secos p̄uincit q̄s ceteri institū
erat decesserūt. et cū em̄denti iussu ep̄i cuius erant subditi in fide cesaris p̄secuerēt cū exercitū cō p̄uenire et
uitatēq̄ metū p̄culam p̄ditione ceperunt et arcē obfideone fatigatam ad cōditionē cōpuleret. ex impactio
bus cum cesare conuenientes inuicē q̄ crediderant felicitate suā dñm obtinere.

De Buitensibus populis germanie

Sutenles in dñm et feroce p̄p̄i. cū thuncēses ex federe qd cū eis pep̄gerāt testuissent. cōpato exerci
tu in corāgrū cuncta vastates exercebat q̄bus cū thuncēses filio cōigredi p̄sumpserunt v̄lq̄ ad interitū
onē celi sunt. itaq̄ Buitensili in victos hostes crudelitas acrabies fuit v̄ro ipo i loco parte v̄roze epulā
tes congestis necatoz corporibus et mensalia et sedilia ex illis apparauerunt et aperientes hostiū cadānera cru
orem biberunt. corda dentibus laniauerunt.

De Illacia alias beluetia populis germanie

In alacia cui quoddā beluetia nomē fuit n̄c gallici n̄c germ̄nici iuris p̄uincit. Cū lodouic⁹ telphinus
venit in agrū basilicēsem omne ferme militiā gallicā eduxit. sic ingred̄s metū basilicēsem inuicissit.
Buitē. ex federe socie ciuitatē q̄noz militū lenissime iuuentis auxilio misere. q̄s cū telphini⁹ appropi
quare iadiuerit mediū inter basilicā et Buitē. cū toto exercitū se opposuit. nec deccetare illi certamen
quare p̄p̄i p̄uincit. xxx militū eḡni stare cōtra se acē cerneret. pugnatū ē summis v̄lq̄ v̄lq̄. Bū
extremi nō tā v̄lq̄ q̄ v̄lq̄. nimis audaces p̄sumpti facinorosis penas dederunt. naz paucos
fuga dilapsos obsecrati oēs in cāpo iacuerunt. Rar⁹ n̄c ex Buitēlib⁹ imitū interit. Ex quibus plures gal
lorū reperti sunt qui lanceas Buitensium perforat ad obtruncandū hostiū per medias bastas dilapsi vin
dictam accepti v̄lq̄ expenderunt.

De Babaudia

Am̄edus in Babaudia dux p̄m⁹ eius gēto cū am̄is ferme. xl. p̄ p̄ris obitū p̄uincit gubernatula tenu
asser et adm̄idus aucto paterno impio. porta v̄lq̄ pace formidatūq̄ cumulat opib⁹ sapia v̄lq̄
p̄p̄is ac p̄p̄is v̄lq̄. ac tēnū relicti p̄ncipat⁹ glie falcib⁹ in heremū se recep̄it et sumpta penula ac
retoro baculo cū ser v̄lq̄ equisq̄ ordinis erat enā p̄uicis in dō et p̄p̄is ei⁹ tenuit. Ad extremū sibi
mi p̄uincit honorē ex basilicē. p̄gregatōe sibi telatū in ecclie diuicis sup̄is parū fauēbas accepit. bar
bā tōdōt quā p̄missam numerat. ducatū p̄mogenito sibi tradidit. eccliaq̄s cōuincit et orādī mozem
rep̄tē dīdicit. stipatūq̄ magna nobilitate et illustri comitatu circūdatus basilicē p̄rit. v̄lq̄ ab his q̄
generat⁹ p̄uicit facere arbitrabant in maxia p̄p̄i multitudine q̄ v̄lq̄ ad spectatūq̄ tantē rei p̄luerat inter
duos flos et egregia facie adolefcentē. alterū subaudiē dūce. alterū gebennaz comitē solentib⁹ p̄o more sez
uatis tāq̄ romane p̄sū ecclie coronat⁹ ē. Cēbrat sepe diuina. b̄ndixit plebibus. officia curie ordinauit. car
dinales de v̄lq̄ et auctoritate p̄stantes assumpsit. fuerūt ei cū rege francac carolo. cū alphonso rege arago.

nam qui tñ hostis Eugeni ppe fuit) cū pbsippo duce mediolani esset plurim^o alijs de recipienda auctoritate tractat^o, qui oēs incassum abire. fuit et frideric^o imperator apd eū in basilica sed clā nocte interfecta abijt. reuerentia ei tamq^{ue} vicario ihesu xpi subdit^o ei^o tantū et iustices populi et basilicenses et argentineses et qui albert^o to parebant bavarie duci pberunt. fuit enī magna spes obtinēde germanie cū sex principes electores in eas sententiam sedus iussent vt nūsi eugenius postulans eoz annueret. postulatib^{us} aut^{em} proxijs res negandas in amedei que felice viri appellabant obediētia transirent. S^{ed} cū illoz consilia frideric^o pueritica et qui sū noie sinodi basilice tegebāt abire iussisset desperato meliori successu interueniente p legatos suos carolo hūice rege ecclie pacē reddidit. Et nicolao pon. max. reconciliat^o relicto noie pape cardinalat^o honorē tenuit. i q paulo postea nū sine boni viri opiniōe decessit. Felix princeps et nimis felix si seniu suū eccliasq^{ue} anteq^{ue} i sedisset. Boncomer^o qui eius quodā et pūm^o et dilectissim^o cōsiliōz princeps fuerat. ingētesq^{ue} opes apd eū cūmulauerat. cū nobilitatis odiū incidisset proditoris reus factus motus sententiā tulit et in laici leuiamū circa gebennā precipitans magnō saxo ad collā suspēso demersus ē. Nobilitas exinde noni ducis indignationem subiecta ad regē francie cōsurgit. cur^o opibus adinta in patriā redijt. Iohānes segobicensis homo hispan^o motib^{us} et doctrina illustris. q cū summis theologie pceptores doctrinā equaret ab amadeo dū se papā dixit cardinalatus eminenū accepit et dāndeynioni cōsentiens a nicolao pon. max. cardinalatus demisso titulo cesariensis ecclie pfectus fuerat. in aluissimis reconditis montibus quo monasterio pntis. Vocatus ex hispania legatus arabie migis ibitū que vocant alchoranū et in quo nāometis pscudo pprobre. nō tā miseria q^{ue} dicitur arabis continēt in nostrā linguā de nouo conuertit. et mendacia eius veris ac viuis rōnibus et argumētis explisit. ¶ In Arelato ad sepulchrū lodouici cardinalis scē ecclie eius vbi epō que basilice in cōsuetu patri pudentis vidimus magna miraculoz opū oīa ē et inuaidoz frequēs cōcurfus spe sanitatis factus Iohannes comes armenia incesso fororis amore pulvis nuptias eius tempre conatus baud indignus enismatus est que paternā hereditate carolus rex francie annis egeret.

Aditio

Promisit pius cneas multaz rerum doctrina illustrissim^o in exordio hui^{us} opis se in lucē ponere res europeas. Quas dirimendas suis limitib^{us} germanie terras absoluiere nūc ipsius germanie superioris et inferioris florē onusit. Nihil enī de succoz antiquissimis germanie populis scripsit quos strabo iuliusq^{ue} cesar in suis pmetarijs in re bellica miris extollit laudib^{us}. quoz terra hodie multis ecclies pōnticalib^{us} celebratissimisq^{ue} vrbibus ē referta. multi in ea amnes clarissim^o. licus. nectarus. argos. fonteq^{ue} danubij. Terra feta et trieti. cū. vinctis ditissimā. iugētiōssimā martialiq^{ue} pplo exuberans. Quis itē vtrāq^{ue} rippas rheni a fontib^{us} suis vsq^{ue} ad colonā agrippinā versis rippas inq^{ue} ol ex parte vniūq^{ue} habitatas. maximis pōnticalib^{us} vrbium imperialiq^{ue} et primarijs oppidis habitatas. vbi terra vberi gleba referta. frumentū. triticū et multorū fructū fecundissimā. vino adeo exuberat vt cūq^{ue} pene nuda anea. germania enā inferior et totius pene occidentalis septentrio rhenēsi vino se reficiat. ¶ Pōnticales vrbes sunt Constantia celebratissimo martini q^{ue} ri concilio illustrata. basilica. argentina. spira. vormalia. quos olim vangiones in agnā. cōfluentia omnes ciuitates celebratissime antenuralibus. pinis. soflatis. popugnaculis super. ppus būanissim^o pūm sua vberi terra. pūm negociationibus. Nobilitas vō venationib^{us} intenta. ut delitij et voluptate maioremque partē agit. Præterit vō et alēmanie ptem quā limagus fluuius vulgo lūmāg dictus. q^{ue} alēmanie pro prie dicta. cuius fontes in montibus alpū glareijs lacus turceusem influunt. in rhenēq^{ue} exonerant. Terra hec non solum limago vniū alijs celebratissimis fluijūq^{ue} vt rusia. aro irrigat. Oppidis castellig^{us} fortissimis exuberans. quaz bernia. lucerna. duregum. solutor pcpuas credimus. bellicosissim^o popul^o quem bo die ligam sutensum vocant. que terrori est vniuersis circumiacentibus regnis. Breuig^{us} sūi impū mūm smmodū dilatant. Omisit itē flandriā. bannoniā. brabācā terras diuiciarū negociationūq^{ue} celebrataq^{ue} spiciuas. In quib^{us} drugis. gaudau. meclina. antwerpia. que licet olīm gallie belgie adnumerate sint. canen germanoz impio dilatato. omnes germanica lingua loquuntur. ppter vicinū ceteris linguis etiam perite. quod si cuncta superioris inferiorisq^{ue} germanie famosiōia loca describere niterer magnitudine operis legentibus tedo afficeret. quaproppter breuitati insulens studio cuiq^{ue} que animi suū oblectant legēda cōmuto.

In regno ipso francie qđ etate nra Joāna vgo lothoringien, diuinit vt credidit admonitavirib⁹ idumēd⁹ z
 armis idita gallicas dūces acies ex anglicoz manib⁹ magna ex pte mirabile dictu. prima inter primos
 pugnās eripuit. Cū iā philipp⁹ burgūdie dux pūe neq in iuria remissa relicta anglos ad francos decessisset
 iuges inter caroliū regē z filiū e⁹ lodouici delphini viennensem cōtēntios atz inimicitie succuerūt. Ca
 rolus andagouensis eo tpe delphini auūcūl⁹ apud regē plurimum poterat. cuius potentiam cum iohannes
 aluente dux ferre non posset. Bozbonij quoqz princeps z frater eius spiritus andagouensem gubernano
 nē egens ais inuenerit. delphino vt a pte dilectaret suaserūt. sic est fieri posse vt rex desiderio filij caroli a se
 recideret regnūqz qđ in ei⁹ manib⁹ passim ire videbat meliori cōsilio regeret. Quib⁹ pūor⁹ delphini⁹ insa
 lutato pte ad nuternēses decessit. qua re cōpta rex cōpato raptim exercitu in alancōtuz duxit. z expugnans
 nō magno negotio plerisqz munitiōib⁹ dūce in tēdinōne accepit. Exinde cōntra filiū profectus. verum cū
 nitates munitus delphini aduersus pīs imperiū tueri nō auderent cūrt a se abiret rogauerunt. ille in boz
 boniū se recepit. nec diu post metus bozbonij regis irā filiū patri cōclauant. Que res fratri suo spmō hūd
 bene cessit. nā is paruo post tpe cap⁹ in pfluētiē demersus. violati paterni iuris in filiū penas dedit. In
 teriecia dān de nō longa tps mora renatus e regno sicilie. ppulsatus filiū suū hēnnico regi anglie in mari
 moniū collocauit. Dāid abnuere frācor regē qđ ex eo pūgio iduicias belli sibi ac regis suo salutare cū anglis
 pluriū annos obtinuit. Quib⁹ cōclūsis secū⁹ iā domi rex vt franciā inuadit⁹ spolijs atz mēdīs dū agi
 tatā tātūqz sūerēt qđesce. Delphini cū mag⁹ pte copiaz in beluēcios. i. sūteses z basiliēses qđ supra ē relati
 dimisit. tpe cū reliqz exercitu in lothoringios. pte⁹ mētes iūllēfemqz agrū verant. oppidiūqz nō pui momē
 ti quod spina le vocant dedentib⁹ oppidanis ab ecclia metensi abstulit. Exinde franciens aragōnēsis capto
 furum oppido tolosi quod in normanniā suam in potestate dūcis britannie fuit. duoz potentissimoz frā
 tie atz anglie intermūpisse pacē visus est. De qua re nullis vltro atrozqz legationib⁹ contenditur. Flohe
 tius non paruis equitib⁹ a rege francie profectus quadrigas seno oneratas in quo milites armati laterent
 per pontem arcis quo Sequana fluuius iungitur. Qui normannos a franciā dirimit. edoctos rufi

cos educere inbet atq; in medio pōtis porteq; arcis subsistere. iteq; in fidis cū cohortib; signū expectauit. q̄
recepto cū multis cū suo dāpni portā inualissent mudāq; custodi b; tādū locū tenere donec florib; ad/
uolūis t pōte t arcē in p̄tate recepit. cui r̄i p̄cepto nūcio t rex ip̄e cū dē pōte in normānia copias traiecit
et ex alia p̄e frāciūsis britānie p̄nceps exercitū duxit. Dux somerſeti cū p̄uicia pro rege anglie cū impio
tenebat. q̄ postq; tān belli molē in se uerū p̄gnouit. Talborē copiaz duce fama claz in reb; gestib; insignit
rothomagi apd se ē inſiſt p̄erās cū cōſilio t armis ciuitatē ei nūtare. alios aduerterat in hīc p̄tine. cū fru
stra cū cōſilio fuit. nā rothomageſes poſtq; regē appropiare uidētur miſſis ad eū legatis ſua actozū
naz ſinaz pacti ſalutē exercitū in trayebē recepit impata facere p̄miſcrit. q̄bus a rege collandū oēs domū
cū p̄ſidio militū miſſis vrbis regi dedita ē. Talborē cū duce ſuſq; oib; in arcē ſeſe recepit. q̄ cū oppugnan
cepta eſſet interuētū renati regis vt agnitis q̄ in normānia retinebāt oppidū excederet. Dux ac Talborē in
ſuis libet eſſent. ſi cū p̄ſecti oppidoz nō parerēt dux ſomerſeti dimiſſis in arcē talboro t duob; p̄uignis ſu
ſis clā reſceſſit in anglia. atq; poſtea dedita ē t p̄uigni dūcas cū talboro in p̄tate regis facti ſunt. Talborē vō cū
eſſet clara apd oēs fama quā nō malis acib; ſtrobore corporis t ingenij dextertate in agro marie q̄ſiuit.
dara ſice qd aduerſus frācos tinceps arma nō gereret libere dūmiſſus ē. Hic anno ſubſet indiget cā ro
ma venit vt qdā p̄tāt abſolūtione q̄ſiuit. cū p̄miſſi qd regi frācie fecerat nūbi hoc minime cōpū ē. Jls
poſt talborē cū in anglia rediſſet itaq; rex francie euicta oī normānia burdegalen q̄s armis ſubegit a rege
ſuo nō ſine in agnis copijs in ſuſtōmā cū impio miſſum t burdegalē recipiſſe t alia p̄terq; caſtella q̄ abi
perio anglicano deſtinerāt p̄mi vt c̄pugnāſſe p̄m deditōe volūtaria recepiſſe. ſā vbi rex francie reſtuerāt
eucligio duos exercitū iſtūit q̄z aliez cū p̄ſect erat gener ſu comes clarmoniſ ac dūq; Bodoniū filū
cū. xv. milib; p̄uignoz in q̄ totū militie robur fuerat ad vrbē burdegalē reato tūne cōtendere uoluit. Al
terū quē ip̄e dūcauit ex purpurat ſuis conſcripſit. quib; t comes de ſcampis annumerat ē. quē elacti ſi
uencas. d. cc. edreſ ex britānia q̄abāſ. uulſit t hīc exercitū retento apud ſe comite rex p̄re. q̄ cū ſeptem vt
autē leucias a burdegalā cōſtituerāt p̄m qdā caſtelli oppugnarē cepit. Tūm qdā inter burdegalā t ca
ſtella ipm occupata ac ſagittaroz p̄ſidio minuit. Talborē vō poſtq; ſibi cū duob; exercitib; p̄uignādi ēē
intellexit. en ſuis aggreſcendū cēſuit quē minori negotio ſupari poſſe cōſidebat. Egreſſus tgit cū robore
ſuis exercitū ſā vepi ad tūm quā dūcam occupatā puenit. q̄ p̄mo impetu c̄pugnata ſagittaroz oēs ibi ca
ptos arāter q̄ngēſos interemit. Exin mane p̄ſect cū accipiſſi regis exercitū ſugā pare. uerū itaq; ſibi e ma
nibus p̄da elabereſ iuſſis alijs ſeq̄ cū q̄ngēſis galeatis militib; .d. cc. ſagittarijs p̄re in hoſtes aduolās
tumultuanti plū inſit. Cū ſilauērat aliqdū inter ſe hoſtes au retro pedē fugiedo referret. ſi p̄dore p̄pui
quis regis exptū bellū ſominā decernerat. Erāt eis. cc. circiter tormēta enca q̄ cūmb; aduerſat ea p̄te quā
talborē uenit erat oppoſuerāt. multas p̄trea machinas hīc atq; inde collocauerūt q̄z ignari hoſtes cōſi
ci poſſet. vt ergo ſures talbori uiles tenere qd cūm parebat in caſtra hoſtū neſus machinas p̄uicit. dato
tormētis igne p̄mo cōgreſſi. cō. ſerme multes itē lapidū ex angliaſ perire. qd vbi talborē aiaduerit ſit
um q̄ ſe ſcāp̄ vt abiret t ad meliora tpa ſe referuaret admoſuit. Et cū ſilū diceret nō ē ſibi et eo p̄ſio
gi dū cū in q̄ p̄ſiatur cēt. Ego ingit ſili multis reb; clariſſime geſtis nec mori ſine glia nec fugere ſine de
cōre poſſus. t nūc militare incipiet nec fuga infame. nec mors claz faciet. ſed cū ſilū p̄ pietas q̄ cū cōmo
nito p̄ma moueret cohortatis ſocijs vt forū aio pugūā reintegraret. reſtuitōe ſuoz facta in hoſtes. q̄ nūq;
munitiones caſtroz exire p̄ſumpſerāt audacib; inuice; ais band quā illoz ſtrage didit. ſed cū hoſtes p̄ſio
co. p̄ti tormētis ac numero militū ſupiores eſſent t ſā crus talboro lapis e tormēto miſſus arripuiſſet. ceſis
ex maiori p̄te ſuis. t ip̄e tandē cū duob; ſilijs. altero legitimo. altero extra matrimoniu nato t vno genero
p̄ciens occidit. Hic p̄ tot ſumpas ex hoſte victorias clariſſimi viri ext; ſunt. quē britonū poſſimili con
ſtāia t audacia proſtrant. Burdegalā itez in p̄tate regis facta ē britānie dūce ei; germanū q̄ nūc rex poſt
cū diu ſobole caruiſſet votū uouille ſerūt liberos ſi ſibi ſuperi daret. priozes duos. aliez minor. aliez p̄dica
toz religioni cōſecrauit. Exin voti cōpote p̄mū q̄ ſibi nā ē frāciſcu appellauit. ſcōm dominicū. thā ē ei
et tertia ſilū quē in anglia uimēdū miſit. Jis eū tormēto p̄re in britāniā frāciſco regnāre rediſ ab eo cape
t in carcere necat ē. ē fame. t cū neci traheret impietate fratris accuſandus. qd cōtēnt regnū ſibi debuit de
cupaſſe ſed aiām q̄s ſibi nepharijs auferret. ſraſaſcū coram diuino iudicio de p̄ticiديو ſiſuz iſtra anni a
taſſe. ob quā rē cū iſtra p̄timitū tps frāciſci idropiſi laborās ob iſſet. vt ē religioſa galloz natio correctū cū bi
uina cōſur a uultu creditū ē. Dominū ei ſuccēſit. q̄ cū hoc anno ſine libeiz deceſſiſſet Arurū francoz milit
tie p̄ticipē patrū ſuum ſuccēſorem habuit non minus prudētia q̄ armis grauē. Carolus dux auidiāſ
ſis q̄ magno quodā p̄lio ab angliaſ cape ſuerat tā ſener in patriā dimiſſus. Deſcēſito philippo manā me
diolaneſi ducat tā q̄ ex ſuccēſione debuit ſeſe multis o. naut. In ſtāſticia gaudent. aduerſus philippū
burgūdie dūce rebellatē plurib; p̄lijs uicit. Ad extremū ſupā. xx. milib; cūm vna pugna amiſſis. conſeſſi
eror; ē philippo man; edere legēſ; victozis acceperūt. Jde philipp; t oppidū luceburgē. maximū ac m
liſſimū. qd in ſacōmū p̄tate dōns noſe uenerat nō ſine indignatōe latitū regis armis acce p̄t. Deſcēſo
uicēſiſ cū muliere quādā noſe agnetā ſorma p̄ſtante ac p̄m dilectā occidere tēptatiſſent regis odiū in
currūt. Lūq; nuſq; alibi ſe tūm arbi arcē ad florezes philippi opes cōſigēs. vt p̄mū cōuēt milicere em
cōſanguineu cōmāt q̄ ſine terra ſum ſilū regis. ad quē philipp;. Vbi terra mihi ē caue ne te ſine terra dēzias.
nā q̄ mihi p̄uiciaſ parit eadē ſine ſunt. nec tibi mihi q̄ nūbi obediāt. Molo poſt hec t brabāne oppida
flozeſſima t ambicioſas ſtāndie ciuitates ondit dūm cū t p̄ncipē in conſpectu ſuo appellari iubēs. Tē
tū modo ē in eū locū de quo breuiſſime ē in anglia tractatus. neq; em plus q̄. xxx. milibus paſſū id mare
latū ē quo d ſtāndia t anglia interuit. Abſolūſ gallic reb; ſu hāud mōuētes viri tranſmiſſo pelago an
glic reb; cui quodā britānie nomē fuit q̄bz ciuiſſime mutato nes ſub ſtāndie factas cōmemorati.

In anglia quā tū albion tū britāniā veteres vocauerunt. Rex beurne solitudinis ac oculi cupidus alieno magis q̃ suo iudicio regnū gubernauit. potēs ap̃d cū in p̃mis audire dux sollitū fuit. q̃ leges p̃ suo artu trauit et p̃cipis p̃cipit. dicit. s̃ cū res anglica apud frācos minui cepisset et tā impiū galū cū in p̃sūnā g̃it am emergeret. dux eboracensis coactū nō p̃uis copijs nec paucū supar baronib⁹ londonias venit regi p̃siliū miratur atz vt ip̃e dicebat regi t̃ regni saluti cōsiliū. nō expectatū a⁹ aduētū sollitū s̃ nauigio rapit̃ cor regio p̃ t̃bēnisiā flumī saluti sue fuga cōsiliū adorsus ē. s̃ destitū q̃s morē fugiat. missi q̃ eū cōp̃hede rēt p̃ cōp̃dā itinez cursus et p̃uenit. ip̃m q̃ mor̃ interemptū in p̃ora nauis q̃ vehēbat obmāuerūt. dux q̃s somerfeti q̃ p̃dita normāniā in anglia remeauerat potēs ap̃d regē credebatur. in carcerē cōicet. nobiles viri q̃ plures necati. nec sacerdotio p̃dit̃ parsius ē. Inter q̃s t̃ annē n̄ adā molyne secreti regi signaculi caros et l̄az cultor amisso capite trūcar̃ iacuit. nec diu postea cū dux eboracensis domū redisset somerfeti parsi cep̃s e carere missus p̃uictēte rege gubernare regnū cepit. q̃ res sup̃nū sibi cladiū cā fuit. J̄mrat̃ em̃ ob eā cū p̃iceps eboracensis cū maiorib⁹ copijs q̃ p̃u lūdonias p̃perauit. cui cū rex obuiā vna cū duce somerfeti exiitisset putās illū aut v̄boz leno cimo placare aut regie maiestati auctoritate deterrere. nihil p̃fecit. Eboracensis ex q̃ cū esset lōge potētor iussu rege vt in partē se reciperet in somerfeti duce ac t̃ equitatu intrupit eumq̃ mor̃ capiti trūcato capite interfecit.

De Eboracia

Scozia et iusule in quo ē anglia sup̃ma portio ē in aqlouē vsa. flumib⁹ haud magnis et mōte quodā ab angliā discreta. hic nos brunali tpe fūit cū sol paulo amplius q̃ tris bonis terris illūaret. Jacob⁹ eo tpe regnabat q̃drat⁹ et multo abdomine grauis. q̃ cū oli in anglia cap̃. et annis in custodia fuit. ac dimissus tādē suscepit exagilū cōiuge domū reuersus plures regulos gladio percussit. et tpe tādē a suis domiticiis interfecit ē. Inter q̃s vltioe pacta fili⁹ cū regnū suscepit. Audieram⁹ nos oli arbore cū in scozia q̃ sinpra ip̃a flumē in eā fruct⁹ p̃duceret anetaz formā bñtes t̃ eos q̃d cū uanūtan p̃orū esset sponte sua decidere. alios in terrā. aliā in aquā. et in terra decatos p̃uictēte. in aquā vō dimicos mor̃ iarios enatare sub aq̃s et in aera plunius p̃ndz euectio volare. Ede q̃ re cū audī⁹ iustigari⁹ vidiem⁹ miracula sp̃ remon⁹ fugere famofamz arbore nō in scozia s̃ ap̃ olchades insulas inuicunt. J̄l̄l̄ in nobis in scozia miracula p̃sentitū ē. nā p̃mges pene nudos ad occasū mendicantes accepit lapidibus elemosine grā datis letos abiq̃s confestim. J̄l̄ genus lapidis sine sulphurea sine aliā p̃uictis materia p̃du aut p̃o ligno quo res quida est comburitur.

De Hibernia

Hibernia nūc nobis absoluēda ē que p̃uo a britāniā disjuncta freto. partz libera. scotorum amicitia et societateq̃ gaudet. partim anglicano pareat imperio. Et qm̃ nihil dignū memoria p̃o hoc tempus de quo scriptū est acceptius ad res hispanicas festinamus.

Hispania

Hispania regio latissima terra optis p[ro]p[ri]a et v[er]is armis potēs. beo quo n[on] in q[ui]bus rege s[un]t diuisa ē. p[ri]mū ac maximū castelle regē appellat. p[ri]mū et aragonū. Tercio loco portugallicis. Quarto n[on]nante Quito regnū granate q[uo]d ab euāgelio xpi alienū ē de ritu machometi. Quintū ponit in castella p[ro]nobili ac la re d[omi]ni regno. cū reges gothorū sanguine ceteri n[on] g[er]unt variat. Aliarū de luna natione aragonen[si] nobili genere quib[us] extra m[un]dum nati cū oli iobāni regi adeo insinuasset vt vn[us] o[mn]i regnū regisq[ue] potēs vt daret. iobāneq[ue] nante regē et beinricū nigri militie sci Jacobi potēs a sui oppugnare ac regnū gubernare conat[ur] armis deturbasset. p[ro]p[ri]a t[ame]n aduersante sibi regina redeunt[ur] illis et regē in p[ro]p[ri]a sua recipiend[um] et curia pulsus. in possessionib[us] suis aliq[ui]d p[ro]p[ri]a vixit. Felix si p[ro]p[ri]a fuit o[mn]i n[on]nante. si nulla ē regno de iectis q[ue]s. Cū ergo sublimē locū de q[ui]bus rursus maior cū m[un]da p[ro]p[ri]a ref[er]redicare conat[ur] regi dā suadere vt p[ro]p[ri]a venationis in salt[ibus] sibi p[ro]p[ri]a egrediat[ur] se cū potēs manu futurū obuiā. nec dubiū q[uo]d regnū op[er]timates libertatē regi afferant. nō fuit difficilis p[ro]p[ri]a. rex cū paucis egressus p[ro]p[ri]a custodit[ur]. nā aliarū tam pene nomē extitit ent vbi ad insidiaz puenit locū mox clamore edito aliarū inter dilectos exultans milites libez regē saluare dixit cūq[ue] secū abduxit. Quare vulgata p[ro]p[ri]a m[un]da innotatio regni facta ē et itez ad aliaz regnū gubernatio deuoluta. Nec diu p[ro]p[ri]a cū aliq[ui]d iobāne atz beinricū atoz p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a fuit ē in quo plures vniq[ue] cecidere. victoria penes aliaz fuit. beinric[us] nō multis p[ro]p[ri]a dieb[us] ex vulture man[us] q[uo]d in ea pugna ad cepat more obijt. M[un]da t[ame]n a[li]a[rum] p[ro]p[ri]a obtinuit. et aliq[ui]d p[ro]p[ri]a regē p[ro]p[ri]a et regnū moderato[rum] ē habet. ad extremū t[ame]n potēs inuidia succubuit. nā cū nobile quēpiā iussu regis ingratia sibi q[uo]dā renūciatē ē scēdita fuit dom[us] p[ro]p[ri]a iussisset mox cap[er]et et in medio foro capitali sibi dānar[et] nō t[ame]n ignau[us] occubuit. si numeratis suis in regē regnūq[ue] meritis. nō lacrimas aut cūlas s[ed] alaci vultu et q[ui] ad epulas inuitat[ur] ceruice gladio p[ro]p[ri]a bunt. vir alit spūs nō m[un]da dom[us] q[uo]d belli clar[us] et cui sp[iritus] mag[is] in mēte sederunt. iobānes t[ame]n aliquot annos p[ro]p[ri]a regnū administravit. quo vita funco fili[us] et beinric[us] regnū accepit. adolescēte o[mn]i plen[us] et recti cupid[us]. q[uo]d re licia prioz piuge altera ex portu galia dixit impatris sorore et in regnū granate cū exratu p[ro]p[ri]a magnā hostilus terre p[ro]p[ri]a diripuit atz p[ro]p[ri]a. iobānes cardinalis hostilis summa vir integritate et scia uincit[ur] cui inuenis in dictis ep[iscop]is seruū scia p[ro]p[ri]a. in eo regno. vni illi origo erat aiam deo reddidit. In regno nauarie et s[un]t in p[ro]p[ri]a et p[ro]p[ri]a in s[un]t arma suscepi. silusq[ue] tādē regno pulsus ad alfonsum patrū aragonū si- cliaz regē pagat[ur] p[ro]p[ri]a galia p[ro]p[ri]a. Nūc iohanne motē m[un]da et iobānes discretans vni p[ro]p[ri]a ab Alifonso m[un]da reddatari p[ro]p[ri]a s[un]t fuder. Joanna regis alfonfi et soroz et cōiux abfent. viro multis im[un]da ar[agon]i et valēte regnis tor potētib[us] ciuitatib[us] et nobilissimis p[ro]p[ri]a iura dixit casta et scia mulier et digna que p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a alfonso. Anno aut ab incarnatōe d[omi]ni. i. 491. totū regnū benice q[uo]d hodie granata vocat[ur] v[er]it barbaris regib[us] co[ra]p[er]to. ciuitate q[ue] granata populossima armis fameq[ue] durissima q[ue] obfessio ob tenta. a xpianis crucem t[ame]n adorantibus pacifice hodie possidet.

In portugalia petrus agnomine infans. sic enim filij regis anteq regnare appellantur. magni hominis pater
 Receptor qui totam ferme europam peragraverat sue virtutis documenta demonstrans. Cum regnum turo
 rio nomine aliquodiu summa cum laude administrasset nec minore fide alphonsio ex fratre neponi simul et gene
 ro suo restitisset. tandem subortis virimq; dissensionibus cum odio crescente ad plium ventum esset sagitta in
 incertum missa transfusus interijt. vir magnorum operum. Et qui olim sub cesare sigisfundo stipendia faciens no
 parva sibi gloriam in turcos pugnando parauerat. Alfonsus exinde mansuetissimus princeps alii cordis
 et prudentia singulari patus neq; cum vniq; regibus portugalia sanguis deriuatus est. post hec regnum quiete
 tenuit. cui cum obisset dilectissima prunx. eademq; soror paruelis vt aliam supduceret suaderi non potuit.
 sed omnis eius cura eo conuersa est vt aliquid agat quod sibi laudem et xpiane religioni fructu pariat. Qua
 propter inuitatis regi proceribus suscepto publice crucis signo classeni in turcos et expeditionem permisit
 Annus vo sequentibus heinricus infans videns regni portigalie fines paruis limitib; contineri cupiens re
 gnum apliare oceanu hispanici sumis virib; ingredit suau et doctrina cosmogr aphor su? terre et mari? notice
 cum. inuentisq; multis et varijs insulis ab hostib; nunc habitatis. Inter ceteras pclaris insulis no sine suoz leticia
 adnauigat. no tamen hominib; habitata sed sonibus irriguam pingui gleba refertam nemozofam. incolē
 dis hominib; apta. ad qua diuersa hominu genera colenda imisit. Inter in ceteros fruer? apuissima e ad pore
 andu succaro. qd tanto fenore ibi nunc colitur vt vniuersa europa succaro pl? solito habuider. nome insule ma

dera est. inde succarū de maderā. Inuenit et alias insulas q̄sp̄iores q̄s habitari baptisariq̄ nobis fecit ut
 insula scilicet Scotij fayal de p̄ico q̄rū vnā hoibus alimant ex flandria habitandā concessit. iterac̄ macta. An-
 nis vo posterioribus ut anno dñi. 1483. iohānes sc̄os portugalie rex alii flumi vir cordis certas galcas oī-
 bus ad viciū necessariis instruxit casq̄ vltra colinas herculis ad meridiē versus ethiopia inuestigatos
 misit. Prefecit autē his patronos duos Jacobū canū portugalenseū et martinū bobemū bonnē germa-
 nū et nurnberga superioris germanie de bona bobemoriū familia natū. boiem inq̄ in cognoscendo litu teri
 repentinū marisq̄ pacatissimū. Quos pholomei lōgitudines et latitudines in occidente ad vngue ex
 perimēto. lōgeuacq̄ nauigatione nouit. Inj duo bono teorū auspicio mare meridionale siltantes a litore
 nō longe euagantes sup̄ato circulo eq̄niali in alterū orbem erepti sunt. vbi ip̄is stantibus orientē versus
 vmbra ad meridiē et tertiā proiebat. Aperuerē igit sua iudicia aliū orbem bacenū nobis incognitū et
 multis annis a nullis q̄rūmētibus licet frustra temptatū. Peracta autē bimōi nauigatione vicinū lēto
 granā paradisi. multaq̄ alia q̄ longū esset recensere. Aperto illo orbe magna piperis q̄ritas flandriā versus
 vehit. et licet nō sit adeo rugosum vt orientale tū acumen formā et oīa vtroq̄ pig p̄ se fert. Multa ea de re feri-
 benda forent q̄ ne tedij agrauar bono respectu omisi.

Italia

Uenit in europa finibus paganis et q̄rū ppositi nostri sunt septentrione decurso in patriā tandē inuestus
 mutationes et oriens simul et occidens admirat. Ea est genua liguriū dñā aeregina q̄ cūlibus agitata diu
 scordijs memoria nra inq̄guā mans amisit. In ea cū exduis philippo maria mediolanensii dñce eius flore
 optato eliaeo necato auctore franco spinula. viij. libertans capitanei creati essent. eisq̄ paulopost subla-
 ta libertate exans Guārdus Guārd⁹ ducem accepisset annos supra. lxx. natus auctore thoma p̄golo q̄
 et ip̄e olim an philippi dominū ducali bonore fune⁹ fuerat. Cū bō grāden⁹ ad gubernationē inuēneret

vir septem diebus permissus est homo a^o bonorem sumptente quē cum spūo gubernasset annis germa-
 nis dūo baptista ad. xvj. circiter horas regno expulit. Thā ibonias respiciens vmb^o p^ostūm fratrem pa-
 lano deturbavit. tres annos postea. t nōnullis mēsisbus urbem regens. donec auctore iobāne antonio su-
 o itez cūit as libertatē assensit. Delectus tēde. viij. capitania p^oiori et morte rempublicā administratū-
 ros quā thoma frigosim in carcerē sicerūt. cū iam ter p^orie sue dūce gessisset. Quorū p^oiceps fuit iobānes
 anthonius quē prenominavim^o miles equestris ordinis. t raphael adonius iuris interpres. s^o bec quo-
 q^o p^onciorū mēsiū libertas fuit cū raph ad. nō tam capitanei q^o duces nōne placeret. s^o cū gētilibus ac
 spūalitatū p^onciorū in suā sententiā trāens. collegas suos in gratiā abdicavit. ducalēsq^o fasces assumpsit. q^o-
 bus paulo supra duos annos evsus a barnaba a genti t patruele suo a republica decussus. Barnaba vō nō
 dum mēse toto p^oncipatu potitū. Janus frigos^o iobāne anthonia fusco t aurania fauēibus regno pel-
 pulit. Qui paulo post anthonio p^o sūscēpto bñficio necem p^oavit interposito iobāne philippo a^o gēnitiū q^o
 cū periret qui t castella defuncti cōdonavit. Jano vō cum recitaret annis paulo amplius duob^o gēnitiū q^o
 stram satis functo frater eius ludoniciū successit. qui a petro patruele suo e dignitatē culmine deiecerat est.
 s^o et petrus frigosius qui mō regnat multa vi animi t corpis. Sed t optimandus civitatis t omni ferme
 nobilitati o dio habet^o. qui t gēntem t patruelē suā nicolaū frigosim. honestis morib^o p^ocedit. t philo-
 sophic studij insignē ob suspitendū affectat dominij vocatū a se t pallatū p^orie gēntis^o intermit. Hunc
 cū regnasset annis quorū. tam sue q^o aliorū nobiliti familiaris p^oiceps. vrbē deiecerūt ludonico patruele suo
 quē ipse ante a cōpulerat in o^o locū sūccēto. qui cū se p^oaz gratum magnanib^o cē intellexisset. eidem pet-
 rui quē regio deturbaverat in auxiliū accessit. ille tertiū post exiliū die reversus. t patruelē ducam amio-
 nit. t omēs aduēctarios vrbē depulit. Quorū p^oncipes ad florentes alphonso aragoni t sicile regis opes
 cōversū magnā t formidabilem classē ab eo impetraverūt. cum q^o iam ferme duob^o annis terra man^o q^o ge-
 miam opprēsserūt. ventum ē sepe ad mētia civitatis t aliqui intra ipsa suburbana pugnanti. hoc autū ano cū
 siguo dato. t in ipso portu p^oo mēmbus vrbis vndiq^o pugnaret. Ingressi sunt arogancules ducesq^o mil-
 tes. ad magnā vrbis p^otem vagaverūt passim cedibus. passim rapinis civitatē sedantes. Sed affuit p^octo
 omni delecta iuncture petrus qui fugientes suos sistere cōpulit. t in arogancēs dilapsis. ingēte edita fra-
 ge vrbem iam p^one raptā recipiunt. actum tū de eo fuerat si portā quā cēperant hostes ita cōmuniessent. ne
 reduci sup^one possisset. t aditū sequentib^o n^o aualibus socijs patenti remissis. Hic ambe partes q^o ex
 integro ad bellū se parant. Quis famā est. petri animo fractum. gallos opes impiozare eorū regē p^orie sue
 p^oncipatū quē retinere nō p^ot pecunia venditur. Apud insubres vrbēq^o toto famosis orbe mediolan-
 philippus maritā dū gēntis quē gēnti ditioni sue gēndā s^obergerat. amēda subaudi ducia filiū infumomio
 filiū cūm t erat alphonsum potantissimū regē cū duob^o fratribus. altero regē nāuic. altero imitē compe-
 telano migro. multisq^o regib^o nāuali p^oelio capū vicam t ianensisbus t sibi a iacobo spinola ianensis
 p^ore p^octo oblatus t ad eū vrbē decerūt. insolita vrbis liberalitate. magnificēssimē donatū libertatē dū
 iunxit. Sigismundū cesarē romā potentē. cū mediolanū ageret vrbē p^opter bonitā solitū ymolā
 e nāmb^o r^otiū amīs creptā sacro sancte ro. cedē restituerat arcem quēntis gēntem belu domuerat.
 De florentinis ac venenis per suos dices sepius mūp^o anet rotamq^o quēntis ytalā inmececeat iam re-
 cedente formā perditā gēnti nicolaio p^oiano in quo maxime fidebat defuncto exercitū suo ad casale ma-
 ius iuxta flumē padum dūce micheleto cōtmola ab hostib^o p^oelio fuso. t castris cūto. magno numero cō-
 tum p^oedim^o capta. cō deducē^o erat. vt nō mō venenis. s^o oibus per eam tū p^olis ac p^oncipib^o cōtemptū
 esset. Et venit quidē abduā flumē trāmisso. in agro mediolanensī castrametant. tū et tetroz incūssere.
 vt de relinquendo imperio cogitauerit. q^o iunt vltra t citra mōtes auxilia regū. Sed quē fortunā atq^o ho-
 subus insulātem omēs bonore ac fauore dignū existimauere. Idem in calamitate cōstituit ab omib^o
 tanq^o odio dignus relictus ē. vnus tū omī alphonso acceptū bñficiū memor ad opem ferendā se se acceperit
 Sed dum sensus iter agit interm philippus p^oimū ad nersam valitudinē oculis capvus inadiit. Deinde ex
 ipsa arce hostium amotū fragore audito vehemētē cōmōtus vite tedio simul t languore morē obij. ipō
 alphonso herede in iustitū. fuit aut philippus in genti corpē. t in iuuetūe in acer. in saui p^oncipissim^o de-
 sepmi facit ac terribilē. instabilib^o ac p^oegredibus oculis. iugeno p^oari t callido. in largēdo p^onsus. in p^o-
 cendo facilis. in admo dū difficilis. ac vbi in colloquū venisset mitis ac placidus. cultus corpis ac mūdi-
 citū oisq^o glenociū negligens. venādū cupidus equorū studiosus. ceterū quēntis impanēs. atq^o imperi-
 tandū audus. in pace bellum. in bello pacem q^o iunt. simulādū atq^o dissimulādū cōgregis amter in milites
 p^o in cūcis indulgentior raro in publici prodij. telatōib^o facile credidit in suspitōnis adco p^oomus vt se
 p^o fidissimos a se amicos lausissimō de causis alienauerit. pullos in duros vestib^o egie de se uenire permittit.
 Sermone de morte auduit in vrbis cōstituta ac hilina mūmimo dū expauit. tabifica lue passūs et v-
 bibus migrare in agros iussit corūq^o domos incendio tolli. q^o curā in munerabile illi mediolanū populū
 multis amīs intractū quodū ab ea peste fuauit. Hinc cū vita decessisset. Annus nec tanto panepe dignū
 nec suis matoribus dūctum ē. nec sepulchri decus adiūt. Populus cognita duos morte libertatē se se.
 dam aut. xij. vrbis decessit. quē rempublicā admittarent. Altrū porte iouis instar exēllētissime regie ea
 p^oavit ac diuinitū est. t testamētum philippi dilatatū ad tōmū mediolanensē multū aspirauere. Sed q^o
 colorans vterq^o titulus q^o iunt fieri. fridericus impator deuolūtū ad se p^oncipatū philippo. sine libe-
 ris legitimis vita subtraxit cōtēndat. Alphonso testamēto hereditatem petebat. Carolus dū aurelia
 nēss et san gine vicecomitū namis ab inestitā dū sibi debetū aciebat. franciscus p^oforas yccomeos con-
 iugem suā q^o philippi filiā fuerat hereditatē p^ois sūscipiendā affirmabat. Audite iunt legatōnes omī in se-
 natū mediolenis. quoz alq^o sermone directo dominij petere. alq^o per simulatōne oblātū yvenetos auxitū

infiltrare se poplo. atq; idē paulatim vendicare dñum fratrebat. ¶ S; ciuitati q̄ tam libertate gaudebat, et iperati cupiditate. cernuunt p̄cipuos milia dñi p̄fiss. nulla p̄ditiō placuit. q̄ iugū q̄uis pacto i capita cū unum videret inferre. Obmutit illi impator: centus q̄ntius auro p̄colis. si libera fuis legibus dimittere tur. Etiam nō in terra venditis philippi beredatis. veneti placenti i cremari landā occupauerunt. et milia p̄terea innotia opprida. dñi fubaudi ludouic⁹ valentiā cōfultū i munit. atfentes ad duce andriamēse carolus fecerunt. qui fuscipit a rege fracie nō paruis auxilijs alexandrinorū agros vexare ceperunt. Papienses mēfimes agitati difcordijs. dñi anceptis p̄re. quib⁹ potiffimis se iugerēt. Monariches conuati. alexandri. et Terdonenses mediolanēfi impius sbiere parmentes i loca et quodmō recepti funt. franci etq; Sforza p̄ idē tēp̄ in p̄ces agēbat. qujs maiorē p̄uincie eius p̄tem iam aniffis q̄ p̄bilibus nō multo ali q̄ motores fibi p̄ dēos amicos recalcitrai vade re rediret in venetos pugnari⁹ acciteretur rogato alfonfo rege p̄. lxx. milia auti nūmū suo noie iudicare. quo facto i pacis atq; inffructu copijs ita nieri se accēterat. eius nōbus philippi cūficiat. cū qui longo tēp̄. ad mediolanēfes opes iubayflet. magis ac magis apere copulit. Et nē p̄ longiora dñi p̄mū i gressis et mediolanēfes incerti. quo mens q̄ mēlmarēt. nē v̄ ip̄m v̄ p̄mūcus veneti fuis copijs obui⁹ fieri. dñis q̄ aorioribus oblati non p̄uis fupendijs cōducere uorog duce fūi exercitus factus v̄t placēt i obus copijs obdisterit m̄ pauitit ipe dicto parens dñi ad placentiā i obfidione fedit papienses qui iam mediolanēfes impu⁹ tanq̄ fāfidiōfū i i nioles demactarant. fefe fibi redētes accepti q̄ res mediolanēfes adus baud mediocriter p̄nabant. qui p̄ uentiones i sbitis frāfco cedebāt nullis cū vrbibus q̄ obū philippus tenuiffet occupare. frāfco v̄bo nō se occupafit. fē dēdētē i vltro se offerente ciuitate acceptiffe acbat. ad mediolanēfes cū eius potētia v̄erent difsimulandi p̄onius fātire. Ipe p̄mūata apud placentiā obfidione. Tandē fūma v̄t oppugnare ad offus v̄bū. quīs magna t̄ foci mīlū manu munita armis t̄t epignauit et diptiuit. ad mediolanēfe regiminē p̄d t̄p̄ones nobiles fuit. et apud eos qui philippi quondā p̄filiū duxerāt. et fies p̄ofpere fāpientiā dūce cedebāt. et iam nō parua gallog; manus n̄ erat t̄ milia equitis delecti roboris q̄ alpes tranfiit apud alexandriā p̄fugata delicta fierat. Et veneti apud caragium niagno p̄lio iupati. cōp̄e te copias iunferit i landa ab eo i p̄mone erepta in p̄tatem mediolanēfi redierat. Et francifcus Sforza ad iſtandus burgenfes nūfius. fuis q̄ p̄ncipatū mediolanēfes. cuius optioem iā p̄dē fūgerat. alio nō p̄lequi nō p̄ofse iſperabat. fuis q̄ mediolanēfes cū veneti amicitia fōtēratē gloriā se q̄retes. Theſſe v̄mūg p̄p̄i p̄a relinq̄re. p̄uenientes cūfuit. prius aut venet fēdus inſit. i quo nūlta b̄e atq; inde p̄io nūfſa effit. illud inter cetera i cōuēt v̄t ad v̄rbes mediolanū ditionē eius obtinendā francifco cū copijs p̄ficienti fēnatus venetus in p̄ccūijs i armis auxilio eſſet q̄ firmata. n̄or in mediolanēfem dunt. Et dūbant cū tēp̄e apud mediolanēfem beactam. qui cum ludouic⁹ de uerme. ac nō nullas alias francifco copias apud modēpā fūdiſſet. tandē redit. mediolanēfibus ad eū defecere. francifcus filius fūys iaco bo p̄icemio v̄tore depōſit carolus v̄o ganaga baud ignot⁹. copiaz ductor. qui paulo at i mediolanēfibus deficiens ad fāci v̄tēnerat. p̄ofq; dēdentes cōfides mediolanēfes i fine v̄llo duce relictos aſtaderit. atq; ad mediolanēfes relicto frāfco naſſuit. Etat hic vaſto corp̄e. forma p̄ne gigantēa. v̄mūg v̄o q̄ in auitudine v̄ideret dicendi copia dāruſſus greci ac latinus iſtructus b̄ aio iocunditatis. i t̄ ingenio ad quicūq; facias fūe bonifcus fūe nequarūm p̄ato. Cū nō parua fpeces v̄t oppreſſa. mediolanū libertate dñus v̄rbis atp̄e. b̄ fortuna iā i mediolanēfibus nōreacere placentiū terdonenſes nōarienfes b̄ eis deſat fies francifci p̄filiū receperat alexandriū cū nullā iſe ip̄m t̄t eſſe p̄uerent. wilhelmū mōſſertatū p̄ncipis fratris imp̄e t̄ p̄miferit. Republica medio tēp̄e et nobilitate in p̄bēs defluxerat. leccis v̄p̄i. et q̄ v̄rbis de noie p̄ſent. q̄ fere p̄p̄ari iſtiles atq; ignatū in grān gerēbat. b̄ q̄ nobilitatē quā nūlū modis offendere ſuſpecta b̄rentē cū i frāfco fēntent. Et uadente ganaga. q̄ cam v̄taz ad p̄ncipatū v̄rbis arripēdū cōmūſſimā cūſumitū. p̄m amos quos genere nobiles i opibus habuī antea i a p̄m̄ interceptos p̄ uoces obtinuerat ac deide in foro p̄bē ſpectatū obicerēt. iter quos iacobinus baſſius i gre goriō adoleſcens placidus in v̄rbis i ſis eruditis. et nob̄ amicitia p̄ſectus. p̄ſus in docens ſup̄ius n̄t caufas iacuit. Theſſo poſt iohannes caynē vanderand fenez i filiū et francifco egregia forma nūemio nō alio crinitē iſteuocis. ſūp̄ q̄o bilance mure francifci cōſigū ſanguē iūctū erāt. aurelbus affectos cruciat⁹ meauerat. Enn̄ gregori⁹ lampanarius ſūp̄ iſterpes. ille ſpe legat⁹s tanq̄ ad ſp̄atē mitteret i modēca captis atq; iſterſis eſſe magnū libat⁹ aſſerit. Et t̄tſi ſūp̄ philippi p̄p̄ari fūenſes regimini laſſaret. fice iſte uideoſ boſſio admodū i dēat grāfco potētū p̄eſet. quā cū diu i vincū tenuiffet. tandē t̄erit. Balotus quos tuſcanos i ſpe natu nobil⁹ at opulentus cuius iſterafus occubuit. Quibus creuiffis q̄ tam nūlta libat⁹. fōre melicta eſſet. et. xij. v̄nū tyrānu v̄rbes cedibus ac rapinis federat. fūc ſeſſioſijs cōmūta p̄bentes. iūto p̄p̄o ſubūp̄s ſp̄erū. progarent. Quomōa demq; atq; iſcēſa dñas cōre p̄tēs armis. nouo nūgratu et nobilitate creauit. tyrānos i republica electos i carcerem p̄tenti. ac tam nōq; b̄ nō rēſpirat p̄p̄s poſſet. Itas p̄d̄t v̄rbis. crepta dēat cōmiffi ac p̄miffi. q̄ in officio ad v̄lū p̄ſt̄ant. francifcus dura obfidione ciuitatē p̄mibat. Itas p̄bēs iuſſa nobilitatē i palacio p̄ſentit. Tyrānos dūp̄t v̄nclis t̄atū libat⁹ amatores. et op̄ſe de republica meritos in p̄torem locum reſtituit. Itas ad p̄tēs atq; reuocit. qujs ſatellites nūgno nūo aſſumpſiffent milib⁹ ſuadente carolo ſp̄olap̄erant. nobilitates p̄ſus opprimere nō m̄ ali v̄taz ad ſuadendū p̄ncipatū p̄miferat. Et d̄ eis q̄e aduocatiſ. et ſibi ſibi p̄cialioſ apud mediolanēſes motas iſtellexiſ. per intermūcios francifco recollat⁹. ac ma miffis alceſi p̄miffis laudam illi p̄didit. Tercoq; tam v̄rbes fallens. nō ſine magno mediolanēſis damno ac p̄bē obſertatione ad eis trāſiuit. nō t̄i defuit tyrannus aim⁹ q̄n poſtulat v̄ndiq; iſſioſijs francifcus iūſ p̄tē pernicerunt. Nam nōq; illi ex v̄r v̄idebat francifcus dēat florentem iā bellice p̄ſiffimus. cuius ias v̄t etq; ſas armis non ſine grān iſcūra iſſeſſent. cō potio p̄rio q̄ nō portandū v̄dēret. Et cruciat⁹ iſtē ſentit ſebus cū mediolanēſibus. legēſ q̄ nō t̄o atterio gallia ſed debet t̄erſerit. mandantes Sforza

ut certis cōtentis vrbib⁹ ac terminis mediolanēses in pace diuiteret. Ille haud ignarus se bene quidē vbi
 venetis paruisset. imperiū corū p̄cepit. Et quīs deus oibus videt. nā soli florent. et hij quidē parē
 opam ferēbat. In obediētiā in p̄senerare decreuit. iam mortuo frāscō pygmalino frater ei⁹ iacob⁹ cū bra
 gnam ad venetos trāserat. Iam leonardus venetus a senatu veneto pygmalino frater ei⁹ iacob⁹ cū bra
 gnam a comar. magnā copiā. qbus civitas indigebat. p̄p̄ die affore pollicebat. Et tū in exercitū tū in ci
 vitate summa omni rez indignitia. Ita vt dubiū vidēri posset. an obidēs frāscus. an obidēs dicit rebe
 ret. Et ex his nulle eq̄ sup̄rat q̄ ferre in scōre possent. et milites skipēdo fraudat. p̄ abis sēse amīs ex
 erūt. Neq̄ cū frāscō argenti erat. quo sup̄e dare nūliū posset. S̄z inter spem metūq̄ dubi⁹. obidione de
 die in die vba pro factis offensans. p̄ducebat. In civitate vere cū iam frumentū absumptū esset. nec aliud
 eduli⁹ genus esset. et iam canes. equi cetrāq̄ id generi⁹ aialū mādēt. nec ferre amplius samē multatū
 do posset. collecti in vniū apud portā vercellinā. correp̄t armis in for. prūmpti. obidius leonhardus ve
 netoz legatū gladijs cōfodit. ac discepit. Et in palatū fuis tyrannoz satellitib⁹ aggressū ē. quo suā re
 sistētia occupato. quos inuenere tyrānos in vincula p̄cepit. Et nūisse ad frāscū legatū principatū
 ei⁹ civitatē obtulerūt. q̄ mor ingressus dñiū vrbis accepit. Et deinde nō multis interiectis dieb⁹. cū libe
 rē cōiugeremeris. ducalibus insignib⁹ exornat. in triumphū modū vrbē intravit. q̄ cū ias cōmū parā
 q̄ in deditōm accepisset vbelmoq̄ in mōte ferratēsi alexandriā emisset. non parū deinde bellū civene
 tū et aliofore bellūq̄ gessit. In quo cū artius premere neq̄ em tūte potēre par esse poterat. Renā
 tum regē fortissimū eq̄tū cohortib⁹ auctū ex vltēriori gallia. magnis stipēdijs ac p̄missis allectus. i. aux
 lū accersit. q̄ cū sup̄atis in dñō. in ytalā descēdit. ac vbelmū et mōte ferrato arma ponere p̄ amicit
 ciām ac necessitudine cōpulsit. et iam castra sua frāscū castris p̄iugens. i. hostiē agrū descendit. expu
 gnatis rapim nō nullis castellis more gallico. in ortas omes i. eis cōp̄chebos trucidasset. Tantus mor
 terror venetos inuasit vt iā castra castris p̄ferre aulpi. nullo pacto p̄sumeret. nec iam retinere posse vrbē
 p̄gamū agris amissis p̄sideret. Cūq̄ turcorū bellū res corū marinas infestaret rep̄e p̄er osū opmū
 onē par q̄ diu in senatu ap̄lico fūrat agitata. deniq̄ apud laudā interueni cūlā iocūnti. s̄ p̄bate t̄ in
 tegre vite monachi. inter venetos t̄ ipm frāscū dñi regē facta ē. Quē et vt regi molesta. frāscū vni
 lē t̄ venet. necessaria fuit. Et deinde mediolani insaniētis ppli furore dñi frāscū b̄p̄ci restantur
 mira fortune sine cūta regēs t̄ p̄udētia nobile ac magnifici op⁹ b̄sēdē in aub⁹. Ibitō resectū ē. q̄b⁹ fue
 rat paulo aū reiecti. frāscū p̄b̄lph⁹ nobil⁹ latyaz scriptor. p̄ idē t̄ps ad hereticū carmen pueritias res
 s̄forace scribē cepit. Hec dñi⁹. nēbell⁹ soluta offoce ac metro clar⁹ h̄i cepit. Cū Apō venetos terra mar
 q̄ potētissimos. q̄ bonie ytalici apud barbaras nates lōge latēz daz fecerat. filius lofari dūcas. veluti
 q̄ppā i. resp̄b̄licis machinaz. et in exiliū ac. deinde reuocat. et iterū i. suspitōem crūis adducit. et crui
 dissime cor. q̄ nūbi mali p̄stere relegat. i. peloponēssus inuēti ibi vitā finit. Gener cūlde buē
 dēas donat. dñi Cretā insulā. p̄ veneto iperio gub̄nabat dux iule appellē. reuocat. dñi bonore p̄ia
 t. et magna mulat⁹ pecuniā i. exiliū mittit. Amīlaus iter venetos dignitate et auctē potēs dux ex cō
 cilio ad i. magna nocte domū ruerit. baculo trāsfossus occidit. nec q̄ tantū scelus parauerit inuēti ē. q̄
 uis filio dñis i. dñi dederint. frāscū barbarus studiū humanitatē excellēs. edū nō pauc. nec il
 laudans opulculis. senio p̄fect. nō sine celebri nocte vitā decessit. Cūq̄ Inguatō fridēz cū romā rediens eo
 se cū p̄iugez rege b̄garie i. ladiā. totoq̄ comitatu recepisset. libet et amice visus. incredibilib⁹ bonoz
 bus tumulat. et. frāscū dux gēns. q̄ annos. v. z. xxi. summa cū laude ciuitatē recepat philippo medio
 lanēsiū duci b̄p̄ia bergamūq̄ ademerat. copias et p̄libus locū fuderat. frāscū carniolā daz ducem
 copiaz de p̄dōne suspēcus secū p̄cussit. Abarsūli caratū cū maioris diu p̄iugē p̄ tyrānidē tē
 nūssent. dux p̄nam hereditatē vendicare conat. interceptus necauerat. pacē cūz thurq̄ nō tam bonē q̄
 necessariā fecerat. Inguatō venetus terra marq̄ lōge ampliauerat. gub̄natiōi tandē cedere cōpulsus est
 tanq̄ p̄ senio resp̄b̄licē videt. inuit. Ille b̄mōi p̄mētia affectus ingrate p̄ie aspectus nō ferēs. eamq̄
 vitā causans. q̄ exeret igno i. publico palatio in p̄marā domū se recepit vbi cūz principatus suis ciuib⁹
 reddidit. egrā q̄ p̄stū aiām nature restituit. Cū casum tanq̄ p̄uidisset baptista p̄stus cōmonēs
 astronomi p̄mbus antea uisib⁹ p̄dixerat. Erat autē frāscū cū uozet nō lōge ab anno sue vite nona
 gesimo. venetibus senex p̄p̄a corpis maiestate decorus. nemoz omi q̄ post infantiam aut vidisset aut
 audisset. facundia copiosa t̄ ingenio. p̄mpio. ac ope impiger ac dexterrimo. q̄ moderatē frenā senat⁹ opte
 noffer. Et p̄ in egipto negotiaz. cū p̄p̄am regis illius quēpiā de futuro itrogaret. R̄sum ab il
 lo accepit. filius i. e. q̄ alioq̄ vitā ciuitatē p̄iupatus affegret. frāscū sufficit p̄scat v̄r singulari p̄uē
 tū t̄ morib⁹ humanissim⁹. cū dñatū nulla p̄uit bella suscepit. nisi v̄l necessaria v̄l ad modū gloriā.
 Ludouici marchio mantuan⁹ iter p̄iupēs n̄i seculi. sane nō mediocris. i. i. erudit. et reb⁹ militari
 bus erudit⁹. In eo bello q̄ veneti cū frāscō s̄foracā post dñiū mediolani ab eo caput gessere. par
 te illi⁹ secut. magnus momētus reb⁹ ei⁹ accessit. Carol⁹ frater ei⁹ q̄ fidē frāscō sefellerat i. vincula conie
 ctus. s̄ ei⁹ fideiussione dimissus. cūz neq̄ sic p̄uissioi sue satisfaceret oib⁹ q̄ i. mantuanū agro tenebat op
 p̄idō p̄mar⁹ ē. S̄z cū stipēdiā venetis faceret. nō p̄uas eozū copias i. mantuanū dunt. vbi yskatis late
 atq̄ incensib⁹ agnis cū fortuna p̄iupatus ei⁹ bellū scindis fecisset. et i. mantuanū in eu p̄cili⁹. reb⁹ suis dis
 fidere videt. Ludouic⁹ accessit. ex mediolano auxilio. milites suos i. acē p̄ducēs. frater copā pugne
 fecit. nec illi certantē detrauit. Cōmissum ē. et p̄iū i. q̄ duo frēs abo erat florentes. abo rei in litari
 p̄m. abo corpis atq̄ ai vrb⁹ p̄santēs. de glia. de ipio. de vita. summis comandib⁹ cōfēder. Deniq̄ victoz
 ludouic⁹ filio fugatoq̄ carolo. oēs eius copiaz duces. ac p̄mores eq̄tū cef. p̄b⁹ intercepti ille de p̄de par
 ex totis atq̄ egenis morbo p̄fectus iterit. Apud ferrariā mortuo nicolao Estense p̄ncipe. omi n̄i seculi

[illegible]

CCXXIII

pape rogare magis impare q̄rant. qđ plane nūc experit. ludouicus scđm quorū coronator cardinalis lel-
gat. qđ quis ingenio ualeat. z ea p̄dit ē auctē. qđ summi sacerdotē nepotē debere nō plus nūc i vrbē p̄t qđ se-
natu placet z p̄nto dononēsi viro. ¶ Florentia vrbē ex fclantis ruinis ad ripas aru flumī p̄dēam pulcē
boies fluenti vocauere. quā cū auspicijs fundata felicit' vicinis p̄ circuitum amitates excellere. nūc
modis imptū p̄pagare cepit. florenti longe meli' qđ fluenta diata ē. In hac vrbē pōntē matris euge-
nis q̄ntis id p̄aliū qđ ferrare cū grecis cepit. magnifice p̄sumauit. Erāt p̄les inter grecos ac latinos su-
per archibus orbodores fidei p̄tentiōes. q̄m maxima z difficillima fuit z sanctissim' p̄cellione. Cū greci
p̄aditū ex p̄ie dūtarat. nūc ex p̄ie filioq; p̄cedentē afficeret. post multas ac diuinas disputatiōes. in quib'
tanq; interpres nicolaus saginnus vtraq; lingua dīfensum. ingenio faciūtiq; iuxta p̄p̄tius. illūstrē
nomē adeptus ē. Z andē cū latina ecclia in vñū fidei symbolū p̄scnferē. Cū iustas impatore grecorū patriar-
cham cōstitūopolitanū. z oēs corū comites abunde lauteq; p̄auit p̄iarcha hic sc̄m p̄fca' decessit. z apđ
p̄dicatores intra eccliam hūmā' ē. cū in affeus poeta laudē nō ignobilis epithauū vñibus imparibus
edidit. nicola' p̄tantiū illūstris copiaz ductor. ab exulib' florentinis inuitat' mullellanū ingressus agrū qđ
a florentia. x. milib' passū abest. hōstiter cūta diripuit. nec diu postea in agro arctino cum eugeno simi' z
florentinis bellū inuolūit. apud auglianū in agro p̄lio victū' z p̄ligat' ē. Ludouic' archiep̄s florentinam
ap̄lis nūc copiaz p̄erat. qđ ca victoria nobilitat' ad cardinalatū paulo postea p̄fectus ē. Eugeni' em̄ zoni
one grecorū facta. z p̄tantiū metū depositio. mēte atq; aīo auct'. vii. z. x. cardinalēs creauit. viros aut ge-
nere illūstres. aut vñe p̄fates. aut vite sc̄itate cōspicuos. inter q̄s duo greci assumpti sunt. ysidorus ar-
chiep̄s nuenorū z bēnigne lucenorū pontifex. q̄z sup̄ memini'. Alfonso rex aragonū rogat' a bello p̄lo-
maria vtr antea dictū ē. sibi aduersus venetoz potētā vt opem ferret. coacto nō paruo exercitu p̄fectus i
gallia iter ingressus. Syā cū philipp' obiit ipse tyburi qñ oīam appulerat digredieret. audita vō amici
morte. z qđ ab eo inuicupat' boies effect. in sabinois p̄fca' magnificēssimo illi fune iusta p̄soluit. Z andē
transiit tybort. recta via in florentiā duxit. eo vt aiebat animo vt florentinos reuocare suas copias ex gal-
lia cogeret. atq; ita p̄tūciā pacatā z sibi amicā ad opē mediolanēsi' ferendā qđ veneti bello p̄uebat. p̄f-
cisceret. uoluerūt florentiū ad alfonsū rogari venetoz locatēre deserere. Quā p̄pter alfonsus i agrū vlti-
teranū p̄fectus pomaranū. haud ignobile oppidū portas claudere ausi coipō qđ veneti die copiaz citiū
p̄tūci' vt cepit ac diu p̄uit. Z andē ad castrū nouū i codē agro sitū mouit. cū incole audita pomeratū cla-
de cōfestim abisq; cernamine i deditiōem venetū. Idē fecere aliquot castella circūica z exiū mōtecastellanū
naturā z opemūtiū obēdit. quo tpe ca imbrū magnitudo ars vis venetoz exorta ē. vt neq; extra temozia
q̄scere uultus possent iustus corū discipul'. iustis p̄mane rapratis qđ ex reb' z qđ aūnone inopia labora-
bat. Alfonsū uenit alfonsū ep̄liā duxit. Sy florenti id oppidū p̄sidio z aūnona firmatū frustra ibi
cōēdit. castella nūc aliquot finimū i Gerardū. id ē regionis nomē ē. recepit aut illū restituit a qđ florenti
nūc p̄us aduenit. erat in comitatu regi symonē' nulle dūces eq̄tes. qđ finitio florentinū p̄sidio ad cū trā-
suerat. Sygennid' aut malactia quē rex anteq; tūciā in gredieret. cū eq̄tib' mille. z. dccc. pedib' p̄ duxer-
rat. cū ad iudices expectaret. ad florentinos trāsiit. fridenē quoz vrbaniū p̄fates. notus z datus i
armis florentinoz stipedia faciebāt. qđ cū essent eq̄tatu peditumq; nō inferiores regē. oēm illi expugnādo
tū oppidū facultate p̄p̄teret. nūc fuit regi cōsiliū i obediōe cam p̄lij p̄fcurare z p̄stū in mōib' cōmea-
tus p̄curat p̄uebat. Z andē itaq; ad loca maritima z apud populoniā. olim fama celebrē. nūc diuitū z
bonū p̄fedit. quo i loco facile sibi ex regao neapolitano. z frumēta z bellica tormēta nauib' offerri poterāt
Abest iube trib' ferme milib' passū plūbiū nobile oppidū i cū' obediōne tū qđ postea dicemus laborā-
ti regi castillonū. z ip̄m nō paruo momētū oppidū. p̄dēte florentinoz p̄sidio traditū ē. p̄ter arcē quā cū sy-
monē' obēdisset. paucis post dieb' p̄ deditiōem cepit. Zū rex paulo āre apud aquā viuiā su biberuns age-
ret. a legat' mediolanēsi' adit' ē qđ opē ei' implozates. i eo loco decem bellū aduersus venetoz sc̄natus
obtinere. Z an et frāsc' Sforzia mediolanēsi' p̄p̄o indigat' venetozū auxilio frāt'. eos sibi gere summis
comand' uicibat. q̄z paulo an fines z arma p̄mouerat. Cū rex soluta plūbiū obediōe neapolim redisset
florentinū legatos ad cū mūre pacē petētes. qđ accepta sū i castra p̄fcti postq; mādāta operosius bellū
q; recusant antouij cardinalis bilerdē. notat. inter p̄mos theologi opa. qđ id negotiū p̄ntificis volūtatē
suscipiat. paul post dieb' ea lege pax florentino p̄p̄o reddita vt castillonū z insula cuiq; i ipsius bello flore-
ntis crepta fuerat in p̄tate regi remaneret. Sy cū frāsc' Sforzia mediolano p̄nt' cēt. oēs p̄tes z ar-
ces apud aūne abdūat tanq; mediolanēsis agri a venet' repeteret. alfonsus qđ cum frāsc' cēt iustissus z ar-
fusa cū ratus illū. ne radices in tāto impio ageret impedire. p̄ leonellū marchionē estensem recocitat' vene-
tis. z cū eis alia sociat' itaq; facta florentinis qđ frāsc' fortuna' secut' z armis z pecuniā cū iuuabit. secū
do bellū indiet ferdinū andūq; filiū i expeditiōem z eos mittēdū duxit. Erāt is eo tpe admodū adolefcens
ingenio cōmō. z ad cūctas op̄imas artes docti z p̄ato. liberalib' discipulis institut'. armoz tractādō
nūc sūda edict'. glie cupid'. medic ac laboris p̄ntē. cū p̄tē milia eq̄m. duo milia peditū p̄misi. fuit z i
exercitu cū' couis curis z vñu' neapoleo haud cōtēendo copiaz dūces. fridenē quoz vrbaniū. qđ
sup̄iori bello florentinoz arma secut' erat. i cū' exercitu m̄litauit. florenti vō postq; iminere belli sibi tēpe-
stare' cōfēct' Sforzia fauentū syuocet. quē sup̄ notauit' ac sygennidū malactiā. postremoz alexand' sior
cū dūderet. qđ sūdū. sup̄ dēce milia eq̄m. peditū vō magnū nūc i castris hūerūt. ferdinād' tū p̄ agrus
cotouēsi in arenā copias duxit. vbi castellis aliq̄b' nō magni nois vt cap̄s atq; direpti. folianis non
parū uō mēn oppidū. cū oppugnare cepisset. nec hostes auxiliū ferret. p̄ dies. viii. p̄ deditiōem accepit. Ed-
tanti etozis apđ mōre p̄licamū plūb' cap̄. nōnull' occas' fudit ac fugauit. Reuocauit i agro florentino ex-
pugnauit. Castellū vō cū obēdisset hybemo nō gote inualēscere recessit. z i uanissima loca z aquā viuiam
p̄nt' exmulo fere recepit. Quo tpe z anton' Osimayadā i lūore maris sū nauib' occupauit. z ampliori

hostia a terra cōmuni. Quo ex loco pisanū z vulturanū agrū infestū reddidit. Cūq; interea florentinoz du-
ces ad solitariū castrū mouissent. vellezq; fortitudinis auxilium oblesis ferre. Jamq; iturū esse cōstitis. tūta
in castris lucē cōstituta ē. vt p languētiū numero. nō mō ad rem gerendā. s; vt ad nouēda castra fat eēt. Ob
quā rē solitariū summā vt expugnari. nec mīori virtute defensum. tandē ab oppidanis clam pīdō traditū ē
q; nī paulo post z ipi victoz pda fuere. oppidū inēssus. ac solo eqū. pērid q; ipi gerardū gambacana. dū
castella quoz q; pī a florentinis accepta intra apertū sita. seruidū dō tradere vult. ab vno cūm p dū. ca-
stris amissis diu regē mendicādo secutū ē. Etenim pacc apud laudā (vt dicitur) facta reuocata? a pfe seruidū
in regnū cecidit. florentini q; amiserat ciuita recipauerūt. Halbaeus pcessitū copiaz pauā ignobit ductor
manū p mptū z audax. q; diu florentinoz spēdia mernissit i palatū tandē accersit. dū mgt antū putatū ē
fūdet. capē? ex altissimis fenestris i for pēpirat. cui quis magno casu tā expasset. securū tū ceruū abscit
tā ē. ¶ Inter florentinos oēs q; nra florentiū eratē cosinas cognoscē medicus z prudētia z auctē cōmū. is
pnceps vrb hūius senatū q; voluit impulsit. Euitat ex arbitrio dixit inopēs cūes q; pīmos dū aut. mī-
monia ex argēto suo donū? mīta cōiūrit. Nullas magnificētissime credidit fuit. In ecclias ditissima dona
cōtulit. monasteriū fecit mīre z amplū z utiūā a fundamētū crexit parochie sue templū cū p m placet pto-
lus dūrit. Etenim structurā ad mirādū opīs ex lapide selulano suscitauit. Ede suas q;uis ornatissimas ere-
xit. amplū? in mediat. op? palatū z altū z ingēs. ex q;drans lapidib? i insigni vrbis loco. ad op pulatū
adeo amplū cōstruit. vt ex alter eqū tota ciuitate nō possit. Plene dādā ē nūle in rebus florentinoz pū-
dentia. tū nī xime q; lēgēdis cācellarijs. nō iuris sciam vt pīezq; ciuitates s; oratorū spēcū z q;uocant
hūmanitas studia. Nōit cū rectā scribēdūq; dicēdūq; artē nō b artib? aut inuocētū. s; nullū q;ntūmāq;
tradidit. Nōs nes i ea vrbē cōsum? grec? z latins līs z cōditōz opa. fama illustres. q; cācellariā ali-
pōt altū tenere. Leonhardū z carolū arcinos. z poggū cūsdē rapublice cūc q; secretar? aplicus. tūb?
quādam romāis pōnūb? dicitare eplās illos pēserat colucius aut? ea dicēdū vis fuit. vt galean? medio
lanfennū pnceps. q; patū meoz mēozta grauisimū florentinis bellū inuult crebro dicē auditis sit nō tam
fibi mille florentinoz eq;tes q; colucii scripta nocē. Disceptatū ē diu inter florentinos ab pecuniariū eratio-
nis. q; tenuiores cūes magi q; opulētos virgebāt. His dieb? cōstētē cosmo noua rō fornamz. cūm q;
cūis descriptio cepta ē. quā raro facta siue simulu moniq; ppli fecerūt at nūc q;te trāquillēz t. asst. Quē
fec q; nra memoria bis florentinoz obsidionē expit. bis philippi mēdiolanēsiū dū dū auxilio suā libratē
defendit. ad extremū cū vicinis vrb? pares cō nō possit. nec facile inueniēt. q; quēdā hostis pmeret. In-
tens ferret opē. sedus ad q;uāq; ānos cū q; pēssit. eas leges s;curas q; dūoz potēiores. ¶ In-
ter florentiā z senā apud oppidū q; scū castanū appellat. anno post iubilū ferno. vlt sim. ubes vigiti
(vt ferit) cubitis z senā solimes inter se iurabili ventoz impetu agitare. ac depugnare z altere aliter pel-
lere. z iuratis sepe vrb? pelli q; populatū interea summa ars inuēditū spūs volētia. tōmoz tēca p m
ancitāz anūmos tēgīt. z laxa iugēta loco mouēt. vctissimas oliuas. z antiquissima quercū robora
z radicē cōcūl. atq; cōstrūgt. boles z iumētā nō pūis spacijs p celis ferri aut raptari. hec nob q; se vidisse
aiebāt cūclere. s; mag? nos? vt crederem? pēpē a grauisimū vrbē de vrbib? alonso regi dū apud cū age-
rem? scripte. z m pūā nra leat cōmouēt. ¶ Vrbis senā vñ mībz orio ē. scdm bodie locū i ciuitatē obui-
uer. amfissimo sita loco. Et si nubi fides hūda ē. pplō neq; rudī neq; iurbāno. ¶ Hec? rectores q; nobilitate
postposita. q; fuit illa ciuitate. tota ytalīa memorabil? pte ppli quā duo decim appellāt ptozios cōmēta-
r. mltis annis i pace gēuerāt inter se tandē duas factiones hīe cepērūt. q; put sui re cōducere arbitrate
sunt. ita se v? ppli v? ytalie pncepib? cōiūgere. Cū vō rex alonsus i florentinos (vt antea relatū ē) cōduce-
ret exercitū. factōes ipse manifest? patefacte. Altera regū bellū i florentinos inuadū cō pūlit. altera cum
florentinis auxilium dāndū cō fūdē nō auderet. dissimulādū cēfue vicerūt pmo regi amici z c? castra emē-
ant mīlere. s; cū rex ad sermū lapidē vrb? p m? castra iurāt? eēt. dissimulādū? in plebe q; florentinis stu-
debāt alonsūm nō tū florentiū q; senāz dñūm q;re. tota vrbē trepidatū ē. z arm at ad portas disposit
haud aliter alonsi milites q; librate sue insidiates obfuerunt. Cōmūit aliquatū ē q; ppli suspitōm frā-
ctisus matorcllus pstanti vir ingenio. z quo rex libētē vicer? legat? ad eos missus. s; cum nō tam regis
amore aut odio. q; prius? cūm pccōnib? republie pūta turbare. adeo tenuit ānōna i castra regi de-
portari pmissa ē. z vt florentinis sūt z regi viderē lest. Idē factū seruidus regi fili? alio postea tpef col-
dem florentinos duaxerit neq; cū pnapio ei? aduē? satis ei fauētes fuere. s; venetū cū senensib? ac regi fe-
dere iūcti cēt vq; adeo senes legatib? agitari. Et vt ipi societare tandem regi iūcterūt. bellūq; florenti-
nos iudicet publice. q; bīem solū z venet? apud laudā mōfulto regi pces recipiēt. pōst hec senensib?
aliud euēgēto bellū exortū ē aduersus bylādinā ptiliani comitē in quo duob? vñ sunt signifūdo mī-
larcha z euberto cornegū quoz potētia nō tā hostib? q; ipis senensib? formidāda fuit. Suborta aut ter
signifūdo z senes des discordia. q; se ille suspēctū ē adueneret. nō sine suo z senensib? nōo recessu. eub-
bert? cū senensib? pfeuerant. Interca comes iacob? pyrum? q; tā pūde apud venetos spēdia facēdū
sine laude rez gēgāt cor copias duxerāt cū p ac vrb? porta spēdio careret in erurā pperis senes
sue pūe amice. vt sibi auri. r. milia mutuo dōnt. mīssis legatis expēit. q; cū frustra fuisset. acem
eos cōuertit. Et ingre sūis senensib? agrū. plet ag; oppida pūm vt pūm p dūde recepta dūpit. Calat? ter-
aus q; recens pontificatū mīerat. copias suas senē pplō auxilio mittit idē frāctisus s; forā dē florenti-
nī facit venetū quoz p fecus requisitū auxilium quīs temē pben. Cōmūit ex ipsoiū plus. q; quo sine
magno dāmo pūi dīscēssim ē. Iacob? cū exercitū coacē ē castilonū sese recipē. q; oppidū dūitū? a
florentinis pūio bello receptū vbi quīs aciter oppugnare. expugnari nō voluit. Inter hec Eubert?

vita finit. Pronincia berthe sua. fortit⁹ e luadoul⁹ z ipe cardinalis adlegien⁹ p⁹archa. ia reb⁹ gestis z
amicicia p⁹ntis late cognit⁹. q pacat⁹ rebus i vrbe eugenio reditu p⁹pauit. E d⁹rebedat⁹ eueni⁹ ac
libertate afferens. apud sciam man⁹ in transyberina regione custodiebat eum q⁹ receptis quibusd⁹ per
tyberim nauigio fugeret. taculis ac sagittis petierat. fremebat em⁹ p⁹pls. cu⁹ exten⁹ nules infectis armis ro
manos vastaret ager. hostes atz armata sumpties. Sz cu⁹ plimis am⁹ eugenius abfusseret intellexerat z
opulenti cures z inopes romani summi pontificis cura. non tam vrbe q⁹ vasti ac deserti sp⁹luncas videret.
qbus ex reb⁹ missis ad cu⁹ legat⁹ vt in vrbe sua rediret. magnis p⁹ab⁹ rogauere. Redijt ille nono postq⁹ es
fugerat duo. nec t⁹ ignominiose pulsus fuerat. q⁹ except⁹ e glorie. fuit cu⁹ frascio s⁹fora z in pyreno de q⁹
postea dice⁹nt. z i alijs loc⁹ periculosum bellu. qd⁹ p ludonici cardinalis z nicolai pyreniu i⁹ sibi recedunt
p⁹fect alfonso rege ope ferete. Logitauerat frascius s⁹fora tudertina vrbe sibi annua. na cu⁹ aliq⁹ poti
us clauent⁹ cures impio reterat. deinde romi cu⁹ exercitu parere. Erat em⁹ inter cardinales nonnulli q⁹ ludon
ci potenn⁹ i indignatis frasciu⁹ nō q⁹ aduersus eugeniu. s⁹ z ci⁹ cōsiliu⁹ inuitabāt. inter q⁹ nicolau capen
sem i vrbe q⁹osum ac potenn⁹ fuisse p⁹medoant. nā eugenio p id tps cu⁹ de ipa re suspēti roma amouēdū
curant. Sz cu⁹ angeli a ecclie p⁹pe aduocissim⁹ frascius inuio p⁹posito retrocessit. Eugenio⁹ d⁹o q⁹ quodaz ve
netis ac florentinis studiosissim⁹ fuisset. Cu⁹ illi hoste sui franciscu⁹ aduersus eccliam armis pecunijsq⁹ inui
ret z ipe ad ipoz hostes declinauit. Alfofium rege ac mediolanensiu⁹ p⁹ncipē. z rex qdē ei⁹ iuasus vq⁹ ad ty
berē venerat philippo cu⁹ opes i⁹ pene collapsi videbat⁹ laturus ope. aut i tusa q⁹ florentinos aut in gal
lia q⁹ venetos p⁹secut⁹. Sz eugenio⁹ cu⁹ quoz cardiales creasset. ex qb⁹ successore suu⁹ assumēdū esse p⁹dictat⁹
in leuulo egrediens iacēs. paul⁹ post dieb⁹ migravit ad p⁹es. z i basilica. b. petri ap⁹tu eugeniu⁹ tertium
sepult⁹. p⁹ti m⁹ q⁹ obiret germani q⁹ postq⁹ duos de summo p⁹ntico cōtendere aiadueterant. neutralita
te qdā vires. vtq⁹ reculauerat obedire. d⁹stinat⁹ romā legat⁹. inter quos z ego vn⁹ erā a friderico impa
torē missus ob obediētiā ei⁹ iā i inuicem restitueret. Ipe d⁹o th⁹ceden⁹ iā colonien⁹ z iacobum traierē
archiep⁹os. quos p⁹ntificiū dignitate p⁹auerat. mutata s⁹nta ad p⁹stinos rediit ad honores. Magnus p⁹
fecto z clarus p⁹ntex fuit eugenio⁹ cōtempnit⁹ pecunias d⁹ntez appime dilexit. nec sc⁹is rebus intumuit.
nec succubuit aduers⁹. nec spes ei⁹ gaudiū. necq⁹ met⁹ tristitia⁹ auxit. se dat⁹ aiur⁹ cu⁹de sp⁹ ei⁹ vultu⁹ offēdit.
Im one breui eoz grauiusimo vltis est. durus z as⁹ in hostes. p⁹xtius in fide receptis ad h⁹ec p⁹eritas
corpis. oris decor. z venerāda i sene maiestas qbus fide adhibuit. p⁹ aliquo credidit z maius impus q⁹
par fuerat p⁹misit. bu⁹ p⁹ p⁹ ei⁹ in egipto negociaret⁹ cu⁹ p⁹re frascia fuscari de quo i⁹ mēto facta ē. ab heremi
ta. que panter adiit. non nū⁹ letu⁹ variatū quā illi acceptit. ille em⁹ filiu⁹ que deb⁹at futuz p⁹re p⁹ncipe. hic
fuit inter doctores ad summi euasq⁹ didicerat. Eugenio⁹ b. gabali⁹ nomē iuditu⁹ fuit. Qui cum a dole
mister desuisset p⁹re b⁹ euasq⁹ nō h⁹ud⁹ auditoz p⁹moniu⁹ qd⁹ ab illis nō tenuē acceptat. inter p⁹z paupes
crogiat⁹. Eūi antonio cotano couite eiusdē sermonis adolefēte religione intrant. in q⁹ summa quis laude
y⁹stus tūmdu⁹ cu⁹ illo vixit. donec angelus cotano gregon⁹ rerculdecimus appellatus sedē petri fortit⁹
cu⁹ alter ab altero legat⁹ nō possit. aubos aduocis seneti cu⁹ bononiensi antoniu⁹ p⁹secat ecce nec duo moza
m⁹ vntuz cardinālis honorē dignatus ē. in quo ambo clauerūt. Sz hic summi p⁹ntificiū adept⁹ mag⁹
emuit q⁹ z i o⁹ntē salmate in p⁹ncipio sui pontificatus vq⁹ ad obitu⁹ cu⁹ basiliensibus cōtendit. Corona
to tū sigillū de c⁹are grecor⁹ z armenioz vntione pacta ciuitatib⁹ ecclie q⁹ amiserat recup⁹at tyranis p⁹ari
cui⁹ teletis. p⁹ntificia rōnoz edomita. victor inclit⁹ hostem eruit. Hic me q⁹us aliq⁹ i aduersus cu⁹ existi
mans. deo sacrificiū facē cu⁹ basiliensibus sensissim⁹. Nā in eo tpe tota iuuat⁹ ecclia. veniēte ad feb⁹igne
receptit. inter secretarios collocat⁹ z ap⁹stas s⁹biatconatus honore donauit. Eccliaz quoz tergestiū pan
cis dieb⁹ ang⁹ mozer ef falso rumore vacante audisset. nulli illā petēdū. nisi vni p⁹ oib⁹ d⁹stinant. quod
postea successoz sp⁹lcut⁹. Nicolaus q⁹ntuade tūsus. exoppido sarezana. p⁹re medico theologi doctrina
illustis. z omi⁹ sermē sciaz genere insignis. post eugeniu⁹ i petri cathedra sufficit⁹. Qui panq⁹ ai⁹ mēbris
cardinalatū ab eo cu⁹ felice apud germanos legatōem obisset. Nec diu p⁹us epatū bononiensem acceptat.
Hic vrbe m⁹lt⁹ z maximis edificijs exornauit. cu⁹ opa si cōpleri potuissent nulli veter⁹ impator⁹ magnifi
centia cessura videbat⁹. Sz iacet adue edificia interrupta. runcq⁹ muroz ingētes. Scisma qd⁹ apud subau
diēses adue i ecclia vigeat. exp⁹lo⁹it amēdū papatu renūciatē in g⁹am recepit cardinalat⁹ honore z in p⁹
no diuio legatōem reliq⁹. cardinalib⁹ aliquot ab eo creat⁹ dignitate dimisit. roānos lōga pace ditauit. in
bulcu⁹ scilicet gessit nisi qd⁹ i p⁹re sc⁹i angeli i p⁹curis d⁹ p⁹loz impouēde fuerat. d⁹uētoz arat⁹er homies. aut
p⁹culatos aut i⁹ fluit⁹ cicatos pisse p⁹st⁹. Veribardū m⁹ senētez o⁹rdia m⁹ioz p⁹ffessorē. q⁹ paulo an⁹ obierat. in
vntuz sc⁹toz retulit. fridericu⁹ tertiū spatorē z leonorā augustā i⁹uomiu⁹ iuxit. ac de morte iūcos corona
uit. famulas babuē z cu⁹ m⁹ltā lenia pascēs. Bis cardiales creauit. z p⁹mo qd⁹ de te vntū antoniū narōma
ionen⁹. ad titulu⁹ sc⁹i c⁹isogoni. que f⁹bi pbie studijs z archanoz sacre theologie cognitōem ex oib⁹ p⁹ares
elegerat. S⁹do ser⁹ creauit. aut doctrinā p⁹cedebat. aut gener⁹ claritate insignē iter quos z genū aiū suū
philippu⁹ p⁹ntificiū fuisse sustinere cardalē assumpsit. placidis morib⁹ z i⁹corrupte fidei virū. Libos ex t⁹ greca ex
stinos ad f⁹ssit afferri. z in latinā couert⁹ linguā curauit. magna p⁹ntia trāstatozib⁹ p⁹cedeb⁹. z acceptiss
m⁹ et f⁹ssit in trāfferendis opibus s⁹o⁹gus trapezuntius. Lanrcinus alla. petrus candidus d⁹cedit
z s⁹o⁹gus castellan⁹ itenq⁹ demetrius naronne grecus. qui soluta orōtione vntis. cu⁹ p⁹ntificis am⁹es
nurifice oblectarent. nihil ex eo quod petierat. non abstulerunt. In boniēti v⁹ poemate quod ab heretico
carmine i⁹ritum fieri magnopere cupiebat. Cum plurim⁹ ei⁹ moten⁹ agere cōsuerant. vntus nūmēnt⁹
est. q⁹ ac⁹ ei⁹ i iudicio satisfecerat. Erant⁹ romani q⁹ sc⁹ndant ap⁹sticus ea de re cōsequit⁹ magnisq⁹ pollicat⁹ ob
b⁹ liberos. I⁹ades aggressus. nonnullos ex ea liberos la⁹os fecit dignos. q⁹ n⁹ā mirare⁹ pulsa si p⁹z ob ass
ctas. Nicola⁹ q⁹ petro⁹ polib⁹ et grec⁹ comode atz ornate ad nos tradidit. Iobes totell⁹ arcen⁹ libro d⁹
orthograp⁹is p⁹ntissim⁹ cōscripto. Albus florentinus p⁹ntis de archib⁹ectura egregijs voluminibus alijsq⁹

penne immutabilib⁹ noua cūdetes opa ei⁹ pontifici grām meruere. Ideo em̄ ingentia excretauit fonteq⁹ illi colatus vt vix cū inueniri possit. in quo magi bñamitatē & eloq̄nnie. ceteraq⁹ bonaz artū studiū q̄ suo tpe floruit. Illud certe nō negauit. tot ei a doctissimis vñ inscripta ēē volumina. quorū neq⁹ suoz p̄deses sōz. neq⁹ ipatorū cuiuslib⁹ noi dictata p̄perim⁹. Qñtū tñ edoctū ab eo neglectū mirantur. Blondū flauū q⁹ rolinuēles q⁹ rēā & tēdinatōē rōmī t̄p̄q⁹ vsq⁹ ad etatē nīam toto orbe patratas mirabilē ordinē & duas digessit decate & domas desēndēdo istaurauit. ytalīā illustrauit. deinde mūp̄hanē orbe scribere aduersus oēm nobis venustatē aperuit. s̄ ita ferunt homī mores. praro quēq⁹ extollit p̄ōfex. quēq⁹ p̄cesor amat. & ceterū Thicolaus & veterib⁹ & nouis codicib⁹ ornatisimās bibliothēcas instruit. In q̄ circuit tria milia librorū volūta cōdidit. Saceratū ap̄līcū yās aureis & argēteis. sacerdotib⁹ indumētū mitrice decorauit. Altaris ornāmēta antea q̄q⁹ ex auro cōrecta mirādī opīs coemūt. Sup̄ pellectē toto palatio necessariā magnificētissimē opatā duplicant triplicauitq⁹. Legatōib⁹ q̄s publice audiuit ita r̄mōit vt dubiū ēēt. sapiam ē⁹ an eloq̄uētiā an magi adinire s̄t q̄s ēē i vrbē pegrinos cristinatōē dignos accepit p̄festū eos. missis renijs honorauit nobiles sua domo extores q̄ ad se venerāt benigne cōsolut. pangib⁹ t̄p̄i largas clynas dedit. religioz mēdicātib⁹ nihil ad necessitate deesse sustinuit. i eccias vrbis plūma dona p̄tulit in p̄mōnio bñ p̄mī plūmas ac multissimas arces oportunis locis creauit. bui⁹ tñ tā admirabilē tam expectatōē p̄fēssit vte iū cēnuerūt insidiatōres. Stephan⁹ em̄ rōmūs familiā porcanā tenuit censu eques. res nouas sepe i vrbē mī lūmis. ac p̄p̄terea bonicē relegat⁹. clam inde excedēs magnis itinerib⁹ romanū eques. cōnuocansq⁹ morā amicis. mentem suam exposuit turpe ēē dicitās. cā vrbē q̄ totā sibi s̄biceret orbem. Tūc sacerdotū impio s̄biacere. quos recit⁹ famias q̄s viros. q̄sqs appellauerūt. venisse se parū p̄cū iugū ep̄mū rē factū facile iū vt rī fuerit. nicolaū p̄fēssit celebrē ep̄p̄hami arū diē i edē. b. petri sacra facturū. haud magno negotio cōp̄bendi posse. pplm̄ libertatē amore. q̄s pelamari cū audient inor opē audēb⁹ daturū ad colligandū autē p̄sile cathēna amācā secū aruit. a se iā p̄dē parā. quā cōgregat⁹ oñib⁹ neq⁹ em̄ mor occidēdo p̄silem ēē vsu ēē dicebat. S̄s obfandū donec arcē sancti agēli p̄ eo recuparet atz vt erat bō faciō⁹ facile iū sūa sitant cōgregatos traxit. atz eo facilius q̄ vepes ēre alieno grauatos & ob p̄p̄terata scelē i iudiciū sōm̄ dātes ab ēē vocauerūt q̄sq⁹ nihil erat i pace sperādū. S̄s p̄fēssit insidias nicolaus missisq⁹ militib⁹ cōp̄bendū hostem iussit illi cū iā o facit. & apud sororē in archa latēre inueniūt coplices ei⁹ in domo q̄ cōueniūt expugnati capti sūt. & q̄s vii⁹ b̄ ap̄eritā sciurā manu p̄mpe⁹ & aio intr̄ ep̄ulo. p̄ medias pontificiū coboz tes inani gladio sibi ap̄p̄erēs effugit. Stephan⁹ i arce sc̄i agēli alij i capitolio suspēsi vitā finire atq⁹ iā pontifer maxim⁹ in gēni piculo lib̄erat⁹ romane sedis dignitatē impūi suauit. p̄fēssit p̄fēssit & oim iudiciū bea⁹ tissim⁹ iussit cō sedente tura vt an diximus p̄stantinopolim expugnassent p̄stantio de fide atq⁹ igne inuē innotabile p̄cedit. Accēssit & aliud qd nō parus eius glām iminuit. Tūc q̄ pag⁹ ytalie q̄ cū vehemētē ferro valtabat & igne. Ipe rep̄ator & arbiter cōcordi partū voto delectus ē. bñ diē ex die in celebratiōē ducit suspēctus ēē frāscō & s̄forzie iā mediolanēsi p̄ncipi ac venet⁹ cepit tanq̄ cā sūam. p̄mere nollet. que alij p̄ acē ecclesie alij bellū allaturā viderēt. Ob quā rē intercedēte symoneto monacho ordinis beremūtarū sancti Augustini p̄fessor obsequi antea nominis & p̄fius ignon. s̄ vite integratē p̄bato venetū cum francoz dūgeat quēmetas inter se cōcordie leges dixere. p̄stima die intra quā bello socij pacē ratā habētē vsum ēē i d̄ oimib⁹ monstrū sile b̄umile & incognitū monachū ytalīā pacasse. s̄ recusante alfosu pacē. q̄ in sc̄o dicta carā vāā ēē nicolaus q̄ de se b̄ita fuerāt suspicōem oñdit. misso ad alfosum legatō dñico sancte cruce cardinali p̄uidentia singulari & vite integritate cōspicuo. qui cum ceteris deinde neapolim puenisset interueniētib⁹ venetoz & aliāz partū legatū s̄ differētissq⁹ oimib⁹ tanq̄ ex integro discussis alfosio rogat. nō solū pacem suasset. s̄ sedus in annos duos & viginī inter omēs ytalie potentias p̄fussit. cuius romanus pontifer & cōfūator & iudex dictus est. Sed cū dolorib⁹ ardentibus & oim ferre pontifici catū suū Thicolaus vehemētē laborasset indices magis ac magis opprimeret. nec iā ampl⁹ moralē pollutūz cōmitari cōdidit. antea dignaretur & vita decessit. ab eo q̄ iū p̄uenerit ei gen⁹ munera tradiderat. nouisq⁹ illi cōfirmata sunt. s̄ ampl⁹ p̄ontificalis dignitas adiecta. Tergestinasq⁹ p̄mū ecclesie. deinde senet⁹. p̄missa Calistus tertius post eū suo tpe sc̄ani iuris p̄fiteret enūtiatū sūt. & q̄ cōsiliū regi alfosio in q̄ multis annis p̄fēderat. Illiusq⁹ arces ac cautiones p̄ se ferret. Is vt p̄mū p̄fēssit ap̄ice adep̄ē ē inor aim ad telendam turcor & legē & gentē cōuertit vniq⁹ vni. ad ea rem solennes misit in galliā. in garnanias. in b̄gariā. in orientē legatos p̄marios fauere ro. eccie cardinales. & quib⁹ nullus aduerēdū. Alanū mī cardiale sc̄e b̄azēdēs magno ingenio virū & aio securo & potētē p̄cedim⁹ missū milite suo rep̄ssit. Regē alfosio auditiū fuit ar̄ rome cōstitūtū & reuēnes q̄plures ad ripā tyberis in ciuitate leonina p̄aut annauit in curcos misit comitē iacobū p̄yanitū senensibus vt dicit⁹ ē armis insulante. misso milite suo rep̄ssit. Regē alfosio querenti ex eo. quo pacto inuenire victuri essent regna sua. Respōdit ip̄e regat nisi summus ap̄līc⁹ quib⁹ natoem redderet. veras cor multis de reb⁹ diffensionēs. magna pars ytalie simulatas cōfictasq⁹ credidit. qui si dēmedere cōtentioni cui tanq̄ vicario dei parēdum est ferre nō posset. Hic cardinales a calisto natis esset. aliter s̄t sacerdotum cui tanq̄ vicario dei parēdum est ferre nō posset. Quoz alter regē sub quo eratū sunt. primo t̄p̄e ex quibus duo nepotes eius fuere. quoz & si sūt etas aliquanto iunior. q̄nta dī gēntas videretur ep̄poscere. doctrina mī & circūspēctio & mox suauitas id honoris b̄aud m̄tura cōsecuta cēssit. Terc⁹ fuit iacob⁹ de portugalia regio semle nax. i q̄ ea modestia. ea grauitas id acūmē ingenij. id studium sc̄arū. in amor virtutis emicuit vt q̄nta iuuenis aduc tardius tamen opinione oimniū ad eā dē iugitate accēderet. Edo loco sex assumpti sunt. haud p̄fecto iudiciū. si me vñ dēmas. tāto munere meo in iudicio. nulli dign⁹ id bono is obuenit. q̄s iobān̄ ep̄o zamozēss̄ ciuili sapientiē cognitione sublimis

d vno de quadraginta annis romanā secutus curia p oia ferme officia castus immortuusq transferat cancellarias
vō q a tpe nicolai in carcere tulliano cardinali ac marchie legato cōmisit germ anū eius petri bozia egre-
gia spece atq indole iuuenē. ecclesiastice milicie dūce pfect. Exi pfecturā vrbis ei cōmisit ludouico cardia-
li sanctoz quoz coronator. z ipe qz nepoti legatōem bononiē sem demādaui. Vincētiū natione byspanū
z ofmundum anglū miraculoz famā illustres inter scōs redēgit. Legatos i scētibz z pfidē i cōspiciū inf-
sū. d xpianos p orientē in fide cōuerēt. z aduersus religionis hostes armaret. Schanderbedio in alba-
nia multisq alijs p greciam turcoz bello laborantibz pecuniaria subsidia largitus ē. Transfigurationis brice
festū instituit. z celebrare publice iussit. assumptionē suā pūisq pōntifex martiri eligeret pluribus annis
pūgit. Eladē quoz quā curia apud albani iugaria sustinere anq slieret variatā ē. Tūc quoz de futu-
ris multa z magna pmitit. q diuina pietas nō abnuat velim. Adortuo iohāne comite taliacoso q ē pla-
pia vrsinoz fuit. cum mascula et sololes nulla esset vrsini hereditatem eius pūgātis iure ad se trāterunt
Id egre tulit comes euerfius cui filia nupta esset vnica iohānis filia. Venit ē ad arma colūmenses comit-
euerfo auxiliū pūere. deinde hortante pōntifice pser cardin alis martini dñti romani quondā sapiēssim
mī z felicissimī pape nepos. eius gētis honoratissim⁹ z sctū studio late darus. cognationē suā bōle sub-
traxit inter vrsinos. euerfium vīqz hodie impacate durat in iniūcie. Lān⁹ sanctoz iohānis z pauli card-
nalis illustis vrsinoz familie princeps dexterrimo vir ingenio iuris scia z aīo. q alia curet. parua despicit
ad insignis et vrbē pfectus. ad oppida sua recessit. tangē rome nō se sans tūc exstimeret. siue comitis in
sidias veritus. siue pōntificis indignatione p̄morus. nec reuocat. in hac vīqz die reuertit voluit. Calisto il-
ter omēs cardinales dūo ad hoc vīqz tps impūis auditi atq accepti fuerūt wilhelmus Roibonagenf
ancion ingenio. z sanguinei origine darus ac petrus sancti marci eugenij quarti nepos patricia apud ve-
netos gentē nā. z industriā potens. siue qd coz cōsilijs multū inesse crederet. siue qd altez francie regnū
altez petroz respūblica dicere posse arbitrat⁹ ē. Symonē romanū pbic studi⁹ z arte mēdica excellen-
tem adeo dilexit. vt srem eius iacobū ep̄m ferentūū qz virtute p̄stānti sua pōssimū p̄siderationē tur-
beco galero donauerit. In audicēis legatōnibz priuatorūqz boīm caus̄ antecessoz suoz facilitate longe sit
perauit. Ep̄las z regibus ac amicis p sc̄pni dicebant in signādis supplicationibz suoz facilitate longe sit
absumpit. De iure interogatos cupide mīdit. leges canonicas tam ei fuerūt in promptu. qz si bēti aut
indulgentias scōla iuris pūmū exūssit. Tibul em memoria sua exēdit qd retinēdū existimauit. ceterz mul-
la facultas ei iuris cōgnitione potior visa ē. in q ipe ita excellit vt suoz p̄decessoz. q sibi possit equari. vī-
yn⁹ aut alter inueniat. Hic postqz ordinē cardinaliū ite inscripsit. varmescē qz ecclesiā ad mare bālbey
in famāribz sūi posulātibz canonicis p̄medauit. cui⁹ possessionē freuentibz ea in regione crudelibus
z atrocissimis bellis nodū a sēd potuit. In vrbibz q hoc tpe sub ducatu spoletano cōtinē p̄uice ciuitates
iurestis seditionibz caruerūt. turba qm̄ ferroz quodā p̄na guelfarū pūi in sūdis sepi agitata vt tam
de respiciat potuit. Curia qm̄ sub pūno gurgite candid⁹ amnis circū accipit vīr ad cūdo iugo qd
bellinoz facione dep̄sa guelfozū philo ducta q dēit. Vō amicitias nō recitatis. nō fulguratibus. nō oīa
itis nō ipis domiqz spoletanis siue calamitates deuēūt. Ex assina ciuitas oīm mīenoz inēta est. q dūmō
brachiamāno sctozānā facōz amittit. z ut p̄e q supior. nūc alterā q sctoz appellat expellit co deducta
ē. vt tam quies viuerit. nō solū inferozes. s nulli pon⁹ vrbē tā pene deserta dici p̄nt. q Hyecennū regio-
nē. qnā nra sctoz marchia vocat. franciscus sctozā vicecomes eugenio q̄to ponti. maximo cū rebz ba-
silicisib⁹ occupato. z nō solū philippi marie s alfonfi quoz regis mīnūciez impliato vna quodā mō ex
curfione ademit. nō nullisqz post annis cōtinuata possessione remittit. Interim captus amore pielle. q in-
ter d̄gines cōmigi sue fūebat. z sibi nūstaz molestari. z illi necis cū fuit. p̄p̄ta ea vocata ē. apud nouari
enses honestis parētibz oria. forma egregia. z ingenuis inozib⁹. nisi potēs dñi recepta blandicijs. vt
gūitātē qd adulterio p̄nuatierat. hec cum paulatin in iūmesceret vterus ad tēgendū facit⁹. quēstio qui ex
duccer vīro despondēt. Cōstitutio nuptiarum die vocatis amicis. apparatū grādi cōiūtio. sponsus in
oppido quod a francisci curia non longe inhabitat ad aduentum noue nupte p̄scholab⁹ duatur illa mul-
tis comitata nobilibz. Sed ingressa oppidū. cū descendere in domo sponsi crederet. iusta vlenus p̄ge-
re in arcē raptā ē. nec viter⁹ infelici viro vidēde sp̄sē copia fuit. Qd cum blāca frāscē p̄st⁹ cor dāuissima
mulier cognouisset. nūqz dēitē d̄quit. donec dimissis p̄ccatoribz puella quis diligenter custodissit interfe-
at. frāscē q̄uis ea re valde p̄mor⁹. vīroz m̄ iusto dolorē cēfuit ignoscendū. Exi pōntifex eugenius iā phil-
ippo regis palat⁹ nicolai picinini cū exercitu aduersus frāscē nūst regē vt iter in marchia duccret
adhortat⁹ ē. amittit alfonfius. delectusqz militū bīto cū florentissimis eq̄nū pedibus copijs in picinū puenit.
Mūcūqz apd bīstū cū picinino castis eoqz tot⁹ exercit⁹ dūce p̄stūto p̄mētis oppidanis i dēdit⁹ eccē
populū. qz exēplo z scti ferentii incolē sctū clausē portarū misere. Que cū frāscē accepit copijs suas p
numerosa pūnice oppida distribuit. p̄r abere bellū ē re sua arbitrat⁹ ē. Exi cū pet⁹ bumor⁹ vnus ē
copiarū suarū ductorib⁹. cū. decē. eq̄nū⁹ ad regē trāssit. mētracces vō ac solēntes dēditiōē eccē se
cēssit. Cōfēntēnib⁹ venet ac florentis redire se in grām philippi dūcis mediolani vt regi impetū euade-
ret amittit itēp̄filiū simulauit. Credidit philipp⁹ in sct⁹ ac nūchs vti copias i regnū reduceret alfonfium fru-
stra rogant turpe cū regi videbat inuicē eugenio remi sctā relinq. p̄seuerat igit atqz acn⁹ iussis angus-
lū oppidū in dēdit⁹: eccē recepit castrum planū vī capiti nullū dīmpiedū dedit. nec terrē ē. q̄uis phil-
lipp⁹ ē re cōmōus pacē cū venet ac florentis fecisset. Ex acim cum exercitu petens troiūū copiarū dū-
centi. cū franciscus maxime sctebat. tā z multos annos in eq̄tatu suo p̄mōis orbes dūccret z foroz ei⁹
in vīroz accepterat. tradita ciuitate sctē dēdētē in comitatū suū recepit. Deinde roch mūcōtiam cum dē-
fendēte rubeno frāncisci nepote. plurib⁹ dieb⁹ frustra oppugnasset. ad mētaturū annē i supra fortune fānū

Foliū CCXCVI

quo se franciscus cum reliquo equitatu receperat continuo itinere duxit. Ibi ad alfonsum rhyben quaso
a francisco i castra veit iperataz a rege. p sui ordis more. libere loquendi venia. mēsa nephani i tucolanu
pntem francisci noie. pbra xgefit. pōitorē acphidus appellans regemqz amonēs ne illi se credat. cui sal
lere ponissimū sit. postremo nicolau francisci vrbis ad duellū. puocauit. In q duces ipi corumqz copie de
glia de dignitate certaret. apanturū qdē vno prelū dūci sil'at' equū vntē sil' a rege pntit vt equus spēctat
re pugne adesset. nicolauis iā inde ab initio ea audies pmoit. baud lemozib' pūqis iusticiū abfuerit
coiect' fidē suā mīlī exemplis cōpōbās egre sibi cē mīdit. Corp' suū vulnere i ceruice recepto debilitatū
fuisse onūqz se singulari certale vter eoz p dūois iustia cēfend' cēt. nisi forna bāc sibi facultatē abulūfiss
oblatū in pugnandi cū ererant' cōditōis. lecto se aio. cū bona regis venia accepit. postero die cū copijs su
is sō ipā mī vrbē sanū patenū campofuturū. qd cū a se postulare nicolanū decōis tūcū causa rer aiaduerteret
vntūqz p' securitatē sese p'sultū recepit. Ss dū dūta die nicolaus i campū cū suis p'cessisset. atqz insulū
vrbis nienūb' vsqz ad portas cucurrit. Rex vō. pcul idē ad mīle passū cū exercitū p'cedit. Liber vnt
qz p' p'stanturū campū frāscus sine regi parū fidēs. sine glām suā de q id p'stū baud dubie iaciabāt i dī
forinē adducere vent'. intra vrbē suos p'ntunt. Alqz inter frāscū t' nicolanū. nō emulatio mōvigat ob
ret militaris glām. cur' primas p'ies sibi vterqz arrogabat. verū t' similitas ingēs ob veretēs tūmūciāz
q' ollin iter brachiū t' sforziā fuerit. qz alter frāscū p' alter nicolao nigr' ac dūc' fuerat. atz idem nō mī
hōfēs s' vt mūma inter se bellū gereb' it. nec sō vno eodēqz p'ncipe vt militatē adducit pōitāt. nicolau
ex corpis b'eatitate p'yanū nōmē qd ytaica liguā pūi sonat accepit. Ss qnto medio crat' statua e' i se
rior. tanto p' magnitudo supior. p'auca ei vba fuerat atz par' comp'ia. Ss qz mltaz ac magnaz: rez sūmā cō
p'hendēt. in mīlites suos idulges. i amicos librat. in hōfēs dūc'. t' asper. dūmūciat' cepid'. qd' unpā
nēs. glie audis. t' i p'icū obmīdis p'mp' ac secur'. plū ex occasione p'tū' sūmptit. hōfē celeritate p'
uenit excurfione fatigant. leuis armature. egre magisqz pedite vreb' at. fortes atz ap'eros mīlites amant.
hōfū nūero deteteri nō potuit. Quib' reb' cū plūmos t' i galia cyfalpūta t' i redū ytalīa tūmōs ex bo
ste duxisset baud dubie rex gellaz magnitudine t' glia mēio suo brachio maior euasit. francisc' aut bone
sto corpe fuit. t' qd medio crat' nō par' excederet. amplo p'ecore. robustis mēdis t' apte disposif. face
grata. iocūdis ocul'. caluice venerabilis. faciūta copiosus ingenio p'aci. aio rez magnaz cupidō. solers i
mīlitaribus reb'. i laborib' p'ferēdis infatigabilis. in occasiōib' p'p'icēdis acut'. t' sagax i hōib' fallē
dis. vnt' t' vaser i p'fagēdis euitandisqz dolis. ac hōfū p'silis p'uerēdis caut'. atz pūd'. Raro nisi ex
destinato cōfultat hōfē. sep' obfideō qz decertatō cōfēgit. peditatū i m'az p'ecio būit argento atqz auro
cultos esse mīlites voluit. in exēdis cōfilijs celer ac p'lenici i oi renouāda p'fina i laborz tollerācia. vnt
exeritatione cōfiliū mīrifice instituit. qb' artib' b'eam adco magn' effect' ē. vt vnt' ex oib' copiaz duab'
mūens viderē. dū dubiū fuit. vter alteri impōnendus esset. Ss bāclitē fugat' paulopost nicolau exeritus. t'
in gens victoriaz francisci curfius t' mediolanū. fortuna i cū pleno comū trāstata. prius diremit. Ceterus
faut epugnatos ei rex diffidētiā i'telligeret. nō frāscū solū magis t' p'itissimū dūc' p'nta cēfensi. verū etiā
q'vrbē mari adiacens claudū. ne cōmēans intraret baud quāqz pōitāt. inde abiens in firm' anū duxit quo
in loco cū alexander francisci frater eruptione facta. postremū agmen eius inuēdit. cōuerfius in eius signis
hōfem intra vrbem repulit atqz p'ugna per uisus facta t' ante murali quod p'volut ab arvi capto. De
inde ad turtū palazū composito agmine. p'uenient francisci eplā reddita ei nūciō intercepta. q' t'roul ac
petro dūmūciat' i'fcripta. intra cetera ei vba continebat. ne ampl' differētes. tam tādē cōgitata mani
faret quā p'opter omēs t' p'ditione suspectos amicus eōqz t' omē suppellectile priuatoz in vincula cōiē
ciōs in aragoniā misit t' in arce fatādie valentinū agri custodiū mandauit. nec dū postea euz remanens i
atu subfiterat transmissus. Sed p'ntiqz illi aduētafient p'yaninus repennio francisci aduentū inuasus p'
lio. fufus victorisqz fuerat. Cūius in quo castra posita erāt. t' oppidū p'ntū dissipatos fuga p'auit. fran
ciscus ea pullos i simul t' p'fectione regis elatus p'yaninū vndiqz velut victor p'ecurrere t' fufcitare cepit.
Rogatus ab eugenio alfonfius eo reuert'. cū iam se itinere accingisset. noui regni mōib' domi reatens lū
pūm vntū vntū q'fūqz cum nō parū copijs aduersus sforziā misit. Interea nicolaus p'yanin'
a philippo in galliā reuocatus frāscū filiū cum gre copiaz in p'yceno dimiserat. Quē sforziā ad mōtē
vntū p'ntis p'ugna superatum intercept' quā regi auxilia ei aduēfissent. post bēc ludom' aquilegē
patriarcha eam p'rouinciam ab Eugenio fortius iohannem vntimilū inter belli duces famam p'fēfāt
tem. cum magna equitū p'cedūqz manu a rege iussū. omnibus copijs suis p'fēfāt. cuius industria
apud angulū oppidū contra frāscū ausum nūcū accepit. Erant eo tempore nō parue philipp' copie
aufid' anū oppidū obsidione clausū in cēditionem accepit. Erant eo tempore nō parue philipp' copie
tūlātā i'tellectiss' i'talianū sforziā reb' bellū late cognitū. q' p'ntiqz p'ies aduētafient eo t'ransmiserat. Cū
cum patriarcha t' vntimilū per rectam viam cōmigi nō possent. t'ā media loca franciscus obinebat
magnis i'tincibus p'montana ad eum p'uenire. quo cognito franciscus t' p'yceno dēfens. in vrbē
cum agri sefe recepit p'nt' archa mōntē molonē obfedit atqz obtinuit. Bēndē oppidū finet' angel' vt ex
p'yanans diripiendū mīliti t'edit. vntimilū paulopost ab eo i regnū ab iberta recēdēs p' agri firmatus
nō pcul a mōtē scō cōfiliū cū aduēti p'teritū oppidū. emissis oratoz q' debitos sefe qz circūiecta
castella. deide ad mōtē alū p'fēfāt. dies alqz ibi māsūt. Inter firmam p'uratore scā spe p'mqz auxilia a
frāscō t'ecerēt alexābro frē eū magna equitatus parte in arce cōpūllo. qbus t' vntimilū t' p'ntissis

copie mor auxilij p̄bneret. Sed cum arx eiuscemodi esset, vt sola fame vinci posset, p̄cunctis vrbis par-
tibus, ne descenderet ex arce fieret vniuersus vni p̄stituerat, in hiberna p̄cessit. Sequit̄ anno alfonso remu-
di bullum t̄ cū eo mille equites, tōndē pedes ad p̄archā in p̄cenis milit. q̄ vbi cū iacobo caymano i
ecce castra puenit, mor ythanus solam mandāte philippo maria p̄p̄ensu ē. at post triduo iussu pa-
marche apud Roccacontrā securi p̄cussis, monē sabuz deinde cepere, t̄ aliq̄ castella friderico vrbina
cū p̄ncipi eripuerunt. h̄ cū iā duo milia eq̄nis a florētis ac venetis missa, francisci exercitum auxilium
philippis vō exeratū suo ad casale mar̄ iuxta flumē padū a venetis pugna fuso ac castris exuto, co-
p̄as suas p̄cens reuocasset. Et amplius eugenij ac regis auxilia posulisset, ad quem duo milia t̄ quingent
eq̄es ex castris ecce iubete p̄onissit̄ illucitum, franciscus tam bello supior nōrē aureus t̄ altē et p̄m
castellū si gismundi malatse qui iā ab eo defecerat, ecciam fortune secutus, expugnavit, t̄ etisdē oppidū
gradatius obsedit. Rex iter alia p̄arche auxilia misit, cū qui b̄ i p̄cenis ruerus iacobus caymanus p̄
dionis suspectum apud roccacontrā, vbi et ythanus forlanū interfici iusserat capitali supplicio affec-
rat. Cū nihil memoria dignis ab eo gessit, donec frāscus philippo recedat̄ illū s̄ stipendiū facturus
t̄ iā dū p̄ venetos designat̄ ex p̄ceno recessit, nā postea nō solus arx firmata s̄ ois sermo, p̄uicia i et̄ po-
tēstare facta ē. In asculo iohas nobilib̄ or̄ p̄rēntibus ad modus adolefens iohāne francisci fortis ita
trē magno alo iuncē, t̄ qui cū vrbē p̄ omē belli t̄ps̄ egregie defendisset, sp̄ratione cum paucis tanta iu-
cūntis obtinuerat. S̄s cū t̄ p̄rēntis i p̄rā gereret i exultus actus ē ciuitas deinde s̄b ecce quēnt. Cē-
nus anno abbin supior idē iohas arce quādā naturale situ munitā t̄ vrbī p̄ncipalī, ac p̄ncipalī iaronnē
occupās h̄ p̄uas curas illi p̄p̄o igesserat, q̄ res ci p̄rā p̄p̄o cessit, nā rodene, s̄. mola cardinal̄ er̄, pulite
legat̄, obsidione loco admonēs, postq̄ arce p̄nt̄ ē, captū ip̄m vincit̄ romā misit. ¶ In vrbino dux q̄
tis oddo iure columbini nobilissima natus cū per libidinem in matronas nobiles debacharet, nec mō-
dū licentē faceret p̄p̄rā tumultu interfecit est. Tūcior nequicē t̄ adolefens iure corruptor p̄robo
uorant̄ carpensis nobili genere or̄, h̄ ingenio p̄ssim̄, qui nup̄s ac h̄ gimbis q̄plurimis vni intulerat
qui per oia scelera ad summū viciōr p̄uenierat, eadem nocte cū discipulo suo necatus in cibauit libidinis
penas dedit eadēno eius in for̄ delatum d̄fecta virilia in ore moridicus tenuit. Quidō pater oddonis p̄r
iussu p̄ngit̄ ex columbini familia duccet cū proles cū nulla virilis esset, antequā quōs pacto in gēre sua im-
p̄nū, p̄pagaret cōcubinā ex se p̄gnantes assimulant̄ etin̄ Bernhārdini cardēnsis agnati sui p̄clari copiaz
dinas hūi nē forte n̄mim supponi p̄ suo numm̄s iussit fridericū noie iudico, h̄ consilio tēnde contrago
cum filiū legitimū suscipiūssit cōuersa in eum cura fridericū aduc p̄nēz muliere tradidit, in qua ille eratē vīq̄
ad vīq̄ p̄ficauerat. Deinde oddone mortuo vocatus a p̄p̄o vrbinaq̄ p̄ncipēs facis est. ¶ Quare vīr t̄
cūstribus discipulus app̄uicū iustitutus, cui nec in administrandis rebus bellis p̄ssim̄, nec in capefē-
ndis p̄ncipis anim̄ q̄ ad cū receperat fortune affatu iā pene defertus p̄stāssimē fuit ac fuit. ¶ In d̄nigis
franciscū Sforzā q̄ nūq̄ cū se receperat fortune affatu iā pene defertus p̄stāssimē fuit ac fuit. ¶ In d̄nigis
bui insignis imperiū tenuit, qui cū Sforze filiam in matrimonio sibi aduixeret partes eius in p̄ncipē bello
aliq̄dm secutus est, deinde sub ecclēsiā stipendiū sent̄ militat̄ in gallia contra venetos t̄ in tūcia cōtra re-
gem aragoniū que res postea in agno detrimēto fuit. ¶ Iā cum de pace totius ytalie apud neapolim agere
tur rex hui⁹ iūmne memor, cū q̄ sibi fidē nō seruasset extra cōmune pacē esse voluit. Deinde comitē iacobū
pycūmū t̄ fridericū vrbinaq̄ p̄ncipem cū copijs in eum misit qui aliquot cū nō parū nomis oppida
absulerūt cūsq̄ agrum ferro t̄ igne vastarūt ip̄e cum auxilia vīdūq̄ frustra imploasset, ad extremū quod
vni salutis erat remediū alfonso misso ad cuiū reconciliari p̄stituit, cū nōndū p̄ces exaudire fuit, quāvis
spem p̄cordie regis elemētia nō parū effecit. ¶ In sanctā mortuo quidone anthonio cūque multa in re-
bus bellis dāra facinora referunt̄ principatū frat̄ eius beator arripuit, t̄ ip̄e in armis late cognitus,
qui florētis contra regem militans hānd alia rōnē q̄ sygismūdu ab alfonso declarat̄ hostis extra vni-
uersalē pacē factus ē. ¶ Sabranzā, q̄ dūdy tyrannice oppressit, necatis tandē q̄ndecim ex familia q̄ p̄ncipē
patrim iussat̄ fructibus reliquis ad ecclē impius redierāt, abulit̄q̄ post annis in pace quēuerat, hoc
anno de rebellione tentantes, seu consentientes seu suspectos quos aliquos in vrbina cōecere etin̄ tomē
quā memoria nostra brachius parissimus dux belli formidatissimus diu per anni tempus obsidione ten-
nissent mariani quini pontificis maximi ac felicissimī annis victus interit. ¶ Dominus bernhārdinus senen-
sis postq̄ ytalā om̄nē xpi nomē p̄dicando pagraffer, mortalis vite carsum p̄git, eoq̄ in loco sepultus da-
re miraculis affirmat̄, fuit aut̄ bernhārdino generosa inter senenses origo, nec vera ē ista origo, d̄ pa-
triam illi mactam fuisse tradunt, q̄nis p̄uicē sui ibi nōnulla rudimenta p̄egerit, cum esset mater et̄ nassa
na ceter̄ pater acin aiores sui longa serie inter nobiles senenses habiti sunt vbi t̄ ip̄e natus, t̄ maior et̄ p̄
te educatus. Cū adoleuisset in pontificio edificando op̄rā dedit, s̄ cum sepultris patribus salacibus
tus mundi blandicia s̄, t̄ nassa cū effe p̄nuia anim aduertisset, distributa inter xpi paupes subfama-
diū francisci religionē ingressus, traditam sibi regulā exactissime obfauit, t̄ edictūbū oim̄ attentionē audiat̄, t̄
dus cor̄ ductor ac mic̄ effectus ē, qui fratres obseruantes appellanē, maxime autē cū studiūm docen-
dis p̄p̄is fuit, qui cum cēt facundia copiosus, t̄ doctrina insignis, incredibū oim̄ attentionē audiat̄, t̄
quasi alter paulus est̄ vas electionis in admirationē accurrentia habitus ē. Tres cū p̄p̄i sibi pontificē
elegē, vrbina ferrantes senenses, h̄ nō fuit cōsiliū, lingua q̄ non possit ytalē p̄sulare vni inuicem cō-
cludere ¶ Regni iā neapolitanū ingressi ad felices alfonso mirab̄ ilegēz curas sibi quēnt̄, post bellū
nauale qd̄ ip̄e eis gemētibz misclat̄ gessit, tanq̄ cognovit fortuna sui errorē, q̄ tanto p̄ncipi molesta

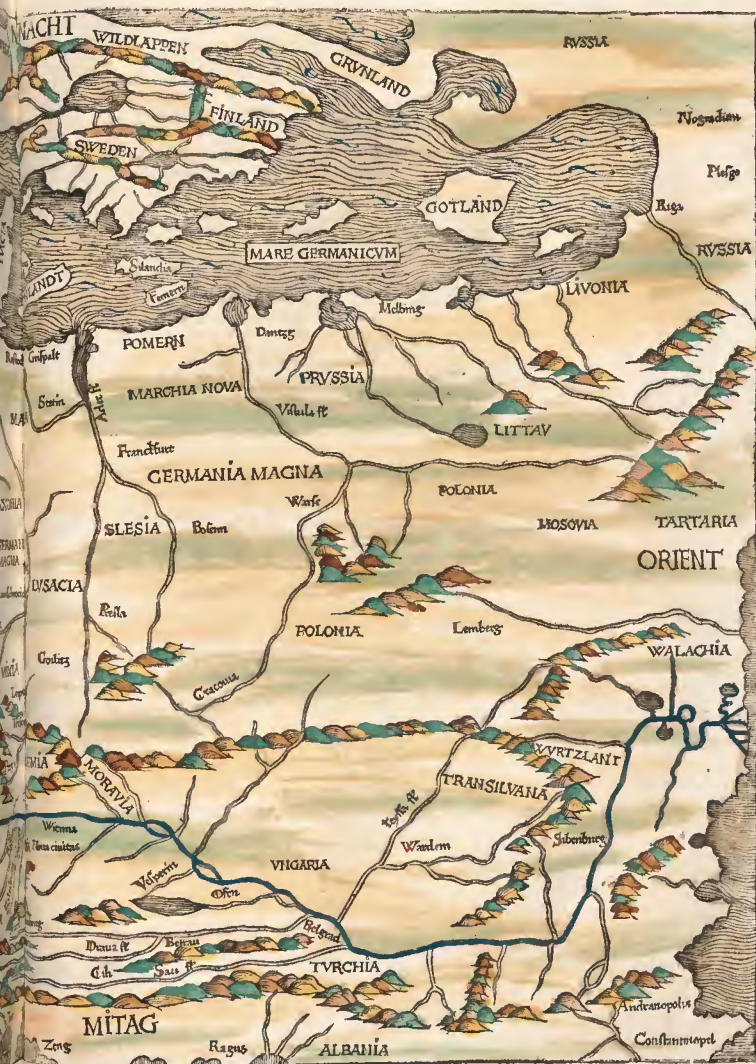
fuisse, non erale odiū in matrem mutauit affectū et que illi aduersissima fuerit fecundissima facta est. nā pbr lippus mediolanensis princeps vbi captiū regem ad se ducit et se victorē longe minorē victo anladuerit: mor et hoste factus amicus leberū esse regem insit soecetateq; secū equis conditomb? facta cū magnis numeribus donati ē se dimisit. Ifabella interea pūm et rhenan lorborūq; dūces. qui cū alonso de regno contendebat et p id tempus in captiuitate philippi burgundie dūces tenebat cū duobus suis filiis caie tam venerat ex p̄silio firmata neapolim se p̄tulerat. Et petrus arago frater alonsi. qui ex bello nanali cū p̄silio t̄rribus euaserat. repata in siglia classe p̄ter spem mutatus ab altera factione castranoz nocte p̄fectus eo caicā obtinuit et expulso hostiū p̄silio suū imposuit missis ad alonsū nauibus que illū ex portu venerit aduherent. Appule paulo post caicā in eisdē nauibus. alonsus deinde capū p̄cepit. que li cet medio tpe aduherent. Itabuto candola accerit oppugnata fuisse. virtute et iohannis vintindij cū loā p̄fecti in fide p̄stiterant. Ibi reuindus nolā? regulus alonso reco alians est: mor scapharū in insula farni sitū castrūq; maris in ditionē acceptū. Ifabella vbi se viribus alonsi impare se esse cognouit ab ingenio romano pōnifice antūū petijt qui virellis cū patriarchā alexandrinū cū tribus milibus equitū ac pari numero peditū ad eā misit. p̄fect? in agrū cāpanū patriarcha aliquot castella vi cepit. obsidissetq; capuā nisi iohānes vintimilius. decē equites quos regina ad eū transfuserat ex impositio inuadens sudā set cepisset. Aggressus est p̄i idē patriarcha iohāne anthoniū principē tarentinū ad monē fideliū acūs erpignatū in castris captiū abduxit. eaq; demū lege dimisit vt frater eius quingentis equitibus stipēdia pōnita faceret. Erhebant patriarcha et iacobus candola cōmuni p̄silio in amicis amicus p regina bellus s̄ interuenientibus similitatibus copias separāt. interea dnoꝝ mensū in dūcie inter patriarchā et alonsū facit. quibus barbaribus patriarcha iacobūto reconcilians inuictus cū eo viribus p̄ius oppugnare alonsū sum itauit q̄ recociliatōis ad eū noticiā pueniret. Erat alonsus apud vicā milianū tribus milianb? ab aiera secutus in castrū. cū sibi nūciatū ē hostes rupto induciat sedē aduēare sibiq; nimmetutū expectare impetū. q̄ quārē subaltis signis mor capuā se recepit. nō tamē absq; dāno suoz qui postremū agmici duxer. Erat cū patriarcha auertā sibi ad inhabitandū tradi ab Ifabella peteret iacob? impedire rursus inimiciē inter eos suborire sūit. s̄ cū tranenses excepta arte alonsū dñm appellasset et arte oppugnari cepisset. patriarcha cū exercitu eo p̄fectus obsidione firmavit. cni et iacobus candola ab Ifabella rogatus er iohannes anthoniū vsq; finis et in ulit alij se p̄miserunt firmata obsidione cū iohannes anthoni? haud ex animo bellū gerere credere et naues regis aduenare tranensibus auxilio narrare. verit? patriarcha ne intercludere cū pario nauigio ingressus mare tanq; pecunias ab eugenio pēturus in picenū ad nauigū uit. deinde se romā contulit. milites eius sine dūce relictī ad candolā se conuenerunt. At deinde alonso de dita est et iohannes anthoniū ad eū redijt. Inter hec rhenatus et captiuitate dimissus cū decē t̄rribus neapolim venit et vocato a se iacobo candola ex eius p̄silio scapharū petens in ditionē accepit. deinde in silumenfem. p̄fectus cū frustra verbē obsidisset agrū vastauit incendio. nec alonsus interea quiescebat. s̄ albanō ac celano agro subacto ad castrū vetus puenierat in valle sublena sitū cū rhenatus oblata p milite ri more cyrotheba p̄siliū indirit. accepit alonsus. sed que sunt singulari certamine an collatis signis cū toto exercitu dimicandū esset se ad vtrūq; paratū esse. Atq; rhenatus respondisset vniuersi certaminis cū totō exercitu fortunā se velle subire. rhenato renūciauit placere id quidē. sed q̄ vtriusq; morte ei? fuit qui p noctē dies ac locū p̄siliū dicere. se cū exercitu inter acerras ac nolā p̄ficat. qui campis lata planicie vtrūq; idoneus est. Itq; cū ad diē octauū p̄stolamur. Dñe orta dissensione cū rhenatus locū in quo alonsus ei set p̄stolendū diceret p̄siliū impeditū est. Alonsus in nolam prexit. rhenatus in eo locū vbi alonsi fuerant castra duxit exercitū. atq; ita suo satis bonoz veter factū putauit. Et rhenatus in pelagius bucces castrū vetus subegit. Alonsus in vallem cardinā p̄fectus arparidū oppidū vi cepit. et marinus boffam vallis dñi in captiuitatē. Ascritum regulū in fides recepit. In lucaniā dñcus oppidū anglū obsidione fatigatū obuiuit. Lucernā redentibus oppidanis accepit. iam quindē milia equitū castris eius erant. quibus frenis absente rhenato neapolim petens cū petro fratre bmis castris vrbem obsedit. excum t̄rribus in portu colloctatis. oppugnat verbis magnis viribus. nec aues seipos negligunt. Sed dum petrus paululū a castris p̄scutit et gracia in litore vagat et carmelitano templo caput tormento ictus repente occubuit. vt apud om nes ordines gratiosus et ad rem militarem natus. animi magnitudine et corporis robore excellens. ad subeunda pericula impaudus. acer et manu promptus. cuius interitū confirmato exercitu emis diei dimissa est oppugnatio. Alonsus vbi gemitū facere truncū cadauer insperit. Ad bec inquit que te frater spēdia duxi vt esses q̄ mihi tuo sanguine tuāq; necē regnū parares. recordij leculo corpus insit et in arcem maritimā reportari. cui post tempora nactus idonea dignum suo genere finis duceret. Sequenti bus vo diebus cū oppugnatio repetere? tanta vis imbrū cecidit vt necessario ab obsidione discessim et res in religione sit versa. Et in caynarum opp diuī tradene quodam milite oppidanis occisus ab alonso recepti est. et arte fame coacta in ditionē venit. Rhenatus interea ex pelagius reuerfus neapolim vbi que acta fuerant didicit. Turm cū vinēcū optime in mari sitū ad tuzelam regie aras vi ex p̄signauit. deinde arcem ipsam pluribus diebus oppugnans dedit p̄fecto cui amona p̄siliū deorat in potestatem suam accepit. Alonsus vero cum frustra obsessis auxiliū ferre conatus ēt iu lucanos tras ficiens salernitanos totamq; ferme prouinciā et brutiūz multos in dedicationē accepit. Iacobus autē candola p̄stans vir ingenio et a f̄rre studiis non abhorrens atq; impudens rei militaris peritus. qui s̄ barabio supradia fecerat. dñm castellum quoddam iacobi lagunisse oppugnare nūc catari. p finio corrept? decubuit. claris p̄fecto regulus et ingenij laude dignus. si q̄ta industria et rei bellicę cognitio tanta illi fides et in p̄omissū constantia fuisset. Iohannes vintimilius et ip̄e p idem tempus acerras prodendū

oppidanis et arcem fame laborantem in potestate recepit. Quersam quoque a rhenato deficientes alfonsum intro mittere. qui arcem apprime munitionem et forti presidio defensam cum expugnare facile non posset fossatis ingenti bus exditi et oppugnari quotidie iussit. Rhenatus ad antonium candole filium in apulia profectus. cum ibi bel pperare ad oppugnationem arcis a iure cessari animaduertit et per candidum vallem et deinde ab alfonso qui occurrere impeditus in transuersos montes sequente antonio in Nolanum descendit. nec tamen obsecris apud auersam opem ferre presumpsit. cum alfonsum in castris illic potentior videret. Sed reuersus neapolim antonium candolam de prodicione suspectum apprehendi et in carcerem remitti iussit. queres magis et cementum fuit. nam cum in castra illius sub vrbem tumultuarent ducesque sui reposerent antoni? diuulsum est. quod pumeliam sibi arrogatam in quo serens animo mox ad alfonsum transfuit et arcem auersanas septimo iam mense obsecrans et tradi curauit. persuaso per eptam tanto qui in patre suo militauerat. psecutus ibi presidij curam desinit tamen paulo post antonium ab antonio. Alfonso deinde apud benientium et recon ciliatus est cum arce prodicione tradita. Alios quoque conseruari in alfonso potestatem venissent. quo tpe et calatibini ad actus machinis ab alfonso expugnati sunt. et castellum padula et ante vrsanam castra posita. fratre esens pfortia rhenato amicus arianu tota mausfredam lucertam et alia pleraque oppida per id tempus sapu lia obtinebat. quos custodiam cesari martimengo cum non paruo equitatu pmiserat tpe in piceno agens. et e sar enim esset alfonso infestus bis extra menia troie pugnare ausus. bis ab alfonso ex acie fusus. turpi fuga in vrbem se recepit. nec nullo post vicarij oppidum resistentibus oppidanis vi capto pda militi petrusilla feminaz decus regio mox seruati. Alexander autem francisci forcie frater sub vrbem ibantem reuindit candolam acitica et iostani cum copijs ad alfonsum cunctes repente aggressus leui certamine fudit. riccum et iostani precepit fuga saluam. Reimundus interceptus est. qui tunc esset antonij candole patruus illi sedo ab alfonso alienauit. Elent et iobaunces cardinalis tharentinus in regnum aduictus francicum aquinam eugenij copias duccens. Sed occurrens alfonsum retro eum repulit. Exinde rupem vrbilemam in alto monte sitam castellis circa occupatis fame coactam obtinuit. et paulo post capreas oppidum in insula eiusdem nomi nis sitam tyberij quondam cesaris siue delinas siue latebras. nec moratus castra ad neapolim posuit. simul que puteolos obsedit. qui aliquidum foriter resistentes. tandem rei frumentarie defectione regi portas aperiri et vnt. A vris quoque qua vocant oceanij recepta est. vgebant interea rei frumentarie inopia neapolitani. nec spem aliam habebant quam vel gentilem mari vel franciscum pfortiam cum antonio candola auxilio ter restituerent allanros esse. Quellus interea faber quidam cementarius que fames neapolim exire compule rat. ad alfonsum pfectus. si premlum adsit vrbem paruo militum periculo capi posse demonstrat. deligat vires ducenti qui cum anello eiusdem fratre per ostensum aqueducum nocte vrbem ingrederentur. deligat occupent. rei cui exeret paratis signum expectat. illi in domum quandam puenit in qua vnica erat atus et a dulta cum ea virgo. mater qui exlamare cepisset celeriter oppressa vocem emittere indubita est. filia sua fo re contant et iam sol exortus erat. nec amplius quam vni quadraginta ex omni numero putam euaserant. q nuncare ingressum regi debuerant. siue negligencia siue aliam ob causam nihil regi significauerunt. existi mauit alfonsum aut eos esse qui missi fuerant aut metu exire non aulos. pfectusque vix vrbem ab ea p te que occupanda erat inuadit. Rhenatus cum ea manu qua ad subditos casus paruatur arato equo ad nu ros contendit hostesque procul amouit. ingens vero pauor et pfermatio eos cepit qui puteo euaserant. nec re gredi in puteum ne armos strepitum pderent. nec erumpere ppter paucitatem audebant. Alfonsum vt vidit ni bil a suis minus misceri desperatis rebus in castra rediit. Rhenatus tanque periculi depulsi relictis custo diibus et tpe in regiam concessit. nec mora nuncius ad alfonsum currens multos et puteo prodidisse atque in to mo ratiros ob metum latere nunciat. Iterum igitur ad menia succurrit instaurasque prelii vt erui pendit anim? latentibus aciat. Interca filius eius que non inuauit in anicole a statione sua domum veruens pulsatis so ribus aperit sibi expectat. mater et qui intus erant examinati quid agant vefcunt. ymact tandem ea sententia vt reuersus paululum foribus manus et inuadant eumque apprehensum tacere iubent. si ille repente vt armatos vidit trepidus refugit. hostesque intra vrbem esse vociferat. ad rhenatum subito peruolat. queque vident referat qui intus erant vno agmine rapam et domo psumunt pauorque impetu mentis ppinqua vno tantum vigile ibi reperto turrimque occupant. Rhenatus eo nuncio ac tumultu excitatus ad menia celeriter reuertitur impetum qui suis animos ad dar scalas adinoueri iurpat. sed oppidan? cas? muri pte facile tuebant. et qui per scalas in capram turrim euaderent graui saxorum deiectu obfistebant. dum pugnaf a enter obquebantur menia alfonsum loci quendam neglectum esse aduertit. eoque celeriter scalas adiuu? ni iubens inuauit obauit. iam qui turrim occupauerat partim grauerit sanciani pugna remiserant. partim precepites et muro se dedrant. et atque rhenatus eas turrim recepturus nisi a tergo subito qui ingenti damno re hostes inucent terrorem inuoluerunt. auxit et trepidationem oppidanorum vnus ex alfonso militibus qui per menia vrbem ingressus consensu equo que vacui forte inuenit in hostem inuectus oppinionem sibiut p? xime porte capite atque infracta. Mox tamen rhenato defuit. antimus se corroboratus qui aderant in hostes foris ter truenos eoque impetum paululum repressit. mox vero crescente hostium numero suos exterritos amanduerit sensum resate pedem capit atque per diu? ianarum portam hostium compluribus in arce regiam cum paucis sece cepit. tum et a fori boarum porta et ab alijs diuersis muri partibus irruptio facta atque ad pda diffusus est. a cedibus tamen partum. idox vero ingressu rege et prede quoque finis factus. pmissis huius anni memoria expugnatione tame vrbis que eo modo capta est quo animis antea mille per belisam et gorbis manibul erepta fuerat. xl. et. cccc. supra m illemlu ab ortu saluatoris xpi. Is annus erat ab initio cepti belis vnus et vigesimus. p ostidie due ingentes onerarie naues a gemenilibus missae cum frumento appuluerunt. que cognita vrbis captura sub arcem concesserunt. rhenatumque omni spe recuperande vrbis abiecta inde ad-

dixerunt. Tres adhuc arces in fide rhenati pſcuerant. capuana, montana, regia. ſed capuana pacis pau-
 corum diuini iudicijſque rhenati abitum ſeſe dedit. Regis aliquo poſtea t montana tardius recepte ſunt.
 Rhenatus ad eugenij florentie morantem ſeſe conſulit. Et inde in gallia victoriam abiit. Alſonſus inuit
 ta neapol aduerſus anthonij candolam ducens ad carpenonij caſtra poſuit. vbi cum facta pugnandi ab an-
 thonio copia in eundem certamen reguli dicerent niſi princeps ad eſſet. ego inquit alſonſus qui militi ami-
 niuam addere conſueci. ſani pſentia mea terrore adhibebo. abſit a noſtro ſanguine ac viciſſima. morq; gale
 am in duit ſignumq; pugne dedit. certaminu eſt aliquam diu mutante victoria. Poſtremo ſuſo hoſtili exercitu an-
 thonus ipſe captus eſt. cui erroris venia poſtulant non modo ignouit alſonſus veru etia oppida q a patre
 accepta hereditario iure poſſidebat reliquit ceteris captiuis p humaniter haberi. nec quicq; ex anthonij ſup
 pellectile queingens erat. pter criftalliuu calicem cepit. Poſt hec Pelignis Marſoſq; ſubegit. An-
 ſredoniam t ſubinde arcem in poteſtatem recepit. omneſq; belli reliquias in apulia erexit. ac pacato vbi
 q; regno neapolini rediens in triumphantis morem emulante populo magnificentiſſimis apparatibus in
 greſſus eſt vrbem. Poſt hec de pace in alſonſum t eugenij actu ludouicus cardinalis a quieſcentiſ t ſua
 virtute t pontificis auctoritate potens. idcirco ad regem niſſus eam conſecit. Tunc pacis in hunc modu
 dixit. Eugenius poſteaſq; alſonſum regi neapolitanu vicerari appellatq; ſerdinando regis filio cui rex
 poſt mortem regni deſtinauerat poteſtatem ſuccedendi faciat. Terrarumq; regno adijciat. Alſonſus con-
 tra eugenij auctoritatem ſe ſubijciat atq; optulit ad agni piciu que Horticus occupauerat vendicandum.
 Si q; poſteaſq; aduerſus turbos aut afros bellum ſuſcipiat rex cum claſſe adminit. Sacerdotes regionu
 ſuoz conſilij pſectub aſſicam. pſectos reuocet. nec pati af res ex ſuis qui cardinalis ſub amodo ſubi
 audiendi ereati fuerant reuertentes. p cardinalibus ſuſcipi. habere. maricem ciuitatem ducalem atq; agri
 multum in marſe oppida romane eccleſie tradat. Traiecit deinde in piciu alſonſus t que ſupra relata ſit
 ſeſe curſu preiit. Et inde domini redies cu gemenſibus duce raphaele adumo ea lege pacem ſecit vt del
 lo ablato nemini petendi viſ eſſet nec regis hoſtes gemenſis populus nec rex gemenſis recipit illos. nec
 comatu adinuerat. Genueſes regi quottannis du viueret bonoris gratia pacem amicum dono darent.
 ac neapolini nutterent. Poſt hec anthonius paterna ſurpe centia p in arcem vntimiliu. qui multa in a
 pulis egregia facinora alſonſi gratia aſſecit ad ſont populi no. paul a theano quo iuſſi erant regi prin-
 cipis concurre cu quibzſq; mcentis. pſectis tanq; vnus ex purpuratis auctoritate maioru interficere co-
 ſtituiſſet. apud regem accuſatus cla fugiens catigam diſtioni ſue oppidiu repetit. exiit atq; regni lites ex
 citare conatus no ſolu vianoz proceres ſi venetos t alios italie potentatius vt in regem am a ſuſſaperent lit
 res t nuncijs imitauit. ſi ſuſtra illi cineta ſuccedere. ſi cum copijs rex aduerſus cu profectus t erotam
 vrbem t omne ei reliquu agri ademit qm in catatano rediſum ad ceditorem nulla condicione inuenire
 niente compulſ. Iohannem vno nuceu qm palam anthonij fuſor fuerat oppidis omnibus exutus regio
 excedere iuſſit. Scuta ex paulo poſt pſectio regis in tuſcanu. de qua ſuo loco relatu eſt vnde reuerſus non
 multo tempore interuentu ſidericus imperatoris t leonoru impericem ex ſortore ſua uſceptam ad ſe venientes
 tanto honore excepit qm reſſe vix oratori maximo faciundia ſupperat. donatoſq; magnifice amboſ ſe
 remiſit. Et inde quia pacem vt pſictu eſt florentis petentibus eſſet. interuenit cu venetiſ poſſitis inimicis ſedus inſiſſet alterum
 tame in tuſcia bellu geſſit miſſo in eam expeditione ſerdinando filio. de quo ſatis inter res tribuſcas coſme-
 moratu eſt. Soluta eſt t pax cu gemenſibus capta in iue que de dyo inſula genuiam penebat vt poſtea reſe
 renus. Ob qua rem comota republica geneu. Iohannes philippus ſuſca gentem. pgnatus eſt quatuor de
 cen daret. ſi reſuſſus tormentis enis inglorioſi abiit. nec multis poſt diebus claſſis regia ad monte cyrci
 ſer gemenſiu naues inſecuta cu homines effuſiſſent demerſit diuiti preda in eis recepta. Quibus ex reſuſ
 q; de pace tota ſenne ytalica conuenſit inter gemenſes tame t regē concedia ſieri non potuit. Sed cus
 gemenſes exules ad regis opes conſiſſent claſſis ei conceſſa eſt que liſſuſcu vicanus litus. citaz vrbem
 ipam vt relatum eſt oppugnare no dubitauit t nunc maioribus viribus idem bellu repetit. fuit autem
 alſonſus cu ſidericus imperator ad cus venit amnis citra octo t quinquaginta natus. corpore graciliſſi-
 tu pallido. ſi aſpectu leto. n aſo aquilino t illuſtrib; oculis. crine nigro t iam albicant ad aures viſq; pro-
 tenſo. ſi ſtatura mediocri. tibi potuſq; temperans. nec vino vſus niſi aqua multa pdomito. litteris p omniem
 etatem operam dedit. Szam atque appime petitis quia ſane praro loqueretur. buſtoras omnes coluit.
 nec poetaz aut oratores ignotaui. dyalencos nodos facile ſoluit. nihil ei abditu in philoſophia. archana
 theologie pſcuiſ. omnia de pſcientia dei. de libero hoſ arbitrio. de incarnacione verbi. de ſacramento al-
 tans. de trinitate. de difficilimis queſtombus pcontat; pſto t ſapienter occurrat. in reſponſionibus dan-
 diſ quibz beatus t circuſuſus. nunq; tamē dimittus. Hermone blan dous teſuſq; Summa ei aia ne qſ-
 diam quibz beatus t circūſuſus. nunq; tamē dimittus. Hermone blan dous teſuſq; Summa ei aia ne qſ-
 piam ab ſe abiret. ingratas petitiones diſſerre maluit q negare. ſancti religioſi. rem diuinam diſſigere cu
 ranti. Sacerdotalia indumenta t altaris ornamenta ea parauit quibus parat alia nulla queant. Sacram
 ac domeſticam ſuppellectilem auream t argentea admirabile t incredibite compoſuit. margaritas vno-
 nes. adamantas ceteroſq; lapides pſoſos toto orbe queſitos coemit. ſacelli in quo ſacris interſuit t aula
 rui quibz moluit pariter diuitibus atq; aureis panis ornaui. Vtſuit ſeipm nitide in agis q; pſoſe.
 ſerico raro vſus aut oſtreo. paludamento. venationi magna vite ſine parte conſecrauit. In bello ſeruius t
 aſper. in pace clemens ac manuſcus. pſcat facile bis qui contra ſe arma tulerant. hui anu ſanguinem in-
 vitus ſiſit. ſcelera in odit. nec impuie ſubditos relinquare paſſus eſt. Regni quod nullis antea ſeculis
 ſpſuſca ſano numi fuerat adeo pacatum ſecurumq; reddidit vt quacuq; uer habetas nullus pſonuz mer?

adfit. Legatis omnibus ad se venientibus sumptus oppare prebuit. Apostolicis qui cardinales essent obuiam extra urbem profectus quasi patres honorauit. naves in solite in agnitionis fecit. et quas qui p-
cul inspicar sublimes esse arces. p mare vadentes arbitret. Edificauit plurib⁹ in locis. s in neapoli supra
q³ dici possit splende ac magnifice arcē regiam cui nouo castro fuit nomen a fundamenti electa terū ere
xix. nui opere mirabile. inepugnabilemq³ tam sumptu magnificentissimā. turribus orbiculari forma ex
lapide quadrato. nūrica structura atq³ artificio murig³ crassitudine inaudita et ingenti arcu triumphali ex
marmore candidissimo exstat. Reformauit et arcem sancti saluatoris in mari exono nuncupatū. cuius in-
eripugnabilis situs ad vsum magnificentissime regie redactus est. Ampliauit et vrbis portum obiecta i p
fundo maris altissima mole. crassissimo muro. turribus munita. salubritate vbi i exccatis paludib⁹ tedit.
Adaguus. pfecto princeps et in vtrancq³ fortune partem. phatus. qui inter cetera sibi aduersa etiam ter
remotum anno ab hinc sedo passus est. roto ferme regno quale nec nostra nec patrum nostrorū memoria vixit
audituūne ferunt. nā et multa regui oppida funditus corruere. inter que arriani ita absoptū est rang³ fass
mae perijisset. Lara ciuitas absq³ insigni ruina supsiit. arciter. xxx. milia hominū inter cadentia recta pe
nisse ferūt. neapolitanorū nobiliores edes deuisse disicereq³ se. uoc tēplū i ea vrbē lesione nō sensit. s hodie
iani contas ferne refecta est et cumū diligentia et regis liberalitate. Eterū clarissimi regis qui seculū no
strū velum sidus q³ddā pfulgidum illustrauit. haud ab re fuerit q³breuissime velut in epilogo pēlara facio
ra percurrere quos temporis a nobis recepti plerq³ modū excedant. ex quibus illustriora huiusmodi sūt.
Sidolesens mortuo ferdinando patre aragoniā et que ab illo in hispania regna suscepit cū aliq³da sapiē
ter admittit rāstrā adoptatus in filium a iohanna neapolitanorū regina dissuadentibus amicis expeditio
nem in ytaliam suscepit regine opem tulit. Ludouicū ducē andegauensem. qui regnū sibi hereditario iure
tebtū affirmabat. pluribus preliis afflictū expulit. reginā que malo vso consilio ab se tē. ceratū tam pur
muit q³ cohercuit. Rhenatū alterū regni emulū armis victū cedere compulit. Iohannem viresliscū alexan
drie patriarcham magnis copiis insultantem regno fugauit. Eia et bis cepit. semel acri pugna deuictam
et iterū ciuitatis parte vocante cum defecasset neapolim quous rhenatus et magnus in esset popul⁹ expūgna
uit. Iohannē fratrem nauante regē in hispania laborante armis adiunxit. Alasiliā insignem. puicē ciuita
tem noctu adortus obtinuit ac diripuit. ad insulam gerbim quā veteres lorthopbagiren appellauerunt a cō
tinenti affrice quatuor milia passuum distantem oblidione amouit. Bofoniū prouincie regem cū copiis ad
uentantem in primo litore victum ex nimioibus castris ad maiora fugere compulit. Nec diu p⁹ et eis dēz
voluit leges pacis accepit. Franciscum Forstiani ex agro piceno armis deturbauit. et in albania et in orien
te p suos duces nircis in sehis non parua cis damna intulit. Bis floruitinos ob res gallicas armis affli
xit. Bis eis pacem petentibus tedit. Sed maius omnibus est et admiratione stuporeq³ dignū quod pre
lio nauali a gementibus vt ante diximus fugatus est et a victoribus victor tributum accepit. et adeo erga
pballippum gratū inuentus vt ab illo supma voluntate heres sit nuncupatus. Vterq³ gothorū soboles ex
quibus deriuatum esse regū hispanie sanguinem vnde alfonso origo est haud quāq³ ambigunt. Illorū pre
lio vincere et regna sibi subicere propriū fuit. quoz vestigia ferdinandus imitatus haud dissimilem filius
geniuit. q³ndo et ipe aragoniā cathaloniam Valentiam Siciliam. Alfonso vtro eam ytalie partem. que
olim magna grecia dicta est pugnando. instando. vicendo sibi subiecit. et magister ytalice pacis fact⁹ bispa
nicarum quoq³ rerum moderator et arbit⁹ esse videtur.

♦ FINIS ♦

Adest nunc studiose lector finis libri Cronicarum per
viam epitomatis et breuiarij compilati opus qdem
preclarum. et a doctissimo quoq; comparandum: Continet
enī gesta. quęcūq; digniora sunt notati ab initio mūdi ad
hanc vsq; repositis nostri calamitatem; Castigatiq; a viris
doctissimis et magis elaboratum in lucem prodiret. Ad in
vitiū autem et preces providorū quīn̄ Gebaldi Schreyer
et Sebastiani kamermaister hunc librum dominus Antho
nius koberger Nuremberge impressit. Adhibitis tamē vi
ris mathematicis pingendiq; arte peritissimis. Michaele
wolgemut et wilhelmo Pleydenwurff: quarū solerti acu
ratissimāq; animaduersione tum civitatum tum illustrium
virozum figure inserte sunt. Consummatus autem duodeci
ma mensis Julij. Anno saluſis nſe. 1495. —

♦ LAVS DEO ♦

·AD MAXIMILIANVM CAESARE·

Si quis opum largus: si quis uirtutis alumnus:
 Si quis sincere aulor amiaae:
 Si quisquam dubia facti sublimior aura:
 Si quis fortunam qui facit ipse sibi:
 Si quis Marte ferax: si quis post arma benignus:
 Si quis qui quod habet / hoc habet ille bonis:
 Si quis possessor fidei / probitatis honesti:
 Ne uinam si non tu mihi cesar hic es.

·DE MAXIMILIANO CAESARE·

Rex legum iurisq; dator plandeq; quicq;:
 Ceperat hostili peratus arma dolo.
 Iamq; tenes bello Morinos conauescat acci
 Et dedecet famulas Tabula fecta aquas
 Cum subito fractosq; animi / ueniam precantes:
 Non tulit ulterius mens generosa uicti:
 Inq; fidem / et uictis accepit foedera pangs.
 Nil ultra uictis quod dare possit erat.
 Querenti hostileni gentem aut perdere nollet
 Restituit: ut uictis parere sepe queam.

AD DOCTOREM HAN-
NIMANVM SCHEDEL

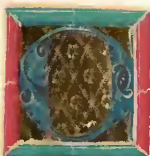
Quinem quicumq; tui male nominis olim
Horruit: hic mores inducet et sileat
Nam grauis es virtute nitens: et moribus alius
Ingeaus / probis quem bene notū beat

BEATVS VIR
Este sui iuris hominem sua seq; tuex
Contentumq; suis: alienum nolle: beatum
Esse: igitur siquid questuosis alto
Excedunt tua votū modum finemq; beatū

Hilconimus Monetaurij de Felckirchen Viciusq;
Medicine doctor: Hystnanno Schedel eluise
fuitatis doctoru exmulo. Salutem plurima dicit.

OGITANTI MIHI SAE

pe nunc o Clarissime doctor: Quo pacto mortales nati peccatis uis is morbis aduersitatusq; in hac temporum calamitate incitati nostram me mo iam prope imortalitatem redderemus? Offendunt se inter cetera quatuor: Littere; Eloquium; Historia; figurarum et rerum ymagines. Quatuor ebant inquam primum Litterae: Quas elementa et oris humani primos sonos nominamus: Quibus omni rerum cognitio et memoria habetur. Libellum eternis clarissimae doctrinae omni consensu literis esse potuit: Quatum multum licet multis grauisimus uisus aut eternum aut mortuum appareret: obsecrationibus earum latebras cohibitis mstris: plures tamen has egypcias primo reperiit. Moyses a Cadmo e phoenicia in greciam aduocatusq; multum migrans: Ime quibus quatuorq; maiores nostri reconditis secretis furtimissent: uo omnia oblitterata essent. Vnde etiamq; tam in effluxerant Litterae: preter deum pmapem et fabamorem mundi auctor certis muentis est: nemo. Succedit nunc Litteris eloquentia. Quae quantum ad mstrum rante potest: quotidiana experientia reatotes effamur. Mouetur et animum mstrum in uerbis. Nisi enim sermo mder animi nescit: ipsa rano non tam nos uiuaret: nec tam manifesta in nobis appareret. Homines enim multis quid coacti dicit reles ammus. Ea enim quae mente coarctamus: eloquendo pament possimus. Perhibetur Diphoeus theologoium antiquissimus sua excellens scientia libidin osos ac teres brutoq; animarum morbis finitimos ad mansueti ememet omni rerum paeniam animasse. Conditores nam urbium vagam olim mshidmem comouit: ut coiret in populos. Secretos item legum orationis ui conseruitos: ut liberum uerq;q; alius homine mure melad: et: ad seruitutem iuris assergeret. Instituta et a uia: Etli natura sua sint honesta: plus tamen ad fortandas mentes ualeat. Quocens pulchritudinem rerum clauis orationis illuminat. Degenti bus etiam in longinqua regione predestit eloquentia possumus. Ad quos enim copiam conuictusq; aoster nuquam uenturus est: ad hos sermo perueniet. Nec enim deus patens rerum homine nbelius magis sperat: quum dicendi facultate. Et cetera enim ammanaa in multis nos praestant: ut uiribus: ut firmitate: ut paeniam uolentate: immisq; exeat: op: s egent: Cuius ingredi: pafi: a quas terrare: sab sz dorente natura ipsa sunt. Molunhar item nobis: Texant m uos: excludant fetus aimenta in hiemem uerbaunt. Caneu quafi amore munt: muta et reraonabilia dixeris. Cum igitur nil melius oratione accepimus: Quod d. gimus nobis datum est: et dimis. Qui eloquentiam: Qua non solum animalibus: Vno ipsi homines inter nos volumus praestare. Ipsi enim am eos defendit: senatum consilii regit: Crentum populi (m que uirt) et uet. Tnamq; lauds et glorie pe: ipsam assequimus: ut ne dum loqui quod perierit: mntat. Sed filg uat: et tota: edeamus. Caurit deinde te ad tota historia fido

rum nos sumus et gratias: non minore laudis et merito digna. Inter omnia enim quibus hominum felicitas potest potest: Laus maxima ut dicitur: *historia* te bene solet. Inter enim testis eorum omne generis hominum de bonis et malis actis apostis. Nec permittit ingratia et admodum mea et maiora: finiora sua gloria fructuari. Ostendit item pietatis et exemplis: quid potest sit facienda. Quid sit fugiendum: quid demum appetendum. Legentes enim hanc historiam admonemur. Quid constet ad degenandum totam. Cum exatis aliam in melius vitam nostram institumus. Et cor bene artus tamquam quodam calcei ad mutandam matiam. **L**audatur senioris a iunioribus: quos longa etas probendiores efficit. Laudatur vero historia plis senioribus. Quanto magis reum amplectitur diuinitas temporis: quam longa etas hominis. **C**onfert ita historia tum iunioribus: quos nullum res una frequens lemo. antiquioribus equat. **C**onfert simul etate profectis: quibus diuturna vita reum experimenta subministrat. **P**ropterea enim homines dignos impetu efficit. Imperatores vero ob maiorem gloriam ad egera finiora impellit. Milites ob laudem que mortem sequitur ad pericula subeunda pro patria promptiores efficit. Malevolos et impios timore infamiae deterret. **E**a propter plures literarum monumentis: tum quibus iunctis immortalis redduntur: tum quibus singulis leges: tum novarum demum reum inuentores exhibent. **N**isi enim hanc beneficium veteris finiora immortalia redderet: quam plures primo rerum arduarum congressu terrihi fuissent. Sed quia deorum est: pro comparanda gloria immortalis labores mortales perire. **Q**uia propter hercales labores plures adit. **E**neas dum urbem conderet: mari et terra iactans: vana pericula sustulit. **Q**uo historiae beneficio rerum gesta et virtutes ab interitu veridicant. **M**agna item est philosphorum opinio: Ingeniaque Romanorum extenuarum diuina auctulus. **Q**ui ut bellum aut ingratam gloriam sibi amularent: la propter pericula moribus vitam temere. **E**t plato qui relictis Athenis perit. **E**gyptum demum Italiam vidit: ut perit goas qui semel domo egressus nunquam rediit: **V**entatis flagrantior: quam amore patrie. **V**ideant enim nostra monumenta: ut signis tabulis: diuinas ad post tempore perducant: vnde usque casibus distubant. **H**istoriam vero nos ad honestum impelleret: vnde delectari: prolos extolles: impios depone re: **D**emum ex ipsa tamque fonte vberima: quid auge faciam si sit hanc. **I**demque rerum gesta et pietatem virtutem finiora: historiae manant: voluerunt: Quae per omni et sum obem in mille libroris diffusa. **I**psam tempus quod tacteria omnia consumit: auctoritas habet. **Q**uare ut quare demum toto illustrem viderum: aliarumque rerum magnas: figure et effigies: Quae quidem scriptura ipsa videret homini docto. **I**ntatim pictura homini laeto et illiterate. **V**identes enim pictas magnas signa et tabulas. Res gesta ante oculos ponitur. **A**csi peractis geri videretur. **L**egentes autem historiam: quasi a dictis res gesta ad memoriam reuocant. **V**t autem visum quo veritas rerum differeat mutemur: nobilorem audiri credimus. **I**n pictis et ymaginibus maiorem quam libris reuerentiam exhibemus. **M**ouetur enim visus pictura et effigie: auditus vero libro et sermone. **H**inc temerem Ciceronem: memorem ipsam omnem et in thesaureum ymaginibus et figuris robora re: quibus animis nunquam fuit quidam accenditur: ut ementissimam ad virtutem romo etur. **E**x ipso sunt nobis auctis triumphales: regum palatia: templag auctoritatis deo dicata: summo ymaginibus illustramus: vnde signis et tabulis deo auctis. **Q**uae cum maxime ut: ipsa tamquam quodam spiculo exatantur: ut ueris potest in vestigia mittit: finiam et gloriam eorundem adeque. **A**duary tandem impresso et in a nostratibus auctis inuentum. **A**tem inquam impi

Quo mundi Anno Reges, pontifices, aut duces regnauerint: Vel
quod Anno insigniores virtutes indita fuerint: Aut quo tempore
prophete Sancti, summi pontifices, Imperatores, Alique illustres per-
sone flourerint. Quibus omnibus legentis animus magna vo-
luntate affatur. Et ad colendas virtutes, et detestanda vicia matatur.
Vale in Hartmann: Et tuum hoc onium ut soles amore prosequi
ut. Datum Nuremberge preclara vrbis Germanie, vrbis
li. Anno salutis. 1493. ~ ~ ~ ~ ~

Ad Hieronimum, ~
Certe si tantum resonet mihi lingua sonoris
Oribus: Et faueat dextera musa mihi.
Non valeam meritis digna tibi carmine gratas
Solvere: nec laudes tollere ad astra tuas
Quas quoniam tibi re non possum reddere: habebō
Aeterno fixum pectore Hieronimum. ~

C. H. S. D.: ~

528.

IC. XC.

✱ **A**lma dei soboles. duorum maxime Iesu.
Terrarum coelique deus hominum redemptor.
O bone. da finalem victum longevaque salutem.
Posteaque felicem comitentur tempora pacem.
Tu tamen ante alias longe sanctissima oro.
Rectorem cunctis populi nunc adiuva votis.

— H — S —

+

DE MAGNIFICACIONE VRBIVM

Nihil eque Cunctis amplificanti. et cuius virtus ac gloria: Qui hoc edificans
aut fructulante melius atq; opibus fieri potuit fallitur: ut singulos viros
Sic et v. bes. et regna et imperia: non delicias non turres ut mema: non
platee non palatia: ac templa maxime non statue non picturæ: non au-
rum non gemme non campi legionum et classum pleni portus non pere-
gemis referta merabris emptoria: et luxu amore equore omne sultatum:
non postremo cuius forma vel numerus: non rerum copia: exundansq; abis-
sorum: non purpuree clarmdes vitæ: enustæq; nux autib: non fasti-
non delicias non voluptas: sed virtus sola nobilitat: gemmasq; et rum-
fama: Quam vici parant non numeri:

Et magis vices paucos aues habent homo uere ex his constat Et que-
magnos quosdam habuere quin in filiis abierit ac nutritus romulus om-
nium reginam urbem Romam condidit: quam euectæ et uoluit in mari-
ma vici gemmis celma:

DE FRAGILITATE VRBIVM & EDIFICIORVM

Omnia quae manu hominis facta sunt vel manu hominis constructa: Vel manu
de et durando deficiunt. habet si manus preualidas longa dies: Cuius
his operibus nullam semel cecidit. Ruentibus ergo que quibus gloria funda-
ta est: ipsa q; cecidit necesse est: Recpe: - antiqua q; ignota est non pos-
sunt Vbi est nunc Troianum illud ylon superbum: Vbi vici metropolis
Vbi turres et mema babilonis. beluæq; nunc habitatio et serpentis de ba-
bilone loquor antiqua: Altera nempe pinguis et reuerens adhuc stant-
cio idem insuet. Vbi demq; illa septem quin grees pinguis celebrata:
Atqui ut ad pinguem viciam Vbi est quæ illa neionis domus aurea quæ
edificavit sume mirande magnitudinis domus tria milia passuum ambitu ha-
bente quæ pinguem totam non uideat inde igitur confestim testaturat impe-
sus cæ uici non uideat. huius omni aures laqueis exornatæ cenacula et u-
bula tabulis ebulliens auro gemis et massis auri s. inrebus ætatis de-
corat: que eandem figurat architectos regin: lectores etiam nunc stant
que quidem domus si alius possideret furore q; uideat ad mopa illa
compulset et capias. Vbi sit regine diocetane: et bilitat antoninu Ge sym-
bium Mary: et Septimium Severi: et eundem tunc pinguem. Demum ut su-
mam recte attingam Vbi est Augusti fuit et edes marts vici: Vbi edes
tonantis iouis Et appellatis templum in palatio Vbi eundem pinguem et bi-
bilitatem q; m pinguem et l. huius vici tot opera per illud vici viros mias vici
mias tanto labe et tot impensis consumit Mary phil. q; edes huius et mu-
seum edes diane atq; libertatis Th. bii bii corneii Amphitheatr. sin-
tis thauri: sinuachilum pinguem her opus maria ægypte. Quee vici totam
exit nihil mueres aut pinguem qua tantis opibus uideat. Certe Augustus
omni superum nisi aliqua edificia reliquisset iam perdem omni eius gloria
retulisset. Nec uero solum templa vici q; pinguem erat in ipsos edificantes tu-
re: sed pia etiam lora huius ipsa acmte mias mias et alia cecidit nua
temuerunt Et nunc nux ponderis fuit sint fieri vici pinguem ægypte
quod dux cecidit fuit possidet et Maua q; antiquissimam illam domo-
su nomis vici vici pinguem:

Item das ist der teil gegen mittentag

Ob yemant sprech oder in im selbs trachtet.

Aus wem oder wie man das machet.

Die kunst Exometrey ist genant.

Dit vns des ertrichs leng vnd breit bekant.

Iphus

2. 1. 2. 8. 2. 9. 2. 22

Cstaria

Item das ist der teil gegen den aufgange der sunen.

Item das ist der teil gegen den untergang.

Das kinde Hall.

Jorg Sloghtendon.

Das stutlein in der artel Do hat der dynamter xvj. meil vnd Nurnberg ligt in der mitte des zirkels vnd hat vberall vmb sich auff das weitste sechszehen meil begriffen. Wiltu nun wissen wie vil meil von einer stat zu der andern sey dē obgenāten zirkel verzeichet. Sonym einen zirkel vnd miß von einem roten puntlein zu dem andern ley den namen der stat in dem zirkel verzeichet. Vnd setz den den gemessen zirkel auff die zall der strichlein vnder dem zirkel ob der geschriffte bezauhet. Do ist von einem strichlein auff das ander ein meil vnd von einem kreutzlein zu dem andern zehen meil.

[illegible]

Borgisus illustreis vre gen^{ti} **ARNOLD** **EVS EPI** scilicet Arnoldi Metensis Ep^{is}mi.

ARNOL
FVS EPI
SCOPO

Anfigi
sus fili
us c9

Plater Sa p^{ri}ncipus n^{ost}r Ger
deudis - p^{ri}ncipus v^{ir}mi.

Amol
dix cogn
omito for
tiffini?

Tipmus
maior dō
dōqz Rex
E...

Primus Karolus Imperator in feanig:

Imperator in Francia:—

Lothar
ius Rex

Ludwig
Kerger

Hugo fi
in Regis

Lude von
m Rex im
bet ge

Lotm
Rex lotm
2015

Katlin
nus ex
ritus

Karol
Perfanti
e et huppo

Radom
m. pena
m. om-
sus

Ludwigi
in Rex
ostrogothorum

Carola
man 2 R
bionzie
1778

Karo.
Rep.
name

In monasteri
um trufus

Berthn

Ludwico
Rex fra

Aenolfe
Rex bar
21c et fe

Hermin
dub

Ludw
nis Rex

Raro
Lus

Zendib
aldor
lotmaren

Ludow
 Rex of
 France

Conte
que a
sibis

Humbert

Hugo
Rexim

Lothar
115.

Cum gratia

Lothar
in der

Karo

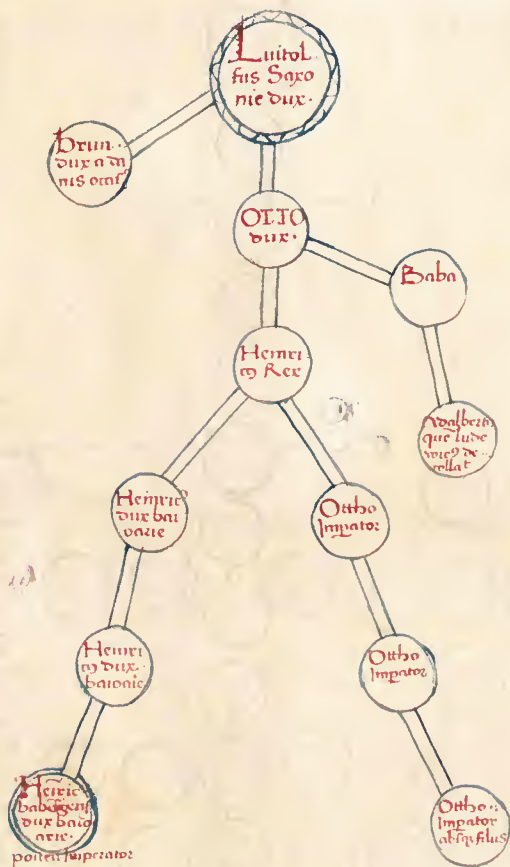
Hierma
rgisus

Cunigu
nt Imp
obit.

Sight
do Co
mes

Lothar
rue. Ker
franc.

Conte
Rex u

Henricus
dux baio
arie
 postea Imperator
 Cuius uxor Cunigund
absq filius obiit

Nec faber impensū pōtū caput omne laboris. Nec cui plus merito p̄mīa ferre licet.

Struit h̄ demon. tuens sub imagine fraudis. Virgine p̄or limen adulter adi.

Dicit hic colūm falso tenet iste pudorem. Impuramq; negare p̄ sacra forā fretū.

Iudicia b̄ cōue ferri candētia iustu. Accipit: e carnis ligna pudica sue.

Quarto ad gloriosam imperatricē sanctā Thēre-

Pulchra virgo ac diua imperatrix sancta Thēre-
gundis p̄ clara cōstituta ac
dera: in matrimonii statu multoties cōstitutū. Et cum consorte suo suo
tem egisset purissimū. Per eius impolūtū tūc virginitatē sinistri supponē-
bario: per q̄ impare illius opinione ac publice infamie crederemur finitū. p̄
reos suos ac inimicos ad deū: et sanctos eius p̄ce. cum incūsa crūmpe solūm bel-
coram omni plebe virgineas genas testatamq; lucere carnis mundicie: quod p̄
meret impune illeto vestigio calcasti. Idcirco id genas reliquias omne iūte ac
passione ac p̄ omne id q̄ vniq; inter vltio per p̄lia eo in cōmōdi p̄ vltio ac
oio atq; oblecto: vltio p̄bia ac sacro apud deū interitū: ab omni crūmpe
tutis ab omni hostili impetione ac fraude dyabolice. Et quoq; sacra Thēre-
arceas: neq; sine a me sinistra quadā sup̄p̄ue labellatū. Impetra in singulis
utem pericula: vltio p̄li b̄m̄ misere calamitate. cōfessū tandem fructū
mū in vota nece: et docuit tui meo qui sup̄p̄ue corā te p̄ce cōfidenter
te sibi p̄trōnā delegit: et te causis sue cōstituit aduocam. Et q̄ p̄ndic te
mibi tibi benoio pieno atq; ad manū meo omni ex tribulatione erit: et
qucam: atq; p̄li fata tandem tuo ex beatorum meritis vitam possidere dēam.

Hanc fidel recte plebe cōsta videret
Qua dūce securus quātū dūc p̄ce

Felicio tandem post fata secunda mariti. Renobis claustrum laeta puella subit.

[illegible]

placita veretur; ametq.
subesse potest.

1994

6

THE HISTORY OF THE
LIFE OF JOHN DEE
BY JOHN DEE
IN TWO VOLUMES
THE FIRST

1575
 HONORARIUM
 1575

קהושע
 N I 8 A I N
 IV AE R

OTVLAS OB NVMINA TRINA COLAMVS
 SEANT SASVA TRISVLCA IOVIS.
 auct p Iohannem Wittenburg M.D.L.

יהושע נזיר כלל
 IC NAZARENVS
 RE VNVS ANVS

Zu wissen das nach Casti von sechshundert gepuet Tausent vierhundert vnd in dem Einundneunzigsten Jare in dem Monat de
 cember zu rom in der trachten zu dem heiligen Creutz die man nennet Jerusalem. als die ein Cardinal hat verurtheilt lassen ob
 einem schwein pogen. Vor dem gar lange zeit. ein grof mechtlich stuck des creutz des heiligen Schachters gehalten ist
 in der mauren in einem pleyein truhlein oder Sarchlein. das mit dreym Insigeln versigelt vnd mit einem gepachen
 ziegelstein verdeckt. auf dem geschriben gewesen sind diese wort. Titulus crucis. erkunden ist. Ein stuck oder theil der
 Tafeln. an der der sighaft Tuel vnseres herren Jesu Casti dreym sprach geschriben. Vnd ob seinen frouen Creutz an
 gehofft gewesen ist. Welches gefundens stucke des titels die grofse linge vnd breite. Vnd auch die zal vnd gestalt der
 wort vnd buchstaben gehabt hat. Vnd die ob gesetzte figur verzaehlet vnd gefalt ist.

• **I**ESVS NAZAREN⁹ REX IVDEOR⁹ •

• **T**ITVLVS TRIVMPHALIS •

• **M**ISERERE MEI •

Das ist der titel des heiligen Creuz der oben gehalten ist und ist phant in dem Diember 1292 hie in dem
 gefunden in der kirchen zum heiligen Creuz in Iherusalem oder einem schenckigen vermaeret und gleich der
 selbig dazet allweg gehalten ist ein gross langes stueck von dem Creuz do der behalten schaber an gehalten ist
 soarin ein Cardmal der leste die oben an die kirchen alle vermeret also das die arbeiter den gefunden habe sind ist
 dies die breyt leinuz und grosse von der tafel und gleich alle buchstabe in form als dann in dem prete gegreute sint
 als ist dan mit meine augen hab gesehen das es ist waerlich zu sehe man die raum habe es durch seite in man hat
 dieselbe gefunden in eine pisse trugte mit eine gepachte gelsslein obgedet auf welchem stet gehalten. Titulus muss
 und ist mit dreyen Sigillen versigelt gewesen

INRI
 ICNAPCNYCBA
 ISNAZARENVSRE

OMnia tempus domat nec ulli fortuna per
 petuo bona est ~

Lux ad superos gloria pandet ~

Deo optimo Maximo et diuo Sebaldō Patrono: pro felicitate vrbis Norice: per Conradū
Celten: & Sebaldū damofum: eius sacre edis Curatorem: pie deuote & religioſe poſitum.

Egic stirpis soboles Sebalde
Norica multū veneratus vrbe
Da tuam nobis memorare sanctam
Catiline vitam.

Te sacris votis generant parentes
Cum diu lecto sterili vacassent
Teq; suscepto statuere castam
Ducere vitam.

Natus his sanctis puer ergo votis
Gallie claram properas in urbem
Artibus sacris animūq; cultis
Moribus ornans.

Hauferas sanctas ubi mente leges
Patriam doctor rediens in aulam
Regiam querunt tibi mox venustam
Iungere sponsam.

Ut dies letis fuerat peracta
Nuptiis: virgo verecunda vultu
Ducitur cello tibi copulanda
Candida lecto.

Cūq; iam clausum fuerat cubile
Ft quies cunctis foret alta rebus
Tu tuq; sponse loqueris pudice
Talia verba,

Nata de magno mea sponfarege
Non tuū castum violabo corpus
Si placet meū pia vota caste
Iungere vite.

Annuit virgo tenero pudore
Et deo magnas dedit ore grates
Integram seruans generosa casto
Corpore vitam.

Ipse mox celsam genitoris aulam
Spiritu sancto montus relinquens
Horridas silvas heremūq; vastis
Saltibus intras.

Et per exese caua saxa rupis
 Stratus: orabas manibus supinis
 Feruidum sole: boream: ntu esq;
 Passus & imbres.

Et feras intermedius quiescens
 Sepe montanis faciat herbis
 Hauseras puram liquidis fluentem
 Fontibus undam.

His ubi corpus dapibus fouges
Mentis in puram tenuatus auram
Sepe diuinos nitido videbas
Pectore vulnus.

Sic tribus lustris tacito peractis
Inde Rhomanâ properas ad urbem
Qua dei verbû monuit per orbem
Spargere pastor.

Ipse mandatū recipis paternū
Et vagus terras varias pererras
Donec inensum peregrę venires
Letus ad Istrum.

Is ubi cymbis tumidus careret
Prebuit tutam pater alme novem
Palliū; quo tunc fueras pudico
Corporē tectus.

Moxq̃ per vastas nemoris latebras
 Noricam lētus veniens in urbem
 Hanc docēs sacro monitu prophanos
 Linq̃uere cultus

Et deum celfo refidere celo
Prædicas: poenas vitiis daturū
Quisq; virtuti tribunt beate
Premia vite

Premia vite
Ille de casta genitrice natus
Corporis morte tulerat cruentam
Tercio phœbo rediens sepultis
Vixit phœbo

Victor ab oris
Approbas multis tua verba signis
 Scripta quę libro reperi fideli
 Nec minus clavis hodie coruscas

Inclute lignis
Cunqꝫ iam longo fueras labore
Fessus: & sedes meritis beatas
Te senem nostras deus imperabat

Linq̃uere terras
 Spiritus sanctos vbi liquit artus
 Mox boues corpus tulerāt agrestes
 Qua tuas sanctas modo personamus

Ergo iam celo merito locatus
Hanc velis urbem mediis arenis
Conditam: sanctis ꝑcibus iuuare

Sedulus orans
Terra fecundo madeat liquore
Et salutare habeat calores
Spice am gestans ceteris coronam

Fœnore multo.
Spumet & plenis rubicundus uvis
Bachus: & frontes tetricas relaxet
Et pecus lætis nemorosa carpet

Pascua pratis
Prosperos seruent radi os- cursus-
Astra: nec morbos subitos minent
Paxq; per nostras maneat penni

Tempore terras
Fata Germanis laeuant triūphis
Dum petet turcos gladiis cruentis
Principis nostri iuuenile robur

Maxmiliani.
Hinc ubi nostras animas solutis
Corporum vinculis deus euocabit
Confer: vt recum capiamus alti

Gaudia celi.
Hec ubi nobis pater impetrabis
Ante supremi faciem tonantis
Hic tuas semper cumulemus aras

Sanctus Gebaldus:

Remium Valedictioni Sacrum.

January

March

1. The first day of the month was a
fine day, with a light frost, and
the wind from the north-east.
2. On the second day, the weather
was clear, and the sun shone
brightly, but the wind was
strong from the north.
3. On the third day, the weather
was cloudy, and it rained in
the evening.
4. On the fourth day, the weather
was clear, and the sun shone
brightly, but the wind was
strong from the north.
5. On the fifth day, the weather
was cloudy, and it rained in
the evening.
6. On the sixth day, the weather
was clear, and the sun shone
brightly, but the wind was
strong from the north.
7. On the seventh day, the weather
was cloudy, and it rained in
the evening.
8. On the eighth day, the weather
was clear, and the sun shone
brightly, but the wind was
strong from the north.
9. On the ninth day, the weather
was cloudy, and it rained in
the evening.
10. On the tenth day, the weather
was clear, and the sun shone
brightly, but the wind was
strong from the north.

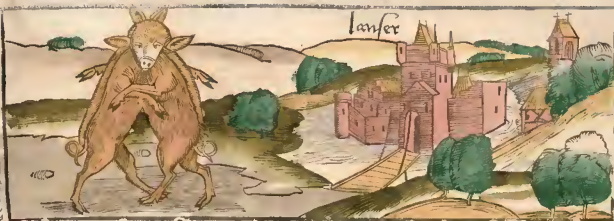
11. On the eleventh day, the weather
was cloudy, and it rained in
the evening.
12. On the twelfth day, the weather
was clear, and the sun shone
brightly, but the wind was
strong from the north.
13. On the thirteenth day, the weather
was cloudy, and it rained in
the evening.
14. On the fourteenth day, the weather
was clear, and the sun shone
brightly, but the wind was
strong from the north.
15. On the fifteenth day, the weather
was cloudy, and it rained in
the evening.
16. On the sixteenth day, the weather
was clear, and the sun shone
brightly, but the wind was
strong from the north.
17. On the seventeenth day, the weather
was cloudy, and it rained in
the evening.
18. On the eighteenth day, the weather
was clear, and the sun shone
brightly, but the wind was
strong from the north.
19. On the nineteenth day, the weather
was cloudy, and it rained in
the evening.
20. On the twentieth day, the weather
was clear, and the sun shone
brightly, but the wind was
strong from the north.

1753-1754

[illegible]

Similes impetrat medicos exponere huius
Et. Insuper operantur cernuntque dant.
Tullius. Peragat si quis sit gloria fontis
Mentisque sint studiis interfecta meis
Sallustio. Ille meae primus qui tradidit artes
Quis saltem cum cohibere aures coepit
Inter Pierides cytharæ crepitante iocosa
Phœbus diuino pollice ducit abeunt.
Sic Iuxta celo sic clausa poemata fingit
Traditque non flamina docta deo.

Turnbergi Calendii Sextilibus

Ad Sacrosancti Romani imperij inuictissimū regē Maximī

lianū: de portēnsico Sue, in Sūtgaudia: kalēdis Marcij Anno &c. xcvi. edito: cōiecturali explanatio. S. Brant.

Hec Romanus potens: heu sacri gloriæ regni:
Quid portenta sibi: torquosq; monstra volūst
Ecce iterū: & toties ostētra horrēda patefuit
Et noua naturę corpora vbiq; fecit
Infans nup enī gemino capite: & duplicato
Pectore: apud supēos natus in hercinio.
Alte item Romę simulis huic. Tertiū vna
Fronte: ad Vangiones corpora bina tulit
Inde etiā voluerim noua monstra: iterūq; reuīsa
In Phyrretarū p̄cipit arē agros.
Fama etiā: hic aēs amatas nō de silenti
In campis vīas: cōfuisse manus.
Quid pēgrandis itēni lapis ille triāgulus: illic
Quicēcidit nup̄r fulmine terrifico
Quid quod p̄longū nostrōs vidisse cometen
Rhenicolas fama est: q̄s trabis instaret.
Ardentēq; sonos: et p̄la micantiis pilis
Armōrū: & crepitus audiūt Italia.
Monstrōsam taceo ceruam: quę Maximiliano
Capta: sacro regi missa p̄culq; fuit.
Huic demū accessit terę tremor horridus ille:
Quę fuit in sebrut fine notus heri.
Omina tanta: quidē tam crebra ostētra: minant
Nescio quid: monstrā p̄digij latens.
Succulas in primis hodie mihi missus: eodem
Forte de genitus: teruit ille m̄gis:
Quem mihi ut nūsmū: ex Harlar nobilis ille
Christoforus: patēq; gloria magna sup.
Hunc cū porcellum rueret: miratus habunde:
Vidisti linguas sub capite esse duas
Et fauces binas: vñ tantū caput: et cor:
Quatuor auticulas: bis rotēdēq; pedes.
At duplices dentes sub rostro ostēdit: rat vno
Iunctus erat sup̄as: scētus ab vmbilico.
Continuo meū. quę nā hęc sctis vīis imago
Quid sibi vult: facies teretis: & horridula
Quā verorene fors nō fausta comacula: porcus
Hic portētissicus porrigat imperio.
Audiat illius ne forsā Rhenus: & Hister
Grūnēt: metus est. Itelicūq; solum.
Suis noua mōstra nocet: pbat hō lauentia potea
Que sēunda a nātis: regibus omen erat.
Fēdera quī etiā: cēla Sue: docta vetustis
Firmarat. Ceteri vīctima porca fuit.
Nescio quid certe est: porcus fortasse placeret:
Nī tam monstrōsus per sua mēbra foret
Omnia displicet quāuis mihi: sed magis illud
Quod caput & collum p̄tulit ille Suis.
Mallem equidē: (quis mulebris forma) bimēbrum
Progenitū puerū: cū prius ortus erat.
Vno sat placeat capiti duo corpora iungi:
Dūmō non porci: nec Suis illud erat.
Sar placeat linguas plures cōiungier: vno
Sub capite: at porcidū minus esse idem.
Quā metuo. ne fors gens luxuriosa: Suino
Cū capite iūpat: & p̄matore bonos.
Neu sylue stris ap̄er de p̄sca: magna vireta:
Et seras inmitis destruat cedeſiam.
Bestia spurca quidē: ego ſa: & amica luto: Suis
Qui requies letidis: & deus ois: locis.

Hec subigir tetras: quęrit: limet sub illis.
Prēdia nimirū: de populat: & agros.
Hinc Mahumetanā: sp̄cūq; libidinis gentem
Hac designatū: quis negat esse Suel
Que retenta sibi dūtaxat quēnt: amari:
Et luxu viuū: spurciq; iugi.
Mutuus est porci amor: auxiliāria semper
Alterutrū auditis vocibus arma ſunt.
Sic gens illa simul maledicta: auctore phano
Dēmone: p̄na sibi est mutua in auxilia.
O vīnū: inq; vicē Christi p̄lebs empta cruore
Tam sibi conferret: murūq; arma daret.
Tantus amorq; vīnū nōstris foret vīq; cateris
Quantū in ſaculis gente videre licet.
Credo equidē: cunctos bello penetrasse p̄ hostes
Nos dūdd: & regnis ſena dedisse nouis.
Sed beat hoc miserū: q̄ non illi vixit ad vñ
Porca diem p̄is: morte perempt cito.
Sic te or immanē populū: gēnēq; nefandam
Deſcite in primo limine posse cito.
Et hī (quod ſup̄i auerrant) noua regna capeſcet
Gens mala: mox regnis deſtituenda: cadet.
Dū melius: quoq; ſpe viuū: atq; ope: & illū
Terrorē nōstris hoſtibus inuocant
Si nū forte aliud: tot monſtra frequentia ſignent
(Quod nemo doctus diceret atq; bonus)
Num latīs Imperiū: ſarq; & Germaniā tota
Ingereret magnū nunc obuſſe ducem
Cuius ob intētiū: Dēſ: Vitenberg q; ducatur
Luger. Eberhard: ſata ſeuera ſui.
Qui poſt cēſatū deus: & regalia ſceptra
Proximus: & primo ſignifer Imperij
Huius virtutes ſi p̄ge: impromere: verſu
Deſciam: requies ſit ſibi: pax q; ſe quens.
O qualem & miris Rex inuictiſſime amicū
P̄didit: o quantū patria noſtra ducem
Totius Imperij dāmo: fideiq; ſacrat:
Germaniq; ſoli: Dux p̄is intēit.
Id quod compenſent: rebus pia ſara ſecundis.
Et patēq; & Regi proſpera quęq; ferant.
Dei deus om̄nipotens noſtro rogo Maximiliano
Quo gēntis: nīcāt ſuū: nomen vbiq; ſum.
Et quę Romano capiti: ſarq; corōne
Inſultant: videant arma ſeuera ducis.
Alſice maxime Rex: mox inuictiſſime: Cēſat
Quā tua dilanient regna decora Suis.
Alſice (quod ſuſpectū) quantū grē: & fedus: ab omni
Parte: tuū violet turpiter impetū.
Collige q̄ primū vires: Germania qualis
Ferre nū potis eſt: & dabit illa libens.
Sic orientis opes: ſep̄tē ſub iſta trioni
Pinguia regna: colent ſic dāda tuū.
Sic ſacri: oīgenas gētes: ſerregna: tyrannos
Vinceſ: ſubq; tuis legibus orbis erit.
Quod cito regnoq; dator: & de optmō: ah mox
Conferat: & tribuat regna beata vclum.
Dū tibi dent: mi rex ſera & ſcēlica ſcēla:
Porca dapes inter troica vtaſta cubet.
Nilil ſine cauſa
I. B.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

Con detractorem :-

Si mihi turpe putas medico componere uersus.
 Et musis operam carminibusq; dare
 Nullamq; pegasei tanq; sit gloria fontis
 Metraq; sint studiis inferiora meis.
 Fallens ille meus prius qui tradidit artes
 Quisq; salutis iam condidit auctori opem
 Inter pierdes cythara accipiente sorores
 Phebus diuino pollice dunt eburi :-

• **E**rt loctos pro se semper panemna fructus •
• Post hiemem semper ~~et~~ tempora veris cunt.

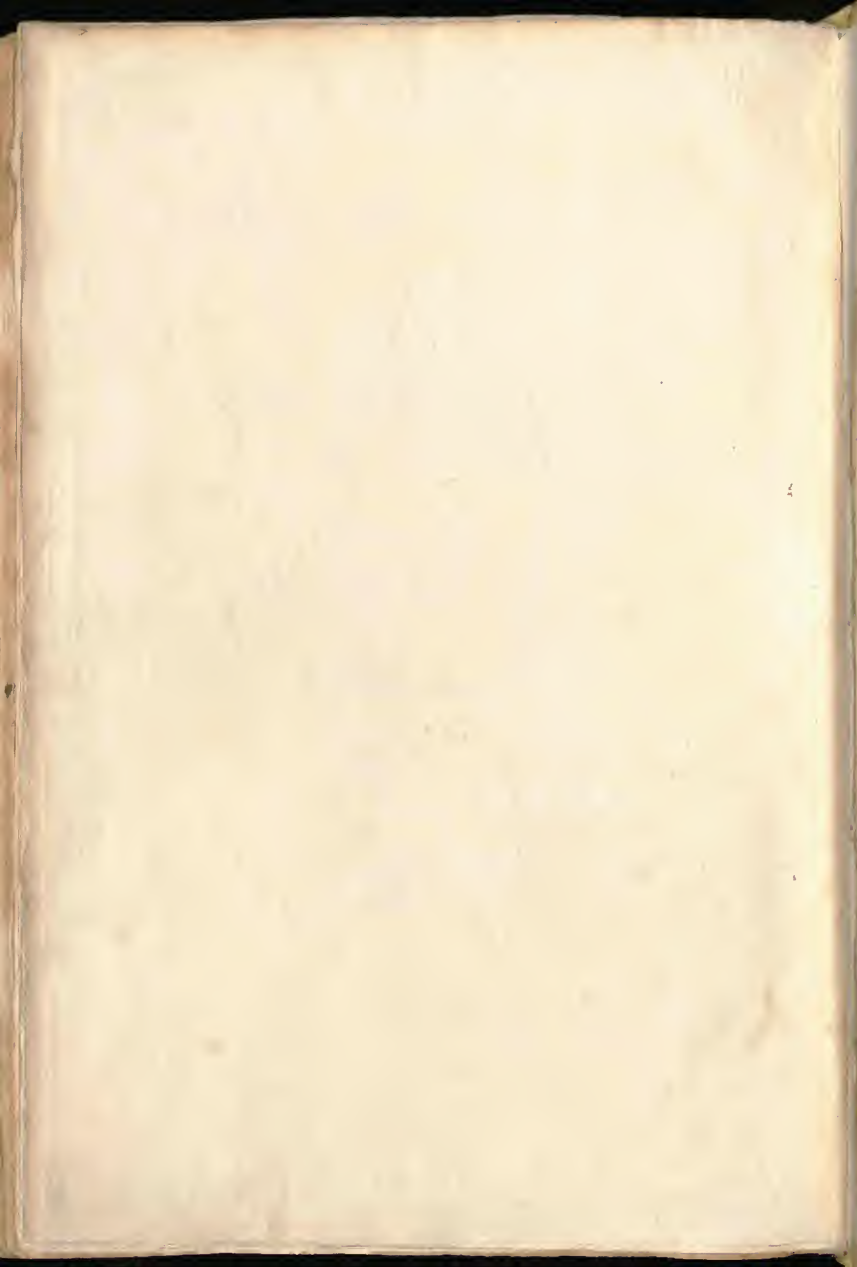
DEVS: OMNIVM RE"
RVM • FINIS • ~

• α • ω •

• **ALPHA** • ET • **O** • ~

• Deo victori gloria • —

339.

†

• CROCA • VNIVERSALIS •
CVM FIGVNIS • ET YMAGI-
NIBVS • CONGESTA • NV-
REMBERGÆ • 1 4 9 3 •

